

Ireclota Mene

Bine New Testament

Contents

Matayo	1
Mareko	66
Luuka	105
Yoane	177
Apostolo	223
Rooma	287
1 Korinito	319
2 Korinito	346
Galatiya	364
Epeso	376
Pilipi	386
Kolose	393
1 Tesalonika	400
2 Tesalonika	406
1 Timoti	410
2 Timoti	418
Taitus	423
Pilimon	427
Heberu	429
Yakobu	452
1 Peteru	460
2 Peteru	469
1 Yoane	474
2 Yoane	481
3 Yoane	482
Yuuda	484
Apokalupo	487

Ireclota Mene

The New Testament in the Bine Language of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Bine long Niugini

Language: Bine

Provided by: Wycliffe Bible Translators

This print-on-demand edition of Scripture is produced and provided at cost by the Digital Bible Society in partnership with the Bible League of Canada, Open Doors International, and other missions and translation agencies. To order additional copies of this or other Bibles, please visit www.dbs.org (USA), www.bibleleague.ca (Canada), and www.opendoors.org (Europe).

Copyright and Permission to Copy

Copyright © 1993 Bible Society of Papua New Guinea

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0. You may share and redistribute this Bible translation or excerpts from it in any format, provided that:

You include the above copyright information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF, ePub, and MOBI Bible covers and design are copyrighted 2017 by the Digital Bible Society (www.dbs.org).

PDF generated on 2017-08-24 from source files dated 2017-08-24.

df78c145-d469-556d-a2e8-1e4d525072ba

ISBN: 978-1-5313-0101-9

MATAYO ME MILJI MENE

Yeesu Keriso me Kaakesaare Gemi

(Luuka 3:23-38)

1 Ai lui Yeesu Keriso me kaakesaare bime ngii gemi. Yeesu lui Daawida me kaakesaare ge, Daawida lui Abrahamo me kaakesaare ge.

² Abrahamo lui Isacako me Babe ge, Isacako lui Yakobu me Babe ge, Yakobu lui Yuuda piiyepu teeme nani-ganewaleyame bime babe ge,

³ Yuuda lui Perese naabi Sera bime babe ge, teeme mage lui Tamara tage.

Perese lui Hesoroma me babe ge, Hesoroma lui Arama me babe ge,

⁴ Arama lui Aminadaba me babe ge, Aminadaba lui Naasona me babe ge, Naasona lui Salamona me babe ge,

⁵ Salamona lui Boasa me babe ge, teeme mage lui Rahaba tage.

Boasa lui Obeda me babe ge, teeme mage lui Ruuta tage.

Obeda lui Yese me babe ge,

⁶ Yese lui Daawida me babe ge, lui te mope biname me äbituji.

Daawida lui Solomona me babe ge, teeme mage lui Uriya me coga tage.

⁷ Solomona lui Rehoboamo me babe ge, Rehoboamo lui Abiya me babe ge,

Abiya lui Asa me babe ge,

⁸ Asa lui Yosepata me babe ge,

Yosepata lui Yorama me babe ge,

Yorama lui Osiya me babe ge,

⁹ Osiya lui Yotama me babe ge,

Yotama lui Ahasa me babe ge,

Ahasa lui Hesekiya me babe ge,

¹⁰ Hesekiya lui Manasa me babe ge,

Manasa lui Amona me babe ge,

Amona lui Yosiyi me babe ge,

¹¹ Yosiyi lui Yekoniya naabibime babe ge. Pui padare cabu Yosiyi liba teeme bägrä bine jepänimuji, Babloniya biname cina Israela

biname bine joomläjimuji teeme cewe me waadename.

¹² Israela biname cina liba Babloniya je icrajimuji,

piba Yekoniya Salatiyelu ne jepänuji.

Salatiyelu lui Serubabelu me babe ge,

¹³ Serubabelu lui Abyuda me babe ge,

Abyuda lui Eliyakima me babe ge,

Eliyakima lui Asora me babe ge,

¹⁴ Asora lui Sadoka me babe ge,

Sadoka lui Akima me babe ge,

Akima lui Elyuda me babe ge,

¹⁵ Elyuda lui Eliyasara me babe ge,

Eliyasara lui Matana me babe ge,

Matana lui Yakobu me babe ge,

¹⁶ Yakobu lui Yoosepa me babe ge, lui Mariya me rooriye ge. Mariya te Yeesu ne jirnguji, lui ne Keriso ca einenisi.

¹⁷ Yoo siige, footin kaakesaare gemi Abrahamo ca ngälu Daawida ne oomlaname, cuta nuuja footin gemi Daawida cabu ca ngälu Israela biname bine liba ewadimuji Babloniya cewe me, cuta puma cita ca nuuja footin gemi ngälu Keriso ne oomlana, biname bine niija cabu ca lui te cire yääsecräremepi.

Yeesu Keriso me Aplimla

(Luuka 2:1-7)

¹⁸ Yeesu Keriso me aplimla apu gyene: teeme mage Mariya lui Yoosepa me ciwelooloyame ge. Teepi camuge atejäclmuta, Mariya liba umle äbitige, egä tabe Aceji Seemo name mäpumäpu gwene. ¹⁹ Teeme ciwelooloyame Yoosepa epu biname ge, lui te iyeta mule bine Moose me Cotre ibi jaawenimuge, yepä tabe singi lica ge Mariya ne biname bime sobe cabu teeme mäpumäpu poto cidi me aitnejame, pui Cotre te lipu jiićenige wawename, yepä tabe singi ge teebine ogä ägyime. ²⁰ Tabe liba ngene jotwananige teebine ägyime, Yageyame me mename seemo te wama cabu piba

taboclomtige teeme bau me, jejjige egä, “Yoosepa, Daawida me kaakesaare, wälu gone läbitute Mariya ne coga me acatame, inge tabe Aceji Seemo name mäpumäpu gwene. ²¹ Tabe bägrä ne pa jäärngepi, maane ngii einepi Yeesu, inge tabe te teeme binamewale bine teeme niya cabu ca cirege äsecrera.”

²² Siige, ai mule cina äbitininisi naace täapume toraca me äbitame Yageyame me yepä mename biname te lipu teeme mene jeitnäjuji egä, ²³ “Camu tääpe cama ngulebägrä te mäpumäpu cirege, siige bägrä ne cire jääpänepi. Tee-bine Emanuwela ca cire yaainepesi.” Emanuwela lui egä ‘Acejiyame pisi nyene mine cama.’

²⁴ Siige Yoosepa liba arpinantige, tabe Mariya ne coga me jowenige, Yageyame me mename seemo te teebine lipu jejjige. ²⁵ Yepä teepi magebi rooriye bime mule lica jaawenäsi, ngälu Mariya bägrä ne jirngige, siige Yoosepa ngii ecäriige Yeesu.

Biname cina Secluji Bimu Acita Gome ca Yeesu ne Päpäname

2 Heroda lui padare cabu mope biname me enajuji, Yeesu piba aplimluji Betelehema cewe je Yuudea probins cabu. Pui ingwe gaabe ca lui cina labiberäjininusi wale poto cidi me, seclige bimu acita gome ca Yerusalema me, ² biname bine puma itemläjemisi egä, “Kirece bägrä ärngoji luci yene, lui te cirege Israela biname bime mope biname me äbita? Cine teeme wale ne jääpänepesi, bimu acita gome ca liba tacitepi, siige cine naclige teeme gome kokorare ca äpednerame.” ³ Mope biname Heroda liba itecijige ai mene, tabe mage ngenecu mäpu me äbitige cuta iyeta Yerusalema biname piyepu. ⁴ Tabe ala tesoglicmige iyeta modamoda iiwäreja biname piyepu cotre abiberäja biname bine, siige itemlimige egä,

“Keriso lui te biname bine niya cabu ca cirege äsecrera, tabe luma cire laplimlepi?” ⁵ Teepi Heroda ne jejisi egä, “Tabe cire laplimlepi Betelehema cewe je Yuudea probins cabu. Cine umle apu gemi, inge Acejiyame me mename biname te ituge oogära ai poto cidi me apu egä, ⁶ ‘Betelehema cewe Yuudea gawe cabu, maane papa cewe lica gäte nuuja Yuudea cewe cabu ca, inge mäame cabu ca cirege mope biname otni, lui te cäme Israela biname bine cire yaawademepi.”

⁷ Heroda liba ai mene itecijige, tabe piba ogä ala tesoglecmige bimu acita gome ca lui cina seclumi Yerusalema me, siige itemlimige egä, “Weene liba jääpänepeye wale ne acita?” ⁸ Heroda liba umle äbitige, wale te liba tacitepi, peei ingwe gaabe ca tabe piba pui biname bine jityepimige Betelehema me apu mene cama egä, “Äte naaclege cängena bägrä ne ärngime. Liba jepänepeye, piba täcnäripeye cebine umle wawename. Cane cuta piba pa lädepene kokorare ca äpednutame teeme gome.” ⁹⁻¹⁰ Siige teepi eclige, gaabegabe jepänisi pui yepä wale ne, teepi lui ne jääpänanepesi bimu acita gome ca. Teepi liba jepänisi, siige mage gege ecisi. Wale te teeme niinäce me äbitige, ngälu emä bojä jegige, bägrä te luma enajige. ¹¹ Teepi mete bora me ebäcnisi, siige bägrä ne liba jepänisi teeme mage Mariya cama, teepi kokorare ca ipednemalimisi teeme gome teebine opo gaabe me acitame. Puma cita ca teepi baiko bine jepatnimisi, isemisi gol, miijirage lengo pauda uubudera täapume piyepu miijirage lengo uli ngedo ngii miira, siige ecärisi bägrä matikäli ne.

¹² Pui ingwe gaabe ca teepi teeme cewe me nuuja gaabe cabu äcnäriige, inge Acejiyame te teebibine wama

ca umle jewenimige egä, “Weene gone läcnärininuye Heroda ne umle wawename.”

Mariya Yoosepa naabi Uucräsi Aikupito me

¹³Bimu me acita gome ca lui biname cina saaclepi, liba äcnärige teeme cewe me, piba Yageyame me mename seemo te taboclomtige Yoosepa bau me, wama secäridge egä, “Arpinanti, bāgrä ne ecati teeme mage cama, uu-cratnäneye Aikupito me. Puma inajäpi, ngälu cane te pa jijipene weene äcnäräme. Weene ai ne naace name pi wawename, ingle Heroda bāgrä ne pa jäärngepi budre me aglime.” ¹⁴Puma cita ca Yoosepa arpinantige, bāgrä ne ecatige mage cama, siige ciye Betelehema ne sebmalänisi Aikupito me otnime. ¹⁵Teepi puga aanajänige, ngälu Heroda budre äbitige. Ai mule te naace tääpume äbitige ibibi äbitame mename biname te lipu Yageyame me mene jeitnäjuji egä, “Aikupito ca cane cäme bāgrä ne ituge ala asogleca.”

Bāgrä bine Eglecimisi Betelehema je

¹⁶Heroda liba umle äbitige, egä bimu acita gome ca lui biname cina saaclepi teebine sengletnäjumesi, siige tabe caapocapo claabe te joomlige. Tabe jejemige neeneni kāmäge cama imäbāgrä bine coo piyepu teeme iganewale bine iyeta budre me aglecame Betelehema cewe ngalebora je piyepu teeme wajwa je lui cewe cabu ta. Tabe neeneni kāmäge cama imäbāgrä bine piyepu teeme ingwe ca lui imäbāgrä bine aglecame naace popi jejemige, ingle bimu acita gome ca lui cina saaclepi, tabe teeme bau ca umle läbitepi, egä neeneni kāmäge ngalebora teepi pui wale ne jääpānanepesi. ¹⁷Apu toraca me äbitige mename biname Yeremiya lipu niinäce gaabe me itu jiiucuji egä,

¹⁸“Teepi Raama cewe ca ala itecijenemige piyepu ngenecu bora babo ele. Raakela ele ongenige teeme bāgrä bime tääpume, tabe singi lica teebine owe äswime, ingle teepi opo puma lica gemi.”

Yoosepa naabi Aikupito ca Täcnäränisi

¹⁹Heroda liba budre äbitige, piba Yageyame me mename seemo te taboclomtige Yoosepa bau me Aikupito je, wama secäridge egä, ²⁰“Arpinanti, bāgrä ne ecati teeme mage cama, äcnäräneye Israela gawe cabu me, ingle lui cina bāgrä ne aglime jaawenanepesi, budre gemi.” ²¹Puma cita ca Yoosepa arpinantige, mage bāgrä bine aacatige, äcnäränisi Israela me.

²²Yoosepa liba itecijige, egä Arkela teeme babe Heroda me puupu itu jaacatepi, mope biname me itu läbitepi Yuudea probins ngalebora, siige tabe wälu äbitige Yuudea me acnenutame. Puma cita ca Acejiyame te cuta nuuja wama secäridge tabe otnime Galilaya probins cabu me, siige tabe piyeme ädige. ²³Teepi puga aanajänige cewe ngii Nasareta je. Apu ibibi äbitige Acejiyame me mename biname bime mene egä, “Teebine Nasareta biname ca cire yaainepesi.”

Yoane Niiye ca Äciseja Biname te Mene Jejananemige

*(Mareko 1:1-8; Luuka
3:1-18; Yoane 1:19-28)*

3 Pui padare cabu Yoane niiye ca äciseja biname te tädige, gije abacitige mene jajanenname daapo taatu cewe cabu je Yuudea gawe ngalebora. ²Tabe apu jiicemige egä, “Weene niiya mule cabu ca atatröngärineye, ingle Acejiyame te mameta gyene biname bine waadena.” ³Yoane peese nyene pui bi-

name, Acejiyame me mename biname Isaya lui poto cidi me itu jiicuji egä, “Daapo taatu cewe cabu biname te babo tagepogogo ca cire jiicepi egä, ‘Gaabe ne emacetrnäjeye Yageyame täápume, weeme mule bine conocäco jewenemeye teeme otni täápume!’”

⁴Yoane me cäbletääpe lui kamela me ngäli ca wawenäneji ge, piyepu tabe kamela tääpe baagi ca asigräneji ge ibi cabu. Tabe sesi pana gwidape bine yäärngäjimuge piyepu uri niye yäänäjuge. ⁵Biname cina saacluge teeme bau me Yerusalema ca, iyeta poto ta Yuudea gawe cabu ca piyepu Yori-dana baduge neeneneni poto ca. ⁶Tabe piba teebibine niye ca jicisäjemige Yori-dana baduge cabu, teepi liba teeme niya mule bine jewabudnäjimisi.

⁷Yoane liba jepänimige bucurage Parisea sigu biname piyepu Sadukea sigu biname cina otni teeme bau me niye ca äciseja täápume, tabe jejemige egä, “Weene cobyame pana angletne-jayame biname gemi! Weene apu jingenininige, egä weebibine liba niye ca birige äciseja, weene siige piba cire uucratnipeye mäpu daremu cabu ca, Acejiyame te lui ne cire täätpepi. ⁸Weene eei mule bine jwenemepeye, lui cina jiwabininusi, egä weene siige bii tatatrongärininie niya mule cabu ca. ⁹Piyepu cuta weene apu gone jingenininige egä, ‘Ingle Abrahamo lui cime kaakesaare gyene, peei name pi cine mäpu daremu ne lica cirege päpäna Acejiyame bau ca.’ Cane weebibine jijenininine, egä Acejiyame liba singi gyene, tabe ibibi gyene ai kula bine atepengäjame Abrahamo me kaakesaare täápume. ¹⁰Yäpä acitäneji gyene uli maape. Lui uli cina miijirage kuu lica yäayemuge, yaargawimusi, uliobo cabu me

yiisabimusi. ¹¹Cane weebibine niye ca jicisäjenininine awabame, egä weene siige bii tatatrongärininie weeme niya mule cabu ca. Yepä laati te pa tädepi cäme ingwe ca, tabe weebibine Aceji Seemo ca piyepu uliobo ca page jicisäjipi. Uliobo te lipu domäji bine yaabemuge, tabe pepu pagege weeme cabu ca jugijugi mule bine äciseja. Tabe baborage gyene, cane matikäli gäne. Cane ibibi lica gäne teeme ernge gwidape sea iibirame. ¹²Teeme pisi nyene wiiti kuu ämleceja gwidape wiiti kuu mälwä cama maramara me wawename. Tabe kuu bine teeme mete cabu me cire yaawademepi, mälwä bine ätuma cäco uliobo cabu me cire yiisabemepi ayi täápume.”

Yoane te Yeesu ne Niye ca Jicisäjige

(Mareko 1:9-11; Luuka 3:21-22)

¹³Piba Yeesu tädige Galilaya gawe cabu ca Yoridana baduge me Yoane te teebine niye ca puma äcisejame. ¹⁴Yepä Yoane singi ge Yeesu me ngenecu atatrongtame, siige tabe jejige egä, “Maane te cebine miiji niye ca äciseja, peei name pi maane ngeno me tädite cäme bau me niye ca äciseja täápume?” ¹⁵Yeesu jejige egä, “Ai taje maane jweneni, cane ngena täápume naajenine. Apu mule ca mine jwenenago, Acejiyame ngena täápume singi.” Yoane Yeesu me mene jecatige, siige teebine niye ca jicisäjige. ¹⁶Yeesu ne liba niye ca jicisäjige, tabe piba tarpatige niye cabu ca. Piba taatu cabucewe te iitnige teeme täápume, siige tabe jepänige Acejiyame me Seemo te äina je gimäe ele pana teeme papa cabu me. ¹⁷Puma cita ca tagepogogo te tädige cabucewe ca egä, “Ai lui cäme ngenecurage bägrä gyene. Cane baborage ngenecu miiji gäne teeme täápume.”

Satani te Yeesu ne Epicetneräjige

(Mareko 1:12-13; Luuka 4:1-13)

4 Puma cita ca Aceji Seemo te Yeesu ne ecanige daapo taatu cewe cabu me Satani te teebine puma apicetnäräjame. ²Taba liba footi bimu footi ci-iyeye cama deedei cäco enajige puma, piba loolomecewe te joomlige. ³Puma cita ca Satani te teeme bau me tädige, jejige egä, “Maane liba Acejiyame me Bägrä gäte, ai kula bine jejemi buluduu me atepplengame.” ⁴Yeesu jejige egä, “Oogäräneji mene te apu jiicenige egä, ‘Deedei taatu te ireclota lica yäacärimuge biname bine, yepä iyeta mene Acejiyame lui jiicemuge.’”

⁵Puma cita ca Satani te Yeesu ne ecanige babo cewe Yerusalema me, Acejiyame täapume mara me lui cewe wawenäneji ge, siige teebine puga etecwantige iiwäreja mete toro cabu caburage je, ⁶jejige egä, “Maane liba Acejiyame me Bägrä gäte, maane ama cita ca uuplacamti gawe me, ingle Oogäräneji mene te jiicenige egä, ‘Acejiyame te teeme mename seemo bine cire jaajemepi mäame poto cidi me; siige teepi meebine teeme ime cabu cire naacanepesi, piba maane mäame ernge ne kula cabu lica pa jimudnärepi.’”

⁷Yeesu Satani ne jejige egä, “Oogäräneji mene te cuta jiicenige egä, ‘Maane dupe päpäname määmämu gone läbitute Yageyame mäame Acejiyame ne apicetnärame, egä taba kälyä nawenuge.’”

⁸Puma cita ca Satani te Yeesu ne ecanige babo podo caburage me, puma teebine jewabäjige maramara mope biname bime gawe piyepu teeme iyeta lialija gwidape, ⁹siige jejige egä, “Iyeta

ai cane meebine näacärenine, maane liba kokorare ca ääpednutenite cebine awejename.” ¹⁰Yeesu teebine jejige egä, “Satani, äyebtingti cäme bau ca, ingle Oogäräneji mene te apu jiicenige egä, ‘Yageyame, mäame Acejiyame ne yaawejanuyeye, cuta teeme taatu singi ne jewenepi.’” ¹¹Siige Satani te Yeesu ne ebmalige; Acejiyame me mename seemo cina piba seclige teebine ätityerame.

Yeesu Teeme Kaakesea ne Jegednige Galilaya Probins cabu

(Mareko 1:14-15; Luuka 4:14-15)

¹²Yeesu liba itecijige, egä Yoane ne krokeciye mete me bisinglantisi, taba acnenutige Galilaya probins cabu me. ¹³Taba Nasareta cewe je lica enajige, yepä taba ädige Kaprenauma cewe je lenajame, lui tage Galilaya sawa gome Seblona Napatali naabime gawe cabu. ¹⁴Apu toraca me äbitige mename biname Isaya me mene egä, ¹⁵“Seblona piyepu Napatali naabime gawe piyepu lui gawe Meditareniya malu gome, piyepu Yoridana baduge me bimu acita gome ca lui gawe piyepu Galilaya gawe, Acejiyame umle cäco biname cina luma icrajinige; ¹⁶ai maramara gawe cabu, lui biname cina krokeciye cabu icrajinige, teepi babo apaclyera ne cirege päpäna. Cuta lui biname cina wäluwälu icrajinige budre mule name pi, apaclyera te teeme cabu me cire luungepmalepi.”

¹⁷Yeesu lui padare acnenutige Galilaya me, taba gije abacitige mene jajanenime egä, “Tatatröngärineye weeme niya mule cabu ca, ingle Acejiyame te mameta gyene biname bine waadena.”

**Yeesu Poto Cibubade Biname
bine Ala Tesoglicmige**

(Mareko 1:16-20; Luuka 5:1-11)

¹⁸ Yeesu liba ädige Galilaya sawa ligi ta, tabe jääpäniige nanigane wäsi bine, Simona (lui ne einenisi Peteru ca) pi-iyepu teeme igane Andrea. Teepi net bine yiisabäjemäsi sawa bora me, ingle teepi cibubade biname ge. ¹⁹ Yeesu teebibine jaajige egä, “Siclege cane cama otnime căme abiberäja bągrä lenajame. Weene niinäce lipu cibubade biname toom-läjenanemumeye, page cane weebibine ibiberäjinine biname bine căme bau me pepu waadename.” ²⁰ Piba taatu teepi teeme net bine ebmalemäsi Yeesu cama yepä otnime.

²¹ Puma cita ca cerämu tabe ädige, cuta nuuja nanigane wäsi bine jääpäniige, Yakobu naabi Yoane Jebedayo me bągrä. Teepi teeme poo cabu jage teeme babe Jebedayo cama, net bine emacetrnäjemäsi. Yeesu Yakobu Yoane naabibine ala taasoglicige teta cama otnime. ²² Teepi piba taatu teeme babe ne ebmaläsi poo cabu, Yeesu cama aaclige.

**Yeesu Biname bine Ebiberäjimige,
Mene Jejananemige, Pita
cabu ca Miiji Jewenanemige**

(Luuka 6:17-19)

²³ Yeesu Galilaya probins cabu iyeta poto ta waatnetnäjuge. Tabe biname bine yaabiberäjimuge teeme abasecretna mete cabu ta, Miiji Mene jaajananemuge, egä Acejiyame te biname bine pagege waadana, piyepu cuta tabe biname bine maramara pita cabu ca miiji me jaawenanemuge.

²⁴ Yeesu ne idre jecenanisi iyeta poto ta Suriya gawe cabu. Pipu pi teeme bau me biname bine sewadäjemisi, lui cina cewe loocananinusi maramara pita coo mäpu name pi, naace niiyarage ca-

ble teeme trupa cabu, oonina pita pi-iyepu tääpe nuuja poto budre. Yeesu iyeta teebibine miiji me jewenanemige. ²⁵ Bucurage biname cina Yeesu ne ingwe sicwisi Galilaya gawe cabu ca, Ten Modamoda Cewe gawe cabu ca, Yerusalema ca, Yuudea gawe cabu ca pi-iyepu Yoridana baduge me bimü acita gome ca.

Ngenecu Miiji Laati Bemi?

(Luuka 6:20-23)

5 Yeesu biname tomi bine liba jepänimige, tabe piba jegelige podo cabu me, puga adnatige. Teeme abiberäja bągrä cina jewaclomtisi teebine, ² siige tabe gije jecitige teebibine abiberäjame egä,

³ “Ngenecu miiji eei gemi, laati bemi owecumete seemo ireclota ngalebora;

Acejiyame te teebibine yaawadimuge.

⁴ Ngenecu miiji eei gemi,

laatibi ele yaangenetnemuge;

Acejiyame te teebibine owe yääswemuge.

⁵ Ngenecu miiji eei gemi,

laati bemi Acejiyame taatu cabu me ire; teepi jääpänimusi Acejiyame ngena tääpume ituge iicana.

⁶ Ngenecu miiji eei gemi,

laati bemi baborage singi wawenname Acejiyame me singi;

teeme peei singi te toraca me läbituge.

⁷ Ngenecu miiji eei gemi,

laatibi poto biname bine owecu jaawenimusi;

teepi cuta owecu ne jääpänumi teeme tääpume.

⁸ Ngenecu miiji eei gemi,

laati bemi yepä taatu ngene atwana cama;

teepi Acejiyame ne jääpänumi.

⁹ Ngenecu miiji eei gemi,

laati bemi poode wawenetnäja biname;

teebibine Acejiyame me bägräwale ca birige aina.

¹⁰Ngenecu miiji eei gemi, biname cina lui bine sabe jaawenanemusi, ingle naace popi teepi Acejiyame me singi ne jaawenusi; Acejiyame te teebibine yaawadimuge.

¹¹Weene ngenecu miiji gemi, biname cina liba niya mene jicemusim weeme poto cidi me, sabe jiwenninusi piyepu walya jicamininusi cämiji pi. ¹²Weene miiji baborage ngenecu miiji piyepu gege, ingle weene cabucewe je baborage daremu ne cire jepänepeye. Acejiyame me mename biname lui cina weeme ninäce gaabe itu secluji, teebibine cuta pepu ituge sabe wawena.”

Yeesu me Binamewale Epu Pana Gemi Caapereniye coo Apacljera Liyepu

(Mareko 9:50; Luuka 14:34-35)

¹³“Weene caapereniye pana gemi gawecewe biname bime täapume. Caapereniye me kaakesea pisi nyene, yepä teeme mite te liba lapiruge, weene ingwe ca äblicäco caapereniye ne cuta mite me wawena. Mite cäco caapereniye nuuja miiji lica gyene, peei name pi gaabe cabu yaajarusi, biname cina siige ernge ca jääbrecäjusi.

¹⁴Weene apacljera pana gemi gawecewe biname bime täapume. Babo cewe te podo papa cabu äblicäco ämlitäněji lenajame. ¹⁵Biname te liba lampa ne jaabotuge, tabe diiba ca lica yaacwabuge, yepä cabu me yaatecwan-tuge, siige puma cita ca biname bine saapaclyäremuge mete ngalebora. ¹⁶Weene pepu cuta biname bine yaapaclyäremuye, egä teepi liba weeme miijimiji mule bine jääpänanemusi, siige piba eso yääcärusi weeme Babe ne, cabucewe je lui te enajenige.”

Yeesu me Abiberäja Mene Cotre poto cidi me

¹⁷“Weene gone apu angi, egä cane itu tädujine Moose me Cotre mene bine piyepu Acejiyame me mename biname bime abiberäja mene bine sabe wawename. Eewe, cane tädujine peei mene bine toraca me wawename. ¹⁸Cane toraca jijenininine, egä cabucewe piyepu gawecewe liba taatu aanajenige, licarage nuuja leta ne coo matikolä maaku ne cirege äyebingta Cotre mene cabu ca, ngälu lui mule poto cidi me jicenenemige, cirege äbita. ¹⁹Pipu pi laati te liba jaatropangtuge yepä cotre ne, ngänu gyene matikolä cotre, piyepu biname bine yaabiberäjimuge teepi peei yepä mule wawename, tabe matikäli gyene Acejiyame te lui biname bine yaawadimuge. Yepä laati te cotre bine yääcwetnimuge piyepu biname bine yaabiberäjimuge teepi peei yepä mule wawename, tabe baborage gyene Acejiyame te lui biname bine yaawadimuge. ²⁰Cane toraca mene jijenininine: weeme conocäco mule cina liba lica itucärenen-emisi Parisea sigu biname piyepu cotre abiberäja biname bime conocäco mule bine, siige Acejiyame te piba weebibine lica iwadininuge.”

Yeesu me Abiberäja Mene Claabe Äbita poto cidi me

²¹“Weene ituge ätecija, egä mime saarewale bine sasa jajeji gemi egä, ‘Gone nuuja biname ne budre me yaagluye. Laati te liba yaagluge biname ne budre me, teebine cirege ablawa.’ ²²Yepä cane te jijenininine weebibine, egä laati te liba claabe läbituge nuuja ätrunga biname täapume, teebine miiji birige ablawa. Coö laati te liba teebine jaajuge egä, ‘Maane papa biname gäte,’ siige pui biname ne miiji yaacanusi mutre biname cina ablawame.”

Coo piiyepu laati te liba nuuja ätrunga biname ne jaajuge egä, 'Maane Acejiyame umle cäco biname gäte,' tabe epu niiyarage gyene, egä tabe miiji uliobo puupu cabu me otni.

²³ Peei name pi maane liba yaa-canute owecu gwidape ne Acejiyame me mete cabu iiwäreja dade cabu acitame, siige maane puma ngene jwaatwute egä, 'Nuuja ätrunga biname te claabe gyene cäme tääpume,' ²⁴ maane owecu gwidape ne ebmalepi iiwäreja dade opo gaabe, ädepi poode wawenname mäame biname cama, piba tacnenutepi owecu gwidape Acejiyame ne ceerame.

²⁵ Laati te liba naaitnäjuge, siige singi birige ablaweja puupu cabu me acaname, maane gaabegabe teebine watawata poode me jaawenute, weene liba cäro camu ge ablaweja puupu cabu me atyaramta. Maane liba poode wawena cäco, cije tabe ablaweja biname me ime cabu naacituge, siige tabe te teeme ätiyera biname bine jaajemuge meebine acaname krokeciiyete mete cabu acitame. ²⁶ Cane toraca mene naajenine: maane lica tasatute, ngälu iyeta daremu yaapirute."

Yeesu me Abiberäja Mene Magebi piiyepu Ngulebägrä Ero poto cidi me

²⁷ "Weebibine ituge abiberäja egä, 'Sargi ero mule gone.' ²⁸ Yepä cane toraca jijenininine, egä laati te magebi ne coo ngulebägrä ne singisingi jwääpänuge ten cama ero mule wawenname, tabe teeme ngenecu bora uja ero jwaawenuge.

²⁹ Mäame camu poto irecu te liba naawenuge singi ädrime maane niiya mule wawenname, maane miiji watatarage mäame peei ngene atwana ne äyebingta, epu pana irecu ne lipu juungyatute, siige yaajarute. Niiya gyene maane yepä piicwa ne apesera, yepä cerämu niiya gyene maane iyeta

piicwa cama uliobo puupu cabu me otni. ³⁰ Mäame camu poto ime te liba naawenuge maane singi ädrime niiya mule wawenname, maane miiji pui ngene atwana ne watatarage äyebingta, epu pana ime ne lipu joopotute, yaajarute mäame bau ca. Niiya gyene maane yepä piicwa ne apesera, yepä cerämu niiya gyene maane iyeta piicwa cama uliobo puupu cabu me otni."

Yeesu me Abiberäja Mene Coga Ägyi poto cidi me

(Matayo 19:9; Mareko 10:11-12; Luuka 16:18)

³¹ "Biname bine cuta ituge abiberäja egä, 'Rooriye te liba singi teeme coga ne ägyime, tabe miiji peba ne oogära ägyi poto cidi me, siige pui peba cama jwää-tyepuge teeme coga ne.' ³² Yepä cane te jijenininine: lui rooriye te liba teeme coga ne jwäägyuge poto ingle name pi yepä lica sargi ero mule name pi, siige tabe teebine jwaawenuge ero wawenname, tabe liba nuuja rooriye ne yaa-catuge. Cuta nuuja rooriye lui te teebine waacatuge, tabe ero jwaawenuge."

Yeesu Ngena Ebiberäjimige Mene Atropengta poto cidi me

³³ "Weene cuta ituge ätecija, egä mime saarewale bine sasa jajeji gemi egä, 'Maane gone mäame mene atropengta, yepä jewenepi maane Acejiyame me ngii cabu ngena ituge jaji wawenname.' ³⁴ Yepä cane te jijenininine weebibine, egä weene liba mene iicema je, weene gone nuuja me ngii cama iicana pui mene ne atropengta cäco me wawenname. Weene gone cabucewe me ngii cama iicana, ingle Acejiyame me lenaja puupu gyene. ³⁵ Cuta gone gawecewe me ngii cama iicana, ingle teeme ernge acita gawe gyene; cuta piiyepu Yerusalema me ngii cama gone iicana, ingle babo mope biname me cewe gyene.

³⁶ Määme mope me ngii cama cuta gone jiiicute, ingle maane äblicäco gäte yepä matikäli edingäli ne bulubulu me coo cäsäcäsä me wawena. ³⁷ Weene gone nuuja mene jiiicuye, yepä 'yoo' taatu jiiicuye, weene liba singi ngena wawename, cuta 'lica' taatu jiiicuye, weene liba singi lica. Nuuja mene cerämu weene liba jiiicuye, peei lui Satani me bau ca gyene."

**Yeesu me Abiberäja Mene
Daremu Wawena poto cidi me**

(Luuka 6:29-30)

³⁸ "Weebibine ituge abiberäja egä, 'Biname te liba nuuja biname me irecu ne sabe jaawenuge, pui biname ne cuta miiiji daremu awecnista teeme irecu ne sabe wawename. Piiyepu biname te liba nuuja biname me giricu jääglecnutuge, pui biname ne cuta miiiji daremu awecnista teeme giricu ne äglecnutame.' ³⁹ Yepä cane te jijenininine weebibine, egä nuuja biname me niiya mule gone daremu wawena. Biname te liba camu poto lakace cabu noororuge, maane latatrongtute tabe meebine säwäci poto lakace cabu cuta oororame. ⁴⁰ Piiyepu biname te liba naacanuge ablaweja puupu cabu me, ingle tabe singi läbituge määme soto täápume, maane miiiji cuta määme acwaba gwidape yääcäroute. ⁴¹ Piiyepu biname te liba näädretnicuge maane teeme gwidape bine waadename yepä kilomiita pana padare me, maane neeneni kilomiita pana padare me ewademepi. ⁴² Biname te liba ngena täápume näätinäruge, maane miiiji ecärepi. Coo tabe liba singi määme gwidape watawata acatame, gone läbwäricute."

**Yeesu me Abiberäja Mene
Cubuyame poto cidi me**

(Luuka 6:27-28, 32-36)

⁴³ "Weebibine ituge abiberäja egä, 'Weene weeme biname bime täápume singi inajininuge, yepä lui cina weebibine jimugitninusi, weene cuta teebibine jäämugetnemuye.' ⁴⁴ Yepä cane te jijenininine weebibine, egä lui cina weebibine jimugitninusi, weene teeme täápume singi inajipi, piiyepu lui cina sabe jiwenininusi, weene teeme täápume irecu ätumutipeye, ⁴⁵ weene piba päbitipeye weeme Babe me bägräwale me, cabucewe je lui te enajenige. Tabe yepärage bimu ne jaawenuge acitame niiya biname bime täápume coo miiiji biname bime täápume. Tabe cuta ngupe sääcärimuge, lui cina conocäco mule jaawenimusi cuta lui cina conocono mule jaawenimusi. ⁴⁶ Weene gone Acejiyame bau ca miiiji daremu ne awagrija, weene liba eei biname bime taatu cabu me singi, lui cina weeme täápume singi. Niiyarage täks rarekaake uutecrena biname cina cuta pepu jaawenusi. ⁴⁷ Piiyepu weene liba weeme binamewale bine taatu jaawablimuye, weene peei lui nuuja mara gwidape ne lica jaawenuye. Acejiyame umle cäco biname cina cuta pepu jaawenusi. ⁴⁸ Weene miiiji epucäco lenaja, weeme Babe te lipu cabucewe je epucäco gyene."

**Yeesu me Abiberäja Mene
Ceera poto cidi me**

6 "Weene miiiji cängena ire, egä weene gone miijimiji mule bine wawenettäja biname bime sobe cabu naace täápume teepi päpäname. Weene liba apu läbitininuye, weene nuuja daremu ne lica cirege päpäna weeme Babe bau ca, cabucewe je lui te enajenige. ² Pipu

pi maane liba owecumete biname bine yääcāranemute gwidape, gone cabucabu yääcāranemute, walya biname cina lipu läbitaninusi abasecretna mete cabu ta pi-iyepu gaabe cabu ta. Teepe apu naace name pi läbitinini egä biname cina teebibine awepyerājame. Cane toraca mene jijenininine, egä teepe lui awepyerāja ne jepānenisi biname bime bau ca, teeme daremu gyene. Teepe nuuja daremu ne Acejiyame bau ca lica cirege päpäna. ³Yepä maane liba ngena owecumete biname bine yääcāranemute, ogä jenenemepi epu, camu poto ime te liba ngena jaawenuge, säwäci poto ime te umle cäco. ⁴Piba biname cina umle lica birige mäame miijirage mule. Yepä mäame Babe lui te iyeta gwidape täapume umle, tabe meebine miiji daremu cire nääcārepi.”

**Yeesu me Abiberāja Mene
Irecu Ätumuta poto cidi me**

(Luuka 11:2-4)

⁵“Weene liba irecu lätumutinuye, weene gone läbitininiye walya biname bime pana. Teepe liba irecu lätumutini, teepe singi birige aclajutame abasecretna mete cabu coo piiyepu gaabe cube cabu, ingle teepe singi biname cina päpäname. Cane toraca mene jijenininine weebibine, egä teepe lui awepyerāja ne jepānenisi biname bime bau ca, teeme daremu gyene. Teepe nuuja daremu ne Acejiyame bau ca lica cirege päpäna. ⁶Yepä maane liba irecu lätumutute, maane miiji mete bora me abacitepi, grana sermepi, siige piba irecu ätumutepi mäame Babe bau me, lui te päpäna cäco gyene. Maane ngena ne ogä jaawenute, mäame Babe te nääpānuge, siige daremu nääcāruge.

⁷Weene liba irecu lätumutinuye, weene gone bucurage papapapa mene iicema Acejiyame umle cäco biname liiyepu, lui cina apu jaangemuge egä,

‘Acejiyame te nitēcijinininige, ingle mime irecu ätumuta lui lecarage gyene.’

⁸Weene teeme pana gone läbitininiye, ingle weene liba yäätināruye, tabe weeme Babe te uja umle bäbitige, weene singi ngena tääpu memi. ⁹Weene apu irecu ätumutipeye:

Cime Babe cabucewe je, mäame miijirage ngii ne opo gaabe me naacitesi.

¹⁰Maane te biname bine ewademepi.

Mäame singi ne gawecewe cabu jaawenesi, cabucewe je lipu jenenenisi.

¹¹Page nicāranini cime bimu gaabegabe deedei.

¹²Maane gone cime niiya mule bine yaawadimute, cine lipu lica yaawadimusi biname cina lui niiya mule niweninini cibibine.

¹³Maane gone cibibine niwadiminute mäpurage apicetnära cabu me, yepä niwärimtipi niiya te oomlana wälu pi.

¹⁴Weene liba weemeweme niiya mule bine lica yaawadimuye, piba weeme Babe te cabucewe je weeme niiya mule bine lica yaawadimuge. ¹⁵Yepä weene liba weemeweme niiya mule bine yaawadimuye, piba cuta weeme Babe cabucewe je weeme niiya mule bine yaawadimuge.”

**Yeesu me Abiberāja Deedei
cäco Lenaja poto cidi me**

¹⁶“Weene liba Acejiyame ne awejena name pi deedei cäco inajininuge, weene gone owecumete opo inajininuge walya biname cina liiyepu. Teepe naace name pi owecumete opo yaacrajuge, ingle teepe singi biname cina päpäname, egä teepe deedei cäco icrajinige Acejiyame ne awejename. Cane toraca mene jijenininine, egä teepe lui awepyerāja ne jääpānusi biname bime bau ca,

peei lui teeme daremu birige. Teeme nuuja daremu lica cirege. ¹⁷Yepä maane liba deedei cäco naanajuge ingle Acejiyame ne awejena name pi, miiji maane opo läcisäjute, mope oil ca laganute. ¹⁸Pipu pi nuuja te umle lica birige, egä maane deedei cäco naanajuge, yepä mäame Babe, lui te päpäna cäco gyene, tabe taatu umle birige. Tabe te daremu cire näcärepi, ingle tabe umle gyene, maane ogä ngena ne jaawenute.”

Gone Gwidape bine Yaatomlicmuye Ai Gawecewe cabu

(Luuka 12:33-34)

¹⁹“Weene gone miijimiji gwidape bine yaatomlicmuye weeme täapume ai gawecewe cabu, potäte cina luma gwidape bine sabe jaawenimusi, liiya te luma joomlemuge, cuta piyepu eromaame cina liiyeme saacluge ero me. ²⁰Yepä weene jewenemepeye miijimiji mule bine. PEEI lui epu pana gyene, egä weene miijimiji gwidape bine yaatomlicmuye weeme täapume cabucewe je, potäte cina luma sabe lica jaawenimusi, coo liiya te lica joomlemuge coo piyepu eromaame cina äblicäco äbäcna ero me. ²¹Mäame miijimiji gwidape cina luma, mäame ngenecu te cuta puma.”

Irecu Lui Tääpe me Lampa Gegi

(Luuka 11:34-36)

²²“Irecu lui tääpe täapume lampa gegi. Mäame irecu cina liba miiji birige, mäame tääpe te iyeta apaclyera taatu birige. ²³Yepä mäame irecu cina liba niya birige, mäame tääpe te cuta krokeciye cabu yaanajuge. Siige mäame cabu lui apaclyera liba krokeciye birige, piba mäame krokeciye lipu baborage gyene.”

Yeesu me Umle Mene Acejiyame piyepu Rarekaake poto cidi me

(Luuka 16:13, 12:22-31)

²⁴“Biname te äblicäco neeneni modamoda biname bine acenena. Tabe nuuja ne jäägyuge, nuuja täapume singi läbituge. Tabe nuuja ne opo gaabe me yaacituge, nuuja ne kaake ca säacelyäruge. PEEI name pi weene äblicäco gemi neeneni bine acenena, Acejiyame ne piyepu rarekaake ne.

²⁵Cane peei name pi jijenininine, egä weene ngenecu gone, egä weene ngena jaarwuye, ngena yaanuye, coo piyepu weene ngena lasigrärinuye. Egäsu ireclota lui baborage gyene, deedei piyepu niye papa gemi; piyepu tääpe lui baborage gyene, cäbletääpe lui papa gemi. ²⁶Jepänemeye, cabu je lui ele cina uujaninisi, teepi gije lica yäatemusi, lica yäärucnimusi, deedei cumä lica yaacranimusi, yepä weeme Babe cabucewe je tabe te teebibine cängena ire jetwenenemige. Egäsu weene modamoda gemi, ele lui papa gemi. ²⁷Weene nää miiji gemi weeme ireclota bine ngenecu mäpu ca lecaleca me wawename?

²⁸Piyepu weene ngena name pi ngenecu mäpu cäbletääpe poto cidi me? Weene jepänemeye baace popo cina lipu uutinininisi. Teepi kaakesea lica jaawenimusi, cuta asigrera gwidape bine lica yaaterutäjimusi. ²⁹Yepä cane weebibine jijenininine, egä ngänu gyene, mope biname Solomona puu miijirage cäbletääpe ca abasogäruji, yepä tabe epu miiji opo lica äbituji ai baace popo bime yepä te liiyepu. ³⁰Acejiyame te liba apu yaabasogärimuge baace bine, page lui cina ireclota gemi, ciye-ciye siige uliobo cabu me yiisabimusi, egäsu tabe cuta weebibine isigreräjiniuge cäbletääpe ca. Weeme ätrunga lipu matimati gemi! ³¹Weene miiji mäpu ngena atwanena bine abmaläcemame

deedei, niye piyepu cäbletääpe poto cidi me. ³²Acejyame umle cäco biname teepi te jäärngemusi ai gwidape bine, yepä weeme Babe cabucewe je tabe uja umle gyene, egä ai weeme singi gwidape gemi. ³³Pätä weene miiji ninäce äbitipeye Acejyame te weebibine waadename piyepu weene wawename, tabe ngena täápume singi, siige Acejyame te piba icärininuge iyeta weeme singi gwidape. ³⁴Pipu pi weene ciyeciye täápume ngenecu mäpu gone; ciyeciye me mäpu lui teeme yene. Ai bimu me mäpu ibibi gyene ai bimu täápume.”

Yeesu me Abiberäja Mene Biname bine Atrana poto cidi me

(Luuka 6:37-38, 41-42)

7 “Weene gone biname bine jaatranimuye, piba weebibine lica cirege atrana. ²Ingle naace popi weene lipu teebibine jaatranimuye, weebibine cuta pepu cirege atrana. Weene luma ngine yaatonäremuye biname bine, weebibine cuta puma ngine birige atonera. ³Peei name pi gone mäáme nuuja ätrunga biname me irecu cabu pläpu ne ire jaatwanute, maane liba uli pargi ne lica jääpänute mäáme irecu cabu. ⁴Baborage uli pargi liba pisi nyene mäáme irecu cabu, maane miiji lica gäte mäáme biname ne jaji egä, ‘Cane mäáme irecu cabu ca pläpu ne jaacatene.’ ⁵Maane walya biname gäte! Maane miiji ninäce uli pargi ne mäáme irecu cabu ca acata, piba maane cängenarage jepänenite mäáme biname me irecu cabu ca pläpu ne acatame.

⁶Lui gwidape ne mara me ituge wawena Acejyame täápume, weene drego bine gone yääcärimuye, teepi cije tatatrongärininusi weeme bau me, tusasemalininusi. Piyepu cuta weeme kusa bine gone yiisabimuye blome bime bau me, teepi cije jääbrecäjemusi.”

Weene Itinäreye, Jirngeye, Eyäjeje

(Luuka 11:9-13)

⁷“Itinäreye, piba pagege weebibine ceera: jirngeye, weene piba pagege päpäna; eyäjeje, piba pagege weeme täápume iitnana. ⁸Iyeta lui cina yäätinärusi, teebibine yääcärimusi; lui cina jäärngusi, teepi jääpänusi; lui cina yäyäjäjusi, teeme täápume jiitnusi. ⁹Bägrä te liba yäätinärüge teeme babe ne deedei täápume, tabe kula lica yääcäruge. ¹⁰Coo tabe bägrä te liba cibu täápume yäätinärüge, tabe niyarage cobyame lica yääcäruge. ¹¹Weene puu niya biname gemi, yepä weene umle gemi miijimiji gwidape weeme bägrä bine ceera. Egäsu nata weeme Babe lui cabucewe je enajenige, tabe cuta piba yääcäranemuge miijimiji gwidape, lui cina teebine yäätinärusi.

¹²Weene singi biname cina ngena wawename weeme täápume, weene miiji pepu wawena teeme täápume. Ai abiberäja lui Moose me Cotre cabu pisi nyene piyepu Acejyame me mename biname cina apu ebiberäjimujisi.”

Lui Gaabe te Ädenige Iyeteta Ireclota cabu me

(Luuka 13:24)

¹³“Weene susurage grana cabu me ebäcneye, inge lui grana gyene uliobo puupu cabu me, daamle gyene pui grana, piyepu lui gaabe te ädenige pui grana cabu me plowa gyene, siige bucurage cina piyeme otneninisi. ¹⁴Yepä lui grana gyene iyeteta ireclota puupu cabu me, susu gyene pui grana, piyepu lui gaabe te piyeme ädenige mäpu gyene, siige nesae taatu cina pui gaabe ne jepänanenisi.”

**Yeesu me Abiberäja Mene Uli
piiyepu Teeme Kuu poto cidi me**

(Luuka 6:43-44)

¹⁵“Weene ireire inajipi walya mename biname bime täápume. Teepi weeme bau me saacluge maamoi bime opo pana, yepä teepi teeme ngenecu bora agliyame wulp pana birige. ¹⁶Weene lipu uli ne opo yaawatnuyeteeme kuu cabu ca, weene cuta teebibine pepu opo yaawatnimuyeteeme mule cabu ca. Pägépäge seeasea cina waina kuu lica yäáyemuge, cuta gargale cina lica piigi kuu yäáyemuge. ¹⁷Miijirage uli lui miijimiji kuu yäáyuge; niiyarage uli lui niyaniya kuu yäáyuge. ¹⁸Miijirage uli te äblicäco niiyarage kuu äyi; niiyarage uli te äblicäco miijirage kuu äyi. ¹⁹Iyeta uli lui cina niyaniya kuu yäáyemuge, yaargawimusi, uliobo cabu yiisabimusi. ²⁰Yoo, weene walya mename biname bine cuta teeme mule cabu ca opo yaawatnimuyeteeme.”

Mene Atrana Bimu poto cidi me

(Luuka 13:25-27)

²¹“Iyeta lui cina najananusi egä, ‘Yageyame, Yageyame,’ teepi iyeteta ire-clota ne lica cirege päpäna Acejiyame cama cabucewe je, yepä eei taatu cina cirege päpäna, lui cina jaawenimusi cäme Babe cabucewe je ngena täápume singi. ²²Atrana bimu liba cirege, piba bucurage cina cire najanepesi egä, ‘Yageyame, Yageyame, cine nata mäáme ngii cabu Acejiyame me tagepogogo mene jaajanemususi, cuta mäáme ngii cabu niyaniya cable bine yäáyecräjemusi piiyepu bucurage ciitaca mule bine jaawenanemususi.’ ²³Puma cita ca cane pui biname bine cire jaajemepene egä, ‘Cane umle cäco gäne weene. Weene ni-iyaya mule biname gemi, äyebengäjinneye cäme bau ca.’”

**Yeesu me Abiberäja Mene Neeneni
Mete Raranga Biname poto cidi me**

(Luuka 6:47-49)

²⁴“Iyeta biname lui cina yäätəcije-muge cäme ai mene, siige pui mene ibi jaawenimusi, teepi umle biname pana birige, lui te mete ne kula papa cabu erangige. ²⁵Tabe lui mete ne erangige, siige ngupe te piba secirige, igi cama tädige, cuta babo buuwe te tipwäjige, yepä mete te lica itramige, inge kula papa cabu jage.

²⁶Iyeta biname lui cina yäätəcije-muge cäme ai mene, yepä pui mene ibi lica jaawenimusi, teepi buduma biname pana birige, lui te mete ne koriyo papa cabu je erangige. ²⁷Ngupe te secirige, igi cama tädige, babo buuwe te tipwäjige, siige pui mete te iyeta peege ecirige.”

²⁸Yeesu liba teeme ai mene iicema epirige, biname cina mutäcäco ge teeme abiberäja mene name pi, ²⁹ingele teeme abiberäja mene epu lica ge cotre abiberäja biname bime liiyepu. Pätä tabe epu ebiberäjimige, lui biname me conocäco pisi nyene biname bine jajime teepi ngena wawename.

**Yeesu Lepera Pita Biname
ne Miiji me Jewenige**

(Mareko 1:40-45; Luuka 5:12-16)

8 Yeesu liba täinige podo cabu ca, bucurage biname cina teebine ingwe sicwisi. ²Piba yepä lepera pita biname te tädige teeme bau me, kokorare ca ääpednutige teeme opo gaabe je, jejige egä, “Babo biname, maane liba singi gäte, maane miiji gäte cebine pita cäco me wawena.” ³Yeesu ime uutige teeme bau me, joomlige, jejige egä, “Yoo, cane singi gäne. Maane pita cäco äbiti!” Piba taatu tabe miiji me äbitige teeme lepera pita cabu ca. ⁴Yeesu puma cita ca teebine jejige egä, “Maane näätəcijege, gone nuuja biname bine umle

jaawenimute, cane lipu meebine miiji naawenine. Yepä maane conocäco ädi iiwäreja biname bau me, tabe te mäáme tääpe pa naawatnäjepi. Moose lui owecu gwidape jiicuji Acejiyame ne iiwärejame, maane piba pui ecärepi teebine tabe iiwärejame. Biname cina piba umle pa läbitipesi, egä maane miiji gäte.”

Yeesu Cubu Mope Biname me Kaakesea Bägä ne Miiji me Jewenige

(Luuka 7:1-10)

⁵Yeesu liba abacitige Kaprenauma cewe me, cubu mope biname, lui te Israela biname lica ge, piba tädige teeme bau me, itemlige teebine ätityerame. ⁶Tabe Yeesu ne apu jejige egä, “Babo biname, căme kaakesea bägä te ätwitäneji enajenige mete cabu. Tabe pita name pi naabe cewe oocaninige, äblicăco ge arpinenta.” ⁷Yeesu jejige egä “Cane tädenine teebine miiji wawename.” ⁸Yepä tabe pui cubu mope biname te jejige egä, “Oo babo biname, cane nuuja miiji lica gäne! Căme mete me gone tädute. Maane yepä mene taatu jiicepi căme kaakesea bägä te miiji äbitame. ⁹Căme cuta piti nemi niinăce gaabe biname pi iyepu ingwe gaabe biname. Cane liba căme ingwe gaabe biname ne jaajune egä, ‘Ădi,’ tabe lăduge. Nuuja ne liba jaajune egä, ‘Ădi,’ tabe täduge. Cuta piyepu cane liba căme kaakesea bägä ne jaajune ngena wawename, tabe jaawenuge.” ¹⁰Yeesu liba teeme mene jitecijige, tabe mutăcăco äbitige, siige teeme ingwe äcwiyame biname bine jejemige egä, “Toraca gyene, cane nuuja Israela biname ne apu ätrunga cama lica ituge păpăna. ¹¹Cane weebibine jijenininine: bucurage cina cire saaclepi bimu acita gome ca piyepu bimu äpula gome ca, siige cire ladnatărepi Abrahamo, Isacako, Yakobu cama cabucewe je Acejiyame me soriyomu cabu. ¹²Yepä lui cina miiji cirege pui soriyomu cabu

ăbăcna, teebibine cire yiisabemepesi krokeciye cabu me. Teepi puma ele cire yaangenetnemepi, giricu cire yaatebecmepesi.” ¹³Siige puma cita ca Yeesu pui cubu mope biname ne jejige egä, “Ăte, acnenuti mete me. Maane ngena ne jitrungenite, peei te lăbitege.” Siige teeme kaakesea bägä te puirage padare cabu miiji äbitige.

Yeesu Bucurage Biname bine Miiji me Jewenimige

(Mareko 1:29-34; Luuka 4:38-41)

¹⁴Yeesu ädige, Peteru me mete me abacitige. Tabe teeme gite ne puma jopănige gebale cama ätwitäneji. ¹⁵Yeesu teebine ime gome jwoomlige, siige gebale te obmalige. Tabe puma cita ca arpinantige, Yeesu ne mogobi jewenige.

¹⁶Liba mămleteca ge, piba biname cina bucurage biname bine sewadane-misi Yeesu bau me, lui bime trupa cabu niyaniya cable puga ge. Yeesu iyeta cable bine mene ca iyecräjemige piyepu iyeta pita biname bine miiji me jewenanemige. ¹⁷Tabe ai ne naace popi jewenige mename biname Isaya me mene te toraca me äbitame egä, “Tabe cime pita bine teeme cabu icranige, tabe cime tääpe mäpu bine ewadimige.”

Mene Yeesu ne Ingwe Äcwi poto cidi me

(Luuka 9:57-62)

¹⁸Yeesu liba bucurage biname bine jepänimige teebine awaclomta je, tabe teeme abiberăja bägä bine jejemige teepi sawa nuuja poto doro me uuraname. ¹⁹Teepi ingwe yuurisi, niinăce yepä cotre abiberăja biname te tädige Yeesu bau me, jejige egä, “Abiberăja biname, ngănu gyene, maane liiyeme ädenite, cane mäáme ingwe ädenine.” ²⁰Yeesu jejige egä, “Poks bime bora piti nemi lenaja tääpume piyepu ele bime

mete piti nemi, yepä cane lui te Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cäme täapume puupu lica gyene cäme mope acitame.”

²¹ Puma cita ca lui biname cina Yeesu ne jitrungisi, teeme yepä te jejige egä, “Babo biname, cane singi gäne meebine ingwe äcwime, yepä cane lipu gäne ninäce otni cäme babe ne gape acitame?”

²² Yeesu jejige egä, “Laati bemi seemo ireclota cabu budre, teepi te teeme budre biname bine gape cabu me yaacranimus. Maane cebine ingwe näcwi.”

Yeesu Sawa cabu Buuwe ne Jiibige

(Mareko 4:35-41; Luuka 8:22-25)

²³ Yeesu poo cabu me acenutige, teeme abiberäja bägrä cina teta cama acetnäridge. ²⁴ Teepi liba eclige, baborage buuwe te tipwäjige sawa cabu, siige uule kuu cina poo ne itrugärisi. Yepä Yeesu ute ge. ²⁵ Abiberäja bägrä cina eclige, teebine elotnantisi, jejisi egä, “Yageyame, nitityärini! Mine labumitnigo!” ²⁶ Yeesu jejemige egä, “Weene wälu ngeno memi? Weeme ätrunga matikolärage gyene.” Tabe abujängtige, kokre cama buuwe piyepu uule kuu bine mene jejemige, siige piba bulubulu mataru te enajige. ²⁷ Abiberäja bägrä cina mutäcäco äbitininisi, jiicisi egä, “Ai biname Laasi nyene? Buuwe piyepu uule cina teeme mene jitecijisi.”

Yeesu Miiji Jaawenige Neeneni Biname bine Niiya Cable cama

(Mareko 5:1-20; Luuka 8:26-39)

²⁸ Yeesu sawa nuuja poto doro me yuurige, atyaramtige Gadara gawe cabu me, siige neeneni rooriye cina tewacletnäjäsi teebine puma. Kula waja cabu lui gape gemi, teepi pui cabu ca tasatäsi. Teeme trupa ngalebora puga ge niyarage cable. Teepi mage girigale ge, peei name pi nuuja biname te singi lica ge pui gaabe cabu otnime, teepi luma

aanajenanige. ²⁹ Siige teepi liba Yeesu ne jepänäsi, ala abayäsi egä, “Acejiyame me Bägrä, maane singi ngena wawename cime täapume? Maane watrangeca je tädite cibibine sabe wawename.”

³⁰ Seeji cudecewe padare puga ge baborage ngeerangera blome tomi, deedei täapume yuunguretnäjimisi.

³¹ Puma cita ca cable cina Yeesu ne jejisi egä, “Maane liba singi gäte cibibine äyecrejame, nitypini blome bime trupa cabu me.” ³² Yeesu jejemige egä, “Yoo, naaclege!” Siige teepi aabmalisi pui neeneni biname bine, eclige, blome bime trupa cabu me ebäcnisi. Iyeta blome tomi te podo cabu ca uuwamitnige gawe me, sawa cabu me uupletnäridge, siige abumitnige. ³³ Blome ire atwi biname cina uucratnige, eclige babo cewe me. Puma teepi biname bine jebaitnemisi iyeta, ngena cina bäbitininisi niiya cable cama lui neeneni biname bime täapume. ³⁴ Puma cita ca iyeta biname pui babo cewe cabu ca eclige Yeesu ne päpäname, siige liba jepänisi, jejisi teeme gawe ne abmalame.

Yeesu Miiji me Jewenige Tääpe Nuuja poto Budre Biname ne

(Mareko 2:1-12; Luuka 5:17-26)

9 Yeesu poo cabu acenutige, sawa ne yuurige, atyaramtige teeme cewe me. ² Biname cina waaku cabu secanisi tääpe nuuja poto budre biname ne. Yeesu liba jepänimige, egä teepi baborage ätrunga cama gemi, tabe pui pita biname ne jejige egä, “Cäme biname, wälu gone! Maane kälyä gäte mäame niiya mule cabu ca!”

³ Yeesu gome puga ge cotre abiberäja biname. Teepi teemämu jitransisi egä, “Ai biname te Acejiyame me ngii ne sabe jewenige, ingle tabe taatu gyene biname ne kälyä wawename teeme niiya mule cabu ca.” ⁴ Yepä Yeesu umle äbit-

ige teeme ngene atwanena, siige tabe jejemige egä, “Weene ngeno memi ni-
iya ngene atwanena cama? ⁵Lui gyene
plowa iicana ai pita biname ne jajime
egä, ‘Maane kälyä gäte mäame niya
mule cabu ca,’ coo ‘Arpinanti, abujängti,
siige ädi.’ ⁶Yoo siige, cane lui Acejiyame
bau ca tädujine biname me äbitujine,
cane lui gwidape jewenenine, weene
pui cabu ca opo nawatniniye, egä căme
conocăco pisi nyene biname ne kälyä
wawename teeme niya mule cabu ca.”
Siige puma cita ca tabe pui tääpe nu-
uja poto budre biname ne jejige egä,
“Arpinanti, abujängti, mäame waaku ne
ecati, mete me ädi!”

⁷Puma cita ca pita biname te
arpinantige, mete me ädige. ⁸Lui
biname cina jepänisi, teepi călu te
jitemige, Acejiyame ne eso ecärisi, tabe
biname bine lipu kokre ituge ceera.

Yeesu Matayo ne Ala Tesoglicige

(Mareko 2:13-17; Luuka 5:27-32)

⁹Yeesu pui cewe ne sebmaliige. Tabe
liba ädige, tabe täks rarekaake uute-
crena biname ngii Matayo ne jepänige.
Tabe adnatäneji enajige teeme kaake-
sea mete cabu, siige Yeesu teebine jejige
egä, “Tädi cane cama otnime.” Matayo
abujängtige, teta cama ädige.

¹⁰Ingwe ca Yeesu liba deedei äbit-
ige Matayo me mete cabu, bucurage
täks rarekaake uutecrena biname pi-
iyepu cotre atropengäja biname teepi
seclige deedei äbitame Yeesu piyepu
teeme abiberäja bägrä cama.

¹¹Parisea sigu biname cina liba
jepänisi Yeesu teta cama deedei äbita
je, teepi teeme abiberäja bägrä bine
jejemisi egä, “Weeme abiberäja biname
te lipulipu deedei äbitenige täks
rarekaake uutecrena biname piyepu
cotre atropengäja biname cama?”

¹²Yeesu jitecijemige, jejemige egä, “Lui
biname cina miiji birige, teepi dokta

täापume singi lica, yepä lui cina pita
cama birige, teepi singi dokta täापume.
¹³Weene miiji umle äbitineye, ai
mene ngena täापume myene egä,
‘Cane singi lica gäne biname cina
cebine iiwärejame, yepä cane singi
gäne teepi nuuja biname bine owecu
wawenecame.’ Cane lica tädujine ala
asoglecame lui cina apu jaangemuge,
egä teepi conocăco biname gemi,
yepä cane conocono biname bine ala
asoglecame tädujine.”

Ätemleja Deedei Ärwäja căco Lenaja poto cidi me

(Mareko 2:18-20; Luuka 5:33-35)

¹⁴Yoane niye ca äciseja biname me
abiberäja bägrä cina seclige Yeesu bau
me, itemlisi egä, “Ai lipu gyene, egä
cine piyepu Parisea sigu biname jäje
deedei ärwäja căco ninajininuge Ace-
jiyame ne awejename, yepä mäame
abiberäja bägrä cina umle căco gemi
pipu äbita?” ¹⁵Yeesu jejemige egä, “Ate-
jäclmuta soriyomu ne liba yaaclitusi, bi-
name cina owecumete opo lica birige,
mamye rooriye te liba teta cama pisi
nyene. Yepä, padare te cire tädepi liba
mamye rooriye ne cire yaacatepesi, teepi
piba cire yaacrajemepi deedei ärwäja
căco.”

Ngene ca Agli Mene Kirece piyepu Sasa Mule Aweceja poto cidi me

(Mareko 2:21-22; Luuka 5:36-39)

¹⁶“Nuuja te kirece äciseja căco
căbletääpe pläsu ne sasa căbletääpe
bora cabu lica yääswäruge. Tabe liba
pepu jaawenuge, siige căbletääpe ne
liba jääcisäjuge, pui kirece căbletääpe
pläsu te lalalomluge, siige sasa
căbletääpe ne jääsegläruge. Puma cita
ca kirece pläsu te läwälutuge sasa
căbletääpe cabu ca, siige bora te babo
läbituge.

¹⁷ Piiyepu nuuja te kirece waina niye ne lica yaapaduruge gouti tääpe ca wawenäneji sasa ängära gwidape cabu. Tabe liba yaapaduruge, kirece waina niye te pui sasa ängära gwidape ne yääpluge, inge tuutnecuge. Siige waina niye te lapaduruge gawe me piiyepu ängära gwidape te sabe läbituge. Kirece waina niye ne miiji kirece gwidape cabu ängära, piba teepi ibibi laanajuge.”

**Babo Biname me Ngulebägrä
piiyepe Pita cama Magebi**

(Mareko 5:21-43; Luuka 8:40-56)

¹⁸ Yeesu liba camu mene iicema cabu jage, piba yepä Israela babo biname te teeme bau me tädige. Tabe kokorare ca ääpednutige teeme opo gaabe, jejjige egä, “Cäme ngulebägrä budre bäbitige page ai padare cabu. Maane tädi ime acitame teeme papa cabu, tabe piba budre cabu ca arpinantenige.” ¹⁹ Yeesu abujängtige, teebine ingwe icwige teeme abiberäja bägrä cama.

²⁰ Teepi liba eclige, Yeesu me kaake poto ca yepä magebi te piba toclige, lui twelb kämäge ngalebora uudi apira pita cama tonajenäjumi. Tabe Yeesu me cäbletääpe pepyämu ne joomlige ogä, ²¹ inge tabe ngene jotwananige egä, “Cane liba Yeesu me cäbletääpe pepyämu taatu joomlenine, cäme ai pita te piba nabma-lenige cebine.” ²² Yoo siige, tabe liba joomlige, Yeesu piba tatatrongtige, teebine jopänige, jojige egä, “Bägrä, wälu gone! Määme ätrunga te meebine miiji bii naawenige.” Siige peeirage padare cabu magebi te miiji äbitige.

²³ Puma cita ca Yeesu liba pui babo biname me mete cabu me atyaramtige, lui me bägrä te budre äbitige, tabe jepänige, biname cina dobidobi bine jecnäjimisi piiyepu papa me äbitininisi bägrä me budre name pi. ²⁴ Tabe jejemige egä, “Pääye, äyebलगंजिनेये ama cita ca.

Bägrä te budre lica gwene, tabe ute gwene.” Teepi teebine ngange ecwänisi. ²⁵ Puma cita ca biname bine liba iyecräjemisi mete cabu ca, Yeesu piba abacitige bägrä me ute puupu cabu me, ime jwoomlige, siige bägrä budre cabu ca arpinantige. ²⁶ Teepi idre ecenanisi iyeta pui gawe cabu, egä Yeesu ngena mule ne jewenige.

**Yeesu Miiji Jaawenige Neeneni Irepu
Määsumäsu Biname bine**

²⁷ Yeesu pui cewe ne sebmilige. Tabe liba ädige, neeneni irepu määsumäsu biname cina teebine ingwe icwäsi. Teepi ala abayäsi egä, “Daawida me kaakesaare, maane owecu cime tääpume!” ²⁸ Yeesu liba mete bora me abacitige, pui neeneni irepu määsumäsu biname cina piba taacliche teeme bau me. Yeesu äätemlige egä, “Weene nää toraca nätrungeniye, egä cane miiji gäne weebine irepu miiji wawename?” Teepi jējäsi egä, “Yoo, babo biname.” ²⁹ Puma cita ca Yeesu teeme irepu papa cabu ime bine aacitige, jaajige egä, “Weeme ätrunga te ibibi läbitege.” ³⁰ Siige teeme irepu cina aasatäsi. Puma cita ca Yeesu kokre cama mene jaajige egä, “Gone biname bine ai poto cidi me umle jaawenimuye.” ³¹ Yepä teepi mete ne sebmäläsi, aacliche, Yeesu ne idre jecanenäsi iyeta pui gawe cabu ta.

**Yeesu Miiji Jewenige Mene
Iicema cäco Biname ne**

³² Pui neeneni biname cina liba baacliche, piba biname cina Yeesu bau me secanisi mene iicema cäco biname ne, lui me trupa cabu puga ge niiya cable. ³³ Yepä Yeesu liba niiya cable ne iyecräjjige, pui biname te piba taatu gije abacitige mene iicemame. Biname cina mutäcäco äbitininisi, jiiicisi egä, “Cine niinäce lica ituge Israela gawe cabu apu mule ne päpäna.” ³⁴ Yepä

Parisea sigu biname cina jiicisi egä, “Ni-
iya cable bime mopeyame te Yeesu ne
kokre yääcärüge tabe niya cable bine
äyecrejame.”

Yeesu Owecu Ge Biname bime tääpume

³⁵Yeesu puma cita ca otnetnäjige
iyeta modamoda piyepu matimati cewe
cabu ta. Tabe biname bine ebiberäjimige
teeme abasecretna mete cabu ta pi-
iyepu Miiji Mene jejananemige egä,
“Acejiyame te pagege biname bine
waadena.” Tabe cuta biname bine mi-
iji jewenanemige iyeta maramara pita
cabu ca. ³⁶Tabe liba bucurage biname
tomi bine jepänimige, tabe owecu äbit-
ige, inge teepi mage ngenecu mäpu
cama ge piyepu ätityera tääpume singi
ge epu pana maamoi, lui bime ire atwi
biname lica ge. ³⁷Yeesu puma cita ca
teeme abiberäja bägerä bine jejemige egä,
“Ärucna lui baborage gyene, yepä ne-
sae taatu kaakesea bägerä gemi atomle-
came, ³⁸peei name pi weene miiji irecu
ätumutame ärucna Yageyame bau me
tabe poto kaakesea bägerä bine ätyepame
teeme ärucna tääpume.”

Yeesu me Twelb Ätyepäneji Biname bime Ngii

(Mareko 3:13-19; Luuka 6:12-16)

10 Yeesu teeme twelb abiberäja
bägerä bine ala tesoglicmige,
ecärimige kokre niyarage cable bine
äyecrejame piyepu iyeta maramara
pita bine äyeblogjame. ²Age tema
pui twelb ätyepäneji biname bime ngii:
niinäceyame lui Simona, lui ne einenisi
Peteru ca, piyepu teeme igane Andrea;
cuta Yakobu teeme igane Yoane lui
Jebedayo me bägerä gegi; ³cuta Pilipo
naabi Bartoloma; Tooma piyepu täks
rarekaake uutecra biname ngii Matayo;
cuta Yakobu Alaba me bägerä piyepu
Tadeus; ⁴cuta Simona lui Kanana

sigu biname gyene piyepu Yuuda
Isakariyota lui Yeesu ne budre tääpume
awaba biname gyene.

Yeesu Teeme Twelb Abiberäja Bägerä bine Jityepäjemige

(Mareko 6:7-13; Luuka 9:1-6)

⁵Yeesu ai twelb biname bine apu
umle mene cama jityepimige kaakesea
wawename egä, “Gone biname bime
bau me naacluge lui Israela biname
lica gemi. Cuta gone naacluge nuuja
cewe cabu me Samariya gawe cabu
je. ⁶Yepä weene Israela biname
bime bau me naacluge, lui cina epu
pana gemi apeseräjäneji maamoi
cina liiyepu. ⁷Weene teebibine
jejananemepeye egä, ‘Acejiyame te
mameta gyene biname bine waadena.’
⁸Weene pita biname bine miiji
jewenemepeye, budre biname bine
erpineräjemepeye, lepera pita biname
bine miiji jewenemepeye piyepu
niyaniya cable bine iyecräjemepeye.
Weene kokre ne daremu cäco ituge
acata ai mule bine wawenecame, peei
name pi weene miiji daremu cäco cuta
biname bine itityeräjemepeye. ⁹Weene
gone gol, silba piyepu rarekaake bine
yaawadimuye weene cama. ¹⁰Gone
diiba yaawadimuye, coo tuwängle
cäbletääpe piyepu ernge gwidape coo
piyepu otnetneja suru, inge kaakesea
bägerä ne miiji teeme singi gwidape
ceera.

¹¹Weene liba lui babo cewe cabu me
coo piyepu matikolä cewe cabu me lat-
yarininuye, weene miiji ärngi, egä laati
te singi weebibine teeme mete cabu me
äbäcname, siige weene teta cama inajin-
inuge, ngälu weene peei cewe ne saab-
maluye. ¹²Weene liba mete cabu me
yääbäcnuye, jiicuye egä, ‘Poode!’ ¹³Pui
mete cabu biname cina liba weebib-
ine jiwablininusi, weeme poode te mi-
iji yaanajuge puma. Yepä teepi liba lica

jiwablininusi, weeme poode te lacnenu-tuge weeme bau me. ¹⁴Poto mete coo pi-iyepu cewe cabu ta liba weebibine lica jiwablininusi coo weeme mene lica jite-cijinusi, weeme ernge cabu ca teeme tuuwe bine jääglubäjemuye, siige saab-maluye pui mete ne coo cewe ne. ¹⁵Cane toraca jijenininine, Acejiyame me atrana bimu cabu Sodoma piyepu Gomora cewe biname cina lui niyarage daremu ne cirege päpäna, matikáli cirege. Lui cewe biname cina lica pa jiwablipesi weebibine, teeme niya daremu lui bab-orage cirege.”

Mäpu te Tädenige

(Mareko 13:9-13; Luuka 21:12-17)

¹⁶“Cane weebibine jityepininine bi-name bime bau me, epu pana maamoi cina lipu yaacluge wulp bime sigu cabu me. Weene miiji cobyame bime pana umleumle inajipi piyepu gimäe bime pana niya wawena cäco inajipi. ¹⁷Weene ireire inajipi, ingle biname peeci nemi, lui cina weebibine joom-linininusi ablaweja mete me waade-name. Piyepu teepi teeme abasecretna mete bora ta weebibine itemeläjini-nusi. ¹⁸Teepi cämiji pi iwadininusi modamoda biname bime piyepu gawe mope biname bime opo gaabe me weene teebibine piyepu gawe mara-mara biname bine Miiji Mene jajane-name. ¹⁹Yoo, weebibine liba ablaweja täápume iwadininusi, ngenecu niya gone, egä weene ngena jicuye coo lip-ulipu jicuye. Liba padare te tatyaram-tuge weene mene iicemame, weebibine piba mene birige ceera iicema täápume. ²⁰Weene lui mene cire jicemepeye, peei lui weeme mene lica cirege, yepä weeme Babe me Seemo te ngene atwanena cire icäripi weene ngena iicename.

²¹Poto biname cina teeme naniganewale bine budre me cirege äyemela. Babe cina peeirage mule

cire jaawenepesi teeme bägrä bime täápume. Cuta bägrä cina cire latatrongäripesi teeme mage babe bine budre me äyemelame. ²²Iyeta biname cina weebibine jimugitninusi cäme singi pi, yepä laati te kokre cama cire jaaclajutepi ngälu ngälugaabe me, tabe iyeteta ireclota ne cirege päpäna.

²³Teepi liba yepä cewe cabu weeme täápume claabe läbitininusi, weene mi-iji nuuja cewe me uucratna. Cane toraca jijenininine, weene cäro camu Miiji Mene jajanena ne cire epipepeye Israela modamoda cewe cabu ta, cane Ace-jiyame bau ca lui te tädujine biname me äbitujine, niinäce cire tacnenutepene.

²⁴Abiberäja bägrä te baborage lica birige teeme abiberäja biname bau ca, coo piyepu aletnäneji biname te babor-age lica birige teeme babo biname bau ca. ²⁵Pipu pi abiberäja bägrä te bojä jaaguge, tabe liba teeme abiberäja bi-name cama ibibi läbituge. Cuta alet-näneji biname te bojä jaaguge, tabe liba teeme babo biname cama ibibi läbituge. Yoo, biname cina liba cebine, lui weeme mope biname gäne, nainusi Beelsebul ca, siige piba teepi weebibine, lui cina cäme ingle biname gemi, cuta mage ni-iyaniya ngii ca iyinininusi.”

Laati täápume Miiji Wälu

(Luuka 12:2-7)

²⁶“Yoo, weene biname bime täápume wälu gone! Ngena gyene ämlitäneji, pagege pajecu me äbita. Ngena gemi ogä, pagege awabudnäja. ²⁷Cane krokeciye cabu ngena täápume jijenininine, weene miiji bimu cabu cääri jajanena; weene siiyä mene ca ngena itecijenininige, weene miiji cabucabu pagege jajanena, epu pana mete toro cabu ca lipu mene tiicemusi. ²⁸Wälu gone eei bime täápume, tääpe ne lui cina budre me yaaglusi, yepä teepi äblicäco seemo ne budre me agli.

Pätä miiji weene Acejiyame täöpume wälu, ingle tabe miiji gyene tääpe piyepu seemo bine niya puupu cabu me acraname. ²⁹ Puu matimati ele cina papa gemi: yepä rarekaake ca neeneni bine jaaletnusi, yepä teeme yepä te lica gawe cabu me saatramuge weeme Babe me umle cäco. ³⁰ Cuta weene piyepu, Acejiyame iyeta umle gyene weeme poto cidi me. Tabe umle gyene, egä weeme lija matimati edingäli gemi. ³¹ Peei name pi weene gone wälu! Weene modamoda gemi, ele cina matimati gemi.”

Yeesu ne Jaaitnusi piyepu Jaainusi

(Luuka 12:8-9)

³² “Laati te biname bime sobe cabu naitnuge, egä tabe umle gyene cane, cane cuta teebine cabucewe je cäme Babe me opo gaabe je cire jaaitnepene. ³³ Yepä laati te biname bime sobe cabu nainuge, egä tabe umle lica gyene cane, cane cuta teebine cabucewe je cäme Babe me opo gaabe je cire jaainepene.”

Gawe cabu je Poode Lica Gyene yepä Cubu

(Luuka 12:51-53, 14:26-27)

³⁴ “Weene gone apu angi, egä cane itu tädujine ai gawecewe cabu me poode ne acaname. Cane lica itu tädujine poode ne acaname yepä cubuturikä ne secanujine. ³⁵ Imäbägrä te teeme babe bau me claabe läbituge cämiji pi piyepu ngulebägrä te teeme mage bau me, cuta cnaatete cina teemeteme claabe läbitinusi cämiji pi. ³⁶ Biname me binamewale cina cirege teeme cubuyame me äbita cämiji pi.

³⁷ Lui te baborage singi birige teeme mage babe täöpume, yepä matikäli singi cäme täöpume, tabe ibibi lica gyene cäme abiberäja bägrä me lenajame. Coo lui te teeme bägrä bime täöpume baborage singi birige, yepä cäme täöpume

matikäli singi, pipu biname te cuta ibibi lica gyene cäme abiberäja bägrä me lenajame. ³⁸ Laati te liba teeme baarge uli ne palace cabu lica yaacanuge cäme pana, siige cebine ingwe näcwuge, tabe ibibi lica gyene cäme abiberäja bägrä me lenajame. ³⁹ Laati te singi lica gyene teeme ireclota ne mäpu cabu acitame cämiji pi, tabe toraca ireclota ne cire yaapesarepi. Yepä lui te singi gyene cämiji pi teeme ireclota ne mäpu cabu acitame, tabe toraca ireclota ne cire jääpänepi.”

Yeesu me Mene Daremu poto cidi me

(Mareko 9:41)

⁴⁰ “Laati te liba weebibine jiwablininuge, tabe cebine nawabluge. Piyepu laati te liba cebine nawabluge, tabe cuta jaawabluge teebine, cebine lui te nätyepuji. ⁴¹ Laati te liba Acejiyame me mename biname ne jaawabluge teeme peei ngii name pi, tabe mename biname bime pana daremu ne cire jääpänepi. Laati te liba conocäco biname ne jaawabluge teeme peei ngii name pi, tabe teeme pana daremu ne cire jääpänepi. ⁴² Piyepu laati te liba ai ngii cäco biname yepä ne gwidape yäacäruge, ngänu gyene puu gäbu niye, ingle tabe cäme ingwe äcwi biname gyene, Acejiyame te teebine daremu cire yäacärepi.”

Mename Biname cina Seclige Yoane Niye ca Äciseja Biname bau ca

(Luuka 7:18-35)

11 Yeesu liba teeme twelb abiberäja bägrä bine umle mene jajanena ne epirige, tabe pui cewe ne piba sebmalige, ädige poto mametamameta cewe me biname bine puma abiberäjame piyepu mene jajanename.

² Yoane niye ca äciseja biname lui krokeciye mete cabu jage, tabe puga itecijige, egä Keriso ngena jewenige.

Puma cita ca Yoane teeme abiberäja bägrä bine jityepimige Yeesu bau me. ³Teepi Yeesu ne itemlisi egä, “Nää, maane säte pui biname, iyeta biname cina lui ne jewagrijenisi otnime, coo cine miiji nuuja ne awagrija?” ⁴Yeesu jejemige egä, “Weene Yoane bau me acnenuteye, teebine jejepeye, weene ngena jepänanemeniye piiyepu ngena itecijaninige. ⁵naace irecu mäsumäsu biname cina cängena jääpänanemusi, ernge niyaniya biname cina miiji waatinusi, lepera pita biname cina miiji läbitininusi, tablame budubuduma biname cina cängena yäatecjanimuge, budre biname cina larpineräjininusi, cuta owecumete biname bine Miiji Mene jajaanemusi. ⁶Ngenecu miiji eei gemi, laati bemi ätrunga ne lica yaapesarusi cäme bau.”

⁷Puma cita ca Yoane me abiberäja bägrä cina liba äcnärige, Yeesu piba gije abacitige biname bine jajanename Yoane poto cidi me egä, “Weene liba Yoane bau me läsipewe daapo taatu cewe cabu me, weene teebine lipu jääpänepeye? Weene baace inge pana biname ne lica jääpänepeye, buuwe te lui ne yaa-jodnäjepi. ⁸Cuta piiyepu weene cängena abasogäräneji biname ne lica jääpänepeye, teeme bau me liba läsipewe, inge abasogäräneji biname cina gawe mope biname bime mete cabu yaacrajuge. ⁹Najeye, weene Yoane ne lipu jääpänepeye, weene liba teeme bau me läsipewe? Weene nää Acejiyame me mename biname ne jääpänepeye? Toraca gyene, yepä Yoane lui baborage gyene iyeta poto Acejiyame me mename biname bime bau ca. ¹⁰Yoane pui gyene, Oogäräneji mene te lui poto cidi me jicenige egä, ‘Cane Acejiyame cäme mename biname ne mäame ninäce gaabe me cire jäatyepene. Tabe te gaabe cire yaamacetnäjepi mäame otni täapume.’ ¹¹Cane toraca jijenini-

nine, egä Yoane lui baborage gyene iyeta biname bime cabu ca, lui cina ituge ai gawecewe cabu lenaja ngälu Yoane me padare oomlaname. Yepä page ai kirece padare cabu eei cabu ca lui te matikäli gyene, Acejiyame te lui bine ewadene-mige, tabe baborage gyene Yoane cabu ca.

¹²Pui padare cabu ca, Yoane niye ca äciseja biname te liba bäarmi jaaged-nemepi, ngälu airage bimu cabu Acejiyame me waadena mule te kokre cama ituge otni. Piiyepu biname piti nemi lui cina kokre läbitininusi Acejiyame me waadena mule cabu me äbäcname.

¹³Moose teeme Cotre cabu piiyepu iyeta Acejiyame me mename biname cina ngälu Yoane me padare oomlaname, teepi niinäce gaabe me jicemujiisi, egä Acejiyame te biname bine cire yaawademepi. ¹⁴Weene liba singi teeme mene ätrungame, weene miiji umle äbita, egä Yoane lui Eliya sine, lui me otni poto cidi me teepi niinäce gaabe me jicemujiisi. ¹⁵Weene liba tablame piti nemi äte-cijame, itecijinege umle äbitame.

¹⁶Cane ngena cabu yaatonäremene biname bine, page lui cina ireclota gemi? Teepi epu pana gemi matimati bägrä, lui cina adnatäreji yaacrajuge aletna puupu cabu, siige teemeteme ala labayaninusi egä,

¹⁷‘Cine dobidobi jäcnäjimusi, yepä weene giire lica jäawäjuye. Cine owecumete uupera yaatangusi, yepä weene singi lica ele me.’ ¹⁸Yoo,

Yoane te tädepi. Tabe deedei cäco yaanajepi piiyepu waina niye lica yäänäjemepi. Yepä biname cina singi lica teeme mule täapume, siige jicusi egä, ‘Yoane me niya cable pisi nyene.’ ¹⁹Cane lui Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cane yäärwäjune, yäänäjune, yepä biname cina cuta singi lica ge cäme mule täapume, siige teepi

jiicusi egä, ‘Jepäneye ai biname ne, mage looloyame gyene piyepu waina niiye änäjäyame gyene. Tabe täks rarekaake uutecrena biname piyepu cotre atropengäja biname bime biname gyene.’ Mine liba jääpänuusi, egä Acejiyame bau ca lui mule te ngena jaawenuge, mine peei cabu ca opo yaawatnusi, egä Acejiyame me umle toraca gyene.”

Ätrunga cäco Cewe poto cidi me

(Luuka 10:13-15)

²⁰ Yeesu gije abacitige cewe biname bine ablawejame, lui cina lica ituge atamongära teeme niiya mule cabu ca, ngänuge tabe bucurage ciitaca mule bine itu jaawenanemepi puma. ²¹ Tabe jjemige egä, “Oo Korasine piyepu Betsaida cewe biname, lipu babo niyarage cirege weeme täöpume! Cane lui ciitaca mule bine ituge weeme cabu wawena, liga cire jaawenemejine Turo piyepu Sidona cewe cabu, biname cina puma ragre cire lasigrärinejisi piyepu mriibe ca cire lapyacinejisi awabame, egä teepi teeme niiyaniya mule bine ituge abmaläcema Acejiyame bau me atamongärame. ²² Korasine piyepu Betsaida cewe biname, cane weebibine jijenininine, egä Acejiyame me atrana bimu cabu Turo piyepu Sidona cewe biname cina teepi plowa cire jääpänepesi weeme cabu ca. ²³ Cuta weene Kapre-nauma cewe biname! Weene nää apu jingenininige, egä weebibine awepenta cabu me Acejiyame bau me? Eewe, weebibine niyarage puupu cabu me cire iyäripesi. Sodoma cewe biname cina liga cire jääpänemejisi ciitaca mule bine, weene lui bine ituge päpäna, kui cewe te page cerämu cire yaanajeji. ²⁴ Kapre-nauma cewe biname, cane jijenininine weebibine, egä Acejiyame me atrana bimu cabu Sodoma cewe biname plowa cire jääpänepesi weeme cabu ca.”

“Ayo Naaclege Cäme bau me Diibe Oocaname.”

(Luuka 10:21-22)

²⁵ Peei padare cabu Yeesu jiicige egä, “Babe, maane lui Yageyame gäte gawecewe piyepu cabucewe täöpume, cane meebine eso nääcärenine, egä maane ai gwidape bine ituge ämletna umle biname piyepu miijimiji mopemuli biname bime bau ca, siige abiberäja cäco biname bime bau me ituge aboclomäja. ²⁶ Babe, ai lui mäame miijirage singi gyene.

²⁷ Cäme Babe te iyeta gwidape bine itu saabmalemepi cäme ime cabu. Nuuja te umle lica gyene Bägrä, yepä Babe taatu umle gyene; cuta nuuja te umle lica gyene Babe, yepä Bägrä taatu umle gyene piyepu eei biname cina umle gemi Babe, Bägrä te lui bime täöpume singi aboclomta teebine.

²⁸ Naaclepi cäme bau me, lui cina gloose gemi mäpu biijabija bine waadename. Cane weebibine diibe oocana pa icäripene. ²⁹ Gone jäägyemuye lui mäpu bine jääpänimuye cämiji pi piyepu cäme bau ca labiberäjininuye, inge cane owelaamelame biname gäne piyepu cane awepyeräja umle cäco gäne, siige weene piba poode ne pa jepänep-eye. ³⁰ Cämiji pi lui mäpu bine jääpänimuye, plowa birige, piyepu cane ngena bine liba yaacranimune weeme cabu, mäpu lica birige.”

Ätemleja Sabade Cotre poto cidi me

(Mareko 2:23-28; Luuka 6:1-5)

12 Kui padare yepä Sabade bimu cabu Yeesu teeme abiberäja bägrä cama wiiti calwacupi ngalebora lui gaabe cabu ädige. Abiberäja bägrä loolomecewe te joomlemige. Teepi puma cita ca wiiti mope bine ecrecimisi, kuu bine erwäjimisi. ² Parisea sigu biname cina jepänimisi, teepi ngena jew-

enisi, siige Yeesu ne jejisi egä, “Jepän-imi! Määme abiberäja bägrä cina mime Sabade cotre ne bii jetropangtisi, teepi lui mule becnisi.”

³Yeesu jejemige egä, “Egäsu weene ituge acnema, mope biname Daawida lui mule ne jewenuji, tabe piyepu teta cama lui biname teepi liba loolo me icrajuji, yepä teeme deedei lica. ⁴Tabe iiwäreja mete cabu me abacituji, buluduu ne sisatuji, buluduu lui Acejiyame täöpume acitäneji ge, siige ecäranemuji teta cama lui biname bine, siige teepi erwäjujisi. Teepi pui lui cotre ne jetropangtjusi, ingle iiwäreja biname taatu cina miiji gemi pui buluduu ne loolo. ⁵Egäsu weene cuta Moose me Cotre mene cabu ituge acnema, egä iiwäreja biname cina Sabade bimu cabu miiji yaacluge iiwäreja mete me kaakesea wawenname. Teepi cuta pui lui Sabade* cotre ne jaatropangtusi, yepä teepi kälyä birige. ⁶Cane jijenininine weebibine: cane säne baborage, iiwäreja mete matikäli gyene. ⁷Oogäräneji mene te jiicenige egä, ‘Cane singi lica gäne biname cina cebine iiwärejame, yepä cane singi gäne teepi biname bine owecu wawenname.’ Weene liga toraca umle cirege, egä ai mene ngeno myene, weene piba lica cire jaatranemejiye, lui biname cina niiya mule bine lica jaawenimusi. ⁸Acejiyame bau ca lui te täduji biname me äbituji, teeme conocäco pisi nyene jajime Sabade bimu cabu ngena wawenname.”

Duudemu Ime cama Biname

(Mareko 3:1-6; Luuka 6:6-11)

⁹Yeesu pui cewe ne sebmalige, ädige, yepä abasecretna mete cabu me abacitige. ¹⁰Biname puga ge, lui me ime duudemu ge. Poto biname puga ge, lui cina singi ge ingle ne päpäname Yeesu

ne aitnejame, siige teepi teebine itemlisi egä, “Nää Cotre ibi mule gyene Sabade bimu cabu pita biname ne miiji wawenname?” ¹¹Yeesu jejemige egä, “Weeme yepä me liba maamoi pisi nyene, siige Sabade bimu cabu cupicu bora me yaatramuge, egäsu weene saarpatuye? ¹²Maamoi matikäli gyene, biname baborage gyene, peei name pi nuuja cotre lica gyene biname täöpume miiji mule wawena Sabade bimu cabu.” ¹³Piba Yeesu pui pita biname ne jejige egä, “Määme ime tuuti!” Tabe ime uutige Yeesu bau me, piba siige teeme ime te miiji äbitige epu pana nuuja ime liiyepu. ¹⁴Yepä Parisea sigu biname cina puma cita ca eclige, siige mene jitranisi Yeesu ne budre me acitame.

Acejiyame me Kaakesea Bägrä Lipu Gemi?

¹⁵Yeesu itecijige, egä Parisea sigu biname cina mene jitranisi teebine aglime, siige tabe pui cewe ne sebmalige, nuuja gome me äyebtingtige. Bucurage biname cina teebine ingwe icwisi. Laati bemi pita cama, tabe iyeta teebibine miiji jewenanemige. ¹⁶Puma cita ca tabe teebibine giri jicranimige, egä teebine gone awabudni-ta. ¹⁷Yeesu lui mule jewenige, ibibi äbitige mename biname Isaya me mene cama egä, ¹⁸“Age sena, cane lui kaakesea bägrä ne ituge jaji. Tabe cäme singi biname gyene, cane teeme täöpume ngenecu miiji gäne. Cane cäme Seemo ne teeme cabu me cire yaaacitepene. Tabe te biname bine umle cire jaawenemepi cäme atrana poto cidi me. ¹⁹Tabe lica cirege mene abaja coo claabe cama ala abayena.

*12:5 Sabade cotre: Sabade cotre te jiicenige, egä biname te gone lecaleca padare otni Sabade bimu cabu.

Teeme tagepogogo ne lica cirege gaabe cabu ta ätecijana.

²⁰Tabe ajodnäneji sogo ne lica cirege ägäbuta, cuta ätuma mameta lampa ne lica cirege ätuma.

Tabe apu cire läbitanepi, ngälu biname cina Acejiyame me cotre bine cire jaawenemepesi.

²¹Iyeta maramara gawe biname cina teeme ngene atwanena bine cire yaacranemepesi teeme bau me.”

**Yeesu piyepu Beelsebul,
Satani ca Lui ne Cuta Einenisi**

(Mareko 3:20-30; Luuka 11:14-23)

²²Biname cina yepä biname ne secanisi Yeesu bau me, lui te irecu mäasumäsu piyepu mene iicema cäco ge, inge teeme niiya cable puga ge. Yeesu teebine miiji jewenige, siige tabe mene jiicemige piyepu tabe irecu aasatige.

²³Biname tomi cina mutäcäco äbitininisi. Teepi ätemläjinisi egä, “Nää, tabe pama mope biname Daawida me kaake-saare gyene?”

²⁴Parisea sigu biname cina liba ai mene itecijemige, teepi jiicisi egä, “Tabe naace popi niiya cable bine yääyecräjemuge, inge Beelsebul lui niiya cable bime mopeyame gyene, tabe te teebine kokre ecäranenige niiya cable bine äyecrejame.”

²⁵Yeesu umle äbitige teeme ngene atwana poto cidi me, siige jejemige egä, “Nuuja gawe biname cina liba labelaninusi teemeteme cubu me, teepi watata lapirininusi. Cuta piyepu babo cewe biname coo inge biname cina liba labelaninusi teemeteme cubu me, teepi lica birige lenaja. ²⁶Siige Satani lui bine yaawadimuge, teeme yepä tomi te liba nuuja tomi cama cubu jiicäsi, teepi siige uja maramara me läbitininusi, cije Satani me waadena mule te piba lipulipu kokre lenaja? ²⁷Yoo, weene ji-

iceniye egä Beelsebul, lui ne Satani ca cuta einenisi, tabe te cebine kokre näcäruge cane teeme niiya cable bine äyecrejame. Peei toraca lica gyene, inge Beelsebul singi lica gyene teeme niiya cable bine biname cabu ca äyecrejame. Yoo, poto weeme abiberäja bägrä cina niiya cable bine cuta yääyecräjemusi. Luma cita ca teeme kokre peei mule ne wawename? Lica Beelsebul bau ca. Peei name pi weemerage abiberäja bägrä cina jaawabudnitusi weeme conocono mene, egä cäme kokre cable bine äyecrejame lui Beelsebul bau ca gyene. ²⁸Eewe, cäme kokre lui teeme bau ca lica gyene, yepä Acejiyame me Seemo te kokre näcäruge cane niiya cable bine äyecrejame, siige weene peei name pi umle gemi, egä Acejiyame me waadena mule te weeme cabu me ituge atyaramta.

²⁹Nuuja te äblicäco abacita kokre biname me mete cabu me teeme gwidape bine waadename, tabe liba teebine ninäce lica jätäyuge. Yepä tabe liba teebine niinäce jätäyuge, tabe piba labacituge teeme mete me gwidape waadename.

³⁰Laati te cäme biname lica gyene, tabe cebine näcisärmutuge. Laati te cäme bau me lica taabasecretnimuge, tabe yaaplidnäremuge. ³¹Peei name pi cane jijenininine, egä laati te liba ngena niyaniya mene jiicemuge coo ngena nuuja niiya mule bine jaawenimuge, tabe miiji gyene kälyä äbitame pui niiya cabu ca. Yepä laati te liba niyarage mene jiicemuge Aceji Seemo poto cidi me, teeme peei niiya te iyeteta yaanajuge.

³²Laati te liba näcisärmutuge cebine, Acejiyame bau ca lui te tädujine biname me äbitujine, tabe miiji gyene kälyä äbitame teeme peei niiya mule cabu ca. Yepä laati te Aceji Seemo ne yäcisärmutuge, teeme peei niiya te iyeteta yaanajuge.”

Uli piyepu Teeme Kuu

(Luuka 6:43-45)

³³“Uli liba miiji birige, teeme kuu cuta piyepu miiji birige. Yepä, uli liba niya birige, teeme kuu cuta niya birige. Weene uli ne opo yaawatnuye teeme kuu cabu ca. ³⁴Weene cobyame pana gemi! Biname me ngenecu liiyepu, teeme mene cuta piyepu. Weene lipulipu miijirage mene iicema, inge weene niyarage gemi? ³⁵Miiji biname te teeme miiji ngenecu cabu ca miiji mule bine saaboclomäjimuge, niya biname te teeme niya ngenecu cabu ca niya mule bine saaboclomäjimuge. ³⁶Cane jineninine weebibine, egä Acejiyame me atrana bimu cabu biname cina miiji cire yaaboclomäjemepesi, egä ngena inge cabu teepi papa kuu cäco mene ituge iicema. ³⁷Weeme mene cabu ca weebibine atrana cirege, egä weene miiji biname gemi coo niya biname gemi.”

Biname cina Singi Ge Yeesu Ciitaca Mule Wawename

(Mareko 8:11-12; Luuka 11:29-32)

³⁸Poto cotre abiberäja biname piyepu Parisea sigu biname cina Yeesu ne jejisi egä, “Abiberäja biname, cine singi gemi maane ciitaca mule ne wawename cime päpäname.”

³⁹Yeesu jejemige egä, “Weene lipu niyarage ätrunga cäco biname gemi, page ai padare cabu lui cina ireclota gemi! Weene singi gemi cäme bau ca ciitaca mule ne päpäname, yepä weene nuuja ciitaca mule ne lica pa jepänepeye, yepä Acejiyame me mename biname Yoona me ciitaca mule ne taatu pa jepänepeye. ⁴⁰Yoona lipu babo cibi me camuge bora enajuji nesae bimu nesae ciye cama, cane lui Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cane cuta piyepu gawe bora pagege lenaja nesae bimu

nesae ciye cama. ⁴¹Atrana bimu cabu Ninewa cewe biname cina cire talotnäripesi budre cabu ca weene cama gigri atrana tääpume. Teepi weebibine cirege aitneja, inge teepi teeme niya mule bine itu ebmalimujisi Yoona me bäärimi mene name pi. Siige cane age säne baborage Yoona bau ca, yepä weene cebine lica ituge ätrunga.

⁴²Cuta Siiba gawe mope magebi te atrana bimu cabu weene cama gigri cire tarpinantepi siige tabe weebibine cirege aitneja, inge tabe cudecewe cewe ca tocluji Solomona me umle mene ätecijame. Siige cane age säne baborage Solomona bau ca, yepä weene singi lica gemi cebine ätecijame.”

Yeesu me Mene Niya Cable Acnenuta poto cidi me

(Luuka 11:24-26)

⁴³“Niya cable te liba biname me trupa ne yaabmaluge, tabe waatnetnäjuge niye cäco cewe cabu ta, pupu ne jäärnguge ngene oocaname. ⁴⁴Liba lica jääpänuge, tabe jiicuge egä, ‘Cane acnenine piyeme, cane lui mete ne sebmalumene.’ Tabe siige lacnuge, jääpänuge mete ne apretnäjeji piyepu miijirage acranäneji. ⁴⁵Tabe piba läduge poto seben mage niyarage cable bine arwojame, siige teepi iyeta saacluge pui biname me trupa cabu lenajame. Niinäce pui biname miiji lica birige, yepä page tabe siige iyeta mage niyarage me läbituge. Pui yepä mule te cirege äbita ai niyarage biname bime tääpume, lui cina ireclota gemi page.”

Yeesu me Ingle Biname Laati Bemi?

(Mareko 3:31-35; Luuka 8:19-21)

⁴⁶Yeesu liba camu biname bine mene jajanena cabu jage, teeme mage piyepu iganewale cina piba tatarige. Teepi puutucu je imyemutäjimige, biname bine itemlimisi Yeesu cama mene

me. ⁴⁷Puma cita ca yepä biname te Yeesu ne jejige egä, “Määme mage pi-iyepu iganewale puutucu je ete nemä. Teepi singi gemi maane cama mene iicemame.”

⁴⁸Yeesu pui biname ne itemlige egä, “Maane lipu ngene jotwa-nenite, laatu nvene mage cute laati bemi cäme naane igane?” ⁴⁹Puma cita ca tabe teeme abiberäja bägrä bine teeme ime ca jewanime, jiicige egä, “Ire, cäme mage piiyepu cäme naane igane age tema. ⁵⁰Laati te liba jaawenuge cäme Babe cabucewe je teeme singi ne, tabe lui cäme naane, cäme igane, cäme ngule, cäme mage.”

**Ngene ca Agli Mene Kuu
Gije Iisabeja poto cidi me**

(Mareko 4:1-9; Luuka 8:4-8)

13 Peeirage bimu cabu Yeesu mete ne sebmalige, ädige, sawa ligi cabu adnatige. ²Bucurage biname cina tabasecretnige teeme bau me, teebine jewaclomtisi, siige tabe poo cabu acenutige, adnatige. Biname cina sawa ligi cabu imyemutäjimige. ³Yeesu ngene ca agli mene ca jejemige bucurage mule poto cidi me. Tabe jiicige egä,

“Yepä biname te ädige calwacupi me kuu gije bine iisabejame. ⁴Egäcäro tabe kuu gije bine yiisabäjemige, poto cina gaabe cabu itrametnemige, siige ele cina seclige, erwäjimisi pui kuu gije bine. ⁵Poto kuu gije cina itrametnemige kula gawe cabu. Gawe puma paple ge. Gije cina watata äpletnärinisi, ingle gawe poone lica gyene. ⁶Bimu te liba tacitige, nuunu te iplatnimige mamye gije bine, siige teepi piba iglumetnemige, ingle teeme braju cina sungabe me lica ebäc-nisi. ⁷Poto kuu gije cina itrametnemige pägepäge mete cabu, siige pägepäge cina uutiniisi, gije bine jetäyimisi. ⁸Yepä poto kuu gije cina itrametnemige miiijirage

gawe cabu, siige miiijirage uutiniisi. Teepi jeciretnemige, kuu jepänimisi: poto lui yepä hanred, poto lui siksti, poto lui teeti. ⁹Weeme liba tablame piti nemi ätecijame, itecijinege umle äbitame.”

**Agesa Ingle Yeesu Biname
bine Yaabiberäjemuge
Ngene ca Agli Mene ca**

(Mareko 4:10-12; Luuka 8:9-10)

¹⁰Abiberäja bägrä cina seclige Yeesu bau me, itemlisi egä, “Ngena name pi maane biname bine jejananemite ngene ca agli mene ca?” ¹¹Yeesu jejemige egä, “Weebibine umle ituge wawena, egä Acejiyame lipulipu biname bine waadena, yepä teebibine lica ituge umle wawena pui poto cidi me, pui name pi cane ngene ca agli mene ca jejananemine teebibine. ¹²Lui biname me umle pisi nyene, teebine cerämu umle ceera, siige teeme umle te babo pa läbitepi. Yepä lui biname te singi lica gyene umle täöpume, Acejiyame teeme bau ca pa yaacatepi teeme lui matikäli umle pisi nyene. ¹³Cane naace name pi biname bine ngene ca agli mene jaajananemine, ingle teepi ngene jwaatwananinusi, yepä ngene ca lica yaaglusi; teepi yäatecijemuge, yepä teepi äblicäco ätecija piiyepu opo awatna. ¹⁴Teeme cabu ibibi äbitenige Acejiyame me mename biname Isaya lui niinäce gaabe mene jicemuji egä, “Weene itecijinuge cuta itecijinuge, yepä weene lica umle läbitininuye. Weene ire lacitaninuye, ire lacitaninuye, yepä weene lica jääpänuye. ¹⁵Ai biname bime ngene atwanena krokeciye gemi, teepi tablame budubuduma gemi, teepi irecu ätumuteji gemi. Teepi apu liga lica cire läbitininejisi, teepi piba teeme irecu ca jääpänimusi, tablame ca yäatecijemuge, ngene atwana ca opo yaawatnusi,

siige tatatrongärininusi căme bau me cane Acejiyame te teebibine miiji wawename.’¹⁶ Weene gege gemi, ingle weene weeme irecu ca jääpänuye, tablame ca itecijinuge, siige opo egăcáro yaawatnuye căme mene ingle ne.¹⁷ Cane jijenininine weebibine, egă bucurage Acejiyame me mename biname piyepu conocăco biname, teepi baborage singi ituge ire me, weene lui gwidape bine jääpănanemepeye, yepă teepi lica ituge păpăna. Teepi singi ituge ätecijame, weene lui itecijanipi, yepă teepi lica ituge ätecija.”

**Yeesu Ngene ca Agli Mene
ne Eboclomtige Kuu Gije
Iisabeja poto cidi me**

(Mareko 4:13-20; Luuka 8:11-15)

¹⁸ Yeesu abiberăja băgră bine jejemige egă, “Weene itecijinege, ngena tăăpu myene ngene ca agli mene kuu gije iisabeja poto cidi me.¹⁹ Lui kuu gije cina yaatrametnemuge gaabe cabu, pui lui eei biname bime pana gemi, lui cina mene yäatecijemuge Acejiyame te biname bine waadena poto cidi me, yepă teepi opo lica yaawa-tnusi pui mene ne. Puma cita ca Satani te täduge, pui mene bine yäasecrăremuge epu pana, ele cina lipu kuu gije bine yäärwăjimusi.²⁰ Lui kuu gije cina yaatrametnemuge kula gawe cabu, pui lui eei biname bime pana gemi, lui cina Miiji Mene liba yäatecijemuge, gege cama watawata joomlusi.²¹ Yepă teepi matikolă padare taatu jäätrungusi, ingle teepi epu pana braju căco gije liiyepu. Teepi liba măpu ne jääpănusi coo teeme poto cidi me liba jicetnăjemusi, ingle teepi pui Miiji Mene ne jäätrungusi, teepi piba taatu teeme ätrunga bine yaabmalimusi.²² Lui kuu gije cina yaatrametnemuge pägepäge mete cabu, pui lui eei biname bime

pana gemi, lui cina Miiji Mene yäatecijemuge, yepă măpu ngene atwanena cina ai gawe ireclota poto cidi me, cuta singi rarekaake piyepu poto gwidape tăăpume, teepi peei Mene ne jäätäyusi pägepäge mete pana, siige kuu căco läbituge.²³ Lui kuu gije cina yaatrametnemuge miiji gawe cabu me, pui lui eei biname bime pana gemi, lui cina Miiji Mene yäatecijemuge, opo yaawatnusi, siige teeme cabu kuu jaawenimuge, poto bime cabu yepă hanred kuu, poto bime cabu siksti kuu, poto bime cabu teeti kuu.”

Ngene ca Agli Mene Găli poto cidi me

²⁴ Yeesu nuuja ngene ca agli mene jejemige egă, “Apu gyene, Acejiyame te liba biname bine yaawadimuge. Calwacupi yageyame te puga ge. Tabe läduge, miiji gije bine yäatemuge teeme calwacupi cabu.²⁵ Biname cina ute liba waagruruge, calwacupi yageyame me cubu biname te täduge, baace popo bine yiisabăjemuge calwacupi cabu me, siige luucruge.²⁶ Gije cina luutinusi, teeme mope cabu ca läsinusi kuu. Teepi găli cina cuta luutinusi.²⁷ Puma cita ca calwacupi yageyame me kaakesea băgră cina saacluge teeme bau me, jaajusi egă, ‘Babo biname, năă peei miiji gije lica gemi, maane lui sitemumete määme calwacupi cabu? Luma cita ca găli cina saacluge?’²⁸ Tabe jaajemuge egă, ‘Peei lui cubu biname gyene, lui te baace popo bine sewadimumi, siige seyărăjemumi căme calwa-cupi cabu.’ Teepi yäatemlusi egă, ‘Năă, maane singi gâte cine otnime găli amingejame?’²⁹ Tabe calwacupi yageyame te jaajemuge egă, ‘Gone naacluge, ingle weene liba găli jaa-mingăjemuye, poto gije bine cuta yuutemuye.³⁰ Ebmalemepeye, luutipesi gigri ngălu ire acita padare, piba cane ärucna biname bine cire tăätpe-mepene găli bine niinäce uutemame,

sigu wawename, siige iisabame uliobo cabu me. Piba teepi kuu bine cire yaatomlecmepepsi căme mete cabu me waadename acrana tăăpume.”

**Ngene ca Agli Mene Mastad
Kuu Gije potu cidi me**

(Mareko 4:30-32; Luuka 13:18-19)

³¹ Yeesu nuuja ngene ca agli mene jemige egă, “Apu gyene, Acejiyame te liba biname bine yaawadimuge. Yepă biname te mastad kuu gije ne ecatige, siige jecnige teeme calwacupi cabu. ³² Pui kuu gije lui matikăli birige iyeta kuu gije cabu ca, yepă liba luutuge, babo lâbituge iyeta calwacupi gije cabu ca. Tabe uli pana jaaguge, piba ele cina saacluge teeme mete bine arangejame teeme ciipe cabu.”

**Ngene ca Agli Mene Uutneca
Gwidape potu cidi me**

(Mareko 4:32-34; Luuka 13:20-21)

³³ Yeesu nuuja ngene ca agli mene jemige egă, “Apu gyene, Acejiyame te liba biname bine yaawadimuge. Yepă magebi te nesae diiba bine saawaduge bulu cama, jaaglemelăjimuge yepă kuke bora, uutneca gwidape ne saacatuge, yaacranimuge, siige jaama-nguge. Puma cita ca iyeta pui buluduu te tuutnecuge.”

³⁴ Iyeta ai maramara mene Yeesu ngene ca agli mene ca biname bine jeganemige. Tabe nuuja mene ca teebibine lica yaabiberăjimuge yepă ngene ca agli mene ca. ³⁵ Apu ibibi âbitige Acejiyame me mename biname me mene egă,

“Cane cirege ngene ca agli mene iicema. Cane cirege jajanena mule potu cidi me, lui cina âmletnăreji gemi agedna cabu ca.”

**Yeesu Eboclomtige Ngene ca Agli
Mene ne Găli potu cidi me**

³⁶ Yeesu biname bine sebmalimige, mete bora me abacitige. Teeme abiberăja băgră cina seclige teeme bau me, jejisi egă, “Maane seboclomti cime tăăpume ngene ca agli mene lui jicite găli potu cidi me calwacupi je.”

³⁷ Yeesu puma cita ca gije abacitige pui mene ne aboclomtame. Tabe jemige egă, “Biname lui te miiirage gije bine itemige, peei lui tabe sine, Acejiyame bau ca lui te tăduji biname me âbituji. ³⁸ Calwacupi lui ai gawecewe gyene. Miiirage gije eei biname gemi, Acejiyame te lui bine ewadene-mige; găli eei biname gemi, Satani te lui bine ewadenemige. ³⁹ Cubu biname lui te găli uutana tăăpume baace popo bine calwacupi cabu me yiisabăjemige, tabe lui Satani sine. Ire acita lui gawecewe me ngălugaabe padare gyene. Ārucna biname lui Acejiyame me mename seemo gemi. ⁴⁰ Găli bine lipu tomi jewenimisi ayime, pepu pana cirege ai padare me ngălugaabe je âbita. ⁴¹ Piba Acejiyame bau ca lui te tăduji biname me âbituji, tabe teeme mename seemo bine cire tăătyepemepi teeme binamewale bime cabu ca eei bine waadename, lui cina biname bine opo jaawenimusi niyaniya mule bine wawenecame, piyepu nuuja niyaniya mule waweneca biname bine. ⁴² Teepi teebibine cire yiisabăjemepesi baborage uliobo wădrăji cabu me. Puma teepi ele cire yaangenetnemepi, giricu cire yaatebecmepesi. ⁴³ Piba conocăo biname cina bimu apaclyera pana cirege, teeme Babe te liba cire yaawademepi teebibine. Weeme liba tablame piti nemi âtecijame, itecijinege umle âbitame.”

Nesae Ngene ca Agli Mene Acejiyame te Biname bine Waadena poto cidi me

⁴⁴“Apu gyene, Acejiyame te biname bine liba yaawadimuge. Yepä biname te babo daremuyame miijirage gwidape ne jääpänuge, lui te gawe ca äclidnäneji ge. Tabe siige cääri cuta jääclidnuge, gege cama läduge, iyeta teeme gwidape bine yaawadimuge aletname. Rarekaake bine liba jääpänimuge, ingwe ca piba läduge, peei gawe ne jaaletnuge.

⁴⁵Cuta apu gyene Acejiyame te liba biname bine yaawadimuge. Yepä biname te kusa bine jäärngemuge. ⁴⁶Taba liba yepä jamyacurage ne jääpänuge, tabe läduge, iyeta teeme gwidape bine yaawadimuge aletname. Pui rarekaake ca siige pui jamyacu kusa ne jaaletnuge.

⁴⁷Cuta apu birige, Acejiyame te liba biname bine yaawadimuge. Cibubade biname cina net sigu ne jaadadnäjusi malu cabu, siige tabe maramara cibi bine joomläjicmuge. ⁴⁸Liba tapanuge, cibubade biname cina yäälädnusi doro me, ladnatäruge, cibi bine jaatranimusi maramara acraname. Miijiyame bine di-iba bora me yäähäcnimusi, niiyaniya bine yiisabimusi. ⁴⁹Apu mule te ai padare me ngälugaabe je cirege äbita. Acejiyame me mename seemo cina cire saaclepi niya mule biname bine waadename miiji mule biname bime cabu ca, ⁵⁰siige cire yiisabemepesi baborage uliobo wädräji cabu me. Teepi puma ele cire yaangenetnemepi, giricu cire yaatebecmepesi.”

⁵¹Siige Yeesu teeme abiberäja bägrä bine itemlimige egä, “Nää, weene opo bewatnimiye iyeta ai ngene ca agli mene bine?” Teepi ‘yoo’ mene jejisi. ⁵²Yeesu puma cita ca jejemige egä, “Cotre abiberäja biname, laati te umle gyene mime cotre bine, tabe liba Acejiyame ne conocäo yäacäruge teebine acaname, tabe mete yageyame pana

birige, lui te kirece piyepu sasa gwidape bine säsemuge teeme cumä cabu ca.”

Yeesu ne Nasareta Cewe je Jigyisi

(Mareko 6:1-6; Luuka 4:16-30)

⁵³Yeesu liba iyeta ai ngene ca agli mene jajanena bine epirimige, tabe pui cewe ne sebmaliige, ⁵⁴acnenutige teemerage cewe me. Tabe puma biname bine ebiberäjimige abasecretna mete cabu. Lui cina jitecijiisi, teepi mage mutäcäo äbitininisi, siige ätemläjinisi egä, “Tabe luma cita ca ituge ai umle ne acata? Cuta luma cita ca kokre ne itu jääpänanepi ciitaca mule bine wawenecame. ⁵⁵Taba pui mete raranga biname me bägrä gyene. Mariya teeme mage gwene piyepu Yakobu, Yoosepa, Simona, Yuuda naabi teeme iganewale gemi. ⁵⁶Teeme ngulewale cuta ama piti nemi. Cije tabe luma cita ca umle äbitanenige iyeta ai mule bine wawenecame?” ⁵⁷Siige teepi Yeesu ne jigiyisi.

Yeesu puma cita ca jejemige egä, “Acejiyame me mename biname ne yaacatusi iyeta poto ta, yepä lica teemerage cewe cabu piyepu teemerage binamewale cina.” ⁵⁸Taba puma bucurage ciitaca mule bine lica jebenimige, ingle teepi ätrunga lica ge teeme täapume.

Yoane Niiye ca Äciseja Biname me Budre

(Mareko 6:14-29; Luuka 9:7-9)

14 Pui padare cabu Galilaya probins mope biname ngii Heroda te Yeesu poto cidi me itecijige. ²Taba puma cita ca teeme ingwe gaabe biname bine jejemige egä, “Tabe lui Yoane niye ca äciseja biname gyene. Tabe budre cabu ca itu tarpinantumi, peei name pi teeme kokre pisi nyene ciitaca mule bine wawenecame.”

³Heroda ai mene jiicige, ingle tabe sine biname, laati te tejemimumi Yoane

ne oomlaname, seea ca ätäyame, krokeciye mete bora me äsinglentame. Tabe ai mule ne tewenumi ingle Herodiyas name pi, lui teeme igane Pilipo me coga ge, yepä Heroda te juutecrepi, siige teeme coga me jwaawenepi. ⁴Puma cita ca Yoane te Heroda ne jaajananepe egä, “Peei lui miiji mule lica gyene maane mäame igane me coga ne acatame.” ⁵Heroda tabe peei name pi singi ge Yoane ne budre me aglime, yepä tabe wälu ge biname name pi, ingle teepi ngenene totwananimesi, egä Yoane lui Acejiyame me mename biname gyene. Peei name pi tabe wata lica seglumi, yepä krokeciye mete bora me secitumi.

⁶Yoo, Yoane niye ca äciseja biname me budre gaabe apu gyene: liba Heroda me ärngi bimu te tatyaramtige, tabe soriyomu ne jebenige. Pui padare cabu puga ge Herodiyas me beecma bägrä. Tabe giire jewäjige soriyomu biname bime opo gaabe. Heroda mage gege äbitige teeme giire name pi, ⁷siige jojige egä, “Cane Acejiyame me opo gaabe je naajenine, egä maane ngena täapume liba nätinärenite, cane nääcärenine.” ⁸Ngulebägrä me mage te jojige tabe Heroda ne apu jajime egä, “Cane singi gäne Yoane niye ca äciseja biname ne aglime, piba teeme mope ne pleito cabu acaname cäme bau me päpäna täapume, egä tabe budre gyene.” Siige tabe ngulebägrä te ai mene jejige Heroda ne. ⁹Heroda ngenecu mäpu me äbitige, yepä tabe lui Acejiyame me ngii cabu mene jojige teeme soriyomu biname bime opo gaabe je, peei name pi tabe teeme kaake-sea bägrä ne jejige ngulebägrä me singi wawenane. ¹⁰Kaakesea bägrä te ädige, Yoane me mope ne teläcnutige krokeciye mete cabu, ¹¹mope ne secanige pleito cabu, siige ngulebägrä ne ocärige. Tabe teeme mage ne ocärige. ¹²Yoane me abiberäja bägrä cina seclige, teeme

budrekaake ne isatise mete cabu ca, gape cabu ecitise. Puma cita ca teepi äcnärlige, Yeesu ne jejise, egä ngena mule cina bäbitinise Yoane poto cidi me.

Yeesu Faib Tausen Biname bine Engärimige

*(Mareko 6:30-44; Luuka
9:10-17; Yoane 6:1-14)*

¹³Yeesu liba Yoane me budre poto cidi me itecijige, tabe pui cewe ne sebmälige, poo gaabe ädige biname cäco cewe me ten taatu. Biname cina liba itecijemige, egä Yeesu bädige, teepi siige teeme cewe bine sebmäläcemise, ernge ta eclige pui puupu cabu me Yeesu liiyeme ädige. ¹⁴Teepi niinäce atyarige, Yeesu me poo te ingwe sipyige. Yeesu liba poo cabu ca arpatige, tabe bucurage biname bine jepänimige. Tabe owecu äbitige teeme täapume, siige pita biname bine miiji jewenanemige.

¹⁵Pui mämleteca cabu je abiberäja bägrä cina seclige Yeesu bau me, jejise egä, “Bimu te mage bädige. Biname cäco cewe gyene ai, peei name pi biname bine jityepimi mameta lui cewe gemi, teepi puma cita ca deedei aletname teeme täapume.” ¹⁶Yepä Yeesu teeme abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Teepi nuuja singi lica gemi otnime, ingle weene te teebibine deedei ecäremeye.” ¹⁷Teepi jejise egä, “Cime nata nu-ujarage deedei ama lica gemi, yepä faib buluduu gemi piyepu neeneni cibubumate gegi.” ¹⁸Yeesu jejemige egä, “Sewademeye aima cäme bau me.”

¹⁹Puma cita ca Yeesu biname bine jejemige baace papa cabu adnaterame. Tabe piba faib buluduu neeneni cibucama sewadimige, cabu me ire acitige, Acejiyame ne eso ecärlige. Piba tabe buluduu bine itrecimige cibucama, abiberäja bägrä bine ecärimige, teepi siige biname bine ecäranemise. ²⁰Iyeta biname cina ibibi erwäjimise. Abiberäja

bägrä cina buluduu pacupacu bine etomlicmisi, jengärimisi, twelb diiba cina tapanininisi. ²¹ Lui rooriye cina erwäjisi pui deedei, teepi faib tausen ge. Coga bägrä bine lica ecnemisi.

Yeesu Niiye papa cabu Otnige

(Mareko 6:45-52; Yoane 6:15-21)

²² Yeesu teeme abiberäja bägrä bine jejemige poo cabu acetne-rame, niinäce gaabe me äwäcame sawa nuuja poto doro me, tabe liba biname bine jityepäjemige. ²³ Siige tabe biname bine liba niinäce jityepäjemige, tabe piba jegelige podo cabu me irecu ätumutame. Mämleteca me liba, Yeesu ten taatu puga ge podo cabu. ²⁴ Poo te sawa kuukälu cabu jage. Uule kuu cina poo ne eboclomäjisi, ingle buuwe te magerage opopo tipwäjige. ²⁵ Paulo ala me Yeesu piba täinige podo cabu ca, niiye papa cabu ta ädige teeme bau me. ²⁶ Abiberäja bägrä cina teebine liba tepänisi niiye papa cabu otni je, teepi siige mage wälu ge. Teepi apu jicisi egä, “Tabe lui dadrange gyene,” siige wälu ala abayininisi. ²⁷ Yepä Yeesu jejemige egä, “Wälu gone, cane säne!” ²⁸ Puma cita ca Peteru Yeesu ne jejige egä, “Yageyame, liba toracarage maane säte, maane naji cane uuplaname ni- iye papa cabu mäame bau me otnime.” ²⁹ Yeesu jejige egä, “Tädi!” Peteru puma cita ca tuuplige poo cabu ca, gije abacitige niiye papa cabu Yeesu bau me otnime. ³⁰ Yepä tabe liba jepänige, buuwe te kokre cama titwige, tabe wälu äbitige, siige abumame äbitige. Tabe ala abayige egä, “Yageyame, nätityäri!” ³¹ Piba taatu Yeesu ime uutige, joomlige teebine, jejige egä, “Mäame ätrunga matikäli gyene. Maane ngeno me neeneni ngene atwana cama gäte?” ³² Teepi liba acenutäsi poo cabu me, buuwe te piba ärputige, siige mataru te enajige. ³³ Abiberäja bägrä cina poo cabu koko-

rare ca ipednäremisi Yeesu täapume, jējisi egä, “Toraca, maane Acejiyame me Bägrä gäte.”

Yeesu Pita Biname bine Miiji Jewenemige Genesareta Gawe cabu

(Mareko 6:53-56)

³⁴ Yeesu teeme abiberäja bägrä cama liba sawa ne yuurisi, teepi atyarige Genesareta gawe cabu me, siige poo te puma ipyige. ³⁵ Puma cita ca pui gawe biname cina liba Yeesu ne opo ewatnisi, teepi idre jecananisi cewe gaabegabe ta, siige biname cina iyeta pita biname bine sewadanemisi Yeesu bau me. ³⁶ Teepi teebine itemlisi egä, “Pita biname cina lipu gemi mäame cäbletääpe pepyämu taatu oomlaname?” Siige iyeta lui cina joomläjisi, teepi miiji äbitaninisi.

Saarewale bime Abiberäja

(Mareko 7:1-13)

15 Poto Parisea sigu biname piiyepu cotre abiberäja biname cina selige Yeesu bau me Yerusalema ca. ² Teepi itemlisi egä, “Lipu pi mäame abiberäja bägrä cina mime saarewale bime mule bine lica jaawenimusi? Teepi deedei loolo niinäce gaabe me ime lica läcisäjini cude gwidape cabu ca kälyä äbitame.”

³ Yeesu teebibine jejemige egä, “Weene weemämu ngeno me Acejiyame me mene ne kaake me jaawenuye saarewale bime mule wawena ca? ⁴ Acejiyame te itu tiicuji egä, ‘Weene miiji mage babe bine opo gaabe me acita’ cuta piiyepu egä, ‘Laati te liba teeme mage babe bime poto cidid me niyarage mene jicemuge, teebine miiji budre me acita.’ ⁵ Yepä weene jicuye, egä biname me liba gwidape pisi nyene mage babe bine ätityerame, yepä tabe liba jicuge egä, ‘Ai gwidape lui Acejiyame täapume myene,’ ⁶ siige tabe teeme peei mene name pi kälyä äbitige

teeme mage babe bine ätityerame pui gwidape ca. Apu pi weene Acejiyame me mene ne kaake me jaawenuye naace täapume weene saarewale bime abiberäja ne äcwetname. ⁷Weene walya biname gemi! Toraca gyene Acejiyame me mename biname Isaya lui niinäce gaabe mene jicuji weeme potu cidi me egä,

⁸‘Ai biname cina cebine nawepyeräjusi teeme tage miipe ca, yepä teeme ngenen atwanena cudecewerage gyene cäme bau ca.

⁹Teepi nuuja miiji lica gemi cebine awepyeräjame, inge teepi biname bine yaabiberäjimusi cotre bine äcwetname, lui cäme cotre lica gemi.”

Lui Gwidape cina Biname ne Niiya me Jaawenusi

(Mareko 7:14-23)

¹⁰Yeesu biname bine ala tesoglicmige, jejemige egä, “Cängena itecijinege, umle äbitinineye ai mene! ¹¹Biname te ngena ne yaacituge teeme tage cabu, pui te niya me lica jaawenuge, yepä teeme tage cabu ca ngena te tasatuge, pui te teebine niiya me jaawenuge.” ¹²Abiberäja bägrä cina seclige Yeesu bau me, jejisi egä, “Nää, maane umle gäte, egä Parisea sigu biname cina niyarage basicnantinisi mäame mene name pi?” ¹³Yeesu jejemige egä, “Iyeta gije, cäme Babe cabu je lui bine lica sitemimumi, miiji uutema braju cama. ¹⁴Weene ngenecu mäpu gone Parisea biname bime name pi. Teepi epu pana gemi irecu mäsumäsu biname, lui cina otnime opo jaawenimusi potu irecu mäsumäsu biname bine. Liba irecu mäsumäsu biname te otnime opo jaawenuge nuuja teeme pana ne, teepi iyeta cupicu bora me laatramuge.”

¹⁵Puma cita ca Peteru Yeesu ne itemlige teeme mene ne aboclomtame.

¹⁶Yeesu abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Nää, weene cuta buduma camu gemi? ¹⁷Weene nää umle lica bäbitininiye, egä biname te ngena ne yaacituge teeme tage cabu, camuge bora me labacituge, siige puma cita ca tasatuge. ¹⁸Yepä ngena cina täsuge tage cabu ca, peei lui ngenecu bora ca saacluge. Peei cina biname ne niiya me jaawenusi. ¹⁹Teeme ngenecu bora ca täsuge niyarage ngenen atwanena cina, lui cina teebine jaawenusi tabe nuuja biname ne budre me aglime, sargi mule wawename, gwidape ero me, walya mene otromame, niyaniya mene iicetnejame. ²⁰Ai cina biname ne niiya me jaawenusi, yepä tabe liba ime äciseja cäco deedei yäärwäjimuge, pui te teebine niiya me lica jaawenuge.”

Yepä Magebi me Ätrunga

(Mareko 7:24-30)

²¹Yeesu pui cewe ne sebmilige, ädige Turo piyepu Sidona gawe cabu me. ²²Yepä Kanana cewe magebi, lui te pui gawe cabu tonajenäjumi, tabe Yeesu bau me toclige, ala abayige egä, “Babo biname Daawida me kaakesaare, maane cebine owecu naweni! Cäme bägrä niyarage gwene. Teeme trupa cabu pisi nyene niyarage cable.” ²³Yepä Yeesu nuuja mene lica ge.

Puma cita ca abiberäja bägrä cina seclige Yeesu bau me, jejisi egä, “Peei magebi ne uyecräji, inge tabe ala tabayanenige mime kaake potu ca!” ²⁴Yeesu jejemige egä, “Cebine ituge ätyepa Israela biname bime bau me taatu, lui cina epu pana gemi apersejäneji maamoi liiyepu.” ²⁵Yepä pui magebi liba utecijige, tabe toclige, Yeesu me ernge gome utramige, jejige egä, “Babo biname, nätityäri!” ²⁶Yeesu ngenen ca agli mene ca teebine jojige egä, “Peei lui miiji lica gyene cane bägrä bime deedei iisabejame drego plongo

bime bau me.” ²⁷ Magebi te Yeesu me ngene ca agli mene jewe-cnistige, jejige egä, “Toraca babo biname, yepä dregoplongo cina nata yäärwäjimusi lui pläpu-pläpu cina saatrametnemuge bägrä bime dade cabu ca gawe me.” ²⁸ Yeesu jojige egä, “Magebi, mäame ätrunga lui baborage gyene! Mäame singi te ibibi läbitege.” Peeirage padare cabu teeme bägrä te miiji äbitige.

Yeesu Bucurage Biname bine Miiji Jewenimige

²⁹ Yeesu pui cewe ne sebmalige, Galilaya sawa ligi me ädige. Tabe puga podo ne jegelige, siige adnatige. ³⁰ Bucurage biname cina seclige teeme bau me, sewadimisi otnetneja cäco biname bine, irecu mäasumäsu biname bine, ernge ime niiyaniya biname bine, mene cäco biname bine cuta bucurage poto maramara pita biname bine. Teebibine icranimisi Yeesu me opo gaabe, tabe siige miiji jewenanemige. ³¹ Biname cina mutäcäco äbitininisi, teepi liba jepänimisi mene cäco biname cina lui mene jicemisi, ernge ime niiyaniya biname cina lui iyeta miiji äbitininisi, otnetneja cäco biname cina lui cängena otninisi, irecu mäasumäsu biname cina lui irecu aasataninisi. Teepi puma cita ca eso ecärisi Israela biname bime Acejiyame ne.

Yeesu Foa Tausen Biname bine Engärimige

(Mareko 8:1-10)

³² Yeesu teeme abiberäja bägrä bine ala tesoglicmige, jejemige egä, “Cane owecu gäne ai biname bime täapume, ingle teepi nesae bimu cama cane cama sicrajimumi, siige page teeme nuuja deedei lica gemi ärwäjame. Cane singi lica gäne teebibine deedei cäco ätyepame, ingle teepi gaabe je cable jalocnimuge.” ³³ Abiberäja bägrä cina

itemlisi egä, “Mine luma jepänenemisi ibibi deedei ai daapo taatu cewe cabu teebibine ngeerame?” ³⁴ Yeesu itemlimige egä, “Weeme lija buluduu gemi?” Teepi jejisi egä, “Cime seben buluduu gemi piyepu nesae matimati cibu.”

³⁵ Puma cita ca Yeesu biname bine jejemige gawe cabu adna-terame. ³⁶ Tabe seben buluduu piyepu cibu bine sewadimige, Acejiyame ne eso ecärige, itrecimige, abiberäja bägrä bine ecärimige, siige teepi biname bine ecärane-misi. ³⁷ Teepi iyeta erwäjisi, ngälu ibibi äbitininisi. Puma cita ca abiberäja bägrä cina deedei pacupacu bine etomlicmisi, seben diiba bine jengärimisi. ³⁸ Lui rooriye cina erwäjimisi, teepi foa tausen ge. Coga bägrä bine lica ecnemisi. ³⁹ Puma cita ca Yeesu biname bine jityepimige, poo cabu acenutige, Magadan gawe cabu me ädige.

Parisea piyepu Sadukea Biname cina Singi Ciitaca Mule Pöpäname

(Mareko 8:11-13; Luuka 12:54-56)

16 Parisea sigu biname piyepu Sadukea sigu biname cina seclige Yeesu bau me teebine apicetnärame. Teepi jejisi egä, “Maane ciitaca mule jeweni cine pöpäname, egä Acejiyame me kokre mäame cabu pisi nyene.” ² Yepä Yeesu jejemige egä, “Bimu te liba läpulyäruge, weene liba jääpänimuye carbe uudi, weene piba apu jicucye egä, ‘Ciiyeciyee mage bimu te ebenige, ingle carbe lui uudi gemi.’ ³ Krokerage weene liba jääpänimuye, egä carbe uudi gemi piyepu cäsä gemi, piba weene jicucye egä, ‘Page ngupe te secirenige, ingle carbe uudi piyepu cäsä gemi.’ Weene carbe cabu ca bimu ne opo yaawatnuye, yepä weene äblicäco gemi opo awatna page ai padare cabu lui mule cina äbitininisi, teepi ngena tääpu memi. ⁴ Weene ätrunga cäco niiyarage biname gemi page. Weene cebine

nätemliye ciitaca mule wawename. Weene nuuja ciitaca mule ne lica pa jepänepeye, yepä lui ciitaca mule te Yoona täápume äbituji.” Puma cita ca Yeesu teebibine sebmalmige, nuuja gome me äyeblingtige.

**Parisea piyepu Sadukea
Biname bime Uutneca Gwidape**

(Mareko 8:14-21)

⁵Yeesu piyepu abiberäja bägrä cina liba yuurisi sawa nuuja potu doro me, abiberäja bägrä cina ngene jitri-malemige buluduu bine waadename. ⁶Puma cita ca Yeesu teebibine ngene ca agli mene ca jejemige egä, “Weene ireire inajipi Parisea sigu biname piyepu Sadukea sigu biname bime uutneca gwidape täápume.” ⁷Abiberäja bägrä cina teemeteme jitranisi egä, “Taba naace popi ai mene nijinige, inge mine buluduu bine lica sewadimisi.”

⁸Yeesu umle äbitige, egä teepi ngena täápume jitranisi, siige tabe itemlimige egä, “Weene ngena name pi jitraniye, egä weeme buluduu lica gyene? Weeme ätrunga lipu matikolä gwene. ⁹Weene nää camu gemi umle äbita? Weene nää uja ngene ituge ätrimela, cane lipu faib buluduu bine sitrecimumene faib tausen rooriye bime täápume. Weene nää lija diiba bine tengärimumeye pacupacu deedei ca? ¹⁰Coo piyepu weene nää uja ngene ituge ätrimela seben buluduu lipu ibibi ge fooma tausen rooriye bime täápume. Lija modamoda diiba bine weene tengärimumeye deedei pacupacu ca? ¹¹Äi, lipu pi weene umle lica bäbitiniye, egä cane buluduu täápume lica bii jijnine. Yoo, cane cääri jineninine, egä weene ireire inajipi Parisea piyepu Sadukea biname bime uutneca gwidape täápume.” ¹²Abiberäja bägrä cina teepi siige opo ewatni-si, egä tabe teebibine lica jejemige ireire lenajame uutneca gwidape täápume, yepä Parisea piyepu

Sadukea biname bime abiberäja mene täápume.

**Peteru Yeesu ne Jewabudnitige
egä Tabe Keriso Sine**

(Mareko 8:27-30; Luuka 9:18-21)

¹³Yeesu ädige Kesarea Pilipo babo cewe mameta lui gawe cabu me. Taba puma abiberäja bägrä bine itemlimige egä, “Biname cina lipu jicusi, egä cane laasi näne, Acejiyame bau ca lui te biname me äbitujine?” ¹⁴Teepi jejisi egä, “Potu cina jicenisni, egä maane Yoane niye ca äciseja biname gäte. Potu cina jicenisni, egä maane Eliya säte; potu cina egä maane Yeremiya säte coo nuuja Acejiyame me mename biname gäte.” ¹⁵Yeesu itemlimige egä, “Cije weene, weene lipu jiceniye egä cane laasi näne?”

¹⁶Simona Peteru te Yeesu ne jejige egä, “Maane lui Keriso säte, biname bine lui te niya cabu ca pagege äseclera. Maane ireclota Acejiyame me Bägrä gäte!” ¹⁷Yeesu Peteru ne jejige egä, “Simona, Yoona me bägrä, maane gege gäte. Nuuja biname te pei ngene atwana lica nääcäriige meebine, yepä pei lui cäme Babe bau ca gyene, cabucewe je lui te enajenige. ¹⁸Cane naajenine meebine Peteru, egä määme ngii lui ‘Kula’ gyene. Piyepu maane lui mene bii jicite cäme potu cidi me cuta kula pana gyene, siige ai kula cabu cane cäme ätrunga inge ne pa yaacitepene. Taba epu kokre pa yaanajepi, egä bu-dre te äblicäco apremela teebine. ¹⁹Cane meebine kii pa nääcärepene Acejiyame bau lui gaabe ne iitnaname piyepu armime. Maane ngena mule täápume gaabe ne jiiitnute, Acejiyame te yaacatuge, cuta maane ngena mule täápume gaabe ne yaarmute, Acejiyame te yaacatuge.” ²⁰Puma cita ca Yeesu abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Gone biname bine umle jaawenimuye, egä cane Keriso

säne, lui te biname bine niiya cabu ca pa yääsecräremepene.”

**Yeesu Jiicemige Teeme Cewe
Oocanena piyepu Budre poto cidi me**

(Mareko 8:31–9:1; Luuka 9:22-27)

²¹ Pui padare cabu Yeesu gije abacitige abiberäja bägrä bime täöpume pajecu me wawename, egä tabe miiji Yerusalema me pa lädepi. Tabe puma pagege mäpurage gwidape bine päpäna modamoda iiwäreja biname, cotre abiberäja biname piyepu nuuja Israela modamoda biname bime bau ca. Teebine pagege budre cabu acita, yepä nesae me lui bimu tabe piba pagege arpinenta.

²² Puma cita ca Peteru Yeesu ne ecanige taatu cewe me, kokre cama mene jejige egä, “Eewe, babo biname! Acejiyame te owecu naawenepi! Peei mule te gone läbituge määme täöpume!”

²³ Yeesu tatatrongtige, Peteru ne jejige egä, “Satani, äyebingti cäme opo gaabe ca! Maane cebine liga iirbutame nawenite. Maane biname bime pana ngene jotwananente, lica Acejiyame pana.”

²⁴ Siige Yeesu abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Biname te liba singi gyene cane cama yepä otnime, tabe miiji teemerage singi bine gawe me acrana, teeme baarge uli ne palace cabu acana siige cebine ingwe äcwi.

²⁵ Laati te liba singi lica teemerage singi bine abmaläcemame, tabe teeme ireclota ne cirege apesera, yepä laati te singi teemerage singi bine abmaläcemame cämiji pi, tabe iyeteta ireclota ne cire jääpänepi. ²⁶ Biname te nuuja miiji ne lica cire jääpänepi, ngänu gyene tabe puu iyeta ai gawecewe ne yaacatuge, yepä teeme ireclota ne yaapesaruge. Nuuja gwidape lica gyene biname te teeme ireclota daremu me ceerame. ²⁷ Acejiyame bau ca lui te täduji biname me äbituji, tabe teeme Babe me jamyacu

apaclyera cabu teeme mename seemo cama cire tädepi. Siige tabe biname bine piba daremu cire yääcäranemepi teeme mule ibi. ²⁸ Cane toraca mene jijenini-nine, egä ama poto lui cina jeclajutäjene-mige, teepi lica cirege budre äbita, ngälu teepi teebine cire jääpänepesi mope biname täöpume otni.”

Yeesu Mara Opo me Äbitige

(Mareko 9:2-13; Luuka 9:28-36)

17 Siks bimu ingwe gaabe ca Yeesu aacanänige Peteru piyepu nani-gane wäsi Yakobu naabi Yoane, siige opo jaawenänige podo caburage me ten taatu. ² Podo cabu je Yeesu mara opo me äbitige abiberäja bägrä bime irewale je. Teeme opo te epu oplacmeläjige bimu iredäri pana, piyepu teeme cäbletääpe cina äbitininisi bulu taatu me, apaclyera pana. ³ Piba Moose naabi Eliya taboclomtäsi teeme cabu me, siige Yeesu cama mene jiicemäsi. ⁴ Puma cita ca Peteru Yeesu ne jejige egä, “Yageyame, cine miijirage gämi ama. Maane liba singi gäte, cane aarangenänine nesae matimati mete bine, yepä määme, yepä Moose me, yepä Eliya me.”

⁵ Peteru liba camu mene iicema cabu je, piba carbe te apaclyera cama tädige, iyeta teebibine aacwabänige. Puma cita ca tagepogogo te tasatige carbe bora ca egä, “Ai lui cäme ngenecurage Bägrä gyene. Cane teeme täöpume babo ngenecu miiji gäne. Weene teebine jitecijeye!” ⁶ Abiberäja bägrä cina liba itecijemige tagepogogo, teepi mage wälu äbitininisi, oweowe itrametnemige gawe cabu me. ⁷ Yeesu teeme bau me tädige, joomlänige, jääjänige egä, “Abujengäneye, wälu gone!” ⁸ Teepi puma cita ca mope ewejengänisi, yepä Yeesu taatu ne jepänisi.

⁹ Siige teepi liba täinetnänige podo cabu ca, Yeesu abiberäja bägrä bine jääjänige egä, “Gone biname bine umle

jaawenanemuye, weene lui mule ne bii jepäniye, ngälu cane, Acejiyame bau ca lui te tädujine biname me äbitujine, pagege budre cabu ca arpinenta.”¹⁰ Puma cita ca abiberäja bägrä cina Yeesu ne itemlänsi egä, “Ngeno me cotre abiberäja biname cina jiicenisi, egä Eliya te miiji niinäce gaabe me otni, piba ingwe ca Keriso, biname bine niya cabu ca äsecrera biname te cire tädepi?”¹¹ Yeesu teebibine jääjänige egä, “Toraca gyene, egä Eliya te miiji niinäce otni iyeta gwidape bine teeme pupu cabu acraname.”¹² Cane toraca mene jijenänine, egä Eliya uja ituge otni, yepä biname cina opo lica yaawatnepesi, pui name pi teepi teebine jaawenepesi, teepi lipu ituge singi. Cuta piyepu cane lui te Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cane pagege biname bime bau ca mäpu ne päpäna.”¹³ Siige abiberäja bägrä cina umle äbitänisi, egä Yeesu lui Yoane niye ca äciseja biname poto cidi me bii jääjänige.

**Yeesu Miiji Jewenige Niiya
Cable cama Bägrä ne**

(Mareko 9:14-29; Luuka 9:37-43)

¹⁴ Yeesu teeme nesae abiberäja bägrä cama liba podo cabu ca täinetnänige biname bime cabu me, piba yepä biname te Yeesu bau me tädige, kokorare ääpednutige,¹⁵ jejige egä, “Babo biname, maane cäme bägrä ne owecu jeweni. Tabe naabe äbitanenige oonina pita cabu ca, siige yaatramanuge uliobo cabu piyepu niye cabu.”¹⁶ Cane määme abiberäja bägrä bime bau me secanine, yepä teepi äblicäco ge teebine miiji me wawena.”¹⁷ Yeesu jiicige egä, “Weene lipu ätrunga cäco gemi, niiyarage biname gemi! Luma ngine padare cama cane miiji weene cama lenaja? Luma ngine padare cama cane miiji weeme ätrunga cäco mule päpäna? Secaneye bägrä ne cäme bau me.”¹⁸ Puma cita ca

Yeesu niiya cable ne jejige asatame, siige tabe asatige. Puirage padare cabu bägrä te miiji äbitige.

¹⁹ Abiberäja bägrä cina Yeesu bau me seclige, ogä jejisi egä, “Cine lipu pi niya cable äyecreja cäco äbitininago?”²⁰ Tabe jejemige egä, “Weeme ätrunga matikäli gyene. Cane toraca mene jijenininine, weeme ätrunga liba pisi nyene, ngänu gyene epu pana duuwe baace kuu matikolärage, weene miiji gemi ai podo ne jaji egä, ‘Awetänti ama cita ca piyeme!’ siige tabe lawetäntuge. Weeme liba ätrunga pisi nyene, iyeta gwidape ibibi gemi weeme täöpume.”²¹ Yepä apuyame ne weene äblicäco nuuja mule ca äyecreja yepä irecu ätumuta ca piyepu pui irecu ätumuta padare cabu weene miiji deedei cäco lenaja.”

**Yeesu Cääri Mene Jiicemige
Teeme Budre poto cidi me**

(Mareko 9:30-32; Luuka 9:43-45)

²² Abiberäja bägrä cina liba iyeta abasecretnege Galilaya me, Yeesu teebibine jejemige egä, “Cane lui Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cebine mameta gyene biname bime ime cabu acita.”²³ Teepi cebine pa naglepesi budre me, yepä nesae me lui bimu cabu cane piba page larpinantepene budre cabu ca.” Abiberäja bägrä cina mage ngenecu mäpu me äbitininisi.

**Täks Rarekaake Atomleca Acejiyame
me Iiwäreja Mete täöpume**

²⁴ Yeesu liba atyaramtuge Kaprenauma me teeme abiberäja bägrä cama, biname lui cina yaatomlicmusi Acejiyame me iiwäreja mete täöpume täks rarekaake, teepi piba seclige Peteru ne ätemlame egä, “Nää, määme abiberäja biname te täks rarekaake yaacranuge iiwäreja mete täöpume?”²⁵ Peteru jejemige teebibine egä, “Ngenä pi, yaacranuge.” Tabe liba mete bora me abacitige, Yeesu

niinäce me puma mene jiiçige, Peteru ne itemlige egä, “Simona, maane lipu ngene jotwanenite, ai gawe cabu lui mope biname teepi nää luma cita ca täks rarekaake bine yaatomlicmusi teeme täápume, teeme bägrä bime bau ca coo nuuja biname bime bau ca?”²⁶ Peteru jejige egä, “Nuuja biname bime bau ca, lica teeme bägrä bime bau ca.” Yeesu jejige egä, “Yoo siige, cane cuta kälyä gäne Acejiyame me mete täápume täks rarekaake acrana cabu ca, ingle cane teeme Bägrä gäne.²⁷ Yepä mine gone teebibine ngenecu mäpu me jaawen-emago. Äte ädi, edigiricu jepetäji sawa cabu. Maane niinäce lui cibi ne irpatenite, tage jipälutepi, siige maane yepä rarekaake ne jepänenite puma. Maane pui ne ecatepi, ecäremepi mime täks täápume.”

Laasi Nyene Baborage?

(Mareko 9:33-37; Luuka 9:46-48)

18 Pui padare cabu abiberäja bägrä cina seclige Yeesu ne ätemlame egä, “Acejiyame te lui biname bine yaawadimuge, laasi nyene baborage?”² Yeesu yepä matikolä bägrä ne tesoglicige, jejige teeme cole je aclajutame,³ piba abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Cane toraca mene jijenininine weebibine, egä weene liba lica weeme ngene atwanena bine yaatatrongärimuye bägrä pana ätrungame, piba weene miiji lica gemi Acejiyame me waadena mule cabu me äbäcname.⁴ Acejiyame te lui biname bine yaawadimuge, teeme cabu ca eei te baborage yaanajuge, lui te teemämu matikolä läbituge ai bägrä pana.⁵ Laati te cäme ngii cabu jaawabluge yepä apu pana bägrä ne, tabe cuta nawabluge cebine.”

Owe Äswana Niiya Mule täápume

(Mareko 9:42-48; Luuka 17:1-2)

⁶“Ai matimati bägrä lui cina cebine nätrungusi, laati te liba teeme yepä ne jaawenuge niiya mule waweneme, pui biname te mäpu ne cire jääpänepi Acejiyame bau ca. Teeme singicace gome liba jaaglotusi baborage kula ne, siige malu cabu yaajarusi budre me, peei mäpu lui plowa birige pui mäpu cabu ca tabe lui ne cire jääpänepi.⁷ Mage niyarage gyene, egä ai gawecewe cabu piti nemi gwidape, lui cina biname bine jaawenimusi niiya mule wawenecame. Iyeta padare pipu gwidape cina saacluge, yepä babo niyarage gyene biname täápume, lui te biname bime cabu me pui gwidape bine saawadimuge.”

⁸Siige Yeesu puma cita ca teeme abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Määme ime te coo ernge te liba naawenuge maane singi ädrime niiya mule waweneme, maane miiji pui ngene atwana ne watatarage iyeblingtepi, epu pana ime ne coo ernge ne lipu jäänäc-nutute, yaajarute. Miiji gyene maane yepä ernge coo ime cama iyeteta ireclota cabu me otni, yepä niiya gyene maane iyeta piicwa cama otni iyeteta uliobo cabu me.⁹ Cuta määme irecu te liba naawenuge maane singi ädrime niiya mule waweneme, maane miiji watatarage peei ngene atwana ne iyeblingtepi, irecu ne lipu juungyatute. Miiji gyene maane yepä irecu cama iyeteta ireclota cabu me otni, yepä niiya gyene maane neenenen irecu cama uliobo puupu cabu me otni.”

Ngene ca Agli Mene Gyene Apesera Maamoi poto cidid me

(Luuka 15:3-7)

¹⁰“Jepäneye, egä weene ai matimati bägrä bime yepä ne gone äseblecäja. Cane jijenininine weebibine, egä teeme

mename seemo cina cabucewe je iyeta padare cabu căme Babe me opo ne jepănanenisi. ¹¹ Cane lui Acejiyame bau ca tădujine biname me äbitujine, cane naace tääpume tădujine, egă lui cina apesareji gemi teebibine niya cabu ca äsecrerame.

¹² Weene lipu ngene jotwanininiye, biname te ngena jaawenuge teeme liba yepă hanred maamoi piti nemi, siige yepă te liba lapesaruge? Tabe yaabmalimuge naintinain bine podo cabu, siige lăduge ärngime, lui te lapesaruge. ¹³ Tabe gege birige naintinain maamoi tääpume, lui cina apesareji lica gemi. Yepă cane toraca jijenininine, egă tabe mage gege birige apesareji maamoi ne liba jääpănuge. ¹⁴ Cuta pepu gyene, weeme Babe cabucewe je tabe singi lica gyene apu matimati băgră yepă te căme bau ca apeserame.”

Mene Ätrunga Biname poto cidi me Lui te Niya Mule Jaawenuge

¹⁵ “Määme nuuja ätrunga biname te liba niya mule yaacnuge määme tääpume, maane ädepi, ogă eblawäjepi. Tabe liba näätecijuge, maane teebine bii sewecnistite. ¹⁶ Yepă tabe liba lica näätecijuge, maane piba yepă coo neeneni biname cama ädepi teeme bau me. Maane miiji ai ne naace popi wawena, ingle Oogărăneji mene te jiicenige, egă maane biname ne liba jaaitnäjute, neeneni coo nesae biname cina miiji peema aitneja tääpume. ¹⁷ Tabe liba teebibine cuta lica jäätecijemuge, siige piba ätrunga ingle biname bine umle jewenemepi. Yepă tabe liba cuta teebibine ätecija căco, siige maane teebine epu jewenepi Acejiyame umle căco biname ne liiyepu coo taks rarekaake uutecrena biname ne liiyepu.

¹⁸ Cane toraca mene jijenininine weebibine, egă weene ngena mule tääpume

gaabe ne yaarmuye, Acejiyame te yaa-catuge, cuta weene ngena mule tääpume gaabe ne jiitnuye, Acejiyame te yaa-catuge. ¹⁹ Cane cerămu poto jijenininine, egă weene neeneni cina liba gawecewe cabu yepă ngene atwana ne yaacituye weene ngena tääpume irecu ätmutame, căme Babe cabucewe je tabe pa icărepi. ²⁰ Ingle naace popi neeneni coo nesae cina liba căme ngii cabu labasecretnănsi, cane pisi năne teta cama.”

Ngene ca Agli Mene Owecu căco Kaakesea Băgră poto cidi me

²¹ Peteru tädige, Yeesu ne itemlige egă, “Yageyame, căme biname te niya mule liba nawenanuge, lija găăbu cane miiji teeme niya mule ngene ätrime-lame? Năă, seben găăbu?” ²² Yeesu jejige egă, “Lica seben găăbu, yepă sebenti găăbu seben! ²³ Acejiyame te liba biname bine yaawadimuge, tabe epu lăbituge gawe mope biname pana, laati te singi ire me teeme kaakesea băgră cina lipu ire jaatwemusi teeme rarekaake bine. ²⁴ Tabe liba gije abacitige ai kaakesea wawename, piba yepă kaakesea băgră ne teeme bau me secanisi, lui te yepă milyon rarekaake itu yaawademepi teeme bau ca. ²⁵ Ingle pui kaakesea băgră me rarekaake lica ge daremu aglime, peei name pi babo biname te jejemige teeme coga băgră, iyeta teeme gwidape piiyepu tabe, teebibine waadename aletname piba pui rarekaake ca daremu aglime. ²⁶ Siige pui kaakesea băgră te teeme babo biname me opo gaabe kokorare äăpednutige, ewejanige egă, ‘Maane owecu nawenepi. Padare năcărepi, cane iyeta rarekaake piba daremu pa naawecnemepene.’ ²⁷ Babo biname te teebine owecu jewenige, jejige egă, ‘Daremu gone saawecnimute,’ siige tabe teebine jityepige.

²⁸Yepä pui kaakesea bägrä te liba asatige, tabe teeme keege kaakesea bägrä ne jepänige, lui te yepä hanred rarekaake bine itu sewadimumi teeme bau ca, siige singicace gome teebine jejecletnäjige claabe cama, jejige egä, ‘Maane rarekaake daremu nawecnisti.’ ²⁹Teeme keege te kokorare ääpednutige, ewejanige egä, ‘Maane owecu nawenepi! Padare näcärepi, cane iyeta rarekaake piba daremu pa naawecnemepene.’ ³⁰Yepä tabe owecu lica ge, siige teebine ijarige krokeciye mete bora me, ngälu tabe cirege daremu awecnema.

³¹Babo biname me poto kaakesea bägrä lui cina jepänisi, teepi cälu te jitemige piyepu teepi mage ngenecu mäpu ge. Teepi babo biname bau me eclige, iyeta jejananisi ai poto cidi me. ³²Puma cita ca babo biname te ala tesoglicige teeme niinäce kaakesea bägrä ne, jejige egä, ‘Maane niyarage kaakesea bägrä gäte. Ingle maane nawejanite, cane ngene nätrimalige mäame daremu bine awecna-me. ³³Maane cuta miiji owecu jaawenejite mäame keege ne, cane lipu meebine owecu naawenine.’ ³⁴Tabe babo biname te mage claabe me äbitige, siige jityepige teebine krokeciye mete me, ngälu tabe cirege iyeta pui daremu bine awecna. ³⁵Apu cirege cäme Babe cabu je iyeta weebibine wawena, weene liba weeme ngenecu ca lica ngene jitrimalinuge, weeme nuuja ätrunga biname te ngena niiya mule jaawenuge.”

Mene Coga Ägyi poto cidi me

(Mareko 10:1-12)

19 Yeesu liba mene iicema siigesige äbitige, tabe Galilaya gawe ne sebmalige, Yoridana baduge ne yuurige nuuja poto doro me Yuudea gawe cabu me. ²Bucurage biname cina teebine in-

gwe icwisi, siige tabe pita biname bine miiji jewenanemige puma.

³Poto Parisea sigu biname cina selige Yeesu ne apicetnärame. Teepi itemlisi egä, “Nää Cotre ibi mule gyene rooriye te teeme coga ne liba ägyi papa ingle cabu ca?” ⁴Yeesu jejemige egä, “Egäsu weene ituge acnema Oogäräneji mene te lipu jiicenige, egä agedna cabu ca Acejiyame te biname bine jaawenuji rooriye me piyepu magebi me, ⁵siige jicuji egä, ‘Peei name pi rooriye te miiji teeme mage babe bine gomala coga cama atejäclmutame, siige teepi yepä me läbitäsi.’ ⁶Teepi siige piba neeneni lica gegi, yepä teepi yepä taatu gegi. Peei name pi biname te gone maramara me wawena, Acejiyame te laati bine laatejäclmutuge.”

⁷Puma cita ca Parisea sigu biname cina itemlisi egä, “Cije ngena name pi piba Moose me Cotre cabu apu oogäräneji gyene, egä rooriye te liba singi birige coga ne ägyime, tabe miiji peba ne oogära ägyi ingle poto cidi me, siige pui peba cama jwäätyepuge teebine?” ⁸Yeesu jejemige egä, “Moose naace name pi weebibine conocäco icärininuui weene coga ne ägyime, ingle weene ätecija cäco biname gemi. Yepä agedna cabu ca pepu lica ituge. ⁹Cane toraca mene jijenininine weebibine, egä rooriye lui te teeme coga ne jwäägyuge, yepä tabe teeme coga te nuuja ero lica ituge wawena, siige tabe liba nuuja coga ne waacatuge, tabe ero mule ne jaawenuge.”

¹⁰Abiberäja bägrä cina puma cita ca Yeesu ne jejisi egä, “Ai liba gaabe gyene coga rooriye bime täapume, atejäclmuta cabu ca miiji gyene coga rooriye cäco lenajame.” ¹¹Yeesu jejemige egä, “Ai abiberäja lui iyeta biname bime täapume lica gyene, yepä eei bime täapume taatu Acejiyame lui bime täapume singi teepi pepu lena-

jame. ¹²Maramara ingle piti nemi bi-name cina atejäclmuta cäco lenajame. Poto cina teeme ärngi cabu ca epu gemi egä teepi äblicäco atejäclmuta; poto bine biname cina pepu me ituge wawena; poto cina teemämu pepu me ituge äbita, ingle teepi singi gemi Acejiyame taatu te teebibine waadename. Laati te miiji gyene ai abiberäja ne acatame, tabe jaawenepi.”

Yeesu Ime Aacitige Bägrä bime papa cabu me Teeme Miiji täápume

(Mareko 10:13-16; Luuka 18:15-17)

¹³Biname cina bägrä bine sewadimisi Yeesu bau me naace me tabe ime acitame teeme papa cabu me piyepu irecu ätumutame teeme täápume. Yepä abiberäja bägrä cina jicnecimisi teebibine. ¹⁴Yeesu abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Bägrä cina saaclege cäme bau me. Gone jibemuye, ingle ai bägrä pana ätrunga cama lui biname teebibine Acejiyame te yaawadimuge.” ¹⁵Puma cita ca Yeesu teeme ime aacitanige bägrä bime papa cabu me teeme miiji täápume, siige ai ingwe gaabe ca tabe piba ädige.

Mamyé Dogwe Biname te Yeesu ne Edäriige

(Mareko 10:17-31; Luuka 18:18-30)

¹⁶Yepä biname te tädige Yeesu bau me, itemlige egä, “Abiberäja biname, cane ngena miiji mule ne miiji wawena iyeteta ireclota ne päpäname?” ¹⁷Yeesu jejige egä, “Maane ngeno me nätemlite, egä ngena gyene miiji? Nuuja gwidape te miiji lica gyene, yepä Acejiyame taatu gyene miiji. Maane liba singi gäte iyeteta ireclota ne päpäname, maane miiji cotre bine äcwetna.” ¹⁸Pui biname te Yeesu ne itemlige egä, “Lui cotre bine?” Yeesu jejige egä, “Biname ne gone budre me agli; sargi mule gone; gwidape ero gone; walya ait-

neja gone; ¹⁹mage babe bine miiji opo gaabe me acitena; maane miiji nuuja biname täápume epu singi äbitena, maane lipu mäáme täápume singi läbitanute.” ²⁰Puma cita ca mamye biname te jejige egä, “Cane ituge iyeta ai cotre bine wawenetnäja. Cerämu cane miiji ngena ne wawena?” ²¹Yeesu jejige egä, “Maane liba singi gäte epucäco lenajame, maane ädi, iyeta mäáme gwidape bine aletname ewademepi, rarekaake owecumete biname bine ecäranemepi, siige tädepä cane cama yepä otnime, piba maane miijimi gwidape bine cabucewe je cire jepänemepi.” ²²Mamyé biname te liba itecijige, tabe ngenecu mäpu cama äyebtingtige, ingle tabe babo dogwe biname ge.

²³Puma cita ca Yeesu teeme abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Toraca gyene, dogwe biname täápume mäpurage birige Acejiyame me cabucewe waadena cabu äbäcname!” ²⁴Cane cerämu jijenininine, egä pei lui mäpu birige kamela te nilo bora cabu me abacitame siige asatame, yepä baborage mäpu birige dogwe biname te Acejiyame me waadena cabu abacitame.” ²⁵Abiberäja bägrä cina liba itecijemige, teepi siige iyeta mutäcäco äbitininisi, itemlisi egä, “Laati te piba miiji gyene iyeteta ireclota ne päpäname?” ²⁶Yeesu ire acitige teeme bau me, jejemige egä, “Biname te ibibi lica gyene pui ne wawename, yepä Acejiyame te miiji gyene iyeta gwidape bine wawenecame.”

²⁷Puma cita ca Peteru Yeesu ne jejige egä, “Cije cine lipu gemi? Cine iyeta gwidape bine itu saabmalempesi maane cama yepä otnime, cine siige ngena miiji ne cirege päpäna?” ²⁸Yeesu jejemige egä, “Cane toraca mene jijenininine: ai padare te liba cirege apira, kirece padare te liba cirege atyaramta, cane lui Acejiyame bau ca tädujine bi-

name me äbitujine, cane piba jamyacu apacyera cama căme babo adnata puupu cabu ca biname bine cire yaawademepene. Weene, căme ingwe äcwiyame biname, cuta piba cire adnatäripeye twelb babo adnata puupu cabu twelb Israela ingle bine atraname. ²⁹ Iyeta lui cina ituge abmala teeme mete bine, teeme naane igane bine, teeme ngule bine, teeme mage babe coo bägrä bine coo piyepu teeme gawe bine căme name pi, teepi cirege päpäna tuwängle yepä hanred gääbu cuta piyepu teebibine iyeteta ireclota cirege ceera. ³⁰ Yepä bucurage biname page lui cina niinäce gaabe biname gemi, teepi ciige ireclota cabu ingwe gaabe me cire täcnäripesi. Cuta piyepu laati bemi page ingwe gaabe biname gemi, teepi ciige ireclota cabu niinäce gaabe me cire läbitipesi.”

Waina Calwacupi cabu Kaakesea Bägrä Gemi

20 “Acejiyame te liba biname bine yaawadimuge, peei lui epu pana ge, calwacupi yageyame te lipu ädige krokerage biname bine jajanename daremu cama kaakesea wawename teeme waina calwacupi cabu. ² Teepi mene conocäco jebenisi tabe kaakesea bägrä bine yepä bimu me camlecamle daremu ceerame, siige tabe jityepäjemige teeme waina calwacupi cabu kaakesea wawename. ³ Yageyame te cääri asatige krokebimu me, ädige, jepänimige poto biname cina papa ämyemuteji icrajige aletna puupu gome. ⁴ Tabe jejemige egä, ‘Weene cuta naaclege căme waina calwacupi cabu kaakesea wawename, cane piba weebibine icärininine, ngena daremu gyene miiji.’ ⁵ Siige teepi eclige. Puma cita ca bimu duusa cabu yageyame te cääri kaakesea bägrä bine jityepimige teeme calwacupi me, cuta cääri mämlebimu me. ⁶ Mämleteca me

yageyame te liba cuta ädige aletna puupu me, tabe puma jepänimige poto biname papa ämyemuteji icrajige. Puma cita ca tabe itemlimige egä, ‘Weene ama bimu lecaleca ngeno me inaji-ninige, padare te papa ädenige?’ ⁷ Teepi jejisi egä, ‘Ingle nuuja biname te cibibine lica biiri nijinige kaakesea täapume.’ Yageyame te jejemige egä, ‘Weene cuta naaclege căme waina calwacupi cabu kaakesea wawename.’

⁸ Mämmlerage me kaakesea te liba apirige, yageyame te teeme kaakesea ire atwi biname ne jejige egä, ‘Kaakesea bägrä bine ala tesoglicmi, teebibine daremu ecäranemi. Niinäce eei bine ecäranemi, lui cina ceräcerägääburage kaakesea me eclige, piyepu lui cina ninäcerage eclige kaakesea täapume, pui bine ingwera ecäranemepi.’ ⁹ Biname lui cina kaakesea jegednimisi mämleteca me, teepi camlecamle bimu me daremu ne ecatisi. ¹⁰ Puma cita ca biname lui cina niinäcerage me eclige kaakesea me, teepi apu jengenetnemige, egä teepi baborage daremu ne ecatenisi, yepä teebibine yepä ibi daremu ecäranemisi. ¹¹ Teepi teeme daremu bine ewademisi, siige calwacupi yageyame ne jiyingäjisi. ¹² Teepi teebine jejisi egä, ‘Lui biname bine ingwera ca jejemite, teepi matikäli padare cabu taatu kaakesea jebenisi; cine te magerage kaakesea jebenisi bimu nuunu cabu, yepä maane teebibine cine cama yepä ibi daremu becäranemite!’ ¹³ Yageyame te teeme yepä ne jejige egä, ‘Căme biname, maane näatecijege! Cane lica naangletnäjine meebine, ingle cane näacärine, mine lipu täapume mene conocäco bii jebenisi. ¹⁴ Määme daremu ne ecati, acnenuti cewe me. Lui biname ne ingwera jejine kaakesea me otnime, cane singi gäne teebine maane cama yepä ibi daremu ceerame. ¹⁵ Egäsu căme conocäco pisi nyene căme rarekaake ca

wawename cane ngena täápume singi. Maane nää ire patre eglenenemite, lui cina matikáli padare cabu kaakesea jew-enisi, yepä cane camle-camle daremu bii becäranemine.’¹⁶ Apu pi ingwe gaabe je lui cina, teepi niinäce gaabe me cire läbitipesi; niinäce gaabe je lui cina, teepi ingwe gaabe me cire täcnäripesi.”

Yeesu Cääri Mene Jiicemige Teeme Budre poto cidi me

(Mareko 10:32-34; Luuka 18:31-34)

¹⁷Yeesu liba Yerusalema me ädige, tabe biname sobe cabu ca mara me äbitige teeme twelb abiberäja bägrä cama teebibine gaabe cabu mene jajaneneme. ¹⁸Tabe jejemige egä, “Itecijinege, mine aga naclenige Yerusalema me. Puma pagege cebine ceera, Acejiyame bau ca lui te tädujine biname me äbitujine, modamoda iiwäreja biname piyepu cotre abiberäja biname bime ime cabu me. Teepi mene pa jaatranepesi cebine budre me aglise, ¹⁹siige pa näcärepesi nuuja gawe cabu ca biname bime cabu me. Teepi cebine ätutena pana pa nawenepesi, pa nadnanepesi, baarge uli cabu pa näbyecrepesi. Yepä nesae me lui bimu liba pa joomlepi, cane piba cuta budre cabu ca pa larpinantepene ireclota me.”

Yakobu Yoane naabime Ätemla

(Mareko 10:35-45)

²⁰Jebedayo me coga te teeme neeneni bägrä cama toclige Yeesu bau me, kokorare ca ipednemalige teeme opo gaabe, itinärige teeme singi ne wawename. ²¹Yeesu utemlige egä, “Maane ngena tääpu mäte singi?” Magebi te jejige egä, “Maane toraca tiicepi, egä cäme ai neeneni bägrä cina cirege adnata mäame camu poto ca piyepu säwäci poto ca, maane liba biname bine cire ewademepi.” ²²Yeesu Yakobu naabine Yoane jaajige egä, “Weene umle lica gegi,

weene ngena täápume najiye. Weene nää ibibi gegi epu mäpu cabu lenajame, cane lui mäpu ne mameta gäne päpäna?” Teepi jejäsi egä, “Cine ibibi gegi.” ²³Yeesu jaajige, “Weene cire inajepi mäpu cabu cäme pana, yepä cäme conocäco lica gyene jajime, egä laati te cire ladnatepi cäme camu poto ca piyepu säwäci poto ca. Cäme Babe te pui puupu bine ituge amaceträja, tabe lui bime täápume singi teepi puma adnaterame.”

²⁴Nuuja ten abiberäja bägrä cina liba itecijemige, teepi claabe me äbitininisi pui nanigane wäsi bime täápume. ²⁵Puma cita ca Yeesu iyeta teebibine ala tesoglicmige, jejemige egä, “Weene umle gemi, egä laatibi Acejiyame umle cäco biname bine yaawadimusi, teeme conocäco pisi nyene jajime teepi ngena wawename. Teeme ingwe gaabe lui modamoda biname teeme cuta kokre pisi nyene biname bine mene jajanename. ²⁶Yepä weene apu gone läbitininuye. Weeme yepä te liba singi baborage me äbitame, tabe miiji nuuja bime täápume kaakesea wawena; ²⁷cuta weeme yepä te liba singi niinäce me äbitame, tabe miiji weeme täápume epu matikáli me äbita aletnäneji biname te lipu läbituge teeme yageyame täápume. ²⁸Cane lui Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cane cuta lica tädujine biname cina cäme täápume kaakesea wawename, yepä cane te teeme täápume kaakesea wawename piyepu cäme ireclota ne ceerame daremu täápume teebibine kälyä wawename.”

Yeesu Miiji Jaawenige Neeneni Ireccu Mäasumasu Biname bine

(Mareko 10:46-52; Luuka 18:35-43)

²⁹Teepi liba Yeriko ne sebmalisi, baborage biname sange te tädige Yeesu me ingwe poto ca. ³⁰Gaabe wajwa je puga

ge adnatäneji neeneni irecu määsumäsu biname. Teepi äätecijige egä, “Yeesu cibibine nisuplingtenige.” Teepi puma cita ca gije abacitäsi ala abayename egä, “Babo biname, mope biname Daawida me kaakesaare, maane owecu cibibine niwenepi!”³¹ Biname cina liga jibananisi teebibine, teepi babo tage ca cuta ala abayenäsi egä, “Mope biname Daawida me kaakesaare, maane cibibine owecu niwenepi!”³² Yeesu imyemutige, siige teebibine ala taasoglicige, äätemlige egä, “Weene singi cane ngena wawename weeme täapume?”³³ Teepi jejäsi egä, “Babo biname, cine singi gegi maane cime irecu asatame.”³⁴ Yeesu owecu jaaglige, teeme ime bine arpenutige teeme irecu cabu me. Piba taatu teepi irecu aasatäsi, siige Yeesu ne ingwe icwäsi.

Yeesu Dongki papa cabu Yerusalema me Abacitige

(Mareko 11:1-11; Luuka 19:28-40; Yoane 12:12-19)

21 Yeesu teeme abiberäja bägrä cama ädige Yerusalema ne oomlaname. Teepi liba Yerusalema ne mameta me jebenisi oomla-name, teepi atyarecanige cewe ngii Betepage me lui Olibi Uli podo cabu jage. Puma cita ca Yeesu teeme neeneni abiberäja bägrä bine niinäce gaabe me jäätyepige² apu mene cama egä, “Weene iclege weeme niinäce gaabe me lui cewe peese nyene. Weene puma jepäneniye yepä dongki ne seea ca ägräräneji gyene, teeme cuta bägrä pisi nyene teeme gome. Jiitnepeye, taacanepeye cäme bau me.³ Biname te liba nuuja mene jaji je, weene apu jejepeye egä, ‘Yageyame te singi gyene ai dongki täapume teeme bägrä cama, cuta tabe watawata pa taawecnistepi.’”⁴ Ai mule te äbitige Acejiyame me mename biname me mene te ibibi äbitame egä,

⁵ “Weene jejemepeye Siiyona podo cabu lui babo cewe cabu biname cina icrajenige egä,

‘Ire, weeme mope biname te peega tädenige weeme bau me!

Tabe awamla cäco tädenige mamye dongki papa cabu, dongki me bägrä papa cabu.”

⁶ Puma cita ca abiberäja bägrä cina aalige, jebenäsi, Yeesu ngena täapume jaajige. ⁷ Teepi dongki ne teeme bägrä cama taacanisi Yeesu bau me, cäletääpe bine teeme papa cabu seretne-mäsi, siige Yeesu acenutige.

⁸ Bucurage biname cina teeme cäletääpe bine gaabe cabu eretnimisi. Poto cina uli ciipe bine icnapimisi gaabe cabu aretname. ⁹ Yeesu me niinäce gaabe, ingwe gaabe lui biname cina teepi ala abayaninisi egä, “Daawida me kaakesaare ne yaawepyeräjesi!

Acejiyame te miiji meebine naawenege lui te Yageyame me ngii cabu tädenite!

Mine yaawepyeräjesi Acejiyame ne, cabucewe je lui te enajenige!”

¹⁰ Yeesu liba Yerusalema me atyaramtige, biname cina cälu te jitemige. Teepi teemeteme ätemläjinisi egä, “Baa, laasi nyene ai biname?”

¹¹ Yeesu cama lui biname cina seclige, teepi jejemisi egä, “Tabe Acejiyame me mename biname Yeesu sine, Nasareta ceweyame gyene Galilaya probins cabu ca.”

Yeesu Ädige Iiwäreja Mete me

(Mareko 11:15-19; Luuka 19:45-48; Yoane 2:13-22)

¹² Yeesu iiwäreja mete caale bora me abacitige, siige teebibine iyecräjemige, lui cina saawadanemusi gwidape bine aletname piiyepu lui cina jaaletnimusi. Tabe rarekaake äbasuwäja biname bime dade bine eboclomäjimige cuta eei bime

adnatera dade bine, gimäe ele bine lui cina saawadanemusi aletname. ¹³Tabe jejemige egä, "Acejiyame te jiicenige Oogäräneji mene cabu egä, 'Cäme mete ne irecu ätumuta mete ca yaainusi,' yepä weene te itu setatrongärumeye epu pupu me, eromaame cina luma lämletneräjininusi."

¹⁴Irecu määsumäsu biname, ernge niyianiya biname cina seclige Yeesu bau me iiwäreja mete caale bora je, siige tabe teebibine miiji jewenanemige. ¹⁵Modamoda iiwäreja biname piyepu cotre abiberäja biname cina claabe me äbitininisi, liba jepänisi, Yeesu lipu miijirage mule bine jewenemige piyepu teepi liba itecijemige, bägrä cina iiwäreja mete cabu lipu ala abayaninisi egä, "Mope biname Daawida me kaake-saare ne ewepyeräjeye!" ¹⁶Siige teepi Yeesu ne jejisi egä, "Maane nää lica näätecijenige teepi ngena jiicenemisi? Maane ngena name pi lica jiiibenemite teebibine?" Yeesu jejemige egä, "Yoo, cane nätecijenige. Egäsu weene ituge acnema Oogäräneji mene egä, 'Maane bägrä piyepu ngame meeramera bägrä bine ituge wawena meebine epucäco awepyeräjame.'" ¹⁷Puma cita ca Yeesu teebibine sebmalmige, siige Yerusalema ca asatige, Betaniya cewe me ädige. Tabe ciye puga enajige.

Yeesu Piigi Uli ne Mene ca Eglise

(Mareko 11:12-14, 20-24)

¹⁸Krokerage Yeesu liba acnenutige babo cewe Yerusalema me, gaabe cabu cubrowe te joomlige. ¹⁹Tabe piigi uli ne jepänige gaabe wajwa je, ädige, teeme gome jeclajutige, yepä laame taatu jepänimige, kuu lica. Tabe puma cita ca uli ne jejige egä, "Maane ingwe ca lica page nääyepi kuu päpäname." Yeesu ai mene liba jejige, uli te piba taatu laame jedacromtige, siige budre äbitige. ²⁰Abiberäja bägrä cina liba jepänisi,

teepi cälu te jitemige, jejisi egä, "Lipu pi ai piigi uli te jedacromtige watatarage?"

²¹Yeesu jejemige egä, "Cane toraca jijenininine weebibine, egä weene liba yepä ngene atwana cama ätrunga birige, weene ibibi gemi apu wawena, cane ai piigi uli ne lipu jewenine. Cuta ai taatu lica, yepä weene cuta ibibi gemi ai podo ne jajime egä, 'Awetänti, malu cabu me ajari,' siige pui mule te pa läbitepi. ²²Weene liba Acejiyame ne ngena täapume yäätinäruye tabe icärininuge, weene liba jäärunguye egä, 'Tabe nicärininige.'"

Ätemla Yeesu me Conocäco poto cidi me Tabe Mule bine Wawenecame

(Mareko 11:27-33; Luuka 20:1-8)

²³Yeesu liba acnenutige iiwäreja mete caale bora me biname bine abiberäjame, piba modamoda iiwäreja biname piyepu nuuja modamoda biname cina seclige teeme bau me, itemlisi egä, "Määme ngena conocäco pisi nyene ai mule bine wawenecame? Määme conocäco laati bau ca gyene?"

²⁴Yeesu jejemige egä, "Cane weebibine yepä taatu mene itemlininine, siige weene liba cäme mene nawecnisteniye, cane piba weebibine jijenininine, cäme ngena conocäco gyene ai mule bine wawenecame. ²⁵Yoo, weene najeye, laati te Yoane ne conocäco yääcärepi tabe biname bine niye ca äcisejame, Acejiyame te coo nää biname cina?"

Teepi siige teemeteme mene jitransisi apu egä, "Mine ngena daremu mene jewecnistenisi? Mine liba jejenisi egä, 'Acejiyame te Yoane ne conocäco yääcärepi tabe biname bine niye ca äcisejame,' tabe piba nijeninine egä, 'Cije weene ngena name pi piba teebine lica jäärungepeye?' ²⁶Yepä mine liba apu jejenisi egä, 'Biname cina Yoane ne conocäco yääcärepi

tabe niye ca biname bine äcisejame,' mine piba miiji wälu biname bime täápume, inge teepi iyeta jitrungenisi, egä Yoane lui Acejiyame me mename biname ge." ²⁷ Siige teepi Yeesu ne mene jewecnistisi egä, "Cine umle lica gemi, laati te Yoane ne conocäco yäacärepi tabe biname bine niye ca äcisejame." Yeesu jejemige egä, "Cane cuta weebibine lica jijenininine, egä cebine laati te conocäco näcärepi cane ai mule bine wawenecame."

Ngene ca Agli Mene Nanigane wäsi poto cidi me

²⁸ Yeesu ngene ca agli mene jejemige egä, "Weene lipu ngene jotwanininiye ai poto cidi me? Yepä biname puga ge teeme neeneni imäbägrä cama. Tabe niinäceyame ne jejige egä, 'Cäme bägrä, page ädi waina calwacupi cabu me kaakesea wawename.' ²⁹ Bägrä te jejige egä, 'Cane singi lica gäne,' yepä ingwe ca tabe ngenecu etatrongtige, siige ädige kaakesea wawename. ³⁰ Puma cita ca babe te ädige teeme nuuja bägrä bau me, cuta peei yepä mene jejige. Pui bägrä te jejige egä, 'Yoo, cane ädenine,' yepä tabe lica ädige. ³¹ Siige lui bägrä te teeme babe me singi jecatige, jewenige?" Biname cina Yeesu ne jejisi egä, "Niinäceyame te teeme babe me singi jewenige!" Yeesu jejemige egä, "Cane toraca mene jijenininine: peei bägrä lipu niinäce beswa äbitige teeme babe me singi wawename, yepä ingwe ca ngenecu etatrongtige, cuta pepu pana gyene täks rarekaake uutecrena biname piyepu magebi lui bine daremu jaawenimusi sargi mule wawename, teepi weebibine itucärenininisi Acejiyame ne acatame teeme mope biname me. ³² Yoane niye ca äciseja biname te tädepi, weebibine toraca gaabe jiwabipi, yepä weene lica jäätrungep-eye teebine, yepä täks rarekaake uute-

crena biname piyepu magebi lui bine daremu jaawenimusi sargi mule wawename, teepi te jäätrungepesi Yoane ne. Ngänuge puu weene ai mule ne jääpänepeye, yepä weene ingwe lica ngenecu yaatatrongärepeye Yoane ne ätrungame."

Ngene ca Agli Mene Calwacupi Ire Atwi Biname bime poto cidi me

(Mareko 12:1-12; Luuka 20:9-19)

³³ Yeesu jiicige egä, "Itecijinege nuuja ngene ca agli mene. Puga ge gawe yageyame biname. Tabe cotäri ne erangige, waina gije itemige, cupicu ne juurige waina kuu ämulecame waina niye wawena täápume, siige cabucabu mete ne erangige calwacupi ne awamutame. Piba tabe biname bine calwacupi ecärimige daremu wawename, siige ädige cudecewe cewe me. ³⁴ Padare te liba tatyaramtige waina kuu ärucname, tabe teeme kaakesea bägrä bine jityepimige teemanu kupae ne acatame. ³⁵ Daremu wawenena biname cina yageyame me kaakesea bägrä bine joomläjecmisi, siige yepä ne etemeläjisi, nuuja ne budre tama eglisi, cuta nuuja ne kula ca jibyecrisi. ³⁶ Cuta cääri yageyame te poto kaakesea bägrä bine jityepimige teeme bau me, bucurage bine niinäce cabu ca. Cuta teepi yepä mule ne jepänisi daremu wawenena biname bime bau ca. ³⁷ Ceräcerägäaburage me tabe teemerage bägrä ne jityepige. Tabe jiicige egä, 'Toraca, teepi pama cäme bägrä ne opo gaabe me ecitenisi.' ³⁸ Yepä lui biname cina daremu jewenanisi, teepi liba teeme bägrä ne jepänisi, teepi jiicisi egä, 'Ai lui yageyamerage me bägrä gyene. Biiri naclege, yaaglesi, mine piba ai calwacupi ne ecatenisi!' ³⁹ Siige puma cita ca teepi teebine joomlisi, isatise calwacupi kaake poto cidi me, puma budre me eglisi."

⁴⁰Yeesu itemlimige egä, “Waina calwacupi yageyame te liba cire tacnenutepi, tabe ngena cire jaawenepi pui calwacupi daremu wawenena biname bime täápume?” ⁴¹Lui biname cina itecijemige, jejisi egä, “Tabe pui niiyarage biname bine budre me cire yaaglecemepi, siige epu biname bine calwacupi cire yääcäremepi, lui cina yageyame ne teemanu kupae cire yääcärepesi ärucna padare cabu.”

⁴²Yeesu teebibine jejemige egä, “Egäsu weene ituge acnema Oogäräneji mene te ngena jiičenige cäme poto cidi me egä,

‘Lui kula ne raranga biname cina jigiyisi, baborage bäbitige iyeta nuuja cabu ca. Ai lui Acejiyame miji wawenäneji gyene; cuta lipu miijirage gyene mime täápume.’

⁴³Cane weebibine jijenininine, egä Acejiyame te cire lätecitepi weebibine waadename, siige eei bine pa yaawademepi, lui cina miijirage mule bine cire jaawenemepesi. ⁴⁴Laati te liba ai kula cabu yaatramuge, tabe lagle-maluge. Yepä ai kula te liba biname cabu saatramuge, iyeta yäämulicuge.”

⁴⁵Modamoda iiwäreja biname piyepu Parisea sigu biname cina lui itecijemige ai ngene ca agli mene, teepi opo ewatnisi, egä Yeesu teeme poto cidi me biiri jiičemige. ⁴⁶Teepi singi ge teebine oomlaname, yepä teepi wälu ge biname bime name pi, ingle teepi apu ngene jotwanininisi, egä Yeesu Acejiyame me mename biname gyene.

Ngene ca Agli Mene Atejäclmuta Soriyomu poto cidi me

(Luuka 14:15-24)

22 Yeesu biname bine cerämu ebiberäjimige ngene ca agli mene ca. ²Tabe apu jiičige egä, “Acejiyame te liba biname bine yaawadimuge, pui lui epu pana ge

mope biname, lui te teeme bägrä täápume atejäclmuta soriyomu ne jewenige. ³Tabe teeme kaakesea bägrä bine jityepimige ala asogläcneji biname bine jajanename soriyomu täápume otnime, yepä teepi äbwäricinisi otnime.

⁴Puma cita ca tabe nuuja kaakesea bägrä bine cuta jityepimige teeme bau me apu mene cama egä, ‘Cane soriyomu ne biiri jewenine. Kau piyepu teeme plongo bine betweclimisi, iyeta gwidape siige amacetrnäjäneji gemi. Naaclege atejäclmuta soriyomu täápume!’

⁵Yepä ala asogläcneji biname cina singi lica ge, siige teeme gaabe cabu otninisi. Yepä te teeme calwacupi me ädige, nuuja te teeme aletna mete me ädige. ⁶Poto cina kaakesea bägrä bine joomläjecmisi, etemeläjimisi, budre me eglecimisi. ⁷Mope biname te claabe me äbitige. Tabe teeme cubu biname bine jityepimige budre me aglecame pui biname bine, lui cina teeme kaakesea bägrä bine budre tama eglecimisi, piyepu teeme babo cewe ne uubuderame. ⁸Puma cita ca tabe teeme kaakesea bägrä bine ala tesoglicmige, jejemige egä, ‘Cäme bägrä me atejäclmuta soriyomu amacetrnäjäneji gyene, yepä ala asogläcneji biname miji lica gemi ai soriyomu täápume.

⁹Peei name pi weene naaclege gaabe cube gome me, laati bine opopa jewenenemiye, ala tesoglecmeye soriyomu täápume.’ ¹⁰Siige kaakesea bägrä cina eclige gaabe cube gome me, jebasecretnimisi, lui bine opopa jewenanemisi, niiyaniya biname coo miijimiji biname, iyeta. Teepi eclige, siige soriyomu puupu te iyeta tapanige.

¹¹Mope biname te tabacitige, biname bine ire jetwananemige, siige yepä biname ne jepänige, lui te soriyomu cäbletääpe cäco tädige. ¹²Tabe teebine jijige egä, ‘Cäme biname, maane lip-
ulipu soriyomu cäbletääpe cäco tabac-

itite?’ Yepä tabe pui biname te nuuja mene lica. ¹³ Siige tabe mope biname te teeme kaakesea bägrä bine jejemige egä, ‘Teeme ernge ime jetäyemeye, puutucu me ijareye krokeciye cabu me. Tabe puma ele pa yaangenanege, giricu pa yaatebecmege.’” ¹⁴ Puma cita ca Yeesu jejemige egä, “Bucurage biname bine ala asogläcneji gemi, nesae bine äjäcräneji gemi.”

Ätemla Täks Rarekaake Ceera poto cidi me

(Mareko 12:13-17; Luuka 20:20-26)

¹⁵ Parisea sigu biname cina eclige teemämu mene atraname egä, “Mine Yeesu ne lipu itemläjenisi teebine teeme mene cabu ca oomlaname?” ¹⁶ Puma cita ca teepi poto teeme abiberäjä bägrä bine jityepimisi Heroda me sigu biname cama Yeesu bau me. Teepi Yeesu ne jejisi egä, “Abiberäjä biname, cine umle gemi, egä maane toraca biname gäte piyepu cängena ebiberäjennemite Acejiyame me gaabe poto cidi me. Maane nuuja ngenecu lica gäte, biname cina lipu ngene jwaatwanininusi mäáme poto cidi me, ingle maane teebibine opo gaabe je lica yaacranimute teeme ngii name pi. ¹⁷ Yoo siige, maane nijini, maane lipu ngene jotwanenite, nää mime Cotre te lica niibeniniginige mine täks rarekaake ceerame Rooma gawe mope biname Siisa ne?”

¹⁸ Yepä Yeesu uja umle äbitige, egä teepi singi gemi teebine teeme mene cabu ca oomlaname, siige tabe jejemige egä, “Weene walya biname gemi! Weene ngena name pi cebine căme mene cabu ca oomlaname naweniniye?” ¹⁹ Baa rarekaake nawabeye täks täápume.” Teepi rarekaake ne secanisi. ²⁰ Tabe puma cita ca itemlimige egä, “Laati me opo piyepu ngii gemi ai rarekaake cabu?” ²¹ Teepi jejisi egä, “Siisa me opo gyene piyepu teeme ngii gyene.” Yeesu

jejemige egä, “Lui gwidape gemi Siisa me, teebine ecäreye pui; piyepu lui gwidape gemi Acejiyame me, teebine ecäreye pui. ²² Teepi liba itecijemige, mutäcäco äbitininisi teeme mene name pi, siige teepi Yeesu ne ebmalisi, eclige.

Ätemla Mene Budre cabu ca Arpinera poto cidi me

(Mareko 12:18-27; Luuka 20:27-40)

²³ Puirage bimu cabu poto Sadukea sigu biname cina seclige Yeesu bau me. Teepi eei biname gemi, lui cina ärunnga lica, egä budre cabu ca arpinenta pisi nyene. ²⁴ Teepi Yeesu ne itemlisi egä, “Abiberäjä biname, Moose itu ebiberäjemuji, egä biname te liba bägrä căco budre läbituge, teeme igane te miiji cuubla ne acata siige bägrä wawena teeme naane me ngii täápume. ²⁵ Siige nuuja taje puga ge seben naniganewaleyame. Teepi aga yaacrajane-mepi. Uuge te coga ne waacatepi, bägrä căco budre läbitepi, siige teeme cuubla ne twaabmalepi teeme gomecayame igane täápume. ²⁶ Cuta peeirage mule te läbitepi teeme täápume, cuta teeme gome ca lui igane täápume, cuta iyeta pui seben naniganewaleyame bime täápume. ²⁷ Ceräcerägäabu cuubla te budre läbitepi. ²⁸ Tabe laati me coga cire waanajepi, budre biname cina liba cire larpinäripesi, ingle tabe iyeta pui seben naniganewaleyame bime coga gwene?”

²⁹ Yeesu jejemige egä, “Ingle weene umle lica gemi Oogäräneji mene piyepu Acejiyame me kokre, weene peei name pi betäjiye. ³⁰ Biname cina liba budre cabu ca cire larpinäripesi, teepi epu pana cire yaacrajemepi Acejiyame me mename seemo cina cabucewe je liiyepu. Teepi atejäclmuta lica cirege. ³¹ Egäsu weene ituge acnema Acejiyame te ngena itu jijinuji budre biname bime arpinera poto cidi me. Tabe apu jiicuji egä, ³² Cane lui Abrahamo, Isacako,

Yakobu naabibime Acejiyame gäne.' Siige tabe nata budre biname bime Acejiyame lica gyene yepä eei bime, lui cina ireclota gemi."

³³Lui biname cina itecijemige, teepi mutäcäco äbitininisi Yeesu me abiberäja mene name pi.

Lui Cotre Gyene Baborage

(Mareko 12:28-34; Luuka 10:25-28)

³⁴Parisea sigu biname cina liba itecijemige, egä Yeesu Sadukea sigu biname bine mene cäco me jewenimige, teepi tomi yootisi. ³⁵Puma cita ca teeme yepä te, lui cotre abiberäja biname ge, tabe singi Yeesu ne mene cabu ca oomlaname. Tabe itemlige egä, ³⁶"Abiberäja biname, Moose lui Cotre nicärininuui, lui gyene baborage?"

³⁷Yeesu jejige egä, "Weene miiji singi äbitena Yageyame, weeme Acejiyame täöpume, siige ai ne aboclomta iyeta weeme owecu mule ca, iyeta weeme ireclota ca, iyeta weeme ngene atwana ca.' ³⁸Ai cotre lui niinäcegaabe cotre gyene, piyepu baborage gyene. ³⁹Pui gomecayame baborage cotre lui age sena: 'Weene miiji biname bime täöpume singi lenaja, weene lipu weeme täöpume singi birige.' ⁴⁰Ai neeneni cotre cabu peete nemi iyeta Moose me Cotre mene piyepu Acejiyame me mename biname bime abiberäja mene."

Keriso Laasi Nyene?

(Mareko 12:35-37; Luuka 20:41-44)

⁴¹Poto Parisea sigu biname cina liba yepä cewe me tabasecre-tnige, Yeesu teebibine itemlimige egä, ⁴²"Weene lipu ngene jotwanininiye, egä Keriso biname bine lui te niiya cabu ca cire yäasecräre-mepi, tabe laati me kaakesaare gyene?" ⁴³Teepi jejisi egä, "Tabe mope biname Daawida me kaakesaare gyene." Yeesu puma cita ca itemlimige egä, "Cije piba ngena name pi Aceji Seemo te Daaw-

ida ne ngene atwana ecäruuji tabe Keriso ne Yageyame ca ainame? Tabe Daawida apu jiiucuji egä,

⁴⁴'Yageyame te cäme Yageyame ne jejuji:

Ama adnati cäme camu poto cidi ca ngälu cane mäame cubuyame bine mäame ernge gawe me cire yaacranemepene.' ⁴⁵Cije piba Keriso lipu gyene Daawida me kaakesaare, Daawida liba teebine Yageyame ca einuui?" ⁴⁶Nuuja biname te äblicäco Yeesu ne daremu mene awecnistame, siige pui padare cabu ca niinäce gaabe me teepi wälu icrajimige Yeesu ne ätemlejame.

Yeesu Umle Mene Jejananemige Cotre Abiberäja piyepu Parisea Sigu Biname bime Mule poto cidi me

(Mareko 12:38-39; Luuka 11:43, 46, 20:45-46)

23 Puma cita ca Yeesu biname bine piyepu abiberäja bägrä bine jejemige egä, ²"Cotre abi-beräja biname piyepu Parisea sigu biname bime conocäco pisi nyene Moose me Cotre mene bine aboclomäjame. ³Peei name pi weene miiji ätrunga piyepu äcwetna, teepi ngena täöpume jijinusi wawename, yepä weene gone teebibine jää-tutanemuye, ingle teepi teeme abiberäja mene ibi lica läbitininusi. ⁴Piti nemi bucurage mäpurage cotre. Teepi singi gemi biname cina pui bine äcwetname, yepä teepi nuuja gwidape ne lica jaawenusi biname bine ätityerame pui cotre bine äcwetname. ⁵Teepi iyeta gwidape bine jaawenimusi biname cina päpäna taatu name pi. Teeme puga ge matimati boks Moose me Cotre mene äbäcname, siige mangace piyepu ime cabu seea ca jätäyimus. Teepi peei boks bine daamledamle jaawenimusi biname cina päpäname. Teepi cuta teeme cäbletääpe foa

mutre cabu lecaleca wul sea sigu bine yaaterutäjimusi. ⁶Soriyomu ne liba yaa-clitusi, teepi miijimiji puupu cabu ladnatärüge, cuta abasecretna mete cabu piyepu teepi niinäce gaabe me ladnatärüge. ⁷Teepi baborage singi birige aletna puupu cabu biname cina tee-bibine cängenarage awablame piyepu abiberäja biname ca ainame. ⁸Yepä weebibine gone abiberäja biname ca aina, inge weeme yepä taatu abiberäja biname gyene, piyepu weene iyeta nani-ganewaleyame gemi. ⁹Weene gone ai gawecewe cabu weemeweme babe ca lainininuye, inge weeme yepä taatu Babe pisi nyene cabucewe je. ¹⁰Cuta weene gone weeme nuuja ne babo biname ca yaainuye, inge cane Keriso lui weeme yepä taatu babo biname gäne. ¹¹Laasi nyene weeme baborage, tabe miiji birige weeme kaakesea bägrä lenaja. ¹²Laati te teemämu babo me läbituge, teebine matikolä me birige wawena; laati te teemämu matikäli me läbituge, teebine babo me birige wawena.”

**Yeesu Umlle Mene Jejananemige
Walya Biname bime poto cidi me**

*(Mareko 12:40; Luuka
11:39-42, 44, 52, 20:47)*

¹³“Lipu mäpu cirege weeme täapume weene cotre abiberäja biname piyepu Parisea sigu biname! Weene lui walya biname gemi! Weene gaabe ne yaarmuye biname cina Acejiyame bau me otnime. Weene lica yäabäcnuye piyepu cuta jibemuye lui cina singi gemi äbäcname. ¹⁴Lipu mäpu cirege weeme täapume weene cotre abiberäja biname piyepu Parisea biname! Weene lui walya biname gemi! Weene niinäce cuublacubla bime gwidape bine angletneja mule ca yaawadimuye, piba sinäme lecaleca irecu lätumutinuye, inge weene singi gemi weeme peei angletneja mule ne acwabame. Peei name pi weeme daremu

niiyarage gyene poto biname bime daremu cabu ca. ¹⁵Lipu mäpu cirege weeme täapume weene cotre abiberäja biname piyepu Parisea biname! Weene walya biname gemi! Weene iyeta poto ta waatnetnäjinuye, malu cabu ta piyepu doro cabu ta, naace täapume biname ngänu gyene tabe puu yepä, teebine atrongtame weeme mule cabu me. Tabe liba weeme mule cabu me labacituge, weene teebine weeme cabu ca neeneni gäabu niiyarage me jaawenuye, siige tabe uliobo puupu cabu me cirege otni weene liyepu.

¹⁶Lipu mäpu cirege weeme täapume weene irecu mäasümüsu gaabe awabeja biname! Weene yaabiberäjimuye, egä laati te liba iiwäreja mete me ngii cama mene jiičemuge, papa gyene tabe peei mene ne atropengta. Yepä laati te liba iiwäreja mete cabu lui gol, kui me ngii cama mene jiičemuge, kui mene ne tabe äblicäco atropengta. ¹⁷Weene irecu mäasümüsu buduma biname gemi! Egäsu gol matikäli birige, yepä iiwäreja mete lui te kui gol ne Acejiyame täapume mara me jaawenuge, tabe baborage birige. ¹⁸Cuta weene yaabiberäjimuye, egä laati te liba mene jiičemuge iiwäreja mete cabu lui iiwäreja dade, teeme ngii cama, papa gyene tabe kui mene ne atropengta. Yepä laati te liba mene jiičemuge owecu gwidape me ngii cama, kui kui iiwäreja dade papa cabu, kui mene ne tabe äblicäco atropengta. ¹⁹Weene irecu mäasümüsu biname gemi! Egäsu owecu gwidape matikäli gyene, yepä dade lui te kui owecu gwidape ne Acejiyame me täapume mara me jaawenuge, tabe baborage gyene. ²⁰Yoo, laati te liba mene jiičemuge iiwäreja dade me ngii cama, tabe cuta iyeta owecu gwidape bime ngii cama jiičemuge, kui kui dade papa cabu. ²¹Cuta laati te liba mene jiičemuge iiwäreja mete me ngii cama, tabe

cuta Acejiyame me ngii cama jicemuge, puma lui te enajenige. ²² Coo laati te liba mene jicemuge cabucewe me ngii cama, tabe cuta Acejiyame me adnata puupu me ngii cama jicemuge cuta piyepu teeme ngii cama, lui te enajenige puma.

²³ Lipu mäpu cirege weeme täápume weene cotre abiberäja biname piyepu Parisea sigu biname! Weene lui walya biname gemi! Weene Acejiyame ne yepä yääcäruye weeme iyeta ten deedei mite wawena gwidape ngii minti, dili, kumina cabu ca, ngänu gyene Cotre cabu pui mule lui baborage lica gyene. Yepä weene lica jaawenimuye conocäco mule, owecu mule piyepu toraca mule, Cotre cabu lui cina modamoda mule gemi. Weene miiji ai modamoda mule bine wawenetnäja, cuta gone ngene ätrimela poto matimati mule bine wawenetnäjame. ²⁴ Weene irecu mäasumäsu gaabe awabeja biname gemi! Weene matimati cotre bine cängena yääcwetnimuye, yepä modamoda cotre bine jaatropengäjimuye. Weeme peei mule lui epu pana gyene, egä iidreba lui matikäli jugi gwidape gyene, weene weeme nani niye ne sobläbi cabu yaapaduruye pui te ätyepurame, yepä weene kamela ne yäärmituye, lui baborage jugi gwidape gyene.

²⁵ Lipu mäpu cirege weeme täápume weene cotre abiberäja biname piyepu Parisea sigu biname! Weene lui walya biname gemi! Weene kaapo piyepu pleito bine kaakepoto ca taatu jääcisäjemuye, yepä ngalebora ca weene jäängärimuye angletneja mule ca piyepu ceera cäco mule ca. ²⁶ Ireku mäasumäsu Parisea biname, weene niinäce miiji jicisäjemeye kaapo bora ngena jugi piti nemi, piba cuta kaakepoto ca jugi cäco yaanajuge.

²⁷ Lipu mäpu cirege weeme täápume weene cotre abiberäja biname piyepu Parisea sigu biname! Weene lui walya bi-

name gemi! Weene epu pana gemi, kula bora gape lui owe poto bulu ca yaa-ganusi, siige kaake poto ca opo lacityge, yepä ngalebora apanäneji gyene budre biname bime kaake ca piyepu poto jugi-jugi gwidape ca. ²⁸ Cuta pepu gyene, biname cina weebibine jipänininusi, egä weene miiji biname gemi, yepä weeme ngalebora pisi nyene walya piyepu niya mule.”

**Yeesu Niinäce Gaabe Mene
Jicemige Pui Biname bime
Niia Daremu poto cidi me**

(Luuka 11:47-51)

²⁹ “Lipu mäpu cirege weeme täápume weene cotre abiberäja biname piyepu Parisea sigu biname! Weene lui walya biname gemi! Weene kula gape bine yaarangimuye Acejiyame me mename biname bime täápume piyepu conocäco biname bime ngene ape-cna kula bine yaabasogärimuye. ³⁰ Weene jicemuye egä, ‘Sasa cine liba cire ninajineji cime saarewale cama, cine lica cire yaaglece-mejisi budre me Acejiyame me mename biname bine teepi liiyepu.’ ³¹ Yepä apu pi weene awabudnäjininiye, egä weene teeme kaakesaare gemi, lui cina Acejiyame me mename biname bine budre me eglecimujisi. ³² Yoo, weene jimlitä-jepeye weeme saarewale cina lui gije itu jebacitujisi mename biname bine aglecame!

³³ Weene cobyame gemi, cobyame bime bägrä gemi! Weene äblicäco uu-cratna atrana cabu ca, yepä weebibine cirege atrana uliobo puupu cabu me otnime! ³⁴ Cane mename biname bine, umleumle biname bine piyepu cotre abiberäja biname bine cire jäätyepemepene weeme bau me. Weene poto bine budre me cire eglecemepye, poto bine baarge uli cabu cire jibyecremepye, poto bine cire etemeläjemep-eye weeme abasecretna mete cabu ta

piiyepu cire iyecräjemepewe yepä cewe ca nuuja cewe me. ³⁵Pipu pi iyeta ni-ya daremu cina conocäco biname bime agleca name pi weeme bau me cire saaclepi, conocäco biname Abela me agli cabu ca ngälu Baraki me bägrä Sakariya teeme agli cabu me, weeme kaakesaare cina lui ne budre me eglujisi iiwäreja mete puutucu cabu iiwäreja dade gome. ³⁶Cane toraca mene jijenininine, page lui biname cina icrajinige, teepi te iyeta agleca daremu ne cire jääpänepesi.”

**Yeesu Yerusalema ne
Owecu Jewenige**

(Luuka 13:34-35)

³⁷“Yerusalema biname, Yerusalema biname, weene te Acejiyame me mename biname bine budre me yaaglecimuye piiyepu cuta Acejiyame me ätyepäneji biname bine kula ca jääbyecrimuye. Bucurage gääbu cane singi ituge weebibine cäme bau me abasecretna, epu pana paulo te teeme plongo bine lipu taabasecretnimuge teeme taame ca ätrugerame, yepä weene singi lica ituge. ³⁸Ingle weene cebine nägyuye, peei name pi weeme cewe piiyepu Acejiyame me mete cirege kaake lenaja. ³⁹Cane jijenininine weebibine, egä weene ingwe ca cebine cääri lica cire näpänepeye, ngälu weene liba cire najepeye egä, ‘Maane lui te tädenite Yageyame me ngii cabu, Acejiyame te meebine miiji mule naawenege!’”

**Yeesu me Mene Iiwäreja
Mete ligareca poto cidi me**

(Mareko 13:1-2; Luuka 21:5-6)

24 Yeesu liba iiwäreja mete ne ebmaliige, siige ädige, abiberäja bägrä cina piba seclige teebine awabetnärame poto kula ca rarangäneji mete, lui iiwäreja mete caale bora jage. ²Yeesu teebibine jejemige egä, “Weene ire iyeta

ai nema! Cane weebibine toraca jijenininine, egä lica yepä kula ne cirege abmala teeme puupu cabu ai mete cabu. Iyeta bine cirege äyära gawe me.”

Mäpu cina Lipu Cirege Otni

(Mareko 13:3-13; Luuka 21:7-19)

³Yeesu liba adnatäneji enajige Olibi Uli podo cabu je ten taatu, abiberäja bägrä cina seclige, itemlisi egä, “Nijini cibibine, egä maane lui gwidape täápume nijinite, liba cire läbitipesi. Ngena cina cirege äbitena awabame, egä maane tacnenite piiyepu ai padare me ngälugaabe te joomlenige?”

⁴Yeesu jejemige egä, “Weene ireire inajipi! Gone ire taatu acrana weebibine angletnejame. ⁵Bucurage biname cina cire saaclepi cäme ngii cabu, siige cire jii cemepesi egä, ‘Cane age säne Keriso, biname bine lui te niija cabu ca pa yäasecräremepene,’ siige bucurage biname bine cire yaangletnäjemepesi. ⁶Weene mameta cubu ala cirege äte-cijana piiyepu weene idre cire iteci-janipi cubu poto cidi me cudecewe je, yepä wälu gone läbitininuye. Pepu gwidape cina miiji cire läpletnicipesi, yepä cäro padare me ngälugaabe camu gyene. ⁷Yepä gawe biname cina cubu cire jii cepesi nuuja gawe biname cama. Yepä babo mope biname te nuuja cama cubu cire jii cepi. Iyeta poto ta gane pi-iyepu ocneja cirege. ⁸Yepä ai iyeta lui mäpu padare me agedna taatu gyene, epu mäpumäpu magebi te lipu cupace laplongamtuge bägrä ärngi täápume.

⁹Pui mäpu padare cabu weebibine cire joomläjipesi, siige cire icäripesi mäpu cabu lenajame piiyepu budre me aglecame. Iyeta biname cina cämiji pi cire jimugetnipesi weebibine. ¹⁰Bucurage biname cina piba teeme ätrunga bine cire yaabmalecmepesi. Teepi teemeteme cire läitnäjipesi, cire lämugetnäjipesi. ¹¹Bucurage walya

mename biname cina cire saaclepi, teepi siige bucurage biname bine cire yaangletnäjemepesi. ¹²Ingle naace popi conocono mule te daamledamle cire läbitepi, peei name pi biname cina singi cäco cire läbitipesi cäme tääpume. ¹³Yepä laati te ngenecu kokre cire yaanajepi ngälu ngälugaabe, tabe iyeteta ireclota ne cirege päpäna. ¹⁴Iyeta pota ai gawecewe cabu biname bine cirege jajanena Miiji Mene Acejiyame te biname bine waadena pota cidi me. Pipu pi iyeta maramara gawe biname cirege ätecija, piba ai padare me ngälugaabe cire tädepi.”

Baborage Mäpu

(Mareko 13:14-23; Luuka 21:20-24)

¹⁵“Acejiyame me mename biname Daniyela lui niiyarage wälumeteyame pota cidi me jiiucuji, weene liba cire jepänepeye aclajuteji puupu cabu, Acejiyame tääpume lui puupu ne mara me ituge wawena,” (acnema biname tabe miiji umle ai ngena tääpume myene), ¹⁶“piba lui biname cina cire yaacra-jepi Yuudea probins cabu, teepi miiji podo cabu me uucratna. ¹⁷Lui biname te mete toro cabu lui puupu cabu cire yaanajepi, tabe miiji lica cirege mete bora me abacita gwidape waadename. ¹⁸Lui biname te calwacupi je, tabe miiji lica cirege acnenuta teeme cäbletääpe acatame. ¹⁹Ogi nemi pui padare cabu lui mäpumäpu magebi piyepu bägrä ngame meeramera magebi. ²⁰Irecu ätutipeye, egä weene gäbu padare cabu coo Sabade bimu cabu lica cirege uucratna, ²¹ingle pui padare cabu lui mäpu cirege, epu baborage cirege, egä ninäce pepu mäpu ne lica ituge päpäna ai gawecewe me agedna cabu ca ngälu page ai taje piyepu ingwe ca cääri lica cirege päpäna. ²²Yoo, Acejiyame te teeme ngene atwanena cabu pui mäpu padare ne uja tuube me itu jewenuji.

Taba liga pepu lica cire jaaweneji, biname cina ireclota lica cire yaacra-jepi. Yepä tabe pui padare ne tuube me cire jaaweneji teeme äjäcräneji biname bime name pi.

²³Siige pui padare cabu laati te liba cire jijipi egä, ‘Keriso age sena,’ coo egä ‘Taba peese nyene,’ weene gone ätrunga. ²⁴Walya Keriso piyepu walya mename biname cina cire saaclepi. Teepi ciitaca mule bine piyepu cälu te äti mule bine cire jaawenanemepesi Acejiyame me äjäcräneji biname bine angletnejame, teepi liba ibibi cirege peei ne wawename. ²⁵Weene ngene gone jitrimalinuge, egä cane ai mule pota cidi me niinäce gaabe me ituge jajanena. ²⁶Biname cina liba weebibine cirege jaji egä, ‘Keriso lui daapo taatu cewe cabu sine,’ gone naacluge piyeme. Coa teepi liba cirege jaji egä, ‘Taba mete cabu ämlitäneji enajenige,’ gone jäätrunguye. ²⁷Cane, Acejiyame bau ca lui te tädujine biname me äbitujine, paamlepamle pana cire tacnepene, lui te twaaplacmeläjuge carbe cabu bimu acita gome ca bimu äpula gome me. ²⁸Budrekaake luma, sändäyame cina piyeme labasecretnuge.”

Yeesu me Acnenuta pota cidi me

(Mareko 13:24-27; Luuka 21:25-28)

²⁹“Pui mäpu padare ingwe gaabe ca piba taatu bimu te krokeciye me cire läbitepi, mabye te lica cire saapaclyärepi, wale cina cabu ca cire saatrametnemepi piyepu dume cabu lijaliya nuuja gwidape gemi, teepi teeme otnetneja gaabe cabu ca cire läyebengäjipesi. ³⁰Piba cane lui te Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cäme cewecu te cire taboclomtepi carbe cabu, siige iyeta maramara gawe biname cina ele cire yaangenetnemepi, teepi liba cebine, Acejiyame bau ca lui te tädujine biname me äbitujine, cire näpänepesi

carbe cabu äina baborage kokre pi-iyepu jamyacu apaclyera cama. ³¹ Baborage moole te liba cire saange-nepi, cane cäme mename seemo bine cire jää-tyepemepene Acejiyame me äjäcräneji biname bine abasecretname iyeta pota ca ai gawecewe cabu.”

**Ngene ca Agli Mene
Piigi Uli pota cidi me**

(Mareko 13:28-31; Luuka 21:29-33)

³²“Weene abiberäjäneye piigi uli cabu ca. Teeme ciipe cina liba migi ca tapanininsi, ngänglä laame liba taawenimuge, weene piba umle gemi, egä kämäge mameta gyene. ³³Pepu gyene, weene liba ai gwidape bine cire jepänanemepewe, weene umle gemi, egä cäme otni lui mameta gyene. Cane grana gome säne. ³⁴Cane toraca mene jijenininine, egä biname lui cina ireclota page ai taje, teepi iyeta budre lica cirege äbita, ngälu iyeta ai mule cina liba cire läbitipesi. ³⁵Dume piyepu gawe cirege apira, yepä cäme mene te lica cirege apira.”

**Nuuja te Umle Lica Bimu coo
Padare Yeesu me Äina täapume**

(Mareko 13:32-37; Luuka 17:26-30, 34-36)

³⁶“Nuuja biname te umle lica gyene lui bimu coo padare cabu cane cire täinepene. Acejiyame me mename seemo cina cabucewe je umle lica gemi, cane Bägrä te umle lica gäne, yepä tabe Babe taatu umle gyene. ³⁷Cane lui Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cane liba cire täinepene, pui padare lui epu pana cirege Nooa me padare liiyepu. ³⁸Igi me niinäce gaabe biname cina piba yäärwäjimusi, yäänäjimusi, lawadricinusi ngälu puirage bimu, Nooa liba acenutuji baborage buto cabu me. ³⁹Teepi nuuja umle lica ge, egä ngena te äbitinige,

ngälu igi te liba tädige, iyeta teebibine yiisibrecmige. Pepu cirege äbita, cane lui te Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, liba cire tacne-nutepene. ⁴⁰Pui padare cabu neeneni rooriye cina kaakesea cire jaawenepäsi calwacupi cabu; nuuja ne cire yaacatepesi, nuuja ne cire yaabmalepesi. ⁴¹Neeneni magebi cina wiiti kuu bine kula ca cire jäämulecemepäsi; nuuja ne cire waacatepesi, nuuja ne cire waabmalepesi. ⁴²Weene amacetnäjäneye inajipi, inge weene umle lica gemi, lui bimu cabu weeme Yageyame te cire tädepi. ⁴³Mete yageyame te liba umle je, egä eromaame te liba tädenige, tabe piba ireclota yaanajuge. Tabe ire taatu lica jaacituge eromaame te teeme mete me abacita. ⁴⁴Mete yageyame te lipu ireclota yaanajuge inge eromaame te abacita wälu, weene miiji cuta pepu amacetnäjäneye lenaja, inge cane lui te Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cane weeme umle cäco padare cabu cire tädepen.”

**Miiji Kaakesea Bägrä piyepu
Niiya Kaakesea Bägrä**

(Luuka 12:41-48)

⁴⁵“Laasi nyene toraca ngenecu pi-iyepu umle cama kaakesea bägrä? Tabe peese nyene, teeme babo biname te lui ne ituge acita teeme nuuja kaakesea bägrä bine ire atwime, egä teepi toraca padare cabu deedei yaawadane-musi. ⁴⁶Pui kaakesea bägrä te lipu gege birige, teeme babo biname te liba tacnenutuge, siige jääpänuge, egä tabe cängena kaakesea jaawenuge. ⁴⁷Cane toraca jijenininine, egä teeme babo biname te jaajuge tabe iyeta gwidape bine ire atwemame.

⁴⁸Yepä tabe liba niiyarage kaakesea bägrä birige, tabe lajuge egä, ‘Cäme babo biname te wata lica tacnenutenige,’ ⁴⁹siige puma cita ca gije jaacranimuge

poto kaakesea bāgrā bine aglecame pi-iyepu ärwājame, änājame poto nänāja biname cama. ⁵⁰Puma cita ca teeme babo biname te tacnenutuge tabe lui padare cabu lica jaawagrijuge, ⁵¹si-ige teebine mage yaagluge. Tabe nu-uja walya biname bime cama yepā ibi daremu ne yaacatuge: tabe teta cama lāduge uliobo puupu cabu me, ele puma yaangenanenuge piyepu gir-icu yaatebicmuge.”

Ngene ca Agli Mene Ten Ngulebāgrā poto cidi me

25 “Pui padare cabu cane liba cire tacnenutepene, Acejiyame te lui biname bine yaawadimuge, teepi lui ten ngulebāgrā pana cirege, lui cina lampa cama eclige teeme ciwelooley-ame ne awacletnājame. ²Poto faib lui buduma ge, poto faib lui umleumle ge. ³Buduma ngulebāgrā cina teeme lampa bine ewadimisi, yepā teepi tuwāngle niye bine lica ewadimisi. ⁴Umleumle ngulebāgrā cina, teepi teeme lampa bine ewadimisi cuta tuwāngle niye. ⁵Ciwelooleyame te dāägurage täbitige, peei name pi ngulebāgrā cina ute me jir-irranemige, siige ograrige.

⁶Ciye duusa liba joomlige, teepi ala itecijemige egā, ‘Ciwelooleyame te tä-denige! Naaclege teebine awacletnā-jame!’ ⁷Puma cita ca iyeta ngulebā-grā cina arpinerājninisi, lampa bine emacetnājimisi, jebotanemisi. ⁸Buduma ngulebāgrā cina jejemisi umleumleyame bine egā, ‘Cime niye nicārineye, in-gle cime lampa cina siige ätümet-nenige.’ ⁹Umleumle ngulebāgrā cina je-jemisi egā, ‘Cine äblicāco gemi weebib-ine ceera, ingle ibibi lica gemi weene piyepu cine. Äte aletna mete me naa-lege weeme täöpume aletna-me.’ ¹⁰Si-ige buduma ngulebāgrā cina eclige alet-name. Teepi liba puga ge, piba ci-welooleyame te tatyaramtge. Siige lui

cina amacetnājāneji ge, teepi teta cama eclige, ebācnisi atejāclmuta soriyomu täöpume, siige grana te tarmige.

¹¹Ingwe ca buduma ngulebāgrā cina tatyarige, jicisi egā, ‘Babo biname, babo biname, cine yāābācnesi!’ ¹²Ciwelooley-ame te puma cita ca teebibine tejemige egā, ‘Cane toraca jijenininine, egā cane umle lica gāne weene.”

¹³Puma cita ca Yeesu jejemige egā, “Peei name pi weene ireire inajipi, ingle weene umle lica gemi padare coo bimu cāme acnenuta täöpume.”

Ngene ca Agli Mene Nesae Kaakesea Bāgrā poto cidi me

(Luuka 19:11-27)

¹⁴“Pui padare cabu cane liba cire tac-nenutepene, Acejiyame te lui biname bine yaawadimuge, teepi yepā babo bi-name me nesae kaakesea bāgrā pana gemi. Yoo, pui babo biname te otnime äbitige cudecewe cewe me. Tabe teeme kaakesea bāgrā bine ala tesoglicmi-ge, jejemige teeme gawe piyepu gwidape bine ire atwemame. ¹⁵Tabe rarekaake yepāyepā ecāranemige teeme ngene atwanena ibi teepi pui ca kaakesea wawename ingwe ca awecna täöpume. Tabe yepā ne faib tausen rarekaake ecārige, cuta nuuja ne neeneni tausen rarekaake ecārige, cuta nuuja ne yepā tausen rarekaake ecārige, siige tabe abyemārige otnime. ¹⁶Lui kaakesea bā-grā te faib tausen rarekaake ewadimige, tabe piba taatu kaakesea jewenimige pui rarekaake ca, siige nuuja faib tausen jepānimige. ¹⁷Pipu pana mule te äbitige neeneni tausen rarekaake bine lui kaake-sea bāgrā te ewadimige, tabe cuta jepā-nimige nuuja neeneni tausen. ¹⁸Yepā lui kaakesea bāgrā te yepā tausen rarekaake bine ewadimige, tabe ädige, gawe ne ju-urige, imletnige teeme babo biname me rarekaake bine.

¹⁹Lecaleca padare ingwe ca babo biname te piba tacnenutige, ala taasogläcnige teeme kaakesea bägrä bine teebine awabame, egä teepi luma ngälu kaakesea ituge wawena teeme rarekaake ca. ²⁰Lui kaakesea bägrä te yaawademepi faib tausen rarekaake, tädige, nuuja faib tausen sewadimige, jejige egä, 'Babo biname, maane faib tausen rarekaake näcärepete. Age sena nuuja faib tausen, cane lui bine ituge päpäna.' ²¹Babo biname te jejige egä, 'Babo miijirage! Maane miijirage kaakesea bägrä gäte, cängena lipu ire tetwumete matikäli rarekaake ne, siige cane naacitenine bucurage bine ire atwemame. Tädi căme soriyomu cabu me cane cama gege me!' ²²Puma cita ca lui kaakesea bägrä te neeneni tausen rarekaake bine yaawademepi, tädige, babo biname ne jejige egä, 'Babo biname, maane cebine neeneni tausen rarekaake näcärepete. Age sena nuuja neeneni tausen, cane lui bine ituge päpäna.' ²³Teeme babo biname te jejige egä, 'Babo miijirage! Maane miijirage kaakesea bägrä gäte, cängena lipu ire tetwumete matikäli rarekaake ne, siige cane meebine naacitenine bucurage bine ire atwemame. Tädi căme soriyomu cabu me cane cama gege me!' ²⁴Cuta lui kaakesea bägrä te yaawademepi yepä tausen rarekaake bine, tädige babo biname bau me, jejige egä, 'Babo biname, cane umle gäne, egä maane owelale biname lica gäte. Maane emä yäärucnimute, maane luma lica yäätemimute; maane emä taabasecretnimute, kuu gije bine luma lica yiisabäjemute. ²⁵Cane wälu ge, peei name pi lädepene, mäame rarekaake gawe bora yäämletnepene. Siige age sena, maane lui näcärepete.' ²⁶Taba babo biname te jejige egä, 'Maane niyarage durau kaakesea bägrä gäte. Maane umle ge, egä cane emä yäärucnimune, luma lica yäätemimune piiyepu

emä taabasecretnimune, luma kuu gije bine lica yiisabäjemune. ²⁷Maane căme rarekaake cire yaacranejite rarekaake ire atwi mete cabu, siige căme acnenuta padare cabu cane cerämu cire jääpänejine niinäce rarekaake me kaakesea cabu ca. ²⁸Ewademeye peei rarekaake bine teeme bau ca, ecäreye laati me ten tausen rarekaake piti nemi. ²⁹Lui biname me umle pisi nyene, teebine cerämu ceera, siige teeme umle te babo läbituge. Yepä lui biname me umle lica gyene, piiyepu tabe singi lica abiberäjame, teeme täapume nuuja gaabe lica gyene tabe umle ne päpäname. ³⁰Ai niyarage kaakesea bägrä ne puutucu me ijareye krokeciye cabu me. Taba puma ele cire yaangenanepi, giricu cire yaatebecmepi.'"

Ceräcerägäbu Atrana Bimu

³¹"Cane lui Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cane liba cabucewe cabu ca cire täinepene căme jamyacu apaclyera cama piiyepu căme mename seemo cama, cane piba căme babo adnata puupu cabu cire ladnatepene biname bine atraname. ³²Iyeta gawe maramara biname bine cirege abasecretna căme opo gaabe me. Cane teebibine cire jaabelanemepene neeneni sigu wawename, maamoi ire atwi biname te lipu maamoi piiyepu gouti bine jaabelanemuge maramara sigu me. ³³Cane piba maamoi bine căme camu poto cidi me cire yaacranemepene piyepu gouti bine căme säwäci poto cidi me. ³⁴Piba cane mope biname te cire jaajemepene căme camu poto cidi ca biname bine egä, 'Căme Babe te weebibine miiji itu jiwenaninujii, siige naaclege iyeteta ireclota cabu me. Taba peei ne weeme täapume ituge amacetnäja, tabe lui padare cabu gawecewe ne yootonutuji. ³⁵Cane loolomecewe ge, weene deedei näcärujiye; ni-

iyemecewe ge, weene niye năcăruije. Cane ciitaca biname ge, weeme cewe me tatyaramtujine, weene nawablujiye, weeme mete me nacanujiye. ³⁶Cane cu-utacuta ge, weene căbletăăpe nasigruije; cane pita cama ge, weene năngrăruije. Cane krokeciye mete cabu liba, weene nădăruije.’

³⁷Căme camu potu cidi ca conocăco biname cina teepi piba cebine cire najepesi egă, ‘Yageyame, cine liba meebine năăpănujisi loolomecewe, siige deedei năăcăruiji; coo piyepu niyemecewe, siige niye năăcăruiji?’ ³⁸Cine liba năăpănujisi ciitaca biname, siige naawablujisi, cime mete me naacanu-ji, coo cuutacuta je căbletăăpe naasigruiji? ³⁹Cine liba năăpănujisi pita jajwi je, siige năăngrăruiji, coo piyepu krokeciye mete cabu liba, siige cine meebine năădăruiji?’ ⁴⁰Puma cita ca cane babo mope biname te teebibine cire jaajemepene egă, ‘Cane toraca mene jijenininine weebibine, egă weene ngena jenujiye căme ai papa biname yepă tăăpume, pei lui weene căme tăăpume jenujiye.’

⁴¹Puma cita ca cane cire jaajemepene căme săwăci potu cidi biname bine egă, ‘Acejiyame te weebibine niya daremu cire icăripi. Āyebłengăjinineye căme bau ca ngălu căco uliobo cabu me, lui amacetnăjăneji gyene Diyabolo piyepu teeme mename seemo bime tăăpume. ⁴²Cane loolomecewe ge, yepă weene deedei lica năcăruije. Cane niyemecewe ge, weene niye lica năcăruije. ⁴³Cane ciitaca biname ge, weene lica nawablujiye, weeme mete me lica nacanujiye. Cane cuutacuta ge, weene căbletăăpe lica nasigruije. Cane pita cama ge piyepu krokeciye mete cabu jage, yepă weene lica năngrăruije.’ ⁴⁴Piba teepi cebine cire najepesi egă, ‘Yageyame, liba cine meebine loolomecewe năăpănujisi coo piyepu niye-

mecewe coo ciitaca biname, cuutacuta biname, piyepu pita cama biname, krokeciye mete cabu biname, siige cine piba meebine lica năătityăruiji?’ ⁴⁵Cane teebibine cire jaajemepene egă, ‘Weene liba căme ai papa biname yepă neătityera căco ituge, pei lui weene cebineătityera căco ituge.’ ⁴⁶Teepi siige niyarage daremu ne cire jăăpănepesi, lui iyeteta gyene; yepă conocăco biname, teepi cire jăăpănepesi iyeteta ire-clota ne.”

Glăămu Jecijemige Yeesu ne Aglime

(Mareko 14:1-2; Luuka 22:1-2; Yoane 11:45-53)

26 Yeesu liba teeme abiberăja mene bine epirimige, tabe teeme abiberăja băgră bine jejemige egă, ²“Weene umle gemi, egă neeneni bimu niinăce gaabeăsuplengta trii te liba pa yaanajepi, cane lui te Acejiyame bau ca tădujine biname meăbitujine, cebine piba pa năcitepesi biname bime ime cabu teepi cebine baarge uli cabuăbyecrame.”

³Puma cita ca modamoda iiwăreja biname piyepu potu modamoda biname cina abasecretnege iiwăreja mope biname ngii Kayapa me mete cabu me. ⁴Teepi mene jebenisi Yeesu ne ogă oomlaname siige budre me acitame. ⁵Teepi jicisi egă, “Mine trii padare cabu gone jaawenusi, cije biname cina mibibine cubu me niweninusi.”

Magebi te Yeesu ne Oil ca Eganige Betaniya Cewe je

(Mareko 14:3-9; Yoane 12:1-8)

⁶Yeesu Betaniya cewe jage yepă biname ngii Simona me mete cabu, lui te niinăce lepera pita cama ge. ⁷Yeesu liba deedei cabu jage, yepă magebi te piba toclige mararage lengo oil cama, lui ne baborage daremu ca jaaletnusi. Tabe pui oil ne secanige karpu cabu, lui alabasta

kula ca wawenäneji ge, siige epadurige Yeesu me mope cabu. ⁸ Abiberäja bägrä cina liba ai mule ne jepänisi, teepi claabe me äbitininisi, jiicisi egä, “Ngeno me ai oil ne papa bepadurige? ⁹ Miiji cire yaa-canejisi babo daremu ca aletname, siige pui rarekaake owecumete biname bine cire yäacaranemejisi!”

¹⁰ Yeesu umle äbitige, teepi ngena täapume jiicemisi, siige tabe jejemige egä, “Weene ngeno me ai magebi ne jwiicetniniye, ngenecu mäpu me joweniniye? Tabe ai lui babo miijirage mule ne biiri jewenige căme täapume.

¹¹ Owecumete biname cina iyeteta pa yaacrajepi weene cama, yepä cane weene cama iyeteta lica pagege lenaja.

¹² Tabe liba ai oil ca naganige cebine, tabe căme täape ne beganige gape cabu me acitame. ¹³ Cane toraca mene jijenininine, egä Miiji Mene luma cirege iicema ai gawecewe cabu, teeme ngene apename cirege iicema, tabe lui mule ne bii jewenige căme täapume.”

Yuuda Mene Jewenige Yeesu ne Awabame Budre täapume

(Mareko 14:10-11; Luuka 22:3-6)

¹⁴ Puma cita ca twelb abiberäja bägrä bime yepä te ngii Yuuda Isakariyota ädige modamoda iiwäreja biname bime bau me, ¹⁵ jejemige egä, “Weene cebine ngena näcäreniye, cane liba Yeesu jiwabininine weebibine?” Teepi teeti silba rarekaake ecnemisi, teebine ecärisi. ¹⁶ Puma cita ca Yuuda miijirage padare ne jirngige Yeesu ne teeme ime cabu acitame.

Yeesu Teeme Abiberäja Bägrä cama Äsuplengta Deedei Erwige

(Mareko 14:12-21; Luuka 22:7-14, 21-23; Yoane 13:21-30)

¹⁷ Trii padare puga ge Israela biname cina liba uutneca căco buluduu bine yäärwäjimusi. Pui padare me niinăce

bimu cabu abiberäja bägrä cina selige Yeesu ne ätemlame egä, “Maane singi luma mäte cine äsuplengta deedei ne amacetnäjame mäame täapume?”

¹⁸ Yeesu jejemige egä, “Äte naaclege pui yepä biname bau me babo cewe je, teebine jejepeye egä, ‘Abiberäja biname te jiicenige egä căme budre padare mameta gyene atyaramta. Cane căme abiberäja bägrä cama tädenine mäame mete me äsuplengta deedei äbitame.”

¹⁹ Abiberäja bägrä cina jewenisi, Yeesu lipu jejemige. Teepi äsuplengta deedei ne emacetnäjisi.

²⁰ Liba mämleteca ge, Yeesu teeme twelb abiberäja bägrä cama adnatige deedei loolo me. ²¹ Teepi liba deedei äbitininisi, Yeesu jejemige egä, “Cane toraca mene jijenininine, weeme yepä te cebine pa nawabepi budre me aglime.”

²² Abiberäja bägrä cina ngenecu mäpu me äbitininisi, siige teepi yepäyepä teebine jejananisi egä, “Yageyame, cane lica.” ²³ Yeesu jejemige egä, “Laati te buluduu ne yiiglenutenige disi cabu cane cama, tabe sine pui biname. ²⁴ Cane lui te Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, Oogäräneji mene te lipu jiicenige, cane pepu budre äbitenine. Yepä lipu niiyarage gyene, lui te cebine nawabenige budre me, Acejiyame bau ca lui te tädujine biname me äbitujine. Pui biname täapume miiji cirege, tabe liba lica cire laplimleji.” ²⁵ Puma cita ca Yuuda Yeesu ne budre me awaba biname te jejige egä, “Abiberäja biname, cane lica.” Yeesu jejige egä, “Maane peese näte lui te jiicite egä, ‘Cane lica.’”

Yeesu Teeme Abiberäja Bägrä cama Aareto ne Erwige

(Mareko 14:22-26; Luuka 22:15-20; 1 Korinito 11:23-25)

²⁶ Teepi liba erwäjisi, Yeesu buluduu ne ecatige, Acejiyame ne eso ecärige, itrecige, abiberäja bägrä bine ecärim-

ige, siige jejemige egä, “Ecateye, erw-eye. Ai lui căme tääpe gyene.” ²⁷ Puma cita ca tabe kwäye ne ecatige waina niyie cama, Acejiyame ne eso ecäriige, siige teebibine ecärimige, jejemige egä, “Weene iyeta eneye. ²⁸ Ai lui căme uudi gyene; klaje jecnenige Acejiyame lui kirece mene ituge jaji biname bine niya cabu ca äsecrerame; bucurage biname bime tääpume tapirenige teeme niya mule bine iisibreame. ²⁹ Cane toraca jijenininine weebibine, egä cane ingwe ca lica cirege waina niyie ne nani, ngälu pui bimu cabu liba kirece waina niyie ne weene cama cire yaanepene, mine liba cirege abasecretna căme Babe me puupu cabu cabucewe je.”

³⁰ Puma cita ca teepi uupera ne etangisi, siige äsige, eclige Olibi Uli podo cabu me.

Yeesu piiyepu Peteru

(Mareko 14:27-31; Luuka 22:31-34; Yoane 13:36-38)

³¹ Yeesu abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Page ai ciyie cabu weene uu-cratnininiye, cebine nabmaliniye, ingle Oogäräneji mene te jiicenige egä, ‘Acejiyame te maamoi ire atwi biname ne eglenige budre me, siige maamoi tomi te maramara äbitenige.’ ³² Yepä cane liba budre cabu ca pa larpinantepene, cane piba weeme niinäce gaabe me Galilaya me pa lädepene.” ³³ Puma cita ca Peteru Yeesu ne jejige egä, “Ngänu gyene liba iyeta poto cina meebine abmala, yepä cane licarage naabmalenine meebine.” ³⁴ Yeesu jejige egä, “Cane toraca naajenine, egä ai ciyie cabu paulo te ingwe ca ala sengenenige, maane niinäce nesae gääbu cebine nainenite.” ³⁵ Peteru jejige egä, “Ngänu gyene teepi cebine maane cama budre me agli, yepä cane meebine licarage naainenine.” Iyeta abiberäja bägrä cina cuta yepä mene jejanisi.

Yeesu Irecu Ätumutige Getesemane je

(Mareko 14:32-42; Luuka 22:39-46)

³⁶ Yeesu teeme abiberäja bägrä cama ädige cewe ngii Getesemane me. Puma tabe teebibine jejemige egä, “Ama adnatärineye, cane liba ädenine eeyeme irecu ätumutame.” ³⁷ Tabe teta cama aacanänige Peteru piiyepu Jebedayo me neeneni bägrä bine. Yeesu babo ngenecu mäpu me äbitige. ³⁸ Tabe teebibine jääjänige egä, “Cane budre pana ngenecu mäpu gäne. Weene cane cama ireclota sinajänege.” ³⁹ Puma cita ca tabe matikäli padare abotäntige, owe-owe ajarige gawe cabu me, irecu ätumutige egä, “Căme Babe, liba miiji gyene, maane ai mäpu ne căme bau ca iyebingti. Yepä maane căme singi ne gone jaawenute, mäame singi ne jewenepi.”

⁴⁰ Puma cita ca tabe tacnenutige, abiberäja bägrä bine ute cabu äädäränige. Tabe Peteru ne jejige egä, “Nää, weene kokre lica gämi matikäli padare ireclota lenajame cane cama? ⁴¹ Ireclota sinajänege irecu ätumutame, weene piba lica pagege atrametna apicetnära padare cabu. Weeme seemo cina singi gämi căme singi ne wawename, yepä weeme tääpe cina kokre căco gämi.”

⁴² Yeesu cuta cääri acnige irecu ätumutame. Tabe jiicige egä, “Căme Babe, maane liba toraca singi gäte cane ai mäpu cabu lenajame, yoo siige mäame singi te läbitege.” ⁴³ Tabe liba tacne-nutige, tabe cääri teebibine ute cabu äädäränige. Teepi äblicăco ge irecu aasatäneji lenaja. ⁴⁴ Puma cita ca Yeesu teebibine cääri taabmalänige, nesae me ädige irecu ätumutame yepä mene iicemame. ⁴⁵ Tabe liba tacnenutige abiberäja bägrä bime bau me, tabe jääjänige egä, “Weene ute camu gämi. Diibe oocenäniye. Padare te biiri tat-

yaramtige, cane lui te Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cebine ceerame conocono biname bime ime cabu me. ⁴⁶ Abujengäneye, biiri wää-jene! Ire, lui biname te cebine nawabene nige budre me aglime, tabe mameta gyene!”

Yeesu ne Joomlisi

(Mareko 14:43-50; Luuka 22:47-53; Yoane 18:3-12)

⁴⁷ Yeesu liba camu mene iicema cabu jage, Yuuda twelb abiberäja bägrä bime yepä te piba tatyaramtige. Modamoda iiwäreja biname piyepu potu Israela modamoda biname cina teta cama tityepimisi bucurage biname bine cubu turikä piyepu gabagaba cama. ⁴⁸ Yeesu ne budre me awabayame biname te cewecu ne bii becitige pui biname bime täapume egä, “Cane lui biname ne jetecnenine, peese nyene weene lui täapume singi. Joomlepeye!”

⁴⁹ Yoo siige, Yuuda liba tatyaramtige, tabe conocäco ädige Yeesu bau me, jejige egä, “Abiberäja biname, poode!” siige jetecni-ge teebine. ⁵⁰ Yeesu jejige egä, “Cäme biname, maane wata jeweni, maane ngena täapume tädite!” Puma cita ca lui biname cina Yuuda cama seclige, teepi Yeesu ne jewaclomtisi, kokrerage joomli-si. ⁵¹ Yeesu cama lui biname cina, teeme yepä te teeme cubu turikä ne suusuratige, iiwäreja mope biname me kaakesea bägrä me tablame ne iyeta jeläcnutige. ⁵² Yeesu jejige egä, “Isinglanti mäame turikä ne siiti bora, ingle laatibi cubu turikä ca larnginusi, teebibine cubu turikä te budre me yaaglecimuge. ⁵³ Nää, maane apu naangeninige, egä cane äblicäco gäne cäme Babe ne ätinera cebine ätityerame? Cane liba ätinera je, tabe piba taatu mage twelb mename seemo sange bine ätyepa cäme ätityera täapume. ⁵⁴ Yepä pepu liba äbita je, piba lipu toraca me page

läbitepi, lui mene oogäräneji gyene, egä ai mule te miiji äbita.”

⁵⁵ Puma cita ca Yeesu biname bine jejemige egä, “Weene cubu turikä piyepu gabagaba cama naaclige cebine oomlaname epu pana, egä cane cubu-cubu biname gäne. Bimu gaabegabe cane iiwäreja mete cabu ladnatune, puga yaabiberäjimune, weene ngena name pi piba cebine lica noomlepeye. ⁵⁶ Yepä iyeta ai cina bäpletnäriige Acejiyame me mename biname bime oogäräneji mene cina toraca me äbitame.”

Piba taatu iyeta abiberäja bägrä cina teebine ebmalisi, siige uucratnige.

Yeesu Israela Mutre Biname bime Opo Gaabe je

(Mareko 14:53-65; Luuka 22:54-55, 63-71; Yoane 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Lui cina Yeesu ne joomlisi, teepi teebine ecanisi iiwäreja mope biname ngii Kayapa me mete me. Cotre abiberäja biname piyepu nuuja Israela modamoda biname cina uja piyeme biiri tabasecretnige. ⁵⁸ Peteru Yeesu ne cudecewe ca ingwe icwige iiwäreja mope biname me mete puutucu cabu me. Tabe puga kaakesea bägrä cama adnatige ireme, egä baa lipu äbitininisi iyeta ai mule cina Yeesu täapume.

⁵⁹ Modamoda iiwäreja biname piyepu iyeta mutre biname cina, teepi liga walya aitneja ne jirngisi Yeesu ne atraname budre täapume, ⁶⁰ yepä teepi äblicäco nuuja ne päpäna, ngänuge puu bucurage biname cina seclige teebine walya aitnejame. Ceräcerägääburage neenenini biname cina taacliche, ⁶¹ siige jiiçäsi egä, “Ai biname te itu jiiçepi egä, ‘Cane miiji gäne Acejiyame me iiwäreja mete ne iigarecame cuta nesae bimu cama cääri raranga-me.”

⁶² Iiwäreja mope biname te abujängtige, Yeesu ne jejige egä, “Teepi meebine bii naitnisi. Mäame nuuja

daremu mene lica gyene?”⁶³ Yepä Yeesu bojäcu enajige. Puma cita ca iiwäreja mope biname te cääri teebine jejige egä, “Ireclota Acejiyame me ngii cabu maane nijini, maane liba Keriso säte, Acejiyame me Bägrä.”⁶⁴ Yeesu jejige egä, “Yoo, maane peega bii jiicite. Yepä cane jijenininine weebibine, egä cane lui Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, ai padare cabu ca niinäce gaabe me weene cebine pa näpänepeye babo kokrerage Acejiyame me camu poto cidi ca adnatäneji piiyepu cuta cire näpänepeye, cane carbe cabu liba cire täinepene.”⁶⁵ Puma cita ca iiwäreja mope biname te teemanu cäbletääpe ne idericige awabame, egä tabe Yeesu ne panyamete jepänige, siige jiicige egä, “Tabe Acejiyame me ngii ne sabe bii jewenige. Mine nuuja singi lica gemi nuuja aitneja tääpume. Weene siige peega bitecijinige, tabe lipu Acejiyame me ngii ne sabe jebenige.”⁶⁶ Weene lipu ngene jotwanininiye teeme poto cidi me?” Teepi jejisi egä, “Tabe conocono biname gyene. Tabe miiji budre.”⁶⁷ Puma cita ca teepi gije jecitisi teebine mote ca ätyewame opo cabu piiyepu oororename. Poto cina teebine lakace cabu jidnanisi,⁶⁸ jiicisi egä, “See Keriso, baa maane nijini, egä laati te noororige meebine.”

Peteru Yeesu ne Jeinige

(Mareko 14:66-72; Luuka 22:56-62; Yoane 18:15-18, 25-27)

⁶⁹Peteru Kayapa me mete puutucu je adnatäneji enajige. Puma cita ca yepä kaakesea ngulebägrä te toclige, teebine jejige egä, “Maane cuta peese näte nuuja, Yeesu Galilaya biname cama lui te waatnute.”⁷⁰ Yepä Peteru biname bime sobe cabu jeinige, jojige pui ngulebägrä ne egä, “Cane umle lica gäne maane ngena tääpume jiicenite.”⁷¹ Puma cita ca tabe asatige caale grana gome me. Piba nuuja kaakesea ngulebägrä te Pe-

teru ne jepänige, biname bine puma jejemige egä, “Ai biname te Yeesu Nasareta biname cama waatnuge.”⁷² Peteru cääri jeinige, jiicige egä, “Cane Acejiyame me ngii cabu jiicenine, egä cane umle lica gäne peei biname.”⁷³ Matikäli padare ingwe gaabe ca lui biname cina puga aclajuteji icrajige, seclige Peteru bau me, jejisi egä, “Toraca, maane peese näte teeme yepä. Määme tagepogogo te niwabininige, egä maane ten cama yepä ceweyame gäte.”⁷⁴ Puma cita ca Peteru mene kokre cama jiicige egä, “Acejiyame me ngii cabu cane jijenininine, egä cane umle lica gäne peei biname. Acejiyame niiya daremu näcärüge, cäme mene liba toraca lica.” Piba taatu paulo te ala sengenige.

⁷⁵Peteru ngene jotwige, Yeesu lipu jejige egä, “Paulo te ingwe ca ala sengenenige, maane niinäce nesae gäabu cebine nainenite.” Peteru asatige, agli pana ele engenige.

Yeesu ne Pilato bau me Ecanisi

(Mareko 15:1; Luuka 23:1-2; Yoane 18:28-32)

27 Krokerage iyeta modamoda iiwäreja biname piiyepu nuuja Israela modamoda biname cina mene jitransisi Yeesu ne budre me aglime.² Teepi sea ca teebine jetäyisi, siige ecanisi Pilato bau me, lui Rooma gabmani babo biname ge pui gawe ne ire atwime.

Yuuda me Budre

(Apostolo 1:18-19)

³Yuuda Yeesu ne budre me awabayame biname te liba itecijige, egä Yeesu ne budre me bii jitransisi, tabe niyarage asicnantige, peei teeti silba rarekaake bine ewecnimige, modamoda iiwäreja biname piiyepu nuuja modamoda biname bine ecärimige.⁴ Tabe jejemige egä, “Cane niiya mule

ne bii becnine, conocäco biname lipu bicärininine budre me agli täöpume.” Yepä teepi jejisi egä, “Cine ngeno me pa yaaratepesi. Määme mule gyene peei.”⁵ Puma cita ca Yuuda rarekaake bine eyärimige iiwäreja mete cabu, ädige, ete aglotige.

⁶Modamoda iiwäreja biname cina rarekaake bine etomlecmisi, jiicisi egä, “Ingle naace popi ai rarekaake uudi me daremu gyene, peei name pi cotre gyene acraname, iiwäreja mete täöpume luma rarekaake yaacranimusi.”⁷ Teepi mene jitransi, egä lui biname te disi bine gawe ca jaawenimuge, pui rarekaake ca teeme bau ca gawe ne jeletnisi idne biname bime gapecewe täöpume.⁸ Ingle naace popi pui gawe ne lui uudi daremu rarekaake ca jeletnisi, peei name pi einenisi Uudi Gawe ca ngälu page ai taje.

⁹Ai te ibibi äbitige Acejiyame me mename biname Yeremiya me mene cama egä, “Teepi teeti silba rarekaake bine ewadimisi, Israela biname cina luma ngälu me singi äbitininisi teebine daremu wawename,¹⁰ siige pui rarekaake ca eei biname bau ca gawe ne jeletnisi, lui biname te disi bine jaawenimuge gawe ca, Yageyame te lipu cebine ituge jaji wawename.”

Pilato Yeesu ne Itemläjige

(Mareko 15:2-5; Luuka 23:3-5; Yoane 18:33-38)

¹¹Yeesu Rooma gabmani babo biname Pilato me opo gaabe jeclajutige. Pilato Yeesu ne itemlige egä, “Nää, maane Israela biname bime mope biname gäte?” Yeesu jejige egä, “Maane peega bii jicite.”¹² Modamoda iiwäreja biname piyepu nuuja Israela modamoda biname cina liba teebine jeitnäjis, tabe nuuja mene lica.¹³ Puma cita ca Pilato jejige egä, “Nää, maane lica näätecjenige, meebine lui naaitnäjenisi?”

¹⁴Yepä Yeesu daremu mene lica jewecnistige, peei name pi Pilato mage cälu te jitage.

Pilato Yeesu ne Budre me Jitraniige

(Mareko 15:6-15; Luuka 23:13-25; Yoane 18:39-19:16)

¹⁵Israela biname cina liba kämäge gaabegabe äsuplengta trii ne jaawenusi, piba Rooma gabmani babo biname te krokeciye mete cabu ca yaasatuge yepä biname ne, teepi lui täöpume birige singi.¹⁶ Peelage padare cabu krokeciye mete bora biname puga ge ngii Baraba, lui täöpume biname cina baborage umle.¹⁷ Biname cina liba tomi yootisi, Pilato itemlimige egä, “Weene singi cane lui ne asatame krokeciye mete cabu ca, Baraba ne coo nää Yeesu ne, Keriso ca lui ne einenisi.”¹⁸ Pilato apu naace popi itemlimige, inge tabe umle ge, egä modamoda iiwäreja biname cina naace popi Yeesu ne secanisi teeme bau me, inge teepi teebine ire patre eglisi.

¹⁹Pilato liba adnatäneji enajige atrana puupu cabu, teeme coga te piba mene jityepige egä, “Gone nuuja gwidape ne jaawenute peei conocäco biname täöpume, inge cane wama cabu mage cewe boocananine temiji pi.”

²⁰Modamoda iiwäreja biname piyepu nuuja Israela modamoda biname cina biname bine tii jewenanemisi Pilato ne jajime tabe Baraba ne asatame Yeesu ne budre me aglime.²¹ Siige Pilato itemlimige egä, “Ai neeneni cabu ca weene singi gemi cane laati ne isatinine?” Teepi jejisi egä, “Baraba ne!”²² Pilato teebibine itemlimige egä, “Cane piba ngena jewenenine Yeesu täöpume, Keriso ca lui ne einenisi?” Teepi iyeta jiicisi egä, “Teebine baarge uli cabu jibyecreye!”²³ Pilato jejemige egä, “Ngena name pi? Tabe ngena niiya ne ituge wawena?” Yepä biname cina mage ala abayaninisi egä, “Baarge uli cabu jibyecreye!”²⁴ Pi-

lato jepänige, egä ai lui niyarage me äbitenige, cije cubu te läpletnutuge, siige tabe niye siitige, ime äcisäjige biname bime opo gaabe, jicige egä, “Cane yageyame lica gäne ai biname me budre täápume. Peei lui weeme bau sine.”²⁵ Iyeta biname cina gigri ala tabayaninisi egä, “Cine piyepu cime bägräwale cama, cine temi yageyame teeme budre täápume. Cine te cirege daremu acata teeme budre name pi!”²⁶ Puma cita ca Pilato Baraba ne sisatige, cubu biname bine jejemige Yeesu ne adnaname, siige jityepige baarge uli cabu äbyecrame.

Rooma Cubu Biname cina Yeesu ne Ätutena pana Jewenani

(Mareko 15:16-20; Yoane 19:2-3)

²⁷ Pilato me cubu biname cina Yeesu ne ecanisi Pilato me mete opo gome me. Teepe ala tesoglicmisi teta cama lui yepä sange cubu biname bine, siige teepe Yeesu ne jewaclomtisi.²⁸ Teepe teeme cäbletääpe bine jiiirecimisi, ududi cäbletääpe ca esigrisi ätutename, egä tabe mope biname gyene.²⁹ Teepe pägepäge seeasea ne jemle-maltisi krauni täápume, siige teeme mope cabu ecitisi. Teeme camu poto ime cabu suru ecärisi, siige kokorare ca ipednanemisi teeme opo gaabe je. Teepe ai ne ätutena pana jewenisi, egä tabe babo mope biname gyene. Puma cita ca teepe jewablisi teebine, jejisi egä, “Sebore Israela biname bime mopeyame!”³⁰ Teepe teebine mote ca ityewäjisi, lui suru ne ecitisi teeme ime cabu, kui ca eglisi mope gome.³¹ Teepe liba ätecitinisi teebine apu ätutena pana wawename, ududi cäbletääpe jiiiremutisi, teemerage cäbletääpe ca esigrisi, siige ecanisi baarge uli cabu äbyecrame.

Yeesu ne Baarge Uli cabu Jibyecrisi

(Mareko 15:21-32; Luuka 23:26-43; Yoane 19:17-27)

³² Teepe liba äsige, gaabegabe je Simona Kurene cewe biname ne jepänisi, jejisi Yeesu me baarge uli ne acaname, siige tabe ecanige.³³ Teepe atyarige cewe ngii Gologota me, lui me aboclomta egä ‘Mopekaake Cewe’.³⁴ Puga teepe Yeesu ne caapocapo waina niye ecärisi nanime, lui traci gwidape cama alengläciteji teeme pita diibe ceerame, yepä mite agli ingwe gaabe ca tabe singi lica nanime.

³⁵ Teepe teebine baarge uli cabu jibyecrisi. Puma cita ca teepe matimati kula cabu teeme ngii bine yoogärimisi, piba yiisabäjemisi kui kula bine umle äbitame, egä teepe lipulipu Yeesu me cäbletääpe bine abelename.³⁶ Peei ingwe ca teepe puga adnatäriige, Yeesu ne ire jetwisi.³⁷ Teeme mope gome me mene ne ecitisi teeme budre inge poto cidi me egä, AI LUI YEESU SINE, ISRAELA BINAME BIME MOPE BINAME.³⁸ Piba teepe neeneni cubucubu biname bine baarge uli cabu jääbyecrisi Yeesu me wajwa je, nuuja te camu poto ca, nuuja te säwäci poto ca.

³⁹ Laatibi teebibine ääsuplengäjänisi, teepe mope akocnäjinisi, Yeesu ne jisädanisi.⁴⁰ Teepe jicisi egä, “Maane peese näte, iiwäreja mete ne lui te yigarecenate. Maane miiji äbiti, maane liba Acejyame me Bägrä gäte. Täini baarge uli cabu ca!”

⁴¹ Modamoda iiwäreja biname, cote abiberäja biname piyepu nuuja modamoda biname cina teebine cuta pipu jisädanisi,⁴² jicisi egä, “Tabe nuuja biname bine miiji tewenanemumi, yepä tabe äblicäco teemämu miiji äbita. Cije tabe Israela mope biname lica gyene? Tabe liba

baarge uli cabu ca täinenige, cine piba teebine jitrungenisi. ⁴³Tabe teeme ngene atwanena bicranige Acejiyame bau me, piyepu teeme Bägrä ca ainenige. Yoo siige mine jääpänesi, egä Acejiyame liba singi teebine miiji wawename.” ⁴⁴Piiyepu peei neeneni cubucubu biname, lui bine teeme gome jääbyecrisi, teepi cuta pepu jejananisi teebine.

Yeesu me Budre

(Mareko 15:33-41; Luuka 23:44-49; Yoane 19:28-30)

⁴⁵Bimu duusa me krokeciye te cewe ne iyeta icwabige, siige nesae awa pepu enajige. ⁴⁶Piba mämle bimu cabu Yeesu mage ala abayige egä, “Eeli, Eeli lama sabatani.” Peei lui egä, “Cäme Acejiyame, cäme Acejiyame, maane ngeno me cebine nägyite?” ⁴⁷Poto biname lui cina aclajuteji puga ge, jitecijisi, jiicisi egä, “Tabe Eliya ne ala tesoglecenige.” ⁴⁸Teeme yepä te piba taatu tuuwamige, waarpopale pana gwidape ne yiiglenutige caapocapo waina niiye cabu, suru ca jigadige, siige cabu me ewepäntige tabe nanime. ⁴⁹Poto cina jiicisi egä, “Cäro, mine jääpänesi, egä Eliya liba tädenige teebine miiji wawename.” ⁵⁰Yeesu cääri mage ala abayige, ceräcerägäabu buuwe mope bine yiisabimige, siige teeme ireclota ecarige.

⁵¹Iiwäreja mete cabu Acejiyame me puupu ne lui cäbletääpe te jilyengenige biname bime puupu cabu ca, pui cäbletääpe te äderäriige cabu ca ngälu gawe me. Ocejja puga ge, modamoda kula cina äplegicininiisi, ⁵²gape cina iitnetnäjinisi, siige bucurage Acejiyame me biname laatibi budre, teepi tarpineräjininisi ireclota me. ⁵³Teepi teeme gape bine sebmalmisi. Yeesu liba budre cabu ca tarpinantige, teepi piba Yerusalema me eclige, puga

aboclomäjininisi bucurage biname bime bau me.

⁵⁴Cubu mope biname piyepu teeme ingwe gaabe biname laatibi Yeesu ne ire jetwisi, liba jepänisi ocneja ne piyepu iyeta ngena cina äbitininisi, teepi mage wälu äbitininisi, jiicisi egä, “Tabe toracarage Acejiyame me Bägrä gyene.”

⁵⁵Puga ge bucurage magebi cudecewe ca ire. Teepi Yeesu cama Galilaya probins cabu ca seclumi teebine ätityerame. ⁵⁶Teeme sigu cabu Mariya Magadala cewe magebi piyepu Yakobu Yoosepa naabime mage ngii Mariya cuta Jebedayo me coga.

Yeesu ne Gape cabu Ecitisi

(Mareko 15:42-47; Luuka 23:50-56; Yoane 19:38-42)

⁵⁷Liba mämleteca ge, yepä dogwe biname ngii Yoosepa te Arimatea cewe cabu ca piba tatyaramtige. Tabe cuta nuuja Yeesu me abiberäja bägrä ge. ⁵⁸Tabe Pilato bau me ädige Yeesu me budrekaake täapume ätinerame. Pilato jjemige budrekaake Yoosepa ne ceerame, ⁵⁹siige tabe budrekaake ne baarge uli cabu ca sitrungamtige, kirece bulubulu cäbletääpe ca tope etnige, ⁶⁰ecanige, teeme Yoosepa me täapume lui gape ne cemocema tuurumesi baborage kula bora, pui ngalebora me ecitige. Tabe baborage kula ne epetregäjige gape grana armi täapume, siige acnenutige. ⁶¹Mariya Magadala cewe magebi piyepu nuuja Mariya, teepi puga adnatäneji aanajige, opire gape cabu mage.

Awamuta Biname cina Gape Gome

⁶²Nuuja bimu cabu lui Sabade bimu ge, modamoda iiwäreja biname piyepu Parisea sigu biname cina Pilato bau me eclige, ⁶³jejisi egä, “Babo biname, cine ngene jotwinago, egä pui walya biname liba ireclota senajumi, tabe tiicumii egä, ‘Cane nesae bimu ingwe gaabe ca bu-

dre cabu ca pa larpinantepene.’⁶⁴ Je-
jemi gape ne cāngena awamutame nesae
bimu ngalebora, piba teeme abiberāja
bāgrā cina āblicāco otni teebine ero
ca acatame, puma cita ca jajanename
egā, ‘Tabe budre cabu ca tarpinantige.’
Apu liba ābita je, teeme ai ingwe ca
walya te niyarage cirege teeme ni-
ināce walya cabu ca.”⁶⁵ Pilato jejemige
egā, “Awamuta biname bine ewade-
meyer, naaclege, gape ne jewamuteye,
weene lipu miiji gemi.”⁶⁶ Siige, teepi
Pilato ne ebmalisi, eclige gape gome
me. Teepi gape grana cabu lui kula ne
etengācitisi, awamuta biname bine puga
sebmalimisi.

Yeesu Budre cabu ca Arpinantige

(Mareko 16:1-10; Luuka
24:1-12; Yoane 20:1-10)

28 Sabade bimu me ingwe ca Sande
baani te liba seclitige, Mariya
Magadala cewe magebi piyepu nuuja
Mariya teepi aacliche gape āngrārame.
²Puma cita ca babo kokre ocneja te
tādige. Yageyame me mename seemo
te cabucewe ca tānige, kula ne epe-
tregājige Yeesu me gape grana cabu
ca, siige pui kula papa cabu adnatige.
³Teeme opo paamlepamle pana ge,
cābletāape lui toraca bulurage ge.⁴ Awa-
muta biname cina babo wālu ābitininisi,
jelonecmige, siige gawe cabu itrametne-
mige budre biname pana.

⁵Mename seemo te magebi bine jaa-
jige egā, “Wālu gone lābituye. Cane
umle gāne, egā weene Yeesu ne jirn-
geniye, baarge uli cabu lui ne tibye-
crumesi.⁶ Tabe ama lica gyene. Tabe
barpi-nantige, tabe lipu itu tiicumi.
Siclege, jepāneye tabe luma ātwtāneji
senajumi.⁷ Āte watata iclege, teeme
abiberāja bāgrā bine jejemepeye, egā
tabe budre cabu ca barpinantige, si-
ige Galilaya me pa lādepi teeme ni-
ināce gaabe me; teepi teebine puma

pa jāāpānepesi. Ngene gone jitrimaluge,
cane lipu bii jijine.”⁸ Magebi cina
watatarage gape ne sebmalāsi. Teepi nu-
uja poto wālu nuuja poto gege ge, si-
ige uuwamāsi Yeesu me abiberāja bāgrā
bine jajime, ngena te bābitige.

⁹Puma cita ca Yeesu teebibine opopa
jaawenige, jaajige egā, “Poode weeme
bau me!” Teepi teeme bau me tacliffe,
ernge gome joomlāsi, siige ngenecu mi-
iji cama teebine jepānāsi.¹⁰ Yeesu jaa-
jige egā, “Wālu gone lābituye! Iclege,
cāne naane igane bine jejemeyer teepi
Galilaya me otnime. Teepi cebine puma
pa nāpānepesi.”

Awamuta Biname bime Aitneja Mene

¹¹Magebi cina liba gaabe cabu jage,
lui cubu biname cina gape ne je-
wamutisi, teeme poto cina ācnārige
babo cewe me, modamoda iiwāreja bi-
name bine jejemisi, ngena te bii bābit-
ige.¹² Modamoda iiwāreja biname cina
nuuja modamoda biname bime cama
yepā cewe me abasecretinige mene
atraname. Teepi baborage rarekaake
cubu biname bine ecāremisi,¹³ jejemisi
egā, “Weene miiji biname bine jaja-
nename egā, ‘Teeme abiberāja bāgrā
cina ciye secliffe, teeme budrekaake ne
ero ca becatisi, cine liba ute ge.’¹⁴ Si-
ige Pilato liba ai poto cidi me ātecija
je, cine te teebine miiji ngenecu me
pa jaawenepesi. Weene nuuja singi lica
gemi ngenecu māpu ābitame.”

¹⁵Awamuta biname cina rarekaake
ewadimisi, jewenisi, teepi lipu jejemisi.
Ai mene ne Israela biname cina ecena-
nenisi ngālu page pisi nyene.

Yeesu Aboclomtige Teeme Abiberāja Bāgrā bime bau me

(Mareko 16:14-18; Luuka 24:36-49;
Yoane 20:19-23; Apostolo 1:6-8)

¹⁶Lebin abiberāja bāgrā cina eclige
podo cabu me Galilaya je, Yeesu liiyeme

tejemumi teepi otnime. ¹⁷Teepi liba teebine jepänisi, siige ngenecu miiji me äbitininisi, yepä poto cina toracarage lica jitrungisi, egä Yeesu sine. ¹⁸Yeesu teeme gome tädige, jejemige egä, “Cebine iyeta kokre ituge ceera cabucewe je piyepu gawecewe cabu. ¹⁹Naaclege, iyeta maramara gawe biname bine jewene-

mepeye căme abiberäja bägrä täápume. Niiye ca jicisäjemepeye Babe, Bägrä, Aceji Seemo teeme ngii cabu, ²⁰piyepu ebiberäjemepeye teepi ätecijame iyeta cane lui täápume itu jijanani-pene. Cane weene cama pagege iyeta padare ngälu ai padare me ngälugaabe me.” Mene ngälu peese.

MAREKO ME MILJI MENE

Yoane Niiye ca Äciseja Biname

(Matayo 3:1-12; Luuka 3:1-18; Yoane 1:19-28)

1 Ai lui Miiji Mene me agedna gyene Yeesu Keriso, Acejiyame me Bägä poto cidi me. ²Acejiyame me mename biname ngii Isaya yoogäruji, Acejiyame te teeme Bägä ne lipu jejuji egä,

“Cane cäme mename biname ne cire tää-tyepene mäame niinäce gaabe me mäame täapume gaabe amacetnäjame.

³Taba daapo taatu cewe cabu babo tagepogogo ca cire jiiicepsi egä, ‘Gaabe ne emacetnäjeye Yageyame täapume, weeme mule bine conocäco jebenemeye teeme otni täapume.’”

⁴Isaya lui mene soogäruji, toraca me äbitige Yoane liba taboclomtige daapo taatu cewe cabu, biname bine niiye ca jicisäjemige piiyepu mene jejananemige egä, “Weene weeme niiya mule cabu ca atatröngärineye, cane piba weebibine niiye ca jicisäjeninine, siige Acejiyame te weeme niiya mule bine piba pa yi-isibrecepts.” ⁵Bucurage biname babo cewe Yerusalema ca piiyepu nuuja mara-mara cewe Yuudea probins ngalebora ca totni-nisi Yoane ne äteciyame. Teepti teeme niiya mule bine liba jewabudnäjimisi, piba Yoane te teebibine niiye ca jicisäjemige Yoridana baduge cabu.

⁶Yoane me cäbletääpe lui kamela me ngäli ca wawenäneji ge piiyepu tabe kamela tääpe ca wawenäneji baagi ca asigräneji ge ibi cabu. Taba sesi pana gwidape bine yäärngäjimuge piiyepu uri niiye bine yäänäjimuge. ⁷Taba biname bine jejananemige egä, “Cäme ingwe ca lui biname te pa tädepi, taba baborage gyene, cane matikäli gäne. Cane ibibi lica gäne teeme ernge gwidape seea iibirame. ⁸Cane weebibine niiye ca ji-

cisäjeninine, yepä tabe te weebibine pagege Aceji Seemo ca äciseja.”

Yeesu me Niiye ca Äciseja piiyepu Apicetnära

(Matayo 3:13-4:11; Luuka 3:21-22; 4:1-13)

⁹Yoane lui padare cabu biname bine mene jejananemige, Yeesu piba tädige babo cewe Nasareta cabu ca lui Galilaya probins ngalebora, siige Yoane te teebine niiye ca jicisäjige Yoridana baduge cabu je. ¹⁰Taba liba niiye cabu ca tarpatige, taba piba taatu jepänige, cabucewe te iitnige, cuta jepänige Aceji Seemo te lipu täinige gimäe ele pana teeme papa cabu me. ¹¹Puma cita ca tagepogogo te cabucewe ca tädige egä, “Maane lui cäme ngenecurage Bägä gäte. Cane baborage ngenecu miiji gäne mäame täapume.”

¹²Piba watata Acejiyame me Seemo te Yeesu ne jityepige daapo taatu cewe me. ¹³Taba puma enajige footi bimu cama, siige Satani te teebine puga epicetneräjige. Glunubora girigale gwidape cuta puga ge, yepä Acejiyame me mename seemo cina seclige teebine ätityerame.

Yeesu Poto Cibubade Biname bine Ala Tesoglecmige

(Matayo 4:12-22; Luuka 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴Yoane ne liba niinäce krokeciye mete bora me ecitisi, pui ingwe gaabe ca Yeesu piba ädige Galilaya probins cabu me, siige Acejiyame bau ca lui Miiji Mene, taba puma jejananemige. ¹⁵Taba apu jiiicige egä, “Ingle Acejiyame te lui padare ne secituji, bii tatyaramtige, siige mameta gyene taba biname bine waadena, peei name pi atatröngärineye weeme niiya mule cabu ca, Miiji Mene ne jitrungeye.”

¹⁶Yeesu liba otnetnäjige Galilaya sawa ligi ta, taba jääpäniige nanigane

wäsi bine ngii Simona piiyepu Andrea. Teepi net bine yiisabäjemäsi sawa cabu je, inge teepi cibubade biname ge. ¹⁷Puma cita ca Yeesu jaajige egä, “Ayo, siclege cane cama otnime. Cane jiwenenine weebibine biname bine waadename căme bau me, epu pana weene lipu niinäce cibü bine toomläjenanemumeye.” ¹⁸Piba taatu teepi sebmalemäsi teeme net bine, siige Yeesu cama aaclige.

¹⁹Teepi liba matikäli padare ujige, Yeesu cuta piba nuuja nanigane wäsi bine jääpäniige. Teepi lui Jebedayo me bägrä ge, ngii Yakobu piiyepu teeme igane Yoane. Teepi teeme poo cabu net bine iswärenemujäsi. ²⁰Piba taatu Yeesu teebibine cuta ala taasoglicige. Teepi teeme babe Jebedayo piiyepu teeme kaakesea bägrä bine poo cabu sebmalemäsi, siige Yeesu cama aaclige.

Yeesu Niiya Cable ne Iyecräjige

(Luuka 4:31-37)

²¹Yeesu teeme abiberäja bägrä cama Kaprenauma cewe me atyaramtige. Nuuja Sabade cabu Yeesu abasecretna mete cabu me ädige, siige gije abacitige biname bine abiberäjame. ²²Teepi mutäcäco äbitininisi teeme abiberäja mene name pi, inge tabe epu ebiberäjimige, lui me conocäco pisi nyene abiberäjame lica cotre abiberäja biname bime pana, lui cina nuuja biname bime ngenne atwanena bine yaawadäjemusi.

²³Puma cita ca biname te tabacitige, lui me trupa ngalebora puga ge ni-iyä cable. Tabe niiya ala abayige, jicige egä, ²⁴“Yeesu Nasareta ceweyame, maane nää singi ngena wawename cime täöpume? Maane nää tädite cibibine sabe wawename? Cane umle gäne maane laasi näte, maane Acejiyame me

conocäcorage Bägrä gäte.” ²⁵Puma cita ca Yeesu niiya cable ne kokre cama jējige egä, “Maane bojä naagege. Tasati teeme trupa cabu ca!” ²⁶Cable te teebine kokre cama itretnutige, niiya ala isatige, siige tasatige teeme trupa cabu ca. ²⁷Iyeta biname cina mutäcäco äbitininisi, siige ätemläjinisi egä, “Ai lui baa ngena gyene? Nää kirece abiberäja gyene? Teeme conocäco pisi nyene ni-iyaniya cable bine mene jajanenname, siige teepi jätēcijusi teebine.” ²⁸Teepi piba taatu Yeesu ne idre watata jecananisi Galilaya probins cabu iyeta poto ta.

Yeesu Bucurage Biname bine Miiji me Jewenimige

(Matayo 8:14-17; Luuka 4:38-41)

²⁹Yeesu teeme abiberäja bägrä cama abasecretna mete ne ebmalisi. Cuta Yakobu naabi Yoane teta cama ge. Teepi eclige, ebäcnisi Simona Andrea naabime mete cabu me. ³⁰Puga Simona me gite molyege gebale cama ätwitäneji ge, siige teepi piba taatu Yeesu ne umle jēwenisi teeme poto cidi me. ³¹Tabe teeme bau me ädige, ime gome jwoomlige, owejängtige. Gebale te teebine obma-lige, siige tabe teebibine mogobi jēwenimige.

³²Pui mämleteca, bimu me äpula ingwe gaabe ca Yeesu bau me sewadimisi iyeta pita biname bine piiyepu laati bage niyaniya cable cama, ³³pui name pi bucurage biname cina pui babo cewe cabu ca tabasecretnige pui mete gaabe gome me, Yeesu luma enajige. ³⁴Yeesu miiji me jēwenimige bucurage maramara pita cama biname bine piiyepu bucurage niyaniya cable bine iyecräjemige teeme trupa cabu ca. Tabe padare lica ecärimige niyaniya cable cina mene iicemame teeme poto cidi me, inge teepi umle ge, egä tabe laasi nyene.

Yeesu Mene Jejananemige Galilaya Probins cabu je

(Luuka 4:42-44)

³⁵ Nuuja bimu krokerage baani te liba camu ge äpli, Yeesu Simona naabibime mete ne ebmaliige, taatu cewe me ädige, puma irecu ätutumtigi. ³⁶ Simona pi-iyepu teta cama lui biname, teepi teebine jirngisi ngälu jepänisi, ³⁷ siige jeksi egä, “Iyeta biname cina meebine näärngeni.” ³⁸ Yepä Yeesu jejemige egä, “Biiri naclege poto mametamameta cewe me cane cuta puma mene jajanename, ingle cane bucurage biname bime täapume tädujine ai gawecewe cabu me.” ³⁹ Puma cita ca tabe otnetnäjige iyeta Galilaya gawe cabu ta. Tabe lui cewe me läduge, tabe puma abasecretna mete cabu mene jaajemuge piyepu niyaniya cable bine yäyecräjemuge.

Yeesu Miiji me Jewenige Lepera Pita Biname ne

(Matayo 8:1-14; Luuka 5:12-16)

⁴⁰ Yepä lepera pita biname te tädige Yeesu bau me, kokorare ca ääpednutige teeme opo gaabe je, ewejanige egä, “Maane liba singi gäte, maane miiji gäte cebine pita cäco me wawena.” ⁴¹ Yeesu babo owecu äbitige teeme täapume, siige ime uutige, joomlige, jejige egä, “Cane singi gäne. Maane pita cäco äbiti!” ⁴² Piba taatu lepera pita te teebine ebmaliige, siige tabe miiji me äbitige. ⁴³ Yeesu teebine kokre cama umle mene jejige, piba ingwe ca jityepige teeme mete me. ⁴⁴ Tabe apu jejige egä, “Nääteciyege, gone nuuja biname ne umle jaawenute ai poto cidi me, yepä maane conocäco ädepi iiwäreja biname bau me tabe mäame tääpe ne awatnejame. Cuta Moose me Cotre ibi maane ecanepi teeme bau me cibi ne tabe pui ca Acejiyame ne iiwärejame biname cina piba umle äbitame, egä maane siige mi-

iji gäte.” ⁴⁵ Yepä tabe liba ädige, tabe gije abacitige ai mule poto cidi me idre acenename iyeta poto ta, peei name pi Yeesu äblicäco ge otni nuuja cewe me biname bime irewale je. Miiji pätä tabe biname cäco cewe cabu yaanajuge, siige biname cina iyeta poto ca twaatnusi teeme bau me.

Yeesu Miiji me Jewenige Tääpe Nuuja Poto Budre Biname ne

(Matayo 9:1-8; Luuka 5:17-26)

2 Nesae bimu ingwe gaabe ca Yeesu acenutige Kaprenauma cewe me, siige biname cina itecijemige, egä tabe mete cabu jage. ² Puma cita ca epu bucurage biname cina tabasecretniige teeme bau me, egä mete te tapanige, cuta nuuja puupu lica ge gaabe gome. Yeesu liba teebibine Acejiyame me mene jejemige, ³ piba fooma biname cina tatarige, waaku cabu pita biname ne scanisi, lui me nuuja poto tääpe budre ge. ⁴ Teepi äblicäco ge Yeesu mameta me otni bucurage biname name pi, peei name pi mete toro cabu me jegelisi, toro cabu bora ne jenenisi Yeesu me tuumeji, siige pui bora cabu ca waaku ne siyiniisi, pita biname te lui cabu ätwtäneji ge. ⁵ Yeesu liba jepänimige, egä teepi babo ätrunga cama gemi, tabe jejige pita biname ne egä, “Cäme biname, maane kälyä gäte mäame niiya mule cabu ca.”

⁶ Poto cotre abiberäja biname cina puga adnatäreji icrajige. Teepi ngenenige jotwaninisi egä, ⁷ “Ai biname te baa ngena name pi ai mene jiicenige? Tabe Acejiyame me ngii ne sabe jenenenige, ingle nuuja te äblicäco gyene biname ne kälyä wawena teeme niiya mule cabu ca yepä Acejiyame taatu.” ⁸ Piba taatu Yeesu teeme ngenecu bora umle äbitige, teepi lipu ngenenige jotwaninisi, siige tabe jejemige egä, “Weene ngena name pi peei ngenenige jotwaniniye?” ⁹ Lui gyene plowa iicana ai pita biname ne ja-

jime egä, 'Maane kälyä gäte mäáme ni-
iya mule cabu ca' coo 'Arpinanti, abu-
jängti, mäáme waaku ne ecati, siige äte
ädi.' ¹⁰Yoo siige, cane lui Acejiyame
bau ca tädujine biname me äbitujine,
cane lui gwidape ne ama jewenenine,
weene pui cabu ca opo nawatniniye,
egä căme conocăo pisi nyene biname
ne kälyä wawename teeme niya mule
cabu ca." Puma cita ca tabe pui pita bi-
name ne jejige egä, ¹¹"Cane meebine
naajenine, arpinanti, abujängti, waaku
ne ecati, mäáme mete me ädi." ¹²Piba
taatu tabe arpinantige, teeme waaku ne
ecatige, asatige biname bime irewale je.
Teepi mutăcăo äbitininisi, Acejiyame
ne eso ecărisi, jiicisi egä, "Cine apu mule
ne niinäce lica ituge păpăna."

Yeesu Leebi ne Ala Tesoglicige

(Matayo 9:9-13; Luuka 5:27-32)

¹³Yeesu cări acnenutige Galilaya
sawa ligi me. Bucurage biname cina
teeme bau me seclige, siige tabe teebib-
ine ebiberăjime. ¹⁴Puma cita ca tabe
liba ädige, yepă täks rarekaake uute-
crena biname ne jepănige ngii Leebi
Alaba me băgră. Tabe adnatăneji ena-
jige täks rarekaake uutecrena mete cabu.
Yeesu teebine jejige egä, "Maane tădi
cane cama otnime." Leebi abujängtige,
teta cama ädige.

¹⁵Ai mule ingwe gaabe ca Yeesu
deedei äbitige Leebi me mete cabu. Puga
ge cuta bucurage täks rarekaake uute-
crena biname piyepu cotre atropengăja
biname. Teepi Yeesu piyepu teeme
abiberăja băgră cama deedei erwăjisi.
Ai lui călu te äti lica gyene, ingle bu-
curage biname cina iyeta padare cabu
Yeesu cama waatni-nusi. ¹⁶Puma cita ca
cotre abiberăja biname, lui cina Parisea
sigu biname gemi, teepi liba jepănisi,
egä Yeesu deedei äbitige täks rarekaake
uutecrena biname cama piyepu cotre
atropengăja biname cama, teepi teeme

abiberăja băgră bine jejemisi egä, "Tabe
baa ngena name pi pepu biname cama
deedei erwăjinige?" ¹⁷Yeesu liba ai
mene itecijige, tabe jejemige egä, "Lui
biname cina miiji birige, teepi singi
lica dokta täăpume. Yepă lui cina pita
cama birige, teepi singi dokta täăpume.
Cane lica tädujine ala asoglecame lui bi-
name cina apu jaangemuge, egä teepi
conocăo gemi; yepă cane conocono bi-
name bine ala asoglecame tädujine."

Ätemleja Deedei Ärwăja căco Lenaja poto cidi me

(Matayo 9:14-17; Luuka 5:33-39)

¹⁸Yepă padare cabu Yoane niye ca
ăciseja biname me abiberăja băgră pi-
iyepu Parisea sigu biname cina deedei
ărwăja căco icrajige Acejiyame ne awe-
jename. Puma cita ca poto biname se-
clige Yeesu bau me, itemlisi egä, "Ngena
name pi Yoane me abiberăja băgră pi-
iyepu Parisea biname bime abiberăja
băgră cina deedei ärwăja căco yaacra-
juge, yepă mäáme abiberăja băgră cina
deedei yăărwăjimusi?" ¹⁹Yeesu jejemige
egä, "Atejăclmuta soriyomu ne liba yaa-
clitusi, mamye rooriye me binamewale
cina deedei ärwăja căco lica yaacrajuge,
tabe liba pisi nyene teta cama. ²⁰Yepă
padare te pa tădepi, liba mamye rooriye
ne pa yaacatepesi, piba teepi deedei căco
pagege lenaja teeme owecu name pi."

²¹Yeesu cuta jejemige egä, "Nuuja
te kirece äciseja căco căbletăăpe plăsu
ne sasa căbletăăpe bora cabu lica
yăăswăruge. Tabe liba pepu jaawenuge,
siige căbletăăpe ne liba jăăcisăjuge,
pui kirece plăsu te lalacumluge, siige
sasa căbletăăpe ne jăăseglăruge. Puma
cita ca kirece plăsu te lăwălutuge sasa
căbletăăpe cabu ca, siige bora te babo
läbituge. ²²Piyepu nuuja te lica kirece
waina niye ne yaapaduruge gouti tăăpe
ca wawenăneji sasa ängăra gwidape
cabu. Tabe liba yaapaduruge, kirece

waina niye te pui sasa ängära gwidape ne yääpluge, inge tuutnecuge, siige waina niye te gawe me lapaduruge pi-iyepu ängära gwidape te sabe läbituge. Pätä kirece waina niye miiji apadura kirece ängära gwidape cabu.” Ai ne-neni ngena ca agli mene Yeesu naace popi jejemige, tabe singi biname cina umle äbitame, egä teepi liba singi Acejiyame me mule ne oomlaname, teepi piba äblicäco sasa saarewale bime mule bine äcwetna.

Ätemleja Sabade Cotre poto cidi me

(Matayo 12:1-8; Luuka 6:1-5)

²³Sabade bimu cabu Yeesu teeme abiberäja bägrä cama wiiti calwacupi ngalebora lui gaabe, pui cabu ädige. Teepi liba eclige, abiberäja bägrä cina wiiti mope bine ecrecimisi, ime cabu mälwä bine jimlecäjemisi, kuu bine erwäjemisi. ²⁴Puma cita ca Parisea sigu biname cina Yeesu ne jejisi egä, “Maane ire, mäame abiberäja bägrä cina baa ngena name pi jewenenisi lui cotrerage gyene Sabade bimu cabu wawename?”

²⁵Yeesu teebibine jejemige egä, “Egäsu weene ituge acnema, Daawida ngena jewenuji, tabe piyepu teta cama lui biname teepi liba cubrowe icrajui deedei cäco. ²⁶Tabe abacituji iiwäreja mete cabu. Puga ge Acejiyame täapume ceereji deedei. Puma cita ca iiwäreja mope biname ngii Abita pui deedei Daawida ne ecäruji. Tabe erwui cuta ecärimuji teta cama lui biname bine. Ai lui Daawida te cotre ne jetropangtuji, inge pui deedei loolo lui cotre ge iyeta biname bime täapume yepä lica iiwäreja biname bime täapume.”

²⁷Puma cita ca Yeesu jejemige egä, “Acejiyame te biname bine niinäce jewenimuji, piba ecituji Sabade bimu ne teeme diibe oocaname. Tabe lica niinäce ecituji Sabade bimu ne, piba jewenimuji biname bine Sabade

cotre bine äcwetname. ²⁸Cane lui te Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cane cuta Yageyame gäne Sabade bimu täapume. Cäme conocäco pisi nyene iicaname, ngena ne miiji wawena ai bimu cabu.”

Biname Lui me Nuuja Poto Ime Duudemu Ge

(Matayo 12:9-14; Luuka 6:6-11)

3 Yeesu cääri abacitige abasecretna mete cabu me. Yepä biname puga ge, lui me nuuja poto ime duudemu ge. ²Poto biname cina puma iregalerage icrajige päpäname, egä Yeesu liba ai biname ne miiji jewenenige Sabade bimu cabu, inge teepi singi ge inge ne päpäname teebine aitname, egä tabe cotre ne bii jetropangtuge. ³Yeesu pita biname ne jejige abujengtame niinäce gaabe me otnime, ⁴piba biname bine itemlimige egä, “Mime cotre te lipu njenininige Sabade bimu cabu ngena wawename, miiji mule wawename coo niya mule wawename; biname ne ätityerame ireclota me coo teeme ireclota ne sabe wawename?”

Yepä teepi nuuja mene lica ge. ⁵Yeesu claabe cama teeme bau me ire acitige pi-iyepu tabe ngenecu mäpu ge, inge teepi owecu cäco ge pui biname täapume. Puma cita ca tabe teebine jejige egä, “Mäame ime tuuti.” Tabe teeme ime uutige, siige cääri miiji me äbitige pui ime te. ⁶Puma cita ca Parisea sigu biname cina äsecrärige, piba taatu abasecretnige Heroda me sigu biname cama, siige teepi mene jitranisi Yeesu ne budre me aglime.

Bucurage Biname Sawa Ligi je

⁷⁻⁸Yeesu abiberäja bägrä cama ädige Galilaya sawa ligi me. Bucurage biname cina Galilaya probins cabu ca teebine ingwe icwisi. Bucurage biname cina cuta seclige babo cewe Yerusalema

ca piyepu nuuja cewe cabu ca Yu-
udea probins ngalebora piyepu Idumea
probins cabu ca cuta Yoridana baduge
nuuja poto doro ca piyepu cewe mara-
mara cabu ca, lui gemi Turo piyepu
Sidona modamoda cewe mameta. Teepi
naace name pi totninisi, ingle teepi
ituge ätecija, Yeesu ngena mule bine
tewenimumi. ⁹ Biname bucurage name
pi Yeesu abiberäja bägrä bine jejemige
poo te amacetnäjäneji lenajame teeme
täapume tabe acenutame piba teepi tee-
bine lica äjwejeräja. ¹⁰ Ingle tabe bu-
curage biname bine miiji me tewenane-
mumi, peei name pi iyeta pita biname
cina lätyepəcäjininusi Yeesu bau me
teeme tääpe ne oomlaname. ¹¹ Lui bi-
name bime trupa cabu niyaniya cable
puga ge, teepi liba Yeesu ne jääpänusi,
teepi teeme opo gaabe je yaatramet-
nemuge, ala labayaninusi egä, “Maane
lui Acejiyame me Bägrä gäte.” ¹² Yepä
Yeesu cable bine kokre cama jaajemuge
egä, “Aitneja gone, egä cane laasi näne.”

**Yeesu Twelb Ätyepäneji
Biname bine Jejäcirmige**

(Matayo 10:1-4; Luuka 6:12-16)

¹³ Yeesu puma cita ca podo cabu me
jegelige, ala tesoglicmige, tabe lui bi-
name täapume singi ge, teepi siige eclige
teeme bau me. ¹⁴ Tabe twelb bine je-
jäcirmige teta cama otnetnejame piyepu
tabe teebibine ingwe ca ätyepame Miiji
Mene jajanename ¹⁵ cuta niyaniya ca-
ble bine äyecrejame. ¹⁶ Age tema pui bi-
name: Simona, Yeesu lui ne einige Pe-
teru ca; ¹⁷ Yakobu piyepu teeme igane
Yoane, Jebedayo me bägrä, Yeesu lui
bine aainige Boargenes ca, peei lui egä,
‘Maadubi me bägrä’; ¹⁸ poto lui An-
drea, Pilipo, Bartoloma, Matayo, Tooma,
Yakobu Alapeus me bägrä, Tadeus, Si-
mona Kanana sigu biname ¹⁹ piyepu Yu-
uda Isakariyota, lui te Yeesu ne budre me
jewabuji.

**Yeesu piyepu Beelsebul,
Satani ca Cuta Lui ne Einenisi**

*(Matayo 12:22-32; Luuka
11:14-23; 12:10)*

²⁰ Yeesu teeme mete me acenutige.
Cääri bucurage biname cina abasecret-
nige teeme bau me, peei name pi tabe
teeme abiberäja bägrä cama padare lica
ge deedei äbitame. ²¹ Yeesu me ingle-
wale cina liba itecijemige ai poto cidi
me, teepi eclige teebine oomlaname,
ingle biname cina jiicisi egä, “Tabe
buduma te bii joomlige.”

²² Poto cotre abiberäja biname lui cina
Yeruselema ca itu seclumi, teepi apu
jiicisi egä, “Yeesu me trupa cabu pisi
nyene niija cable bime mopeyame ngii
Beelsebul. Tabe teeme kokre ca niija ca-
ble bine yääyecräjemuge.” ²³ Puma cita
ca Yeesu teebibine tesoglicmige, ngena
ca agli mene ca jejemige egä, “Satani
te baa lipu yääyecräjemuge niija cable
bine? ²⁴ Nuuja gawe biname cina liba
labelaninusi teemeteme cubu me, teepi
watawata lapirininusi. ²⁵ Cuta yepä in-
gle te liba labelanuge teemeteme cubu
me, pui ingle te lica birige lenaja. ²⁶ Yepä
pana gyene, Satani piyepu tabe lui
bine yaawadimuge teepi liba labelan-
inusi teemeteme cubu me, teeme Sa-
tani me kokre te peega lapiruge, si-
ige tabe yaatramuge. ²⁷ Pätä laati te
liba singi birige kokre biname me mete
me abacita teeme gwidape bine waade-
name, tabe miiji niinäce teebine ätäya.
Piba tabe labacituge teeme mete me,
yaawadimuge teeme ngena yaacrajuge
puma.

²⁸ Cane toraca mene jijenininine: bi-
name cina liba lijaliija niija mule bine
jaawenimusi coo lipu bucurage ni-
iyaniya mene jiicemusi, teepi miiji gemi
kälyä äbitame pui niija cabu ca. ²⁹ Yepä
laati te liba Aceji Seemo poto cidi me ni-
iyaniya mene jiicemuge, pui niija cabu

ca tabe kälyä lica läbituge, ingle pui lui iyeteta niiya gyene.”³⁰ Yeesu ai mene naace popi jiiçige, ingle poto binaame cina lipu jiiçisi egä, “Teeme trupa ngalebora pisi nyene niiyarage cable. Pui te kokre yääcärüge tabe niiya cable bine äyecrejame.” Teepi opo lica ewatnisi, egä Aceji Seemo name kokre gyene ai.

Yeesu me Ingle Biname poto cidi me

(Matayo 12:46-50; Luuka 8:19-21)

³¹ Yeesu me mage piyepu iganewale cina tatarige mete gome, Yeesu luma enajige. Teepi puutucu je jeclajutemige, mene jityepisi teeme bau me, egä teepi singi teebine päpäname.³² Bucurage binaame cina adnatäreji puga ge, Yeesu ne jewaclomtisi, siige teepi jejisi egä, “Eei, mäame mage piyepu iganewale ete nemä puutucu je. Teepi singi mäame täapume.”³³ Yeesu jejemige egä, “Laatu nvene cäme mage piyepu laati bemi cäme naane igane?”³⁴ Tabe piba ire acitanige biname bime cabu me, lui cina adnatäreji icrajige, teebine jewaclomtisi, siige jejemige egä, “Ire, age tema cäme mage piyepu cäme naane igane.”³⁵ Laati te liba Acejiyame me singi ne jaawenuge, tabe lui cäme naane, cäme igane, cäme ngule, cäme mage.”

Ngene ca Agli Mene Kuu Gije Iisabeja poto cidi me

(Matayo 13:1-9; Luuka 8:4-8)

4 Yeesu cääri gije abacitige abiberä-jame Galilaya sawa ligi je. Bucurage biname cina abasecretnige, teebine jewaclomtisi, tabe peei name pi poo cabu acenutige, adnatige, siige poo ne jityepäntisi. Biname cina sawa ligi je icrajimige.² Yeesu teebibine ngene ca agli mene ca ebiberäjimige bucurage mule poto cidi me. Tabe apu jiiçige egä,³ “Iteçijinege! Yepä biname te ädige calwacupi me kuu gije bine iisabe-

jame.⁴ Egäcäro tabe kuu gije bine yiisabäjemige, poto cina gaabe cabu itrametnemige, siige ele cina seclige, erwäjimisi.⁵ Poto kuu gije cina itrametnemige kula gawe cabu. Gawe puma pape gyene. Ingle gawe poone lica gyene, peei name pi gije cina watata tuupletnäridge.⁶ Yepä, bimu te liba nuunu täbitige, gije bine ebemimige, siige jedacromtemige, ingle teeme braju gawe ngalebora me lica ebäcnisi.⁷ Cuta poto kuu gije cina itrametnemige pägepäge mete bora. Pägepäge cina uutinisi, gije bine jetäyemisi, siige kuu lica jepänimisi.⁸ Yepä poto kuu gije cina itrametnemige miiçirage gawe cabu, tuupletnäridge, uutinisi, jeciretnemige, siige kuu jepänimisi. Poto cina lui jepänimisi teeti kuu, poto cina lui siksti kuu, poto cina lui yepä hanred kuu.⁹ Weeme liba tablame piti nemi äteçijame, weene iteçijinege umle äbitame.”

Agesa Ingle Yeesu Biname bine Yaabiberäjemuge Ngene ca Agli Mene ca

(Matayo 13:10-17; Luuka 8:9-10)

¹⁰ Yeesu taatu liba enajige, poto lui cina teta cama waatne-tnäjinusi, teepi abiberäja bägrä cama seclige teeme bau me, siige itemlisi ngene ca agli mene ne aboclomtame.¹¹ Yeesu jejemige egä, “Weeme bau me ituge aboclomta, Acejiyame te lipu biname bine waadena, yepä lui cina camu ge teeme mule oomlana, teeme bau me ngene ca agli mene taatu ituge iicema.”¹² Peei name pi toraca gyene, Acejiyame me mename binaame lipu ituge iicana teeme poto cidi me egä, “Teepi puu jääpänusi cane ngena jaawenune, yepä teepi umle lica ngena tääpu myene. Cuta teepi puu yääteçijemuge cane lui mene jiiçune, yepä teepi opo lica yaawatnusi.”

Peei name pi teepi lica
tatatrongärinusi
Acejiyame te teebibine kälyä wawename
teeme niya mule cabu ca.”

**Yeesu Ngene ca Agli Mene
ne Eboclomtige Kuu Gije
Iisabeja poto cidi me**

(Matayo 13:18-23; Luuka 8:11-15)

¹³Puma cita ca Yeesu teebibine jejemige egä, “Weene liba lica ngene ca begliye căme mene kuu gije iisabeja poto cidi me, weene cuta piba ngene ca lica pегlemepeye poto ngene ca agli mene bine? Yoo siige, cane eboclomtenine. ¹⁴Lui biname te kuu gije bine yiisabäjemuge, tabe Acejiyame me Mene jaajananemuge. ¹⁵Lui kuu gije cina yaatrametnemuge gaabe cabu, pui lui eei biname bime pana gemi, lui cina mene liba yäatecijemuge, piba Satani te täduge, yäasecräremuge pui mene bine. ¹⁶Lui kuu gije cina yaatrametnemuge kula gawe cabu, pui lui eei biname bime pana gemi, lui cina liba Miiji Mene yäatecijemuge, siige gege cama watata joomlusi. ¹⁷Yepä teepi matikäli padare taatu jäärungusi, inge teepi epu pana braju căco gije liiyepu. Teepi liba mäpu ne jääpänusi coo teeme poto cidi me liba jicetnäjemusi, inge teepi pui Miiji Mene ne jäärungusi, teepi piba taatu teeme ätrunga bine yaabmalicmusi. ¹⁸Lui kuu gije cina yaatrametnemuge pägepäge mete cabu, pui lui eei biname bime pana gemi, lui cina Miiji Mene yäatecijemuge, ¹⁹Yepä mäpu ngene atwanena cina ai gawe ireclota poto cidi me cuta singi rarekaake piyepu poto gwidape täapume, teepi peei Mene ne jätäyusi pägepäge seeasea pana, siige kuu căco läbituge pui mene te. ²⁰Lui kuu gije cina yaatrametnemuge miijirage gawe cabu, pui lui eei biname bime pana gemi, lui cina Miiji Mene yäatecijemuge, opo yaawatnusi, siige teeme cabu kuu

jaawenimuge, poto bime cabu teeti kuu, poto bime cabu siksti kuu, poto bime cabu yepä hanred kuu.”

**Ngene ca Agli Mene
Lampa poto cidi me**

(Luuka 8:16-18)

²¹Yeesu cuta nuuja ngene ca agli mene jejemige egä, “Biname te liba lampa ne jaabotuge, tabe diiba ca lica yäärugäruge coo lica yaacituge dade lolebora me, yepä cabu je yaatecwantuge mete ne apaclyerame. ²²Cuta pepu gyene, page biname bime bau ca ngena ämlitäneji gyene, pajecu me pagege äbita teeme täapume, piyepu page teepi lui mule umle lica gemi, teepi pagege umle äbita. ²³Weeme liba tablame piti nemi ätecijame, weene itecijinege umle äbitame.”

²⁴Yeesu cuta jejemige egä, “Weene ngena itecijinuge, weeme mope cabu eciteye. Weene luma ngälu yäacärimuye biname bine, weebibine cuta puma ngälu birige ceera, cuta poto cerämu weebibine birige ceera. ²⁵Lui biname me umle pisi nyene, teebine cerämu ceera. Yepä lui biname umle căco gyene, inge tabe singi lica gyene umle täapume, Acejiyame te teeme bau ca pa yaacatepi, teeme lui matikäli umle pisi nyene.

**Ngene ca Agli Mene Gije
Uutana poto cidi me**

²⁶Yeesu jejemige egä, “Apu gyene, Acejiyame te liba biname bine yaawadimuge. Yepä biname te kuu gije bine yiisabäjemuge teeme calwacupi cabu. ²⁷Tabe ciye cabu ute waagruge, bimu cabu ireclota yaanajuge, cuta ciye je waagruge. Peei padare cabu gije cina täpletnäruge, siige luutinusi, yepä tabe umle lica birige, egä ai mule te lipu läbituge. ²⁸Gawe te teemämu jaawenimuge gije bine uutaname,

kuu wawename. Niinäce ingle cina luutinusi, puma cita ca mope, siige ingwe ca kuu cina täsuge mope cabu ca. ²⁹Kuu cina liba ngade läbitininusi, tabe ingle bine jaaclanimuge, ingle ärucna padare te bii tatyaramtuge.”

**Ngene ca Agli Mene Mastad
Kuu Gije potu cidi me**

(Matayo 13:31-32, 34; Luuka 13:18-19)

³⁰Yeesu jejemige egä, “Mine ngena mule ca yaatonärusi Acejiyame te biname bine lipu waadena? Mine pui mule ne lipu ngena ca agli mene ca yaaboclomtusi? ³¹Peei lui epu pana gyene mastad kuu gije, lui te matikälirage iyeta potu kuu gije bau ca. Liba jaacnuge gawe ngalebora me, ³²täpletnutuge, luutuge, siige baborage läbituge iyeta calwacupi gije cabu ca. Tabe uli pana jaaguge, modamoda ciipe bine jaawenimuge, siige ele cina saacluge, mete bine pui uuwa cabu yaarangäjemusi.”

³³Bucurage apu pana ngena ca agli mene ca Yeesu biname bine ebiberäjemige. Teepi luma ngälu ibi ge umle äbitame, tabe pui ibi jejananemige. ³⁴Tabe biname bine ngena ca agli mene taatu ca jejananemige, yepä tabe liba teeme abiberäja bägrä cama taatu enajige, tabe piba iyeta pui ngena ca agli mene bine eboclomäjimige teeme bau me.

Yeesu Sawa cabu Buuwe ne Jiibige

(Matayo 8:23-27; Luuka 8:22-25)

³⁵Pui bimu mämleteca Yeesu abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Biiri naclege, yuuresi sawa nuuja potu doro me.” ³⁶Puma cita ca abiberäja bägrä cina biname bine sebmalmisi, acetnäriige poo cabu me, Yeesu luma enajige, siige teepi teta cama abyemärinisi. Nuuja poo cina teebibine ingwe icwemimisi. ³⁷Puma cita ca kokre buuwe te titwige, uule kuu cina

tacetneräjininisi poo cabu me, siige poo te mameta ge niiye ca apana. ³⁸Yeesu lui waapo jage ute, mope pila papa cabu jage. Puma cita ca abiberäja bägrä cina teebine elotnantisi, jejisi egä, “Abiberäja biname, maane nää owecu lica gäte, egä mine mameta gemi abumetna?” ³⁹Siige tabe abujängtige, kokre cama buuwe ne jejige piyepu uule kuu bine jejemige egä, “Siige! Bojä jiginege!” Puma cita ca buuwe te äjutige, siige bulubulu mataru te enajige. ⁴⁰Tabe jejemige egä, “Miiji lica gyene weene wälu äbita. Nää, weene cäro camu gemi cebine ätrunga?” ⁴¹Teepi mage wälu me äbitininisi, ätemläjinisi egä, “Baa laasi nyene ai biname? Buuwe piyepu uule cina teeme mene jitecijiisi.”

**Yeesu Miiji Jewenige Niiya
Cable cama Biname ne**

(Matayo 8:28-34; Luuka 8:26-39)

5 Yeesu teeme abiberäja bägrä cama yuurige Galilaya sawa nuuja potu doro me Gerasene gawe cabu me. ²Tabe liba poo cabu ca arpatige, tabe opopa eyige biname cama, lui tasatige kula waja cabu ca, budre biname bine luma gape yaacranimusi. Pui biname me trupa ngalebora puga ge niyarage cable, ³siige tabe kula waja cabu lui gape gemi, pui cabu yaanajuge. Nuuja te äblicäco ge teebine seea ca ätäya. ⁴Bucurage gääbu teeme ernge piyepu ime ituge ätäya ayana ca piyepu seea ca, yepä iyeta padare cabu tabe seea bine jijweclimuge, ayana bine yaagabicmuge. Nuuja te kokre lica ge teebine iibaname. ⁵Tabe iyeta padare, ciye bimu, kula waja gape cabu ta piyepu podo cabu ta diibe cäco waatnetnäjuge. Tabe niiya ala yaasatuge, kula ca däcu läcäranuge.

⁶Tabe cudecewe pana ge, Yeesu ne liba jepänige, siige uuwamige teeme bau me, teeme opo gaabe je kokorare ca

ääpednu-tige. ⁷⁻⁸Yeesu jejige egä, “Ni-
iya cable, ai biname cabu ca tasati!”
Tabe babo ala abayige egä, “Yeesu,
caburage Acejiyame me Bägrä, maane
singi ngeno mäte căme täápume? Cane
Acejiyame me ngii cabu naawejananine,
gone sabe nawenute cebine.” ⁹Yeesu
itemlige egä, “Maane ngii laasi näte?”
Tabe jejige egä, “Cane ngii lui Sange
găne, ingle cine bucurage gemi.” ¹⁰Tabe
Yeesu ne ewejanige egä, tabe teebibine
lica yăäyecräjemuge pei gawe cabu ca.

¹¹Baborage ngeangeranga blome tomi
puga ge teeme mameta, podo wa-
jwa cabu deedei täápume yuunguretnä-
jemisi. ¹²Siige niiya cable cina Yeesu
ne ewejanisi egä, “Cibibine nityepini
blome bime trupa bora äbăcname,” ¹³si-
ige Yeesu jejemige teepi otnime. Puma
cita ca niiya cable cina täsechrărige pui
biname me trupa cabu ca, siige blome
bime trupa cabu me ebăcnisi. Pui blome
tomi lui neeneni tausen pana ge, podo
wajwa ta uuwamitnige, sawa cabu me
uupletnărige, siige abumetnige.

¹⁴Blome ire atwi biname cina uucrat-
nige, idre ecenanisi babo cewe cabu
me piyepu teeme gome lui poto cewe
piti nemi. Biname cina eclige păpăname,
egä ngena te băpletnutige. ¹⁵Teepi liba
atyarige Yeesu bau me, teepi jepănisi
biname ne, lui te niinäce niiya cable
bine sewadenanemumi. Tabe puga ge
adnatăneji, căbletăăpe asigrăneji ge, mi-
ijirage ngene atwanena cama ge, siige
teepi wălu me äbitininisi. ¹⁶Lui cina
jepănisi ai mule ne, teepi biname bine
jejananemisi, ngena te băpletnutige ni-
iya cable cama biname täápume pi-
iyepu blome bime täápume. ¹⁷Siige
teepi Yeesu ne jejisi teeme gawe ne
abmalame.

¹⁸Yeesu liba biiri poo cabu me
acenuage, niiya cable cina lui biname
ne scenenanumesi, tabe Yeesu ne je-
jige teta cama otnime. ¹⁹Yepă Yeesu äb-

wăricige, jejige egä, “Acnenuti määme
binamewale bime bau me, jejemepi,
määme Yageyame te ngena miiji bii
naawenige piyepu tabe lipu owecu ge
määme täápume.” ²⁰Pui biname te siige
abyemărige, Ten Modamoda Cewe gawe
cabu ta otnetnăjige, jejananemige, Yeesu
ngena ituge wawena teeme täápume.
Iyeta biname cina mutăcăco äbitininisi.

Yairus me Ngulebăgră piyepu Pita cama Magebi

(Matayo 9:18-26; Luuka 8:40-56)

²¹Yeesu sawa ne yuurige, poo cabu
ca arpatige, siige bucurage biname cina
teeme bau me tabasecretnige, teebine
jewaclomtisi sawa ligi je. ²²Yepă rooriye
te cuta tădige ngii Yairus, lui yepă
babo biname gyene pui cewe me abase-
cretna mete täápume. Tabe Yeesu ne
liba jepănige, ajarige teeme opo gaabe
ernge gome, ²³ewejanige egä, “Căme
matikăli băgră budre mameta gwene.
Tădi määme ime acitame teeme papa
cabu me teebine miiji wawename, siige
tabe piba ireclota ne jepăninige.”

²⁴Puma cita ca Yeesu teta cama ädige.
Bucurage biname cina teebine ingwe
icwisi, siige jidudnecăjisi iyeta poto ta.
²⁵Puga ge cuta yepă magebi, lui te
uudi apira pita cama ge twelb kămăge
ngalebora. ²⁶Tabe magerage măpu cabu
waanajenanepi, liba maramara dokta
bime bau me waatnanepi. Tabe puu
iyeta teeme rarekaake bine yaaswe-
mepi dokta bime bau me, yepă teepi
ăblicăco ge teebine ätityera, yepă teeme
pita te baborage me lăbitepi. ²⁷⁻²⁸Tabe
Yeesu poto cidu me ituge ätecija, siige
ngene jotwanige egä, “Cane liba teeme
căbletăăpe taatu joomlenine, cane pama
miiji äbitenine.” Puma cita ca tabe bi-
name bime sobe cabu oclige Yeesu me
kaake poto cidu ca, ²⁹teeme căbletăăpe
ne joomlige, siige pita te piba taatu
apirige. Tabe asicnantige egä, “Cane mi-

iji bäbitine!”³⁰ Yepä Yeesu piba taatu umle äbitige, egä kokre te basatige teeme cabu ca. Tabe biname bime sobe cabu atatrongtige, jejemige egä, “Cäme cäbletääpe ne laati te bii noomli-ge?”³¹ Teeme abiberäja bägrä cina jejisi egä, “Maane jepänenemite biname cina lipu näädudnecäjinisi, peei name pi maane ngeno me pepu nijinite, egä laati te cäme cäbletääpe noomlige.”³² Yepä Yeesu ire acitanige biname bime bau me umle äbitame, egä laati te cebine bii noomlige.³³ Siige pui magebi, lui te umle ge Yeesu ngena jebenige teeme täापume, tabe wälu piiyepu alongca cama toclige Yeesu bau me. Tabe teeme opo gaabe je ernge gawe me ajarige, jejige iyeta ngena cina bäbitininisi teeme täापume.³⁴ Yeesu jojige egä, “Bägrä, mäame ätrunga te meebine miiji bii naawenige. Äte, maane oculi ngenecu poode cama. Mäame pita te ingwe ca meebine lica pa noomlepi.”

³⁵ Yeesu liba magebi cama camu mene iicema cabu, Yairus me mete cabu ca mene secanisi teeme bau me egä, “Mäame bägrä siige budre gwene. Maane ngeno me cerämu jewagrijenite abiberäja biname ne maane cama ot-nime.”³⁶ Yeesu liba itecijige, tabe Yairus ne jejige egä, “Wälu gone, miiji ätrunga taatu.”³⁷ Siige puma cita ca tabe ädige teeme mete me. Tabe nuuja biname ne padare lica ecäriige teta cama ot-nime yepä Peteru piiyepu Yakobu teeme igane Yoane cama.³⁸ Teepi liba atyarige, Yeesu jepänige, biname cina lipu papa me äbitininisi, ele jolwisi.³⁹ Tabe mete cabu abacitige, biname bine jejemige egä, “Weene ngena guugla gemi? Weene ngena ele gemi? Bägrä budre lica gwene, tabe ute gwene.”⁴⁰ Yepä teepi Yeesu ne ngange ecwänisi, siige tabe teebibine puutucu me isemige. Piba tabe

abacitige bägrä me mage, babe piiyepu teeme nesae abiberäja bägrä cama puupu cabu me, bägrä luma ätwitäneji ge.⁴¹ Tabe ime gome jwoomlige, jojige egä, “Talita kuum,” lui egä, “Matikäli ngulebägrä, arpinanti!”⁴² Tabe piba taatu arpinantige, siige gije abacitige otnetnejame. Tabe lui twelb kämäge ge. Lui cina ai mule ne jepänisi, teepi mutäcäco äbitininisi.⁴³ Yeesu kokre cama mene jejemige egä, “Gone biname bine jaajanemuye ai poto cidi me,” yepä tabe jejemige bägrä ne dedei ceerame.

Yeesu ne Nasareta Cewe je Jigyisi

(Matayo 13:53-58; Luuka 4:16-30)

6 Yeesu teeme abiberäja bägrä cama pui cewe ne sebmilige, teemerage cewe me tacnenutige.² Sabade bimu cabu tabe gije abacitige abiberäjame abasecretna mete cabu. Bucurage biname puga ge teeme mene itecijemige. Teepi mutäcäco äbitininisi, jiicisi egä, “Ai biname te luga tabiberäjumi iyeta ai? Tabe luma cita ca ai mule ne secatumi? Tabe lipulipu kokre cama mule bine jewenenemige?”³ Egäsu tabe pui mete raranga biname gyene, Mariya me bägrä, Yakobu Yoose Yuuda Simona naabibime naane gyene. Teeme ngulewale aga icrajananemige mine cama.” Puma cita ca teepi teebine jigyisi.⁴ Yeesu teebibine jejemige egä, ‘Acejiyame me mename biname ne yaacatusi iyeta poto ta, yepä lica teemerage cewe cabu je, teemerage inglewale cina piiyepu teeme mete biname cina.”⁵ Tabe puu teeme ime aacitige nesae biname bime papa cabu me, siige teebibine miiji me jewenimige, yepä tabe bucurage ciitaca mule äblicäco ge wawena puma, ingle biname cina ätrunga cäco ge.⁶ Tabe mutäcäco ge teeme ätrunga cäco mule name pi.

Yeesu Teeme Twelb Abiberäja Bägrä bine Jityepäjemige

(Matayo 10:5-15; Luuka 9:1-6)

Puma cita ca Yeesu otnetnäjige mameta cewe gaabegabe ta, biname bine ebiberäjimige. ⁷Taba pui twelb abiberäja bägrä bine tesoglicmige, neeneneni neeneneni jityepäjemige kaakesea wawename. Taba kokre ecärimige niya cable bine äyecrejame, ⁸piiyepu jejemige egä, “Weeme otnetneja cabu je weene nuuja gwidape bine gone yaawadimuye yepä otnetneja suru taatu bine. Gone yaawadimuye deedei coo diiba coo rarekaake. ⁹Weene ernge gwidape asigräripeye, yepä gone yaawadimuye tuwängle cäbletääpe.” ¹⁰Taba cuta jejemige egä, “Weene liba lui cewe me naacluge, inajininuge biname cama, lui cina iwadininusi teeme mete me, ngälu weene pui cewe ne liba saabmaluye. ¹¹Yepä lui cewe cabu biname cina liba weebibine lica jiwablininusi coo lica jitecijinusi, teeme tuuwe bine jääglubäjemuye weeme ernge cabu ca, siige saabmaluye pui cewe ne. Teepi ai cabu ca umle läbitininusi, egä teepi pagege niya daremu ne päpäna.”

¹²Siige puma cita ca abiberäja bägrä cina otnetnäjinisi, biname bine je-jananemisi, egä teepi miiji teeme niya mule cabu ca atatröngärame. ¹³Teepi bucurage niya cable bine iyecräjemisi biname bime trupa cabu ca piiyepu pita biname bine oil ca eganimisi, siige teepi miiji äbitininisi.

Yoane Niiye ca Äciseja Biname me Budre

(Matayo 14:1-12; Luuka 9:7-9)

¹⁴Galilaya probins mope biname Heroda te itecijige Yeesu poto cidi me, inge teeme ngii babo äbitige. Poto biname cina jicisi egä, “Yeesu lui Yoane

niiye ca äciseja biname sine. Acejiyame te teebine budre cabu ca yaarpinantepi, pui name pi teeme kokre pisi nyene ciitaca mule bine wawenecame.” ¹⁵Poto cina jicisi egä, “Taba lui Eliya sine,” poto cina egä, “Taba lui Acejiyame me yepä mename biname gyene, epu pana teeme sasa mename biname cina liiyepu.” ¹⁶Yepä Heroda liba itecijige Yeesu poto cidi me, taba jicige egä, “Taba Yoane sine, cane lui täöpume jaajemepene mope äläcnutame. Taba te tacnenutumi ireclota me.”

¹⁷⁻¹⁸Heroda apu jicige, inge taba teeme igane Pilipo me coga Herodiyas ne itu waacatepi. Yoane Heroda ne itu jaajananepe egä, “Peei lui conocono gyene maane mäame igane me coga uutecra.” Puma cita ca Herodiyas te Heroda ne jaajepi Yoane ne oomlaname, seea ca ätäyame, krokeciye mete cabu me acitame, siige Heroda te teeme singi ibi jaawenepi. ¹⁹Herodiyas Yoane ne jäämugetnepi teeme mene name pi. Taba singi ge teebine budre me acitame, yepä taba äblicäco ge Heroda name pi. ²⁰Heroda lui wälu ge Yoane täöpume, inge taba opo yaawatnepi, egä Yoane lui miijirage conocäco biname gyene, taba siige cängenarage ire jaatwepi. Taba singi ge teeme mene ätecijame, ngänuge taba puu ngenecu mäpu me läbitanuge, taba liba jäätecijanuge.

²¹Siige Herodiyas te miiji padare ne jääpänepi, Heroda liba soriyomu ne jaawenepi teeme ärngi bimu täöpume. Taba ala taasoglecmepi teeme ingwe gaabe ca lui modamoda biname bine, cubu mope biname bine piiyepu nuuja Galilaya ngii biname bine. ²²Teepi liba deedei cabu jage, Herodiyas me beecma bägrä te piba tabacitige, giire jewäjige, siige Heroda piiyepu soriyomu biname bime ngenecu gege jewenimige. Heroda ngulebägrä ne jojige egä, “Naji, maane singi ngeno mäte? Cane nääcärenine.

²³ Cane Acejiyame me ngii cabu naajenine, egä maane liba ngena täापume nätinärenite, cane nääcärenine, ngänu gyene puu cäme gawe cebocebo.”

²⁴ Puma cita ca ngulebägrä te oclige mage ne ätemlame egä, “Cane ngena täापume itinärenine?” Mage te jojige egä, “Jejepi Yoane niye ca äciseja biname te mope täापume.” ²⁵ Ngulebägrä te piba taatu acenutige Heroda bau me, jejige egä, “Cane singi gäne maane cebine watata ceerame Yoane niye ca äciseja biname me mope. Pleito cabu secanepi cäme bau me päpäna täापume egä tabe budre.” ²⁶ Ai mene te puu Heroda ne ngenecu mäpu me jebenige, yepä tabe äblicäco ge ngulebägrä me singi ne kaake me wawename, inge tabe lui mene jojige soriyomu biname bime opo gaabe je. ²⁷ Siige tabe piba taatu yepä awamuta biname ne jityepige Yoane me mope ne äläcnutame, acaname. Awamuta biname te ädige krokeciye mete me, Yoane me mope ne jeläcnutige, ²⁸ pleito cabu secanige soriyomu puupu cabu me, siige ngulebägrä ne ocärige. Ngulebägrä te ocärige teeme mage ne. ²⁹ Yoane me abiberäja bägrä cina liba itecijemige ai poto cidi me, teepi seclige, teeme budrekaake ne ecatisi, siige gape cabu me ecitisi.

Yeesu Faib Tausen Biname bine Engärimige

*(Matayo 14:13-21; Luuka
9:10-17; Yoane 6:1-14)*

³⁰ Yeesu me ätyepäneji biname cina täcnäridge teeme bau me, jejisi, iyeta teepi ngena ituge wawena piyepu abiberäja. ³¹ Puma cita ca Yeesu teebibine jejemige egä, “Mine min taatu naclege taatu cewe me. Weene puma matikolä padare ngene pocineye.” Tabe apu naace popi jejemige, inge bucurage biname cina iyeta padare cabu teeme

bau me twaatninusi, peei name pi tabe teeme abiberäja bägrä cama padare lica ge deedei äbitame. ³² Siige teepi taatu eclige poo gaabe biname cäco cewe me.

³³ Yepä bucurage biname cina jepänimisi, teepi liba abyemärinisi, siige teepi opo ewatnimisi teebibine. Puma cita ca teepi iyeta maramara cewe cabu ca ernge ta uuwamitnige, niinäce puupu ne joomlisi, Yeesu lui puupu cabu me teeme abiberäja bägrä cama ädige. ³⁴ Teepi liba atyarige, Yeesu poo cabu ca arpatige, siige baborage biname tomi ne edäridge. Tabe baborage owecu jeglemige teebibine, inge teepi epu pana icrajige maamoi liiyepu, lui bime ire atwi biname lica gyene. Siige tabe gije abacitige teebibine abiberäjame bucurage mule poto cidi me.

³⁵ Liba mämle bimu me äbitige, abiberäja bägrä cina seclige Yeesu bau me, jejisi egä, “Siige mämle gyene, cuta ai lui biname cäco cewe gyene, ³⁶ peei name pi ai biname bine jityepimi mameta calwacupi cewe me piyepu maramara cewe me teepi deedei aletname.” ³⁷ Yepä Yeesu jejemige egä, “Weene te deedei ecäremeye teeme loolo me.” Teepi itemlisi egä, “Cije cine lipulipu teebibine engärenemisi? Mine liba singi gemi teebibine ngeerame, mine miiji neeneni hanred silba rarekaake ca deedei aletna.” ³⁸ Yeesu itemlimige egä, “Weeme lija buluduu gemi? Äte, naaclege päpäname!” Teepi jepänimisi, jejisi egä, “Cime faib buluduu gemi piyepu neeneni cibu bumate gegi.”

³⁹ Yeesu puma cita ca abiberäja bägrä bine jejemige biname bine abele-name maramara tomi wawename siige adnaterame baace cabu, ⁴⁰ siige teepi maramara tomi cabu adnatäridge. Poto tomi lui fifti biname ge, poto cerämu ngälu yepä hanred oomlaname. ⁴¹ Puma cita ca Yeesu pui faib buluduu bine se-

wadimige neeneni cibi cama, cabu me ire acitige, Acejiyame ne eso ecäriige, itrecimige, siige abiberäja bägrä bine ecärimige biname bine ceeraname. Tabe cuta pui neeneni cibi bine jaabelanige biname bine ceeraname. ⁴²Teepi erwäjimisi, ngene jeglemige. ⁴³Abiberäja bägrä cina etomlicmisi lui deedei cibi cina cebo abamutiniisi, jengärimisi, siige twelb diiba cina tapanininiisi. ⁴⁴Lui rooriye cina erwäjimisi, teepi faib tausen ge.

Yeesu Niiye papa cabu Otnige

(Matayo 14:22-33; Yoane 6:15-21)

⁴⁵Piba taatu Yeesu abiberäja bägrä bine jejemige poo cabu acetnerame teeme niinäce gaabe otnime sawa nuuja poto doro me uuraname Betesaida cewe me, piba tabe pui padare cabu biname bine jityepäjemige. ⁴⁶Yeesu liba biname bine yewo jewenanemige, pui ingwe gaabe ca tabe ädige podo cabu me irecu ätumutame. ⁴⁷Liba ciuye tumlige, poo lui sawa cunäcäpu jage, Yeesu teeme taatu doro cabu jage. ⁴⁸Tabe liba jepänige, egä teeme abiberäja bägrä cina niiya ne bii jepänisi poo äwäca cabu, ingwe buuwe te opoporage tipwäjige, tabe sewali mameta me teeme bau me ädige niiye papa cabu ta. Tabe singi ge teebibine äsuplengame, ⁴⁹yepä abiberäja bägrä cina teebine jepänisi niiye papa cabu otni je. Teepi apu jengemige, egä dadrage ge, siige teepi niiya ala abayininiisi. ⁵⁰Teepi iyeta teebine jepänisi, siige babo wälu me äbitininiisi.

Puma cita ca Yeesu teebibine jejemige egä, “Wälu gone läbitininuye. Cane säne.” ⁵¹Puma cita ca tabe poo cabu acenutige, siige buuwe te äjutige. Abiberäja bägrä cina mutäcäco äbitininiisi temiji pi. ⁵²Teepi puu jepänisi, Yeesu buluduu piyepu cibi bine bucurage me lipu jewenimige, yepä teepi opo lica

ewatnisi teeme kokre ne, ingwe teeme ngene atwanena tuuberage ge.

Yeesu Pita Biname bine Miiji Jewenimige Genesareta Gawe cabu

(Matayo 14:34-36)

⁵³Yeesu teeme abiberäja bägrä cama sawa ne yuurige, atyaramtige Genesareta gawe cabu me, siige poo te puma ipyige. ⁵⁴Teepi liba poo cabu ca ärpige, biname cina Yeesu ne piba taatu opo ewatnisi, ⁵⁵siige uuwamitnige, cewe gaabegabe ta idre eceananiisi. Biname cina liba itecijemige, egä Yeesu luci yene, teepi siige pita biname bine piyeme waaku cabu ewadane-misi. ⁵⁶Iyeta poto ta Yeesu luma waatnetnäjuge: modamoda cewe, matimati cewe piyepu calwacupi cewe cabu ta, puupu luma pajecu ge, piyeme pita biname bine yaawadanemusi. Teepi Yeesu ne yaawejanusu pita biname cina teeme cäbletääpe pepyämu taatu oomlaname. Iyeta lui cina joomläjusi, miiji läbitininusi.

Saarewale bime Abiberäja

(Matayo 15:1-9)

7 Parisea sigu biname piyepu Yerusalemä ca lui poto cotre abiberäja biname cina seclumi, teepi abasecretnige Yeesu bau me. ²⁻³Teepi jepänisi, egä teeme abiberäja bägrä cina ime äciseja cäco deedei erwäjemisi. Teepi peei lui saarewale bime mule ne lica jaawenusu Parisea biname piyepu nuuja Israela biname bime pana, lui cina deedei lica loolo, teepi liba conocäcorage mule ca niinäce ime lica lääcisäjiniisi cude gwidape cabu ca kälyä äbitame. ⁴Cuta teepi liba täcnärüge aletna puupu cabu ca deedei cama, teepi pui deedei lica yäärwäjimusi, liba niinäce lica jääcisäjemusi. Piti nemi cuta bucurage poto saarewale bime mule, teepi lui

bine jaawenimusi, naace teepi lipu conocäcorage mule ca jääcisäjemusi kaapo, pani, piyepu lijali ja ängära gwidape bine cuta piyepu ute gwidape bine.

⁵Siige pui Parisea biname piyepu cotre abiberäja biname cina Yeesu ne itemlisi egä, “Ngena name pi mäame abiberäja bägrä cina saarewale bime mule bine lica yäacwetnimusi, yepä teepi äciseja cäco ime ca deedei loolo?”

⁶Yeesu jejemige egä, “Toraca gyene, mename biname Isaya lui niinäce gaabe mene jiiucuji weeme poto cidi me. Weene walya biname gemi, tabe lipu soogäruji egä,

‘Ai biname cina cebine, lui Acejiyame gäne, teeme tage miipe ca nawepyeräjusi, yepä teeme ngene atwanena cudecewage gyene cäme bau ca.

⁷Nuuja miiji lica gyene teepi cebine opo gaabe me acitame, ingle teepi biname bine yaabiberäjimusi cotre bine äcwetname, lui cäme cotre lica gemi.”

⁸Yeesu cuta jejemige egä, “Weene läb-wäricinuye wawenecame, Acejiyame te ngena jijinuge, yepä weene saarewale bime mule bine jaawenimuye. ⁹Weene mage umle gemi Acejiyame me Mene ägyi saarewale bime mule bine cängenarage äcwetname. ¹⁰Moose te jiiucuji egä, ‘Weene miiji mage babe bine opo gaabe me acita,’ piyepu egä, ‘Laati te liba teeme mage babe poto cidi me niyarage mene jiiicemuge, teebine miiji budre me acita.’ ¹¹Yepä weene te yaabiberäjimuye, egä laati te liba teeme mage babe bine jaajuge egä, ‘Cane äblicäco gäne weebibine ätityera, ingle cane lui gwidape ca ätityerame weebibine, cane itu secitumene Acejiyame täapume,’ ¹²siige tabe kälyä läbituge teeme mage babe bine ätityera cabu ca. ¹³Weene Acejiyame me Mene ne kaake

me jaawenuye saarewale bime mule ca, weene lui yaabiberäjimuye. Piti nemi bucurage apu pana mule, weene lui bine jaawenimuye.”

Lui Gwidape cina Biname ne Niiya me Jaawenusi

(Matayo 15:10-20)

¹⁴Yeesu biname bine cääri tesoglicmige teeme bau me, jejemige egä, “Weene iyeta cebine näteciyeje, umle äbitinineye. ¹⁵Lui gwidape te labacituge biname me trupa ngalebora me, pui te äblicäco gyene teebine niiya me wawename. Yepä lui te tasatuge teeme ngenecu cabu ca, pui te teebine niiya me jaawenuge. ¹⁶Weeme liba tablame piti nemi äteciyame, weene itecijinege.”

¹⁷Puma cita ca Yeesu biname bine sebmalmige, mete me abacitige. Puma teeme abiberäja bägrä cina teebine itemlisi pui ngene ca agli mene ne aboclomtame. ¹⁸Yeesu jejemige egä, “Baa weene cuta umle lica gemi! Weene nää lica jepäneniye, egä ngena te labacituge biname me trupa cabu me, peei te äblicäco teebine niiya me wawename, ¹⁹ingle lica labacituge teeme ngenecu bora me yepä teeme came cabu me, siige ingwe ca tasatuge teeme cabu ca.” Ai iicema cabu Yeesu jiiicige, egä nuuja deedei cibi cude lica gemi.

²⁰Puma cita ca tabe jiiicige egä, “Lui te tasatuge biname me ngalebora ca, peei te teebine niiya me jaawenuge. ²¹Ngalebora ca, biname me ngenecu bora ca saacluge niyarage ngene atwanena cina. Puma cita ca cuta saacluge singi sargi ero mule wawename, singi gwidape ero me, budre me aglime, ²²mule wawename biname cama lui te teeme coga coo rooriye lica birige. Ngenecu bora ca cuta saacluge gwidape singisingi cina, piyepu singi nuuja maramara niiya mule bine wawenet-

näjame, angletnejame, ajiri cama mule wawenname, ire patre aglime, niiyaniya mene iicetnejame, teemämu awepyeräjame, budubuduma mule wawenecame. ²³Iyeta ai niiya singisingi cina, lui ngalebora ca saacluge, biname ne niiya me jaawenusi.”

Yepä Magebi me Ätrunga

(Matayo 15:21-28)

²⁴Puma cita ca Yeesu abyemäriige, ädige babo cewe Turo gawe cabu me. Tabe yepä mete cabu me abacitige, siige tabe singi lica ge nuuja biname te umle äbitame, egä tabe pisi nyene mete cabu, yepä tabe äblicäco ge ämlitäneji lenaja. ²⁵Yepä magebi, lui me ngulebägrä niiya cable cama ge, liba utecijige Yeesu poto cidi me, tabe piba taatu teeme bau me toclige, siige ajarige teeme opo gaabe je ernge gome. ²⁶Ai magebi lui Israela biname lica gwene, tabe Griik meneyame magebi gwene. Tabe Poenikiya babo cewe je aplimluji Suriya gawe cabu je. Siige tabe Yeesu ne ewejanige niiya cable ne asatame teeme bägrä me trupa cabu ca. ²⁷Yepä Yeesu ngene ca agli mene ca jojige egä, “Miiji niinäce bägrä bine deedei ceera. Niiya gyene teeme deedei acata, drego plongo bime täapume iisaba.”

²⁸Magebi te Yeesu ne teeme ngene ca agli mene jewecnistige, jejige egä, “Toraca babo biname, yepä dade gawe me lui drego plongo cina lätwitaninusi, teepi yäärwäjimusi pläpupläpu bine, bägrä bime bau ca lui cina saatrametnemuge.” ²⁹Yeesu jojige egä, “Maane miijirage mene ca nawecnistite. Äte ocli mete me. Niiya cable te bii tasatige mäame bägrä me trupa cabu ca.” ³⁰Magebi te acnenutige teeme mete me, puma bägrä ne jopänige ätwtäneji ge ute puupu cabu, siige umle äbitige, egä cable te bii basatige.

Yeesu Mene Iicema cäco Tablame Buduma Biname ne Miiji Jewenige

³¹Yeesu ebmalige babo cewe Turo gawe ne, Sidona babo cewe ta ädige piyepu Ten Modamoda Cewe gawe cabu ta, ngälu Galilaya sawa ne joomlige. ³²Puma teeme bau me ecanisi tablame buduma biname ne, lui te mene cängena lica jiiicemuge. Teepi Yeesu ne ewejanisi teeme tääpe ne oomlaname. ³³Yeesu teebine ecatige biname bime sobe cabu ca, taatu cewe me ecanige. Puma tabe teeme ime kukluta aacitige teeme tablame bora me, piba mote eclemutige teeme ime kukluta cabu me, siige joomlige teeme wätä ne. ³⁴Piba tabe ire acitige cabu me, ngenecu mäpu äbitige owecu name pi, siige jejige Aramea mene ca egä, “Epata” lui egä, “Iitneye”.

³⁵Piba taatu teeme tablame cina iitnäsi, siige tabe cängenarage mene itecijige piyepu teeme wätä te apinicige, tabe siige piba mene cängena jiiicemuge. ³⁶Puma cita ca Yeesu biname bine jejemige, egä teepi gone ai poto cidi me mene jajanena. Ngänuge, tabe puu jiiibanemige, yepä teepi jejananemisi. ³⁷Siige iyeta biname cina mutäcäco äbitininisi, jiiicisi egä, “Iyeta mule tabe lui itu tewenetnäjimumi, babo miijirage gemi. Tabe cuta tablame buduma biname bine jaawenimuge mene ätecijame piyepu mene iicema cäco biname bine jaawenimuge mene iicemame.”

Yeesu Foa Tausen Biname bine Engärimige

(Matayo 15:32-39)

8 Pui padare cabu bucurage biname cina cääri tabasecretnige Yeesu bau me. Teeme liba nuuja deedei lica abmalige loolo me, Yeesu abiberäja bägrä bine tesoglicmige, jejemige egä, ²“Cane baborage owecu gäne ai biname bime

tääpume, ingle teepi cane cama ituge lenaja nesae bimu cama, siige teeme deedei bämlige. ³Cane liba loolomecewe jityepenemine teeme cewe me, teepi gaabegabe cije irecu laboclomäjin-inusi, ingle poto cina cudecewe cewe ca seclumi.” ⁴Abiberäja bägrä cina Yeesu ne mene jewecnistisi egä, “Mine äblicäco gemi ama ai daapo taatu cewe cabu ai biname bine ängära.” ⁵Yeesu itemlmige egä, “Weeme lija buluduu gemi?” Teepi jejisi egä, “Cime seben gemi.”

⁶Puma cita ca Yeesu biname bine jejemige gawe cabu adna-terame. Piba tabe pui seben buluduu bine sewadimige, Acejiyame ne eso ecäridge, itrecimige, ecärimige abiberäja bägrä bine teepi biname bine ceeraname, siige teepi ecäranemisi. ⁷Teeme cuta puga ge nesae matimati cibi bumate. Yeesu eso ecäridge cibi täापume, jejemige abiberäja bägrä cina biname bine ceeraname. ⁸⁻⁹Iyeta biname cina erwäjimisi, siige ngene jeglemige. Teepi lui fooa tausen biname ge. Abiberäja bägrä cina deedei pacupacu bine etomlicmisi, seben modamoda diiba bine jengärimisi, siige teepi tapanininisi. Puma cita Yeesu biname bine jityepimige teeme cewe me. ¹⁰Pui ingwe gaabe ca tabe piba taatu acenutige poo cabu teeme abiberäja bägrä cama, siige teepi eclige Dalmanuta gawe cabu me.

Parisea Sigu Biname cina Itemlisi Ciitaca Mule täापume

(Matayo 16:1-4)

¹¹Poto Parisea sigu biname cina seclige, gije abacitinisi Yeesu cama äcelame. Teepi singi teebine apicetnärame, siige jejisi ciitaca mule wawename pui ca awabame, egä Acejiyame te teebine ituge ätyepa. ¹²Yeesu ngenecu mäpu me äbitige, jejemige egä, “Weene puu tepänanemimuye cane lui ciitaca mule bine

tewenanemumene, yepä weene nätemläjeniye cane cerämu wawename. Cane toraca jijenininine: cane licarage nuuja ciitaca mule ne wawena weene päpäname.” ¹³Puma cita ca tabe teebibine sebmalmige, acenutige poo cabu teeme abiberäja bägrä cama, siige teepi sawa ne yuurisi nuuja poto doro me.

Parisea Sigu Biname bime piyepu Heroda me Uutneca Gwidape

(Matayo 16:5-12)

¹⁴Abiberäja bägrä cina ngene jitri-malemige buluduu waadename, peei name pi teeme yepä taatu buluduu puga ge poo cabu. ¹⁵Yeesu teebibine umle mene jejemige Heroda piyepu Parisea sigu biname bime poto cidi me. Tabe ngene ca agli mene ca apu jicige egä, “Weene cängena ire Parisea biname bime piyepu Heroda me uutneca gwidape täापume.” ¹⁶Teepi mene opo lica ewatnisi, siige teemeteme jitranisi egä, “Tabe pama apu nijenininige, ingle mime buluduu lica gemi.”

¹⁷Yeesu umle äbitige, teepi ngena täापume jicemisi, siige tabe jejemige egä, “Weene ngena name pi jitraniniye, egä weeme buluduu lica gemi? Weene nää camu gemi cäro opo awatna coo umle äbita? Weeme ngene atwanena nää tuuberge gemi?” ¹⁸Weeme puu tablame piti nemi, yepä weene lica itecijnuge, piyepu weeme puu irecu piti nemi, yepä weene lica jääpänimuye. Weene nää ngene lica jotwiniye, ¹⁹cane liba faib buluduu bine yätrecemepene faib tausen biname bime täापume, weene lija diiba apanäneji jäägäremepeye deedei pacupacu ca?” Teepi jejisi egä, “Twelb diiba.” ²⁰Tabe cuta itemlmige egä, “Cane liba seben buluduu bine sitrecimumene fooa tausen biname bime täापume, lija modamoda diiba apanäneji weene tengärimumeye deedei pacupacu ca?” Teepi jejisi egä, “Seben diiba.” ²¹Puma

cita ca Yeesu jejemige egä, “Weene cäro camu gemi umle äbita cäme poto cidi me.”

Yeesu Ireçu Määsumäsu Biname ne Miiji Jewenige Betesaida je

²² Teepi atyarige cewe ngii Betesaida me. Puma biname cina ireçu määsumäsu biname ne secanisi Yeesu bau me, si-ige ewejanisi teeme tääpe oomlaname. ²³ Yeesu teebine ime gome joomlige, ecanige taatu cewe me. Tabe teeme ireçu bine mote ca äätywäriige, ime aacitige teeme papa cabu me, itemlige egä, “Nää, maane gwidape bine jepänenemite?” ²⁴ Tabe ire acitanige, jiicige egä, “Yoo, cane biname bine jepänenemine, yepä teepi epu pana gemi uli, lui cina otneninini.” ²⁵ Yeesu cääri ime aacitige teeme ireçu cabu me. Puma cita ca pui biname te kokre cama ire acitanige, si-ige teeme ireçu cina aasatäsi, piba tabe iyeta gwidape bine cängena jepänanemige. ²⁶ Yeesu teebine jityepige cewe me apu mene cama egä, “Gone loclo-mute cewe me biname bine jajanename ai poto cidi me, yepä gaabe ta ädepi mäame mete me.”

Peteru Yeesu ne Jewabudnitige, egä Tabe Keriso Sine

(Matayo 16:13-20; Luuka 9:18-21)

²⁷ Yeesu teeme abiberäja bägrä cama ädige Kesarea Pilipo gawe cabu lui cewe gemi, pui cewe cabu ta otnetnejame. Gaabegabe Yeesu teebibine itemlimige egä, “Biname cina lipu jiicusi, egä cane laasi näne?” ²⁸ Teepi jejisi egä, “Poto cina lui jiicusi, egä maane Yoane niiye ca äciseja biname säte. Poto cina jiicusi, egä maane Acejiyame me mename biname Eliya säte; poto cina egä, maane teeme nuuja mename biname gäte.” ²⁹ Yeesu teebibine itemlimige egä, “Cije weene, weene lipu jiiceniye, egä cane laasi näne?” Peteru jejige egä, “Maane Keriso

säte, biname bine lui te niiya cabu ca pa yäasecräremepi.” ³⁰ Yeesu kokre cama jejemige, egä teepi nuuja biname bine gone jajanena teeme poto cidi me.

Yeesu Jiicemige Teeme Mäpu Ngalebora Lenaja piyepu Budre poto cidi me

(Matayo 16:21-28; Luuka 9:22-27)

³¹ Yeesu gije abacitige abiberäja bägrä bine abiberäjame. Tabe jejemige egä, “Cane lui Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cane miiji mäpurage gwidape bine pagege päpäna piyepu Israela modamoda biname, modamoda iiwäreja biname piyepu cotre abiberäja biname cina pagege cebine ägyi. Cebine budre me pagege acita, yepä nesae me lui bimu cabu cane piba pa larpinante-pene ireclota me.” ³² Tabe pajecurage jiicige ai poto cidi me. Puma cita ca Peteru Yeesu ne taatu cewe me ecanige, gije jebacitige teeme mene name pi ablawejame. ³³ Yepä Yeesu atatröngtige, teeme abiberäja bägrä bime cabu me ire acitige, siige Peteru ne kokre cama mene jejige egä, “Satani, cäme opo gaabe ca äyebliŋti. Määme ngene atwanena lui Acejiyame bau ca lica gyene, yepä biname bime cabu ca gyene.”

³⁴ Puma cita ca Yeesu biname bine piyepu teeme abiberäja bägrä bine tesoglicmige, jejemige egä, “Biname te liba singi cane cama otnime, tabe miiji teemerage singi bine gawe me acrana, teeme baarge uli ne palace cabu acana siige cebine ingwe äcwi. ³⁵ Laati te liba singi lica teemerage singi bine abmaläcemame, tabe teeme ireclota ne cirege apesera. Yepä, laati te singi ge teemerage singi bine abmaläcemame inge cane piyepu Miiji Mene name pi, tabe toraca ireclota ne cirege päpäna. ³⁶ Biname te nuuja miiji ne lica cire jääpänepi, ngänu gyene tabe puu iyeta ai gawecewe ne yaacatuge, yepä teeme ire-

clota ne yaapesaruge. ³⁷Nuuja gwidape lica gyene ceerame teeme ireclota awecnista daremu me. ³⁸Laati te liba cebine nägyenige piyepu căme mene ibi lica äbitenige ai padare cabu, biname cina liba niıya mule bine jaawenimusi piyepu sargi mule yaacnemusi, cane lui te Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cane cuta teebine cirege ägyi, cane liba Babe me jamyacu apaclyera cama piyepu teeme mename seemo cama cire tacnepene ai gawecewe cabu me.”

9 Tabe cuta jejemige egä, “Cane toraca mene jijenininine: ama poto lui cina jeclajutäjenemige, budre lica cire läbitipesi, ngälu teepi niinäce cire jääpänepesi Acejiyame te biname bine waadena kokre cama.”

Yeesu Mara Opo me Äbitige

(Matayo 17:1-13; Luuka 9:28-36)

²Siks bimu ingwe gaabe ca Yeesu aacanänige Peteru, Yakobu piyepu Yoane teta cama, teebibine opo jaawenänige baborage podo cabu me, siige teepi puma taatu ge. Podo cabu abiberäja bägrä bime opo gaabe je Yeesu mara opo me äbitige, ³piyepu teeme cäbletääpe äbitininisi aiyai me, epu bulu me, egä nuuja te äblicäco gyene äciseja pepu bulu me. ⁴Puma cita ca Eliya naabi Moose taboclomtäsi iyeta teeme bau me, siige teepi mene jicemäsi Yeesu cama. ⁵Peteru Yeesu ne jejige, “Abiberäja biname, cine miijirage gämi ama. Cine nesae matimati mete bine aarange-nänogo: yepä määme, yepä Moose me, yepä Eliya me.” ⁶Peteru umle lica ge, ngena nuuja mene iicana, ingle teepi iyeta pipu wälu ge. ⁷Piba carbe te tädige, teebibine aacwabänige. Carbe cabu ca tagepogogo te tädige egä, “Ai lui căme ngenecurage Bägrä gyene. Weene teebine jitecijeye.” ⁸Abiberäja bägrä cina liba wata ire acranänisi, teepi yepä Yeesu ne jepänisi.

⁹Teepi liba podo cabu ca täinetnänisi, Yeesu jääjänige egä, “Weene lui mule ne bii jepäniye, gone biname bine jajanena, ngälu cane lui Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, budre cabu ca pagege arpinenta.” ¹⁰Teepi puu teeme mene jitecijänisi, yepä teemeteme jitränänisi, egä teeme budre cabu ca arpinenta baa ngena gyene.” ¹¹Puma cita ca teepi Yeesu ne itemlänisi egä, “Ngena name pi cotre abiberäja biname cina jicusi, egä Eliya cirege otni Keriso me niinäce gaabe me?” ¹²⁻¹³Yeesu Yoane niıye ca äciseja biname poto cidi me jääjänige egä, “Peei toraca gyene, egä Eliya miiji niinäce otni iyeta gwidape amacetnäjame. Cuta cane jijenininine, egä tabe uja itu tädepi, yepä biname cina teebine epu jaawenepesi, teepi lipu singi ituge, Oogäräneji mene te teeme poto cidi me lipu jicenige. Yepä Oogäräneji mene te ngena name pi jicenige căme poto cidi me, Acejiyame bau ca lui te tädujine biname me äbitujine, egä cane miiji mäpu cabu lenaja piyepu biname cina cebine pagege ägyi?”

Yeesu Miiji Jewenige Niıya Cable cama Bägrä ne

(Matayo 17:14-21; Luuka 9:37-43a)

¹⁴Teepi liba nuuja abiberäja bägrä bime bau me täcnäränisi, teepi jepänimisi bucorage biname cina teebibine jewaclomtemisi piyepu poto cotre abiberäja biname cina jicelisi teta cama. ¹⁵Egäcäro biname cina Yeesu ne jepänisi, teepi cälu te jitemige, piba taatu uuwamitnige teebine awablame. ¹⁶Yeesu abiberäja bägrä bine itemlimige egä, “Weene teta cama ngeno me jiceliniye?”

¹⁷Siige biname bime sobe cabu ca yepä te jejige egä, “Abiberäja biname, cane căme bägrä ne secanine määme bau me, ingle niıya cable te teebine mene iicema cäco me jaawenuge. ¹⁸Liba tee-

bine joomluge, gawe me yaajaruge, siige tage cabu ca bulubulu mote cina täsuge, tabe giricu bine yaatebicumuge cuta duudemu te yaagluge. Cane puu mäame abiberäja bägrä bine jejemine cable ne äyecrejame, yepä teepi äblicäco ge wawena.”¹⁹ Yeesu teebibine jejemige egä, “Oo weene ätrunga cäco biname gemi! Luma ngälu padare cane miiji weene cama lenaja? Luma ngälu padare cane miiji weene ätrunga cäco mule päpäna? Peei bägrä ne secaneyeye.”

²⁰ Puma cita ca teepi teebine Yeesu bau me ecanisi. Cable te liba Yeesu ne jepänige, tabe bägrä ne came jedenuutäjige, siige bägrä te itramige gawe me, adimlicige, bulubulu mote cina täsige teeme tage cabu ca. ²¹ Yeesu babe ne itemlige egä, “Tabe luma ngälu padare ituge apu lenaja?” Tabe jewecnistige egä, “Matikäli bägrä cabu ca. ²² Cable te cuta teebine yaajaräjuge uliobo cabu me piyepu niye cabu me teebine budre me acitame. Maane cibibine owecu niweni, nitityäri, liba ibibi gäte.” ²³ Yeesu jejige egä, “Maane ngeni me najite, egä cane liba ibibi gäne. Lui me ätrunga pisi nyene, tabe miiji gyene iyeta gwidape wawenetnäja.” ²⁴ Piba babe te babo tage ca jiicige egä, “Cäme ätrunga pisi nyene, yepä näitityäri cane cerämu ätrungame!”

²⁵ Yeesu liba jepänige, egä biname cina tuuwamitnige teeme bau me, tabe cable ne kokre cama mene jejige egä, “Niiya cable, lui te ai bägrä ne jewenente tablame buduma me piyepu mene iicema cäco me, cane naajenine, maane tasati teeme trupa cabu ca piyepu ingwe ca gone labacitute.” ²⁶ Cable te babo ala isatige, bägrä me came kokre cama jedenuutäjige, siige ebmalige teebine. Bägrä te apineca cäco enajige budre pana, siige bucurage biname cina jiicisi egä, “Tabe budre gyene.” ²⁷ Yepä Yeesu teebine ime

gome joomlige, erpinantige, siige tabe jeclajutige.

²⁸ Yeesu liba mete bora me abacitige, abiberäja bägrä cina ogä itemlisi egä, “Cine ngena name pi äblicäco ge niya cable ne äyecreja?” ²⁹ Tabe jejemige egä, “Apuyame ne weene äblicäco nuuja mule ca äyecreja yepä irecu ätumuta ca.”

Yeesu Cääri Mene Jiicemige Teeme Budre poto cidi me

(Matayo 17:22-23; Luuka 9:43b-45)

³⁰ Teepi pui gawe ne sebmalisi, otnetnäjinisi Galilaya gawe cabu ta. Yeesu singi lica ge nuuja biname te umle äbitame, egä teepi puga ge, ³¹ ingle tabe abiberäja bägrä bine ebiberäjimige. Tabe jejemige egä, “Lui te Acejiyame bau ca täduji biname me äbituji pagege acita biname bime ime cabu, siige teepi pa yaacitepesi budre me, yepä nesae me lui bimu cabu tabe piba pagege arpinenta budre cabu ca ireclota me.” ³² Teepi ai mene ne opo lica ewatnisi, yepä teepi wälu ge Yeesu ne ätemlame.

Laasi Nyene Baborage

(Matayo 18:1-5; Luuka 9:46-48)

³³ Teepi atyarige Kaprenauma cewe me, siige mete me ebäcnisi. Puma Yeesu abiberäja bägrä bine itemlimige egä, “Weene gaabegabe ngena täapume titraniye?” ³⁴ Yepä teepi bojä ge, ingle teepi gaabegabe je titranisi, egä teeme cabu ca laasi nyene baborage. ³⁵ Yeesu adnatige, twelb abiberäja bägrä bine tesoglicmi-ge, jejemige egä, “Laati te liba singi niinäce gaabe me äbitame, tabe miiji teemämu ceräcerägäabu me äbita piyepu iyeta biname bime ätityera biname lenajame.” ³⁶ Puma cita ca tabe bägrä ne ecitige, abiberäja bägrä bime cole je ecitige, jejeclenäjige, jejemige egä, ³⁷ “Laati te apu bägrä yepä ne jaawabluge cäme ngii cabu, tabe ce-

bine nawabluge; piyepu laati te cebine nawabluge, tabe cebine taatu lica nawabluge, yepä pui ne jaawabluge, lui te cebine nätyepuji.”

**Laati te Mibibine Lica
Nicisärmutininuge, Tabe
Mime tääpu Myene**

(Matayo 10:42; Luuka 9:49-50)

³⁸Yoane te Yeesu ne jejige egä, “Abiberäja biname, cine biname ne jepänisi, lui te niya cable bine yääyecräjemuge mäame ngii cabu. Cine jejisi tabe pui mule ne abmalame, inge tabe mime yepä lica gyene.” ³⁹Yeesu abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Weene teebine gone iibana, inge lui biname te kokre mule ne jaawenuge căme ngii cabu, tabe äblicăo watata căme poto cidi me niya mene iicana. ⁴⁰Laati te liba lica nicisärmutininuge, tabe lui mime tääpu myene. ⁴¹Cane toraca mene jijenininine, laati te liba icärininuge niye nanime căme ngii cabu, inge weene Keriso me abiberäja bägrä gemi, tabe cirege teeme miiji daremu ne päpäna.”

**Yeesu Mene Jiicige
Angletneja poto cidi me**

(Matayo 18:6-9; Luuka 17:1-2)

⁴²“Ai matimati bägrä lui cina cebine nätrungusi, laati te liba teeme yepä ne jaawenuge niya mule wawename, pui biname te mäpu ne cirege päpäna Acejiyame bau ca. Teeme singicace cabu liba jaaglotusi mäpu kula ne siige malu cabu yaajarusi budre me, peei mäpu lui plowa birige pui mäpu cabu ca, tabe lui ne cirege päpäna. ⁴³Peei name pi mäame ime te liba naawenuge maane singi ädrime niya mule wawename, maane watatarage yääyeblyngtute pui ngene atwana ne, epu pana ime ne lipu jäläcnutute. Miiji gyene, maane yepä

ime cama otni iyeteta ireclota cabu me, yepä niya gyene maane neeneni ime cama otni niya puupu cabu me, uliobo luma ätuma căo gyene. ⁴⁴Puma lui cuple cina teebibine yäärngäjimusi, teepi budre lica cirege, piyepu lui uliobo te teebibine yaabemuge, ätuma căo cirege. ⁴⁵Piyepu mäame ernge te liba naawenuge maane singi ädrime niya mule wawename, maane watatarage pui ngene atwana ne yääyeblyngtute, epu pana ernge ne lipu jäläcnutute. Miiji gyene maane yepä ernge cama iyeteta ireclota cabu me otni, yepä niya gyene maane neeneni ernge cama uliobo puupu cabu me otni. ⁴⁶Puma lui cuple cina teebibine yäärngäjimusi, teepi budre lica cirege, piyepu lui uliobo te teebibine yaabemuge, ätuma căo cirege. ⁴⁷Cuta piyepu mäame irecu te liba naawenuge maane singi ädrime niya mule wawename, maane watatarage pui ngene atwana ne yääyeblyngtute, epu pana irecu ne lipu juungyatute. Miiji gyene maane yepä irecu cama iyeteta ireclota cabu me otni, yepä niya gyene maane neeneni irecu cama uliobo puupu cabu me otni. ⁴⁸Puma lui cuple cina teebibine yäärngäjimusi, teepi budre lica cirege, piyepu lui uliobo te teebibine yaabemuge, ätuma căo cirege.

⁴⁹Mäpu cabu lenaja lui weebibine jugi căo me jiweninini Acejiyame täapume, epu pana uliobo te lipu domäji bine yaabemuge piyepu iiwäreja cibü bine lipu caapere niye ca yaamacetnäjimusi Acejiyame me täapume.

⁵⁰Caapereniye me kaakesea pisi nyene, yepä liba teeme mite ne apesera, weene ingwe ca äblicăo wawena caapereniye mite me. Weene cuta miiji caapereniye pana mitemite lenaja. Cuta weene miiji weemeweme poode cama lenaja.” 9 0 9 0

Yeesu Ebiberäjimige Coga Rooriye Ägyi poto cidi me

(Matayo 19:1-12; Luuka 16:18)

10 Yeesu pui cewe ne sebmalige, Yu-udea probins cabu me ädige, si-ige Yoridana baduge ne yuurige. Bucorage biname cina cääri tabasecretnige teeme bau me, teebine jewaclomtisi, si-ige tabe teebibine ebiberäjimige teeme mule liiyepu.

²Puma cita ca poto Parisea sigu biname cina seclige teebine apicetnäráme. Teepi itemlisi egä, “Nää, Cotre ibi gyene rooriye te teeme coga ne ägyi?” ³Yeesu teebibine itemlimige egä, “Moose lipu itu jijinuji weene wawename?” ⁴Teepi jejisi egä, “Moose te rooriye ne conocäco ecäruji peba ne oogäráme ägyi ingle poto cidi me, siige piba pui peba cama coga ne jwäätyepute.” ⁵Yeesu jejemige egä, “Ingle weene ätecija cäco gemi, peei name pi Moose pui mene yoogäruji weeme täápume. ⁶Yepä agedna padare cabu Acejiyame te liba biname bine jewenimuji, tabe magebi me piiyepu rooriye me jewenimuji. ⁷Pui name pi rooriye te miiji teeme mage babe bine gomala teeme coga cama atejäclmutame, ⁸si-ige teepi neeneni cina yepä me läbitäsi. Teepi page neeneni lica gegi, teepi yepä gegi. ⁹Peei name pi lui coga cama Acejiyame te rooriye ne yaatejäclmutuge, nuuja biname te gone teebibine mara me wawena.”

¹⁰Ingwe ca Yeesu liba teeme abiberäja bāgrā cama mete cabu jage, teepi cääri itemlisi ai poto cidi me. ¹¹Tabe jejemige egä, “Rooriye te liba teeme coga ne jwäägyuge, nuuja ne waacatuge, tabe ero mule ne jaawenuge. ¹²Cuta coga te liba teeme rooriye ne jäägyuge, nuuja ne yaacatuge, tabe cuta ero mule ne jaawenuge.”

Yeesu piiyepu Bāgrā Matimati

(Matayo 19:13-15; Luuka 18:15-17)

¹³Biname cina bāgrā bine sewadimisi Yeesu bau me tabe ime acitame teeme papa cabu me, yepä abiberäja bāgrā cina teebibine jicnecimisi. ¹⁴Yeesu liba jepänige, abiberäja bāgrā cina ngena jewenisi, tabe claabe ge, siige jejemige egä, “Bāgrā cina saaclege cāme bau me. Gone jibemuye, ingle bāgrā pana ätrunga cama biname bine Acejiyame te yaawadimuge. ¹⁵Cane toraca jijenini-nine: laati te bāgrā pana lica yaacatuge Acejiyame ne teeme mopeyame me lenajame, pui biname ne Acejiyame te äblicäco acana.” ¹⁶Puma cita ca tabe bāgrā bine jejecletnäjimige, teeme ime aacitanige teeme papa cabu me teeme miiji täápume.

Dogwe Biname te Yeesu ne Edäriige

(Matayo 19:16-30; Luuka 18:18-30)

¹⁷Yeesu liba asatige gaabe cabu me, abyemäriige, yepä biname te piba uuwamige teeme bau me, kokorare ca ääpednutige teeme opo gaabe je, itemlige egä, “Miijirage abiberäja biname, cane ngena ne miiji wawena iyeteta ireclota ne päpāname?” ¹⁸Yeesu jejige egä, “Maane ngena name pi miijirage ca bii nainite cebine? Acejiyame taatu gyene miijirage, nuuja cina miijirage lica gemi. ¹⁹Yoo siige, maane umle gāte Moose me ten cotre poto cidi me: ‘Gone biname ne budre me agli; sargi mule gone wawena; gone gwidape ero; walya aitneja gone; angletneja gone; mage babe bine miiji opo gaabe me acita.’” ²⁰Pui biname te Yeesu ne jejige egä, “Abiberäja biname, cane bāgrā cabu ca iyeta peei cotre bine itu sicwetnanemumene.” ²¹Yeesu ire acitige teeme bau me ngenecu miiji cama, siige jejige egä, “Yepä gwidape pisi nyene, maane lui ne lica ituge

wawena. Äte ädi, mäáme iyeta gwidape bine ewademepi aletname, rarekaake ecäranemepi owecumete biname bine, siige maane cabucewe je miijimiji gwidape bine cire jepänemepi. Piba tädepi cane cama otnime.” ²² Tabe liba ai mene iteciijige, teeme opo te mara opo me äbitige, siige tabe ngenecu mäpu cama ädige, ingle tabe babo dogwe biname ge.

²³ Puma cita ca Yeesu ingwe gaabe me ire jetwige, teeme abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Dogwe biname bime täöpume mäpu gyene Acejiyame me biname bine waadena cabu äbäcname.”

²⁴ Abiberäja bägrä cina mutäcäco äbitininisi teeme mene name pi. Yepä Yeesu cerämu jejemige egä, “Cäme binamewale, mäpu gyene biname bime täöpume Acejiyame me biname bine waadena cabu äbäcname. ²⁵ Kamela täöpume mäpu birige nilo bora cabu me abacitame siige asatame, yepä baborage mäpu birige dogweyame biname te Acejiyame me waadena cabu abacita.”

²⁶ Abiberäja bägrä cina mutäcäco ge, teepi ätemläjinisi egä, “Baa laati te piba miiji gyene iyeteta ireclota ne päpäname?” ²⁷ Yeesu ire acitige teeme bau me, jejemige egä, “Biname cina äblicäco teemämu peei ne wawena, yepä Acejiyame te miiji gyene iyeta gwidape bine waweneca.”

²⁸ Puma cita ca Peteru Yeesu ne jejige egä, “Cije cine lipu gemi, ingle cine iyeta gwidape bine itu saabmalemepesi maane cama otnetneja name pi.” ²⁹ Yeesu jejemige egä, “Cane toraca mene jijenininine; laati te liba saabmaluge teeme mete ne, saabma-limuge teeme naane igane bine, ngule bine, mage babe bine, bägrä bine coo gawe bine cäme name pi piyepu Miiji Mene name pi, ³⁰ tabe yepä hanred gääbu tuwängle jääpänimuge mete bine, naane igane bine, ngule bine, mage bine, bä-

grä bine, cuta gawe bine, piyepu peei cama biname cina teebine jäägyusi, yepä tabe ciige padare cabu cirege iyeteta ireclota ne päpäna. ³¹ Yepä bucurage biname lui cina page niinäce gaabe biname gemi, teepi ciige padare cabu ingwe gaabe me cire täcnäripesi; piyepu bucurage biname lui cina page ingwe gaabe biname gemi, teepi ciige padare cabu niinäce gaabe me cire täbitipesi.”

Yeesu Cääri Mene Jiicemige Teeme Budre poto cidi me

(Matayo 20:17-19; Luuka 18:31-34)

³² Yeesu teeme abiberäja bägrä cama ädige Yerusalema me. Tabe teeme niinäce gaabe me ädige. Abiberäja bägrä cina mutäcäco ge piyepu lui cina ingwe icwemisi, teepi wälu ge. Yeesu abiberäja bägrä bine biname bime sobe cabu ca mara me ewadimige, cääri jejemige, ngena te pa läpletnutepi teeme täöpume. ³³ Tabe jejemige egä, “Siige mine biiri naclenige Yerusalema me. Cane lui Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cebine puma pagege ceera modamoda iiwäreja biname piyepu cotre abiberäja biname bime ime cabu me. Teepi budre me pa natranepesi, siige pa näcärepesi nuuja gawe cabu ca biname bime cabu me. ³⁴ Teepi cebine ätutena pana pa nawenepesi, mote ca pa nätyewepesi, pa nadnanepesi, budre me pa naglepesi. Yepä nesae me lui bimu cabu cane piba pa larpinantepene ireclota me.”

Yakobu Yoane naabime Ätemla

(Matayo 20:20-28)

³⁵ Puma cita ca Yakobu naabi Yoane, Jebedayo me bägrä cina Yeesu bau me tacliffe, jejäsi egä, “Abiberäja biname, cine singi gegi maane waweneme, cine ngena tääpu megi singi.” ³⁶ Yeesu äätemlige egä, “Weene singi cane ngena ne waweneme weeme täöpume?”

³⁷ Teepi jejäsi egä, “Maane liba biname bine cirege waadena, maane conocäco nicärepi cine babo äbitame siige nuuja te adnatame mäame camu poto me, nuuja te mäame säwäci poto me.”
³⁸ Yepä Yeesu jaajige egä, “Weene umle lica gegi, weene ngena täápume nätemleniye. Nää, weene miiji gegi cäme pana mäpu cabu lenajame piyepu cäme pana budre äbitame?”
³⁹ Teepi jejäsi egä, “Cine miiji gegi.” Yeesu jaajige egä, “Toraca gyene, weene cäme pana mäpu cabu pagege lenaja piyepu cäme pana budre cirege äbita.”
⁴⁰ Yepä peei lui cäme bau lica gyene jajime, lui te cirege cäme camu poto ca piyepu säwäci poto ca adnata. Pui puupu lui teeme tääpu memi, Acejiyame lui bime täápume ituge amacetnäja.”

⁴¹ Nuuja ten abiberäja bägrä cina liba itecijemige Yakobu Yoane naabime mene, teepi claabe me äbitininisi.
⁴² Puma cita ca Yeesu iyeta abiberäja bägrä bine tesoglicmige, jejemige egä, “Weene umle gemi, egä lui cina mope biname me yaacrajuge Acejiyame umle cäco biname bime täápume, teepi teebibine jaawenimusi teeme singi gaabe cabu otnetnejame. Piiyepu teeme modamoda biname bime conocäco pisi nyene biname bine jajime teepi ngena wawename.”
⁴³ Yepä weene apu gone läbitininuye. Weeme yepä te liba singi baborage me äbitame, tabe miiji nuuja biname bime ätityera biname me lenajame; ⁴⁴ piyepu weeme yepä te liba singi niinäce gaabe me äbita, tabe miiji weeme täápume epu matikäli me äbita, aletnäneji biname te lipu läbituge teeme yageyame täápume.
⁴⁵ Cane lui te Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cane cuta lica itu tädujine biname cina cäme täápume kaakesea wawename, ceewe, yepä cane te teeme täápume kaakesea wawename piyepu

cäme ireclota ne ceerame daremu täápume teebibine kälyä wawename.

**Yeesu Miiji Jewenige Irecu
 Määsumäsu Biname ne Ngii Bartima
 (Matayo 20:29-34; Luuka 18:35-43)**

⁴⁶ Yeesu piyepu teeme abiberäja bägrä cina seclige Yeriko cewe me. Teepi liba puma cita ca abyemärinisi, bucurage biname cina teebibine ingwe icwemisi. Gaabe wajwa je yepä irecu määsumäsu biname ngii Bartima, Tiima me bägrä, te adnatäneji enajige, gwidape täápume yätineräjimuge.
⁴⁷ Tabe liba itecijige, egä Yeesu Nasaretayame te näsuplingtenige, tabe piba gije abacitige ala abayame egä, “Yeesu Daawida me kaakesaare, maane cebine owecu naweni!”
⁴⁸ Biname cina liga teebine jiibisi tabe bojä agime, yepä tabe cerämu baborage ala abayige egä, “Daawida me kaakesaare, maane cebine owecu naweni!”
⁴⁹ Puma cita ca Yeesu gaabe cabu imyemutige, jejemige egä, “Tesogleceye teebine.” Siige teepi teebine tesoglicisi, jejisi egä, “Wälu gone! Abujängti, tabe meebine ala naasoglicige.”
⁵⁰ Tabe teeme acwaba cäbletääpe ne ijarige, ädige Yeesu bau me.
⁵¹ Yeesu itemlige egä, “Maane singi cane ngena wawename mäame täápume?” Tabe jejige egä, “Babo biname, cane singi cääri irecu asatame.”
⁵² Yeesu jejige egä, “Äte ädi! Mäame ätrunga te miiji bii naawenige meebine.” Piba taatu teeme irecu cina aasatäsi, siige tabe Yeesu ne ingwe icwige gaabe cabu.

Yeesu Yerusalema me Abacitige

(Matayo 21:1-11; Luuka 19:28-40; Yoane 12:12-19)

11 Yeesu teeme abiberäja bägrä cama liba Yerusalema ne mameta me jewenisi oomlaname, teepi piba atyarige Olibi Uli Podo cabu me. Pui podo cabu puga ge cewe ngii Betepage pi-

iyepu cewe ngii Betaniya. Yeesu teeme neeneni abiberäja bägrä bine jäätyepige ²apu mene cama egä, “Weene iclege weeme niinäce gaabe ca lui cewe peese nyene, siige liba atyaramteniye, weene jepäneniye mamye dongki ne seea ca ägräräneji gyene. Nuuja biname te camu ge teeme papa cabu adnata. Jiibirepeye teebine, secanepeye aima. ³Laati te liba itemlenige weebibine egä, ‘Ngena täapume peei ne jweneniye,’ jejep-eye egä, ‘Yageyame te singi gyene teeme täapume, yepä tabe watata pa saawecnistepi.’”

⁴Puma cita ca teepi aalige, jepänäsi mamye dongki ne babo gaabe cabu seea ca ägräräneji ge yepä mete grana gome, siige jiibiräsi. ⁵Poto biname lui cina puga icrajige, teebibine äättmlisi egä, “Weene ngena name pi peei dongki ne jiibireniye?” ⁶Teepi jejemäsi, Yeesu lipu bii jaajige teepi jajime, siige pui biname cina ire taatu jaatwisi teepi dongki ne acaname. ⁷Abiberäja bägrä cina dongki ne ecanäsi Yeesu bau me, teeme cäbletääpe bine eretnemäsi teeme papa cabu, siige Yeesu acenutige, ädige. ⁸Bucurage biname cina cäbletääpe bine eretnimisi gaabe cabu. Poto cina uli ciipe bine icnapimisi, gaabe cabu eretnimisi. ⁹Lui biname cina teeme niinäce gaabe eclige piyepu lui cina ingwe ca sicwisi, teepi ala abayaninisi egä, “Acejiyame ne yaawepyäräjesi!

Maane lui tädenite Yageyame me ngii cabu, tabe miiji naawenege meebine!

¹⁰Lui te tädenite mime kaakesaare Daawida pana biname bine waadename, Acejiyame te miiji naawenege meebine!

Mine yaawepyäräjesi Acejiyame ne, cabucewe je lui te enajenige.”

¹¹Puma cita ca Yeesu atyaramtigitge babo cewe Yerusalema me, siige abacitigitge iiwäreja mete cabu me. Tabe ire

ecananemigitge gwidape bine, yepä mämle bimu name pi tabe acenutigitge teeme twelb abiberäja bägrä cama Betaniya me.

Yeesu Kokre Mene Jejige Piigi Uli ne

(Matayo 21:18-19)

¹²Nuuja bimu cabu Yeesu liba abiberäja bägrä cama Betaniya ne sebmalige, tabe loolomecewe te joomlige. ¹³Tabe cudecewe ca piigi uli ne jepänige laame cama, ädige uli gome me kuu ireme. Yepä tabe liba atyaramtigitge, laame taatu jepänimigitge, ingle kuu padare cäro camu ge. ¹⁴Tabe uli ne jejige egä, “Nuuja biname te mäame cabu ca lica pagege kuu loolo.” Teeme abiberäja bägrä cina itecijemigitge, tabe ngena jiicige.

Yeesu Ädige Iiwäreja Mete me

(Matayo 21:12-17; Luuka 19:45-48; Yoane 2:13-22)

¹⁵Teepi atyarige Yerusalema me, siige Yeesu ädige iiwäreja mete caale bora me. Puma tabe gije abacitigitge biname bine äyecrejame, lui cina piyeme gwidape bine yaawadanemusi aletna-me piyepu lui cina jaaletnimusi. Tabe rarekaake äbasuwäja biname bime dade bine eboclomäjimigitge. Lui biname cina gimäe ele bine yaawadanemusi aletname, tabe cuta teeme adnatera dade bine eboclomäjimigitge. ¹⁶Piyepu lui cina gwidape bine yaawadanemusi, tabe padare lica ecärimigitge teepi Acejiyame me mete caale cabu argemelame. ¹⁷Tabe piba biname bine ebiberäjimigitge, jiicige egä, “Acejiyame te jiicenige Oogäräneji mene cabu egä, ‘Cäme mete ne irecu ätumuta mete ca cirege aina, luma iyeta maramara gawe biname cina cirege irecu ätumuta,’ yepä weene itu seta-trongärumeye epu puupu me, romaame cina luma lämletneräjininusi.”

¹⁸ Modamoda iiwäreja biname piyepu cotre abiberäja biname cina teeme mene liba jitecijisi, teepi siige gaabe ne jirngisi Yeesu ne budre me acitame. Teepi wälu ge teeme täapume, inge iyeta biname cina mutäcäco ge teeme abiberäja name pi. ¹⁹ Liba tumlige mämleteca me, Yeesu abiberäja bägrä cama Yerusalema ne sebma-lisi.

Piigi Uli me Abiberäja

(Matayo 21:20-22)

²⁰ Nuuja bimu krokerage Yeesu liba abiberäja bägrä cama gaabe cabu ädige, egäcäro pui piigi uli ne jepänisi, tabe lui cabu ca nuuja kuu ne lica tepänumi. Teeme laame jedacromtuge piyepu braju cina iyeta acalomlinisi, siige budre ge. ²¹ Peteru ngene jotwige, ngena te täpletnutumi, siige tabe Yeesu ne jejige egä, “Ire abiberäja biname, maane lui uli ne mene ca seglumete, siige budre gyene.” ²² Yeesu teebibine jejemige, “Weene miiji Acejiyame bau ca ätrunga ne joomleye. ²³ Cane toraca mene jijenininine, laati te liba jaajuge ai podo ne egä, ‘Awetänti, malu cabu me ajari,’ piyepu tabe liba lica neeni ngene atwana cama, yepä jäätrunguge, egä tabe ngena täapume jaajuge, pa läbitepi, siige peei te pagege äbita teeme täapume. ²⁴ Peei name pi cane jijenininine, egä weene irecu ätumuta cabu liba ngena täapume yäätinäruye, siige jäätrunguye, egä weene uja ituge päpäna, siige weene piba jääpänuye. ²⁵ Weene liba labujengäjjininuye irecu ätumutame, weene miiji ngene ätrimela weeme täapume lui niya mule jiweninusi, piba weeme Babe cabucewe je weeme niya mule ngene jäätrimaluge. ²⁶ Yepä weene liba lica birige ngene ätrimela poto biname bime niya mule bine, piba weeme Babe cabucewe je cuta

lica birige ngene ätrimela weeme niya mule bine.”

Ätemla Yeesu me Conocäco poto cidi me Tabe Mule bine Wawenecame

(Matayo 21:23-27; Luuka 20:1-8)

²⁷ Yeesu teeme abiberäja bägrä cama cääri acnenutige babo cewe Yerusalema me. Egäcäro Yeesu otneträjige iiwäreja mete caale bora modamoda iiwäreja biname, cotre abiberäja biname piyepu nuuja modamoda biname cina seclige teeme bau me, ²⁸ itemlisi egä, “Määme ngena conocäco pisi nyene ai mule bine wawenecame? Laati bau ca gyene mäame conocäco?” ²⁹ Yeesu jejemige egä, “Cane yepä gwidape poto cidi me itemlininine. Weene liba nawecnisteniye, cane piba jijenininine, laati te conocäco näcärepi cane ai mule bine wawenecame. ³⁰ Weene najeye, laati te Yoane ne conocäco yäacärepi tabe biname bine niye ca äcisejame, Acejiyame te coo biname cina?”

³¹ Teepi teemeteme jitransi egä, “Mine liba jewecnistenisi egä, ‘Acejiyame te Yoane ne conocäco yäacärepi,’ tabe piba apu nijenininige egä, ‘Cije weene piba ngena name pi teebine lica jäätrungepeye?’ ³² Cuta mine äblicäco gemi iicana egä, ‘Biname cina Yoane ne conocäco yäacärepi.’” Teepi apu naace popi jiicisi, inge teepi biname bime täapume wälu ge, inge iyeta biname cina ngene jotwananeninisi, egä Yoane lui Acejiyame me mename biname ge. ³³ Siige teepi Yeesu ne jejisi egä, “Cine umle lica gemi, laati te Yoane ne conocäco yäacärepi biname bine niye ca äcisejame.” Yeesu jejemige egä, “Cane cuta piba lica jijenininine, laati te cebine conocäco näcärepi ai mule bine wawenecame.” 11

**Ngene ca Agli Mene Calwacupi Ire
Atwi Biname bime poto cidi me**

(Matayo 21:33-46; Luuka 20:9-19)

12 Yeesu biname bine ngene ca agli mene ca jejemige, teepi ngena ituge wawena Acejiyame me mename biname bime tääpume. Tabe apu jiicige egä, “Yepä biname te waina gije bine itemige. Tabe cotäri ne erangige, cupicu ne juurige waina kuu ämulecame, piiyepu cabucabu mete ne erangige calwacupi ne awamutame. Piba tabe calwacupi ecärimige biname bine ire atwime siige kuu padare cabu teepi yageyame ne poto kuu ceerame daremu tääpume. Puma cita ca tabe cewe ne sebmaliige, ädige cudecewe cewe me. ²Kuu padare cabu tabe teeme kaakesea bägrä ne jityepige calwacupi ire atwi biname bime bau me poto kuu bine waadename. ³Teepi teebine joomlisi, etemeläjisi, jityepisi ime ta. ⁴Yageyame te cuta nuuja kaakesea bägrä ne jityepige. Teepi dupe ecärisi mope cabu, ajiri me jenenisi. ⁵Ingwe ca tabe cuta cääri jityepige nuuja ne, yepä teepi budre me eglisi. Teepi bucurage bine pepu jewenane-misi, poto bine etemeläjimisi, poto bine eglecimisi budre me. ⁶Siige Yageyame me bägrä taatu te abmalige, teeme ngenecurage bägrä. Ceräcerägäabu tabe teebine jityepige teeme bau me, ingle tabe apu jengige, egä teepi pama căme bägrä ne opo gaabe me ecitenisi. ⁷Yepä calwacupi ire atwi biname cina liba yageyame me bägrä ne jepänisi, teepi teemeteme jitranisi egä, ‘Ai yageyame me bägrä gyene. Tabe te ai calwacupi ne cire yaacatepi. Biiri naclege, yaaglesi, siige calwacupi mime yene.’ ⁸Teepi teebine ecatisi, eglisi, budrekaake ne ijarisi cotäri sici me. ⁹Cane jijenininine weebibine, calwacupi yageyame te ngena cirege wawena. Tabe cirege otni budre me aglecame pui calwacupi ire

atwi biname bine piiyepu calwacupi cire yääcäremepi nuuja biname bine ire atwime. ¹⁰Weene ituge acnema Oogäräneji mene egä,

‘Lui kula ne raranga biname cina jigiyisi, baborage bäbitige iyeta nuuja cabu ca.

¹¹Yageyame te ai ne bii jenenige piiyepu babo miijirage gyene mine päpäname.”

¹²Siige Israela modamoda biname cina Yeesu ne oomlaname äbitininisi, ingle teepi opo ewatnisi, egä tabe teeme poto cidi me bii jiicige. Yepä teepi wälu ge bucurage biname name pi, siige teepi teebine ebmalisi, eclige.

**Ätemla Täks Rarekaake
Ceera poto cidi me**

(Matayo 22:15-22; Luuka 20:20-26)

¹³Modamoda biname cina jityepimisi poto Parisea sigu biname piiyepu Heroda me sigu biname bine Yeesu bau me teebine mene cabu ca oomlaname.

¹⁴Teepi seclige, jejisi egä, “Abiberäja biname, cine umle gemi, egä maane toraca mene jicenenemite piiyepu maane nuuja ngenecu lica gäte, biname cina lipu ngene jwaatwananinusi mäame poto cidi me, ingle maane nuuja ne lica yaacatute teeme ngii name pi, yepä maane toracarage yaabiberäjimute Acejiyame me gaabe poto cidi me. Siige maane toraca nijini, nää mime cotre te lica niibenininige mine täks rarekaake ceerame Rooma mope biname Siisa ne?”

¹⁵Yepä Yeesu opo ewatnige, egä teepi singi teebine mene cabu ca oomlaname, siige tabe jejemige egä, “Weene ingle ne jirngeniye cebine oomlaname. Rarekaake ne secaneye, cane jääpäne.” ¹⁶Teepi secanisi, siige tabe itemlimige egä, “Laati me opo gyene piiyepu ngii gyene ai rarekaake cabu?” Teepi jejisi egä, “Siisa me opo gyene piiyepu teeme

ngii gyene.”¹⁷ Yeesu jejemige egä, “Lui gwidape gemi Siisa me, teebine ecäreye pui; piyepu lui gwidape gemi Acejiyame me, teebine ecäreye pui.” Teepi mutäcäco äbitininisi teeme mene name pi.

Ätemla Mene Budre cabu ca Arpinera poto cidi me

(Matayo 22:23-33; Luuka 20:27-40)

¹⁸ Poto Sadukea sigu biname cina selige Yeesu bau me. Teepi eei gemi, lui cina jiicusi, egä biname cina budre cabu ca lica arpinera. Teepi Yeesu ne jejisi egä,¹⁹ “Abiberäja biname, Moose te cotre ne soogärüji mime täapume, egä biname te liba budre läbituge, coga ne bägrä cäco twaabmaluge, teeme igane te miiji cuubla ne acata bägrä wawename teeme naane me ngii täapume.”²⁰ Yoo, nuuja taje puga ge seben naniganewaleyame. Uuge te coga ne ocatige, siige bägrä cäco budre äbitige.²¹ Teeme gomecayame igane te cuubla ne ocatige. Tabe cuta budre äbitige bägrä cäco. Cuta pepu äbitige puma cita ca gomeyame täapume.²² Piyepu iyeta teeme iganewale bime täapume. Iyeta seben naniganewaleyame peei yepä magebi ne ocananisi, siige budre äbitininisi bägrä cäco. Ingwe ca magebi te cuta budre äbitige.²³ Siige liba pui seben naniganewaleyame budre cabu ca cirege arpinera, tabe piba laati me coga cirege?”

²⁴ Yeesu teebibine jejemige egä, “Weene betäjiye, ingle weene umle lica gemi Oogäräneji mene piyepu weene umle lica gemi Acejiyame me kokre.”²⁵ Budre biname cina liba cirege arpinera, teepi coga rooriye lica awadrecä, yepä teepi epu pana cire yaacrajemepi Acejiyame me mename seemo cina cabucewe je liiyepu.²⁶ Egäsu weene Moose miji Oogäräneji mene cabu ituge acnema,

Acejiyame Moose ne ngena jejuji budre cabu ca arpinera poto cidi me. Moose liba aclajuteji enajuji ayeji uli gome, Acejiyame te jejuji egä, ‘Cane Abrahamo, Isacako, Yakobu naabibime Acejiyame gäne.’²⁷ Tabe nata budre biname bime Acejiyame lica gyene yepä eei bime, lui cina ireclota gemi. Weene mage betäjiye, egä budre biname cina lica cirege ireclota me arpinera.”

Lui Cotre Gyene Baborage

(Matayo 22:34-40; Luuka 10:25-28)

²⁸ Yepä cotre abiberäja biname te liba itecijige Yeesu piyepu Sadukea sigu biname cina lipu jicelisi, piyepu tabe liba jepänige, egä Yeesu teebibine lipu miiji mene ca jewecnimige, tabe piba ädige Yeesu bau me, itemlige egä, “Lui cotre gyene baborage?”²⁹ Yeesu jejige egä, “Age sena lui baborage cotre: ‘Israela biname weene itecijinege! Yageyame, lui sine mime Acejiyame, tabe yepä taatu Yageyame gyene.’³⁰ Weene miiji singi äbita Yageyame, weeme Acejiyame täapume, siige pui ne aboclomta iyeta weeme owecu mule ca, iyeta weeme ireclota ca, iyeta weeme ngene atwanena ca piyepu iyeta weeme kokre ca.’³¹ Pui gomecayame babo cotre lui age sena: ‘Maane miiji biname bime täapume singi lenaja, maane lipu mäame täapume singi birige.’ Nuuja apu baborage cotre lica gyene ai neenenä cina liiyepu.”

³² Piba pui cotre abiberäja biname te Yeesu ne jejige egä, “Abiberäja biname, maane miiji jiicite. Maane toraca jiicite, egä Acejiyame lui yepä taatu gyene, nuuja Acejiyame lica gyene.”³³ Cuta biname te miiji singi Acejiyame täapume, siige pui ne yaaboclomtuge teeme iyeta owecu mule ca, teeme iyeta ngene atwanena ca piyepu teeme iyeta kokre ca, cuta tabe miiji singi biname bime täapume, tabe lipu singi teeme täapume. Ai lui baborage gyene iyeta iiwäreja cibü

cabu ca, lui bine juubudäremusi Acejiyame tääpume, piyepu nuuja iiwäreja gwidape cabu ca.”³⁴ Yeesu lui opo ewatnige, egä tabe umle mene ca jewecnistige, siige tabe jejige egä, “Maane mameta gäte biname me äbita, Acejiyame lui ne yaacanuge.” Ai ingwe gaabe ca biname cina wälu ge Yeesu ne cerämu ätemlejame.

Keriso Laasi Nyene

(Matayo 22:41-46; Luuka 20:41-44)

³⁵ Yeesu liba iiwäreja mete caale bora je ebiberäjimige, tabe jiiçige egä, “Peei lipu gyene, egä cotre abiberäja biname cina jiiçenisi, egä Keriso lui Daawida me kaakesaare gyene.”³⁶ Aceji Seemo te Daawida ne ngene atwana ecäruji Keriso poto cidi me iicaname egä, ‘Yageyame te cäme Yageyame ne jejuji: Maane adnati cäme camu poto cidi ca, ngälu cane mäame cubuyame bine mäame ernge gawe me cire yaacranemepene.’

³⁷ Siige tabe Daawida te liba Keriso ne einuji teeme Yageyame ca, cije tabe piba lipu gyene Daawida me kaakesaare?” Biname cina jitecijisi gege cama Yeesu me mene.

Yeesu Umle Mene Jejananemige Cotre Abiberäja Biname bime Mule poto cidi me

(Matayo 23:1-36; Luuka 20:45-47)

³⁸ Yeesu teeme abiberäja mene cabu apu jiiçige egä, “Weene ire cängena cotre abiberäja biname bime tääpume, lui cina singi gemi lecaleca cäbletääpe cama otnetnejame naace me awabame, egä teepi umlerage biname gemi, piyepu lui cina singi gemi biname cina teebibine aletna puupu cabu cängena awablame.”³⁹ Abasecretna mete cabu teepi singi ngii biname bime puupu cabu adnaterame, piyepu soriyomu ne liba yaaclitusi, teepi ladna-tärüge miiji-

rage puupu cabu.”⁴⁰ Teepi cuublacubla bime gwidape bine yaawadimusi piyepu sinäme lecaleca padare irecu lä-tumutanininusi. Peei name pi teepi Acejiyame bau ca mäpurage daremu ne cirege päpäna.”

Cuubla me Owecu Gwidape

(Luuka 21:1-4)

⁴¹ Yeesu liba adnatäneji enajige iiwäreja mete caale bora rarekaake acrana gwidape gome, tabe ire ca ewadane-mige biname cina lipu rarekaake ebäçnisi. Bucurage dogwe biname cina ebäçnisi mage rarekaake bine.”⁴² Puma cita ca yepä owecumete cuubla te toclige, neeneni matimati rarekaake aacitige.”⁴³ Yeesu abiberäja bägrä bine ala tesoglicmige, jejemige egä, “Cane toraca mene jijenininine, ai owecumete cuubla te magerage becitige, poto cina matimati bicranimisi.”⁴⁴ Naace, teepi matimati rarekaake bine bicranimisi teeme bucurage cabu ca, yepä cuubla te iyeta becitige, teeme lui pisi nyene lenaja tääpume.”

Yeesu me Mene Iiwäreja Mete Iigareca poto cidi me

(Matayo 24:1-2; Luuka 21:5-6)

13 Yeesu liba iiwäreja mete ne sebmali, teeme yepä abiberäja bägrä te jejige egä, “Abiberäja biname, maane ire lipu modamoda kula gemi piyepu lipu modamoda mete gemi!”² Yeesu jejige egä, “Maane jepänenemite ai modamoda mete bine. Ai iyeta iigareca cirege, siige lica yepä kula ne abmala nuuja kula me tumeca.”

Mäpu cina Lipu Cirege Otni

(Matayo 24:3-14; Luuka 21:7-19)

³ Pui ingwe gaabe ca Yeesu liba adnatäneji enajige Olibi Uli Podo cabu, iiwäreja mete cabu opire enajige, piba Peteru Yakobu Yoane Andrea naabi tujige

teeme bau me, siige ogä itemlänisi egä,
⁴“Nijini ai mule cina liba cire läbitepesi.
 Ngena cewecu cina cirege awaba, egä
 padare te bii tatyaramtige ai mule cina
 äpletnecame?” ⁵Yeesu jääjänige egä,
 “Weene miiji cängena ire, cije nuuja te
 weebibine ingletnäjünige. ⁶Bucurage bi-
 name cina cire saaclepi căme ngii cabu,
 cire jiicemepei egä, ‘Cane Keriso sâne’,
 siige teepi bucurage biname bine cire
 yaangletnäjemepesi. ⁷Cuta weene liba
 cire itecijanipi cubu ala mameta piyepu
 liba idre cire itecijanipi cubu poto cidi
 me cudecewe je, weene călu te gone jit-
 inuge, ingle ai te miiji cire läbitepi. Yepä
 ai padare me ngälugaabe căro camu
 gyene. ⁸Yepä gawe biname cina cirege
 cubu iicana nuuja gawe biname cama,
 cuta yepä gawe mope biname te nuuja
 gawe mope biname cama. Cuta ocneja
 cina cirege maramara cewe cabu ta, pi-
 iyepu gane cirege. Ai iyeta lui măpu
 padare me agedna taatu gyene, epu pana
 măpumăpu magebi te lipu cupace lap-
 longamtuge băgră ärngime.

⁹Pui padare cabu weene ire cängena
 biname bime täápume. Teepi weebib-
 ine cirege oomlana ablaweja puupu cabu
 waadename piyepu weebibine abase-
 cretna mete cabu ta cirege atemeläja.
 Weene cirege aclajuta gawe mope bi-
 name bime opo gaabe je cămiji pi
 naace täápume teebibine Miiji Mene ja-
 janename. ¹⁰Miiji Mene miiji niinäce
 acenena iyeta cewe gaabegabe ta, in-
 gwe ca piba ai padare me ngälugaabe
 te cire tädepi. ¹¹Weebibine liba cire
 iwadipesi ablaweja puupu me, weene
 niinäce gaabe me ngenecu gone, egä
 weene ngena cire jiicemepeye, yepä
 weene eei mene jiicuye Acejiyame te
 ngena mene icărininuge peei padare
 cabu. Peei lui weeme mene lica cirege,
 yepä Aceji Seemo te ngene atwana cire
 icăranipi. ¹²Cuta piyepu biname cina
 cirege teeme naane igane bine budre

me ceera piyepu babe cina teeme bă-
 gră bine. Băgră cina teeme mage babe
 bine cirege ängeja piyepu budre me
 ceera. ¹³Iyeta biname cina weebibine
 cire jimugitnipesi cămiji pi. Yepä laati
 te ngenecu kokre cire yaanajepi ngălu
 ngälugaabe, tabe iyeteta ireclota ne cire
 jääpănepi.”

Baborage Măpu

(*Matayo 24:15-28; Luuka 21:20-24*)

¹⁴Yeesu abiberăja băgră bine cerămu
 jejemige egä, “Weene liba niyarage
 wălumeteyame ne cire jepănepeye aclajuteji
 puupu cabu, lui teeme täápume
 cude gyene,” (acnema biname tabe mi-
 iji umle ai ngena täăpu myene) “piba
 Yuudea gawe cabu lui biname cina mi-
 iji uucratna podo cabu me. ¹⁵Lui cina
 mete toro cabu lui puupu cabu di-
 ibe loocinusi, mete me gone äbăcna
 gwidape waadename, ¹⁶piyepu lui cina
 calwacupi cabu, teepi gone äcnăra cewe
 me căbletăăpe waadename, yepä teepi
 iyeta miiji watata uucratna. ¹⁷Ogi nemi
 eei magebi, lui cina măpumăpu cirege
 pui padare cabu piyepu lui cina ngame
 meeramera băgră cama. ¹⁸Irecu ätumu-
 tipeye, egä pui mule te gone läplet-
 nutuge găbu padare cabu, ¹⁹ingle pui
 padare cabu lui măpu baborage gyene
 iyeta poto măpu cabu ca, lui cina ituge
 äpletnuta ai gawecewe me agedna cabu
 ca ngălu ai taje, cuta ingwe ca lica
 cirege äpletnuta. ²⁰Yepä Acejiyame te
 teeme ngene atwanena cabu pui măpu
 padare ne uja tuube me itu jewenuji.
 Tabe liga pepu lica cire jaaweneji, nu-
 uja te ireclota lica cire yaanajepi, pui
 mule cina liba cire läpletnerăjipesi. Yepä
 teeme äjăcrăneji biname bime name pi
 tabe ngene itu jotwananuji pui padare
 ne tuube me wawenename. ²¹Pui padare
 cabu liba nuuja te cire jijipi egä, ‘Ire,
 age sena Keriso,’ coo egä, ‘Tabe isino,’
 gone jäärunguye. ²²Walya Keriso pi-

iyepu walya mename biname cina cire saaclepi. Teepi ciitaca mule bine piyepu cälu te äti mule bine cire jaawenane-mepesi Acejiyame me äjäcräneji biname bine angletnejame, teepi liba ibibi cirege peei ne wawename. ²³Weene ireire inajipi, ingle cane niinäce gaabe me weebibine ituge umle mene jajanena.”

Yeesu me Acnenuta poto cidi me

(Matayo 24:29-31; Luuka 21:25-28)

²⁴Yeesu cuta jejemige egä, “Pui mäpu padare me ingwe gaabe ca bimu te krokeciye me cire läbitepi, piyepu mabye te lica cire saapaclyärepi. ²⁵Wale cina cabu ca cire saatrametnemepi, piyepu lijaliya nuuja gwidape gemi puma, teepi teeme otnetneja gaabe cabu ca cirege äyebengäja. ²⁶Piba biname cina cire näpänepesi cebine, Acejiyame bau ca lui te tädujine biname me äbitujine, carbe cabu cirege äina baborage kokre piyepu jamyacu apaclyera cama. ²⁷Puma cita ca cane mename seemo bine cire jäätyepemepene Acejiyame me äjäcräneji biname bine abasecretname iyeta poto ca ai gawecewe cabu.”

Ngene ca Agli Mene Piigi Uli poto cidi me

(Matayo 24:32-35; Luuka 21:29-33)

²⁸“Weene labiberäjininuyeye piigi uli cabu ca. Teeme ciipe liba migi ca tapanininusi, ngänglä laame tucu taawenimuge, siige weene umle gemi, egä kämäge mameta gyene. ²⁹Cuta weene liba cirege päpäna, cane lui mule poto cidi me bii jijininine, weene piba umle cire äbitipeye, egä cäme acnenuta padare mameta gyene. Cane grana gome säne. ³⁰Cane toraca mene jijininine, biname lui cina ireclota page ai taje, teepi iyeta budre lica cirege äbita, ngälu iyeta ai mule cina liba cire läbitipesi. ³¹Dume piyepu

gawe cirege apira, yepä cäme mene te lica cirege apira.”

Nuuja Biname te Umle Lica Bimu coo Padare

(Matayo 24:36-44)

³²“Yepä nuuja biname te umle lica gyene bimu coo padare, cane lui te Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cäme acnenuta tääpume. Cabucewe je lui Acejiyame me mename seemo teepi umle lica gemi, cuta cane Acejiyame me Bägrä cane cuta umle lica gäne, yepä Babe taatu umle gyene. ³³Peei name pi weene miiji cängena ire, ireclota inajipi, ingle weene umle lica gemi ai mule cina liba cire läbitipesi.

³⁴Ai lui epu pana gyene, lui biname te cewe ne saabmaluge, läduge cudecewe cewe me. Tabe teeme mete piyepu iyeta gwidape bine saabmalimuge teeme kaakesea bägrä bime ime cabu. Tabe teeme yepäyepä bine maramara kaakesea yäcäranemuge. Grana ire atwi biname ne tabe jaajuge ireire lenajame. ³⁵Yepä pana weene cuta miiji ireire inajipi, ingle weene umle lica gemi mete yageyame te liba tacnenige. Ai lui pama mämleteca me, coo ciye duusa me, coo sewali mameta me, coo bimu acitame. ³⁶Weene ireire inajipi! Tabe liba bojäcu tädenige, niya gyene tabe weebibine ute cabu ädära. ³⁷Cane aga ngena bii jijininine weebibine, ai lui iyeta biname bime tääpu myene. Weene ireire inajipi!”

Gläamu Jecijemige Yeesu ne Aglime

(Matayo 26:1-5; Luuka

22:1-2; Yoane 11:45-53)

14 Neeneni bimu ingwe gaabe ca biname cina äsuplengta trii ne jewenisi piyepu uutneca cäco buluduu bine erwäjanemisi seben bimu ngalebora ngene apecname, teeme saarewale bine liba sisemujisi Aikupito ca. Pui

padare cabu modamoda iiwäreja bi-name piyepu cotre abiberäja biname cina gläämu jecijemige Yeesu ne lipulipu ogä oomlaname siige budre me aglime. ²Teepi jicisi egä, “Mine äblicäco teebine oomlana trii biname bime irewale, cijje teepi cubu jaagednusi mine cama.”

Magebi te Yeesu ne Oil ca Eganige Betaniya Cewe je

(Matayo 26:6-13; Yoane 12:1-8)

³Pui padare cabu Yeesu Simona me mete cabu jage Betaniya je. Simona lui lepera pita cama ge niinäce. Yeesu deedei liba äbitige, yepä magebi te tabacitige alabasta kula karpu cama. Karpu ngalebora puga ge miijirage lengo nardus oil, lui ne baborage daremu ca jaaletnusi. Tabe karpu ne etebicige, oil ne epadurige Yeesu me mope cabu. ⁴Poto biname cina claabe me äbitininisi, ajanininisi egä, “Niiyarage gyene ai oil ne pepu papa apadura. ⁵Miiji cire yaa-canejisi aletname trii hanred rarekaake ca, siige pui rarekaake owecumete biname bine cire yääcäremejisi.” Siige teepi teebine ujäclisi.

⁶Yepä Yeesu jejemige egä, “Obmal-eye teebine. Weene ngeno me ngenecu mäpu me joweneniye? Tabe miijirage mule ne bii jewenige căme tääpume. ⁷Iyeta padare cabu owecumete biname cina weene cama yaacrajimuge, siige weene miiji gemi teebibine ätityerame weene lui padare cabu singi, yepä cane weene cama lica pagege iyeta padare cabu lenaja. ⁸Peei name pi miiji gyene, egä tabe jewenige, tabe lui mule ne ibibi ge wawena. Tabe căme tääpe ne niinäce gaabe me bii beganige gape me acitame. ⁹Cane toraca mene jijenininine, biname cina luma Miiji Mene ne yaace-nanusi ai gawecewe cabu ta, teepi cirege jajanena ai magebi me ngene apecna tääpume, tabe ngena ne bii jewenige căme tääpume.”

Yuuda Mene Jewenige Yeesu ne Awabame Budre tääpume

(Matayo 26:14-16; Luuka 22:3-6)

¹⁰Yeesu me twelb abiberäja bägrä bime yepä te ngii Yuuda Isakariy-ota ädige modamoda iiwäreja biname bime bau me, jejemige tabe Yeesu ne awabame agli tääpume. ¹¹Teepi liba itecijemige, teepi gege ecisi, siige jejisi Yuuda ne teebine daremu ceerame. Puma cita ca tabe miiji gaabe ne jirngige Yeesu ne awabame teeme budre tääpume.

Yeesu Teeme Abiberäja Bägrä cama Äsuplengta Deedei Erwige

(Matayo 26:17-25; Luuka 22:7-14, 21-23; Yoane 13:21-30)

¹²Trii padare puga ge Israela biname cina liba uutneca căco buluduu bine yäärwäjimusi. Pui padare me niinäce bimu cabu, teepi liba maamoi bine yaa-glecimusi äsuplengta deedei tääpume, Yeesu me abiberäja bägrä cina teebine itemlisi egä, “Maane singi luma mäte cine äsuplengta deedei ne amacetnäjame mäame tääpume?” ¹³Tabe teeme ne-neni abiberäja bägrä bine apu mene cama jäätyepige egä, “Weene iclege babo cewe me. Weene puma opopa eyeniye rooriye cama, lui te niije karpu ne secanenige, ¹⁴siige teebine ingwe icwepeye tabe lui mete cabu abacitenige. Jejepeye mete yageyame ne egä, ‘Abiberäja biname te singi umle äbitame, egä lese nyene puupu, tabe luma teeme abiberäja bägrä cama äsuplengta deedei äbitenige?’ ¹⁵Tabe weebibine jiwabenige baborage cabu puupu ne. Pui puupu cabu piti nemi iyeta gwidape, siige puma emacetnäjepeye deedei mime tääpume.” ¹⁶Abiberäja bägrä cina abyemeräsi, aaclige babo cewe me, jepänemäsi iyeta gwidape Yeesu me mene ibi. Teepi äsuplengta deedei puma emacetnäjäsi.

¹⁷Liba mämleteca ge, Yeesu atyaramtigit teeme twelb abiberäja bägrä cama pui mete cabu me. ¹⁸Teepi liba deedei äbitininisi, Yeesu jejemige egä, “Cane toraca mene jijenininine, weeme yepä lü te deedei äbitenige cane cama, cebine budre me pa nawabepi.” ¹⁹Teepi ngenecu mäpu me äbitininisi, siige yepäyepä jejananisi egä, “Yageyame, cane lica.” ²⁰Yeesu jejemige egä, “Ai lü weene twelb bime yepä gyene, lü te buluduu ne yiiglenutenige cane cama disi cabu. ²¹Cane lü te Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, budre pa läbitemene, Oogäräneji mene te lipu jicenige cäme poto cidi me. Yepä oge yene pui biname, cebine lü te nawabenige budre täapume. Teeme täapume miiji cirege tabe liba lica cire laplimleji.”

Yeesu Teeme Abiberäja Bägrä cama Aareto ne Erwige

(Matayo 26:26-30; Luuka 22:15-20; 1 Korinto 1:23-25)

²²Teepi liba deedei erwäjisi, Yeesu piba buluduu ne ecatige, Acejiyame ne eso ecäriige, itrecige, abiberäja bägrä bine ecärimige, jejemige egä, “Ecateye. Ai lü cäme tääpe gyene.” ²³Tabe cuta kwäye ne waina niije cama ecatige, Acejiyame ne eso ecäriige, ecärimige teebibine, siige teepi iyeta pui kwäye cabu ca enisi. ²⁴Yeesu jejemige egä, “Ai lü cäme uudi gyene, lü te mameta gyene apira bucurage biname bime täapume piijepu lü te klaje jecnenige Acejiyame lü kirece mene ituge jaji biname bine niya cabu ca äsecrerame. ²⁵Cane toraca mene jijenininine, cane cääri waina niye lica cirege nani ngälu pui padare cabu, cane liba kirece waina niije cire yaanepene Acejiyame me puupu cabu cabucewe je.” ²⁶Puma cita ca teepi uu-

pera ne etangisi, siige äsiige, eclige Olibi Uli Podo cabu me.

Yeesu piijepu Peteru

(Matayo 26:31-35; Luuka 22:31-34; Yoane 13:36-38)

²⁷Yeesu abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Weene page iyeta cebine nabaleniye, uucratnininiye, ingle mene oogäräneji gyene cäme poto cidi me egä, ‘Acejiyame te maamoi ire atwi biname ne budre me cire yaaglepi, siige maamoi cina maramara cire yaaplidnärepesi.’ ²⁸Yepä cane liba budre cabu ca pa larpinantepene, cane piba weeme niinäce gaabe me Galilaya me pa lädepene.” ²⁹Peteru Yeesu ne jejige egä, “Ngänu gyene liba iyeta poto cina meebine abmala, cane licarage naabmalenine meebine.” ³⁰Yeesu jejige egä, “Cane toraca naajenine, airage ciije cabu maane cebine niinäce nesae gääbu nainenite, piba paulo te neeneni manu ala sengenenige.” ³¹Peteru kokre cama jejige egä, “Ngänu gyene teepi cebine maane cama budre me agli, yepä cane licarage naainenine meebine.” Iyeta abiberäja bägrä cina cuta yepä mene jejanisi.

Yeesu Ireçu Ätumutige Getesemane je

(Matayo 26:36-46; Luuka 22:39-46)

³²Teepi eclige cewe ngii Getesemane me. Yeesu abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Weene ama adnatärineye, cane lädene ireçu ätumutame. ³³Tabe Peteru Jakobu Yoane naabibine aacanänige teta cama. Yeesu babo ngenecu mäpu me äbitige piijepu wälu te joomlige, ³⁴siige tabe jääjänige egä, “Ai baborage ngenecu mäpu te cebine budre pana nawenenige. Weene ama ireclota sinäjänege, cebine nawagrijeje.” ³⁵Puma cita ca tabe matikäli padare abotäntige, oweowe ajarige gawe cabu me, ireçu ätumutige, egä liba miiji gyene

ai mäpu padare te teebine äsuplengtame. ³⁶Tabe apu jiicige egä, “Cäme Babe, maane miiji gäte iyeta gwidape bine wawenecame. Maane ai mäpu ne cäme bau ca iyebtingti. Yepä gone cäme singi ne jaawenute, mäame singi ne jewenepi.”

³⁷Puma cita ca tabe tacnenutige, abiberäja bägrä bine ute cabu täädäränige. Tabe Peteru ne jejige egä, “Simona, maane nää ute gäte? Maane nää äblicäco gäte ireclota lenaja matikäli padare? ³⁸Weene ireclota inajänege piyepu irecu ätumutäneye, piba apicetnära padare cabu weene lica itrametnenänige. Weeme seemo cina singi gemi cäme singi ne wawename, yepä weeme tääpe cina kokre cäco gemi.”

³⁹Tabe cuta cääri acnenutige, pepu pana mene ca irecu ätumutige niinäce liiyepu. ⁴⁰Tabe liba tacnenutige, cuta ute cabu cääri teebibine täädäränige, inge teeme irecu mäpurage ge. Teepi liba alotneränisi, teepi umle lica ge teebine ngena mene jajime. ⁴¹Yeesu nesae me abotäntige irecu ätumutame, siige tabe liba tacnenutige, abiberäja bägrä bine jääjänige egä, “Weene ute camu gämi, ngene oocenäniye. Siige, padare te bii tatyaramtige. Cane lui te Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cebine mameta gyene ceera conocono biname bime ime cabu me. ⁴²Arpineräneye, biiri wääjene. Lui biname te cebine nawabenige budre me aglime, tabe mameta gyene.”

Yeesu ne Joomlisi

(Matayo 26:47-56; Luuka 22:47-53; Yoane 18:3-12)

⁴³Yeesu liba camu mene iicema cabu jage, Yuuda teeme twelb abiberäja bägrä bime yepä te piba tatyaramtige. Teta cama biname cina seclige cubu turikä piyepu gabagaba cama. Modamoda ii-

wäreja biname, cotre abiberäja biname piyepu poto Israela modamoda biname cina jityepimisi teebibine. ⁴⁴Yeesu ne budre me awabayame biname te cewecu ne bii becitige pui biname bime täöpume egä, “Cane lui biname ne jetecnenine, peese nyene weene lui täöpume singi gemi. Joomlepeye, weeme ire atwi ngalebora ecanepeye.”

⁴⁵Yuuda liba tatyaramtige, tabe piba conocäco ädige Yeesu bau me, jejige egä, “Abiberäja biname,” siige jetecnige teebine. ⁴⁶Biname cina piba Yeesu ne kokre cama joomlisi. ⁴⁷Lui cina aclajuteji puga icrajige, teeme yepä te cubu turikä ne sisatige, yoororige, siige yepä biname me tablame ne iyeta jeläcnutige. Pui lui iiwäreja mope biname me kaakesea bägrä ge. ⁴⁸Yeesu biname bine jejemige egä, “Weene naaclige cubu turikä piyepu gabagaba cama cebine oomlaname epu pana, egä cane cubucubu biname gäne. ⁴⁹Iyeta bimu gaabegabe cane weene cama ge, iiwäreja mete cabu yaabiberäjimune, weene piba cebine lica noomluye. Apu gyene, inge lui mene oogäräneji gyene cäme poto cidi me, miiji toraca me äbita.” ⁵⁰Puma cita ca iyeta abiberäja bägrä cina teebine ebmalisi, siige uucratnige.

⁵¹Yepä mamye biname te Yeesu ne ingwe icwige. Tabe yepä taatu cäbletääpe ca asigräneji ge. Biname cina liga teebine joomli-si, ⁵²tabe cäbletääpe ne sebmälige, siige cuutacuta uucrige.

Yeesu Israela Mutre Biname bime Opo Gaabe je

(Matayo 26:57-68; Luuka 22:54-55, 63-71; Yoane 18:13-14, 19-24)

⁵³Yeesu ne ecanisi iiwäreja mope biname me mete me, liiyeme iyeta modamoda iiwäreja biname, cotre abiberäja biname piyepu nuuja Israela modamoda biname cina abasecretnuji. ⁵⁴Peteru seeji cude padare ca Yeesu ne

ingwe icwige, siige abacitige iiwäreja mope biname me mete caale bora me. Tabe puga adnatige awamuta biname bime cama, gäbu jemajige uliobo gome.

⁵⁵ Modamoda iiwäreja biname piyepu iyeta mutre biname teepi biname bine jirngemisi Yeesu ne aitnejame budre me agli täapume, yepä teepi nuuja ne lica jepänisi. ⁵⁶ Bucurage biname cina puu Yeesu ne walya jeitnäjis, yepä teeme mene yepä lica ge. ⁵⁷ Piba poto biname cina abujengäjige, walya jeitnäjis egä, ⁵⁸ “Cine jiteciji tabe icana je egä, ‘Cane ai iiwäreja mete ne yigarecenine, biname cina lui ne erangujisi, piba nesae bimu cama cääri cuta pa yaarangepene nuuja ne, lui biname biji arangäneji mete lica ge.’” ⁵⁹ Yepä ai biname bime mene cuta yepä ibi lica gemi.

⁶⁰ Iiwäreja mope biname te biname bime opo gaabe abujängtige, Yeesu ne itemlige egä, “Baa, mäame nuuja daremu mene lica gyene, teepi lipu meebine naitnäjenisi.” ⁶¹ Yepä tabe bojäcu enajige. Iiwäreja mope biname te cääri itemlige egä, “Nää, maane Keriso säte, biname bine niya cabu ca lui te isecränenemite, cine lui me ngii ne yaawepyeräjusi, teeme Bägrä?” ⁶² Yeesu jejige egä, “Yoo, cane säne. Cuta weene cebine pagege päpäna, Acejiyame bau ca lui te tädujine biname me äbitujine, kokre Acejiyame me camu poto ca adnatäneji piyepu carbe cabu äina gawe me.” ⁶³ Iiwäreja mope biname te teeme cäbletääpe ne idericige awabame, egä tabe Yeesu ne panyamete jepänige, siige jiiçige egä, “Mine nuuja singi lica gemi cerämu poto biname cina teebine aitnejame, ⁶⁴ ingle weene bii bitecijinige, tabe lipu Acejiyame me ngii ne sabe bii jewenige, teeme bägrä ca lipu bainige. Weene lipu ngene jotwanininiye teeme poto cidi me?” Teepi iyeta jiiçisi egä, “Teeme niya pisi nyene, pui name pi teebine miiji budre me agli.” ⁶⁵ Piba

teeme poto cina gije abacitinisi teebine mote ca ätywame. Teepi cäbletääpe ca teeme opo icwabisi, yoororisi, jejisi egä, “Nijini, laati te noororige?” Awamuta biname cina cuta teebine yoororisi.

Peteru Yeesu ne Jeinige

(*Matayo 26:69-75; Luuka 22:56-62; Yoane 18:15-18, 25-27*)

⁶⁶ Peteru liba puga ge pui mete puutucu je, iiwäreja mope biname me kaakesea ngulebägrä te toclige, ⁶⁷ teebine jepänige gäbu amaja je uliobo gome. Tabe cängena ire acitige teeme bau me, jejige egä, “Maane cuta totnetnäjumete Yeesu Nasareta biname cama.” ⁶⁸ Yepä tabe ainige, jojige egä, “Cane umle lica gäne maane ngena poto cidi me jiiçenite.” Tabe puma cita ca awetäntige, ädige caale grana wajwa me, siige paulo te ala sengenige. ⁶⁹ Pui kaakesea ngulebägrä te cuta cääri jepänige teebine, jejemige lui biname cina puga aclajuteji icrajige egä, “Ai biname lui teeme yepä gyene.” ⁷⁰ Yepä Peteru cääri ainige. Matikäli padare ingwe ca lui cina aclajuteji puga ge Peteru ne jejisi egä, “Toraca gyene, maane teeme yepä gäte, ingle maane Galilaya biname gäte.” ⁷¹ Peteru jejemige, “Cane Acejiyame me ngii cabu jijenininine, egä cane umle lica gäne pui biname, weene lui poto cidi me jiiçenenemiye.” ⁷² Piba taatu paulo te neenen me ala sengenige. Peteru ngene jotwige, Yeesu lipu teebine jejige egä, “Maane cebine niinäce nesae gääbu nainenite, piba paulo te neenen manu ala sengenenige.” Siige tabe ele jiplecmalige.

Yeesu Pilato me Opo Gaabe je

(*Matayo 27:1-2, 11-14; Luuka 23:1-5; Yoane 18:28-38*)

15 Liba kroke sewalige, piba taatu modamoda iiwäreja biname, cotre abiberäja biname, piyepu nuuja

modamoda Israela biname, iyeta lui mutre biname, cina mene jitranisi Yeesu tääpume ngena wawename. Teepi teebine seea ca jetäyisi, Pilato bau me ecanisi. ²Siige, tabe Yeesu ne itemlige egä, “Maane nää Israela biname bime mope biname gäte?” Tabe jejige egä, “Yoo, maane peega bii jiicite.” ³Modamoda iiwäreja biname cina Yeesu ne bucurage gwidape poto cidi me jeitnäjisi, ⁴siige Pilato Yeesu ne cääri itemlige egä, “Nää, mäame nuuja daremu mene lica gyene? Egäsu maane näatecijenige, teepi lipu meebine bucurage gwidape poto cidi me naaitnäjenisi.” ⁵Yepä Yeesu bojäcu enajige, daremu mene lica jewecnistige, siige Pilato cälu te jitige.

Pilato Yeesu ne Budre me Jitranige

(Matayo 27:15-26, Luuka

23:13-25; Yoane 18:39–19:16)

⁶Israela biname cina liba kämäge gaabegabe äsuplengta soriyomu ne jaawenusi, Pilato piba krokeciye mete cabu ca yaasatuge teepi lui biname tääpume birige singi. ⁷Pui padare cabu puga ge krokeciye mete cabu biname ngii Baraba. Tabe poto biname cama cubu itu jiicananepi Rooma modamoda biname bime tääpume. Teepi biname ne itu yaaglepesi budre me teeme cubu ngalebora, siige krokeciye mete bora yaacranemepesi. ⁸Siige, biname cina eclige, Pilato ne itemlisi yepä biname ne krokeciye mete cabu ca asatame, tabe lipu jaawenuge pui padare cabu iyeta kämäge gaabegabe. ⁹Pilato itemlige egä, “Nää, weene singi gemi cane Israela mope biname ne asatame weeme tääpume?” ¹⁰Pilato umle ge, egä modamoda iiwäreja biname cina teebine Yeesu bii becärisi, ingle teepi teebine ire patre jeglisi.

¹¹Puma cita ca modamoda iiwäreja biname cina biname bine giri jicranimige teepi Pilato ne jajime tabe Baraba ne asatame lica Yeesu ne. ¹²Siige Pilato biname bine cääri itemlimige egä, “Cije cane piba ngena jewenenine teeme tääpume weene lui ne yaainuye Israela biname bime mopeyame ca?” ¹³Teepi ala abayaninisi egä, “Baarge uli cabu jääbyecresi!” ¹⁴Pilato itemlimige egä, “Ngena name pi? Tabe ngena niiya ne itu tewenumi?” Yepä teepi baborage ala abayaninisi egä, “Baarge uli cabu jääbyecresi!” ¹⁵Pilato singi ge biname bime ngenecu miiji me wawename, siige tabe Baraba ne sisatige krokeciye mete cabu ca teeme tääpume. Puma cita ca tabe jejemige Yeesu ne adnaname, siige biname bine ecärimige teepi baarge uli cabu äbyecrame.

Rooma Cubu Biname cina Yeesu ne Ätutena pana Jewenanisi

(Matayo 27:27-31; Yoane 19:2-3)

¹⁶Puma cita ca Rooma cubu biname cina Yeesu ne ecanisi Pilato me mete opo gome me, siige ala tesoglicmisi lui cina yepä sange teta cama. ¹⁷Teepi Yeesu ne ciriyäciriyä cäbletääpe esigrisi, pägepäge seasea ne jemlemaltisi, teeme mope cabu ecitisi krauni tääpume. Teepi ai ne ätutena pana jwenisi, egä tabe babo mope biname gyene. ¹⁸Puma cita ca teepi jewablisi teebine, jejisi egä, “Sebore Israela biname bime mopeyame!” ¹⁹Teepi teebine suru ca yoororanisi mope gome, mote ca ityewäjisi, siige sinäme kokorare ca ipednanemisi teebine opo gaabe me acitame. ²⁰Teepi teebine apu ätutena pana jwenisi, piba ciriyäciriyä cäbletääpe ne jiiremutisi, teemerage cäbletääpe esigrärisi. Puma cita ca teepi teebine ecanisi baarge uli cabu äbyecrame.

Yeesu ne Baarge Uli cabu Jibyecrisi

(*Matayo 27:32-44; Luuka 23:26-43; Yoane 19:17-27*)

²¹ Puga ge yepä rooriye ngii Simona. Tabe lui Kurene cewe biname gyene, Aleksanda Rupus naabime babe. Tabe calwacupi cewe ca tacnige, siige cubu biname cina giri jecitisi Yeesu me baarge uli ne acaname. ²² Puma cita ca teepi Yeesu ne ecanisi cewe ngii Gologota me, lui me aboclomta egä, ‘Mopekaake Cewe’. ²³ Teepi teebine liga ecärisi miira traci cama alengläciteji waina niye, yepä tabe lica enige. ²⁴ Piba teepi teebine toto ca jibyecrisi baarge uli cabu. Siige puma cita ca teepi matimati kula cabu teeme ngii bine yoogärimisi, piba yiisabäjemisi pui kula bine umle äbitame, egä teepi lipulipu Yeesu me cäbletääpe bine abelename.

²⁵ Peei lui krokebimu ge, teepi liba teebine baarge uli cabu jibyecrisi. ²⁶ Yeesu me mope gome oogäräneji ge teeme budre inge poto cidi me egä, ISRAELA BINAME BIME MOPE BINAME. ²⁷ Teepi cuta neeneni cubucubu biname bine jääbyecrisi baarge uli cabu. Yepä lui Yeesu me camu poto ca, nuuja lui teeme säwäci poto ca. ²⁸ Apu mule ca ai Oogäräneji mene te toraca me äbitige egä, “Teebine cubucubu biname pana jewenisi.”

²⁹ Lui biname cina Yeesu ne isuplengäjisi, teepi jisädanisi, mope akocnäjiniisi, jejisi egä, “Baa, maane age säte, iiwäreja mete ne lui te yiigarecentite, siige nesae bimu ngalebora cääri erangenite. ³⁰ Maane määmämu miiji äbiti, baarge uli cabu ca täini.”

³¹ Cuta modamoda iiwäreja biname piiyepu cotre abiberäja biname cina Yeesu ne pepu jisädanisi. Teepi ajanininiisi egä, “Tabe poto bine miiji jaawenane-muge, yepä tabe äblicäco teemämu miiji äbita. ³² Tabe Keriso ca lainuge, biname

bine lui te niiya cabu ca birige äsecrera, piiyepu Israela biname bime mope biname ca, siige tabe täinege baarge uli cabu ca cine päpäname, cine piba jitrunge-nisi teebine.” Lui bine jääbyecrisi teeme gome, teepi cuta teebine jisädenäsi.

Yeesu me Budre

(*Matayo 27:45-56; Luuka 23:44-49; Yoane 19:28-30*)

³³ Liba bimu duusa ge, krokeciye te cewe ne iyeta icwabige nesae awa cama. ³⁴ Mämle bimu me Yeesu babo tagepogogo ca ala abayige egä, “Eeli, Eeli lama sabatani,” peei lui egä, “Cäme Acejiyame, cäme Acejiyame, maane ngenome cebine nägyite?” ³⁵ Poto lui cina aclajuteji icrajige teeme gome, jitecijsi, jicisi egä, “Iteciijinege, tabe Eliya ne ala tesoglecenige.” ³⁶ Puma cita ca yepä te tuuwamige, waarpopale pana gwidape ne caapocapo waina niiye cabu yiglenutige, suru ca jigadige, isinglantige Yeesu me tage cabu me, jiiicige egä, “Mine jääpänesi, Eliya liba tädenige teebine ätrungentame.” ³⁷ Piba Yeesu baborage tagepogogo ca ala abayige, siige budre äbitige.

³⁸ Iiwäreja mete cabu lui baborage cäbletääpe adadnäneji ge, äderäriige cabu ca ngälu gawe me. ³⁹ Cubu biname bime mope biname, lui te aclajuteji enajige Yeesu me opo gaabe, liba jepänige tabe lipu budre äbitige, tabe jiiicige egä, “Toraca, ai biname lui Acejiyame me Bägrä gyene.”

⁴⁰ Magebi puga ge cudecewe ca ire. Teeme yepä lui Mariya Magadala cewe magebi tage, nuuja lui Mariya tage lui iganerage Yakobu piiyepu Yoose naabime mage, yepä lui Salome tage. ⁴¹ Teepi Yeesu cama jage, tabe liba Galilaya je waatnetnäjuge, teebine yäätityeräjusi. Cuta poto cerämu

magebi puga ge, lui cina saaclepi Yeesu cama Yerusalema me.

Yeesu ne Gape cabu Ecitisi

(*Matayo 27:57-61; Luuka 23:50-56; Yoane 19:38-42*)

⁴²⁻⁴³Mämleteca liba mameta ge, Yoosepa Arimatea cewe biname te tatyaramtige. Tabe yepä miijirage mutre biname ge, lui te padare ne jewagrijiige Acejiyame te biname bine waadename. Ingle peei lui Fraide ge, Sabade bimu me amacetrnäja bimu ge, tabe tii ecanige, Pilato bau me ädige Yeesu me budrekaake täapume. ⁴⁴Pilato cälu te jitige ätecijame, egä Yeesu uja budre bäbitige. Tabe jejige ala asoglecame cubu mope biname ne, siige itemlige egä, “Yeesu nää uja budre bäbitige.” ⁴⁵Tabe liba umle äbitige cubu mope biname bau ca, egä Yeesu budre ge, tabe Yoosepa ne jejige teeme budrekaake ne acatame. ⁴⁶Puma cita ca Yoosepa ädige, bulubulu cäbletääpe ne jeletnige, Yeesu ne sitru-ngamtige, cäbletääpe ca tope etnige, siige gape cabu me ecitige, lui gape ne ituge uurana baborage kula ngalebora. Piba tabe baborage kula ne epetregäjige gape grana armime. ⁴⁷Mariya Magadala cewe magebi piyepu Mariya Yoose me mage teepi jepänäsi, tabe Yeesu ne luma ecitige.

Yeesu Budre cabu ca Arpinantige

(*Matayo 28:1-8; Luuka 24:1-12; Yoane 20:1-10*)

16 Sabade bimu liba apirige, Mariya Magadala cewe magebi, Mariya Yakobu me mage, piyepu Salome, teepi miijirage lengo ngängye bine jeletnemänisi Yeesu me budrekaake ne aganame. ²Sande krokerage, bimu te liba tacitige, teepi ujige gape gome me. ³Gaabe cabu teepi ajanänisi egä, “Laati te pui kula ne epeträngtenige gape grana

cabu ca mime täapume?” ⁴Teepi apu ajanänisi, ingle kula lui baborage ge. Siige teepi liba atyaräninisi, ire acranänisi, siige jepänänisi, egä kula lui apeträngteji ge. ⁵Teepi gape cabu me ebäcnänisi, mamye biname ne jepänänisi bulubulu lecaleca cäbletääpe ca asigräneji ge, camu poto cidi ca adnatäneji ge, siige magebi cina cälu te jätänige. ⁶Tabe teebibine jääjänige egä, “Gone cälu te jitänuge. Weene Yeesu Nasareta cewe biname ne jirngenäneniye, lui ne baarge uli cabu tibyecrumesi. Tabe ama lica gyene. Acejiyame te teebine budre cabu ca berpinantige. Weene ire! Agesa lui puupu cabu teebine sitwitumesi. ⁷Äte ujeye! Peteru naabibine jejemeye, egä tabe teeme niinäce gaabe me ädenige Galilaya me. Puma teepi opopa eyenisi teta cama, tabe lipu itu jaajemepi teebibine.” ⁸Magebi cina äsänisi gape cabu ca, siige uucratnänisi, ingle teepi mage cälu te jätänige piyepu jaalocnänige wälu name pi. Teepi nuuja biname ne lica jejisi ai poto cidi me, ingle teepi wälu ge.

Yeesu Aboclomtige Teeme Abiberäja Bägrä bime bau me

(*Matayo 28:9-10, 16-20; Luuka 24:13-53; Yoane 20:11-18; 20:19-23; Apostolo 1:6-11*)

⁹Sande bimu krokerage Yeesu budre cabu ca liba arpinantige, tabe aboclomtige niinäce Mariya Magadala cewe magebi bau me, lui me trupa cabu ca tabe itu yäasecräremepi seven niya cable bine. ¹⁰Tabe oclige abiberäja bägrä bime bau me, lui cina Yeesu ne ele jelwisi, jejemige ai poto cidi me. ¹¹Yepä teepi liba itecijemige, egä Yeesu barpinantige piyepu tabe teebine bii jepänige, teepi lica jitrungisi.

¹²Ai ingwe gaabe ca Yeesu aboclomtige mara opo ca neeneni abiberäja bägrä bime bau me, teepi liba gaabe cabu aaclige babo cewe kaake poto

cidi ca. ¹³Siige teepi babo cewe me acnenutäsi poto abiberäja bägrä bime bau me, jejemäsi, egä teepi Yeesu ne bii jepänäsi, yepä teepi lica jäätrungisi teebibine.

¹⁴Ingwe ca Yeesu aboclomtige lebin abiberäja bägrä bime bau me, teepi liba deedei cabu jage. Tabe teebibine jicnecimige teeme ätrunga cäco piyepu ätecija cäco mule name pi, ingle teepi lica pui biname bine titrungiimesi, lui cina teebine tepänanumesi, egä tabe budre cabu ca itu tarpinantumi. ¹⁵Tabe teebibine jejemige egä, “Äte naaclepi, iyeta cewe gaabegabe ta Miiji Mene ne ecananepeye iyeta biname bime bau me ai gawecewe cabu. ¹⁶Laati te liba Miiji Mene ne jäätrunguge piyepu teebine liba niiye ca cuta jääcisäjuye, tabe cirege iyeteta ireclota ne päpäna. Laati te liba lica jäätrunguge, teeme niiya mule cina yaacrajuge, siige teebine cirege atrana.

¹⁷Lui biname cina Miiji Mene jäätrungusi, teepi ai ciitaca mule bine pagege waweneca: teepi cäme ngii cabu niiya cable bine pagege äyecreja biname bime trupa cabu ca, piyepu teepi teeme umle cäco mene ca pagege iicema. ¹⁸Teepi liba cobyame bine joomlemusi coo piyepu budre niiye liba yaanusu, pui cina äblicäco teebibine sabe wawena. Teepi pagege teeme ime acrana pita biname bime papa cabu me, siige teepi miiji läbitininusi.”

¹⁹Yeesu Yageyame te liba ai mene teebibine jejananemige, pui kaake poto cidi ca Acejiyame te teebine ecanige cabucewe me, siige tabe Acejiyame me camu poto cidi ca adnatige. ²⁰Abiberäja bägrä cina ecluji, Miiji Mene ne ecananujisi iyeta poto ta. Yageyame te kokre ecärimuji teepi ciitaca mule bine wawenecame naace täapume awabame, egä Miiji Mene toraca gyene.

LUUKA ME MIIJI MENE

Niinäce Mene

1 Yoo, Babo biname Teopilo, maane umle gäte egä bucurage biname cina ituge gije abacita mene oogärame pui modamoda mule poto cidi me lui cina cime gome täbitenäjimesi. ²Cine peei poto cidi me mene ituge ätecija biname bau ca lui cina teemämu ituge päpäna iyeta peei mule teeme agedna cabu ca, piba peei poto cidi me jaajanane-mepesi. ³Yoo, ai name pi cane iyeta pui mule poto cidi me cängenarage itu yaabiberäjemepene, cane jitranine cän-gena mene oogärame mäame täapume, ⁴maane ai cabu ca toraca umle äbitame pui mule poto cidi me teepi meebine lui itu naabiberäjepesi.

Umle Mene Yoane Niiye ca Äciseja Biname me Aplimla poto cidi me

⁵Ai mene ne gije jebacitenine Heroda liba Mopeyame täapume enajuji Is-raela gawe cabu. Puga ge yepä Acejiyame me iiwäreja biname teeme ngii Sakariya. Tabe yepä iiwäreja babo biname ngii Abija me sange cabu kaakesea jaawenuge. Teeme coga ngii Elisabeta cama teepi neeneni lui Aarona me kaakesaare gegi. ⁶Teepi miijirage laanajuge Acejiyame me opo gaabe je, iyeta mime Yageyame me singi piyepu cotre conocäco jaawenäsi. ⁷Yepä teepi bägrä cäco ge, ingle Elisabeta äblicäco bägrä päpäna, cuta piyepu teepi moda molyege ge.

⁸Nuuja taje teeme padare cabu Sakariya teeme iiwäreja kaakesea jewenanuji Acejiyame täapume. ⁹Yoo, pui iiwäreja biname bime mule apu ge: teepi matimati kula bine teeme ngii cama yisabäjemusii teeme maramara kaakesea peema cita ca päpäname.

Pui bimu cabu Sakariya lui kaakesea jepänige pui kula yisabeja cabu ca miijimiji lengo gwidape Acejiyame täapume uubuderame. Uubudera padare te tatyaramtige, tabe piba Acejiyame me iiwäreja mete ngalebora me abacitige, ¹⁰bucurage biname cina liba tabasecretnige pui mete caale bora me irecu ätutumate.

¹¹Piba Acejiyame me mename seemo te Sakariya bau me taboclomtige, pui miiji lengo gwidape uubudera dade camu poto ca jeclajutige. ¹²Sakariya liba jepänige teebine, cälu te jitige, wälu te joomlige. ¹³Yepä, mename seemo te jejige egä, “Sakariya, wälu gone! Acejiyame te mäame awejena ne secatumi; mäame coga Elisabeta imäbägrä ne pa jääpänepi. Maane teebine ngii ecärepi Yoane ca. ¹⁴Maane ngenecu miiji piyepu gege pa äbitepi, piyepu bucurage biname cina babo gege pa läbitipesi teeme aplimla name pi. ¹⁵Tabe babo cirege äbita Acejiyame me opo gaabe je. Tabe gone waina niiye, coo nuuja sice pana niiye nänäja. Teeme aplimla cabu ca Aceji Seemo teeme trupa cabu babo pa läbitepi. ¹⁶Tabe bucurage Is-raela biname bine pa yaatrongäremepi Acejiyame mime Yageyame bau me. ¹⁷Teeme otni lui mime Yageyame me niinäce gaabe myene. Teeme seemo ireclota piyepu kokre mename biname Eliya pana pagege äbita. Yoo, tabe te babe bime ngenecu pa jaatrongäremepi teeme bägrä bime bau me, piyepu ätecija cäco biname bime ngene atwanena pa jaatrongäremepi toraca conocäco mule wawename. Tabe Yageyame me biname bine pa yaamacetnäjemepi teeme otni täapume.”

¹⁸Siige, Sakariya piba mename seemo ne mene jejige egä, “Cane lipu ai mene toraca umle äbita? Cane moda gäne; cäme coga cuta molyege gwene.”

¹⁹ Mename seemo te jejige egä, “Cane Gabriyela säne, Acejiyame me opo gaabe naclajutuge. Tabe te cebine nätyepige ai miijirage mene meebine jajime.” ²⁰ Yepä, maane căme mene lica nacatite, peei name pi maane buduma pana äbitenite mene iicemame. Maane bojăcu naana-jepi, ngălu pui bimu cabu căme mene te liba toraca me pa lâbitepi. Yoo, peei te teeme padare cabu toraca me pa lâbitepi.”

²¹ Siige, iiwăreja mete caale bora je biname cina Sakariya ne jewagriji egä, “Ngena te băbitige mete ngalebora je? Mage leca padare, tabe ngena name pi enajenige, lica tasatenige?” ²² Siige, tabe liba tasatige, äblicăco teebibine mene jaji. Teepe puma cita ca umle äbitininisi egä tabe pama apaclyera gwidape ne bii jepănige puma. Mene căco tabe ime ca teebibine umle jewenemige.

²³ Siige teeme pui kaakesea padare liba apirige, Sakariya acnenutige cewe me. ²⁴ Pui ingwe ca teeme coga Elisabeta măpumăpu äbitige. Tabe mete gome waanajuge faib mabye cama, jicige egä, ²⁵ “Yageyame te cebine näityărumi apu äbitame. Ingwe ca cane lica nuuja biname cama ajiri pana lenaja băgră căco.”

Umle Mene Yeesu me Aplimla poto cidi me

²⁶ Elisabeta liba siks mabye măpumăpu cama onajige, pui padare cabu Acejiyame teeme mename seemo Gabriyela ne jityepige Nasareta cewe Galilaya probins cabu me. ²⁷ Teeme mene puga ge yepă ngulebăgră tăăpume, ngii Mariya. Teeme ciwelooyame ngii Yoosepa, tabe sasa Mopeyame Daawida me ingle biname ge. ²⁸ Yoo, Gabriyela Mariya bau me ädige, jojige egä, “Sebore Mariya!

Acejiyame maane cama gyene. Tabe babo singi gyene määme tăăpume meebine miiji ceerame.”

²⁹ Mariya liba peei mene utecijige, tabe ngenecu joclönige, mage ngene jotwananige pui mene ngena tăăpume.

³⁰ Puma cita ca mename seemo teebine jojige egä, “Mariya, wălu gone, ingle Acejiyame te babo ngenecu miiji gyene määme tăăpume.” ³¹ Maane măpumăpu pa äbitepi, imăbăgră ne pa jepănepi.

Teebine ngii ecărepi Yeesu. ³² Tabe lui baborage cirege; Caburage Acejiyame me băgră ca pa yaainepesi. Yageyame Acejiyame teebine mopeyame me cire jaawenepi epu pana teeme kaakesaare Daawida lipu mopeyame itu enajuji.

³³ Tabe te Yakobu me kaakesaare bine iyeteta cire yaawademepi, ingle teeme waadena lui ngălu căco gyene.

³⁴ Mariya mename seemo ne itemlige egä, “Cane măpumăpu lipu äbita, ingle camu găne rooriye cama atejăclmuta?”

³⁵ Mename seemo te jojige egä, “Aceji Seemo te määme bau me pa tădepi, piba Caburage Acejiyame me kokre määme cabu pa yaanajepi, peei name pi peei băgră maane lui ne pa eplimlepi tabe Acejiyame tăăpu myene, piyepu Acejiyame me băgră ca pa yaainepesi.

³⁶ Yoo, määme ingle biname Elisabeta cuta imăbăgră pa jăăpănepi. Teebine lui tăăpume biname cina jwaajusi egä “äblicăco băgră păpăna,” ngănu gwene page molyege, tabe siks mabye cama măpumăpu gwene. ³⁷ Iyeta gwidape Acejiyame tăăpume ibibi gemi wawena.”

³⁸ Siige, Mariya piba jejige egä, “Cane Acejiyame me biname găne teeme singi wawename. Iyeta miiji gyene căme tăăpume äbita maane lui mene bii najite.” Siige, mename seemo piba teebine obmalige.

Mariya Elisabeta ne Ongrärige

³⁹Yoo, kui mene ingwe ca, Mariya gwidape emaceträijige, wata oclige yepä cewe Yuudea doru gawe cabu me. ⁴⁰Tabe Sakariya me mete me puga abacitige, Elisabeta ne sebore jowenige. ⁴¹Yoo, Elisabeta liba Mariya me mene utecijige, teeme bägrä te piba apinyarige came bora ätni diiba cabu, piyepu Aceji Seemo Elisabeta me trupa cabu babo äbitige. ⁴²Tabe babo tage ca Mariya ne jojige egä, “Acejiyame te meebine babo miiji naawenige iyeta magebi cabu ca, piyepu maane lui bägrä ne pa eplimlepi, tabe Acejiyame me babo miiji cama gyene. ⁴³Cane ngeno me ai miiji ne päpäna, cäme Yageyame me mage te cebine nädärenige! ⁴⁴Cane liba mäame sebore mene nätecijige, piba taatu bägrä te gege cama apinyarige cäme came bora ätni diiba cabu. ⁴⁵Maane ngenecu gege gäte, inge mime Yageyame me mene maane jaatrungepete egä mäame potocidi me pagege äbita.” Siige.

Ai Lui Mariya me Uupera Mene Acejiyame tääpume

⁴⁶Mariya jiiçige egä, “Cane Acejiyame ne ewepyeräjenine iyeta cäme ngenecu cama. ⁴⁷Cäme seemo te gege äbitenige Acejiyame tääpume, lui te cebine niya cabu ca cirege asata. ⁴⁸Tabe owecu cama cebine näpänumi, cane lui teeme matikolä kaakesea bägrä gäne. Ama cita ca iyeta biname cina cebine pa nainepesi “gege gwene,” ⁴⁹peei modamoda gwidape name pi Acejiyame lui bine teeme kokre ca itu tewenemumi cäme tääpume. Teeme ngii lui jamyacu conocäco gyene. ⁵⁰Bägrä bime padare cabu ca piyepu maramara kaakesaare bime padare

cabu ca, tabe biname bine owecu jaawenemuge,

lui cina teebine opo gaabe me yaacitusi.

⁵¹Tabe kokre mule bine ime ca itu jaawenemepi;

biname lui cina ngenecu bora teeme-teme babo me läbituge, teebibine jaawenemepi maramara me aplidnerame.

⁵²Tabe modamoda mope biname bine gawe me itu yaajaremepi teeme miijimiji puupu cabu ca, yepä matimati biname bine ituge awepenta.

⁵³Deedei cäco biname bine tabe yäängäremepi miijimiji deedei ca, yepä dogwe biname bine deedei cäco yääyecräjemepi.

⁵⁴⁻⁵⁵Tabe cängena jaawenemepi lui mene mime kaakesaare bine ituge jaji;

mibibine itu nitityäripi lui gemi teeme kaakesea bägrä ngii Israela cabu ca. Tabe teeme mene lica ngene jäätrimalepi, owecu wawename Abrahamo piyepu teeme kaakesaare bine iyeteta.”

⁵⁶Siige, Mariya Elisabeta cama onajige nesae mabye cama, piba acnenutige teeme cewe me.

Yoane Niiye ca Äciseja Biname me Aplimla potocidi me

⁵⁷Yoo, Elisabeta me padare liba tataramtige, tabe imäbägrä ne eplimlige.

⁵⁸Siige, teeme inglewale piyepu cewe mameta lui biname cina liba mene itecijemige Yageyame te lipu Elisabeta ne babo owecu jowenige, teepi ten cama gege äbitininisi.

⁵⁹Imäbägrä te liba eit bimujoomlige, teeme binamewale cina seclige Acejiyame me cewecu acita mule wawename tääpe matikolä iirputa ca. Teepi singi bägrä ne babe me ngii ceerame, Sakariya, ⁶⁰yepä teeme mage te

jejemige egä, “Eewe! Teeme ngii lui Yoane.”

⁶¹ Teepi mage me mene jowecnistisi egä, “Peei ngii weeme inge cabu lica gyene.”

⁶² Teepi puma cita ca babe ne ime ca jwenisi teebine ätemlame egä, “Maane ngena ngii täápume singi bägrä ceerame?”

⁶³ Sakariya oogära gwidape täápume jejige, peei cabu yoogäridge egä, “Teeme ngii lui Yoane.” Biname cina cälu te jitemige. ⁶⁴ Piba taatu Sakariya me wätä te miiji me äbitige, piyepu teeme tagepogogo te tasatige. Tabe mene me gije abacitige Acejiyame ne awepyeräjame.

⁶⁵ Cewe mameta biname cina wälu äbitinisi; peema cita ca idre ecenanisi Yuudea podo gawe cabu iyeta poto ta.

⁶⁶ Iyeta lui cina peei mene itecijemige, mage ngene jotwa-naninisi, ätemläjinisi egä, “Ai bägrä täápume lipu äbitenige?” Yoo, Biname bime täápume pajecu ge egä Acejiyame me kokre ime puga ge pui bägrä cama.

Sakariya te Acejiyame me Tagepogogo Mene Jiicige

⁶⁷ Aceji Seemo te Yoane me babe Sakariya me trupa cabu me babo äbitige; tabe Acejiyame me tagepogogo mene jicemige egä,

⁶⁸ “Acejiyame mime Israela biname bime Yageyame ne mine pa yaawepyeräjesi,

ingele tabe mibibine bii ningrärininige piyepu mime niija cabu ca äsecrera gaabe bii nicärininige.

⁶⁹ Tabe mime täápume kokre äsecrera biname ne bii tityepige, lui teeme kaakesea bägrä Daawida me kaakesaare gyene.

⁷⁰ Ujarage, tabe teeme conocäco mename biname bime tagepogogo ca jiicuji egä,

⁷¹ tabe mibibine cire niyebtingipi mime cubuyame bau ca,

piyepu teeme ime cabu ca lui cina mibibine nimugetnininusi.

⁷² Tabe te jiicuji egä tabe mime kaakesaare bine owecu wawename, piyepu teeme conocäco jajeji mene tabe lica ngena ätrimelame.

⁷³ Tabe mime kaakesaare Abrahamo ne teeme kokre ngii cabu jejuji

⁷⁴ egä mibibine cirege äsecrera cubuyame me ime cabu ca, mine piba teeme täápume kaakesea wälu cäco wawenecame,

⁷⁵ piyepu ngenecu epecäco conocäco lenajame teeme opo gaabe je iyeta mime ireclota ngalebora.

⁷⁶ Yoo, cäme bägrä, biname cina meebine pa naainepesi mename biname ca mime Caburage Acejiyame täápume,

Ingele maane niinäce pa ädepi gaabe amacetnäjame Yageyame täápume,

⁷⁷ teeme biname bine umle wawename egä äsecrera gaabe pisi nyene,

teepi liba kälyä jääpänemusi Acejiyame bau ca teeme niija mule täápume.

⁷⁸ Mime Acejiyame lui baborage owecu piyepu owelaamelame cama;

teeme äsecrera biname te bimu me ajara pana, cabucewe ca mime bau me pa tädepi,

⁷⁹ saapaclyärepi biname cabu lui cina krokeciye mule cabu icrajinige, piyepu teeme budre mule name pi wälu gemi.

Tabe cuta mibibine pa niwadipi poode ireclota gaabe cabu otnime.”

⁸⁰ Yoo siige, pui bägrä te uutige, babo me äbitige, cuta teeme seemo kokre me äbitige. Tabe daapo taatu cewe cabu enajige, ngälu pui bimu tabe liba teeme kaakesea gije jebacitige Israela biname bime täápume.

Yeesu me Aplimla poto cidi me

(Matayo 1:18-25)

2 Pui padare cabu, Rooma Babo Mopeyame Siisa Agosto te mene jityepäjemige iyeta cewe cabu ta egä iyeta biname cina miiji otni teeme ngii acranecame biname acnema tääpume. ²Yoo, biname ngii Kwairiniyus tabe Suriya probins Mopeyame ge pui mule te liba äbitige. ³Iyeta biname cina otninisi teeme saare bime cewe me teeme ngii acranecame.

⁴Yoo, biname ngii Yoosepa tabe ädige Nasareta cewe cabu ca, piba Galilaya probins ne sebmilige, Yuudea probins abacitige, ädige Betelehema cewe me, sasa Israela Mopeyame Daawida luma aplimluji, ingle tabe Daawida me kaake-saare ge. ⁵Yoo, teeme ciwelooyame Mariya ten cama oclige ngii acitame. Mariya mäpumäpu gwene. ⁶Egäcäro teepi liba Betelehema cewe cabu puga ge, piba teeme padare te tatyaramtige iigyärame. ⁷Tabe teeme niinäce bāgrä ne jepänige, imäbāgrä, teebine cäbletääpe ca etnige, kau bime deedei acrana puupu cabu ecwanige, ingle teepi kau mete cabu aanajige. Teeme tääpume puupu lica ge otnetneja biname bime ute mete cabu.

Mename Seemo piyepu Maamoi Ire Atwi Biname

⁸Yoo, pui cewe mameta puga ge maamoi ire atwi biname lui cina baace cewe cabu uta cama icrajige teeme maamoi bine cängena ire atwime. ⁹Mime Yageyame me mename seemo te teeme bau aboclomtige, piba taatu mime Yageyame me jamyacu apaclyera te teeme gome tuungepmalige. Babo wälu te teebibine joomlemige, ¹⁰piba pui mename seemo te jejemige egä, “Wälu gone! Cäme babo miijirage mene aghesa weeme tääpume. Peei mene te

iyeta biname bine baborage ngenecu gege me pa jaawenemepi. ¹¹Page ai ciije imäbāgrä te aplimlige Daawida me cewe cabu je. Tabe weeme niija cabu ca äsecrera biname pagege äbita; tabe Keriso sine weeme Yageyame. ¹²Yoo, weene ai cabu ca umle pa äbitineye cäme mene toraca gyene: weene bāgrä ne jepäneniye cäbletääpe ca tope atneji gyene, siige kau bime deedei acrana puupu cabu acwanäneji gyene.”

¹³Piba taatu bucurage mename seemo cina aboclomäjininisi pui niinäce mename seemo gome. Teepi Acejiyame ne uupera ca ewepyeräjisi egä,

¹⁴“Jamyacu apaclyera lui mime caburage Acejiyame tääpu myene. Gawe cabu biname cina ngenecu poode pa läbitipesi, tabe lui bime tääpume ngenecu miiji gyene.”

¹⁵Siige, pui mename seemo cina liba teeme bau ca cabucewe me äcnärige, piba maamoi ire atwi biname cina teemeteme ajananinisi egä, “Biiri naclege Betelehema me ai mule ne päpāname Yageyame te lui poto cidi me mibibine ninjige.” ¹⁶Siige, puma cita ca teepi watawata eclige, Mariya Yoosepa naabibine jääpäniisi piyepu teeme bāgrä ne jepänisi pui kau bime deedei acrana puupu cabu. ¹⁷Liba bāgrä ne jepänisi, piba biname bine pui mene jejananemisi, mename seemo te lipu jejemige teebibine ai bāgrä poto cidi me. ¹⁸Iyeta lui cina itecijemige, cälu te jitemige pui maamoi ire atwi biname bime mene poto cidi me, ¹⁹yepä Mariya teeme ngenecu bora icranemige iyeta pui mene bine. Tabe baborage ngene jotwananige peei poto cidi me. ²⁰Pui maamoi ire atwi biname cina piba äcnärige teeme cewe me. Teepi Acejiyame ne uupera ca ewepyeräjisi iyeta gwidape tääpume teepi lui itecijemige piyepu jepänemisi. Yoo, iyeta pepu äbitige mename seemo te lipu itu tejemumi. Siige.

Teepi Ngii Einäsi Yeesu

²¹ Eit bimu ingwe ca padare te tatyaramtige bägrä täápume Acejiyame me cewecu mule wawenname tääpe matikolä iirputa ca. Teepi teebine ngii einäsi Yeesu. Peese nyene pui ngii mename seemo te lui Mariya ne jwaajepi tabe mäpumäpu piba lica ge pui padare cabu.

Yeesu ne Ecanäsi Babo Iiwäreja Mete me

²² Yoo, padare te piba tatyaramtige Yoosepa naabi Mariya Acejiyame me cotre mule cängena wawenname, Moose lui ne itu soogäruji marnga äyebingta pototo cidi me. Teepi pui yepä padare cabu bägrä ne ecanäsi Yerusalema me teebine Yageyame täápume mara me wawenname. ²³ Yoo, mime Yageyame me Oogäräneji Mene pisi nyene egä iyeta niinäce aplimläneji imäbägrä bine miiji Acejiyame täápume mara me wawenname, cuta piyepu niinäce aplimläneji rooriye ngeerangera cibi plongo bine miiji Acejiyame Yageyame täápume mara me wawenname. ²⁴ Siige, puga Yeesu me mage babe cina teeme owecu gwidape Acejiyame ne ecäräsi iiwärejame marnga äyebingta mule apirame, ingle mime Yageyame me Cotre Mene jicinenige egä miiji neeneneni giwi ele, coo neeneneni gimäe plongo ca iiwäreja pui mule me apira täápume.

²⁵ Yoo, puga ge Yerusalema babo cewe cabu yepä biname ngii Simeona. Tabe miijirage biname ge; Acejiyame bau irecu lätumutanuge. Tabe Acejiyame me padare ne jewagrijenige Israela biname bine teeme niiya cabu ca äsecrerrame. Aceji Seemo lui teeme cabu yaanajuge, ²⁶ teebine ituge jaji egä, “Maane lica bu-dre päpäna ngälu maane Yageyame me biname ne cire jepänepi, Israela biname cina lui ne jewagrijenisi teebibine niiya cabu ca äsecrerrame.” ²⁷ Yoo, pui bimu

cabu tabe iiwäreja mete caale bora abacitige. Piba Yeesu me mage babe cina bägrä ne ecanäsi pui mete puupu cabu me, Cotre Mene teeme pototo cidi me cängena wawenname. ²⁸ Simeona bägrä ne teeme ime ca ecaticge, Acejiyame ne piba eso ecäricge egä,

²⁹ “Oo, Yageyame, cane mäame kaake-sea bägrä ngenecu poode cama bu-dre pagege,

ingle maane lui mene cebine itu najujite page toraca me bäbitige.

³⁰ Cane irecu ca bii jepänine mäame biname, cibibine lui te cirege niiya cabu ca äsecrera,

³¹ maane lui pototo cidi me ituge jaji tabe aboclomtenige iyeta biname bime opo gaabe.

³² Tabe ngale pana pagege äbita gaabe ceerame maramara gawe biname bine niiya cabu ca äsecrerrame, piyepu jamyacu apacyera ne acanname mäame Israela biname bime bau me.”

³³ Siige, bägrä me mage babe cina cälu te jätige Simeona me mene täápume. ³⁴⁻³⁵ Simeona teebibine miiji jaawenänige teeme mene ca, piba bägrä me mage Mariya ne umle mene jójige egä, “Maane ngenecu mäpu cirege päpäna, epu pana turikä te mäame ngenecu lipu cire naatrapepi, ingle bu-curage Israela biname cina ai bägrä ne cire jäägyepesi piba peei cabu ca teeme mäpu daremu päpäname. Yepä, nuuja cina babo miiji teeme bau ca cirege päpäna. Yoo, Acejiyame teebine pa yaaboclomtepi Israela biname bime täápume, piyepu lui cina teebine jääsädusi, teepi teeme niiya ngene atwanena pepu yaaboclomäjemus.”

³⁶ Siige, cuta puga ge yepä Acejiyame me mename biname, magebi gwene, teeme ngii Ana tune. Teeme babe me ngii Panuela, Asera me ingle cabu ca. Tabe molyege gwene,

lui te teeme mamye cabu rooriye ne ecatige, ten cama seben kāmäge taatu onajige, ³⁷piba tabe cuubla waanajepi ngälu pui padare eitifooa kāmäge oomlaname. Tabe lica nuuja gome waacluge, yepä iiwäreja mete caale bora waanajuge ciye bimu, Acejiyame me ngii ne yaawepäntuge irecu ätumuta ca cuta piyepu deedei cäco lenaja ca. ³⁸Tabe mameta me toclige, pui padare Simeona mene jicemige. Tabe Acejiyame ne eso ecarige teeme Bägrä täapume, piba mene pui bägrä poto cidi me jejananemige iyeta biname bine, Yerusalema ngalebora lui cina Acejiyame me padare ne jewagrijenisi teebibine niiya cabu ca äsecerame.

Teepi Äcnäränisi Nasareta Cewe me

³⁹Teepi liba iyeta pui cotre mule epiremäsi, lui Yageyame me Oogäräneji Mene cabu, piba Galilaya gawe cabu teeme cewe Nasareta me äcnäränisi. ⁴⁰Bägrä te uutige, kokre äbitige. Tabe babo umle cama äbitige, piyepu Acejiyame te teebine babo miiji me jewenanige.

Yeesu Liba Imäbägrä Jage, Tabe Iiwäreja Mete me Ädige

⁴¹Yoo, iyeta kāmäge gaabegabe Yeesu me mage babe cina Yerusalema me waatnetnejäsi Äsuplengta trii täapume, Israela biname bime äsecerera Aikupito cabu ca ngene apecname. ⁴²Yeesu liba twelb kāmäge joomlige, tabe teeme mage babe cama pui trii täapume ädige, teeme mule lipu ge. ⁴³Yoo, iyeta pui trii mule liba apirininisi, teeme mage babe liba gaabe cabu aalige cewe me acnenu-tame, teeme bägrä Yeesu lui Yerusalema je puma enajige, yepä mage babe nuuja umle lica ge peei poto cidi me. ⁴⁴Teepi apu jaangige egä tabe niinäce gaabe me biname cama bädige, peei name pi pui bimu teepi papa aalige

ngälu mämleteca me, piba gije jecitäsi teebine ärngime teeme binamewale bau ca, piyepu gaabe cabu lui nuuja teeme biname cina otninisi teeme bau ca. ⁴⁵Yepä, teepi teebine lica jepänäsi, peei name pi acnenu-täsi Yerusalema me teebine puma ärngime. ⁴⁶Neeneni bimu ingwe ca teepi teebine iiwäreja mete caale bora je jepänäsi, poto abiberäja biname cama adnatäneji ge. Tabe teebibine itemläjemige piyepu teeme mene cängena jitecijemige. ⁴⁷Iyeta biname lui cina teeme mene jitecijisi, cälu te jitemige teeme miiji daremu mene piyepu teeme umle poto cidi me. ⁴⁸Teeme mage babe cina cälu te jätige liba teebine puma jepänäsi. Mage te jejige egä, “Cäme bägrä, maane ngeno me cibibine pepu niwenite? Mäame babe cama cine mage ngenecu mäpu cama meebine näärngenago.”

⁴⁹Tabe teebibine mene jaajige egä, “Weene ngena täapume cebine närngeniye? Baa, weene umle lica gegi egä cane miiji cäme Babe me mete cabu nanajenige?” ⁵⁰Yepä, teepi teeme mene ne opo lica ewatnäsi.

⁵¹Yoo, Yeesu ten cama acnenu-tige Nasareta cewe me. Tabe teeme mene iyeta padare cängena yäatecijanuge. Teeme mage te iyeta pui mule bine ngenecu bora icranemige. ⁵²Siige, Yeesu babo äbitige, piyepu toraca umle cama äbitige. Biname cina teeme täapume ngenecu miiji me äbitininisi; Acejiyame cuta piyepu ngenecu miiji ge teeme täapume.

Yoane Niiye ca Äciseja Biname te Mene Jejananemige

*(Matayo 3:1-12; Mareko
1:1-8; Yoane 1:19-28)*

3 Yoo, padare apu ge: Fiftin kāmäge cama Babo Mopeyame Tiberiyu pui gawe ire jetwige Rooma cewe cabu ca. Poto teeme mameta biname ai fooma

cina ai gawe maramara ire jetwemisi. Pontiyo Pilato te Yuudea gawe ne ire jetwige, Heroda te Galilaya gawe ne ire jetwige, teeme naane Pilipo te Iturea pi-iyepu Trakoniti gawe bine ire jaatwige, piyepu Lusaniya te Abilene gawe ne ire jetwige. ²Pui padare cabu Anas pi-iyepu Kayapa lui iiwäreja mope biname ge. Yoo, pui padare cabu Acejiyame me mene te tatyaramtige Sakariya me bägrä Yoane bau me. Tabe lui puga ge daapo taatu cewe cabu je. ³Taba piba otnet-näjige iyeta cewe maramara Yoridana baduge wajwa ta, biname bine jejananemige egä, “Weene weeme niiya mule cabu ca atatrongärineye Acejiyame bau me, niiye ca äciseja ne ecateye weeme kirece mule ne awabudnitame, siige Acejiyame te weeme niiyaniya mule bine pa yäyebhengemepi.” ⁴Yoo, mename biname Isaya te mene itu soogäremuji Yoane poto cidi me egä,

“Daapo taatu cewe cabu biname te babo tagepogogo ca cire jiiçepi egä, ‘Yageyame me gaabe emacetnäjeje, weeme mule bine conocäco jewenemeye teeme otni täapume.

⁵Iyeta payapaya bine miiji äclidna, piyepu iyeta dorodoro gawe bine miiji ämuleca.

Cubecube gaabe bine miiji conocäco waweneca, piyepu dräcudräcu gaabe bine miiji lale wawena.

⁶Piba iyeta biname cina pa jääpänepesi Acejiyame me niiya cabu ca äsecrera teeme täapume.”

⁷Siige, bucurage biname cina Yoane bau totninisi niiye ca äciseja täapume. Taba teebibine jejemige egä, “Weeme angletneja lui cobyame pana gyene! Weene ai äciseja mule ca singi uu-craname niiya mule cabu ca, piba muye puupu cabu me lica otni, yepä weene lica toraca Acejiyame bau me latatrongärin-nye. ⁸Weene miiji pui mule bine

waweneca lui cina yaaboclomäjjinusi egä weene niiya mule cabu ca ituge atatrongära. Gone weemeweme lajananin-uye egä, ‘Cine Abrahamo me kaakesaare gemi, peei name pi miiji gemi. Cane jijenininine egä Acejiyame ibibi gyene nu-uja bägrä Abrahamo täapume wawena ai kula cabu ca, taba liba singi gyene. ⁹Weene epu pana gemi uli liiyepu. Yäpä acitäneji gyene uli maape je. Iyeta uli lui cina miijirage kuu lica, yäyemepesi, pa yaargawemepesi, muye cabu me pa yiis-abepesi ayime.”

¹⁰Siige, biname cina teebine itemlisi egä, “Cine ngena ne miiji wawena?”

¹¹Taba teebibine jejemige egä, “Laati te neenenen cäbletääpe cama, miiji gyene yepä ceera biname ne lui teeme cäbletääpe lica gyene, piyepu lui cina deedei cama yaacrajuge, miiji gyene pacupacu ätreca.”

¹²Poto täks rarekaake atomleca biname cina cuta teeme bau otninisi ni-iyä ca äciseja täapume, siige itemlisi egä, “Abiberäja biname, cine te cuta ngena miiji wawena?”

¹³Taba teebibine jejemige egä, “Gone rarekaake papa uutecrena, yepä weene biname bime toraca täks rarekaake taatu yaawadanemuye.”

¹⁴Piba poto cubu biname cina teebine itemlisi egä, “Cine cuta lipu? Cine ngena ne miiji wawena?”

Taba cuta teebibine jejemige egä, “Gone nuuja biname bime rarekaake juutecranemuye, coo rarekaake walya aitneja cabu ca gone yaacatuye, yepä weeme kaakesea daremu pui rarekaake ibibi yaawadanemuye. Gone cerämu poto täapume singi.”

¹⁵Yoo, iyeta Israela biname cina ni-iyä cabu ca äsecrera biname ne jewagri-jenisi. Teepi liba Yoane me umle mene itecijemige, piba ngene jotwananinisi egä pama taba sine. ¹⁶Piba Yoane teebibine jejemige egä, “Cane weebibine ni-

iyē ca jicisäjēnininine Acejiyame me ngii cabu, yepä lui biname te tädenige, tabe cäme bau ca epu baborage gyene egä cane ibibi lica gäne teeme ernge gwidape seea bine iibirame. Tabe weebibine Aceji Seemo ca piyepu muye ca pa jicisäjipi. ¹⁷Teeme padare cudecewe lica gyene miiji mule biname piyepu niyya mule biname bine abelename. Tabe epu pana gyene calwacupi biname liiyepu lui teeme wiiti kuu ämleceja gwidape pisi nyene ime cabu. Tabe miiji kuu bine pa jaabalodnemepi, piba pa yaawademepi mete me, yepä mälwä pa juubudäremepi ätuma cäco muye cabu.”

¹⁸Yoo, bucurage mene ca Yoane te biname bine cängena yaablawäjemuge, teebibine miiji mene jaajananemuge. ¹⁹Tabe cuta Mopeyame Heroda ne eblawäjige, inge Heroda teeme naane me coga Herodiyas juutecrige, teeme coga me jowenige, piyepu bucurage nuuja niyya mule bine jaawenemuge. ²⁰Piba Heroda nuuja niyyarage mule ne jowenige, tabe liba Yoane ne krokeciyye mete bora ecitige.

Yeesu Niyye ca Äciseja Mule ne Ecatige Yoane bau ca

(Matayo 3:13-17; Mareko 1:9-11)

²¹Iyeta biname liba Yoane bau me selige, tabe te teebibine niyye ca äcisejame Acejiyame me ngii cabu, cuta Yeesu äciseja ne becatige Yoane bau ca. Egäcäro Yeesu Acejiyame bau irecu ätumutige, cabucewe te äplige, ²²piyepu Aceji Seemo te täinige teeme papa cabu me gimäe ele pana opo cama. Siige, tagepogogo te cabucewe ca tiicige egä, “Maane cäme ngenecurage bägrä gäte. Cane baborage ngenecu miiji gäne mäame täapume.”

Yeesu me Kaakesaare poto cidi me

(Matayo 1:1-17)

²³Yeesu liba gije jebacitige teeme abiberäja kaakesea wawename, tabe piba teeti kämäge cama ge. Biname cina apu jengemige tabe Yoosepa me bägrä ge. Yoosepa me babe lui Heli sine; Heli me babe lui Matat sine; ²⁴Matat me babe lui Leebi sine; Leebi me babe lui Melki sine; Melki me babe lui Yanai sine; Yanai me babe lui Yoosepa sine; ²⁵Yoosepa me babe lui Matatiya sine; Matatiya me babe lui Aamos sine; Aamos me babe lui Nahuma sine; Nahuma me babe lui Cesili sine; Cesili me babe lui Nagai sine; Nagai me babe lui Maati sine; ²⁶Maati me babe lui Matatiya sine; Matatiya me babe lui Semei sine; Semei me babe lui Yoseka sine; Yoseka me babe lui Yooda sine; ²⁷Yooda me babe lui Yoanan sine; Yoanan me babe lui Reesa sine; Reesa me babe lui Serubabelu sine; Serubabelu me babe lui Salatiyelu sine; Salatiyelu me babe lui Neeri sine; ²⁸Neeri me babe lui Melki sine; Melki me babe lui Aadi sine; Aadi me babe lui Kosam sine; Kosam me babe lui Elmada sine; Elmada me babe lui Cera sine; ²⁹Cera me babe lui Yosuwä sine; Yosuwä me babe lui Eliyesa sine; Eliyesa me babe lui Yorim sine; Yorim me babe lui Matat sine; Matat me babe lui Leebi sine; ³⁰Leebi me babe lui Simeona sine; Simeona me babe lui Yuuda sine; Yuuda me babe lui Yoosepa sine; Yoosepa me babe lui Yoonam sine; Yoonam me babe lui Eliyakima sine; ³¹Eliyakima me babe lui Melea sine; Melea me babe lui Mena sine; Mena me babe lui Matata sine; Matata me babe lui Natana sine; Natana me babe lui Daawida sine; ³²Daawida me babe lui Yese sine; Yese me babe lui Obeda sine; Obeda me babe lui Boasa sine; Boasa me babe lui Salamona sine; Salamona me babe lui Naasona sine;

³³Naasona me babe lui Aminadaba sine; Aminadaba me babe lui Arama sine; Arama me babe lui Hesoroma sine; Hesoroma me babe lui Perese sine; Perese me babe lui Yuuda sine; Yuuda me babe lui Yakobu sine; ³⁴Yakobu me babe lui Isacako sine; Isacako me babe lui Abrahamo sine; Abrahamo me babe lui Teera sine; Teera me babe lui Nahora sine; Nahora me babe lui Seruge sine; ³⁵Seruge me babe lui Reeu sine; Reeu me babe lui Pelege sine; Pelege me babe lui Ebere sine; Ebere me babe lui Seela sine; ³⁶Seela me babe lui Kainan sine; Kainan me babe lui Arpasada sine; Arpasada me babe lui Seem sine; Seem me babe lui Nooa sine; Nooa me babe lui Laameke sine; ³⁷Laameke me babe lui Metusela sine; Metusela me babe lui Eenoka sine; Eenoka me babe lui Yaarede sine; Yaarede me babe lui Mahalalel sine; Mahalalel me babe lui Kainan sine; ³⁸Kainan me babe lui Enosa sine; Enosa me babe lui Seeta sine; Seeta me babe lui Adamu sine; piyepu Adamu me babe lui Acejiyame sine.

Satani te Yeesu ne Epicetnäriige

(Matayo 4:1-11; Mareko 1:12-13)

4 Yeesu liba acnenutige Yoridana Baduge gome ca, Aceji Seemo te babo äbitige ten cabu, teebine ecanige daapo taatu cewe me. ²Puga Satani te teebine mage epicetneräjige footi bimu cama. Iyeta pui padare tabe nuuja deedei lica erwige, peei name pi pui footi bimu liba apirinini, tabe baborage loolomecewe ge.

³Satani piba teebine jejige egä, “Maane liba Acejiyame me Bägrä gäte, ai kula ne jeji buluduu me atepengtame.”

⁴Yepä, Yeesu jejige egä, “Oogäräneji Mene te apu jiicenige egä, ‘Deedei taatu te ireclota lica yäcärimuge biname bine’.”

⁵Piba Satani teebine caburage me ecanige, wata jewabäjige iyeta mara-mara mope biname bime gawe, ⁶jejige egä, “Cane meebine yageyame pa naawenepene iyeta ai gawecewe täapume, piyepu iyeta teeme biname piyepu iyeta teeme jamyacu gwidape bine mäame ime cabu pa yaacranemepene, inge cane te iyeta ituge waadena, peei name pi cane laati ne singi ceera, cane miiji gäne teebine ceerame. ⁷Maane liba kokorare ca äpednutenite cäme täapume cebine awejename, piba ai gwidape iyeta lui mäami nemi.”

⁸Siige, Yeesu jejige egä, “Oogäräneji Mene te jiicenige, ‘Yageyame mäame Acejiyame ne yaawejanuye, cuta teeme taatu singi ne jewenepi.’”

⁹Puma cita ca Satani teebine Yerusalema me ecanige, iiwäreja mete caburage toro cabu etecwamtige, puma jejige egä, “Maane liba Acejiyame me bägrä gäte, maane ama cita ca uuplacanti gawe me, ¹⁰ingele Oogäräneji Mene te jiicenige egä, ‘Acejiyame te teeme mename seemo bine pa jaajemepi meebine cängena ire atwime. ¹¹Teepi meebine teeme ime cabu pa naacanepesi, piba maane mäame ernge ne kula cabu lica pa jimudnärepi.’”

¹²Yepä, Yeesu jejige egä, “Oogäräneji Mene te jiicenige egä, ‘Maane gone läbitute Yageyame mäame Acejiyame ne apicetnärame.’”

¹³Siige, Satani liba iyeta epirige Yeesu ne apicetnära, tabe piba teebine ebmalige, ingwe padare ne jewagrijenige.

Yeesu Teeme Kaakesea ne Jegednige Galilaya Probinsu cabu

(Matayo 4:12-17; Mareko 1:14-15)

¹⁴Puma cita ca Yeesu acnenutige Galilaya probins me; Aceji Seemo me kokre lui ten cama ge. Teeme poto cidi me idre mene ecanisi pui gawe iyeta

poto ta. ¹⁵Taba biname bine ebiberä-jemige teeme maramara abasecretna mete cabu, piyepu iyeta biname cina teebine ewepyeräjisi.

**Nasareta Cewe Biname
cina Yeesu ne Jigyisi**

(Matayo 13:53-58; Mareko 6:1-6)

¹⁶Yeesu ädige Nasareta cewe me, taba luma babo me äbituji. Israela biname bime Sabade bimu cabu, taba abasecretna mete me ädige, teeme mule liyepu. Taba puma abujängtige Oogäräneji Mene acnemame. ¹⁷Teepi peba ecärisi Isaya lui ne soogäruji. Taba peba ne jüitnige, jepänige ai mene luma oogäräneji ge, siige ecnemige egä,

¹⁸“Yageyame me Seemo pisi nyene cäme cabu.

Taba peei name pi cebine itu najepi teeme Miiji Mene owecu mete biname bine jajanename.

Taba cebine itu nätyepipi krokeciije mete biname bine mene jajanena teeme äsecrera poto cidi me,

piyepu irecu mäasumasu biname bine jajanena egä teepi teeme irecu ca cängena cirege päpänenä.

Taba cebine itu nätyepipi biname bine ätityerame teeme mäpu ireclota cabu ca äsecrera,

¹⁹piyepu iicemame egä, “Yageyame me ätityera padare lui age sena.”

²⁰Siige, Yeesu piba peba ne iclubicige, kaakesea biname bau me ewecnistige, adnatige. Iyeta biname pui abasecretna cabu teebine ire jetwisi. ²¹Taba teebibine jejemige egä, “Page ai Oogäräneji Mene te toraca me äbitenige weeme äte-cija cabu.”

²²Siige, teepi iyeta singi ge teeme mule täapume, cälu te jitemige, ingle babo miijirage mene täsige teeme tage cabu ca. Piba teemeteme ätemläjiniisi egä, “Nää, ai lui Yoosepa me bägerä gyene?”

²³Yeesu piba teebibine jejemige egä, “Cane umle gäne weene singi cebine mime sasa mene jajime egä, ‘Dokta maane määmamu miiji me äbiti!’ Weene cuta singi cebine jajime egä, ‘Cine mene nitacijinige egä maane ciitaca mule ne Kaprenauma cewe cabu tewenemumete. Maane peei bine ama jewenemi määmerage cewe cabu!’ ²⁴Cane weebibine jijenininine egä ngänu gyene nuuja cewe biname cina mename biname täapume singi, teemerage cewe biname cina teeme mene lica jaacatusi. ²⁵Yoo, weene mename biname Eliya me padare poto cidi me ngene jotwananineye. Puga ngupe te lica seciruji nesae kämage cebo cama, piyepu gane te täduji iyeta poto ta. Cane weebibine jijenininine egä cubla bucurage ge pui padare Israela gawe cabu, ²⁶yepä Acejiyame te lica Eliya ne jityepuji teeme yepä ne ätityerame. Eewe, Acejiyame teebine jityepuji Sidona gawe cabu, Sarepata cewe me, puga taba yepä cuubla ne utityäruji. ²⁷Yoo, weene ngene jotwananineye cuta nuuja mename biname Elisa me padare poto cidi me. Piba puga ge Israela gawe cabu bucurage biname niiyarage täape pita cama, yepä lica teeme yepä te miiji ne jepänuji, yepä Nacamano lui Suriya gawe biname ge, taba taatu miiji ne jepänuji. Yoo, pui sasa mename biname cina ätrunga ne jepänäsi nuuja gawe cabu, yepä lica teeme Israela biname bime bau ca.”

²⁸Pui abasecretna biname cina liba Yeesu me mene itecijemige, baborage claabe te teebibine joomlemige. ²⁹Teepi abujänginisi, teebine iyecräjisi cewe cabu ca, ecanisi pui podo papa cabu, teeme cewe lui podo wajwa cabu jage, siige teepi singi teebine puma cita ca ajarame, ³⁰yepä Yeesu teeme ngalebora ädige, siige ebmalemige teebibine.

Yeesu Niiya Cable ne Iyecräjige

(Mareko 1:21-28)

³¹ Yeesu puma cita ca Kaprenauma cewe me ädige, lui gyene Galilaya Probins ngalebora. Tabe biname bine ebiberäjemige Sabade bimu cabu. ³² Teepi iyeta mutäcäco äbitininisi teeme abiberäja mene name pi, ingle teeme mene kokre piiyepu conocäco cama ge. ³³ Abasecretna mete cabu puga ge yepä biname niiya cable te lui ne yaacananuge. Tabe babo tage ca jejige egä, ³⁴ “Yeesu Nasareta ceweyame, maane singi ngena wawenname cime täöpume? Maane cibibine sabe wawenname? Cane umle gäne maane laasi näte: maane lui Acejiyame me conocäcorage Bägrä gäte!”

³⁵ Yeesu niiya cable ne kokre cama jejige egä, “Maane bojä naagege. Tasati teeme trupa cabu ca!” Niiya cable te pui biname ne gawe cabu ijarige, iyeta biname bime opo gaabe piba tasatige teeme cabu ca, yepä teebine lica nuuja niiya jewenige.

³⁶ Iyeta peei biname mutäcäco äbitininisi, siige teemeteme ätemläjinisi egä, “Ai lipu mene gyene? Teeme conocäco piiyepu kokre pisi nyene niya cable bine mene jajime, siige teepi täsige!” ³⁷ Siige, teeme poto cidi me idre ecanisi pui gawe iyeta poto ta.

Yeesu Bucurage Biname bine Miiji me Jewenemige

(Matayo 8:14-17; Mareko 1:29-34)

³⁸ Yeesu piba abasecretna mete ne sebmaliige, Simona me mete me ädige. Simona me gite molyege puga ge gebale cama ge. Pita name pi teepi Yeesu ne jejisi teebine ätityerame. ³⁹ Tabe ädige teeme ute puupu gome jeclajutige, teeme gebale pita ne jejige teeme bau

ca äyebliingtame. Siige, pita te obmalige teebine, tabe piba taatu abujängtige, teebibine mogobi jewenemige.

⁴⁰ Yoo, bimu äpula ingwe ca, iyeta biname cina teeme pita biname bine sewademisi Yeesu bau me. Tabe ime ecitanige teeme papa cabu, iyeta miiji me jewenemige. ⁴¹ Niiya cable cina poto pui biname bine sebmalemisi. Teepi babo tage ca jicemisi egä, “Maane Acejiyame me Bägrä gäte!”

Yeesu teebibine bojä jewenemige, ingle teepi umle ge egä tabe Keriso sine, Israela biname cina lui ne jewagrijenisi teebibine niiya cabu ca äsecerame.

Yeesu Mene Jejananemige Maramara Abasecretna Mete cabu je

(Mareko 1:35-39)

⁴² Baani liba siplige, Yeesu pui cewe ne sebmaliige, ädige biname cäco cewe me. Siige, biname cina gije abacitinisi teebine ärngime, siige liba jepänisi, jejisi egä, “Gone cibibine nibmalinute!” ⁴³ Yepä, tabe jejemige egä, “Ai Miiji Mene Acejiyame te biname bine Waadena poto cidi me, cane miiji cuta nuuja cewe maramara cabu jajanena, ingle Acejiyame peei täöpume cebine itu nätyepuji.”

⁴⁴ Piba Yeesu biname bine mene jejananemige teeme maramara abasecretna mete cabu Yuudea gawe iyeta poto ta.

Yeesu Poto Cibubade Biname bine Ala Tesoglecmige

(Matayo 4:18-22; Mareko 1:16-20)

5 Nuuja taje Yeesu liba Genesareta[†] Sawa ligi je jeclajutige, biname cina seclige, teebine jewaclomtisi, teeme mameta me ätyepecäjininisi Acejiyame me mene teeme bau ca äteciyame. ² Tabe piba neeneni poo bine jääpäniige

[†]5:1 Genesareta: Genesareta lui nuuja ngii gyene Galilaya sawa täöpume.

doro cabu, cibi bade biname lui bine aabmalisi net äcisejame. ³Yeesu piba acenutige yepä pui poo cabu, pui lui Simona me poo ge, siige teebine itemlige poo ne matikolä atyepaitame niye cabu me. Yeesu poo cabu adnatige, piyepu puma cita ca biname bine cängena ebiberäjemige.

⁴Taba liba mene jajanena siige, Simona ne jejige egä, “Piiyeme ai poo ne jewetänti uugle niye cabu me. Weeme net bine niye bora icranemeye cibi oomläjecame.”

⁵Simona piba teebine jejige egä, “Babo biname, cine ciye baborage kaakesea jewenisi ngälu sewalige, piyepu nuuja cibi bine lica joomlemisi, yepä mäame mene name pi, cane net bine icranenenine.” ⁶Teepi peei jewenisi, piba bucurage cibi bine joomläjemisi, net te mameta ädereca cibi mäpu name pi. ⁷Teepi teeme cibubade binamewale nuuja poo cabu ca ime ca tewenemisi, teebibine ätityerame. Teepi aalige, piba neeneni poo bine cibi ca gigri jäängärisi ngälu poo cina mameta abuma. ⁸Yoo, Simona Peteru liba peei mule ne jepänige, kokorare ääpednutige Yeesu gome, teebine jejige egä, “Yageyame, cäme bau ca äyebingti, ingle cane conocono mule biname gäne!”

⁹Taba peei mene jiiicige, ingle taba teeme biname cama iyeta mutäcäco äbitinisi cibi lipu bucurage jepänemisi.

¹⁰Cuta teeme nuuja cibubade binamewale Yakobu piyepu Yoane, Jebedayo me bägrä, teepi cuta mutäcäco äbitäsi. Yeesu piba Simona ne jejige egä, “Wälu gone! Weene ingwe ca lica cibi bine joomlemuye, yepä biname bine pa joomlemepeye cäme bau waadename.”

¹¹Teepi poo neeneni aatecwamtisi doro cabu, piba iyeta gwidape sebmalemisi Yeesu cama otnime.

Yeesu Lepera Pita Biname ne Miiji me Jewenige

(Matayo 8:1-4; Mareko 1:40-45)

¹²Nuuja taje Yeesu liba yepä cewe cabu jage, biname puga ge lepera pita cama. Taba liba Yeesu ne jepänige, teemämu gawe cabu ajarige Yeesu gome, teebine itinärige egä, “Babo biname, maane liba singi gäte, maane miiji gäte cebine pita cäco me wawena!”

¹³Yeesu ime uutige, teebine joomlige, jejige egä, “Yoo, cane singi gäne. Maane pita cäco äbiti!” Piba taatu pui lepera pita te teebine ebmalige. ¹⁴Yeesu piba teebine kokre cama jejige egä, “Gone nuuja biname bine ai poto cidi me jaa-jananemute, yepä maane conocäco ädi iiwäreja biname bau me, taba meebine ire pa naatwanäjepi egä maane miiji gäte. Piba mäame owecu gwidape teebine ecäri taba Acejiyame ne iiwärejame, Moose lipu mule ne ebiberäjemuji. Peci ne jewenepi, piba biname cina umle pa läbitipesi egä mäame pita siige.”

¹⁵Yepä, Yeesu poto cidi me idre ecananisi iyeta poto ta. Bucurage biname cina piba teeme bau me saacluge teeme mene äteciyame piyepu teeme maramara pita cabu ca miiji me äbitame. ¹⁶Yepä, taba liba padare bine jääpänanemuge, piba biname cäco cewe me waatnetnäjuge Acejiyame ne puma awejename.

Yeesu Miiji me Jewenige Tääpe Nuuja Poto Budre Biname ne

(Matayo 9:1-8; Mareko 2:1-12)

¹⁷Nuuja bimu Yeesu liba biname bine ebiberäjemige, poto Parisea sigu biname piyepu poto cotre abiberäja biname puga adnatäreji ge. Teepi ituge abasecretna iyeta cewe Galilaya Probins cabu ca piyepu Yuudea Probins cabu ca cuta poto lui babo cewe Yerusalema ca. Siige, mime Yageyame me kokre puga ge

pita biname bine miiji me wawenecame. ¹⁸Yoo, poto biname cina piba waaku cabu secanisi biname ne lui me tääpe nuuja poto budre ge. Teepi liga tee-bine ecanisi mete ngalebora Yeesu me opo gaabe je acitame, ¹⁹biname ca mete tapanige, peei name pi äblicäco teebine äsinglenta piiyeme. Yoo, teepi piba tee-bine ecanisi mete toro cabu me, puma bora cängena jewenisi, teebine waaku cabu puma cita ca siyiniisi mete bora biname tomi ngalebora me, Yeesu me opo gaabe je ecitisi. ²⁰Yoo, Yeesu liba jepänemige egä teepi baborage ätrunga cama gemi, piba tääpe nuuja poto budre biname ne jejige egä, “Cäme biname, maane kälyä gäte määme niyaniya mule cabu ca.”

²¹Siige, pui Parisea sigu biname piyepu cotre abiberäja biname cina teemeteme ätemläjiniisi egä, “Luma cita ca gyene ai biname, lui te Acejiyame me ngii pepu jiseblecäjenige? Nuuja biname te ibibi lica ge biname bime niya mule äyebhengame, yepä Acejiyame taatu ibibi gyene peei ne wawename.”

²²Yeesu teeme ngenen atwanena umle äbitige, teebibine jejemige egä, “Weene ngenen me pepu ngenen jotwananiniye weeme ngenecu bora je? ²³Lui gyene plowa iicana ai pita biname ne jajime egä, ‘Maane kälyä gate määme niya mule cabu ca,’ coo ‘Arpinanti, abujängti, siige ädi?’ ²⁴Cane weeme täöpume aboclotenine egä cane lui Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cäme conocäco pisi nyene ai gawecewe cabu biname bime niya mule äyebhengame.” Tabe piba pui tääpe nuuja poto budre biname ne jejige egä, “Cane meebine naajenine, abujängti, määme waaku ne ecati, mete me ädi!”

²⁵Piba taatu peei biname te iyeta biname bime opo gaabe abujängtige, teeme waaku ne ecatige, gege cama mete me ädige. Tabe Acejiyame ne

ewepyeräjenige. ²⁶Biname iyeta mutäcäco äbitininiisi. Wälu cama teepi Acejiyame ne ewepyeräjisi egä, “Mararage ciitaca mule ne cine page bii jepänisi.”

Yeesu Leebi ne Ala Tesoglicige

(Matayo 9:9-13; Mareko 2:13-17)

²⁷Peei mule ingwe ca Yeesu asatige sawa ligi me, puga babo gaabe gome yepä täks rarekaake uutecrena biname ne jepänige, ngii Leebi. Tabe adnatäneji ge kaakesea puupu cabu. Yeesu teebine jejige egä, “Tädi cane cama otnime.”

²⁸Piba Leebi abujängtige, teeme kaakesea iyeta gwidape cama ebmalemige Yeesu cama otnime.

²⁹Siige, Leebi babo soriyomu jewenige Yeesu täöpume. Bucurage täks rarekaake uutecrena biname piyepu nuuja biname cina puga ten cama deedei äbitininiisi. ³⁰Puma cita ca poto Parisea sigu biname piyepu cotre abiberäja biname lui cina teeme yepä sigu cabu, teepi Yeesu me abiberäja bägrä bine jejemisi egä, “Weene ngenen me deedei äbitininiye täks rarekaake uutecrena biname piyepu cotre atropengäja biname cama?”

³¹Yeesu pui mene itecijige, teebibine jejemige egä, “Biname lui cina miiji birige, teepi singi lica dokta täöpume, yepä biname lui cina pita cama birige, teepi singi dokta täöpume. ³²Yoo, cane lica tädujine biname bine ala asoglecame lui cina apu jaangemuge, egä teepi conocäco biname gemi, yepä cane conocono biname bine ala asoglecame tädujine teeme ngenecu atatröngärame Acejiyame bau me.

Ätemleja Deedei Ärwäja cäco Lenaja poto cidi me

(Matayo 9:14-17; Mareko 2:18-22)

³³Poto biname cina Yeesu ne mene jejisi egä, “Yoane niye ca äciseja biname

me abiberäja bägrä cina deedei ärwäja cäco yaacrajuge poto bimu cabu Acejiyame ne awejename, piyepu Parisea sigu biname bime abiberäja bägrä cina cuta peei yepä mule ne jaawenusi, yepä mäame abiberäja bägrä cina deedei yäärwäjimusi iyeta bimu gaabegabe.”

³⁴ Yeesu teebibine jejemige egä, “Yoo, Atejäclmuta soriyomu ne liba yaaclicutisi, mamye rooriye me binamewale cina deedei ärwäja cäco lica yaacrajuge. ³⁵ Yepä, padare te pa tatyaramtepi liba mamye rooriye ne pa yaacatepesi. Teepi piba pa yaacrajemepi deedei ärwäja cäco.

³⁶ Yeesu ngenä ca agli mene jejemige, neeneni mule bine aaboclomtige. Tabe jejemige egä, “Biname te licarage pläsu ne yääderäruge kirece cäbletääpe cabu ca sasa cäbletääpe bora cabu acitame, ingele peei mule te neeneni cäbletääpe bine sabe jaawenuge: kirece cäbletääpe piba äderera birige, piyepu sasa cäbletääpe miiji opo lica birige kirecerage pläsu cama.” Yeesu pepu jejemige, naace popi tabe singi biname cina umle äbitame egä teepi liba singi Acejiyame me kirece mule ne oomlaname, teepi piba äblicäco sasa saarewale bime mule bine äcwetna. ³⁷ Tabe piba jejemige egä, “Piyepu nuuja te kirece waina niye ne lica yaapaduruge gouti tääpe ca wawenäneji sasa ängära gwidape cabu. Tabe liba yaapaduruge, kirece waina niye teeme kokre te sasa tääpe ca wawenäneji gwidape ne yääpluge, ingele tuutnecuge. Siige, waina niye te lapaduruge gawe me piyepu ängära gwidape te sabe läbituge. ³⁸ Eewe! Umle biname te kirece waina niye kirece tääpe cabu jäängärüge. ³⁹ Yoo, nuuja biname te lica kirece waina niye tääpume singi, tabe liba sasa ne yaapicnantuge, yepä jiicuge egä, ‘Sasa lui miijirage gyene.’” Siige, Yeesu peei mene biname bine jejemige aboclomtame egä biname cina singi lica

sasa mule ne abmalame kirece mule tääpume.

Ätemleja Sabade Cotre poto cidi me

(Matayo 12:1-8; Mareko 2:23-28)

6 Israela biname bime Sabade bimu cabu Yeesu teeme abiberäja bägrä cama wiiti calwacupi ngalebora gaabe cabu ädige. Teeme otni cabu abiberäja bägrä cina wiiti mope bine ecrecimisi, ime ca mälwä bine jimlecäjemisi, kuu taatu bine erwäjemisi, gaabe cabu otnetneja biname bime mule lipu ge. ² Poto Parisea biname cina piba abiberäja bägrä bine jejemisi egä, “Weene ngena ne jeweniye? Mime cotre pisi nyene pepu kaakesea wawena Sabade bimu cabu!”

³ Yeesu teebibine jejemige egä, “Nää, weene lica mene ituge acnema Daawida teeme biname cama ngena itu jewenuji, teepi liba loolomecewe icrajuji?

⁴ Tabe Acejiyame me iiwäreja mete me abacituji, buluduu ne ecatuji, lui Acejiyame tääpume iiwäräneji ge, peei ne erwuji, piyepu lui biname ten cama teebibine ecäremuji teeme deedei tääpume. Yoo, mime tääpume cotre gyene buluduu puma cita ca acata loolo me, yepä iiwäreja biname taatu peei bine yäärwäjimusi.” ⁵ Siige, Yeesu piba jejemige egä, “Yoo, cane lui Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cane Yageyame gäne Sabade bimu tääpume. Cäme conocäco pisi nyene jajime ai bimu cabu ngena wawename.”

Biname Lui me Camu Poto Ime Duudemu Ge

(Matayo 12:9-14; Mareko 3:1-6)

⁶ Cuta nuuja taje Sabade bimu cabu, Yeesu abasecetra mete me abacitige biname bine ebiberäjemige. Biname puga ge lui me camu poto ime duudemu ge. ⁷ Poto cotre abiberäja biname piyepu Parisea sigu biname cina singi ingele ne päpäname Yeesu ne aitnejame.

Teepi peei name pi Yeesu ne cängena ire jetwisi egä tabe pama pui biname ne miiji me jewenige Sabade bimu cabu. ⁸Yepä, Yeesu teeme ngene atwanena umle ge, pui biname lui me ime duudemu ge, teebine jejige egä, “Abujängti, tädi aima niinäce gaabe me.” Puma cita ca pui biname te abujängtige, Yeesu gome jeclajutige. ⁹Yeesu piba teebibine jejemige egä, “Yoo, căme ätemla pisi nyene weeme täápume. Cotre mene te lipu jiicenige, mine ngena miiji ge wawena Sabade bimu cabu: biname ne miiji wawena, coo biname ne ni-iyawawena? Biname ne ätityera ire-clotame, coo biname me ireclota ne sabe wawena?” ¹⁰Tabe iyeta biname bine cängena ire jetwemige, piba peei ime duudemu biname ne jejige egä, “Määme ime tuuti.” Tabe pepu jewenige, siige teeme ime te miiji me äbitige.

¹¹Yepä, pui cotre abiberäja biname pi-iyepu Parisea sigu biname teepi iyeta mage claabe te joomlemige, teemeteme ätemläjinisi egä, “Mine ngena jewenenisi ai biname täápume?”

Yeesu Twelb Ätyepäneji Biname bine Jejäcremige

(Matayo 10:1-4; Mareko 3:13-19)

¹²Nuuja taje Yeesu podo cabu me jegelige irecu ätumutame. ¹³Tabe iyeta pui ciieye puma enajige Acejiyame bau irecu ätumutanige. Bimu te liba tacitige, tabe teeme abiberäja bägrä bine ala tesoglecmige teeme bau otnime, piba twelb bine jejäcremige pui tomi cabu ca teeme ätyepäneji biname täápume äbitame. ¹⁴Age tema pui twelb biname: Simona tabe lui ne einige Peteru ca, piyepu teeme igane Andrea; Yakobu piyepu Yoane; Pilipo piyepu Bartoloma; ¹⁵Matayo piyepu Tooma; Yakobu Alapeus me bägrä piyepu Simona, lui Kanana sigu biname ge; ¹⁶Yuuda, lui nuuja Yakobu me bägrä ge, pi-

iyepu Yuuda Isakariyota, lui te Yeesu ne budre täápume awaba biname äbitige.

Yeesu Biname bine Ebiberäjemige piyepu Pita cabu ca Miiji me Jewenemige

(Matayo 4:23-25)

¹⁷Yeesu pui biname cama täinige podo cabu ca, jeclajutige gawe miiji cabu. Bucurage teeme abiberäja bägrä puga ge ten cama, piyepu bucurage biname lui cina teeme bau me seclige iyeta Yuudea gawe cabu ca, piyepu babo cewe Yerusalema cabu ca, cuta piyepu neeneni malu cewe Turo piyepu Sidona cabu ca. ¹⁸Teepi seclige teeme mene ätecijame piyepu teeme maramara pita cabu ca miiji me äbitame. Lui bine ni-iyaniya cable cina niyarage ngene atwanena cama yaawadanemusi, teepi cuta miiji me äbitininisi. ¹⁹Yoo, iyeta biname cina singi teebine oomlaname, inge kokre te teeme cabu ca tasatenige teebibine iyeta miiji me wawename.

Ngenecu Miiji piyepu Ngenecu Mäpu

(Matayo 5:1-12)

²⁰Yeesu teeme abiberäja bägrä bine ire jetwemige, jejemige egä, “Weene lui owecumete pana inajininige, ngenecu miiji äbitineye, inge weene Acejiyame me waadena cabu itu yääbäcnepeye.

²¹Weene lui loolomecewe gemi page, ngenecu miiji äbitineye, inge weene camuge cirege päpäna. Weene page lui cina ele ingenininige, ngenecu miiji äbitineye, inge weene ngange gege cama cirege.

²²Ngenecu miiji äbitineye biname cina liba weebibine jimugetninsi, jigynusi, jicnecinusi, coo piyepu weeme ngii sabe jiwenininusi, ai name pi inge weene cebine nätrunguye, cane lui te Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine.

²³Yoo, piba ngenecu miiji me äbitin-eye piyepu gege cama uuplatäjäineye, inge miijirage daremu pisi nyene weeme täápume cabucewe je. Yoo, teepi lui cina weebibine niya jiwenininusi, teeme kaakesaare cina pepu mule itu tewenenanemumesi Acejiyame me mename biname bime täápume.

²⁴Yepä, weene lui cina dogwe biname pana inajininige page, weene ngenecu mäpu äbitineye, inge weeme lui plowa pana ireclota ituge päpäna, siige cirege apira.

²⁵Weene lui cina camuge apanininige page, ngenecu mäpu äbitipeye, inge weene loolomecewe cirege lenaja. Piiyepu weene lui cina ngange cama inajininige page, weene ngenecu mäpu äbitipeye, inge weene ele cire ingenitnipi.

²⁶Ngenecu mäpu me äbitipeye, weene lui bine iyeta biname cina jäje iwepyeräjininusi. Yoo, teeme kaakesaare cina pepu mule itu tewenenanemumesi walya mename biname bime täápume.”

Abiberäja Mene Cubuyame poto cidi me

(Matayo 5:38-48; 7:12a)

²⁷Yeesu cääri biname bine mene jeminige egä, “Cäme mene piti nemi weeme täápume lui cina cebine näte-cijeniye egä weeme cubuyame bime täápume singi inajipi. Lui biname cina weebibine jimugetinusi, weene teebibine cuta yäätityeräjemuye. ²⁸Lui biname cina weebibine mene ca niya me jiwenininusi, weene Acejiyame ne yaawewanuye teeme miiji täápume. Cuta teeme täápume irecu lätumutinuye lui cina weeme ireclota mäpu me jiwenininusi. ²⁹Yoo, biname te liba weeme nuuja ne yoororuge lakace cabu, tabe miiji cuta atatrongta nuuja poto lakace ne ceer-

ame. Biname te liba weeme nuuja me ätrugera gwidape ne yaacatuge, gone teebine iibana cuta soto ne acata. ³⁰Lui biname te weebibine liba itinärinuge, weene teeme singi gwidape yäacäruye, piyepu biname te liba weeme gwidape ne yaacatuge, gone teebine jaajuye peei ne awecnistame. ³¹Yoo, weene singi biname cina ngena wawename weeme täápume, weene miiji pepu wawena teeme täápume.

³²Weene gone Acejiyame bau ca miiji daremu ne awagrija, weene liba eei biname bime taatu cabu me singi, lui cina weeme täápume singi, inge cuta niya mule biname cina pepu jaawenemusi.

³³Piiyepu gone Acejiyame bau ca miiji daremu ne awagrija, weene liba eei biname bine taatu miiji jaawenemuye lui cina weebibine miiji niweninunuge. Cuta niya mule biname cina pepu jaawenemusi. ³⁴Piiyepu gone Acejiyame bau ca miiji daremu ne awagrija, weene liba eei biname bine taatu gwidape watawata yäacäremuye lui cina weebibine gwidape pagege awecnista. Cuta niya mule biname cina teeme gwidape nuuja niya mule biname bine yäacäremusi, teepi liba yepä pana gwidape teeme bau ca pagege päpäna. ³⁵Pepu mule lica ge ibibi, yepä weene weeme cubuyame bime täápume singi inajipi, teebibine miiji jaawenemuye, piyepu gwidape liba watawata yäacäremuye biname bine, gone awagrija peei awecnista täápume. Acejiyame te piba weebibine babo daremu cire icäripi, piyepu Caburage Acejiyame me bägrä pagege weene lenaja. Inge tabe cuta niya mule biname bine owecu jaawenemuge, piyepu eei bine lui cina eso mene umle cäco iicana. ³⁶Yoo, weene iyeta biname bine epu pana owecu jaawenemuye, mime Babe Cabu je biname bine owecu lipu jewenininige.”

**Abiberäja Mene Biname bine
Atrana poto cidi me**

(Matayo 7:1-5)

³⁷ “Weene gone biname bine jaatrane-muye, piba Acejiyame weebibine lica cirege atrana; gone singi nuuja biname te mäpu daremu ne päpäname, piba Acejiyame weebibine lica mäpu daremu cirege ceera. Nuuja biname bime niya mule bine weeme ngene atwanena cabu ca yäyecräjemuye, piba Acejiyame weeme niya mule bine cirege äyecreja. ³⁸ Nuuja biname bine gwidape yäacäremuye, piba Acejiyame weebibine gwidape pa icäripi. Yoo, tabe bucurage ätityera weebibine pa icäripi. Epu pana diiba te deedei ca lipu tapanuge, weeme ime ibibi lica birige iyeta teeme miiji oomlana, weeme ireclota cuta pa tapanepi teeme miiji ca. Yoo, weene liba nuuja biname ne matimati yäätityäruye coo baborage yäätityäruye, Acejiyame te yepä ibi weebibine pagege ätityera.”

³⁹ Yeesu cuta ngene ca agli mene jicige egä, “Yepä, irecu mäasumasu biname te äblicäco nuuja irecu mäasumasu biname ne gaabe cabu awecluja. Tabe liba peei ne jaawenuge, siige teepi iyeta cäsu cabu me laatramuge. ⁴⁰ Yoo, abiberäja bägrä te lica ge baborage teeme abiberäja biname cabu ca, yepä iyeta abiberäja bägrä lui cina iyeta cängena labiberäjininusi, piba teepi teeme abiberäja biname pana pagege äbita. ⁴¹ Weene ngeno me singi matikolä conocono weeme nuuja biname me ireclota cabu päpäname, yepä baborage conocono weeme ireclota cabu weene lica päpäna? ⁴² Peei lui epu pana mäame irecu cabu baborage uli pargi liba pisi nyene piyepu maane liba mäame biname ne jaji egä, ‘Cäme biname, cane mäame irecu cabu ca pläpu ne jaatene!’ Weene walya biname gemi!

Weene miiji niinäce uli pargi ne weeme irecu cabu ca acata, piba weene cängenarage jepäneniye weeme biname me irecu cabu ca pläpu ne acatame.”

**Abiberäja Mene Uli piyepu
Teeme Kuu poto cidi me**

(Matayo 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ Yeesu piba jicige egä, “Miihirage uli te lica yäayuge niyarage kuu cama; cuta piyepu niyarage uli te lica miijirage kuu cama yäayuge. ⁴⁴ Yoo, weene iyeta uli bine opo yaawatnemuye teeme kuu cabu ca: weene äblicäco miijirage kuu epu piigi kuu bine äwäcuta gaalegale seea cabu ca, coo waina kuu bine äwäcuta käkäco mete cabu ca. ⁴⁵ Yoo pepu pana gemi, biname lui me miijimiji ngene atwanena teeme ngenecu bora piti nemi, teeme mule piyepu teeme mene cuta miijirage gemi. Yepä, biname lui me niyaniya ngene atwanena teeme ngenecu bora piti nemi, teeme mule piyepu teeme mene cuta niyarage gemi. Ingle biname bime tage cabu ca lui mene cina täsuge, peei lui teeme ngenecu bora cabu ca saacluge.”

**Abiberäja Mene Neeneni Mete
Raranga Biname poto cidi me**

(Matayo 7:24-27)

⁴⁶ Yeesu cuta jejemige egä, “Weene ngenome cebine nainuye ‘Yageyame’ ca, yepä cäme singi mene lica jaawenuye? ⁴⁷ Yoo, iyeta biname lui cina cäme bau me saacluge, cäme mene yäatecijemuge, piba cuta yaacatusi ibi wawename, ⁴⁸ teepi lui epu pana biname liiyepu lui te miijirage mete ne erangige. Tabe gawe ngalebora me juurige kula luma birige, piba cängena caage bine jermecimige, mete ne peei cabu erangige. Siige, igi te tädige, pui mete ne irmitige, yepä lica apinicige, inge kokrerage caage cabu rarangäneji ge. ⁴⁹ Yepä, lui biname te cäme mene papa yäatecijuge,

yepä lica jaawenuge, tabe lui epu pana biname liiyepu lui te caage bine tumerage je jermecimige, cuta peei cabu mete ne erangige. Igi liba tädige, pui mete ne ijarige, mete te itramige, siige iyeta sabe äbitige.”

Yeesu Cubu Mope Biname me Kaakesea Bägri ne Miiji me Jewenige

(Matayo 8:5-13)

7 Yeesu liba iyeta peei mene epiremige biname bine jajanename, piba tabe Kaprenauma cewe me abacitige. ²Pui cewe cabu puga ge yepä Rooma cabu ca cubu mope biname. Teeme ngenecurage kaakesea bägri baborage pita cama ge budre mameta. ³Pui Rooma cubu mope biname te liba mene itecijige Yeesu poto cidi me, tabe poto Israela modamoda biname bine Yeesu bau me jityepemige teebine ätemlame teeme kaakesea bägri ne miiji wawename. ⁴Pui Israela modamoda biname cina seclige, Yeesu ne owecu cama itineräjisi egä, “Maane miiji teebine ätityerame, inge tabe miiji biname gyene. ⁵Tabe babo owecu mime biname bime täöpume, piyepu cime abasecretna mete ne eranguji teeme rarekaake ca.”

⁶Yoo, Yeesu piba ten cama ädige. Tabe teeme mete mameta me liba atyaramtige, piba pui Rooma cubu mope biname te poto teeme binamewale bine tityepemige Yeesu bau me mene cama egä, “Babo Biname, gone mäpu me läbitute cäme täöpume. Cane ibibi lica gäne maane abacitame cäme mete me, ⁷peei name pi cane lica otni määme opo gaabe me. Maane mene taatu jiici, piba cäme kaakesea bägri te miiji pa läbitege. ⁸Yoo, cane umle gäne mene lipu kokre gyene. Cane miiji cäme babo biname bime mene ätecija, piyepu cäme ire atwi cabu piti nemi cubu biname. Cane yepä ne jaajune, ‘Ädi,’ siige tabe lä-

duge; cane nuuja ne jaajune, ‘Tädi,’ siige tabe tädige. Cane cäme kaakesea bägri ne jaajune, ‘Ai jeweni,’ siige tabe peei ne jaawenuge. Peei name pi cane umle gäne egä määme mene cabu kokre pisi nyene.”

⁹Yeesu mutäcäco äbitige, pui mene liba itecijige. Tabe ingwe gaabe me tatadrongtige, ten cama lui biname cina seclige, teebibine jejemige egä, “Cane weebibine jijenininine egä apu baborage ätrunga ne cane lica ituge päpäna Israela biname bime cabu ca, yepä ai biname cabu taatu jepänine.”

¹⁰Pui mename biname cina liba äcnärige Rooma cubu mope biname me mete me, siige teepi pui kaakesea bägri ne miiji jepänisi.

Yeesu Budre Biname ne Erpinantige

¹¹Peei ingwe ca Yeesu ädige yepä matikolä cewe me, ngii Naina. Teeme abiberäja bägri piyepu bucurage nuuja biname cina ten cama eclige. ¹²Tabe liba pui cewe grana gome atyaramtige, biname cina yepä budre biname ne secanisi cewe cabu ca. Tabe mamye biname ge, teeme mage me japurage imäbägrä; cuta mage lui cuubla ge. Bucurage pui cewe biname cina ten cama seclige.

¹³Yageyame liba teebine jopänige, tabe baborage owecu äbitige teeme täöpume, jojige egä, “Ele gone!” ¹⁴Tabe piba awetäntige, budre biname me keeso kaake ne joomlige. Pui keeso acana biname cina piba imyemutemige, siige Yeesu pui budre biname ne jejige egä, “Mamye biname, cane meebine naajenine arpinanti!” ¹⁵Siige, pui budre biname te arpinantige, piba gije abacitige mene mene me. Yeesu teeme mage ne ocärige.

¹⁶Iyeta biname cina wälu me äbitininisi, Acejiyame ne ewepyeräjisi egä, “Acejiyame me baborage mename biname te mime bau me tädige!” Teepi cuta jiicisi

egä, “Acejiyame bii tädige teeme biname bine ätityerame.”

¹⁷ Yeesu ne idre jecenanisi Yuudea gawe iyeta poto ta piyepu cuta poto gawe mameta cabu ta.

Mename Biname cina Seclige Yoane Niiye ca Äciseja Biname bau ca

(Matayo 11:2-19)

¹⁸ Yoane iyeta peei mule poto cidi me itecijige teeme äbiberäja bägrä bime bau ca. Tabe piba ala taasoglicige teeme neeneni abiberäja bägrä, ¹⁹ teebibine Yageyame bau me jäätyepige, teebine ätemlame egä, “Nää, maane säte pui biname, iyeta biname cina lui ne jewagri-jenisi otnime, coo cine miiji nuuja ne awagrija?”

²⁰ Pui neeneni biname cina Yeesu bau me liba atyaramtäsi, jejäsi egä, “Yoane niiye ca äciseja biname te cibibine mäame bau me nityepige meebine ätemlame egä, ‘Nää, maane säte pui biname, iyeta biname cina lui ne jewagri-jenisi otnime, coo cine pama miiji nuuja ne awagrija?’”

²¹ Puirage padare cabu Yeesu bucurage biname bine miiji me jewenemige maramara pita cabu ca, piyepu niiya cable bine iyecräjemige, piyepu bucurage irecu mäasumäsu biname bine miiji me jewenemige. ²² Pui neeneni biname lui Yoane bau ca tabe teebibine mene jaawecnistige egä, “Weene Yoane bau me acne-nuteye, teebine jejepeye weene ngena ituge päpäna piyepu ätecija naace irecu mäasumäsu biname cina cängena jääpänanemusi; ernge niyaniya biname cina miiji waatninusi; lepera pita biname cina miiji me läbitinusi; tablame buduma biname cina cängena yäatecijanemuge; budre biname cina larpineräjjinusi ireclota me; cuta piyepu owecumete biname bine Miiji Mene jaajananemusi. ²³ Yoo, ngenecu

miiji eei gemi laati bemi ätrunga ne lica yaapesarusi cäme bau.”

²⁴ Pui biname Yoane bau ca liba acnenutäsi teeme bau me, Yeesu gije abacitige biname bine mene Yoane poto cidi me jajanename. Tabe teebibine itemlemige egä, “Weene liba daapo taatu cewe me läsipeye, weene singi puma ngena päpäname? Weene lica otni duuwe baace päpäname buuwe te papa yaacenange. ²⁵ Liba peei lica, weene ngena päpäname läsipeye peeyeme? Weene lica otni biname ne päpäname, lui te labasogäruge miijimiji cäbletääpe cama, ingle pepu pana biname cina modamoda biname bime mete cabu yaacrajuge luma miijimiji gwidape birige. ²⁶ Cebine najeye, weene ngena päpäname läsipeye peeyeme? Weene nää Acejiyame me mename biname ne singi päpäname? Yoo, cane weebibine jijenininine egä weene baborage mename biname ne puga ituge päpäna. ²⁷ Oogäräneji Mene cabu Acejiyame te Yoane poto cidi me jicenige egä, ‘Cane cäme mename biname ne mäame niinäce gaabe me cire jäätyepene. Tabe te gaabe cire yaamacetnäjepi mäame otni täapume.’”

²⁸ Yeesu piba jejemige, “Cane weebibine jijenininine egä Yoane lui baborage gyene iyeta ai gawecewe biname bime cabu ca lui cina ituge ai gawecewe cabu lenaja ngälu Yoane me padare oomlaname, yepä page ai kirece padare cabu, eei cabu ca lui te matikäli gyene Acejiyame te lui bine ewadenemige, tabe baborage gyene Yoane cabu ca.”

²⁹ Yoo, iyeta biname piyepu cuta täks rarekaake uutecrena biname cina liba Yeesu me mene yäatecijemepi, piba jicepesi egä, “Acejiyame me gaabe toraca conocäco gyene,” siige teepi peei name pi äciseja mule ne ituge acatena Yoane bau ca. ³⁰ Yepä, Parisea sigu biname piyepu cotre abiberäja biname cina Yoane

me äciseja mule ne jäägyusi, pepu pi teepi cuta Acejiyame me teeme tääpume singi gaabe ne jäägyusi.

³¹ Siige, Yeesu jiicige egä, “Cane ngena cabu yaatonäremene biname bine page lui cina ireclota gemi?” ³² Teepi epu pana gemi matimati bägrä liiyepu, lui cina adnatäreji yaacrajuge aletnaletna puupu cabu, siige teemeteme ala abayaninusi egä, ‘Cine dobidobi bine jääcnäjemusí, yepä weene giire lica jääwäjuye. Cine owecumete uupera yaatangusi, yepä weene singi lica ele me.’ ³³ Yoo, Yoane niye ca äciseja biname te tädepi pi-iyepu poto bimu deedei cäco yaana-juge piyepu waina niye lica yäänäjuge. Weene singi lica teeme mule tääpume, teeme poto cidi me jiicemuye egä, ‘Ni-ya cable te teebine ecanenige.’ ³⁴ Cane lui Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cane piba tädepene. Cane deedei läbitune piyepu niye yäänäjune, yepä weene cuta singi lica cäme mule tääpume, cäme poto cidi me jiicemuye egä, ‘Jepäneye ai biname ne! Tabe mage looloyame gyene piyepu waina niye änäjäyame! Täks rarekaake uutecrena biname piyepu cotre atropengäja biname teepi lui teeme biname gemi!’ ³⁵ Yoo, weene pepu jiicemuye, yepä lui biname cina yaacatusi Acejiyame me singi mule bine, teeme ireclota cabu ca mine opo yaawatnusi egä Acejiyame lui umlerage gyene.”

Parisea Sigu Biname te Yeesu ne Tesoglicige Teeme Mete me

³⁶ Yepä Parisea sigu biname ngii Simona tabe Yeesu ne ala tesoglicige ten cama deedei äbitame. Yeesu ädige teeme mete me, puga adnatige deedei me. ³⁷ Puga ge pui cewe cabu yepä eroero magebi. Tabe liba mene utecijige egä Yeesu deedei äbitenige pui Parisea biname me mete cabu, tabe piba matikolä karpu ne miiji lengo ngedo cama ecatiche,

peei cama oclige Simona me mete me. ³⁸ Puga tabe Yeesu me kaake poto ca joclajutige teeme ernge gome. Tabe ele ongenige piyepu teeme ele mäcu cina sitrametnemige Yeesu me ernge cabu. Tabe pui ele mäcu bine jicisäjemige, teeme lecaleca edingäli ca, teeme ernge jetecnige, piba pui miiji lengo cama ngedo ne ernge cabu epadurige. ³⁹ Yoo, pui Parisea biname lui te Yeesu ne ala tesoglicige, tabe liba peei mule ne jepänige, teeme ngenecu bora jiicige Yeesu poto cidi me egä, “Ai biname liba toraca mename biname gyene, tabe piba umle cama gyene ai magebi poto cidi me, lui te teebine joomlemige, egä teeme ireclota lui magerage conocono gyene!”

⁴⁰ Piba Yeesu pui Parisea biname ne jejige egä, “Simona, cane singi gäne meebine matikolä mene jajime.”

Simona jejige egä, “Abiberäja biname, ngena mene gyene?”

⁴¹ Yeesu ngene ca agli mene teebine jejige egä, “Neeneni biname cina rarekaake ituge waadena yepä rarekaake ire atwi biname bau ca. Pui yepä biname te faib hanred rarekaake yaawademepi piyepu nuuja te fifti taatu rarekaake yaawademepi. Yoo, yepä pui rarekaake me ibi lui daremu gyene yepä bimu me kaakesea tääpume.

⁴² Siige, ingwe ca pui neeneni äblicäco ge pui rarekaake awecnistame, peei name pi rarekaake ire atwi biname te teebibine jaajige egä, ‘Ngänu gyene peei bine awecnista. Cane weeme ngii ituge äyeblingta daremu oogäräneji peba cabu ca.’ Yoo, Simona cane meebine näätlemenine egä pui neeneni cabu ca laasi nyene baborage singi pui rarekaake ire atwi biname tääpume?”

⁴³ Simona teebine jejige egä, “Pama pui biname lui me baborage daremu ne ituge äyeblingta.”

Yeesu jejige, “Yoo, mäame mene toraca gyene.” ⁴⁴ Tabe piba pui magebi

bau me atarongäriige, Simona ne je-
jige egä, “Jopäni ai magebi? Cane liba
mäame mete me abacitine, maane ce-
bine niiye lica näcärite ernge äciseja
täapume, mime mule lipu gyene, yepä
ai magebi căme ernge teeme ele mäcu
ca näcisäjige, piba nebo jicisäjige teeme
edingäli ca. ⁴⁵Maane cebine lica natec-
nite awablame, mime mule liiyepu, yepä
căme abacita cabu ca ai magebi te căme
ernge jāje natecnanige. ⁴⁶Maane căme
mope olibi miği ca lica napyacite, mime
mule liiyepu, yepä tabe te căme ernge
miijimiji ngedo ca bii napyacige. ⁴⁷Cane
meebine naajenine egä teeme bucurage
conocono mule bine ituge äyeblena,
peei name pi teeme owecu baborage
gyene căme täapume. Yepä, lui biname
me nesae taatu niiya mule ituge äye-
blenga, teeme matikolä singi taatu pisi
nyene.”

⁴⁸Yeesu puma cita ca magebi ne jojige
egä, “Mäame niiyaniya mule bine ituge
äyeblena.”

⁴⁹Piba pui nuuja biname lui cina
pui dade gome adnatäreji gemi, teepi
teemämu ätemläjinisi egä, “Laasi nyene
ai biname lui te cuta biname bime ni-
yaniya mule bine yäyebhengemuge?”

⁵⁰Yeesu piba magebi ne jojige egä,
“Acejiyame te meebine näätityäriige
mäame niiya mule cabu ca asatame,
ingle maane cebine nätrungite. Äte,
ngene cu poode cama ocli.”

Poto Magebi cina Yeesu ne Yäätityärusi

8 Peei padare ingwe ca Yeesu
modamoda cewe piyepu matimati
cewe cabu ta otnetnäjiige, puga Miiji
Mene biname bine jejananemige
Acejiyame te biname bine waadena
poto cidi me. Teeme twelb abiberäja
bägrä cina ten cama otninisi. ²Cuta
ten cama puga ge poto magebi, Yeesu
lui bine pita cabu ca miiji me itu

jaawenemepi piyepu niiya cable bine
itu yäyecräjemepi teeme poto cabu
ca. Teeme poto ngii age temi: Yepä lui
Mariya, teeme nuuja ngii Magadala
tage, Yeesu lui me trupa cabu ca seben
niiya cable bine itu yäyecräjemepi.
³Nuuja teeme ngii Yoana tage. Tabe
lui Kusa me coga gwene, Kusa lui te
Mopeyame Heroda me mete piyepu
gwidape bine ire jaatwemuge. Cuta
nuuja teeme ngii Susana tage, cuta
piyepu bucurage nuuja magebi
cina ten cama puga ge. Teepi Yeesu
piyepu teeme abiberäja bägrä bine
yäätityäremusi teemerage rarekaake
piyepu gwidape cabu ca.

Ngene ca Agli Mene Kuu Gije Iisabeja poto cidi me

(Matayo 13:1-9; Mareko 4:1-9)

⁴Biname cina Yeesu bau me totnin-
isi maramara cewe cabu ca. Liba bu-
curage biname cina abasecretnige, tabe
ai ngene ca agli mene jebaitnemige egä:

⁵“Yepä biname te äduji calwacupi me
kuu gije bine iisabejame. Egäcäro tabe
kuu bine gweeti cabu yiisabäjemige,
poto cina gaabe cabu itrametnemige.
Puga biname cina kuu bine jibrecäjemisi
piyepu ele cina erwäjemisi. ⁶Poto kuu
cina itrametnemige kula gawe cabu. Kuu
cabu ca gije liba tuupletnäriige, teepi
maaje me äbitininisi, ingle pui kula
gawe cabu niiye lica ge. ⁷Poto kuu cina
itrametnemige pägepäge mete bora me.
Pägepäge cina gije cama uttinisi, si-
ige gije bine jetäyemisi. ⁸Poto kuu cina
itrametnemige miijirage gawe cabu. Pui
cabu ca gije cina tuupletnäriige, uutinisi,
kuu jepänemisi, nuuja cina yepä hanred
kuu jepänemisi.”

Yeesu peei mene jejemige, piba babo
tage ca jiicige egä, “Weeme liba tablame
piti nemi äteciyame, itecijinege umle
äbitame!”

**Agesa Ingle Yeesu Biname
bine Yaabiberäjemuge
Ngene ca Agli Mene ca**

(Matayo 13:10-17; Mareko 4:10-12)

⁹Ingwe ca Yeesu me abiberäja bāgrā cina teebine itemlisi pui ngene ca agli mene me aboclomta poto cidi me. ¹⁰Yeesu teebibine jejemige egā, “Lui umle niinäce aboclomtāneji lica ge, egā Acejiyame te lipu biname bine waadena, weebibine umle ituge ceera. Yepā nuuja biname bime bau me cane ngene ca agli mene ca jiicune, ai name pi ‘puu ire acita cabu, teepi lica jääpānusi, piyepu puu ātecija cabu, teepi lica umle läbitinini.”

**Yeesu Ngene ca Agli Mene
ne Eboclomtige Kuu Gije
Iisabeja poto cidi me**

(Matayo 13:18-23; Mareko 4:13-20)

¹¹Yeesu abiberäja bāgrā bine jejemige egā, “Cane kuu gije iisabeja poto cidi me mene ne eboclomtene: Pui kuu lui epu pana Acejiyame me mene liiyepu. ¹²Lui kuu cina gaabe cabu itrametnemige, pui gawe epu pana biname lui cina Mijji Mene yāātecijemuge, yepā Satani te lāduge, pui mene ne wata yāāyebliingtuge teeme ngenecu bora ca, ingle tabe singi lica ge teepi pui mene ātrungame, piba teeme niija cabu ca āsecrāme. ¹³Lui kuu cina kula gawe cabu itrametnemige, pui gawe lui epu pana biname liiyepu lui cina Mijji Mene yāātecijemuge, gege cama yaacatusi, yepā epu pana gije me braju te āblicāco kula gawe bora abacitame, pui mene te āblicāco teeme ngenecu bora me abacitame. Matikolā padare teepi jāātrungusi, yepā apicetnāra te liba tāduge, teepi piba teeme ātrunga ne yaabmalusi. ¹⁴Lui kuu cina pägepäge mete cabu itrametnemige, pui gawe lui epu pana biname liiyepu lui cina Mijji Mene yāātecijemuge,

yepā teeme ngenecu mäpu, coo teeme bucurage gwidape, coo piyepu teeme singi ai ireclota me gege mule tääpume, peei cina pägepäge seeasea pana Mijji Mene ne jātāyusi. Peei name pi teeme ireclota cabu pui mene te āblicāco nuuja kuu wawenāme. ¹⁵Lui kuu cina mijji gawe cabu itrametnemige, pui gawe lui epu pana biname liiyepu lui cina mijirage piyepu toraca ngenecu cama Mijji Mene yāātecijemuge, ngenecu cabu cāngena joomlusi, piyepu durau cāco mijijimi mule bine jaawenemusi kuu tääpume.”

**Ngene ca Agli Mene
Lampa poto cidi me**

(Mareko 4:21-25)

¹⁶“Nuuja biname te lampa ne lica jaabotuge, piba diiba ca yāātrugāruge coo yaacituge dade lolebora me. Yepā, tabe lampa ne cabu je yaatecwantuge, piba biname lui cina mete me yāābācnusi, teepi lampa apāclyera ne jääpānusi.

¹⁷Pepu pana ge page biname bime bau ca ngena āmlitāneji gyene, pajecu me pagege ābita teeme tääpume, piyepu lui mule biname cina umle lica gemi page, teepi pagege umle ābita.

¹⁸Peei name pi weene cāngena ngene jotwananineye lipulipu āteciame, ingle lui biname me umle pisi nyene, Acejiyame teebine cerāmu pa yāācārepi; piyepu lui biname me umle lica gyene, Acejiyame teeme bau ca pa yaacatepi lui matikāli umle tabe apu āngi egā pisi nyene.”

**Mene Yeesu me Ingle
Biname poto cidi me**

(Matayo 12:46-50; Mareko 3:31-35)

¹⁹Yeesu me mage piyepu igānewale cina teeme bau seclige, yepā teepi āblicāco teeme mameta me otni biname tomi name pi. ²⁰Yepā biname

te Yeesu ne piba jejige egä, “Määme mage piyepu iganewale mete kaake poto je jeclajutemige. Teepi singi mäame täápume.”

²¹ Yeesu piba iyeta biname bine jejemige egä, “Lui cina Acejiyame me mene jäätecijusi piyepu yaacatusi wawename, teepi căme täápume epu pana mage piyepu iganewale liyepu.”

Yeesu Sawa cabu Buuwe ne Jiibige

(Matayo 8:23-27; Mareko 4:35-41)

²² Nuuja bimu Yeesu teeme abiberäja bägrä cama acetnäriige poo cabu me, teebibine jejemige egä, “Mine sawa ne yuresi nuuja poto doro me,” siige teepi abyemärinisi. ²³ Poo te liba niiye cabu ädige, Yeesu ute ogrige. Piba baborage buuwe te tipwäjige sawa cabu. Pui poo cabu uule kuu cina tatarweräjjenisi, poo te mameta abuma. ²⁴ Puma cita ca Yeesu me abiberäja bägrä cina awetenäjjininisi teeme mameta me, teebine elotnantisi ute cabu ca, jejisi egä, “Abiberäja biname, mine labumetninago!”

Yeesu abujängtige, buuwe piyepu uule kuu bine kokre mene ca jiibemige, siige sawa te bulubulu mataru enajige. ²⁵ Tabe piba teeme abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Lese nyene weeme ätrunga?”

Teepi wälu piyepu mutäcäco äbitininisi, siige teemeteme ätemläjjinisi egä, “Ai biname tabe laasi nyene? Tabe mene jejemige buuwe piyepu uule bine, siige teepi jitecijisi teeme mene!”

Yeesu Niiya Cable cama Biname ne Itityäriige

(Matayo 8:28-34; Mareko 5:1-20)

²⁶ Teepi poo cabu eclige ngälu atyarininisi Gerasene[‡] biname bime gawe cabu. Pui gawe lui Galilaya sawa nuuja poto doro ca. ²⁷ Yeesu liba poo cabu

ca arpatige doro me, yepä pui cewe biname te opopa eyige ten cama, lui biname ne niiya cable cina yaacananusi. Leca padare cama tabe cäbletääpe cäco waatnetnäjuge, singi lica ge mete cabu lenajame, yepä kula waja cabu yaanajuge, cewe biname cina luma teeme budre biname bine gape yaacranemusisi. ²⁸ Pui biname te Yeesu ne liba jepänige, ala abayige, teeme bau me piba itramige, babo tage ca jejige egä, “Yeesu, maane lui Caburage Acejiyame me Bägrä gäte, maane singi gäte căme täápume ngena wawename? Cane meebine naawejanenine, maane cebine gone sabe nawenute!” ²⁹ Yoo, tabe peei mene jejige, ingle Yeesu niiya cable ne bii jejige asatame peei biname ne abmalame. Yoo, bucurage padare pui niiya cable te pui biname ne joomlananuge, ngänuge tabe ätäyäneji yaanajuge ayana seea teeme ime piyepu ernge cama, pepu padare cabu tabe ayana seea bine yaagabicmuge, siige cable te piba teebine yaacanuge daapo taatu cewe cabu me.

³⁰ Yoo, Yeesu teebine itemlige egä, “Maane ngii laasi näte?”

Tabe jejige egä, “Cane ngii lui Sange,” ingle bucurage niiya cable teeme trupa cabu yaacrajuge. ³¹ Pui cable cina Yeesu ne jejisi egä, “Gone cibibine nityepinute piyemrage cupicu cabu me.

³² Puga ge teeme mameta je baborage ngerangera blome tomi lui cina podo wajwa cabu deedei täápume yuunguret-näjjemisi. Pui niiya cable cina Yeesu ne jejisi teebibine ätyepame blome bime trupa ngalebora me; siige tabe teebibine piyeme jityepemige. ³³ Yoo, cable cina pui biname ne ebmalisi, blome cabu me ebäcnisi, siige iyeta pui blome cina podo cabu ca uuwametnige, sawa niiye bora uupletnäriige, puga abumitnige, siige.

[‡]8:26 Gerasene: Gerasene piyepu Gadara biname lui yepä biname gemi.

³⁴Pui blome ire atwi biname cina liba peei ne jepänisi, teepi cewe me uuwametnige, idre ne ecanenisi matimati cewe cabu ta piyepu pui babo cewe cabu me. ³⁵Cewe biname cina äse-crärige pui mule ne päpäname. Teepi liba Yeesu bau me eclige, piba pui niya cable cama biname ne jepänisi Yeesu gome adnatäneji ge, cäbletääpe asigräneji ge, piyepu miiji ngene atwana-cama ge. Teepi piba iyeta wälu äbitininisi. ³⁶Lui biname cina peei mule ne jepänisi, teepi nuuja biname bine j-jemisi Yeesu lipu peei biname ne miiji me j-ewenige. ³⁷Puma cita ca iyeta pui Gerasene gawe biname cina Yeesu ne jejisi teeme bau ca äyebtingtame, ing-ge teepi mage wälu gemi. Peei name pi Yeesu poo cabu ca acenutige otnime. ³⁸Piba pui biname, cable cina lui ne ebmalisi, tabe Yeesu ne jejige egä, “Nää, lipu gäne cane maane cama otnime?”

Yepä, Yeesu teebine jityepige apu mene cama egä, ³⁹“Maane ama. Cewe me acenuti biname bine j-ajanenime Acejiyame te ngena miiji määme tääpume bii naawenige.”

Pui biname te puma cita ca iyeta pui cewe cabu otnetnäjige, biname bine j-ajanenimege Yeesu ngena ne teeme tääpume j-ewenige.

Yairus me Ngulebägrä piyepu Pita cama Magebi

(Matayo 9:18-26; Mareko 5:21-43)

⁴⁰Yeesu liba atyaramtigit sawa nuuja poto doro me, biname tomi puga ge teebine j-ewablisi, ing-ge teepi iyeta teeme acenuta tääpume j-ewagrijenisi. ⁴¹Piba biname ngii Yairus te teeme bau me atyaramtigit. Tabe lui yepä babo biname gyene pui cewe me abasecretna mete tääpume. Tabe teemämu gawe me ajarige Yeesu me ernge gome, teebine ewejanige teeme mete otnime, ⁴²ing-ge teeme b-ägrä mameta ge budre. Teeme

lui yepä taatu b-ägrä, twelb k-ämäge cama gwe, nguleb-ägrä gwe.

Yoo, Yeesu liba abyemäriige Yairus me mete otnime, biname bucurage ge tomi cabu, teepi teebine gaabe cabu jityepecäjisi. ⁴³Puga ge biname tomi cabu yepä magebi lui te uudi apira pita cama ge twelb k-ämäge ngaleb-ora. Tabe iyeta teeme rarekaake ituge apira dokta bime bau otnetnejame, yepä teepi äblicäco teebine miiji me wawena. ⁴⁴Tabe Yeesu me kaake poto ca toclige, teeme cäbletääpe pepyämu ne joomlige, siige piba taatu ätecitige teeme uudi pita te. ⁴⁵Yeesu biname bine itemlemige egä, “Laati te cebine noomlige?”

Iyeta biname cina liba aininisi, Peteru piba jejige egä, “Abiberäja biname, biname piti nemi iyeta poto ta, meebine naawaclomtisi, teepi te iyeta näädudnecäjisi.”

⁴⁶Yepä, Yeesu j-icige egä, “Yepä biname te cebine bii noomlige. Cane asic-nantine egä c-äme kokre te basatige.”

⁴⁷Pui magebi liba ngene ca beglige egä tabe äblicäco ge ämlita, ngena te teeme tääpume b-äbitige, tabe piba aloneca cama oclige, Yeesu me opo gaabe utramige. Tabe piba biname bime sobe cabu teebine jejige ngena name pi teeme cäbletääpe ne joomlige, pi-iyepu tabe lipu wata miiji me b-äbitige. ⁴⁸Yeesu teebine piba j-icige egä, “B-ägrä, määme ätrunga te meebine miiji bii naawenige. Äte, ngenecu poode cama ocli.”

⁴⁹Egäcäro Yeesu peei mene j-icige, biname te mene cama tädige pui babo biname me mete cabu ca. Tabe Yairus ne jejige egä, “Määme nguleb-ägrä te budre gwene. Gone Abiberäja Biname ne papa yaacanute.”

⁵⁰Yepä, Yeesu liba peei mene itecijige, Yairus ne jejige egä, “Wälu gone, yepä cebine nätrungi. Määme nguleb-ägrä te miiji pa läbitepi.”

⁵¹ Yeesu liba Yairus me mete me at-yaramtige, tabe biname bine jiihemige puutucu je, yepä Peteru, Yoane, Yakobu, piyepu pui ngulebägrä me mage babe taatu ten cama abacitige. ⁵² Iyeta biname cina ele engenetnemige pui ngulebägrä täapume. Yeesu teebibine ele jiihemige, jejemige egä, “Ele gone! Bägrä te budre lica, yepä ute gwene.”

⁵³ Teepi teebine ngame ewäcnisi, inge teepi umle gemi egä peei ngulebägrä toraca budre gwene. ⁵⁴ Yeesu piba ngulebägrä ne ime gome jwoomlige, babo tage ca jojige egä, “Bägrä, arpinanti!” ⁵⁵ Tabe ireclota jepänige, inge seemo te tacnenutige, siige wata abujängtige. Siige, Yeesu piba teebibine jejemige egä, “Ngulebägrä ne deedei ocäreye!” ⁵⁶ Teeme mage babe cina mutäcäco äbitäsi. Yeesu teebibine jaa-jige egä, “Gone nuuja biname bine jaa-jananemuye ai poto cidi me.”

Yeesu Teeme Twelb Abiberäja Bägrä bine Jityepäjemige

(Matayo 10:5-15; Mareko 6:7-13)

9 Yeesu teeme twelb abiberäja bägrä bine teeme gome tebasecretnemige, teebibine kokre piyepu conocäco ecäranemige iyeta niiya cable bine äyecrejame piyepu maramara pita bine äyeblogäjame. ² Tabe piba teebibine jityepäjemige Acejiyame te biname bine waadena poto cidi me mene jajanename piyepu pita biname bine miiji me wawenecame. ³ Tabe teebibine jejemige egä, “Weene gone nuuja gwidape bine yaawademuye weeme otni täapume. Gone yaawademuye otnetneja suru piyepu diiba. Rarekaake piyepu deedei gone yaawademuye, cuta tuwängle cäbletääpe gone yaawademuye. ⁴ Lui biname cina weebibine jiwablininusi, teeme mete cabu inajininuge ngälu weene pui cewe ne saabmaluye. ⁵ Cewe biname cina liba weebibine lica awabla,

pui cewe ne liba saabmaluye, tuuwe bine jääglubäjemuye weeme ernge cabu ca. Teepi ai mule cabu ca umle läbitinini nusi egä teepi pagege niiya daremu ne päpäna.”

⁶ Siige, abiberäja bägrä cina Yeesu ne puga ebmalisi, teepi otninini iyeta pui cewe cabu ta, biname bine Miiji Mene je-jananemisi piyepu pita biname bine miiji me jewenanemisi iyeta poto ta.

Mopeyame Heroda te Ngenecu Wälu pana Äbitige

(Matayo 14:1-12; Mareko 6:14-29)

⁷ Yoo, Galilaya probins mope biname Heroda te mene itecijige iyeta Yeesu me waweneca poto cidi me. Pajecu lica ge teeme täapume ngena cina äbiteninini, inge biname bime mene maramara ge. Poto biname cina jiiçusi egä, “Pama Yoane pui niye ca äciseja biname te budre cabu ca tarpinantige!” ⁸ Nuuja cina jiiçusi egä, “Pama Eliya te taboclomtige.” Piiyepu nuuja cina jiiçusi egä, “Pama yepä sasa mename biname te budre cabu ca tarpinantige.” ⁹ Heroda piba jiiçige egä, “Peei lui lica ge Yoane, inge cane te itu jaajemepene teeme mope ne äläcnutame; tabe budre ge. Peei biname tabe baa laasi nyene, cane lui poto cidi me mene nätecijige?” Tabe peei name pi äbitenige Yeesu ne päpäname.

Yeesu Faib Tausen Biname bine Engäremige

(Matayo 14:13-21; Mareko 6:30-44; Yoane 6:1-14)

¹⁰ Yoo, ätyepäneji biname cina täcnärininisi, Yeesu ne jejisi iyeta teepi ngena ituge wawena. Tabe piba teebibine ewademige, siige teepi taatu eclige yepä cewe me, ngii Betesaida, ¹¹ yepä biname cina liba umle äbitininisi, teepi Yeesu ne ingwe icwisi. Tabe iyeta teebibine jewablimige, mene je-jananemige Acejiyame te lipu biname bine yaawade-

muge, piijepu pita biname bine miiji me jebenemige.

¹²Mämle bimu me liba, teeme twelb abiberäja bägrä cina Yeesu bau me seclige, teebine jejisi egä, “Maane biname bine jityepemi mameta calwacupi cewe me piijepu maramara cewe me teeme deedei piijepu ute puupu bine päpäname, ingle biname cäco cewe gyene ai.”

¹³Yepä, Yeesu teebibine jejemige egä, “Weene te teebibine deedei ecäremeye.”

Teepi puma cita ca jejisi egä, “Cime nuuja deedei lica gyene, yepä ai faib buluduu piijepu neeneni bumate cibi taatu gemi. Baa, maane singi cine otni deedei aletname ai bucurage biname täöpume?” ¹⁴Yoo, puga ge pama faib tausen rooriye, magebi bägrä cama.

Yeesu teeme abiberäja bägrä bine piba jejemige egä, “Weene biname bine jejemeye adnaterame maramara tomi cabu, fifti pana biname yepäyepä tomi cabu.”

¹⁵Abiberäja bägrä cina pepu jebenemisi Yeesu me singi liijepu. Iyeta biname cina liba adnatärinisi, ¹⁶Yeesu piba ewademige pui faib buluduu piijepu neeneni bumate cibi bine. Tabe cabu me ire acitige, Acejiyame ne eso ecäridge, pui deedei cibi bine itrecimige, abiberäja bägrä bine piba ecäremige biname bime bau awadename. ¹⁷Iyeta biname cina teeme ibi jepänisi liba erwäjisi. Piba abiberäja bägrä cina deedei pacupacu diiba bora ebäcnemisi, siige twelb diiba cina tapaninini.

Peteru Yeesu ne Jewabudnitige egä Tabe Keriso Sine

(Matayo 16:13-20; Mareko 8:27-30)

¹⁸Nuuja taje Yeesu liba ten taatu Acejiyame bau irecu ätumutige, piijepu teeme abiberäja bägrä puga ge teeme gome, tabe piba teebibine itemlemige egä, “Nää, biname cina lipu jiicusi egä cane laasi näne?”

¹⁹Teepi jejisi egä, “Poto cina jiicusi egä maane niiye ca äciseja biname Yoane säte. Nuuja cina jiicusi egä maane Eliya säte. Piijepu nuuja cina jiicusi egä maane yepä sasa mename biname gäte lui te budre cabu ca tarpinantumete.”

²⁰Tabe itemlemige egä, “Cije weene, weene lipu jiiceniye egä cane laasi näne?”

Peteru jejige teebine egä, “Maane Keriso säte, Acejiyame lui ne ituge ätyepa biname bine niiya cabu ca äsecrarama.

Yeesu Mene Jiicemige Teeme Mäpu Padare piijepu Budre poto cidi me

(Matayo 16:20-28; Mareko 8:30-9:1)

²¹Piba Yeesu teeme abiberäja bägrä bine kokre cama jejemige egä, “Ai poto cidi me gonerage nuuja biname ne jaji. ²²Tabe cuta jejemige egä, “Cane lui Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine, cane miiji mäpurage gwidape bine pagege päpäna. Yoo, Israela modamoda biname, piijepu modamoda iiwäreja biname, piijepu cotre abiberäja biname, teepi cebine pa nägyepesi, budre me pa nawenepesi, yepä cane ireclota me pa larpinantepene nesae bimu ingwe ca.”

²³Yeesu puma cita ca iyeta biname bine jejemige egä, “Biname te liba singi cane cama otnime, tabe miiji teemerage singi bine gawe me acrana, teeme baarge uli ne palace cabu bimu gaabegabe acanena, siige cebine ingwe äcwi. ²⁴Ingle lui biname te ai gawecewe ireclota cäme täöpume yaapesaruge, tabe toraca ireclota ne cire jääpänepi, yepä lui te ai gawecewe ireclota täöpume wälu cama ire jaatwuge piijepu singi lica cäme ime cabu acitame, tabe toraca ireclota ne cire yaapesarepi. ²⁵Yoo, biname te nuuja miiji ne lica cire jääpänepi, ngänu gyene tabe puu iyeta ai gawecewe ne yaacatuge, yepä peei cabu ca teeme ire-

clota ne yaapasaruge. ²⁶Yoo, biname te liba ajiri birige căme t  pume pi-iyepu c  me mene t  pume, piba cane lui Acejiyame bau ca t  dujine biname me   bitujine, cane teebine cire j  gyepene pui padare cane liba jamyacu apaclyera cama cire tacnenutepene ai gawecewe me. Yoo, pui padare cabu Aceji Babe me jamyacu apaclyera pi-iyepu iyeta mename seemo bime jamyacu apaclyera cane cama cirege lenaja. ²⁷Cane toraca mene weebibine jijenini-nine eg   ama poto lui cina jeclajut  jenemige, teepi lica pagege budre   bita, ng  lu teepi pa j  p  nepesi Acejiyame te lipu biname bine yaawademusi.”

Yeesu Mara Opo me   bitige

(Matayo 17:1-8; Mareko 9:2-8)

²⁸Yoo, pama eit bimu ingwe ca Yeesu liba peei mene jaajemepi, tabe Peteru, Yoane, Yakobu naabibine aacan  nige podo cabu me irecu   tumutame. ²⁹Eg  c  ro tabe irecu   tumutige, teeme opo te piba mara me äbitige pi-iyepu teeme c  blet  ape bulubulurage äbitige, paamlepamle pana. ³⁰⁻³¹Piba taatu neeneni biname cina cabucewe apaclyera cama puga teeme gome taboclomtäsi. Teepi sasa mename biname Moose naabi Eliya tage. Teepi Yeesu cama mene jiicem  si eg   teeme padare mameta ge budre p  p  name Yerusalema babo cewe cabu je, tabe lipu Acejiyame me singi pa jaawenepi biname bine   tityerame. ³²Yoo, Peteru piyepu ten cama lui biname teepi ute opo pana aanaj  nige. Liba peei cabu ca c  ngena alotner  n  nisi, piba Yeesu ne jamyacu apaclyera cama jep  n  nisi, piyepu peei neeneni biname bine j  p  n  nisi lui ten cama jeclajut  si. ³³Pui neeneni liba mameta gegi Yeesu ne abmala, Peteru te piba Yeesu ne jejige eg  , “Abiber  ja biname, cine miijirage g  mi cama. Cine nesae matimati mete bine

pa yaarangemesi: yep   m  ame t  pume, yep   Moose t  pume, piyepu yep   Eliya t  pume.” Yoo, Peteru c  ngena umle lica ge tabe ngena mene jiicemige.

³⁴Tabe liba mene cabu jage, carbe te piba t  dige, teebibine aacwab  nige. Abiber  ja b  gr   cina w  lu me   bitinini-isi carbe te liba icwabemige teebibine. ³⁵Piba carbe cabu ca tagepogogo te t  dige eg  , “Ai lui c  me b  gr   gyene, cane teebine jejujine c  me kaakesea wawena t  pume. Weene teebine jitecijeye!”

³⁶Liba apirige pui tagepogogo te, teepi Yeesu ne taatu jep  n  nisi. Yoo, abiber  ja b  gr   cina peei poto cidi me boj   me   bitinini-isi. Pui padare cabu teepi lica nuuja biname ne jaji ngena ne bii jep  nisi.

Yeesu Miiji Jewenige Niiya Cable cama B  gr   ne

(Matayo 17:14-18; Mareko 9:14-27)

³⁷Nuuja bimu teepi liba podo cabu ca t  netn  nige, bucurage biname cina ten cama opopa eyisi. ³⁸Biname tomi cabu ca yep   biname te babo tage cama Yeesu ne jejige eg  , “Abiber  ja biname, c  me b  gr   ne jep  ni. Tabe lui c  me yep   taatu im  b  gr   gyene. ³⁹Niiya cable te teebine liba joomluge ala abayenama jaawenuge, piba tabe uumanumana me l  bituge, teeme tage cabu ca mote acwe cina t  suge. Cable te teebine j  je joomlanuge, teeme t  ape ne iyeta sabe jaawenuge. ⁴⁰Cane m  ame abiber  ja b  gr   bine liga jaajemune pui cable ne   yebliingtame, siige teepi   blic  co ge.”

⁴¹Yeesu biname bine jejemige eg  , “Weene   trunga c  co biname gemi, weeme mule lui niyarage gyene! Luma ng  lu padare cane miiji weene cama lenaja? Luma ng  lu padare cane miiji weeme   trunga c  co mule p  p  na?”

Tabe piba pui biname ne jejige egä, “Bägrä ne secani!”

⁴²Egäcäro bägrä te tädige, cable te teebine ijarige gawe cabu, tabe juumemige. Yeesu piba niiya cable ne jejige äyebliŋtame, imäbägrä ne miiji me jewenige, piba teeme babe bau me ewecnistige. ⁴³Siige, iyeta biname cina mutäcäco äbitininisi Acejiyame me babo kokre name pi.

Yeesu Cääri Mene Jiicemige Teeme Budre poto cidi me

(Matayo 17:22-23; Mareko 9:30-32)

Yoo, biname cina mage ngene jotwananinisi Yeesu me mara mule poto cidi me, ⁴⁴piba Yeesu teeme abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Weene cängena ngene jotwananiniye ai mene poto cidi me: Cane lui Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine, teepi cebine biname bime ime cabu pa nacitepesi.” ⁴⁵Yepä, abiberäja bägrä cina teeme mene ne opo lica ewatnisi, ingle teeme täapume ämlitäneji pana ge pui mene, peei name pi teepi cängena umle lica ge, piyepu teepi wälu ge teebine ätemlame.

Laasi Nyene Baborage

(Matayo 18:1-5; Mareko 9:33-37)

⁴⁶Abiberäja bägrä cina gije jebacitisi atraname egä laati te teeme cabu ca baborage pagege äbita. ⁴⁷Yeesu teeme ngene atwanena umle ge, peei name pi bägrä matikolä ne ala tosoglicige teeme opo gaabe je aclajutame. ⁴⁸Tabe piba abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Biname lui te apu matikolä bägrä ne jaawabluge cäme ngii cabu, tabe cuta nawabluge cebine; piyepu biname lui te cebine nawabluge, tabe Acejiyame ne cuta jaawabluge lui te cebine nätyepuji. Yoo, weeme cabu ca lui te matikolä gyene bi-

name bime opo gaabe, tabe sine baborage Acejiyame me opo gaabe.”

Lui te Mibibine Lica Nicisärmutininuge, Tabu Lui Mime tääpu Myene

(Mareko 9:38-40)

⁴⁹Yoane te piba jejige egä, “Abiberäja biname, cine biname ne jepänisi lui te niiya cable bine yääyecräjemuge mäame ngii cabu. Cine teebine jejisi peei mule ne abmalame, ingle tabe lica mine cama labasutuge.”

⁵⁰Yeesu piba Yoane piyepu nuuja abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Teebine gone jibuye, ingle biname lui te mibibine lica nicisärmutininuge, tabe lui mime tääpu myene.”

Yepä Cewe Samariya Gawe cabu, Puma Biname cina Yeesu ne Jigyisi

⁵¹Yoo, Yeesu me acnenuta padare cabucewe me seeji mameta me täbitige, tabe ngene piba jotwige Yerusalema me otnime, siige abyemäriige. ⁵²Tabu biname bine niinäce gaabe me jityepemige Samariya gawe cabu yepä cewe me teeme lenaja puupu ne amacetrnäjame. ⁵³Yepä, pui cewe biname cina singi lica ge teebibine puupu ceerame, ingle teepi umle ge egä tabe mara iiwäreja mule täapume Yerusalema me ädenige. ⁵⁴Yoo, abiberäja bägrä Yakobu naabi Yoane liba peei ägyi mule ne jepänäsi, teepi claabe cama jejäsi egä, “Yageyame, nää maane singi gäte cine Acejiyame ne awejename muye ne ätyepame ai biname bine aglecame?”

⁵⁵Yepä, Yeesu atadrengtige, teeme abiberäja bägrä bine jejemige pepu mene gone iicemame. ⁵⁶Puma cita ca teepi iyeta abyemärinisi nuuja cewe otnime.

Mene Yeesu ne Ingwe Äcwi poto cidi me

(Matayo 8:19-22)

⁵⁷ Teepi liba teeme gaabe cabu otnin-isi, yepä biname te Yeesu ne jejige egä, “Ngänu gyene maane liiyeme ädenite, cane mäame ingwe ädenine!”

⁵⁸ Yeesu teebine jejige egä, “Poks bime bora piti nemi lenaja täapume, piyepu ele bime mete uli cabu piti nemi, yepä cane lui Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine, căme täapume pupu lica gyene căme mope acitame. Nää, maane singi gäte pepu otnetnejame cane cama ireclota täapume?”

⁵⁹ Yeesu piba nuuja biname ne jejige egä, “Tădi, cane cama otnime,”

Yepä, pui biname te jejige egä, “Babo biname, cane singi găne meebine ingwe äcwime, yepä cane lipu găne niinăce otni căme babe ne gape acitame?”

⁶⁰ Yeesu teebine jejige egä, “Laati bemi seemo ireclota cabu budre, teeme täapume ebmalepi budre biname bine gape cabu acraname; yepä maane ädi, biname bine jajanename Acejiyame te lipu biname bine yaawademuge.”

⁶¹ Nuuja biname te jejige, “Babo biname, cane maane cama ädenine, yepä cane niinăce căme binamewale bine yewo tawenemene.”

⁶² Yeesu teebine jejige egä, “Lui biname te gije labacituge gawe ängwădname cooso piyepu ängwădna gwidape cama, piba latadrengtuge ingwe gaabe ireme, tabe miiji biname lica birige Acejiyame me biname bine waadena kaake-sea täapume.”

Yeesu Sebentituu Biname bine Jityepăjemige

10 Yoo, peei ingwe ca Yeesu se-bentituu biname bine jejăcremige, neeneni neeneni jityepăjemige niinăce otnime iyeta cewe tabe liiyeme singi

ingwe ca otnime. ² Tabe teebibine je-jemige egä, “Ai padare lui epu pana calwacupi gyene liiyepu, deedei luma bucurage, yepä kaakesea biname ne-sae gemi pui deedei waadename. Mi-iji Yageyame ne awejena egä tabe kaakesea biname bine pa jăätjepemepi biname bine teeme bau me waadename. ³ Äte naaclege! Cane weebibine maamoi plongo pana jityepininine, girigale drego pana biname cina luma icrajenige. ⁴ Gone rarekaake waadena, cuta diiba piyepu ernge gwidape gone waadena. Awabla je gone aclajutame gaabe cabu. ⁵ Weene lui mete me labacitinuye, niinăce jiicuye egä, ‘Poode yaana-jege iyeta ai mete biname cabu.’ ⁶ Yoo, biname liba pisi nyene lui te singi poode cama lenajame, pui poode te piba teeme bau yaanajuge, yepä liba puma pepu biname lica gyene, peei poode te piba pa tacnenutepi weeme cabu me. ⁷ Weene pui yepä mete cabu pa inajipi, gone mete maramara cabu waatninuye. Lipu deedei piyepu niye bine teepi icărininusi, weene miiji gemi peei bine ärwăja piyepu änăja, ingle biname miiji gemi daremu ne păpăna teeme kaakesea cabu ca. ⁸ Yoo, weene liba nuuja cewe me labacitinuye, piyepu pui cewe biname cina weebibine jiwablininusi, teepi lipu deedei icărininusi, peei bine yăärwăjuye. ⁹ Pita biname bine miiji me jaawenemuye pui cewe cabu, piyepu biname bine jaajemuye egä, ‘Acejiyame mameta gyene weebibine waadename.’ ¹⁰ Yepä, weene liba cewe me labacitinuye, piyepu cewe biname cina liba lica jiwablininusi, piba cewe gaabe cabu jic-lajutinuge, piba jaajemuye egä, ¹¹ ‘Cine weeme cewe tuuwe bine jiglubăjenemisi cime ernge cabu ca awabame egä pepu ätecija căco mule lui miiji lica gyene. Yepä, weene ngene gone ätrimela egä Acejiyame mameta ge weebibine waadename, yepä weene peei ne bii jigyiye.’

¹²Siige, cane weebibine umle jiwenini-nine egä atrana bimu cabu Acejiyame me daremu pui cewe täapume mäpurage cirege äbita Sodoma cewe me daremu cabu ca.”

Ätrunga cäco Cewe poto cidi me

(Matayo 11:20-24)

¹³“Korasine cewe biname, babo ni-yarage cirege weeme täapume! Bete-saida cewe biname cuta piiyepu, babo niyarage cirege weeme täapume! Cane lui ciitaca mule bine ituge wawena weeme bau me, liba peei bine Turo pi-iyepu Sidona cewe biname bime bau me cire jaawenemejine, teepi teeme ni-ya mule bine cire yaabmalecmejisi, cäme bau cire tatatrongärinejisi. Teepi ragre cire lasigrärinejisi, piiyepu mri-ibe ca cire lapyacinejisi awabudnitame egä teepi ituge abmaläcema teeme ni-ya mule bine. Puu weene te ciitaca mule bine ituge päpäna, yepä weene licarage cäme bau me tatatrongäripeye.

¹⁴Yoo, atrana bimu cabu Acejiyame me owecu Turo piiyepu Sidona cewe bi-name bime täapume baborage cirege äbita, teeme owecu cabu ca Korasine piiyepu Betesaida cewe biname bime täapume. ¹⁵Cuta weene Kaprenauma cewe biname, nää weene toraca apu jingenininige egä Acejiyame te weebib-ine cabu me jiweniniginige? Eewe, weene gawerage me cirege otni, niiya puupu cabu me, weeme ätrunga cäco mule name pi.”

¹⁶Yeesu piba teeme abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Yoo, lui cina weeme mene jitecijnusi, teepi cuta cebine näte-cijusi, piiyepu weebibine lui cina jig-yinusi, teepi cuta cebine nägyusi, cuta piiyepu lui cina cebine nägyusi, teepi cuta teebine jäägyusi lui te cebine itu nätyepuji.”

Sebentituu Biname cina Täcnärininisi

¹⁷Siige, pui sebentituu biname Yeesu lui bine jäätyepemepi, teepi ngenecu gege cama täcnärininisi, Yeesu ne je-jisi egä, “Niiya cable cina biname bime cabu ca läyebilinginusi, cine liba teebib-ine mäame ngii cama jaajemusi!”

¹⁸Yeesu teebibine jejemige egä, “Yoo, cane Satani ne jääpänepene, tabe paam-lepamle pana saatramepi cabucewe cabu ca. ¹⁹Nätecijeye, cane weebibine kokre ituge ceera uutrutame mime cubuyame Satani cabu ca. Weene ibibi gemi cobyame piiyepu potetagetage cabu otni; nuuja gwidape te äblicäco weebib-ine niiya wawena. ²⁰Yoo, weene gege gemi, ingle weeme mene te niiya ca-ble bine yääyebhengemuge, yepä nu-uja gwidape baborage gyene peei cabu ca. Weene miiji baborage ngenecu gege läbitininuye, ingle naace gyene weeme ngii oogäräneji piti nemi cabucewe je Acejiyame bau.”

Yeesu Eso Ecäriige Teeme Cabucewe Babe ne

(Matayo 11:25-27; 13:16-17)

²¹Yoo, pui padare cabu Aceji Seemo te babo ngenecu gege me jewenige Yeesu ne. Yeesu jejige egä, “Cäme Babe, maane lui Yageyame gäte cabucewe piiyepu gawecewe täapume. Cane meebine babo eso näcärenine naace täapume egä maane ai gwidape bine ituge äm-letna umle biname piiyepu miijimiji mopemuli biname bime bau ca, siige abiberäja cäco biname bime bau me ituge aboclomäja. Yoo, Babe, peei lui mäame miijirage singi gyene.”

²²Yeesu puma cita ca biname bine jejemige egä, “Cäme Babe te iyeta gwidape itu saabmalemepi cäme ime cabu me. Nuuja biname te umle lica gyene cäme täapume, cane lui Aceji Bä-grä gäne, yepä Babe taatu umle gyene.

Piiyepu nuuja biname te umle lica gyene Aceji Babe täapume, yepä cane teeme Bägri taatu umle gäne, cuta piiyepu lui biname täapume cane singi teebine aboclom-ta, teepi taatu umle gemi.”

²³ Yeesu piba atatrongtige teeme abiberäja bägri bime bau me, teebibine taatu jejemige egä, “Babo ngenecu miiji weeme täapume lui cina ai gwidape bine irecu ca jepänenemiye. ²⁴ Cane weebibine jijenininine egä sasa cabu ca bucurage mename biname piiyepu mope biname cina babo singi ge päpäname, weene page lui mule bine jepänenemiye, yepä teepi lica itu jepänemujisi, piiyepu teepi babo singi ge äteciame weene page lui mene itecijeneniye, yepä lica itu itecijinuji.”

Ngene ca Agli Mene Samariya Biname me Miiji Mule poto cidi me

²⁵ Yepä cotre abiberäja biname te Yeesu gome jeclajutige. Tabe singi Yeesu me abiberäja ne apicetnerame, peei name pi itemlige egä, “Abiberäja biname, cane miiji ngena ne wawena iyeteta ireclota ne päpäname?”

²⁶ Yeesu teebine jejige egä, “Oogäräneji Mene te lipu jiicenige? Maane ngena mene bine peei cabu yaacnemute?”

²⁷ Pui biname te jejige egä, “Biname te miiji Acejiyame teeme Yageyame täapume singi iyeta teeme ngenecu cama, iyeta teeme seemo cama, iyeta teeme kokre cama, piiyepu iyeta teeme ngene atwanena cama, piiyepu, ‘biname te miiji teeme nuuja biname ne yepä pana singi cama jaawenuge tabe lipu singi cama teemämu lasicnantuge.’”

²⁸ Yeesu jejige egä, “Määme mene conocäco gyene. PEEI ne liba jaawenute, maane piba iyeteta ireclota cire jepänepi.”

²⁹ Yepä, pui cotre abiberäja biname te singi teeme mene conocäco me wawe-

name biname bime opo gaabe, peei name pi tabe Yeesu ne cääri itemlige egä, “Cane miiji lui biname täapume pepu wawena?”

³⁰ Yeesu teebine ngene ca agli mene ca umle jenenige apu egä, “Yoo, yepä biname te äduji Yerusalema ca Yeriko me. Gaabe cabu ero biname cina teebine joomlisi, iyeta teeme gwidape bine jirecimisi, teebine eglisi, gaabe gome ebmalisi ejijeji. ³¹ Yepä iiwäreja biname ne pui gaabe cabu ädige, liba biname ne jepänige ätwitäneji, gaabe nuuja poto ca ädige. ³² Cuta yepä iiwäreja biname me ätitye-rayame te ädige, pui biname ne liba jepä-nige, mameta me ädige ireme, piba gaabe ne jeclänutige, nuuja poto ca ädige. ³³ Puma cita ca yepä Samariya gawe biname te pui gaabe cabu cuta ädige, liba pui biname ne dupe cama jepänige, siige babo owecu me äbitige. ³⁴ Tabe teeme bau me ädige, olihi migi piiyepu waina niye dupe cabu icranemige, piba cäbletäape pläsu ca jetäyemige dupe bine. Tabe piba pui dupe biname ne teeme dongki cabu etecwamtige, otnetneja biname bime mete me ecanige. Tabe puga teebine ire jetwige. ³⁵ Nuuja bimu tabe neenenen silba rarekaake bine aasatige, pui otnetneja mete ire atwi biname ne ecäriye, jejige, ‘Peei biname ne cän-gena ire jetwepi! Ai rarekaake liba ibibi lica gyene, cane cerämu meebine pa nääcärepane, cane liba ai gaabe cabu pagege acnenuta.’”

³⁶ Siige, Yeesu puma cita ca cotre abiberäja biname ne itemlige egä, “Lipu gyene määme ngene atwanena? Pui nesae biname cabu ca laati te dupe biname ne toraca biname me jenenige?”

³⁷ Cotre abiberäja biname te jejige egä, “Pui biname lui te teebine owecu cama itityäriye.”

Yeesu jejige egä, “Maane ädi, pepu pana mule bine jaawenemute!”

Yeesu Maareta Mariya naabibine Äädäriige

³⁸ Yoo, Yeesu teeme abiberäja bāgrā cama gaabe cabu liba eclige, yepā cewe me atyarige. Puga yepā magebi ngii Maareta teebine teeme mete cabu jewanlige. ³⁹ Teeme maade Mariya puga ge. Tabe Yeesu gome adnatige, iyeta teeme abiberäja mene cāngena utecijige. ⁴⁰ Yepā, Maareta iyeta teeme maramara mete kaakesea name pi ngenecu māpu me äbitige, puma cita ca Yeesu bau me oclige, jejige egā, “Yageyame, maane lica jepānige egā cāme maade te iyeta kaakesea cāme bau me sebmalemige? Teebine joji cebine ätityerame!”

⁴¹ Siige, Yageyame teebine jojige egā, “Maareta, Maareta, bucurage gwidape cina meebine ngenecu māpu me naawenenisi, ⁴² yepā pisi nyene yepā taatu baborage gwidape. Mariya peei miiji gwidape bii jepānige, siige peei ne lica gyene teeme bau ca uutecra.”

Yeesu me Abiberäja Irecu Ätumuta potu cidi me

(Matayo 6:9-13; 7:7-11)

11 Nuuja taje Yeesu Acejiyame bau me irecu ätumutige yepā cewe cabu. Teeme irecu ätumuta liba siige, yepā teeme abiberäja bāgrā te teebine jejige egā, “Yageyame, nibiberäjinini cibibine irecu ätumutame, Yoane teeme abiberäja bāgrā bine lipu itu sebiberäjemumi.”

² Yeesu piba teebibine jejemige egā, “Weene liba irecu lätimutinuye, apu jicemuye egā:

‘Babe,
Määme miijirage ngii ne opo gaabe me naacitesi.

Maane tädepi biname bine waadename.

³ Cime bimu gaabegabe deedei nicāranipi.

⁴ Cime niiya mule bine yäyēblengemute.

Iyeta nuuja biname bime niiya mule cime täapume cine cuta iyēblengemepi cime ngenē atwanena cabu ca. Cuta gone cibibine niwadininute mäpurage apicetnära cabu me.”

⁵ Siige, Yeesu piba teeme abiberäja bāgrā bine ngenē ca agli mene jejemige egā, “Pama weeme yepā te teeme biname bau me läduge ciye duusa, teebine jaajuge egā, ‘Cāme biname, maane nesae buluduu watata näcāri. ⁶ Cāme yepā biname te teeme gaabe cabu ca bii tatyaramtige. Cāme nuuja deedei lica gemi teebine ceerame.’ ⁷ Yoo, määme biname te mete cabu ca piba meebine naajuge egā, ‘Gone cebine sabe nawenute, ingle cime grana armeji gyene; cine iyeta bāgrā cama ute puupu cabu temi. Cane äblicāco gāne arpinenta määme singi gwidape ceerame.’ ⁸ Yoo, ngānu gyene tabe teeme biname ge, tabe singi lica ciye duusa arpinentame buluduu ceerame, yepā cane weebibine jijenininine egā, tabe pa larpinantēge iyeta teeme singi gwidape ceerame, pui nuuja te liba ajiri lica teebine jāje ätineräja. ⁹ Yoo, peei name pi cane weebibine jijenininine: Acejiyame ne itinäreeye, tabe pa icāripi; jirngēye, weene pa jepānepeye; eyājēye, piba Acejiyame te gaabe pa jiiitnepi weeme täapume. ¹⁰ Ingle iyeta lui cina yäätinārusi, teebibine yäacāremusi; lui cina jäärngusi, teepi jääpānusi; piyepu lui cina yäyājusi, gaabe teeme täapume jiiitnusi. ¹¹ Yoo, weene lui babe gemi, weeme bāgrā cina liba cibi täapume jaji, weeme nuuja te licarage teeme bāgrā ne niyarage cobyame ne ceera. ¹² Coo, tabe liba paulo kuu täapume jaji, weeme nuuja te licarage potetagetage ne ceera. ¹³ Toraca gyene, weene miiji biname lica gemi, yepā weene umle gemi miiji gwidape taatu bāgrā bine ceera. Siige, mime Babe

cabucewe je lui miijirage gyene iyeta bi-name cabu ca, tabe Aceji Seemo toraca pa täätjepipi teeme bau me lui cina teebine yäätineräjusi.

**Yeesu piyepu Beelsebul,
Satani ca Lui ne Cuta Einenisi**

(Matayo 12:22-30; Mareko 3:20-27)

¹⁴ Yeesu te yepä niiya cable ne biname cabu ca iyecräjige. Pui cable te äblicäco mene iicana, peei name pi liba asatige, tabe pui biname te piba gije abacitige mene iicaname. Tomi cabu lui biname cina mutäcäco äbitininisi, ¹⁵ yepä poto cina walya mene jicisi egä, “Beelsebul lui niiya cable bime mopeyame gyene, tabe te teebine kokre ecäranenige niiya cable bine äyecrejame.”

¹⁶ Yoo, nuuja biname cina singi Yeesu me kokre ne apicetne-rame, peei name pi teebine jejisi mara ciitaca mule wawename, awabame teeme kokre liba Acejiyame bau ca täduge. ¹⁷ Yepä, Yeesu teeme ngene atwanena umle äbitige, teebibine jejemige egä, “Nuuja gawe biname cina liba labelaninusi teemeteme cubu me, teepi wata lapirininusi, cuta piyepu ingle biname cina liba teemeteme labelaninusi cubu me, peei ingle te wata lapiruge. ¹⁸ PEEI name pi Satani me niiya cable cina liba mara-mara tomi cabu läbitininusi, teemeteme laglinusi, Satani me waadena mule te piba lipulipu kokre lenaja? Yoo, weene apu jicemuye egä Beelsebul, lui ne Satani ca yaainusi, tabe te cebine kokre näcärüge teeme niiya cable bine äyecrejame. PEEI toraca lica gyene, ingle Satani singi lica gyene teeme niiya cable bine biname cabu ca äyecrejame. ¹⁹ Yoo, poto weeme abiberäja bägrä cina niiya cable bine cuta yääyecräjemusi. Luma cita ca teeme kokre peei mule ne wawename? Licarage Beelsebul bau ca. PEEI name pi weemerage abiberäja

bägrä cina jaawabudnitusi egä weeme mene cäme poto cidi me lui conocono gyene. ²⁰ Eewe, cäme kokre lui Beelsebul, coo Satani, bau ca lica gyene. Cäme kokre niiya cable bine äyecrejame lui Acejiyame me ime cabu ca gyene. PEEI kokre te jaawabudnituge egä Acejiyame me biname bine waadena mule te ituge atyaramta weeme bau me.

²¹ “Yoo, Satani te apu pana gyene kokre biname, lui te teeme cubu gwidape cama teeme mete gome ire cama yaanajuge, siige iyeta teeme gwidape cängena yaacrajuge, ²² yepä cane lui te teeme cabu ca kokre gyene, cane liba teebine joomlune, cubu cama yuutrutune, iyeta teeme cubu gwidape bine piba juutecrune, tabe lui bine jäätrungemuge, siige teeme ero ca awadäneji gwidape bine piba jaabelanemune.

²³ “Yoo, laati te cäme biname lica gyene, tabe cebine näcisärmutuge; piyepu laati te cäme bau me lica taabasecretni-muge, tabe yaaplidnäremuge.

**Yeesu me Mene Niiya Cable
me Acnenuta poto cidi me**

(Matayo 12:43-45)

²⁴ “Yoo, niiya cable te liba biname cabu ca lasatuge, tabe niye cäco cewe cabu ta waatnetnäjuge, puupu ne jäärnguge ngene oocaname. Liba lica jääpänuge, tabe jicuge egä, ‘Cane acnenine piyeme, cane lui mete ne sebmalumene.’ ²⁵ Tabe siige lacnuge, mete ne jääpänuge lui apretnäneji piyepu cängena acranäneji ge. ²⁶ Tabe piba läduge seven mage niyarage cable bine arwojame, siige teepi iyeta saacluge pui biname cabu lenajame. Niinäce pui biname miiji lica birige, yepä page tabe siige mage niyarage me läbituge.”

Toraca Gege

²⁷ Yeesu liba pui mene bine jicemige, biname tomi cabu ca yepä magebi te babo tage ca jejige egä, “Gege gwene pui magebi lui te meebine itu naplimluji, ngame näcäranuji!”

²⁸ Yeesu teebine jojige egä, “Teepi toraca gege gemi lui cina Acejiyame me mene cängena yäatecijemuge piyepu jaawenusi.”

Biname cina Singi Ge Yeesu Ciitaca Mule Wawename

(Matayo 12:38-42)

²⁹ Biname cina Yeesu gome liba tomi yootisi, tabe piba teebibine jejemige egä, “Weene lipu niyarage biname gemi page ai padare cabu lui cina ireclota gemi! Weene singi gemi cäme bau ca ciitaca mule ne päpäname, yepä weene nuuja ciitaca mule ne lica pa jepänep-eye, yepä taatu Acejiyame me mename biname Yoona täapume lipu mule te äbituji, peei ne pa jääpänesi. ³⁰ Yoo, Yoona täapume lipu ituge äbita, peei te Ninewa biname bime täapume itu jiwabudnituji egä teeme mene lui Acejiyame bau ca ge. Cane lui Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine, cäme täapume lipu pagege äbita, peei te pa jaawabudnitepi egä cäme mene ai padare cabu lui Acejiyame bau ca gyene. ³¹ Yoo, atrana bimu cabu Siiba gawe mope magebi lui sasa padare cabu onajuji, teebine liba weene cama cire twaarpinantepi atrana täapume, tabe weebibine cire jiwabipi egä weene ätecija cäco biname gemi, inge tabe mage cudecewe ca tocluji uule poto ca Solomona me umle mene ätecijame. Yoo, cane weebibine jijenininine egä cane age säne baborage Solomona cabu ca. ³² Yoo, atrana bimu cabu Ninewa cewe biname cina cirege abujenga, weebibine cire jiwabipesi egä weene ätecija

cäco gemi, inge teepi te niiya mule cabu ca itu tatatrongärininujisi, liba Yoona me mene itecijemuji. Yoo, cane age säne baborage Yoona cabu ca, yepä weene singi lica gemi cäme mene ätecijame!”

Irecu Lui Tääpe me Lampa Gegi

(Matayo 5:15; 6:22-23)

³³ Nuuja biname te lica lampa ne jaabotuge piba yäämlituge, coo diiba ca yäätrugäruge, yepä tabe cabu me yaatecwantuge. Piba biname cina apaclyera ne jääpänusi mete cabu me, liba yääbäcnusi. ³⁴ Yoo, irecu lui lampa pana gegi tääpe täapume. Määme irecu liba miiji birige, määme tääpe te, iyeta apaclyera taatu birige, yepä määme irecu liba niiya birige, määme tääpe te cuta krokeciye cabu yaanajuge. ³⁵ Yoo, cängena ire egä määme cabu lui apaclyera te lica krokeciye gyene. ³⁶ Siige, määme cabu apaclyera te liba babo läbituge, piyepu määme cabu nuuja krokeciye liba lica birige, piba määme ireclota iyeta lui apaclyera cabu birige, epu pana apaclyera te lampa cabu ca meebine lipu naapaclyäruge.

Parisea Sigu Biname piyepu Cotre Abiberäja Biname bime Mule poto cidi me

(Matayo 23:1-36; Mareko 12:38-40)

³⁷ Yeesu pui mene bine liba epiremige, yepä Parisea sigu biname te teebine ala tesoglicige ten cama matikolä deedei äbitame. Siige, Yeesu teeme mete me abacitige, deedei täapume adnatige. ³⁸ Pui Parisea sigu biname älu te jitige, liba jepänige egä Yeesu lica bäcisäjige ingwe ca piba deedei äbitame, Parisea biname bime mule liyepu. ³⁹ PEEI name pi Yageyame teebine jejige egä, “Yoo, weene Parisea biname cina weeme tääpe cängena jääcisäjemuye, piyepu weeme niye kwäye piyepu deedei kwäye liyepu kaakepoto

bine jääcisäjemuye, yepä weeme trupa ngalebora niiya singisingi piyepu conocono piti nemi. ⁴⁰Weene buduma gemi! Acejiyame lui te weeme tääpe bine ituge wawena, tabe cuta weeme trupa bine ituge wawena. ⁴¹Yepä, weeme kwäye ngalebora ngena piti nemi, ecäremepeye owecumete biname bine, siige iyeta jugi cäco pa läbitepi weeme tääpume.

⁴²Yoo, Parisea biname, mage mäpu cirege weeme tääpume! Weene Acejiyame ne yepä yääcäruye weeme iyeta ten deedei mite wawena laame ngii minti, ruu, piyepu lija nuuja laame cabu ca, ngänu gyene Cotre cabu pui mule lui baborage lica gyene. Yepä, weene lica jaawenemuye lui Cotre mule modamoda gemi apu egä iyeta biname bine yepä pana ire jaatwe-muye, piyepu toraca singi läbitinin-uye Acejiyame tääpume. Weene miiji ai modamoda mule bine wawenetnäja, cuta gone ngene ätrimela poto matimati mule bine wawenetnäjame.

⁴³Parisea biname, mage mäpu cirege weeme tääpume! Weene singi modamoda biname bime puupu cabu adnaterame abasecre-tna mete cabu, piyepu weene singi gemi biname cina weebibine awablame aletna puupu cabu. ⁴⁴Weene mäpu cirege päpäna, inge weene epu pana gemi gape liyepu lui gawe cabu ämlitäneji yaanajuge. Lui biname cina peei cabu waatninusi, teepi nuuja umle lica gemi egä ocwäwäneji gwidape pisi nyene gawe bora. Pepu pana, biname lui cina weeme mameta me otni, teepi nuuja umle lica gemi egä ngalebora weene niiya gemi.”

⁴⁵Puma cita ca yepä cotre abiberäja biname te jejige egä, “Abiberäja biname, mäame mene te cuta cibibine ngenecu mäpu me niwenininige!”

⁴⁶Yeesu jejemige teebibine egä, “Yoo, cotre abiberäja biname, weene cuta piyepu mage mäpu cirege

päpäna. Weene biname bine mäpu me jaawenemuye weeme bucurage cotre liba teebibine owecu cäco yääcäremuye, yepä weene singi lica teebibine ätityerame peei cotre bine cängena wawenecame. ⁴⁷Yoo, mage mäpu cirege weeme tääpume! Weene miijimiji kula caale bine yaarangemuye Acejiyame me sasa mename biname bine ngene apecname, puirage mename biname weeme kaakesaare cina lui bine itu eglecimujisi. ⁴⁸Page weeme mule mara lica gyene weeme kaakesaare bime cabu ca. Teepi mename biname itu eglecimujisi, cuta page weene pui mename biname bime ngene apecna kula bine jaawenemuye. ⁴⁹Yoo, Acejiyame umle cama itu jiicemuji egä, ‘Cane maramara mename biname bine teeme bau pa jäätyepemepene. Poto bine teepi niiya pa jaawenemepesi; poto bine budre me pa yaaglecemepesi.’

⁵⁰Yoo, weene lui gemi ireclota cama page, weene pui mäpu daremu cirege päpäna iyeta mename biname bime agleca tääpume piyepu teeme uudi apira tääpume agedna padare cabu ca ngälu page. ⁵¹Abela lui niinäce biname ge lui ne budre egluji, siige puma cita ca agleca mule te enajuji ngälu Sakariya ne budre me eglujisi iiwäreja mete piyepu iiwäreja dade cole puupu cabu je. Yoo, cane weebibine jijenininine egä page lui biname cina icrajinige, teepi te iyeta ai agleca tääpume daremu ne cire jääpänepesi!

⁵²Yoo, cotre abiberäja biname, mage mäpu cirege weeme tääpume! Weene gaabe ne ituge armi biname cina Acejiyame me singi toraca umle äbitame. Weene weemämu lica umle äbita, piyepu weene biname bine jiihemuye lui cina singi gemi umle äbitame!”

⁵³Siige, teeme mene liba epiremige, Yeesu pui mete ne sebma-lige. Cotre abiberäja biname piyepu Parisea sigu

biname cina teebine jimugetnisi. Pui padare cabu ca teepi bucurage mara-mara gwidape poto cidi me itemläjisi, ⁵⁴ingle teepi singi teebine giri acita yepä conocono mene iicaname, piba pui cabu ca teebine oomlaname.

**Yeesu Mene Jejemige Walya
Biname poto cidi me**

(Matayo 10:26-27)

12 Pui padare cabu bucurage tausen biname cina abasecretniige; teepi tomi cabu ädudnecäjiniisi. Siige, Yeesu niinäce teeme abiberäja bāgrā bine jejemige egä, “Weene walya mule gone, ai Parisea sigu biname liiyepu. Uutneca gwidape te buluduu ne lipu joomluge, siige iyeta poto ta juutnecuge, pepu pana walya mule te biname me ireclota ne iyeta joomluge. ²Weene äblicäco walya mule cabu iyeteta lenaja. Ngena gyene ämlitäneji, pagege pajecu me äbita; ngena gemi ogä, pagege awabudnäja. ³Yoo, lui mene bine weene krokeciie cabu jicemuye, biname cina bimu cabu pa yäatecijemepi, piyepu mete bora weene siiyā mene ca biname me tablame cabu ngena ituge jaji, mete toro cabu ca pagege jajanena.”

Laati täapume Miiji Wälu

(Matayo 10:28-31)

⁴“Cāme binamewale, cane weebibine jijenininine egä, “Wälu gone biname täapume. Biname te nuuja biname ne yaagluge, yepä budre ingwe ca tabe äblicäco pui biname ne nuuja niia wawena. ⁵Pätä, weene miiji Acejiyame täapume wälu, ingle teeme kokre pisi nyene biname me budre ingwe gaabe ca teeme seemo ne cuta niia puupu cabu me ajaramē. Yoo, peei name pi cane weebibine jijenininine egä weene miiji Acejiyame täapume wälu.

⁶Yoo, faib matimati ele bine biname cina jaaletnemusi neeneni cāsācāsā rarekaake ca, yepä Acejiyame te lica yepä pui ele poto cidi me ngene jäätrimaluge. ⁷Yoo, tabe cuta weeme poto cidi me iyeta umle gyene; tabe umle weeme edingāli lija gemi. Peei name pi weene wälu gone, ingle Acejiyame me singi weeme täapume lui baborage gyene teeme ele täapume singi cabu ca.”

**Wälu Gone Keriso poto cidi
me Mene Jajanename**

(Matayo 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸“Cane lui Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine, cane weebibine jijenininine egä lui biname te biname bime sobe cabu jaajemuge egä, ‘Cane Yeesu Keriso me biname gāne,’ cane te Acejiyame me mename seemo bine pa jaajemepene pui biname poto cidi me egä, ‘Tabe cāme biname gyene.’ ⁹Yepä, lui biname te cebine biname bime sobe cabu nainuge, cane cuta teebine pa jaainepene Acejiyame me mename seemo bime opo gaabe je.

¹⁰Yoo, lui biname te cebine näcise-cräjuge, cane lui Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine, Acejiyame pui niia ne cirege äyeblyngta, yepä lui biname te niyarage mene jicemuge Aceji Seemo poto cidi me, peei niia ne lica cirege äyeblyngta.

¹¹Yoo, weebibine liba ablaweja täapume iwadininusi abasecret-na mete cabu me, coo nuuja mope biname bime opo gaabe je, piba bucurage ngene atwanena gone egä, ‘Cane ngena mene pa jaajemepene?’ coo, ‘Cane lipu gāne daremu mene awecnistame?’ ¹²Ingle naace gyene Aceji Seemo pui padare cabu meebine mene pa icäripi iicemame.”

**Ngene ca Agli Mene Yepä Buduma
Mule Dogwe Biname poto cidi me**

¹³Tomi cabu ca yepä biname te piba jejige egä, “Abiberäja biname, căme naane ne jeji căme täápume abelename cime babe te lui gwidape bine itu saabmalemepi!”

¹⁴Yeesu teebine jejige egä, “Nuuja biname te lica cebine najepi weeme ablaweja biname coo atrana biname me äbitame. Gone cebine najute gwidape bine abelename weeme täápume.”

¹⁵Tabe puma cita ca iyeta biname bine jejemige egä, “Căngena ire, gone singisingi läbitininuye bucurage maramara gwidape täápume, inge biname me ireclota baborage gyene gwidape cabu ca, ngănu gemi teeme peei gwidape lipu bucurage.”

¹⁶Tabe piba teebibine jejemige ai ngene ca agli mene egä, “Yepä gwidape dogwe biname te yaanajepi. Teeme gawe cabu bucurage deedei cina luutipesi. ¹⁷Tabe ngene jwaatwananepi egä, ‘Cane ngena pa jaawenepene, inge căme cumä täápume mete ibibi lica gemi iyeta ai deedei bine äbăc-name?’ ¹⁸Tabe piba jiicige egä, ‘Cane apu pa jaawenene! Cane cumä täápume mete bine pa jiiitemepene, piba cuta modamoda bine pa yaarangemepene. Iyeta căme calwa-cupi deedei piyepu căme nuuja gwidape bine peei cabu pa yăăbăcnemepene cumä täápume. ¹⁹Piba cane cămămu pa jiicepene egä, ‘Căme gwidape bucurage gemi, ibibi gemi poto kămăge täápume. Cane ngene pa loocepene, deedei äbitame, niye nanime, gege taatu lenajame.’” ²⁰Yepä, Acejiyame teebine jejige, ‘Maane buduma gäte! Ai ciye cabu määme ireclota te apirenige. Iyeta gwidape maane lui määme täápume tomitomi tewenemumete, baa laati te pa yaawademepi?’”

²¹Yeesu pui mene ne epirige egä, “Pepu pana pa läbitepi teeme täápume lui cina gwidape tomitomi äbitininisi, yepä gwidape singisingi name pi, teeme padare lica gyene Acejiyame täápume.

**Acejiyame ne Jäätrunguye
Weeme Bimu Gaabegabe Deedei
piyepu Gwidape täápume**

(Matayo 6:25-34)

²²Yeesu piba teeme abiberäja băgră bine jejemige egä, “Yoo, peei name pi ngenecu măpu gone läbitininuye weeme ireclota täápume ngena jaarwuye, coo weeme tääpe täápume ngena lasigräringuye. ²³Inge naace gyene weeme ireclota lui baborage gyene deedei cabu ca, piyepu weeme tääpe baborage gyene căbletăäpe cabu ca. ²⁴Yoo, sändäyame bine jepänemeye. Teepi gije lica yăäte-musi, lica yăärucnemusi, teeme nuuja puupu lica ge deedei cumä täápume acraname, yepä Acejiyame te teebibine căngena ire jetwenenemige. Yoo, ele cabu ca weene modamoda gemi Acejiyame me ngene atwanena cabu! ²⁵Năă, weene ibibi gemi weeme ireclota yepä bimu cerămu leca me wawena weeme bucurage ngene atwanena cabu ca? Weene äblicăco! ²⁶Yoo, weeme bucurage ngene atwanena liba ibibi lica ai matikolă gwidape wawename, piba ngeno me bucurage ngene atwanena iyeta nuuja gwidape poto cidi me? ²⁷Baace popo bine jepänemeye teepi lipu uutenininisi mijirage. Teepi kaakesea lica jaawenemusi, coo piyepu căbletăäpe lica yaaterutăjemusi. Yepä, cane weebibine jijenininine egä ngănu gyene mope biname Solomona puu jamyacurage căbletăäpe ca abasogăruji, yepä tabe epu miiji opo lica äbituji ai baace popo bime yepä te liyepu. ²⁸Acejiyame te liba apu yaabasogăremuge baace bine, lui cina page luutinusi, ciyeciye siige muye cabu me yi-

isabemusi, egäsu tabe cuta weebibine isigreräjininuge cäbletääpe ca. Weeme ätrunga lipu matimati gemi! ²⁹Weeme ngenecu gone deedei piyepu niye cabu me yaacranemuye; gonerage ngenecu mäpu me äbita. ³⁰Acejiyame umle cäco biname teepi te jäänngemusi iyeta ai gwidape bine, yepä weeme Cabucewe je Babe te umle gyene egä weeme singi piti nemi ai gwidape täöpume. ³¹Pätä weene miiji äbitipeye tabe te weebibine waadename, siige tabe cuta weeme singi gwidape bine pa icäranipi.”

**Gone Gwidape bine Yaatomlicmuye
Ai Gawecewe cabu**

(Matayo 6:19-21)

³²Yeesu jejemige egä, “Weene lui epu pana matikolä maamoi tomi, yepä wälu gone, inge weeme Babe gege gyene weebibine piyeme waadename. ³³Weene gwidape bine yaacranemuye aletna täöpume, siige pui cabu ca lui rarekaake owecumete biname bine yääcäremuye. Yoo, rarekaake äbäcna di-iba cina sasa me läbitininusi; ai gawecewe gwidape cina lämletnininusi. Peei name pi miijimiji gwidape cabucewe je puupu cabu yaacranimuye. Weene liba miiji mule jaawenemuye, peei lui apu gyene weene miijimiji gwidape bine cabucewe je cumä täöpume acraname. Puma teepi lica lämletnininusi, inge ero biname te äblicäco gyene waadena, piyepu potäte cina lica jaatecimusi. ³⁴Yoo, mäame miijimiji gwidape luma, mäame ngenecu cuta puma birige.”

**Amacetnäjäneji Inajininuge Mime
Yageyame me Acnenuta täöpume**

³⁵Yeesu jejemige egä, “Amacetnäjäneji inajininuge, cäbletääpe labasogärininuye, piyepu weeme lampa bine abotäneji yaacranemuye. ³⁶Weene epu pana läbitininuye kaakesea bägrä liiyepu,

lui cina teeme babo biname ne jaawagrijusi soriyomu cabu ca liba acnenutame. Tabe liba tädige, grana cabu soororäjuge, siige teepi grana ne wata jiitnusi teeme täöpume. ³⁷Babo miijirage teeme täöpume lui bine teeme babo biname te ireclota cama amacetnäjäneji jääpänemuge teeme acnenuta padare cabu. Cane weebibine toraca jijenininine egä, tabe cäbletääpe pa lasigrepi kaakesea me, teebibine deedei täöpume pa yaawednetäjemepi, teebibine cängena ire pa jaatwemepi. ³⁸Yoo, babo miijirage pui kaakesea biname bime täöpume, teeme babo biname liba ciyyedusa tädige, coo sewali mameta liba tädige, yepä teebibine cuta ireclota cama jääpänemuge. ³⁹Cuta ai poto cidi me ngene jwaatwa-naninuye. Mete yageyame liba ero biname me otni padare poto cidi me umle ge, tabe piba ero biname ne jiibuge teeme mete cabu abacitame. ⁴⁰Yoo, weene miiji amacetnäjäneji lenaja, inge cane lui Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine, cane lica weeme singi padare cabu acnenuta, yepä weene nuuja umle lica gemi cäme otni padare.”

**Miiji Kaakesea Bägrä piyepu
Niiya Kaakesea Bägrä**

(Matayo 24:45-51)

⁴¹Peteru Yeesu ne itemlige egä, “Yageyame, maane peei ngene ca agli mene, nää cime täöpume taatu jiicemite, coo iyeta biname bime täöpume jiicemite?”

⁴²Yageyame teebine jejige egä, “Cäme mene lui iyeta toraca ngenecu piyepu umle cama biname bime täöpume. Teepi lui epu pana gemi kaakesea bägrä liiyepu, teeme babo biname te lui ne mete ire atwi kaakesea pa yääcärepi teeme nuuja kaakesea bägrä bine teeme deedei kupae toracarage padare cabu ceerame.

⁴³ Tabe babo biname te piba nuuja cewe me pa lädepi. Yoo, babo miiji, babo gege pui kaakesea bägrä tääpume, teeme babo biname lui ne cängenarage kaakesea cabu pa jääpänepi teeme acnenuta padare cabu. ⁴⁴ Yoo, cane weebibine jijenininine egä pui babo biname te piba teebine pa jaajepi iyeta teeme gwidape bine ire atwemame. ⁴⁵ Yepä, pui kaakesea bägrä te liba lajuge egä, 'Cäme babo biname te pama lica wata pa tacnenutepi,' piba nuuja kaakesea ngulebägrä imäbägrä bine pa yaatemeläjemepi, bucurage deedei pa läbitepi, sice pa yäänäjemepi, siige sice buduma pa läbitepi. ⁴⁶ Yoo, pui babo biname te liba pa tatyaramtepi, kaakesea bägrä piba cälu te pa jäätepi, ingle tabe teeme acnenuta padare umle lica ge. Babo biname te piba teebine pa yaaglepi, pa yaajarepi muye puupu cabu me, mene ätecija cäco biname cina luma cirege lenaja.

⁴⁷ Yoo, lui kaakesea bägrä te umle ge teeme babo biname ngena kaakesea tääpume singi tabe wawename, yepä tabe lica amaceträjige pui kaakesea wawename, babo biname te teebine mäpu cmecme ca pa yaatemeläjemepi. ⁴⁸ Yepä, kaakesea bägrä lui te umle lica ge teeme babo biname ngena kaakesea tääpume singi tabe pui ne wawename, piba teeme umle cäco name pi tabe buduma mule jaawenuge, lui tääpume teebine miiji ge atemeläja, piba teeme babo biname teebine däägu pa yaatemeläjemepi. Yoo, lui biname ne bucurage gwidape ituge ceera, bucurage gwidape cuta teeme bau ca pa saacwetnemepi, piyepu lui biname ne ire atwi kaakesea tääpume itu jaajepi, tabe miiji teeme kaakesea mage cängenarage wawename."

Poode Lica Gyene Ai Gawecewe tääpume

(Matayo 10:34-36)

⁴⁹ Yeesu cuta jejemige egä, "Cane tädujine ai gawecewe ne muye ca abotame. Cane baborage singi egä pui muye te gije tabacitumi ayime. ⁵⁰ Yepä, ninäce gaabe cane miiji mäpurage padare cabu abacitame, epu pana abacita biname liiyepu lui te niye bora liiglenutuge äcisejame, peei name pi cane ngenecu mäpu cama nanajenige page, ngälu peei mäpu cabu ca pa lasatepene. ⁵¹ Nää, weene apu jingenininige egä cane tädujine poode ne ai gawecewe cabu acaname? Eewe, cane weebibine jijenininine egä cane lica poode ne secanujine, yepä biname cina maramara me pagege äbita cäme name pi. ⁵² Yoo, ai padare cabu ca, biname lui cina cebine nätrungenisi piyepu teeme ätrunga cäco binamewale, teepi maramara pa läbitipesi. Faib biname yepä mete cabu ca teepi neeneni tomi pa jaawenemepesi: nesae cina mara me pagege äbita nuuja neeneni cabu ca, piyepu neeneni cina mara me pagege äbita pui nesae cabu ca. ⁵³ Babe cina mara me pa läbitipesi teeme imäbägrä cabu ca, piyepu mage cina mara me pa läbitipesi teeme ngulebägrä cabu ca, cuta piyepu cnaatete cina teepi maramara me pa läbitipesi."

Ai Padare me Aboclomta poto cidi me

(Matayo 16:2-3)

⁵⁴ Yeesu biname bine jejemige egä, "Weene liba cäsäcäsä carbe ne jääpänuye ciye poto ca tädenige, weene piba jiicuye egä, 'Ngupe te tädenige aimopo,' siige pepu läbituge. ⁵⁵ Piyepu weene liba uule buuwe jääpänuye, weene piba jiicuye egä, 'Bimu nuunu me pa läbitege,' siige pepu läbituge. ⁵⁶ Weene walya umleumle biname gemi! Weene umle gemi gawe piyepu

dume cabu ca bimu ne opo awatname, yepä weene äblicäco gemi opo awatna page ai padare cabu lui mule cina äbitininisi, teepi ngena tääpu memi.”

**Weeme Conocono bine
Weemämu Yaablawäjuye**

(Matayo 5:25-26)

⁵⁷“Weene ngenome lica weemämu atranineye ngena mule gemi conocäco wawename? ⁵⁸Yoo, nuuja biname te liba singi weeme yepä ne ablaweja pupu cabu me acaname, pui neeneni liba gaabe cabu otni, tabe miiji apicetnera pui nuuja ne puma gaabe cabu je poode wawename. Piba pui biname te lica teebine yaacanuge ablaweja biname me opo gaabe me, cuta piba ablaweja biname te teebine teeme ätityera biname me ime cabu lica yaacituge krokeciye mete bora äsinglentame. ⁵⁹Cane weebibine jijenininine egä tabe liba krokeciye mete me labacituge, tabe peema cita ca lica tasatuge, ngälu iyeta pui rarekaake yäacäruge lui teeme conocono mule me daremu.”

**Weene Niiya Mule cabu ca
Latatrongärininuye**

13 Pui padare cabu puga ge poto biname lui cina Yeesu ne umle jewenisi yepä mäpu mule poto cidi me. Teepi jejisi egä Mopeyame Pilato te poto Israela biname bine Galilaya probins cabu ca eglecimige iiwäreja mete caale bora je, teepi liba yiwäräjisi Acejiyame ne. ²Yeesu piba teebibine itemlemige egä, “Weene lipu ngene jotwananiniye, nää peei Galilaya biname cina baborage niiya itu tewenumesi nuuja Galilaya biname bime cabu ca, inge teepi pepu budre ne tepänumesi? Eewe pepu lica ge. ³Cane weebibine jijenininine egä weene liba lica atatrongäripeye weeme niiya mule cabu ca, piba weene iyeta niya budre ne pa jepänepeye. ⁴Piiyepu,

weene pui eitän Siloama cewe biname bime poto cidi me ngene jotwananiniye, lui cina budre ne itu jääpänepesi cabu me lecarage mete te teeme cabu liba itu saatramepi. Nää, weene apu jingeninige egä teepi niiyarage biname gemi iyeta nuuja biname cabu ca lui cina Yerusalema babo cewe cabu icrajenige? ⁵Eewe, teeme niiya baborage lica ge weeme cabu ca. Cane weebibine jijenininine egä weene liba lica atatrongäripeye weeme niiya mule cabu ca, piba weene iyeta niiya budre ne pa jepänepeye.”

**Ngene ca Agli Mene
Yepä Uli poto cidi me**

⁶Yeesu piba jicemige ai ngene ca agli mene biname bine umle wawename egä Acejiyame te matikolä padare taatu ecärenemige teepi teeme ireclota cän-gena amacetnäjame. Teeme mene apu ge, “Yepä biname teeme piigi uli puga ge teeme calwacupi cabu je. Yoo, nuuja taje tabe piigi kuu täapume ädige, yepä kuu lica jepänige. ⁷Tabe puma cita ca teeme calwacupi kaakesea biname ne jejige egä, ‘Ai uli jepäni! Cane liba aimatwaatnepene nesae kämäge cama, kuu bine jäärngemepene, yepä lica jääpänemepene. Ai uli ne irgi! Miiji lica ai gawe cabu papa kuu cäco lenajame!’ ⁸Yepä, calwacupi kaakesea biname te jejige egä, ‘Babo biname, ai yepä kämäge täapume ebmali. Cane ai gome gawe calwacalwa pa jaawenepene, piyepu kau bime liiya ca pa jääsicnepene uli inge ne. ⁹Ai liba kuu bine pa jääpänemepi nuuja kämäge, piba babo miiji gyene, yepä liba kuu cäco pa yaanajepi, piba pagege ärgi.”

**Sabade Bimu cabu Yeesu
Magebi ne Miiji me Jowenige**

¹⁰Yepä Sabade bimu cabu, Yeesu biname bine ebiberäjemige teeme abasecretna mete cabu je. ¹¹Puga ge yepä magebi lui te niiya cable

cama waanajenanepi eitin kāmäge cama. Tabe äpednu-teji uuwe kukuku totnäjumi, inge tabe äblicäco conocäco aclajuta. ¹² Yeesu liba teebine jopänige, tosoqliçige teeme bau otnime, piba jojige egä, “Magebi, maane pita cabu ca miiji bäbitite!” ¹³ Tabe ime bine teeme papa cabu aacitige, siige magebi te piba taatu conocäco joclajutige, Acejiyame ne piba ewepyeräjige.

¹⁴ Yepä, pui abasecretna mete babo biname te claabe me äbitige, inge Yeesu lipu magebi ne omacetnäjige Sabade bimu cabu. Tabe abasecretna biname bine jejemige egä, “Mime siks bimu piti nemi kaakesea täapume; weene miiji pui bimu cabu weeme täape amacetnäja täapume otnime, yepä Sabade bimu cabu gone!”

¹⁵ Yageyame teebine jejige egä, “Maane walya biname gäte! Weene umle gemi weeme kau piyepu dongki bine iibira piyepu waadena niye nänäjame Sabade bimu cabu. ¹⁶ Yoo, age tuna weeme biname, Abrahamo me kaakesaare gwene, Satani te lui ne eitin kāmäge cama tocenenäjumi. Nää, cane miiji gäne Sabade bimu cabu pei pita cabu ca teebine miiji me wawename?” ¹⁷ Iyeta Yeesu me cubuyame cina ajiri me äbitininisi, teeme mene liba jitecijisi, yepä bucurage biname cina gege äbitininisi iyeta miijirage gwidape name pi tabe lui bine jewananemige.

Ngene ca Agli Mene Mastad Kuu Gije poto cidi me

(Matayo 13:31-32; Mareko 4:30-32)

¹⁸ Yeesu itemlemige egä, “Acejiyame me mule biname bine waadena täapume lipu pana gyene? Cane lipu pei mule ne etonärenine weeme täapume? ¹⁹ Pei lui epu pana gyene mastad kuu gije liyepu, biname te lui ne ecatische teeme calwacupi cabu jecnige. Pui gije uutige, uli pana äbitige, siige ele cina ciipe cabu

teeme mete bine yaarangemusi. Pepu pana gyene Acejiyame me waadena mule, lui mastad kuu pana matikolärage, pei cabu ca uli pana babo me läbituge.”

Ngene ca Agli Mene Uutneca Gwidape poto cidi me

(Matayo 13:33)

²⁰ Yeesu cääri itemlemige egä, “Yoo, cane lipu Acejiyame me biname bine waadena mule weeme täapume etonärenine? ²¹ Pei lui epu pana gyene uutneca gwidape liyepu, magebi te lui ne ecatische, baborage bulu cama elengleçäjige, ngälu siige pei iyeta te tuutnecuge.”

Grana Susu Gyene Iyeteta Ireclota cabu Abacitame

(Matayo 7:13-14, 21-23)

²² Yeesu liba gaabe cabu ädige Yerusalema me, tabe cewe yepäyepä cabu biname bine ebiberäjemige. ²³ Nuuja taje gaabe cabu yepä biname te teebine itemlige egä, “Babo biname, nää Acejiyame te nesae taatu biname bine niya cabu ca pa yäsecreäremepi?”

Yeesu biname bine piba jejemige egä, ²⁴ “Weene kokre äbitipeye susurage grana cabu me äbäcname, inge cane weebibine jijenininine egä bucurage biname cina naabe äbitininisi äbäcname. ²⁵ Padare te cire tädepi, mete yageyame te grana ne liba cire saarmepi. Piba weene liba mete kaakepoto ca cire inajipi, grana ne cire seyäjepeye, cire jejepeye egä, ‘Babo biname, grana ne titni cime täapume!’ Yepä, tabe weebibine cire jiwecnistipi egä, ‘Cane umle lica gäne weene. Weene luma cita ca gemi?’ ²⁶ Weene piba cire jejepeye egä, ‘Cine ituge deedei äbita piyepu niye nänäja maane cama. Maane cime cewe cole puupu cabu itu nibiberäjipete.’ ²⁷ Tabe puma cita ca cire jijipi egä, ‘Cane umle lica gäne weeme täapume, weene luma

cita ca gemi! Weene niiya mule biname, iyeta äyeblineye cäme bau ca!'²⁸ Weene piba ele cire ingenitnipi piyepu giricu cire etebecmepeye, liba Abrahamo, Isacako, Yakobu, piyepu iyeta sasa mename biname bine cire jepänemepeye Acejiyame me waadena cabu ge, yepä weene äyeblineje gemi.²⁹ Yoo, biname cina cire saaclepi bimu acita gome ca piyepu bimu äpula gome ca, piyepu kämäge poto ca piyepu uule poto ca. Teepi cire ladnatärepi soriyomu täapume Acejiyame me waadena padare cabu je.³⁰ Yoo, poto biname lui ingwe gaabe biname gemi page, teepi niinäce gaabe me cire läbitipesi pui padare cabu, cuta piyepu poto lui niinäce gaabe biname gemi page, teepi ingwe gaabe me cire läbitipesi.”

Yeesu Owecu Ge Yerusalemä täapume

(Matayo 23:37-39)

³¹ Puirage padare poto Parisea sigu biname cina Yeesu bau me seclige, jejisi egä, “Maane ama cita ca äyebtingti, nuuja gome ädi, ingle ai Probins Mopeyame Heroda singi meebine aglime.”

³² Yeesu teebibine jejemige egä, “Naclege, pui angletneja biname ne jejeje egä, ‘Cane cäme kaakesea jenenenine: niiya cable bine iyecräjenenemine piyepu pita biname bine emaceträjenemine page piyepu ciyeciye, piba nesae bimu ingwe ca ai kaakesea ne pa yaapirepene.’³³ Yoo, cane miiji cäme kaakesea gaabe cabu otni ai poto bimu cama, siige Yerusalemä ne piba oomlaname, ingle iyeta Acejiyame me mename biname cina Yerusalemä je teepi budre jääpänanusi.”

³⁴ Yeesu piba ngenecu mäpu cama jiiicige egä, “Yerusalemä biname, Yerusalemä biname, weene lui cina Acejiyame me mename biname

bine yaaglecimuye, piyepu kula ca jääbyecremuye lui bine weeme bau me ätyepäneji gemi! Bucurage padare cama, cane singi ituge weeme biname bine yepä gome waadena, epu pana paulo te lipu teeme plongo bine yepä gome jaabasecretnimuge taame ca ätrugerame, yepä weene singi lica ge.³⁵ Ire, weeme iiwäreja mete lui abmaläneji gyene Acejiyame bau ca. Cane weebibine page jijenininine egä weene cebine ingwe ca lica päpäna ngälu pui padare weene liba pa jiiicepeye egä, ‘Miiji pa läbitege lui te Yageyame me ngii cabu tädenige.’”

Yeesu Pita Biname ne Miiji me Jewenige

14 Yepä Sabade bimu cabu, yepä Parisea sigu babo biname te Yeesu ne teeme mete me ala tesoglicige deedei täapume. Puga iyeta biname cina teebine ire jetwanisi,² ingle puga ge teeme opo gaabe yepä biname lui me ime piyepu ernge ädreji ge.³ Yeesu puma cita ca cotre abiberäja biname piyepu Parisea sigu biname bine itemlemige egä, “Mime cotre mene te lipu jiiicenige, nää miiji gyene pita biname ne miiji me wawena Sabade bimu cabu, coo liiyepu?”

⁴ Yepä, teepi nuuja mene lica jejisi. Yeesu piba pui pita biname ne ecatige, teebine miiji me jebenige, siige jiiityepige.⁵ Tabe piba peei biname bine jejemige egä, “Sabade bimu cabu weeme yepä me bägrä te, coo kau te, uugle cupicu bora me liba yaatramuge, tabe pui bimu cabu wata cuta saarpatuge, nää toraca?”⁶ Siige, teepi äblicäco nuuja mene teebine jaji.

Umle Mene Ädärena Biname bime poto cidi me

⁷ Yeesu biname bine jepänemige egä pui mete cabu lui cina deedei täapume

adnatäreji ge, teepi singi ge modamoda biname bime puupu cabu lenajame. Tabe peei name pi ai ngene ca agli mene teebibine jejemige egä, ⁸“Yoo, biname te liba weebibine soriyomu täápume ala tisoglicinuge, gone modamoda biname bime puupu cabu adnatera, ingle pama soriyomu ire atwi biname te nuuja biname ne cuta ala taasoglicuge, lui ge baborage weeme cabu ca. ⁹Taba piba weeme yepä ne pa jaajepi egä, ‘Agesa babo biname, teebine ai miijirage puupu ecäri.’ Piba weeme yepä te ajiri cama puupu ne saabmaluge, läduge papa biname cina luma yaacrajuge. ¹⁰Yepä, weebibine liba ala tisoglicinisi soriyomu täápume, weene papa biname bime puupu cabu ladnatärinuye. Piba soriyomu ire atwi biname te weebibine pa jijipi egä, ‘Ayo, cäme biname, ai miiji puupu cabu adnatame.’ Piba weene miiji opo pa päbitipeye nuuja biname bime opo gaabe. ¹¹Siige, lui biname te singi teeme ngii babo me wawename, tabe matikolä me pa läbitepi, piyepu lui biname te teeme ngii ne teemämu matikolä me jaawenuge, tabe babo ngii ne pagege päpäna.”

¹²Piba Yeesu te pui mete yageyame ne jejige egä, “Maane liba biname bine ala tasoglecemute mäáme mete me niye nänäjame, coo deedei äbitame, gone mäáme binamewale, coo dogwe biname taatu ala tasoglecemute, ingle teepi piba meebine cuta pagege ala asogleca mäáme mule ne awecnistame. ¹³Yepä, maane liba biname bine babo deedei täápume ala tasoglecemute, maane miiji owecumete biname piyepu tääpe niyaniya biname, irecu mäasumäsu biname, cuta piyepu ernge niiya biname ala tasoglecemute. ¹⁴Pepu biname cina äblicäco mäáme miiji mule ne daremu wawena. Piba maane Acejiyame bau ca miiji daremu ne cire jääpänepete, tabe

liba conocäco biname bine budre cabu ca cire yaarpinärepi.”

Ngene ca Agli Mene Babo Soriyomu poto cidi me

(Matayo 22:1-10)

¹⁵Yepä te, pui biname cabu ca lui cina Yeesu cama deedei äbitininisi, Yeesu me ngene ca agli mene liba itecijige, teebine piba jejige egä, “Babo miijirage gyene teeme täápume lui cina cabucewe je cire ladnatäripesi deedei täápume Acejiyame luma biname bine yaawademuge.”

¹⁶Yeesu teebine ai nuuja ngene ca agli mene piba jejige egä, “Yepä, biname te babo soriyomu ne jewenige. Tabe bucurage biname bine ala tesoglecmige pui soriyomu cabu otnime. ¹⁷Iyeta liba amacetnäjäneji ge soriyomu täápume, tabe piba teeme kaakesea biname ne jityepige ala asoglecneji biname bine jajanename egä, ‘Weene iyeta naaclege, cane bamacetnäjäne soriyomu täápume’. ¹⁸Yepä, iyeta lui bine ituge ala asogleca, teepi yepäyepä gije abacitinisi teeme singi gaabe bine aboclomäjame. Niinäce biname te mene jityepige pui kaakesea biname cama soriyomu yageyame bau me egä, ‘Owecu, cane äblicäco gäne otni, ingle cane gawe ne bii jeletnine. Page cane miiji otni peei ne päpäname.’ ¹⁹Nuuja te mene jityepige egä, ‘Owecu, cane äblicäco gäne otni, ingle cane ten kau bine bii jeletnemine cäme kaakesea wawename. Cane page ädennine teeme kokre apicetnärame! ²⁰Cuta nuuja te mene jityepige egä, ‘Owecu, cane äblicäco gäne otni, ingle cane coga ne bii bocatine.’ ²¹Yoo, pui kaakesea biname te tacne-nutige, iyeta pui mene teeme babo biname ne jejige. Puma cita ca pui mete yageyame te claabe me äbitige, teeme kaakesea biname ne piba jejige egä, ‘Maane wata ädi ai babo cewe iyeta gaabe cabu ta, siige puma cita ca biname bine sewademepi aimopo:

owecumete biname piiyepu tääpe ni-
iya biname, ernge niiya biname, irecu
mäasumäsu biname iyeta sewademepi.’
²²Matikolä padare ingwe ca pui kaake-
sea biname te tacnenutige, jejige egä,
‘Babo biname, cine mäáme singi ne bii
jewenisi, yepä puupu cuta pisi nyene.’
²³Soriyomu yageyame te piba teebine
jejige egä, ‘Maane cewe cabu ca asati
iyeta gaabe cabu ta, biname bine jeje-
mepi cewe äbäcname, siige căme mete te
piba tapanenige. ²⁴Cane meebine naaje-
nine egä pui niinăce ala asoglăcneji bi-
name bime cabu ca, nuuja te lica căme
deedei pa läbitepi!’”

Yeesu me Ätrunga Binamewale Miiji Teebine Niinăce Gaabe me Acita

(Matayo 10:37-38)

²⁵Bucurage biname cina Yeesu
cama otninisi. Tabe teeme bau me
atatrongtige, jejemige egä, ²⁶“Biname
te liba căme bau otni, tabe miiji teeme
mage babe, coga băgră, nanigane,
cuta piiyepu teemămu, iyeta ingwe me
acrana, tabe liba singi căme biname
me äbitame. ²⁷Tabe miiji teeme nuuja
singi bine abmalame. Yoo, cane baarge
uli cabu budre lipu pagege păpăna,
tabe cuta miiji amacetnăjăneji lenaja
măpu cămiji pi păpăname. Lui te singi
lica cebine pepu pana ingwe äcwime,
tabe äblicăco căme abiberăja băgră
me lenajame. ²⁸Yoo, niinăce căngena
ngene jotwanani weeme yepă te, liba
singi gyene căme abiberăja băgră
me äbitame. Pui lui epu pana gyene
biname liiyepu, lui te singi cabu me
lecarage mete ne rarangame. Tabe
niinăce ladnatuge, rarekaake poto
cidi me mage ngene jwaatwananuge
liba teeme rarekaake ibibi gyene pui
mete ne ämlitame. ²⁹Tabe umle ge
egä teeme rarekaake liba ibibi lica ge,
tabe miiji mete kaake ne abmala. Piba
iyeta biname lui cina păpăna, teepi

teebine ngange pa yăăcwăcnepesi egä,
³⁰‘Ai biname te mete ne gije jebacitige
rara-ngame, yepă tabe ibibi lica gyene
ämlitame!’ ³¹Yoo, pepu pana gyene
gawe mope biname te liba singi cubu
iicaname nuuja gawe mope biname
cama. Tabe niinăce ladnatuge, mage
ngene jwaatwananuge egä teeme ten
tausen cubu biname liba ibibi gemi
cubu iicaname nuuja twenti tausen
cubu biname cama lui cina saaclenuge.
³²Tabe liba ngene jwaatwananuge egä,
‘Cine äblicăco gemi!’ piba mename
biname bine pa jăătyepemepi pui
nuuja mope biname bau me, tabe liba
cudecewe gyene, teebine ätemlame
egä, ‘Mine miiji conocăco ngene
atwanena pa jăăpănago, piba poode ne
wawename.’ ³³Yoo, pepu pana gyene
weeme täăpume. Weene miiji căngena
ngene atwanena niinăce gaabe me egä
weene năă toraca singi gemi iyeta
abmalame căme täăpume? Weene liba
singi lica gemi, weene piba äblicăco
căme abiberăja băgră me lenajame.”

Ätrunga Biname te Liba Gege căco me Läbituge

(Matayo 5:13; Mareko 9:50)

³⁴“Yoo, ätrunga biname bime miiji-
rage kaakesea pisi nyene ai gawecewe
cabu, cuta caapereniye täăpume mi-
iji kaakesea pisi nyene, yepă teeme
mite te liba lapiruge, siige ingwe ca
äblicăco caapereniye ne wawena mite
me. ³⁵Piba mite căco teeme nuuja
kaakesea lica birige, cuta gawe täăpume
teeme kaakesea lica. Biname cina papa
yaajarusi. Weeme liba tablame piti nemi
ätecijame, itecijinege umle äbitame.”

Ngene ca Agli Mene Apesareji Maamoi poto cidi me

(Matayo 18:12-14)

15 Nuuja padare bucurage tăks
rarekaake uutecrena biname

piiyepu nuuja conocono mule biname cina abasecretnige Yeesu me mene ätecijame. ²Piba Parisea sigu biname piiyepu cotre abiberäja biname cina mudru mene jicemisi egä, “Ai biname te babo singi gyene conocono biname cama lenajame cuta piiyepu deedei äbitame ten cama!” ³Peei name pi Yeesu ai ngene ca agli mene teebibine jejemige egä,

⁴“Weeme yepä me hanred maamoi liba piti nemi, piiyepu yepä maamoi te liba lapesaruge, tabe ngena jaawenuge? Tabe teeme nuuja naintinain maamoi bine yaabmalemuge baace cewe cabu, piba waatnetnäjuge pui yepä ne ärngime ngälu päpäname. ⁵Liba jääpänuge, baborage gege cama saatecwantuge teeme palace cabu, ⁶saacanuge cewe me. Piba teeme binamewale bine ala tasoglecmuge, teebibine jaajemuge egä, ‘Agesa căme maamoi lui te tapesarumi, siige bii jepänine teebine. Mine gege pa läbitipago.’ ⁷Yoo, yepä pana mule pisi nyene cabucewe je luma gege baborage birige yepä taatu conocono mule biname täápume, lui teeme niija mule cabu ca latatrongtuge. Cane weebibine jijeninini-nine egä peei gege baborage birige nuuja gege cabu ca naintinain conocăco biname täápume, lui bime singi lica gyene atratrongărame.”

Ngene ca Agli Mene Apesareji Rarekaake poto cidi me

⁸“Yoo, magebi me liba ten silba rarekaake piti nemi, siige yepä ne liba pa yaapesarepi, tabe ngena jaawenuge? Tabe lampa ne jaabotuge, mete ne yaapretnäjuge, iyeta poto ta cängena jäärnguge, ngälu siige jääpänuge. ⁹Liba jääpänuge, teeme binamewale bine gege cama ala taasoglecmuge, jaajemuge egä, ‘Agesa căme rarekaake lui ne sepe-sarumene, bii jepänine!’ ¹⁰Yoo pepu pana, cane weebibine jijeninini-nine egä

cabucewe je Acejiyame me mename seemo babo gege me läbitusi, yepä conocono mule biname te liba niija mule cabu ca latatrongtuge.”

Ngene ca Agli Mene Apesareji Imäbägrä poto cidi me

¹¹Yeesu cuta ai mene jejemige: “Yepä, biname teeme neeneni imäbägrä puga ge. ¹²Iganeyame te babe ne jejige egä, ‘Căme babe, măame lui gwidape bine jebelanemi, căme poto năcări!’ Puma cita ca teeme babe te gwidape jebelanemige teeme neeneni băgrä täápume. ¹³Nesae bimu ingwe ca, igane te teeme gwidape tomi iyeta aletna täápume ewademige, pui rarekaake cama piba abyemäriige otnime cudecewe gawe cabu me. Tabe cudecewe me ädige, puma teeme rarekaake iyeta papapapa jimlemige. ¹⁴Liba teeme rarekaake bine epiremige, mage gane padare te pui gawe cabu me tatyaramtuge. Tabe gwidape căco enajige, ¹⁵peei name pi kaakesea jepänige yepä pui gawe biname bau ca. Tabe teebine blome bime lenaja puupu me jityepige, blome bine ire atwime. ¹⁶Loolomecewe name pi tabe singi blome bime deedei ärwäjame; yepä, nuuja biname te teebine lica nuuja gwidape yăăcăruge. ¹⁷Piba taatu teeme ngene atwanena te tatyaramtuge, tabe jicige egä, ‘Iyeta căme babe me kaakesea băgrä bime deedei bucurage gemi, yepä cane budre mameta găne deedei căco! ¹⁸Cane abyemärenine, căme babe bau ädenine, teebine pa jaajepene egä, ‘Căme babe, cane conocono mule itu tewenumene Acejiyame täápume piiyepu măame täápume. ¹⁹Cane äblicăco găne măame băgrä me cuta äbita, yepä măame kaakesea băgrä me cebine naweni.’ ²⁰Yoo, tabe piba abujängtuge babe bau me acnenutame.

Cudecewe ca teeme babe te teebine gaabe cabu tepänige. Tabe baborage owecu äbitige, teeme bägrä bau me uuwamige, teebine jejecletnäjige, lakace cabu jetcnige. ²¹Puma cita ca bägrä te babe ne jejige egä, ‘Cäme babe, cane conocono mule itu tewenumene Acejyame täapume piyepu mäame täapume. Cane äblicäco gäne mäame bägrä me cuta äbita.’ ²²Yepä, babe te kaakesea bägrä bine ala tesoglecmige, jejemige egä, ‘Wata, kirece miijirage cäbletäape secaneye teeme asigrame. Oplacmeläja pana gwidape teeme ime kukluta cabu esigreye, cuta piyepu ernge gwidape esigreye. ²³Piba mime ngeerangera kau plongo ne secaneye aglime. Mine soriyomu ne gege name pi pa jaawenesi! ²⁴Ingle ai bägrä te budre pana itu läbitepi, yepä page ireclota gyene. Tabe mime bau ca lapesarepi, yepä page bii jepänisi.’ Siige, teepi soriyomu jewenisi.

²⁵Pui padare cabu naane te calwacupi cabu jage. Tabe liba tacnenutige, mete mameta liba tatyaramtige, siige giire uu-pera itecijige puma. ²⁶Tabe puma cita ca yepä kaakesea bägrä ne ala tesoglicige, itemlige egä, ‘Teepi ngena ne jew-enenisi?’ ²⁷Pui kaakesea bägrä te jejige egä, ‘Mäame igane te tatyaramtige page. Mäame babe te nijinige ngeerangera kau plongo ne aglime, ingle teeme bägrä cängenarage bii tacnenutige.’ ²⁸Siige, naane te claabe me äbitige, lica mete cabu me abacitige. Piba babe te tasatige, teebine jejige abacitame. ²⁹Naane te babe ne jejige egä, ‘Maane näatecijege! Iyeta kämäge gaabegabe cane baborage kaakesea mäame täapume jaawenune, iyeta mäame singi cabu waatnune. Maane cäme täapume ngena ituge wawena? Maane cebine gouti plongo licarage itu näcärepete cane soriyomu ne cäme ceegecege cama wawename! ³⁰Yepä, mäame ai bägrä lui te mäame

gwidape bine papa itu yaapeseräjemepi eroero magebi cama, teeme rarekaake liba apirinini, piba tacnenutige. Siige, maane ngeerangera kau plongo ne cuta teeme täapume eglite!’ ³¹Babe te jejige egä, ‘Cäme bägrä, maane cane cama naanajenige, iyeta cäme gwidape lui mäame nemi. ³²Yepä, mine miiji gemi ai soriyomu wawena gege äbitame, ingle mäame igane te budre pana itu läbitepi, yepä page ireclota gyene. Tabe mime bau ca lämlitepi, page bii tacnenutige.’”

Ngene ca Agli Mene Angletnejayame Ire Atwi Biname poto cidi me

16 Yeesu teeme abiberäja bägrä bine ai ngene ca agli mene jejemige egä, “Yepä dogwe biname me kaakesea bägrä puga ge teeme gwidape bine ire atwime. Tabe mene itecijige egä peei ire atwi kaakesea bägrä te teeme gwidape bine papa yaajaremuge. ²Tabe pui kaakesea bägrä ne tesoglicige, jejige egä, ‘Cane ngena ne nätecijumi egä maane cäme gwidape bine papa me tewenumete. Iyeta mäame peba bine rarekaake piyepu gwidape poto cidi me emacetnäjemä cäme ire me, ingle cane singi lica gäne maane cäme gwidape bine ingwe ca ire atwime.’ ³Pui kaakesea biname teemämu jejige egä, ‘Cäme babo biname te cebine pa näyeb-lingtepi; cane ngena pa jaawenene? Cäme kokre ibibi lica gyene kaakesea wawename cäsu bine äplegecame, piyepu cane ajiri gäne papa ätineräjame. ⁴Yoo, cane umle gäne ngena ne wawename! Cane liba ai ne cängena jewenene, cebine liba näyeb-lingtepi cäme ire atwi kaakesea cabu ca, piba cäme piti nemi binamewale cebine teeme mete cabu me nacananusi.’ ⁵Puma cita ca tabe iyeta biname bine tesoglecmige lui bime ngii piti nemi teeme peba cabu gwidape coo rarekaake awecna poto cidi me. Tabe niinäceyame ne itemlige egä,

'Maane lija gwidape bine ituge waadena, yepä daremu camu gäte ceera?' ⁶ Biname te jejige egä, 'Yepä hanred dram olibi migi cama itu yaawademepene.' Pui ire atwi biname te piba teebine jejige egä, 'Yoo, aghesa peba pui acnema cama. Maane adnati wata yoogäri fifti taatu pei hanred me puupu cabu.' ⁷ Pui ire atwi biname te cuta nuuja ne itemlige egä, 'Maane cuta lija gwidape bine ituge waadena, yepä daremu camu gäte ceera?' Pui biname te jejige egä, 'Yepä tausen wiiti kuu baiko.' Ire atwi biname te jejige, 'Yoo, peba aghesa pui acnema cama, eit hanred yoogäri pei tausen me puupu cabu!' ⁸ Yoo, ingwe ca pui dogwe biname te teeme conocono kaakesea bāgrā poto cidi me jiicige egä, 'Mage umle gyene pui conocono biname te!' Siige, pei conocono biname me mule cabu ca mine opo ewatneye egä ai gawecewe biname cina umle ge lipu nuuja teeme pana biname bine binamewale me wawename, yepä biname lui cina Acejiyame me apaclyera cabu yaacrajuge, nuuja taje teepi umle lica gemi nuuja biname bine teeme binamewale me wawena."

⁹ Yeesu cuta jejemige egä, "Cane pei name pi weebibine jijenininine egä nuuja biname bine itityerājemeye ai gawecewe me gwidape piyepu rarekaake ca, teebibine binamewale me wawena weeme conocāco mule ca. Piba ai gawecewe iyeta teeme gwidape cama liba cirege apira, weeme puupu pisi nyene cabucewe je lenajame iyeteta ngālu cāco. ¹⁰ Yoo, biname lui te matimati gwidape cāngena ire jaatwemuge, tabe cuta modamoda gwidape cāngena ire jaatwemuge; cuta piyepu biname lui te angletneja umle ge matimati gwidape poto cidi me, tabe cuta angletneja umle ge modamoda gwidape poto cidi me. ¹¹ Pei name pi biname lui te ai gawecewe me gwidape bine cāngenarage

conocāco lica ire jaatwemuge, tabe cuta lipu Acejiyame me toraca gwidape bine cāngenarage ire atwema. ¹² Cuta piyepu biname te liba nuuja biname me gwidape bine cāngena lica ire jaatwemuge, nuuja te lica teebine teemerge gwidape pa yācārepi.

¹³ Yoo, kaakesea biname te āblicāco neeneni babo biname täapume kaakesea wawena yepä padare cabu. Tabe yepä ne jāagyuge; nuuja täapume singi läbituge. Tabe yepä ne opo gaabe me yaacituge, nuuja ne kaake ca säācelyäruge. Weene āblicāco neeneni bine acenena: Acejiyame piyepu rarekaake."

Yeesu Poto Umle Mene Jiicemige

(*Matayo 11:12-13; 5:31-32;*

Mareko 10:11-12)

¹⁴ Parisea sigu biname cina Yeesu me mene itecijemige, siige teebine ngange ecwānisi, ingle teepi baborage singi rarekaake täapume. ¹⁵ Yeesu teebibine jejemige egä, "Weene peete nemi lui babo singi gemi biname cina weebibine päpāname egä, 'conocāco biname,' yepä Acejiyame umle gyene weeme ngenecu lipu gemi. Weene awepyerāja ne biname bau ca jāāpānuyē sināme miiji mule name pi, yepä Acejiyame pui mule ne jāagyuge.

¹⁶ Moose lui Cotre Mene itu soogāremuji, piyepu mename biname cina lui mene ituge oogāra, pei mene cina weebibine ituge waadena ngālu Yoane niye ca āciseja biname te tatyaramtige. Teeme padare cabu ca Miiji Mene jejananemisi egä Acejiyame te biname bine yaawademuge, siige iyeta biname cina kokre me ābiteninini teeme waadena mule cabu me ābācname. ¹⁷ Yepä, Cotre Mene me kaakesea cuta pisi nyene page, lica ituge āyēblingta; iyeta matimati cotre piti nemi page. Yoo, gawecewe piyepu cabucewe teeme lenaja lipu lecarage, Acejiyame

me Cotre Mene me lenaja pepu lecarage gyene.

¹⁸Page cuta pisi nyene cotre egä biname lui te coga ne jwäägyuge, piba nuuja coga ne waacatuge, tabe sargi ero mule ne jaawenuge; cuta pepu gyene biname lui te pui ägyeji magebi ne waacatuge, tabe cuta sargi ero mule ne jaawenuge.”

Ngene ca Agli Mene Yepä Dogwe Biname piyepu Lajaro poto cidi me

¹⁹“Puga ge yepä dogwe biname lui te mararage ududi piyepu bulubulu cäbletäape bine lasigreräjuge. Tabe iyeta teeme singi gwidape iyeta bimu gaabegabe yaawadanemuge. ²⁰Cuta puga ge yepä owecumete biname, teeme ngii Lajaro, droobodrobo täape cama ge. Biname cina teebine yaacanusi pui dogwe biname me mete grana gome, ²¹ingle tabe singi deedei pacupacu ärwäja, lui cina dogwe biname me dade cabu ca saatrametnemuge. Yoo, drego cina waatninusi teeme gome teeme täape droobo aclotejame. ²²Siige, pui owecumete biname te budre äbitige. Acejiyame me mename seemo cina piba teeme seemo ne ecanisi cabucewe me Abrahamo gome me. Pui dogwe biname te cuta budre äbitige, siige gape cabu ecitisi. ²³Tabe muye puupu cabu yaanajuge baborage pita cama. Puma cita ca tabe ire cabu me acitige, Abrahamo ne jepänige cudecewe ca, piyepu Lajaro teeme gome puga ge. ²⁴Tabe babo tage ca jejige egä, ‘Cäme Babe Abrahamo! Cebine owecu naweni! Lajaro ne tityepi teeme ime kukluta niiye cabu iiglenutame cäme wätä ne gäbu wawename, ingle cane babo pita gäne ai muye puupu cabu!’ ²⁵Yepä, Abrahamo jejige egä, ‘Cäme bägrä, maane ngene jepecni mäame gawecewe ireclota padare poto cidi me. Maane miijimiji gwidape cama naanajuge,

yepä Lajaro me ireclota puga niyarage ge. Page teeme lenaja miijirage gyene, yepä maane niiya cabu naanajenge. ²⁶Cuta piyepu, pisi nyene mime cole je baborage cäsu, biname te peei name pi ama cita ca äblicäco peeyeme otni, cuta peema cita ca biname cuta piyepu äblicäco aimopo otni.’ ²⁷Piba pui dogwe biname te cuta jejige egä, ‘Yoo, cäme babe, cane naajenine, owecu, Lajaro ne gawecewe cabu me jityepi cäme babe me mete me. ²⁸Cäme faib iganewale puma piti nemi. Lajaro ne jityepi teebibine umle mene jajime, teepi piba lica ai muye puupu cabu me otni.’ ²⁹Abrahamo jejige egä, ‘Oogäräneji Mene piti nemi mäame iganewale täapume, Moose piyepu sasa mename biname cina lui mene ituge oogära. Mäame iganewale miiji gemi teeme peei mene ätecija.’ ³⁰Yepä, tabe jejige egä, ‘Cäme babe Abrahamo, peei mene taatu ibibi lica gyene, yepä biname te liba budre cabu ca teeme bau acnenutame, teepi piba teeme niiya mule cabu ca pa latatrongäripesi.’ ³¹Yepä, Abrahamo jejige egä, ‘Teepi liba singi lica Moose piyepu mename biname bime oogäräneji mene ätecijame, teepi cuta piyepu biname ne lica ätecija tabe liba budre cabu ca acnenuta teebibine mene jajime.”’

Gone Biname ne Acana Niiya Mule cabu me

(*Matayo 18:6-7; Mareko 9:42*)

17 Yeesu teeme abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Yoo, maramara gwidape cina saacluge lui biname bine jaawenemusi niiya mule wawenecame, yepä babo niyarage gyene biname täapume lui te pui gwidape bine saawademuge. ²Pepu biname mäpu kula ne liba teeme singicace cabu jaaglotusi, siige malu cabu yaajarusi budre me, peei mäpu lui

plowa birige pui mäpu cabu ca tabe lui ne cirege päpäna liba ai matimati bägrä yepä ne niiya mule cabu yaacanuge. ³Peei name pi cängena inajininuge!”

**Weeme Binamewale bime
Niiya Mule poto cidi me**

(Matayo 18:21-22)

“Yoo, mäame biname te liba niiya mule jaawenuge, maane teebine umle mene jaajute. Tabe liba tatatrongtuge pui niiya cabu ca, maane miiji teeme niya mule äyebtingta mäame ngene atwanena cabu ca. ⁴Yoo, tabe liba meebine niiya naawenanuge cuta seben gääbu yepä bimu cabu, cuta seben gääbu mäame bau me liba lacnenutanuge, naajanuge egä, ‘Cäme ngenecu te bata-trongtuge,’ piba maane miiji iyeta teeme niiya äyebtingta mäame ngene atwanena cabu ca.”

Mene Kokre Ätrunga poto cidi me

⁵Puma cita ca pui twelb ätyepäneji biname cina Yageyame Yeesu ne jejisi egä, “Cime ätrunga babo me jweneni!”

⁶Tabe Yageyame te jejemige egä, “Weeme ätrunga liba epu pana baborage gyene ai matikolä mastad kuu gije liiyepu, weene piba ibibi gemi ai uli ne jaji egä, ‘Määmämu ai gawe cabu ca äpäcuti iyeta braju cama, piba malu cabu acni määmämu!’ Siige, ai uli te weeme mene piba pa jaawenepi.”

**Kaakesea Bägrä bime
Mule poto cidi me**

⁷“Weeme yepä me kaakesea bägrä liba pisi nyene, teebine liba jäätyepuge calwa wawename, coo nuuja taje maamoi ire atwime, tabe liba kaakesea cabu ca mete me tiinuge, teeme babo biname te lica teebine piba jaajuge egä, ‘Määme deedei agha.’ ⁸Yepä, tabe teebine jaajuge egä, ‘Cäme deedei nawenemi, piba määmämu amacetnäji

cäme deedei piyepu niiye ceerame. Peei ingwe ca, maane mäame deedei äbiti piyepu niiye nani.’ ⁹Nää, pui babo biname teeme kaakesea bägrä ne eso pa jaajepi liba teeme mene cängena jaawenemuge? Eewe, pama lica! ¹⁰Weene pepu pana kaakesea bägrä gemi. Weene liba iyeta Acejiyame me singi kaakesea cängena ituge wawena, piba gone singi awepyeräja teeme bau ca päpäname, yepä apu jiicuye egä, ‘Cine kaakesea bägrä gemi; cine cime kaakesea taatu bine jaawenemusi.’”

**Yeesu Ten Täape Niiyaniya Biname
bine Miiji me Jewenemige**

¹¹Yeesu liba Yerusalema me ädige, tabe Galilaya piyepu Samariya gawe teeme ngälugaabe cabu ädige. ¹²Tabe liba yepä cewe me atyaramtuge, ten biname bine opopa jwenemige lui cina niyarage täape pita, lepera pita, cama ge. Teepe cudecewe ca imyemutenige, ¹³puma cita ca babo tage ca jejisi egä, “Yeesu, Babo Biname, cibibine owecu niweneni!”

¹⁴Yeesu teebibine jepänemige, jejemige egä, “Naaclege modamoda iiwäreja biname bime bau me teepe weeme täape awatnejame egä miiji.”

Siige, gaabe cabu teepe liba eclige, teeme täape iyeta miiji me äbitininisi. ¹⁵Teeme yepä te liba jepänige egä teeme täape miiji ge, piba tacnenutige Yeesu bau me, Acejiyame ne babo tage ca ewepyeräjige. ¹⁶Tabe teemämu gawe cabu ajarige Yeesu me ernge gome, teebine baborage eso ecäriige. Pui biname lica Israela biname, yepä Samariya gawe biname ge. ¹⁷Yeesu biname bine itemlemige egä, “Cane ten biname bine miiji me jwenemine, cije nain cina lete nemi? ¹⁸Nää, nuuja biname te lica tacnige Acejiyame ne awepyeräjame, yepä ai catecewe biname taatu?” ¹⁹Siige, Yeesu teebine jejige egä, “Abujängti, ädi

määme gaabe cabu. Määme ätrunga te meebine miiji me bii naawenige.”

Acejiyame me Biname bine Waadena Padare te Lipulipu Tatyaramtige

(Matayo 24:23-28, 37-41)

²⁰ Yoo, poto Parisea sigu biname cina Yeesu ne itemlisi egä Acejiyame me biname bine waadena padare te liba pa tatyaramtepi? Tabe jejemige egä, “Yoo, biname cina äblicäco Acejiyame me biname bine waadena padare ne irecu ca päpäna egä tatyaramtenige. ²¹ Biname cina äblicäco apu iicana egä, ‘Ire, age sena!’, coo ‘Peese nyene!’, ingle Acejiyame te weebibine iwadininige weeme ngenecu cabu.”

²² Tabe piba teeme abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Padare te pa tädepi weene piba babo singi cane cama lenajame yepä bimu taatu, yepä cane lui te Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine, cane ama lica pagege pui bimu cabu. ²³ Biname cina piba weebibine pa jijipesi egä, ‘Taba peese,’ coo ‘Taba age sena,’ yepä teeme ingwe ca gone naacluge cebine ärngime, ²⁴ ingle cäme acnenuta te liba cire tatyaramtepi, weene piba cängena umle cire äbitip-eye. Yoo, pamlepamle te dume cabu lipu tuungepmeläjuge, iyeta poto yaapaclyeräjuge, cane lui te Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine, cäme acnenuta te cuta pepu pana cire läbitepi. ²⁵ Yepä, peei te cäro camuge äbita; cane miiji niinäce babo mäpurage padare ne päpäna, piyepu ai padare me biname cina cebine pa nägyepesi. ²⁶ Yoo, tjarage Nooa me padare cabu lipu itu äbituji, pepu pana cäme acnenuta padare cabu cirege äbita. ²⁷ Pui padare iyeta biname cina deedei täbitenäjumesi, niye senäjenäjemumesi, piyepu biname cina tawadrecanimumesi, ngälu pui bimu cabu Nooa liba baborage buto cabu me acenutuji. Siige, babo igi te piba täduji

iyeta biname bine eglecimuji. ²⁸ Yoo, Loota me padare cabu lipu itu äbituji, cuta pepu pana cäme acnenuta padare cabu cirege äbita. Iyeta biname cina deedei täbitenäjumesi, niye senäjenäjemumesi, gwidape teletne-mäjemumesi, gije sitememäjumesi, piyepu mete bine serangemäjumesi, ²⁹ ngälu pui bimu Loota te Sodoma cewe ne liba sebmaluji. Piba muye wiiryere piyepu matimati nuunurage kula cina cabucewe ca sitrametnemuji, siige iyeta biname bine eglecimuji. ³⁰ Yoo, biname cina pepu pana mule cire jaawenemepesi cäme acnenuta bimu cabu, teepi liba iyeteta umle cire läbitipesi egä cane Acejiyame bau ca gäne.

³¹ Pui bimu cabu, lui biname te mete toro cabu, lui puupu cabu yaanajuge, tabe miiji lica mete me abacita teeme gwidape äsecreraame, cuta piyepu biname lui te calwacupi cabu gyene, tabe miiji lica cewe me acnenutame. ³² Loota me coga poto cidi me ngene jotwananineye, tabe lipu teeme ingwe gaabe me ire acituji. Yoo, pui bimu cabu gone pepu pana äbita! ³³ Lui biname te singi teeme ai gawecewe ireclota ne teemämu ire atwime, ingle tabe wälu ge teeme ireclota ne apeserame, tabe toraca ireclota ne cire yaapesarepi; yepä, lui biname te teeme ireclota ne cäme täapume yaapesaruge, tabe toraca ireclota ne cire jääpänepi. ³⁴ Yoo, cane weebibine jijininine egä cäme acnenuta padare cabu, ciye padare liba, neeneni biname cina piba yepä puupu cabu ute wagräsi: yepä ne cire yaacatepesi, nuuja ne cire yaabmalepesi. ³⁵ Bimu padare liba, neeneni magebi cina wiiti kuu bine kula ca cire jäämulecemepäsi, yepä ne cire waacatepesi, nuuja ne cire waabmalepesi. ³⁶ Neeneni rooriye cina babo calwacupi cabu kaakesea cire jaawenemepäsi: yepä ne cire yaacatepesi, nuuja ne cire yaabmalepesi.”

³⁷ Siige, abiberäja bägrä cina piba teebine itemlisi egä, “Yageyame peei te luma cire läbitempi?”

Yeesu teebibine jejemige egä, “Budrekaake luma, sändäyame cina piyeme labasecretnuge. Pepu pana pui padare te liba cire tatyaramtepi, weene piba umle cire äbitipeye.”

Ngene ca Agli Mene Cuubla piyepu Ablaweja Biname poto cidi me

18 Puma cita ca Yeesu teeme abiberäja bägrä bine jejemige ai ngene ca agli mene umle ceerame egä teepi durau gone äbita Acejiyame ne awejename. ² Tabe apu jicige egä, “Yepä cewe cabu puga ge ablaweja biname lui te nuuja singi lica ge Acejiyame täapume, cuta piyepu nuuja singi lica ge biname bime täapume. ³ Cuta puga ge cuubla, lui te ablaweja biname bau me jäje waatnuge jajanename egä, ‘Cebine nätinyäri căme cubuyame cabu ca uutrutame.’ ⁴ Siige, leca padare cabu pui ablaweja biname te singi lica teebine ätityerame, yepä ingwe ca tabe teemämu jicige egä, ‘Cane nuuja singi lica gäne biname bime täapume, coo piyepu Acejiyame täapume, ⁵ yepä ai magebi te cebine mage tii nawenenige, peei name pi cane teebine pa wäätityärepene. Cane liba lica utityärenine, tabe jäje pa twacnepi aima, ngälu siige gloose te cebine pa noomlepi.”

⁶ Siige, Yageyame piba jejemige egä, “Yoo, weene pui conocono ablaweja biname me mene jitecijeye. Weene lipu ngene jotwa-naniniye? ⁷ Pui conocono biname te liba cuubla ne utityäriige teeme tii name pi, Acejiyame lui conocäco gyene, tabe piba teemerge binamewale bine pa yäätityäremepi lui cina teebine ciye bimu cama yaawejanusu? Nää, tabe weebibine wata lica pa itityäripi? ⁸ Cane weebibine jijenini-

nine egä tabe wata pa itityäripi conocäco päpäname. Yepä, cane lui te Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine, cane liba cire tacnenutepene, nää cane biname bine ätrunga cama cire jääpäne-mepene, coo lica?”

Parisea Sigu Biname piyepu Täks Rarekaake Uutecrena Biname

⁹ Yeesu cuta ngene ca agli mene biname bine jejemige lui cina apu jaangemuge egä teepi conocäco biname gemi, cuta peei name pi iyeta nuuja biname bine gawe me yaapremalemusi. ¹⁰ Tabe apu jicige egä, “Neeneni biname cina iiwäreja mete me aacluji irecu ätumutame. Yepä lui Parisea sigu biname ge, cuta nuuja lui täks rarekaake uutecrena biname ge. ¹¹ Parisea sigu biname te jeclajutige, teeme poto cidi me irecu ätumutige egä, ‘Acejiyame, cane meebine eso nääcärenine egä cane lica nuuja biname bime pana gäne, lui cina biname bime gwidape juutecranemusi, nuuja conocono mule jaawenemusi, coo piyepu sargi mule jaawenemusi. Yoo, cane meebine eso nääcärenine egä cane lica gäne ai täks rarekaake uutecrena biname pana. ¹² Iyeta wiik ngalebora cane neeneni bimu cama deedei căco nanajuge; piyepu iyeta căme ten rarekaake cabu ca cane yepä nääcărune, siige.’ ¹³ Yepä, pui täks rarekaake uutecrena biname te matikolä cudecewe padare cuta jeclajutige. Tabe cabu me lica ire äbitige, yepä ergo ecirige irecu ätumutame, cuta jejige egä, ‘Acejiyame, cebine owecu nawenepi, ingle cane conocono biname gäne.’ ¹⁴ Yoo siige, cane weebibine jijenininine egä pui täks rarekaake uutecrena biname te Acejiyame bau ca kälyä jepänige teeme niiyaniya mule cabu ca, siige pui conocäco cama acnenutige mete me, yepä pui nuuja te kälyä ne lica jepänige. Ai ingle naace gyene lui biname te teemämu babo me läbituge,

tabe matikolä me pagege äbita, cuta pi-iyepu lui biname te teemämu matikolä pana me läbituge, tabe babo me pagege äbita.”

Yeesu Ime Aacitige Bägrä bime papa cabu me Teeme Miiji täöpume

(Matayo 19:13-15; Mareko 10:13-16)

¹⁵ Poto biname cina teeme matimati bägrä bine Yeesu bau me sewademisi tabe ime teeme papa cabu acitename bägrä bime miiji täöpume. Yepä, abiberäja bägrä cina peei mule ne liba jepänisi, teepi piba biname bine jicnecimisi. ¹⁶ Yepä, Yeesu te bägrä bine teeme bau me ala tesoglecmige, cuta abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Bägrä cina saaclege cäme bau me. Gone jiihemuye, inge lui biname bime ätrunga ai matimati bägrä pana me, Acejiyame teebibine yaawademuge. ¹⁷ Cane weebibine toraca jijenininine egä lui biname te singi lica gyene Acejiyame me waadena ne matikolä bägrä pana yaacatuge, tabe licarage abacitame.”

Dogwe Biname te Yeesu ne Edäriige

(Matayo 19:16-30; Mareko 10:17-31)

¹⁸ Yepä Israela babo biname te Yeesu ne itemlige egä, “Miijirage abiberäja biname, cane ngena ne miiji wawena iyeteta ireclota ne päpäname?”

¹⁹ Yeesu teebine jejige egä, “Maane ngenome cebine nainite miijirage ca? Acejiyame taatu miijirage gyene, nuuja cina miijirage lica gemi. ²⁰ Maane cotre mene umle gäte egä: ‘Sargi mule gone; gone biname ne budre me agli; gone gwidape ero; walya aitneja gone; mage babo bine miiji opo gaabe me acita.”

²¹ Siige, kui biname te jejige egä, “Cane bägrä cabu ca iyeta peei cotre bine itu sicwetnanemumene.”

²² Siige, Yeesu liba teeme mene itecijige, teebine piba jejige egä, “Yoo,

määme yepä gwidape pisi nyene wawename. Määme gwidape iyeta ewademepi aletna täöpume, kui rarekaake owecumete biname bine ecäranemepi, maane peema cita ca miijimiji gwidape bine cirege päpäna cabucewe je. Piba tädepi cane cama otnime.” ²³ Yepä, peei biname te liba Yeesu me mene itecijige, tabe babo ngenecu mäpu me äbitige, inge tabe babo dogwe biname ge. Tabe singi lica ge teeme gwidape bine abmaläcema Yeesu cama otnime.

²⁴ Yeesu jepänige egä tabe babo ngenecu mäpu ge, piba jiiige egä, “Mage mäpu gyene dogwe biname cina Acejiyame me waadena cabu äbäcename! ²⁵ Baborage gwidape kamela cibi pana, tabe äblicäco matikolä gaabe epu pana nilo bora me abacita, siige asata, yepä mäpurage gyene cuta peei cabu ca dogwe biname te Acejiyame me waadena cabu abacitame.”

²⁶ Biname lui cina peei mene itecijemige, teepi piba Yeesu ne itemlisi egä, “Piba laati te miiji gyene teeme niya cabu ca asata iyeteta ireclota ne päpäname?”

²⁷ Yeesu jejemige egä, “Biname cina äblicäco teemämu peei ne wawena, yepä Acejiyame te miiji gyene iyeta gwidape bine wawenecame.”

²⁸ Peteru piba jejige egä, “Cije cine lipu gemi? Cine iyeta ituge abmala maane cama otnime.”

²⁹ Yeesu teebibine jejemige egä, “Yoo, cane toraca mene jijenininine egä lui biname te cewe ne saabmaluge pi-iyepu coga, bägrä, mage, babe, naane, iganewale saabmaläcemuge Acejiyame me biname bine waadena name pi, ³⁰ kui biname bucurage cerämu tuwängle pa jääpänemepi ai padare cabu, cuta pi-iyepu ciige padare cabu iyeteta ireclota ne cire jääpänepi.”

Yeesu Cääri Mene Jiicemige Teeme Budre poto cidi me

(Matayo 20:17-19; Mareko 10:32-34)

³¹ Yeesu teeme twelb abiberäja bägrä bine biname bime sobe cabu ca mara me ewademige, jejemige egä, “Iteciji-nege, mine Yerusalema cewe me nalenige. Puma iyeta mene sasa mename biname cina lui ituge oogära căme poto cidi me toraca me pa läbitipesi. Cane lui te Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine, ³² cebine nuuja gawe cabu ca biname bime ime cabu pa nactepesi. Teepi cebine ätutena pana pa nawenepesi, pa näcnecepesi, piyepu mote ca pa nätywepesi. ³³ Teepi cebine pa nadnanepesi, cuta budre me pa naglepesi, yepä nesae me lui bimu cabu cane pa larpinantepene cääri ireclota me.”

³⁴ Siige, abiberäja bägrä cina cängena lica opo ewatnisi iyeta peei mene bine, ingle teeme aboclomta lui ämlitäneji ge teeme bau ca, peei name pi teeme täápume pajecu lica ge.

Yeesu Ireçu Määsumäsu Biname ne Ireçu Asatame Jewenige

(Matayo 20:29-34; Mareko 10:46-52)

³⁵ Yeesu liba Yeriko cewe mameta me atyaramtige, gaabe wajwa je yepä ireçu määsumäsu biname adnatäneji enajige, gwidape piyepu rarekaake täápume yäätineräjemuge. ³⁶ Pui biname te liba biname guugla itecijige, itemlemige egä, “Ngena te äbitenige?”

³⁷ Biname cina teebine jejisi egä, “Yeesu Nasareta ceweyame te mime cewe ne isuplingtenige.”

³⁸ Tabe puma cita ca babo tage ca jejige egä, “Yeesu, Daawida me Kaakesaare, cebine owecu nawenepi!”

³⁹ Niinäce gaabe biname cina teebine eblawisi, jejisi bojä agime. Yepä, tabe cuta baborage tage ca jejige egä,

“Daawida me Kaakesaare, cebine owecu nawenepi!”

⁴⁰ Yeesu imyemutige, mene jejemige ireçu määsumäsu biname ne teeme bau me acaname. Tabe liba teeme mameta me tädige, Yeesu teebine itemlige egä, ⁴¹ “Maane ngeno mäte singi cane mäáme täápume wawenepi?”

Tabe jejige egä, “Babo Biname, cane singi cääri ireçu asatame.”

⁴² Yeesu piba teebine jejige egä, “Ireçu aasati! Mäáme ätrunga te miiji bii naawenige meebine.”

⁴³ Piba taatu tabe ireçu aasatige päpäname. Tabe piba Yeesu ne ingwe icwige, Acejiyame ne eso ecäranige. Siige, biname cina jepänisi, piba iyeta Acejiyame ne ewepyeräjisi.

Yeesu Sakaiyo ne Edäriige

19 Yeesu peema cita ca Yeriko cewe me abacitige, piyepu gaabe ta isuplingtenige. ² Cewe cabu puga ge täks rarekaake uutecrena babo biname, ngii Sakaiyo, tabe lui mage dogwe biname ge. ³ Yoo, Sakaiyo baborage singi Yeesu ne ireçu ca päpäname, yepä äblicäco ge, biname tomi name pi, ingle tabe tuube biname ge, piyepu pui niinäce gaabe biname cina teebine jilyengisi. ⁴ Tabe peei name pi niinäce gaabe me uuwamige, sukumuro piigi uli ne jegelige Yeesu ne puma cita ca päpäname, tabe peei gaabe cabu liba tädige. ⁵ Yeesu liba teeme mameta me atyaramtige, cabu me ire acitige, jepänige, piba jejige egä, “Sakaiyo, wata täini! cane mäáme mete cabu page nanajenige.”

⁶ Siige, Sakaiyo wata täinige, babo gege cama teebine teeme mete me ecanige. ⁷ Iyeta biname liba peei ne jepänisi, Yeesu ne jiicetnisi egä, “Ai biname te singi conocono biname ne ädärame. Tabe teeme mete cabu me cuta abacitenige!”

⁸Mete je Sakaiyo abujängtige, Yageyame ne jejige egä, “Babo biname, cebine näteciji. Cane cebo iyeta căme gwidape cabu ca pa yăăcärempene owecumete biname bine, cuta piyepu cane liba nuuja biname bime rarekaake angletneja mule ca itu yaawadanemepene, cane foa rarekaake bine pa yaawecnepene tuwängle me iyeta yepäyepä täápume.”

⁹Piba Yeesu teebine jejige egä, “Yoo, Acejiyame te ai mete biname bine teeme niiya cabu ca page bisecräremige, inge Sakaiyo lui Abrahamo me kaake-saare lui ituge apesera, yepä page bii tac-nenutige teeme inge cabu me. ¹⁰Yoo, cane lui Acejiyame bau ca ätyepäneji gäne biname me äbitame, cane ai täápume tädujine: apesäreji biname bine ärngemame teeme niiya mule cabu ca äsecerame, piba Acejiyame bau me waadename.”

**Ngene ca Agli Mene
Gol Rarekaake poto cidi me**

(Matayo 25:14-30)

¹¹Siige, gaabe cabu biname cina Yeesu me mene itecijemige. Tabe mameta ge atyaramta Yerusalema cewe cabu me, piyepu biname cina apu jengemige egä Acejiyame me biname bine waadena padare mametarage gyene gije abacitame. Tabe singi biname bine umle wawename egä waadena padare te camurage gyene, yepä kaakesea pisi nyene ai awagrija padare cabu wawename. ¹²Taba peei name pi ai ngene ca agli mene teebibine jejemige egä, “Yoo, yepä babo biname te enajuji. Taba abyemäriige cudecewe gawe me otnime mope biname me ngii puma cita ca päpäname, piba teeme gawe me acnenutame. ¹³Camuge abyemera, taba ten kaakesea bägrä bine tesoglecemige, teebibine yepäyepä gol rarekaake ecäranemige, jejemige

egä, ‘Cane liba biiri, căme looye cabu je weene kaakesea tewenepeye ai rarekaake babo me wawename.’ ¹⁴Yoo, teeme gawe biname cina teebine mage jimugetnisi, peei name pi poto teeme biname bine teeme ingwe jityepemisi mene cama egä, ‘Cine singi lica ai biname te cime mopeyame täápume lenajame.’

¹⁵Peei mene ngänuge, taba mopeyame ngii ne jepänige, piba tacnenutige. Teeme atyaramta ingwe ca taba wata mene jejemige pui kaakesea bägrä bine, lui cina teeme ten gol rarekaake bine itu sewademumesi, teepi teeme bau otnime. Taba singi teeme bau ca umle äbitame pui niinäce rarekaake ca teepi lija rarekaake bine bii tepänemumesi. ¹⁶Yoo, niinäce kaakesea bägrä te tädige, jejige egä, ‘Babo biname, cane ten gol rarekaake bine cuta tepänemumene pui yepä cabu ca.’ ¹⁷Babo biname teebine jejige egä, ‘Maane miiji tewenumete. Maane miiji kaakesea bägrä gäte! Ai inge naace gyene maane kaakesea cängena tewenumete matikolä gwidape ire atwime, peei name pi page cane ten cewe bine mäame ire atwi cabu pa yaacranemepene.’ ¹⁸Piba nuuja pui kaakesea bägrä te tädige, jejige egä, ‘Babo biname, cane faib gol rarekaake bine cuta tepänemumene pui yepä rarekaake ca maane lui itu näcärepete.’ ¹⁹Babo biname pui kaakesea bägrä ne jejige egä, ‘Yoo miiji, cane piba faib cewe bine mäame ire atwi cabu pa yaacranemepene.’ ²⁰Piba nuuja pui kaakesea bägrä te tädige, jejige egä, ‘Babo biname, agesa mäame gol rarekaake. Cane cumä täápume cäbletääpe cabu yäämilitune. ²¹Cane wälu ge mäame täápume, pui name pi cäbletääpe pläsu ngalebora simlitumene. Cane umle gäne maane mage kokre babo biname gäte. Maane

ime kaakesea lica jaawenemute, yepä maane gwidape yaawadanemute nuuja biname bime kaakesea cabu ca, piyepu maane calwacupi deedei yaawademute maane te luma gije lica ätema.' ²² Babo biname te teebine jejige egä, 'Maane niyarage kaakesea bägrä gäte! Määmerage mene te meebine naaitnäjige! Maane umle gäte egä cane kokre cama babo biname gäne, lui te gwidape yaawadanemune nuuja biname bime kaakesea cabu ca, piyepu calwacupi deedei bine yaawademune cane te luma gije lica yäätémune. ²³ Yoo, maane piba ngena name pi căme rarekaake lica acita rarekaake ire atwi mete cabu? Piba cane cerămu rarekaake cire jääpänejine pui niinäce rarekaake me kaakesea cabu ca.' ²⁴ Babo biname te piba teeme gome kaakesea bägrä bine jejemige egä, 'Peei gol rarekaake ne teeme bau ca juutecreye, teebine ecäreye lui te ten gol rarekaake cama gyene.'

²⁵ Kaakesea bägrä cina teebine jejisi egä, 'Babo biname, pui biname me ten gol rarekaake piti nemi!' ²⁶ Babo biname te jejige egä, 'Cane weebibine jijenininine egä biname lui teeme kaakesea cabu ca kuu piti nemi, teebine cuta gaabe pa yäacärepenene cerămu kuu waadename, yepä biname lui me kaakesea kuu căco gyene, cuta teeme lui matimati gwidape piti nemi, peei bine teeme bau ca pa yääyebblingemepene. ²⁷ Yoo, căme cubuyame poto cidi me, lui cina singi lica cane teeme mope biname tääpume lenaja, teebibine aima sewademeye, eglecemeye căme opo gaabe!'"

Yeesu Yerusalema me Abacitige

(Matayo 21:1-11; Mareko 11:1-11; Yoane 12:12-19)

²⁸ Yeesu peei mene jejemige, piba teeme niinäce gaabe me ädige Yerusalema gaabe cabu. ²⁹ Tabe liba

mameta atyaramta neeneni matimati cewe cabu me, ngii Betepage piyepu Betaniya, lui puga ge Olibi Uli podo cabu jage, teeme neeneni abiberäja bägrä bine niinäce gaabe me jäätyepige. ³⁰ Camuge ätyepa tabe teebibine jaajige egä, "Äte, iclege niinäce gaabe me, lui cewe peese. Weene liba abaciteniye, piba jepäneniye mamye dongki ne ägräräneji gyene, pui papa cabu biname te camu ge adnata. Peei ne tiibirepeye, aima secanepeye. ³¹ Biname te liba weebibine itemlenige egä, 'Ngenome jibireniye?' piba teebine jejepeye egä, 'Yageyame te singi gyene teeme tääpume.'"

³² Siige, teepi aalige, iyeta gwidape bine ibibi jepänemäsi Yeesu lipu jaa-jige. ³³ Egä căro teepi pui mamye dongki ne jibiräsi, dongki yageyame cina teebibine äätemlisi egä, "Weene dongki ne ngeno me jibireniye?"

³⁴ Teepi piba jejemäsi egä, "Yageyame te singi gyene teeme tääpume." ³⁵ Siige, teepi mamye dongki ne Yeesu bau me ecanäsi, teeme căbletääpe bine papa cabu eretnemäsi, Yeesu ne piba itityäräsi acenutame mamye dongki papa cabu. ³⁶ Yeesu liba ädenige, biname cina teeme căbletääpe bine gaabe cabu eretnemisi teeme otni tääpume.

³⁷ Tabe liba Yerusalema mameta me tatyaramtige Olibi Uli podo cabu ca, gaabe te luma täinige Yerusalema abacitame, puga teeme bucurage abiberäja bägrä cina gije abacitinisi Acejiyame ne eso ceerame gege cama, piyepu teebine babo tage ca ewepyeräjisi iyeta miijirage ciitaca mule tääpume, teepi lui bine ituge päpäna Yeesu bau ca. ³⁸ Teepi jicemisi egä, "Acejiyame te cime mope biname miiji naawenege lui te Yageyame me ngii cabu tädenite! Mime poode pisi nyene cabucewe je. Acejiyame lui caburage gyene, jamyacu apaclyera te täduge teeme cabu ca."

³⁹Piba poto Parisea sigu biname pui tomi cabu ca Yeesu ne jejisi egä, “Abiberäja Biname, mäame bägrä bine jejem i bojä agime!”

⁴⁰Yeesu teebibine jejemige egä, “Cane weebibine jijenininine egä ai biname liba bojä äbitininisi, piba gaabe wajwa lui kula cina ala pa labayipesi!”

Yeesu Ele Engenige Yerusalema Cewe Biname bime tääpume

⁴¹Yeesu babo cewe Yerusalema mametarage me ädige, cewe ne liba jepänige, tabe owecu cama ele engenige pui cewe biname cina lipu mäpu ne ciige cirege päpäna. ⁴²Tabe jicemige egä, “Yerusalema cewe biname, miiji page weene umle cama icrajeji lipu gyene poode ne päpäname, yepä page ämlitäneji gyene weeme päpäna cabu ca! ⁴³Yoo, bimu cina cire saaclepi weeme cubuyame cina piba weebibine cire jiwaclomtipesi; teepi gawe ca caale cire jaawenepesi, iyeta poto ta pepu weeme bau me cire saaclenepi. ⁴⁴Teepi weeme cewe ne pa jiiyagecepesi cuta piyepu iyeta biname bine cewe caale ngalebora lui cina yaacrajuge; licarage yepä raranga kula ne teeme puupu cabu cire yaabmalepesi, ingle weene padare ne lica opo ewatneniye Acejiyame liba weeme bau me otni weebibine niya cabu ca äsecerame.”

Yeesu Ädige Iiwäreja Mete me

(Matayo 21:12-17; Mareko 11:15-19; Yoane 2:13-22)

⁴⁵Yeesu ädige iiwäreja mete caale ngalebora me, puma gije abacitige alet-naletna biname bine äyecrejame, ⁴⁶teebibine jejemige egä, “Acejiyame te jicemige Oogäräneji mene cabu egä, ‘Cäme mete lui irecu ätumuta mete tääpume cirege lenaja,’ yepä weene te itu setatrongärumeye epu puupu me ero-maame cina luma lämletneräjininusi!”

⁴⁷Yoo, piba iyeta bimu gaabegabe Yeesu biname bine yaabiberäjemuge iiwäreja mete caale bora puutucu je. Modamoda iiwäreja biname, cotre abiberäja biname, piyepu nuuja mope biname cina singi ge teebine aglime, ⁴⁸yepä teepi padare ne lica jepänisi peei ne waweneme, ingle iyeta biname cina baborage singi teeme mene ätecijame.

Ätemla Yeesu me Conocäco poto cidi me Tabe Mule bine Wawenecame

(Matayo 21:23-27; Mareko 11:27-33)

20 Nuuja bimu, Yeesu liba puga ge iiwäreja mete caale bora je biname bine ebiberäjemige piyepu Miiji Mene jejananemige, piba modamoda iiwäreja biname piyepu cotre abiberäja biname cina nuuja modamoda biname cama teeme bau me seclige, ²jejisi egä, “Cibibine nijini, mäame ngena conocäco pisi nyene ai mule bine wawenecame? Laati bau ca gyene mäame conocäco?”

³Yeesu jejemige egä, “Yoo, cäme ätemla cuta pisi nyene weeme tääpume. Cebine najeye, ⁴laati te Yoane ne conocäco yääcärepi tabe biname bine niye ca äcisejame, Acejiyame te coo nää biname bine?”

⁵Siige, teepi teemeteme mene jitransi egä, “Mine lipu jejenisi? Mine liba jejenisi egä, ‘Yoane me conocäco lui Acejiyame bau ca gyene,’ tabe piba njenininige egä, ‘Cije weene ngena name pi piba Yoane ne lica jäätrungepeye?’ ⁶Yepä, mine liba apu jejenisi egä, ‘Yoane me conocäco lui biname bime cabu ca gyene,’ piba ai biname tomi te mibibine kula ca nibyecrininisi, ingle teepi jitru-ngenisi egä Yoane lui Acejiyame me mename biname ge.” ⁷Siige, teepi Yeesu ne jejisi egä, “Cine umle lica gemi laati te Yoane ne conocäco yääcärepi biname bine niye ca äcisejame.”

⁸Yeesu teebibine jejemige egä, “Piba cane cuta weebibine lica jijenininine

laati te cebine conocäco näcärepi ai mule bine wawenecame.”

**Ngene ca Agli Mene Calwacupi Ire
Atwi Biname bime poto cidi me**

(Matayo 21:33-46; Mareko 12:1-12)

⁹Yeesu piba biname bine ai ngene ca agli mene jejemige egä, “Yepä biname te waina gije bine itemige. Tabe kaakesea biname bime ime cabu ecitige ire atwime, kämäge gaabegabe teepi te poto kuu teebine ceeraname. Tabe piba teeme gawe ne sebmalige leca padare cama. ¹⁰Yoo, padare liba tatarantige waina kuu ngade awacame, tabe pui yageyame te kaakesea bägrä ne jityepige teeme poto kuu bine waadena calwacupi ire atwi biname cabu ca. Yepä, pui calwacupi ire atwi biname cina pui kaakesea bägrä ne etemeläjisi, piba ime taatu jityepisi teeme babo biname bau me. ¹¹Calwacupi yageyame te piba nuuja kaakesea bägrä ne cuta jityepige, siige calwacupi ire atwi biname cina cuta teebine etemeläjisi, ajiri me jewenisi, piba cuta ime taatu jityepisi. ¹²Calwacupi yageyame cuta nuuja kaakesea bägrä ne jityepige; siige, pui calwacupi ire atwi biname cuta teebine niiya jewenisi, calwacupi cabu ca piba iyecräjisi. ¹³Piba calwacupi yageyame te jiicige egä, ‘Cane ngena pa jaawenepene? Cäme ngenecurage bägrä ne pama miiji cane ätyepa. Teepi pama teebine opo gaabe me ecitenisi.’ ¹⁴Yepä, calwacupi ire atwi biname cina yageyame me bägrä ne liba jepänisi, piba teemeteme ajananinisi egä, ‘Age sena yageyame me bägrä. Tabe te ai calwacupi ne cire yaacatepi. Mine pa yaaglesi, siige calwacupi mime yene.’ ¹⁵Siige, teepi puma cita ca pui bägrä ne calwacupi cabu ca iyeblyngtisi, piba budre me eglisi.”

Yeesu piba itemlemige egä, “Siige, Pui calwacupi yageyame te ngena ne pa

jaawenepi calwacupi ire atwi biname bime täápume? ¹⁶Tabe pa tädepi, pui biname bine budre me pa yaaglecemepi, piba teeme calwacupi ne nuuja biname bine pa jaajemepi ire atwime.”

Siige, biname cina liba peei mene itecijemige, jiicisi egä, “Peei te pepu gone äbita!”

¹⁷Yeesu piba teebibine ire jetwemige, itemlemige egä, “Piba ngena gyene ai Oogäräneji Mene me aboclomta? Mene egä:

‘Lui kula ne raranga biname cina jigiyisi, baborage bäbitige iyeta nuuja cabu ca.’

¹⁸Cane säne pui kula piyepu iyeta biname lui cina cäme papa cabu pa yaatrametnemepesi, teepi cuta pa laglemeläjipesi. Cäme kokre te liba yepä biname cabu kula pana pa saatramepi, pui biname te secre pana pa lapliweräjepi.”

**Ätemla Täks Rarekaake
Ceera poto cidi me**

(Matayo 22:15-22; Mareko 12:13-17)

¹⁹Siige, cotre abiberäja biname piyepu modamoda iiwäreja biname cina singi Yeesu ne puiage padare cabu oomlaname, ingle teepi opo ewatnisi egä peei ngene ca agli mene lui teeme poto cidi me. Yepä teepi biname täápume wälu ge, ingle peei biname tomi te singi ge Yeesu täápume. ²⁰Teepi peei name pi teebine ire ca ecananisi, piyepu teeme poto biname bine jityepemisi Yeesu bau me sinäme abiberäjame. Teepi singi Yeesu ne teeme mene cabu ca oomlaname, piba Rooma cabu ca mope biname me kokre ime cabu acitame. ²¹Peei name pi pui sinäme abiberäja bägrä cina Yeesu ne itemlisi egä, “Abiberäja biname, cine umle gemi mäame mene piyepu abiberäja lui conocäco gyene. Cine umle gemi egä iyeta biname lui yepä pana gemi mäame opo gaabe je, lica nuuja te baborage,

yepä maane iyeta biname bine toraca mene yaabiberäjemute Acejiyame me gaabe poto cidi me. ²²Yoo, maane cibibine nijini, nää miiji gyene cine täks rarekaake Rooma Babo Mope Biname Siisa ne ceerame, coo miiji lica gyene ceera?”

²³Yepä, Yeesu opo ewatnige egä teepi singi teebine mene cabu ca oomlaname, siige teebibine jejemige egä, ²⁴“Yepä bulubulu rarekaake secani! Laati me opo piyepu laati me ngii, laati me cewecu pisi nyene ai rarekaake cabu?”

Teepi jejisi egä, “Siisa teemi yene.”

²⁵Yeesu piba jejemige egä, “Yoo, lui gwidape gemi Siisa me, teebine ecäreye pui, piyepu lui gwidape gemi Acejiyame me, teebine ecäreye pui.”

²⁶Siige, teepi äblicäco teebine teeme mene cabu ca oomlana puma biname bime sobe cabu. Siige, teepi mutäcäco äbitininisi Yeesu me mene name pi, bojä jegemige.

Ätemla Mene Budre cabu ca Arpinera poto cidi me

(Matayo 22:23-33; Mareko 12:18-27)

²⁷Piba poto Sadukea sigu biname cina Yeesu bau me seclige. Yoo, Sadukea biname cina apu jiiçusi egä, “Biname cina lica budre cabu ca cirege arpinera.” Yoo, teepi Yeesu ne itemlisi egä, ²⁸“Abiberäja biname, Moose te cotre ne mime täápume soogäruji egä, ‘Biname te liba budre läbituge, coga ne bägrä cäco twaabmaluge, teeme igane te miiji cuubla ne acata bägrä wawename teeme naane me ngii täápume.’ ²⁹Yoo, seben naniganewale icrajuji. Naane te coga ne ocatige, siige bägrä cäco budre äbitige. ³⁰Piba teeme gomecayame igane te pui cuubla ne ocatige, siige bägrä cäco cuta budre äbitige. ³¹Pepu cuta äbitige puma cita ca gomeyame täápume, piyepu iyeta teeme iganewale bime täápume, iyeta seben teepi budre

äbitininisi bägrä cäco. ³²Ingwe ca pui magebi te cuta budre äbitige. ³³Yoo, pui bimu cabu budre biname cina liba cirege arpinera ireclotame, piba tabe laati me coga cirege lenaja, ingle iyeta pui seben nanigane cina teebine ocananisi teeme coga täápume?”

³⁴Yeesu teebibine jejemige egä, “Yoo, ai gawecewe ireclota cabu magebi rooriye cama lawadrininusi. ³⁵Yepä, pui magebi rooriye lui cina ibibi gemi cirege arpinera ciige ireclota cabu lenajame, teepi puma lica awadrecä, ³⁶cuta puma biname cina lica budre cirege äbita. Teeme ireclota lui Acejiyame me mename seemo pana budre cäco. Teepi Acejiyame me bägrä gemi, tabe lui bine ituge budre cabu ca arpinera ten cama iyeteta lenajame. ³⁷Yoo, Oogäräneji Mene, Moose lui itu soogäruji, pei cabu mene cuta pisi nyene budre biname me arpinera poto cidi me. Pui padare cabu Moose te jeclajutuji ayeji uli gome, tabe mime Yageyame me mene itecijuji, ingwe ca yoogäruji egä, ‘Cane Abrahamo, Isacako, Yakobu naabibime Acejiyame gäne.’ ³⁸Yoo, Acejiyame lui ireclota cama biname bime Acejiyame gyene; tabe lica budre biname bime Acejiyame, ingle biname cina lica iyeteta budre, yepä iyeta biname täápume ireclota cuta pisi nyene.”

³⁹Puma cita ca poto cotre abiberäja biname cina jejisi egä, “Abiberäja biname, maane miiji tiicite!” ⁴⁰Yoo, pui padare cabu ca biname cina singi lica teebine cääri ätemlejame.

Keriso Laasi Nyene

(Matayo 22:41-46; Mareko 12:35-37)

⁴¹Yeesu teebibine jejemige egä, “Biname cina lipu jiiçemusi egä, ‘Keriso biname bine lui te niiya cabu ca cire yäasecräremepi, tabe Daawida me ingle cabu ca pa tädepi?’ ⁴²Yepä, Daawida

teemämu jiićenige Salamo uupera peba cabu egä,

‘Yageyame te cäme Yageyame ne jejuji: Maane adnati cäme camu poto cidi ca, ⁴³ ngälu cane mäáme cabuyame bine mäáme ernge gawe me cire yaacranemepene.’

⁴⁴ Yoo, Daawida teebine einuji teeme Yageyame ca. Cije Keriso te piba lipu Daawida me kaakesaare gyene?”

**Yeesu Umle Mene Jejanaanemige
Cotre Abiberäja Biname
bime Mule poto cidi me**

(Matayo 23:1-36; Mareko 12:38-40)

⁴⁵ Iyeta biname cina liba Yeesu me mene jiteciijisi, tabe teeme abiberäja bägrä bine jejemige egä, ⁴⁶ “Cängena ire cotre abiberäja biname bime täápume. Teepi singi gemi teeme lecaleca cäbletääpe cama otnetnejame, piiyepu biname bime bau ca awabla piiyepu awepyeräja päpäna aletna puupu cabu. Teepi singi gemi modamoda biname bime puupu cabu adnaterame abasecretna mete cabu, cuta piiyepu soriyomu ne liba yaaclitusi, teepi ladna-tärüge miijirage puupu cabu. ⁴⁷ Teepi cuublacubla bine baborage rarekaake ngälu yääcäremusi, pepu pi teeme gwidape piiyepu mete iyeta jäämlemusi, piba teepi lecaleca irecu ätumuta jaawenemusi biname bime sobe cabu. Yoo, teepi teeme mage mäpu daremu ne cirege päpäna!”

Cuubla me Owecu Gwidape

(Mareko 12:41-44)

21 Yeesu ire acitige, jepänemige dogwe biname bine lui cina rarekaake ebäcnemisi iiwäreja mete rarekaake acrana gwidape cabu. ² Tabe piba yepä owecumete cuubla ne jopänige lui te neeneni matimati rarekaake ääsinglantige pui rarekaake acrana gwidape cabu. ³ Siige, tabe

abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Cane toraca mene jijenininine, ai owecumete cuubla te baborage becitige iyeta pui nuuja biname cabu ca. ⁴ Pui nuuja biname bime rarekaake lui bucurage gemi, piiyepu peei cabu ca teepi poto bine ecärisi, yepä cuu-bla te becitige iyeta teeme lui pisi nyene lenaja täápume.”

**Yeesu me Mene Iiwäreja
Mete ligareca poto cidi me**

(Matayo 24:1-2; Mareko 13:1-2)

⁵ Poto abiberäja bägrä cina mene abaitninisi iiwä-reja mete poto cidi me egä pui mete me opo jamyacu ge, oplacmeläja kula ca rarangä-neji ge, piiyepu biname cina miijimiji gwidape Acejiyame ne ituge ceera peei mete cängena wawename. Yeesu piba teebibine jejemige egä, ⁶ “Weene ire iyeta ai miiji-miji gwidape, padare te cirege atyaramta liba iyeta ai kula bine teeme puupu cabu ca cirege äyebloga. Yoo, iyeta cirege iisabeja.”

Mäpu cina Lipu Cirege Otni

(Matayo 24:3-14; Mareko 13:3-13)

⁷ Abiberäja bägrä cina teebine itemlisi egä, “Abiberäja biname, ai mule te liba pagege äbita? Mine lipu peei padare ne pagege opo awatna?”

⁸ Yeesu jejemige egä, “Cängena ire! Piba nuuja te lica weebibine ingletnäjinuge, ingle bucurage biname cina cäme ngii cabu pa twaatnipesi, mene pa jiiçemepesi egä, ‘Cane age säne tabel!’ coo piiyepu, ‘Padare bii tatyaramtigel!’ Yepä, pepu biname bime mene gone jäätecijemuye. ⁹ Cuta piiyepu, weene liba idre pa itecijanipi egä, ‘Biname cina teeme mopeyame ne cubu cama iyeblogtisi,’ coo, ‘Biname cina cubu jiićenisi,’ piba wälu gone läbitininuye. Pepu mule pa läbitipesi, yepä ai padare me ngäluugaabe cäro camu gyene.”

¹⁰Tabe piba jejemige egä, “Yepä gawe biname cina nuuja gawe biname cama cubu cire jiicepesi, piiyepu yepä mope biname te nuuja mope biname cama cubu cire jiicepäsi. ¹¹Modamoda ocneja piiyepu gane padare cina cewe maramara cabu ta cire twaatnipesi. Niya pita cina cire twaatnipesi biname bine oomläjecame. Wälu cama cewecu gwidape dume cabu cirege aboclomäja. ¹²Yepä, ai mule cina liba camu ge äbitena, peei niinäce gaabe me, biname cina weebibine pa joomläjicipesi, mäpu cabu pa icranipesi. Teepi weebibine maramara abasecretna mete cabu pa iwadipesi atrana täapume, piba krokeciye mete bora pa ibäcnipesi. Weene mope biname piiyepu nuuja modamoda biname bime opo gaabe pa jiclajutipi cäme ngii name pi. ¹³Piba peese nyene weeme padare Miiji Mene teebibine jajanename. ¹⁴Yoo, weeme ngene atwanena yaacituye, piba bucurage maramara ngene atwanena gone pui padare cabu egä ngena mene teebibine awecnistame, ¹⁵ingle cane te umle piiyepu mene pa icäripene. Piba iyeta weeme cubuyame cina äblicäco pui mene aina, coo äseblecäja. ¹⁶Yoo, weeme ätrunga cäco inglewale piiyepu binamewale cina weebibine weeme cubuyame bime ime cabu pa icäripesi, lui cina weeme poto bine cuta budre me pa yaaglecemepesi. ¹⁷Iyeta biname weebibine pa jimugetnipesi weeme cäme bau ätrunga name pi. ¹⁸Yepä, teepi äblicäco weeme ireclota papa acata Acejiyame liba singi lica weeme budre täapume. Teeme kokre epu baborage gyene egä tabe ibibi cuta iyeta weeme edingäli cängena ire atwime. ¹⁹Peei name pi weeme ätrunga cabu cängena jiclajutinuge ngälu weene iyeteta ireclota cabu äbäcname.”

**Yeesu Cerämu Mene Jejemige
Yerusalema ne Iigareca poto cidi me**
(Matayo 24:15-21; Mareko 13:14-19)

²⁰Yeesu jejemige egä, “Yoo, weene liba bucurage cubu biname bine cire jepänemepeye Yerusalema cewe ne jewaclomäjenisi, piba weene umle gemi egä padare te mameta me täbitenige pui cewe ne iigarecame. ²¹Piba pui biname lui cina Yuudea gawe cabu icrajininige, teepi miiji podo cabu me uucratna; piiyepu lui cina babo cewe cabu icrajininige, teepi miiji cewe abmala; piiyepu lui cina babo cewe kaake poto je icrajininige, teepi miiji lica cewe me äbäcname, yepä cudecewe me miiji uucratna. ²²Ingle pui padare cabu Yerusalema cewe biname cina mäpu daremu cirege päpäna, piba Oogäräneji Mene te ibibi me cire läbitepi. ²³Ogi nemi pui padare cabu lui mämpumäpu magebi piiyepu bägrä ngame meeramera magebi. Mage mäpu padare cire tädepi ai gawecewe cabu me; ai biname cina mäpu daremu cire jääpänepesi. ²⁴Cubuyame cina poto bine cubu turikä ca cire yaaglecemepesi, piiyepu nuuja bine ätäyäneji cire jäätyepäjemepesi iyeta gawe maramara cabu me. Siige, nuuja gawe biname cina Yerusalema cewe ne cire yiiiglicnäjepesi, piiyepu pui gawe ire jaatwepesi, ngälu pui biname bime padare cire lapirepi.”

Yeesu me Acnenuta poto cidi me

(Matayo 24:29-31; Mareko 13:24-27)

²⁵Yeesu piba jejemige egä, “Maramara cewecu cina cire tateplengäjipesi bimu cabu, piiyepu mabye, wale cabu je. Ai gawecewe cabu, maramara gawe biname cina ngenecu niya cire läbitipesi. Teepi wälu name pi cuta mutäcäco cire läbitipesi, malu te liba uule mumwämu cama cire tädepi, cuta piiyepu gobe gotäte te babo uule kuu ne cire saa-

canepi. ²⁶Yoo, poto biname cina irecu cire laboclomäjipesi wälu name pi, teepi liba cire jääpänanepesi lui niiya cina totninisi gawecewe iyeta poto ta. Ingle dume cabu lijaliija kokre gwidape piti nemi, pui bine teeme otnetneja gaabe cabu ca cire yääyecräjemepi. ²⁷Piba cane säne lui te Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine, cane piba carbe cabu cire täinepene baborage kokre piiyepu jamyacu apaclyera cama. ²⁸Yoo, ai mule cina liba cire gije labacitipesi, piba weene abujängipeye, piiyepu mope ewepengäjemepeye, ingle weeme äsecerera piba mameta gyene Acejiyame bau otnime.”

Ngene ca Agli Mene Piigi Uli poto cidid me

(Matayo 24:32-35; Mareko 13:28-31)

²⁹Yeesu teebibine piba ai ngene ca agli mene jejemige egä, “Jepänemeye piigi uli piiyepu iyeta nuuja uli bine. ³⁰Kirece laame cina liba täsuge, weene piba umle egä kämäge mameta birige. ³¹Pepu pana weene liba pui mäpu mule bine cire jääpänemepeye, weene piba umle cirege äbita egä Acejiyame me biname bine waadena padare te mameta gyene.

³²Cane weebibine toraca jijenininine egä biname lui cina ireclota page ai taje, teepi iyeta budre lica cirege äbita, ngälu iyeta ai mule cina liba cire läbitipesi. ³³Yoo, dume piiyepu gawe cirege apira, yepä cäme mene te lica cirege apira.”

Yeesu Jejemige egä Ireire Lenajame

³⁴Yeesu cuta jejemige egä, “Weene ireire inajipi! Miiji lica cäme acnenuta bimü te weebibine buduma mule cabu oomlaname. Weeme ngene atwanena gone acrana singisingi mule cabu, coo sice nänäja cabu, coo piiyepu ngenecu mäpu cabu ai gawecewe me gwidape poto cidid me. Piba pui bimü te weebib-

ine lica buduma mule cabu ädära mage, cuta piba dici pana weebibine pa jibre-cipi. ³⁵Ingle pui bimü te cire tädepi iyeta biname bime bau me lui cina ai gawecewe cabu yaacrajuge. ³⁶Peei name pi ire cama cängena inajipi, piiyepu Acejiyame ne yaawejanuye kokre ceerame iyeta pui gwidape cabu ca cängena äsecerame, piba cäme opo gaabe je aclajutäjame, cane lui te Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine.”

³⁷Siige, pui poto bimü gaabegabe Yeesu biname bine yaabiberäjemuge iiwäreja mete caale bora je. Ciiye liba, tabe babo cewe cabu ca tasatuge Olibi Podo cabu lenajame. ³⁸Kroke gaabegabe, iyeta biname cina iiwäreja mete me cuta yaacluge teeme mene ätecijame.

Gläümü Jecijemige Yeesu ne Aglime

(Matayo 26:1-5; Mareko 14:1-2; Yoane 11:45-53)

22 Trii padare mameta ge Israela biname cina liba uutneca cäco buluduu bine yäärwäjemusü, lui deedei teepi Äsuplengta Trii ca yaainusi. ²Yoo, iiwäreja babo biname piiyepu cotre abiberäja biname cina singi gaabe ne päpäname Yeesu ne aglime, yepä biname bime name pi wälu, teepi singi ogä oomlaname.

Yuuda Mene Jewenige Yeesu ne Awabame Budre täapume

(Matayo 26:14-16; Mareko 14:10-11)

³Yuuda lui yepä ge Yeesu me twelb abiberäja bägrä cabu ca, teeme nuuja ngii Isakariyota. Satani te Yuuda me ngalebora me abacitige. ⁴Tabe piba modamoda iiwäreja biname piiyepu iiwäreja mete awamuta mope biname bime bau me ädige, ten cama mene jicemige lipulipu Yeesu ne teeme ime cabu acitame. ⁵Siige, teepi gege ge teeme ätityera täapume, mene je-

jisi rarekaake daremu teebine ceerame.
⁶ Yuuda teeme mene ecatige, miijirage padare ne jirngige Yeesu ne teeme ime cabu acitame, biname sobe liba lica ge.

**Yeesu Teeme Neeneni Abiberäja
 Bägrä bine Jäätyepige
 Äsuplengta Trii Wawename**

⁷ Teepi uutneca cäco buluduu bine yäärwäjinusi seben bimu ngalebora, siige pui padare me niinäce bimu te tädige teepi liba maamoi plongo bine yaaglecimusi Äsuplengta Trii deedei wawename. ⁸ Yeesu te Peteru naabi Yoane jaajige egä, “Weene iclege mime deedei amacetnäjäme Äsuplengta Trii tääpume.”

⁹ Teepi teebine itemläsi egä, “Maane singi cine ai deedei ne luma wawename?”

¹⁰ Tabe jaajige egä, “Cängena näte-cijeye. Weene liba babo cewe me abaciteniye, piba weene biname ne jepä-neniye niiye iitana cabu ca lui te tac-nenige. Weene teebine ingwe icwep-eye, tabe lui mete me abacitenige, weene peei mete me cuta abacitepeye, ¹¹ pui mete yageyame ne jejepeye egä, ‘Cime mene pisi nyene Abiberäja Bi-name bau ca egä: Puupu lese nyene cane cäme abiberäja bägrä cama Äsuplengta deedei äbitame?’ ¹² Tabe piba baborage cabu puupu ne jiwabenige lui iyeta gwidape cama gyene. Weene puma deedei emacetnäjämepeye!”

¹³ Siige, teepi aaclige, iyeta gwidape ibibi jepänemäsi Yeesu lipu teebibine jaajige. Teepi puga äsuplengta deedei ne emacetnäjäsi.

**Yeesu Teeme Abiberäja Bägrä
 cama Aareto ne Erwige**

*(Matayo 26:26-30; Mareko
 14:22-26; 1 Korinito 11:23-25)*

¹⁴ Yoo, padare liba tatyaramtige, Yeesu dade gome adnatige teeme

twelb ätyepäneji biname cama. ¹⁵ Tabe teebibine jejemige egä, “Cane baborage singi ai Äsuplengta deedei weene cama äbitame. Cane ebä jepänenine mäpu padare ne, yepä niinäce cane weene cama deedei äbitenine. ¹⁶ Cane weebibine jijenininine egä cane ai äsuplengta deedei ne ingwe ca lica pa yaarwepene ngälu teeme aboclomta toraca me cire läbitepi, cane liba biname bine niiya cabu ca äsecraram, Acejiyame me waadena cabu äbäcname.

¹⁷ Yeesu kwäye ne ecatige, Acejiyame ne eso ecäriige, piba jejemige egä, “Weene ecateye, iyeta eneye. ¹⁸ Yoo, cane weebibine jijenininine egä cane waina niiye ne cuta cääri lica pa yaanepene ngälu padare te cire tatyaramtepi Acejiyame te biname bine waadename.”

¹⁹ Tabe piba buluduu ne ecatige, Acejiyame ne eso ecäriige, itrecige, teebibine ecäremige, jejemige egä, “Ai lui cäme tääpe gyene lui weeme tääpume budre äbitenine. Erweye, cebine ngene apec-name.” ²⁰ Deedei ingwe ca, tabe yepä pana mule ca kwäye ne ecatige, jejemige egä, “Ai kwäye te klaje jec-nenige weeme tääpume Acejiyame lui kirece mene ituge jaji biname bine ni-ya cabu ca äsecraram, cäme uudi liba tapirenige.

²¹ Yepä, ire! Biname lui te cebine cäme cubuyame bime bau me nawabenige, tabe age sena mine cama ai dade cabu. ²² Yoo, cane lui te Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine, cane budre me ädenine, ingle Acejiyame te singi gyene cane peei ne wawename. Yepä, mage mäpu gyene teeme tääpume lui te cebine cubuyame bime tääpume nawabenige!”

²³ Siige, abiberäja bägrä cina teeme-teme ätemläjinisi egä, “Mime tomi cabu ca laasi nyene, lui te peei ne jewenenige?”

Toraca Babo Biname Lipu Gyene

²⁴ Abiberäja bägrä cina jicelisi egä teeme cabu ca lui te babo biname me pagege äbita. ²⁵ Yeesu peei name pi jejimige egä, “Ai gawecewe mope biname cina teeme biname bine babo kokre cama ire jaatwemusi, piyepu biname cina teebibine yaainemusi ‘Babo Ätityera Biname.’ ²⁶ Yepä, gone teeme pana mule ne yaacatuje. Eewe, weeme cabu ca laasi nyene baborage, tabe miiji matikolä pana äbita, piyepu weeme babo biname tabe miiji kaakesea bägrä pana lenajame. ²⁷ Yoo, laasi nyene baborage ai neeneni cabu ca, nää biname lui te ladnatuge deedei äbitame, coo biname lui te deedei teeme bau me yaawaduge? Yoo, tabe sine baborage lui te ladnatuge, yepä cane lui weeme täapume epu pana gäne weeme kaakesea bägrä liyepu.

²⁸ Yoo, weene cebine lica ituge abmala mine liba mäpu bine jääpänanemepesi, ²⁹ cuta epu pana căme Babe te lipu cebine conocăco ituge ceera cane biname bine waadename, cane cuta pepu weebibine conocăco cirege ceera weene biname bine waadename. ³⁰ Weene piba cabucewe je căme dade cabu deedei cirege äbita piyepu niiye nänäja căme waadena padare cabu. Weene babo pupu cabu cire adnatäripeye Israela biname bime twelb ingle biname bine atraname.”

Yeesu piyepu Peteru

(*Matayo 26:31-35; Mareko 14:27-31; Yoane 13:36-38*)

³¹ Yeesu jejige egä, “Simona, Simona, cebine näteciji! Satani teeme singi bii jepänige weebibine iyeta apicetnerame, epu pana calwacupi biname te kuu bine mälwä lipu jäämlecäjemuge miiji kuu taatu waadename. ³² Yepä, Simona, cane

cuta mäame täapume ituge awejena egä maane lica mäame ätrunga ne abmalame. Maane liba pui apicetnera cabu ca pa tacnenutepete, piba maane mäame binamewale bine cuta ngenecu kokre jebenemepi.”

³³ Peteru jejige egä, “Yageyame, cane amacetnäjäneji gäne maane cama ot-nime krokeciye mete cabu me, coo budre äbitame.”

³⁴ Yeesu piba jejige egä, “Peteru, cane meebine naajenine egä maane cebine nesae gääbu nainenite, paulo te ingwe ca ala sengenenige.”

Yeesu Abiberäja Bägrä bine Umle Mene Jejemige egä Äsädeca te Teeme bau me Pa Tädepi

³⁵ Yeesu piba teeme abiberäja bägrä bine itemlemige egä, “Pui niinäce padare cabu, cane liba weebibine jityepäjipene rarekaake căco, bulu diiba căco, cuta piyepu ernge gwidape căco, nää weeme singi puga ge nuuja gwidape täapume?”

Teepi jejisi egä, “Cine singi lica ge nuuja gwidape täapume.”

³⁶ Yeesu jejemige egä, “Yepä, page laati me bulu diiba piyepu rarekaake piti nemi, tabe miiji ten cama waadena. Piyepu cuta laati te cubu turikä căco gyene, tabe miiji aletname teeme acwaba căbletääpe ca. ³⁷ Cane weebibine jijenininine egä Oogäräneji Mene te căme poto cidime miiji ibibi äbitame egä, ‘Teebine ecitenisi conocono biname cama yepä.’ Yoo, ngena mene căme poto cidime oogäräneji gyene, toraca me äbitenige.”

³⁸ Abiberäja bägrä cina piba jejisi egä, “Yageyame, age tegi neeneni cubu turikä.”

Tabe jejemige egä, “Siige, ibibi gyene!”

Yeesu Olibi Uli Podo cabu Irecu Ätumutige

(Matayo 26:36-46; Mareko 14:32-42)

³⁹ Yeesu piba cewe ne sebmilige, Olibi Uli podo cabu me ädige, teeme bimu gaabegabe mule lipu ge. Teeme abiberäja bägrä cina teeme ingwe ca eclige. ⁴⁰ Tabe liba teeme singi puupu ne joomlige, piba teebibine jejemige egä, “Acejiyame ne ewejaneye egä weene apicetnera cabu ca lica pagege atrametna.”

⁴¹ Tabe piba matikolä äyebtingtigi teeme bau ca, epu pana kula me ajara leca liiyepu. Tabe kokorare ääpednutige, Acejiyame ne ewejanige egä, ⁴² “Cäme babe, maane liba singi gäte, ai mäpu ne iyebtingti cäme bau ca, yepä gone jaawenute cäme singi ne, määme singi ne jewenepi.” ⁴³ Piba mename seemo te cabucewe ca teeme bau me taboclomtige teebine kokre ceerame. ⁴⁴ Yeesu baborage ngenecu mäpu cama ewejanige. Teeme mlage cina uudi ipecu pana sitrametnemige gawe cabu.

⁴⁵ Tabe liba abujängtigi teeme irecu ätumuta cabu ca, teeme abiberäja bägrä bime bau me liba ädige, teebibine ute cabu jepänemige, ingle teepi mage ngenecu mäpu ge. ⁴⁶ Tabe teebibine jejemige egä, “Weene ngena ute gemi? Arpinärineye, Acejiyame ne ewejaneye egä weene apicetnera cabu ca lica pagege atrametna.”

Yeesu ne Joomlisi

(Matayo 26:47-56; Mareko 14:43-50; Yoane 18:3-11)

⁴⁷ Yeesu liba peei mene cabu jage, piba taatu biname sange te tatyaramtigi. Pui biname, ngii Yuuda, lui yepä ge twelb abiberäja bägrä cabu ca, tabe te opo jewenemige teebibine. Tabe Yeesu gome ädige teebine lakace cabu atecname, teeme awabla mule liiyepu ge.

⁴⁸ Yepä, Yeesu jejige egä, “Yuuda, cane lui te Acejiyame cabu ca tädujine, biname me äbitujine, nää maane cebine nawabenite budre me atecna cabu ca?”

⁴⁹ Yoo, Yeesu cama lui abiberäja bägrä cina liba jepänemisi ngena te pa läbitege, teepi jejisi egä, “Yageyame, nää cine miiji agleca cubu turikä ca?”

⁵⁰ Puma cita ca teeme yepä te iiwäreja mope biname me kaakesea bägrä ne jemomäntige turikä ca, camu poto tablame ne jeläcnutige.

⁵¹ Yepä, Yeesu jejemige egä, “Siige ai mule!” Tabe ime ne ecitige pui kaakesea bägrä me tablame cabu, teebine miiji me jewenige.

⁵² Piba pui modamoda iiwäreja biname piyepu poto iiwäreja mete awamuta mope biname, piyepu poto Israela modamoda biname bine, iyeta lui cina seclige Yeesu ne oomlaname, tabe teebibine jejemige egä, “Weene ngenome cubu turikä piyepu gabagaba cama naacliche, epu pana egä cane cubucubu biname gäne? ⁵³ Yoo, cane weene cama liba nanajuge iiwäreja mete caale bora bimu gaabegabe, weene piba singi lica cebine oomlaname. Yepä, ai lui weeme padare gyene, krokeciye te liba weebibine joomlinige waadename.”

Peteru Yeesu ne Jeinige

(Matayo 26:57-58, 69-75; Mareko 14:53-54, 66-72; Yoane 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Siige, teepi Yeesu ne joomlisi, teebine ecanisi Iiwäreja Mope Biname me mete me. Peteru cudecewe pana teebine ingwe icwige. ⁵⁵ Poto biname cina muye yuungisi cole puupu cabu puutucu je, puga adnatäreji icrajige, cuta Peteru teeme gome adnatige. ⁵⁶ Yepä mete kaakesea ngulebägrä te teebine jepänige, muye apaclyera cabu adnatäneji ge. Tabe teebine cängena ewatnäjjige, piba jiicige egä, “Ai biname te ten cama waatnuge!”

⁵⁷ Yepä, Peteru ainige, jojige egä, “Ngulebägrä, cane umle lica gäne tabe!”

⁵⁸ Matikolä ingwe ca, nuuja biname te teebine jepänige, jejige egä, “Maane cuta yepä teeme tomi cabu ca gäte!”

Yepä, Peteru jejige egä, “Ewe, cane lica!”

⁵⁹ Yepä awa ingwe ca cuta nuuja biname te kokre cama jiičige egä, “Toraca gyene, ai biname ten cama waatnetnäjuge, ingle tabe Galilaya biname gyene.”

⁶⁰ Yepä, Peteru te jejige egä, “Maane lui täapume jiičenente, cane umle lica gäne!”

Tabe liba camu peei mene iicema cabu jage, piba taatu paulo te ala sengenige.

⁶¹ Yageyame te tatatrongtige, Peteru ne conocäco ire jetwige, siige Peteru piba ngene jotwige Yageyame lui mene teebine bii jejige egä, “Page paulo te ingwe ca ala sengenenige, niinäce maane nesae gääbu cebine nainenite.” ⁶² Siige, Peteru asatige, mage ele engenige.

Awamuta Biname cina Yeesu ne Niiya Bääclena me Jewenisi

(*Matayo 26:67-68; Mareko 14:65*)

⁶³ Lui biname cina Yeesu ne jewa-mutisi, teepi teebine niiya bääclena me jewenisi, piyepu jidnanenisi. ⁶⁴ Teepi teeme irecu icwabisi cäbletääpe ca, piba jejisi egä, “Nijini, laati te meebine noororige?” ⁶⁵ Teepi cuta bucurage nuuja niiya mene ca teebine jicnecisi.

Yeesu Israela Mutre Biname bime Opo Gaabe je

(*Matayo 26:59-66; Mareko 14:55-64; Yoane 18:19-24*)

⁶⁶ Bimu te liba tacitige, Israela mutre biname, epu egä modamoda iiwäreja biname piyepu cotre abiberäja biname, teepi abasecretnige, piba Yeesu ne ecanisi teeme opo gaabe je aclajutame, ⁶⁷ tee-

bine jejisi egä, “Nijini, nää maane Acejiyame bau ca Keriso säte?”

Yeesu teebibine jejemige egä, “Cane liba weebibine jijenininine, weene lica cäme mene ätrunga, ⁶⁸ cuta piyepu, cane liba weebibine itemläjinine, weene lica daremu mene awecnista. ⁶⁹ Yepä, ai padare cabu ca cane lui te Acejiyame cabu ca tädujine, biname me äbitujine, cane Kokre Acejiyame me camu poto ime cabu pa ladnatepene.”

⁷⁰ Teepi iyeta piba itemlisi egä, “Nää maane jiičite apu egä maane Acejiyame me Bägrä gäte?”

Tabe teebibine jejemige egä, “Yoo, weene toraca jiičemiye egä cane tabe säne.”

⁷¹ Teepi piba ajananinisi egä, “Ngänuge mime nuuja aitneja biname. Cine bii nitecijinige tabe lipu teemämu taitnige!” Siige.

Yeesu Pilato me Opo Gaabe je

(*Matayo 27:1-2, 11-14; Mareko 15:1-5; Yoane 18:28-38*)

23 Siige, pui abasecretnäneji biname iyeta abujängige, Yeesu ne ecanisi Rooma ca Mope Biname Pilato bau me. ² Puga teepi teebine aitnejame gije abacitinisi egä, “Cine ai biname ne jepänisi cime biname bine conocono abiberäja cabu ewademige. Tabe teebibine apu jejemige egä täks rarekaake gone ceera Babo Mope Biname Siisa ne, cuta piyepu jejemige egä tabe lui nuuja mope biname gyene, lui me ngii Keriso.”

³ Pilato teebine itemlige egä, “Nää, maane Israela biname bime mope biname säte?”

Yeesu jejige egä, “Yoo, maane peega bii jiičite.”

⁴ Puma cita ca Pilato te modamoda iiwäreja biname piyepu tomi cabu lui biname bine jejemige egä, “Cane lica nuuja ingle ne jepänine ai biname ne mäpu cabu acitame.”

⁵Yepä, teepi kokre cama Pilato ne jijiisi egä, “Teeme mara abiberäja cabu ca Yuudea gawe iyeta poto ta tabe biname bine giri jaacranimuge teeme singi acatame. Tabe mene jajanename gije itu labacitepi Galilaya gawe cabu, cuta puma cita ca tädumi aimopi.”

Yeesu Mope Biname Heroda me Opo Gaabe je

⁶Pilato liba peei mene itecijige, piba itemlemige egä, “Ai, nää Galilaya biname gyene?” ⁷Tabe liba umle äbitige egä Yeesu lui Galilaya probins cabu ca ge, Heroda luma mope biname täöpume enajenige, piba teebine Heroda bau me jityepige, ingle pui padare Heroda cuta Yerusalema cewe cabu enajige. ⁸Yoo, Heroda te gege äbitige Yeesu ne päpäname, ingle tabe mene ituge ätecija Yeesu poto cidi me, peei name pi leca padare cama tabe singi ge teebine päpäname. Tabe babo singi ciitaca mule päpäname Yeesu bau ca, ⁹siige teebine bucurage mene ca itemläjige, yepä Yeesu nuuja daremu mene lica jewecnistige. ¹⁰Yoo, modamoda iiwäreja biname piyepu cotre abiberäja biname cina abujängisi, teebine mage kokre mene ca jeitnäjisi. ¹¹Heroda teeme cubu biname cama piba Yeesu ne niyarage bääclena me jewenisi piyepu niyaniya mene jicemisi teeme poto cidi me. Teepi mope biname me sasa cäbletääpe ca esigrisi, teebine pui cama sewecnistisi Pilato bau me. ¹²Yoo, pui bimu cabu Heroda naabi Pilato biname me äbitäsi. Peei niinäce gaabe me teepi cubuyame ge.

Pilato Yeesu ne Budre me Jitranige

(Matayo 27:15-26; Mareko 15:6-15; Yoane 18:39-19:16)

¹³Piba Pilato te modamoda iiwäreja biname, mope biname, piyepu iyeta biname bine ala tesoglecemige abasecret-

name, ¹⁴teebibine jejemige egä, “Weene ai biname ne secaniye cäme bau me, piyepu cebine najiye egä tabe biname bine niija mule bine yaabiberäjemuge lui gemi cotre kaake poto ca. Cane teeme ireclota bii jirngine weeme opo gaabe, yepä lica jepänine nuuja niija ne teeme bau ca iyeta weeme aitneja mene cabu ca. ¹⁵Cuta Heroda piyepu, tabe nuuja niija ne lica jepänine teeme cabu, peei name pi teebine cuta sewecnistige. Ai biname te nuuja niija ne lica ituge wawena lui ibibi gyene teebine budre daremu ceerame. ¹⁶Cane peei name pi cäme cubu biname bine pa jaajemene teebine adnaname, piba asatame.” ¹⁷Yoo, Pilato iyeta kämäge gaabegabe apu läbitanuge, tabe yepä biname ne krokeciye mete cabu ca saasatuge äsuplengta trii padare cabu, Israela biname cina lui biname täöpume singi.

¹⁸Siige, iyeta biname cina pui tomi cabu ala abayaninisi egä, “Ai biname ne budre me eglepi! Baraba ne sisati cime täöpume!” ¹⁹Yoo, pui biname Baraba te cubu ituge iicana Yerusalema cewe ngalebora cewe mope biname me kaake-sea biname cama, cuta piyepu tabe nuuja biname ne ituge agli, peei name pi krokeciye mete bora me itu yaacitepi.

²⁰Siige, Pilato te singi ge Yeesu ne asatame, peei name pi biname bine cääri jejemige peei poto cidi me, ²¹yepä teepi jäje ala abayanenisi egä, “Baarge uli cabu jibyecreye; baarge uli cabu jibyecreye!”

²²Yepä, Pilato teebibine nesae me jejemige egä, “Tabe ngena niija ne ituge wawena? Cane teeme cabu nuuja niija ne lica jepänine lui ibibi gyene teebine budre daremu ceerame! Cane cäme cubu biname bine pa jaajemene teebine adnaname, piba pa yaasatene.”

²³Yepä, pui biname cina ala abayaninisi egä teebine baarge uli cabu toto ca äbyecrame. Siige, teeme kokre mene

te ibibi äbitige, ²⁴Pilato piba mene jejemige biname bime singi wawenname Yeesu ne budre me acitame. ²⁵Teepi lui biname tääpume singi, tabe teebine isatige, lui ne cubu name pi piyepu biname agli name pi krokeciye mete bora me acitäneji ge. Tabe Yeesu ne piba teeme ime cabu ecitige teepi teeme singi ne wawenname teeme tääpume.

Yeesu ne Baarge Uli cabu Jibyecrisi

(Matayo 27:32-44; Mareko 15:21-32; Yoane 19:17-27)

²⁶Siige, Rooma cubu biname cina Yeesu ne liba ecanisi cewe cabu ca, teepi piba opopa eyisi yepä biname cama, teeme ngii Simona. Tabe Kurene cewe biname ge, lui te babo cewe me tabacitenige calwacupi cewe cabu ca. Yoo, cubu biname cina Simona ne joomlisi, Yeesu me baarge uli ne teeme palace cabu ecitisi, teebine jejisi Yeesu me ingwe ca acaname.

²⁷Bucurage biname cina Yeesu ne ingwe icwisi. Puga ge poto magebi pui biname tomi cabu lui cina mage ele engenetnemige teeme tääpume. ²⁸Yeesu teeme bau me tatatrongtige, jejemige egä, “Yerusalema magebi, ele gone căme tääpume, yepä weene miiji ele weeme tääpume piyepu weeme băgrä bime tääpume. ²⁹Ingle naace gyene padare te cire tatyaramtepi, biname cina piba cire jicemepesi egä, ‘Lipu gege gemi peei magebi lui cina băgrä căco gemi, lui cina băgrä bine lica jäärngecusi piyepu băgrä bine lica ngame meeramera, teepi page cuta lica teeme băgrä bime măpu jepănanemisi.’ ³⁰Pui măpu padare cabu biname cina podo bine cire jaajemepesi egä, ‘Cibibine nitrugărineye!’ piyepu doro bine cire jaajemepesi egä, ‘Cibibine nicwabărineye!’ ³¹Yoo, teepi cebine liba apu nawenenisi, cate uli pana nărgenisi, teepi piba weebibine lipu cire

jiwenipesi, weene lui cina maaje uli pana gemi?”

³²Rooma cubu biname cina cuta nuuja neeneni biname bine aacanisi Yeesu cama yepä padare cabu budre me wawenname, yepä pui neeneni lui niyiarage mule biname ge. ³³Teepi iyeta liba pui puupu cabu me atyarige, ngii Mopekaake, puga Yeesu ne baarge uli cabu toto ca jibyecrisi. Teepi pui neeneni niija mule biname bine cuta uli cabu jăäbyecrisi, yepä biname Yeesu me camu poto ca, cuta nuuja teeme säwăci poto ca. ³⁴Yeesu jejige egä, “Căme Babe, ai niija mule ne iyeblingti măăme ngene atwanena cabu ca, ingle teepi toraca umle lica gemi teepi ngena ne tewenenisi.”

Rooma cubu biname cina matimati kula cabu teeme ngii bine yoogăremisi, piba yiisabăjemisi pui kula bine umle äbitame egä teepi lipulipu Yeesu me căbletăăpe bine abelename. ³⁵Yoo, biname cina ire tääpume imyemutemige. Israela mope biname cina teebine niija băăclena me jewenanisi, jejisi egä, “Tabe nuuja biname bine niija cabu ca yăăse-crăremuge, tabe miiji cuta teemămu ai niija cabu ca asata, tabe liba toraca Acejiyame bau ca jajeji gyene Keriso tääpume!”

³⁶Rooma cubu biname cina teebine cuta niija băăclena me jewenanisi. Teepi teeme mameta me eclige, caapocapo waina niije singi ge ceerame, ³⁷piba jejisi egä, “Maane măămămu ai niija cabu ca asati, maane liba năă toraca Israela biname bime mopeyame găte!”

³⁸Yoo, ai oogăra mene teepi ecitisi Yeesu me baarge uli cabu mope gome egä, “Ai biname lui Israela biname bime mopeyame gyene.”

³⁹Siige, yepä pui niija biname lui Yeesu me wajwa je acitäneji ge, tabe cuta teebine jicnecige egä, “Maane lui Acejiyame me Keriso găte, năă? Piba ai

niiya cabu ca asati, cuta piyepu cibibine nisati!”

⁴⁰Yepä, pui nuuja te niinäceyame ne eblawäjige egä, “Nää, maane wälu lica gäte Acejiyame täápume? Mine iyeta yepä pana daremu cabu temi. ⁴¹Mime daremu lui conocäco gyene, mime ni- iya mule ibibi gyene, yepä tabe, nu- uja niiya mule ne lica ituge wawena. ⁴²Tabe puma cita ca Yeesu ne jejige egä, “Maane căme täápume ngene totwepi, maane liba biname bine waadename cire twaatnepi!”

⁴³Yeesu teebine jejige egä, “Cane meebine naajenine, maane page cane cama naanajenige Acejiyame me jamy- acu lenaja puupu cabu.”

Yeesu me Budre

(*Matayo 27:45-56; Mareko 15:33-41; Yoane 19:28-30*)

⁴⁴Yoo, bimu duusa liba äbitige, bimu te gawe me lica sepa-clyäriige, krokeci- iye te iyeta gawe ne sicwabige nesae awa cama. ⁴⁵Pui padare cabu baborage cäbletääpe lui iiwäreja mete cabu ate- cwanteji ge, pui te äderäriige, siige nee- neni pargi äbitäsi. ⁴⁶Yeesu piba babo ala abayige egä, “Căme Babe, căme seemo ne määme ime cabu ecitenine!” Tabe peei mene jiicige, siige budre äbitige.

⁴⁷Yoo, Rooma cubu biname bime mope biname te liba peei mule ne jepänige, Acejiyame ne ewepyeräjige egä, “Toraca, ai lui conocäco biname ge!”

⁴⁸Yoo, iyeta lui biname cina abase- cretnige puma ireme, teepi liba peei mule ne jepänisi, iyeta piba dare ad- naninisi, ngenecu mäpu cama äcnäriige mete me. ⁴⁹Yepä, iyeta lui cina um- leraige gemi Yeesum täápume, cuta pi- iyepu lui magebi cina ten cama sec- lumi Galilaya Probins cabu ca, teepi cud- ecewe pana amyemuteji icrajige peei mule bine päpäname.

Yeesu ne Gape cabu Ecitisi

(*Matayo 27:57-61; Mareko 15:42-47; Yoane 19:38-42*)

⁵⁰⁻⁵¹Puga ge yepä biname ngii Yoosepa, lui Israela biname bime matikolä cewe cabu ca, ngii Arimatea. Tabe conocäco, miiji biname ge lui Acejiyame me biname bine waadena padare ne jewagrijenige. Tabe Israela mutre biname bime abasecretna cabu ge, yepä singi lica ge teeme atrana piyepu waweneca Yeesu poto cidi me. ⁵²Tabe Pilato bau ädige, Yeesu me budrekaake täápume itinäriige. ⁵³Tabe piba Yeesu me budrekaake baarge uli cabu ca sitrungamtige, lecaleca cäbletääpe ca tope etnige, piba gape cabu isinglantige, puupu cabu ecitige. Pui gape lui kula uureji ge, kirece wawenäneji ge, piyepu lica ituge nuuja biname ne acita puma. ⁵⁴Bimu lui Fraide ge, Sabade bimu me amacetnäja bimu, piyepu teeme Sabade bimu mameta ge atyaramta.

⁵⁵Pui magebi lui cina Yeesu cama se- clumi Galilaya Probins cabu ca, teepi Yoosepa cama eclige, gape ne engrärisi, ewatnäjisii Yeesu me budrekaake lipu ge acitäneji puma. ⁵⁶Teepi piba mete me äcnäriige, miiji lengo ngängye bine emacetnäjemisi teeme tääpe ne ingwe ca piba apyacame.

Yepä, Israela biname bime Sabade bimu cabu teepi ngene oocinisi teeme cotre lipu jiicusi.

Yeesu Budre cabu ca Arpinantige

(*Matayo 28:1-10; Mareko 16:1-8; Yoane 20:1-10*)

24 Sande krokerage, pui magebi cina lui miiji lengo gwidape bine tewenimumesi, teepi pui cama gape me eclige. ²Teepi puma jepänisi egä kula te apeträngteji ge gape gaabe cabu ca, ³siige ebäcnisi, yepä Yageyame Yeesu

me budrekaake ne lica jepänisi. ⁴Teepi puga jeclajutemige maramara ngene atwanena cama, piba taatu neeneni biname cina apaclyäreji cäbletääpe cama teeme gome jaaclajutige. ⁵Magebi cina wälu name pi ergo eciretnemige gawe me. Pui neeneni cina teebibine jejemäsi egä, “Weene ngenome gape cabu ireclota biname ne jirngeniye?” ⁶Tabe ama lica gyene; tabe barpinantige ireclota me! Yoo, weene ngene jotwineye tabe lui mene weebibine ituge jaji weene liba Galilaya je egä, ⁷“Cane lui te Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine, cane miiji niyaniya mule biname bime ime cabu lenajame. Teepi cebine baarge uli cabu pa näbyecrepesi budre me, yepä nesae me lui bimu cane pa larpinante-pene ireclota cama.”

⁸Magebi cina pui mene piba ngene jotwinisi, ⁹gape cabu ca täcnärinini, peei mule ne jeitnäjäsi pui lebin abiberäja bägrä bime bau me piyepu iyeta bime bau me lui cina ten cama ge. ¹⁰Pui magebi lui Mariya Magadala, Yoana, naabi Mariya Yakobu me mage, cuta piyepu poto lui ten cama ge. Yoo, teepi peei mule poto cidi me ätyepäneji biname bine jejemisi, ¹¹yepä pui magebi bime mene teepi lica jitrungemisi, inge apu jengemige egä walya mene ge. ¹²Yepä, Peteru te abujängtige, gape gome me uuwamige. Puga gape cabu me äcupige, apepmeläjige, cäbletääpe taatu bine jepänemige lui ca teeme tääpe ne tope setnumesi. Tabe piba mete me acnutige, mage ngene jotwananige ngena te bii bäbitige.

Yeesu Neeneni Biname cabu me Aboclomtige Emaus Gaabe cabu

(Mareko 16:12-13)

¹³Pui yepä bimu cabu, neeneni Yeesu me biname cina Emaus cewe me aacliche. Peei lui cebocebo bimu me otni ge Yerusalema cabu ca. ¹⁴Teepi mene

abaitnenäsi iyeta gwidape poto cidi me lui cina pui nesae bimu cabu täbitimesi. ¹⁵Egäcäro teepi liba mene ajana piyepu ätemleja cabu ge, Yeesu piba mameta me tädige, piyepu ten cama gaabe cabu ädige. ¹⁶Yepä, teepi biname taatu jepänäsi, äblicäco teebine opo awatna. ¹⁷Yeesu teebibine äätemlige egä, “Weene ngena poto cidi me jiićenenemiye gaabe cabu?”

Teepi puma cita ca ngenecu mäpu cama äämyemutige. ¹⁸Teeme yepä te, ngii Kleopa, teebine jejige egä, “Maane pama yepä taatu biname gäte Yerusalema cabu ca lui te umle lica ngena mule cina täbitimesi ai nesae bimu ngalebora!”

¹⁹Tabe äätemlige egä, “Ngena mule?”

Teepi jejemige egä, “Pui mule cina Yeesu Nasareta ceweyame tääpume lui cina täbitimesi. Pui biname te Acejiyame me mename biname ge. Tabe kokre citaca mule bine jaawenemuge, piyepu kokre cama mene jaajanemuge. Iyeta biname cina teeme kokre ne opo sewatnumesi egä Acejiyame bau ca ge. ²⁰Cime modamoda iiwäreja biname piyepu nuuja mope biname cina teebine Rooma ca mope biname me ime cabu secitumesi budre tääpume. Piba Rooma cubu biname cina teebine baarge uli cabu tibyecrumesi. ²¹Yoo, cine cime ngene atwana teeme cabu itu yaacitepesi egä tabe pama peese nyene biname Israela biname bine niyya cabu ca äsecreraame. Cuta peei taatu lica, page lui nesae me bimu gyene peei mule ingwe ca. ²²Page poto magebi cime tomi cabu ca teepi cibibine mutäcäco me niweninini. Teepi liba krokerage gape gome eclige, ²³teeme budrekaake ne lica jepänisi puma. Siige, teepi täcnärige, cibibine nijininini egä neeneni mename seemo bine jääpäniisi lui cina teebibine jejemäsi egä Yeesu ireclota gyene. ²⁴Yoo, piba poto cime tomi

cabu ca gape ne engrärisi. Teepi iyeta gwidape bine pepu jepänemisi magebi cina lipu jiiicemisi, yepä teepe Yeesu ne lica jepänisi.”

²⁵Yeesu piba teebibine jaajige egä, “Weene lipu pi umle cäco gegi? Weene däägudägurage joomleniye sasa mename biname bime mene!” ²⁶Weene cire umle läbitejiye egä biname bime niiya cabu ca äsecerera biname te miiji mäpurage padare ne päpäna, piba peei cabu ca jamyacu apacyera padare cabu me abacitame.” ²⁷Puma cita ca Yeesu teeme täapume eboclomäjige iyeta mene lui teeme poto cidid me oogäräneji gemi. Tabe gije abacitige mene cabu ca Moose lui bine itu soogäremuji, puma cita ca teeme mene te otnige iyeta sasa mename biname bime cabu ca.

²⁸Siige, teepe lui cewe me singi otni, pui mameta me atyaränisi, piba Yeesu tabe otni taatu äbitige, ²⁹yepä teepe teebine jiiibecläsi, jejäsi egä, “Maane cine cama naanajege! Bimu te mameta gyene äpula, krokeciye me äbitenige.” Peei name pi tabe teeme mete me abacitige ten cama lenajame. ³⁰Tabe ten cama dade cabu adnatige, buluduu ne ecatige, Acejiyame ne eso ecäriige, piba itrecige, äcäriige teebibine. ³¹Teeme irecu piba pajecu me äbitininisi, siige teebine opo ewatnäsi, yepä tabe puma cita ca teeme bau ca äyebliingtige. ³²Teepe piba teemeteme ajanäsi egä, “Toraca, mime ngenecu cina niclonige gaabe cabu, tabe liba mene nijanige piiyepu Oogäräneji Mene bine mime täapume eboclomäjemige!”

³³Teepe dade gome ca wata abujengtäsi, Yerusalema cewe me acnenutäsi, puga edäremäsi pui lebin abiberäja bägrä bine piiyepu ten cama lui biname cina abasecretnige. ³⁴Puma iyeta jaajisi teebibine egä, “Yageyame te toraca barpinantige! Tabe Simona bau bii taboclomtige!”

³⁵Piba pui neeneni cina teebibine jejemäsi teeme täapume ngena te äbitige gaabe cabu, piiyepu teepe lipu Yageyame ne opo ewatnäsi, tabe liba buluduu ne itremantige.

Yeesu Aboclomtige Teeme Abiberäja Bägrä bime bau me

*(Matayo 28:16-20; Mareko 16:14-18;
Yoane 20:19-23; Apostolo 1:6-8)*

³⁶Teepe liba peei mene cabu jage, piba taatu Yageyame Yeesu te teeme gome jec-lajutige, teebibine jejemige egä, “Poode weene cama yaanajege!”

³⁷Teepe cälu te jitemige wälu name pi, ingle teepe apu jenge-mige egä, “Cable gyene ai!” ³⁸Yepä, tabe teebibine jejemige egä, “Weene ngenome ngenecu jiclonininige? Ngenome neeneni ngene atwanena cama gemi?” ³⁹Jepänemeye cäme ime piiyepu cäme ernge. Cane säne! Cebine noomleye, piba umle äbitininiye, ingle cable te lica mäju piiyepu kaake cama ge, weene cebine lipu näpäneniye tääpe cama.”

⁴⁰Tabe peei mene jejemige, teeme ime ernge jewabemige. ⁴¹Siige, teepe camuge cängena ätrunga, ingle teepe mutäcäco äbitininisi gege name pi. Tabe peei name pi teebibine itinäriige egä, “Nää, deedei pisi nyene?” ⁴²Teepe teebine toce cibü ecärisi, ⁴³tabe ecatige, siige teeme opo gaabe je ernge.

⁴⁴Tabe piba teebibine jejemige egä, “Age tema pui mule cane lui poto cidid me weebibine ituge jaji liba weene cama nanajepi. Yoo, cane apu jijipene egä iyeta Oogäräneji Mene cäme poto cidid me miiji ibibi me äbita; apu ge pui mene Moose lui itu soogäremuji, piiyepu mename biname lui mene soogäremujisi, cuta piiyepu iyeta Salamo uupera cabu lui mene.”

⁴⁵Tabe piba teeme ngene atwanena jiiitnemige Oogäräneji Mene cängena umle äbitame. ⁴⁶Tabe teebibine je-

jemige egä, “Apu mene oogäräneji ge egä, Keriso, Israela biname bime niiya cabu ca äsecrera biname te miiji mäpu piyepu budre päpäna, piba nesae bimuingwe ca cirege arpinenta budre cabu ca.⁴⁷ Cuta apu oogäräneji ge egä, biname cina miiji ai mene jajanena iyeta mene maramara biname bine. Pui kaakesea miiji Yerusalema cewe cabu gije abacitame, piba cuta jajanena iyeta poto ta. Teepi miiji biname bine jajanena egä biname lui cina niiya mule cabu ca lata-trongärininusi piyepu cebine nätrungusi, Acejiyame teeme niiya mule bine pa yäyebliŋemepi teebibine teeme biname me wawenecame.⁴⁸ Weene lui ire arbi biname gemi iyeta ai mule poto cidi me.⁴⁹ Yoo, cane weeme bau me pa tätyepepene căme Babe te lui ne ituge jaji weebibine ceerame, peei lui Aceji Seemo gyene. Yepä, weene ama ai babo

cewe cabu inajininige ngälu teeme kokre te cabucewe ca pa täinepi weeme cabu me.”

Yeesu ne Ecatige Cabu me

(Mareko 16:19-20; Apostolo 1:9-11)

⁵⁰ Yeesu teeme abiberäja bägrä bine ewademige Yerusalema cabu ca Betaniya cewe mameta me. Puma tabe ime aawepäntige miiji ne acitame teeme cabu me.⁵¹ Egäcäro teebibine miiji ecäremige, tabe teebibine sebmalemige. Acejiyame me kokre te teebine cabu me ewepäntige.⁵² Abiberäja bägrä cina teebine ewepyeräjisi, piba babo gege piyepu ngenecu miiji cama äcnäriŋe Yerusalema cewe me.⁵³ Teepi iiwäreja mete caale bora yaacrajuge, puga Acejiyame ne eso yäcäranusi.

Siige mene ngälu peese.

YOANE ME MIJI MENE

Mene Lui Biname Gyene

1 Gawecewe te cäro camu ge aci, Mene te uja ge. Mene te Acejiyame cama ge, tabe Acejiyame ge. ²Agedna me niinäce gaabe me tabe lui Acejiyame cama ge. ³Iyeta gwidape bine Acejiyame teeme cabu ca jewenimuji; teeme cäco je nuuja gwidape te lica äbituji. ⁴Teeme cabu ireclota puga ge; pui ireclota lui apacyera ge biname bime täápume. ⁵Pui apacyera te krokeciye cabu me tuungepmaleniye, yepä biname lui cina krokeciye cabu je, teepi opo lica ituge awatna pui apacyera ne.

⁶Acejiyame te tityepuji biname ngii Yoane ne ⁷pui apacyera ne aitnejame naace täápume iyeta biname cina teebine ätecijame piiyepu ätrungame. ⁸Tabe te lica ge pui apacyera, tabe yepä jeitnäjuji teebine. ⁹Toraca apacyera, lui te iyeta biname bine saapacyäremuge, täduji gawecewe cabu me. ¹⁰Tabe gawecewe cabu jage, Acejiyame lui ne teeme cabu ca jewenuji, yepä biname cina teebine opo lica ewatnujisi. ¹¹Tabe teemerage gawe cabu me täduji, yepä teemerage biname cina teebine lica ecaturjisi. ¹²Yepä lui cina teebine ecaturjisi piiyepu jitrungujisi, tabe teebibine conocäco ecärimuji Acejiyame me bägräwale täápume. ¹³Teepi Acejiyame me bägräwale me epu lica äbitinujisi, biname bime cabu ca lipu laplimlininusi binamerage babe me bägrä me, yepä tabe Acejiyamerage te jewenimuji teeme bägräwale me.

¹⁴Yoo, Mene te äbituji biname me, mine cama senajenäjumi. Tabe lui Babe me japurage Bägrä ge. Mine jepänujisi kokre ne, Babe te lui secäruji teebine. Tabe lui toraca piiyepu owecu biname ge. ¹⁵Yoane te teebine jeitnäjuji,

ala abyanuji egä, “Age sena, cane lui täápume jiicepene egä: Cäme ingwe poto ca lui te pa tädepi, baborage gyene cäme bau ca, inge cane liba camu ge aplimla, tabe piba Babe cama jage.”

¹⁶Tabe baborage owecu mime täápume, peei name pi tabe bucurage miijimiji mule bine tewenemäjumi mime täápume. Tabe iyeta padare cabu miji niwenenanimi. ¹⁷Acejiyame te Cotre mene secäruji Moose ne, yepä Yeesu Keriso te taacanjuji owecu mule ne piiyepu toraca mule ne. ¹⁸Nuuja te lica ituge Acejiyame ne päpäna, yepä teeme japurage Bägrä, lui te Acejiyame cama yepä gyene, piiyepu lui te Babe gome enajeniye, tabe te teebine biname bime cabu me seboclomtuji.

Yoane Niiye ca Äciseja Biname te Yeesu ne Jeitnäjige

(Matayo 3:1-12; Mareko 1:1-8; Luuka 3:1-18)

¹⁹Israela biname cina Yerusalema ca jityepimisi iiwäreja biname bine piiyepu Leebi me inge cabu ca biname bine Yoane bau me teebine ätemlame egä, “Maane laasi näte?” ²⁰Yoane lica ainige, yepä tabe cängenarage awabudnitige egä, “Cane Keriso lica gäne, Acejiyame te lui ne ätyepame tiicuji biname bine niya cabu ca äsecrerrame. Cane pui lica gäne.” ²¹Teepi piba itemlisi egä, “Cije maane laasi näte? Maane nää Acejiyame me mename biname Eliya säte?” Tabe jejemige egä, “Eewe, cane Eliya lica gäne.” Teepi cuta itemlisi egä, “Nää, maane pui mename biname gäte, cine lui ne jewagrijenisi?” Tabe jejemige egä, “Eewe, cane tabe lica gäne.” ²²Teepi puma cita ca jejisi egä, “Nijini toracarage, maane laasi näte, cine piba daremu mene jewecnistenemisi, lui cina cibibine nityepinisi. Maane lipu ngene jotwananenite, egä maane laasi näte?” ²³Yoane jejemige teebibine mename biname Isaya

me mene ca egä, “Cane age säne pui biname, lui te ala abayanenine daapo taatu cewe cabu ca egä, ‘Gaabe ne conocäcorage emacetnäjeje Yageyame me otni täapume!’”

²⁴ Pui biname cina seclige Yoane bau me, inge Parisea sigu biname cina tityepimisi. ²⁵ Yoo siige, teepi cuta teebine itemlisi egä, “Cije maane piba ngena täapume biname bine niije ca jääcisäjemute, maane liba Keriso lica gäte, coo liba Eliya lica gäte coo piyepu pui Acejiyame me mename biname, cine lui ne jewagrijenisi?” ²⁶ Puma cita ca Yoane teebibine jejemige egä, “Cane niije ca biname bine jicisäjenenemine, yepä weene cama pisi nyene nuuja biname, weene lui täapume umle lica gemi. ²⁷ Tabe cäme ingwe gaabe ca teeme kaakesea ne tegedninige, yepä tabe baborage gyene cäme cabu ca. Cane ibibi lica gäne teeme ernge gwidape seea bine iibirame.” ²⁸ Ai mule te äpletnutige Betaniya cewe je Yoridana baduge me bimu acita gome ca, Yoane luma biname bine niije ca jicisäjemige.

Acejiyame me Maamoi

²⁹ Nuuja bimu cabu Yoane jepänige Yeesu ne otni je teeme bau me, siige tabe jicige egä, “Ire, Acejiyame me Maamoi peese nyene, gawecewe me niija ne lui te pa yaacatepi. ³⁰ Tabe sine pui biname, cane lui täapume tiicumene egä, ‘Cäme ingwe gaabe ca biname te pa tädepi, yepä tabe baborage gyene cäme bau ca, inge cane liba camu ge aplimla, tabe uja Babe cama jage.’ ³¹ Cane cuta ninäce umle lica ge, tabe laati tage, yepä cane puu gije labacitepene Israela biname bine niije ca äcisejame teepi umle äbitame teeme poto cidi me.”

³² Puma cita ca Yoane Yeesu ne jeitnäjige egä, “Cane jepänine Aceji Seemo ne äina je cabucewe ca gimäe ele pana siige teeme papa cabu lenaja je. ³³ Cane

umle lica ge tabe, yepä Acejiyame lui te cebine nätyepipi biname bine niije ca äcisejame, tabe najepi egä, ‘Maane lui me papa cabu pa jepänepi Aceji Seemo te äina je siige teeme papa cabu lenaja je, tabe peese nyene, lui te biname bine Aceji Seemo ca pagege äciseja.’ ³⁴ Cane siige ai mule ne tepänumene, siige jeitnäjenine, egä tabe peese nyene Acejiyame me Bägrä.”

Yeesu me Niinäce Abiberäja Bägrä

³⁵ Nuuja bimu cabu Yoane niije ca äciseja biname cääri cuta puga ge teeme neeneni abiberäja bägrä cama. ³⁶ Tabe liba Yeesu ne jepänige teebibine äsuplengta je, tabe jaajige egä, “Ire, Acejiyame me Maamoi peese nyene!” ³⁷ Teeme neeneni abiberäja bägrä cina liba äätecijige tabe apu iicana je, teepi Yeesu me ingwe poto ca aaclige. ³⁸ Yeesu tatatrongtige, jääpänige teeme bau me otni je, äätemlige egä, “Baa, weene ngena ne jirngeniye?” Teepi jejäsi egä, “Raabi, maane luma naanajinige?” (Raabi me aboclomta mene lui ‘Abiberäja biname.’) ³⁹ Tabe jaajige egä, “Siclege päpäname.” Teepi aaclige, siige jepänäsi teeme lenaja puupu ne. Ai mule te äbitige mämle bimu me, siige teepi pui bimu ne epiräsi Yeesu cama lenaja je.

⁴⁰ Yoo, Yoane me mene lui neeneni biname cina äätecijige, siige Yeesu cama aaclige, teeme yepä lui Andrea tage. Andrea lui Simona Peteru me igane ge. ⁴¹ Teeme otni ingwe ca ge, tabe niinäce teeme naane Simona ne jirngige, jejige egä, “Cine Mesaya ne bii jepänago. Tabe peese nyene biname, lui te biname bine niija cabu ca cirege äsecrera.” (Mesaya me aboclomta lui yepä gyene Keriso cama.) ⁴² Siige Andrea te Simona ne Yeesu bau me ecanige. Yeesu ire acitige teeme cabu me, jejige egä, “Maane lui Simona säte, Yoane me bägrä. Cane mee-

bine ngii naainenine Keepa ca.” (Keepa Griik mene ca lui Peteru, lui me aboclomta mene egä ‘Kula’.)

Yeesu Ala Taasoglicige Pilipo naabine Natanaela

⁴³Nuuja bimu Yeesu ngene jotwanige Galilaya probins me otnime. Puma cita ca tabe Pilipo ne jepänige, jejige egä, “Tädi cane cama otnime!” ⁴⁴Pilipo lui Betesaida ceweyame ge, Andrea naabi Simona luma cita ca ge. ⁴⁵Pilipo Natanaela ne jepänige, jejige egä, “Cine pui biname ne jepänisi, Moose lui poto cidi me ituge Cotre cabu mene iicana, piyepu cuta Acejiyame me mename biname cina lui poto cidi me ituge oogära. Tabe lui Yeesu sine, Yoosepa me bägerä Nasareta babo cewe cabu ca.” ⁴⁶Natanaela Pilipo ne itemlige, “Nää, nuuja miiji gwidape miiji gyene pepu papa cewe ca otni Nasareta liiyepu?” Pilipo jejige egä, “Maane tädi aima päpäname!” ⁴⁷Yeesu liba jepänige Natanaela ne teeme bau me otni je, tabe jiicige teeme poto cidi me egä, “Ai biname lui toraca Israela biname gyene. Teeme cabu nuuja walya lica gyene.” ⁴⁸Natanaela Yeesu ne itemlige egä, “Maane lipu umle gäte cane?” Yeesu jejige egä, “Cane niinäce meebine nääpänine piigi uli gawe je, Pilipo ingwe ca ala naasoglicige.” ⁴⁹Puma cita ca Natanaela teebine jejige egä, “Abiberäja biname, maane Acejiyame me Bägerä gäte! Maane Israela biname bime mope biname gäte!” ⁵⁰Yeesu Natanaela ne jejige, “Maane naace name pi cebine nätrungenite, ingle cane lipu naajine, egä cane meebine nääpänine piigi uli gawe je. Ai puu matikäli mule gyene, yepä ebä pagege maane modamoda mule bine päpänenä. ⁵¹Cane toraca jijenine weebibine, egä weene cabucewe ne pagege päpänenä iitneji, siige Acejiyame me mename seemo cina page yaaclepi

cabu me cuta puma cita ca page täinetnepi biname cabu me, Acejiyame bau ca lui te täduji biname me äbituji.”

Atejäclmuta Soriyomu Kaana Cewe je

2 Nesae bimu ingwe gaabe ca atejäclmuta soriyomu puga ge Kaana cewe je Galilaya probins ngalebora. Yeesu me mage puga ge, ²cuta Yeesu ne teeme abiberäja bägerä cama ituge ala asogleca. ³Biname cina liba deedei loolo cabu jage, waina niye te piba apirige. Puma cita ca Yeesu me mage te teebine jejige egä, “Teeme waina niye lica gyene.” ⁴Yeesu teeme mage ne jojige, “Magebi, maane cebine gone jaji cane ngena wawenname. Cäme padare te lica bii tatyaramtige.” ⁵Yepä mage te kaakesea bägerä bine jejemige egä, “Weene jeneneye, Yeesu ngena tääpume jijeninige.”

⁶Teeme Israela biname bime cotre puga ge teepi lipulipu äcisejame cude gwidape oomlana cabu ca. Ai ingle name pi pui mete cabu puga ge kula ca wawenäneji siks modamoda niye ängärenä gwidape; teepi iyeta ibibi ge yepä hanred liita niye tääpume. ⁷Puma Yeesu kaakesea bägerä bine jejemige, “Weene ai bine niye jengäremeye!” Teepi siige jengärimisi, ngälu tapananinisi. ⁸Piba tabe teebibine jejemige, “Weene niye siiteye ängära gwidape cabu ca, ecaneye deedei ire atwi biname bau me.” Siige kaakesea bägerä cina ängära gwidape cabu ca niye siitisi, ecanisi deedei ire atwi biname bau me. ⁹Tabe liba mite eglige, niye te uja waina niye me bäbitige. Laatibi siitisi niye ne, teepi umle ge, egä waina niye luma cita ca gyene, yepä deedei ire atwi biname te tabe umle lica ge. Peei name pi tabe ala tesoglicige mamye rooriye ne, ¹⁰jejige egä, “Mime mule gyene soriyomu biname bine miiji waina niye niinäce ceera, siige teepi

liba bucurage yäänäjimusi, ingwe ca piba yääcāranemusi papa waina niye. Maane lipulipu miijirage waina niye ne ewetnite cerācerāgāabu ceerame?”

¹¹ Yeesu ai teeme niinācerage ciitaca mule ne jewenige Kaana cewe je Galilaya probins ngalebora. Apu pi tabe teeme kokre ne eboclomtige, siige teeme abiberāja bāgrā cina teebine jitrungisi.

¹² Ai ingwe gaabe ca Yeesu ādige Kaprenauma cewe me teeme mage, iganewale piyepu abiberāja bāgrā cama. Teepi puga icrajige nesae bimu cama.

Yeesu Ādige Iiwāreja Mete me

(*Matayo 21:12-13; Mareko 11:15-17; Luuka 19:45-46*)

¹³ Israela biname bime āsuplengta soriyomu padare te liba mameta ge Yeesu piba ādige Yerusalema me.

¹⁴ Puma tabe abacitige iiwāreja mete caale bora me, siige jepānimige biname bine kau, maamoi piyepu gimāe ele bine aletnena je iiwāreja tääpume. Tabe cuta jepānimige rarekaake ābāsuwāja biname adnatāreji ge teeme dade gome.

¹⁵ Puma cita ca tabe seea bine sigu jewenimige, siige teebibine teeme kau piyepu maamoi cama iyecrājemige iiwāreja mete caale bora ca. Piba tabe rarekaake ābāsuwāja biname bime rarekaake bine jeglemelājimige gawe cabu me piyepu teeme dade bine eboclomājimige. ¹⁶ Gimāe bine lui cina aletname saawadanemusi, tabe teebibine jejemige egā, “Gimāe bine isemeye! Weene cāme Babe me mete ne gone jeweneniye aletnaletna puupu me!” ¹⁷ Abiberāja bāgrā cina liba jepānisi, Yeesu ngena jewenige, teepi ngene jotwinisi mene lipu oogārāneji gyene egā, “Cāme ngenecu nabenige Acejiyame me mete tääpume.”

¹⁸ Israela modamoda biname cina liba jepānisi Yeesu ngena jewenige, teepi

itemlisi egā, “Maane ngena ciitaca mule ne jewenenite cine pāpāname, egā määme conocāco pisi nyene ai mule ne wawenime?” ¹⁹ Yeesu jejemige egā, “Ai iiwāreja mete ne yiigarecep-eye. Cane te nesae bimu cama cāari pa yaarangepene.” ²⁰ Teepi teeme mene inge ne opo lica ewatnisi, siige jejisi egā, “Ai iiwāreja mete ne lui footisiks kāmāge ngalebora erangujisi. Nāā, maane te nesae bimu cama pa perangepi?”

²¹ Yepā Yeesu pui iiwāreja mete poto cidi me lica jiicuji, yepā tabe teeme tääpe poto cidi me jiicuji. ²² Ingwe gaabe ca tabe liba budre cabu ca arpinantuji, teeme abiberāja bāgrā cina piba ngene jotwinujisi teeme ai mene, siige teepi jitrungujisi lui mene oogārāneji gyene, cuta teepi jitrungujisi Yeesu ngena ituge iicana.

Yeesu Umle Gyene Biname cina Lipu Gemi

²³ Yeesu liba Yerusalema je puga ge āsuplengta trii padare cabu, bucurage biname cina teebine jitrungisi, teepi lipu jepānisi tabe lui ciitaca mule bine jewenimige. ²⁴ Yepā Yeesu lica awabudni-tige biname bime bau me, inge tabe umle ge, teepi iyeta lipu gemi. ²⁵ Yeesu singi lica ge nuuja te teebine umle wawenime, egā biname lipu gemi, inge tabe iyeta umle ge teeme poto cidi me.

Yeesu piyepu Nikodemo

3 Puga ge yepā Parisea sigu biname ngii Nikodemo. Tabe Israela biname bime yepā mutre biname ge. ² Ciye cabu tabe Yeesu bau me ādige, jejige egā, “Raabi, cine umle gemi, egā Acejiyame te meebine nāatyepuji abiberājame. Nuuja te āblicāco gyene apu ciitaca mule bine wawenena maane lui bine jewenemite, liba Acejiyame lica gyene teta cama.” ³ Yeesu teebine jejige egā, “Cane toraca naajenine, biname te liba kirece

lica laplimluge, tabe äblicäco äbita biname me, Acejiyame lui ne yaacanuge.”⁴ Yepä Nikodemo Yeesu me mene opo lica ewatnige, siige itemlige egä, “Babo biname te lipulipu cääri laplimluge? Tabe äblicäco mage me came bora me abacita cuta cääri aplimla täapume!”⁵ Yeesu jejige egä, “Cane toraca naajenine, biname te liba lica birige aplimla niipe piiyepu Aceji Seemo cabu ca, Acejiyame te lica teebine acana.”⁶ Biname me täape laplimluge mage cabu ca, yepä Acejiyame me Seemo te teeme seemo ne ireclota yäcäruge.⁷ Peei name pi cälu te gone näätuge, cane lipu naajine, egä weene miiji kirece aplimla.⁸ Buuwe te singi liiye yene, tabe piyeme jääwäjuge. Weene mumwämu itecijinuge, yepä weene umle lica gemi, luma cita ca tädenige coo liiyeme ädenige. Pepu gyene biname bime täapume, lui cina Aceji Seemo cabu ca laplimli-ninusi.”

⁹Nikodemo Yeesu ne itemlige, “Peei lipu gyene?”¹⁰ Yeesu jejige egä, “Maane Israela biname bime abiberäja biname gäte, maane lipulipu umle lica gäte ai poto cidi me!”¹¹ Cane toraca naajenine meebine, egä cine jicemus, cine lui täapume umle, cuta jaaitnimusi cine lui bine jääpänimusi, yepä weene lica yaacatuye cime mene ne.¹² Weene cebine lica närunguye, cane liba jijanininune ai gawecewe me mule poto cidi me; weene piba lipulipu cije ätrunga cebine, cane liba jijanininune cabucewe me mule poto cidi me.¹³ Nuuja te lica ituge otni cabucewe me, yepä Acejiyame bau ca lui te täduji biname me äbituji, tabe taatu ge.

¹⁴Moose te daapo taatu cewe cabu cobyame ne ewepäntuji cabu me. Lui cina pui cobyame cabu me ire acranininujisi, teepi ireclota icrajuji. Cuta pepu pana pagege baarge uli cabu awepenta teebine, Acejiyame bau ca lui te täduji biname me äbituji,¹⁵ siige iyeta lui

cina teebine jäätrungusi, teepi iyeteta ireclota ne birige päpäna.¹⁶ Acejiyame te epu babo singi ge biname bime täapume, egä tabe teeme japurage Bägrä ne tityepuji, siige laati te liba teebine jäätrunguge, tabe lica birige apesera yepä tabe iyeteta ireclota ne päpäna.¹⁷ Acejiyame te lica teeme Bägrä ne tityepuji ai gawecewe cabu me biname bine atraname niya puupu cabu me otinime, yepä tabe naace täapume tityepuji tabe teebibine niya cabu ca äsecrerase.¹⁸ Laati te teebine jäätrunguge, Acejiyame te lica pui biname ne jaatranuge. Yepä laati te lica jäätrunguge teebine, pui biname ne uja ituge atrana, ingle tabe lica ituge ätrunga acita Acejiyame me japurage Bägrä me ngii cabu me.¹⁹ Teepi atranäneji gemi, ingle apaclyera te itu täduji ai gawecewe cabu me, yepä teepi singi lica ge apaclyera täapume; teepi krokeciye täapume singi, ingle teeme mule lui niyarage gemi.²⁰ Iyeta lui cina niyaniya mule bine jaawenimusi, teepi apaclyera ne jäägyusi. Teepi lica saacluge apaclyera cabu me, cije apaclyera te teeme mule bine jaawabudnemuge.²¹ Yepä laatibi toraca mule bine jaawenimusi, teepi apaclyera cabu me saacluge, siige apaclyera te jaawabudnemuge, egä teepi lui mule bine jaawenimusi, Acejiyame me singi ibi gemi.”

Yeesu piiyepu Yoane Niipe ca Äciseja Biname

²²Ai ingwe gaabe ca Yeesu teeme abiberäja bägrä cama ädige Yuudea probins cabu me. Tabe puga teta cama enajige matikolä padare cabu, biname bine niipe ca jicisäjemige.²³ Yoane cuta niipe ca biname bine jicisäjemige cewe ngii Aenona je lui Salima cewe mameta ge, ingle baborage niipe puga ge, siige biname cina totnisi Yoane bau me niipe ca äciseja täapume.²⁴ Yoane ne

camu ge pui padare cabu krokeciye mete cabu me äsinglenta.

²⁵Puma cita ca Yoane me abiberäja bägrä cina gije abacitinisi yepä Israela biname cama äcelame teeme Israela biname bime äciseja mule poto cidi me, teepi lipulipu cude gwidape cabu ca kälyä läbitaninusi. ²⁶Siige teepi seclige Yoane bau me, jejisi egä, “Abiberäja biname, maane cama lui biname tage Yori-dana baduge nuuja poto doro ca, maane lui ne teitnäjumete, tabe cuta page biname bine niye ca jicisäjenenemige, siige bucurage cina piiyeme otneninini teeme bau me.” ²⁷Yoane jejemige egä, “Nuuja biname te äblicäco pepu mule ne acata, Acejiyame te liba lica yäcärüge teebine. ²⁸Weene weemämu ituge ätecija, cane lipu itu jicepene, egä cane Keriso lica gäne, Acejiyame te lui ne ätyepa biname bine niya cabu ca äsecrame, yepä cebine teeme niinäce gaabe me ituge ätyepa. ²⁹Mamye magebi lui mamye rooriye tääpu mwene. Yepä mamye rooriye me biname lui te jaacajutuge teeme gome, teeme mene jätēcijuge, tabe gege birige teeme tagepogogo ätecijame. Yeesu lui mamye rooriye pana gyene, peei name pi cane babo gege gäne teeme täapume. ³⁰Tabe miiji baborage me äbita, cane matikolä me äbita.

³¹Lui te cabucewe ca täduji, tabe sine baborage iyeta bime cabu ca. Lui te gawecewe cabu ca gyene, tabe gawecewe tääpu myene, siige gawecewe mule poto cidi me jicemimuge. Yepä cabucewe ca lui te täduji, tabe baborage gyene iyeta poto bime bau ca. ³²Tabe eei bine jeitnäjenemige, tabe lui bine ituge päpänena piyepu tabe lui poto cidi me ituge ätecijana, yepä biname cina lica ecatisi teeme aitneja ne. ³³Yepä laati te liba yaacatuge teeme mene ne, tabe jaawabudnituge, egä Acejiyame lui toraca gyene. ³⁴Acejiyame lui

ne tityepuji, tabe Acejiyame me Mene jicemimuge, ingle Acejiyame te teebine Aceji Seemo iyeta teeme kokre cama ituge ceera. ³⁵Babe te singi gyene teeme Bägrä täapume, siige iyeta gwidape ituge acrana teeme ime cabu. ³⁶Laati te Bägrä ne jätērunguge, tabe iyeteta ireclota ne jätēpänuge. Yepä laati te Bägrä ne lica jätērunguge, tabe pui ireclota ne lica jätēpänuge, yepä Acejiyame me claabe te yaanajuge teeme cabu.”

Yeesu piyepu Samariya Magebi

4 Parisea sigu biname cina itecijemige, egä Yeesu bucurage biname bine niye ca jicisäjemige, Yoane nesae bine; cuta teeme abiberäja bägrä bucurage ge, Yoane me nesae ge. ²Puu Yeesurage te biname bine lica jicisäjemige yepä teeme abiberäja bägrä cina. ³Yeesu liba umle äbitige, egä Parisea sigu biname cina umle bäbitininisi ai poto cidi me, tabe Yuudea probins ne ebmalige, ädige Galilaya probins cabu me. ⁴Tabe miiji ge Samariya probins cabu ta otni Galilaya probins ne oomlaname.

⁵Tabe liba ädige, tabe atyaramtuge yepä Samariya cewe ngii Suuka me. Pui cewe lui calwacupi mameta gyene, Yakobu lui calwacupi teeme bägrä Yoosepa ne ecäruji. ⁶Yakobu me niye cupicu cuta puga ge. Yeesu worämu te joomlige, ingle lecaleca padare lipu otnige, siige tabe adnatige cupicu gome. Pui lui bimu duusa ge.

⁷Puma cita ca yepä Samariya magebi te toclige niye iitaname. Yeesu jøjige egä, “Cäme niye niiti nanime!” ⁸Abiberäja bägrä puga lica ge. Teepi cewe me beclige deedei aletname. ⁹Siige magebi te Yeesu ne jejige egä, “Maane lui Israela biname gäte, maane lipulipu najite cane Samariya magebi te mäame niye iitaname?” Tabe naace popi apu jejige, ingle Israela biname piyepu Samariya biname teepi cude

padare ge. Teepi gigri deedei gwidape bine lica jääbämuyäjimusi.

¹⁰ Yeesu magebi ne jojige egä, “Maane liba umle cirege, egä Acejiyame te ngena bine miiji gyene ceera piiyepu cane laasi näne lui te meebine niye täápume näätinärine, maane nätinärejite, cane ireclota niye nääcärejine meebine.” ¹¹ Magebi te jejige, “Babo biname, cupicu lui uuglerage gyene, cuta mäáme iitana gwidape lica gyene; luma cita ca pui ireclota niye ne siitenite? ¹² Nää, maane baborage gäte mime kaakesaare Yakobu bau ca, ai cupicu ne lui te nicärinuji? Tabe ama cita ca niye ne senajenäjumi, cuta teeme bägrä cina piiyepu cuta teeme ngeerangera cibi cina.” ¹³ Yeesu jojige egä, “Iyeta, lui cina ai niye ne enenisi, pagege cääri niyemecewe jajwi. ¹⁴ Yepä laati te yaanuge, cane lui niye yääcärune, tabe ingwe ca lica pagege niyemecewe jajwi. Cane lui niye yääcärune, teeme cabu waja me läbituge, siige tuudruge iyeteta ireclota täápume.” ¹⁵ Piba magebi te jejige, “Babo biname, näcäri pui niye! Piba ingwe ca cane lica pagege niyemecewe jajwi, cuta lica pa twaatnepene aima niye iitanenime.”

¹⁶ Yeesu jojige egä, “Äte, mäáme rooriye ne serwojuti!” ¹⁷ Tabe jejige egä, “Eewe, cäme rooriye lica gyene.” Yeesu jojige egä, “Toraca gyene, maane lipu najite, egä mäáme rooriye lica gyene. ¹⁸ Maane niinäce faib rooriye bine yaawadanemepete, page lui rooriye ne ecananenite, määmerage rooriye lica gyene peei. Maane peei toraca najite.” ¹⁹ Magebi te Yeesu ne jejige egä, “Babo biname, cane ngena ca naagline, egä maane Acejiyame me menime biname gäte. ²⁰ Cine Samariya biname bime kaakesaare cina ai podo cabu irecu lä-tumutanininusi Acejiyame bau me, yepä weene Israela biname cina jicuye, egä Acejiyame ne miiji Yerusalema taatu je

awejena. Maane lipu ngena jotwananenite ai poto cidi me?” ²¹ Yeesu jowecnistige egä, “Cäme mene nacati, padare te pa tädepi, biname cina liba lica Acejiyame bau me pagege irecu ätumuta ai podo cabu coo Yerusalema je. ²² Weene Samariya biname toraca umle lica gemi, weene laati bau me irecu lä-tumutanininuye, yepä cine Israela biname cina umle gemi, cine laati bau me irecu lä-tumutanininago, ingle Israela biname bime cabu ca gyene biname, lui te pagege biname bine niya cabu ca äscrera. ²³ Padare te tädenige – siige uja bii tatyaramtige – liba toraca irecu ätumuta biname cina Acejiyame bau me pagege irecu ätumuta teeme seemo ca piiyepu toraca ngena atwanena cama. Apu irecu ätumuta biname täápume Acejiyame singi gyene. ²⁴ Acejiyame lui Seemo gyene, siige laatibi teeme bau me irecu lä-tumutanininusi, teepi miiji irecu ätumuta teeme seemo ca piiyepu toraca ngena atwana cama.”

²⁵ Puma cita ca magebi te Yeesu ne jejige egä, “Cane nata umle gäne, egä Mesaya, lui ne yaainusi Keriso ca, pagege otni, siige tabe te iyeta gwidape bine mime bau me pagege aboclomäja.” ²⁶ Yeesu jojige egä, “Cane age säne pui biname, lui te mene naajanenine.”

Abiberäja Bägrä cina Täcnärige

²⁷ Puirage padare cabu abiberäja bägrä cina tatarige, cälu te jitemige, liba Yeesu ne jepänisi magebi cama mene iicema je. Yepä nuuja te lica itemlige, egä tabe ngena täápume singi, cuta magebi cama ngena täápume mene jiiicemenige. ²⁸ Puma cita ca magebi te teeme niye iitana gwidape ne ebmalige cupicu gome, oclige babo cewe me, siige biname bine jejemige puma egä, ²⁹ “Naaclege biname ne päpänime, lui te umle gyene iyeta, cane ngena ituge wawenetnäja. Nää pama Keriso sine, Acejiyame

te lui ne ätyepame biname bine äsecrerame niiya cabu ca?"³⁰ Siige teepi babo cewe ne sebmalisi, Yeesu bau me seclige.

³¹Magebi te liba babo cewe jage, abiberäja bägrä cina piba Yeesu ne jejisi egä deedei äbitame. ³²Yepä tabe jejemige egä, "Cäme piti nemi deedei loolo me, weene lui täापume umle cäco gemi." ³³Abiberäja bägrä cina teemeteme jitransi, egä nuuja biname te pama bii tewadimige deedei teeme loolo me. ³⁴Yeesu piba jejemige egä, "Cäme deedei lui eei gyene, cane teeme singi ne wawename lui te cebine itu nätyepuji piyepu ämlitejame tabe lui kaakesea itu näcäruji cane wawename. ³⁵Weene jiceniye egä, 'Cerämu fooma mabye piti nemi piyeme ärucna padare oomla-name.' Yepä cane jiceniye, egä calwacupi bine jepänemeyel! Iyeta gwidape kuu cama gemi ärucna täापume. ³⁶Siige ärucna biname te page daremu ne jepänenige, kuu bine etomlecnemige iyeteta ireclota täापume. Siige ätema biname piyepu ärucna biname teepi gigri gege äbitenäsi. ³⁷Ai iicana lui toraca gyene egä, 'Nuuja te yäätümuge, nuuja te yäärucnimuge.' ³⁸Cane weebibine itu jityepipene ärucname, weene luma kaakesea lica ituge wawena. Poto cina ituge puma kaakesea wawena, weene yepä ärucna taatu memi."

³⁹Bucurage biname pui Samariya cewe cabu Yeesu ne jitrungisi, ingle pui magebi te lipu teebine jeitnäjige egä, "Tabe umle gyene iyeta cane lui bine ituge wawenetnäja." ⁴⁰Puma cita ca Samariya biname cina liba eclige Yeesu bau me, teepi jejisi teta cama lenajame, siige tabe puma enajige neeneni bimucama. ⁴¹Cerämu bucurage biname cina Yeesu ne jitrungisi, teepi liba itecijemige teeme mene. ⁴²Teepi pui magebi ne jojisi egä, "Siige page cine cerämu mäame mene name pi taatu

teebine lica jitrunge-nisi, ingle cine cinerage te bii nitecijinige teeme mene. Cine siige umle gemi, egä peese nyene biname, lui te biname bine pa yäasecräremepi niiya cabu ca."

Yeesu Miiji Jewenige Babo Biname me Bägrä ne

⁴³Neeneni bimucinga ingwe gaabe ca Yeesu Samariya probins ne sebmali Galilaya probins cabu me ädige, teemerage cewe luma. ⁴⁴Tabe apu ituge iicana egä, "Acejiyame me mename biname ne yaacatusi iyeta poto ta, yepä lica teemerage cewe cabu je." ⁴⁵Yepä ai taje tabe liba Galilaya probins cabu me ädige, biname cina miihirage jewablisi, ingle teepi niinäce itu yaaclepi Yerusalemababo cewe me äsuplengta bimucinga ne ngene apecname; siige teepi puga jääpänepesi, Yeesu ngena mule bine jaawenemepi.

⁴⁶Puma cita ca Yeesu Kaana cewe me acnenutige lui Galilaya probins cabu jage. Peese nyene pui cewe, tabe luma niinäce niyerage ne waina niye täापume yaateplingtepi. Galilaya probins cabu Kaprenauma cewe je yepä Rooma gabmani babo biname puga ge, lui me bägrä pita cama ge. ⁴⁷Tabe liba itecijige, egä Yeesu Yuudea probins cabu ca tacnige Galilaya probins cabu me, tabe ädige, siige jejige tabe Kaprenauma cewe me otnime teeme bägrä, lui te budre mameta ge, teebine pita cabu ca miiji wawename. ⁴⁸Yeesu teebine jejige, "Weene liba ciitaca mule piyepu kokre mule bine lica jääpänimuye, weene ätrunga lica birige." ⁴⁹Yepä tabe Yeesu ne jejige egä, "Yageyame, tädi watata, cijje cäme bägrä te budre läbituge." ⁵⁰Yeesu jejige egä, "Äte acnenuti, mäame bägrä te ireclota gyene!" Siige tabe Yeesu me mene jecatige, acnenutige teeme cewe me. ⁵¹Tabe liba acnenutige, teeme kaakesea bägrä cina teebine potera jebenisi gaabe lamlecu

je, jejisi egä, “Määme bägrä ireclota gyene.”⁵² Siige tabe itemlimige, egä lui padare cabu tabe gije abacitige miiji äbitame. Teepi jejisi egä, “Birice bimu duusa kaake poto cidi ca gebale te piba sebmalmu teebine.”⁵³ Babe te ngene jotwige, egä puirage padare cabu Yeesu piba najumi egä, “Määme bägrä ireclota gyene.” Siige tabe teeme binamewale cama Yeesu ne jitrungige.

⁵⁴ Ai lui neeneni manu ciitaca mule gyene Yeesu wawename, tabe liba Yuudea probins cabu ca Galilaya probins cabu me tacnenutige.

Yeesu Yepä Biname ne Miiji Jewenige Beteseda Cupicu Gome

5 Ai ingwe gaabe ca Yeesu Yerusalema babo cewe me ädige Israela biname bime yepä soriyomu täapume.² Yerusalema lui kula ca atreji ge. Teeme yepä grana ne yaainusi Maamoi grana ca. Pui grana gome cupicu puga ge, lui awaclomteji ge faib caagecage toro mete ca. Heberu mene ca pui cupicu me ngii lui Beteseda.³ Mete gawe me bucurage pita biname ge ätwitäneji: irecu määsumäsu biname, ernge niiyaniya biname, nuuja poto tääpe budre biname. Teepi jaawagrijusi niiye apineca padare ne,⁴ ingle nuuja taje Yageyame me mename seemo te täinuge niiye ne iibricname. Lui pita biname te niinäce läglentuge niiye cabu me, niiye te liba lapinicuge, tabe miiji läbituge teeme pita cabu ca.

⁵ Yepä biname puga ge, lui te pita cama senajenäjumi teetieit kämäge ngalebora.⁶ Yeesu teebine jepänige ätwitäneji puma, siige tabe umle ge, egä tabe lecaleca padare pita cama itu senajenäjumi. Tabe puma cita ca itemlige egä, “Nää, maane singi gäte miiji äbitame?”⁷ Pita biname te jejige

egä, “Babo biname, nuuja biname lica gyene cebine ätityerame cupicu cabu me acaname, niiye te liba tuudruge. Cane liga căme ca otnime läbitune, nuuja te uja luupluge.”⁸ Yeesu jejige egä, “Arpinanti, määme waaku ne ecati, siige ädi!”⁹ Tabe piba taatu miiji äbitige, teeme waaku ne ecatige, siige ädige.

Yepä pui lui Sabade bimu ge.¹⁰ Israela biname cina jejisi, lui te miiji äbitige egä, “Ai lui Sabade bimu ge. Egäsu cotre gyene maane waaku ne acaname.”

¹¹ Tabe jejemige egä, “Lui biname te miiji nawenige, tabe te najige cane waaku ne acatame siige otnime.”¹² Teepi itemlisi egä, “Laasi nyene pui biname, lui te naajige maane waaku ne acatame siige otnime?”¹³ Yepä lui te miiji äbitige, tabe umle lica ge, egä laati tage, ingle bucurage biname puga ge, piyepu Yeesu puma cita ca nuuja gome me uja äyebtingtuji.¹⁴ Ingwe ca Yeesu liba teebine jepänige iiwäreja mete caale bora je, tabe jejige egä, “Maane siige miiji gäte page. Ingwe ca niiya mule gone jaawenute, cije maane baborage niiya ne jääpänute.”¹⁵ Puma cita ca pui biname te ädige, Israela biname bine jejemige egä, “Pui lui Yeesu tage, lui te cebine miiji nawenige.”¹⁶ Siige puma cita ca Israela biname cina gije abacitinsi Yeesu ne sabe wawename, ingle tabe Sabade bimu cabu pita biname ne miiji jewenige.¹⁷ Yepä Yeesu teebibine jejemige egä, “Căme Babe te iyeta padare cabu kaakesea jewenenige, cane cuta piyepu miiji kaakesea wawena.”¹⁸ Yeesu me ai mene name pi Israela biname cina magerage singi äbitininisi teebine budre me aglime, ingle tabe Sabade cotre taatu ne lica jetropangtuge, yepä tabe Acejiyame cama yepä me äbitige, teebine lipu Babe ca einige.

Acejyame me Bägri me Conocäco Pisi Nyene Gwidape bine Wawename

¹⁹ Yeesu Israela biname bine jejemige egä, “Cane toraca jijenininine weebibine, egä Bägri te nuuja gwidape teemerge singi ca lica jaawenuge, yepä tabe ngena ne jääpänuge Babe te wawena je, tabe cuta pui ne jaawenuge. Babe te ngena ne jaawenuge, cuta Bägri te pui ne jaawenuge. ²⁰ Babe te singi gyene Bägri täapume, siige jaawabuge iyeta gwidape, tabe lui bine jaawenimuge. Weene jepäniye Bägri te pita biname ne lipu miiji jewenige, yepä Babe te teebine cerämu poto modamoda kaake-sea pagege awaba tabe wawenecame, weene lui cabu ca cälu te pa jitäjipi. ²¹ Babe te lipu biname bine budre cabu ca cirege arpinera siige ireclota ceera teebibine, Bägri te cuta piyepu biname bine pagege ireclota ceera, tabe lui bime täapume singi ceerame. ²² Babe te nuuja biname ne lica atrana, yepä tabe Bägri ne ituge conocäco ceera atrana täapume ²³ naace täapume biname cina teebine cuta opo gaabe me acitame, Babe ne lipu opo gaabe me yaacitusi. Laati te Bägri ne opo gaabe me lica yaacituge, cuta Babe ne piyepu opo gaabe me lica yaacituge, lui te Bägri ne tityepuji.

²⁴ Cane toraca mene jijenininine, egä laati te cäme mene yäatecijuge, siige jäätrunguge teebine, lui te nätyepuji cebine, tabe iyeteta ireclota ne jääpänuge. Pui biname ne lica pagege atrana, inge tabe uja ituge budre gaabe ne abmala, siige ireclota gaabe cabu ädenige. ²⁵ Cane toraca jijenininine, egä padare te tädenige – siige uja biiri tatyaramtuge – budre biname cina liba Acejyame me Bägri me tagepogogo ätecija. Laati yäatecijemuge, teepi ireclota ne pa jääpänepesi. ²⁶ Babe te Bägri ne yepä kokre ituge ceera, teeme lui pisi nyene biname bine ireclota ceerame. ²⁷ Cuta

tabe Bägri ne conocäco ituge ceera atrana täapume, inge tabe Acejyame bau ca täduji biname me äbituji. ²⁸ Cälu te gone jitinuge, egä padare te cire tädepi budre biname cina teeme tagepogogo ne ätecijame teeme gape bora ca, ²⁹ siige cire täsipesi puma cita ca. Laati miijimiji mule ituge waweneca, teepi ngälu cäco ireclota cabu me cire tarpinärepi. Yepä laati miyaniya mule bine ituge waweneca, teepi atrana täapume cire tarpinärepi teeme mule ibi daremu ne päpäname.”

Yeesu ne Aitneja

³⁰ “Cane cäme singi ca äblicäco gäne nuuja mule ne wawena. Cane jaatranimune, Babe te lipu najuge. Cäme atrana lui conocäco gyene, inge cane cäme singi ne lica jaawenune yepä teeme singi ne jaawenune, cebine lui te nätyepuji. ³¹ Cane liba cämämu laitänjune, cäme aitneja lui toraca lica birige. ³² Yepä pisi nyene nuuja biname, lui te cebine naitnäjenige. Cane umle gäne, egä teeme aitneja cäme poto cidi me lui toraca gyene. ³³ Yoo, weene biname bine täätyepemepeye Yoane niye ca äciseja biname bau me teeme mene ätecijame. Lui toraca gyene, tabe peei ne jaaitnäjepi. ³⁴ Cane nuuja singi lica gäne biname me aitneja täapume, yepä cane ai ne naace name pi jicene, egä weene pagege ireclota ne päpäname. ³⁵ Yoane lui epu pana ge lampa liyepu, lui te layenuge, siige yaapacyäruge. Weene singi ge teeme apacyera cabu matikolä padare lenajame. ³⁶ Tabe cebine naitnäjepi, yepä nuuja aitneja cuta pisi nyene, lui baborage gyene. Babe te lui kaakesea itu näcäruji cane wawenename, siige cane lui kaakesea jewenemine, pui cina naitnäjenisi cebine, egä Babe te cebine itu nätyepuji. ³⁷ Cuta piyepu Babe lui te cebine nätyepuji, tabe cuta naitnäjenige. Weene teeme

tagepogogo lica ituge ätecija piiyepu teeme opo lica ituge päpäna. ³⁸Teeme mene te weeme cabu lica yaanajuge, ingele weene lica jäätrunguye Babe te lui ne ituge ätyepa. ³⁹Weene Oogäräneji mene cabu ca abiberäjininiye, siige apu jingeninige, egä weene iyeteta ire-clota ne peema cita ca jääpänuye. Yepä weene ngene ca lica egleniye, egä căme poto cidi me jiicenige. ⁴⁰Weene äwäricinininiye căme bau me otnime ire-clota ne päpäname.

⁴¹Cane nuuja singi lica gäne biname cina cebine awepyeräjame. ⁴²Yepä cane umle gäne weeme poto cidi me; cane umle gäne, weeme ngenecu bora nuuja singi lica gemi Acejiyame täapume. ⁴³Cane itu tädepene căme Babe me ngii cabu, yepä weene lica itu nawablepeye cebine. Nuuja te liba täduge teemerage ngii cabu, teebine weene jaawabluye. ⁴⁴Cuta weene lipulipu ätrungame, ingele weemeweme awepyeräja ne jäärnguye, yepä weene eei awepyeräja ne lica jäärnguye, yepä taatu Acejiyame bau ca lui te täduge. ⁴⁵Weene gone apu jinginguye, egä cane te cirege weebibine Babe me opo gaabe je aitneja. Eewe, weeme aitneja biname lui Moose sine, weene lui cabu me weeme ngene atwanena singi bine ituge acrana. ⁴⁶Weene liga toraca cire jäätrungejiye teebine, weene cuta cebine piba nätrungejiye, ingele tabe căme poto cidi me ituge oogära. ⁴⁷Yepä ingele weene teeme oogäräneji mene ne lica jitrungeniye, peei name pi weene lipulipu ätrungame căme mene ne.”

Yeesu Faib Tausen Biname bine Engärimige

*(Matayo 14:13-21; Mareko
6:30-44; Luuka 9:10-17)*

6 Ai ingwe gaabe ca Yeesu Galilaya sawa ne yuurige, Tiberiya sawa ca lui ne cuta einenisi. ²Bucurage biname cina teebine ingwe icwisi, ingele teepi itu

jääpänanepesi tabe teeme kokre ca pita biname bine miiji wawenena. ³Yeesu podo cabu me teeme abiberäja bāgrā cama jegelige, siige puga adnatige. ⁴Pui padare Israela biname bime äsuplengta trii padare mameta ge. ⁵Yeesu ire ac-itige, jepänige bucurage biname cina teeme bau me otni je. Tabe puma cita ca Pilipo ne jejige egä, “Mine ai biname bime ibibi deedei luma jeletnen-emisi?” ⁶Tabe ai lui naace täapume jicige Pilipo ne apicetnärame, yepä tabe umle ge, tabe ngena ne jewenenige. ⁷Pilipo Yeesu ne jejige egä, “Mine puu neeneni hanred silba rarekaake ca buluduu bine liba aletna je, poto cina erwäjinisi, poto cina abamutenisi.” ⁸Piba teeme nuuja abiberäja bāgrā, Simona Peteru me igane Andrea te Yeesu ne jejige egä, ⁹“Ama pisi nyene yepä bāgrā, lui me piti nemi faib buluduu piiyepu neeneni bumate cibi, yepä puu ibibi lica gemi iyeta ai biname bime täapume.”

¹⁰Pui cewe cabu puga ge babo baace. Yeesu teeme abiberäja bāgrā bine jejemige egä, “Biname bine jejemeye adnateräjame baace papa cabu,” siige teepi adnateräjige. Teepi iyeta lui faib tausen rooriye ge. ¹¹Yeesu buluduu bine ewadimige, Acejiyame ne eso ecärige, siige biname bine ecäremige, lui cina adnatäreji icrajimige puma. Tabe cuta cibi ecäremige, siige teepi erwäjimisi, teepi luma ngälu singi ge. ¹²Teepi liba iyeta ngene jeglemige, Yeesu abiberäja bāgrā bine jejemige egä, “Deedei, cibi pacupacu etomle-cmeye iyeta, nuuja ne gone yaabmaluye.” ¹³Teepi siige etomlecmisi, lui deedei pacupacu abmalinisi pui faib buluduu cabu ca, biname cina liba erwäjimisi, siige twelb diiba bine jengärimisi apaname.

¹⁴Biname cina liba jepänisi ai ciitaca mule ne, Yeesu lui jewenige, teepi jicisi egä, “Toraca, ai lui Acejiyame me pui mename biname gyene, mine lui ne

jewagrijenisi otnime.”¹⁵ Yeesu umle ge egä, “Teepi teeme singi ca cebine acitame naweninisi mope biname täápume, yepä cäme singi lica ge.” Siige tabe cääri taatu ädige podo cabu me.

Yeesu Niiye papa cabu Otnige

(*Matayo 14:22-33; Mareko 6:45-52*)

¹⁶ Liba mämleteca me, abiberäja bägrä cina piba podo cabu ca täinitnige, sawa ligi me eclige, ¹⁷ poo cabu me acetnäridge, siige sawa ne yuurisi Kaprenauma cewe me äcnärame. Teepi liba sawa cabu jage, ciiye te piba tumlige, yepä Yeesu cäro camu ge teeme bau me atyaramta. ¹⁸ Buuwe te kokre cama tipwäjige, siige uule kuu cina modamoda me äbitininisi. ¹⁹ Abiberäja bägrä cina liba poo ne biiri ewäcisi faib kilomiita pana padare me doro cabu ca, teepi puma cita ca jepänisi Yeesu ne niiye papa cabu otni je poo gome me, siige teepi mage wälu ge. ²⁰ Yepä Yeesu teebibine jejemige egä, “Wälu gone, cane sänel!” ²¹ Piba teepi singi ge teebine acenutame, siige piba taatu poo te doro ne joomlige, teepi liiyeme singi ge otnime.

Biname cina Yeesu ne Jirngisi

²² Nuuja bimu cabu lui biname cina sawa nuuja poto doro cabu itu tabmalimesi, teepi umle äbitininisi egä, “Yepä taatu poo lui te birice aga ge, abiberäja bägrä cina pui gaabe suurumesi sawa nuuja poto doro me, cuta Yeesu teta cama lica tädumi.” ²³ Piba poto poo cina seclige Tiberiya cewe cabu ca eeyeme, teepi luma deedei bine serwäjimumesi, Yageyame te lui deedei täápume Acejiyame ne eso secärumi. ²⁴ Lui cina puga ge piyepu lui cina seclige, teepi liba umle äbitininisi egä, “Yeesu ama lica gyene, cuta abiberäja bägrä lica gemi,” teepi poo cabu me acetnärijinin-

isi, Kaprenauma cewe me yuurisi Yeesu ne ärngime.

Yeesu Lui Ireclota Deedei Gyene

²⁵ Lui biname cina Yeesu ne jirngisi, teepi teebine puma jepänisi sawa nuuja poto doro je, siige itemlisi egä, “Abiberäja biname, maane cuta liba tädite aima?” ²⁶ Yeesu jejemige egä, “Cane toraca jijenininine weebibine, egä weene cebine naace name pi lica närngeniye, ingle weene ciitaca mule bine itu tepänanemumeye cäme bau ca. Yepä weene naace popi närngeniye, ingle weene ibibi deedei bine serwäjimumeye. ²⁷ Weene gone watata deedei bine jäärngemuye, yepä eei deedei ne jirngepeye, lui te iyeteta ireclota biname bine yäcäranemuge. Lui te Acejiyame bau ca täduji biname me äbituji, tabe te pa icäripi weebibine pui deedei, ingle Aceji Babe te teebine ituge conocäco ceera peei ne wawename.” ²⁸ Teepi Yeesu ne itemlisi egä, “Cine miiji ngena wawena, egä cine Acejiyame me kaakesea bine jaawenimusi?” ²⁹ Yeesu jejemige egä, “Peei lui Acejiyame me kaakesea gyene weeme cabu, egä weene cebine nätrungeniye, tabe lui ne nätyepuji.” ³⁰ Teepi jejisi egä, “Maane ngena ciitaca mule ne jewenenite cine päpäname siige cine piba meebine ätrungame? Maane ngena jewenenite? ³¹ Maane lipu gäte cibibine maana deedei ceerame, cime kaakesaare cina lui deedei bine serwäjenanemumesi daapo taatu cewe cabu je. Oogäräneji mene te jiičenige ai poto cidi me egä, ‘Acejiyame te cabucewe ca teebibine deedei secäranemuji.’” ³² Yeesu jejemige egä, “Cane toraca jijenininine, egä Moose cabucewe ca weebibine deedei lica icäraninuju, yepä cäme Babe te toracarage deedei cabucewe ca sicäraninuge. ³³ Acejiyame me deedei lui tabe sine, cabucewe ca lui te täduji bi-

name bine ireclota ceerame.”³⁴ Teepi puma cita ca Yeesu ne jejisi egä, “Babo biname, maane pui deedei iyeta padare cabu nicäranipi.”³⁵ Yeesu jejemige egä, “Cane säne pui ireclota deedei. Lui te căme bau me täduge, tabe lica pagege loolomecewe jajwi. Cuta lui te cebine nätrunguge, tabe lica pagege niyemecewe jajwi.”³⁶ Yepä cane weebibine ituge jaji, egä weene itu näpänanumeye cebine, yepä weene ätrunga lica gemi.³⁷ Iyeta lui căme Babe te näcäranuge, teepi căme bau me saacluge, piyepu laati te căme bau me täduge, cane lica yäayecräjune.³⁸ Cane cabucewe ca lica tädujine căme singi ne wawename, yepä cane tädujine teeme singi ne wawename, lui te cebine nätyepuji.³⁹ Piyepu lui te cebine nätyepuji, tabe singi gyene, egä cane nuuja ne lica apesera tabe lui cebine ituge ceera, yepä cane teebibine ireclota cabu me cire yaarpinäremepene ceräcerägäabu bimu cabu je.⁴⁰ Căme Babe te singi gyene, egä iyeta lui cina näpänusi cane teeme Bägrä ne piyepu nätrungusi, teepi iyeteta ireclota ne cire jăäpänepesi piyepu cane teebibine cire yaarpinäremepene ceräcerägäabu bimu cabu je.”

⁴¹ Israela biname cina gije abacitinisi Yeesu ne ängejame, ingle tabe lipu jiiicige egä, “Cane säne deedei, lui te cabucewe ca tädujine.”⁴² Teepi jiiicisi egä, “Cije ai lui Yeesu lica gyene, Yoosepa me bägrä. Cine umle gemi teeme mage babe. Cije tabe piba lipulipu jiiicenige, egä tabe cabucewe ca itu täduji.”⁴³ Yeesu teebibine jejemige egä, “Weene peei ängeja mene ne ebmaleye!”⁴⁴ Nuuja te äblicăco căme bau me otni, liba Babe lui te cebine nätyepuji, teebine lica taawenuge căme bau me otnime, siige cane teebine ireclota cabu me cire yaarpinantepene ceräcerägäabu bimu cabu je.⁴⁵ Acejiyame me mename biname cina itu yoogärujisi egä, ‘Ace-

jiyame te iyeta biname bine pagege abiberäja.’ Iyeta lui cina Babe ne jăätecijusi, teeme bau ca labiberäjininusi, teepi căme bau me saacluge.⁴⁶ Ai lui naace täapume lica gyene, egä nuuja te ituge Babe ne päpäna, yepä tabe taatu lui te Babe bau ca täduji, tabe te teebine ituge päpäna.⁴⁷ Cane toraca jijenininine: laati te birige ätrunga, tabe ireclota ne jăäpänuge.

⁴⁸ Cane lui ireclota deedei gäne.⁴⁹ Weeme kaakesaare cina daapo taatu cewe cabu puu maana deedei ne serwäjenanemumesi, yepä teepi budre täbitenäjimesi.⁵⁰ Yepä laati te liba jaarwuge cabucewe ca lui deedei te täduge, tabe budre ne lica jăäpänuge.⁵¹ Cane age säne pui ireclota deedei, cabucewe ca lui te tädujine. Laati te liba ai deedei jaarwuge, tabe iyeteta yaanajuge. Cane lui deedei ceera, căme täape gyene, cane lui ne pagege äyemela biname cina iyeteta ireclota ne päpäname.”

⁵² Puma cita ca Israela biname cina gije abacitinisi teemeteme atraname egä, “Tabe lipulipu mibibine teeme täape ceera mine arwime?”⁵³ Yeesu jejemige egä, “Cane toraca jijenininine: weene liba căme täape ne lica jaarwuye, Acejiyame bau ca lui te tädujine biname me äbitujine, piyepu liba lica căme uudi ne yaanuye, weeme cabu ireclota lica birige.⁵⁴ Yepä laati te căme täape ne jaarwuge piyepu căme uudi ne yaanuge, tabe iyeteta ireclota ne jăäpänuge, siige cane teebine ireclota cabu me cire yaarpinantepene ceräcerägäabu bimu cabu je.⁵⁵ Căme täape lui toraca deedei gyene, căme uudi lui toraca niye gyene.⁵⁶ Laati te căme täape ne jaarwuge, căme uudi ne yaanuge, tabe căme cabu yaanajuge, cane teeme cabu nanajuge.⁵⁷ Ireclota Babe te cebine nätyepuji, siige cane teeme cabu ca ireclota ituge päpäna.

Pipu pi laati te căme t  pe ne jaarwuge, tabe c me bau ca ireclota ne j  p nuge. ⁵⁸ Ai pui deedei gyene, cabucewe ca lui ituge otni. Ai lui epu deedei lica gyene, weeme kaakesaare cina lui ne serwane-nanumesi, yep  teepi  blic co ge budre cabu ca uucratna. Yep  laati te ai deedei jaarwuge, tabe iyeteta yaanajuge.”

⁵⁹ Yeesu iyeta ai mene jiicemige Kaprenauma cewe je, tabe liba biname bine ebiber jimige teeme abasecretna mete cabu.

Mene Iyeteta Ireclota t  pume

⁶⁰ Yeesu ne lui cina ingwe icwisi, teepi liba itecijemige ai mene, teeme bucurage cina jiicisi eg , “Ai abiber ja lui mage m purage gyene. Laati te miiji gyene ai ne acatame?” ⁶¹ Nuuja te Yeesu ne lica jejige, yep  tabe umle  bitige, teepi ngena poto cidid me jitranisi, siige tabe itemlimige eg , “N  , c me abiber ja te weebibine niiya opo me jiweninige? ⁶² Cije piba lipu gyene, weene liba  p na je Acejiyame bau ca lui te t duji biname me  bituji acnenuta cabucewe me, tabe luma niin ce ituge. ⁶³ Aceji Seemo te biname bine ireclota me jaawenimuge, teepi teeme ca  blic co nuuja gwidape wawena. Cane lui mene bii jijananine, Aceji Seemo piyepu ireclota cama. ⁶⁴ Yep  weene poto cina cebine lica n trungeniye.” Yeesu ai mene naace name pi jiicige, ingle tabe  jarage umle  bituji, laati bemi lica teebine  trunga piyepu laati te teebine budre me pa jaawabepi. ⁶⁵ Puma cita ca tabe c ari jiicige eg , “Ai ingle name pi cane bii jijinine weebibine, eg  nuuja te  blic co gyene c me bau me otni, Babe te liba lica teebine jaawenuge otnime.”

⁶⁶ Yeesu me ai mene name pi bucurage teeme ingwe ca  cwi biname cina teebine ebmalisi, siige teta cama lica otninisi. ⁶⁷ Piba Yeesu teeme twelb abiber ja b gr  bine itemlimige eg ,

“Weene n   cuta singi gemi cebine abmalame?” ⁶⁸ Simona Peteru te jewecnistige teeme mene eg , “Yageyame, cije cine ingwe ca laati bau me otni? M  me piti nemi mene iyeteta ireclota t  pume! ⁶⁹ Cine siige n  trungenisi piyepu umle gemi, eg  maane peese n te, Acejiyame te lui ne mara me ituge wawena teeme t  pume.” ⁷⁰ Yeesu teebibine jejemige eg , “Cane weene twelb bine puu iyeta itu jij cripene, yep  weeme yep  cabu pisi nyene Satani.” ⁷¹ Yeesu Yuuda, Simona Isakariyota me b gr  t  pume jiicige. Ng nuge, tabe puu teeme twelb abiber ja b gr  cabu ca yep  ge, tabe te teebine budre me pa jaawabepi.

Yeesu piyepu Teeme Iganewale

7 Ai ingwe gaabe ca Yeesu Galilaya probins cabu ta otnetn jige. Tabe singi lica ge c ari cuta Yuudea probins me otnime, ingle Israela biname cina puma padare ne jirngisi teebine budre me acitame. ² Padare te mameta me  bitige Israela biname bime W buyaga mete trii t  pume. ³ Siige iganewale cina Yeesu ne jejisi eg , “Ai cewe ne ebmali, Yuudea me  di, piba m  me ingwe  cwiyame biname cina jep nenemisi maane lui mule bine jebenemite, ⁴ ingle laati te singi birige biname cina teeme poto cidid me umle  bitame, tabe nuuja mule ne og  lica jaawenuge. Yoo, ingle maane apu mule bine jaawenane-mute, maane miiji pajecu me  bita biname cina m  me poto cidid me umle  bitame.” ⁵ Teeme iganewale cina naace popi ai mene jiicisi, ingle cuta teepi teebine lica jitrungisi. ⁶ Yeesu jejemige eg , “Iyeta padare cabu weeme t  pume papa gyene otni, yep  c me padare te camu gyene atyaramta. ⁷ Ai gawecewe biname bime nuuja ingle lica gyene weebibine  mugetname, yep  teepi cebine n mugetnusi, ingle cane jeitn jenenemine, eg  teeme mule lui niiyaraige gemi.

⁸ Äte naaclege weene ai trii täápume. Cane lica ädenine, ingle căme täápume miiji padare lica gyene otnime.” ⁹ Tabe apu jiiçige, siige Galilaya je enajige.

Yeesu Wäbuyaga Mete Trii cabu

¹⁰ Yepä iganewale cina liba beclige trii täápume, Yeesu teeme ingwe ca piba ogä ädige, ingle tabe singi lica ge biname cina umle äbitame teeme otni poto cidi me. ¹¹ Yerusalema je puma Israela biname cina teebine trii biname bime sobe cabu jirngisi. Teepi biname bine itemläjemisi egä, “Lese nyene pui biname?” ¹² Biname cina siiyä mene ca ajananinisi teeme poto cidi me. Poto cina jiiçisi egä, “Tabe lui miiji biname gyene.” Poto cina jiiçisi egä, “Eewe, tabe miiji biname lica gyene. Tabe biname bine yaangletnäjemuge.” ¹³ Yepä teepi cabucabu lica jiiçemisi teeme poto cidi me, ingle teepi wälu ge Israela biname bime täápume.

¹⁴ Trii padare lamlecu je Yeesu iiwäreja mete me abacitige biname bine abiberäjäme. ¹⁵ Israela biname cina călu te jitemige, jiiçisi egä, “Tabe lipulipu baborage umle gyene. Tabe nuuja abiberäjä cabu me lica ituge otni.” ¹⁶ Yeesu jejemige egä, “Căme abiberäjä lui căme lica gyene, yepä Acejiyame myene, lui te cebine itu nätyepuji. ¹⁷ Laasi nyene liba singi Acejiyame me singi ne wawename, tabe umle pa läbitepi, egä căme abiberäjä lui Acejiyame te itu näcäruji coo cane nää cămerage mene jiiçemenine. ¹⁸ Laati te liba teemerage ngene atwanena mene jiiçemuge, tabe teeme täápume awepyeräjä ne jäärnguge. Yepä laati te teeme täápume awepyeräjä ne jäärnguge, teebine lui te itu tityepuji, tabe lui conocăco gyene piyepu teeme cabu nuuja walya lica gyene. ¹⁹ Egäsu Moose nata weebibine Cotre icärininuji, yepä weeme nuuja te lica Cotre bine

yäacwetnimuge. Weene ngena name pi cebine aglime naweniniye?”

²⁰ Biname cina teebine jejisi egä, “Eewe, cine meebine aglime lica naawenenisi. Mäame niija cable pisi nyene!” ²¹ Yeesu jejemige egä, “Weene călu te jitiipi, cane lipu yepä gäăbu Sabade bimu cabu kaakesea jaawenepene. ²² Moose te cotre icärininuji weene weeme tääpe matikolä iirputame Acejiyame me cewecu acata täápume. (Puu toraca Moose te lica ge, yepä mime kaakesaare cina jegednu-jisi pui mule ne.) Siige weene pui cewecu băgrä ne jaawenuye tääpe iirputa ca, ngänu gyene liba Sabade bimu. ²³ Yoo siige, weene liba băgrä me tääpe cabu cewecu jaawenuye Sabade bimu cabu naace täápume Moose me cotre ne äcwetname, weene piba ngeno memi claabe, cane liba biname ne iyeta miiji jaawenepene Sabade bimu cabu. ²⁴ Ätecitipeye papapapa atrana mule, miiji weene niinăce cängena ingle ne ärngi, piba atrana.”

Yeesu nää Keriso Sine?

²⁵ Poto Yerusalema biname cina jiiçisi egä, “Cije ai lui pui biname lica gyene, teepi lui ne aglime jewenenisi?” ²⁶ Weene jepäneye, tabe lipu pajecurage jiiçemenige, yepä teepi nuuja mene lica ge! Ire taatu jetwisi! Pama modamoda biname cina umle bäbitininisi, egä toraca tabe Keriso sine biname bine niija cabu ca äsecerame? ²⁷ Yepä tabe äblicăco gyene Keriso lenaja, ingle mine umle gemi, egä tabe luma cita ca gyene. Keriso te liba otni, nuuja biname te umle lica gyene, egä tabe luma cita ca gyene.”

²⁸ Yeesu iiwäreja mete caale bora je biname bine ebiberäjimige. Tabe baborage tagepogogo ca jiiçemige egä, “Yoo, weene umle gemi cane, piyepu weene umle gemi cane luma cita ca gäne.

Yepä cane cäme singi ca lica itu tädujine. Lui te cebine itu nätyepuji, tabe sine toraca, yepä weene umle lica gemi tabe. ²⁹ Cane umle gäne tabe, ingle cane teeme bau ca itu tädujine. Tabe te cebine nätyepuji.” ³⁰ Piba teepi singi ge teebine oomlaname, yepä nuuja te ime ne lica ecitige teeme papa cabu me, ingle teemerage padare te camu ge atyaramta. ³¹ Bucurage biname cina teebine jitrungisi, siige teemeteme ätemläjinisi egä, “Keriso liba cire tädepi, nää tabe pama cerämu apu poto ciitaca mule bine cire jaawenemepi ai biname te lipu jewenenemige?”

Iiwäreja Mete Awamuta Biname bine Jityepimisi Yeesu ne Oomlaname

³² Parisea sigu biname cina iteci-jemige, biname cina lipu siiyä mene ca jicemisi Yeesu poto cidi me, siige teepi modamoda iiwäreja biname cama poto iiwäreja mete awamuta biname bine jityepimisi Yeesu ne oomlaname. ³³ Yeesu biname bine jejemige egä, “Cane matikäli padare cerämu nanajinige weene cama, piba cane teeme bau me pa lacnenutepene, cebine lui te nätyepuji. ³⁴ Weene piba cebine pa närngepeye, yepä weene lica pa näpänepeye, ingle weene äblicäco gemi otni, cane lui puupu cabu me pa lädepene lenajame.”

³⁵ Puma cita ca Israela modamoda biname cina teemeteme jitransisi egä, “Tabe baa liiyeme otnime äbitinige, siige piba mine äblicäco teebine päpäna? Nää, tabe pama ngene jotwanenige Griik gawe cabu me otnime, Israela biname cina luma icrajinige, siige puma Griik biname bine abiberäjame? ³⁶ Ngena tääpume tabe apu jicige egä, ‘Weene cebine pa närngepeye, lica pa näpänepeye,’ cuta egä ‘Cane liiyeme pa lädepene lenajame, weene äblicäco piyeme otni.’ Tabe ngena tääpume pepu jicige?”

Ireclota Niiye

³⁷ Trii padare me ngälugaabe bimu lui baborage gyene. Yeesu piba abujängtige, baborage tagepogogo ca jicige egä, “Laati te liba niyemecewe, tabe miiji cäme bau me otni niiye nanime! ³⁸ Mene oogäräneji gyene, egä laati te cebine nätrunguge, ireclota niyeteeme ngenecu cabu ca tuudruge.” ³⁹ Yeesu ai mene Aceji Seemo poto cidi me jicige. Laatibi Yeesu ne jäätrungusi, teepi pagege Aceji Seemo ne päpäna. Pui padare cabu teebine cäro camu ge ätyepa, ingle Yeesu camu ge acnenuta cabucewe me teeme apaclyera cabu me.

Biname cina Abelaninisi Yeesu name pi

⁴⁰ Laatibi Yeesu me ai mene iteci-jemige, teeme poto cina jicisi egä, “Toraca, ai biname lui pui mename biname gyene, mine lui ne jewagrijenisi.” ⁴¹ Poto bime ngene atwanena apu ge egä Yeesu lui Keriso sine, Acejiyame te lui ne cirege ätyepa biname bine niiya cabu ca äsecrera. Yepä poto cina jicemisi egä, “Keriso äblicäco Galilaya probins cabu ca otni, ⁴² ingle Oogäräneji mene te jicenige egä tabe Daawida me kaakesaare gyene, siige tabe Daawida me cewe Betelehema cabu ca cire tädepi.” ⁴³ Puma cita ca biname cina abelaninisi Yeesu miji pi. ⁴⁴ Poto cina singi ge teebine oomlaname, yepä nuuja te ime ne lica ecitige teeme papa cabu.

Israela Modamoda Biname Ätrunga cäco Ge

⁴⁵ Iiwäreja mete ne lui cina jaawamutusi, modamoda iiwäreja biname piyepu Parisea sigu biname cina lui bine jityepimisi Yeesu ne oomlana tääpume, siige teepi ime taatu äcnäriige. Lui cina teebibine jityepimisi, teepi itemlimisi egä, “Weene ngena name pi tee-

bine lica secaniye aima?”⁴⁶ Awamuta biname cina jejemisi egä, “Cine nuuja biname ne niinäce lica ituge ätecija apu mene iicema cabu je.”⁴⁷ Piba Parisea sigu biname cina jejemisi egä, “Oo siige, tabe cuta weebibine bingletnäjinige?”⁴⁸ Weene nää ituge ätecija, egä Parisea biname bime yepä te coo modamoda biname bime yepä te teebine jitrungenige?”⁴⁹ Yepä ai papa biname, lui bime cabu Acejiyame me claabe pisi nyene, ingle teepi umle lica gemi Moose me Cotre, teepi te jitrungenisi teebine.”⁵⁰ Nikodemo, lui pui Parisea biname bime cabu ca yepä ge piiyepu lui te Yeesu ne niinäce yäädärepä ciye cabu je, tabe jejemige egä,⁵¹ “Mime Cotre te nijeninige, egä mine äblicäco biname ne papa atrana. Mine miiji niinäce teebine ätecija piyepu umle äbita, egä tabe ngena ne ituge wawena.”⁵² Puma cita ca teepi jejisi egä, “Cuta maane peese näte nuuja Galilaya biname! Maane Oogäräneji mene miiji abiberäjepi umle äbitame, egä Acejiyame me nuuja mename biname te Galilaya probins cabu ca lica cire tädepi.”⁵³ Siige puma cita ca teepi iyeta mete me etengläjisi.

Sargi Magebi

8 Yeesu Olibi Uli podo cabu me ädige.² Nuuja bimu krokerage tabe cuta cääri acnenutige iiwäreja mete cabu me. Biname cina abasecretnige teeme bau me, siige tabe adnatige, gije abacitige teebibine abiberäjame.³ Puma cita ca cotre abiberäja biname piiyepu Parisea sigu biname cina yepä magebi ne tocanisi, lui ne jwoomlisi sargi mule wawena cabu, biname sobe cabu ocitisi,⁴ siige Yeesu ne jejisi egä, “Abiberäja biname, cine ai magebi ne sargi mule wawena cabu twoomlisi.”⁵ Moose me Cotre te apu nijininige, egä apu muleyame biname bine miiji kula ca äbyecra budre me

aglimes. Maane lipu ngene jotwanenite ai poto cidi me?”⁶ Teepi ai mene naace name pi jejisi, ingle teepi singi ge teebine mene cabu oomlaname, siige ingle ne päpäname teebine aitnejame. Yeesu äcupige, ime kukluta ca mene yoogäriige gawe cabu.⁷ Teepi liga teebine tii jewenanisi, tabe jeclajutige, jejemige egä, “Weeme cabu liba biname pisi nyene, lui te umle cäco niya mule wawena, tabe te niinäce kula ne yaajarege teeme cabu me.”⁸ Tabe cuta cääri äcupige, gawe cabu ngii yoogäriige.⁹ Teepi liba Yeesu me mene itecijemige, teepi ngene ca eglisi egä cime niya mule piti nemi. Siige teepi gije abacitinisi yepäyepä atenglejame, modamoda biname cabu ca ngälu matimati biname, ngälu Yeesu taatu te ityepurige pui magebi cama, teeme opo gaabe je lui te joclajutige.¹⁰ Piba Yeesu jeclajutige, utemlige egä, “Magebi, lete nemi teepi, lui cina meebine naacanisi aima kula ca äbyecrame? Cije teepi lica jebenisi peei mule ne?”¹¹ Tabe jejige egä, “Eewe babo biname.” Puma cita ca Yeesu jojige egä, “Cane cuta meebine kula ca lica naacnenine. Äte ocli, ingwe ca niya mule gone jaawenute!”

Yeesu Apaclyera Gyene Biname bime tääpume

¹² Yeesu liba biname bine cääri ebiberäjimige, tabe jejemige apu egä, “Cane age säne apaclyera ai gawecewe tääpume. Laati te cebine ingwe näcwuge, tabe krokeciye cabu lica waatnuge, ingle tabe apaclyera ne jääpänuge teeme ireclota tääpume.”¹³ Puma cita ca Parisea sigu biname cina Yeesu ne jejisi egä, “Maane määmämu aitnäjenite, pipu pi määme aitneja lui toraca lica gyene.”¹⁴ Yeesu jejemige egä, “Cane puu cämämu aitnäjenine, yepä cäme aitneja lui papa me lica äbitenige, ingle cane umle gäne, cane

luma cita ca gäne piyepu liiyeme ädenine. Yepä weene nuuja umle lica gemi, cane luma cita ca gäne piyepu liiyeme ädenine. ¹⁵Weeme atrana lui biname bime pana gyene. Cane nuuja biname ne licarage pa jaatranepene. ¹⁶Yepä cane liba atrana je, căme atrana lui conocăcorage ge, ingle cane taatu lica gäne. Babe lui te cebine nätyepuji, tabe cane cama gyene. ¹⁷Nata weeme Cotre mene te cuta jiicenige, egä neeneni biname bime aitneja lui ibibi birige. ¹⁸Yoo siige, cane cămămu aitnăjenine piyepu Babe, lui te cebine nätyepuji, tabe cuta naitnăjenige cebine.” ¹⁹Puma cita ca teepi Yeesu ne itemlisi egä, “Baa, lese nyene măăme babe?” Yeesu jejemige egä, “Weene umle lica gemi cane piyepu căme Babe. Weene liga umle cirege cane, weene cuta piba umle cirege tabe.”

²⁰Yeesu ai mene jiicemige, tabe liba biname bine ebiberăjimige iiwăreja mete caale bora je rarekaake acrana puupu gome. Siige nuuja te teebine lica joomlige, ingle teeme padare te camu ge atyaramta.

“Weene Äblicăco Gemi Otni, Cane Liiyeme Ädenine”

²¹Yeesu biname bine căări mene jejanemige. Tabe apu jiicige egä, “Cane ama cita ca äyeblingtonine. Weene pa nărngepeye cebine, yepä weene weeme niya mule cabu budre cire äbitipeye. Weene äblicăco gemi otni, cane liiyeme ädenine.”

²²Puma cita ca Israela biname cina jiicisi egä, “Năă, tabe pama teemămu aglime pa läbitepi, ingle tabe jiicige egä, “Weene äblicăco gemi otni, cane liiyeme pa lädepene?”” ²³Yeesu jejemige egä, “Weene lui gawecewe cabu ca gemi, yepä cane lui cabucewe cabu ca gäne. Weene ai gawecewe täăpu memi, yepä cane lica gäne ai gawecewe täăpume.

²⁴Cane jijinine, egä weene budre läbitininuye weeme niya mule cabu. Weene liba ätrunga lica birige, egä cane pui biname gäne, cane lui poto cidi me jicenenemine, weene toraca budre cire äbitipeye.” ²⁵Teepi puma cita ca teebine itemlisi, “Baa, maane laasi näte?” Yeesu jejemige egä, “Cane uja weebibine lipu ituge jaji?” ²⁶Căme bucurage mene piti nemi weeme poto cidi me iicemame piyepu weebibine ablawejame. Yepä cane pei taatu mene jaajanemune biname bine, cane lui mene nätecijanuge teeme bau ca, cebine lui te nätyepuji. Tabe lui toraca gyene.”

²⁷Teepi opo lica ewatnisi, egä Yeesu Babe poto cidi me jiicige. ²⁸Puma cita ca Yeesu teebibine cuta căări jejemige egä, “Weene liba pa nawepăntepeye cebine, Acejiyame bau ca lui te tädujine biname me äbitujine, piba weene umle pa äbitip-eye, egä cane pui biname gäne, cane lui poto cidi me jiicemimune. Cane nuuja gwidape ne căme singi ca lica jaawenune, yepä Babe te ngena ituge abiberăja cebine, cane pei poto cidi me taatu jicemimune. ²⁹Lui te cebine nätyepuji, tabe pisi nyene cane cama. Tabe cebine taatu lica ituge abmala, ingle cane ngena bine jaawenetnăjimune, pei cina teebine ngenecu miiji me jaawenusi.” ³⁰Bucurage biname cina Yeesu ne jitrungisi, teepi liba itecijemige tabe apu iicema je.

Laati Bemi Toraca Abrahamo me Băgrăwale

³¹Lui Israela biname cina Yeesu ne jitrungisi, tabe teebibine jejemige egä, “Weene liba căme abiberăja ne kokre cama joomle-niye, weene căme toracarage abiberăja băgră gemi piba. ³²Piba weene umle läbitininuye, toraca ngena gyene, siige pui toraca te weebibine kălyă jiwenininuge.” ³³Teepi opo lica jewatnisi, Yeesu ngena täăpume jejemige, siige teepi jejisi egä,

“Cine lui Abrahamo me kaakesaare gemi. Cine nuuja biname me aletnäneji biname lica gemi, cije maane ngena name pi nijinite cine kälyä äbitame?”

³⁴Yeesu jejemige egä, “Cäme mene nacateye: iyeta lui cina niiya mule bine yaacnemusi, pui niiya mule cina teebibine kokre joomle-musi epu pana, aletnäneji biname ne teeme yageyame te lipu kokre joomluge. ³⁵Aletnänejiⁿ biname te iyeteta lica yaanajuge teeme babo biname me mete cabu. Yepä bāgrä te iyeteta teeme babe me mete cabu yaanajuge. ³⁶Siige Bāgrä te liba weebibine kälyä jiweninunuge niiya mule cabu ca, weene piba toraca kälyä birige. ³⁷Yoo, cane umle gäne, egä weene Abrahamo me kaakesaare gemi. Yepä weene cebine aglime naweniniye, ingle weene singi lica gemi cäme mene ätecijame. ³⁸Cane jijaneninune, cane ngena ituge päpäna Babe me gome. Weene cuta piyepu jaawenimuye, weeme babe te ngeno me jijaneninuge weebibine.”

³⁹Teepi jejisi egä, “Cime babe Abrahamo sine.” Yeesu jejemige egä, “Weene liga Abrahamo me bāgrä cirege, weene epu mule bine cire jaawenemejiye tabe liiyepu. ⁴⁰Yepä weene siige cebine aglime naweniniye, ingle cane toraca mene poto cidi me ituge jajanena, Babe bau ca cane lui mene ituge ätecijana. Abrahamo weeme pana lica äbituji. ⁴¹Weene weemerage babe ne jitutaniye.” Teepi puma cita ca Yeesu ne jejisi egä, “Cine babe cäco biname lica gemi. Cime yepä taatu Babe pisi nyene. Tabe lui Acejiyame sine.” ⁴²Yeesu jejemige egä, “Liga Acejiyame weeme Babe cirege, weene piba cäme täöpume singi cirege, ingle cane teeme bau ca tädujine, siige cane page age säne. Cane cäme singi ca lica tädujine, yepä tabe te

cebine nätyepuji. ⁴³Weene ngena name pi cäme mene umle lica gemi? Weene naace name pi umle lica gemi cäme mene, ingle weeme tablame bermemiye cäme mene ätecija wälu name pi. ⁴⁴Satani peese nyene weeme babe, siige weene weeme babe me singi bine jaawenimuye. Tabe lui agliyame gyene agedna cabu ca ngälu page. Tabe toraca mene ne jigyenige, ingle teeme bau ca cude padare gyene. Tabe liba walya waatromuge, tabe teemerage mule ne jaawenuge; tabe walya biname gyene, babe gyene iyeta walya täöpume. ⁴⁵Cebine weene pui name pi lica nätrunguye, ingle cane jicemimune, ngena gyene toraca. ⁴⁶Baa, weeme nuuja te jaawabudnitege, egä cane ngena niiya ne ituge wawena. Cane liba toraca mene poto cidi me jicemune, weene piba ngena name pi lica cebine nätrunguye. ⁴⁷Laati te Acejiyame bau ca gyene, tabe te teeme mene jätēcijuge. Yepä weene Acejiyame me bāgrāwale lica gemi, peei name pi weene lica teebine jätēcijuye.”

Yeesu piyepu Abrahamo

⁴⁸Israela biname cina Yeesu ne jejisi egä, “Cime mene pama toraca gyene, egä maane Samariya biname gäte, cuta määme niiya cable pama pisi nyene?” ⁴⁹Yeesu teebibine icisäremige egä, “Eewe, cane niiya cable cama lica gäne. Cane cäme Babe ne opo gaabe me ecitenine, yepä weene cebine opo gaabe me lica naciteniye. ⁵⁰Cane singi lica gäne cäme ngii te babo äbitame. Nuuja te pisi nyene, lui te singi ge cäme ngii te babo äbitame. Tabe te biname bine cirege atrana. ⁵¹Cane toraca jijenininine weebibine, egä laati te cebine nätrunguge, tabe budre lica läbituge.” ⁵²Puma cita ca Israela biname cina je-

^{8:35} aletnäneji biname: Nuuja taje cuta nuuja te jaaletnuge pui biname ne coo yageyame te jaajuge egä, “Maane siige cäme cabu ca, määme singi gaabe ädepi.”

jisi egä, “Siige cine aga toraca umle bäbitinino, egä mäame niya cable pisi nyene. Abrahamo uja budre äbituji, piyepu Acejiyame me mename biname cina uja budre äbitininujisi, siige maane piba cije lipu jicente, egä laati te liba mäame mene yäatecijuge, tabe budre lica läbituge.”⁵³ Nata maane baborage lica gäte mime kaakesaare Abrahamo bau ca, lui te budre itu läbitepi. Piyepu mename biname cina budre ituge äbita. Maane lipu ngene jotwaninite, egä maane baa laasi näte?”

⁵⁴ Yeesu teebibine jejemige, “Cane liba cämämu babo läbitune, pei lui toraca lica ge. Yepä Babe te cäme ngii ne babo jaawenuge, weene lui ne weeme Acejiyame ca eineniye.”⁵⁵ Weene lica ituge umle äbita teeme poto cidi me, yepä cane umle gäne tabe. Cane liba iicana je, egä cane umle lica gäne tabe, cane piba weeme pana walya biname gäne. Yepä cane umle gäne tabe piyepu teeme mene jäatecijune.”⁵⁶ Weeme kaakesaare Abrahamo gege ge, inge tabe umle ge, egä tabe cebine cirege päpäna. Tabe näpänuji, siige mage gege äbituji.”⁵⁷ Israela biname cina jejisi egä, “Maane camu gäte fifti kämäge oomlana, maane piba cije lipu pi jicente, egä maane Abrahamo ne ituge päpäna?”⁵⁸ Yeesu jejemige egä, “Cane toraca jijenininine weebibine, egä cane uja ge, Abrahamo ingwe ca aplimluji.”

⁵⁹ Puma cita ca Israela biname cina kula bine ewadimisi teebine äbyecrame, yepä Yeesu ämlitige, siige iiwäreja mete ne sebmalige.

Yeesu Miiji Jewenige Ireçu Määsumäsu Biname ne

9 Yeesu otni cabu ireçu määsumäsu biname ne jepänige, lui te pepu ärngeji ge.² Abiberäja bğrä cina Yeesu ne item-

lisi egä, “Abiberäja biname, laati me niya mule name pi tabe apu gyene, teeme coo teeme mage babe bime?”³ Tabe jejemige egä, “Tabe ireçu määsumäsu ärngeji lica gyene teeme niya mule inge name pi coo teeme mage babe bime niya mule name pi. Tabe naace name pi ireçu määsumäsu gyene egä Acejiyame me kokre ne teeme cabu ca päpäna.”⁴ Bimu apacyera te liba enajenige, mine miiji teeme kaakesea wawena, cebine lui te nätyepuji. Ciiye te tädenige, piba nuuja te äblicäco kaakesea wawena.”⁵ Cane liba gawecewe cabu säne, cane apacyera gäne gawecewe täapume.”

⁶ Ai mene ingwe gaabe ca Yeesu mote ne eclemutige gawe cabu me, gawe cama elengläcitige, siige pui ngate ne ecatige, teeme ireçu bine aaganige.”⁷ Piba tabe jejige egä, “Äte ädi, opo äcisäji Siloama cupicu cabu.” (Siloama me aboclomta lui ‘Ätyepäneji’.) Tabe ädige, opo äcisäjige, siige ireçu aasatäneji tacnige.

⁸ Puma cita ca lui biname cina teeme gome icrajige, cuta lui cina teebine ninäce ituge päpänenä ätinera je, teepi ätemläjinisi egä, “Nää, age sena pui biname, mine lui ne ätinera je jääpänanusi?”⁹ Poto cina jicisi egä, “Yoo, tabe sine,” poto cina egä, “Eewe, tabe lica gyene, yepä teeme opo pui biname me pana gyene.” Yepä tabe pui biname te teemämu jicige egä, “Cane age säne pui biname.”¹⁰ Teepi itemlisi egä, “Mäame ireçu cina lipulipu baasatäsi?”¹¹ Tabe jejemige egä, “Biname ngii Yeesu, tabe te mote ne elengläcitige gawe cama, siige pui ngate ca naganige cäme ireçu, nätyepige Siloama cupicu cabu cane opo äcisejame. Cane liba ädine, siige jicisäjine, piba cäme ireçu cina aasatäsi.”¹² Teepi teebine itemlisi egä, “Lese nyene tabe?” Tabe jejemige egä, “Cane umle lica gäne.”

**Parisea Sigu Biname cina
Itemläjisi Lui Ireçu Määsumäsu
Biname te Miiji Äbitige**

¹³ Lui ireçu määsumäsu biname te miiji bābitige, teebine ecanisi Parisea sigu biname bime cabu me. ¹⁴ Lui bimū cabu Yeesu gawe ne mote cama elenglācitige, siige teeme ireçu bine miiji jaawenige, pui lui Sabade bimū ge. ¹⁵ Puma cita ca Parisea sigu biname cina teebine itemlisi egā, “Määme ireçu lipulipu miiji bābitāsi?” Tabe jejemige egā, “Pui biname, tabe gawe ne teeme mote cama elenglācitige, pui ngate ca căme ireçu naganige. Cane opo ācisājine, siige page cane gwidape bine jepānenemine.” ¹⁶ Piba poto Parisea sigu biname cina apu jicisi egā, “Lui biname te pepu mule ne jewenige, tabe āblicāco ge Acejiyame bau ca otni, inge Sabade cotre ne jetropangtige.” Yepā poto cina jicisi egā, “Lipu miiji gyene conocono biname te apu ciitaca mule bine waweneca?” Siige teepi yepā ngene atwana lica ge Yeesu poto cidi me.

¹⁷ Parisea sigu biname cina cuta cāāri itemlisi pui biname ne egā, “Maane lipu ngene jotwaninite pui biname poto cidi me, meebine lui te miiji naawenige?” Tabe jejemige egā, “Cane apu ngene jotwaninine, egā tabe lui Acejiyame me mename biname gyene.” ¹⁸ Yepā Israēla biname cina ātrunga lica ge, egā tabe ireçu määsumäsu ārngeji ge, siige page jepānenemige, peei name pi teepi teeme mage babe bine ala taasoglicisi, ¹⁹ āātemlisi egā, “Nāā, ai lui weeme bāgrā gyene? Lipu, tabe ireçu määsumäsu ārngeji ge? Tabe page siige lipulipu jepānenemige?” ²⁰ Mage babe cina jejemāsi egā, “Yoo, cine umle gegi egā tabe cime bāgrā gyene, cuta ireçu määsumäsu ārngeji ge, ²¹ yepā cine nuuja umle lica gegi, tabe lipulipu ireçu bii baasatige coo laati te miiji bii jew-

enige teebine. Weene teebine itemleye. Tabe baborage gyene weebibine daremu mene jajime.” ²² Teepi naace popi apu jicāsi, inge teepi wālu ge Israēla modamoda biname bime tääpume. Israēla biname cina apu ituge iicana, egā laati te jaawabudnituge Yeesu ne, egā tabe Keriso sine, Acejiyame lui ne cirege ātyepa biname bine niya cabu ca āsecreraame, piba pui biname ne yāāyebliṅtusi teeme ireçu ātumuta cabu ca. ²³ Peei name pi teeme mage babe cina jicāsi egā, “Tabe baborage gyene. Teebine itemleye.”

²⁴ Puma cita ca Parisea sigu biname cina cuta cāāri ala tesoglicisi ireçu määsumäsu ārngeji biname ne, jejisi egā, “Cine umle gemi, egā lui biname te meebine miiji naawenige, tabe conocono biname gyene. Maane lipu ngene jotwaninite teeme poto cidi me? Maane ngene gone nāātrimaluge, egā Acejiyame te nāātecijenige, peei name pi maane toraca mene nijini.” ²⁵ Tabe jejemige egā, “Cane umle lica gāne, egā tabe conocono biname gyene coo liiyepu, yepā cane umle gāne, cane ireçu määsumäsu ge niināce, siige page jepānenemine.” ²⁶ Puma cita ca Parisea sigu biname cina itemlisi egā, “Tabe ngena jewenige määme ireçu cabu? Tabe lipulipu meebine ireçu miiji naawenige?” ²⁷ Tabe jejemige egā, “Cane uja bii jijinine, yepā weene lica bitecjinige. Weene ngena tääpume singi gemi peei yepā gwidape tääpume cāāri ātecijaname? Pama weene singi gemi cuta teeme abiberāja bāgrā me ābitame!” ²⁸ Parisea biname cina teebine jisādisi, jejisi egā, “Maane peese nāte teeme abiberāja bāgrā. Cine Moose me abiberāja bāgrā gemi. ²⁹ Cine umle gemi, egā Acejiyamerage te Moose ne jejanuji, yepā cine peei biname poto cidi me umle lica gemi, egā tabe luma cita ca gyene.” ³⁰ Pui biname te jejemige, “Tabe căme ireçu bii

napatnige, yepä weene umle lica gemi, tabe laasi nyene. Cane cälu te nätige wemiji pi. ³¹ Mine umle gemi, egä Acejiyame te conocono biname ne lica jäätecijuge, yepä tabe eei biname ne jäätecijuge, lui te teebine opo gaabe me yaacitanuge piyepu teeme singi ibibi jaawenimuge. ³² Agedna cabu ca ngälu page nuuja biname te lica ituge ätecija, egä biname te irecu määsumäsu ärngeji biname me irecu bine jaapatnige. ³³ Acejiyame te peei biname ne liga lica cire täätyejeji, tabe ibibi lica gyene apu mule bine wawenecame.” ³⁴ Parisea biname cina jejisi teebine egä, “Maane niyarage biname gäte mäame aplimla cabu ca ngälu page. Maane ngena miiji gäte cibibine abiberäjame!” Siige teepi teebine teeme abasecretna mete cabu ca ijarisi.

Seemo Ireclota Ngalebora Lui Irecu Määsumäsu Gemi

³⁵ Yeesu itecijige, egä tabe lui biname ne miiji jebenige, teebine sjarisi abasecretna mete cabu ca. Tabe liba teebine jepänige, tabe jejige egä, “Maane nää jitrungenite Acejiyame bau ca lui te täduji biname me äbituji?” ³⁶ Tabe pui biname te Yeesu ne jejige egä, “Babo biname, naji cebine, tabe laasi nyene, cane teebine piba jitrungenine?” ³⁷ Yeesu jejige egä, “Maane uja biiri jepänite teebine. Tabe page maane cama mene jiiemenige.” ³⁸ Tabe Yeesu ne jejige egä, “Yageyame, cane näätrungenine meebine.” Piba tabe kokorare ca ääpednutige teeme opo gaabe je. ³⁹ Yeesu puma cita ca jiiicige egä, “Cane naace tääpume ai gawecewe cabu me itu tädujine biname bine atraname siige piba irecu määsumäsu cina päpänename, cuta lui cina jääpänanemusi teepi irecu määsumäsu me äbitame.” ⁴⁰ Poto Parisea sigu biname lui cina teta cama puga ge, itecijemige Yeesu ai mene

iicema je, siige teepi teebine itemlisi egä, “Nää, maane apu naangeninige, egä cine cuta irecu määsumäsu gemi?” ⁴¹ Yeesu jejemige egä, “Weene liba toraca irecu määsumäsu lenaja je, piba nuuja te äblicäco weebibine niiya mule poto cidi me aitneja; yepä weene jiiicenemiyee, egä weene cängena jepänenemiyee, siige weebibine cirege atrana, ingle weeme niiya mule piti nemi.”

Ngene ca Agli Mene Maamoi poto cidi me

10 Yeesu jiiicemige egä, “Cane toraca jijenininine weebibine, egä lui biname te maamoi caale bora me lica labacituge grana cabu, yepä tabe jaageluge caale nuuja poto ca, tabe lui eromaame birige piyepu cuta agliyame birige. ² Yepä lui biname te labacituge caale granarage cabu, tabe peese nyene maamoi ire atwi biname. ³ Teeme tääpume grana ire atwi biname te grana ne jiiitnuge, piyepu maamoi cina umle gemi teeme tagepogogo, siige tabe teemerage maamoi bine ngiirage ca jääjäcrimuge, caale cabu ca yääsemuge. ⁴ Tabe liba teebibine yääsemuge, tabe niinäce gaabe me läduge. Maamoi cina teebine ingwe yääcwusi, ingle teepi umle birige teeme tagepogogo. ⁵ Teepi idne biname ne ingwe lica yääcwusi. Teepi teeme bau ca luucratnuge, ingle teepi umle lica birige teeme tagepogogo.”

⁶ Yeesu teebibine ai ngene ca agli mene jejemige, yepä teepi opo lica ewatnisi, egä ngena tääpu myene.

Miijirage Maamoi Ire Atwi Biname

⁷ Yeesu cääri jiiicemige egä, “Cane toraca jijenininine weebibine, egä cane age säne grana maamoi bime tääpume. ⁸ Iyeta lui cina cäme niinäce gaabe ca itu saaclepi, teepi lui eromaame gemi piyepu aglecayame gemi, yepä maamoi

cina teebibine lica jäätecijemusi. ⁹Cane age säne grana. Laati te căme cabu ca tabacituge, tabe ireclota ne jääpănuge. Tabe tabacituge caale ngalebora me, cuta lasatuge, siige tabe jääpănimuge baace loolo me. ¹⁰Eromaame te yepă tāduge acatame, sabe wawenane piyepu budre me aglime. Yepă cane te tādujine naace tăăpume egă maamoi cina toraca miijirage ireclota ne păpăname.

¹¹Cane age säne miijirage maamoi ire atwi biname, lui te teeme ireclota ne yăăyemaluge maamoi name pi. ¹²Liba daremu cama biname te maamoi bine ire jaatwemuge, lui te toraca ire atwi biname lica birige piyepu lui me maamoi lica birige, tabe liba jääpănuge wulp ne otni je, tabe maamoi bine yaabmalimuge, luucruge. Puma cita ca wulp te maamoi bine jäängecrerăjimuge, maamoi cina maramara yaaplidnărusi. ¹³Daremu cama lui ire atwi biname te luucruge, inge teeme toracarage ngenecu lica gyene maamoi bime tăăpume. ¹⁴Cane säne miijirage maamoi ire atwi biname. Cane umle găne căme maamoi, teepi umle gemi cane, ¹⁵epu pana Babe te lipu umle gyene cane, cane lipu umle găne tabe. Cane căme ireclota ne pa yăăyemalupene maamoi name pi. ¹⁶Căme piti nemi poto maamoi ai caale cabu lui lica gemi. Cane cuta miiji teebibine awe-cetnăra, siige teepi căme tagepogogo cire nătecijepesi. Siige yepă maamoi tomi cirege, cuta teeme tăăpume yepă ire atwi biname cirege.

¹⁷Babe te singi gyene căme tăăpume, inge cane singi găne căme ireclota ne äyemelame naace tăăpume cuta căări păpăname. ¹⁸Nuuja biname te lica pagege cebine teeme singi ca agli, yepă cane cămămu pagege căme ireclota ceera budre tăăpume. Căme conocăco pisi nyene căme ireclota ceerame cuta

căări păpăname. Căme Babe te apu ituge jaji cane wawenane.”

¹⁹Yeesu me ai mene te Israela biname bine cuta căări maramara ngene atwanena me jewenimige. ²⁰Teeme bucurage cina jiicisi egă, “Teeme niya cable pisi nyene. Tabe buduma biname gyene. Weene teebine ngeno me jitecijiye?” ²¹Yepă poto cina jiicisi egă, “Niya cable cama biname te äblicăco apu mene icema. Inge naace gyene, niya cable cama biname te lipulipu irecu măăsumăsu biname bine jaawenimuge teepi păpănenane.”

Israela Biname cina Yeesu ne Jigyisi

²²Padare te tatyaramtuge Yerusalema je iiwăreja mete ne ngene apecname. Pui lui găbu padare ge. ²³Yeesu liba ädige Solomona me caagecage toro mete gawe cabu Acejiyame me iiwăreja mete caale bora je, ²⁴piba Israela biname cina teebine jewaclomtisi, jejisi egă, “Maane lipu lecaleca padare naanajinige cibibine jaji căco, egă maane laasi năte? Nijini conocăco, maane liba Keriso săte, Acejiyame te lui ne ätyepame ticuji biname bine măpu cabu ca äsecrame.” ²⁵Yeesu jejemige, “Cane uja ituge jaji weebibine, yepă weene lica itu nătrungepeye cebine. Cane lui citaca mule bine ituge waweneca căme Babe me ngii cabu je, pui cina cebine naitnăjenisi. ²⁶Yepă weene lica nătrungeniye cebine, inge weene căme maamoi lica gemi. ²⁷Căme maamoi cina căme tagepogogo nătecijusı, siige cane umle găne teepi. Teepi căme ingwe poto ca saacluge. ²⁸Nuuja te äblicăco teebibine căme bau ca äsecrera, yepă cane teebibine iyeteta ireclota cire yăăcăremepene, siige teepi budre ne lica cire jääpănepesi. ²⁹Căme Babe lui te ituge cebine ai maamoi ceera, tabe sine baborange. Nuuja te äblicăco gyene teebibine

Babe me ime cabu ca äsecrera. ³⁰Cine Babe cama yepä gegi.”

³¹Piba Israela biname cina cuta cääri kula bine etomlicmisi Yeesu ne äbyecrame. ³²Yeesu teebibine jejemige egä, “Cane weeme opo gaabe bucurage miijimiji mule ituge waweneca, Babe te lui täapume ituge jaji. Lui mule name pi weene cebine kula ca äbyecrame naweniniye?” ³³Israela biname cina jejisi egä, “Cine määme miiji mule name pi kula ca äbyecrame lica naawenini, yepä maane lipu Acejiyame me ngii ne sabe itu tewenumete. Maane binamerage gäte, yepä maane Acejiyame me äbitenite!” ³⁴Yeesu jejemige egä, “Weeme Cotre cabu oogäräneji gyene, egä Acejiyame te jiicuji, ‘Weene acejiyame gemi!’ ³⁵Mine umle gemi, egä Oogäräneji mene te ngena jiicenige, iyeteta toraca enajenige. Siige Acejiyame te liba acejiyame ca einemuji pui biname bine, Acejiyame me Mene lui bine ecäremujisi, ³⁶cije weene piba ngena name pi najeniye cebine, Babe te lui ne teeme täapume mara me nawenuji, siige gawecewe cabu me nätyepuji, egä cane Acejiyame me ngii ne sabe jaawenune, teeme Bägrä ca liba lainune. ³⁷Cane liba cäme Babe me kaakesea bine lica jaawenimune, piba weene gone cebine nätrunguye. ³⁸Yepä cane liba jaawenimune, weene miiji cäme kaakesea poto cidi me ätrunga, ngänu gyene liba weene cebine lica nätrunguye. Piba weene umle läbitininye, egä Babe te cäme cabu pisi nyene, cane Babe cabu pisi näne.”

³⁹Israela biname cina cuta cääri äbitininisi Yeesu ne oomla-name, yepä tabe uucrige.

⁴⁰Puma cita ca Yeesu cääri acnenutige Yoridana baduge nuuja poto doro me, pui puupu cabu me, Yoane luma niinäce biname bine niie ca jääcisäjemepi, siige tabe puga enajige. ⁴¹Bucurage biname

cina totninisi teeme bau me. Teepi jicisi egä, “Yoane nuuja ciitaca mule ne lica itu jaawenepi, yepä tabe lui mene jicemepi ai biname poto cidi me, toraca gyene.” ⁴²Bucurage biname cina Yeesu ne puma jitrungisi.

Lajaro me Budre

11 Yepä biname ngii Lajaro pita cama ge. Tabe Betaniya cewe je enajige teeme neeneni ngule cama Maareta piyepu Mariya. ²Age tona pui Mariya, lui te miiji lengo oil ne yaapadurepi Yageyame me ernge cabu, siige teeme edingäli ca jääcisäjepi. Teeme wate Lajaro tage, lui te pita cama ge. ³Siige ngule cina mene jityepäsi Yeesu bau me egä, “Yageyame, määme miijirage biname te pita cama gyene.” ⁴Yeesu liba peei mene itecijige, tabe jiicige egä, “Ai pita te Lajaro ne budre me lica pa jaawenepi, yepä biname bine pa jaawenemepi Acejiyame me jamyacu apaclyera ne awepyeräjame. Piiyepu ai cabu ca Acejiyame me Bägrä me jamyacu apaclyera ne pa jääpänesi.” ⁵Yeesu babo singi ge Maareta teeme maade cama piyepu teeme wate Lajaro täapume.

⁶Yoo, Yeesu liba itecijige, egä Lajaro pita cama ge, tabe cäro camu puga enajige neeneni bimu cama. ⁷Puma cita ca tabe teeme abiberäja bägrä bine jejemige, “Biiri naclege Yuudea probins cabu me.” ⁸Teepi jejisi egä, “Abiberäja biname, cemacema Israela biname cina meebine kula ca puga liga nääbyecrinumesi budre me, nää maane cuta piyeme otnime äbitinite?” ⁹Yeesu jejemige egä, “Cije bimu me ngalebora twelb awa lica gemi kroke cabu ca ngälu mämleteca oomlaname? Laati te bimu apaclyera cabu läduge, tabe lica yaatramuge, ingle tabe ai gawecewe me apaclyera ne jääpänuge. ¹⁰Yepä ciie cabu laati te liba läduge, tabe yaatramuge, ingle teeme cabu nuuja apaclyera lica

birige.” ¹¹ Puma cita ca tabe abiberäja bägrä bine jejemige, “Mime biname Lajaro ute gyene, yepä cane ädenine teebine alotnentame.” ¹² Teepi jejisi egä, “Yageyame, tabe liba ute ogrenige, miiji äbitenige teeme pita cabu ca.” ¹³ Yeesu ai mene Lajaro me budre poto cidi me jiicige, yepä abiberäja bägrä cina apu jengemige, egä papa ute me jiicige. ¹⁴ Piba Yeesu pajecurage jejemige teebine egä, “Lajaro budre gyene. ¹⁵ Cane wemiji pi gege gäne, egä cane puga lica ge, tabe lui padare cabu budre täbitumi, ingle peei cabu ca weene umle päbitipeye cebine ätrungame. Biiri naclege teeme bau me!” ¹⁶ Puma cita ca Tooma, ‘Päädepäde’ ca lui ne einenisi, nuuja abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Yoo siige, mine biiri naclege iyeta Yeesu cama budre me.”

Yeesu Lui Ireclota Ceera Biname Gyene

¹⁷ Yeesu liba Betaniya me atyaramtige, tabe umle äbitige, egä Lajaro ne uja secitumesi, siige gape ngalebora fooa bimu cama senajumi. ¹⁸ Betaniya lui trii kilomiita padare ge Yerusalema ca. ¹⁹ Bucurage Israela biname cina itu tabasecretnumi Maareta Mariya naabi bau me sigita täapume teeme wate me budre name pi.

²⁰ Maareta liba utecijige, egä Yeesu biiri tädenige, tabe oclige teebine awacletnäjame, yepä Mariya mete cabu je onajige. ²¹ Maareta liba Yeesu ne jepänige, tabe jejige egä, “Yageyame, maane liga ama cirege, cäme wate te budre lica cire läbiteji. ²² Yoo, tabe puu budre gyene, yepä cane umle gäne, egä Acejiyame te nääcärenige, maane ngeno me jejenite.” ²³ Yeesu Maareta ne jojige, “Määme wate te budre cabu ca alotnantenige ireclota me.” ²⁴ Tabe jejige egä, “Yoo, cane umle gäne, egä ceräcerägäabu bimu cabu iyeta biname

cina liba budre cabu ca ireclota me cire larpinäripesi, tabe cuta piba cirege arpinenta.” ²⁵ Yeesu jojige egä, “Cane age säne budre cabu ca lui te biname bine cirege arpinera piyepu ireclota ceera. Laati te cebine nätrunguge, ngänuge tabe puu budre gyene, yepä tabe ireclota gyene. ²⁶ Piyepu laati te ai ireclota cabu nätrunguge cebine, tabe iyeteta budre ne lica jääpänuge. Nää, maane cäme mene nätrungenite?” ²⁷ Tabe jejige egä, “Yoo Yageyame, cane näätrungenine, egä maane Keriso säte, Acejiyame lui ne itu näätyepuji biname bine äsecerame mäpu cabu ca. Maane lui Acejiyame me Bägrä gäte, lui ne jewagrijenisi otnime.”

Yeesu Ele Engenige

²⁸ Puma cita ca Maareta Yeesu ne ebmalige, acnenutige cewe me, teeme igane Mariya ne ogä jojige egä, “Abiberäja biname te bii tädige, tabe määme täapume nätemlige cebine.” ²⁹ Mariya liba utecijige, tabe watatarage mete cabu ca asatige, oclige teebine päpäname. ³⁰ Yeesu cäro camu ge cewe ngalebora me abacita, yepä tabe camu puga ge Maareta luma teebine niinäce edäridge. ³¹ Sigita me lui Israela biname cina seclumi, teepi liba jopänisi Mariya ne abujengta je watatarage asata je, siige teepi teebine ingwe ucwisi, ingle teepi apu jengemige, egä tabe gape cabu me oclenige ele me.

³² Mariya liba pui puupu cabu me atyaramtige, Yeesu luma enajige, siige teebine liba jepänige puma, tabe teeme opo gaabe je utramige, jejige egä, “Yageyame, maane ama liga cirege, cäme wate te budre lica cire läbiteji.” ³³ Yeesu liba jopänige teebine ele angena je cuta liba jepänimige teta cama lui Israela biname cina seclige ele angenetna je, tabe ngenecu mäpu me äbitige. ³⁴ Tabe itemli-mige egä, “Weene tee-

bine luma secitumeye?” Teepei jejisi egä, “Yageyame, maane tädi ire me.”³⁵ Puma cita ca Yeesu ele enge-nige.³⁶ Israela biname cina jiiicisi egä, “Jepäneye, tabe lipu baborage singi ge teeme tääpume!”³⁷ Yepä poto cina jiiicisi egä, “Tabe irecu mäasumäsu biname ne miiji jaawenepi. Tabe ama liga cirege, tabe pama Lajaro me budre gaabe ne cuta cire yaarmeji.”

Yeesu Lajaro ne Budre cabu ca Erpinantige

³⁸ Yeesu cääri ngenecu mäpu me äbitige, siige ädige gape gome me. Pui gape lui kula bora uureji ge. Grana kula ca armeji ge.³⁹ Yeesu biname bine jejemige kula ne apetrentgame. Puma cita ca budre biname me ngule Maareta te jejige egä, “Yageyame gone, tabe niyarage lengo cama gyene, ingle fooma bimu cama gape bora senajumi!”⁴⁰ Yeesu joiige, “Egäsu nata cane naajine meebine, egä maane liba ätrunga cama gäte, maane Acejiyame me kokre ne jepänenite.”⁴¹ Puma cita ca teepei kula ne epeträngtisi. Yeesu piba cabu me ire acitige, jiiicige egä, “Babe, cane eso nääcärenine, egä maane cebine nätecijenite.”⁴² Cane umle gäne, egä maane iyeta padare cabu cebine nätecijanute, yepä cane ai mene biname bime name pi jiiicene piba teepei ätrungame, egä maane te cebine itu nätyepujite.”⁴³ Ai mene iicana ingwe gaabe ca tabe baborage tagepogogo ca ala abayige egä, “Lajaro, tasati peema cita ca!”⁴⁴ Siige tabe tasatige gape cabu ca, teeme ime ernge cäbletääpe ca tope atneji ge piiyepu opo cäbletääpe ca acwabäneji ge. Yeesu piba biname bine jejemige, “Jiibiremeye, siige lädege tabe.”

Gläämu Jecijemige Yeesu ne Aglime

(Matayo 26:1-5; Mareko 14:1-2; Luuka 22:1-2)

⁴⁵ Mariya bau me lui Israela biname cina sigita me saaclepi, teepei jepänisi Yeesu ngena mule ne jewenige, siige teeme bucurage cina jitrungisi teebine.⁴⁶ Yepä teeme nesae cina äcnärige Parisea sigu biname bime bau me, teebibine jejemisi, Yeesu ngena mule ne jewenige.⁴⁷ Puma cita ca Parisea sigu biname piiyepu modamoda iiwäreja biname cina, teepei iyeta mutre biname bine ala tesoglicmisi mene atraname, siige jejemisi egä, “Mine ngena ne jewenenisi? Ai biname te bucurage ciitaca mule bine jewenetnäjenemige.”⁴⁸ Mine liba ire taatu jecitenisi tabe apu mule wawenecame, piba iyeta biname cina teebine jitrungenisi, siige teeme bau me eclenige. Piba Rooma cubu biname cina pa saaclepi iiwäreja mete ne sabe wawename piiyepu cuta iyeta biname bine sabe wawename, ingle Rooma gabmani[§] te singi lica gyene nuuja biname te mope me äbitame.”

⁴⁹ Teeme yepä te ngii Kayapa, lui tage iiwäreja mope biname pui padare cabu, jejemige egä, “Weene lipu buduma gemi!”⁵⁰ Nää, weene umle lica gemi, egä yepä biname te miiji budre äbita iyeta biname bime tääpume, lica iyeta biname cina?”⁵¹ Ai lui teeme ngene atwanena mene lica ge. Yepä pui padare cabu tabe tage iiwäreja mope biname, siige Acejiyame te piba ngene atwanena ecäriige, egä Yeesu te miiji budre äbita iyeta Israela biname bime tääpume.⁵² Cuta tabe teeme taatu tääpume lica budre yepä iyeta Acejiyame me bägräwale bime tääpume, lui cina aplidnäreji gemi ai gawecewe cabu iyeta poto

§11:48 Rooma gabmani: Rooma gabmani te Yeesu me padare cabu Israela gawe ne ecenanige.

ta, naace name pi teebibine yepä gome me abasecretname. ⁵³Pui padare cabu ca Israela mutre biname cina gläämu jecijemige Yeesu ne budre me acitame. ⁵⁴Pei ingwe gaabe ca Yeesu cabucabu lica otnetnäjige Yuudea probins cabu. Tabe pui gawe ne piba sebmalige, ädige yepä cewe me ngii Eperema, lui daapo taatu cewe gome jage. Tabe puga teeme abiberäja bägrä cama enajige.

⁵⁵Israela biname bime äsuplengta trii mameta ge, siige bucurage biname cina abasecretnige cewe maramara cabu ca Yerusalema me. Trii padare camuge, teepi niinäce eclige naace täöpume cude gwidape cabu ca kälyä äbitame piba ingwe ca trii cabu me äbäcname. ⁵⁶Teepi puma Yeesu ne jirngisi, siige iiwäreja mete cabu ätemläjiniisi egä, “Weene lipu ngene jotwanininiye, nää tabe pama tädenige ai trii padare täöpume coo lica?” ⁵⁷Modamoda iiwäreja biname piiyepu Parisea sigu biname cina jiiçisi egä, “Laati te liba päpäna je, egä tabe luma enajenige, pui biname te miiji cibibine umle wawename, cine piba teebine oomlana.”

Mariya te Yeesu ne Oil ca Eganige Betaniya Cewe je

(Matayo 26:6-13; Mareko 14:3-9)

12 Piiyeme siks bimu ge äsuplengta trii padare oomlaname, Yeesu piba Betaniya cewe me ädige, Lajaro luma senajenäjumi, tabe lui ne budre cabu ca yaarpnantepi. ²Yeesu ne deedei puga ecärisi. Lajaro pui bime yepä ge, lui cina teta cama deedei äbitininisi. Maareta mogobi jewenimige. ³Piba Mariya ecatige miiji lengo camle-camle nardus oil karpu ne, babo daremu ca lui oil ne jaaletnusi, epadurige Yeesu me ernge cabu, piba edingäli ca jicisäjige. Miijirage lengo te mete ne iyeta joomlige.

⁴Yeesu me yepä abiberäja bägrä ngii Yuuda Isakariyota, lui te teebine pagege budre me awaba, tabe Yeesu ne jejige egä, ⁵“Ngena name pi mine ai oil ne acata cäco aletname trii hanred silba rarekaake ca, siige pui rarekaake owecumete biname bine ceerame?” ⁶Tabe ai mene naace name pi lica jiiçige, egä tabe owecumete biname bime täöpume owecu ge, yepä tabe naace popi jiiçige, ingle tabe eromaame ge. Tabe te teeme iyeta bime rarekaake ire jaatwemuge, siige peema cita ca yaawadimuge rarekaake bine teeme singi gaabe wawenetnäjame. ⁷Yeesu Yuuda ne jejige egä, “Obmali teebine. Tabe ewetnenige teeme lui oil cebo pisi nyene cebine gape cabu acita bimu täöpume. ⁸Owecumete biname cina weene cama iyeteta pa yaacrajepi, yepä cane weene cama iyeteta lica pagege lenaja.”

Mene Jewenisi Lajaro ne Aglime Budre me

⁹Bucurage Israela biname cina itecijemige, egä Yeesu Betaniya sine. Puma cita ca teepi eclige Betaniya cewe me lica Yeesu taatu name pi, yepä teepi cuta singi Lajaro ne päpäname, Yeesu lui ne budre cabu ca itu yaarpnantepi. ¹⁰Siige modamoda iiwäreja biname cina gläämu jicrajige Lajaro ne cuta budre me aglime, ¹¹ingle temiji pi bucurage Israela biname cina Yeesu me poto cidi me äbitininisi, teebine jitrungisi.

Yeesu Yerusalema me Abacitige

¹²Nuuja bimu cabu äsuplengta trii täöpume lui biname cina itu tabasecretnumi, teepi itecijemige, egä Yeesu biiri tädenige Yerusalema me. ¹³Teepi uli ciipe bine icnapimisi, eclige teebine awacletnäjame. Teepi baborage tagepogogo ca abayininisi egä, “Acejiyame ne yaawepyeräjesi!

Yageyame me ngii cabu lui te tädenite, tabe miiji naawenege meebine!

Acejiyame te Israela mope biname ne miiji naawenege!”

¹⁴ Yeesu mamye dongki ne jepänige, siige acenutige teeme papa cabu me. Apu ibibi äbitige Oogäräneji mene, lui te jiicenige egä,

¹⁵ “Babo cewe lui Siiyona podo cabu, maane wälu gone!

Määme mope biname te aga tädenige mamye dongki papa cabu.”

¹⁶ Pui padare cabu abiberäja bägrä cina ai mule ne opo lica ewatnujisi, yepä Acejiyame te liba Yeesu ne budre cabu ca erpinan-tuji, teepi piba ngene jotwinujisi, egä apu oogäräneji gyene teeme poto cidi me, cuta teepi apu ituge wawena teeme täöpume.

¹⁷ Lui biname cina jääpänepesi Yeesu lipu Lajaro ne gape cabu ca ala taasoglecepi, siige budre cabu ca yaarpinantepi ireclota me, teepi biname bine umle jaawenanemepesi. ¹⁸ Siige biname cina seclige Yeesu ne awacletnäjame, ingle teepi peei ciitaca mule poto cidi me ituge ätecija. ¹⁹ Puma cita ca Parisea sigu biname cina teemeteme ajananinisi egä, “Jepäneye! Mine äblicäco gemi nuuja mule ne wawena! Iyeta biname cina teebine ingwe icwenisi!”

Poto Griik Biname cina Yeesu ne Jirngisi

²⁰ Poto Griik biname cina cuta puga ge pui biname bime sobe cabu, lui cina Yerusalema me seclumi äsuplengta trii padare cabu Acejiyame ne awejename. ²¹ Teepi Pilipo bau me seclige. Tabe lui Betesaida cewe biname ge, lui cewe Galilaya probins ngalebora jage. Teepi Pilipo ne jejisi egä, “Babo biname, cine singi gemi Yeesu ne päpäname.” ²² Puma cita ca Pilipo ädige, Andrea ne jejige, siige teepi gigri aalige Yeesu ne umle wawename. ²³ Yeesu tee-

bibine jaajige egä, “Padare te bii tatyaramtige Acejiyame te awabudni-tame, egä teeme bau ca lui te täduji biname me äbituji, tabe lipu jamyacu apaclyera cama gyene. ²⁴ Cane toracarage jijenine weebibine: wiiti kuu te liba gawe cabu me lica yaatramuge, siige budre liba lica läbituge, teeme cabu ca äblicäco nuuja gwidape te agi. Yepä liba budre läbituge, siige bucurage kuu cina täpletnäruge. ²⁵ Laati te teeme ireclota täöpume singi yaanajuge, tabe teeme ireclota ne yaape-saruge. Yepä laati te liba teeme ireclota täöpume singi lica birige ai gawecewe cabu, tabe teeme ireclota ne yaamacetnäjuge iyeteta ireclota täöpume. ²⁶ Laati te liba singi cäme kaakesea wawename, tabe cane cama tädenige naace name pi egä cäme kaakesea bägrä te emä lenajame cane luma. Cäme Babe te eei ne opo gaabe me yaacituge, lui te cäme kaakesea ne jaawenuge.”

Yeesu Teeme Budre poto cidi me Jiicenige

²⁷ “Page cäme ngenecu mäpu gyene, siige cane miiji ngena iicaname! Nää, cane apu irecu lätumutene egä, ‘Babe, lui mäpu te tädenige cäme niinäce gaabe me, maane iyebtingtepi.’ Eewe, cane äblicäco pepu irecu ätumuta, ingle cane aima tädujine ai mäpu cabu cewe oocaname. ²⁸ Babe, määme ngii me jamyacu apaclyera ne seboclomtepi!” Puma cita ca tagepogogo te cabucewe ca tädige egä, “Cane cäme ngii me jamyacu apaclyera ne ituge aboclomta, cuta cane pagege cääri aboclomta!”

²⁹ Lui biname cina puma aclajuteji icrajige, teepi liba ai tagepogogo itecijemige, teepi jiicisi egä, “Maadubi ala ge pama,” yepä poto cina jiicisi egä, “Acejiyame me mename seemo te mene tejige teebine.” ³⁰ Yeesu puma cita ca teebibine jejemige egä, “Ai tagepogogo te lica tädige cäme name pi, yepä weeme

name pi. ³¹ Siige page padare gyene ai gawecewe ne atraname. Ai gawecewe ne lui te ecanenige, teebine iyebtingtenisi page. ³² Cebine liba gawe cabu ca atecwenta cabu me, cane iyeta biname bine pa saawademepene căme bau me.” ³³ Ai mene iicema ca tabe eboclomtige, tabe lipulipu gaabe cabu budre pa läbitepi.

³⁴ Puma cita ca biname cina jejisi teebine egä, “Mime Cotre te nijenininige, egä Keriso, biname bine mäpu cabu ca lui te cirege äsecrera, tabe iyeteta lenaja myene. Maane cije piba lipulipu jiicite, egä Acejiyame bau ca lui te otni biname me äbitame, teebine miiji cabu me atecwenta? Laasi nyene ai, lui te Acejiyame bau ca cirege otni biname me äbitame?” ³⁵ Yeesu jejemige egä, “Apclyera te cerämu matikolä padare weene cama pa yaanajepi. Weene otni-neye, apaclyera liba taatu camu pisi nyene weene cama, cije krokeciye te itrugärinuge weebibine. Krokeciye cabu lui te waatnuge, tabe umle lica gyene liiyeme otni. ³⁶ Weene ätrunga eciteye apaclyera cabu me, tabe liba pisi nyene weene cama, piba weene apaclyera cama biname birige.”

Israela Biname cina Ätrunga căco Gemi

Ai mene ingwe gaabe ca Yeesu piba ädige, ämlitige biname bime bau ca. ³⁷ Yeesu puu bucurage ciitaca mule bine ituge waweneca Israela biname bime irewale je, yepä teepi lica jitrungisi teebine ³⁸ naace täapume Acejiyame me mename biname Isaya me mene te toraca me äbitame egä, “Yageyame, biname cina ätrunga căco ituge cime mene poto cidi me, piiyepu teepi umle căco mäame kokre.” ³⁹ Teepi naace popi äblicăco ge ätrungame, ingle Isaya cuta itu jiicuji egä,

⁴⁰ “Acejiyame te teeme irecu bine iredärime me jewenimuji, egä teepi cije căngena jääpănusi. Tabe teebibine mopemuli căco me jewenemuji, egä teepi cije umle läbitininusi, piiyepu cuta tatatrongäruge căme bau me lui Acejiyame gäne naace name pi egä cane teebibine miiji wawename.”

⁴¹ Isaya ai mene jiicuji, ingle tabe ninăce gaabe me Yeesu me kokre ne jepănuji, peei name pi tabe teeme poto cidi me apu jiicuji.

⁴² Ngănuge puu iyeta ai mule cina äpletnera, yepä cuta bucurage modamoda Israela biname cina Yeesu ne jitrungisi. Yepä Parisea sġgu biname bime wălu name pi teepi cabucabu lica jitrungisi, cije teebibine äyebngăja mage teeme irecu ätumuta cabu ca. ⁴³ Teepi singi biname cina teeme täapume miijirage ngene atwana cama lenajame, yepä lica Acejiyame te.

Yeesu Mene Jiicige Atrana poto cidi me

⁴⁴ Yeesu baborage tagepogogo ca jicemige egä, “Laati te nätrunguge cebine, tabe cebine taatu lica nätrunguge, yepä cuta teebine jäätrunguge, cebine lui te nätyepuji. ⁴⁵ Laati te cebine näpănuge, tabe cuta jääpănuge eei ne, cebine lui te nätyepuji. ⁴⁶ Cane tädujine ai gawecewe cabu biname bine apaclyera täapume, egä iyeta lui cina cebine nätrungusi, teepi krokeciye cabu lica page yaacrajemepi. ⁴⁷ Laati te yäatecijuge căme mene, yepä lica yaacatuge, cane teeme atrana biname lica gäne, ingle cane lica itu tädujine aima biname bine atraname yepä niia cabu ca äsecrame. ⁴⁸ Atrana pisi nyene pui biname täapume, lui te cebine nägyuge piiyepu căme mene jäägyemuge. Cane lui mene bine ituge iicema, pui cina teebine cirege

atrana. ⁴⁹Cane cămerage ngii cabu lica ituge iicema, yepä Babe lui te cebine nätyepuji, tabe te ituge ajanena cane ngena jajanename piyepu iicemame. ⁵⁰Cuta cane umle gäne, egä Acejiyame lui mene jicemimuge, iyeteta ireclota yäcärane-muge biname bine pui mene te. Yoo si-ige, cane jicemimune, Babe te ngena ituge jajanena cebine.”

Yeesu Teeme Abiberäja Bägrä bime Ernge Jicisäjemige

13 Äsuplengta trii liba nuuja bimuge, Yeesu tabe umle ge, egä teeme padare te bii tatyaramtige ai gawecewe ne abmalame siige Babe bau me acnenutame. Tabe iyeta padare singi ituge pui bime täapume, ai gawecewe cabu lui teemi nemi. Teeme budre te liba mameta me täbitige, tabe lica teebibine jigymige, yepä tabe singi ge teeme täapume ngälu ngälugaabe oomlaname.

²Yeesu teeme abiberäja bägrä cama liba deedei cabu jage, Satani te uja ngene atwana ecäruji Yuuda ne, lui Simona Isakariyota me bägrä ge, tabe Yeesu ne awabame budre me aglime. ³Yeesu umle ge, egä Babe te iyeta kokre teebine ituge ceera. Tabe cuta umle ge, egä tabe Acejiyame bau ca itu täduji cuta teeme bau me acnenutenige. ⁴Siige tabe abujängtige deedei loolo dade cabu ca, teeme cäbletäape ne iyeblingtige, taweli ca amlemaltige ibi cabu. ⁵Piba tabe niye ne disi cabu epadurige, siige gije abacitige abiberäja bägrä bine ernge äcisejame. Liba yepä ne jääcisäjuge, pui taweli ca cuta nebo jääcisäjuge, lui te teeme ibi cabu amlemalteji ge. ⁶Tabe liba Simona Peteru gome tädige teeme ernge äcisejame, Peteru jejige egä, “Yageyame, nää maane te äbitenite căme ernge äcisejame?” ⁷Yeesu jejige egä, “Maane page umle lica gäte, cane ai lui ngena ne jewenenine, yepä maane ingwe ca umle pagege äbita.”

⁸Peteru jejige egä, “Eewe, pipu padare te lica tädenige egä maane căme ernge äcisejame!” Yeesu jejige egä, “Cane liba määme ernge lica nääcisäjene, maane piba căme abiberäja bägrä lica gäte.” ⁹Simona Peteru te jejige egä, “Yageyame, piba căme ernge taatu gone näcisäjute, yepä ime piyepu mope cama näcisäjepi!” ¹⁰Yeesu jejige egä, “Laati te liba gooni loowanguge, tabe nuuja gwidape täapume singi lica, yepä tabe ernge taatu jääcisäjuge, siige tabe piba jugi căco birige. Weene jugi căco gemi, yepä weeme iyeta cina lica.” ¹¹Yeesu umle ge, egä laati te teebine budre me pa jaawabepi, pei name pi tabe jicige, egä teepe iyeta jugi căco lica gemi.

¹²Yeesu liba apirige abiberäja bägrä bine ernge äciseja ca, tabe teeme cäbletäape asigrige, acnenutige teeme puupu cabu me adnatame, piba abiberäja bägrä bine itemlimige egä, “Weene nää umle bäbitininiye, cane ngena bii jewenine weeme täapume?” ¹³Weene naininiye Abiberäja biname ca piyepu Yageyame ca. Weene pei lui toraca mene jiceniye, ingle cane pipu gäne. ¹⁴Siige liba cane, weeme Yageyame piyepu Abiberäja biname te weeme ernge bii jicisäjemine, weene cuta miiji pepu weemeweme ernge äcisejana. ¹⁵Cane ai ne naace täapume bii jewenine weene cebine ätutename. ¹⁶Cane toraca jijeninine, egä kaakesea bägrä te lica birige baborage teeme babo biname bau ca, cuta mename biname te babo lica birige teeme bau ca, teebine lui te jäätyepuge. ¹⁷Weene aga umle bäbitininiye ai mule poto cidi me, siige lipu gege gemi weene, liba apu läbitininuye.

¹⁸Cane weeme iyeta poto cidi me ai mene lica jiceniye, ingle cane umle gäne weene lipu biname gemi, cane lui bine ituge äjăcra. Oogărăneji mene te lipu jiceniye egä, “Lui te cane cama

deedei äbitenige, tabe cebine pa näcisärmutepe, ai mene te miiji toraca me äbitame. ¹⁹ Cane ai mene naace name pi niinäce gaabe me jijenininine weebibine, egä ai mule te liba pa läbitepi weene piba ätrungame, egä cane pui biname gäne, lui tääpume cane jijanininine weebibine. ²⁰ Cane toraca jijenininine, egä laati te yaacatuge, cane lui ne jäätyepune, tabe cebine nacatuge. Piiyepu laati te cebine nacatuge, tabe cuta teebine yaacatuge, cebine lui te nätyepuji.”

Yeesu piiyepu Yuuda

(*Matayo 26:20-25; Mareko 14:17-21; Luuka 22:21-23*)

²¹ Ai mene iicema ingwe gaabe ca Yeesu mage ngenecu mäpu me äbitige, pajecurage jiiicige egä, “Cane toraca jijenininine weebibine, egä weeme yepä te page nawabenige cebine budre tääpume!” ²² Abiberäja bägrä cina teemeteme ire atwananinisi umle cäco, egä tabe laati poto cidi me jiiicige ai mene.

²³ Abiberäja bägrä bime yepä te, Yeesu lui tääpume babo singi, tabe teeme gome adnatäneji ge. ²⁴ Simona Peteru teebine irecu cubu ca jewenige Yeesu ne ätemlame, egä tabe laati poto cidi me jiiicige peei mene. ²⁵ Siige pui abiberäja bägrä te äbyenutige Yeesu bau me, itemlige egä, “Yageyame, maane laati tääpume jiiicite peei mene?” ²⁶ Yeesu teebine jejige egä, “Cane liba buluduu pacu ne yiiglenutenine jurä cabu me, siige liba laati ne ecärenine, peese nyene pui biname.” Siige tabe buluduu pacu ne ecatige, yiiglenutige, ecäriige Yuuda ne, lui Simona Isakariyota me bägrä ge. ²⁷ Liba Yuuda buluduu ne juutecrige, piba taatu Satani te abacitige teeme trupa cabu me. Yeesu Yuuda ne jejige egä, “Maane ngena wawena mäte singi, watawata jeweni.” ²⁸ Nuuja abiberäja bägrä cina

nuuja umle lica ge, egä Yeesu ngena tääpume teebine apu jejige. ²⁹ Ingle Yuuda lui teeme rarekaake ire atwi biname ge, poto abiberäja bägrä cina apu jengemige, egä Yeesu teebine jejige ai soriyomu tääpume gwidape aletname coo owecumete biname bine rarekaake ceerame. ³⁰ Siige Yuuda liba buluduu pacu juutecrige, tabe piba taatu asatige. Pui lui ciye ge.

Kirece Cotre

³¹ Yuuda liba asatige, Yeesu piba abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Siige Acejiyame bau ca lui te täduji biname me äbituji, teeme jamyacu apaclyera ne page jepänenisi, cuta Acejiyame me jamyacu apaclyera ne jepänenisi teeme cabu ca. ³² Siige Acejiyame me jamyacu apaclyera ne liba jepänenisi teeme cabu ca, piba Acejiyame te teeme Acejiyamerage cabu ca pajecu me jewenenige pui me jamyacu apaclyera ne, teeme bau ca lui te täduji biname me äbituji. Tabe peei ne watatarage jewenenige. ³³ Cäme miijirage bägräwale, cane matikäli padare taatu cerämu nanajinige weene cama. Weene cebine pa närngepeye, yepä cane peei yepä mene jijenininine weebibine, cane lipu Israela biname bine ituge jaji, egä cane liiyeme ädenine, weene peeyeme äblicäco gemi otni. ³⁴ Cane weebibine kirece cotre icärinininine: weene miiji weemeweme singi äbitena. Cane lipu weeme tääpume singi ituge, weene cuta miiji pepu weemeweme singi äbitena. ³⁵ Weene liba weemeweme singi läbitaninuye, pui cabu ca biname cina umle birige, egä weene cäme abiberäja bägrä gemi.”

Yeesu piiyepu Peteru

(*Matayo 26:31-35; Mareko 14:27-31; Luuka 22:31-34*)

³⁶ Simona Peteru te Yeesu ne itemlige egä, “Yageyame, maane liiyeme

ädenite?” Yeesu jejige egä, “Page maane äblicäco gäte cane cama otni, cane liiyeme ädenine, yepä maane ingwe ca cire tädepi.” ³⁷Peteru jejige egä, “Yageyame, ngena name pi cane äblicäco gäne page maane cama otnime? Cane bamaceträjine mämiji pi budre äbitame.” ³⁸Yeesu jejige egä, “Maane nää toraca bamaceträjite cämiji pi budre äbitame? Cane toraca mene naajenine, airage ciye cabu maane niinäce cebine nesae gääbu nainenite, paulo te ingwe ca ala piba sengenenige.”

Yeesu Gaabe Gyene Babe bau me

14 “Weene ngenecu mäpu gone! Acejiyame ne jitrungeye cuta cebine nätrungeye. ²Cäme Babe me mete cabu bucurage puupu piti nemi, siige cane ädenine weeme täöpume amaceträjame. Puupu liga lica cirege, cane piba weebibine apu lica cire jijinejine. ³Cane puu niinäce ädenine weeme täöpume puupu ne amaceträjame, cane cuta cire tacnepene weebibine arwojame cäme bau me. Weene puma cire inajipi, cane luma. ⁴Weene umle gemi gaabe, pui puupu cabu me lui gaabe te ädenige, cane luma pagege lenaja.”

⁵Tooma Yeesu ne jejige, “Yageyame, cine umle lica gemi, maane liiyeme ädenite, cine piba lipulipu pagege umle äbita gaabe piyyeme otnime?” ⁶Yeesu Tooma ne jejige egä, “Cane age säne gaabe, cane age säne toraca, cane age säne ireclota. Nuuja gaabe lica gyene Babe bau me otni me, yepä cane säne gaabe. ⁷Weene liba toraca umle cirege cane, weene piba cuta umle cirege Babe. Siige page ama cita ca weene umle gemi tabe; weene ituge teebine päpäna.”

⁸Pilipo Yeesu ne jejige, “Yageyame, Babe niwabini cibibine! Cine peei taatu memi singi.” ⁹Yeesu teebine jejige egä, “Pilipo, maane nää toraca umle cäco

gäte cane, ngänuge cane puu lecaleca padare weene cama itu nanajenani. Laati te liba cebine näpänuge, tabe cuta Babe ne jääpänuge, peei name pi maane lipulipu jicite egä, ‘Babe niwabini cibibine.’ ¹⁰Maane nää ätrunga lica gäte, egä cane pisi näne Babe cabu, Babe pisi nyene cäme cabu. Cane cäme ngenenite atwana mene lica jicemimune, yepä Babe te cäme cabu sine, siige cäme cabu ca kaakesea jenenenige. ¹¹Weene miiji ätrunga, egä cane Babe cabu säne, Babe cäme cabu sine. Weene liba nuuja ingle name pi lica birige ätrunga, weene miiji cäme kaakesea miiji pi ätrunga. ¹²Cane toraca jijenininine weebibine, egä laati te cebine nätrungeye, tabe epu mule bine jaawenimuge cane liiyepu. Cuta cerämu poto jaawenimuge, ingle cane Babe bau me ädenine. ¹³Iyeta weene lui täöpume yääteluyee cäme ngii cabu, cane jaawenune weeme täöpume naace name pi biname cina piba Bägrä cabu ca päpäname Babe me jamyacu apacyera ne. ¹⁴Weene liba ngena täöpume yääteluyee cäme ngii cabu, cane icärininune.”

Yeesu Abiberäja Bägrä bine Jejemige Aceji Seemo ne Ätyepame

¹⁵“Weene liba singi cäme täöpume, weene cäme mene ibi jaawenimuye. ¹⁶Cane Babe ne itemlenine, tabe te nuuja Ätityerayame pa sicäripi weebibine. Pui te weene cama iyeteta pa yaanajepi. Tabe lui Seemo gyene, lui te saaboclomtuge, ngena gyene toraca. ¹⁷Ätrunga cäco biname cina äblicäco teebine acata, ingle teepe äblicäco teebine päpäna coo teeme poto cidi me umle äbita. Yepä weene umle gemi tabe, ingle tabe weene cama enajenige piyyepu tabe weeme cabu pagege lenaja.

¹⁸Cane weebibine taatu lica pa sibmalipene, yepä cane cuta pa tacnenute-pene weeme bau me. ¹⁹Matikäli padare

ingwe gaabe ca ätrunga cäco biname cina cebine lica pa näpänepesi, yepä weene pa näpänepeye. Ingle naace popi cane ireclota nanajinige, weene cuta ireclota pinajipi. ²⁰Pui bimu cabu weene umle page äbitipeye, egä cane Babe cabu säne, weene cäme cabu temi, cane weeme cabu säne.

²¹Laati te cäme mene ne yaacatuge, siige yäacwetnuge, tabe peese nyene biname, lui te cäme täapume singi. Laati te cäme täapume singi, cäme Babe te teeme täapume singi birige. Cane cuta singi gäne teeme täapume, siige teeme bau me pa laboclomtepepe.” ²²Yuuda, lica Isakariyota me bägrä yepä nuuja Yuuda, tabe Yeesu ne jejige egä, “Yageyame, peei lipu gyene, egä maane cime bau me pa taboclomtepi, lica ätrunga cäco biname bime bau me?” ²³Yeesu Yuuda ne jejige, “Laati te liba cäme täapume singi, tabe cäme abiberäja mene bine yäacwetnimuge. Cäme Babe te teeme täapume singi, siige cine cäme Babe cama pa niclepi teeme bau me teeme cabu lenajame. ²⁴Yepä laati te liba cäme täapume singi lica, tabe cäme abiberäja mene bine lica yäacwetnimuge. Weene lui abiberäja mene bine ituge ätecija, cäme lica gemi, yepä cäme Babe memi, lui te cebine nätyepuji.

²⁵Cane ai mene bii jijananinine weebibine, page cane liba weene cama camu pisi näne. ²⁶Yepä Aceji Seemo, Acejiyame te lui ne cäme ngii cabu pagege ätyepa weebibine ätityeraname, tabe te iyeta mule poto cidi me pa sibiberäjipi piiyepu cääri umle pa tiwenanipi, cane ngena poto cidi me itu jijananipene.

²⁷Cane poode ne sebmalenine weeme bau me. Cane cämerage poode icärininine weebibine, peei name pi ngenecu mäpu gone, wälu gone! Pepu pana poode ne weene äblicäco päpäna ai gawecewe cabu ca. ²⁸Weene bii nätecijiye cane iicana je egä, ‘Cane weebibine

page sibmalipene, cuta page tacnenutepepe weeme bau me.’ Weene liba cäme täapume toraca singi gemi, weene gege gemi, egä cane Babe bau me ädenine, inge tabe baborage gyene cäme bau ca. ²⁹Cane aga niinäce gaabe me iyeta bii jijananinine weebibine naace täapume, egä ai cina liba pa läbitipesi, weene piba pagege ätrunga. ³⁰Cane äblicäco gäne cerämu weene cama mene iicema, inge ai gawecewe ne lui te ecaninige, tabe te tädenige. Tabe nuuja kokre lica gyene cäme täapume, ³¹yepä ätrunga cäco biname cina miiji gemi umle äbita, egä cane singi gäne Babe täapume piiyepu jaawenimune iyeta, tabe ngena täapume cebine ituge jaji.

Abujängineye! Biiri läsinago, naclege ama cita ca.”

Waina Uli piiyepu Teeme Ciipe

15 “Cane age säne toraca waina uli, piiyepu cäme Babe te calwacupi ire atwiyame gyene. ²Tabe cäme cabu ca yaacnapimuge iyeta ciipe bine, lui cina kuu cäco gemi. Yepä lui ciipe cina kuu cama birige, tabe cängenarage yaamacetnäjimuge, jugi bine jääglubäjemuge naace täapume teepi cerämu kuu päpäname. ³Cäme mene te uja weebibine jugi cäco me ituge wawena. ⁴Inajinege cäme cabu, piba cane cuta weeme cabu pagege lenaja. Ciipe te liba lica uli mage cabu birige lenaja, tabe äblicäco kuu päpäna. Pepu gemi weene cuta äblicäco kuu päpäna, weene liba cäme cabu lica birige lenaja.

⁵Cane waina uli gäne, weene ciipe gemi. Laati te cäme cabu yaanajuge, cane lui me cabu nanajuge, tabe bucurage kuu jääpänimuge. Cäme cäco je weene nuuja gwidape ne äblicäco wawena. ⁶Laati te cäme cabu lica yaanajuge, teebine yaajarusi uli ciipe ne liiyepu, siige maaje me läbituge. Maaje ciipe bine yaatomli-cmusi, uliobo cabu

me yiisabimusi, siige teepi puma layinusi. ⁷Weene liba căme cabu inajininuge piyepu căme mene te liba weeme cabu pisi nyene, piba weene jääpănimuye iyeta, weene lui tăăpume cebine nătinăruye. ⁸Weene liba bucurage kuu bine jääpănimuye, peei cabu ca căme Babe me jamyacu apaclyera te babo lăbituge, siige weene lawabudnitininuge, egă weene căme abiberăja băgră gemi. ⁹Căme Babe te lipu singi gyene căme tăăpume, cane cuta pipu singi găne weeme tăăpume. Weene căme singi cabu inajipi. ¹⁰Weene liba căme mene bine yăăcwetnimuye, căme singi te weeme cabu yaanajuge, epu pana cane lipu căme Babe me mene bine yăăcwetnimune, siige teeme singi te căme cabu yaanajuge.

¹¹Cane ai mene naace tăăpume jijanininine egă căme gege te weeme cabu lenajame, cuta weeme gege te babo äbitame. ¹²Cane weebibine jijenininine, egă weene weemămu singi äbitanipeye, cane lipu weeme tăăpume singi ituge. ¹³Eei gyene baborage singi, biname te liba teeme ireclota ne yăäyemaluge budre me teeme binamewale bime tăăpume. ¹⁴Weene liba căme mene ibi jaawenimuye, weene căme binamewale gemi. ¹⁵Cane ingwe ca lica iyininine weebibine kaakesea băgră ca, ingle kaakesea băgră te umle căco teeme babo biname te ngena jewenenige. Yepă cane iyininine căme binamewale ca, ingle cane ituge weebibine jajanena iyeta, cane căme Babe bau ca ngena ituge ätecijana. ¹⁶Weene te cebine lica itu noomlepeye, yepă cane te weebibine itu joomlipene. Cane weebibine joomlipene, jijipene otnime bucurage kuu bine păpăname, pepu kuu lui cina iyeteta gemi. Piba Babe te page icăripi iyeta gwidape, weene lui tăăpume yăätinăruye căme ngii cabu. ¹⁷Ai lui căme

singi gyene, egă weene miiji weemămu singi äbitanipeye.”

**Ätrunga căco Biname
cina Jăăgyemusi Yeesu
me Binamewale bine**

¹⁸“Liba ätrunga căco biname cina weebibine jimugitninusi, weene gone ngene jitrimalinuge, egă teepi cebine niinăce pepu ituge ämugetna. ¹⁹Weene liga ai gawecewe biname cama yepă cirege, teepi piba singi cirege weeme tăăpume, teepi lipu singi teeme tăăpume. Yepă weene teta cama yepă lica gemi, ingle cane te ituge weebibine teeme cabu ca oomlana, peei name pi teepi weebibine jimugitninusi.

²⁰Weene ngene gone jitrimalinuge, cane lipu jijininine egă, ‘Kaakesea băgră te baborage lica gyene teeme babo biname bau ca.’ Peei name pi cebine liba ituge sabe wawena, cuta weebibine piba pagege sabe wawena. Biname cina liba căme mene ituge ätecija, teepi cuta weeme mene piba pepu pagege ätecija. ²¹Yepă teepi weebibine iyeta ai pa jiwenanipesi cămiji pi, ingle teepi umle lica gemi tabe, cebine lui te nătyepuji. ²²Cane liga lica cire tădejine teebibine mene jajanename, piba teepi umle lica cirege, egă teepi niia mule biname gemi. Yepă page teepi äblicăco iicana, egă teepi niia mule biname lica gemi. ²³Laati te cebine nămugetnuge, tabe cuta căme Babe ne jăămugetnuge. ²⁴Cane liga biname bime sobe cabu epu mule lica cire jaawenemějine, lui bine nuuja te lica ituge waweneca, teepi piba umle lica cirege, egă teepi niia mule biname gemi. Yepă teepi ituge păpăna, cane ngena ituge wawenena, siige teepi nimugetnusi cibibine Babe cama. ²⁵Apu ibibi äbitenige teeme Cotre mene te egă, ‘Teepi papa taatu cewe je cebine nămugetnusi.’

²⁶Cane pa täätyepene weeme bau me Aceji Seemo ne weebibine ätityeräjame piyepu aboclomtame, ngena gyene toraca. Tabe Babe bau ca pa tädepi, siige cebine pa naitnäjepi. ²⁷Weene cuta pagege cebine aitneja, ingle weene cane cama ituge lenaja căme kaakesea agedna cabu ca.”

16 “Cane naace täápume ai mene jijanininine egä weene ätrunga ne lica apesera. ²Israela biname cina weebibine teeme irecu ätumuta cabu ca pagege äyecreja. Cuta padare te page tädepi, liba lui cina weebibine budre me pa iglecipesi, teepi apu pa jaangemepi egä, ‘Cine miiji mule ne jewenisi Acejiyame täápume.’ ³Teepi naace name pi apu pagege wawena, ingle teepi umle lica ituge Babe piyepu cane. ⁴Yepä cane ai mene naace täápume jijanininine egä weene căme mene ngene apecname, ai cina liba pagege äbita.”

Aceji Seemo me Kaakesea

“Cane niinăce ai poto cidi me lica jijipene weebibine, ingle cane weene cama ge. ⁵Siige page cane teeme bau me ädenine, lui te cebine itu nätyepuji; yepä weeme nuuja te lica nätemlenige egä, ‘Maane liiyeme ädenite?’ ⁶Siige page cane lipu jijanininine weebibine, pui name pi weene ngenecu măpu gemi. ⁷Cane toraca mene jijenininine weebibine, egä ai lui miiji gyene cane weeme bau ca äyeblyngtame, ingle cane liba lica äyeblyngtenine, piba Aceji Seemo te lica pagege weeme bau me otni weebibine ätityerame. Yepä cane liba äyeblyngtenine, cane pa täätyepene teebine weeme bau me. ⁸Siige Ätityerayame te liba pa tädepi, tabe te pagege awabudnäja ai gawecewe biname bime täápume niiya mule piyepu ngena gyene conocăco piyepu Acejiyame te lipu biname bine atrana. ⁹Teepi cängena umle lica gemi, niiya

mule ngena gyene, ingle teepi cebine lica nätrungenisi. ¹⁰Teepi cängena umle lica gemi, ngena gyene conocăco, ingle cane ädenine Babe bau me, siige weene cebine ingwe ca lica pa näpänepeye. ¹¹Piiyepu teepi atrana poto cidi me cängena umle lica gemi, ingle ai gawecewe ne lui te ecanenige, teebine uja ituge atrana.

¹²Căme bucurage mene piti nemi weebibine jajanename, yepä page weene ibibi lica gemi umle äbitame. ¹³Yepä Aceji Seemo, lui toraca gyene, liba pagege otni, tabe te pa sibiberäjipi iyeta ngena gyene toraca. Tabe teemerage ngii cabu lica pagege iicema, yepä tabe eei mene pa jiiicemepi, tabe ngena ituge ätecija. Tabe ciige gwidape poto cidi me pa jijanani. ¹⁴Tabe te weeme täápume pagege awaba, egä cane lipu jamyacu apaclyera cama găne, ingle tabe căme bau ca ngena mene pa yăatecyanepi, pui mene pa jijanani weebibine. ¹⁵Iyeta lui cina căme Babe memi, teepi cuta cămi nemi. Peei name pi cane apu jiiicine, egä Aceji Seemo te pa yaacatepi, cane teebine ngena pagege ceera, siige piba weebibine pa jijanani.”

Măpu Ngene Atwana te Pa Lateplyngtepi Gege Me

¹⁶“Matikăli padare ingwe gaabe ca weene cebine lica page näpänepeye. Cuta puma cita ca matikăli padare ingwe gaabe ca weene cuta căari cebine page näpänepeye.” ¹⁷Poto abiberăja băgră cina teemeteme ätemlăjinisi egä, “Tabe baa ngena täápume nijinige egä, ‘Matikolă padare ingwe gaabe ca weene lica page näpänepeye cebine. Cuta puma cita ca matikolă padare ingwe gaabe ca weene căari cuta page näpänepeye cebine.’ Tabe cuta jiiicige egä, ‘Apu gyene, ingle cane Babe bau me ädenine.’ ¹⁸Ngena gyene ingle teeme ai ‘matikăli padare ingwe gaabe ca’ mene

tääpume. Mine umle lica gemi, tabe ngena täापume jiiicenige.”¹⁹ Yeesu umle äbitige, egä teepi singi peei poto cidi me ätemlame, siige tabe jejemige egä, “Weene nää pui poto cidi me ngene jotwanininiye, cane lipu jijininine egä, ‘Matikäli padare ingwe gaabe ca weene lica cebine pa näpänepeye. Cuta puma cita ca matikäli padare ingwe gaabe ca weene cuta cääri cebine pa näpänepeye.’”²⁰ Cane toraca jijenininiye, egä weene ele pingeni-tnipi, yepä ätrunga cäco biname cina gege pagege. Weene ngenecu mäpu cama pinajipi, yepä weeme peei ngenecu mäpu te gege me pa lateplingtepi.²¹ Magebi te liba bägrä ärngime läbituge, tabe ngenecu mäpu birige, ingle pui padare cabu baborage pita ne jaasicnantuge. Yepä liba bägrä ne jäärnguge, tabe pita ngene jwäätrimaluge, ingle tabe gege birige, bägrä te lipu laplimluge ai gawecewe cabu me.²² Cuta pepu gyene weeme täापume, weene page ngenecu mäpu cama gemi, yepä cane weebibine cääri pa jipänipene. Piba weene gege taatu pinajipi, siige nuuja te äblicäco gyene weebibine pui gege uutecra.

²³ Pui padare cabu weene cebine lica pagege ätemla nuuja gwidape poto cidi me. Cane toraca jijenininiye, egä weene liba ngena täापume yäätinäruye Babe ne cäme ngii cabu, tabe icärininuge.²⁴ Weene Babe ne lica ituge ätinera nuuja gwidape täापume cäme ngii cabu ngälu page. Itinärepeye, siige weene pa jepänepeye piba weeme gege te babo pa läbitepi.”

Yeesu Gawecewe Mule bine Epremalemige

²⁵ “Cane ngene ca agli mene ca bii jinanininiye weebibine ai mule poto cidi me. Yepä padare te pa tädepi, cane liba ngene ca agli mene ca lica pagege jajanena weebibine yepä cane pajecurage

page jijanipene cäme Babe poto cidi me.²⁶ Pui padare cabu weene weemämu irecu pa pätumutanipeye Babe bau me cäme ngii cabu; siige cane lica jijenininiye, egä cane pagege weeme täापume irecu ätumuta Babe bau me,²⁷ ingle Babe te teemämu singi gyene weeme täापume. Tabe naace popi singi gyene weeme täापume, ingle weene singi ituge cäme täापume piyepu weene ituge ätrunga, egä cane Acejiyame bau ca tädujine.²⁸ Cane Babe bau ca tädujine ai gawecewe cabu me, siige page cane ai gawecewe ne sebmalenine, acnenute-nine Babe bau me.”

²⁹ Puma cita ca abiberäja bägrä cina Yeesu ne jejisi egä, “Maane siige page pajecurage jiiicenemite, lica ngene ca agli mene ca.³⁰ Page cine siige umle bäbitinago, egä maane umle gäte iyeta gwidape. Maane niinäce umle läbitute biname cina singi ngena täापume ätemlame. Peei name pi cine siige jitrungenisi, egä maane Acejiyame bau ca itu tädujite.”³¹ Yeesu jejemige teebibine egä, “Weene siige page jitrungeniye.³² Padare te tädenige – siige uja bii tatyaramtige – weene liba eplidnäreniye weeme yepäyepä bime mete me, cebine taatu nabmaleniye. Yepä cane taatu lica gäne, cäme Babe pisi nyene cane cama.³³ Cane naace name pi weebibine iyeta ai mene bii jijanininiye egä weene cäme cabu ca poode ne päpäname. Ai gawecewe cabu weene mäpu bine jääpänanemuye, yepä wälu gone äbita, cane gawecewe mule bine ituge apremela.”

Yeesu Ireku Ätumutenige Abiberäja Bägrä bime täापume

17 Yeesu liba mene iicema iyeta apirige, tabe ire acitige cabucewe me, jiiicige egä, “Babe, cäme padare te biiri tatyaramtige. Maane biname bime bau me eboclomtepi, egä cane määme Bägrä lipu jamyacu apaclyera cama gäne

piba cane biname bime cabu me pagege aboclomta, egä maane lipu jamyacu apaclyera cama gäte. ²Maane cebine conocäco itu näcärepete iyeta biname bine waadename naace täápume cane iyeteta ireclota ceerame iyeta eei biname bine, maane lui ituge ceera cebine. ³Lui cina umle gemi maane, lui säte yepä taatu toraca Acejiyame pi-iyepu cuta lui cina umle gemi cane, Yeesu Keriso, maane lui ne ai gawecewe cabu me nätyepujite, teepi uja iyeteta ireclota cabu me bebäcnisi.

⁴Babe, cane mäáme jamyacu apaclyera ne ituge aboclomta ai gawecewe cabu, ingle cane siige bepirine, maane lui kaakesea itu näcärepete cane te wawename. ⁵Babe, mäáme opo gaabe je maane pui yepä jamyacu apaclyera näcärepi, cäme lui apaclyera puga ge, cane liba maane cama jage agedname ninäce gaabe me.

⁶Cane ai biname bine umle ituge wawena mäáme poto cidid me, maane lui ituge äjäcra cäme täápume ai gawecewe cabu ca. Teepi lui mäáme biname ge, yepä cebine itu näcärepete maane. Teepi mäáme mene ituge ätrunga, ⁷siige page teepi umle gemi, egä iyeta maane lui ituge ceera cebine, mäáme bau ca gemi. ⁸Maane lui mene itu näcärepete cebine, cane teebibine ituge jajanena, siige teepi becatisi. Teepi umle gemi, egä toraca gyene, egä cane mäáme bau ca itu tädujine. Teepi jitrungenisi, egä maane te cebine itu nätyepujite.

⁹Cane irecu ätumutenine teeme täápume. Cane lica irecu ätumutenine biname bime täápume, lui cina icrajenige gawecewe mule cabu, yepä cane ai bime täápume irecu ätumutenine, maane lui ituge cebine ceera, ingle teepi määmi nemi. ¹⁰Iyeta lui cina cämi nemi, cuta määmi nemi; piyepu lui cina määmi nemi, cuta

cämi nemi. Biname cina teeme cabu ca jääpänusi, egä cane lipu jamyacu apaclyera cama gäne. ¹¹Babe, cane siige page mäáme bau me ädenine. Cane ai gawecewe cabu lica pa nanajepi, yepä teepi ama pagege. Miijirage Babe, maane miiji mäáme ngii me kokre ca ire atwemame teebibine, lui ngii maane ituge cebine ceera, piba teepi yepä äbitame, mine liiyepu yepä gegi. ¹²Cane liba taatu aga ge teta cama, cane teebibine cängena ire jaatwemune mäáme ngii me kokre ca, maane lui ngii cebine ituge ceera. Cane ituge cängenarage teebibine ire atwema, siige nuuja te lica ituge apesera, yepä pui taatu gyene, lui te miiji otni niya puupu cabu me naace täápume Oogäräneji mene te toraca me äbitame.

¹³Babe, cane page ädenine mäáme bau me. Cane ai mene naace täápume jiiicenemine, cane liba taatu ai gawecewe cabu je, egä cäme gege te teeme cabu babo äbitame. ¹⁴Cane mäáme mene ituge jajanena teebibine, siige ai gawecewe muleyame biname cina teebibine jäämugetnemusi, ingle teepi gawecewe me lica gemi epu pana, cane lipu ai gawecewe me lica gäne. ¹⁵Cane lica naawejanenine maane teebibine äsecrerame ai gawecewe cabu ca, yepä cane naawejanenine maane teebibine awecetnärame Satani te oomlana wälu pi. ¹⁶Teepi ai gawecewe me lica gemi cane liiyepu. ¹⁷Mäáme mene ca lui toraca gyene, maane teebibine mara me jewenemepi mäáme täápume. ¹⁸Maane cebine lipu itu nätyepujite ai gawecewe cabu me, cane cuta piyepu teebibine ituge ätyepa ai gawecewe cabu me. ¹⁹Cane temiji pi cäme ireclota ecitenine mäáme ime cabu naace täápume teepi cuta toracarage mara me äbitame mäáme täápume.”

Yeesu Irecu Ätumutenige Iyeta Ätrunga Biname bime täापume

²⁰“Cane ai abiberäja bägerä bime täापume taatu irecu lica ätumutenine, yepä cane cuta irecu ätumutenine eei bime täापume, lui cina cebine pa nätrungepsi teeme aitneja name pi. ²¹Cane irecu ätumutenine naace täापume teepi yepä me äbitame epu pana maane Babe te lipu căme cabu, cuta cane liiyepu määme cabu. Cane irecu ätumutenine, egä teepi cuta mine cama yepä me äbitame naace täापume ai gawecewe muleyame biname cina piba ätrungame, egä maane te nätyepujite cebine.

²²Cane teebibine yepä jamyacu apacyera ituge ceera, maane lui näcärujite cebine, naace täापume teepi yepä me äbitame mine lipu yepä gegi. ²³Cane teeme cabu pisi näne, maane căme cabu pisi näte teepi piba toraca yepä äbitame. Siige piba ai gawecewe muleyame biname cina umle äbitininisi, egä maane te itu nätyepujite cebine piyepu maane te singi ituge teeme täापume, maane lipu singi ituge căme täापume.

²⁴Babe, maane cebine ai abiberäja bägerä itu näcärepete, siige cane singi gäne teepi cane cama lenajame, cane luma pagege lenaja, cuta cane singi gäne teepi päpaname jamyacu apacyera ne, maane lui cebine ituge ceera, inge maane niinäce singi ituge căme täापume, ingwe ca ai gawecewe ne jewenujite. ²⁵Conocăco Babe, ai gawecewe muleyame biname cina umle lica gemi maane, yepä cane umle gäne maane piyepu ai cina umle gemi, egä maane te cebine itu nätyepujite. ²⁶Cane meebine ituge awabudnita teeme bau me, cuta cerămu naawabudnäjinine naace name pi, egä määme lui singi pisi nyene căme täापume teeme cabu cuta lenajame cuta cane teeme cabu lenajame.”

Yeesu ne Joomlisi

(Matayo 26:47-56; Mareko 14:43-50; Luuka 22:47-53)

18 Ai irecu ätumuta mene ingwe gaabe ca Yeesu piba ädige teeme abiberäja bägerä cama, siige teepi Kidrona calame ne yuurisi. Calame nuuja poto doro ca puga ge calwacupi cewe. Yeesu abiberäja bägerä cama piyeme ädige. ²Teeme budre me awaba biname Yuuda, tabe cuta umle ge pui cewe, inge Yeesu teeme abiberäja bägerä cama bucurage gääbu labasecretininusi puma. ³Puma cita ca Yuuda tädige pui calwacupi cabu me. Modamoda iiwäreja biname piyepu Parisea sigu biname cina teta cama jityepimisi yepä sange cubu biname bine piyepu poto iiwäreja mete awamuta biname bine. Teepi lampa piyepu ngale bine ewadimisi. Teeme cuta cubu gwidape puga ge.

⁴Yeesu umle ge ngena te äbitenige teeme täापume, peei name pi tabe niinäce gaabe me awetäntige, jejemige egä, “Weene laati ne jirngeniye?” ⁵Teepi jejisi egä, “Cine Yeesu Nasareta cewe biname ne jirngenisii.” Yeesu jejemige egä, “Cane age säne.”

Pui biname bime sobe cabu cuta Yuuda puga ge, Yeesu ne budre täापume awabayame biname te. ⁶Yeesu liba apu jejemige egä, “Cane age säne,” teepi ingwe gaabe me äsinininisi, siige itrametne-malemige gawe cabu me. ⁷Yeesu cääri itemlimige egä, “Weene laati ne jirngeniye?” Teepi jejisi egä, “Cine Yeesu Nasareta cewe biname ne jirngenisii.” ⁸Yeesu jejemige egä, “Cane nata uja bii jijinine, egä cane age säne. Yoo, weene liba cebine närngeniye, weene ire taatu jicranemeye ai cina ot-nime.” ⁹Apu toraca me bäbitige teeme niinäce gaabe mene te egä, “Cane nuuja

ne lica ituge apesera, maane lui ituge cebine ceera.”

¹⁰ Simona Peteru me cubu turikä puga ge, siige tabe sisatige, jeläcnutige yepä biname me camu poto tablame ne iyeta. Tabe lui iiwäreja mope biname me kaakesea bägrä, ngii Malkus tage.

¹¹ Yepä Yeesu Peteru ne jejige egä, “Isinglanti cubu turikä ne siiti bora me. Nää, maane apu naangenenige, egä cane singi gäne ucraname ai mäpu cabu ca, căme Babe te lui mäpu cebine ituge ceera?”

Yeesu ne Ecanisi Anas bau me Ätemleja täöpume

¹² Cubu biname, teeme mope biname piiyepu iiwäreja mete awamuta biname, teepi Yeesu ne joomlisi, seea ca jetäyisi, ¹³ siige ecanisi Anas bau me. Anas lui sasa mope iiwäreja biname ge, Kayapa me gite ge. Kayapa tage pui kämäge cabu iiwäreja mope biname. ¹⁴ Tabe peese nyene biname, lui te Israela biname bine jejemige egä, “Ai lui miiji gyene yepä biname te budre äbitame iyeta biname bime täöpume.”

Peteru Yeesu ne Jeinige

(Matayo 26:69-70; Mareko 14:66-68; Luuka 22:55-57)

¹⁵ Simona Peteru piiyepu nuuja abiberäja bägrä, teepi Yeesu ne ingwe icwäsi. Iiwäreja mope biname te umle ge pui nuuja abiberäja bägrä, peei name pi tabe Yeesu cama abacitige iiwäreja mope biname me mete caale ngalebora me. ¹⁶ Peteru caale kaake poto ca imyemutige. Puma cita ca pui nuuja abiberäja bägrä, iiwäreja mope biname te lui poto cidi me umle ge, tabe tacnenutige, grana ire atwi ngulebägrä ne jojige, siige Peteru ne sisinglantige caale ngalebora me. ¹⁷ Puma cita ca pui grana ire atwi ngulebägrä te Peteru ne itemlige egä, “Nää, maane pui biname

me abiberäja bägrä yepä gäte?” Peteru jojige egä, “Eewe, cane lica.”

¹⁸ Pui lui gäbu padare ge. Kaakesea bägrä piiyepu iiwäreja mete awamuta biname cina uliobo yuungisi, siige gäbu jemajimige. Peteru cuta puga ge teeme sobe cabu gäbu jemajige.

Iiwäreja Mope Biname te Yeesu ne Itemläjige

(Matayo 26:59-66; Mareko 14:55-64; Luuka 22:66-71)

¹⁹ Iiwäreja mope biname te Yeesu ne itemläjige teeme abiberäja bägrä poto cidi me piiyepu teeme abiberäja mene poto cidi me. ²⁰ Yeesu teebine jejige egä, “Cane pajecurage biname bine jaa-jananemune piiyepu yaabiberäjimune abasecretna mete cabu ta piiyepu iiwäreja mete cabu, iyeta Israela biname cina liiyeme labasecretnaninusi. Cane nuuja mene ogä lica ituge iicana. ²¹ Peei name pi maane ngeno me cebine nätemlite? Pui bine itemlimi, lui cina yäätēcijanimuge, cane ngena ituge jajanena. Teepi umle gemi, cane ngena ituge iicema.”

²² Yeesu ai mene liba jiiçige, yepä awamuta biname lui tage teeme gome, ime ca maapace gome yoororige, jejige egä, “Iiwäreja mope biname gyene tabe. Maane lipulipu mene jejite teebine!” ²³ Yeesu jejige egä, “Cane liba niiyaniya jiiçine, nawabudniti, ngena gyene niia. Yepä cane liba conočäco jiiçine, maane piba ngeno me cebine noororite?”

²⁴ Piba Anas Yeesu ne ätäyäneji jityepige iiwäreja mope biname Kayapa bau me.

Peteru Cääri Yeesu ne Jeinige

(Matayo 26:71-75; Mareko 14:69-72; Luuka 22:58-62)

²⁵ Simona Peteru camu aclajuteji ge puga uliobo gome, gäbu jemajige. Lui biname cina aclajuteji ge teta cama, jejisi

egä, “Nää, maane age säte nuuja teeme abiberäja bägrä?” Yepä tabe jeinige, jejemige egä, “Eewe, cane lica.” ²⁶ Iiwäreja mope biname me kaakesea biname bime yepä te, pui me ingle biname Peteru lui me tablame jeläcnutige, tabe Peteru ne itemlige egä, “Cije cane meebine lica nääpänine teta cama calwacupi je?” ²⁷ Peteru cääri jeinige, siige piba taatu paulo te ala sengenige.

Pilato Yeesu ne Itemläjige

(*Matayo 27:1-2; Mareko 15:1-5; Luuka 23:1-5*)

²⁸ Yeesu ne iiwäreja mope biname Kayapa me mete cabu ca isatisi, Rooma gabmani babo biname ngii Pilato bau me ecanisi. Pui lui krokerage ge. Israela biname cina lica ebäcnisi Pilato me mete cabu me, ingle teeme täöpume cude gyene äsuplengta deedei loolo, teepi liba yäbäcnusi biname me mete cabu me, lui Israela biname lica ge. ²⁹ Siige Pilato asatige mete cabu ca teeme bau me, itemlimige egä, “Weene ai biname ne ngeno me secaniye cäme bau me? Tabe ngena niiya ne ituge wawena?” ³⁰ Teepi jejisi egä, “Tabe liga conocäco cirege, cine piba mäame bau me lica cire saacanejisi.” ³¹ Pilato jejemige egä, “Yoo siige, weene ecaneye, weemämu eblawäjepeye weeme cotre ibi.” Israela biname cina Pilato ne jejisi egä, “Cime conocäco lica gyene biname ne budre me acitame.” ³² Ai te naace täöpume äbitige Yeesu me niinäce gaabe mene teeme budre gaabe poto cidi me toraca me äbitame.

³³ Piba Pilato acenutige teeme mete cabu me, Yeesu ne ala tesoglicige teeme bau me otnime, siige itemlige egä, “Nää, maane Israela biname bime mope biname gäte?” ³⁴ Yeesu jejige egä, “Maane nää mäame ngene atwanena mene jicite, coo nuuja cina bii naajisi meebine?” ³⁵ Pilato jejige egä, “Ebägä cane

Israela biname gäne. Peei lui weemerage biname piyepu teeme modamoda iiwäreja biname, lui cina naacanisii meebine cäme bau me. Maane ngena niiya ne itu tewenumete?” ³⁶ Yeesu jejige Pilato ne egä, “Cane ai gawecewe mope biname bime pana lica gäne. Cane liga teeme pana cirege, cäme kaakesea bägrä cina cire laringinejisi, cebine lica cire nabmalejisi Israela biname bime ime cabu. Yepä cane ai gawecewe mope biname bime pana lica gäne.” ³⁷ Piba Pilato Yeesu ne itemlige egä, “Nää siige toraca gyene, egä maane mope biname gäte?” Yeesu jejige egä, “Maane nata peega bii najite egä, ‘Maane mope biname gäte’. Cane aplimlujine piyepu ai gawecewe cabu me naace täöpume tädujine biname bine jajanename, egä ngena gyene toraca. Laatibi toraca mene ibi yaacrajuge, teepi nätecijusi cebine.”

³⁸ Pilato Yeesu ne jejige egä, “Ngena gyene toraca?”

Pilato Yeesu ne Budre me Jitranige

(*Matayo 27:15-31; Mareko 15:6-20; Luuka 23:13-25*)

Puma cita ca Pilato asatige mete cabu ca biname bime bau me, jejemige egä, “Cane nuuja ingle ne lica jepänine teebine budre me atraname.” ³⁹ Yepä ai lui mule gyene egä cane äsuplengta soriyomu padare cabu yepä biname ne asatame krokeciye mete cabu ca weeme täöpume. Weene nää singi gemi cane Israela biname bime mope biname ne asatame?” ⁴⁰ Biname cina ala abayaninisi egä, “Eewe, tabe lica! Cine singi maane Baraba ne asatame!” Baraba lui cubucubu biname ge.

19 Piba Pilato jejemige Yeesu ne acaname adnana täöpume. ² Cubu biname cina pägepäge seeasea ne jemlemaltisi, teeme mope cabu ecitisi krauni täöpume piyepu ciriyäciriyä cäbletääpe ca esigreräjisi.

Teepi ai ne ätutena pana jewenisi, egä tabe babo mope biname gyene. ³Piba teepi seclige teeme bau me, jewablisi egä, “Sebore Israela biname bime mope biname,” siige ime ca yoororisi.

⁴Puma cita ca Pilato cuta cääri asatige teeme mete cabu ca, biname bine puutucu je jejemige egä, “Weene ire! Cane teebine sisatenine weene päpaname, egä cane nuuja ingle ne lica jepänenine teebine atraname budre tääpume.” ⁵Puma cita ca Yeesu tasatige. Pägepäge seeasea puga ge teeme mope cabu piyepu pui ciriyäciriyä cäbletääpe cama ge tabe. Pilato jejemige egä, “Jepäneye, age sena biname!”

⁶Liba modamoda iiwäreja biname piyepu iiwäreja mete awamuta biname cina teebine jepänisi, teepi ala abayaninisi egä, “Baarge uli cabu jibyecreye! Baarge uli cabu jibyecreye!” Pilato teebibine jejemige egä, “Weene weemämu ecaneye teebine, baarge uli cabu jibyecreye. Cane nuuja ingle ne lica jepänenine teebine budre me acitame.” ⁷Israela biname cina Pilato ne jejisi egä, “Cime cotre te jicenige, egä tabe miiji budre äbita, ingle tabe itu tainanumi Acejiyame me Bägrä ca.”

⁸Pilato liba itecijige ai mene, tabe baborage wälu äbitige, ⁹abacitige mete bora me. Tabe puga Yeesu ne itemlige, “Maane luma cita ca gäte?” Yepä Yeesu bojäcu ge, nuuja mene lica jicige. ¹⁰Pilato jejige egä, “Nää, maane singi lica gäte cäme mene awecnistame? Cije maane umle lica gäte, egä cäme conocäco pisi nyene meebine asatame coo baarge uli cabu acitame?” ¹¹Yeesu jejige egä, “Määme conocäco ebä lica cirege, Acejiyame te liba lica cire nääcäreji meebine, peei name pi laati te cebine nacitige mäame ime cabu, teeme niija lui baborage gyene.”

¹²Pilato liba ai mene itecijige, tabe naabe liga äbitanige Yeesu ne asatame,

yepä Israela biname cina ala abayaninisi egä, “Maane liba teebine sisatenite, maane Rooma gawe babo mope biname Siisa me biname lica gäte. Lui biname te lainuge mope biname ca, tabe Siisa ne yääcisärmutuge.”

¹³Pilato liba itecijige biname cina apu ala abayena je, tabe puma cita ca Yeesu ne sisatige, ädige, adnatige emä, biname bine luma jaatranimusi. Pui puupu lui kula ca acwabäneji ge, peei name pi einenisi ‘Kula Puupu’ ca. Heberu mene ca lui egä ‘Gabata’.

¹⁴Ai mule te äpletnutige bimu duusa pototo cidi me, äsuplengta trii bimu me niinäce gaabe ca lui bimu ge. Pilato Israela biname bine jejemige egä, “Peese nyene weeme mope biname.” ¹⁵Teepi ala abayaninisi Pilato bau me egä, “Budre me egli, budre me egli! Baarge uli cabu jibyecreye!” Pilato teebibine itemlimige egä, “Cije weene singi gemi cane weeme mope biname ne baarge uli cabu me äbyecrame?” Modamoda iiwäreja biname cina jejisi egä, “Cime nuuja mope biname lica gyene, yepä Siisa sine!”

¹⁶Puma cita ca Pilato Yeesu ne ecitige teeme ime cabu teepi teebine baarge uli cabu acitame.

Yeesu ne Baarge Uli cabu Jibyecrisi

(Matayo 27:32-44; Mareko 15:21-32; Luuka 23:26-43)

Puma cita ca teepi Yeesu ne ecanisi. ¹⁷Tabe teeme baarge uli ne teemämu ecanige. Teepi atyarige cewe me lui ne einenisi ‘Mopekaake Cewe’ ca, Heberu mene ca lui ‘Gologota’. ¹⁸Teepi puga teebine toto ca jibyecrisi baarge uli cabu. Neeneni biname bine cuta puga jääbyecrisi teeme gome, yepä lui nuuja pototo ca cuta yepä lui nuuja pototo ca, siige Yeesu teeme cole je. ¹⁹Pilato jejemige oogärame egä, YEEESU NASARETA CEWEYAME, ISRAELA BINAME BIME MOPE BINAME, siige pui

mene äbyecrame baarge uli cabu Yeesu me mope gome. ²⁰Bucurage Israela biname cina ecnemisi pui mene bine, inge lui puupu cabu jibyecrisi, cudecewe lica ge babo cewe gome ca. Pui mene lui oogäräneji ge Heberu mene ca, Latin mene ca, Griik mene ca. ²¹Modamoda iiwäreja biname cina jejisi Pilato ne, “Maane ngeno me yoogärite egä, ‘Israela biname bime mope biname.’ Maane cire yoogärejite egä ‘Ai biname te teemämu lainuge Israela biname bime mope biname ca.” ²²Pilato jejemige egä, “Cane ngena bii byoogärine, pepu yaanajepi!”

²³Cubu biname cina liba Yeesu ne baarge uli cabu toto ca jibyecrisi, peei ingwe gaabe ca teepi teeme cäbletääpe bine jewadimisi, jebelanemisi, foomi tomi bine jewenimisi, inge teepi foomi biname ge. Puga ge nuuja cäbletääpe, lui mucmucu ge, äswäräneji deedi lica ge, Yeesu lui asigräneji yaacananuge ngalebora ca. ²⁴Teepi jiicisi egä, “Mine ai ne gone yäädéricusi, yepä mine ngii cama kula bine yiisabäjenemisi päpäname, egä laati te ecatenige.” Apu ibibi äbitige Oogäräneji mene te egä, “Teepi cäme cäbletääpe bine jebelanemisi, piyepu bäaclena äbäclaninisi cäme yepä cäbletääpe täapume.” Yoo, cubu biname cina pepu jewenisi.

²⁵Yeesu me baarge uli gome jeclajutemige teeme mage, piyepu teeme mage me maade, cuta Kloopa me coga Mariya piyepu Mariya Magadala ceweyame magebi. ²⁶Yeesu liba jopänige teeme mage ne ämyemuteji teeme baarge uli gawe me pui abiberäja bägrä cama, tabe lui täapume babo singi, siige tabe teeme mage ne piba jojige egä, “Yääye, ire mäame bägrä peese nyene mäame gome!” ²⁷Piba tabe pui abiberäja bägrä ne jejige, “Ire, mäame mage peeto nwene!” Peema cita ca pui abiberäja bägrä te ocanige Yeesu me mage ne teeme mete me lenajame.

Yeesu me Budre

(*Matayo 27:45-56; Mareko 15:33-41; Luuka 23:44-49*)

²⁸Yeesu umle ge, egä teeme kaakesea ne bepirige. Naace täapume Oogäräneji mene te toraca me äbitame tabe jiicige egä, “Cane niye mäne.” ²⁹Caapocapowaina niye puga ge. Puma cita ca yepä biname te waarpopale pana gwidape ne yiiglenutige pui waina niye cabu me, cusopi suru ca jigadige, ewepäntige, Yeesu me tage cabu ecitige, ³⁰siige tabe enige. Piba ingwe ca tabe jiicige egä, “Iyeta cäme kaakesea bine siige biiri bepirimine.” Piba teeme mope te ergo ecirige, siige tabe budre äbitige.

Yeesu ne Drawace Gome Jigadisi

³¹Pui lui Israela biname bime Sabade amaceträja bimu ge, peei name pi teepi eclige Pilato ne jajime, egä lipu gyene baarge uli cabu lui nesae biname bime pupuwace kaake bine acnapecame piyepu budrekaake bine ätrungame. Teepi singi lica Sabade bimu te puma wawename budrekaake bine atacwäneji baarge uli cabu, inge pui Sabade lui baborage bimu ge teeme täapume. ³²Puma cita ca cubu biname cina eclige, Yeesu cama lui neeneneni biname bine jääbyecrisi, teepi teeme pupuwace kaake bine icnapimisi. ³³Teepi liba seclige Yeesu bau me, teepi teebine jepänisi budre, peei name pi teeme pupuwace kaake bine lica ääcnäputisi. ³⁴Piba teeme yepä te kalaku ca jigadige teebine drawace gome. Pui dupe cabu ca uudi piyepu niye cina tapiräsi. ³⁵Yoo lui te ai ne jepänuji, tabe jeitnäjenige naace täapume weene cuta piba ätrungame. Tabe ngena jeitnäjenige, toraca gyene. Tabe umle gyene, egä tabe toraca mene jiicenige. ³⁶Peei cina äbitininisi ai Oogäräneji mene te ibibi äbitame egä, “Teeme nuuja kaake

ne lica pagege ägäbuta.” ³⁷ Cuta nuuja gome jiicenige egä, “Teepi teebine ire jetwenisi, kalaku ca lui ne drawace gome jigadisi.”

Yeesu ne Gape cabu Ecitisi

(*Matayo 27:57-61; Mareko 15:42-47; Luuka 23:50-56*)

³⁸ Ai ingwe gaabe ca yepä biname ngii Yoosepa, Arimatea cewe biname, te ädige Pilato bau me. Tabe cuta peese nyene yepä Yeesu me abiberäja bägrä. Yepä tabe cabucabu lica jitrungige, ingwe tabe wälu ge Israela modamoda biname bime täapume. Tabe Pilato ne itinärige Yeesu me budrekaake ne ätrungentame. Pilato teebine ‘yoo’ mene jējige, siige Yoosepa ädige Yeesu me budrekaake ne ätrungentame. ³⁹ Yepä biname ngii Nikodemo, tabe peese nyene Yeesu ne lui te ciye cabu yäädärepī, tabe cuta tädige piiyeme. Tabe secanige teeti kilo miijirage lengolengo ngängye, lui wawenäneji ge miira uli ngedo ca piiyepu aloe uli migi ca. ⁴⁰ Teepi Yeesu ne itrungentäsi, cäbletääpe bine ipy-acemäsi pui ngängye ca, siige tope etnäsi. Israela biname cina apu jaawenimusi teeme budrekaake bine gape cabu acraname. ⁴¹ Pui puupu gome Yeesu ne luma baarge uli cabu ecitisi, calwacupi puga ge. Pui calwacupi cabu kula bora uureji ätruna cäco gape puga ge. ⁴² Ingle Sabade bimu me amacetrnäja bimu ge, peei name pi teepi puma ecitisi, ingwe pui gape lui teeme budre puupu mameta ge.

Yeesu Budre cabu ca Arpinantige

(*Matayo 28:1-8; Mareko 16:1-8; Luuka 24:1-12*)

20 Sande krokerage baani te liba se-clitige, Mariya Magadala cewe magebi te piba oclige gape ängrärame, siige jepänige, egä baborage kula te apeträngteji gyene gape grana gome

ca. ² Puma cita ca tabe uuwamenamena oclige Simona Peteru piiyepu pui nuuja abiberäja bägrä bau me, Yeesu lui täapume baborage singi, siige jaajige egä, “Teepi mime Yageyame ne becatisi gape cabu ca. Cine umle lica gemi, teebine luma bii becitisi?”

³ Piba Peteru piiyepu pui nuuja abiberäja bägrä aaclige gape cabu me. ⁴ Teepi niinäce yepä ibi uuwamäsi, yepä pui nuuja abiberäja bägrä te Peteru ne itucärige, siige niinäce atyaramtige gape gome me. ⁵ Tabe äcupige, apepmalige gape bora me, bulubulu cäbletääpe bine jepänimige, yepä tabe lica abacitige. ⁶ Teeme ingwe ca Simona Peteru te tädige, siige gaabe ta abacitige gape bora me. Tabe jepänimige bulubulu cäbletääpe bine puma, Yeesu ne lui ca tope setnumesi, ⁷ cuta cäbletääpe ne jepänige, teeme mope ne lui ca tope setnumesi. Pui cäbletääpe lui mara gome enajige, lica poto cäbletääpe luma. Pepu tope enajige, Yeesu me mope ne lipu setnumesi. ⁸ Piba pui nuuja abiberäja bägrä, lui te niinäce atyaramtige, tabe cuta abacitige. Tabe liba jepänige iyeta, siige tabe piba jitrungige. ⁹ Teepi camu umle cäco aanajige, Oogäräneji mene te lipu jiicenige, egä tabe budre cabu ca cirege arpinenta. ¹⁰ Puma cita ca abiberäja bägrä cina acnenutäsi mete me.

Yeesu Aboclomtige Mariya Magadala Ceweyame Magebi bau me

(*Matayo 28:9-10; Mareko 16:9-11*)

¹¹ Mariya puga ge ele cama acla-juteji gape grana gome. Tabe liba ele cabu camu ge, tabe piba apepmalige gape cabu me, ¹² neeneni Acejiyame me mename seemo bine jääpänige adnatäneji ge pui puupu cabu, Yeesu ne luma secitumesi. Teepi bulubulu cäbletääpe asigräreji ge. Nuuja te lui

mopingle jage, nuuja te lui ernge gome jage, siige teepi Mariya ne jojäsi egä, ¹³“Magebi, maane ngeno mäte ele?” Tabe jaajige egä, “Teepi căme Yageyame ne becatisi. Cane umle lica gäne baa luma becitisi.”

¹⁴Ai mene ingwe gaabe ca tabe atrongtige, jepänige Yeesu ne aclajuteji, yepä tabe teebine opo lica ewatnige. ¹⁵Yeesu utemlige egä, “Magebi, maane ngeno mäte ele? Laati ne jirngenite?” Mariya apu jongige, egä calwacupi ire atwi biname ge, peei name pi tabe jejige egä, “Babo biname, maane liga Yageyame ne becatite, cebine naji, maane luma bii becitite, cane piba oclenine acatame.” ¹⁶Yeesu jojige teebine egä, “Mariya!” Piba Mariya căări atrongtige, teebine jejige Heberu mene ca egä, “Raboni.” Peei lui egä ‘Abiberäja biname.’ ¹⁷Yeesu Mariya ne jojige egä, “Gone cebine noomlute, ingle cane camu gäne căro Babe bau me otni. Maane äte ocli căme abiberäja bägrä bime bau me, jejemepi, egä cane ädenine teeme bau me, lui sine căme Babe piyepu teeme Babe, căme Acejiyame piyepu teeme Acejiyame.” ¹⁸Piba Mariya Magadala cewe magebi te oclige, teeme abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Cane Yageyame ne bii jepänine,” piyepu tabe jejemige Yeesu teebine ngena jojige.

Yeesu Aboclomtige Teeme Abiberäja Bägrä bime bau me

*(Matayo 28:16-20; Mareko
16:14-18; Luuka 24:36-49)*

¹⁹Pui Sande mämleteca me abiberäja bägrä cina abasecretnige yepä mete cabu me, siige gaabe armeji ge Israela modamoda biname bime wälu name pi. Yeesu puma cita ca tädige, teeme cole je jeclajutige, jejemige egä, “Poode weene cama yaanajege!” ²⁰Ai mene iicema ingwe gaabe ca tabe teeme ime aboclomtige teeme bau me cuta drawace ne

eboclomtige. Abiberäja bägrä cina babo gege ge, teepi lipu Yageyame ne jepänisi. ²¹Piba Yeesu căări jejemige egä, “Poode weene cama yaanajege! Căme Babe te lipu cebine nätyepuji, cane pepu jityepininine weebibine.” ²²Puma cita ca tabe buuwemope ne jipwälutige teeme bau me, jejemige egä, “Aceji Seemo ne ecateye! ²³Weene liba biname ne jaajuye egä ‘Määme niya mule äcisäjeji gemi,’ siige tabe kälyä läbituge. Yepä weene liba jaji căco peei mene, tabe piba kälyä lica läbituge.”

Tooma me Ätrunga căco Mule

²⁴Tooma, twelb abiberäja bägrä bime yepä, lui ne einenisi ‘Päädepäde’ ca, tabe poto abiberäja bägrä cama lica ge pui tomi cabu, Yeesu liba teeme bau me aboclomtige. ²⁵Teepi Tooma ne jejisi egä, “Cine Yageyame ne biiri jepänisi.” Tooma jejemige egä, “Cane ebä jitrungininine weebibine, cane liba toto dupe bine jääpänenine teeme ime cabu, piyepu ime kukluta aacitenine piyeme, cuta liba ime ecitenine teeme drawace cabu.”

²⁶Seben bimu ingwe gaabe ca abiberäja bägrä cina căări abasecretnige yepä mete me. Tooma cuta puga ge. Gaabe armeji ge, yepä Yeesu abacitige, jeclajutige teeme cole je, jejemige egä, “Poode weene cama yaanajege!” ²⁷Puma cita ca tabe Tooma ne jejige egä, “Maane ire căme ime cabu me! Määme ime kukluta taaciti ama căme ime dupe cabu, cuta drawace cabu määme ime seciti. Gone ätrunga căco naanajuge, yepä maane miiji ätrunga!” ²⁸Tooma Yeesu ne jejige, “Căme Yageyame, căme Acejiyame!” ²⁹Yeesu teebine jejige egä, “Maane ätrunga gäte page, maane lipu näpänite cebine. Gege gemi eei biname, päpäna căco je lui cina ätrunga.”

Ai Peba me Ingle Ngena Gyene

³⁰ Yeesu bucurage poto ciitaca mule bine jwenimige teeme abiberäja bägrä bime irewale je, yepä teepi oogäräneji lica gemi ai peba cabu. ³¹ Ai bine ituge oogäretnäja weene piba ätrungame, egä Yeesu lui Keriso sine, Acejiyame me Bägrä gyene, siige weene liba birige ätrunga, weene piba iyeteta ireclota ne jääpänuye.

Yeesu Aboclomtige Seben Abiberäja Bägrä bime bau me

21 Ai ingwe gaabe ca Yeesu teeme abiberäja bägrä bime bau me cääri aboclomtige Tiberiya sawa gome. Peei mule lui apu gyene: ² Simona Peteru piyepu Tooma, lui ne 'Päädepäde' ca einenisi, piyepu Natanaela Kaana cewe biname Galilaya probins cabu ca piyepu Jebedayo me bägrä neeneni, cuta nuuja abiberäja bägrä neeneni, iyeta teepi puga ge. ³ Simona Peteru poto bine jejemige egä, "Cane cibubade me lädene." Teepi jejisi egä, "Cine cuta naclenige maane cama." Piba teepi eclige, poo cabu me acetnäriige, yepä pui ciie cabu teepi nuuja cibi ne lica joomlisi.

⁴ Krokerage bimu te liba tajarige, Yeesu niie ligiligi jeclajutige, yepä abiberäja bägrä cina opo lica ewatnisi teebine. ⁵ Piba tabe itemlimige egä, "Cäme binamewale, cibi bine weene lica bii joomlemiye?" Teepi jejisi egä, "Eewe, cime nuuja gwidape lica gyene." ⁶ Tabe jejemige egä, "Weeme net ne ijar-eye poo camu poto cidi ca, piba weene cibi bine joomlenenemiye," siige teepi net ne pui poto cidi me ijarisi piyeme. Mäpu name pi teepi äblicäco ge net ne aswecla poo cabu me acenutame, ingle bucurage cibi bine joomlemige.

⁷ Puma cita ca pui abiberäja bägrä, Yeesu lui täapume babo singi ge, Peteru ne jejige egä, "Ai lui Yageyame

sine." Simona Peteru liba itecijige, egä Yageyame sine ai, tabe cäbletääpe ca amlemaltige, ingle tabe cäbletääpe bine iirecäneji ge, siige piba niie cabu me uuplige doro atwangame. ⁸ Poto abiberäja bägrä cina poo ne sewäcisi doro me, net ne cuta selädnisi teeme cibi cama, ingle teepi cudecewe lica ge doro cabu ca, yepä hanred miita pana padare ge doro oomlaname. ⁹ Teepi liba poo cabu ca ärpige, teepi jepänisi egä cibi muye wiiryere cabu puga ge piyepu buluduu cuta puga ge. ¹⁰ Yeesu jejemige egä, "Sewademeye poto cibi, weene lui bine joomlemiye."

¹¹ Yoo, poo liba doro jage, Simona Peteru acenutige poo cabu me, net ne piba selädnige doro me bucurage modamoda cibi cama. Pui lui yepä hanred fiftitri cibi ge. Ngänuge puu bucurage cibi, yepä net te lica äderäriige. ¹² Yeesu jejemige egä, "Naaclege deedei äbitame." Abiberäja bägrä cina wälu ge ätemlame egä, "Maane laasi näte?" ingle teepi umle ge, egä ai lui Yageyame sine. ¹³ Puma cita ca Yeesu ädige, buluduu sewadige, teebibine ecäranemige piyepu cibi ecäranemige. ¹⁴ Ai lui Yeesu nesae me aboclomtige abiberäja bägrä bime bau me, tabe liba budre cabu ca arpinantige.

Yeesu piyepu Peteru

¹⁵ Teepi liba deedei äbita siige, piba Yeesu Simona Peteru ne itemlige, "Simona Yoane me bägrä, mäame singi cäme täapume nää baborage gyene ai poto bime singi cabu ca?" Tabe jejige egä, "Yoo Yageyame! Maane umle gäte, egä cane singi gäne mäame täapume." Yeesu teebine cuta jejige, "Maane cäme maamoi bine cängena engäremepi!" ¹⁶ Puma cita ca tabe neeneni me itemlige egä, "Simona Yoane me bägrä, äi nää maane singi gäte cäme täapume?" Peteru jejige, "Yoo

Yageyame! Maane umle gäte, egä cane singi gäne määme täापume.” Yeesu jejige, “Maane căme maamoi bine ire natwemepi.”¹⁷ Puma cita ca tabe nesae gääbu me cuta itemlige egä, “Simona Yoane me băgră, ai năă maane singi gäte căme täापume?” Peteru ngenecu măpu me äbitige, ingle Yeesu lipu nesae gääbu teebine itemläjige yepä mene ca. Puma cita ca tabe Yeesu ne jejige egä, “Yageyame, maane umle gäte iyeta gwidape, cije maane umle gäte, egä cane singi gäne määme täापume!” Yeesu jejige teebine, “Căme maamoi bine engäremepi.”¹⁸ Cane toraca naajenine, maane liba mamye biname ge, maane lamacetnäjute, siige lădute maane liiyeme singi otnime. Yepä maane liba moda je cirege, maane ime cire uutepi, siige nuuja te cire naamacetnäjepi otnime, cire naacanepi, maane liiyeme singi lica gäte otnime.”

¹⁹ Ai iicema ca Yeesu eboclomtige Peteru lipulipu gaabe ca cirege budre păpăna Acejiyame me ngii ne awepentame. Piba Yeesu Peteru ne jejige egä, “Cebine ingwe năcwepi!”

Yeesu piiyepu Nuuja Abiberăja Băgră

²⁰ Puma cita ca Peteru atatrongtige ingwe gaabe me, pui nuuja abiberăja băgră ne jepănige, Yeesu lui täापume

babo singi ge. Tabe peese nyene, lui te Yeesu cabu me läbyenutepi, teepi liba deedei äbita cabu jage, yäatemlepi egä, “Yageyame, laati te meebine naawabeniige budre me?”²¹ Yoo siige, Peteru liba teebine jepănige, tabe Yeesu ne jejige egä, “Yageyame, ai biname täापume ngena te cire läbitepi?”²² Yeesu Peteru ne jejige egä, “Cane liba singi gäne tabe ama lenajame ngălu cane cire tacnenutepene, peei määme bau lica gyene. Maane cebine yepä ingwe năcwepi!”

²³ Siige mene te iyeta otnetnäjige eei biname bime cabu me, Yeesu ne lui cina jitrungenisi, egä ai abiberăja băgră te lica budre cire läbitepi. Yepä Yeesu lica jiiicige, egä tabe budre lica cire läbitepi, yepä tabe jiiicige egä, “Cane liba singi gäne tabe ama lenajame ngălu cane cire tacnenutepene, peei määme bau lica gyene.”

²⁴ Tabe sine pui abiberăja băgră, lui te jeitnăjemige iyeta ai mule bine, cuta tabe te yoogăremige iyeta ai mene bine. Mine umle gemi, egä tabe ngena jiiicemige, toraca gyene.

²⁵ Yeesu bucurage poto mule bine jewenimige. Iyeta peei bine liba oogăra je yepăyepă, cane apu ngene jotwanenine, egä puupu ibi lica gyene ai gawecewe cabu iyeta peei peba bine acraname. Căme mene ngălu peese nyene.

APOSTOLO:

YEESU ME ÄTYEPÄNEJI BINAME BIME KAAKESEA POTO CIDI ME

1 Yoo Teopilo, cane niinäce lui mene ne itu yogärepenne, pui cabu puga ge mene Yeesu me kaakesea piiyepu abiberäja poto cidi me, teeme kaakesea me gije abacita cabu ca ²ngälu Acejiyame te teebine cabucewe me ecatuji. Yeesu camuge cabucewe me otni, tabe lui biname bine ituge jājāra teeme ätyepäneji biname me äbitame, teebibine bäärmī jgednemige Aceji Seemo me kokre ca. ³Yoo, teeme budre ingwe ca, Yeesu lui footi bimu ngalebora bucurage padare cabu awabudnitanige teeme opo gaabe, pipu pi teepi toraca umle äbitininisi egä tabe lui ireclota ge. Teepi teebine jepānanisi, tabe mene teebibine jējananemige Acejiyame te lipu biname bine yaawademuge. ⁴Tabe liba ten cama enajige, jejemige teebibine egä, “Gone saabmaluye Yerusalema ne, yepä puma jewagrijepeye Babe te lui ätityera poto cidi me umle ituge wawena, piiyepu cane lui poto cidi me jijipene. ⁵Yoo, Yoane niye yaacituge biname bime cabu teeme niya mule äcisejame, yepä nesae pana bimu ingwe ca Acejiyame pa yaacitepi Aceji Seemo weeme yepäyepä trupa cabu me.

Yeesu Ädige Cabucewe me

⁶Yeesu me ätyepäneji biname cina ten cama liba abasecretnige, teebine itemlisi egä, “Yageyame, nää maane ai padare cabu Israela biname cääri padare nicärininite cimyägämu ire atwime?”

⁷Yeesu teebibine jejemige egä, “Peei lui weeme cabu lica gyene umle äbitame Babe te lui bimu piiyepu lui padare ituge acrana, ingle iyeta mule lui teeme ime cabu temi. ⁸Yepä, Aceji Seemo liba

pa tädepi weeme yepäyepä trupa cabu me, weene piba kokre ne pa jepänepeye teeme bau ca, siige mene pa jicemep-eye cebine aitnejame Yerusalema cewe ngalebora, piiyepu iyeta Yuudea gawe cabu ta, Samariya gawe cabu ta, cuta piiyepu iyeta gawecewe cabu ta.” ⁹Ai mene liba siige, Acejiyame te Yeesu ne ecatige cabu me teeme ätyepäneji biname bime opo gaabe je. Carbe te teebine piba icwabige teeme päpäna ca.

¹⁰Yoo, tabe liba ädige cabu me, teepi ire ca ecanisi. Piba taatu neeneni biname bulubulu cäbletääpe cama tawabudnitäsi, jaacajutige teeme gome, ¹¹jejemäsi egä, “Galilaya biname, weene ngena tääpume aclajuteji gemi ire cabu me? Peei Yeesu lui Acejiyame becatige weeme bau ca, tabe cire tacnenutepi yepä pana mule ca weene lipu jepäniye tabe otni cabu me.”

Biname Lui te Yuuda me Kaakesea Puupu ne Jecatige

¹²Siige, piba Yeesu me ätyepäneji biname cina Olibi Uli podo cabu ca äcnärige Yerusalema me. Peei podo lui babo cewe mameta ge. ¹³Teepi liba atyarige babo cewe cabu me, yepä mete cabu puupu cabu me eclige, teepi luma icrajinige: Peteru, Yoane, Yakobu piiyepu Andrea, Pilipo piiyepu Tooma, Bartoloma piiyepu Matayo, Yakobu lui Alapeus me bägrä, Simona lui Kanana sigu biname ge, piiyepu Yuuda lui nuuja Yakobu me bägrä ge. ¹⁴Teepi jāje labasecretnuge yepä gome irecu ätututame, cuta ten cama puga ge poto magebi piiyepu Yeesu me mage Mariya piiyepu Yeesu me iganewale.

¹⁵Poto bimu ingwe ca Yeesu bau me ätrunga biname cina abasecretnige, iyeta lui pama yepä hanred twenti biname ge. Puma cita ca Peteru abujängtige mene jajanenname. Tabe jejemige egä, ¹⁶“Cäme binamewale, Ace-

jiyame me Oogäräneji Mene te ibibi bābitige, Aceji Seemo lui mene jiičuji Daawida me tage cabu ca ciige ngena cire läbitesepi Yuuda poto cidi me, lui Yeesu ne jaawabepi cubuyame bau me. ¹⁷ Yuuda mime tomi cabu ge, inge Yeesu teebine itu ecatuji mime gigri kaakesea wawename.”

¹⁸ Yoo, Yuuda lui rarekaake ecatuji teeme niya kaakesea täapume, tabe peei ca yepä gawe ne jeletnuji. Puga pui gawe cabu tabe itramuji, camuge ipluji, came iyeta täsuji, siige budre äbituji. ¹⁹ Iyeta biname lui cina icrajuji Yerusalema cabu je, mene itecijemuji peei poto cidi me. Peei name pi teepi pui gawe ne teeme mene ca einujisi Akeladama ca, peei me aboclomta lui Uudi Gawe.

²⁰ Siige, Peteru puma cita ca jejemige egä, “Salamo uupera peba cabu mene pisi nyene Yuuda poto cidi me egä, ‘Teeme mete te kaake läbitege; nuuja te puma gone yaanajuge.’ Cuta nuuja mene egä: ‘Nuuja te teeme kaakesea puupu ne yaacatege.’

^{21–22} Siige, pepu pi miiji nuuja biname te mine cama abasuta mene iicaname Yeesu me arpinenta poto cidi me. Miiji yepä ne acata mime tomi cabu ca; yepä lui te mine cama waatnetnäjuge iyeta pui padare cabu, Yageyame Yeesu liba mine cama ge. Pui padare ne gije jebacituji, Yoane liba niye ca äciseja mene jiičemuji; siige pui padare teeme ngälu gaabe gyene, Yeesu liba lädepi mime bau ca cabucewe me.”

²³ Teepi puma cita ca jaajisi neeneni rooriye bine ngii: Yoosepa lui ne yaainusi Barsaba ca, teeme nuuja ngii lui Yuustus sine. Tabe yepä biname gyene, cuta nuuja biname ngii lui Matiya sine. ²⁴ Teepi piba irecu ätutininisi egä, “Yageyame, maane umle gäte iyeta biname bime ngene atwanena, peei name pi ai neeneni biname cabu

ca niwabinini, maane lui ne ituge jaji. ²⁵ Nää, maane singi laati te ai ätyepäneji biname me kaakesea pa yaacatege Yuuda lui ne itu saabmalepi, tabe liba budre täbitumi, niyarage puupu cabu me tädumi?” ²⁶ Yoo siige, teepi peei neeneni biname ngii bine yoogärisi matimati kula cabu. Matiya me kula te yutrutige, siige teebine ecitisi pui lebin ätyepäneji biname cama abasutame.

Aceji Seemo me Otni poto cidi me

2 Pentikos bimu liba tädige, iyeta Yeesu bau me ätrunga biname cina abasecretnige yepä mete cabu me. ² Teepi piba taatu itecijemige babo mumwämu carbe cabu ca. Pui mumwämu lui babo kokre buuwe pana ge, mete iyeta ngalebora tabacitige teepi luma icrajige. ³ Teepi puma cita ca jepänisi muye wädräji pana gwidape bine lui cina äpletnäriige, otninisi iyeta biname bime mope papa cabu. ⁴ Aceji Seemo te abacitanige teeme yepäyepä trupa ngalebora iyeta poto cabu lenajame. Teepi mene maramara jiičemisi. Aceji Seemo te lui mene ecäremige, teepi papa jiičemisi.

⁵ Puga ge Yerusalema je Israela biname lui cina itu saaclepi iyeta gawe maramara cabu ca. Teepi iyeta Acejiyame ne yaawejanusi. ⁶ Bucurage biname cina abasecretnige peei mene maramara liba itecijemige. Teepi iyeta ngenecu jelonecmige mene ätecijame, inge Yeesu bau me ätrunga biname cina mene jiičemisi pui biname bime yepäyepä tagepogogo ca. ⁷ Teepi mutäcäco äbitininisi, piba jiičemisi egä, “Lui biname cina mene jiičenemisi, teepi iyeta Galilaya biname gemi! ⁸ Peei lipu gyene egä mine teebibine jitecijenemisi mimerage cewe mene iicema cabu ca? ⁹ Mine Partiya gawe cabu ca, Mediya cabu ca, piyepu Elama cabu ca; Mesopotamiya gawe cabu

ca, Yuudea piyepu Kapadokiya gawe cabu ca gemi; Pontus piyepu Asiya cabu ca gemi; ¹⁰Pirugiya piyepu Pampuliya cabu ca gemi; cuta piyepu Aikupito cabu ca, piyepu poto Libiya cewe cabu ca gemi, lui Kurene cewe mameta gyene. Poto mine lui Rooma cabu ca gemi; ¹¹cuta piyepu pui tomi cabu ca poto lui Israela biname gemi, poto lui Israela biname lica gemi, yepä mine iyeta Israela biname bime mule jäätrungemusi; cuta piyepu poto mine lui Krete curä cabu ca piyepu Arabiya gawe cabu ca gemi; yepä mine iyeta jitecijemisi teepi mimerage mene maramara ca jicetnäjemisi. Teeme mene lui peei babe miiji mule poto cidi me Acejiyame lui bine itu jaawenemepi.” ¹²Yoo siige, biname cina mutäcäco äbitininisi piyepu maramara ngenen atwanena jepänemisi, piba teemeteme ätemläjinisi egä, “Ai ngena mule gyene?”

¹³Yepä, poto cina ätrunga biname bine bääclena me jenenemisi, jicemisi egä, “Ai biname lui sice buduma gemi!”

Peteru me Mene

¹⁴Peteru puma cita ca jeclajutige pui lebin ätyepäneji biname cama, piyepu babo tage ca gije abacitige mene jajanename biname bine egä, “Israela biname piyepu weene iyeta lui cina Yerusalema cabu je inajininige, cäme mene nätecijeye! Cane weebibine umle jiwenninine ai mule lui ngena tääpu myene. ¹⁵Ai biname sice buduma lica gemi, weene lipu jiceninije, ingle bimu lui nain oklok kroke gyene. Peei lui sice nänäja padare lica gyene. ¹⁶Yepä, ai mule lui eei tääpu myene Acejiyame me mename biname Yoele lipu itu jicuji egä,

¹⁷‘Acejiyame jicige: Age sena mene cane ngena cire jaawenepene ceräcerägäabu padare cabu.

Cane cäme Seemo ne cire yaacitepene iyeta biname bime trupa cabu.

Weeme imäbägrä piyepu ngulebägrä cina cäme tagepogogo mene cirege iicema;

weeme mamyee rooriye cina maramara mule bine wama pana cirege päpäna;

piyepu weeme moda cina wama bine cirege päpäna.

¹⁸Yoo, cäme kaakesea biname, rooriye cuta magebi piyepu,

pui padare cabu cäme Seemo cane cire yaacitepene teeme yepäyepä trupa cabu.

Teepi cuta piyepu cäme tagepogogo mene cirege iicema.

¹⁹Cane owowä gwidape cirege wawena dume cabu,

piyepu kokre mule gwidape cirege wawena gawe cabu.

Uudi, muyemuye, piyepu waaniwaniba kloka weene cirege päpäna;

²⁰bimu te cäsä me cirege äbita, cuta mabye te uudi pana uududi me cirege äbita.

Iyeta ai mule cina niinäce cirege äbita, piba ingwe ca mime Yageyame me babo ceräcerägäabu bimu te cire tädepi.

²¹Siige, iyeta biname lui cina Yageyame me ngii yaawejanusi,

tabe teebibine niiya cabu ca cire yääse-cräremepi.’ Siige.

²²Israela biname, ai mene itecijinege! Acejiyame ciitaca mule, cälu täti gwidape, piyepu owowä gwidape bine cängena jaawabäjemepi weeme opo gaabe; tabe pui bine Yeesu Nasaretayame cabu ca jaawenanemepi. Weene pui umle gemi, ingle weeme gome jaawenanemepi. Tabe pepu pi singi weebibine umle wawenama egä Yeesu lui ätyepäneji ge teeme bau ca. ²³Acejiyame teeme singi ca itu iyemaluji Yeesu ne weeme bau me ätyepame. Tabe pui padare umle ge ngena cirege äbita.

Weene teebine piba budre me jaawenep-eye, liba niiya mule biname bine giri jaacranemepeye teebine baarge uli cabu äbyecrame. ²⁴Yepä, Acejiyame teebine budre cabu ca yaarpinantepi, teeme budre mäpu cabu ca yääyeblingtepi, ingle naace gyene budre te teebine äblicäco cängena gawe me apremela. ²⁵Yoo, Daawida te mene jiiçuji teeme poto cidi me egä,

‘Iyeta padare cane Yageyame ne jääpänune cäme niinäce gaabe je; cane niiya päpäna äblicäco gäne, ingle tabe iyeta padare cane cama gyene.

²⁶Pei name pi cane ngenecu miiji gäne, piiyepu gege cama mene jiiçune.

Yoo, Acejiyame, cane budre cire läbitemene, yepä cane mäáme trämä papa nanajenige,

²⁷ingle maane licarage cäme seemo ne cire nabmalepi biname bime cable cewe cabu je,

cuta piiyepu lica cirege cäme trupa ne abmala gape cabu ocwäwame, cane lui mäáme miijirage kaakesea biname gäne.

²⁸Maane ireclota gaabe itu nawabepete; piiyepu cane mäáme gome gege cama nanajenige.”

²⁹Siige, Peteru piba jejemige, “Cäme binamewale, lui mene mime kaakesaare Daawida poto cidi me, cane miiji weeme täápume pajecu me wawena. Tabe budre ge, gape cabu ecitujisi; teeme gape pisi nyene ama mime gome. ³⁰Tab Acejiyame me mename biname ge. Tabe umle ge Acejiyame lui mene teeme kokre ngii cama teebine ituge jaji egä, ‘Yepä mäáme kaakesaare cane mope biname ne cire jaawenepene maane liiyepu.’

³¹Siige, Daawida ngena ca egluji Acejiyame ngena singi cirege wawena, pei name pi tabe mene jiiçuji Keriso me arpinenta poto cidi me egä,

‘Acejiyame teebine lica ebmalige biname bime cable cewe cabu je;

teeme trupa te lica gape cabu ocwäwige.’

³²Siige, ai mene lui Yeesu poto cidi me. Acejiyame teebine yaarpinantepi budre cabu ca. Cine iyeta teebine tepänanumesi ireclota ge. ³³Acejiyame liba teebine yaarpinantepi, puupu teeme gome yääcärepi, piba teebine Aceji Seemo cuta yääcärepi, teeme Babe te lipu itu jejuji wawename. Yoo, page weene lui bine jepänemiye piiyepu lui maramara mene itecijenininige, pei iyeta lui Yeesu bau ca gyene. ³⁴Siige, Daawida lica Yeesu pana äduji cabucewe me, yepä tabe apu mene jiiçuji egä,

‘Yageyame te cäme Yageyame ne jejuji: Ama adnati cäme camu poto cidi ca,

³⁵ngälu cane mäáme cubuyame bine mäáme ernge gawe me cire yaacranemepene.’

³⁶Yoo, Israela biname iyeta, weene miiji cängena umle egä peese nyene kui Yeesu weene lui ne itu yaacitepeye baarge uli cabu. Acejiyame teebine itu jaawenepi Yageyame piiyepu Keriso.”

Cine Ngena ne Miiji Wawena

³⁷Siige, biname cina Peteru me mene liba itecijemige, teepi mage ngenecu mäpu äbitininisi teeme conocono mule name pi. Teepi Peteru piiyepu nuuja ätyepäneji biname bine itemlemisi egä, “Binamewale, cine ngena ne miiji wawena?”

³⁸Peteru teebibine jejemige egä, “Ata-trongärineye weeme niyaniya mule cabu ca, piiyepu niye ca äciseja ne ecateye Yeesu Keriso me ngii cabu. Piba Acejiyame te weebibine niiya cabu ca pa isecräripi, cuta teeme miijirage owecu gwidape pa täätyepipi weeme bau me, pei lui Aceji Seemo gyene. ³⁹Pei mene Acejiyame bau ca lui weeme täápume, piiyepu weeme bägrä, weeme saarewale täápume, cuta piiyepu iyeta biname bime täápume lui cina cudecewe cabu icrajenige, iyeta biname Ace-

jiyame mime Yageyame lui bine cire taa-soglecmepi teeme bau otnime.”

⁴⁰Peteru jecednemige peei bäärm, pi-iyepu bucurage nuuja mene ca teebibine sewadanemige egä, “Täsecräripeye conocono mule cabu ca, ingle mäpu daremu te tädenige ai niyarage biname bime bau me!” ⁴¹Bucurage biname cina ätrunga ca ecatisi teeme mene ne, piyepu niye ca äciseja ne ecatisi Yeesu me ngii cabu. Pui yepä bimu cabu pama trii tausen biname cina ätrunga biname bime tomi cabu ebäcnisi. ⁴²Bucurage padare teepi singi ge Yeesu me ätyepäneji biname bime bau ca mene abiberäjame. Teepi labasecret-nininusi mene abaitname, deedei gigri läbitininusi, piyepu cuta Acejiyame bau gigri irecu lätumutininusi.

Ätrunga Biname bime Mule

⁴³Acejiyame me ätyepäneji biname cina bucurage ciitaca mule piyepu kokre mule gwidape Acejiyame me kokre ca jaawenemusi. Biname iyeta mutäcäco läbitanininusi. ⁴⁴Iyeta lui cina Yeesu ne jitrungisi, teepi yepä gome labasecretnuge piyepu teeme gwidape lui gigri. ⁴⁵Teepi poto gwidape piyepu gawe bine aletnename jaawenemusi, siige rarekaake jääpänemusi. Lui bime singi piti nemi, teeme täapume jaabelanemusi. ⁴⁶Iyeta bimu teepi labasecretnuge Acejiyame me iiwäreja mete caale ngalebora, puma cita ca toraca gege cama yaacluge teeme mete me deedei gigri äbitame. ⁴⁷Teepi eso yääcärusi egä, “Acejiyame lui babo miiji gyene!” Iyeta biname teeme ngenecu miiji ge pui ätrunga biname bime bau me. Iyeta bimu gaabegabe Yageyame Yeesu te biname bine yääbäcnanemuge teeme tomi cabu me, lui cina niya cabu ca äsecräreji gemi.

Ernge Niianiya Biname te Miiji Äbitige

3 Nuuja bimu Peteru Yoane naabi aacliche Acejiyame me iiwäreja mete me teeme mämle irecu ätumuta padare trii oklok. ²Puga ge iiwäreja mete caale cabu yepä grana, ngii Jamyacu. Cuta puga ge peei grana gaabe gome yepä rooriye lui me ernge niianiya ge. Tabe otnetneja äblicäco, ingle pepu ärngeji ge. Iyeta bimu gaabegabe biname cina teebine yaacananusi, peei grana gome yaabmalusi biname bine rarekaake täapume ätineräjame, lui cina yääbäcnusi iiwäreja mete caale ngalebora me. ³Tabe liba Peteru Yoane naabibine jääpänige abacita je, teebibine äätinärüji rarekaake täapume. ⁴Teepi ire acitäsi teeme bau me, Peteru piba jejige, “Ire cime bau me!” ⁵Tabe puma cita ca ire jaatwige teebibine, teemämu ngene jotwanige egä, “Teepi pama ceera me singi gegi.” ⁶Peteru jejige, “Cäme rarekaake licarage gyene, yepä cäme lui pisi nyene, cane pa nääcärene: Yeesu Keriso Nasareta ceweyame me ngii cabu, cane meebine naajenine egä abujängti otnime!” ⁷Tabe teeme camu poto ime ca joomlige, teebine ewejängtige. Piba taatu pui biname me ernge dugulace kokre äbitige. ⁸Tabe piba abujängtige, jeclajutige teeme ernge ca, piba gije abacitige otnetnejame. Tabe ten cama iiwäreja mete caale ngalebora me abacitige. Tabe otnetnäjige, uuplatäjige, piyepu Acejiyame ne ewepyeräjige. ⁹Biname cina teebine jepänisi otni je piyepu Acejiyame ne awepyeräja je. ¹⁰Teepi liba umle äbitininisi egä pui ätineräja biname peese nyene, lui te ladnatuge iiwäreja mete caale grana ngii Jamyacu gome, teepi cälu te jitemige, lui miiji te tädige teeme bau me.

Peteru te Mene Jejemige Iiwäreja Mete Puutucu je

¹¹ Pui ernge niiyaniya biname egäcäro Peteru Yoane naabibime ime joomlige, iyeta biname ngenecu aloneca cama tuuwametnige teeme bau me. Teepi iiwäreja mete caale ngalebora pui puupu cabu jage, lui ne ngii yaainusi "Solomona me Caagecage Toro Mete" ca. ¹² Peteru te liba biname bine jepänemige, jejemige egä, "Israela biname, weene ngena name pi cälu te jitemige? Weene ngena täapume cime bau me ire sinajininige? Nää, weene apu jinge-nininige egä cime kokre ca, coo cime miiji mule ca, ai biname ne otnetnejame jebenago? Licarage! ¹³ Acejiyame peese nyene lui ne Abrahamo, Isacako, piyepu Yakobu yaawejanusu; Acejiyame peese lui ne mime sasa kaakesaare cina yaawejanusu. Tabe te peei ne bii jebenige, teeme miiji kaakeseayame Yeesu ne jamyacu apacyera ceerame. Yoo, weene Yeesu ne yääcärepeye Israela modamoda biname bime bau me, piyepu teebine jäägyep-eye Pilato me opo gaabe, ngänu gyene tabe itu ngene jwaatwanepi teebine asatame. ¹⁴ Yeesu lui mara conocäco biname gyene, yepä weene teebine jäägyep-eye, Pilato ne jaajepeye cubucubu biname weebibine ceerame, lica Yeesu. ¹⁵ Weene pepu pi teebine budre me jaawenepeye, lui te biname bine ire-clota gaabe jaawabäjemuge, yepä Acejiyame teebine yaarpinatepi budre cabu ca. Cine ire arbi biname gemi peei poto cidi me. ¹⁶ Peei Yeesu me ngii te ai biname ne kokre becäriige. Yoo ai biname weene lui ne jepäneniye piyepu sasa umle gemi, teeme ernge dugulace kokre bäbitige teeme ätrunga ca Yeesu me ngii cabu. Yeesu bau ätrunga te teebine miiji bii jebenige weeme opo gaabe je.

¹⁷ Yoo cäme binamewale, cane umle gäne, weene liba Yeesu ne niiya jaawenepeye, weene umle lica gemi weene ngena jaawenepeye. Weeme modamoda biname piyepu, teepi umle lica gemi. ¹⁸ Yepä, peei mule ca Acejiyame te teeme sasa mene ibibi itu jaawenepi. Sasa cabu ca iyeta teeme mename biname cina peei mene jaaitnäjusi egä teeme Keriso mage mäpu cire jääpänepi. ¹⁹ Yoo, ebmaleye page weeme niiyaniya ngene atwanena Yeesu poto cidi me, atrongärineye Acejiyame bau me. Tabe piba weeme niiyaniya mule pa yääyebngemepi. Peei jewenepeye, ²⁰ piba ngenecu plowa pa tädepi Yageyame bau ca, piyepu tabe cire täätyepipi Yeesu Keriso, lui ne ituge jaji weeme bau ätyepame. ²¹ Page tabe miiji cabucewe je yaanajuge, ngälu pui padare te cire tädepi Acejiyame liba iyeta gwidape bine kirece me cire jaawenemepi. Ujarage Acejiyame te mene jiiucuji peei poto cidi me, piyepu teeme miiji mename biname cina jaaitnäjusi pui mene bine. ²² Moose jiiicenige Oogäräneji Mene cabu egä, 'Acejiyame weeme Yageyame te nuuja mename biname cire täätyepipi, cebine liiyepu itu nätyepuji. Tabe lui weeme biname cabu ca cirege otni. Weene iyeta teeme mene miiji jewenepeye. ²³ Laati te teeme mene lica yaacatuge, teebine yääyebngitusi Acejiyame me biname bime bau ca iyeteta.' ²⁴ Iyeta mename biname, Samwela piyepu iyeta teeme ingwe ca lui cina secluji, iyeta lui cina Acejiyame me tagepogogo mene jiiemusisi, teepi mene jiiemusiji ngena cina täbitimesi ai padare cabu. ²⁵ Acejiyame me sasa mename biname cina jeitnujisi tabe ngena cire jaawenepi. Teeme pui mene lui weeme tääpu myene. Cuta piyepu weeme tääpu myene ai nuuja mene, Acejiyame te weeme sasa

kaakesaare bine lui ecăranemuji, tabe liba Abrahamo ne jejuji egä, 'Cane iyeta biname bine ai gawecewe cabu je miiji cire jaawenemepene mäáme ingwe kaakesaare cabu ca.' ²⁶Yoo, Acejiyame liba teeme kaakesea bägrä Yeesu ne yaarpinantepi, siige teebine tityepepi niinäce weeme bau me weebibine miiji ceerame, tabe liba weebibine iyeta pa itatrongäripi weeme niiya mule cabu ca."

**Peteru Yoane naabi Israela
Modamoda Biname bime
Opo Gaabe je Jaaclajutige**

4 Peteru Yoane naabi liba mene jemäsi biname bine, poto Acejiyame tääpume iiwäreja biname, piyepu iiwäreja mete awamuta mope biname, cuta piyepu poto Sadukea sigu biname, teepi iyeta piba atyarininisi. ²Teepi ngenecu niiya cama itecijemige Peteru naabi Yoane biname bine ebiberä-jemäsi egä, "Yeesu lui budre cabu ca itu larpinantepi, peei name pi teeme kokre pisi nyene cuta biname bine budre cabu ca arpinerame." ³Yoo, pui biname cina singi lica teeme peei mene ätecijame, peei name pi Peteru Yoane naabibine joomlisi. Mämmlerage ge, peei name pi krokeciye mete bora me ääs-inglantisi ngälu nuuja kroke. ⁴Yepä, bucurage biname cina lui Peteru Yoane naabibime mene itecijemige, teepi peei mene jitrungisi, siige ätrunga biname cina bucurage äbitininisi, faib tausen joomlige.

⁵Nuuja bimu cabu, poto Israela mope biname, nuuja modamoda biname, piyepu cotre abiberäja biname cina yepä gome me abasecretnige Yerusalema cewe cabu je. ⁶Teepi mene ajananinisi iiwäreja babo biname Anas cama piyepu Kayapa cama, Yoane piyepu Aleksanda cama, cuta piyepu Anas me poto ingle biname

cama. ⁷Teepi piba Peteru Yoane naabibine taasoglicisi teeme opo gaabe je aclajutame, piba teebibine äätelisi egä, "Weene peei biname ne lipu miiji tewenumeye? Nää, ngena kokre ca piyepu laati me ngii cama tewenumeye?"

⁸Siige, Aceji Seemo te babo äbitige Peteru me trupa cabu. Tabe puma cita ca teebibine jejemige egä, "Mope biname piyepu nuuja modamoda biname, ⁹weene nää cibibine niteleniye pui mule poto cidi me lui te täbitumi ernge niyaniya biname tääpume? Nää, weene singi umle äbitame cine lipu tewenumago peei mule ne? ¹⁰Weene iyeta miiji umle äbita, piyepu Israela biname iyeta miiji umle, egä Yeesu miiji kokre te ai biname ne iyeta miiji me tewenumi, lui biname te aclajuteji gyene weeme opo gaabe je. Yeesu Keriso Nasareta ceweyame peese nyene, weene lui ne baarge uli cabu itu yaatecwamtepeye. Acejiyame teebine budre cabu ca itu yaarpinantepi. ¹¹Tabe peese nyene lui poto cidi me Oogäräneji mene te jiceniye egä,

'Lui kula ne weene raranga biname cina jigiyisi, baborage bäbitige iyeta nuuja cabu ca.'

¹²Siige, Yeesu peese nyene lui taatu ibibi gyene biname bine niiya cabu ca äsecr-erame. Ai gawecewe cabu Acejiyame te nuuja biname me ngii lica ituge ceera lui te ibibi gyene mibibine niiya cabu ca äsecr-erame."

¹³Siige, pui mutre biname cina mutäcäco äbitininisi Peteru naabibine Yoane päpäname egä teepi lui wälu umle cäco gegi, cuta umle äbitame egä teepi papa biname gegi, sukulu cäco. Teepi puma cita ca umle äbitininisi Peteru naabi Yoane Yeesu cama cuta waatnetnejäsi. ¹⁴Yepä, teepi nuuja mene äblicäco ge iicana, ingle teepi ernge niyaniya biname ne jepänisi

Peteru Yoane cama aclajuteji ge, lui ne miiji me tewenumäsi. ¹⁵Siige, teepi Peteru Yoane naabibine jaajisi pui mutre biname tomi äyeb lengame puutucu me asatame puma awagrijame. Puma cita ca teemeteme mene ajananinisi egä, ¹⁶“Mine ngena ne jaawenesi ai neeneni biname poto cidi me? Iyeta biname Yerusalema cabu umle gemi egä teepi peei mara ciitaca mule ne tewenumäsi. Mine äblicäco peei ne aina. ¹⁷Yepä, mine singi lica ai mene te otnetnejame, peei name pi mine miiji teebibine ablawejame egä, ‘Ingwe ca gone Yeesu me ngii cabu nuuja biname ne mene jaji.’”

¹⁸Siige, teepi Peteru Yoane naabibine cääri taasoglecisi, jaajisi egä, “Gone Yeesu me ngii cabu mene jaajanemuye, coo biname bine yaabiberäjimuye!” ¹⁹Yepä, Peteru naabi Yoane jejemäsi egä, “Weene weemämu atranineye egä Acejiyame me opo gaabe je lui gyene conocäco, nää weebibine ätrungame, coo Acejiyame ne ätrungame. ²⁰Cine ngena ituge päpäna piyepu ätecija, cine äblicäco bojä lenaja peei poto cidi me.” ²¹Puma cita ca pui mutre biname cina teebibine kokre mene cama aablawäjisi, siige jäätjepisi. Teepi äblicäco teebibine niiya cabu acita, inge biname täapume wälu ge. Biname iyeta Acejiyame me ngii ne ewepyeräjisi pui gwidape täapume lui cina ituge äbita. ²²Lui biname te ciitaca mule cabu ca miiji me täbitumi, tabe footi kämäge cama senajumi piyepu cerämu poto.

Ätrunga Biname cina Ireçu Ätumutinisi Acejiyame bau me

²³Peteru naabi Yoane liba tasatäsi, teepi acnenutäsi teeme ätrunga biname-wale bime bau me, teebibine jeitnemäsi ngena mene modamoda iiwäreja biname piyepu nuuja modamoda biname cina

bii jaajisi teebibine. ²⁴Ätrunga biname cina teeme mene liba itecijemige, teepi iyeta ireçu ätumutinisi Acejiyame bau me egä, “Yageyame, maane lui tewenemujite cabucewe, gawecewe, malu, piyepu iyeta lui peei cabu temi, maane mene itu jejujite mäame kaakesea biname, cime kaakesaare Daawida ne. ²⁵Tabe piba Aceji Seemo me ätiyera ca peei mene jeitnuji apu egä, ‘Ngena name pi maramara gawe biname cina babo claabe gemi? Teepi ngena name pi gläamu bine papapa jewenemisi?’

²⁶Gawe maramara mope biname cina cubu gwidape bine emacetrnäjenemisi. Modamoda biname cina yepä gome abasecretnenige cubu agedname Yageyame piyepu teeme jaji biname Keriso cama.’

²⁷Siige, ai mene te ibibi läbitepi Heroda piyepu Pontio Pilato liba ai cewe ngalebora nuuja gawe biname piyepu poto Israela biname cama labasecret-nipesi mäame conocäco kaakeseayame Yeesu ne äciseräjame, maane lui ne ituge jaji biname bine niiya cabu ca äsecrerrame. ²⁸Teepi labasecretnepi iyeta mäame singi wawename, maane lipu uja ngene jotwanujite Yeesu bau ngena te äbitame. ²⁹Yoo, Yageyame, cuta page maane mene bii näatecijige, teepi lipu opo cabu nirmäjininisi. Gone ätecija taatu, yepä maane mäame kaakesea bägrä bine nitityäripi mäame mene wälu cäco iicemame. ³⁰Mäame kokre niwabinini pita biname bine miiji me wawenecame, piyepu owowä piyepu ciitaca mule bine wawenecame Yeesu mäame conocäco kaakeseayame me ngii cabu.”

³¹Teeme ireçu ätumuta mene liba siige, piba taatu pui mete teepi luma tabasecretnige, peei te akocnäjjige. Aceji Seemo te babo äbitige iyeta teeme

yepäyepä trupa cabu. Teepi gije abacitinisi Acejiyame me mene wälu cäco iicemame.

Ätrunga Biname cina Jebelanemisi Gwidape bine

³²Iyeta ätrunga biname teeme ngenecu piiyepu teeme singi lui yepä ge. Nuuja biname te lica jicige egä, “Cäme gwidape lui cämi nemi,” yepä teepi iyeta teemeteme jebelanemisi. ³³Yeesu me ätyepäneji biname cina babo kokre cama ire jerbisi Yageyame Yeesu me arpinta poto cidi me, piiyepu Acejiyame me baborage miiji ten cama ge. ³⁴Teeme tomi cabu nuuja biname lica ge lui te singi cama enajige bimu gaabegabe gwidape täapume. Laatibi yageyame ge gawe coo mete täapume, teepi aletname jaawenimusi, aletna rarekaake saawecnemusi, ³⁵piba ätyepäneji biname bine yäcäremusi. Teepi peei rarekaake jaabelanemusi teeme yepäyepä laati bemi gwidape cäco.

³⁶Biname ngii Yoosepa pepu jewenige. Tabe Leebi me ingle cabu ca ge; teeme aplimla puupu lui Kupro curä cabu. Ätyepäneji biname cina teebine yaainusi Banaba ca, peei me aboclomta lui kokre ne ceerayame biname ge. ³⁷Yoosepa poto gawe aletname jewenige, gawe aletnäneji rarekaake bine ewademige, puma cita ca ätyepäneji biname bime ime cabu icranemige.

Ananiya naabi Sapira

5 Yepä, puga ge rooriye ngii Ananiya lui teeme coga Sapira cama poto teeme gawe aletname jewenäsi. ²Yepä, tabe poto aletnäneji rarekaake mara gome icranemige teeme täapume, poto taatu ecäremige ätyepäneji biname bine, engletnäjemige egä, “Camle-camle daremu gyene ai pui gawe täapume.” Teeme coga iyeta umle ge peei poto

cidi me. ³Peteru rooriye ne jejige, “Ananiya, maane ngenome ire taatu jecitite Satani te meebine acaname. Maane angletneja mule bii jewenite Aceji Seemo bau me, maane liba poto gawe aletna rarekaake ne cumä tewenumete. ⁴Pui gawe liba aletna cäco ge, mäame yene piba, cuta peei gawe täapume lui rarekaake sewademumete, mäami nemi iyeta. Peei name pi maane ngenome ngene totwananumete peei angletneja mene iicemame? Maane walya mene lica jicite biname bau me, yepä maane Acejiyame bau me walya bii jicite!” ⁵Ananiya liba peei mene itecijige, puirage padare cabu budre tama itramige. Siige, iyeta lui cina itecijemige peei poto cidi me, teepi mage wälu. ⁶Mamye rooriye cina mete ne sebäcnisi, Ananiya me budrekaake ne etnisi, ecanisi, gape piba ecitisi.

⁷Matikolä padare ingwe gaabe ca, Sapira te peei mete me tabacitige, yepä tabe umle lica ge ngena te bäbitige teeme rooriye poto cidi me. ⁸Peteru teebine utemlige egä, “Cebine naji, nää ai rarekaake lui camlecamle daremu gyene, maane piiyepu mäame rooriye lui secatumeye weeme gawe täapume?” Tabe jejige egä, “Yoo, camlecamle daremu peese nyene.”

⁹Siige, Peteru jojige teebine, “Maane piiyepu mäame rooriye weene ngenome mene tewenumeye Aceji Seemo ne walya mene ca apicnentame? Pui biname cina lui mäame rooriye ne gape me becitisi, age tema mete grana gome, cuta meebine naasatenisi!” ¹⁰Piba taatu tabe utramige Peteru me ernge gome, siige budre äbitige. Pui mamye rooriye cina mete ne sebäcnisi, jopänisi budre, puma cita ca teebine usatisi, cuta gape ocitisi teeme rooriye gome. ¹¹Iyeta Yeesu bau ätrunga biname piiyepu iyeta nuuja biname lui ai mule poto cidi

me itecijemige, teepi iyeta mage wälu äbitininisi.

Ciitaca Mule Gwidape poto cidi me

¹² Yeesu me ätyepäneji biname cina bucurage owowä mule piyepu ciitaca mule bine jaawenemusi biname sobe cabu. Ätrunga biname iyeta yepä gome labasecretnuge iiwäreja mete caale ngalebora me, Solomona me Caagecage Toro Mete cabu je. ¹³ Nuuja laatibi ätrunga biname lica, teepi wälu ge ten cama abasecretname, ngänu gyene iyeta biname cina miiji mene taatu jiiçusi teeme poto cidi me. ¹⁴ Yepä bucurage magebi piyepu rooriye cina mime Yageyame Yeesu ne jäärungusi, piyepu ätrunga biname bime tomi cabu ebäcnisi. ¹⁵ Ätyepäneji biname bime ätityera mule name pi, biname cina pita biname bine yaawademusi babo gaabe gome, waaku coo tiire cabu yaabmalemusi, ingle naace popi teepi singi Peteru me ceege teebibine awabame, tabe liba peei pita biname bine yäasuplingtemuge. ¹⁶ Bucurage biname lui yaacrajemuge Yerusalema mameta, cewe matimati cabu, teepi babo cewe me yäabäcnusi ätyepäneji biname bime bau me yaacluge, pita biname yaawademusi piyepu poto biname lui niiya cable cama gemi. Siige, teepi iyeta miiji me läbitininisi.

Ätyepäneji Biname cina Mäpu Padare Jepänisi

¹⁷ Iiwäreja babo biname piyepu iyeta lui cina ten cama ge, teepi iyeta lui Sadukea sigu biname ge. Teepi claabemete jepänanemisi, ingle biname cina babo singi ätyepäneji biname bime täöpume. Teepi peei claabe name pi mene jitransi ätyepäneji biname bine niiya wawename. ¹⁸ Teepi teebibine joomlemisi, babo cewe krokeciye mete cabu me ebäcnemisi. ¹⁹ Yepä, mime

Yageyame me mename seemo te peei ci-
iye cabu tädige, krokeciye mete gaabe
ne jiiitnige, ätyepäneji biname bine pui
mete cabu ca ewademige, teebibine
piba jejemige egä, ²⁰ “Weene biiri, naa-
clege iiwäreja mete me. Puma jiclaju-
tipi, biname bine ebiberäjemepeye iyeta
mene ai kirece ireclota poto cidi me.”
²¹ Ätyepäneji biname cina peei ne jew-
enisi. Bimu liba tacitige, teepi iiwäreja
mete me ebäcnisi, giye abacitinisi bi-
name bine abiberäjame.

Pui iiwäreja babo biname piyepu
teeme binamewale tesoglecimisi
iyeta Israela modamoda biname cina
abasecretname mutre biname tomi
täöpume. Teepi piba teeme ätityera
biname bine krokeciye mete me
jityepemisi ätyepäneji biname bine
teeme bau me waadename. ²² Yepä,
pui biname cina liba atyarige, teepi
lica krokeciye mete cabu jepänemisi
teebibine, peei name pi cuta äcnärige,
abasecretna biname bime bau jeitnemisi
egä, ²³ “Cine liba krokeciye mete me
atyarinago, gaabe jepänisi armeji ge,
iyeta awamuta biname gaabe bine
jewamutemisi, yepä cine liba gaabe
jiiitnisi, mete ngalebora pui biname
bine lica jepänemisi!” ²⁴ Modamoda
iiwäreja biname piyepu iiwäreja mete
awamuta mope biname, teepi liba
peei itecijemige, cälu te jitemige egä,
“Baa, ngena te bäbitige? Lete nemi
pui biname?” ²⁵ Puma cita ca yepä
biname te tabacitige, teebibine jejemige
egä, “Cäme mene näteciye! Peei
rooriye weene lui bine krokeciye mete
me sebäcnimumeye, teepi iiwäreja
mete cabu temi, biname bine puma
ebiberäjenemisi!” ²⁶ Pui awamuta mope
biname te piba ädige teeme ätityera
biname cama, ätyepäneji biname bine
sewademisi, yepä teepi ime ca lica
joomlemisi, ingle teepi wälu ge egä
biname cina pama teebibine kula ca

äbyecra mage, ai name pi teepi owecu gemi ätyepäneji biname bime tääpume.

²⁷ Teepi ätyepäneji biname bine ebäcnemisi mutre biname bime opo gaabe je aclajutame. Iiwäreja babo biname te piba teebibine jejemige egä, ²⁸ “Cine weebibine uja itu jijanipago kokre mene ca egä, ‘Gone peei biname me ngii cabu yaabiberäjemuye,’ yepä weene cime mene lica ituge ätecija, siige iyeta biname bine Yerusalema ngalebora je ebiberäjanimiye, piyepu weene singi cibibine aitna-me egä cine te Yeesu ne budre me itu yaacitepesi.”

²⁹ Peteru piyepu nuuja Acejiyame me ätyepäneji biname cina mene jewecnistisi egä, “Cine miiji Acejiyame me singi wawena, lica biname bime singi ne. ³⁰ Acejiyame peese nyene laati ne mime sasa kaakesaare cina yaawejanusu. Tabe te Yeesu ne budre cabu ca yaarpinantepi, weene liba teebine budre me itu yaacitepeye baarge uli cabu. ³¹ Acejiyame teebine itu yaarpinantepi teeme camu poto me, teebine biname bine Waadena Biname piyepu niya cabu ca Äsecrera Biname me itu jaawenepi. Yoo, tabe singi Israela biname bine padare ceerame teeme niya mule abmaläcename piyepu pui niya cabu ca äsecrame. ³² Cine ire arbi biname gemi peei gwidape poto cidi me, cuta Aceji Seemo piyepu, Acejiyame lui ne täättepuge biname bime cabu me, laatibi teeme singi jaawenusi.”

Gamaliya te Mutre Biname bine Bäärmi Jegednemige

³³ Siige, peei mutre biname cina ai mene liba itecijemige, teepi mage claabe ge, singi ge ätyepäneji biname bine budre me wawename. ³⁴ Yepä, puga ge yepä Parisea biname teeme ngii Gamaliya. Tabe cotre abiberäja biname ge, lui te baborage ge iyeta biname bime ngene atwanena cabu. Tabe abujängtige

pui mutre biname bime sobe cabu, jejemige egä ätyepäneji biname bine miiji äsime puutucu me. ³⁵ Siige, tabe piba mutre biname bine bäärmi jegednemige egä, “Cäme Israela binamewale, weene miiji cängena ngene jotwananineye weene singi peei biname poto cidi me ngena wawename. ³⁶ Weene ngene jepecneye biname ngii Tiyudas poto cidi me. Poto kämäge niinäce gaabe me tabe täduji, biname bine jejemuji egä, ‘Cane babo biname gäne.’ Pama fooma hanred rooriye cina ten cama abasutinujisi. Yepä, tabe budre jepänuji, teeme biname cina piba maramara äbitininujisi, siige wata apiruji teeme sigu te. ³⁷ Tiyudas me ingwe ca, biname bime ngii acnema padare cabu, Yuuda Galilaya ceweyame te piba täduji. Tabe cuta bucurage biname ewademuji ten cama otnetnejame, yepä tabe cuta budre jepänuji, siige teeme biname cina maramara äbitininujisi. ³⁸ Yoo, peei name pi ai biname bime poto cidi me cane weebibine jijenininine, gone teebibine niya jaawenemuye, yepä ebmalemepeye! Liba biname bau ca gyene teeme ngene atwanena piyepu teeme waweneca, piba peei te papa me pagege äbita, ³⁹ yepä liba Acejiyame bau ca gyene, weene äblicäco teebibine iibana. Weene piba Acejiyame cama pa aglipeye!”

Siige, mutre biname cina Gamaliya me mene jecatisi. ⁴⁰ Teepi tesoglecemisi ätyepäneji biname bine, teebibine etemeläjemisi, piba jejemisi, “Gone mene cääri jicemuye Yeesu me ngii cabu,” siige teebibine jityepemisi. ⁴¹ Ätyepäneji biname cina peei mutre biname bine ebmalemisi gege cama, ingle naace popi Acejiyame ngene jotwanige egä teepi miiji ge Yeesu me ngii name pi mäpu päpäname. ⁴² Iyeta bimuteepi iiwäreja mete cabu piyepu biname bime mete maramara cabu mene jaajanemusii, biname bine

yaabiberäjemusii Miiji Mene Yeesu Keriso poto cidi me.

Seben Ätityera Biname poto cidi me

6 Ingwe ca Yeesu me ätrunga biname cina liba bucurage äbitininisi, Israela biname lui cina Griik mene jiiicemusii, teepi jicnecimisi Heberu mene biname bine egä, “Teepi liba cuublacubla bine rarekaake yääcäranemusii, cime cuublacubla bine kupae lica jaawenemusii.” ²Puma cita ca pui twelb ätyepäneji biname cina tesoglecemisi iyeta ätrunga biname bine yepä gome abasecretna-me, jejemisi teebibine egä, “Miiji lica gyene cine liba Acejiyame me bäärmii mene jajanena kaakesea ne abmalame rarekaake ire atwi täapume. ³Cime binamewale, peei name pi weeme cabu ca jejäcremeye seben rooriye bine, lui cina umle biname gemi, piyepu Aceji Seemo ne cängena jäätrungusi, cuta piyepu iyeta biname cina lui täapume ngenecu miiji gemi. Cine teebibine rarekaake ire atwi kaakesea pa yääcäremepesi. ⁴Siige, cine piba iyeta padare irecu ätumuta piyepu bäärmii kaakesea cabu pa lacranipago.”

⁵Siige, iyeta ätrunga biname singi ge pepu wawename. Teepi seben rooriye bine ngii jejäcremisi. Age temi teeme ngii: Setepano lui me ätrunga baborage ge piyepu lui me trupa cabu Aceji Seemo te baborage ge, cuta Pilipo, Prokora, Nikano, Timona, Parmenas, piyepu Nikolas lui Antiyoka ceweyame ge. Tabe Israela biname lica, yepä tabe Israela biname bime irecu ätumuta mule ne ituge acata. ⁶Siige, ätrunga biname cina teebibine ewademisi ätyepäneji biname bime bau me. Teepi irecu ätumutininisi piyepu ime etacwe-misi peei seben biname bime papa cabu.

⁷Siige, Acejiyame me Miiji Mene te otnetnäjjige iyeta poto ta. Yeesu bau ätrunga biname cina ablinisi Yerusalema

ngalebora, cuta piyepu bucurage Acejiyame täapume iiwäreja biname cina peei Miiji Mene ne jitrungisi.

Israela Modamoda Biname cina Setepano ne Joomlisi

⁸Setepano lui te baborage ätityera piyepu kokre jääpänuge Acejiyame bau ca, tabe ciitaca mule piyepu owowä mule bine jaawenemuge Aceji Seemo me kokre ca biname bime opo gaabe je. ⁹Yepä, poto biname cina Setepano cama mene abajininisi. Teepi lui Israela biname bime yepä abasecretna mete cabu ca, pui mete ngii yaainusi egä ‘abasecretna mete asatäneji biname bime täapume.’ Puga ge pui abasecretna cabu Israela biname lui Kurene piyepu Aleksandriya cewe cabu ca gemi, piyepu poto nuuja Israela biname Kilikiya piyepu Asiya Probins cabu ca. Teepi iyeta gije abacitininisi Setepano cama mene abajame. ¹⁰Yepä, Aceji Seemo te Setepano ne babo umle ecäriige. Peei umle cama tabe liba mene jiiicemuge, teepi äblicäco daremu mene iicana. ¹¹Teepi peei name pi poto biname bine ogä rarekaake ecäremisi walya mene jajime. Teepi apu jiiicisi egä, “Cine Setepano ne jitecijiisi, tabe Moose me cotre mene bine jiseblecäjemige, cuta piyepu Acejiyame ne jiseblecäjige.” ¹²Pepu pana teepi ngenecu alonecame jenenemisi biname bine, piyepu modamoda biname, cuta piyepu cotre abiberäja biname. Teepi Setepano ne joomlisi, ecanisi mutre biname bime opo gaabe me. ¹³Teepi piba poto biname bine ebäcnemisi walya mene iicaname Setepano poto cidi me. Pui cina jejemisi egä, “Ai biname te jääseblecäjemuge ai cudege iiwäreja mete poto cidi me piyepu Moose me cotre mene poto cidi me. ¹⁴Cine ituge ätecija tabe jaji je egä Yeesu pui Nasareta ceweyame te ai iiwäreja mete ne pagege iibyageca, pi-

iyepu mime sasa mule lui Moose bau ca gyene, peei ne mara me pagege wawena!"¹⁵ Iyeta lui cina mutre biname tomi cabu adnatärenige, teepi ire jetwananisi Setepano ne, jepänisi egä teeme opo lui mename seemo pana ge.

Setepano me Mene

7 Iiwäreja babo biname te Setepano ne itemlige egä, "Nää, teeme mene toraca gyene mäame poto cidi me?"

²Setepano jejemige egä, "Cäme babewale, binamewale, cäme mene näteciyeje! Ujarage mime kaakesaare Abrahamo liba camuge Harana cewe me otni, Acejiyame lui jamyacu apaclyera cama ge, tabe teemämu aboclomtuji Abrahamo bau. Pui padare tabe Mesopotamiya gawe cabu enajuji. ³Acejiyame teebine jejige egä, 'Ebmalemi mäame inglewale bine, piyepu mäame gawecewe ne ebmali, nuuja gawe cabu me ädi, cane lui gawe ne pagege awaba mäame täápume.'

⁴Siige, Abrahamo piba ebmaluji Kaladea gawe ne, äduji Harana cewe me lenajame. Liba Abrahamo me babe budre äbituji, Acejiyame piba teebine jityepuji otnime ai Kanana gawe cabu me, weene page luma inajininige.

⁵Yepä, pui padare Acejiyame te yepä gawe matikolä lica ecäruji Abrahamo ne teemerage gawe lenaja täápume, yepä Acejiyame teebine mene jejuji gawe ceera teeme täápume piyepu teeme kaakesaare täápume ingwe ca. Yoo, pui padare Acejiyame liba peei mene jejuji, Abrahamo bägrä cäco enajuji.

⁶Age Acejiyame me mene teeme bau me: 'Mäame ingwe kaakesaare cina cirege otni mage cudecewe me nuuja biname bime gawe cabu lenajame, puma mäpurage daremu cäco kaakesea cirege wawena. Teeme ireclota mäpu cirege fooa hanred kämäge cama.

⁷Yepä, pui gawe biname lui bime

täápume teepi mäpurage kaakesea cire jaawenepesi, cane teebibine teeme mäpu daremu cirege ceera. Ingwe ca mäame kaakesaare cirege äsecrera peei gawecewe cabu ca. Teepi cäme bau piba cirege awejena airage gawe cabu.'⁸ Siige liba peei mene apiruji, Acejiyame piba Abrahamo ne jejuji teeme cewecu acitame teeme tääpe matikolä iirputa ca. Peei cewecu ca Abrahamo te Acejiyame me jajeji mene ecatuji teeme täápume teeme biname me äbitame. Pui name pi Abrahamo, Isacako te liba aplimluji, teeme tääpe matikolä jirputuji seben bimu teeme aplimla ingwe ca; piyepu ingwerage Isacako teeme bägrä Yakobu me tääpe matikolä cuta jirputuji. Yakobu me padare liba, tabe cuta teeme twelb imäbägrä bime tääpe matimati cuta jirpeclimuji pui cewecu acitame. Pui twelb imäbägrä cina kaakesaare me äbitinininujisi mime twelb ingle lenajame.

⁹Pui bägrä cina claabemetep jepänujisi Yoosepa ne lui teeme yepä ge, siige teebine aletname ecanujisi daremu cäco kaakesea wawename Aikupito gawe cabu je. Yepä, Acejiyame puga ge ten cama, ¹⁰teebine cängena isatuji iyeta teeme peei mäpu cabu ca. Yoosepa liba jeclajutuji Aikupito gawe Mopeyame Parao me opo gaabe je, Acejiyame te Parao ne ngenecu miiji jewenuji Yoosepa täápume, piyepu Yoosepa ne babo umle ecäruji. Parao piba Yoosepa ne ecituji Aikupito gawe piyepu iyeta Parao me mete bine ire atwime. ¹¹Gane padare piba täduji Aikupito piyepu Kanana gawe cabu iyeta; biname cina mage loolo me cewe icrajuji. Mime kaakesaare licarage nuuja deedei bine jepänemujisi. ¹²Peei name pi Yakobu liba itecijuji egä deedei puga ge Aikupito je, tabe teeme bägräwale, lui gemi mime kaakesaare, teebibine jityepemuji teeme

niinäce gaabe me piyeme. ¹³Ingwe ca teepi liba cääri äcnäruji, Yoosepa teeme naniganewale bime bau aboclomtuji. Parao pui padare cabu umle äbituji Yoosepa me ingle biname poto cidi me. ¹⁴Yoosepa piba mene jityepuji teeme babe Yakobu te otnime teeme inglewale cama Aikupito me. Teepi iyeta lui sebenti faib biname ge. ¹⁵Pumacita ca Yakobu äduji Aikupito me. Tabe puga ge budre, cuta teeme bägrä iyeta budre puga ge. ¹⁶Ingwe ca teeme kaakesaare cina pui saarewale bime budrekaake ewademujisi Kanana gawe cabu me cewe ngii Sekem me, puga kaake bine gape jerbemujisi, lui gapecewe ne Abrahamo te rarekaake ca itu jeletnuji Hamora biname bime bau ca.”

¹⁷Setepano mene jicemige egä, “Acejiyame me padare liba mameta ge atyaramta teeme jajeji mene toraca me äbitame, lui mene Abrahamo ne itu jejuji, mime biname cina piba Aikupito gawe cabu bucurage itu ablinujisi. ¹⁸Pui padare cabu kirece mope biname te gije abacituji Aikupito gawe ne ire atwime; tabe umle lica ge Yoosepa poto cidi me. ¹⁹Pui mopeyame piyepu teeme biname cina mime biname bine engletnäjemujisi, mime kaakesaare bime ireclota mäpu me jenenemujisi. Teepi teebibine giri jicranemujisi teeme engäbägrä bine puutucu abmalame budre äbitame. ²⁰Siige, Moose pui padare cabu aplimluji; tabe jamyacu bägrä ge. Nesae mabye teeme mage babe cina teebine mete cabu ire jetwujäsi. ²¹Moose ne liba nuuja puupu cabu me imlitäsi, pui Parao me ngulebägrä te teebine esicrutuji, joomluji teeme bägrä tääpume. ²²Aikupito umleumle biname cina Moose ne ebiberäujisi. Tabe babo me äbituji teeme mene piyepu teeme waweneca cabu.

²³Moose liba footi kämäge joomluji, tabe ngene jotwananuji teeme Israela binamewale bine ädärame. ²⁴Tabe jepänuji Aikupito biname te yepä Israela biname ne egluji. Moose pui ne itityäruji, Aikupitoyame ne daremu jewecnistuji, budre tama egluji, siige. ²⁵Moose apu jengenuji egä teemerage Israela biname cina umle ge egä Acejiyame te teebine pa jaajepi teebibine äsecerame teeme mäpu ireclota cabu ca, yepä Israela biname umle lica ge peei poto cidi me. ²⁶Nuuja bimutabe jääpänuji neeneneni Israela biname arngi cabu jage. Moose singi teeme claabe ne agawame, jaajuji egä, ‘Siige, weene yepä biname gegi. Weene ngenome weemämu arngeniye?’ ²⁷Yepä, lui te nuuja ne egluji, tabe Moose ne iyebingäjuji, teebine itemluji egä, ‘Meebine laati te bii naajige cime ire atwi biname piyepu ablaweja biname äbitame?’ ²⁸Wää, maane singi cebine agli mäte, maane lipu birice Aikupito biname yepä ne seglumete?’ ²⁹Siige, Moose liba peei mene itecijuji, tabe Aikupito gawe cabu ca äyebingtuji cudecewe me, siige Midiyan gawe cabu gije abacituji lenajame. Puga teeme coga te neeneneni imäbägrä bine aaplimluji.”

Setepano cerämu cuta jicemige egä, ³⁰“Footi kämäge liba apirininujisi, Moose piba Sinai podo wajwa je daapo taatu gawe cabu enajuji, siige Acejiyame me mename seemo te teeme bau taboclomtuji. Uli te puga ayige, pui wädräji cabu peei mename seemo ne jepänuji. ³¹Moose cälu te jituji peei uli ne liba jepänuji ayi je, äduji mameta me cängena ireme. Tabe piba Acejiyame me tagepogogo itecijuji egä, ³²‘Cane Acejiyame säne, lui ne määme kaakesaare Abrahamo, Isacako, piyepu Yakobu yaawejänusi.’ Moose me tääpe te wälu name pi jeclonuji, tabe wälu ge ireme. ³³Acejiyame teebine jejuji, ‘Määme ernge gwidape yiirecimi, ingle

maane aclajuteji gäte cude puupu cabu. ³⁴Yoo, cane jääpänemune căme biname bime ireclota Aikupito je lui mage măpurage ge. Cane teeme măpu cabu cewe oocanena nătecijanuge; cane bii tăinine teebibine măpu cabu ca äsecreraame. Ayo, cane meebine Aikupito me pa năätyepene.'

³⁵Siige, Moose peese Israela biname cina lui ne itu jigyuji, teebine jejujisi egă, 'Laati te meebine naajige cibibine ire atwime piyepu ablawejame?' Yepă, Moose peese nyene lui ne Acejiyame te itu tityepuji Israela biname bine ire atwime piyepu teebibine teeme măpu ireclota cabu ca äsecreraame. Pui mename seemo lui te ayeji uli cabu taboclomtuji, tabe Moose ne itityăruji. ³⁶Moose peese nyene lui te biname bine ewademuji Aikupito gawe cabu ca. Footi kămage cama tabe ciitaca gwidape bine jewenanemuji Aikupito ngalebora piyepu Uududi Malu gome piyepu pui daapo taatu cewe cabu. ³⁷Moose peese nyene lui te Israela biname bine jeje-muji egă, 'Acejiyame nuuja mename biname ne cire tăätyepipi, tabe cebine liiyepu itu nătyepuji. Tabe weeme cabu ca yepă cirege.' ³⁸Siige, Moose peese nyene lui puga ge Israela biname cama pui daapo taatu cewe cabu je. Tabe puga ge mime sasa kaakesaare cama piyepu pui mename seemo cama, lui teebine mene jejuji Sinai Podo cabu je. Tabe puga sewademuji Acejiyame miji ireclota mene mibibine jajanename.

³⁹Yepă, mime kaakesaare cina äb-wăricninujisi teeme mene ätecijame, siige Moose ne jigyuji. Teepi singi ge cuta Aikupito me äcnărame. ⁴⁰Peei name pi teepi Moose me naane Aarona ne jejujisi egă, 'Mime uuje bine jewenemi mime niinăce gaabe otnime. Mine nuuja umle lica gemi ngena te itu tăbitumi Moose tăăpume podo cabu je, lui te mibibine Aikupito gawe cabu ca ni-

wadipi.' ⁴¹Teepi puma cita ca uuje ne jewenujisi awejename, teeme opo lui kau plongo pana ge. Teepi peei ne yi-iwăräjujisi, babo deedei jewenujisi, lui teeme ime ca wawenăneji gwidape ge.

⁴²Peei name pi Acejiyame te kaake ca icelyăremuji teebibine, ire ta jicranemuji teeme peei singi gaabe cabu otnime dume piyepu wale bine iiwărejame. Mene pisi nyene Oogărăneji Mene cabu Acejiyame me mename biname bime bau ca egă,

'Israela biname, peei lui căme tăăpume lica gyene

weene lui footi kămage cabu cibucibu gwidape yaaglecimuye, yiiwărejame pui daapo taatu cewe cabu je.

⁴³Yepă, Moloko uuje tăăpume weene căbletăăpe ca mete ne erangujiye, pui ne ecanujiye,

cuta piyepu weeme uuje Rapana, teeme ämyeji wale ne ecanujiye.

Teepi lui ime ca wawenăneji gwidape ge iiwăreja tăăpume.

Cane peei name pi weebibine cudecewe me cirege ätyepa Babloniya nuuja poto me.'

⁴⁴Siige, mime kaakesaare bime iiwăreja mete puga ge pui daapo taatu cewe cabu je. Peei watata rarangăneji mete lui căbletăăpe ca wawenăneji ge. Peei lui Acejiyame me mete ge biname cama lenajame. Teepi peei ne căngena jewenujisi epu pana Acejiyame te Moose bau me lipu eboclomtuji mene taatu ca mete raranga tăăpume. ⁴⁵Ingwe ca teepi peei mete teeme băgră bine ecăremujisi. Teeme băgră cina pui mete ne piba ecanujisi ten cama, teepi liba Yosuwă cama ecluji ai Kanana gawe bine waadename, Acejiyame te teeme niinăce gaabe ca liba iyecrăjemuji maramara biname bine. Pui mete te ten cama enajuji ngălu Daawida me padare. ⁴⁶Yoo, Acejiyame ngenecu miiji ge Daawida tăăpume. Tabe Acejiyame ne itemluji tabe te me-

terage wawename Acejiyame täápume, lui ne iyeta mine Yakobu me kaake-saare cina yaawejanusu. ⁴⁷Yepä, Daawida me bägrä Solomona te peei mete ne eranganuji.

⁴⁸Yepä, Caburage Acejiyame tabe lica yaanajuge mete cabu lui ne biname cina yaarangusi, teeme mename biname te lipu jiicuji egä,

⁴⁹‘Yageyame te jiicenige: căme puupu gyene cabucewe je, cane biname bine puma cita ca ire pa taatwemepene.

Gawecewe lui căme ernge acita puupu gyene.

Lipu mete ne weene singi căme täápume rarangame?

Lese nyene puupu căme lenajame?

⁵⁰Cije cane iyeta gwidape cămămu lica jewenemujine?”

⁵¹Siige, puma cita ca Setepano cuta jemige egä, “Weene ätrunga căco gemi. Weene ngene atwana Acejiyame bau lica gemi. Weene Acejiyame me mene ätecija căco gemi. Weeme sasa kaake-saare liiyepu weene pepu gemi. Teepi lipu singi lica Aceji Seemo ne ätecijame, weene cuta piyepu. ⁵²Wăă, nuuja mename biname puga ge weeme kaake-saare cina lui ne niiya lica jaawenusi? Eewe, teepi niiya jaawenemusi iyeta mename biname bine! Teepi Acejiyame me mename biname bine budre me jaawenemusi lui cina mene jeitnăjujisi teeme Conocăo Kaakeseyame Yeesu me otni poto cidi me. Siige, ai padare weene walya mule ca teebine budre me itu yaaglepeye. ⁵³Weene peete nemi lui cina Acejiyame me cotre mene ewademujiye, mename seemo cina lui cotre weebibine icărininujisi, yepä weene lica peei cotre bine jaawenemuye!”

Biname cina Setepano ne Kula ca Jibyecrisi

⁵⁴Siige, pui mutre biname cina liba Setepano me mene itecijemige, teepi claabemete jepănisi, giricu bine ete-becmisi teeme claabe name pi. ⁵⁵Yepä, Aceji Seemo Setepano me trupa cabu baborage ge. Setepano cabu me ire acitige, Acejiyame me jamyacu apaclyera ne jepănige piyepu Yeesu ne jepănige aclajuteji ge Acejiyame me camu poto ca. ⁵⁶Tabe jiicige, “Ire cabu me! Cane jepănenine dume äpăcuteji ge piyepu teebine, lui Acejiyame bau ca täduji biname me äbituji, tabe aclajuteji ge Acejiyame me camu poto ime je!”

⁵⁷Baborage ala cama pui mutre biname cina teeme tablame bine ime ca ermemisi, piba taatu Setepano bau me tuuwametnige, ⁵⁸teebine babo cewe cabu ca wata iyeblyngtisi, kula ca jibyecrisi. Teepi teeme acwabeja căbletăäpe ebmalemisi yepä mamye biname gome je, teeme ngii Saulo. ⁵⁹Teepi Setepano ne jăje jibyecranisi, siige tabe mime Yageyame ne jejige egä, “Yageyame Yeesu, nacati căme seemo!” ⁶⁰Tabe kokorare ca äăpednutige, piba babo tage ca jejige egä, “Yageyame, gone ngene taapecnute teeme poto cidi me ai niiya mule ne.” Tabe ai mene jiicige, siige budre äbitige.

8 Yoo, Saulo singi ge Setepano me budre täápume.

Saulo te Ätrunga Biname bine Mage Niiya Jaawenanemuge

Puirage bimu cabu poto biname cina gije abacitinisi ätrunga ingle biname bime ireclota măpurage wawename Yerusalema je. Teepi iyeta ätrunga biname bine iyecräjemisi, siige teepi uucratni-ge cewe maramara me Yuudea piyepu Samariya probins ngalebora me. Ätyepăneji biname taatu icrajige

Yerusalema je. ²Poto cängena ätrunga biname cina Setepano ne gape me ecitisi, mage ele ewäyisi.

³Yepä, Saulo gije abacitige ätrunga biname bine äyebengame. Tabe mete yepäyepä ngalebora abacitanige, ätrunga biname bine sisecreräjemige, siige magebi rooriye bine icranemige krokeciye mete bora me.

Samariya Cewe cabu ta Miiji Mene Jaajanemusi

⁴Lui ätrunga biname bine iyecrä-jemisi, teepi otninisi cewe gaabegabe ta, Miiji Mene iyeta poto ta jejananemisi. ⁵Pilipo ädige babo cewe Samariya me, puga biname bine umle jewenemige Keriso poto cidi me, lui te biname bine niiya cabu ca yäasecräre-muge. ⁶Bucurage biname tomitomi cabu teepi cängena itecijemige Pilipo ngena mene jejananemige. Teepi iyeta teeme mene jitecjanisi, piyepu ciitaca mule bine jepänemisi, tabe lui bine jewenemige. ⁷Niiya cable cina mage ala cama äsinisi bucurage biname cabu ca; piyepu biname lui bime ime ernge apineca cäco ge, piyepu biname lui eepanepana otni, teepi miiji me äbitininisi. ⁸Yoo, peei name pi baborage gege puga ge Samariya cewe cabu je.

⁹Pui babo cewe cabu yepä biname ngii Simona te enajige. Mage padare cama tabe Samariya biname bine cälu te ätime jaawenemuge teeme piiseba mule ca. Tabe jicemige egä tabe babo biname ge. ¹⁰Iyeta biname pui babo cewe Samariya cabu, matimati cabu ca ngälu modamoda me, teepi teeme mene jäätecijusi, jicusi egä, “Tabe peese nyene biname lui Acejiyame me kokre cama gyene, lui ne yaainusi Babo Kokreyame ca.” ¹¹Lecaleca padare cama teeme piiseba mule name pi biname cina mutäcäco läbitininusi, peei name pi teeme mene jäätecijanusi. ¹²Yepä, teepi

liba Pilipo me mene jitecijisi, Miiji Mene Acejiyame te biname bine waadena poto cidi me piyepu Yeesu Keriso poto cidi me, teepi piba niye ca äciseja ne ecatisi, rooriye magebi iyeta. ¹³Simona cuta peei mene liba itecijige, teebine cuta niye ca jicisäjisi Yeesu me ngii cabu. Peei ingwe gaabe ca, tabe Pilipo me mameta je enajige, piba cälu te jitige kokre mule gwidape piyepu ciitaca mule bine liba jepänemige, Pilipo lui bine jaawenemuge Aceji Seemo me kokre ca.

¹⁴Yerusalema cabu lui ätyepäneji biname cina liba itecijemige egä Samariya biname cina itu yaacatepesi Acejiyame me mene ne, siige teepi piba Peteru Yoane naabibine jäätyepisi teeme bau me. ¹⁵Teepi liba atyaramtäsi, Acejiyame ne puma ewejenäsi pui ätrunga biname bime täapume egä Aceji Seemo te pa labacitanegge teeme yepäyepä trupa cabu me, ¹⁶ingle naace popi Aceji Seemo te camuge abacitana teeme nuuja biname cabu, yepä teepi niye ca äciseja taatu itu yaacatepesi mime Yageyame Yeesu me ngii cabu. ¹⁷Puma cita ca Peteru naabi Yoane ime icranemäsi teeme papa cabu, siige Aceji Seemo te piba teeme yepäyepä trupa cabu abacitanige.

¹⁸Simona liba jepänige egä Aceji Seemo te ätrunga biname bime trupa cabu babacitanige, ätyepäneji biname cina liba ime icranemäsi teeme papa cabu, tabe piba singi rarekaake ceerame Peteru Yoane naabibine, ¹⁹jaajige teebibine egä, “Cutu cebine näcäreye peei kokre, egä cane lui biname cabu cäme ime laacitune, Aceji Seemo te piba labacituge teeme cabu me.”

²⁰Yepä, Peteru teebine jejige egä, “Maane äte, määme rarekaake cama ädi ngälu cäco niiya puupu me, ingle naace popi maane ngene bii jotwanite Acejiyame me owecu gwidape ne aletname rarekaake ca! ²¹Maane äblicäco gäte cine cama gigri kaakesea wawe-

name, inge mäame ngene atwana conocono gyene Acejiyame me opo gaabe. ²²Ebmali page ai niiya mule ne, Acejiyame ne ewejani mäame niiya ngene atwanena poto cidi me. Tabe pama meebine kälyä pa naawenege. ²³Cane nääpänenine egä maane niiya claabe gäte cime kokre poto cidi me. Mäame niiya mule te meebine bii noomlige.”

²⁴Puma cita ca Simona te Peteru Yoane naabibine jaajige egä, “Owecu, weene Yageyame ne ewejaneye căme täapume egä nuuja peei niiya gwidape te, weene lui poto cidi me bii najiye, lica pagege äbita căme täapume.”

²⁵Siige, Peteru naabi Yoane Yeesu me ireclota poto cidi me liba jicemäsi, piiyepu Yageyame me mene liba jejananemäsi, teepi peei ingwe ca acnenutäsi Yerusalema me. Cuta gaabe cabu liba aaclige, Miiji Mene jejananemäsi Samariya gawe biname yepäyepä cewe cabu ta.

Pilipo Miiji Mene Jejige Yepä Etiyopiya Gawe Biname ne

²⁶Acejiyame me mename seemo te Pilipo ne jejige, “Maane amacnepi, uule poto me ädi, ngälu gaabe cabu atyaramtepi, lui gaabe gyene Yerusalema ca Gaasa me.” Yoo, ai taje biname lica waatnetnäjinusi peei gaabe cabu. ^{27–28}Siige, Pilipo amacetnäjige, abyemäriige. Yepä Etiyopiya gawe ngii biname puga ge gaabe cabu teeme cewe otnime. Tabe lui rarekaake ire atwi mope biname ge magebi täapume lui te Etiyopiya gawe ne ire jaatwuge. Tabe itu lädepi Yerusalema me Acejiyame ne iiwärejame; tabe tacne-nutenige cewe me teeme älädnalädna gwidape cabu. Gaabegabe liba tädige, tabe Oogäräneji Mene bine secnemige, Acejiyame me menameyame Isaya lui bine soogäruji. ²⁹Aceji Seemo te Pilipo ne jejige egä, “Ädi älädnalädna gwidape gome me.”

³⁰Puma cita ca Pilipo uuwamige Etiyopiya biname mameta me, teebine jitecijige Isaya me Oogäräneji Mene acnema cabu. Tabe teebine itemlige egä, “Nää, iyeta umle gäte ai mene lui ecnenenemite maane?”

³¹Etiyopiya biname te jejige egä, “Cane lipu umle äbita; nuuja biname liba lica pisi nyene cebine abiberäjame?” Tabe piba Pilipo ne jejige, “Tacenuti älädnalädna gwidape cabu, căme gome adna-ti!” ³²Age peei neeneneni Oogäräneji Mene pargi Yeesu poto cidi me tabe lui bine aacnenige:

“Tabe epu maamoi pana, aglime lui ne ecanisi.

Tabe maamoi plongo pana, lui te bojäcu yaanajuge teeme ngäli liba jaaclanimusi.

Tabe nuuja mene lica.

³³Teepi ajiri me jewenisi teebine, yepä äwärimta biname lica ge teeme täapume.

Nuuja biname te äblicäco mene iicana teeme ingwe kaakesaare poto cidi me,

ingwe naace popi teeme ireclota ai gawecewe cabu ngälu bii joomlige.”

³⁴Siige, pui biname te Pilipo ne jejige, “Cebine naji, laati ne peei mename biname te jeitnenige? Teeme täapume aitnäjenige, coo nuuja biname ne jeitnäjenige?” ³⁵Pilipo piba gije abacitige mene me. Tabe jegednige peeirage mene pargi cabu ca, piba teebine jejanige Miiji Mene Yeesu poto cidi me. ³⁶Teepi liba gaabe cabu aaclige, niiye gome atyaramtäsi, piba pui biname te jejige egä, “Agesa niiye. Nää, maane lipu gäte cebine niiye ca äcisejame Yeesu me ngii cabu?” ³⁷Pilipo te jejige teebine egä, “Yoo, cane miiji gäne meebine niiye ca äcisejame mäame ngenecu bora liba ätrunga pisi nyene.” Tabe jejige egä, “Yoo, cane jitrungenine egä Yeesu Keriso lui Acejiyame me bägrä gyene.”

³⁸Pui biname liba mene jejige teeme kaakeseayame te älädnalädna gwidape iibaname, piba Pilipo piyepu Etiyopiya biname niye cabu me äglenutäsi, siige Pilipo piba Yeesu me ngii cabu jicisäjige teebine. ³⁹Teepi liba tarpatäsi niye cabu ca, mime Yageyame me Seemo te Pilipo ne ecatige. Pui biname te teebine ingwe ca lica jepänige; yepä, gege cama teeme gaabe cabu ädige. ⁴⁰Pilipo piba jepänige egä tabe lui babo cewe ngii Asotus cabu jage. Puma cita ca tabe ädige, iyeta cewe cabu ta Miiji Mene jejanemige, ngälu siige Kesarea cewe me atyaramtige.

Saulo Ätrunga Biname me Äbitige

9 Peei padare cabu Saulo te biname bine drämä ca jewenemige egä tabe singi Yageyame me ätrunga biname bine budre me aglecame. Tabe iiwäreja mope biname bau me ädige, ²teebine itemlige peba ceerame egä tabe peei peba cama miiji gyene Israela biname bime abasecretna mete yepäyepä cabu me abacitaname, lui cina babo cewe Damaseko ngalebora jage. Saulo singi ge peei peba bine naace täapume päpäname, egä tabe liba biname bine jääpänemuge lui cina Yageyame me gaabe cabu waatinusi, magebi piyepu rooriye, siige peei peba te conocäco yäacärüge oomlemame, Yerusalema me waadename.

³Saulo liba babo cewe Damaseko mameta atyaramtige, piba taatu apacyera te carbe cabu ca teebine tuungepmalige. ⁴Tabe itramige gawe cabu me, tagepogogo piba itecijige egä, “Saulo, Saulo, maane ngenome cebine niya nawenanenite?”

⁵“Babo Biname, baa maane laasi näte?”

“Cane Yeesu säne, maane lui ne niya nawenenite. ⁶Abujängti, ädi babo cewe me, cane puma mene pa naajene maane ngena wawename.”

⁷Saulo cama lui biname cina eclige, teepi imyemutemige mene cäco. Teepi tagepogogo itecijemige, yepä nuuja biname ne lica jepänisi. ⁸Siige, Saulo gawe cabu ca abujängtige, irecu aasatige, yepä äblicäco ge päpäna gwidape bine. Teepi peei name pi teeme ime joomlisi, eweclujisi, Damaseko cewe me ecanisi. ⁹Nesae bimu ngalebora tabe äblicäco ge päpäna. Pui padare cabu tabe deedei piyepu niye cäco enajige.

¹⁰Puga ge Damaseko cewe je yepä ätrunga biname ngii Ananiya. Yageyame teebine wama pana jejige egä, “Ananiya!”

Tabe jejige, “Yageyame, cane age säne.”

¹¹Yageyame piba teebine jejige egä, “Abujängti, ädi yepä gaabe cabu me, pui gaabe ngii Conocäco ge. Puma Yuuda me mete cabu je maane itemlepi yepä Taasu cewe biname täapume, teeme ngii Saulo. Tabe irecu ätumutenige. ¹²Tabe Saulo te wama pana yepä biname ne bii jepänige, ngii Ananiya, teeme mete me lui te tabacitige, ime aacitige teeme papa cabu, piba tabe cääri irecu aasatige.”

¹³Ananiya jejige, “Eewe, Yageyame! Bucurage biname cebine itu najanepesi ai biname poto cidi me, tabe lipu baborage niya jaawenemuge mäame biname bine Yerusalema ngalebora je. ¹⁴Tabe peba cama Damaseko me tädumi, cuta peei peba cabu conocäco pisi nyene modamoda iiwäreja biname bime bau ca iyeta biname bine oomlajecame Acejijame me ngii lui cina yaawejanusi.”

¹⁵Puma cita ca Yageyame te jejige, “Maane äte, teeme bau me ädi, ingle naace popi cane teebine itu jaajepene cäme kaakesea wawename, cäme ngii aitnejame nuuja gawe biname bime bau me, piyepu maramara gawecewe mope biname bime bau me, cuta piyepu Israela biname bime bau me. ¹⁶Cane

cämämu teebine pa jaawabepene iyeta mäpu tabe lui pagege päpäna cämiji pi.”

¹⁷ Siige, Ananiya ädige, pui mete me abacitige, piba ime aacitige Saulo me papa cabu. Tabe jejige egä, “Cäme biname Saulo, Yageyame Yeesu lui mäame bau me taboclomtumi gaabe cabu maane liba aima tädumete, tabe te cebine bii nätyepige, ingle naace täapume maane cääri päpäname piyepu Aceji Seemo te mäame trupa cabu abacitame.” ¹⁸ Piba taatu cibü idre pana gwidape cina taatramige Saulo me irecu cabu ca. Tabe piba irecu aasatige ireme. Tabe abujängitige; piba Ananiya teebine niye ca jicisäjige Yeesu me ngii cabu. ¹⁹ Tabe liba deedei äbitige, teeme kokre te cääri piba tacnenutige.

Saulo te Miiji Mene Jejananemige poto Damaseko Abasecretna Mete cabu je

Nesae bimu cama Saulo ätrunga biname cama enajige Damaseko cewe je. ²⁰ Tabe conocäco ädige poto abasecretna mete me, gije abacitige mene jajanename egä Yeesu lui Acejiyame me Bägrä gyene.

²¹ Iyeta lui cina itecijemige, cälu te jitemige, teemeteme ätemläjinisi egä, “Baa, agesa tabe lui te Yerusalema je pui biname bine yaaglecimuge lui cina Yeesu me ngii yaawejanusi? Tabe pama aima tädumi, ingle naace popi tabe singi ätrunga biname bine oomläjcame modamoda iiwäreja biname bime bau waadename!”

²² Yepä, Saulo me mene kokrerage äbitige. Tabe toraca conocäco Yeesu ne jewabudnitige, jejemige egä, “Tabe peese nyene lui ne Israela biname cina jewagrijanisi teebibine niiya cabu ca äsecerame.” Siige, Damaseko cewe je lui Israela biname, teepi äblicäco ge teeme mene awecnista.

²³ Bucurage bimu ingwe ca, poto Israela biname cina abasecret-nige, mene jitranisi Saulo ne aglime. ²⁴ Yepä, nuuja biname te teebine jejige teepi ngena mene jitranisi. Ciiye bimu teepi cewe grana gome ire jetwisi teebine aglime. ²⁵ Yepä, ciiye cabu Saulo me biname-wale cina teebine ecanisi cewe kula caale gome me. Puma cita ca teebine baborage diiba ngalebora isinglantisi, kula gaga cabu ca iyinisi gawe me.

Saulo Yerusalema Ngalebora je

²⁶ Saulo piba Yerusalema me ädige. Tabe singi ätrunga biname cama alenglecäjame, yepä teepi Saulo me mene lica jecatisi egä tabe lui toraca ätrungayame gyene. Teepi iyeta wälu ge teeme täapume. ²⁷ Puma cita ca Banaba teebine itityärige, ecanige ätyepäneji biname bime bau me. Banaba teebibine jejananemige Saulo lipu mime Yageyame ne itu jääpänepi Damaseko gaabe cabu, piyepu Yageyame te ngena mene itu jaajepi teebine. Tabe cuta piyepu jeitnige Saulo te mene Yeesu me ngii cabu lipu wälu cäco jaajananemepi Damaseko cewe cabu je. ²⁸ Saulo peei name pi ten cama enajige piyepu Yerusalema ngalebora ta otnetnäjige. Tabe mene wälu cäco jicemige mime Yageyame me ngii cabu. ²⁹ Puga ge Israela biname lui Griik mene ca jicemusi. Tabe ten cama mene jicemige, teebibine jiseblecäjemige, yepä teepi singi ge teebine aglime. ³⁰ Ätrunga biname liba umle äbitinisi ai poto cidi me, teepi Saulo ne ecanisi Kesarea malu cewe me, puma cita ca teebine jityepisi Taasu cewe me.

³¹ Siige, piba iyeta ätrunga ingle biname cina Yuudea, Galilaya, piyepu Samariya gawe cabu poode jepänanisi. Teepi kokre äbitinisi, piyepu bucurage me äbitinisi Aceji Seemo me ätityera name pi, piyepu Yageyame me opo gaabe je teepi cängenarage icrajige.

Peteru Ädige Cewe Neeneni Luuda piyepu Yooa me

³²Peteru iyeta cewe ta otnetnäjige. Nuuja taje tabe ädige Luuda me, Acejiyame me biname bine puma engräjemige. ³³Puga tabe biname ne jepänige ngii Aenea lui me ime ernge apineca căco ge. Eit kămäge ngalebora tabe äblicăco ge teeme ute puupu cabu ca arpinanta. ³⁴Peteru teebine jejige egä, “Aenea, Yeesu Keriso te meebine miiji naawenenige. Arpinanti, määme ute gwidape emacetnäjemi!” Siige, Aenea piba taatu arpinantige. ³⁵Iyeta biname cina lui Luuda piyepu Saroni cewe ngalebora icrajige, Aenea ne jepänisi. Teepi piba mime Yageyame bau tatatrongäraninisi.

³⁶Puga ge Yooa cewe cabu yepä magebi ngii Tabita lui ätrunga biname gwene. Yoo, teeme Griik ngii lui Dooka, peei me aboclomta lui diiya. Iyeta padare tabe miijimiji kaakesea jaawenemuge, owecumete biname bine yäätityäremuge. ³⁷Peei padare cabu teebine pita te jwoomlige, siige budre äbitige. Teepi teeme budrekaake ne jucisäjisi, cabu je lui mete puupu, pui cabu ocitisi. ³⁸Yooa cewe cudecewe lica ge Luuda cewe ca. Peei name pi Yooa je ätrunga biname liba umle äbitininisi egä Peteru lui Luuda cewe cabu jage, teepi neeneni biname bine jäätyepisi teeme bau me mene cama egä, “Owecu, wata tädepi cime bau me.” ³⁹Siige, Peteru piba amacetnäjige, ten cama ädige. Tabe liba Yooa me atyaramtige, teepi ecanisi pui cabu puupu me. Iyeta cuublacubla cina teebine jowaclomtisi, ele jolwisi, maramara asigreräja gwidape Peteru ne piba jewabäjisi, Dooka lui bine itu yaaterutäjemepi tabe liba ireclota ge. ⁴⁰Siige, Peteru iyeta biname bine iyebngemuge peei puupu cabu ca, kokorare ca piba äpednu-tige

Acejiyame bau irecu ätumutame. Puma cita ca tabe atatrongtige budrekaake bau me, jojige teebine egä, “Tabita, arpinanti!” Tabe irecu aasatige, Peteru ne liba jepänige, piba adnatige. ⁴¹Peteru teebine ime ca jwoomlige, owejängtige. Tabe piba tesoglecemige ätrunga biname bine cuta cuublacubla bine iyeta, teebibine jewabemige egä Tabita ireclota gwene. ⁴²Iyeta Yooa ngalebora biname cina itecijemige ai poto cidi me, siige bucurage biname cina Yageyame ne jitrungisi. ⁴³Peteru poto bimucama Yooa je enajige, biname ngii Simona teeme mete cabu. Simona me kaakesea lui cibi tääpe bine yaamacetnäjemuge maramara kaakesea tääpume.

Koroneliyo te Peteru ne Ala Tesoglige

10 Puga ge Kesarea cewe je yepä biname ngii Koroneliyo lui ge mope biname Rooma cubu biname bime yepä sange tääpume. Pui sange ne yaainusi ‘Italiya Sange’ ca. ²Tabe babo singi irecu ätumuta mule tääpume. Tabe piyepu teeme inge biname iyeta Acejiyame ne yaawejanusu. Teeme ätityera baborage ge Israela owecumete biname bime tääpume, piyepu tabe jäje irecu lätumutanuge Acejiyame bau me. ³Yoo, yepä mämlebimu me trii oklok poto cidi me, tabe wama pana pajecurage jepänige mename seemo ne, lui tädige, teebine jejige egä, “Koroneliyo!”

⁴Tabe pui mename seemo ne wäluwälu ire jetwige, piba jejige egä, “Yageyame, ngena gyene?”

Mename seemo te jejige egä, “Acejiyame te ngenecu miiji gyene määme irecu ätumuta tääpume piyepu määme owecu mule tääpume. Tabe singi ge meebine miiji mene jajime. ⁵Page Yooa me määme biname bine jityepimi yepä biname ne ärngime teeme ngii Simona Peteru. ⁶Nuuja biname ngii Simona lui te cibi tääpe bine yaamacetnäjemuge,

tabe teeme mete cabu enajenige. Pui mete lui malu ligi jage.”⁷ Siige, mename seemo te liba peei mene teebine bii jejige, piba abyemäriige. Puma cita ca Koroneliyo ala taasoglicige teeme neeneni mete kaakesea biname bine piyepu yepä cubu biname ne, lui tage teeme miiji kaakeseayame, cuta lui te Acejiyame ne yaawejanuge.⁸ Koroneliyo teebibine jääjänige ngena te bii bäbitige, siige piba Yooa me jäätyepänige.

Peteru Babo Gwidape ne Wama pana Jepänige

⁹Nuuja bimu teepi liba gaabe cabu jage Yooa cewe mameta atyara, peei padare Peteru piba jegelige mete toro cabu lui puupu cabu me irecu ätumu-tame. Bimu duusa mameta ge.¹⁰ Peteru loolo me cewe te joomlige, tabe singi deedei tääpu mage. Deedei gäd-näja trämä, tabe wama pana jepänige,¹¹ dume te iitnige, puma cita ca yepä gwidape te gawe me täinige, lui babo daamledamle cäbletääpe pana ge; teeme fooma mutre ca siyini gawe me.¹² Puga ge pui gwidape papa cabu maramara cibü piyepu biicwale piyepu glunub-ora ele.¹³ Piba tagepogogo te jejige teebine egä, “Peteru, arpinanti, eglecemi, erngäjemi!”

¹⁴Yepä, Peteru jejige, “Eewe, Yageyame, cude gemi! Cane umle cäco gäne gwidape ärngäja lui gemi cude cime tääpume, coo piyepu lui gemi cibucibu lica.”

¹⁵Pui tagepogogo te cuta jejige, “Maane gone gwidape bine yaainemute cude ca, Acejiyame lui bine cibü me itu jaawenemepi!”¹⁶ Nesae gääbu liba pepu äbitige, peei cäbletääpe ne gwidape cama piba cabu me ewecnistisi.

¹⁷Peteru mage ngene jotwananige teeme wama pana mule me aboclomta poto cidi me. Puirage padare lui biname bine Koroneliyo itu täätjepämi,

teepi Simona me mete ne jepänäni, siige mete gaabe gome jaacclajutänige.¹⁸ Teepi ala abayänisi, biname ne item-länisi egä, “Pisi nyene, nää, biname ngii Simona Peteru?”

¹⁹Peteru te liba ngene jotwananenige peei wama pana mule me aboclomta poto cidi me, Aceji Seemo te piba teebine jejige egä, “Ire! Nesae biname age tämi, meebine näärngenäni.²⁰ Maane amacetnäji, äini, gone däägudägu läbitute ten cama otnime, ingle cane te bii jäätyepänine teebibine.”²¹ Siige, Peteru äinige, pui biname bine jejemige, “Cane age säne weene lui biname ne jirngeniye. Weene ngenome tujiye?”

²²Teepi jejänisi egä, “Cubu mope biname Koroneliyo te nityepämi. Tabe miijirage biname gyene, lui te umle gyene Acejiyame ne awejena, piyepu iyeta Israela biname ngenecu miiji gemi teeme poto cidi me. Acejiyame me conocäco mename seemo te Koroneliyo ne tejumi meebine asoglecame teeme mete me otnime, naace tääpume tabe mäame mene äteciyame.”²³ Siige, Peteru pui biname bine mete me ääsinglentänige yepä ciye cama ute me.

Peteru Atyaramtige Koroneliyo me Mete me

Nuuja bimu tabe amacetnäjige, siige ten cama ädige. Poto ätrunga biname Yooa cewe cabu ca ten cama eclige.²⁴ Yepä bimu ingwe ca, Peteru atyaramtige Kesarea cewe me, Koroneliyo luma teebine jewagriige. Koroneliyo cama puga ge teeme inglewale piyepu poto binamewale, tabe lui bine tesoglecemige.²⁵ Peteru liga mete me abacitige, Koroneliyo teeme bau ädige, kokorare ca teeme gome äpednutige,²⁶ yepä, Peteru teebine ewejängtige, jejige egä, “Abujängti! Cane cuta biname gäne.”²⁷ Peteru Koroneliyo ne mene je-

janige egäcäro teepi mete me abacitäsi. Tabe puma pui biname bine jepänemige. ²⁸ Tabe jejemige egä, “Weene umle gemi egä cime Israela biname bime cotre pisi nyene egä, cine lica ädära coo abasuta nuuja gawe biname cama. Yepä, Acejiyame cebine nabiberäjumi egä: ‘Gone nuuja biname ne jäägyuye, gone tee-bine cude me jaawenuye.’ ²⁹ Peei name pi maane liba cebine nasoglumete, cane tädine meebine ädärame, ngänu gyene maane Israela biname lica gäte. Siige, cane page näätmenline, maane cebine ngenome nasoglumete?”

³⁰ Koroneliyo jejige, “Nesae bimu liba bapirige, cane piba mämlebimu me trii oklok poto cidi me, page liiyepu ge, cäme mete cabu irecu tätumutanumene. Piba taatu yepä biname te, lui me cäbletääpe apaclyäreji cama ge, cäme opo gaabe teclajutumi, ³¹ najumi egä, ‘Koroneliyo, Acejiyame te mäame irecu ätumuta mene bii bitecijiige, cuta nääpänige maane owecumete biname bine lipu yäätityäremute. ³² Maane Yoopa me mäame biname bine jityepemepi, yepä biname ngii Simona Peteru bau me. Tabe lui nuuja Simona me mete cabu jage, lui te cibi tääpe yaamacetnäjemuge. Teeme mete lui malu ligi jage.’ ³³ Puma cita ca cane biname bine tityepemumene meebine lowejutame, siige baborage eso maane lipu tädite. Page cine age temi Acejiyame me opo gaabe je, meebine naawagrijenisi maane cibibine umle wawename Yageyame te ngena mene naajumi jajime.”

Peteru me Mene

³⁴ Siige, Peteru Koroneliyo naabibine mene jejemige egä, “Cane page umle bäbitine lipu toraca gyene egä Acejiyame te yepä pana ire nitwenininige. ³⁵ Tabe singi iyeta gawecewe biname bime tääpume, lui cina teeme ngii

yaawejanusi piyepu miiji taatu mule bine jaawenemusi. ³⁶ Weene umle gemi Acejiyame lui mene Israela biname bime bau itu jityepuji egä poode pisi nyene Acejiyame cama Yeesu Keriso name pi. Tabe Yageyame gyene iyeta biname bime tääpume. ³⁷ Weene umle gemi ngena itu äbituji Galilaya je piyepu iyeta poto Israela gawe cabu ta pui padare ingwe gaabe ca, Yoane liba mene jejemuji niye ca äciseja poto cidi me. ³⁸ Weene umle gemi Yeesu Nasareta ceweyame poto cidi me, Acejiyame te lipu teeme cabu Aceji Seemo ne ecituji cuta kokre ne ecituji. Yeesu iyeta poto ta waatnetnäjuge, miijimiji mule jaawenemuge, piyepu iyeta biname bine miiji me jaawenemuge lui cina Satani me kokre cabu yaacrajuge, ingle Acejiyame lui ten cama ge. ³⁹ Cine ire arbi biname gemi iyeta mule tääpume Yeesu lui bine itu jewenemuji Israela biname bime gawe cabu cuta piyepu Yerusalema ngalebora je. Teepi teebine budre me jewenujisi baarge uli cabu äbyera ca. ⁴⁰ Yepä, nesae bimu ingwe gaabe ca Acejiyame teebine budre cabu ca erpinantuji, piyepu cuta eboclomtuji, ⁴¹ lica iyeta biname bime bau me, yepä cime bau me. Cine ire arbi biname gemi, tabe lui bine itu nijinuji ai kaakesea tääpume. Yeesu me budre piyepu arpinenta ingwe ca cine ten cama deedei erwäjujisi cuta piyepu niye enujisi. ⁴² Yeesu cibibine nijinuji biname bine Miiji Mene jajanename, piyepu aitnejame egä tabe peese nyene Acejiyame lui ne atrana biname me jewenuji ireclota biname piyepu budre biname bime tääpume. ⁴³ Iyeta sasa mename biname cina mene jeitnujisi teeme poto cidi me, jiicemujiisi egä iyeta biname lui cina teebine jäätrungusi, Acejiyame teeme niyaniya mule cabu ca kälyä cire jaawenemepi Yeesu me kokre name pi.”

**Aceji Seemo te Nuuja Gawe
Biname bime Yepäyepä
Trupa cabu Abacitanige**

⁴⁴Peteru liba mene iicema cabu je, Aceji Seemo te abacitanige iyeta lui cina teeme mene jitecijisi. ⁴⁵Israela ätrunga biname lui cina Peteru cama seclige Yooa ca, teepi calu te jitemige Acejiyame liba teeme ätityerayame Aceji Seemo ne cuta nuuja gawe biname bime cabu ecitanige. ⁴⁶Teepi teebibine jitecijemisi maramara tagepogogo ca iicema je piiyepu Acejiyame me kokre ne awepyeräja je. Peteru piba jejemige egä, ⁴⁷“Aceji Seemo te ai biname bime cabu babacitige tabe uja lipu tabacitanuji mime cabu me. Nää, miiji gyene nuuja biname te teebibine iibaname, teepi liba niiye ca äciseja ne acatame Yeesu me ngii cabu?” ⁴⁸Tabe puma cita ca Koroneliyo naabibine jejemige Yeesu Keriso me ngii cabu niiye ca äciseja acatame. Teepi pui kaake poto ca Peteru ne jejisi poto bimu cama ten cama lenajame.

**Peteru Mene ne Jeitnige Yerusalema
Ätrunga Biname bime bau me**

11 Yuudea gawe cabu ta ätyepäneji biname piiyepu iyeta ätrunga biname cina itecijemige egä nuuja gawe biname cina Acejiyame me Miiji Mene ne itu secatumesi. ²Peteru liba ädige Yerusalema me, puga ge poto ätrunga biname lui singi gemi nuuja gawe biname cina Acejiyame me cewecu ne acatame, teeme tääpe matikolä iirputa ca Israela biname pana äbitame. Teepi peei name pi Peteru ne jiyngäjisi egä, ³“Maane lipulipu labacitepete nuuja gawe biname me mete cabu me, lui Israela biname lica gyene piiyepu lui me tääpe ne lica ituge iirputa mime pana. Maane cuta piiyepu deedei teta cama läbitepete? Maane peei lui mime cotre ne jaatropangtepete!”

⁴Peei äingeja mene name pi Peteru teebibine jejananemige iyeta lui itu läbitepesi pui mule me agedna cabu ca. Tabe apu jiiicige egä:

⁵“Yoo, cane liba Yooa cewe cabu irecu lätumutepene, cane piba yepä gwidape ne wama pana jääpänepene. Peei gwidape lui daamledamle cäbletääpe pana ge, teeme foomutre ca säinepesi gawe me, siige cäme mameta me liibepi. ⁶Cane piba ngalebora me cängena ire jaatwananepene. Puga cibu gwidape bine piiyepu cibu cäco gwidape, biicwale, glunubora ele bine jääpänepene. ⁷Cane puma cita ca tagepogogo nätecijepi, cebine lui najepi egä, ‘Peteru, arpinanti, eglecemi, erngäjemi!’ ⁸Yepä, cane jaajepene, ‘Eewe, Yageyame, cane umle cäco gäne nuuja cude cibu piiyepu cibu cäco gwidape cäme tage cabu acita.’ ⁹Pui tagepogogo mene cabucewe ca piba neeneni me najepi, ‘Gone yaainute cibu cäco gwidape ca Acejiyame lui ne cibu me jaawenuge.’ ¹⁰Nesae gääbu pepu läbitepi, siige piba pui gwidape bine iyeta yaawecnemepi cabu me. ¹¹Puirage padare nesae biname lui bine cäme bau täätyepämepi Kesarea cewe cabu ca, teepi mete me tataräpesi, cane lui mete cabu nanajepi. ¹²Aceji Seemo te cebine najepi pui biname cama wata otnime. Siige, ai siks ätrunga biname cina Yooa ca cane cama yaaclepi Kesarea me. Puga cine iyeta Koroneliyo me mete me yäbäcnepesi. ¹³Koroneliyo piba cibibine nijipi tabe lipu mename seemo ne jääpänepi, teeme mete cabu lui aclajuteji, jaajepi teebine egä, ‘Maane biname bine jityepemepi Yooa me yepä biname ne arwojutame, teeme ngii Simona-Peteru. ¹⁴Tabe meebine mene pa naajepi maane piiyepu mäame inglewale lipulipu niiya mule cabu ca äsecreraame.’

¹⁵Siige, cane liba gije labacitepene mene me, Aceji Seemo te piba teeme yepäyepä trupa cabu me labacitanepi, ai ätrunga mule agedna cabu je mime trupa cabu lipu abacitanuji.

¹⁶Cane piba mime Yageyame me mene ngene jaapecnepene tabe lipu tiicuji egä, 'Yoane lipu niye yaacituge biname bime papa cabu niye ca äciseja täapume, Acejiyame te pepu Aceji Seemo weeme trupa cabu pa yaacitanepi.' ¹⁷Cäme täapume pajecu gyene egä Acejiyame pui nuuja gawe biname bime trupa cabu yepä pana Ätityerayame ne yaacitanepi tabe lui ne mime cabu itu ecitanuji, mine liba Yageyame Yeesu Keriso ne niinäce jitrungujisi. Nää, cäme kokre pisi nyene Acejiyame ne iibaname teeme Ätityerayame ne ceerame? Eewe, äblicäco!"

¹⁸Siige, ätrunga biname cina Peteru me mene liba jitecijisi, teepi pui äingeja mule ne piba ebmalisi, Acejiyame me ngii ewepäntisi, jiicisi egä, "Acejiyame padare cuta yäacäremepi nuuja gawe biname bine atatröngärame teeme niyaniya mule cabu ca toraca ireclota ne päpäname lui ngälu cäco gyene."

Mene Antiyoka Ätrunga Ingle Biname bime poto cidid me

¹⁹Ätrunga biname cina Yerusalema cabu ca uocratnuji maramara gawe cabu me, teeme mäpu ireclota name pi Setepano me budre ingwe ca. Poto cina cudecewe me eclige Poenikiya, Kupro, piyepu Antiyoka me. Teepi Israela biname taatu bine Miiji Mene jejananemisi. ²⁰Yepä, poto ätrunga biname cina Kupro curä piyepu Kurene gawe cabu ca cuta Antiyoka cewe me eclige. Teepi puga mene jejananemisi biname bine lui Israela biname lica gemi, teebibine umle jebenemisi Miiji Mene mime Yageyame Yeesu poto cidid me. ²¹Mime Yageyame

me kokre ten cama ge, peei name pi bucurage biname cina mime Yageyame bau me tatatröngärininisi, teebine jitrungisi.

²²Idre ecanisi peei mule poto cidid me Yerusalema ätrunga biname bime bau me. Teepi puma cita ca Banaba ne Antiyoka cewe me jityepisi. ²³Siige, Banaba liba atyaramtuge Antiyoka me, jepänige Acejiyame te biname bine lipu miiji itu jaawenemepi. Tabe Banaba te piba gege äbitige, teebibine iyeta bäärmii jecedne-mige mime Yageyame ne toraca ätrungame, teeme gome cän-gena lenajame. ²⁴Yoo, Banaba miijirage biname ge, teeme ätrunga baborage, piyepu Aceji Seemo me kaakesea te teeme cabu babo äbitige. Siige, bucurage biname cina Yageyame ne jitrungisi teeme mene name pi.

²⁵Banaba puma cita ca Taasu cewe me ädige Saulo ne ärngime, ²⁶liba jepänige teebine, ecanige Antiyoka cewe me. Yepä kämäge ngalebora teepi puga ätrunga biname cama abasutinisi, bucurage biname bine ebiberäjemäsi. Antiyoka je teepi Keriso me binamewale bine ciitacarage einemisi egä 'Kristiyan'.

²⁷Pui padare poto Acejiyame me mename biname cina Yerusalema ca eclige Antiyoka me. ²⁸Teeme yepä te ngii Agabu abujängtuge, Aceji Seemo me kokre ca mene jiicige egä, "Gane padare mameta gyene otni iyeta gawe cabu ta."

Yoo, pui gane padare te täduji Klaudiyus liba enajuji Rooma Mopeyame täapume. ²⁹Ätrunga biname cina mene jitransi rarekaake ätyepame teeme biname bine Yuudea gawe cabu ätityerame. Laatibi rarekaake cama, teepi yootonisi. Bucurage rarekaake cama biname cina, teepi bucurage icranemisi; rarekaake cäco biname lui, teepi nesae icranemisi. ³⁰Siige, pui rarekaake jityepemisi Banaba piyepu Saulo cama Yuudea ätrunga ingle mutre biname bime bau me.

Heroda te Ätrunga Biname bine Mäpu cabu Icranemige

12 Pui padare Mope Biname Heroda gije abacitige poto ätrunga biname bine mäpu cabu acranecame. ²Tabe cabu biname bine jejemige Yoane me naane Yakobu ne budre me aglime cabu turikä ca. ³Heroda liba umle äbitige egä poto Israela biname cina singi ge pepu agleca mule tääpume, tabe piba cuta Peteru ne joomlige. Pui te äbitige Israela biname bime trii padare ngalebora, teepi liba uutneca cäco buluduu bine yäärwäjus. ⁴Yoo, Peteru ne liba joomlisi, teepi piba teebine krokeciye mete cabu me isinglantisi, awamuta biname bime ime cabu ecitisi. Yoo, puga ge foaa sigu awamuta biname; yepä sigu lui foaa biname cama, cuta iyeta nuuja sigu piyepu. Siige, Heroda ngene jotwanige Peteru ne atraname biname sobe cabu Israela biname bime Äsuplengta trii ingwe poto ca. ⁵Siige, Peteru krokeciye mete cabu enajige, yepä ätrunga biname cina Acejiyame ne jäje yaawejanusu teeme poto cidi me.

Peteru Krokeciye Mete cabu ca Tasatige

⁶Lui bimu cabu Heroda singi ge Peteru ne acaname krokeciye mete cabu ca biname sobe cabu atraname, pui bimu me niinäce gaabe ciye cabu, Peteru ute ogrige neeneni awamuta biname bime cole je. Tabe ätäyäneji ge neeneni ayana seea ca, piyepu cuta poto awamuta biname puga ge krokeciye mete grana gome. ⁷Piba taatu Yageyame me mename seemo puga aclajuteji ge Peteru mameta gome, piyepu apaclyera te tuungepmalige puupu cabu me tabe luma enajige. Pui mename seemo te Peteru ne palace gome joomlige, elotnicige arpinentame, jejjige egä, “Wata arpinanti!” Puirage

padare ayana seea cina aatramige Peteru me ime cabu ca. ⁸Mename seemo piba jejjige, “Määme baagi ca amlembali, ernge gwidape aasigräri!” Peteru pui jaawenige, siige mename seemo piba jejjige, “Määme acwabeja cäbletääpe ca ätrugäri, cane cama tädi!” ⁹Peteru teebine ingwe icwige krokeciye mete cabu ca, yepä tabe umle lica ge egä mename seemo te ngena jewenenige, nää toraca gyene coo lipu. Tabe apu jengenige egä, “Cane pama wama ogrenine.” ¹⁰Teepi niinäce sigu awamuta biname bine sisuplengemäsi, puma cita ca nuuja sigu ne sisuplengemäsi, siige ceräcerägäabu tatyaramtäsi ayana grana gome me cewerage abacitame. Pui gaabe te teemämu äpäcutige, siige teepi asatäsi, mete me otni gaabe cabu aacliche, piba taatu mename seemo te Peteru ne ebmalige.

¹¹Peema cita ca Peteru toraca umle äbitige ngena te bäbitige teeme tääpume. Tabe jiiçige egä, “Ai lui toracage! Yageyame te teeme mename seemo ne tityepige, cebine Heroda me ime cabu ca nasatige piyepu iyeta niiya gwidape cabu ca Israela biname cina lui singi gemi cäme bau wawename.”

¹²Peteru pui ingwe ca ädige Yoane-Mareko me mage Mariya teeme mete me. Bucurage biname puga tabasecretnumi, irecu ätumutanisi. ¹³Peteru puutucu gaabe ne seyäjige, piba mete kaakesea ngulebägrä ngii Rooda toclige ireme. ¹⁴Tabe liba Peteru me tagepogogo opo ewatnige, tabe gege name pi uuwamige, puutucu gaabe ne lica jiiçnige, yepä mete me cääri abacitige, jejemige egä, “Peteru pisi nyene puutucu je.” ¹⁵Teepi jiji egä, “Buduma gäte maane!” Yepä, Rooda jejemige, “Ai lui toraca mene gyene!” Puma cita ca teepi jowecnistisi, “Peei lui pama teeme mename seemo gyene!”

¹⁶Iyeta pui padare Peteru gaabe ne seyājanige. Siige, teepi liba gaabe ne jii-itnisi, cālu te jitemige Peteru ne pāpā-name. ¹⁷Peteru teebibine ime ca bojā jēwenemige, jejemige Yageyame te lipu teebine sisatige krokeciye mete cabu ca. Peteru piba jejemige egā, “Yakobu** naabibine jejemepeye ai mule poto cidi me.” Siige, tabe teebibine ebmalemige, nuuja gome me ädige.

¹⁸Krokerage liba, awamuta biname cina mage teemeteme äncecinini egā, “Peteru liiyeme bädige?” ¹⁹Piba Heroda teebibine jejemige Peteru ne ärngime, yepā teepi lica jepānisi. Puma cita ca Heroda awamuta biname bine itemlemige, siige teeme cubu biname bine jejemige pui awamuta biname budre me acraname.

Pui ingwe gaabe ca, Heroda Yuudea gawe cabu ca ädige Kesarea gawe cabu me puma matikolā lenajame.

Heroda me Budre poto cidi me

²⁰Heroda mage claabe ge Turo piyepu Sidona cewe biname cama, peei name pi teepi gigri otninisi Heroda cama mene me. Teepi Heroda me mete ire atwiyame ngii Blasto bau me nināce seclige, teebine teeme biname me jēwenisi. Siige, piba Heroda bau me eclige, teebine itemlisi poode ten cama äbitame, ingle naace popi teepi teeme deedei gwidape yaawadanemusi Heroda me gawecewe cabu ca.

²¹Puma cita ca Heroda bimu ne ecitige, siige teeme mararage cābletāāpe ne pui bimu cabu asigrārige, adnatige teeme atrana puupu cabu, puma cita ca biname bine mene jejananemige. ²²Biname cina ala cama jiiicemisi egā, “Biname pana mene lica gyene peei, yepā uuje gyene!” ²³Piba taatu Yageyame te mename seemo ne tityepige. Tabe

Heroda ne budre pita ecārige, ingle naace popi Heroda singi lica ge Acejiyame ne opo gaabe me acitame, yepā biname bime awepeyerāja bine tabe ewademige teeme täāpume. Cuple cina teeme täāpe erwisi, budre me itwitsi.

²⁴Yoo siige, iyeta padare bucurage biname cina Acejiyame me Mijji Mene yāātecijemuge, Yeesu ne piba jāātrungusi.

²⁵Banaba naabi Saulo rarekaake waadena ne liba epirāsi, teepi Yerusalema ca tacnenutāsi, mamye biname ngii Yoane-Mareko ne ten cama secanāsi.

Antiyoka Ätrunga Biname cina Banaba Saulo naabibine Kaakesea täāpume Jäätjepisi

13 Puga ge Antiyoka ätrunga biname cama poto Acejiyame me tagepogogo mene iicana biname piyepu abiberāja biname: Banaba; Simeona, lui yaainusi cāsācāsā täāpe biname ca; Lukiyus, lui Kurene ceweyame ge; Manena, lui Mopeyame Heroda me keege ge teepi liba bāgrā je; cuta piyepu Saulo. ²Teepi liba Yageyame ne ewepyerājisi piyepu deedei cāco icrajige Acejiyame ne ngene apecname, Aceji Seemo piba teebibine jejemige egā, “Weene Banaba Saulo naabibine cāme gome täāyeblyngteye kaakesea wawename cane lui täāpume teebibine ituge jaji.”

³Peei ingwe ca teepi iyeta deedei cāco cuta cāāri icrajige, irecu ätumutaninisi, piba ime icranemisi Banaba Saulo naabibime papa cabu, piba jāätjepisi teebibine.

Kupro Curā je

⁴Aceji Seemo te Banaba Saulo naabibine jāätjepige. Teepi asatāsi Selukiya malu cewe me, puma cita ca poo gaabe

**12:17 Yakobu: Pui Yakobu lui Yeesu me igane gyene. Ire Matayo 13:55.

aacliche Kupro curä me. ⁵Teepi liba pui curä cabu Salami cewe me atyaramtäsi, teepi puga Acejiyame me mene Israela biname bime abasecretna mete cabu jejananemäsi. Puga ge ten cama Yoane-Mareko teeme kaakesea cabu ätityerame.

⁶Teepi curä ne piba jeclänutäsi nuuja poto malu me, Paapos cewe me atyaramtäsi. Teepi puga opopa jewenäsi yepä piiseba biname lui me ngii Bar-Yeesu. Tabe Israela biname ge lui te walya jiiçuge egä, “Cane Acejiyame me mename biname gäne.” ⁷Bar-Yeesu lui curä Mopeyame Sargiyu-Paulu me biname ge. Mopeyame Sargiyu-Paulu lui mage ngene atwanena biname ge. Tabe Banaba Saulo naabibine taasoglicige teeme opo gaabe otni-me, inge naace popi tabe singi Acejiyame me mene ätecijame. ⁸Yepä, pui piiseba biname, teeme nuuja ngii Griik mene ca lui Eluma, tabe singi Saulo Banaba naabibime mene iibaname, cuta singi Mopeyame Sargiyu-Paulu me gaabe armime Yeesu bau ätrungame. ⁹Saulo lui teeme nuuja ngii Paulo, Aceji Seemo me kokre te babo äbitige teeme cabu. Paulo piba pui piiseba biname conocäco ire jetwige, ¹⁰jejige egä, “Maane Satani me bägrä gäte! Maane cubuyame gäte iyeta conocäco mule tääpume. Määme angletneja mule bucurage gemi. Maane singi gäte cime Yageyame me toraca mene aboclomtame walya mene me! ¹¹Yageyame te teeme ime yaacitege määme cabu me, siige määme irecu cina määsumäsu page läbitäsi. Teeme singi padare ngalebora maane bimu apaclyera ne lica pa jepänanepi.”

Siige, piba taatu krokeciye pana klokakloka te teeme irecu aacwabige. Tabe otnetnäjjige biname ne ärngime teebine ime ca aweclujame. ¹²Mopeyame Sargiyu-Paulu liba peei ne jepänige, Paulo me mene jitrungige. Tabe ngenecu

jelonicige mime Yageyame poto cidi me abiberäja name pi.

Antiyoka Cewe Pisidiya Gawe cabu je

¹³Paulo piiyepu ten cama lui biname, teepi Paapos cewe ca poo gaabe eclige cewe ngii Perga me, lui Pam-puliya gawe cabu. Puga teeme ätityerayame Yoane-Mareko teebibine taabmalige, Yerusalem me acnenutige. ¹⁴Teepi Perga cewe ca doru gaabe aacliche, Antiyoka cewe me atyaramtäsi, lui Pisidiya gawe cabu. Sabade bimu cabu teepi abasecretna mete me abacitäsi, adnatäsi. ¹⁵Puga biname cina poto cotre mene ecnemisi Oogäräneji Mene cabu ca, Moose lui mene sogäremuji, cuta piyepu poto Oogäräneji Mene mename biname cina lui sogäremujisi. Peei liba siige, abasecretna mete modamoda biname cina piba mene jityepisi Paulo Banaba naabibime bau me egä, “Cime biname, cine singi weene biname bine bääirmi agedname, weeme mene liba pisi nyene cibibine kokre ceerame.” ¹⁶Puma cita ca Paulo jeclajutige, ime ewejängtige, piba gije abacitige mene jajanename. Agesa teeme mene:

Paulo me Mene Israela biname bime tääpume

“Ama lui Israela biname piiyepu iyeta nuuja gawecewe biname lui cina Acejiyame bau me irecu lätumutaninusi, weene cäme mene nätecijeye! ¹⁷Acejiyame lui ne Israela biname cina yaawejanusu, mime sasa kaakesaare bine jējācremuji, teebibine piba ablime jewenemuji pui padare cabu teepi liba sārpe biname icrajuji Aikupito gawe cabu je. Acejiyame teeme babo kokre ca teebibine Aikupito cabu ca sewademuji. ¹⁸Footi kāmāge ngalebora Israela biname ätecija cāco icrajuji, yepā tabe teebibine cāngena ire jetwemuji pui daapo taatu cewe cabu je. ¹⁹Tabē seven mara-

mara biname tomi bine Kanana gawe cabu ca iyecräjemuji, piba teeme Israela biname bine yageyame me jewenemuji Kanana gawe täápume. ²⁰ Tabe pama fooma hanred fifti kämäge ngalebora peei bine epiremuji.

Pui padare ingwe ca tabe ablaweja biname ecäranemuji Israela biname bine teeme ire atwime, ngälu mename biname Samwela me padare te tatyaramtuji. ²¹ Siige, teepi liba Acejiyame ne mope biname täápume itinärüjisi, tabe piba Saulo teeme mopeyame täápume ecäremuji. Saulo lui Kiisa me bägrä ge Benjamina me ingle cabu ca. Tabe Israela biname bime mopeyame enajuji footi kämäge cama, ²² siige Acejiyame teebine iyebtingtuji, piba Daawida ne mopeyame me jewenuji. Age Acejiyame me mene Daawida poto cidi me: 'Cane asicnantine Yese me bägrä Daawida lui cäme singirage biname gyene, lui te iyeta cäme singi jaawenemuge.' ²³ Yepä Daawida me kaakesaare Yeesu peese nyene, Acejiyame lui ne jewenuji Israela biname bine niiya mule cabu ca äsecrerrame, tabe lipu itu jiiujuji. ²⁴ Yeesu liba camuge gije abacita teeme kaakesea, piba Yoane niye ca äciseja biname te iyeta Israela biname bine bäärmi mene jegednemuji teeme niiyaniya mule cabu ca atatröngärume piiyepu niye ca äciseja ne acatame. ²⁵ Yoane teeme kaakesea ne apirame liba äbitige, tabe biname bine jejemuji egä, 'Weene lipu ngene jotwaniniye egä cane laasi näne? Weene lui ne jewagrieniye, cane tabe lica gäne. Yepä, weene ire! Tabe tädenige cäme ingwe poto ca. Cane miiji lica gäne teeme ernge gwidape iirecame teeme ernge cabu ca.' Siige.

²⁶ Yoo, cäme binamewale, weene lui Abrahamo me kaakesaare gemi, piiyepu weene lui cina Acejiyame ne yaawewanuye, yepä Abrahamo me kaakesaare lica gemi, mime täápume Ace-

jiyame te mene tityepuji egä äsecrera pisi nyene niiyaniya mule cabu ca. ²⁷ Peei mene lui mime täápume, ingle naace gyene Israela biname lui cina Yerusalema ngalebora icrajenige piiyepu teeme mutre biname, teepi umle lica ge egä Yeesu peese nyene pui biname teebibine niiya cabu ca äsecrerrame. Cuta piiyepu teepi cängena umle lica ge mename biname bime mene, teepi lui Oogäräneji Mene cabu yaacnemusi iyeta Sabade bimu cabu. Yepä, teepi pui mename biname bime mene toraca me jewenemujisi, teepi liba Yeesu ne jiguyjisi. ²⁸ Ngänu gyene teepi äblicäco toraca ingle ne päpäna Yeesu me agli täápume, yepä teepi Pilato ne itemlujisi teebine budre me acitame. ²⁹ Teepi liba iyeta mene ibibi jewenemujisi, lui piti nemi sasa Oogäräneji Mene cabu Yeesu poto cidi me, piba teebine baarge uli cabu ca itrungantujisi, gape me ecitujisi. ³⁰ Yepä, Acejiyame teebine budre cabu ca erpinantujisi, ³¹ siige bucurage bimu cabu tabe taboclomtanuji teeme bau me, lui cina Galilaya ca itu ecluji ten cama Yerusalema me. Pui cina page ire arbi biname gemi teebine aitname mime Israela biname bine umle waweneme. ³²⁻³³ Cine age temi page, ai mene cuta weeme bau acaname egä Acejiyame lui mene mime kaakesaare bine jejemuji tabe pagege wawena, tabe mime padare cabu itu jewenuji mime täápume, lui teeme kaakesaare gemi, tabe liba Yeesu ne budre cabu ca erpinantujisi. Pui poto cidi me mene pisi nyene Salamo uupera peba poce neeneni cabu egä,

'Maane cäme bägrä gäte;

cane page määme Babe me bäbitine.'

³⁴ Cuta agesa nuuja mene Acejiyame lui jiiujuji Yeesu me budre cabu ca arpinanta piiyepu teeme tääpe ocwäwa cäco poto cidi me egä,

‘Cane weebibine toraca cängena miiji cire jiwenipene, cane lipu mene Daawida ne jejujine.’

³⁵ Daawida peei mene jeitnuji egä,

‘Maane căme trupa ne licarage cirege abmala gape cabu ocwăwame, cane lui măame miijirage kaakesea biname găne.’

³⁶ Daawida lui padare cabu ireclota enajuji, tabe Acejiyame me singi jewenemuji, piba budre äbituji. Teepi gape me teebine ecitujisi teeme kaakesaare gome, siige teeme täape gape cabu ocwăwuji.

³⁷ Yepä, pepu lica äbituji teeme täapume Acejiyame lui ne budre cabu ca erpinantuji. Peei lui Yeesu sine. ³⁸⁻³⁹ Yoo, căme binamewale, weene iyeta miiji toraca umle egä peei lui Yeesu me cabu ca gyene cane weebibine jijenininine ai Miiji Mene niyaniya mule cabu ca kälyä äbita poto cidi me. Weene miiji umle egä iyeta biname lui cina Yeesu ne jäätrungusi, teepi iyeta äseji gemi teeme niyaniya mule cabu ca, lui mule cabu ca Moose me cotre äblicăo weebibine äsecrera. ⁴⁰⁻⁴¹ Oogărăneji Mene te apu jicenicige egä,

‘Ire, weene laatibi Acejiyame ne jäägyuye!

Căro, weene călu te pa jitipi, piba budre päbitipeye,

ingle naace popi page cane ngena jenenine, weene lica jitrungeniye,

ngănu gyene cuta nuuja te liba weebibine ibiberăjininuge!’

Yoo, weene cängena inajininige, piba peei mename biname bime sasa mene weeme bau lica pa läbitepi!’

⁴² Siige mene, Paulo naabi Banaba liba abasecretna mete ne sebmălăsi, biname cina teebibine jaajisi acnenutame nuuja Sabade cabu teebibine cuta cerămu abiberăjame peei mene poto cidi me.

⁴³ Inge ca biname cina abasecretna mete ne liba sebmălisi, poto Israela biname piiyepu poto nuuja gawe biname

lui cina Israela biname bime irecu ätumu mule itu yaacatepesi, teepi Paulo Banaba naabibine ingwe äăcwisi. Peei neeneni ätyepăneji biname piba teebibine mene jejemăsi piiyepu bäärmi jegednemăsi teepi Acejiyame me baborage miiji cabu cängena lenajame.

Paulo piiyepu Banaba bime Mene Acejiyame Umle căo biname bime täapume

⁴⁴ Nuuja Sabade bimu cabu, pama iyeta biname pui cewe cabu tabasecretnige mime Yageyame poto cidi me mene ätecijame. ⁴⁵ Yepä, poto Israela biname cina biname tomi ne liba jepănisi, teepi ire patre eglemisi egä, ‘Cime biname bine bewadimige,’ piba Paulo me mene jeclanisi, teebine jicnecisi. ⁴⁶ Yepä, Paulo naabi Banaba wălu căo jejemăsi egä, ‘Miiji ge cine Acejiyame me mene niinăce weeme bau iicana, yepă ingle weene jigiyeniye peei mene ne, apu egä weene ibibi lica gemi iyeteta ireclota täapume, peei name pi cine weebibine ibmalininago, nuuja gawe biname bime bau me niclenige. ⁴⁷ Cine apu jewenego, ingle Yageyame cibibine ituge jaji egä,

‘Cane weebibine apaclyera pana icitenine nuuja gawe biname bime täapume,

toraca ireclota gaabe iyeta gawecewe biname bine awabame.’”

⁴⁸ Siige, nuuja gawe biname liba peei mene jitecijisi, teepi gege ge, Yageyame me mene ewepyerăjisi. Laati bine Acejiyame ituge jăjăcra toraca ireclota lui ngălu căo păpăname, teepi Yeesu ne jitrungisi.

⁴⁹ Bucurage biname lui cina Antiyoka cewe mameta icrajige, mime Yageyame me mene itecijemige. ⁵⁰ Yepä, poto Israela biname cina cewe modamoda biname bine ngenecu alongecame jewenemisi, cuta piiyepu poto dogwe magebi

bine ngenecu alonecame jenenemisi, lui cina Acejiyame ne yaawejanusu. Pui Israela biname piba gije abacitinisi Paulo Banaba naabibine mäpu cabu acitame, siige teeme gawe cabu ca ääyecräjisi. ⁵¹Pui neeneni ätyepäneji biname cina teeme ernge cabu ca secre äglubejäsi. Teepi singi pepu mule ca awabame egä biname bime ätrunga cäco mule name pi teepi cewe ne sebmäläsi. Teepi puma cita ca Ikoniya cewe me aaclige. ⁵²Siige, Paulo me mene name pi Antiyoka ätrunga biname cina mage gege cama icrajige, piyepu Aceji Seemo me kokre ten cama ge.

Ikoniya Cewe je

14 Peei yepä mule te äbitige Ikoniya cewe je. Paulo naabi Banaba aaclige Israela biname bime abasecretna mete cabu me, puga mene jejananemäsi kokre cama. Siige, bucurage Israela biname piyepu nuuja gawe biname piba Yeesu ne jitrungisi. ²Yepä, poto Israela biname lui cina singi lica ge Yeesu ne ätrungame, teepi poto nuuja gawe biname bine ngenecu alonecame jenenemisi, niiya mene ca teeme ngene atwanena jetatrongtemisi ätrunga biname bime bau ca. ³Yoo, Paulo naabi Banaba puga aanajige lecaleca padare cama. Teepi mene wälu cäco jejananemäsi Yageyame poto cidi me. Tabe te kokre äcärige teebibine citaca mule bine wawename. Tabe pepu jenenige awabame egä teeme mene lui toraca ge, egä Acejiyame owecu gyene biname bime täapume cuta singi teebibine ätityerame. ⁴Ikoniya cewe biname cina äplini: poto cina singi Israela modamoda biname bime täapume; poto cina singi pui neeneni ätyepäneji biname bime täapume.

⁵Puma cita ca poto Israela biname piyepu poto nuuja gawe biname teeme modamoda biname cama mene jitanisi

ätyepäneji biname bine niiya wawename piyepu kula ca budre me äbyecrame. ⁶Paulo naabi Banaba peei poto cidi me liba umle äbitäsi, teepi uucräsi Lukaniya gawe cabu me, luga ge neeneni cewe ngii Lustra piyepu Derbe cuta piyepu poto matimati cewe. ⁷Teepi puga Miiji Mene biname bine jejananemäsi.

Lustra Cewe piyepu Derbe Cewe je

⁸Puga ge Lustra cewe je yepä biname lui teeme ernge niyaniya ge. Tabe pepu aplimläneji ge, äblicäco otnetneja. ⁹Taba adnatäneji ge, Paulo me mene jitecijige. Paulo teebine opo ewatnige egä tabe teeme mene jitrungenige, siige peei ätrunga name pi tabe miiji ge miiji me äbita. Paulo piba teebine conocäco ire jetwige, ¹⁰babo tage ca jejige, “Abujängti, mäame ernge ca conocäco naaclajutege!” Peei rooriye te wata abujängtige, siige otnetnäjige. ¹¹Biname cina jepänisi Paulo lui ne jenenige, teepi piba ala abayisi teeme Lukaniya gawe mene ca egä, “Cabucewe uuje cina ai gawecewe biname pana me bateplengtäsi, täinäsi mime bau me!” ¹²Teepi Banaba ne ngii ecärisi Jeeu piyepu Paulo ne ngii ecärisi Hermes, ingle Paulo te mene jiicige. Teepi apu jenenisi, ingle teepi jengemige egä cabu je piti nemi neeneni uuje Jeeu piyepu Hermes. ¹³Yoo, Jeeu me iiwäreja mete puga ge cewe wajwa je. Siige, Jeeu täapume iiwäreja biname te rooriye kau bine piyepu uli popo sewadige cewe grana gome me. Piba pui iiwäreja biname piyepu biname tomi cina singi kau aglime ätyepäneji biname bine iiwärejame, ingle teepi apu jengemige egä Paulo piyepu Banaba lui Jeeu piyepu Hermes naabi tegi.

¹⁴Banaba naabi Paulo biname bime mene liba äatecijige, teepi ngenecu mäpu name pi teeme cäbletäape iderecmäsi piyepu uuwamäsi biname

tomi cabu me, siige baborage tage ca mene jejemisi egä, ¹⁵“Biname, weene ngena jeweneniye? Cine ai gawe biname gegi, weene liiyepu! Cine age tegi Miiji Mene aitname, weebibine ai walya gwidape cabu ca atatröngärame Acejiyame bau me opire wawename, tabe lui toraca ireclota gyene. Peese nyene Acejiyame lui te cabucewe, gawecewe, piyepu malu bine jewenemuji iyeta teeme gwidape cama. ¹⁶Sasa cabu ca tabe biname bine ire ta jaacitanemuge teepi biname cina teeme singi gaabe cabu otnetnejame. ¹⁷Yepä, iyeta padare tabe teemämu conocäco taboclomtuge teeme miiji ätityera mule cabu. Tabe ngupe ne weeme bau me täätüepuge dume cabu ca, piyepu gije bine jaawenemuge kuu wawenecame teeme maramara äyi padare cabu kämäge ngalebora. Tabe pepu weebibine deedei icäraninuge weeme ngenecu ne gege wawename.” ¹⁸Paulo ai mene ca jiihemige biname bine lui cina singi teebibine kau ca iiwärejame, yepä plowa lica ge teebibine iibaname peei mule cabu ca.

¹⁹Piba seclige potö Israela biname cina Pisidiya gawe Aniyoka cewe cabu ca piyepu Ikoniya cewe cabu ca. Teepi biname bine giri jecitanemisi teeme singi wawename. Teepi Paulo ne kula ca jibyecrisi, piba teebine elädnisi pui babo cewe Lustra cabu ca. Teepi apu jengemige tabe budre ge. ²⁰Yepä, ätrunga biname cina liba seclige, Paulo ne jewaclomtisi, tabe piba arpinantige, acne-nutige pui cewe me. Siige, nuuja bimü Paulo naabi Banaba aaclige Derbe cewe me.

Paulo naabi Banaba Suriya Gawe Antiyoka Cewe me Acnenütäsi

²¹Paulo naabi Banaba Derbe cewe biname bine Miiji Mene jejananemäsi.

Puga bucurage biname teeme mene jitrungisi. Teepi piba acnenütäsi Lustra cewe me, puma cita ca Ikoniya cewe me, puma cita ca matikölä Antiyoka cewe me Pisidiya gawe cabu. ²²Iyeta peei cewe cabu teepi ätrunga biname bine ngenecu kokre ecäremäsi piyepu teebibine bäärmi jegednemäsi conocäco Yeesu bau ätrungame. Teepi biname bine ebiberäjemäsi egä, “Ai ireclota cabu mine iyeta bucurage mäpu cabu ca täsinago, ingwe ca piba Acejiyame me biname bine waadena cabu me cire yäbäcnepesi.” ²³Ätrunga ingwe yepäyepä cabu Paulo naabi Banaba biname bine jejäremäsi mope biname me äbitame ätrunga biname bine waadename. Iyeta cewe cabu teepi irecu ätumutanäsi piyepu deedei cäco aana-jige Acejiyame ne ngene apecname, piba pui cewe ätrunga biname bine mime Yageyame me ime cabu icranemäsi, teepi lui bau me teeme ngenecu ituge acita.

²⁴Pisidiya gawe liba jeläcnutäsi, teepi cääri atyaramtäsi Pampuliya gawe cabu me. ²⁵Teepi Miiji Mene Perga cewe cabu jejananemäsi, puma cita ca Ataliya cewe me aaclige. ²⁶Teepi puma cita ca poo gaabe abyemeräsi Antiyoka babo cewe otnime, luma ätrunga biname cina teebibine Acejiyame me miiji ire atwi cabu ituge acita peei kaakesea täöpume, page lui ne bii jimlitäsi.

²⁷Teepi liba Antiyoka babo cewe me atyaramtäsi, ätrunga biname bine tebasecretnemäsi, jejanemäsi iyeta Acejiyame te ten cabu ca lui itu jaawenemepi, piyepu tabe gaabe ne lipu itu jiiitnepi gawe maramara biname bime täöpume Yeesu ne ätrungame. ²⁸Siige, teepi leca padare cama Antiyoka ätrunga biname cama aanajige.

Babo Abasecretna Puga Ge Yerusalema je

15 Poto biname Yuudea ca seclige Antiyoka me, puga gije abacitinisi ätrunga biname bine walya abiberäjame egä, “Weene äblicäco weeme niya mule cabu ca äsi weene libalica acuta Israela biname bime cotre Moose lui sogäremuji, egä imäbägrä bime tääpe matikolä iirpeclame Acejiyame me cewecu acitame.” ²Siige, Paulo naabi Banaba pui Yuudea ca biname bime mene jisädemäsi, ten cama mage äciseräjininisi tääpe iirputa mule poto cidi me. Siige, teepi iyeta mene jitransisi Paulo Banaba naabibine piyepu poto nuuja Antiyoka ätrunga biname bine Yerusalema me ätyepame, puma ätyepäneji biname piyepu nuuja ätrunga mope biname cama mene atraname tääpe iirputa cotre poto cidi me egä lui biname cina miiji acatame.

³Siige, ätrunga biname piba teebibine jityepemisi Yerusalema me otnime. Teepi gaabe cabu eclige, Poenikiya piyepu Samariya gawe liba ääsuplangtisi, gaabegabe ätrunga biname bine jejemisi egä, “Gawe maramara biname cina Acejiyame bau me ituge atatrongära.” Ai mene te babo ngenecu gege me jewenemige iyeta ätrunga biname bine. ⁴Teepi liba atyarige Yerusalema me, ätyepäneji biname piyepu nuuja mope biname, piyepu iyeta ätrunga ingle biname cina teebibine jewacletnäjemisi. Teepi teebibine jeitnemisi iyeta Acejiyame te ten cabu ca ngena bine ituge wawena. ⁵Yepä, poto ätrunga biname lui Parisea sigu biname gemi, teepi jeclajutemige, jejemige egä, “Cuta nuuja gawe ätrunga biname miiji teeme tääpe matikolä iirpecla. Weene miiji teebibine jaji iyeta Moose me cotre mene wawename.”

⁶Ätyepäneji biname piyepu nuuja ätrunga mope biname cina piba abase-

cretnige mene atraname pui tääpe iirputa cotre poto cidi me. ⁷Lecarage padare teepi mene äciseräjininisi.

Peteru me Mene

Peei ingwe ca Peteru abujängtige, jejemige egä, “Cäme ätrunga binamewale, weene umle gemi egä ujarage Acejiyame te cebine weeme cabu ca nätränutuji Miji Mene Yeesu poto cidi me jajaname nuuja gawe biname bine teepi ätecijame piyepu ätrunga-me. ⁸Acejiyame lui iyeta biname bime ngene atwanna umle gyene. Tabe Aceji Seemo ne jityepuji cuta nuuja gawe biname bime bau me, tabe teebine mime bau me lipu itu tityepuji. Tabe pepu jewabuji egä, cuta nuuja gawe biname miji gemi teeme bau otnime. ⁹Tabu nuuja mara lica jewenemuji cime tääpume piyepu teeme tääpume. Tabe cuta teeme ngenecu cabu ca niiya mule iyeblengemuji teeme ätrunga name pi. ¹⁰Yoo siige, weene page ngenome singi gemi Acejiyame ne apicetnärame? Lui ätrunga biname Israela biname lica gemi, teeme palace cabu weene cotre bine icranemeye, lui bine mine piyepu mime kaake-saare äblicäco ge wawena. ¹¹Pepu gone! Mine jäätrungusi egä pui lui Yeesu Keriso me owecu piyepu miijirage äti-tyera miji pi mine niiyaniya mule cabu ca läsecrärinago, teepi liyepu, lica cotre wawena name pi.”

¹²Siige, teepi iyeta bojäcu piba icrajige Banaba Paulo naabibime mene ätecijame, teepi liba mene jeitnemäsi iyeta ciitaca mule piyepu kokre mule gwidape poto cidi me, Acejiyame lui bine ten cabu ca itu jewenemuji nuuja gawe biname bime tääpume.

Yakobu me Mene

¹³Teeme mene liba siige, Yakobu piba abujängtige mene me egä, “Cäme ätrunga binamewale, cäme mene näteci-

jeye! ¹⁴ Simona-Peteru bii nijinige, Acejiyame teeme owecu niinäce lipu jew-abemuji pui biname bine lui Israela biname lica gemi, teeme poto bine liba sewademuji teeme biname me äbitame.

¹⁵ Ai Simona-Peteru me mene ibibi gyene Acejiyame me sasa mename biname bime mene cama, ingle Oogäräneji Mene cabu pisi nyene egä,

¹⁶ ‘Yageyame te Daawida me ingle ne mete ca etonärige, jiicige egä:

Ingwe ca cane liba cire tacnepene, cane piba Daawida me atramäneji mete cire yaawejängtepene;

poto pui sasa pargi cama cääri cire yaarangepene;

kokrerage me cire jaawenepene.

¹⁷ Piba iyeta nuuja biname cäme bau cire saaclepi, iyeta lui Israela biname lica gemi,

cane lui bine ituge äjäcra cäme biname me äbitame.

¹⁸ Apu jiičenige Yageyame te, lui ujarage biname bine umle jwenemuji ai poto cidi me.”

¹⁹ Siige, Yakobu piba jejemige ätrunga biname bine egä, “Cäme ngene atwanena apu egä mine miiji lica ngenecu mäpu ceera pui biname bine lui Israela biname lica gemi, lui cina Acejiyame bau tatatrongärininisi. ²⁰ Yepä, mine miiji mene oogära teeme bau teebibine jajime egä: Gone deedei yäärwäjimuye lui cude ge, ingle iiwäräneji ge uuje bine; piyepu gone cibi yäärngäjimuye lui teeme mäju cabu uudi yaanajuge; piyepu gone uudi yäänäjuye; cuta piyepu sargi mule gone wawena. ²¹ Siige, teepi miiji ai cotre bine wawena, ingle naace popi bucurage kämäge ngalebora biname cina Moose me Cotre bine yaacnemusi iyeta Israela biname bime abasecretna mete cabu iyeta Sabade bimu, cuta piyepu Moose me Cotre mene jajanäneji ge iyeta cewe cabu ta.”

Teepi Nuuja Gawe Ätrunga Biname bime bau Mene Jityepemisi

²² Siige, pui ätyepäneji biname piyepu nuuja ätrunga mope biname cina iyeta ätrunga ingle biname cama mene jitranisi poto biname bine äjäcrame teeme cabu ca, teebibine ätyepame Antiyoka cewe me Paulo naabi Banaba cama otnime. Teepi neeneni biname bine jaajisi: yepä lui Yuuda, lui ne yaainusi Barsaba ca, cuta nuuja lui Siila. Pui neeneni cina lui modamoda ätrunga biname gegi. ²³ Teepi apu leta ne yoogärisi, ten cama jityepisi egä:

“Ätrunga biname lui Israela biname lica gemi, lui cina icrajenige Antiyoka babo cewe cabu, piyepu Suriya, Kilikiya gawe cabu je, cine weebibine sebore jiweninago.

Cine weeme biname gemi, ätyepäneji biname piyepu nuuja mope biname.

²⁴ Cine mene nitacijinige egä cime poto biname weeme bau me itu saaclepi, lui cina teeme kokre mene ca weebibine ngenecu mäpu itu icäripesi. Yepä, teepi cime bau ca lica mene jääpänepesi peei ne wawename.

²⁵ Yoo, cine pui name pi yepä gome tabasecretninago. Cine yepä ngene atwanena cama mename biname bine jaajisi weeme bau ätyepame. Teepi Banaba naabi Paulo cama aaclenige, lui cime ngenecurage biname gegi, ²⁶ lui cina mäpu ireclota jepänanujäsi mime Yageyame Yeesu Keriso me kaakesea name pi. ²⁷ Yoo, cine Yuuda naabi Siila jäätyepenisi weeme bau me. Teepi weeme opo gaabe pa jiicepäsi cine lui mene ne yoogärenago. ²⁸ Cine Aceji Seemo cama mene jitranisi nuuja mäpu cotre lica weebibine ceerame, yepä ai taatu cotre egä: ²⁹ Gone deedei yäärwäjimuye lui iiwäräneji ge uuje bine; gone uudi yäänäjuye; gone

cibu yäärngäjimuye lui teeme mäju cabu uudi yaanajuge; piyepu sargi mule gone jaawenuye. Siige, weene miiji pagege lenaja, weene liba ai cotre bine cängena jaawenemuye.

Mene peese. Äto.”

³⁰Yerusalemä ätrunga biname puma cita ca Yuuda Siila naabibine pui mene cama jäätyepisi Antiyoka me. Puga teepi iyeta ätrunga biname bine jebasecret-nemäsi, teebibine pui oogäräneji mene ecäremäsi. ³¹Antiyoka ätrunga biname pui mene liba ecne-misi, teepi mage gegege, ingle naace popi peei mene te teeme ngene atwanena plowa me jewenemige.

³²Yuuda naabi Siila lui Acejiyame me tagepogogo mene iicema biname gegi, teepi leca padare cama ten cama mene jiiicemäsi teebibine kokre piyepu miiji ngenecu ceerame. ³³Teepi poto bimu ten cama liba aanajige, piba Antiyoka ätrunga biname cina teebibine aawec-nistisi poode cama. Teepi teeme bau me acenutäsi lui cina teebibine ituge ätyepa. ³⁴Yepä, Siila ngene jotwanige puma lenajame Antiyoka cewe cabu je.

³⁵Paulo naabi Banaba poto maybe cama aanajige Antiyoka je. Teepi piyepu poto nuuja ätrunga biname teta cama mene jejananemisi piyepu biname bine ebiberäjemisi Yageyame Yeesu poto cidi me.

Paulo naabi Banaba Maramara me Äbitäsi

³⁶Poto maybe ingwe ca Paulo jige Banaba ne egä, “Mine biiri, lac-nenutago, mime ätrunga biname bine yäängräremago iyeta cewe cabu ta, mine luma mene tejanemumago mime Yageyame Yeesu poto cidi me. Mine miiji umle äbita teepi page lipu icra-jenige.” ³⁷Siige, Banaba singi Yoane, teeme nuuja ngii Mareko, ten cama ot-nime. ³⁸Yepä, Paulo ngene jotwanige egä miiji lica gyene teebine acana, in-

gle pui niinäce otni cabu Yoane-Mareko lica ten cama enajuji teeme kaake-sea ngälu gaabe oomlaname, yepä tabe atatrongtuji, teebibine aabmaluji Pam-puliya gawe cabu je. ³⁹Paulo naabi Banaba mene äciseräjäsi, siige maramara me äbitäsi. Banaba Mareko cama poo gaabe Kupro curä me ädige. ⁴⁰Paulo Siila ne jejige, siige ten cama abyemäriige. Antiyoka ätrunga biname teebibine mime Yageyame me ime cabu acitisi teebibine ire atwime. ⁴¹Paulo doro ta ädige, Suriya piyepu Kilikiya gawe cabu ta otnige, ätrunga ingle bine kokre me jewenemige.

Timoti te Paulo naabi Siila cama Otnetnäjige

16 Paulo puma cita ca ädige Derbe piba Lustra cewe me. Puga ge Lustra cewe cabu yepä ätrunga biname ngii Timoti. Teeme mage cuta ätrunga magebi gwene, piyepu Israela cabu ca gwene, yepä teeme babe lui Griik biname gyene. ²Iyeta ätrunga biname Lustra piyepu Ikoniya cewe cabu miiji taatu mene jiiicusi Timoti poto cidi me. ³Paulo singi ge Timoti ten cama ot-nime, tabe peei name pi Timoti me tääpe ne matikolä jiiirputige Acejiyame me cewecu acitame. Tabe peei ne jewenige, ingle iyeta Israela biname lui cina icra-jinige pui cewe maramara cabu, teepi umle ge egä Timoti me babe lui Griik biname gyene. ⁴Teepi liba otnänisi cewe gaabegabe ta, Paulo naabi Siila ätrunga biname bine ecäremäsi pui cotre lui poto cidi me ätyepäneji biname piyepu ätrunga mope biname cina Yerusalemä je itu jaatranepesi. Teepi biname bine jeejemäsi pui cotre bine ätrungame. ⁵Yoo, ätrunga ingle cina peei ätityera name pi ätrunga kokre äbitinisi, piyepu iyeta bimu cerämu poto biname sebäcnisi peei ingle yepäyepä ngalebora me.

Trooasi Cewe je Paulo Wama Ogrige

⁶Teepi Pirugiya piiyepu Galatiya gawe cabu ta aaclige, inge naace popi Aceji Seemo teebibine lica jäätyepige Asiya Probins ngalebora Miiji Mene puma iicemame. ⁷Teepi liba atyaramtäsi Musiya gawemutre, Bituniya Probins liga abacitäsi, Yeesu me Seemo te gaabe äbäclige teeme otni täapume. ⁸Peei name pi teepi gaabe ta aaclige Musiya gawe cabu, ngälu malu cewe Trooasi ne joomläsi. ⁹Peei ciie cabu Paulo wama ogrige, lui wama cabu yepä Makedoniya gawe biname ne jepänige. Tabe jeclajutige, teebine itinärige egä, “Tädi Makedoniya gawe cabu me cibibine ätityerame!” ¹⁰Paulo liba peei wama ogrige, cine^{††} piba taatu amacetrnäjinago poo gaabe otnime Makedoniya me, inge naace popi cine mene jitransi egä Acejiyame pui wama cabu nijinige Miiji Mene puma iicemame.

Pilipi Cewe je: Ludiya te Ätrungayame me Äbitige

¹¹Cine Trooasi ne sebmalisi, poo gaabe conocäco naclige Samotrake curä cabu me, puma cita ca nuuja bimu naclige, ärpınago malu ligi cewe Neapoli me. ¹²Cine puma cita ca doro ta naclige Pilipi cewe me. Yoo, Makedoniya Probins me pui cube cabu Pilipi cewe lui niinäce gaabe cewe gyene. Pilipi cudecewe gyene Rooma cabu ca, yepä Rooma biname cina itu jewenujisi peei cewe ne, piiyepu cewe mopeyame cina lui Rooma ca taacluji. Siige, cine nesae bimu cama Pilipi cewe cabu ninajige. ¹³Sabade bimu cine cewe cabu ca naclige baduge ligi me. Cine apu ningenininige egä Israela biname bime irecu ätumuta puupu pisi nyene puma. Cine puga adnatäri-

nago, mene abaitninago magebi cama lui cina babasecretnige baduge ligi me irecu ätumutame. ¹⁴Teeme yepä lui te cibibine nitecijeninige Ludiya tage. Tabe Tiyatira cewe magebi gwene, lui aletname yaawademuge mage daremu cama ciriyäciriya ududi cäbletääpe bine. Ai magebi te Acejiyame ne yaawejanuge Israela biname bime mule ca. Yageyame te teebine ngene atwana tocärige Paulo me mene ätecijame piiyepu ätrunga-me. ¹⁵Tabe piiyepu teeme mete biname cina niie ca äciseja liba ecatisi Yeesu me ngii cabu, tabe piba cibibine nisoglicninige egä, “Naclege cime mete cabu lenajame, weene liba ngene jotwa-naniniye egä cane lui Yageyame ne toraca jäätrungune.” Siige, cine teeme singi ne becatisi, teeme mete me naclige.

Pilipi je Paulo naabi Siila Krokeciie Mete cabu Aanajige

¹⁶Yepä bimu cine pui irecu ätumuta puupu me liba naclige, cine kaake-sea täapume aletnäneji ngulebägrä cama opopa oyisi, lui me cabu niia cable puga ge. Peei cable te teebine mene iicemame jwaawenuge ciige gwidape poto cidi me. Teeme yageyame cina bucurage rarekaake jääpänemusi teeme pui mule cabu ca. ¹⁷Siige, pui ngulebägrä te Paulo cama cibibine ingwe nicwenige, ala abayige egä, “Age tema biname lui cina Caburage Acejiyame me kaakesea jaawenusi! Teepi mene jicenemisi niyaniya mule cabu ca äsecerera poto cidi me!” ¹⁸Tabe bucurage bimu pepu mule tewenäjumi, ngälu Paulo babo ngenecu mäpu äbitige teeme poto cidi me. Tabe atatröngtige, niia cable ne jejige egä, “Yeesu Keriso me ngii cabu cane meebine naajenine egä tasati ai ngulebägrä cabu ca!” Siige, niia cable te peerage padare cabu asatige.

^{††}16:10 cine: Luuka puma Paulo cama abasutige.

¹⁹Ngulebägrä me yageyame cina liba umle äbitinini egä teeme rarekaake päpäna gaabe lui sabe bäbitige, teepi Paulo Siila naabibine joomlisi, ääläd-nisi neeneni cewe mope biname bime bau me cole puupu cabu me. ²⁰Teepi liba teebibine aacanisi pui neeneni cewe mope biname bime cabu me, jaajisi egä, “Ai biname lui Israela biname gegi. Teepi niiya bii jewenäsi mime cewe cabu. ²¹Teepi biname bine mule ebiberäjemäsi lui cotre gemi mime täapume. Mine lui Rooma biname gemi, mine teeme mule äblicäco acata piyepu wawena.” ²²Biname tomi cabu teebibine claabe cama joomlisi, piba cewe mope biname cina teeme cubu biname bine jejemisi Paulo Siila naabibime cäbletääpe äderecame, teebibine adnaname. ²³Teepi Paulo Siila naabibine oräre jaadna-nisi, piba krokeciye mete awamuta biname ne jejisi teebibine cängena ireme. ²⁴Awamuta biname peei mene liba itecijige, tabe teebibine aacanige mete cole puupu me, borabora uli cabu ernge äasinglantige, siige jätätäyige.

Paulo naabi Siila Krokeciye Mete cabu ca Asatäsi

²⁵Ciye duusa mameta Paulo naabi Siila irecu ätumutäsi piyepu uupera etangäsi Acejiyame bau me. Nuuja krokeciye mete biname cina jätäecijsi teebibine. ²⁶Piba taatu babo ocneja te krokeciye mete me kula caage bine jekocnäjemige. Puirage padare cabu iyeta grana cina iitnetnäjinisi, piyepu ayana seea cina gawe me itrametnemige iyeta krokeciye mete biname cabu ca. ²⁷Awamuta biname te ute cabu ca arpinantige. Tabe liba jepänemige mete grana bine iitnemäneji, tabe apu jengenige egä krokeciye mete biname iyeta buucratnige. Siige, tabe teeme cubu turikä ne isatige teemämu aglime, in-

gle naace popi peei krokeciye mete biname cina liba uucratna, piba teebine pa yaaglepesi. ²⁸Yepä, Paulo babo tage ca jejige, “Gone laglute maane! Cine iyeta age tema!”

²⁹Puma cita ca pui awamuta biname te ngale täapume ala abayige, puupu cabu me wata abacitige, tääpe aloneca cama kokorare ääpednutige Paulo Siila naabibime ernge gome. ³⁰Tabe piba teebibine taasatige, äätenglige egä, “Babo biname, cane miiji ngena ne wawena cäme niiya mule cabu ca asatame?”

³¹Teepi jewecnistäsi egä, “Jitrungi Yageyame Yeesu ne, piba niiya cabu ca pa asatepi, maane piyepu määme mete biname cama.” ³²Teepi piba Yageyame poto cidi me mene jejanemäsi teebine piyepu iyeta biname bine lui teeme mete cabu puga ge. ³³Pui padare ciye cabu, krokeciye mete awamuta biname te Paulo Siila naabibine nuuja puupu cabu me aacanige teeme adnana dupe äcisejame. Siige, Paulo naabi Siila pui awamuta biname piyepu iyeta teeme mete biname bine niye ca jicisäjemäsi Yeesu me ngii cabu. ³⁴Puma cita ca tabe Paulo Siila naabibine aacanige teeme mete cabu me, teebibine deedei ääcäridge loolome. Tabe teeme mete biname cama mage gege ge, ingle teepi pui ciye cabu Acejiyame ne jitrungisi. Siige, deedei kaake poto ca Paulo naabi Siila cääri abacitäsi krokeciye mete bora me.

³⁵Nuuja krokerage pui neeneni cewe mope biname cina teeme cubu biname bine jityepemäsi krokeciye mete awamuta biname bau me mene cama egä, “Peei neeneni biname bine aasatepi!”

³⁶Puma cita ca awamuta biname te Paulo ne jejige egä, “Cewe mope biname cina mene tityepäsi cäme bau me maane Siila cama asatame. Weene miiji asateye, siige poode cama laaclege.”

³⁷Yepä, Paulo pui cubu biname bine jejemige egä, “Birice cibibine nuuja ni-

iya cabu lica nipänumesi, yepä atrana cäco cibibine sobe cabu mage nidnanumesi, ngänu gyene cine Rooma ngii cama biname gegi. Teepi miiji cibibine cängena ire atwi iyeta nuuja Rooma ngii cama biname bine liiyepu, yepä teepi cibibine nisinglantumesi krokeciye mete bora me. Nää, page teepi singi cibibine ogä ätyepame? Eewe, äblicäco! Cewe mope biname cina miiji teepirage te otni cibibine asatame.”

³⁸ Siige, cubu biname cina Paulo me mene jeitnisi cewe mope biname bime bau me. Teepi liba äätecijige egä Paulo naabi Siila lui Rooma ngii cama biname gegi, teepi wälu ge, ingle naace gyene teeme cotre pisi nyene egä Rooma ngii cama biname ne atrana cäco gone niiya jaawenuye. ³⁹ Teepi peei name pi Paulo Siila naabi bau me aalige poode mene jajime. Teepi piba teebibine aasatäsi krokeciye mete cabu ca, teebibine äätemlisi cewe ne gomalame. ⁴⁰ Siige, Paulo naabi Siila krokeciye mete cabu ca piba asatäsi, aalige Ludiya me mete me. Puga teepi ätrunga biname bine edäremäsi, mene jejemäsi cängena ätrungame Yeesu ne, siige cewe ne ebmaläsi.

Tesalonika Cewe je

17 Paulo naabi Siila neeneni cewe Amapipoli piyepu Apoloniya tääsuplingtäsi, aalige Tesalonika cewe me, luga ge Israela biname bime abasecretna mete. ² Paulo ädige pui abasecretna mete cabu me, ingle teeme mule pepu ge. Puga nesae Sabade bimü cabu tabe biname cama mene äciseräjige Oogäräneji Mene cabu ca. ³ Tabe pui mene teebibine ebiberäjemige, piyepu pui cabu ca eboclomtige egä Keriso te miiji mäpu padare piyepu budre päpäna, piba budre cabu ca arpinenta. Paulo jejemige egä, “Ai Yeesu cane lui potu

cidi me jjenininine, tabe peese nyene Keriso, biname bime niiya cabu ca äsecrerayame.” ⁴ Poto pui biname cina Paulo me mene jecatäsi piyepu Paulo naabi Siila cama abasutinini. Bucurage Griik biname lui cina Acejiyame bau irecu lätumutinini piyepu bucuratione mope magebi teepi cuta Paulo me mene jecatäsi.

⁵ Yepä poto Israela biname cina ire patre jeglisi, ingle bucuratione biname Paulo bau me otninisi. Teepi jebasecretnemisi poto kaakesea umle cäco niiya biname bine gaabe gome ca, tomi jewenisi. Teepi cewe biname bine giri jecitemisi, piba Yasona me mete me claabe cama eclige, ebäcnisi. Teepi singi Paulo Siila naabibine oomlaname, biname tomi cabu me acaname, ⁶ yepä lica jääpäni teebibine. Teepi piba Yasona piyepu poto nuuja ätrunga biname bine oomleji ewademisi babo cewe mope biname bime bau me, piyepu babo tage ca jicemisi egä, “Peei biname Paulo naabi Siila, lui cina mage niiya mule jaawenemepäsi iyeta poto ta, teepi mime cewe me taaclumi. ⁷ Siige, Yasona te teebibine ire jaatwenige teeme mete cabu. Teepi iyeta cina Rooma Mopeyame me cotre bine jetropengäjenemisi, jicememisi egä kirece mope biname pisi nyene, teeme ngii Yeesu sine.” ⁸ Siige, biname tomi piyepu cewe mope biname ai mene liba itecijemige, teepi ngenecu niiya me äbitinini. ⁹ Siige, cewe mope biname cina asata rarekaake bine etomlecmisi Yasona piyepu ten cama lui biname teeme bau ca, piba teebibine jityepemisi.

Berea Cewe je

¹⁰ Ciiye te liba tuumlige, piba taatu Tesalonika cewe ätrunga biname cina Paulo Siila naabibine jäätyepisi Berea cewe me claabeclabe biname wälu name pi. Teepi liba atyaramtäsi Berea cewe me, Israela biname bime abasecretna

mete me aaclige. ¹¹Berea cewe cabu lui Israela biname teepi lica Tesalonika cewe cabu Israela biname pana ätecija cäco ge. Teepi babo singi Paulo me mene ätecijame, piyepu iyeta bimu teepi Acejiyame me Oogäräneji Mene labiberäjininusi umle äbitame egä Paulo me mene liba toraca ge. ¹²Teeme bucurage cina teeme mene jitrungi-si, cuta piyepu bucurage dogwe Griik magebi piyepu bucurage Griik rooriye. ¹³Yepä, Tesalonika cewe cabu lui Israela biname, teepi liba itecijemige egä Paulo Acejiyame me mene jicemuge Berea cewe cabu je, teepi piyeme eclige, puga biname bine ngenecu jelonecmisi piyepu tomi cabu lui biname bine claabe me jewenemisi Paulo täápume. ¹⁴Siige, Berea cewe ätrunga biname cina Paulo ne wata jityepisi malu me, yepä Siila naabi Timoti Berea je aanajige. ¹⁵Lui ätrunga biname cina Paulo ne malu me jewecitisi, teepi ten cama poo gaabe eclige ngälu Atena babo cewe me atyarige. Puma cita ca teepi Berea me täcnäriige Paulo me mene cama egä Siila naabi Timoti miiji wata teeme bau otnime.

Atena Babo Cewe je

¹⁶Paulo liba jaawagriige Siila Timoti naabibine Atena cewe cabu je, tabe ngenecu mäpu äbitige, liba jepänemige ime ca wawenäneji uuje, biname cina lui bine yaawejanusu piyepu yiwäräjemusi. Tabe ngenecu mäpu gyene, inge pui gwidape lui bucurage ge Atena cewe ngalebora je. ¹⁷Tabe mene läciseräjuge Israela biname cama piyepu nuuja gawe biname cama lui cina Acejiyame ne yaawejanusu, tabe liba Israela biname bime abasecretna mete cabu. Cuta piyepu iyeta bimu gaabegabe tabe eei biname cama mene läciseräjuge cewe cole puupu cabu, lui cina piyeme yaacluge. ¹⁸Poto abiberäja biname lui cina Epikuro sigu cabu piyepu poto lui cina

Stowika sigu cabu, teepi Paulo cama mene äciseräjininisi. Poto cina jicisi egä, “Ai biname te ngena buduma mene singi iicaname?”

Yepä, nuuja cina jicisi egä, “Teeme mene lui nuuja gawe biname bime uuje poto cidi me.” Teepi naace name pi pepu jicemisi, inge Paulo lui Yeesu poto cidi me jicige, cuta piyepu teeme budre cabu ca alotnenta poto cidi me. ¹⁹Teepi puma cita ca Paulo ne ecanisi Atena cewe modamoda biname bime abasecretna cabu me Areo podo cabu me. Puga teepi Paulo ne jejisi egä, “Cine singi umle me ai kirece abiberäja maane lui jicenenemenite. ²⁰Poto mäáme mene cine lui nitecijinige, mara opo gemi cime täápume. Cine singi umle me teeme aboclomta lipu ge.” ²¹Yoo, iyeta Atena cewe biname piyepu ten cama lui catecewe biname, teepi singi iyeta padare mene iicaname piyepu ätecijame ciitaca kirece ngene atwanena poto cidi me.

Paulo me Mene Cewe Modamoda Biname bime Abasecretna cabu

²²Paulo jeclajutige cewe modamoda biname bime abasecretna cabu, teebibine jejemige egä, “Atena cewe biname, cane jepänemine egä weeme uuje iiwäreja mule nesae lica gemi. ²³Cane liba totnumene weeme cewe cabu piyepu weeme uuje iiwäreja puupu bine sengräräjemumene, cane yepä iiwäreja dade tepänumene apu oogäräneji mene cama egä, MINE LUI BABO BINAME POTO CIDI ME CAMUGE UMLE ÄBITA, TEEME TÄÄPUME AI DADE. Yoo, weene lui ne yiwäräjuyeyepä lui poto cidi me weene camu gemi umle äbita, cane page umle jiwenininine. ²⁴Acejiyame lui te gawecewe ne tewenuji iyeta teeme gwidape cama, tabe peese nyene Yageyame cabucewe piyepu gawecewe täápume. Tabe lica yaanajuge uuje iiwäreja mete cabu, biname cina lui ne

yaarangusi. ²⁵Cuta piyepu tabe nuuja singi lica ge gwidape täápume biname cina lui teeme ime ca yääcärusi, inge tabe peese nyene lui te iyeta biname bine yääcäremuge teeme ireclota, piyepu buuwemope, piyepu iyeta nuuja gwidape. ²⁶Tabe yepä biname cabu ca iyeta tääpe maramara biname bine jew-enemuji, siige eplidnärujisi iyeta gawe maramara cabu lenajame. Camuge biname bine wawena, tabe ngene ca egluji lui padare piyepu lui gawe cabu teepi cirege lenaja. ²⁷Tabe apu jewenuji naace täápume iyeta biname cina teebine ärngime piyepu teeme bau me aweten-tame, teepi piba pama teebine päpä-name. Yepä, toraca gyene egä Acejiyame cudecewe lica gyene mime yepäyepä cabu ca, ²⁸yepä biname te lipu jiiçuji egä:

‘Mine teeme kokre cabu ninajininige, otnetnäjininago, piyepu ireclota jepäninisi.’

Yoo, poto weeme oogära biname cina ai poto cidi me jiiçujsi egä,

‘Cuta mine teeme bägrä gemi.’

²⁹Yoo, inge naace popi mine Acejiyame me bägrä gemi, mine miiji lica gemi apu angi egä tabe lui gol, silba, coo kula ca wawenäneji uuje pana ge, lui bine biname cina yootonutemusi, cän-gena jäämyeremusi. ³⁰Yoo, lui padare cabu biname cina umle cäco Acejiyame poto cidi me, tabe piba teeme niyaniya mule bine lica yaacnemuge, yepä page tabe iyeta biname bine iyeta poto ta je-jananemige teeme niija mule cabu ca atatröngärame, ³¹ingle naace popi tabe bimu ne ngene ca itu egluji, lui cabu tabe iyeta gawecewe biname bine cirege conocäco atrana. Tabe peei täápume teeme biname ne ituge jaji, cuta peei biname ne itu eboclomäjuji iyeta biname bime täápume, tabe liba teebine budre cabu ca erpinantuji.”

³²Siige, teepi liba Paulo me mene itecijemige biname budre cabu ca arpinenta poto cidi me, poto cina teebine jitudanisi, yepä poto cina teebine jejisi egä, “Cine singi cääri ätecijame ai poto cidi me nuuja padare cabu.” ³³Siige, puma cita ca Paulo peei abasecretna ne sebmalige. ³⁴Poto biname cina ten cama abasanininisi, teeme mene jitrungisi. Teeme yepä, ngii Diyonisius, lui peei modamoda biname bime abasecretna cabu ca, cuta nuuja lui magebi gwene, teeme ngii Damari, cuta piti nemi cerämu poto biname.

Korinito Babo Cewe je

18 Peei ingwe ca Paulo Atena cewe ne sebmalige, ädige Korinito babo cewe me. ²Puga tabe jepänige yepä Israela biname ngii Akwila, lui me ärngi gawe Pontus ge. Tabe Rooma babo cewe Italiya gawe cabu ca piba taatu tädige coga ngii Prisila cama, inge Rooma Mopeyame Klaudiyus mene itu jiiçeppi iyeta Israela biname cina Rooma babo cewe ne gomalame. Yoo, Paulo teebibine äädäriige, ³siige ten cama enajanige, kaakesea ten cama jew-enemige, inge naace popi Paulo teeme rarekaake jääpänuge yepä kaakesea cabu ca Akwila naabi Prisila lui kaakesea jaawenäsi. Teepi kokre cäbletääpe bine yaaterutäjemusi watawata mete wawena täápume. ⁴Iyeta Sabade bimu gaabegabe, Paulo ädige Israela biname bime abasecretna mete me, puga mene iciseräjemige. Tabe singi ge Israela piyepu Griik biname cina teeme mene acatame.

⁵Siila naabi Timoti Makedoniya gawe cabu ca liba taacliche, tatyaramtäsi Korinito cewe me, Paulo pui rarekaake täápume kaakesea ne sebmalige, piba iyeta padare Miiji Mene jaajananemuge, Israela biname bine cängena yaabiberäjemuge egä Yeesu peese nyene Keriso,

teepi lui ne jewagrijenisi otnime teebibine niiya cabu ca äsecrerame. ⁶Israela biname cina liba teeme mene lica jecatisi piyepu teebine jelwisi, tabe teeme cäbletääpe bine jiglubäjemige, piba teebibine kokre mene ca jejemige egä, “Weene Acejiyame bau ca liba cudecewe läbitininuye, peei lui weeme niiya birige. Weene liba căme mene täöpume ätecija căco läbitaninuye, peei lui căme ingle lica ge! Page cabu ca cane ädenine nuuja gawe biname bime bau me.” ⁷Siige, tabe pui abasecretna mete ne ebmalige, ädige nuuja mete cabu lenajame, lui peei abasecretna mete wajwa jage. Pui mete yageyame, ngii Titiyu-Yuustus, tabe Israela biname lica ge, yepä nuuja gawe biname, lui te Acejiyame ne yaawejanuge. ⁸Yepä Israela biname ngii Krispo, lui pui abasecretna mete mope biname ge, tabe piyepu iyeta teeme ingle biname cina Yageyame ne jitrungisi. Cuta piyepu bucurage nuuja Korinito cewe biname lui cina Miiji Mene itecijemige puga, teepi jitrungisi, piba niye ca äciseja ne ecatisi Yeesu me ngii cabu.

⁹Nuuja ciye Yageyame te Paulo ne wama ca jejige egä, “Wälu gone läbitute, yepä mene jicemepi! Gloose te gone noomluge, ¹⁰ingle cane maane cama gäne. Nuuja biname te äblicăco ge meebine niiya wawena, ingle naace gyene bucurage biname ai cewe cabu lui căme biname gemi.” ¹¹Peei mene name pi Paulo puga enajige yepä kămăge cebo cama, biname bine yaabiberăjemuge Acejiyame me mene poto cidi me.

¹²Rooma Babo Mope Biname te liba biname ngii Galiyo ne mopeyame me jewenige Griik biname bime Akaya gawe täöpume, Israela biname cina piba Paulo ne gigri joomlisi, ecanisi teebine atrana puupu me. ¹³Teepi jejisi egä, “Ai biname singi biname bine atrongărume Acejiyame ne awejena mara

mule ca, lui mule te Rooma cotre ne jaatropangtuge.”

¹⁴Paulo mene me liga äbitige, Mopeyame Galiyo te piba Israela biname bine jejemige egä, “Ai biname te liga babo niiya mule ne jaaweneji, coo Rooma biname bime cotre liga jaatropangteji, cane piba weene Israela biname bine cāngena jitecijinejine, ¹⁵yepä ai gwidape lui weeme papa abaja mene gemi, weeme mule, weeme ngii, piyepu weeme cotre poto cidi me. Peei name pi weene weemămu jeweneye atraname. Cane singi lica gäne atraname pepu mule poto cidi me!” ¹⁶Tabe puma cita ca teebibine siiyblengemige atrana puupu cabu ca. ¹⁷Siige, teepi iyeta piba Israela biname ngii Sostene ne joomlisi. Tabe lui kirece mopeyame ge pui Israela biname bime abasecretna mete täöpume. Teepi teebine eglisi atrana puupu opo gaabe je, yepä Mopeyame Galiyo tabe nuuja singi lica ge teebibine iibaname.

Paulo Babo Antiyoka Cewe me Acnenutige

¹⁸Peei ingwe poto ca Paulo Korinito cewe cabu enajanige bucurage bimu ätrunga biname cama, teebibine piba sebmalemige, Akwila naabi Prisila cama ädige poo gaabe Suriya gawe me. Puga Kenekrea malu cewe je, teepi liba camuge babo poo cabu me acetnera, Paulo teeme edingăli jeclanemige, ingle naace popi Israela biname bime mule apu ge egä biname te padare yaacituge, lui cabu tabe mage ngene jotwananuge Acejiyame poto cidi me. Tabe edingăli lica älăcnuta ngălu peei padare te lapiruge, siige piba edingăli jaaclanimuge piyepu gwidape Acejiyame ne yiwărăjuge. ¹⁹Yoo siige, teepi liba atyarige Epeso cewe me, tabe Israela biname bime abasecretna mete me abacitige, mene äciserăjige Israela biname

cama. ²⁰ Biname cina teebine tesoglicisi tabe leca padare ten cama lenajame, yepä tabe singi lica ge. ²¹ Pätä tabe liba sebmalemige, jejemige teebibine egä, “Liba Acejiyame singi gyene, cane cire tacnepene weeme bau me.” Siige, tabe Akwila naabi Prisila puga taabmalige, poo gaabe Epeso cewe ca abyemäriige.

²² Tabe liba atyaramtige Kesarea malu cewe me, tabe doro ta ädige Yerusalema me, ätrunga biname bine jewablemige, piba ädige Antiyoka cewe me. ²³ Tabe pototo bimu enajige Antiyoka cewe je, piba abyemäriige, otnige Galatiya piyepu Pirugiya gawe cabu ta, puga iyeta ätrunga biname bine ngene atwana kokre jewenemige.

Apolo te Ädige Epeso piiyepu Korinito Cewe me

²⁴ Yepä Israela biname, teeme ngii Apolo, lui aplimläneji ge Aleksandriya cewe je Aikupito gawe cabu, tabe tädige Epeso cewe me. Tabe lui mopemuli biname ge piyepu babo umle ge Acejiyame me Oogäräneji Mene pototo cidi me. ²⁵ Tabe ituge abiberäja mime Yageyame me gaabe pototo cidi me. Tabe mene jiiçuge drämä cama, piyepu biname bine conocäco ebiberäjemige Yeesu pototo cidi me. Yepä gwidape, tabe umle Yoane me niye ca äciseja mule taatu; tabe nuuja umle lica ge egä biname cina äciseja yaacatusi Yeesu Keriso me ngii cabu. ²⁶ Yoo, Apolo gije abacitige mene wälu cäco iicemame Israela biname bime abasecretna mete cabu Epeso je. Prisila naabi Akwila liba äätecijige teeme mene, teepi piba teebine teeme mete me ecanäsi, teebine cängena pajecurage ebiberäjäsi Acejiyame me gaabe pototo cidi me. ²⁷ Yoo, Apolo liba singi ge Griik biname bime Akaya gawe cabu otnime, Epeso ätrunga biname cina teebine itityärisi.

Teepi teeme Griik ätrunga binamewale bime bau me mene yoogärisi egä teepi Apolo ne awacletnäjame. Siige, Apolo liba Griik biname bime gawe cabu atyaramtige, tabe babo ätityeräja biname ge teeme täapume, lui cina Acejiyame me owecu piyepu ätityera ca Yeesu ne ituge ätrunga. ²⁸ Tabe kokre mene ca Israela biname bine epremalemige sobe cabu. Tabe eboclomtige Yeesu ne Oogäräneji Mene cabu ca egä tabe peese nyene Keriso, lui ne Israela biname cina jaawagrijsi teebibine niya cabu ca äsecrera me.

Paulo Epeso Cewe je

19 Apolo liba Korinito cewe cabu enajige, Paulo doro gaabe ädige Pirugiya probins cabu ta, ngälu atyaramtige Epeso cewe cabu me. Tabe puga jepänemige pototo ätrunga biname bine, ² itemlemige egä, “Nää, Aceji Seemo weeme bau itu labacitanepi, weene lui padare cabu niinäce liba jäätrungepeye?”

Teepi jejisi egä, “Cine nuuja umle lica gemi Aceji Seemo pototo cidi me.”

³ Puma cita ca Paulo teebibine itemlemige egä, “Weene ngena ätrunga ne piba yaacatepeye, weene liba niye ca äciseja ne yaacatepeye?”

Teepi jejisi egä, “Pui niye ca äciseja biname Yoane, cine teeme mene yaacatepesi.”

⁴ Paulo piba jejemige egä, “Yoane me äciseja eei bime tääpu myene, lui cina teeme niya mule cabu ca latatrongärinusi Acejiyame bau me. Tabe Israela biname bine jaajemuge ätrungame teeme bau me lui te teeme ingwe ca tädenige. Peei lui Yeesu sine.”

⁵ Epeso ätrunga biname cina liba peei mene itecijemige, teepi niye ca äciseja ne ecatisi Yageyame Yeesu me ngii cabu. ⁶ Siige, Paulo liba ime aacitanige teeme papa cabu, piba Aceji Seemo

te abacitanige teeme yepäyepä trupa cabu. Teepi teeme umle cäco mene ca jiiicemisi, cuta piiyepu Acejiyame me tagepogogo mene jiiicemisi. ⁷Teepi iyeta pama twelb rooriye ge.

⁸Nesae mabye ngalebora Paulo Israela biname bime abasecre-tna mete me labacitanuge, mene wälu cäco jiiicemuge biname cama, piiyepu teebibine mene yäaciseräjemuge, inge tabe singi teebibine umle wawename Acejiyame te lipu biname bine yaawademuge. ⁹Yepä, poto cina ätecija cäco ge. Teepi singi lica ge ätrungame, piiyepu niya mene jiiicemusi abasecretna cabu je mime Yageyame me gaabe poto cidi me. Paulo peei name pi teebibine ebmalemige, siige ätrunga biname bine ewademige ten cama. Puma cita ca iyeta bimu gaabegabe tabe läduge biname ngii Turanus me abiberäja mete cabu, puga biname cama mene labaitnuge. ¹⁰Tabe peei ne jaawenuge neeneni kämäge cama. Peei name pi iyeta biname lui cina yaacrajuge Asiya probins ngalebora, Israela biname piiyepu nuuja gawe cabu ca lui biname iyeta, teepi yäatecijemuge mene Yageyame poto cidi me.

Sekewa me Imäbägrä

¹¹Acejiyame te mararage ciitaca mule bine jaawenemuge Paulo me ime ca. ¹²Nuuja taje biname cina Paulo me cäbletääpe pläsu bine yaawademusi, lui bine ituge ätäya teeme mope cabu coo ibi cabu, siige pita biname bime cabu me jaarpetnemusi. Piba teeme pita cina teeme bau ca läyebloguge, piiyepu niya cable cina teeme trupa cabu ca läsuge. ¹³Yoo, poto Israela biname lui cina waatne-tnäjinusi niyaniya cable bine äyecrejame biname bime trupa cabu ca, teepi läbitininusi Yageyame Yeesu me ngii jajime peei mule wawename. Teepi jejemisi niya cable bine egä, “Cine

weebibine jijenininago Yeesu me ngii cabu, lui ne Paulo jeitnäjenige, weene äyeblogineye!” ¹⁴Yoo, puga ge seben naniganewale lui cina peei mule ne jaawenusi. Teepi yepä Israela iiwäreja babo biname Sekewa me bägrä gemi.

¹⁵Teepi liba niya cable cama biname ne Yeesu me ngii cabu pepu mene jejisi, tabe niya cable te teebibine jejemige egä, “Cane umle gäne Yeesu, piiyepu cane umle gäne Paulo poto cidi me, yepä weene baa laati bemi?”

¹⁶Lui biname niya cable cama ge, tabe girigale cama ädige pui seben naniganewale cabu me, teebibine iyecräjemige. Teepi iyeta teeme mete cabu ca uucratnige dupe cama, teeme cäbletääpe mage äsupleceji ge. ¹⁷Israela biname piiyepu Griik biname Epeso cewe ngalebora, teepi liba itecijemige peei poto cidi me, iyeta mage wälu ge, siige Yageyame Yeesu me ngii te babo äbitige teeme tääpume. ¹⁸Bucurage ätrunga biname cina totninisi Paulo naabibime bau me, sobe cabu teepi teeme piiseba mule aitnäjinisi. ¹⁹Bucurage lui cina piiseba tääpume labiberäjininusi teepi teeme oogäräneji mene piiseba mule poto cidi me sewademisi, sobe cabu juubuderäjemisi. Teepi elenglecäjemisi pui peba bime daremu iyeta, ngälu fifti tausen silba rarekaake bine joomlemisi. ²⁰Pepu kokre mule ca Yageyame me mene te babo äbitige iyeta poto ta, cuta piiyepu cerämu kokre me äbitige.

Claabeclabe Biname Epeso je

²¹Ai mule cina liba täbitimesi, Paulo ingwe ca piba ngene jotwanige Griik biname bime gawe Makedoniya piiyepu Akaya cabu me otnime, puma cita ca piba Yerusalema me otni. Tabe jiiicige egä, “Peei padare ingwe ca cane miiji Rooma babo cewe ne päpäname.” ²²Tabe jäätyepige Makedoniya gawe me neeneni teeme ätiytyera biname Timoti

Erasto naabibine, yepä tabe cerämu enajige Asiya probins cabu.

²³Yoo, puga ge Epeso cewe cabu pui padare mäpurage mule Yageyame me gaabe poto cidi me. ²⁴Yepä biname puga ge teeme ngii Demetriyus lui te silba ca cegecege gwidape bine jaawenemuge. Tabe silba iiwäreja mete cegecege bine jaawenemuge teeme uuje magebi täápume, ngii Artemi. Demetriyus pi-iyepu teeme kaakesea biname cina bucurage rarekaake jääpänemusi peei mete cegecege wawena cabu ca. ²⁵Yoo, Demetriyus tesoglecemige teeme kaakesea biname bine piyepu poto nuuja biname lui cina yepä pana kaakesea jaawenusi, teebibine jejemige egä, “Binamewale, weene umle gemi egä mine ai kaakesea name pi dogweyame gemi. ²⁶Page weene jepäneniye, jitecijiye ai biname Paulo te ngena jewenenige. Tabe jiićenemige egä, ‘Ime ca wawenäneji uuje lui toraca lica gemi.’ Bucurage biname cina peei mene bii jitrungisi mime cewe Epeso je piyepu Asiya probins iyeta poto ta. ²⁷Pama mime kaakesea te niya ngii pagege päpäna Paulo me mene name pi, cuta piyepu pama niya pa tädepi mime uuje magebi Artemi bau me. Biname cina pama ngene pa jäätrimalemepe teeme iiwäreja mete poto cidi me. Puma cita ca Artemi, lui täápume iyeta Asiya biname piyepu biname cina iyeta gawecewe cabu ta yiiwärajusi, teeme babo ngii pama pa lapesarepi.”

²⁸Biname cina liba Demetriyus me mene itecijemige, teepi claabe me äbitininisi, babo tage ca jiićemisi egä, “Baborage gwene mime Epeso biname bime uuje magebi Artemi!” ²⁹Biname cina teeme guugla itecijemige Epeso cewe iyeta poto ta. Tomi cabu lui biname cina neeneni Makedoniya biname bine claabe cama joomli-si, teeme ngii Gayus naabi Aristakus, lui cina Paulo cama totnumäsi. Teepi teebibine wata aacan-

isi Epeso cewe babo abasecretna puupu me. ³⁰Paulo singi otnime abasecretna biname bime opo gaabe me, yepä ätrunga biname cina teebine jiićibisi. ³¹Cuta piyepu poto Epeso cewe modamoda ngii biname, lui cina singi gemi Paulo täápume, teepi mene jiićyepisi teeme bau me egä, “Gone lädute peei claabe biname bime opo gaabe!” ³²Peei padare biname cina abasecretna puupu cabu mage guugla ecisi, yepä bucurage pui biname cina nuuja umle lica gemi teepi ngena täápume babasecretnige. Poto singi gemi yepä gwidape täápume; nuuja cina singi nuuja gwidape täápume. ³³Poto biname cina apu jengemige egä yepä Israela biname ngii Aleksanda name pi peei tomi bäbitininisi, ingle naace gyene Israela biname cina teebine jewenisi ninäce gaabe otnime. Puma cita ca Aleksanda te singi gyene biname bine ime ca bojä wawename. Tabe liga gije abacitige mene me egä peei guugla lui teeme ingle lica ge, ³⁴biname cina teebine opo ewatinisi egä tabe lui Israela biname ge, piba lecaleca padare cabu teepi gigri jiićanisi babo tage ca egä, “Baborage gwene mime Epeso cewe biname bime uuje magebi Artemi!” Teepi peei yepä mene jiićanisi mage leca padare ngalebora.

³⁵Ingwe ca yepä cewe mope biname te pui biname tomi ne bojä jewenige. Tabe biname bine walya mene jejemige egä, “Epeso ceweyame, iyeta biname umle gemi egä Epeso lui ire atwi cewe gyene Artemi me iiwäreja mete täápume pi-iyepu pui cudege kula täápume, lui te sitramuji dume cabu ca. ³⁶Nuuja biname te äblicäco aina ai poto cidi me. Pipu pi weene miiji bojä agi, cängena ngene atwana cama inajipi. ³⁷Weene ai neeneni biname bine aima bii taacaniye, yepä teepi nuuja gwidape lica ero ca isatäsi iiwäreja mete cabu ca, pi-iyepu lica niya mene jiićemäsi mime

uuje magebi poto cidi me. ³⁸Demetriyus piyepu ten cama lui kaakesea biname cina liba singi gemi mene aitname nuuja biname poto cidi me, atrana bimu piti nemi piyepu cuta ablaweja biname. Teepi miiji puma teemeteme pa latrapnesi. ³⁹Yepä, weene liba cerämu nuuja gwidape tääpume singi, weene miiji cewe ngii biname bime abasecretna cabu peei iicana. ⁴⁰Page ai guugla mule te lui bäbitige, mäpu gyene mime tääpume, ingle Rooma biname cina pama mibibine pa niyitnipesi ai mule poto cidi me. Mime nuuja ingle lica gyene ai guugla tääpume. Mine äblicäco teebibine miiji ingle ceera ai mule poto cidi me.” ⁴¹Yoo, teeme mene liba siige, tabe biname bine jityepäjemige.

Paulo Ädige Makedoniya piyepu Akaya Gawe cabu me

20 Siige, Epeso cewe biname liba bojä icrajige, Paulo piba ätrunga biname bine tebasecretnemige, mene jejemige teeme ngene atwana kokre wawename, siige yewo jewenemige. Puma cita ca tabe sebmalemige teebibine, poo gaabe ädige Makedoniya gawe me. ²Tabe pui gawe cabu ta otnige, bucurage mene jejananemige ätrunga biname bine kokre ceerame. Puma cita ca tabe ädige Akaya gawe cabu me, ³puga enajige nesae mabye cama. Tabe liga abyemerame äbitige poo gaabe Suriya gawe cabu otnime, piba umle äbitige egä poto Israela biname cina mene jitransenisi teebine gaabe cabu aglime, peei name pi tabe tacnenutige Makedoniya gawe cabu me, piba puma cita ca otni Suriya me. ⁴Yoo, ätrunga biname ngii Sopata, lui Purus me bägrä ge Berea cewe cabu ca, tabe Paulo ne jewecitige. Cuta puga ge ten cama Aristakus naabi Sekundu, lui Tesalonika cewe bi-

name, piyepu Gayus lui Derbeyame, piyepu Tukikus naabi Tropimus, lui Asiya probins cabu ca, cuta piyepu Timoti. ⁵Teepi iyeta niinäce eclige, cibibine niwagrijinisi Trooasi cewe je. ⁶Israela biname bime Uutneca cäco Buluduu Trii kaake poto ca, cine poo gaabe naclige Pilipi cewe cabu ca. Siige, faib bimu ingwe ca cine ten cama abasecretninago Trooasi cewe cabu. Cine puga Trooasi je seven bimu ninajininige.

Paulo Trooasi Ätrunga Biname bine Ceräcerägäabu Edäremige

⁷Sabade mämeteca me cine tabasecretninago deedei matikolä gigri äbitame. Paulo biname bine mene jejemige ngälu ciye duusa, ingle naace popi nuuja kroke tabe singi teebibine abmaläcemame. ⁸Cine lui caburage puupu cabu tabasecretninago, bucurage lampa cina puma ayenininisi. ⁹Yepä mamye rooriye, teeme ngii Yuutikus adnatäneji enajige mete traapi uli cabu. Paulo liba mene camu jicemige, Yuutikus ute me jiciranige, ngälu tabe toraca ute te jewenige, siige pui caburage puupu cabu ca puma cita ca sitramige gawe me. Biname cina liba teebine ecatisi, piba jepänisi egä tabe budre ge. ¹⁰Yepä, Paulo äinige gawe me, budre biname papa cabu ätwitige, teebine jejecletnäjige. Tabe biname bine jejemige egä, “Ngenecu mäpu gone. Tabe ireclota gyene!” ¹¹Siige, Paulo piba jegelige, pui caburage puupu cabu me cääri abacitige, puma buluduu ne itrecige, biname cama erwäjige. Tabe piba cääri mene abaitnige lecarage padare cabu ngälu bimu te tacitige, piba abyemäriige. ¹²Teepi jewecitisi pui mamye rooriye ne ireclota cama teeme mete me, siige babo ngenecu miiji äbitininisi.

Paulo Trooasi Cewe ca Ädige Miletu Cewe me

¹³ Cine babo poo cabu me niinäce acetnärinago, abyemärinago Asos cewe me, Paulo luma singi ge poo cabu me acenutame. Tabe cibibine itu niiji pepu gaabe wawename, ingle tabe singi ge doru ta otnime Asos cewe me. ¹⁴ Tabe liba cibibine opopa niwenininige Asos cewe je, cine teebine ecenutisi, piba naclige Mitulene curä me. ¹⁵ Cine puma cita ca naclige, nuuja bimu Kiyosa curä mameta me atyarinago, cuta nuuja bimu Samo curä me atyarinago, piba cuta nuuja bimu cabu atyarinago Miletu malu cewe me. ¹⁶ Paulo mene itu titranumi Epeso cewe ne äsuplengtame, ingle naace popi tabe singi lica padare te apirame Asiya probins ngalebora, yepä tabe singi ge Yerusalema ne wata oomlaname Pentikos bimu täöpume, liba ibibi ge poo me uuwama.

Paulo Yewo Mene Jejemige Epeso Ätrunga Ingle Mope Biname bine

¹⁷ Miletu cewe ca Paulo mene jityepige Epeso me, ätrunga ingle mope biname bine jajime ten cama opopa ayime Miletu je. ¹⁸ Teepe liba atyarige, tabe teebibine jejemige egä, “Yoo, weene umle gemi egä iyeta padare cane liba weene cama itu nanajepi, pui niinäce bimu cabu ca cane itu latyaramtepene Asiya probins cabu, ngälu cane probins ne saabmalepene, ¹⁹ cämämu awepyeräja cäco piyepu ele cama, cane Yageyame me kaakesea jaawenune mäpu padare cabu, lui bine jääpänemune Israela biname bime cabu ca, teeme ämugetna mule name pi. ²⁰ Weene umle gemi egä cane durau äbita lica weebibine mene jajanename lui weeme miji täöpume birige, cane liba mene jijananipe piyepu weebibine ibiberäjipene biname sobe cabu

cuta piyepu weeme maramara mete cabu ta. ²¹ Israela biname piyepu nuuja gawe biname bine cane kokre cama bäärmii jaagednemepene teeme niija mule cabu ca Acejiyame bau me atrongärame piyepu mime Yageyame Yeesu ne ätrungame. ²² Siige, page cane Yerusalema me ädenine, ingle Aceji Seemo nätyepenige cebine. Cane umle lica ngena pa läbitepi puma cäme täöpume. ²³ Cane pui taatu umle gäne egä iyeta cewe cabu ta Aceji Seemo cebine itu najananumi egä krokeciye mete piyepu poto mäpu cina puma nawagrijenisi. ²⁴ Yepä, cane ngene jotwanenine egä cäme ireclota lui babo gwidape lica gyene, cane liba taatu epirenine pui kaakesea ne Yageyame Yeesu lui itu näcäruji wawename. Peei kaakesea lui Miji Mene iicaname Acejiyame me owecu piyepu singi poto cidi me.

²⁵ Yoo, cane iyeta weeme bau waatnetnäjepene, biname bine mene jaajanemepene Acejiyame te lipu biname bine yaawademuge. Siige, page cane umle gäne egä weeme nuuja te lica cääri pa näpänepi cebine. ²⁶ Cane peei name pi page ai bimu cabu jijenininine weebibine egä weeme yepä te Acejiyame bau ca liba lapesaruge, peei lui cäme ingle lica ge, ²⁷ ingle naace popi cane lica durau läbitune weebibine mene jajanename, yepä cängena jijinune iyeta Acejiyame lui singi gyene wawename. ²⁸ Weene cängena ire atwip-eye weeme ireclota poto cidi me, cuta piyepu pui biname bime ireclota cängena ire jetwemepeye Aceji Seemo te lui bine weeme bau me itu yaawademepi weene ire atwime. Yoo, maamoi ire atwi biname pana, weene ätrunga ingle biname bine cängena ewademep-eye, ingle naace popi Acejiyame teebibine itu jaaletne-mepi teeme bägrä Yeesu me uudi piyepu budre ca. ²⁹ Cane umle gäne egä cäme otni ingwe gaabe ca, ni-

iyaniya biname cina weeme bau me pa twaatnipesi, girigale drego pana teepi niiya pa jaawenemepesi poto biname bine weeme tomi cabu. ³⁰Yoo, padare cire tädepi, poto biname cina weeme tomi cabu ca piba walya mene cire jiicemepesi poto ätrunga biname bine teeme bau me äyebile-ngame. ³¹Peei name pi ire! Cuta piyepu ngene napecnepeye cane lipu ciye bimu ele mäcu cama iyeta weebibine ibiberäjpene nesae kämäge cama.

³²Yoo, page cane weebibine icraninine Acejiyame me ime cabu. Pisi nyene weene cama Miiji Mene Acejiyame me owecu piyepu singi poto cidi me, lui mene ibibi gyene weeme ngene atwana kokre wawename piyepu weebibine teeme miiji cabu acraname. Peei miiji lui pisi nyene iyeta Acejiyame me biname bime täápume. ³³Yoo, weene miiji căme mule ingwe äcwime. Cane singi lica ituge äbita nuuja biname bime silba coo gol rarekaake, piyepu cäbletääpe täápume. ³⁴Weene weemämu umle gemi cane lipu rarekaake kaakesea căme ime ca itu jaawenepene iyeta gwidape päpäname, cane piyepu lui biname cane cama cime täápume. ³⁵Iyeta căme mule ca cane weebibine ibiberäjininune egä lui biname pisi nyene kokre căco, mine miiji pepu kokre kaakesea cama teebine ätityerame. Mine miiji ngene jwaatwa-naninago lui mene Yageyame Yeesu teemämu itu jejuji egä, ‘Lui biname te gwidape yääcäruge, teeme gege baborage gyene peei me gege cabu ca lui te saacatuge.’”

³⁶Paulo me mene siige liba, teepi iyeta kokorare ipednemisi, Acejiyame bau me irecu ätumutini. ³⁷Teepi iyeta ele engenetne-mige teebine liba yewo täápume jejecletnäjisi, jetcenisi. ³⁸Teepi

mage owecu jewenisi, inge tabe bii jjemige egä, “Weene ingwe ca opo lica pa näpänepeye.” Pipu pi teepi Paulo ne en-glecitisi babo poo cabu me.

Paulo Yerusalema me Ädige

21 Cine ätrunga biname bine yewo jewenemisi Miletu je, piba tee-bibine ebmalemisi. Cine babo poo gaabe malu ne conocäco yuurisi, Kosa curä je atyarinago. Nuuja bimu cine Roos curä ne joomlisi. Puma cita ca malu cewe Patara me naclige. ²Puga cine jepänisi yepä babo poo ne lui te Poenikiya gawe me ädenige. Cine peei babo poo cabu me acetnärinago, malu cabu naclige. ³Poto bimu ingwe ca cine Kupro curä ne jepänisi, yepä poo te malu gaabe ta ädige Suriya gawe me. Turo malu cewe je cine ärpetnäjinago, pui padare täápume poo biname cina liba gwidape bine irpetnä-jemisi. ⁴Cine poto ätrunga biname puga jepänemisi, seben bimu ten cama ninajininige poo trämä. Aceji Seemo me umle cabu teepi Paulo ne jejisi egä, “Gone lädute Yerusalema me!” ⁵Yepä, cime padare ten cama liba apirige, piba cine gaabe cabu abyemärinago. Iyeta ätrunga biname teeme coga bägrä cina cine cama äsige cewe cabu ca malu me. Cine iyeta kokorare koriyo cabu ipednemisi, irecu ätumutinago. ⁶Puma cita ca cine yewo äbitinago, siige babo poo cabu cääri acetnärinago, cuta teepi äcnärige cewe me.

⁷Cine Turo ca poo gaabe naclige Petolemaisä cewe me. Puga cine ätrunga biname bine seboore jewenemisi, piyepu yepä bimu ten cama ninajininige. ⁸Nu-uja bimu cine teebibine sebmalemisi, Kesarea cewe me atyarinago. Puga ge yepä biname ngii Pilipo lui te Miiji Mene jiicemuge. Cine teeme bau naclige teeme mete cabu lenajame. Tabu lui

yepä ge pui seben^{††} cabu ca Yerusalema ätrunga biname lui bine jejäcremu-jisi ätyepäneji biname bine ätityerame. ⁹Teeme puga ge fooa ngulebägrä lui cina Acejiyame me tagepogogo mene jicemusi. ¹⁰Cine puga liba poto bimu cama ninajininige, piba yepä mename biname te tatyaramtige Yuudea gawe cabu ca, teeme ngii Agabu. ¹¹Tabecime bau me tädige, Paulo me baagi ecatige, peei ca teeme ernge ime ätäyige, piba nijinige egä, “Aceji Seemo te apu jicenige: Ai baagi yageyame ne Israela biname cina Yerusalema je apu pana pa jätäyepesi, siige pa yaacitepesi nuuja gawe biname bime ime cabu.” ¹²Ai mene liba nitecijininige, cine piiyepu puga lui biname, cine iyeta Paulo ne ele cama jejananisi egä, “Gone otni Yerusalema me!” ¹³Yepä, tabe mene niwecnistinige egä, “Weene ngena jeweneniye? Ele ingeni-tninige, cebine ngenecu mäpu me naweniye! Cane amacetnäjäneji gäne lica ätäya taatu me, yepä cuta budre äbitame Yerusalema je Yageyame Yeesu täöpume.”

¹⁴Cine liba äblicäco ge teebine mara ngene atwanena ceera, piba mene ebmalisi, jicisi egä, “Mime Yageyame me singi pa läbitepi.”

¹⁵Cine poto bimu ninajininige Kesarea cewe je, piba cime gwidape emacetnäjemisi dorota otni Yerusalema me, siige abyemärinago. ¹⁶Poto Kesarea ätrunga biname cina cine cama eclige, cibibine niwadininisi mete me, cine luma pa ninajipi. Pui mete yageyame ngii Manasona, tabe Kupro curä cabu ca ge, lecarage padare ätrunga cama yaanajepi.

Paulo te Ätrunga Mope Biname Jakobu ne Edäriige

¹⁷Cine liba atyarinago Yerusalema me, ätrunga biname cina cibibine niwacletnäjininisi gege cama. ¹⁸Nuuja bimu Paulo cibibine niwecitinige, Jakobu ne edärisi. Iyeta modamoda ätrunga biname cine cama puga ge. ¹⁹Paulo teebibine sebore jewenemige, iyeta cängena jeitnäjemige Acejiyame te ngena bine ituge waweneca teeme Paulo me kaakesea cabu ca nuuja gawe biname bime täöpume. ²⁰Teeme mene liba itecijemige, teepi iyeta cina Acejiyame ne ewepyeräjisi, puma cita ca Paulo ne jicisi egä, “Cime biname, maane jepänenite lija tausen Israela biname cina Yeesu ne ituge ätrunga, piiyepu teepi iyeta mime Israela biname bime cotre bine cängena jaawenemusi. ²¹Teepi idre ituge ätecija mäame poto cidi me egä, iyeta Israela biname lui cina yaacrajuge nuuja biname bime gawe maramara cabu, maane teebibine yaabiberäjimute Moose me cotre mule gomalame, piiyepu jaajanemute teeme imäbägrä bime matikolä täöpe lica iirputame Acejiyame me cewecu acatame, coo piiyepu teebibine jaajanemute Israela biname bime mule lica waweneme. ²²Yoo, teepi pama pa yäatecijemepi egä maane age säte cewe je. Mine ngena ne pa jaawenepesi piba? ²³Yoo, maane miiji apu wawena cine lipu naajenisi! Piti nämi cine cama fooa biname, lui cina Acejiyame ne mene ituge jaji mime Israela biname bime mule ibibi, egä poto mabye ngalebora teepi singi gwidape wawena Acejiyame täöpume. Siige pui padare cabu teepi edingäli äswi cäco yaacrajuge. ²⁴Maane ten cama ädepi, gigri Acejiyame ne cibi ca yiwäräjepeye teepi teeme mene ibi waweneme, siige kälyä

^{††}21:8 pui seben: Pui seben biname bime ngii täöpume ire Apostolo 6:1-6.

äbitame. Maane te peei cibi bine teeme täápume jeketnemepi! Siige, iiwäreja ingwe gaabe ca teepi piba miiji gämi teeme edingäli äswime. Yoo, maane liba apu jewenenite, piba iyeta biname cina pa jääpänesepi egä toraca lica gyene teepi lui mene ituge ätecija mäáme poto cidi me, yepä teepi umle pa läbitipesi egä maane Moose me Cotre Mene cabu naanajuge. ²⁵Yepä, lui biname Israela cabu ca lica gemi, lui cina Yeesu ne jäätrungusi, cine teeme poto cidi me ituge atrana, piyepu mene teeme bau me itu jäätyepesepi teeme umle me egä: Gone deedei yäärwäjemuye lui cude ge, ingle uuje täápume iiwäräjeji gemi, piyepu gone cibi yäärngäjemuye lui bime mäju cabu uudi yaanajuge, piyepu uudi gone yäänäjuye, cuta piyepu sargi mule gone jaawenimuye. Siige.”

²⁶Yoo, puma cita ca nuuja bimu Paulo pui fooma biname bine ewademige, ten cama Acejiyame ne yiiwärajisi kälyä äbitame. PEEI liba siige, Paulo piba Acejiyame me iiwäreja mete gomerage me ädige. Tabe puga mene jejemige lui bimu cabu pui fooma biname bime kälyä wawena padare pagege apira, piyepu jejemige egä tabe pui bimu cabu pagege cibi bine aletna teeme yepäyepä iiwäreja mule bine apirame.

Teepi Paulo ne Joomlisi Iiwäreja Mete cabu

²⁷Seben bimu ingwe ca teeme kälyä äbita padare te liba mameta ge apira, poto Israela biname lui Asiya Probins cabu ca ge, teepi Paulo ne jepänisi Acejiyame me iiwäreja mete cabu je. Teepi biname bine giri jicranemisi, siige Paulo ne joomlisi, ²⁸babo tage ca jicemisi egä, “Israela biname, nitivityärin-eye! Agesa biname lui te iyeta poto ta waatnetnäjuge, biname bine yaabiberäjemuge Israela biname bine äciseräjame, piyepu Moose me cotre bine, cuta pi-

iyepu ai iiwäreja mete ne. Cuta piyepu page tabe poto Griik biname bine iiwäreja mete caale bora me sewademige, siige pepu pi niiya bii jewenige ai cud-ege puupu ne!” ²⁹Yoo, teepi apu jicisi, ingle naace popi teepi yepä Epeso cewe biname ne, ngii Tropimus, Paulo cama jepänisi Yerusalema cewe ngaleb-ora, piyepu teepi apu jengemige egä Paulo teebine ecanige iiwäreja mete caale bora me. ³⁰Siige, babo cewe iyeta poto ta biname cina buduma äbitinisi, yepä gome uuwametnige iiwäreja mete caale bora me. Teepi Paulo ne joomlisi, piba elädnisi pui puupu cabu ca. Piba taatu iiwäreja mete caale grana bine ermemisi, ingle teepi singi lica uudi wawename pui puupu ne. ³¹Claabe biname bime tomi cina liga Paulo ne budre me jewenisi, piba cubu biname lui Rooma cewe cabu ca, teeme mope biname te itecijige egä iyeta Yerusalema ngaleb-ora teepi cubu jiiiceni. ³²Piba taatu peei cubu mope biname te poto cubu modamoda biname piyepu poto cubu biname bine sewademige, wata eclige pui tomi cabu me. Biname cina liba cubu mopeyame jepänisi teeme cubu biname cama, teepi ebmalisi Paulo ne aglime. ³³Cubu mope biname te piba Paulo bau me ädige, joomlige, mene jejemige teebine ätäyame neeneneni ayana sea ca. Puma cita ca tabe biname bine itemlemige egä, “Laasi nyene ai biname; tabe ngena bii jewenige?” ³⁴Poto biname yepä mene jiiicisi; nuuja cina mara mene jiiicisi. Mene maramara name pi, cubu mopeyame äblicäco cängena umle äbita ngena bii bäbitige. Tabe peei name pi teeme biname bine jejemige Paulo ne acaname teeme cubu biname bime kokre mete cabu me. ³⁵Paulo cama cubu biname cina mete bäbleta ne liba joomlisi, teepi piba teebine cabu ta ecanisi, ingle puga ge poto mage drowäyame biname. ³⁶Teepi iyeta teebine ingwe icwisi, ala

cama jiiçisi egä, “Egleye teebine budre me!”

Paulo Teeme poto cidi me Mene Jejemige

³⁷ Paulo cama lui cubu biname cina teeme kokre mete me mameta liba äbäcna, Paulo piba mene jejige cubu mopeyame ne egä, “Nää, cane mene naajene?”

Puma cita ca mopeyame te itemlige, “Baa, maane Griik mene umle gäte?”
³⁸ Maane piba pui Aikupitoyame lica gäte, lui te ai padare niinäce gaabe je giçe itu labacitepi Rooma gabmani cama cubu iicaname. Tabe lui fooma tausen girigale biname bine cubu turikä cama ewademige daapo taatu cewe cabu me.”

³⁹ Paulo jejige egä, “Eewe lica, cane Israela biname gäne, aplimlujine Taasu cewe je Kilikiya gawe cabu. Cane ngii biname gäne pui babo cewe Taasu cabu je. Owecu, cane singi gäne mene jajime biname bine.”

⁴⁰ Piba cubu mopeyame teebine mene me padare ecäriçe. Puma cita ca Paulo mete bäbleta cabu jeclajutige, teeme ime ca biname bine bojä jebenemige. Teepi liba bojä jegemige, Paulo teebibine jejemige Israela biname bime Heberu mene ca egä:

22 “Cäme babewale, cäme binamewale, cebine näteçijeye! Cane cämämu ai jiiçenine egä cäme mule niya lica gyene.”² Siige, biname cina liba iteciçjemige tabe Heberu mene ca teebibine jaji, teepi piba toraca bojä äbitininisi. Paulo piba jejemige egä,

³ “Cane Israela biname gäne, aplimlujine Taasu cewe je Kilikiya gawe cabu, yepä aima Yerusalema me tädujine abiberäja täापume. Cane Gamaliya me abiberäja bägrä gäne. Tabe cebine cängena nabiberäjuji mime kaake-saare bime cotre cabu, piyepu cane babo singi Acejiyame täापume, weene

page liiyepu.⁴ Cane cuta niya jaawenemune ngälu budre me biname bine, lui cina ai Gaabe cabu waatnininusi. Cane magebi piyepu rooriye bine ewademujine krokeciye mete cabu me.⁵ Iiwäreja mope biname piyepu iyeta mutre biname teepi ibibi gemi ire arbime egä cäme mene toraca gyene. Cane teeme bau ca peba bine jepänemujine Damaseko je lui Israela biname bime bau me waadename, naace täापume puma Keriso lui cina jäätrungusi, pui bine oomlemame. Cane piyeme ädujine teebibine oomläjecame, ayana sea cama Yerusalema me awecname mäpu daremu päpäname teeme mara ätrunga täापume.”

Paulo Jejemige Tabe Lipu Äbitige Ätrunga Biname me

⁶ “Yoo, cane liba gaabe cabu ädenujine, Damaseko cewe me mameta atyaramta, piba taatu bimu duusa padare cabu, babo apacyera te dume cabu ca tuungepmaluji cäme gome.⁷ Cane natramuji gawe me, siige tagepogogo te cebine najuji egä, ‘Saulo, Saulo! Maane ngenome cebine mäpu näcäranenite?’⁸ Cane itemlujine, ‘Babo biname, maane laasi näte?’ Tabe najuji egä, ‘Cane Yeesu Nasareta ceweyame gäne, maane lui ne mäpu näcäranenite.’⁹ Lui biname cane cama secluji, apacyera te jepänujisi, yepä teepi lica iteciçjemuji peei tagepogogo lui te mene cebine najanuji.¹⁰ Puma cita ca cane itemlujine egä, ‘Babo Biname, cane ngena jebenenine?’ Yageyame piba cebine najuji egä, ‘Arpinanti, ädi Damaseko cewe cabu me. Puma yepä biname te meebine iyeta gwidape pa naajepi Acejiyame lui ituge jaji maane te wawename.’¹¹ Pui babo apacyera name pi cane äblicäoge pui padare cabu gwidape päpäna. Cane cama lui biname cina cebine ime ca nacanujisi Damaseko cewe cabu me.

¹²Yoo, puga ge Damaseko cewe je yepä biname, teeme ngii Ananiya. Tabe mime cotre bine cängenarage jaawen-emuge. Tabe baborage ge Damaseko cewe Israela biname bime ngene atwadena cabu. ¹³Taba cäme bau me täduji, cäme gome jeclajutuji, najuji egä, 'Cäme biname Saulo, maane irecu ca jepäni!' Piba taatu cane miiji ge teebine päpäname. ¹⁴Taba najuji egä, 'Acejiyame lui bau me mime kaakesaare cina irecu lätumutanininsi, meebine ituge jaji teeme singi poto cidi me umle äbitame, teeme Conocäco Kaakesea Biname ne päpäname, piijepu teemeraage tagepogogo mene äteciijame. ¹⁵Maane peei name pi ire arbi biname me pa päbitepi teeme täapume iyeta biname bine jajime, maane ngena itu tepänumete piijepu näateciijumi. ¹⁶Siige, maane ngena täapume jewagrijenite? Arpinanti, niiye ca äciseja ne ecati teeme ngii cabu mäame niiya mule äyeblyngtame, maane liba Yageyame me ngii ne yaawewanute.'"

Acejiyame Paulo ne Jejige Nuuja Gawe Biname bime bau Otnime

¹⁷"Yoo, cane Yerusalema me acnenu-tujine, egäcäro iiwäreja mete cabu irecu ätumutujine, piba wama pana jepänujine Yageyame ne. ¹⁸Taba cebine najuji egä, 'Wata Yerusalema ne page seb-mali, ingle naace popi ama biname cina lica pa yaacatepesi mäame aitneja mene cäme poto cidi me.' ¹⁹Cane teebine jejujine, 'Yageyame, teepi umlerage gemi egä cane cime Israela biname bime abasecretna mete cabu ta waatnetnäjune, meebine lui cina näätrungusi, teebibine joomläjecmune, yaaglec-imune. ²⁰Piijepu, mäame miiji aitneja biname Setepano ne liba budre me jewenujisi, cane puga ge, "yoo" mene jajime teebine budre me acitame, teeme cubuyame bime cäbletääpe bine cane

ire jetwemujine.' ²¹Piba Yageyame cebine najuji egä, 'Äte, ädi, cane meebine cudecewe me pa näätyepene biname bime bau me lui cina Israela biname lica gemi.'"

²²Siige, biname cina Paulo ne jitecijanisi ngälu tabe peei mene jiicige, yepä teepi piba gije abacitinisi ala cama mene me egä, "Iyeblyngteye! Egl-eye budre me! Miiji lica tabe ire-clota me lenaja!" ²³Teepi ala abayaninisi, cäbletääpe bine ewewutäjemisi, piijepu secre bine cabu me eyäremisi. ²⁴Siige, pui cubu mopeyame te piba mene jejemige teeme biname bine Paulo ne acaname cubu biname bime kokre mete cabu me. Taba teebibine jejemige Paulo ne adnaname teeme bau ca umle päpäname Israela biname cina ngena täapume ala abayaninisi teeme poto cidi me. ²⁵Yepä, teepi liga teebine jetäyisi adnaname, Paulo puma cita ca jejige yepä cubu babo biname ne, lui te teeme gome aclajuteji ge egä, "Nää, cotre lica gyene weene Rooma ngii cama biname ne adnaname, teebine liba cäro camuge atrana teeme mule täapume?"

²⁶Cubu babo biname te liba peei mene iteciijige, tabe teeme mopeyame bau me ädige, teebine itemlige egä, "Maane ngena jewenenite? Taba lui Rooma ngii cama biname gyene!"

²⁷Puma cita ca pui cubu mopeyame te Paulo bau me ädige, itemlige egä, "Maane naji, nää maane Rooma ngii cama biname gäte?"

Paulo jejige egä, "Yoo!"

²⁸Cubu mopeyame te piba jejige, "Cane babo rarekaake itu ecärujine Rooma ngii cama biname me äbitame."

Paulo jejige egä, "Yepä, cane Rooma ngii cama aplimlujine."

²⁹Cubu biname lui cina singi Paulo ne mene me wawenname, teepi piba taatu teeme bau ca äyeblyngige. Siige, cubu mopeyame wälu te joomlige liba umle

äbitige egä Paulo Rooma ngii cama biname enajenige, piyepu tabe ayana seea ca teebine bii besigrige.

Paulo Jeclajutige Israela Mutre Biname Tomi cabu je

³⁰ Cubu mopeyame te singi toraca umle äbitame ngena niiya täöpume Israela biname cina Paulo ne jeitnäjisi. Tabe peei name pi nuuja bimu cubu biname bine jejemige Paulo ne iibirame. Tabe jejemige modamoda iiwäreja biname piyepu iyeta Israela mutre biname abasecretname. Tabe piba Paulo ne ecanige teeme opo gaabe aclajutame.

23 Paulo conocäco ire acitige pui Israela mutre biname bime bau me, teebibine jejemige egä, “Cäme binamewale, cane ngene ca begline egä cäme mule lui conocäco gyene, ingle iyeta padare cane cängenarage watnetnäjenune Acejiyame me opo gaabe je ngälu page.” ² Siige, puma cita ca iiwäreja mope biname ngii Ananiya tabe Paulo me mameta lui biname bine jejemige teebine tage ayemeltame. ³ Siige, Paulo teebine jejige egä, “Meebine Acejiyame pa naayemaltepi! Maane peema adnatenite cebine cotre ibi atraname, yepä maane määmämu peei cotre ne jetropangtite, maane mene liba jejite cebine ayemeltame! Maane epu pana gäte bulubulu atreji liiyepu, biname te lui ne yaaganuge jugijugi ne acwabame, yepä pui jugi cerämu pisi nyene sungabe je.”

⁴ Siige, Paulo gome biname cina teebine jejisi, “Maane jicnecite Acejiyame me iiwäreja mope biname ne!”

⁵ Paulo jejemige egä, “Cäme binamewale, cane umle lica ge egä tabe iiwäreja mope biname gyene. Oogäräneji Mene te jiićenige egä, ‘Gone niiya mene jiiçute mäame biname bime mopeyame potoci me.’”

⁶ Yoo, Paulo liba ngene ca eglige egä pui mutre biname tomi cabu potu lui

Sadukea sigu biname ge, piyepu nuuja potu lui Parisea sigu biname ge, tabe piba babo tage ca jejemige teebibine egä, “Cäme binamewale, cane Pariseayame gäne piyepu Parisea biname bime bägrä gäne. Cebine nacanisi weeme bau me atraname, ingle naace gyene cäme ngene atwanena pisi nyene egä budre biname cina cirege arpinera ireclota täöpume!”

⁷ Tabe liba peei mene jiiçige, piba Parisea sigu piyepu Sadukea sigu biname cina gije abacitinisi mene abajame. Pui mutre biname cina neeneni sigu äbitininisi. ⁸ Yoo, Sadukea sigu biname cina apu jiiçusi egä budre biname lica cirege budre cabu ca arpinera, piyepu teepi jiiçusi egä Acejiyame me mename seemo piyepu iyeta potu seemo toraca lica gemi, yepä Parisea sigu biname cina iyeta peei gwidape bine jitrungemisi. ⁹ Teeme guugla te baborage me äbitige, siige potu cotre abiberäja biname lui cina Parisea sigu biname ge, teepi abujängige, kokre cama peei mene ne jisädanemisi egä, “Cine äblicäco nuuja niiya päpäna ai biname cabu. Pama toraca gyene egä mename seemo te coo nuuja seemo te mene tejumi teebine.”

¹⁰ Siige, mene äsädena te epu babo me äbitige egä cubu mopeyame wälu äbitige egä biname cina pama Paulo ne piicwapi-cwa jaawenusi. Tabe peei name pi teeme cubu biname bine pui mutre biname bime tomi cabu me jityepemige Paulo ne teeme bau ca asatame, teebine cääri acaname cubu biname bime kokre mete cabu me.

¹¹ Nuuja ciye Yageyame te Paulo gome jeclajutige, teebine jejige egä, “Wälu gone! Maane cebine lipu ituge aitna Yerusalema je, maane miiji cuta cebine pepu aitname Rooma babo cewe je.”

Israela Biname cina Gläämu Jicrajige Paulo ne Aglime

¹² Nuuja krokerage poto Israela biname cina abasecretnige, gläämu jicrajige. Teepi mene yepä gome ecitisi Acejiyame me opo gaabe je egä teepi deedei lica äbita piyepu niye lica nänäja, ngälu liba Paulo ne pa yaaglepesi.

¹³ Teepi iyeta footi biname cuta cerämu, lui cina icrajige peei gläämu cabu.

¹⁴ Teepi piba eclige modamoda iiwäreja biname piyepu nuuja modamoda biname bime bau me, teebibine jejemisi egä, “Cine mene Acejiyame me opo gaabe jejisi egä cine deedei lica äbita, ngälu cine Paulo ne liba pa yaaglepesi.

¹⁵ Yoo, weene piyepu iyeta lui cina mutre biname tomi cabu, weene mene jityepepeye peei cubu mopeyame bau me tabe Paulo ne ätyepame weeme bau me, epu täapume egä weene singi gemi cängena umle äbitame teeme poto cidi me. Cine pa lamaceträjäpago teebine gaabegabe aglime budre me.”

¹⁶ Yepä, Paulo me ngango bägrä te ai gläämu mene itecijige. Tabe piba ädige cubu biname bime kokre mete me, Paulo ne pui mene jejige. ¹⁷ Puma cita ca Paulo ala tesoglicige yepä cubu babo biname ne, jejige teebine egä, “Ecani mopeyame bau me ai mamye biname ne. Teeme mene pisi nyene jajime.” ¹⁸ Siige, pui yepä hanred cubu biname bime babo biname te teebine ecanige teeme mopeyame bau me, jejige egä, “Ama lui krokeciye mete biname ngii Paulo, tabe cebine nätemlige ai mamye biname ne mäame bau acaname, ingle teeme mene pisi nyene meebine jajime.”

¹⁹ Siige, cubu mope biname te teebine ime joomlige, ecanige teeme taatu puupu me, piba itemlige egä, “Maane cebine ngena mene tääpu mäte singi jajime?”

²⁰ Tabe jejige egä, “Israela modamoda biname cina mene yepä cabu becitisi. Ciiyeciye teepi meebine näätinärenisi Paulo ne cääri acaname Israela mutre biname tomi cabu me, epu täapume egä teepi singi gemi teeme poto cidi me cerämu cängena umle äbitame. ²¹ Yepä, gone jäatecijemute, ingle naace popi footi biname, cerämu poto piti nemi, teepi ämletnäreji icrajenige, Paulo ne jewagrijenisi. Teepi gläämu bii jicrajige deedei lica äbita piyepu niye lica nänäja, ngälu teepi liba Paulo ne pa yaaglepesi. Teepi amaceträjäneji gemi peei ne wawenname, yepä mäame mene ne jewagrijenisi.”

²² Siige, cubu mope biname te piba pui mamye biname ne jejige, “Gone nuuja biname ne jaajute maane lui mene bii tiicite cäme bau.” Siige, pui mamye biname ne jityepige.

Paulo ne Jityepige Yuudea Probins Mopeyame Peliki bau me

²³ Puma cita ca cubu mope biname te ala taasoglicige teeme neeneni cubu sigu babo biname bine, teebibine jaajige egä, “Weene jejemepeye neeneni hanred cubu biname bine, piyepu sebenti cubu biname bine cooso cama, cuta piyepu neeneni hanred cubu biname bine kalaku cama, teepi Kesarea cewe me ot-nime. Amaceträjäneye, weene nain oklok ciye abyemerame. ²⁴ Cooso bine cuta ewadeniye Paulo me otni täapume, teebine cängena ecaneye Mope Biname Peliki bau me.” ²⁵ Cubu mope biname te piba apu mene yoogäriige:

²⁶ “Sebore, Yuudea Probins Mope Biname Peliki!

Cubu mope biname Klaudiyus-Lusiyus, cane mäame bau me yoogärenine.

²⁷ Israela biname cina ai biname ne toomlumesi, piyepu mameta ge teebine budre me agli. Cane umle täbitumene egä tabe Rooma ngii cama

enajenige. Siige cane peei name pi cäme cubu biname cama tädumene, teebine teeme bau ca sewepläcitumene. ²⁸Yoo, cane singi ge umle äbitame, teepi ngenome tiicetnumesi teebine, cane peei name pi secanumene teeme Israela mutre biname tomi cabu me. ²⁹Cane puga umle täbitumene egä tabe nuuja niya mule lica itu jaawenepi lui täapume budre me wawename, coo krokeciye mete me acitame. Teepi teebine tiicetnumesi teemerage cotre atropengta poto cidi me. ³⁰Siige, cane liba umle äbitine egä poto Israela biname cina singi Paulo ne ngatna wawena budre me, cane piba ngene jotwanine teebine wata mäame bau ätyepame. Cane teeme iicetna biname bine jejemine mäame opo gaabe teeme mene iicemame. Siige.”

³¹Cubu biname cina teeme mopeyame me mene jewenisi. Teepi pui ciye cabu Paulo ne ecanisi cewe ngii Antipatiri me. ³²Nuuja bimu lui cubu biname cina ernge ta waatninusi, teepi äcnärige cubu biname bime kokre mete me. Teepi cooso cama lui cubu biname bine sebmalemisi Paulo ne piyeme acaname. ³³Teepi teebine ecanisi Kesarea cewe me, puma pui Mopeyame ne peba ecärisi, piba Paulo ne ecitisi teeme ime cabu. ³⁴Siige, Peei Mopeyame te peba cabu lui mene bine ecnemige, piba Paulo ne itemlige egä, “Maane ngena probins cabu ca gäte?” Tabe liba umle äbitige egä Paulo lui Kilikiya probins cabu ca ge, tabe jejige egä, ³⁵“Cane mäame mene pa näatecijepene, mäame iicetna biname cina liba pa tatyarepi.” Tabe piba poto cubu biname bine mene jejemige Paulo ne awamutame Mopeyame Heroda me babo mete cabu.

Israela Biname cina Paulo ne Jeitnäjsi

24 Faib bimu ingwe ca iiwäreja mope biname Ananiya atyaramtige Kesarea cewe je, poto modamoda biname cama piyepu teeme mene iicema biname, ngii Teretulus. Teepi Mopeyame Peliki me opo gaabe jeclajutemige Paulo ne aitnejame. ²Mopeyame te piba Paulo ne tesoglicige teeme bau otnime, puma cita ca Teretulus te gije abacitige Paulo ne aitnejame egä,

“Babo Biname Peliki, cine poode cama ninajininige leca padare mäame miijirage ire atwi name pi, cuta piyepu weene poto cotre bine cängena itu yamacetnäjemepewe cime gawecewe miiji täapume. ³Cine singi pepu miiji mule täapume iyeta padare cabu iyeta poto ta, peei name pi baborage eso! ⁴Yoo, cane singi lica mäame babo padare acata, peei name pi cane näätlemnine cime matikolä mene cängena ätecijame. ⁵Cine umle äbitinago egä ai biname te niya mule jaawenuge ai gawecewe täapume. Tabe Israela biname bine claabe me jaawenemuge iyeta maramara gawe cabu ta. Tabe mopeyame gyene Nasareta sigu biname täapume, ⁶piyepu tabe liga tapicetnärumi iiwäreja mete ne sabe wawename, siige cine piba teebine toomlumesi. Yoo, cine singi ge teebine atraname cimerage cotre ibibi, ⁷yepä cubu mopeyame Lusiyus piba tädumi, babo drowä cama teebine secatumi cime bau ca. ⁸Lusiyus puma cita ca mene tiicumini egä aitneja biname cina miiji mäame opo gaabe me otnime. Maane liba ai biname ne yäätelmäjute, maane teeme bau ca piba umle päbitepi iyeta gwidape poto cidi me, cine lui täapume jeitnäjenisi.” ⁹Yoo, Teretulus me mene liba siige, pui Israela biname

cina piba jejisi egä iyeta pui aitneja mene lui toraca ge.

**Paulo Mene Jiicige
Peliki me Opo Gaabe je**

¹⁰ Probins Mopeyame Peliki puma cita ca Paulo ne ime ca jewenige mene me. Paulo piba jejige egä,

“Babo Biname Peliki, cane umle gäne egä maane ai gawe biname bine jaatranemute bucurage kāmäge cama. Cane peei name pi ngenecu miiji gäne cāmāmu aitname määme opo gaabe. ¹¹Maane liba singi, maane ibibi gäte umle äbitame egä twelb bimu ingwe gaabe ca, cane piba itu lädepene Yerusalema me puma iiwäreja mete cabu irecu ätumutame. ¹²Cane liba iiwäreja mete cabu jage, Israela biname cina lica puma itu näpänepesi nuuja biname cama äcela je, piiyepu cuta lica itu näpänepesi biname bine giri acrana cabu Israela biname bime abasecretna mete cabu ta coo cewe nuuja poto ta, ¹³piiyepeu teepi äblicäco gemi teeme pui aitneja mene ne toraca me wawena. ¹⁴Yoo, page cane määme bau me cāmāmu aitnenine. Cane cime kaakesaare bime Acejiyame ne mara mule ca yaawewanune, teepi lui mule ne yaainusi egä toraca mule lica gyene. Yepä, cane cuta iyeta Oogäräneji Mene jäärungemune, lui pisi nyene Cotre Mene ngalebora piiyepu sasa mename biname bime oogäräneji mene ngalebora. ¹⁵Cane piiyepu iyeta nuuja Parisea biname cine Acejiyame me padare ne jewagrijenisi, lui padare cabu iyeta miiji mule biname piiyepu iyeta niija mule biname piba budre cabu ca cirege arpinera. ¹⁶Cane pui name pi cängenarage nanajuge cāmāmu conocäco me ngene ca agli biname bime opo gaabe piiyepu Acejiyame me opo gaabe je.

¹⁷Cane nesae kāmäge cama Yerusalema ca itu äyebtingtujine. Cema cane piiyeme cääri lädepene poto rarekaake cäme binamewale bime bau me waadename, cuta piiyepu Acejiyame ne iiwärejame. ¹⁸Ai neeneni mule bine liba jaawenepene, teepi cebine näpänepesi iiwäreja mete cabu. Cane niinäce kälyä läbitepene iyeta cudege gwidape cabu ca, ingwe ca piba Acejiyame me mete puupu cabu me labacitepene. Biname tomi lica ge cäme gome, cuta piiyepu guugla lica ge piba. ¹⁹Yepä, puga ge poto Israela biname Asiya probins cabu ca. Teepi teemāmu määme opo gaabe cire saacleji, teeme liba pisi nyene mene cebine aitnejame. ²⁰Coo, age temi lui biname, teepi miiji jiicesi teepi ngena conocono ne cäme cabu tepänumesi, cane liba naclajutumi atrana täápume pui mutre biname tomi cabu je. ²¹Coo, pama teeme täápume conocono gyene pui yepä mene babo tage ca lui tiicumene, cane liba teeme opo gaabe naclajutumi. Agesa pui mene: ‘Cebine nakanisi weeme bau atraname, ingle naace gyene cane jitrungenine egä budre biname cirege arpinera ireclota täápume.’”

²²Siige, Peliki lui te cängena umle ge ätrunga gaabe poto cidi me, tabe piba peei atrana padare ne epirige. Tabe pui Israela modamoda biname bine jejemige egä, “Cane ingwe ca atrana pagege weeme poto cidi me, cubu mopeyame Lusiyus te liba pa tatyaramtepi.” ²³Siige, tabe mene yepä cubu babo biname ne jejige Paulo ne awamutame, yepä Paulo miiji ge asatame abacitame pui mete cabu, piiyepu teeme binamewale miiji ge teeme singi gwidape teebine ceerame.

**Paulo Jeclajutige Peliki naabi
Drusila Teeme Opo Gaabe je**

²⁴Poto bimu ingwe ca Peliki coga cama taacliche. Teeme coga, ngii Drusila,

lui Israela magebi gwene. Mopeyame Peliki Paulo ne tesoglicige, teeme mene jitecijiige Yeesu Keriso ne ätrunga potoci cidi me. ²⁵Yepä, Paulo liba teebibine mene jaajanige conocäco mule potoci cidi me, piyepu tääpe singisingi abmala potoci cidi me, cuta piyepu atrana bimu potoci cidi me, lui te cirege otni, Peliki wälu te piba joomlige, tabe Paulo ne jejige, “Siige, page ai padare cabu maane cibibine nibmali! Cane liba miiji padare ne pa jääpänepe, cane piba cääri pa naasoglecepene.” ²⁶Yoo, Peliki apu jengenige egä, “Paulo pama rarekaake cebine näcärenige teeme asata tääpume.” Tabe peei name pi potoci padare Paulo ne taasoglicuge ten cama mene abaitname.

²⁷Neeneni kämäge ingwe ca, kirece biname teeme ngii Porokiyo-Peesto, tabe Peliki me puupu jecatige Probins Mope biname tääpume. Peliki liba äyeblihtige puma cita ca, tabe Paulo ne sebmaliige puga awamuta biname cama krokeciye mete cabu, ingle naace popi tabe singi Israela biname bine ngenecu miiji me wawename teeme potoci cidi me.

Paulo Singi Rooma Babo Mope Biname te Teebine Atraname

25 Peesto atyaramtigit peei probins ngalebora, piba nesae bimu ingwe ca ädige Kesarea ca Yerusalema me. ²Puga modamoda iiwäreja biname piyepu Israela mutre biname cina kirece Mopeyame Peesto bau eclige Paulo ne aitnejame. Teepi mene itu titranumesi Paulo ne gaabegabe aglime, peei name pi teepi Peesto ne itemlisi ³teeme singi wawename egä Paulo ne awecnistame Yerusalema me. ⁴Peesto jejemige egä, “Paulo ne jewamutenisi krokeciye mete bora Kesarea je. Cane mameta gäne acnenuta piyeme. ⁵Weene miiji ge weeme potoci mutre biname cane cama ätyepame Kesarea me puma Paulo ne aitnejame, tabe liba niyaniya mule ituge wawena.”

⁶Peesto Yerusalema je enajige cerämu eit coo ten bimu cama, piba acnenutige Kesarea me. Nuuja bimu tabe adnatige atrana puupu cabu, mene jejemige Paulo ne teeme bau acaname. ⁷Paulo liba puma atyaramtigit, Yerusalema ca lui Israela biname cina seclumi, teepi teeme gome jeclajutemige, gije abacitinisi mäpu mene iicemame Paulo potoci cidi me, yepä teepi äblicäco ge teeme mene awaba egä toraca gyene. ⁸Siige, Paulo piba teemämu aitäjige egä, “Cane nuuja niya lica ituge wawena Israela biname bime cotre potoci cidi me, cuta piyepu nuuja niya ne lica ituge wawena iiwäreja mete tääpume, cuta piyepu Rooma Babo Mope Biname tääpume.”

⁹Siige, Peesto singi Israela biname cina ngenecu miiji äbitame teeme potoci cidi me, peei name pi Paulo ne itemlige egä, “Nää, maane singi gäte Yerusalema me otni, puma cäme opo gaabe meebine atraname ai biname bime aitneja mene potoci cidi me?”

¹⁰Paulo jejige, “Cane page naclajutenige Rooma Babo Mope Biname bime yepä atrana puupu cabu, lui cabu cebine miiji pa natranepeye. Cane nuuja niya lica ituge wawena Israela biname bine. Maane peei umlerage gäte! ¹¹Cane liba cotre ne jaatropangtune niya mule wawename, cuta pui niya mule cabu ca cane liba ibibi ge budre daremu päpäname, cane piba singi lica ucraname. Yepä, teeme aitna mene toraca lica gyene, peei name pi nuuja biname te lica cebine pa nacitepi teeme ime cabu. Cane singi gäne Rooma Babo Mope Biname te cebine atraname.”

¹²Siige, Peesto teeme atrana ätityera biname cama mene ajaninisi, piba Paulo ne jejige egä, “Maane singi gäte Babo Mope Biname te meebine atraname, yoo siige, maane Babo Mope Biname bau pa ädepi.”

**Paulo Jeclajutige Agripa naabi
Berenike bime Opo Gaabe**

¹³Poto bimu ingwe ca Israela biname bime mopeyame Agripa piyepu teeme ngule Berenike teepi Kesarea me taacliche peei probins me kirece mopeyame Peesto ne ängrärame. ¹⁴Teepi nesae bimu icrajige, piba Peesto Paulo poto cidi me mene jejanige Agripa ne egä, “Ama pisi nyene yepä biname Peliki lui ne saabmalepi awamuta biname cama, tabe liba ama cita ca läyebtingtepi. ¹⁵Cane liba Yerusalema me itu lädepepe, Israela modamoda iiwäreja biname piyepu teeme nuuja modamoda biname cina teebine jaaitnä-jepesi, nätemlepesi cane teebine mäpu cabu acitame. ¹⁶Yepä, cane teebibine jaajemepene egä cime Rooma biname bime mule lica gyene, biname ne teeme aitneja biname bime ime cabu papa acitame, yepä niinäce tabe miiji teeme aitneja biname cama opopa ayi piyepu padare päpäna teemämu aitname. ¹⁷Yoo, teepi liba aimä cane ama saaclepi, cane padare ne papa lica yaapirepene, yepä nuuja bimu cabu atrana puupu cabu ladnatepene, mene jaajemepene Paulo ne acaname. ¹⁸Siige, teeme aitna biname cina piba jaajclajutemepi mene me, yepä teepi epu niyarage mule poto cidi me lica jaaitnepesi. cane lipu nangenepi. ¹⁹Iyeta teeme aitna lui äciseräja mene teemerge iiwäreja mule poto cidi me piyepu yepä biname ngii Yeesu poto cidi me, lui budre ge, yepä Paulo jiičenige egä tabe ireclota gyene. ²⁰Cane liba umle lica gäne lipu umle mene päpäname peei poto cidi me, cane piba Paulo ne yäätlemepene tabe lipu gyene Yerusalema me otnime puma atraname teebine teeme aitneja poto cidi me. ²¹Yepä, Paulo singi lica ge. Tabe cebine nätemlepi awamuta

tääpume cuta Rooma Babo Mope Biname te teebine atraname. Siige, cane peei name pi mene jaajemepene teebine awamutame ngälu gaabe ne liba päpäna teebine Babo Mope Biname bau me ätyepame.”

²²Siige, Agripa te Peesto ne jejige egä, “Cane singi gäne ätecijame ai biname me mene.”

Peesto jejige egä, “Yoo, ciyeciye maane pa näätecijepi.”

²³Nuuja bimu Agripa naabi Berenike mage awamla cama aacliche, babo abasecretna puupu me abacitäsi; cubu modamoda biname piyepu cewe modamoda biname ten cama ge. Peesto piba mene ecäremige Paulo ne äsinglentame. ²⁴Peesto jejemige egä, “Israela biname bime mopeyame Agripa piyepu iyeta lui cina cine cama tabasecretnininiye, weene ai biname ne jepäneye. Ama iyeta Israela biname cuta piyepu Yerusalema je iyeta Israela biname, teepi aitna mene cäme bau itu saawademepesi ai biname poto cidi me. Teepi cuta ala cama mene jiičanemepesi teebine budre me wawename. ²⁵Yepä, cane jääpänepene egä tabe nuuja niija mule lica ituge wawena lui tääpume teebine budre me agli. Siige, tabe cebine nätemlepi Rooma Babo Mope Biname bau otnime, peei ingle pi cane ngene jotwanine piyeme ätyepame. ²⁶Yepä, cäme nuuja cängenarage mene lica gyene teeme poto cidi me Rooma Babo Mope Biname bau me oogärame. Cane peei name pi teebine secanenine weeme bau me, piyepu toraca määme bau me, Agripa, teeme mene ätecijame, pipu pi mene pisi nyene ingwe ca oogärame, ²⁷ingle naace gyene cane äblicäco biname ne papa ätyepa, liba peba mene lica ge teeme aitna poto cidi me.”

Paulo Teemämu Aitnige Agripa bau me

26 Agripa te Paulo ne mene jejige egä, “Yoo, maane miiji mäáme poto cidi me mene iicana.” Paulo piba ime uutige, gije abacitige teemämu aitnejeame egä:

²“Agripa Mopeyame, page babo miijirage gyene căme täápume egä cane mäáme opo gaabe je naclajutenige căme ngii cąngena wawename Israela biname bime aitneja poto cidi me, ³ingle naace popi maane babo umle gäte Israela biname bime mule piiyepu teeme äciseräja mene poto cidi me. Peei name pi cane meebine näätetlenine căme mene cąngenarage ätecijame.

⁴Iyeta Israela biname umle gemi căme ireclota lipu ge matikolä bągrä cabu ca. Teepi umle gemi cane lipu nanajuji niinăce căme gawecewe cabu cuta piiyepu ingwe ca Yerusalema je. ⁵Teepi sasa cabu ca umle gemi cane, siige teepi liba singi gemi, teepi miiji gemi aitname egä cane lipu niinăce cabu ca yepä sigu cabu nanajuji, lui Parisea sigu biname cina Acejiyame ne yaawejanusu mäpu cotre mule ca. ⁶Yoo, page cane naclajutenige atrana täápume, ingle cane ngene atwana ne ecitenine peei mene cabu Acejiyame cime kaakesaare bine lui mene itu jejemuji. ⁷Yoo, cime biname lui iyeta twelb ingle cabu ca gemi, teepi liba Acejiyame ne ciieye bimu yaawejanusu, teepi cuta jaawagrijuusi peei jajejji mule ne päpăname. Yoo, Mopeyame, căme peei ngene atwana name pi Israela biname cina cebine naitnenisi. ⁸Năă, weene ngena name pi äblicăco gemi ätrunga egä Acejiyame te biname bine budre cabu ca cire yaarpinăremepi?

⁹Yoo, cane cuta piiyepu apu nanguji egä cane miiji iyeta gwidape wawena Yeesu Nasareta ceweyame me ngii ne äyebtingame. ¹⁰Cane pepu jewenanu-

jine Yerusalema je. Cane mene ecanujine modamoda iiwăreja biname bime bau ca, bucurage Acejiyame me biname bine icranemujine krokeciie mete cabu me. Ingwe ca biname liba singi ge teebibine budre me acraname, cane cuta singi ge teepi budre me. ¹¹Bucurage padare cane teebibine mäpu cabu yaacranune iyeta Israela biname bime abasecretna mete cabu ta. Cane pepu pi singi teebibine giri acraname teeme mara ätrunga mule ne abmalame. Yoo, cane epu mage claabe teeme täápume egä cane nuuja gawe biname bime cewe cabu ta otnujine teebibine mäpu cabu acraname.”

Paulo Jejemige Tabe Lipu Ätrungayame me Äbituji

¹²“Cane peei name pi Damaseko me ädujine modamoda iiwăreja biname bime peba mene cama. ¹³Yoo, Mopeyame, bimu duusa gaabe cabu jage, cane apaclyera ne jepănujine lui baborage ge bimu cabu ca, dume cabu tuungepmaluji căme gome piiyepu teeme gome lui cina cane cama secluji. ¹⁴Cine iyeta gawe me nitramitnimuji. Cane tagepogogo nätecijuji, Heberu mene ca lui najuji egä, ‘Saulo, Saulo! Maane ngenome cebine mäpu năcărănenite? Maane määmămu niiya cabu äbitenite peei mule cabu ca, ingle maane toraca gaabe ne jigyenite, nuuja gaabe cabu otnenite.’ ¹⁵Cane puma cita ca itemlujine egä, ‘Babo Biname, maane laasi năte?’ Yageyame te najuji egä, ‘Cane Yeesu săne, maane lui ne mäpu năcărănenite. ¹⁶Maane abujängti, ernge ca naaclajutege. Cane mäáme bau baboclomtine meebine jajime căme kaakesa biname me äbitame. Maane biname bine cire jejanemepi, maane ngena page bii jepănite căme poto cidi me, piiyepu ciige cane ngena cire nawabepene. ¹⁷Cane mäáme Israela biname bime ime cabu ca meebine cire naasatepene, pi-

iyepu nuuja gawe biname bime ime cabu ca, cane lui biname bime bau me cire näätyepene. ¹⁸Maane teeme irecu cire jiitnemepi, teebibine etatrongäremepi krokeciye cabu ca apaclyera cabu me, cuta piyepu etatrongäremepi Satani me kokre cabu ca Acejiyame bau me. Pipu pi teeme căme bau ätrunga name pi, teepi teeme niya mule cabu ca cire läsecrăripesi, teepi puupu ne piba cire jääpänepesi Acejiyame me miiji biname cama.”

Paulo Teebibine Cuta Jejemige Teeme Kaakesea poto cidi me

¹⁹“Yoo, Agripa Mopeyame, cane lica ibwărüjine ätecijame căme Babo Biname cabucewe ca lui mene seboclomtuji. ²⁰Yepä, cane mene jicemune niinăce Damaseko je, puma cita ca Yerusalemaja je, puma cita ca iyeta Israela biname bime gawe cabu ta, piba cuta piyepu nuuja gawe biname bime bau me. Cane apu jicemune egä, ‘Weeme niya mule ebmalemepeye, Acejiyame bau me atatrongăripeye. Piba miiji mule jewenemepeye awabudnitame egä weene niya mule bine ituge abmala.’ ²¹Peei mene pi Israela biname cina cebine itu noomlepesi, cane liba iiwăreja mete cabu jage, siige läbitipesi cebine aglime. ²²Yepä, iyeta padare ngălu page ai bimu Acejiyame cebine nătityăruge. Pipu pi cane page naclajutenige toraca mene iyeta biname bine jajanename, matimati biname cuta piyepu modamoda biname. Piyepu cane nuuja mene lica jijenini-nine, yepä pui mene taatu Moose piyepu mename biname cina lui poto cidi me jicemujiisi egä toraca me cirege äbita. ²³Peei mene apu egä, ‘Israela biname bime niya cabu ca äsecrera biname te miiji măpu păpäna, budre äbita, siige niinăce me cirege äbita budre cabu ca arpinentame, mene iicemame piyepu

ireclota gaabe pepu apaclyerame Israela biname bime täápume piyepu nuuja gawe biname bime täápume.”

²⁴Siige, Paulo liba pepu teemămu aitnăjige, Probins Mopeyame Peesto babo tage ca jejige, “Paulo, maane buduma găte; măăme orăre abiberăja te buduma me naawenige!”

²⁵Paulo jejige egä, “Mopeyame, cane buduma lica găne. Cane toraca mene miiji ngenē atwana cama jicemenine. ²⁶Yoo, Agripa Mopeyame, cane wălu lica găne ai mene meebine jajime, ingle maane umle găte ai mule poto cidi me, ingle naace gyene ai mule ämlităneji lica gyene, yepä biname bime sobe cabu wawenăneji ge. ²⁷Agripa Mopeyame, năă maane Acejiyame me sasa mename biname bime mene jitrungenemite? Cane umle găne, maane peei ne jewenenite!”

²⁸Siige, Agripa Paulo ne jejige, “Năă, maane apu naangenēnige egä ai matikolă padare cabu cebine Yeesu Keriso me biname me nawenenite?”

²⁹Paulo jejige egä, “Ngănu gyene liba matikolă padare coo leca padare, cane Acejiyame ne ewejanenine egä maane piyepu weene iyeta lui cina page cebine nătēcijeniye, weene căme pana ätrungayame me äbitame, yepä cane singi lica weeme täápume ai ayana sea!”

³⁰Mene liba siige, Mopeyame Peesto, Mopeyame Agripa, Berenike, piyepu iyeta cina abujăngige. ³¹Teepi liba abyemărige, teemeteme ajananinisi egä, “Ai biname nuuja niya lica ituge wawena lui daremu me teebine miiji budre me acita coo krokeciye mete me äsinglenta.” ³²Puma cita ca Agripa te Peesto ne jejige egä, “Ai biname cire lasateji, yepä tabe Rooma Babo Mope Biname bau me otnime meebine itu năătemlepi.”

Paulo Poo Gaabe Ädige Rooma me

27 Teepi mene liba jitransi egä cine Rooma cewe Italiya gawe me poo gaabe pa naclepi, piba Paulo piyepu poto nuuja krokeciye mete biname bine yepä biname, ngii Juliyo, me ime cabu icranemisi. Yoo, Juliyo lui cubu babo biname ge yepä hanred cubu biname teeme sigu täöpume, peei sigu lui ne yaainusi 'Rooma Babo Mope Biname me Sigu' ca. ²Siige, cine Kesarea cewe cabu ca babo poo cabu me acetärinago, lui poo ne Adramutiyyu cewe cabu ca emegisi otnime poto malu cewe me Asiya probins ngalebora. Siige, cine abyemärinago. Yoo, cine cama puga ge poo cabu yepä Makedoniya gawe biname Tesalonika cewe cabu ca, teeme ngii Aristakus. ³Siige, nuuja bimu cine Sidona cewe je atyarinago. Cubu babo biname Juliyo owecu ge Paulo täöpume, teebine jejige egä tabe otnime teeme binamewale ädärume gaabegabe deedei waadename teeme bau ca. ⁴Siige, cine puma cita ca malurage naclige, piba Kupro curä uuwa cabu naclige, inge opopo buuwe te kokrerage tipwäjige. ⁵Cine Kupro ca malu ne yurisi Kilikiya piyepu Pampuliya gawe mameta me, siige Muura cewe me atyarinago lui Lukiya gawe cabu je. ⁶Puga cubu babo biname Juliyo nuuja poo ne jepänige Aleksandriya cewe cabu ca, lui poo te äbitenige Italiya me otnime. Puma cita ca tabe peei cabu cibibine nicetneräjininige.

⁷Cine däägu naclige poto bimu cama, mage mäpu padare ne jepänisi ngälu matikolä cewe Niido mameta me atyarinago. Peei opopo buuwe te cime gaabe ne jibige piyeme otnime, peei name pi cine Krete curä uuwa cabu ta naclige, Salamone Mubä ne sisuplingtisi. ⁸Cine doro ligi ta naclige, cuta cääri mage mäpu padare ne jepänisi, ngälu cewe

me atyarinago lui ne yaainusi 'Miijirage Poo Lenaja Puupu', lui cudecewe lica ge Lasea cewe ca.

⁹Cine puga babo padare ninajininige, ngälu babo buuwe me padare te tatyaramtige. Yoo, pui bimu ituge otni lui cabu Israela biname cina ngene jaapecnusi teeme niiyaniya cabu ca äsecrera poto cidi me. Pui bimu kaake poto ca biname cina äblicäco poo gaabe otni buuwe name pi. Yoo, peei name pi Paulo teebibine umle mene jejemige egä, ¹⁰"Biname, cane umle bäbitine egä mine mage wälu cama pagege otni ama cita ca. Babo niya te pa tädepi mime poo piyepu gwidape täöpume, cuta piyepu mime ireclota täöpume." ¹¹Yepä, cubu babo biname Juliyo poo waapo biname piyepu poo yageyame bime mene jäätrungige, lica Paulo me mene ne. ¹²Pui poo lenaja puupu toraca miiji lica ge buuwe padare cabu puma lenajame, peei name pi bucurage pui poo biname cina singi poo ne malu ta acaname Poenika cewe ne oomlaname, buuwe liba ibibi gyene. Yoo, puga ge Poenika cewe cabu babo miijirage lenaja puupu poo täöpume Krete curä cabu, inge naace gyene kokre ciye buuwe piyepu baarge buuwe cina peei puupu ne lica joomlusi. Siige, teepi puma ibibi gemi awagrijame buuwe me apira padare ne.

Malu cabu Kokre Buuwe te Tipwäjige

¹³Lädrirage buuwe te liba gije abacitige äpwäjame uule poto ca, biname cina apu jengenemige egä, "Ibibi gyene cime otni täöpume." Teepi peei name pi cangka ne tesweclisi, Krete curä wajwa ta eclige. ¹⁴Matikolä padare ingwe ca, babo kokre buuwe te, lui ne yaainusi 'Baarge Buuwe' ca, tädige curä poto ca. ¹⁵Pui kokrerage buuwe te poo ne liba toomlige, cine äblicäco buuwe ne äträja. Cine gloose te niglinige, siige ire ta jeitisi poo ne, buuwe te liba

secwenistige. ¹⁶ Cine matikolä uuwa ne jepänisi, liba sisuplingtige uule poto ca yepä matikolä curä ne, ngii Kauda. Puga peei uuwa cabu cine baborage poo me tatakü ne cängena joomlisi, yepä mäpu ge peei wawename. ¹⁷ Teepe tatakü ne setecwantisi babo poo cabu me, piba poo ne jetäyisi seea ca kokre wawename, ingle uli ca wawenäje ge peei poo. Teepe wälu äbitininisi egä poo te pama yäatyecnuge koriyo doro cabu Libiya malu je. Teepe peei name pi äwä bine iyinetnemisi gawe me, poo ne ire ta jecitisi eewaname. ¹⁸ Kokrerage buuwe te tipwäjaniige, siige nuuja bimu teepe giije abacitinisi acenetna gwidape bine niye cabu me iisabejame, ¹⁹ cuta nuuja bimu teeme ime ca yiisabäjemisi poorage me gwidape bine. ²⁰ Bucurage bimu cama cine äblicäco bimu piiyepu wale päpäna, piiyepu buuwe te cääri tipwäjaniige kokre cama. Siige, cine iyeta apu ninginige egä cine budre memi.

²¹ Biname cina liba leca padare icrajenige deedei cäco, piba Paulo teeme opo gaabe jeclajutige, jejemige egä, “Binamewale, weene cebine cire nätecijejiye, piiyepu Krete ca lica cire naacleji. Piba mime gwidape cina lica sabe läbitinejisi. ²² Yepä, page cane weebibine jijenininine, wälu gone! Weeme nuuja me ireclota te lica sabe äbitinige, yepä poo taatu te niya äbitenige. ²³ Cane peei umle gäne, ingle birice ciye cabu Acejiyame lui cäme yageyame, cane lui ne yaawejanune, teeme mename seemo te cäme bau tädumi, ²⁴ cebine najumi egä, ‘Paulo, wälu gone! Maane miiji Rooma Babo Mope Biname me opo gaabe je aclajuta, cuta piiyepu iyeta lui cina maane cama eclenige, Acejiyame te owecu name pi teeme ireclota meebine näcärenige.’ ²⁵ Yoo, binamewale, weene peei name pi wälu gone, yepä ngenecu kokre äbitipeye! Cane ätrunga ne ecitenine

Acejiyame cabu me egä peei te pa läbitepi, tabe lipu cebine itu najumi. ²⁶ Yepä, buuwe te mibibine pa niwadipi yepä curä cabu me.” Siige.

²⁷ Teetin ciye kaake poto ca, pui babo buuwe te cibibine cääri niwadininige Meditareniya Malu cabu. Liba ciye duusa mameta ge, poo cabu kaakesea biname cina apu jengenemige egä, “Cine doro mameta me naclenige.” ²⁸ Teepe peei name pi mäpu gwidape ne seea ca jemlemaltisi, niye bora me englecantisi, piba jepänisi niye lui yepä hanred twenti ngälu uugle ge. Matikolä padare ingwe ca teepe cääri tesweclisi, cabu me secenutisi, jepänisi niye lui nainti ngälu uugle ge. ²⁹ Teepe wälu äbitininisi egä poo te latecwamtuge kula cabu, peei name pi teepe poo waapo cabu ca fooa cangka bine niye ngalebora me iyinetnemisi, siige teepe irecu ätumutininisi awala täapume. ³⁰ Yoo, poo cabu lui kaakesea biname cina singi uucratname babo poo cabu ca. Teepe tatakü ne iyinisi niye cabu me seea ca, piba sinäme jenenisi egä teepe singi poto cangka bine äinetname cuta poo me niinäce gaabe ca. ³¹ Yepä, Paulo jejemige cubu babo biname Juliyo piiyepu teeme cubu biname bine egä, “Poo cabu kaakesea biname cina liba poo cabu lica yaacrajuge, weene äblicäco doro ne oomlana ireclota cama.” ³² Cubu biname cina peei name pi tatakü oomlana seea bine jeclanemisi, siige tatakü ne ire ta jecitisi eewaname.

³³ Bimu äpula mameta liba, Paulo giri jicranemige teebibine deedei äbitame. Tabe jejemige egä, “Weene page footin bimu wälu cama inajininige, piiyepu iyeta pui padare weene deedei cäco inajipi. ³⁴ Page cane weebibine jijenininine deedei äbitame. Weene deedei äbitineye ireclota cama lenajame. Yoo, weeme nuuja te niya lica jepänenige, weeme yepä edingäli te lica apesarenige.” ³⁵ Teeme mene ingwe ca, Paulo buluduu ne

ecatige, Acejiyame ne eso ecäriige iyeta biname bime opo gaabe, peei deedei piba itremaltige, erwige. ³⁶Peema cita ca iyeta biname cina ngenecu kokre äbitininisi, piba deedei erwäjisi. ³⁷Yoo, cine iyeta lui neeneni hanred sebenti siks biname ge pui babo poo cabu. ³⁸Iyeta biname liba erwäjisi ibibi ge, teepi piba wiiti kuu bine malu me yiisabemisi poo ne plowa wawename.

Babo Uule te Poo ne Iplegicige

³⁹Bimu liba tädige, poo cabu kaake-sea biname cina peei doro ne lica opo ewatnisi, yepä teepi miiji poo lenaja puupu ne jepänisi, niye te luma labacituge cube cabu me, cuta piiyepu koriyo puga ge. Teepi mene jitransisi poo ne acaname koriyo cabu me, liba ibibi ge peei ne wawename. ⁴⁰Teepi peei name pi cangka seea bine jeclanemisi, cangka bine ebmalemisi niye bora je. Pui yepä padare cabu nuuja cina pui seea bine jitransisi lui cina waapo joomlisi. Teepi piba niinäce gaabe äwä ne jecitisi, inge naace popi buuwe te poo ne niinäce gaabe me ecanige, siige cine doro me abyemärinago. ⁴¹Yepä, poo te koriyo doro cabu me atecwamtige, ityecnige. Siige, poo niinäce gaabe te koriyo cabu lipu batecwamtige, teepi äblicäco poo ne älädna. Poo waapo ne kokre uule kuu cina luma jidnanisi, iyeta iplegicisi poo ne, siige.

⁴²Yoo, cubu biname cina mene jitransisi iyeta krokeciye mete biname bine aglecame, inge naace popi teepi singi lica teepi atwangetna doro oomlaname, puma cita ca uucratname. ⁴³Yepä, cubu babo biname Juliyo tabe singi lica ge Paulo ne budre me aglime. Tabe peei name pi teebibine jibemige peei ne wawename. Tabe mene jicemige egä, “Laatibi atwangetna umle gemi, weene niinäce uupletnärineye doro me atwangetname. ⁴⁴Iyeta nuuja weene tee-

bibine ingwe icwemeye. Weene ime icranemeye uli cabu, coo poto poo cabu ca agabeceji uli bine joomläjecmeye!” Yoo, cine iyeta pepu naclige, siige doro ne cängena joomlisi.

Malta Curä cabu je

28 Cine liba cängenarage doro me atyarinago, cine umle äbitinago egä curä ngii lui Malta ge. ²Pui curä biname cina cibibine biname me niwenininisi. Teepi muye ne yuungisi, piba cibibine pui gome me ala nisoglicininisi, inge ngupe te gije tabacitige atramame piiyepu gäbu ge. ³Paulo uli pargi bine ime cabu ewademige, siige muye cabu liba icranemige, niya cobyame te piba tasatige nuunu name pi. Siige, cobyame te Paulo me ime ne bii jetäyige. ⁴Curä biname cina liba cobyame ne jepänisi Paulo me ime cabu je, teepi teemeteme ajananinisi egä, “Ai biname pama niyarage agliagli biname gyene, siige Daremu te singi lica tabe ireclota cama lenajame. Ngänu gyene tabe malu ca uucrana, budre pa jääpänege.” ⁵Yepä, Paulo cobyame ne ijarige, muye cabu eceratige. Tabe pita ne lica jesicnantige. ⁶Curä biname cina liga teebine ire jetwisi teeme ime ädrime coo tabe budre tama atramame, teepi liga lecaleca padare ire jetwanisi, nuuja gwidape ne lica jepänisi teeme bau äpletnutame. Teepi piba ngenecu atrongäjininisi, jicisi egä, “Tabe pama uuje biname gyene.”

⁷Puga ge yepä biname me calwacupi gawe, lui cudecewe lica ge pui muye puupu cabu ca. Pui gawe yageyame, ngii Publiyo, tabe cuta peei curä biname bime mopeyame ge. Tabe cibibine niwacletnäjininige, cängena niwadininige teeme cewe cabu me. Cine ten cama ni-näjininige nesae bimu cama. ⁸Yoo, Publiyo me babe ute puupu cabu jage. Tabe pita cama enajige, gebale piiyepu ecni

cama ge. Paulo abacitige teeme ute puupu cabu me, Acejiyame ne ewejanige, ime piba aacitige teeme papa cabu, siige teebine miiji me jewenige. ⁹ Peei te liba äbitige, iyeta pita biname pui curä cabu piba totninisi, siige Paulo teebibine miiji jewenemige. ¹⁰ Teepi nicärininisi bucurage owecu gwidape, cuta piyepu ingwe ca cine liba abyemärinago, teepi ecetnäremisi nuuja poo cabu cine lui gwidape gaabegabe täöpume singi ge.

Cine Malta Curä ca Naclige Rooma me

¹¹ Nesae mabye ingwe ca, cine nuuja babo poo gaabe abyemärinago. Peei poo cuta Aleksandriya cewe cabu ca ge, lui te kokre buuwe padare ne jewagrijige Malta curä cabu. Poo me ngii lui 'Uuje Päädepäde' ge. ¹² Cine malu cabu naclige, Surakusa cewe me atyarinago, puga ninajininige nesae bimu cama. ¹³ Puma cita ca cine cääri naclige, siige Regiyo cewe me atyarinago. Nuuja bimu uule buuwe te gije tabacitige äpwäjame, siige neeneni bimu ingwe ca cine atyarinago Puteoli matikolä cewe me. ¹⁴ Puga cine poto Yeesu ne ätrunga biname bine edäremisi. Teepi cibibine niwadininisi ten cama lenajame seben bimu cama. Cine piba doro ta abyemärinago Rooma cewe me otnime. ¹⁵ Rooma ätrunga biname cina liba itecijemige cime poto cidi me, cine cama opopa ayime seclige neeneni cewe mameta me, cewe ngii Aapi Aletna Puupu piyepu Nesae Ute Mete. Paulo liba pui ätrunga biname bine jepänemige, Acejiyame ne eso ecäriige binamewale täöpume, siige ngenecu kokre me äbitige.

Babo Cewe Rooma je

¹⁶ Cine liba atyarinago Rooma cewe me, Rooma krokeciye mete ire atwi biname te jüicige egä Paulo miiji ge mara

mete cabu lenajame, yepä cubu biname te teebine awamutame.

¹⁷ Rooma cewe cabu lui Israela modamoda biname cina icrajige, nesae bimu ingwe gaabe ca Paulo teebibine ala tesoglecemige teeme bau abasecretname. Teepi liba abasecretname, tabe jejemige teebibine egä, "Cäme binamewale, cane nuuja niiya ne lica ituge wawena mime biname täöpume, piyepu nuuja niiya ne lica mime babewale bime mule poto cidi me, yepä teepi cebine noomlujisi, krokeciye mete cabu nacituji Yerusalema je, piba Rooma biname bime ime cabu nacituji. ¹⁸ Pui liba cebine nätemlepesi cäme ireclota poto cidi me, teepi singi cebine asatame, ingle peei ne jääpänepesi egä cane lica ituge nuuja niiya ne wawena lui täöpume cebine budre me wawename.

¹⁹ Yepä, poto Israela biname cina singi lica ge cane papa asatame. Cane peei name pi mene jaajemepene egä cane singi ge Rooma Babo Mope Biname bau otnime tabe te cebine atraname. Yepä, cäme nuuja aitna mene lica gyene cäme Israela binamewale poto cidi me. ²⁰ Cane peei name pi weebibine ala bii tisoglicinine weebibine päpäname piyepu weene cama mene me. Yoo, ai ayana sea pisi nyene cäme ime cabu pui biname name pi Israela biname cina lui ne jewagrijenisi mibibine niiya cabu ca äsecrerase."

²¹ Siige, Israela biname cina teebine jejisigi egä, "Cine nuuja peba ne Yuudea cabu ca lica ituge päpäna määme poto cidi me, piyepu cime nuuja biname lica itu tädepi puma cita ca idre mene cama coo aitna mene cama määme poto cidi me. ²² Yepä, cine singi gemi määme ngene atwana poto cidi me umle äbitame, ingle naace popi iyeta poto ta biname cina jääcelusi määme peei sigu ne."

²³ Siige, teepi bimu ne ecitisi Paulo cama, piiyepu pui bimu liba joomlige, piba bucurage biname cina seclige Paulo luma enajige. Krokerage ca ngälu ciye tabe mene cängena jejananemige, teebibine ebiberäjemige mene Acejiyame te lipu biname bine yaawademuge. Tabe singi teebibine ätrunga abiberäjame Yeesu poto cidi me, peei name pi mene jewabemige Moose me Cotre mene piiyepu sasa mename biname bime oogäräneji mene cabu ca. ²⁴ Poto biname cina singi teeme mene acatame, yepä nuuja poto cina singi lica ätrungame. ²⁵ Teepi äblicäco yepä ngene atwana oomlana, siige gije abacitinisi Paulo ne abmalame, yepä niinäce gaabe teeme otni, Paulo cuta yepä mene jejemige egä, “Toraca gyene Aceji Seemo me mene weeme kaakesaare bime bau me, mename biname Isaya me tagepogogo cabu ca, ²⁶ tabe lui jiicuji egä: ‘Äte, ädi, ai biname bine jejemepi: Weene itecijinuge cuta itecijinuge, yepä lica umle läbitininuye. Weene ire lacitaninuye piiyepu ire lacitaninuye, yepä weene lica jääpänuye. ²⁷ Ingle naace gyene ai biname bime ngene atwanena krokeciye gemi; teepi tablame buduma gemi; teepi irecu ätumuteji gemi.

Teepi apu liga lica cire läbitininejisi, teepi piba irecu ca jääpänemusi, tablame ca yäatecijanemuge, piiyepu ngene atwanena ca opo yaawatnusi, siige cäme bau me tatatrongärininusi, siige cane Acejiyame te teebibine miiji me jaawenemune.”

²⁸ Siige, Paulo piba jejemige egä, “Page weene miiji gemi umle äbitame egä Acejiyame me Miiji Mene biname bine niija mule cabu ca äsecrera poto cidi me, peei ne ituge ätyepa gawe mara-mara biname bime bau me, piiyepu teepi singi gemi äteciyame.”

²⁹ Paulo peei mene jejemige, piba Israela biname cina teebine sebmalisi, yepä gaabe cabu ta teemeteme jicelisi.

³⁰ Yoo, neeneni kämäge ngalebora Paulo puga Rooma cewe cabu je enajige, rarekaake yäacäremuge teeme lenaja mete täapume. Tabe iyeta biname bine jaawablemuge lui cina teeme bau me saacluge. ³¹ Tabe mene jaajanemuge Acejiyame te lipu biname bine yaawademuge; tabe cuta piiyepu biname bine yaabiberäjemuge Yageyame Yeesu Keriso poto cidi me. Tabe wälu cäco mene jaajanemuge iyeta biname bine. Nuuja te lica teebine jiiibige.

Siige, ai peba me mene ngälu agesa.

**PAULO ME LETA
ROOMA ÄTRUNGA
BINAME BIME BAU ME**

1 Cane Paulo, Yeesu Keriso me kaakesea bägrä gäne. Acejiyame cebine najuji teeme ätyepäneji biname me äbitame piyepu mara me nawenuji teeme Miiji Mene biname bine jajaneneme.

² Peei Miiji Mene tabe teeme sasa mename biname bine ituge jajanena teepi Oogäräneji Mene cabu oogärame egä cirege äbita. ³ Peei Miiji Mene lui Acejiyame me Bägrä mime Yageyame Yeesu Keriso potu cidi me. Tabe lui ai gawecewe cabu je biname me äbituji, Daawida me inge cabu liba aplimluj, ⁴ tabe cuta Acejiyame bau ca gyene. Tabe budre cabu ca liba arpinantuji, pui kokre ca biname bine jewabemuji egä tabe Acejiyame me conocäco Bägrä gyene. ⁵ Cane teeme miiji ne jepänujine, tabe liba cebine teeme ätyepäneji biname me nawenuji naace täapume cane iyeta maramara gawe biname bine gaabe awabejame teepi Yeesu Keriso me ngii potu cidi me mene äteciyame teebine ätrungame. ⁶ Weene cuta potu peei biname gemi, lui bine Acejiyame te itu tisoglicipi Yeesu Keriso me biname me äbitame.

⁷ Yoo, cäme mene agesa iyeta weeme täapume lui cina babo cewe Rooma je ätrunga cama inajininige, inge Acejiyame baborage singi weeme täapume, weebibine ituge asogleca teeme biname me äbitame.

Acejiyame mime Babe piyepu mime Yageyame Yeesu Keriso, cane teebibine aawejanenine teemi miiji te lenajame weeme cabu piyepu poode weebibine ceerame.

Paulo Eso Mene Jiicige

⁸ Yoo, niinäce cane cäme Acejiyame ne eso ecärine Yeesu Keriso cabu ca iyeta weeme täapume, inge naace gyene iyeta ai gawecewe cabu biname cina itecijenemige weeme ätrunga potu cidi me. ⁹ Cane Acejiyame me kaakesea iyeta cäme ngenecu cama jaawenemune, liba teeme Miiji Mene jaajanemune Yeesu Keriso potu cidi me. Teeme opo gaabe ai mene jiicenine egä cane Acejiyame ne ewejanenine weeme täapume, ¹⁰ iyeta padare cane liba teeme bau irecu lä-tumutune. Cane teebine ewejanenine egä cane gaabe päpäna ai padare cabu weeme bau otnime, tabe liba singi gyene. ¹¹ Yoo, cane baborage singi gäne weebibine päpäname kokre ceerame weeme seemo ireclota täapume. ¹² Cane ai jjanininine, inge cane singi gäne weeme ätrunga ne kokre me waweneme cuta piyepu kokre päpäname weeme bau ca cäme ätrunga täapume.

¹³ Cäme ätrunga binamewale, cane singi gäne weene umle äbitame egä bucurage padare cane ngene ituge atwanena weebibine ädärume, yepä cane äblicäco ge otni ngälu page. Cane singi gäne weebibine ätityera ceerame piyepu peei ätityera cabu ca weeme miiji ätrunga mule ne päpäname, cane lipu nuuja gawecewe biname bine pepu pana ätityera ituge ceera. ¹⁴ Cane ngenecu ca asicnantine egä cäme kaakesea gyene iyeta biname bine toraca gaabe awabame, iyeta lui cina Griik biname bime mene piyepu mule umle gemi, cuta lui cina teeme nuuja glunubora mene taatu jiicemusi; biname lui cina umleumle cama gemi, piyepu biname lui cina umle cäco gemi. ¹⁵ Yoo, cane peei name pi singi gäne Miiji Mene cuta weebibine jajaneneme, weene lui cina babo cewe Rooma je inajininige.

Miiji Mene Lui Kokre Gyene

¹⁶Cane ngene jotwananine egä Miiji Mene lui babo kokre cama gyene, in-
gle Acejiyame bau ca gyene peei mene.
Peei cabu kokre pisi nyene biname
bine ngenecu atatröngärame teeme niya
mule cabu ca äsecrera gaabe ceerame,
iyeta lui cina peei Miiji Mene jäätrun-
gusi. Peei mene niinäce Israela biname
bime bau jajeji ge, puma cita ca cuta nu-
uja gawe biname bime bau me. ¹⁷Yoo,
peei Miiji Mene te jiićenige Acejiyame
lipu pui biname bine conocäco me
jaawenemuge lui cina teebine jäätrun-
gusi. Biname te toraca ireclota cabu me
labacituge, teeme ätrunga liba Yeesu
Keriso me kaakesea cabu gyene, piiyepu
tabe peei ireclota cabu cängena yaana-
juge teeme ätrunga name pi, Oogäränej
Mene te lipu jiićenige egä,
“Pui biname me ireclota iyeteta gyene,
Acejiyame lui ne conocäco me
jaawenuge teeme ätrunga cabu ca.

Iyeta Biname Conocono Gemi

¹⁸Acejiyame te biname bine umle
jaawenanemuge egä tabe teebibine
mäpu daremu yääcäranemuge teeme
niiyaniya ngene atwanena täöpume
piiyepeu teeme niiyaniya waweneca
täöpume, ingle teeme niiyaniya mule
cina Acejiyame poto cidi me toraca
ngene atwanena bine jiihemusi.
¹⁹Acejiyame teebibine mäpu daremu
yääcäranemuge, ingle naace popi
biname bime täöpume pajecu gyene
teepi Acejiyame poto cidi me ngena
umle cire läbitejisi, ingle tabe peei
ne teeme täöpume pajecu me ituge
wawena. ²⁰Yoo, pui padare cabu ca
Acejiyame liba gawecewe ne tewenuji
ngälu page, biname cina miiji gemi
umle äbita egä Acejiyame pisi nyene
piiyepeu teeme kokre iyeteta gyene.
Ngänu gyene biname cina puu äblicäco

teebine päpäna, yepä teepi miiji gemi
iyeta gwidape päpäname Acejiyame lui
bine ituge wawena, piba pui cabu ca
teeme mule poto cidi me umle äbitame.
Peei name pi teeme nuuja ingle
lica gyene teeme umle cäco piiyepeu
niiyaniya mule täöpume. ²¹Biname
umle gemi egä Acejiyame pisi nyene,
yepä teepi lica teebine yaawejanusi
egä, “Maane peese näte cime caburage
Acejiyame, cime ire atwiyame,” piiyepeu
lica teebine eso yääcärusi iyeta gwidape
täöpume. Peei name pi teeme ngene
atwanena mage käkäco me ituge äbita,
teeme mope cabu nuuja miiji ngene
atwana lica gyene, yepä iyeta teeme
ngene atwanena krokeciye gemi.
²²Teepi jiićenisi, “Cine umle cama
gemi,” yepä teepi buduma gemi. ²³Yoo,
teepi lica Acejiyame ne yaawejanusi,
lui iyeteta gyene, yepä teepi biname
pana ceege bine jaawenemusi pui
bine awejename, lui bime ireclota lica
iyeteta gyene. Nuuja cina ceege bine
jaawenemusi lui gawe cabu otnetneja
gwidape pana, piiyepeu ele, piiyepeu
biicwale pana, peei bine awejename.

²⁴Peei buduma mule name pi
Acejiyame biname bine papa ire taatu
jaacitemuge teepi teeme conocono
singisingi mule wawenecame. Teepi
ajiri cama mule bine teemeteme
jaawenemusi. ²⁵Teepi toraca ngene
atwana ne Acejiyame poto cidi
me yäyeblingtusi, piba tuwängle
walya ngene atwana ne yaacatusi.
Teepi yaawejanemusi piiyepeu teeme
täöpume yiiwärajemusi lui gwidape
bine Acejiyame te itu tewenemuji, lica
Acejiyamerage ne yaawejanusi. Yepä,
mine miiji Acejiyame ne awepyeräjame
iyeteta. Yoo, mine pepu pa jaawenepesi!

²⁶Biname bime buduma awejena mule
name pi Acejiyame teebibine ire taatu
jaacitemuge teeme niyarage ajiri cama
mule wawenecame. Pepu pi magebi cina

singisingi läbitininusi nuuja magebi me tääpe tääpume. Peei lui babo niyarage gyene, lica magebi bime toraca mule.²⁷ Cuta rooriye cina pepu pana niyarage mule bine jaawenemusi. Teepi lica coga tääpume singi, yepä singisingi läbitininusi nuuja rooriye me tääpe tääpume. Teepi teeme tääpe me niyarage singi bine jaawenemusi, pepu pi mäpurage daremu ne jääpänusi teeme tääpe piyepu teeme ngene atwanena liba pui mule cina sabe jaawenemusi. Peei lui conocäco daremu gyene.

²⁸Ingle naace popi biname cina singi lica gemi ngene atwa-nename Acejiyame poto cidi me, tabe peei name pi teebibine ire taatu jaacitemuge, piba teeme Acejiyame cäco ngene atwanena cina iyeta niyarage me läbitininusi niiya singisingi bine wawename, teepi lui bine cire lica jaawenemejisi.²⁹ Teeme niyaniya mule cina babo läbitininusi, teepi nuuja singi lica conocäco mule tääpume, iyeta teeme ngene atwanena nuuja biname poto cidi me lui claabe taatu. Teepi ire patre yaa-glemusi, biname bine walya yaanglet-näjemusi, larnginininusi, piyepu nuuja biname bine budre me yaaglecimusi. Teepi nuuja biname bine teeme ngenecu bora jäämugetnemusi. Teepi nuuja bine yäärmärimusi,³⁰ cuta teeme poto cidi me niiya mene jicetnäjemusi. Teepi Acejiyame ne jäämugetnusi, piyepu teemeteme jääcelusi. Teepi lasicnantinusi egä teepi baborage gemi nuuja biname bime cabu ca, piba teemämu lawepyeräjininusi. Teepi ngene jwaatwananinusi cerämu cuta poto niiya mule bine wawenecame; teepi cuta mage babe bime singi bine lica yaawademusi.³¹ Teepi geäji gemi niiya mule wawenecame, peei name pi lica ngene ca agli egä, "Ai lui niiya mule gyene." Teepi lica teeme mene toraca me jaawenemusi, teepi lica asicnenta owecu nu-

uja biname bime tääpume, piyepu nuuja singi lica gemi teeme binamewale tääpume.³² Teepi iyeta umle gemi Acejiyame me cotre pisi nyene peei mule tääpume egä laati te peei mule bine jaawenemuge, tabe miiji budre päpäna, yepä teepi peei bine jaawenanemusi. Teepi cuta singi gemi nuuja cina peei bine wawenecame.

Acejiyame te Iyeta Biname bine Cirege Atrana

2 Gone weene ngene jwaatwananinuye egä, "Yoo, poto biname pepu niyarage gemi," ingle weene lica conocäco gemi, ngänu gyene weene laati bemi. Weene liba nuuja biname ne aitneja egä, "Niiyarage mule biname gyene," piba teeme pana mule pa jewenepeye, weene weemämu laitnäjinuye.² Mine iyeta umle gemi egä Acejiyame conocäco gyene biname bine atraname lui cina peei niyarage mule jaawenemusi.³ Yepä, weene lui nuuja biname bine jaaitnäjemuye, cuta peei yepä niiya mule jaawenemuye, weene gone ngene jwaatwaninuye egä Acejiyame te nuuja biname bine mäpu daremu pa yääcäremepi, yepä weene pagege äsecrera teeme atrana cabu ca. Eewe, weene licarage cirege äsecrera!⁴ Gone ngene jwaatwananinuye egä Acejiyame me owecu lui papa gwidape gyene, ingle tabe owecu baborage gyene piyepu lica watawata mäpu daremu weebibine ceera. Weene miiji umle gemi egä Acejiyame weeme bau babo owecu gyene, ai name pi tabe singi weene niiya mule cabu ca atatrongärame teeme bau me.⁵ Yepä, weene liba ätecija cäco gemi, piba babo mäpurage cirege weeme daremu pui Ceräcerägäabu Bimu cabu, Acejiyame te liba biname bine conocäco cire jaatranemepi mäpu daremu ceerame.⁶ Yoo, Acejiyame piba iyeta biname

bine teeme daremu cirege ceera teeme mule ibibi. ⁷Taba iyeteta ireclota teebibine cirege ceera lui cina miiji mule jaawenemusi gloose cäco, ingle teepi lui singi gemi teeme jamyacu apaclyera, awepyeräja, piyepu ngälu cäco ireclota päpäname. ⁸Yepä, nuuja biname cina teeme singisingi bine taatu jaawenemusi; teepi toraca gaabe ne jäägyusi teeme conocono gaabe cabu otnime, siige Acejiyame teebibine teeme mäpurage daremu cirege ceera. ⁹Teepi babo ngenecu mäpu piyepu cewe cire loocaninipesi. Iyeta lui cina niya mule bine jaawenemusi, teepi teeme mäpu daremu cirege päpäna, Israela biname niinäce piyepu nuuja gawe biname iyeta. ¹⁰Yepä, iyeta lui cina miiji mule bine jaawenemusi, Israela biname niinäce piyepu nuuja gawe biname iyeta, Acejiyame te jamyacu apaclyera, awepyeräja, piyepu poode teebibine cirege ceera. ¹¹Ingle naace popi iyeta biname lui yepä pana gemi Acejiyame me opo gaabe je.

¹²⁻¹⁵Yoo, iyeta lui cina Acejiyame me singi jaatropangtusi, teepi mäpu daremu cirege päpäna. Acejiyame te mäpu daremu cirege ceera maramara gawe biname bine, teepi liba teeme singi ne jaatropangtusi niya mule wawename. Ngänu gyene teeme bau oogäräneji lica ge Acejiyame me Cotre Mene Moose lui bine soogäremuji, ingle naace gyene teeme ngenecu bora teepi umle gemi lui mule conocono gyene, lui mule conocäco. Teeme ireclota cabu ca mine opo yaawatnusi egä Acejiyame me cotre piti nemi teeme trupa ngalebora. Teepi cuta ngena ca laglinusi egä miiji mule, coo niya mule, ingle nuuja taje teepi ngenecu miiji birige teeme mule potoci me, cuta nuuja taje ngenecu niya birige. Acejiyame cuta Israela biname bine teeme mäpu daremu cirege ceera teeme niya mule täapume, ingle naace

gyene teeme bau piti nemi oogäräneji Cotre Mene, yepä teepi peei bine lica jaawenemusi. Teepi umle gemi lui gaabe toraca gyene, yepä teepi lica conocäco peei gaabe cabu otni. Yoo, biname te lica conocäco läbituge Acejiyame me opo gaabe, taba liba umle taatu ngena ne wawename, yepä taba cuta miiji peei ne toraca wawena. ¹⁶Yoo, pui bimu cirege otni, lui cabu Acejiyame te Yeesu Keriso ne cire jaajepi biname bime ogä ngena atwanena bine atraname, cane lipu Miiji Mene cabu jiićenine.

Cotre Mule Lica Gyene Äsecerera Gaabe Israela Biname bime täapume

¹⁷Yoo, weene lui cina jiiçuye egä, “Cine Israela biname gemi,” weene apu jingenininige egä weeme ätityera pisi nyene Cotre Mene cabu, piyepu weeme mene nesae lica gemi egä, “Acejiyame lui cime yene.” ¹⁸Weene iyeta umle gemi Acejiyame te ngena singi weene wawename, piyepu weene Cotre Mene cabu ca umle ituge äbita toraca gaabe luci yene. ¹⁹Weene biname bine jäje jaajananemuye egä, “Cine age temi awecluja irecu mäasumasu biname täapume,” piyepu egä, “Cine apaclyera gemi biname täapume lui cina krokeciye cabu icrajenige.” ²⁰“Cine age temi ablaweja biname buduma mule biname bime täapume piyepu abiberäja biname bägrä pana biname bime täapume.” Weene apu jingenininige, “Cine iyeta gwidape umle gemi, ingle Cotre Mene cime bau piti nemi, piyepu peei Cotre Mene toraca gyene.” ²¹Yoo, weene babo singi nuuja biname bine abiberäjame, ngena name pi weene weemämu lica abiberäja? Weene bääirmi mene birige jajanena egä, “Ero gone!” Yepä, weene ero mule umle gemi. ²²Weene jiićeniyegä, “Sargi mule gone!” Yepä, weene cuta umle gemi peei mule. Weene uuje bine jäägyemuye, lica peei bine

yiiwärajemuye, yepä weene gwidape bine ero ca yaawademuye peei uuje bime iiwäreja mete maramara cabu ca. ²³Weene jäje jaajanauye egä, “Cime bau piti nemi Acejiyame me Mene,” yepä weene Acejiyame me miiji ngii sabe jaawenuye, weene liba teeme cotre bine jaatropangtemuye. ²⁴Oogäräneji Cotre Mene te jiićenige egä, “Weene Israela biname bime mule name pi nuuja gawe biname cina niiya mene jiićemusi Acejiyame poto cidi me.”

²⁵Yoo, weene Acejiyame me Cotre Mene liba cängena jaawenemuye, piba cuta miijirage birige teeme cewecu weeme tääpe cabu lenajame, yepä weene teeme Cotre Mene liba cängena lica birige wawena, piba weeme Acejiyame tääpume cewecu lui papa gyene weeme tääpe cabu. ²⁶Nuuja gawe biname, lui bime cewecu lica birige, teepi peei Cotre Mene liba jaawenemusi, Acejiyame teebibine pa yaawademepi, epu pana teepi cewecu cama gemi liiyepu. ²⁷Yoo, weene Israela biname lui cina Cotre Mene jaatropangtuye, ngänu gyene peei mene weeme bau piti nemi oogäräneji, piiyepu ngänu gyene weene cewecu cama gemi, weene weeme mäpu daremu cuta cirege päpäna, ingle naace popi poto nuuja gawe maramara biname cina Cotre bine toraca jaawenemusi, ngänu gyene Acejiyame me cewecu teeme tääpe cabu lica gyene. ²⁸Yoo, tääpe iirputa taatu te lica biname ne Israela biname me jaawenuge, ingle cewecu lui biname me tääpe papa cabu. ²⁹Yepä, tabe Acejiyame me toraca Israela biname gyene lui te teeme trupa piiyepu teeme ngenecu Acejiyame bau me ituge ceera. Siige, peei lui Aceji Seemo me kaakesea cabu ca gyene, lica Oogäräneji Cotre Mene cabu ca. Pepu biname te lica nuuja biname bau ca awepyeräja

yaacatuge yepä teeme awepyeräja lui Acejiyame bau ca gyene.

Acejiyame lui Toraca piiyepeu Conocäco Gyene

3 Weeme nuuja biname te pama ngene jotwananenige egä, “Nää, Israela biname niinäce gaabe gemi nuuja gawe biname bime cabu ca?” coo egä, “Teeme tääpume, nää, lipu ätityera gyene teeme tääpe cabu cewecu?” ²Yoo, teeme tääpume miijirage birige. Pui lui babo gwidape gyene egä Acejiyame teeme mene Israela biname bine ecäremuji ire atwime iyeta nuuja biname bime tääpume. ³Yoo, toraca gyene egä poto Israela biname cina peei mene cängena lica ire jaawenemusi. Yepä, weene gone ngene jwaatwa-naninuye egä Acejiyame teeme mene cängena lica jaawenemuge ai ingle naace popi poto biname cina cängena lica peei mene bine jaawenemusi. ⁴Eewe, pepu lica! Acejiyame lui toraca gyene. Ngänu gyene iyeta biname cina walya mene jaajanemusi, Acejiyame iyeta padare teeme mene toraca me jaawenemuge. Oogäräneji Mene teeme poto cidi me jiićenige egä,

“Maane lui mene jiićemute, peei mene cina meebine naawabusi egä conocäco gäte.

Maane cuta conocäco yuutrutute atrana cabu ca.”

⁵Yoo, page weeme nuuja te pama ngene jotwananenige egä, “Nää, cine Israela biname cina liba conocono mule jaawenemusi, biname piba taatu jääpänusi egä, ‘Acejiyame me mule lui mara gyene; tabe conocäco gyene!’ Ai name pi Acejiyame te miiji ngii puma cita ca jääpänuge cime niiya mule cabu ca, tabe peei name pi conocono gyene cibibine mäpu daremu peei tääpume ceerame.” Pepu binamerage ngene

atwanena gone! ⁶Pei lui walya gyene! Acejiyame äblicäco poto conocono mule äsuceja, ingle naace popi tabe toraca conocäco gyene. Tabe liba conocono gyene, tabe piba äblicäco ai gawecewe biname bine cängena atrana, yepä tabe miiji gyene biname bine atraname, ingle tabe conocäco gyene.

⁷Gonerage apu ngene jwaatwananin- uye egä, “Nää, cine liba walya mule bine jaawenemusi, piba Acejiyame me mara toraca mule te babo me läbituge, siige tabe puma cita ca jamyacu apa- clyera ne jääpänuge cime walya mule name pi. Acejiyame peei name pi mi- iji lica cibibine jaji egä, “Weene ni- iya mule biname gemi.” Yepä, weene gonerage pepu ngene atwanena! ⁸Yoo, poto biname cina buduma ngene atwa- nena name pi jiiicemusi egä, “Mine niya mule pa jaawenemepesi, ingle peei cabu ca Acejiyame me miiji ngii caburage pa läbitepi.” Yoo, poto biname cina cebine naitnäjusi walya mene ca egä cane te peei buduma mene jiiicine. Peei walya cabu ca teepi teeme mäpu daremu cirege päpäna. Eso!

Nuuja Biname te Lica Iyeta Padare Conocäco Mule Jaawenemuge

⁹Yoo, peei cabu ca mine umle gemi egä Acejiyame me opo gaabe mine lui Is- raela biname gemi, mine miiji lica gemi nuuja biname cabu ca. Cane weebib- ine ituge jaji egä iyeta Israella biname piyepu iyeta nuuja gawe biname yepä pana gemi. Mine iyeta niya mule me kokre cabu ninajininige. ¹⁰Oogäräneji Mene te pepu jiiicenige egä:

“Nuuja biname te conocäco lica gyene Acejiyame me opo gaabe je.

¹¹Nuuja biname te lica toraca umle cama gyene.

Nuuja biname te lica toraca singi läbituge Acejiyame gome lenajame.

¹²Iyeta biname cina Acejiyame bau ca itu latatrongäripesi.

Teepi iyeta niya me itu läbitipesi.

Nuuja biname lica gyene lui te toraca mule jaawenuge, lica yepä te wawena.

¹³Babo walya mene te täduge teeme tage cabu ca, epu pana niya lengo te lipu tasatuge gape cabu ca, gape te liba ätrugera cäco.

Niia mene te cobyame me niya uudi pana täduge teeme tage cabu ca nu- uja biname bine sabe wawename.

¹⁴Teepi claabe name pi alwi mene jiiicemusi.

¹⁵Teepi wata nuuja biname bine niya jaawenemusi; budre me yaaglecemusi.

¹⁶Ngänu gyene teepi cewe ne liba yaab- malusi, pita piyepu mäpu puma birige teeme niya mule name pi.

¹⁷Teepi umle cäco gemi poode cama lenaja.

¹⁸Teepi cuta umle cäco gemi wälu pana äbita Acejiyame me opo gaabe je.”

¹⁹Siige, mine umle gemi egä iyeta mene Cotre Mene cabu lui eei biname täöpume lui cina Cotre Mene ngaleb- ora yaacrajimuge. Pepu aitneja mene lui iyeta ai gawecewe biname bime täöpume mine bojä agime mime ni- iya mule name pi, ingle mine iyeta cirege aclajuta Acejiyame me opo gaabe je atrana täöpume. ²⁰Nuuja biname te licarage Acejiyame me opo gaabe je conocäco läbituge teeme Cotre Mene waweneca cabu ca, yepä Cotre Mene me kaakesea agesa: Biname bine umle wawename egä teepi niya mule cuta jaawenemusi.

Acejiyame Lipu Biname bine Conocäco me Jaawenemuge

²¹Yoo, Acejiyame gaabe ne ituge awabudnita egä biname cina lipu Ace- jiyame me opo gaabe je conocäco

me läbitininusi, piyepu ai gaabe lica birige cotre wawena. Cotre Mene piyepu mename biname bime mene cina itu teitnäjüjisi peei gaabe ne. ²² Biname cina Acejiyame cama conocäco läbitininusi, teepi liba Yeesu Keriso ne jäätrungusi. Peese nyene yepä taatu gaabe. Nuuja mara gaabe lica gyene Israela biname bime täapume piyepu nuuja gawe biname bime täapume, ²³ ingle naace gyene iyeta biname cina niiya mule bine jaawenemusi. Iyeta biname lui toraca ingwe gaaberaige gemi Acejiyame bau ca, tabe lui conocäco piyepu jamyacu apacyera cama gyene. ²⁴ Yepä, Acejiyame te biname bine papa itityeräjenemige teeme babo miiji cabu ca. Tabe teebibine teeme täapume kälyä jaawenemuge Yeesu Keriso me kaakesea name pi, lui kaakesea te biname bime mäpu daremu yääyeblinge-muge. ²⁵ Acejiyame Yeesu ne jityepuji biname cabu me teeme täape piyepu uudi ca Acejiyame ne iiwärejame biname bine teeme niyaniya mule cabu ca äsecrerame. Yeesu Keriso me uudi tapiruji, tabe budre jepänuji, siige biname bime äsecrera gaabe pepu jewenuji. Yoo, biname cina ai äsecrera gaabe ne jääpänusi, teepi liba Yeesu ne jäätrungusi. Acejiyame peei äsecrera gaabe ne jewenuji, pepu pi jewabemuji egä teeme mule uja ninäce padare cabu lui conocäco ge, tabe lui padare cabu biname bime niya mule bine yäasuwäjemuge, ²⁶ ingle tabe ingwe padare ne jewagrienuji Keriso liba tatyaramtepi biname bime mäpu daremu ne äyebtingtame. Tabe ai padare cabu teemämu awabudnitenige egä tabe conocäco gyene, ingle peei lui conocäco mule gyene tabe biname bine mäpu daremu cabu ca lipu conocäco me jaawenemuge, lui cina Yeesu ne jäätrungusi.

²⁷ Yoo, nuuja miiji lica gyene biname teemämu awepyeräjame, ingle

naace popi puu biname cina umle gemi awepyeräja waadename cotre waweneca täapume, yepä teepi umle cäco awepyeräja waadename ätrunga täapume. ²⁸ Yoo, pajecu gyene egä biname te Acejiyame cama conocäco läbitutuge ätrunga cabu ca, lica cotre waweneca cabu ca. ²⁹⁻³⁰ Acejiyame peese nyene yepä taatu Israela biname bime täapume piyepu nuuja gawe biname bime täapume. Tabe Israela biname bine conocäco me cire jaawenemepi teeme ätrunga name pi, cuta piyepu nuuja gawe biname bine conocäco me cire jaawenemepi teeme ätrunga name pi. ³¹ Yoo, cane lica peei mene jiicenine mime Cotre Mene äyebtingtame, ingle naace gyene mine liba Yeesu ne jäätrungusi, mine piba taatu miiji gemi teeme cotre cängena waweneme.

Abrahamo me Ätrunga cabu ca Mine Umle Äbitininago egä Ätrunga Lui Baborage Gwidape Gyene

4 Mine ngene jwaatwananinago Abrahamo poto cidi me, tabe lui mime Israela biname bime kaakesaare gyene. ² Abrahamo Acejiyame me opo gaabe liba conocäco me läbitutuge teeme kaakesea ca, piba teeme ingle pisi nyene teemämu awepyeräja, yepä pepu lica ge. Abrahamo äblicäco teeme kaakesea ne awepyeräja, ingle naace gyene ³ Oogäräneji Mene te jiicenige egä, “Abrahamo Acejiyame ne jitrungige, siige teeme ätrunga name pi Acejiyame teebine einige conocäco ca.” ⁴ Yoo, biname te liba rarekaake jääpänuge teeme kaakesea cabu ca, tabe lica teeme rarekaake poto cidi me ngene jwaatwananuge egä, “Agesa owecu gwidape cäme täapume.” Eewe, tabe ngene jwaatwananuge egä, “Agesa cäme daremu cäme kaakesea täapume.” ⁵ Yepä, biname te liba Acejiyame ne

jäätrunguge, Acejiyame piba peei cabu ca teebine conocäco me jaawenuge. PEEI ätityera lui daremu lica gyene, ingle pui biname te lica teeme kaakesea cabu ca Acejiyame cama conocäco läbituge. Yoo, Acejiyame te conocono biname bine yaainemuge conocäco ca, eei biname lui cina teebine jäätrungusi. ⁶Ai mene lui căme taatu lica gyene, yepä ujarage Daawida te mene jiicuji pui biname me gege poto cidi me, Acejiyame lui ne conocäco me jaawenuge teeme waweneca kaake poto ca. ⁷Daawida mene bine yoogäremuji peei poto cidi me Salamo uupera peba cabu egä:

“Babo ngenecu gege gemi pui biname lui bime conocono Acejiyame te yiisibricmuge, lui cina kälyä gemi teeme conocono mule cabu ca.

⁸Teepi babo ngenecu gege gemi, ingle siige, Acejiyame te lica ingwe ca acnema teeme conocono bine.”

⁹Yoo, Daawida me mene poto cidi me mine ngene jwaatwa-naninago egä pui babo ngenecu gege laati bemi? Nää, pui biname täápume taatu peei mene, lui bime tääpe matikolä iirputäneji gemi Acejiyame me cewecu acatame? Eewe, lica teeme taatu me. PEEI ngenecu gege cuta teeme täápume lui cina jäätrungusi, yepä teeme tääpe cabu cewecu lica gyene, ingle mine umle gemi egä Acejiyame Abrahamo ne einige conocäco ca teeme ätrunga name pi. ¹⁰Tabu lui padare cabu peei ne jewenige, nää Abrahamo me tääpe iirputa kaakesea ninäce gaabe, coo ingwe gaabe ca? Yoo, Abrahamo liba camuge teeme tääpe iirputa, Acejiyame teebine einige egä, “Conocäco biname gyene.” ¹¹Abrahamo ingwe ca teeme tääpe matikolä ne jiirputuji cewecu täápume egä Acejiyame teebine ituge acata teeme ätrunga name pi. Yoo, peei name pi weene iyeta lui

cina Acejiyame ne jäätrunguye piiyepu tabe lui bine conocäco me niwenininuge, Abrahamo lui weeme ätrunga kaakesaare gyene, ngänu gyene cewecu liba lica yaacatu ye. ¹²Cuta mime poto cidi me lui cewecu cama gemi, Abrahamo cuta mime kaakesaare gyene, ingle mine page Acejiyame ne jäätrungusi, Abrahamo lipu teebine itu jitrunguji, tabe liba camuge cewecu ne acata.

Abrahamo Acejiyame me Miiji ne Ecatuji Teeme Ätrunga cabu ca

¹³Ujarage Acejiyame liba Abrahamo ne jejuji egä, “Weene ai gawecewe ne cirege acata, maane piiyepu mäame kaakesaare cama,” pui padare cabu Abrahamo nuuja umle lica ge Oogäräneji Cotre Mene poto cidi me, ingle pui cotre me padare camuge atyaramta. Yoo, Acejiyame Abrahamo ne peei mene jejuji lica teeme cotre wawena name pi, yepä naace name pi egä tabe Acejiyame ne jitrunguji, piba teeme bau ca mene itecijuji egä, “Maane căme täápume conocäco biname gäte.” ¹⁴Yepä biname te liba Acejiyame me miiji ne jääpänuge cotre wawena ca, piba nuuja ingle lica gyene ätrunga täápume, cuta piba papa gyene Acejiyame lui mene ituge jaji. ¹⁵Yoo, mine liba cotre ne atropengta, mime mäpu daremu pisi nyene peei täápume, yepä cotre liba lica ge, piba cuta lica gyene cotre atropengta.

¹⁶Yoo siige, Acejiyame ngena miiji ituge jaji ceerame, mine ätrunga ca jääpänusi, naace täápume egä Acejiyame owecu name pi papa ceerame, piiyepu naace täápume tabe iyeta Abrahamo me kaakesaare bine ceerame. Lica Israela biname taatu cina jääpänusi, lui cotre bine jaawenemusi, yepä cuta eei cina lui Abrahamo pana Acejiyame ne jäätrungusi. Abrahamo peese nyene lui ätrunga cabu mine iyeta bime babe,

¹⁷ Acejiyame Abrahamo ne lipu jejuji Oogäräneji Mene cabu egä, “Cane meebine babe me naawenepene bucurage gawe maramara biname bime tääpume.” Yoo, Acejiyame me opo gaabe, Abrahamo lui epu pana babe liiyepu mime tääpume. Tabe Acejiyame ne jitrunguji lui me kokre pisi nyene budre biname arpinerame, piyepu lui te mene ca gwidape bine jaawenemuge, lui cina lica ituge lenaja. ¹⁸ Abrahamo teebine jewagrijuji teeme mene bägrä poto cidi me toraca me waweneme, ngänu gyene tabe puu umle lica ge Acejiyame te peei ne lipu pagege wawena, tabe papa jewagrijuji. Siige, ingwe ca tabe kaakesaare ngii jepänuji maramara gawe biname bime bau ca, epu pana Acejiyame teebine lipu itu jejuji egä, “Määme kaakesaare bucurage cirege äbita.” ¹⁹ Mine Abrahamo me ätrunga poto cidi me ngene jwaatwananinago. Tabe yepä hanred kāmäge mameta joomluji, yepä teeme ätrunga te enajuji kokre cama. Tabe ngene jotwanuji egä, “Cane moda gäne; cane budre mameta gäne, cuta piyepu cäme coga Saara tabe äblicäco bägrä päpäna,” ²⁰ yepä tabe lica jejuji egä, “Acejiyame me mene äblicäco äbita.” Tabe teeme ätrunga cabu kokre äbituji, siige Acejiyame ne ewepyeräjuji, ²¹ jejuji egä, “Acejiyame me mene toraca me pa läbitepi. Cine bägrä ne pagege päpäna.” ²² Peei name pi Acejiyame liba teeme ätrunga ne jepänuji, tabe jejuji egä, “Maane cäme tääpume conocäco biname gäte.” ²³ Yoo, peei mene egä “Maane cäme tääpume conocäco biname gäte,” lui lica oogäräneji ge Abrahamo tääpume taatu, ²⁴ yepä cuta mime tääpume oogäräneji ge, Acejiyame lui bine cirege jaji egä, “Weene cäme tääpume conocäco biname gemi,” mime tääpume lui cina teebine jäätrungusi, lui te mime Yageyame Yeesu ne budre cabu ca erpinantuji. ²⁵ Yoo, mime conocono

mule name pi tabe budre äbituji, piyepu budre cabu ca arpinanteji gyene naace tääpume mine conocäco äbitame Acejiyame cama.

Acejiyame me Ätityera Mime tääpume

5 Ai ingle naace gyene mine ätrunga ca conocäco me ituge äbita Acejiyame me opo gaabe je, mime poode pisi nyene Acejiyame cama mime Yageyame Yeesu Keriso me kaakesea name pi. ² Tabe mime ätrunga ca mibibine niwadininige teeme babo miiji cabu lenajame. Mime babo ngenecu gege pisi nyene, ingle mine umle gemi egä mine Acejiyame me jamyacu apaclyera cabu cirege lenaja. ³ Mine liba mäpu jääpänsi, mime ngenecu gege cuta pisi nyene, ingle naace popi mine umle gemi egä peei mäpu te mibibine niwenininuge bojäcu lenajame, ⁴ piyepu peei bojäcu lenaja te mime ngenecu bine kokre me jaawenemuge, piyepu ngenecu kokre cama mine jaawagrijuji Acejiyame ne tabe mibibine äsecrerame. ⁵ Peei awagrija lica papa me läbituge, ingle tabe Aceji Seemo ne ituge ätyepa mime yepäyepä trupa cabu lenajame mime ngenecu bine umle wawenename egä teeme baborage singi pisi nyene mime tääpume.

⁶ Yoo, mine liba äblicäco mimämu ätityeräja, Acejiyame me miijirage padare cabu, Keriso te piba budre äbituji mibibine ätityerame, lui niiya conocono biname gemi. ⁷ Yoo, mime gawe biname bime mule cabu, nuuja biname te pama lica gyene budre äbita nuuja biname ne ätityerame, ngänu gyene tabe conocäco biname coo piyepu miiji biname birige, yepä Acejiyame me mule mara gyene. ⁸ Teeme singi epu baborage gyene mime tääpume egä pui padare mine liba conocono biname ge, tabe piba teeme Bägrä

Yeesu ne tityepuji budre äbitame mibibine ätityerame. ⁹Yoo, Yeesu liba budre äbituji, teeme uudi te tapiruji mibibine Acejiyame me opo gaabe je conocäco wawename, cuta piyepu teeme peei ätityera ca mine cirege äsecrera mäpu daremu cabu ca, Acejiyame lui biname bine cirege ceera teeme niiya mule täápume. ¹⁰Mine niinäce Acejiyame cama cubuyame pana ninajenäjimi, yepä teeme Bägä me budre cabu ca Acejiyame te mibibine teeme biname me itu niwenipi. Yoo, page mine teeme biname gemi, piyepu tabe mibibine niiya mule cabu ca toraca cire nisechräripi teeme Bägä me ireclota name pi. ¹¹Peei name pi mime baborage ngenecu gege pisi nyene Acejiyame täápume, lui te mime Yageyame Yeesu Keriso name pi mibibine teeme biname me itu niwenininuji.

Adamu cabu ca Biname cina Budre ne Jepänujisi; Yepä, Keriso cabu ca Teepi Ireclota ne Jepänenisi

¹²Yepä biname Adamu te conocono mule ne jewenuji, piba budre äbituji teeme niiya name pi. Pepu pi iyeta biname budre läbitininusi, ingle naace gyene teepi conocono mule cuta jaawenemusi. ¹³Acejiyame te Cotre Mene Moose ne liba camuge ceera, biname cina piba niiya mule bine tewenemäjumesi. Yoo, peei biname cina Cotre Mene bine lica yaabiberäjemusi, ingle Cotre Mene camuge atyaramta, peei name pi Acejiyame teeme niiya mule bine lica ecnemuji Atrana Bimu täápume. ¹⁴Biname Adamu cabu ca ngälu Moose me padare teepi niiya mule bine jaawenemusi, piba peei cabu ca budre jääpänanusi, ngänu ge teeme peei niiya mule lui cotre atropangta lica ge Adamu me liiyepu, tabe liba cude uli kuu ne erwuji.

Adamu me niiya mule te lipu joomlemige iyeta biname bine, pepu pana

Keriso miji pi miiji mule te totnenige iyeta biname bine ätityerame. ¹⁵Acejiyame me owecu mule mara gyene Adamu me conocono mule cabu ca. Toraca gyene egä bucurage biname cina budre läbitininusi pui yepä biname Adamu me conocono mule name pi, yepä bucurage biname cina conocono mule täápume kälyä läbitininusi pui nuuja biname Yeesu Keriso me ätityera name pi, ingle naace gyene Acejiyame babo owecu gyene biname bime täápume. ¹⁶Cuta piyepu Acejiyame me owecu piyepu ätityera mule baborage gyene Adamu me conocono mule cabu ca. Niinäce Adamu yepä conocono mule ne jewenuji, piba Acejiyame teebine jejuji egä, “Maane conocono biname gäte!” Yepä, ingwe ca bucurage biname liba conocono jaawenemusi, Acejiyame piba teebibine yäätityäremuge, jaajemuge egä, “Weeme conocono piti nemi, yepä weene kälyä gemi peei cabu ca Yeesu Keriso me miiji kaakesea name pi.” ¹⁷Cuta piyepu Acejiyame me ätityera mule kokre gyene Adamu me conocono mule cabu ca. Toraca gyene egä pui yepä biname me conocono mule name pi budre me kokre te joomlemuge iyeta biname bine, yepä peei nuuja biname Yeesu Keriso teeme ätityera mule lui babo kokre gyene budre me kokre cabu ca. Iyeta biname lui cina Acejiyame me owecu gwidape ne yaacatusi, piyepu teeme baborage miiji cabu ca teeme täápume conocäco me läbitininusi, teepi ngälu cäco ireclota cabu yaacrajuge Yeesu Keriso me kokre cabu je.

¹⁸Yoo, Adamu me conocono cabu ca iyeta biname conocono jaawenemusi, piba teeme mäpu daremu yaawademusi, yepä Yeesu Keriso me conocäco ireclota cabu ca tabe äsecrera gaabe ne jewenuji iyeta biname bime täápume teepi ngälu cäco ireclota ne päpäname. ¹⁹Adamu me

ätecija cäco mule cabu ca bucurage bina-
name cina ätecija cäco läbitinunusi, yepä
Yeesu Keriso biname bine Acejiyame
täapume conocäco cire jaawenemepi, in-
gle tabe Acejiyame me singi mene iteci-
juji, siige budre me äbituji biname bine
ätityerame.

²⁰Moose te biname bine jejananemuji
Acejiyame me Cotre Mene, naace
täapume Cotre Mene te teebibine
awabame teeme niiya mule lipu
bucurage gemi. Siige, biname cina
liba umle läbitinunusi teeme niiya lipu
baborage gyene, teepi piba cuta umle
läbitinunusi Acejiyame me miiji lipu
baborage gyene biname bime täapume.
²¹Niinäce, biname bime niiya mule te
teebibine yaawademuge teeme budre
me, yepä page Acejiyame me miiji mule
te biname bine yaawademuge teepi
teeme opo gaabe je conocäco äbitame,
piba ngälu cäco ireclota ne jääpänusi
mime Yageyame Yeesu Keriso me
kaakesea name pi.

Mine Yepä me Läbitinago Keriso cama Lenajame

6 Nää, weene pama apu jingeninige
egä, “Nuuja niiya lica gyene mine
liba conocono mule wawename, ingle
piba Acejiyame me miiji mule mime
täapume cuta babo me läbituge.” ²Pepu
ngene gone jwaatwananinuye. Mime
täapume conocono mule te ituge apira,
siige mine äblicäco conocono mule cabu
cääri lenaja. ³Weene miiji umle gemi
egä mine liba niie ca äciseja ne ituge
acata Yeesu Keriso me ngii cabu, mine
epu pana egä ten cama yepä me itu äbi-
tininujago. Yoo, mine epu pana gemi ten
cama gigri budre ituge. ⁴Peei niie ca
äciseja cabu ca mine ten cama gigri bu-
dre, piieyepu gape cabu gigri acranäneji
gemi, siige mime Babe te Keriso ne bu-
dre cabu ca lipu erpi-nantuji teeme babo

kokre ca, mine cuta pepu miiji gemi
arpinera kirece ireclota cabu lenajame.

⁵Yoo, mine liba ten cama yepä me
äbitini-nujago teeme budre cabu, mine
cuta ten cama yepä budre cabu ca cirege
arpinera. ⁶Mine umle gemi ngena ge
ingle ai budre mene täapume. Mime
sasa trupa agleji pana ge pui padare
cabu teepi Yeesu ne baarge uli cabu
liba etecwamtujisi. Pepu pi Acejiyame
cuta miiji gyene agli mime trupa me
kokre singi ne niyaniya mule täapume
mine niiya mule me kokre cabu ca
äsecerame. ⁷Ingle biname te liba bu-
dre pana birige, tabe piba asatäneji
gyene niiya mule me kokre cabu ca.

⁸Yoo, mine liba Keriso cama ituge bu-
dre, mine jitrungenisi egä mine ten
cama cuta ireclota me cire larpinari-
pago. ⁹Yoo, mine umle gemi egä Keriso
itu arpinantuji budre cabu ca, siige tabe
lica budre ingwe ca. Budre me kokre te
äblicäco teebine cääri oomlana. ¹⁰Tabe
yepä gääbu budre äbituji biname bime
niiya mule täapume, yepä page tabe
Acejiyame täapume ireclota cama ena-
jenige. ¹¹Yoo, weene pepu ngene jot-
wananineye egä, “Cine budre gemi cono-
cono mule waweneca täapume, yepä
Keriso Yeesu cama älengläcita miji pi
cine ireclota gemi Acejiyame täapume.”

¹²Peei name pi gone weebibine ni-
iya mule te iwadininuge, weeme cono-
cono singi wawename. ¹³Cuta piieyepu
weeme täape gone ceera niiya kaake-
sea wawename, yepä weemämu äcäri-
neye Acejiyame bau me. Weene epu pana
biname gemi lui cina budre cabu ca
ituge äsecerera ireclota cabu me, peei
name pi weene weemämu äcärineye
Acejiyame bau me teeme miiji kaakesea
wawename. ¹⁴Weene lica Cotre Mule
cabu inajininige, luma conocono mule te
ibibi gyene weebibine oomlaname, yepä
weene Acejiyame me miiji cabu page in-

ajininige. Peei name pi gone niya mule ne padare ceera.

Mine Miiji Conocäco Lenajame

¹⁵Weene gone apu jingeninuge egä, “Ngänu gyene mine liba cotre bine jaatropangtemusi, ingle mine lica cotre mule cabu ninajininige, yepä mine lui Acejiyame me miiji cabu temi.” Pepu ngene gone jwaatwananinuye, ¹⁶ingle weene umle gemi egä lui me kokre cabu weene singi lenajame, pui kokre te weebibine iwadininige. Peei name pi weene liba conocono mule me kokre cabu singi lenajame, pui te weebibine iwadininuge budre me, coo weene liba singi Acejiyame me kokre cabu lenajame teeme mene ätecijame, pui te weebibine iwadininuge conocäco me äbitame teeme opo gaabe je. ¹⁷⁻¹⁸Yoo, niinäce weene niya mule me kokre cabu itu inajininuji, yepä page weene kokre ngenecu cama yaacatuwe pui toraca mene ne, weene lui ituge ätecija. Acejiyame weebibine niya mule me kokre cabu ca itu isecrärinuji teeme singi cabu ibäcnininuji teeme toraca mule cabu lenajame. Peei name pi baborage eso Acejiyame täápume. ¹⁹Cane ai mene weeme ireclota cabu ca eboclomtenine weeme täápume pajecu wawename. Niinäce weene tääpe piiyepu ngene atwanena niya mule täápume itu icranemujiye. Weeme niya mule piiyepu jugi mule baborage äbitininujisi. Siige, page weene weemämu äbitineye toraca mule täápume miiji piiyepu conocäco mule taatu wawenecame.

²⁰Niinäce weene liba itu inajininuji conocono mule cabu, weene piba Acejiyame me singi cabu lica inajininuji piiyepu conocäco mule bine lica jewenemujiye. ²¹Page weene ajiri gemi peei niya mule poto cidi me. Nää, weene ngena miiji daremu ne ituge päpäna pui niinäce mule cabu ca? Teeme daremu lui

budre piiyepu niya puupu cabu lenajame. ²²Yepä, page weene äsecräreji gemi niya mule cabu ca. Weeme niya singi bine weene lica jaawenemuye, yepä weene weemämu Acejiyame bau me ituge ceera teeme singi wawename. Page weeme daremu gyene conocäco mule wawenecame ngälu iyeteta ireclota weene cirege päpäna. ²³Yoo, niya mule me daremu gyene budre piiyepu niya puupu cabu lenajame iyeteta. Yepä, Acejiyame owecu gyene mime täápume piiyepu mibibine iyeteta ireclota ne nicärininige mime Yageyame Yeesu Keriso cama ngälu cäco lenajame.

Keriso me Biname bine Cotre Mule te Lica Joomlenemige

7 Cäme ätrunga binamewale, weene ngene pa jiglipi ai mene, ingle weene umle gemi cotre poto cidi me. Biname te liba cotre mule cabu yaanajuge, cotre te teebine yaacanuge ngälu tabe budre läbituge, cotre me kokre piba siige. ²Peei lui epu pana rooriye cama magebi te lipu cotre cabu waanajuge, tabe miiji teeme rooriye cama yepä lenajame teeme ireclota ngälu gaabe, yepä teeme rooriye liba budre, siige peei cotre teeme täápume. Tabe piba miiji gwene cuta nuuja rooriye ne acata. ³Yoo, tabe liba nuuja rooriye cama onajige, piiyepu teeme niinäce rooriye te liba ireclota gyene, biname cina waainusi, “ero magebi” ca, yepä rooriye te liba budre, tabe asatäneji gwene pui cotre cabu ca. Tabe piba ero magebi lica gwene, liba nuuja rooriye ne yaacatuge. ⁴Yoo, cäme binamewale, cotre mule poto cidi me weene peei magebi pana gemi. Cotre mule lui weeme täápume epu pana pui magebi me niinäce rooriye liiyepu. Yepä, weene Keriso me budre ituge acata cuta weeme täápume, siige weene epu pana gemi budre biname liiyepu cotre mule poto cidi me. Peei te

lica gyene weebibine waadena. Keriso lipu budre cabu ca arpinantuji, weene pepu pana ituge arpinera kirece ireclota cabu me. Page tabe epu pana kirece rooriye liiyepu weeme täápume; weene teemi nemi. Weene miiji teeme kaakesea wawena Acejiyame täápume. ⁵Niinäce mime ngene atwanena lui ai gawe me mule cabu. Mine liba umle äbitininujago cotre poto cidi me mene egä, “Gone apu pana mule wawena,” piba mime singi te babo me äbituji pui niiya mule täápume, siige mime tääpe me singisingi mine cuta jaawenemusi budre gaabe cabu abacitame. ⁶Yepä, page mine äsecräreji gemi cotre mule cabu ca. Mine epu pana budre biname liiyepu cotre mule poto cidi me. Cotre mule äblicäco mibibine cääri oomlana. Siige mime täápume pui sasa mule, pui Oogäräneji Cotre Mene te lica mibibine niwadininuge. Page kirece mule te mibibine niwadininige, peei lui Aceji Seemo me.

Miiji Ngene Atwanena piyepu Niya Ngene Atwanena Cubuyame pana Gegi Biname bime Trupa Ngalebora

⁷Peei mene name pi pama poto biname cina pa jicemepesi egä, “Cotre lui niya gwidape gyene,” yepä peei lui toraca lica. Cotre liba lica, mine piba umle lica lui mule gyene niya, coo lui mule gyene miiji. Yoo, cotre mene pisi nyene egä, “Gone gwidape täápume singisingi läbitininuye.” Peei cotre cabu ca cane umle itu äbitujine pepu singi poto cidi me. ⁸Peei cotre mene name pi cäme niya ngene atwanena piba tasatige, piba cäme baborage singi pisi nyene nuuja biname bime gwidape täápume. Cane liba umle lica peei cotre mene, piba cäme niya ngene atwanena papa kaakesea cäco yaana-juge cäme ngenecu bora. ⁹Yoo, niinäce cane miiji asicnantujine, ingle cane nuuja umle lica gäne cotre mene poto cidi

me egä, “Gone peei niya bine jaawenemute!” Yepä, cane liba umle äbitujine peei cotre mene poto cidi me, cane piba baborage singi äbitujine pui niya mule wawename. ¹⁰Cuta piba taatu umle äbitujine egä cane budre gaabe cabu me ituge abacita, ingle niya mule me daremu lui budre gyene. Peei cotre Acejiyame lui ca singi cebine ätityerame ireclota gaabe cabu lenajame, peei ca cane umle äbitujine egä cane budre gaabe cabu säne. ¹¹Cane liba apu nangenige egä cotre mene wawena lui gaabe gyene iyeteta ireclota täápume, piba cäme niya ngene atwanena te tasatenige piyepu peei cotre ca cebine singisingi me nawenige. Piba peei te cebine nawabenige egä cane budre gaabe cabu abacitenine.

¹²Yoo siige, cotre mene lui Acejiyame bau ca gyene, peei name pi iyeta teeme maramara cotre lui epcäco, miiji, piyepu conocäco gemi. ¹³Cotre te lica cebine budre gaabe cabu nacitenige, yepä cäme niya ngene atwana te peei ne jewenenige. Cäme niya ngene atwana te miiji cotre ne ecatenige, cebine peei ca nangletnäjenige, piba nawabenige egä cane budre gaabe cabu säne. Niya mule lui pepu gyene. Yoo, cotre mene cabu ca mine opo yaawatnusi lipu toraca niyarage gyene mime niya ngene atwanena.

¹⁴Mine umle gemi egä Cotre Mene lui Acejiyame bau ca gyene, yepä cane binamerage gäne. Niya mule te cäme ngenecu ne joomluge. ¹⁵Cäme mule poto cidi me cane toraca umle lica gäne: cane cäme toraca singi bine lica jaawenemune, yepä lui mule täápume cane singi lica gäne, peei bine jaawenemune. ¹⁶Yoo, cane liba jaawenune cane lui mule singi lica wawename, peei mule ca cane jewabenine cäme toraca asicnenta ne egä, “Cotre mene lui miiji gyene.” ¹⁷Siige, peei lui cäme toraca

singi lica gyene egä cane niiya mule bine jaawenemune, yepä cäme niiya ngene atwana te tasatuge cäme ngenecu cabu ca, cane puma cita ca peei niiya bine jaawenemune. ¹⁸Cane umle gäne egä cäme trupa cabu nuuja miiji lica gyene. Cane cämämu äblicäco gäne cäme tääpe ne giri acita miiji mule waweneme. Cane singi gäne, yepä äblicäco! ¹⁹Cäme singi pisi nyene miiji mule waweneme, yepä cane lica peei bine jaawenemune. Cane singi lica gäne niiya mule waweneme, yepä cane peei bine jaawenemune. ²⁰Cane liba peei bine jaawenemune lui täapume cane singi lica gäne, piba lica canerage te peei bine wawena, yepä pui niiya ngene atwanena cina peei bine jaawenemusi lui cina täsuge cäme ngenecu bora ca.

²¹Yoo, cäme mule apu gyene: Cane liba singi miiji waweneme, niiya ngene atwanena te piba tasatuge, cebine nacanuge niiya cabu me. ²²Pisi nyene cäme ngenecu bora baborage singi Acejiyame me Cotre waweneme, ²³yepä cane asicnantenine cuta mara kokre ngene atwanena piti nemi cäme cabu. Peei cina cäme miiji singi ne jäläläcnutusi, cebine kokre cama noomlusi cäme tääpe me niiya singi mule waweneme. ²⁴Cane peei name pi babo ngenecu mäpu gäne. Laati te ibibi gyene cebine asatame ai niiya mule cabu ca, lui te cebine nacanuge cäme budre me? ²⁵Peese nyene Yeesu Keriso! Tabe te äsecreta gaabe ne itu jenuuji. Baborage eso Acejiyame täapume, lui te Yeesu ne tityepuji mibibine ätityerame!

Yoo siige, mimerage kokre ca mine äblicäco Acejiyame me Cotre waweneme, ngänu gyene mime singi pisi nyene, ingle mime tääpe me niiya singi te mibibine niwadininuge niiya gaabe cabu me.

Aceji Seemo me Ätityera ca Mime Ireclota Miiji Gemi

8Yoo, ai ingle naace gyene Acejiyame mibibine nininuge, “Weene kälyä gemi,” page lui biname cina Keriso Yeesu cabu temi, teepi lica teeme niya mule me daremu cirege päpäna Acejiyame bau ca. ²Aceji Seemo mibibine ire nitwinuge, niwadininuge Yeesu Keriso me toraca ireclota gaabe cabu. Peei name pi page niiya ngene atwanena teepi kokre lica gemi cebine acaname niiya gaabe cabu me, piyepu cane asatäneji gäne niiya mule me budre daremu cabu ca. ³Yoo, Acejiyame me Cotre Mene te äblicäco biname miiji gaabe cabu me waadena, ingle binamerage bime kokre ibibi lica gyene teeme niiya ngene atwanena äyecrejame. Acejiyame peei name pi nuuja gaabe ne itu jenuuji, teemerage Bägrä ne itu tityepuji budre äbitame mime niiya mule daremu ne äyebtingame. Yeesu täduji biname pana, biname pana ngenecu cama, yepä teeme mara kokre puga ge niiya ngene atwanena bine ägyemame. Tabe conocäco enajuji biname bime niya mule äyebtingame. ⁴Puma cita ca mine miiji gemi Acejiyame me conocäco cotre bine waweneme, mine liba kokre ne acata Aceji Seemo bau ca mime niiya ngene atwanena bine äyebtingame. ⁵Biname lui cina yaacrajuge teeme tääpe me singisingi mule cabu, teepi jäje ngene jwaatwananinusi teeme tääpe me singi waweneme, yepä biname lui cina yaacrajuge Aceji Seemo lipu jaajemuge teebibine, teepi jäje ngene jwaatwananinusi Aceji Seemo me singi waweneme. ⁶Biname lui cina teeme tääpe me singi jaawenusi teepi budre gaabe cabu temi. Biname lui cina Aceji Seemo me singi jaawenusi, teepi toraca ireclota gaabe cabu temi, piyepu ngenecu poode pa jäänepesi. ⁷Yoo, biname te liba teeme

singi mene yäatecijuge, tabe cubuyame pana läbituge Acejiyame täapume, ingele naace gyene tabe Acejiyame me Cotre Mene lica yaacatuge, piyepu peei ätecija cäco gaabe cabu tabe äblicäco Cotre Mene wawena. ⁸ Yoo, teepi lui cina teemerage singi bine jaawenemusi, teepi äblicäco Acejiyame ne ngenecu miiji me wawena.

⁹ Yepä, weene pepu lica gemi. Weene weemerage singi lica jaawenemuye, yepä weene Aceji Seemo me singi jaawenemuye, liba toraca pisi nyene Aceji Seemo weeme trupa cabu je. Yoo, laati bau Keriso me Seemo lica gyene, pui biname cuta lica gyene Keriso me biname. ¹⁰ Yepä, Keriso me Seemo liba pisi nyene weeme yepäyepä trupa cabu, weeme tääpe puu budre pagege ni-ya mule name pi, yepä weeme seemo toraca ireclota cama gyene page piyepu iyeteta, ingele naace gyene Acejiyame weebibine teeme täapume conocäco me ituge wawena. ¹¹ Cuta piyepu, liba Acejiyame me Seemo pisi nyene weeme cabu, Acejiyame lui te Yeesu ne budre cabu ca itu erpinantuji, tabe cuta weeme budre tääpe arpinera cirege. Aceji Seemo lui te weeme cabu yaanajuge teeme kokre pisi nyene peei ne wawename.

¹² Yoo, cäme binamewale, ai name pi mine miiji Aceji Seemo me gaabe ne yaacatusi, gone weeme tääpe me singi ne yaacatusi, ¹³ ingele weene liba peei mule ne jaawenuye, weene budre daremu cirege päpäna. Yepä, weene liba weeme tääpe me singi ne jäägyuye Aceji Seemo me kokre ca, cuta lica peei niya mule wawename, weene toraca ireclota ne cirege päpäna iyeteta. ¹⁴ Lui cina Aceji Seemo me singi yaacatusi, teepi Acejiyame me bägrä gemi. ¹⁵ Yoo, Acejiyame Aceji Seemo ne tityepuji weeme cabu lenajame lica weebibine ädret-necame piyepu cääri wälu me wawe-

name, yepä mibibine teeme ingele cabu me waadename. Mine piba miiji gemi teebine awejena egä, “Babe, cime babe.” ¹⁶ Aceji Seemo me mime yepäyepä seemo bine jaajananemuge egä, “Maane toraca Acejiyame me bägrä gäte.” ¹⁷ Mine lui Acejiyame me bägrä gemi, mine Babe me babo miiji ne teeme bau ca cirege päpäna. Keriso miijirage puupu ne ituge acata teeme Babe bau ca, piyepu mine ten cama gigri cirege lenaja. Page mine poto mäpu bine jääpänemusi mime miiji kaakesea name pi, Keriso lipu mäpu ituge päpäna. Yepä, mine liba teeme täapume mäpu bine jääpänemusi ai gawecewe cabu, mine cuta teeme jamyacu apaclyera cabu cirege lenaja.

Mine Teeme Jamyacu Apaclyera cabu Cirege Lenaja

¹⁸ Cane ngene jotwananenine egä page mime mäpu lui matimatirage gemi jamyacu apaclyera cabu ca, Acejiyame lui ne cirege awabudnita mime täapume. ¹⁹ Iyeta gwidape Acejiyame lui bine itu tewenemuji, teepi cängenarage jew-agrijenisi ngälugaabe bimu ne, Acejiyame lui bimu cabu cirege awabudnita teeme jäjäcräneji bägrä bine. ²⁰ Ai ingele naace gyene pui sasa padare cabu ca biname cina liba conocono mule ne niinäce jewenujisi, iyeta gawecewe gwidape cina ocwäwäneji cabu icrajuji. Iyeta gwidape cina singi cängena lenajame, yepä biname bime conocono mule name pi Acejiyame teebibine pepu ireclota ecäremuji, ingele tabe singi gyene iyeta gwidape cina cängena awagri-jame pui bimu täapume teepi Acejiyame me binamewale cama gigri äsecrera ne päpäname ai mäpu ireclota cabu ca. ²¹ Yoo, iyeta ai gawecewe gwidape cina cirege äsecrera teeme ocwäwäneji cabu ca, piba mine lui cina Acejiyame me bägrä gemi, teepi mine cama pui jamyacu äsecrera cabu cirege lenaja. ²² In-

gle mine umle gemi egä iyeta ai gawecewe gwidape cina keke mene cama cewe loocanininusi, epu pana magebi te lipu bägrä aplimla täápume cewe loocanuge ngälu page. ²³Lica gawecewe gwidape taatu, yepä cuta mine te cewe loocaninininago, pui padare ne cängena jewagrijenisi, Acejiyame liba mibibine teeme jäjäcräneji bägrä me toraca wawename, mime tääpe tabe liba äsecrera ai gawecewe mäpu cabu ca. Aceji Seemo lui page mime cabu enajenige, tabe niinäce gwidape gyene pui jamyacu ireclota cabu ca mine lui ne cirege päpäna. ²⁴Mine ätrunga cama teeme padare ne jewagrijenisi, cuta peei ätrunga ca mine äsecräreji ituge äbita peei jamyacu ireclota ne cirege päpäname. Yoo, mine liba gwidape ne cirege päpäna, siige mine lica ingwe ca awagrija peei gwidape täápume, ingle pisi nyene page. ²⁵Yepä, mine liba camuge päpäna, mine piba cängena ätrunga cama jewagrijenisi.

²⁶Yoo, mine liba kokre lica piiyepu umle lica gemi lipu mene Acejiyame bau jajime, piba Aceji Seemo te mibibine nitityärininuge. Tabe te Acejiyame ne yaawejanuge mime täápume mara pana mule ca. Teeme irecu ätumuta mule lui miijirage gyene mene cabu ca, ²⁷piiyepe Acejiyame lui te jääpäne-muge biname bime singi bine teeme ngenecu bora, tabe cuta piiyepu umle gyene Aceji Seemo ngena singi gyene mime täápume. Aceji Seemo te teebine yaawejanuge pui gwidape piiyepu mule täápume Acejiyame lui singi gyene teeme ätrunga biname bine ceerame. ²⁸Yoo, mine umle gemi egä iyeta lui te läbituge, peei cabu Acejiyame kaakesea jaawenuge mime miiji täápume, lui cina babo singi gemi teeme täápume, piiyepu lui bine tabe biname me itu niwenininuji ten cama iyeteta lenajame. ²⁹Tabe lui biname bine niinäce jejäcremuji,

teebibine cuta mara me jewenemuji teeme Bägrä Yeesu pana äbitame. Yoo, teeme Bägrä naane me läbituge mime täápume, cuta mine teeme täápume igane gemi. ³⁰Yoo, Acejiyame lui bine mara me ituge wawena, teebibine cuta ala taasoglecemepi, piiyepu tabe lui bine ituge ala asogleca, tabe cuta teebibine teeme täápume conocäco me jaawenemepi, piiyepu lui bine conocäco me ituge wawena, tabe cuta teebibine teeme jamyacu apaclyera cabu itu yaacranemepi.

Lipu Baborage Gyene Acejiyame me Owecu piiyepu Singi Mime täápume

³¹Yoo siige, mine ngena mene jiiicusi iyeta peei ätityera poto cidi me? Acejiyame liba mine cama gyene, laati te piba ibibi gyene mibibine toraca niija wawename? ³²Tabe teemerage Bägrä ne lica sewecnistuji, yepä teebine owecu gaabe cabu tityepuji budre äbitame iyeta mime täápume. Peei cabu ca mine umle gemi egä tabe singi iyeta gwidape Bägrä cama mibibine ceerame. ³³Biname cina äblicäco Acejiyame me jäjäcräneji biname bine jaji egä, “Weene äblicäco Acejiyame gome lenaja, ingle weene conocono gemi.” Teepi äblicäco gemi pepu iicana, ingle Acejiyame te ituge jaji egä, “Weene cäme opo gaabe je conocäco biname gemi.” ³⁴Cuta Yeesu Keriso tabe licarage mibibine aina, yepä tabe lui budre äbituji, piba cuta arpinantuji Acejiyame me camu poto ime gome lenajame, siige tabe Acejiyame ne ewejanenige mime miiji täápume. ³⁵Mine liba mäpu piiyepu pita jääpänsusi, coo ämugetna nuuja biname bau ca; mine liba loolo me cewe piiyepu gwidape cäco; coo mine liba drowä biname coo piiyepu budre jääpänsusi, nää pui padare Keriso me singi cuta pisi nyene mime täápume? Yoo, pisi nyene. ³⁶Oogäräneji Mene te jiiicenige egä,

“Määme tääpume teepi singi cibibine budre me agleca iyeta padare bimu gaabegabe.

Mibibine epu niwenininusi maamoi liiyepu, lui me agleca padare mameta gyene.”

³⁷ Siige, ngänu gyene ngena te tädenige, Keriso me baborage singi pisi nyene mime bau; tabe nitityäripi mine toraca uutrutame. ³⁸⁻³⁹ Cane umle gäne egä nuuja gwidape te äblicäco mibibine äyebloga Acejiyame me singi cabu ca. Mime budre cabu piyepu mime ireclota cabu teeme singi pisi nyene. Nuuja kokreyame gwidape epu pana mename seemo coo piyepu cable coo maadubi, teepi äblicäco mibibine äyebloga Acejiyame me singi cabu ca. Piyepu page ngena cina äbitininisi cuta ciige ngena cina cire läbitipesi, piyepu ngena pisi nyene dume cabu, coo ngena pisi nyene gawe ngalebora, teepi cuta äblicäco mibibine äyebloga Acejiyame me singi cabu ca. Yoo, iyeta Acejiyame lui bine tewenemuji, peei bime nuuja te äblicäco mibibine äyebloga Acejiyame me singi cabu ca, mine lui ne jääpänusi mime Yageyame Keriso Yeesu name pi.

Israela Biname bime Äjäcra poto cidi me

9 Cane toraca mene jijenininine, lica walya, ingle cane lui Keriso me biname gäne. Cäme ngenecu bora Aceji Seemo te lui ire natwenige, peei cabu ca cane ngene ca eglenine egä cane walya lica gäne. ² Cäme toraca mene agha: Cane baborage ngenecu mäpu piyepu baborage owecu gäne cämehage Israela binamewale poto cidi me, ingle teepi singi lica gemi Keriso me ätiyera ne acatame. ³ Cane liba ibibi gäne teebibine ätiyehame, cane singi cäme puupu Keriso me biname cama teebibine ceerame cane niiya puupu me äyeblogatame, yepä peei äblicäco gyene. ⁴ Bu-

curage Israela biname cina Keriso ne jäägyusi, puu teepi lui Acejiyame me sasa cabu ca jäjäcräneji biname gemi; cuta tabe jamyacu apaclyera teeme bau itu eboclomtuji, teebibine jäje tejane-nanemumi egä, “Cane weeme Acejiyame gäne; weene cäme biname gemi;” puu tabe teebibine cotre mene piyepu iiwäreja mule itu ecäremuji, cuta piyepu tabe teebibine mene jejemuji ingwe ca äsecerä biname ne ätyehame; ⁵ puu modamoda biname Abrahamo, Isacako, piyepu Yakobu teeme kaakesaare gemi, cuta piyepu Keriso liba biname me äbituji, tabe Israela biname ge, yepä teepi teeme Keriso ne jäägyusi. Yoo, Acejiyame lui te iyeta biname bine yaawademuge, miiji teeme ngii ne awepyeräjame ngälu cäco. Eso!

⁶ Peei lui lica epu egä Acejiyame me jajeji mene toraca lica läbituge, yepä apu egä lica iyeta Israela biname lui Acejiyame me toraca Israela biname gemi. ⁷ Piyepu, lica iyeta Abrahamo me kaakesaare lui Acejiyame me bägrä gemi. Acejiyame Abrahamo ne jejuji egä, “Määme toraca kaakesaare eei gemi lui mäame bägrä Isacako bau ca.” ⁸ Yoo, lica iyeta Abrahamo me kaakesaare lui Acejiyame me bägrä gemi, yepä teepi taatu lui cina Isacako me kaakesaare gemi, ingle Isacako itu aplimluji Acejiyame me jajeji mene ibibi me äbitame. ⁹ Pui mene lui egä, “Toraca padare te liba tatyaramtenige, cane piba tacnenutenine, siige Saara imäbägrä cama pa waanajepi.”

¹⁰ Cuta piyepu ingwe ca Isacako babo äbituji, coga ocatuji, siige teeme coga Rebeka me padare te liba mameta ge päädepäde imäbägrä päpäname, ¹¹⁻¹² Acejiyame piba teebine jojuji egä, “Ighane te naane ne cire jaatwepi.” Tabe niinäce peei mene Rebeka ne jojuji; Rebeka ingwe ca imäbägrä bine jääpänuji. Yoo, ingle naace gyene

camuge teeme aplimla, peei neeneni imäbägrä lica nuuja miiji coo piyepu niiya mule ituge wawena pui padare cabu Acejiyame liba teeme mage ne pui mene jojuji. Yoo, lui te äbituji, Acejiyame ngene ca itu egluji peei ne wawename, lica bägrä bime mule name pi, yepä Acejiyame tabe singi ge pepu wawename. ¹³Oogäräneji Mene pisi nyene peei poto cidi me Acejiyame lui jiicuji egä, “Cane Yakobu täapume singi äbitujine, yepä Esau ne jigujijine.”

¹⁴Nää, weene ngene jotwananiniye egä Acejiyame me mule conocono gyene? Pepu gone! ¹⁵Ingle Acejiyame Moose ne itu jejuji egä, “Cane laati ne singi ätityerame, cane peei biname ne yäätityärune. Cäme bau sine laati me täapume cane owecu läbitune.” ¹⁶Yoo, Acejiyame liba biname ne jaajuge, coo lica jaajuge, peei lui biname me singi piyepu wawena cabu ca lica birige, yepä naace name pi egä Acejiyame singi pui biname ne owecu wawename. ¹⁷Oogäräneji Mene cabu Acejiyame te Aikupito Mopeyame ne jejuji egä, “Cane meebine Mopeyame me naawenujine, ai ingle naace popi cane singi maane cäme kokre ne awabudnitame biname bime täapume, cuta piyepu ai ingle naace popi egä iyeta biname ai gawecewe cabu umle äbitame cäme ngii poto cidi me.” ¹⁸Yoo, peei mene cabu ca mine umle läbitinago egä Acejiyame liba singi biname ne owecu wawename, tabe jaawenuge; coo piyepu tabe liba singi nuuja biname ne ätecija cäco wawename, tabe cuta peei ne jaawenuge.

**Acejiyame Umle Gyene Mäpu
Daremu Ceera Biname bine; coo
Cuta Umle Gyene Owecu
Wawename Biname bine**

¹⁹Cäme binamewale, pama weeme yepä te singi gyene cebine ätemlame

egä, “Acejiyame me mule liba pepu gyene, tabe piba äblicäco biname ne aitna teeme ätecija cäco mule täapume, ingle biname te äblicäco Acejiyame me singi äsäda.” ²⁰Yoo, cäme biname, maane laasi näte? Nää, maane ibibi gäte Acejiyame ne äseblecäjame? Maane biname gäte. Määme ireclota epu pana gyene diiba liyepu. Diiba te miiji lica teeme raranga biname ne ätemla egä, “Maane cebine apu ngenome nawenite?” ²¹Ingle naace gyene diiba raranga biname te miiji ge teeme singi gwidape ne wawena teeme laame cabu ca. Tabe miiji ge neeneni diiba raranga yepä laame tomi cabu ca, yepä diiba ne raranga miijimiji kaakesea täapume cuta nuuja ne raranga domäji täapume.

²²Yoo, Acejiyame me mule pepu pana gyene. Tabe miiji gyene biname bine awabeja egä tabe singi lica gyene niiya mule täapume, cuta teeme kokre pisi nyene niiya mule biname bine äyebngame. Yepä, tabe wata lica yääyebngemuge. Tabe däägudägu läbitanuge biname bime täapume lui bime niiya mule name pi tabe teebibine miiji gyene äyebngame. ²³Tabe cuta singi gyene teeme jamyacu apaclyera ne aboclomtame mime täapume, tabe lui bine owecu niwenininige, lui bine tabe ituge miiji me waweneca teeme apaclyera täapume. ²⁴Mine peete nemi tabe lui bine itu ala nisoglicipi: lica eei taatu bine lui cina Israela biname bime cabu ca gemi, yepä cuta eei bine lui cina nuuja gawe biname bime cabu ca gemi. ²⁵Agesa teeme mene jäjäcra poto cidi me teeme mename biname Hosea lui soogäruji egä, “Cane nuuja biname bine cäme bägrä me cire jaawenemepene, lui cina lica cäme ingle cabu ituge. Cane teebibine owecu cire jaawenemepene,

lui cina căme owecu cabu lica ituge lenaja.

²⁶ Cuta lui gawe cabu biname bine ituge jaji egä,

‘Weene lica gemi căme ingle biname,’ puma cane teebibine cirege jaji egä, ‘Cane lui Iyeteta Lenajayame gäne, weene căme băgrä gemi.’”

²⁷ Cuta nuuja mene pisi nyene Oogäräneji Mene cabu mename biname Isaya te jiicuji Israela biname bime poto cidi me egä, “Israela biname cina bucurage cire läbitipesi epu pana secre liiyepu, yepä mime Yageyame te teeme cabu ca nesae pana biname taatu cire yaawademepi; ²⁸ ingle tabe biname bine cirege jaatranemepi poto biname piba wata äyeb Benga teeme opo gaabe ca.” ²⁹ Yoo, Isaya cuta nuuja ciige mene ituge jaji egä, “Yageyame teeme kokre baborage gyene. Tabe liba owecu lica gyene mine Israela biname bime täapume, tabe mibibine iyeta cire nibyageceji, epu pana tabe Sodoma piyepu Gomora cewe biname bine lipu itu jiiyagecemuji. Yoo, piba mime nuuja kaakesaare lica cirege.”

Acejiyame me Miiji Mene ne Israela Biname cina Lica Jäärungusi

³⁰ Yoo, cane ngena poto cidi me jiićenine agesa: Gawe maramara biname lui cina lica teemämu läbitinininusi Acejiyame täapume conocäco äbitame, Acejiyame teebibine conocäco me itu jaawenemepi, ingle naace gyene teepi teebine jäärungepesi, ³¹ yepä Israela biname teepi cotre mule ne liba jäärngusi peei cabu ca Acejiyame täapume conocäco äbitame, teepi conocäco lica jäärpänusi. ³² Ingle agesa: Teepi teeme waweneca mule ne jäärtru-ngusi, cuta lica Yeesu ne jäärungusi teeme conocäco täapume. PEEI toraca mene Yeesu me budre poto cidi me, teepi lui ne opo lica

yaawatnepesi, epu pana gyene teeme gaabe cabu kula liiyepu, teepi lui ne lica jäärpänusi, piba peei cabu ca yaatrametnemuge. ³³ Pisi nyene Oogäräneji Mene peei poto cidi me egä Yeesu lui epu pana gyene kula liiyepu Israela biname bime täapume. Mene agesa:

“Ire, cane kula ne yaacitene Yerusalema cewe cabu Siiyona podo cabu je, lui te jaawenemuge biname bine naabe atropengäja, eei kula lui te teebibine jaawenemuge atrametname.

Yepä, lui cina teebine jäärungusi, teepi lica birige ajiri me äbita, yepä miiji lenaja ne jäärpänusi.”

10 Căme ätrunga binamewale, căme babo singi pisi nyene cămerage Israela biname cina conocono mule cabu ca äsecrera iyeteta ireclota ne päpăname. Cane Acejiyame ne peei täapume ewejanenine. ² Cane teeme mule poto cidi me weebibine umle jiiwenininine egä teeme toraca singi pisi nyene miiji kaakesea Acejiyame täapume waweneme, yepä teepi toraca umle lica gemi lipu gyene Acejiyame me biname me äbitame. ³ Teepi toraca gaabe ne opo lica yaawatnusi Acejiyame te lipu biname bine teeme täapume conocäco me jaawenemuge. Teepi singi gemi teemämu gaabe waweneme cuta singi lica Acejiyame te teebibine teeme täapume conocäco waweneme teeme gaabe ca. ⁴ Yoo, Keriso te cotre wawena mule ne ngälu me ituge acita biname cina peei ca conocäco me äbitame, ai ingle naace popi iyeta biname lui cina teebine jäärungusi, siige teepi conocäco läbitinininusi Acejiyame me opo gaabe je.

Äsecrera Gaabe Pisi Nyene Iyeta Biname bime täapume

⁵ Siige, Moose te mene itu soogäremuji cotre wawena mule ca Acejiyame

me opo gaabe je conocäco me äbitame apu egä, “Laati te cängena jaawenemuge iyeta gwidape lui poto cidi me cotre mene te jiičenige, tabe peei cabu ca iyeteta ireclota cirege päpäna.” Yepä, biname cina äblicäco peei ne wawena. ⁶Yepä, nuuja mene pisi nyene ätrunga ca conocäco äbitame apu egä: “Biname te äblicäco otni cabucewe me Keriso ne äiname, ⁷piiyepu biname te äblicäco otni piyemrage cupicu cabu me Keriso ne puma cita ca acaname.” ⁸Yoo siige, teeme nuuja ingle lica gyene pepu wawename, ingle Keriso itu tänuji biname bine ätityerame piyepu cuta itu arpinantuji budre cabu ca. Biname lui cina cime mene Keriso poto cidi me jäätrungusi, teepi peei ca Acejiyame täápume conocäco läbitinusi. Moose te jiičuji egä, “Acejiyame me mene cudecewe lica gyene, yepä weeme ngenecu bora piyepu weeme tage cabu pisi nyene.” ⁹Peei name pi weene liba tage ca jiičemuye egä, “Yeesu lui cäme Yageyame,” piyepu ngenecu cama jäätrunguye egä, “Acejiyame te Yeesu ne budre cabu ca erpinantuji,” weene piba äsecräreji gemi iyeteta ireclota päpäname. ¹⁰Ingle naace gyene mine liba ngenecu cama jäätrungusi, mine Acejiyame täápume conocäco läbitinusi, cuta liba tage ca peei ätrunga poto cidi me jiičemusi, mine äsecrera gaabe ne jääpänuusi. ¹¹Yoo, Oogäräneji Mene te jiičenige Keriso poto cidi me egä, “Lui cina teebine jäätrungusi, teepi lica ajiri me äbita, yepä miiji lenaja ne jääpänuusi.” ¹²Peei mene lui iyeta biname bime tääpu myene, ingle naace gyene gaabe mara lica gyene Israela biname bime täápume piyepu nuuja gawe biname bime täápume. Keriso lui yepä Yageyame gyene iyeta ätrunga biname bime täápume. Tabe babo miiji jaawenemuge iyeta lui cina teebine yaawejanusu. ¹³Oogäräneji Mene cuta jiičenige egä,

“Iyeta biname lui cina Yageyame me ngii yaawejanusu, tabe teebibine niija cabu ca cire yääsecräremepi.”

¹⁴Yepä, biname cina teebine lipulipu yaawejanusu, liba teeme ätrunga lica? Piiyepu teepi lipulipu jäätrungusi, liba peei mene lica ituge ätecija? Cuta piyepu teepi lipulipu yäätecijemuge, teebibine liba mene lica ituge jaji? ¹⁵Piiyepu biname cina peei mene teebibine lipulipu jaajemusi, teepi liba lica ätyepäneji gemi? Oogäräneji Mene pisi nyene egä, “Babo miijirage gyene teeme otni lui cina Miiji Mene yaacanusu.” ¹⁶Yepä, lica iyeta biname cina peei Miiji Mene ne yaacatusu. Sasa mename biname Isaya te jiičuji egä, “Yageyame, laati te cime mene jäätrungepesi?” ¹⁷Yoo, biname cina ninäce mene yäätecijemuge, piba jäätrungusi, piyepu biname cina miiji Keriso poto cidi me mene jajanena nuuja biname cina ätecijame.

¹⁸Yoo, Israela biname bime poto cidi me, cane singi gäne jajime egä teepi peei mene itu itecijemuji. Oogäräneji Mene pisi nyene peei poto cidi me egä, “Mename biname cina ituge otni iyeta poto ta.

Pui Miiji Mene itu waatnetnäjepi iyeta gawecewe cabu teepi luma icrajuji.”

¹⁹Cuta piyepu Israela biname bime padare puga ge cängena umle äbitame. Niinäce Moose te Acejiyame me mene Israela biname bine jejemuji egä,

“Cane gawe maramara biname bine miiji cire jaawenemepene, weene piba ngenecu bora claabe me cire äbitipeye teeme miiji poto cidi me, biname lui bine weene yaainemuye ‘umle cäco biname’ ca.”

²⁰Cuta Isaya Acejiyame me mene nuuja gawe biname bime umle poto cidi me wälu cäco jiičemuji egä,

“Biname cina cebine ituge päpäna, lui cina lica närngenusu.

Cane teeme bau me itu laboclomtepene, lui cina căme täápume lica nätemlusi.”

²¹Yepä, Israela biname bime poto cidi me tabe jicemuji egä,

“Iyeta bimü cane ime uutanujine ngälu mämle teebibine căme bau awecname,

yepä teepi ätecija căco piyepu ägyiägyi biname gemi.”

Acejiyame Israela Biname bine Owecu Jaawenemuge

11 Cane weebibine itemlininine egä Acejiyame nää teeme Israela biname bine ituge jägyi? Eewe, licarage! Cane age säne yepä Israela biname, Abrahamo me kaakesaare gäne, Benjaminina me inge cabu ca. ²Yoo, Acejiyame lui bine niinäce jejäcremuji, teebibine lica iyebngemuji. Weene umle gemi Oogäräneji Mene Eliya poto cidi me, tabe Israela biname bine lipu jeitnäjemuji, Acejiyame ne jejuji egä, ³“Yageyame, teepi mäame mename biname bine ituge agleca piyepu mäame iiwäreja dade bine ituge iiglicneja. Cane taatu ätrunga cama gäne, piyepu teepi singi cuta cebine aglime.” ⁴Agesa Acejiyame me daremu mene: “Eewe, maane taatu lica gäte. Căme seben tausen biname piti nemi, lui cina kokorare lica ituge äpedna pui uuje ngii Baala täápume teebine awejename.” ⁵Page cuta pepu gyene: mine nesae pana biname piti nemi Acejiyame lui bine ituge jājācra teeme owecu name pi. ⁶Tabe biname bine jājācremuge owecu name pi, lica pui biname bime miiji mule name pi. Yoo, Acejiyame liba yepä biname ne jaajuge miiji mule name pi, peei jaji lui daremu pana birige miiji mule täápume, yepä pepu lica gyene. Acejiyame biname bine jājācremuge toraca owecu name pi.

⁷Yoo, Israela biname cina lica jājāpānusi teepi ngena täápume

jājārngusi, yepä pui nesae pana biname Acejiyame lui bine jejäcremuji, teepi jājāpānusi. Nuuja Israela biname cina ätecija căco läbitininusi. ⁸Peei ätecija căco mule poto cidi me Oogäräneji Mene pisi nyene egä,

“Acejiyame teebibine ngene atwanena dumä itu jewenemuji.

Teepi irecu ca lica pāpāna, tablame ca lica ätecija Keriso poto cidi me, ngälu page.”

⁹Cuta peei poto cidi me Daawida te jicujuji Oogäräneji Mene cabu nuuja poto ca egä,

“Teepi dade cabu adnatäreji gemi deedei täápume.

Teepi ngene pa jwaatwananipesi egä, ‘Poode pisi nyene Acejiyame cama,’ yepä teeme ätecija căco mule te teebibine pa joomlemepi.

Dici abrenuteji gyene.

Teepi pa yaatrametnemepesi, teeme mäpu daremu pa jājāpānepesi.

¹⁰Teepi irecu mäasumasu pa läbitipesi, piba teepi äblicăco pāpānena.

Teepi äcupenapena otni teeme mäpu name pi.”

¹¹Yoo, Israela biname cina teeme ätecija căco mule name pi yaatrametnemuge, yepä teeme atrametna iyeteta lica gyene. Israela biname bime mule name pi Acejiyame te nuuja gawe biname bine padare ecāremuji teeme biname me äbitame. Israela biname cina piba ire patre pa yaaglecemepesi nuuja gawe biname bine teeme miiji name pi, cuta teepi piba singi pui Miiji Mene ätecijame. ¹²Yoo, Israela biname bime niya mule name pi nuuja gawe biname cina babo miiji ne ituge pāpāna. Peei miiji cuta baborage cire läbitepi, iyeta pui jājācrāneji Israela biname liba ireclota biname bime tomi cabu cirege äbācna.

Olibi Uli cabu ca Mine Acejiyame me Mule Opo Yaawatnusi

¹³Yoo, weene gawe maramara biname, ai mene lui weeme täápume. Cane lui Acejiyame me ätyepäneji biname gäne weene gawe maramara biname bime bau me, cuta piyepu pei kaake-sea căme täápume babo miijirage gyene.

¹⁴Cane yaapicetnărune căme Israela biname bine ire patre agli me wawenname pama poto cina Acejiyame me owecu mule cabu äbăcname iyeteta ireclota ne păpăname. ¹⁵Acejiyame Israela biname bine liba ebmalemuji teeme ätecija căco mule name pi, tabe piba nuuja gawe biname bine teeme biname me jewenemuji. Yepă, Israela biname cina teeme ätecija căco mule ne liba cire yaabmalepesi, Acejiyame cuta teebibine cire yaawademepi. Teepi piba epu pana budre biname liyepu lui cina täcnărepi ireclota me.

¹⁶Calwacupi ire acita mule pisi nyene yepăyepă deedei waadename iyeta deedei aboclomăjame miiji täápume. Yoo, pepu pana Israela biname bime täápume cirege äbita. Abrahamo lui Acejiyame me ingle cabu ge, piyepu teeme kaakesaare Acejiyame me ingle biname cirege äbita. Yoo, Israela biname lui epu pana gemi uli liyepu: teeme braju liba Acejiyame memi, teeme ciipe cuta teemi nemi. ¹⁷Yoo, Olibi uli cabu ca mine Acejiyame me mule ne opo ewatnenisi. Biname te poto ciipe bine yaacnapecmuge teeme ätemăneji olibi uli cabu ca, piba pui ciipe bime puupu cabu tuwăngle me glunu bora olibi uli me ciipe bine jăätăyemuge puma uutaname pui calwacupi uli cabu. Weene nuuja gawe biname lui epu pana pei glunu bora olibi uli me ciipe gemi. Page weene kokre piyepu miiji bine jăăpănemuye Israela biname cama, pei glunu

bora olibi uli me ciipe teeme ngedo ne lipu yaacatusi ätemăneji uli me braju cabu ca. ¹⁸Weene gone gawe me jaawenemuye Israela biname bine, lui bime puupu weene ituge waadena. Weeme nuuja ingle lica gyene weemămu awepyerăja. Weene ciipe pana gemi, lica braju pana. Weene weeme kokre yaacatuje braju cabu ca.

¹⁹Pama weene apu ngene jotwananiniye egă, “Yoo, pei niinäce ciipe bine ituge acnapa cime täápume puupu wawenname.” ²⁰Pei toraca gyene. Teepi acnapăneji ge, ingle naace popi teepi ätrunga căco gemi, egăcăro weene teeme puupu cabu inajaninuge, ingle naace popi weene Keriso ne jăătrunguye. Yepă, weene gone ngenecu pudupudu; weene ire căngena inajipi! ²¹Acejiyame te lica Israela biname bime ätrunga căco mule ne ire taatu jaacituge, yepă teebibine ituge äyebłenga teeme puupu cabu ca, ngănu gyene teepi lui ätemăneji uli me ciipe pana gemi. Pei name pi tabe cuta lica weebibine papa ire taatu jicitininuge. ²²Weene miiji pei cabu ca abiberăja egă Acejiyame me owecu pisi nyene cuta piyepu teeme ablaweja. Tabe Israela biname bine kokre cama yaablawemuge lui cina ätecija căco gemi, yepă tabe weebibine owecu jiwenininuge weene liba teebine jăătrunguye. Yepă, weeme ätrunga mule weene liba abmala, weene acnapăneji ciipe pana pagege äbita. ²³Israela biname cina liba teeme ätecija căco mule ne yaabmalusi Yeesu ne ätrungame, Acejiyame piba teebibine teeme puupu cabu căări pa yaacranemepi weene cama. Teeme kokre pisi nyene pei ne wawenname. ²⁴Yoo, weene nuuja gawe biname lui glunu bora olibi uli ciipe pana gemi, biname te lui ciipe bine icnapemige, ewademige, puu opopo gyene, siige

teeme ätemäneji uli cabu erpecnemige. Yepä, Israela biname lui ätemäneji uli ciipe pana gemi. Acnapäneji ciipe seeji plowa gyene cääri arpetna pui yepä uli cabu.

Acejiyame te Iyeta Biname bine Owecu Jaawenemuge

²⁵ Cäme ätrunga binamewale, pisi nyene mene lui ne lica ituge awabudnita, yepä cane singi gäne weebibine umle wawenane naace täöpume weene piba weemämu lica awepyeräjame. Agesa peei mene: Israela biname bime ätecija cäco mule lica gyene iyeteta, yepä peei mule me ngälu gaabe pisi nyene. Iyeta nuuja gawe biname Acejiyame lui bine ituge jājācra, teepi liba teeme bau cirege atyareca, ²⁶ piba iyeta jājācräneji Israela biname cina cire latatrongäripesi Yeesu Keriso bau me. Acejiyame cuta teebibine cire yäāse-cräremepi iyeteta ireclota cabu me waadename. Teeme Oogäräneji Mene cuta pisi nyene peei poto cidi me egä, “Äsecrera biname te cire tädepi Siiyona podo cabu ca Yerusalema cewe je. Tabe Yakobu me kaakesaare bine cire yaatrongäremepi teeme niya mule cabu ca.

²⁷ Cane ai jajeji mene cire jaawenemepene teeme täöpume, cane liba teeme niya mule bine cire yäāyeblēngäjemepene.”

²⁸ Yoo, page bucurage Israela biname lui cubuyame pana gemi Acejiyame me Miiji Mene poto cidi me, siige weene nuuja gawe biname cina babo miiji ne peei cabu ca ituge päpäna. Yepä, Acejiyame me owecu pisi nyene Israela biname bime täöpume, ingle tabe teebibine ituge jājācra, cuta mene itu ecārane-muji teeme sasa kaakesaare bine egä, “Weeme kaakesaare cina cäme singi biname me cirege lenaja.” ²⁹ Yoo, Ace-

jiyame me jājācra lui iyeteta gyene; tabe lica teeme miiji ne acwecnista, cuta lica teeme mene ne mara me wawena. ³⁰ Yoo, niinäce padare cabu weene nuuja gawe biname cina Acejiyame me singi lica jaawenuye, yepä page weene Acejiyame me owecu ne ituge päpäna, ingle Israela biname cina teeme mene lica itu jecatujisi. ³¹ Yoo, page teepi ätecija cäco gemi, ingle Acejiyame me owecu pisi nyene weene nuuja gawe biname bime bau, yepä teepi teeme niya mule ne cire yaabma-lepesi cuta Acejiyame me owecu weene cama cirege päpäna. ³² Ingle naace gyene Acejiyame iyeta biname bine joomlemuge niyaniya mule cabu, naace täöpume tabe teebibine iyeta owecu cama yäätityäremuge.

Mine Miiji Acejiyame ne Awepyeräja

³³ Acejiyame babo miijirage gyene biname bime täöpume. Tabe babo ngene atwanena cama piyepu babo umle gyene. Nuuja biname te äblicäco gyene teeme ngene atwanena aboclomäja. Nuuja biname te äblicäco gyene ingle ne päpäna teeme mule poto cidi me.

³⁴ Oogäräneji Mene pisi nyene egä, “Laasi nyene biname lui te umle gyene Yageyame me ngene atwanena? Laati te ibibi gyene teebine umle mene jajanename?”

³⁵ Laati te teebine nuuja gwidape ituge ceera, tabe lui täöpume miiji daremu awecnistame? Nuuja biname te äblicäco peei mule bine waweneca.”

³⁶ Yoo, iyeta gwidape cina seclenige teeme bau ca, iyeta gwidape cina teeme kokre cabu icrajinige, piyepu iyeta gwidape teeme awepyeräja täöpume icrajinige. Mine miiji teebine yaawepyeräjesi ngälu cäco. Siige, pepu yaanajege!

Mine Lipulipu Lenaja Acejiyame tääpume

12 Yoo, căme binamewale, Acejiyame te babo owecu cama mibibine maramara ätityera nicărinuge, peei name pi cane weebibine jijenininine weeme ireclota teebine toraca ceerame. Weene liba ai ireclota cabu weeme tääpe piyepu weeme ngenecu teebine ceera teeme singi taatu wawenecame, Acejiyame piba ngenecu miiji gyene weeme tääpume. Peese nyene toraca gaabe teebine awepyeräjame. ² Ai gawecewe me mule bine gone jaawenemuye! Gawecewe biname bime singi weemămu gone yaawaduye! Yepă, weeme ngene atwanena Acejiyame ne yăăcăruye tabe kirece me wawename. Weene piba taatu miiji gemi teeme singi poto cidi me umle äbitame egă ngena mule gyene miiji, ngena gyene toraca teeme tääpume, piyepu ngena gyene conocăco.

³ Cane ai mene iyeta weebibine jijenininine, ingle naace gyene Acejiyame baborage owecu piyepu ätityera cebine ituge ceera. Gone ngene jwaatwananinuye egă weene baborage gemi, yepă weene miiji weemămu cāngena atrana egă weeme Acejiyame miji ätrunga liba babo gyene. ⁴ Yoo, biname me tääpe cabu maramara piicwa gemi. Pui piicwa maramara teeme cuta maramara kaakesea piti nemi. ⁵ Yoo, Keriso bau ätrunga biname teepi bucurage gemi, yepă mine iyeta lui epu pana gemi yepă biname me tääpe liiyepu. Yeesu Keriso lui mope gyene, piyepu mine lui teeme tääpe me piicwa pana gemi. ⁶ Acejiyame mibibine kaakesea maramara ituge ceera, piyepu kokre peei kaakesea cāngena wawename. Epu pana maramara piicwa bime kaakesea lipu maramara gemi, mine cuta pepu gemi. Mine miiji mimerage kaakesea cāngena wawena Acejiyame

te lipu kokre nicăranininige. Nuuja me kaakesea lui Acejiyame me mene jajanename, tabe miiji iyeta teeme ätrunga ca cāngena jaajananemuge. ⁷ Cuta nuuja me kaakesea lui ätrunga biname bine ätityeräjame, tabe miiji teebibine cāngena yăätityäremuge. Nuuja me kaakesea lui biname bine abiberäjame, tabe miiji cāngena yaabiberäjemuge teebibine. ⁸ Nuuja me kaakesea lui biname bine bäärmı agedname, tabe miiji bäärmı mene cuta cāngena jaajananemuge. Nuuja me kaakesea lui teeme poto gwıdape ceerame, tabe miiji camlecamle yăăcăruge. Nuuja me kaakesea lui biname bine waadename, tabe miiji teebibine cāngena yaawademuge gloose căco. Cuta nuuja me kaakesea lui owecu cama ätityerame biname bine lui cina ngenecu măpu cama gemi, tabe miiji gege ngene atwanena cama toraca yăätityäremuge.

Toraca Owecu Lipu Gyene

⁹ Sinăme owecu gone! Weene iyeta niiya mule jăăgyemuye, yepă miiji mule bine ewademeye ireclota tääpume. ¹⁰ Nanigane wăsi lipu singi gegi, weene pepu pana owecu jaawenemuye weeme ätrunga binamewale bine, piyepu nuuja ne opo gaabe me wata yaacıtuye. ¹¹ Weene durau gone, yepă kaakesea kokre cama jaawenemuye; iyeta weeme ngenecu piyepu seemo cama jaawenemuye Acejiyame tääpume. ¹² Weene gege ngenecu cama inajininuge, ingle weene umle gemi egă Acejiyame me babo miiji pisi nyene weeme tääpume. Măpu liba weeme bau me lăduge, weene miiji bojăcu cama awagrijame Acejiyame me ätityera tääpume, piyepu iyeta padare Acejiyame ne yaawejanuye. ¹³ Weeme nuuja ätrunga biname cina liba gwıdape singisingi yaacrajuge, weene teeme măpu cabu teeme singi gwıdape yăăcărıemuye, cuta pi-

iyepu gaabe cabu otnetneja biname bine ala taasoglecemuye teeme deedei pi-iyepu ute puupu ceerame.

¹⁴Nuuja biname liba weeme täापume conocono piyepu claabe, weene Acejiyame ne yaawejanuye teeme miiji täापume, gone awejena teeme niya daremu täापume. ¹⁵Nuuja cina liba gege gemi, weene miiji cuta gege äbita ten cama. Nuuja cina liba ele yaangenetnemuge, weene miiji ele angenetna ten cama. ¹⁶Weeme owecu te miiji yepä pana äbita iyeta biname bime täापume. Weene apu gone ngene jwaatwananinuye egä, “Cane baborage gäne poto biname cabu ca,” yepä ajiri gone läbitinuye matikolä biname cama lenajame, piyepu durau gone weeme singi cäco kaakesea ne wawename. Cuta weene gone apu ngene jwaatwananinuye egä, “Cane taatu säne umle cama biname.”

¹⁷Nuuja biname te liba weebibine conocono jiwenninuge, weene gone daremu jaawenuye. Weene miiji mule taatu jaawenuye, piba biname cina äblicäco gemi weeme mule aitneja. ¹⁸Gone nuuja biname ne claabe me wawena piyepu gone teeme claabe ne daremu wawena. Yoo, iyeta biname cama weene poode cama inajininuge. ¹⁹Cäme ngenecurage binamewale, niya mule daremu awecnista gone, yepä peei awecnista yaabmaluye Acejiyame bau me. Oogäräneji Mene pisi nyene egä, “Yageyame te jiicenige: ‘Niiya mule daremu lui cäme ime cabu sine; cane te cirege ceera.’” ²⁰Peei name pi weeme cubuyame te liba loolomecewe, weene teebine deedei yäacäruye. Tabä liba niye täापume singi, weene teebine niye yäacäruye nanime. Yoo, weeme miiji mule name pi tabe piba ajiri me läbituge. ²¹Gone niya ne padare ceera weebibine apremelame, pätä weene niya cabu ca yuutrutuye miiji mule ca.

Weeme Mope Biname bime Mene Iteciijnuge

13 Iyeta mope biname lui cina biname bine ire jaatwemusi, Acejiyame te teebibine pui kaakesea cabu yaacrajemuge, peei name pi mine miiji teeme kaakesea mene äteciijame. Yoo, iyeta kokre nuuja biname bine ire atwime lui Acejiyame bau ca gyene. ²Laatibi teeme mope biname bime mene jäägyusi, teepi cuta Acejiyame me singi ne jäägyusi. Teepi teeme mäpu daremu pagege päpäna. ³Miiji mule biname cina wälu lica gemi teeme ire atwi biname bime täापume, yepä conocono mule biname teepi wälu gemi. Weene liba singi lica ire atwi biname täापume wälu äbita, weene piba conocäco mule jaawenemuye. Teepi piba weebibine pa iwepyeräjipesi. ⁴Acejiyame te ire atwi biname bine teeme kaakesea yäacäremuge weeme miiji täापume. Yepä, weene liba conocono jaawenemuye, weene miiji wälu, ingle naace gyene teeme kokre cuta pisi nyene biname bine mäpu cabu acraname. Teepi Acejiyame me kaakesea bägrä gemi niya mule daremu ceerame. ⁵Peei name pi weene pui biname bime cotre bine cängena jaawenemuye, piba teeme mäpu daremu ne lica jääpänuye. Cuta nuuja ingle pisi nyene cotre bine wawenecame: Weene ngene ca yaagluye egä peei mule lui toraca gyene.

⁶Peei neeneni ingle name pi weene cuta weeme täks rarekaake yaacranemuye. Peei täks rarekaake cabu ca weeme ire atwi biname cina teeme kaakesea daremu jääpänusi. Piba teepi teeme kaakesea cängena jaawenemusi, Acejiyame lui ire atwi kaakesea ne teebibine ituge ceera. ⁷Yoo, lui cotre piti nemi rarekaake uutecrena poto cidä me, weene peei cotre bine jaawenemuye, rarekaake yäacäremuye. Cuta opo gaabe yaacranemuye weeme ire atwi biname

bine piyepu matimati ätityera teebibine yääcäremuye.

Biname cina Miiji Owecu cama Lenaja

⁸Weene yaawecnemuye gwidape bine piyepu rarekaake bine teeme padare cabu, pätä weene äblicäco singi me ibi awecnista, peei name pi iyeta padare weene miiji weemeweme singi läbitaninago. Yoo, lui biname te teeme nuuja biname täapume singi läbitanuge, pui mule cabu tabe Acejiyame me cotre mene birige wawena. ⁹Acejiyame me cotre mene lui apu egä: “Sargi mule gone jaawenuye; gone nuuja biname ne budre me yaagluye; gone gwidape ero ca yaawaduye; piyepu gone gwidape täapume singisingi läbitininuye,” cuta pepu pana cotre iyeta, teepi yepä babo cotre ngalebora gemi. Agesa pui babo cotre: “Maane miiji nuuja biname bime täapume epu singi äbitena, maane lipu mäáme täapume singi läbitanute.” ¹⁰Apu gyene, inge biname te liba nuuja biname bime täapume singi läbitanuge, tabe teebibine lica nuuja niiya jaawenemuge. Yoo, peei name pi liba biname te biname täapume singi läbituge, tabe iyeta cotre bine cuta jaawenemuge.

¹¹Yoo, mine miiji cängena lenaja, inge mine umle lica luma ngänu cerämu padare pisi nyene. Padare te itu tataramtumi weene ute pana lenaja cabu ca arpinerame, inge mime äsecrera ai ireclota cabu ca iyeteta ireclota cabu me lui mametarage gyene pui padare cabu ca mine liba Yeesu ne niinäce jäärun-gujisi. ¹²Yoo, ciiye pana padare mameta gyene awala, Yeesu me acnenuta padare te mameta gyene atyaramta. Miiji mine krokeciiye pana mule ne yaabmalesi, apaclyera pana mule ne yaacatesi, lui cabu kokre aclajutame. ¹³Mine miiji epu pana cängena lenaja, biname cina apaclyera cabu lipu yaacrajuge. Siige iyeta sice buduma mule; siige iyeta sargisargi

mule, siige iyeta mene abaja cuta piyepu iyeta ämugetna. ¹⁴Yoo siige, page mine Yageyame Yeesu Keriso me mule bine ewademeye, peei name pi weene niiya singisingi ngene atwanena gone padare ceera.

Mime Ätrunga Binamewale Gone Ängeja

14 Lui Ätrunga biname ngenecu onyaonya pana gemi, teebibine weeme inge cabu yääbäcnuye, piyepu gone mene ca jäingäjinuye teeme singi mule poto cidi me. ²Poto ätrunga biname apu jiicenisi egä, “Iyeta maramara cibi deedei miiji mime täapume ärwäjame, inge iyeta deedei iyeta cibi lui Acejiyame bau ca gemi.” Nuuja poto ätrunga biname apu ngene jotwananinisi egä, “Poto cibi aletna puupu cabu ca lui uuje bine iiwäräjeji gemi, peei name pi cine singi lica gemi cibi mäju ärngäjame, yepä calwacupi deedei taatu ärwäja.” ³Yoo, ätrunga biname lui cina umle gemi cibi cama deedei ärwäja, teepi miiji lica nuuja ätrunga biname ne aina egä, “Tabe onyaonya ngenecu biname gyene.” Cuta piyepu lui cina umle cäco cibi cama deedei äbita, teepi miiji lica teeme nuuja poto biname bine, lui cibi umle gemi, aitneja egä, “Conocono mule biname gemi.” Teepi miiji lica nuuja biname ne pepu aitneja, inge naace gyene pui lui Acejiyame me biname gyene. ⁴Yoo, biname te äblicäco nuuja biname me kaakesea bägrä ne ablaweja. Peei lui teeme yageyame me kaakesea gyene. Tabe te teebine jaatranuge egä miiji gyene coo niiya gyene. Yoo, yepä pana gyene: mine miiji lica nuuja biname poto cidi me aitneja egä, “Tabe conocono biname gyene,” ai inge naace gyene teeme yageyame lui Acejiyame sine. Teebine Acejiyame bau ebmalepeye! Tabe te teebine umle pa jaawenepi teeme mule liba conocono gyene. Tabe

ätrunga cabu cängena pa jaaclajutepi, ingle Acejiyame te miiji gyene teebine toraca gaabe awabame.

⁵Yoo, yepä ätrunga biname te singi poto bimu bine mara me wawename teeme mule ca Acejiyame täápume, yepä nuuja ätrunga biname te singi lica gyene pepu mule wawenecame, ingle tabe apu ngene jwaatwananuge egä nuuja bimu te mara lica gyene Acejiyame täápume. Yoo bimu maramara poto cidi me, iyeta biname cina miiji cängena ngene atwanena, piba ngene ca agli lui mule miiji gyene teeme täápume. ⁶Lui ätrunga biname cina singi gemi poto bimu mara me wawename, teepi pepu jaawenemusi Acejiyame ne awepyeräjame, piiyepu lui ätrunga biname cina umle gemi cibi cama deedei äbitame, teepi cuta Acejiyame ne yaawepyeräjusi, liba teebine eso yääcärusi teeme deedei täápume. Yoo, lui ätrunga biname cina umle cäco gemi poto cibi ärngäja, ingle teepi singi lica peei cabu ca uuje ne awepyeräjame, teepi cuta Acejiyame ne yaawepyeräjusi teeme mule ca, ingle naace popi teepi teebine cuta eso yääcärusi teeme deedei täápume. ⁷⁻⁸Mine lui ätrunga biname gemi, iyeta mime ireclota cabu cuta piiyepu mime budre padare cabu mine miiji Acejiyame taatu ne awepyeräjame piiyepu teeme singi wawename, lica mime singi. Mine lipu ireclota cabu ninajininige, peei ireclota lui Acejiyame täápume, cuta piiyepu mine liba budre jääpänsi, peei budre lui teeme täápume, peei name pi ireclota cabu coo budre cabu mine Yageyame tääpu memi. ⁹Keriso budre itu äbituji piiyepu budre cabu ca arpinantuji Yageyame me äbitame iyeta teeme ätrunga binamewale täápume. Mine iyeta teeme ime cabu temi: lui cina ireclota cama page, cuta piiyepu teepi lui cina budre ituge äbita. ¹⁰Yoo, peei name pi weene ngeno memi singi weeme ätrunga biname-

wale bine aitneja? Cuta weene ngeno memi singi teebibine jajime egä, “Weene camu gemi cime pana babo umle cama äbitame?” Pepu iicana lui weeme kaake-sea lica gyene. Mine iyeta cirege aclajuta Acejiyame me opo gaabe je tabe te mibibine atraname. ¹¹Yageyame te Oogäräneji Mene cabu jiicenige egä, “Ai ingle naace gyene cane toraca ireclota cama gäne, cäme mene cuta toraca gyene egä:

Iyeta biname kokorare ca cire yääpednemepesi cäme opo gaabe je.

Iyeta biname cuta cire jicemepesi egä, ‘Peese nyene Acejiyame!’”

¹²Yoo siige, mine yepäyepä mime ireclota cirege aitneja Acejiyame täápume.

Mime Poto Binamewale bime Ätrunga Gone Sabe Wawena

¹³Yoo, peei name pi mine gone mimemime aitneja. Mine pätä kirece ngene atwanena pa yaacatesi egä, “Mine gone epu mule wawena lui te nuuja ätrunga biname ne jaawenuge atraname coo niiya mule wawename.” ¹⁴Yoo, Yageyame Yeesu cabu ca cane toraca umle gäne egä nuuja deedei coo cibi gwidape lica gyene cude, yepä biname te liba gwidape poto cidi me ngene jwaatwananuge egä, “Ai lui cude gyene,” siige piba teeme täápume cude me läbituge. ¹⁵Weene liba weeme poto binamewale bine weeme cibi ärngäja ca ngenecu mäpu me jaawenemuye, weene piba owecu lica gemi teeme täápume. Keriso cuta peei biname bime täápume budre ituge äbita; gone teeme Yeesu bau ätrunga ne sabe wawena weeme deedei äbita mule ca. ¹⁶Ngänu gyene weene umle egä weeme mule conocäco gyene, yepä weene gone mara mule biname bime sobe cabu peei ne wawena! Teepi piba weebibine lica birige aitneja weeme mule täápume. ¹⁷Yoo, Acejiyame me waadena lui lica ärwäja pi-

iyepu änäja cotre poto cidi me, ingle peei lui matimati gwidape gemi. Yepä, teeme waadena lui conoçaco mule poto cidi me, piyepu poode nuuja biname cama, piyepu ngenecu gege poto cidi me. Aceji Seemo te mibibine nitityärinuge ai bine wawenecame. ¹⁸Weene liba Keriso täápume pepu inajininuge, piba Acejiyame ngenecu miiji gyene weeme täápume, piyepu biname cina ngenecu miiji gemi.

¹⁹Yoo, peei name pi mine miiji apicetnera peei mule taatu wawenecame lui cina mibibine poode cabu me niwadininusi piyepu lui cina mimemime kokre me niweninininusi. ²⁰Yoo, Acejiyame me kaakesea nuuja ätrunga biname cabu gone sabe jaawenemuye weeme cibi ärngäja mule ca. Iyeta deedei piyepu cibi miiji gemi ärwäjame, yepä conocono gyene cibi coo deedei äbita, liba peei mule te nuuja biname ne jaawenuge niiya mule wawenecame. ²¹Miiji mule agesa: Gone cibi ärngäja coo waina niiye änäja, coo nuuja gwidape ne wawena, liba peei te weeme ätrunga biname ne atrama me jaawenusi. ²²Yoo, miiji gyene liba Acejiyame taatu umle gyene weeme ätrunga peei mule poto cidi me. Yoo, biname te liba apu ngenecame jwaatwananuge egä, "Cane lui mule ne jewenenine, peei miiji gyene cäme täápume," piyepu tabe liba lica niiya lasicnantuge peei poto cidi me, tabe piba miiji taatu yaanajuge. ²³Yepä, tabe liba neenenine ngenecame atwanena cama jicuge egä, "Baa, cane yäärwäjene, coo lica?" tabe piba conocono mule ne jaawenuge liba yäärwäjuge, ingle tabe ätrunga cabu ca lica jaawenuge. Yoo, iyeta mule lui lica ätrunga cabu ca wawenäneji, peei lui conocono mule gemi.

Mine Miiji Cängena Ngenecame Atwanena cuta Nuuja Biname bime täápume; Lica Mime Taatu

15 Mine lui bime ätrunga kokre gyene Yeesu cabu, mine miiji cängena gigri lenaja ngenecu onyaonya biname cama, teepi liba ngenecu mara-mara läbitininusi Acejiyame me singi mule poto cidi me. Mine gone mime miiji taatu täápume lenaja, ²yepä mine miiji mime nuuja binamewale poto cidi me cuta ngenecame atwanena teeme miiji täápume teeme ätrunga ne kokre ceerame. ³Keriso cuta piyepu, tabe teeme miiji täápume lica enajuji, päta Oogäräneji Mene te jicenige egä, "Biname lui cina niiya mene jicemusii mäame poto cidi me, teeme peei niiya mule te cuta cebine niiya nawenuge." ⁴Yoo, iyeta Acejiyame me Oogäräneji Mene lui mime ätityera täápume. Peei te mibibine nibiberäjininige kokre ngenecame atwanena cama lenajame piyepu cängena awagriyame Acejiyame me ätityera padare ne. ⁵Mime kokre piyepu mime ätityera tädenige Acejiyame cabu ca. Cane Acejiyame ne ewejanenine tabe weebibine yepä ngenecame atwanena ceerame Yeesu Keriso me ngenecame atwanena liyepu, ⁶naace täápume weeme yepä ngenecame atwanena cama piyepu yepä mene ca Acejiyame ne awepyeräjame, lui gyene mime Yageyame Yeesu Keriso me Babe piyepu teeme Acejiyame.

Acejiyame me Miiji Mene Lui Iyeta Gawe Maramara Biname bime täápume

⁷Yoo, peei name pi weeme ätrunga binamewale bine toraca biname me jaawenemuye owecu cama, epu pana Keriso weebibine lipu teeme biname me ituge wawena. Nuuja biname cina peei mule ne liba pa jääpänepesi, teepi Acejiyame ne pa yaawepyeräjepesi. ⁸Yoo,

Yeesu Keriso täduji Israela biname bine ätityerame biname bine awabame egä Acejiyame teeme mene toraca me jaawenuge, tabe lui mene itu jejemuji Israela biname bine kaakesaare bine egä tabe teeme ätityera biname ne pa täätyepipi. ⁹Tabe cuta piyepu täduji nuuja gawe biname bine ätityerame teepi piba Acejiyame ne awepyeräjame teeme owecu tääpume. Pisi nyene Oogäräneji Mene cabu Daawida te lui mene Acejiyame ne jejuji egä,

“Cane meebine eso nääcärenine nuuja gawe biname cama teeme sobe cabu.

Cane mäame ngii uupera ca naawepäntenine.”

¹⁰Oogäräneji Mene te nuuja poto cabu jiiicenige egä,

“Gawe maramara biname, weene babo gege äbitineye Acejiyame me jäjäcräneji biname cama.”

¹¹Cuta nuuja mene te egä,

“Gawe maramara biname, weene iyeta Acejiyame ne ewepyeräjeye.

Yoo, iyeta ai gawecewe biname, weene teebine eso ecäreye!”

¹²Cuta Isaya nuuja Oogäräneji Mene cabu jiiicuji egä,

“Ingwe ca yepä biname cire tädepi Yese”¹¹ me ingle cabu ca.

Acejiyame teebine cire yaacitepi nuuja gawe biname bine waadename.

Teepi ätrunga cire yaacitepesi teeme cabu.”

¹³Yoo siige, Acejiyame lui cabu mine ngene atwanena bine yaacranemusi, cane teebine ewejanenine tabe weebibine baborage gege piyepu poode ceerame weene liba teebine jitrungeniye, weene piba baborage ätrunga cama jewagrijeniyeteeme ätityera tääpume. Aceji

Seemo teeme kokre ca pepu ngene atwanena pa icäripi.

Paulo Rooma Biname bine Jejemige Ai Leta Ngena Tääpu Myene

¹⁴Cäme ätrunga binamewale, cane cäme ca umle gäne egä weene miiji mule biname gemi, piyepu weene umle cama gemi lui mule bine wawenecame, cuta piyepu weene miiji gemi nuuja biname bine bääirmi mene jajanenime.

¹⁵Yepä, cane weeme bau conocäcorage yoogärenine weene poto gwidape bine ngene apecna-me. Cane conocäco jijanininine weebibine, ingle naace gyene Acejiyame te cebine ai miijirage kaakesea itu näcäruji ¹⁶Yeesu Keriso me ätyepäneji biname me äbitame gawe maramara biname bine ätityerame. Cane epu pana gäne Acejiyame me iiwäreja biname liiyepu. Cane teeme Miiji Mene gawe maramara biname bine jaajanane-mune teepi te owecu gwidape pana äbitame Acejiyame tääpume, lui poto cidi me tabe ngenecu miiji me pa läbitepi, Aceji Seemo liba teebibine teeme tääpume mara me jaawenemuge.

¹⁷Yoo, cane gege gäne, ingle cane baborage kaakesea Acejiyame tääpume ituge wawena Keriso Yeesu cama. ¹⁸Cane weebibine jijenininine egä lica cäme kokre name pi cäme kaakesea baborage gyene, yepä Keriso babo kokre cebine itu näcärepi gawe maramara biname bine waadename teepi Acejiyame tääpume ätrungame teeme gaabe cabu otnime. Peei te itu läbitepi cäme mene piyepu cäme kaakesea cabu ca, ¹⁹kokre owowä piyepu ciitaca mule cabu ca, piyepu Aceji Seemo me kokre cabu ca. Yoo, Yerusalema cewe cabu ca ngälu Iluriku gawe ne oomlaname, cane iyeta pui gawe cabu itu totnäjumene biname

¹¹15:12 Yese: Yese lui Daawida me babe ge, piyepu Daawida lui Yeesu me kaakesaare ge.

bine iyeta poto ta jajanename Miiji Mene Keriso poto cidi me. ²⁰Niinäce cabu ca cäme singi puga ge Miiji Mene jajanename cewe maramara biname bine, lui cina lica ituge ätecija Keriso poto cidi me. Cäme singi lui pui maramara cewe cabu puma kaakesea agedname, cuta lica otni nuuja biname te luma Acejiyame me mene itu jaajanemepi. ²¹Oogäräneji Mene te ai poto cidi me jiceni ge egä, “Lui biname bime bau lica ituge jajanena teeme poto cidi me, teepi Miiji Mene ca pa jääpänepesi teebine, piyepu lui biname cina lica ituge ätecija, teepi umle pa läbitipesi.”

Paulo Rooma Biname bine Jejemige Teeme Singi Teebibine Ädäräme

²²Yoo, bucurage padare cane liba singi ge otni weeme bau me, cäme nuuja cewe cabu kaakesea name pi, cane pui padare äblicäco weeme bau me otni. ²³Yepä, ai padare peei maramara cewe cabu lui kaakesea ne cane bepirine. Yoo, bucurage kämäge cama cäme singi puga ge weebibine ädäräme, ²⁴cuta piyepu ai padare cabu cane otni mäne. Cane Spaniya gawe cabu me ädenine. Cane singi gäne weebibine gaabe je päpäname, piyepu weeme bau ca ätityera päpäname cäme otni täöpume piyeme. Yepä, niinäce cane singi gäne matikolä miijirage padare cuta weene cama lenajame. ²⁵Yepä cäro, cane niinäce ädenine Yerusalema me Acejiyame me biname bine puma ätityerame, ²⁶ingle naace gyene maramara ätrunga ingle Makedoniya piyepu Akaya gawe cabu teepi ngenecu gege cama mene itu jaatranepesi rarekaake otoname piyepu ätyepame owecumete biname bime bau me, lui piti nemi Yerusalema ätrunga biname bime ingle cabu. ²⁷Teepi teeme

singi cabu peei ne itu jaatranepesi, piyepu teepi miiji pepu wawename, inge Israela biname cabu ca nuuja gawe biname cina ituge päpäna Acejiyame me miiji teeme seemo bime täöpume. Teepi peei name pi miiji cuta Israela biname bine ätityerame miijimiji gwidape ca teeme tääpe täöpume. ²⁸Yoo, cane liba peei kaakesea ne pa yaapirepene piyepu iyeta otona rarekaake cängena teebibine pa yäcärempene, cane piba pa labyemärempene Spaniya gawe me otnime piyepu weebibine gaabe cabu ädäräme. ²⁹Piyepu cane umle gäne egä cane liba pa tädepene, cane weeme bau me pa tatyaramtepene iyeta Keriso me miiji cama.

³⁰Cäme binamewale, mime Yageyame Yeesu Keriso name pi piyepu mime singi name pi, Aceji Seemo te lui mibibine itu nicäripi, cane weebibine jijeninine Acejiyame ne cane cama awejename cäme miiji täöpume. ³¹Teebine ewejaneye egä pui Israela biname Yuudea gawe cabu lui cina lica Yeesu Keriso täöpume birige ätrunga, teepi lica cebine niiya me wawena. Acejiyame ne cuta ewejaneye egä teeme biname Yerusalema cewe cabu je, teepi ngenecu miiji cama pa yaawadepesi pui rarekaake bine lui cime ätityera gyene teeme täöpume. ³²Acejiyame liba singi gyene, cane piba babo gege cama pa tädepene weeme bau me mime ngenecu apretnemalame. ³³Yoo, Acejiyame lui te mibibine ngenecu poode nicärinunge, cane teebine ewejaneninine iyeta weeme gome lenajame. Pepu pa läbitege.

Paulo Sebore Jewenemige Poto Rooma Ätrunga Biname bine

16 Mime yepä ätrunga biname ngii Poebe tabe pa twaaclepi Rooma me. Tabe miijirage magebi gwene, lui te cängenarage kaakesea jaawenemuge Kenekrea ätrunga inge cabu

je. ²Weene teebine seboe jowenepeye, piba cängena tocanepeye weeme ätrunga ingle cabu me. Mine Acejiyame me binamewale miiji mime yepä ne pepu ire jaatwusi. Teeme singi gwidape täápume weene utityäreye, ingle tabe bucurage biname bine ituge ätityera, cebine piyepu.

³Seboe Akwila piyepu teeme coga Prisila täápume. Teepi cane cama gigri kaakesea jaawenäsi Yeesu Keriso täápume. ⁴Teepi mameta budre jääpänäsi cebine ätityera name pi. Cane singi teebibine baborage eso ceerame, lica cane taatu, yepä ätrunga biname iyeta gawe maramara biname bime ingle cabu teepi cuta piyepu. ⁵Cuta seboe pui ätrunga ingle biname bime täápume, lui cina teeme mete cabu labasecretininusi irecu ätumutame.

Seboe căme singi biname Epaenetus täápume. Tabe niinäce biname gyene Asiya Probins cabu lui te Keriso ne itu jitrunguji. ⁶Seboe cuta Mariya täápume, tabe lui baborage kaakesea ituge wawena weeme täápume. ⁷Seboe cuta Andronikus naabi Juniyas täápume. Teepi căme Israela biname gegi, lui cina krokeciye mete cabu cane cama itu aanajuji mime ätrunga mule name pi. Teepi baborage ätyepäneji biname gegi, lui cina ätrunga biname me ituge äbita căme niinäce gaabe me.

⁸Seboe Ampliyatus täápume. Tabe căme singirage biname gyene mime Yageyame täápume. ⁹Seboe Urbanus täápume, tabe lui mine cama kaakesea biname gyene Keriso täápume. Piyepu seboe căme ngenecurage biname Stakus täápume. ¹⁰Seboe Apeles täápume, lui te Keriso ne ätrunga me apicetnera cabu ca tasatuji kokre cama. Seboe iyeta biname täápume lui cina Aristobulus me mete cabu yaacrajuge. ¹¹Seboe Herodiyo täápume. Tabe cuta căme Israela biname gyene. Cuta seboe ätrunga

biname bime täápume lui cina Narkisus me mete cabu yaacrajuge.

¹²Seboe Trupaena naabi Truposa bime täápume. Ai neeneni magebi cina mime Yageyame me kaakesea cängena jaawenäsi. Cuta seboe căme ngenecurage biname Perisis täápume. Tabe miijirage magebi gwene, lui baborage kaakesea ituge wawena mime Yageyame täápume. ¹³Seboe Rupus täápume. Tabe mime Yageyame me babo miijirage kaakeseyame gyene. Cuta seboe teeme mage täápume, lui te căme mage pana cebine itu ire natwepi. ¹⁴Seboe Asunkritus, Plego, Hermes, Patrobas, piyepu Hermes täápume, piyepu iyeta ätrunga biname lui teeme ingle cabu temi. ¹⁵Seboe Pilologus naabi Juliya; Nereus piyepu teeme ngule; cuta Olimpas piyepu iyeta Acejiyame me biname lui teeme ätrunga ingle cabu temi.

¹⁶Weene weemeweme ajecletnäjiineye gege cama. Keriso me biname cina iyeta maramara ätrunga ingle cabu ca, teepi weeme täápume seboe mene ne jityepenisi.

Paulo Leta ne Umlle Mene ca Ermuji

¹⁷Căme binamewale, cane weebibine toraca jijenininine, cängena ire pui biname täápume lui cina biname bine maramara me jaawenemusi. Teepi biname bine mara walya gaabe yăcăremusi Acejiyame poto cidi me, siige poto biname bime ätrunga sabe jaawenemusi. Yepä, weebibine pepu lica ituge abiberäja; weene ten cama abasuta gone! ¹⁸Biname lui cina pepu yaabiberäjemusi, teepi lica mime Yageyame Keriso täápume kaakesea jaawenemusi, yepä teeme kaakesea lui teeme singisingi mule täápume. Poto ngenecu onyaonya biname bine teepi yaangletnäjemusi teeme mitemite mene ca. ¹⁹Yoo, iyeta biname cina cebine najanusu egä Miiji

Mene te kokre cama yaanajuge weene Rooma ätrunga biname cama. Cane peei name pi mati gege lica gäne weeme poto cidi me. Cane singi gäne weene umle cama lenajame miiji mule poto cidi me, yepä umle cäco pana lenajame niiya mule tääpume. ²⁰Piba Acejiyame lui te mibibine poode nicärininuge, tabe Satani me kokre ne pa yaapremalepi teebine gawe me wawename weeme tääpume. Mime Yageyame Yeesu me miiji te weene cama yaanajege.

²¹Timoti lui te cane cama kaake-sea jaawenemuge, tabe jiičenige sebore weeme tääpume. Cäme Israela biname-wale Lukiyus, Yasona, piiyepu Sosipata teepi cuta sebore jiwenininisi.

²²Yoo, cane säne Tertiyus cuta piiyepu weebibine sebore jiweninine mime Yageyame me ngii cabu. Paulo lui mene jiičenige, cane te yoogärenine weeme tääpume.

²³Gayus lui me mete cabu cime ätrunga ingle biname cina labasecret-ninago, tabe cuta sebore weebibine jiwenininige, cuta piiyepu Eratus, lui te rarekaake ire jaatwemuge ai babo cewe tääpume, cuta piiyepu mime biname Kwartas, teepi weebibine sebore jiwenininisi. [²⁴Mime Yageyame Yeesu Keriso me babo miiji te iyeta weene cama yaanajege.]

Paulo te Acejiyame ne Ewepyeräjige

²⁵Mine miiji Acejiyame ne awepyeräja. Teeme kokre pisi nyene mibibine ätityerame mine ätrunga cabu cän-gena lenajame. Teeme kokre tädenige pui Miiji Mene cabu ca, cane lui jiičemune Yeesu Keriso poto cidi me. Peei Miiji Mene te Acejiyame me singi ne jaawabudnituge, lui singi poto cidi me biname cina umle cäco yaacra-juge teeme niinäce kaakesaare cabu ca. ²⁶Yepä, ai padare cabu Acejiyame me singi awabudnitäneji gyene. Teeme mename biname cina teeme singi itu jiičemujiisi Acejiyame me Oogäräneji Mene cabu. Acejiyame lui iyeteta gyene, tabe ätrunga biname bine ituge jaji teepi iyeta gawecewe biname bine jajanename egä: Acejiyame singi iyeta biname bine waadename. Tabe singi iyeta biname cina teeme mene acatame teebine ätrungame.

²⁷Yoo, Acejiyame taatu umle cama gyene iyeta gwidape poto cidi me. Jamyacu apaclyera lui teeme yene iyeteta Yeesu Keriso me kaakesea cabu ca. Pepu pa yaanajege!

Cane ngii Paulo, siige cäme mene ngälu peese.

PAULO ME NIINÄCE LETA KORINITO ÄTRUNGA BINAME BIME BAU ME

Sebore Mene

1 Cane, Paulo, Yeesu Keriso me ätyepäneji biname gäne, Acejiyame lui ne teeme singi miji pi najuji ai kaakesea täapume. Cane piyepu mine cama yepä ätrunga biname Sostene, cine te yoogärenago ²Acejiyame me ätrunga ingle cabu me Korinito babo cewe ngalebora. Cine weebibine jiwablininago, lui bine ala ituge asogleca mara me äbitame Acejiyame täapume, lui cina teemi nemi Yeesu Keriso cama yepä me äbita miji pi. Ai leta cuta iyeta biname bime bau me iyeta poto ta, lui cina yaawejanusu mime iyeta bime Yageyame Yeesu Keriso ne.

³Acejiyame mime Babe piyepu Yageyame Yeesu Keriso, teeme miiji te weeme cabu lenajame piyepu teepi weebibine poode ceerame.

Acejiyame te Yeesu Keriso me cabu ca Mibibine Miiji Niwenanenininige

⁴Cane Acejiyame ne eso yäcäranune weeme täapume, ingle tabe lipu owecu ituge äbita weeme täapume Yeesu Keriso cabu ca. ⁵Keriso cama yepä äbita miji pi weene kokre ituge äbita iyeta mule cabu, cuta piyepu iyeta iicema cabu piyepu iyeta umle cabu. ⁶Keriso poto cidi me mene te weeme cabu braju itu jaawenepi epu kokre cama, ⁷egä weene itu jääpänanemepeye iyeta miijimiji gwidape weeme seemo ireclota täapume, weene liba jewagrijeniye Yageyame Yeesu Keriso me acnenuta ne. ⁸Tabe te cuta weebibine kokre me cire jiwenipi ngälu ngälu-gaabe me, piba weeme cabu nuuja ni-

iya ne lica cirege päpäna teeme acnenuta bimu cabu. ⁹Acejiyame lui te weebibine tisoglicipi teeme Bägrä Yeesu Keriso, mime Yageyame cama yepä me äbitame, weene toraca ätrunga ecitepeye teeme cabu, egä tabe cirege wawena tabe ngena täapume ituge jaji.

Korinito Ätrunga Biname cina Maramara Abelaninisi

¹⁰Cäme ätrunga binamewale, cane Yageyame Yeesu Keriso me ngii cabu jijenininine weene yepä ngene atwana cama lenajame, piba weene mara me lica päbitipeye. Weene miiji gigri yepä ngene atwana cama lenaja. ¹¹Kloe me ingle cabu ca poto biname cina cebine najepesi, egä weene, cäme ätrunga binamewale, jiceliniye peema, egä laasi nyene babo biname. ¹²Cane naace täapume egä weeme yepä te jiicenige egä, “Cane Paulo me biname gäne,” nuuja te jiicenige egä, “Cane Apolo me biname gäne,” nuuja te egä, “Cane Peteru me biname gäne,” cuta nuuja te egä, “Cane Keriso me biname gäne.” ¹³Yeesu me binamewale lui teeme tääpe gemi. Ingle teeme tääpe lui yepä gyene, pei name pi teepi äblicäco maramara äbita. Nää Paulo tage, lui te baarge uli cabu budre äbituji weeme täapume? Nää, Paulo me ngii cabu weebibine niye ca ituge äciseja? ¹⁴Cane Acejiyame ne eso ecärenine, egä cane te lica weebibine niye ca jicisäjipene, yepä Krispo naabine taatu Gayus jääcisäjepene. ¹⁵Siige nuuja te äblicäco iicana, egä weebibine cäme abiberäja bägrä täapume ituge niye ca äciseja. ¹⁶Yoo, cane cuta Setepano teeme ingle biname cama niye ca jääcisäjemepene. Yepä cane ngene lica jotwenine, egä cane cuta poto bine ituge niye ca äciseja coo liiyepu. ¹⁷Keriso cebine lica nätyepuji niye ca äcisejame, yepä tabe nätyepuji Miiji Mene jajaname. Cane ai gawecewe umle biname

bime pana lica jicemimune, inge cane singi lica gäne Keriso me budre me kokre te papa me äbitame.

Acejiyame me Kokre piyepu Umle Lui Keriso Sine

¹⁸ Mene Keriso me budre poto cidi me baarge uli cabu papa gyene eei bime täapume, budre gaabe cabu lui cina yaacluge. Yepä mine lui cina ireclota gaabe cabu naclenige, mime täapume Acejiyame me kokre pisi nyene pui mene cabu. ¹⁹ Oogäräneji mene te jicenige apu egä,

“Cane ai gawecewe umle biname bime umle ne cire yigarecepene; cuta laatibi bucurage mule poto cidi me labiberäjininusi, cane teeme peei abiberäja ne papa me cire jaawenepene.”

²⁰ Siige ai gawecewe umle biname cina teepi ngena miiji gemi; piyepu laatibi labiberäjininusi bucurage mule poto cidi me, teepi cuta ngena miiji gemi; piyepu laatibi cängena jaatranimusi ai gawecewe me gwidape poto cidi me, teepi cuta ngena miiji gemi? Acejiyame te ituge aboclomta, egä ai gawecewe me umle lui buduma umle gyene. ²¹ Acejiyame teeme baborage umle ngalebora apu ngene jotwananuji, egä biname cina lica birige teemerage umle ca Acejiyame täapume umle äbita. Eewe, pätä tabe ngene jotwananuji, egä cine lui Miiji Mene jaajanemus, gawecewe muleyame biname cina lui mene ne buduma mene ca einenisi, laatibi jäätrungusi pui mene ne, teepi te ireclota ne jääpänusi. ²² Israela biname cina singi ciitaca mule bine päpänename, Griik biname cina umle ne jirngenis, ²³ yepä cine te Yeesu Keriso poto cidi me mene jejanenemisi, baarge uli cabu lui te budre äbituji. Israela biname cina ai mene ne jigyenisi piyepu Griik biname bime täapume papa gyene. ²⁴ Yepä Acejiyame lui bine

ala ituge asogleca teeme binamewale täapume, Israela biname coo poto biname, teepi Keriso ne jääpänusi ai mene cabu. Tabe sine Acejiyame me kokre piyepu umle. ²⁵ Acejiyame lui mule ne jaawenuge, biname cina lui mule poto cidi me jicusi egä, “Buduma mule gyene,” pui mule te yäätucäruge biname bime umle ne. Piyepu Acejiyame me ngena mule poto cidi me jicusi egä, “Kokre cäco mule gyene,” pui mule te yäätucäruge biname bime kokre ne.

²⁶ Cäme ätrunga binamewale, weene ngene jotwineye, weene lipu biname ge, Acejiyame te liba weebibine ala ti-soglicipi. Weeme cabu nesae taatu ge, lui poto cidi me jicusi egä, “Umle biname, kokre cama biname, babo ngii biname.” ²⁷ Acejiyame naace täapume eei bine jejäcrimuji, gawecewe muleyame cina lui bime poto cidi me ngene jwaatwananinusi, egä teepi papa gemi, inge tabe singi ai gawecewe umle biname bine ajiri me waweneme. Cuta eei bine naace täapume jejäcrimuji, gawecewe muleyame cina lui bime poto cidi me ngene jwaatwananinusi, egä teepi kokre cäco gemi, inge tabe singi ai gawecewe kokreyame biname bine ajiri me waweneme. ²⁸ Tabe eei biname bine jejäcrimuji, biname cina lui bine gawe me yaapremalemusi, jäägyemus, jicusi, egä papa gemi, naace täapume eei bine iigarecame gawecewe muleyame cina lui bime täapume ngene jwaatwananinusi, egä teepi modamoda biname gemi. ²⁹ Tabe ai ne naace popi jewenuji, egä nuuja biname te äblicäco Acejiyame me opo gaabe je teemämu awepyeräja. ³⁰ Yepä weebibine Acejiyame te yepä me itu jiwenipi Keriso cama piyepu teebine jaawenepi mime umleyame me. Tabe te niwenipi mine conocäco äbitame Acejiyame me opo gaabe je, siige mine mara me itu läbitipago Acejiyame täapume, piyepu mine kälyä gemi ni-

iya mule cabu ca. ³¹Yoo siige, mine miiji wawena, Oogäräneji mene te lipu jicenige egä, “Laati te singi awepyeräjame, tabe miiji eei mule bine awepyeräja, Yageyame te lui mule bine ituge wawena.”

Cine Miiji Mene Keriso poto cidi me Jaajananemusi, Baarge Uli cabu Lui ne Jibyecrujisi

2 Cäme ätrunga binamewale, cane liba lädepene weeme bau me jajanename, egä ngena gyene toraca Acejiyame poto cidi me, lui toraca te ninäce ämlitäneji ge biname bime bau ca, cane epu lica lädepene, egä cane baborage gäne iicema cabu piiyepu umle cabu. ²Cäme ngene atwanena puga ge, egä cane nuuja gwidape poto cidi me lica iicema, yepä Yeesu Keriso poto cidi me piiyepu teeme budre poto cidi me baarge uli cabu. ³Yoo, cane liba weene cama puga ge, cane mage wälu ge, kokre cäco läbitemene, siige nalonecepi wälu miiji pi. ⁴Piiyepu cane liba mene jijananipene, weebibine ibiberäjipene, epu lica ai gawecewe umle biname cina lipu miijimiji tagepogogo ca jaajanane-musi piiyepu yaabiberäjimusi. Yepä Acejiyame te jaawabudnitepi, egä cäme jajanena piiyepu abiberäja lui toraca ge, ingle Aceji Seemo me kokre puga ge. ⁵Pipu pi biname bime umle te lica jiwenipi weene Keriso cabu me ätrunga acitame, yepä Acejiyame me kokre te jiwenipi.

Acejiyame me Umle Lipu Gyene

⁶Cane cuta umle mene jaajananemune eei biname bine, lui cina ätrunga cabu kokre gemi. Yepä pui umle lui mara gyene ai gawecewe me umle cabu ca; cuta mara gyene pui biname bime umle cabu ca, ai gawecewe ne lui cina ecanenisi, lui bime kokre gemi mameta apira. ⁷Cane jaajananemune Acejiyame me umle poto cidi me, lui ge ämlitäneji,

teeme ämlitäneji ngene atwanena poto cidi me, tabe lui ne ecituji agedna me niinäce gaabe ca naace täöpume mine teeme apacyera cabu me äbäcname.

⁸Lui cina ai gawecewe ne ecanenisi, teepi umle lica ge Acejiyame me pui ngene atwana poto cidi me. Teepi liga umle cirege, teepi piba mime Yageyame, lui te jamyacu apacyera cama, teebine baarge uli cabu lica cire jääbyecrejisi.

⁹Oogäräneji mene te ai poto cidi me jicenige egä,

“Lui ne nuuja te lica ituge päpäna coo ätecija,

lui ne ngene atwana ca äblicäco oomlana,

peese nyene pui gwidape, Acejiyame lui ne ituge amacetnäja biname bime täöpume,

lui cina teeme täöpume singi.”

¹⁰Yepä mime täöpume Acejiyame te ituge Aceji Seemo ca teeme pui ämlitäneji ngene atwana ne aboclomta. Aceji Seemo te iyeta gwidape bine jäärngemuge, cuta eei bine lui cina ämlitäneji gemi Acejiyame me sungaberage.

¹¹Biname me seemo tabe taatu umle gyene pui biname me sungaberage. Pepu pana gyene, Acejiyame me Seemo tabe taatu umle gyene, Acejiyame lipu gyene.

¹²Mine ai gawecewe me seemo ne lica ituge acata, pätä mine pui Seemo ne ituge acata, Acejiyame te lui täätpepepi naace täöpume, mine piba umle iyeta Acejiyame ngena ituge ceera mibibine.

¹³Peei name pi cine lica jicemusi mene, biname bime umle cabu ca lui ituge abiberäja, yepä cine jicemusi Aceji Seemo te ngena nibiberäjininuge, cine liba yaaboclomäjimusi seemo ireclota gwidape bine pui biname bime bau me, laati bime cabu pisi nyene Aceji Seemo.

¹⁴Yepä laati me cabu lica gyene Aceji Seemo, tabe äblicäco nuuja gwidape ne Acejiyame me Seemo bau ca acata. Pepu gwidape cina teeme täöpume opo lica

lacininusi piyepu mäpurage yaana-
 juge, inge Aceji Seemo lica gyene teeme
 cabu pui gwidape bine aboclomäjame.
¹⁵Yepä laati me cabu pisi nyene Aceji
 Seemo, tabe ibibi gyene iyeta gwidape
 bine atraname, yepä teebine äblicäco
 nuuja te atrana. ¹⁶Oogäräneji mene te
 jiićenige egä,
 “Laasi nyene biname, lui te umle gyene
 Yageyame me ngene atwanena?
 Laati te ibibi gyene teebine umle mene
 jajanename?”
 Mine age tema biname, lui bime cabu
 pisi nyene Keriso me ngene atwanena.

Acejiyame me Kaakesea Biname

3 Cäme ätrunga binamewale, cane liba
 weene cama puga ge, cane äblicäco
 ge epu mene iicema, lipu mene jaa-
 jananemusi pui biname bine, lui bime
 cabu Aceji Seemo pisi nyene. Cane
 miiiji epu jijanani-pene Aceji Seemo
 cäco biname bine liiyepu, epu ätrunga
 cabu bägrä bime pana biname bine
 liiyepu. ²Cane weebibine deedeirage
 lica ingäranipene, yepä ngame migi
 taatu icäranipene, inge weeme iguwace
 kokre lica ge deedeirage täöpume. Cuta
 page piyepu weene deedeirage täöpume
 iguwace kokre lica gemi, ³ingele weemer-
 age singisingi cina camu jitruwetnä-
 jenenemisi. Weeme cabu liba pisi nyene
 ämugetna mule, mene abaja mule, nää
 peei te lica jiwabininige, egä weeme
 singi cina weebibine jitruwetnäjenene-
 misi; weene epu inajininige ai gawe-
 cewe mule cabu lenajayame biname li-
 iyepu. ⁴Weeme yepä te lipu jiićenige
 egä, “Cane Paulo me biname gäne,” cuta
 nuuja te lipu jiićenige egä, “Cane Apolo
 me biname gäne,” egäsu peei te nata ji-
 wabininige, egä weene ai gawecewe mu-
 leyame biname bime pana gemi?

⁵Cije Apolo laasi nyene? Cuta Paulo
 laasi nyene? Cine Apolo cama Ace-
 jiyame me kaakesea bägrä gegi, lui

cina weebibine itityeräjipago weene
 ätrungame. Cine yepäyepä cina cime
 kaakesea ne jewenenisi pui umle ca,
 Acejiyame lui nicärepi. ⁶Cane te gije
 bine itu yäätēmpene, Apolo te niye ca
 itu jaacnanga-nemepi, yepä Acejiyame
 te uutaname itu jaawenemepi. ⁷Liteta
 biname papa gyene, acnanga biname
 papa gyene, yepä Acejiyame lui babor-
 age gyene, inge tabe te gije bine uu-
 taname jaawenimuge. ⁸Liteta biname
 piyepu acnanga biname, teepi puu yepä
 kaakesea ne jewenenäsi, yepä Acejiyame
 teeme kaakesea ibi teeme yepäyepä bine
 daremu pa läcäranepi. ⁹Cine Apolo
 cama yepä kaakesea ne jewenenago
 Acejiyame täöpume. Weene peete nemi
 teeme calwa-cupi.

Cuta weene peete nemi Acejiyame me
 mete. ¹⁰Acejiyame lui umle näcärepi,
 cane pui umle ca miijirage raranga bi-
 name pana inge ne jaacnepene, siige nu-
 uja te pui inge cabu erangenige. Yepä
 iyeta raranga biname bime cabu sine
 ireme, egä teepi lipu erange-nisi. ¹¹Lui
 inge ne uja ituge acni, pui inge papa
 cabu äblicäco nuuja ne atecwenta. Pui
 inge lui Yeesu Keriso sine. ¹²Siige ai
 inge cabu yepäyepä biname cina mi-
 iji gemi raranga, teepi ngena gwidape
 ca rarangame singi: gol ca, silba ca,
 modamoda daremu kula ca, uli ca, tune
 ca, dage ca. ¹³Atrana bimu cabu pa-
 jecu me cirege äbita, biname yepäyepä
 cina lipu mete ne ituge raranga. Pui
 bimu cabu iyeta peei maramara mete
 bine uliobo ca cirege apicetnära. ¹⁴Lui
 biname me mete lica cire layepi, tabe
 daremu ne cire yaacatepi. ¹⁵Yepä lui
 biname me mete te cire layepi, tabe
 daremu ne lica cire yaacatepi, yepä
 taberage te ireclota ne cire jääpänepi
 epu pana, biname te lipu uliobo wä-
 dräji cabu ca lasatuge. ¹⁶Egäsu nata
 weene umle gemi, egä weene peete nemi
 Acejiyame me mete. Teeme Seemo te

weeme cabu enajenige. ¹⁷Laati te liba sabe jaawenuge Acejiyame me mete ne, Acejiyame cuta teebine sabe jaawenuge. Acejiyame me mete mara me awenäneji gyene teeme täápume, piyepu pui mete lui weene peete nemi.

¹⁸Weene gone langletnäjininuye. Weeme nuuja te liba ngene jwaatwananuge, egä tabe ai gawecewe umle biname bime pana umleyame gyene, tabe miiji niinäce pui umle ne abmalame, piba tabe toraca umle biname me äbita. ¹⁹Ai gawecewe muleyame biname cina lui potu cidi me jiicenisi, egä umle gyene, Acejiyame täápume pui lui buduma gyene. Oogäräneji mene te jiicenige egä, “Acejiyame te umle biname bine teeme pui umle ca jääbrecimuge.” ²⁰Cuta apu jiicenige egä, “Acejiyame umle gyene, egä umle biname bime ngene atwanena lui papa gemi.” ²¹Peei name pi weene gone apu iicana, egä weene Apolo me coo Paulo me biname gemi. Cine iyeta weeme tääpu memi, ²²cane Paulo, Apolo, Peteru, ai gawecewe, ireclota, budre, page ngena cina äbitininisi piyepu ingwe ca ngena cina cire läbitipesi, iyeta ai lui weeme tääpu memi, ²³yepä weene lui Keriso memi piyepu Keriso lui Acejiyame myene.

Keriso me Ätyepäneji Biname

4 Weene miiji cime potu cidi me apu ngene atwana, egä cine Keriso me kaakesea bägrä gemi, Acejiyame lui bine itu nijinuji mene jajanename teeme toraca mene piyepu mule potu cidi me, lui cina ämletnäreji gemi. ²Ai kaakesea ne cine miiji toraca ngenecu cama wawena. ³Cane nuuja ngene atwana lica gäne, egä biname cina lipu cebine natranusi, coo weene lipu natranuye, cuta cane cämämu lica atraninine. ⁴Cäme asicnenta miiji gyene, yepä cäro peei te lica nawabenige, egä cane

toraca conocäco gäne. Acejiyame tabe taatu gyene, lui te cebine atrana. ⁵Peei name pi weene gone nuuja ne atrana ngälu toraca atrana padare te cire tädepi. Atrana me padare ebä cirege, Yageyame te liba cire tacnepi. Tabe te cire yaawademepi apacyera cabu me gwidape bine, lui cina krokeciuye cabu ämletnäreji gemi, piyepu tabe te cire jaawabudnitemepi biname bime ngene atwanena bine. Piba Acejiyame te biname bine yepäyepä cire yaawepyeräjemepi teeme mule ibi.

⁶Cäme ätrunga binamewale, cane aga ngena bii jijinine cime potu cidi me Apolo cama, ai lui cuta weeme tääpu myene. Cime cabu ca weene abiberäjame, egä ai mene iicana ngeno myene egä, “Gone uutruta lui mene oogäräneji gemi!” Peei name pi weene gone lawepyeräjininuye, egä weene cime yepä ne yaacatuwe, nuuja ne cuta yaabmaluye. ⁷Määme nuuja conocäco lica gyene babo äbitame. Määme nuuja gwidape lica gyene, Acejiyame te lui lica ituge ceera. Peei name pi määme liba iyeta gwidape Acejiyame bau ca gemi, maane ngena name pi lawepyeräjute epu pana, egä maane te itu saawademepete?

⁸Weeme nää iyeta seemo ireclota gwidape uja piti nemi, weene lui täápume singi? Weene nää uja bewadimiye iyeta miijimiji mule seemo ireclota täápume? Weene nää mope biname me bäbitininiye, ngänu gemi cine lica? Oo, weene mope biname me liga cire läbitininejiye, piba cine cuta yepä cirege weene cama mope biname me lenaja. ⁹Cane apu ngene jotwaninine, egä Acejiyame te cine ätyepäneji biname bine ingwe gaabe me ituge acrana. Cine epu biname pana gemi, budre me lui bine ituge atrana, siige iyeta cina cime bau me ire sicrajinige, biname piyepu mename seemo cina. ¹⁰Cine Keriso miiji pi buduma gemi, weene ten

cama yepä äbita miji pi umle cama gemi! Cine kokre cäco gemi, weene kokre gemi! Cibibine gawe me ire nitweninini, weebibine opo gaabe me icranininisi. ¹¹ Cine camu loolomecewe piiyepu niyemecewe gemi; cime cäbletääpe iyeta niiyarage gemi; cibibine nitemeläjininisi; cine mete cäco gemi, otmetnäjeninina go yepä cewe cabu ca nuuja cewe me. ¹² Cine cimeraige ime ca baborage kaake-sea jewananenisi cime lenaja täapume. Biname cina liba cibibine niya mene nijinininusi, cine teebibine jaajemusi egä, “Acejiyame te weebibine miiji mule pa jiwenipi.” Cibibine liba sabe niweninini-nusi, cine nimyemutinuge. ¹³ Liba niya mene nijinininusi, cine owelaamelame mene jaajemusi. Gawecewe muleyame cina cibibine domäji pana niwenininusi. Teepi cibibine epu ire nitwinininusi, egä cine singi cäco gwidape gemi.

¹⁴ Cane ai mene naace täapume lica yoogärinine egä weebibine ajiri me wawename, cane yepä singi gäne weebibine awecetnärame cäme ngenecurage bägrä bine liiyepu. ¹⁵ Ngänu gemi, weeme bucurage awecetnära biname piti nemi, yepä weeme yepä taatu babe pisi nyene lui cane säne. Weene pui padare cabu äbitininujiye Keriso me binamewale me, cane liba Miiji Mene jijananiujine weebibine. ¹⁶ Peei name pi cane singi gäne weene cäme pana lenajame. ¹⁷ Cane Timoti ne jityepenine weeme bau me. Tabe lui ätrunga cabu ca cäme miijirage bägrä gyene cuta teeme kaakesea ne toraca ngenecu cama jaawenuge. Tabe te pa cääri umle jiwenipi cane lui mule bine yäacwetnimune, cane liba Keriso Yeesu cama lalenglecäjune, piiyepu cane lui yaabiberäjimune iyeta ätrunga ingle bine.

¹⁸ Weene poto cina mope modamoda me itu läbitipeye, ingle weene apu ituge angi, egä cane ingwe ca lica pagege

weeme bau me otni. ¹⁹ Yepä cäro, mime Yageyame liba singi gyene, cane watata pa lädepene peeyeme, siige pa jääpäne-mepene, egä pui mope modamoda biname cina lipu piige jaangenetnemuge gwidape bine wawenecame, nää teeme kokre pisi nyene peei ibi wawename? ²⁰ Acejiyame lui bine yaawadimuge, teepi gone mene taatu iicana, teepi cuta miiji Acejiyame me kokre ne aboclomta teeme ireclota ngalebora. ²¹ Nää, weene ngena tääpu memi singi, cane liba peeyeme pa lädepene, cane cubu suru cama otnime coo owecu cama otnime?

Ätrunga Biname bime Sargi Mule poto cidi me

5 Cane ituge ätecija, egä weeme sobe cabu epu sargi mule biname pisi nyene, egä Acejiyame umle cäco biname cina umle cäco pepu mule acni. Naace, cebine ituge jaji, egä weeme yepä te teeme acenuteji mage cama gigricejanenige. ² Weene nää ai täapume gege gemi? Weene miiji ajiri lenaja! Lui biname te peei mule ne yaacnepi, weene miiji teebine äyeblyngta weeme ätrunga ingle cabu ca. ³ Cane puu weeme bau ca cude padare gäne, yepä cäme ngenecu pisi nyene weeme cabu. Yoo, cane epu pana gäne, egä cane weeme sobe cabu pisi näne, siige ngene uja itu totwa-nanumene ngena wawename pui niya mule biname täapume. ⁴ Weene mime Yageyame Yeesu me ngii cabu liba pagege abasecre-tna peema, piiyepu cäme ngenecu weeme cabu liba puma pagege piiyepu mime Yageyame Yeesu me kokre liba pisi nyene weeme cabu, ⁵ weene piba Satani ne pui biname ceera naace täapume tabe te teeme tääpe ne sabe wawename. Yepä tabe pui biname te liba teeme mäpu cabu Acejiyame bau me cire latatrongtepi, Acejiyame te teeme seemo ne ireclota cire yäacärepi Yageyame me acnenuta bimu cabu.

⁶Weeme awepyeräja lui nuuja miiji lica gyene! Egäsu weene umle gemi egä, “Matikäli uutneca gwidape te iyeta buluduu ne juutnecuge.” ⁷Weene miiji ni-iyä mule bine abmaläcema, ingle uutneca gwidape pana gemi, iyeta buluduu ne lui te joomluge. Piba weene kirece biname gemi epu pana kirece buluduu, lui cabu nuuja uutneca gwidape lica gyene. Weene nata pepuyame gemi, weene uutneca gwidape cäco buluduu pana gemi epu pana äsuplengta deedei buluduu liiyepu. Cuta toraca gyene, egä mime äsuplengta bimu uja ituge atyaramta, ingle mime äsuplengta Maamoi Keriso ne uja itu eglujisi. ⁸Siige mine liba ngene jaape-cnusi äsuplengta bimu ne, mine gone niyarage piyepu conocono ngene atwanena cama wawena, lui cina uutneca gwidape cama wawenäjei buluduu pana gemi, päta mine miiji toraca piyepu conocäco ngene atwanena cama wawena, lui cina epu pana uutne-ca gwidape cäco buluduu liiyepu.

⁹Cäme niinäce leta cabu cane yoogärepene, egä weene gone lalenglecäjininuye biname cama, lui cina umle gemi biname ero coo piyepu sargi mule wawena. ¹⁰Yepä cane ätrunga cäco biname täöpume lica jiicepene, lui cina sargi mule biname, singi ädri biname, eromaame coo uuje awejena biname, ingle weene teebibine liba ägyema, weene miiji ai gawecewe ne abmala. ¹¹Cane naace me jiicepene, egä weene gone lalenglecäjininuye biname cama, ätrunga biname ca lui te lainuge, yepä tabe sargi mule yaacnuge, singi yäädruge, uuje bine yaawejanemuge piyepu tabe eromaame birige. Pepu biname cama weene gone lalenglecäjininuye coo deedei gone yäärwäjimuye. ¹²⁻¹³Peei lui cäme bau lica gyene ätrunga cäco biname bine atraname. Acejiyame te teebibine cire jaatranemepi. Yepä weene miiji weeme

ätrunga ingle ngalebora weemämu latranininuye. Oogäräneji mene te jiicenige egä, “Niiyarage mule biname ne iyeblingtepeye weeme sobe cabu ca.”

Ätrunga Biname ne Gone Yaacanuye Ätrunga cäco Biname cina Teebine Ablawame

6 Peei lipu gyene, egä weeme ätrunga ingle biname te liba nuuja cama jääceluge, teepi lipulipu laacluge ätrunga cäco biname bime bau me ablaweja täöpume. Ngena name pi ätrunga ingle biname cina lica teebibine ablaweja? ²Egäsu weene umle gemi, egä Acejiyame me binamewale cina ai gawecewe ne cirege ablaweja. Siige weene liba ai gawecewe ne cirege ablaweja, weene cuta ibibi gemi apu matimati mule bine ablawejame. ³Egäsu nata weene umle gemi, egä mine cuta Acejiyame me mename seemo bine cirege ablaweja. Peei name pi mine cuta ibibi gemi iyeta bimu gaabegabe mule bine ablawejame. ⁴Yepä weene liba jääceluye papa mule poto cidi me, lui cina bimu gaabegabe läbitininusi, weene siige ätrunga cäco biname bime bau me naacluge ablaweja täöpume, lui bime nuuja kokre lica gyene ätrunga ingle ngalebora. ⁵Weene miiji ajiri lenaja! Egäsu nata weeme ätrunga ingle ngalebora pisi nyene umle biname, lui te ibibi gyene ätrunga biname bime äceläcela mule bine ablawejame. ⁶Yepä weene lica teeme bau me naacluge, weene mene iiwana puupu cabu me naacluge ätrunga cäco biname cina puma weebibine ablawejame.

⁷Weene lipu weemeweme ablaweja puupu me lawadaninuye, peei te jiwabininuge, egä weene bitramitnige. Miiji gyene weene ire taatu acita nuuja ne tabe niya mule wawename weeme täöpume cuta piyepu waade-

name, weeme ngena gwidape piti nemi. ⁸Pätä weene weemeweme niyarage mule yaacnemimuye piyepu weeme yepäyepä bime bau ca gwidape angletneja mule ca yaawadimuye. Weene apu läbitaninuye weeme poto ätrunga biname bime cama! ⁹Egäsu weene umle gemi, egä Acejiyame te lica cirege niya mule biname bine conocäco ceera teta cama biname bine waadename. Weene gone langletnäjinuye. Laatibi sargi mule bine jaawenimusi, laatibi uuje bine yaawejanemusi, laatibi mule jaawenusi nuuja biname cama lui teeme coga coo rooriye lica birige, rooriye imäbägrä laatibi teemeteme lacananinusi, magebi ngulebägrä laatibi pui yepä mule yaacnusi; ¹⁰coo piyepu laati bemi gwidape eroyame, singi ädri biname, sice nänäja biname, iicetneja biname, eromaame, apu mule biname bine Acejiyame te lica cirege conocäco ceera teta cama biname bine waadename. ¹¹Weeme poto cina niinäce pepu ituge. Yepä page weeme niya mule äcisäjeji gemi, weebibine mara me ituge wawena Acejiyame täapume, mime Yageyame Yeesu Keriso piyepu mime Acejiyame me Seemo teepi te weebibine conocäco ituge wawena Acejiyame me opo gaabe je.

Weeme Tääpe cina Miiji Acejiyame me Ngii ne Babo Wawena

¹²Weeme yepä te pama jiiçuge egä, “Iyeta mule papa gemi cane wawenetnäjame.” Yoo, yepä iyeta mule miiji lica gemi mäame täapume. Cane naace täapume jiiçenine, egä iyeta gwidape puu papa gemi cäme täapume, yepä cane singi lica gäne nuuja mule te cebine acaname. ¹³Cuta nuuja te pama jiiçuge egä, “Deedei lui camuge tääpu myene, camuge lui deedei tääpu myene.” Peei toraca gyene, yepä teepi iyeta cire lapirepäsi. Tääpe lica naace tääpu myene ero sargi mule wawenet-

näjame yepä Yageyame me kaake-sea wawenecame, piyepu Yageyame te tääpe ne ire jetwe-nige. ¹⁴Acejiyame te Yageyame ne budre cabu ca erpinantuji, cuta tabe mibibine teeme kokre ca cire nirpinäripi.

¹⁵Egäsu nata weene umle gemi, egä weeme tääpe lui Keriso me tääpe picwa gemi. Peei name pi mine liba rarekaake yäacäranemusi magebi bine teta cama sargi mule wawename, peei lui mine Keriso me tääpe piicwa bine sabe jaawenimusi. Mine licarage pepu mule wawena! ¹⁶Coo weene pama umle lica gemi, egä lui biname te rarekaake wäacäruge magebi coo ngulebägrä ne teta cama sargi mule wawename, teepi siige yepä me läbitäsi. Oogäräneji mene te pajecurage jiiçenige ai poto cidi me egä, “Laatibi magebi rooriye bime mule jaawenäsi, teepi yepä me läbitäsi.” ¹⁷Yepä, Yageyame cama yepä äbita lui mara gyene. Laati te teta cama yepä läbituge, peei lui egä teepi seemo ireclota cabu yepä gegi.

¹⁸Weene miiji sargi mule cabu ca cude padare äbita. Laati te liba nuuja niya mule ne yaacnuge, teeme tääpe ne sabe lica jaawenuge, yepä sargi mule ne liba yaacnuge, peei te teeme tääpe ne sabe jaawenuge. ¹⁹Weene umle gemi, egä weeme tääpe lui mete gemi Aceji Seemo täapume, lui te weeme cabu yaanajuge, Acejiyame lui Seemo ituge weebibine ceera. Weene weeme lica gemi, weene Acejiyame memi, ²⁰ingle tabe te weebibine baborage daremu ca jiletnininuju. Peei name pi weene miiji epu lenaja, egä weeme tääpe ireclota cabu ca weene Acejiyame me ngii ne babo wawename.

Ätemla Coga Rooriye bime Ireclota poto cidi me

7 Niinäce weene lui gwidape poto cidi me leta soogärepeye cäme bau me, siige cane page pui daremu

mene jiwecnistenininine. Nuuja niya lica gyene biname te liba coga căco lenaja. ²Yepă ero piyepu sargi mule wălu name pi biname cina miiji coga rooriye awadrecă. ³Siige rooriye te miiji teeme coga bau me lăcăruge piyepu coga te teeme rooriye bau me lăcăruge. Teepi miiji yepăyepă teeme singi ngene aglime. ⁴Coga te yageyame lica gwene teeme tăpe tăpume, yepă rooriye sine yageyame. Cuta pepu gyene, rooriye te yageyame lica gyene teeme tăpe tăpume, yepă coga tune yageyame. ⁵Weene nuuja ingle name pi gone äb-wăreca coga rooriye bime mule cabu ca, yepă ebă läbwăricuye, weene liba gigri singi yaanajuge padare acatename irecu ätumutame. Cuta weeme peei irecu ätumuta padare te liba siige, weene cuta piba gigri icijuge, siige Satani te piba weebibine lica angletneja ingle weeme singsingi name pi.

⁶Cane ai lui naace tăpume lica jiicenine, egă cane weebibine giri jicitinine coga rooriye awadrecame. Yepă weene liba singi gemi, cane lica jiibenininine. ⁷Cane gege cirege, weene iyeta liba epu cirege cane lipu coga acata căco. Yepă mime yepăyepă cina maramara mule tăpume kokre ne jääpănusi Acejiyame bau ca. Yepă me kokre lui yepă gwidape tăpume, nuuja me kokre lui nuuja gwidape tăpume.

⁸Yepă atejäclmuta căco biname piyepu cuublacubla bime tăpume cane căme ngene atwana mene jiicenine, egă teepi miiji atejäclmuta căco lenaja cane liiyepu. ⁹Yepă weene liba singi idringe coga rooriye awadrecame, siige äblicăco weeme singi bine iibaname, weene lawadricinuye. Weeme singi ädri cabu ca miiji gyene weene atejäclmuta.

¹⁰Piyepu cuta laatibi ituge atejäclmuta, weeme tăpume mene age sena. Ai căme mene lica gyene, Yageyame miiji mene gyene. Coga te gone teeme rooriye

ne ägyi. ¹¹Yepă tabe liba jäägyuge, tabe miiji taatu lenaja coo tabe miiji acenuta teeme rooriye bau me. Cuta rooriye te gone teeme coga ne ägyi.

¹²Poto bime tăpume Yageyame bau ca mene lica gyene, yepă cane te jiceninine. Liba ätrunga biname me coga pitu nwene, tabe lui ätrunga căco gwene, gone jwäägyute, tabe liba singi maane cama lenajame. ¹³Cuta ätrunga magebi, määme liba rooriye ätrunga căco, tabe liba singi maane cama lenajame, gone jäägyute. ¹⁴Cane ai mene naace name pi jiicenine, ingle ätrunga căco rooriye te ätrunga biname cama lalenglecäjuge teeme coga me ätrunga miiji pi; cuta ätrunga căco magebi te teeme rooriye me ätrunga miiji pi lalenglecäjuge ätrunga biname cama. Liba apu lica cirege, piba teeme băgră eei biname bime băgră pana cirege, laatibi Acejiyame ne lica jäärungusi. Yepă liba apu cirege, teeme băgră cina cuta ätrunga biname cama lalenglecäjinusi. ¹⁵Yepă lui te ätrunga căco birige, tabe liba singi teeme ätrunga coga ne coo rooriye ne abmalame, tabe jaawenuge. Piba ätrunga coga coo rooriye kälyă birige pui atejäclmuta cotre cabu ca, ingle Yageyame te weebibine itu ti-soglicipi weene poode cama lenajame. ¹⁶Ätrunga coga, maane toraca umle lica gâte, egă määme mule te nää määme rooriye ne singi me jaawenuge ireclota gaabe cabu me atatröngtame, piyepu ätrunga rooriye maane cuta toraca umle lica gâte, egă määme mule te määme coga ne singi me jwaawenuge ireclota gaabe cabu me atatröngtame.

Ätrunga Biname cina Miiji Acejiyame me Singi cabu Lenajame

¹⁷Ätrunga biname cina miiji eei ireclota cabu lenajame, Yageyame te luma itu icranimuji piyepu luma cita ca tabe ituge ala asogleca teeme băgră

tääpume. Cane apu yaabiberäjimune iyeta ätrunga ingle ngalebora. ¹⁸Laati te liba tääpe cewecu cama birige, Yageyame te liba ala taasoglicuge, tabe gone läbituge pui cewecu ne äyebtingtame. Cuta piyepu laati te liba tääpe cabu cewecu cäco birige, Yageyame te liba ala taasoglicuge, tabe gone läbituge pui cewecu ne acatame. ¹⁹Nuuja gwidape lica gyene biname te liba tääpe cewecu cama coo tääpe cewecu cäco, yepä eei gyene baborage gwidape tabe Acejiyame me Mene ne äteciyame. ²⁰Biname te lipu ireclota cabu yaanajuge, Acejiyame te liba ala taasoglicuge teeme biname tääpume, tabe miiji pepu lenaja. ²¹Maane liba aletnäneji biname gäte, Acejiyame te liba ala naasoglicuge, ngänu gyene, maane pepu naanajepi. Yepä maane liba ibibi gäte pui ireclota cabu ca kälyä äbitame, yoo maane kälyä äbitepi. ²²Yageyame te liba ala taasoglicuge aletnäneji biname ne, tabe kälyä läbituge Keriso me miiji pi. Cuta pepu gyene, laati te liba lica gyene aletnäneji biname, Acejiyame te liba ala taasoglicuge, tabe Keriso me aletnäneji biname me läbituge. ²³Weebibine ituge babo daremu ca aletna, peei name pi ire taatu gone acrana biname cina weebibine cääri ätäyame. ²⁴Cäme ätru-nga binamewale, weene lui ireclota cabu inajipi, Acejiyame te liba ala ti-soglicipi teeme binamewale tääpume, weene peema inajipi.

**Ätemleja Atejäclmuta
cäco Biname piyepu**

Cuublacubla bime poto cidi me

²⁵Mime Yageyame te lica ituge mene iicema atejäclmuta cäco biname bime poto cidi me, yepä cane cäme ngene atwana mene jiićenine. Ai puu cäme mene gyene, yepä weene miiji ngenecu ceera, ingle Yageyame te ngene at-

wana näcäranuge cane umle cama mene iicemame.

²⁶Ingle naace popi ai lui mäpu padare gyene, peei name pi cäme ngene atwanena apu gyene, egä rooriye te miiji epu lenaja, tabe lipu yaanajuge. ²⁷Määme liba coga pitu nvene, gone waabmalute. Maane liba coga cäco gäte, gone läbitute coga ne acatame. ²⁸Yepä maane liba coga waacatute, maane nuuja niya mule ne lica jaawenute. Cuta ngulebägrä te liba rooriye acata je, tabe niya mule lica jaawenuge. Yepä laatibi latejäclmutäsi, pui cabu cuta mäpu pisi nyene, cije cane singi lica gäne weene pui mäpu cabu me abacitame.

²⁹Cäme ätrunga binamewale, cane naace tääpume jiićenine, egä babo padare lica gyene ngälugaabe oomlaname, peei name pi coga rooriye cama biname, teepi puu atejäclmuta biname gemi, yepä teepi miiji ama cita ca epu yepä ngene atwana cama lenajame atejäclmuta cäco biname liiyepu. ³⁰Piiyepu laatibi ele yaangene-tnemuge, teeme puu ngenecu mäpu piti nemi, yepä teepi miiji epu lenaja ele cäco biname liiyepu. Piiyepu laati bemi ngange, teepi puu gege gemi, yepä teepi miiji epu lenaja ngange cäco biname liiyepu. Cuta piyepu laatibi gwidape bine jaaletnanemusi, teeme puu gwidape piti nemi, yepä teepi miiji epu lenaja gwidape cäco biname liiyepu. ³¹Yoo, laatibi gawewe ireclota mule tääpume kaakesea jaawenusi, teepi ngene atwanena oräre gone peei cabu lenajame, ingle ai gawe te lecaleca padare apu lica cirege lenaja.

³²Cäme singi apu gyene, egä weene ngenecu mäpu cäco lenajame. Ätrunga cama cusucusi me nuuja ngene atwanena lica gyene, yepä tabe singi Yageyame ne ngenecu miiji me wawename. ³³Yepä coga cama biname te, tabe ngene jwaatwananuge ai gawewe ireclota poto cidi me, ingle tabe singi teeme

coga ne ngenecu miiji me wawename, ³⁴siige tabe neeneni poto ire jaatwuge. Cuta piiyepu rooriye cäco magebi coo ngulebägrä cina, teepi ngene jwaatwananusi Yageyame poto cidi me taatu, inge teepi singi teeme täápume mara me äbita teeme seemo ireclota piiyepu tääpe ireclota ngalebora. Yepä rooriye cama magebi te, tabe ngene jwaatwananuge ai gawecewe ireclota poto cidi me, inge tabe singi birige teeme rooriye ne ngenecu miiji me wawename.

³⁵Cane naace täápume jiicenine egä weebibine ätityerame, lica iibaname coga rooriye awadrecä cabu ca. Cane singi gäne weene eei bine wawenetnäjame, ngena gemi miiji piiyepu conocäco, piiyepu yepä ngene atwana cama äcärame Yageyame me kaakesea wawename.

³⁶Liba ciwelooloyame wäsi piti negi, siige teepi liba niinäce apu egä, “Cine lica atejäclmuta,” yepä ingwe ca liba cusucusi te apu egä, “Ai atejäclmuta cäco mule lui miiji lica gyene ngulebägrä täápume,” coo piiyepu teeme singi cina ngulebägrä täápume liba kokre yaacrajuge, tabe siige lasicnantuge egä, “Cane miiji atejäclmuta,” siige teepi latejäclmutäsi. Ai mule lui niiya mule lica gyene. ³⁷Yepä, cusucusi me liba ciwelooloyame pitu nwene, siige nuuja te liba lica jiiibuge egä, “Maane gone waacatute,” yepä tabe teemämu ngene jwaatwanuge coga cäco lenajame, siige pui ngene atwana cabu kokre yaanajuge, tabe peei lui miiji mule jaawenuge. ³⁸Pipu pi laati te coga waacatuge, peei lui niiya lica gyene, yepä laati te lica waacatuge, peei lui miijirage gyene.

³⁹Piiyepu rooriye cama magebi te miiji teeme rooriye cama lenaja. Yepä rooriye te liba budre, tabe piba kälyä läbituge. Siige tabe liba singi nuuja rooriye ne acatame, tabe yaacatuge,

yepä pui rooriye te miiji ätrunga biname. ⁴⁰Yepä cäme ngene atwana te apu jiicenige, egä tabe liba rooriye cäco waanajuge, peei miiji gyene. Ai puu cäme mene gyene, yepä Acejiyame me Seemo cäme cabu pisi nyene.

Ätemleja Cibü Deedei poto cidi me, Lui ca Uuje bine Ituge Iiwäreja

8 Cane singi cuta mene jajime weene lui soogärepeye cäme bau me cibü deedei poto cidi me, uuje bine lui ca ituge iiwäreja. Yoo mine umle gemi iyeta ai poto cidi me. Yepä pepu umle te biname ne jaawenuge mope babo me, yepä owecu te yäätityäruge nuuja biname ne. ²Laati te liba apu angi, egä teeme umle pisi nyene poto gwidape poto cidi me, tabe cäro camu ge umle äbita, tabe lipu cirege. ³Yepä laati te liba Acejiyame täápume singi, Acejiyame te umle gyene tabe.

⁴Yoo siige cäme mene age sena pui cibü deedei poto cidi me, lui cina iiwäreje gemi uuje bine. Mine umle gemi, egä uuje lui toraca gwidape lica gemi, piiyepu mine umle gemi, egä yepä taatu pisi nyene lui Acejiyame gyene. ⁵Toraca gyene, egä biname cina einenisi poto gwidape bine cabu je piiyepu gawe cabu uuje ca; piiyepu toraca gyene, egä pepu uuje piiyepu yageyame bucurage gemi. ⁶Yepä mime täápume yepä taatu “Uuje” pisi nyene, lui sine Babe piiyepu lui sine Acejiyame iyeta gwidape täápume, piiyepu lui täápume mine ninajininige. Piiyepu cuta yepä taatu Yageyame pisi nyene, Yeesu Keriso, lui cabu ca iyeta gwidape cina acinujisi piiyepu lui cabu ca mine ninajininige.

⁷Yepä poto ätrunga biname cina umle lica gemi, egä uuje lui toraca gwidape lica gemi. Teepi teeme sasa ireclota cabu epu geäji gemi uuje bine cibü deedei ca iiwärejame, egä cuta page teepi liba pepu cibü deedei bine yäärwäjimusi,

teepi camu puga ngene jotwanininisi, egä uuje bine äcäräneji gemi ai cibudeedei. Ingle naace popi teepi cängena lica ngene ca agli, egä ngena gyene toraca, ngena gyene walya, teepi peei name pi lasicnantinusi, egä cine niya mule jwenisi pipu cibudeedei liba yäärwäjus. ⁸Yepä, cibudeedei papa gyeneloolo; peei te äblicäco mibibine Acejiyame gome waadena. Mine liba ärwäjä cäco, mine nuuja niya ne lica jääpänusi, cuta mine liba yäärwäjus, nuuja miiji ne lica jääpänusi.

⁹Yoo, weene umle gemi, egä iyeta cibudeedei papa gemi, yepä weene gone ärwäjä, liba umle cäco biname ne ire jaarmetnuye atramame. ¹⁰Weene lui umle gemi, egä uuje bine iiwäräneji cibudeedei papa gemi, ingle uuje lui toracagwidape lica gemi, siige nuuja ätrungabiname lui te ai poto cidi me cängena umle lica birige, liba jipäninunugeloolo cabu, nää ai te lica opo jaarmetnugetabecuta loolo me, ngänuge tabeteeme asicnenta ne yääcisäruge. ¹¹Siige weeme peei umle te sabe jaawenuge weeme nuuja ätrungabiname ne, lui te umle cäco yaanajuge piyepu Keriso lui täापume budre äbituji. ¹²Weene liba apu niya mule jaawenuye weeme ätrungabiname yepä ne, teebine lipu jaawenugetabeteeme asicnenta ne äciserame, weene peei lui Keriso täापume niya mule ne jaawenuye. ¹³Yoo siige, cane liba cibudeedei ärwäjä ca ire jaarmetnuncäme biname ne, siige cane ingwe ca lica pui cibudeedei loolo, ingle cane singi lica gäne teebine ire armetname.

Paulo Ngena Ingle cabu Keriso me Ätyepäneji Biname Gyene

9 Nuuja biname te äblicäco cebine giri acitame egä cane ngena wawename. Cane Keriso me ätyepäneji biname gäne. Cane mime Yageyame Yeesu ne irecourage ca jepänujine. Cane lui kaakesea

jaawenune Yageyame täापume, weene pui kuu gemi. ²Ngänu gyene, poto cinalica nacatusi, egä cane ätyepäneji biname gäne, yepä weene te nacatuye! Weene lipu yepä me läbitipeye mime Yageyame cama, peei te jaawabudnigtuge, egä cane Keriso me ätyepäneji biname gäne.

³Laatibi singi cebine ablawejame, cane cämecäme apu jiićenine ⁴egä cäme conocäco pisi nyene biname bime bau ca deedei päpäname cäme kaakesea daremu me. ⁵Cuta cäme conocäco pisi nyene ätrunga magebi ne coga me acatame siige teta cama gigri otnetneja poto Keriso me ätyepäneji biname cinaliyepeu, Yageyame me iganewale liyepu coo Peteru liyepu? ⁶Cine nää Banaba cama taatu gegi epu ätyepäneji biname, lui cina miiji kaakesea wawena cime lenaja täापume? ⁷Nata caami biname te daremu lica yääcäruge teeme lenaja täापume? Cuta calwacupi yageyame te tabe waina kuu loolo teeme calwacupicabu ca. Piiyepu maamoi ire atwi biname te tabe maamoi bime ngame migi yäänäjimuge.

⁸Binamerage bime ngene atwanena mene taatu lica gemi ai, cuta Acejiyame me cotre te pepu jiićenige. ⁹Moose me Cotre cabu apu oogäräneji gyene egä, “Gone kau me tage jätäyumi, tabe liba wiiti mope bine jäämungäjemuge.” Nää Acejiyame kau bime täापume taatu jiićenige, cime täापume lica gyene? ¹⁰Ngenä pi, tabe cuta cime täापume jiićenige. Ai mene toraca cime täापume oogäräneji gyene. Laati te gawe ne yäängwädnuge piyepu laati te gije bine yäätemuge, teepi kaakesea jaawenimusi kuu päpäna täापume. ¹¹Siige cine seemo ireclota täापume gije bine ituge ätema weeme cabu, peei name pi bucu lica gemi cine weeme bau ca daremu me gwidape päpäname täape ireclota täापume. ¹²Poto bime conocäco liba pisi

nyene weeme bau ca gwidape pöpäname, cime conocäco piba baborage gyene.

Yoo, cime puu conocäco pisi nyene, yepä cine apu lica ituge äbita. Cine iyeta mule cabu ituge ämyemutana naace tääpume egä cine lica iibana Miiji Mene ne Keriso potu cidu me daamledamle äbitame.¹³ Egäsu weene umle gemi, egä lui biname cina Acejiyame me mete cabu kaakesea jaawenusi, teepi puma cita ca deedei bine jääpänimusi. Piiyepu lui cina Acejiyame ne cibü ca yiiwärajusi iiwäreja dade cabu, teepi puma cita ca teemanu kupae bine yaawadimusi.¹⁴ Cuta pepu gyene, Yageyame te ituge iicana, egä laatibi Miiji Mene jajanena kaakesea jaawenusi, teepi miiji peema cita ca daremu pöpäna teeme lenaja tääpume.¹⁵ Yepä cane pepu lica ituge äbita. Cuta cane ai ne naace tääpume lica bii byoogärine egä cane weeme bau ca daremu pöpäname. Cane singi lica gäne weebibine ätineräjame, ngänuge cane loolomecewe budre. Nuuja te äblicäco gyene cäme ai awepyeräja ingle ne acata cäme bau ca.¹⁶ Miiji Mene acenena name pi cane äblicäco awepyeräja, ingle cane cäme singi ca lica jewenenine ai kaakesea ne, yepä Acejiyame te itu najuji cane wawename. Miiji Mene cane miiji jajanena, cije cane niya ne jääpänune.¹⁷ Cane liba cäme singi ca ai kaakesea ne cire jaawenejine, piba cane miiji cirege daremu tääpume ätemlame. Yepä cane Acejiyame tääpume ai kaakesea ne jewenenine, ingle tabe te itu najuji.¹⁸ Siige cane ngena daremu ne acata ai kaakesea cabu ca? Cäme daremu lui eei gyene, egä cane Miiji Mene daremu cäco jaajananemune. Cäme puu conocäco pisi nyene daremu pöpäname ai kaakesea cabu ca, yepä cane pepu lica äbitenine.

¹⁹Cane puu nuuja biname me aletnäneji biname lica gäne, yepä cane

cämämu äbitujine iyeta biname bime tääpume aletnäneji biname pana lenajame naace tääpume egä bucurage biname bine piba Yageyame bau me waadename.²⁰ Cane liba Israela biname cama birige, cane teeme pana nanajuge naace tääpume teebibine Yageyame bau me waadename. Cane puu Moose me Cotre cabu ca äyebliingtujine, yepä cane liba Israela biname cama kaakesea jaawenune, cane epu nanajuge, egä cane pui cotre bine icwetnenemine naace tääpume teebibine Yageyame bau me waadename.²¹ Cuta cane liba biname cama birige lui Israela biname lica, cane teeme pana nanajuge Moose me Cotre äcwetna cäco naace tääpume teebibine cuta waadename Yageyame bau me. Cane naace me lica jiiicenine, egä cane Acejiyame me cotre cabu ca kälyä gäne; eewe, cane Keriso me cotre ngalebora säne pätä.²² Laati bemi ätrunga cabu kokre liba lica, cane liba ten cama birige, cane teeme pana läbitune teebibine Yageyame bau me waadename. Yoo, cane lipu biname cama nanajuge, cane teeme pana läbitune naace tääpume cane lipu maramara gaabe ca teeme potu bine waadename Yageyame bau me.²³ Cane iyeta gwidape bine Miiji Mene miji pi jaawenimune naace tääpume mine iyeta pui Mene cabu ca miiji ne pöpäname.

²⁴Weene nata umle gemi, egä puu bucurage cina luuwamitnu-ge daremu tääpume, yepä teeme yepä taatu te yuutrutuge, siige tabe daremu ne yaacatuge. Peei name pi weene miiji pepu uuwamitnipeye, egä weene daremu ne cirege pöpäna.²⁵ Laati bemi singi apu bääclena cabu me äbäcname, teepi miiji eei mule bine ägyema, lui cina teeme tääpe bine kokre cäco me jaawenimusi naace tääpume teepi piba niinäce daremu ne acata. Teepi lui daremu ne yaacatusi iyeteta lica gyene, yepä mine

lui daremu täápume uuwametnenini-nago, peei lui iyeteta gyene. ²⁶ Peei name pi cane conocäco uuwamenine ngälu ngälugaabe me. Piiyepu cane eei biname pana gäne, lui te imecubu bääclena cabu kuutamarage yoororuge. ²⁷ Cane naace name pi căme tääpe ne egletnäjenine egä tabe kokre me äbitame piiyepu căme singi ibi lenajame, cije Acejiyame te cebine, lui te poto bine Mi-iji Mene ituge jajanena, pama äyeblingta mage.

Umle Mene Uuje bine Iiwäreja poto cidi me

10 Căme ätrunga binamewale, weene ngene gone jitrimalinuge, ngena te äbituji mime kaakesaare bime täápume, teepi liba Moose cama Aikupito ca secluji. Carbe te gaabe tewabimuji teepi luma otnime, piiyepu teepi iyeta Ududi Malu ne cāngenarage ernge ta suurujisi. ² Teepi carbe uuwa cabu lipu secluji piiyepu malu ne lipu ernge ta suurujisi, teepi peei lui Moose cama yepä me äbitininujisi cotre bine äcwetname. ³⁻⁴ Teepi yepä deedei ne serwa-nenanumesi piiyepu yepä niye ne senäjumesi teeme seemo ireclota täápume. Teepi ireclota kula cabu ca niye ne senäjumesi, teta cama lui kula te äduji. Pui kula lui Keriso tage. ⁵ Ngänuge apu, yepä Acejiyame te ngenecu miiji lica ge teeme iyeta bime täápume, siige teeme bucurage cina budre äbitininujisi daapo taatu cewe cabu.

⁶ Yoo siige, ai lui umle mene gyene mime täápume, egä mine gone singi ädri niyaniya mule wawename teepi liiyepu. ⁷ Cuta mine gone uuje bine awejena teeme poto cina liiyepu. Oogäräneji mene te ai poto cidi me jiicenige, egä teepi soriyomu eclitujisi, giire jewäjanujisi ime ca wawenäneji uuje gwidape ne opo gaabe me acitame. ⁸ Mine cuta ero

piiyepe sargi gaabe cabu gone otnetneja teeme poto cina liiyepu, siige yepä taatu bimu cabu twentitrii tausen biname cina budre itrametnemalemuji. ⁹ Piiyepu mine gone Yageyame ne apicetnära, egä mine luma ngälu niya mule acni tabe piba daremu ceerame mibibine, teeme poto cina lipu jewenujisi, siige cobyame cina teebibine budre me eglecanemuji. ¹⁰ Piiyepu mine gone Acejiyame bau me jaaratusi teeme poto cina liiyepu, siige teebibine sabe wawenayame mename seemo te budre me eglecanemuji.

¹¹ Iyeta ai gwidape cina äpletnäruji teeme täápume naace täápume teepi peema cita ca ngene ca aglanename; siige oogäräneji gemi mime umle täápume, lui cina ireclota gemi page ai padare cabu, ngälugaabe liba mameta gyene atyaramta. ¹² Peei name pi laati te ngene apu jwaatwananuge, egä tabe ätrunga cabu kokre cama jeclajutenige, tabe miiji cāngena ire, cije tabe yaatramuge. ¹³ Iyeta apicetnära weene lui bine jääpänanemuye, weeme taatu cabu lica, cuta iyeta biname cina peei bine jääpänanemusi. Yepä Acejiyame te teeme mene ibi jaawenuge, tabe epu taatu apicetnära bine täätjepäjemuge weeme bau me, weene lui cabu ca miiji gemi uutruta. Apicetnära te liba täduge, tabe kokre icärininuge weene ämyemutame siige äsime.

¹⁴ Peei name pi căme miijirage binamewale, weene uucratni-peye uuje bine awejena cabu ca. ¹⁵ Weene ngene atwanena cama biname gemi, weene jitranepeye cane lui jijanenininine. ¹⁶ Mine liba aareto jaarwusi, siige eso yääcärusi kwäye täápume, mine liba pui kwäye cabu ca nani, mine piba gigri yepä me läbitininago Keriso cama teeme uudi nani name pi. Cuta mine liba yäätrecusi buluduu ne, siige jaarwusi, mine piba gigri yepä me läbitininago Keriso cama teeme tääpe arwi name pi.

¹⁷ Aareto buluduu lui yepä gyene. Mine puu bucurage gemi, yepä mine yepä tääpe gemi, ingle mine iyeta peei yepä buluduu ne jaarwusi.

¹⁸ Weene ngene jotwananineye Israela biname bime potu cidi me. Teeme apu mule pisi nyene, egä laatibi yäärwäjimusi cibudeedei bine, lui ca Acejiyame ne yiwärüjisi, teepi iiwäreja dade cabu ca gigri yäärwäjimusi, siige teepi gigri Acejiyame cama yepä me läbitininusi. ¹⁹ Cane naace täapume lica jiićenine, egä lui cibudeedei uuje bine iiwäräneji gemi, mara gemi potu cibudeedei cabu ca, piiyepu cane naace me lica jiićenine, egä uuje lui toraca gwidape gemi. ²⁰ Yepä cane naace me jiićenine, egä Acejiyame umle cäco biname cina liba uuje bine yiwäräjemus, teepi niya cable bine yiwäräjemus, lica Acejiyame ne. Cane singi lica gäne weene peei mule cabu ätenglecäjame niya cable bime cama yepä äbitame. ²¹ Weene äblicäco gemi Yageyame me aareto kwäye cabu ca nani piiyepu cuta niya cable bime kwäye cabu ca nani. Weene cuta äblicäco gemi Yageyame me dade cabu ca loolo cuta piiyepu niya cable bime dade cabu ca loolo. ²² Mine liba apu läbitininago mine peei lui Acejiyame ne yaapicetnärusi, egä lipu, tabe ire taatu nicranininige mine ai mule wawename? Mine nää apu ningeninige, egä mine kokre gemi, tabe kokre cäco gyene?

**Weene Jaawenimuye Iyeta
Gwidape bine Acejiyame
me Ngii Babo Wawename**

²³ Biname cina apu jiićusi egä, “Iyeta mule lui papa gemi wawenetnäjame.” Yoo toraca gyene, yepä iyeta mule lui miiji lica gemi. Cuta apu jiićusi egä, “Cine papa gemi iyeta mule bine wawenetnäjame.” Yoo, yepä iyeta mule lui biname bine lica yäätiteräjimusi.

²⁴ Nuuja te gone teeme taatu miiji ne jäärnguge, yepä miiji tabe potu bime miiji ne ärngi.

²⁵ Weene miiji gemi loolo me iyeta cibudeedei bine, lui bine jaaletnimusi aletna puupu cabu. Pepu cibudeedei ärwäja cabu ca weene gone niyaniya lasicnantinuye, egä pama uuje bine iiwäräneji cibudeedei gemi. ²⁶ Oogäräneji mene te apu jiićenige egä, “Gawewe piiyepu iyeta teeme gwidape Yageyame memi.”

²⁷ Piiyepu ätrunga cäco biname te liba weebibine ala tisoglicininige cibudeedei loolo me, weene liba singi otrime, piba naaclepi, erwäjemepeye, tabe ngena icärininige. Weeme nuuja ingle lica birige niya asicnentame pui cibudeedei name pi. ²⁸ Yepä pui abasecetra cabu liba nuuja te jijinige egä, “Ai cibudeedei uuje bine iiwäräneji gemi,” piba pui biname name pi gone yäärngäjuye, lui te jijinige pui mene. Cuta piiyepu teeme asicnenta name pi gone yäärngäjuye, ingle tabe lasicnantuge egä niya mule gyene. ²⁹ Yoo, cane weeme asicnenta name pi lica jiićenine ai mene, ingle pui cibudeedei ärngäja te äblicäco weeme asicnenta ne sabe wawena, yepä pui nuuja me asicnenta name pi cane jiićenine.

Siige weeme yepä te pama jiićenige egä, “Nuuja biname me asicnenta te ngeno me niibenige cane gwidape wawename, lui cäme täapume papa gemi. ³⁰ Cane liba Acejiyame ne eso yäacärune cibudeedei täapume, siige yäärwäjune, piba ngena name pi potu cina cebine niicetnusi cibudeedei potu cidi me, cane lui täapume eso yäacärune Acejiyame ne?” ³¹ Agesa cäme mene pui biname täapume: weene ngena liba jaawenuye, yäärwäjuye coo yäänäjuye, weene iyeta jaawenimuye Acejiyame me ngii babo wawename. ³² Weene epu inajipi, egä weene Israela biname bine atramame gone jaawenimuye,

coo piyepu lui cina Israela biname lica gemi, coo piyepu Keriso ne lui cina jäätrungusi. ³³Weene epu äbitinineye cane liiyepu, lui te äbitinine iyeta biname bine ngenecu miiji me wawename. Cane căme miiji täápume lica äbitinine, yepä iyeta biname bime miiji täápume naace täápume piba iyeta cina ireclota ne päpāname Yeesu cabu ca.

11 Cebine nātuteye epu, cane lipu Keriso ne jitutenine.

**Magebi Rooriye cina Lipulipu
Lenajame Irecu Ätumuta Padare cabu**

²Cane weebibine iwepyeräjininine, ingle weene ngene lica jitrimalinuge căme poto cidi me, piyepu weene icwetnenemiye, cane lui itu ibiberäjipene weebibine. ³Yepä cane singi gāne weene umle äbitame, egä Keriso sine mope iyeta rooriye bime täápume, rooriye sine mope teeme coga täápume, piyepu Acejiyame sine mope Keriso täápume. ⁴Pipu pi rooriye te liba ätrunga ingle abasecretna cabu irecu lätumutuge coo Acejiyame me tagepogogo mene jicemuge mope acwabāneji, tabe Keriso ne opo gaabe me lica yaacituge, lui sine teeme mope biname. ⁵Piyepu cuta lui magebi te mope acwaba căco ätrunga ingle abasecretna cabu irecu lätumutuge coo Acejiyame me tagepogogo mene jicemuge, tabe teeme rooriye ne opo gaabe me lica yaacituge. Pui lui epu pana gyene, egä teeme mope äsweji ge. ⁶Magebi te liba teeme mope lica yaacwabuge, tabe cuta miiji teeme edingāli alacna. Yepä, ingle ajiri mule gyene magebi täápume edingāli alacname coo mope äsweji lenajame, tabe miiji teeme mope ne acwaba.

⁷Yepä rooriye te gone teeme mope ne acwaba, ingle Acejiyame te ituge teebine teeme pana me wawena piyepu teeme pana ireclota ituge ceera. Yepä magebi ne rooriye me pana ireclota ituge ceera, ⁸ingle rooriye ne lica ituge magebi cabu ca wawena, yepä magebi ne ituge rooriye cabu ca wawena.⁸⁸

⁹Cuta piyepu rooriye ne lica ituge wawena magebi täápume yepä magebi ne ituge wawena rooriye täápume. ¹⁰Peei name pi magebi te miiji teeme mope ne cāngena acwaba naace täápume Acejiyame me mename seemo cina päpāname, egä tabe teeme rooriye ne opo gaabe me yaacituge. ¹¹Yepä Yageyame me ätrunga ingle cabu magebi te taatu lica gwene cuta piyepu rooriye te taatu lica gyene. Magebi me lipu singi pisi nyene rooriye me ätityera täápume, rooriye me cuta singi pisi nyene magebi me ätityera täápume.

¹²Magebi ne lipu ituge rooriye me cabu ca wawena, cuta pepu gyene, rooriye te magebi me cabu ca lapli-mluge, piyepu Acejiyame agednayame gyene iyeta gwidape täápume.

¹³Siige weene weemāmu atranipeye, egä nāā miiji gyene magebi te ätrunga ingle abasecretna cabu irecu ätumuta mope acwaba căco. ¹⁴Acejiyame te lipu biname bine icranuji ai gawe cabu lenajame, peei te birige abiberāja, egä rooriye täápume lecaleca edingāli lui ajiri cama birige, ¹⁵yepä magebi ne lui miiji opo me jwaawenuge. Teebine lecaleca edingāli ituge ceera acwaba täápume. ¹⁶Liba biname piti nemi, laati bemi singi ai poto cidi me äcelame, căme nuuja mene lica gyene iicemame, yepä cine piyepu iyeta ätrunga ingle cina apu läbitininusi.

⁸⁸11:8 magebi rooriye: Ire Genesis 2:21-23

Korinito Ätrunga Biname cina Aareto ne Niiyarage Yaarwusi

¹⁷Cane liba ai umle mene jijananeninine, cane miiji cuta weebibine ablaweja. Weene liba labasecretnininuye irecu ätumutame, weene nuuja ätityera ne puma cita ca lica jääpänuye, yepä sabe jiwenininuge weebibine. ¹⁸Yoo, cane ituge ätecija, egä weene liba labasecretnininuye irecu ätumuta täapume, weene yepä ngene atwanena cama lica birige. Cuta cane jitrungenine, egä ai mene lui toraca gyene, ¹⁹ingle cane umle gäne, egä weeme maramara äbita lui papa lica gyene. Peei lui weebibine apicetnärame weene piba opo awatname, egä weeme sobe cabu laati bemi toracarage ngenecu cama. ²⁰Yoo siige, weene liba labasecretnininuye, weene aareto* ne cängena lica yaarwuye puma. ²¹Ingle weene liba läbitininuye deedei loolo me, weeme yepäyepä cina jilonicininuge watawata teeme gome waadename weeme yepäyepä cina lui deedei piyepu waina niye saawadimuye. Peei name pi owecumete biname cina loolomecewe birige piyepu laatibi bucurage waina niye saawadimusi, teepi pui cabu ca buduma me läbitininusi. ²²Weeme nää weemerage mete lica gemi pepu loolo me coo nänäjame? Weeme täapume nää papa gyene Acejiyame me binamewale bime abasecretna cabu buduma mule acnetnejame? Coo piyepu weene nää singi gemi owecumete biname bine ajiri me wawename? Cane nää miiji weebibine awepyeräja? Ai poto cidi me cane licarage iwepyeräjininine!

Yageyame me Aareto

²³Cane Yageyame bau ca ituge acata cane lui weebibine cuta itu ibiberäjiipene, egä Yageyame Yeesu ne lui ciye cabu jewabudni-tujisi budre täapume, tabe piba buluduu ne ecatige, ²⁴Acejiyame ne eso ecäriige, itrecige, jiicige egä, “Ai lui cäme tääpe gyene, lui weeme tääpu myene. Weene erweye cebine ngene apecname.” ²⁵Cuta pepu gyene, deedei ingwe gaabe ca tabe kwäye ne ecatige, jiicige egä, “Ai kwäye te klaje jecnenige Acejiyame lui kirece mene ituge jaji biname bine niya cabu ca äsecrerrame, cäme uudi liba tapirenige. Weene liba yaanuye, cebine ngene napecnuye.”

²⁶Siige iyeta padare cabu weene liba ai buluduu ne yaarwuye piyepu ai kwäye cabu ca yaanuye, weene peei lui Yageyame me budre ne jaaitnäjuye, ngälu tabe liba cire tacnenutepi. ²⁷Peei name pi laati te liba papapapa yaarwuge Yageyame me buluduu ne cuta yaanuge teeme kwäye cabu ca, tabe teeme tääpe piyepu uudi bine sabe jaawenimuge. ²⁸Yoo, pipu pi iyeta biname cina miiji niinäce teemämu lablawäjininuye, ingwe ca piba yaarwuye pui buluduu ne cuta yaanuye pui kwäye cabu ca. ²⁹Laati te liba aareto cabu buluduu ne yaarwuge piyepu kwäye cabu ca yaanuge opo awatna cäco, egä Yageyame me tääpe ngena tääpu myene, peei biname te mäpu ne jääpänuge. ³⁰Peei name pi weeme bucurage cina pita gemi piyepu bleela gemi, nesae cina budre ituge äbita. ³¹Yepä mine liba mimämu niinäce lablawäjinago, piba Yageyame te nuuja singi lica mibibine pui mäpu daremu ceerame. ³²Yepä Yageyame te nitranininuge, niblawäjinuge naace täapume

*11:20 aareto: Pui padare cabu ätrunga biname cina liba labasecretnininusi aareto loolome, teepi pui padare cabu cuta deedei läbitininusi.

ngälugaabe je piba tabe singi lica mibibine mäpu daremu ceerame gawecewe muleyame biname cama yepä.

³³Yoo siige, căme ätrunga biname-wale weene liba naacluge aareto loolo me, weene miiji nuuja bine awagrija, piba gigri loolo. ³⁴Liba laasi nyene loolomecewe, tabe miiji niinăce mete cabu säärwäjuge, siige Acejiyame te piba weebibine lica ablaweja weeme niyarage mule name pi weeme abasecretna ngalebora. Yepä poto mule poto cidi me cane ebä umle pa jiwenipene, cane liba pa lädepene peeyeme.

Aceji Seemo te Kokre Yääcărănemuge Maramara Kaakesea Wawenecame

12 Căme ätrunga binamewale, cane singi găne weene toraca umle äbitame, egă Aceji Seemo te ngena maramara kaakesea täápume kokre ceera. ²Weene umle gemi, egă weene liba camu Acejiyame umle căco inajininuji, mene căco uuje cina weebibine conocono gaabe cabu me iwadininujisi weene teebibine awejename. ³Peei name pi weene miiji căngena ire lui gyene miiji seemo, cuta lui gyene niya seemo. Liba Acejiyame me Seemo te biname ne yaacenanuge, tabe äblicăco iicana egă, “Yeesu, maane năăglumege!” Cuta nuuja poto me, nuuja te äblicăco iicana egă, “Yeesu lui căme Yageyame gyene,” liba teeme cabu Aceji Seemo te lica yaanajuge.

⁴Maramara kokre piti nemi maramara kaakesea wawename, yepä lui Seemo te biname bine yääcărănemuge peei kokre, tabe yepä taatu gyene. ⁵Cuta kaakesea maramara gemi, yepä Yageyame lui täápume jaawenimusi, tabe yepä taatu gyene. ⁶Kokre mule lui maramara gemi, yepä Acejiyame lui te umle yääcărănemuge, tabe yepä taatu gyene. ⁷Acejiyame te biname bime yepäyepä cabu maramara gaabe ca yaaboclomäjuge,

egă teeme Seemo pisi nyene teeme cabu. Siige iyeta mule, lui maramara biname cabu läpletneräjuge, teepi iyeta biname bime miiji täápume. ⁸Yoo, teeme Seemo te yepä ne umle yääcăruge tabe mäpu cabu ca asata gaabe ne păpăname; cuta nuuja ne ngene atwana yääcăruge tabe ämletnäreji gwidape coo mule poto cidi me umle äbitame. ⁹Tabe cuta nuuja ne ätrunga yääcăruge poto gwidape poto cidi me egă pagege äbita; cuta nuuja ne kokre yääcăruge biname bine pita cabu ca miiji wawenename. ¹⁰Piiyepu nuuja ne yääcăruge kokre tabe kokre cama citaca mule bine wawenecame; cuta nuuja ne kokre yääcăruge Acejiyame me tagepogogo mene iicemame; cuta nuuja ne kokre yääcăruge tabe ngene ca aglime, egă nuuja biname ne lui seemo te ecanenige, năă tabe Aceji Seemo gyene coo niyarage seemo gyene; cuta nuuja ne kokre yääcăruge tabe teeme umle căco mene ca iicemame; cuta nuuja ne kokre yääcăruge pui mene ne aboclomtame.

¹¹Iyeta ai mule bine yepä Seemo te jaawenimuge, lui te maramara kaakesea yääcărănemuge biname yepäyepä bine, tabe lipu täápume singi ceerame.

Yepä Täăpe, Bucurage Piicwa

¹²Ätrunga ingle cina lui Keriso me täăpe gemi. Ätrunga biname cina lui maramara piicwa gemi, lui cina yepä täăpe ne jewenenisi. ¹³Mine puu maramara biname gemi, Israela biname coo nuuja gawe biname, aletnăneji biname coo poto biname, yepä mibibine iyeta yepä Seemo ca ituge äciseja, siige mine yepä täăpe me ituge äbita. Piiyepu Acejiyame pui yepä Seemo ne ituge acitena mime yepäyepä cabu tabe lenajame.

¹⁴Tăăpe cabu yepä taatu piicwa lica gyene, yepä bucurage piicwa gemi. ¹⁵Ernge te liba jiicuge egă, “Cane ime lica găne, peei name pi cane täăpe me

piicwa lica gäne,” peei te lica jibuge tabe tääpe me piicwa lenajame. ¹⁶Cuta tablame te liba jiiçuge egä, “Cane irecu lica gäne, peei name pi cane tääpe me piicwa lica gäne,” peei te cuta lica jibuge tabe tääpe me piicwa lenajame. ¹⁷Tääpe te liga iyeta irecu taatu cirege, tabe piba lipulipu ätecijana. Piiyepu tääpe te liga iyeta tablame taatu cirege, tabe piba lipulipu lengo ärmetneja. ¹⁸Yepä Acejiyame te piicwa maramara bine icranimuji tääpe cabu, tabe lipu ituge singi. ¹⁹Liga iyeta yepä taatu piicwa cirege, piba tääpe te lica cirege. ²⁰Yepä pepu lica gyene. Piicwa maramara gemi, tääpe lui yepä gyene.

²¹Peei name pi irecu te äblicäco ime ne jaji egä, “Cane singi lica gäne määme tääpume.” Cuta mope te äblicäco ernge bine jaji egä, “Cane singi lica gäne weeme tääpume.” ²²Cuta piiyepu tääpe te äblicäco eei piicwa cäco lenaja, mine lui poto cidi me ngene jwaatwananinago, egä kokre cäco gemi. ²³Piiyepu lui piicwa poto cidi me ngene jwaatwananinago, egä papa gemi, mine cän-genarage ire jwaatwemusi; cuta lui piicwa bine äblicäco awabudnita, mine cän-genarage yaacwabimusi. ²⁴Yepä lui piicwa bine biname cina miiji päpäname, teepi acwaba cäco yaacrajimuge. Acejiyame te tääpe ne epu jewenuji, egä mine lui piicwa tääpume lasicnantinago, egä papa gemi, tabe singi peei piicwa bine opo gaabe me acraname. ²⁵Yoo siige, tääpe me maramara piicwa cina äblicäco teemeteme ägyi, yepä teepi teemeteme ire latwinusi. ²⁶Yepä piicwa te liba mäpu cabu yaanajuge, teepi iyeta pui mäpu cabu yaacrajuge ten cama. Cuta yepä piicwa ne liba yaawepyeräjusi, teepi iyeta yepä gege teta cama.

²⁷Yoo, weene peete nemi Keriso me tääpe; weene yepäyepä cina lui teeme yepäyepä piicwa gemi. ²⁸Ätrunga in-

gle ngalebora Acejiyame te biname bine ituge maramara kaakesea tääpume acranetnäja. Tabe poto bine ätyepäneji biname me ituge acrana, poto bine ituge acrana Acejiyame me tagepogogo mene iicemame, poto bine abiberäjame, poto bine kokre cama ciitaca mule bine wawenecame, poto bine kokre ituge ceera pita biname bine miiji wawenename, poto bine nuuja biname bine ätityeräjame, poto bine ituge acrana mope biname me, cuta poto bine kokre ituge ceera teepi teeme umle cäco mene ca iicemame. ²⁹Yepä iyeta ätrunga biname cina ätyepäneji biname lica gemi, coo teepi iyeta cina Acejiyame me tagepogogo mene lica jiiçemusi, iyeta cina lica yaabiberäjimusi, ciitaca mule bine lica jaawenimusi, ³⁰coo pita biname bine miiji lica jaawenanemusi, coo teeme umle cäco mene ca lica jiiçemusi, coo teepi iyeta cina ibibi lica gemi pui mene aboclomtame. ³¹Yoo, weene äbitinineye kokre päpäname modamoda mule bine wawenecame. Yepä, yepä taatu gwidape pisi nyene, lui gyene baborage. Peei lui singi gyene biname bime tääpume.

Toraca Singi Lipu Gyene

13 Cane liba ibibi birige iicema biname bime maramara mene ca coo mename seemo bime maramara mene ca, yepä cane liba singi lica biname bime tääpume, cäme mene lui epu pana birige paate ala coo gogogo ala liiyepu. ²Ngänu gyene, cane liba ibibi birige Acejiyame me tagepogogo mene iicemame, piiyepu cuta cäme liba umle piti nemi iyeta mule poto cidi me, piiyepu cane liba umle birige iyeta ämletnäreji gwidape piiyepu mule poto cidi me, cuta cäme liba ätrunga pisi nyene podo bine äyebllengame teeme puupu cabu ca, yepä cane liba singi cäco nanajuge biname bime tääpume, iyeta peei

mule lui papa birige. ³Ngänu gyene cane puu iyeta căme gwidape ceerana owecumete biname bine coo căme tääpe ne ceera uubuderame, yepä cane liba singi lica biname bime tääpume, peei mule cina nuuja miiji lica birige căme tääpume.

⁴Toraca singi cama lui biname te mäpu cabu bojäcu yaanajuge, tabe owelaamelame gyene, ire patre lica yaagluge, lica lawepyeräjuge, mope babo me lica läbituge. ⁵Toraca singi cama biname te cängena yaanajuge, teeme taatu miiji ne lica jäärnguge, claabe me wata lica läbituge, biname bime niya mule bine lica yaawadimuge, yepä ngene jäätrimaluge teeme niya mule poto cidi me. ⁶Toraca singi lui gege lica birige walya tääpume, yepä tabe gege birige toraca tääpume. ⁷Biname te liba toraca singi cama, ngänuge lipulipu teebine sabe jaawenusi, tabe yäämyemutuge. Toraca singi cama biname te teeme ätrunga ne lica yaapesaruge, tabe wälu lica birige, piyepu tabe gloose lica läbituge mäpu cabu bojäcu lenajame.

⁸Toraca singi te iyeteta gyene. Acejiyame me tagepogogo mene iicema cina cire lapiripesi, piyepu biname bime umle căco mene iicema cire lapiripesi, cuta umle te cire lapirepi. ⁹Mime umle lui cängena lica gyene, piyepu mine lui Acejiyame me tagepogogo mene jiicemusi, poto bine jäätibäjemusi; ¹⁰yepä eei te liba tädenige lui te epucăco gyene, piba iyeta lui cina epucăco lica teepi cire lapiripesi.

¹¹Cane liba bägrä je, cane bägrä pana mene jiicemujine piyepu ngene jotwananujine. Cane liba babo me äbitujine, cane bägrä bime mule bine ebmalimujine. ¹²Mine page Acejiyame ne jepänanenisi owowä pana, lica pajecurage, siige ingwe ca mine teebinerage cire jääpänepesi. Page cane teebine cängena umle lica, yepä piba cirege cane

cängena iyeta umle äbita teeme poto cidi me, tabe lipu umle iyeta căme poto cidi me.

¹³Yoo siige, ai nesae cina cire yaacra-jemepi, ätrunga, ngene atwanena ca oomlana piyepu singi, yepä ai bime cabu ca singi lui baborage gyene.

Lipu Maramara Kaakesea tääpume Aceji Seemo Kokre Ceera

14 Weene kokre äbitipeye toraca singi cama lenajame, cuta kokre äbitipeye Aceji Seemo bau ca kokre päpäname maramara kaakesea wawename, toracarage lui Acejiyame me tagepogogo mene iicemame. ²Laati te teeme umle căco mene ca jiicemuge, tabe biname bine lica jaajananemuge, yepä Acejiyame ne jaajanuge, ingle nuuja biname te äblicăco teeme mene ätecija. Tabe Aceji Seemo me kokre ca mene jiicemuge ogä gwidape poto cidi me.

³Yepä laati te Acejiyame me tagepogogo mene jiicemuge, tabe biname bine yääti-tyeräjimuge, kokre yääcärimuge piyepu ngenecu plowa me jaawenimuge. ⁴Yepä laati te liba teeme umle căco mene ca jiicemuge, tabe teeme taatu miiji tääpume jiicemuge. Yepä laati te Acejiyame me tagepogogo mene jiicemuge, tabe ätrunga ingle ne yääti-tyeräjuge.

⁵Cane singi gäne weene iyeta weeme umle căco mene ca iicemame; yepä cane toraca singi gäne weene kokre ne acatame Acejiyame me tagepogogo mene biname bine jajanenime. Laati te Acejiyame me tagepogogo mene biname bine jaajananemuge, tabe baborage gyene, ingle biname cina yääteci-jemuge tabe ngena tääpume jiicemuge. Yepä laati te teeme umle căco mene ca jiicemuge, tabe matikäli gyene, ingle biname cina lica yääteci-jemuge, tabe ngena tääpume jiicemuge. Tabe ebä babo läbituge, liba biname pisi nyene peei mene ne aboclomtame naace

tääpume ätrunga ingle biname cina piba pui mene cabu ca ätityera ne päpäname. ⁶Yoo, căme ätrunga binamewale, cane căme cabu ca etonärenine ai mule ne. Cane liba lădune peeyeme, siige mime umle căco mene ca jiicemune, cane piba lipulipu itityärinune weebibine? Cane licarage itityärinune, cane liba lica saawadimune Acejiyame te ngena căme bau me saaboclomtuge cane weebibine jajanename, coo liba lica saawadimune umle mene, coo piyepu Acejiyame me tagepogogo mene, coo abiberăja mene.

⁷Cuta pepu gyene, laati te liba jääcnăjuge dobidobi ne coo gogogo ne papapapa, biname cina umle lica birige, egă ngena uupera tääpume jecnăjenige. ⁸Piyyepu laati te liba moole ne dăăgurage cubu tääpume jääcnăjuge, biname cina lica birige amacetnăja. ⁹Cuta pepu gyene, maane liba määme umle căco mene ca jiicemute, biname cina lipulipu ätecija, maane ngena tääpume jiicemute. Määme mene te papa me läbituge. ¹⁰Ai gawecewe cabu lui bucurage maramara mene gemi, yepă teepi papa lica gemi, ngene atwana cama gemi. ¹¹Yepă laati te liba căme umle căco mene ca cebine najananuge, pui biname te catecewe biname pana birige căme tääpume, cane cuta piyyepu catecewe biname pana birige teeme tääpume. ¹²Siige weene liba äbitininiye Aceji Seemo me kokre päpäname maramara kaakesea wawename, weene miiji eei kaakesea tääpume oräre singi, lui cina yăätityerăjimusi ätrunga biname cina kokre äbitame.

¹³Peei name pi lui biname te teeme umle căco mene ca jiicemuge, tabe miiji irecu ätumuta Acejiyame bau me tabe teebine kokre ceerame pui mene ne cuta aboclomtame. ¹⁴Cane liba căme umle căco mene ca irecu lätumutanune, căme seemo te căme cabu irecu lätumutanuge, yepă căme ngene atwana te pui mene ne lica joomluge. ¹⁵Cane siige miiji ngena

wawena? Cane singi găne căme seemo te căme cabu căme umle căco mene ca irecu ätumuta piyyepu uupera atanga, yepă cane cuta singi găne cămerage mene ca irecu ätumutame piyyepu uupera atangame, cane lui mene tääpume umle. ¹⁶Maane liba weeme abasecretna ngalebora Acejiyame ne yaawepyerăjute määme umle căco mene ca, Aceji Seemo lui mene yăăcăruge määme seemo ne, pui mene umle căco biname cina lipulipu “Amen” mene iicana, ingle teepi nuuja umle lica birige, maane ngena tääpume jiicemute? ¹⁷Maane puu miijirage yaawepyerăjute Acejiyame ne, yepă poto bine lica yăätityerăjimute.

¹⁸Cane Acejiyame ne eso ecärenine, egă cane căme umle căco mene ca magerage jiicananemune weeme iyeta cabu ca. ¹⁹Cane puu miiji găne ätrunga ingle me abasecretna ngalebora bucurage mene iicemame căme umle căco mene ca, yepă weene lica itecijnuge, peei name pi cane singi găne mimerage mene ca iicema. Ngănuge cane matikăli taatu jiicemune, yepă weene liba umle, weene peei cabu ca labiberăjininuye.

²⁰Căme ätrunga binamewale, weene băgră bime pana ngene gone jwaatwananinuye. Matimati băgră cina lipu umle căco bucurage gwidape poto cidi me, weene miiji pepu umle căco inajipi niiya mule wawenecame, yepă weeme ngene atwanena miiji epu lenaja modamoda biname bime liiyepu. ²¹Oogărăneji mene te apu jiicenige egă, “Yageyame te jiicenige:

cane idne mene biname bine cire jaawenemepene
căme binamewale bine jajanename;
cane catecewe biname bime tage cabu ca cire jiicemepene,
yepă teepi puu singi lica ätecijame cebine.”

²²Yoo siige, biname te liba teeme umle căco mene ca jiicemuge, peei

lui cewecu gyene ätrunga cäco bi-name bime tääpume, lica ätrunga bi-name bime tääpume. Yepä Acejiyame me tagepogogo mene iicema lui cewecu gyene ätrunga biname bime tääpume, lica ätrunga cäco biname bime tääpume.²³ Siige weeme ätrunga ingle me abasecretna ngalebora liba iyeta biname cina weeme umle cäco mene ca jii cemusi, siige lui ätrunga biname bine lica ituge abiberäja ai mule poto cidi me coo pi iyepu ätrunga cäco biname, teeme poto cina liba säabäcnusi, siige yäätəcijemuge weene iicema je, teepi apu jaangemuge, egä weene iyeta buduma gemi.²⁴ Yepä weene iyeta liba Acejiyame me tagepogogo mene jii cemimuye, siige ätrunga cäco biname coo pi iyepu ätrunga biname te, lui nuuja umle lica gyene ai mule poto cidi me, liba tabacituge, liba yäätəcijuge pui mene, tabe lasicnantuge, egä tabe niiya mule ituge waweneca. Tabe lui mene yäätəcijuge teebine yaablawäjuge,²⁵ siige teeme ngena gemi ämleträjeji, iyeta sääsemuge. Tabe piba kokorare ca lääpednutuge, Acejiyame ne opo gaabe yaacituge, siige teeme niiya mule bine jaawabudnitumuge, jii cuge egä, “Toraca, Acejiyame pisi nyene weene cama.”

Irecu Ätumuta Kaakesea Miiji Cängena Wawena

²⁶ Yoo, cäme ätrunga binamewale, mine ngena abiberäjame ai cabu ca? Weene liba labasecretnininuye irecu ätumutame, yepä te uupera ne yaacatuge, nuuja te ibiberäjininuge, nuuja te jijinuge Acejiyame te ngena yaaboclomtuge teeme bau me, nuuja te teeme umle cäco mene ca jii cemuge, cuta nuuja te peei mene ne yaaboclomtuge. Iyeta weene lui mule jaawenimuye, miiji weeme ätrunga ingle ne ätityera.²⁷ Weeme abasecretna ngalebora liba pisi nyene weeme umle cäco mene ca iicema mule, neenenen coo

nesae cina miiji iicema; yepä te liba lätecituge, nuuja te piba gije labacituge. Cuta nuuja te miiji aboclomäja peei mene bine.²⁸ Yepä aboclomta biname liba lica birige, pepu biname cina miiji abasecretna ngalebora bojä agime. Teepi miiji teeme taatu tääpume iicema pi iyepu Acejiyame tääpume.²⁹ Neenenen coo nesae biname cina miiji Acejiyame me tagepogogo mene iicema, cuta poto cina miiji atrana, egä ngena tääpume myene peei mene.³⁰ Biname te liba pisi nyene Acejiyame me tagepogogo mene iicema cabu, siige nuuja te liba pui padare cabu yäätəcijuge Acejiyame bau ca, niinäce lui te jii cemuge, tabe miiji ätecita padare ceerame pui nuuja ne tabe cuta iicemame.³¹ Apu gaabe ca weene iyeta miiji gemi padare päpäname Acejiyame me tagepogogo mene iicemame, siige piba iyeta biname cina labiberäjininusi, kokre läbitininusi.³² Acejiyame me tagepogogo mene iicema biname te teemämu lawecetnäruge,³³ ingle Acejiyame tabe singi lica weene apu mule papapapa wawenetnäjame irecu ätumuta padare cabu, yepä cängengarage poode cama.

Iyeta poto ta ätrunga maramara ingle cabu luma biname cina labasecretnininusi irecu ätumutame,³⁴ magebi cina miiji bojäcu lenaja. Peei lui miiji lica gyene teepi mene iicema, pi iyepu teepi gone niinäce gaabe me äbita, Israela biname bime Cotre te cuta lipu jii cenige.³⁵ Teepi liba singi ngena tääpume umle äbitame, teepi miiji irecu ätumuta kaake poto cidi ca teeme rooriye bine ätemleja mete cabu, ingle niiya gyene teepi irecu ätumuta padare cabu mene iicema.³⁶ Acejiyame me mene te weeme cabu ca lica täduge, coo weeme taatu tääpume lica täduge?

³⁷ Laati te liba ngene jwaatwananuge, egä tabe Acejiyame me tagepogogo mene iicema biname gyene, coo pi-

iyepu Aceji Seemo te teebine kokre yääcارانuge poto kaakesea wawename, tabe miiji umle, egä cane ngena yoogäre-nine, Acejiyame bau ca gyene. ³⁸Tabe liba ai mene ne lica jäätecijuge, weene gone cuta teebine ätecija.

³⁹Yoo, căme ätrunga biname, weene kokre äbitipeye Acejiyame me tage-pogogo mene iicemame. Yepä weene cuta gone jiihemuye, laatibi teeme umle căco mene ca jiiemusii. ⁴⁰Yepä weene ngena jaawenuye weeme irecu ätumuta ngalebora, miiji cāngena wawena.

Keriso me Budre cabu ca Arpinenta

15 Căme ätrunga binamewale, cane singi gāne weene cuta cāari ngenen atwaname cane lui Miiji Mene itu jijjananipene weebibine, weene lui mene ne yaacatepeye piiyepu weeme ätrunga te lui mene cabu kokre jeclajutenige. ²Pui Miiji Mene cabu ca weene ireclota ne jepāniniye, weene liba kokre cama joomleniye, cane lipu jijjananipene, cije weeme ätrunga te papa me läbituge.

³Yoo, cane lui mene niinäce itu ecaturjine, lui niinäce gaabe gwidape gyene, siige cane weebibine pui mene jijjananipene, egä Keriso te budre äbituji mime niia mule täapume, Oogäräneji mene te lipu jiićenige. ⁴Teebine gape cabu me eciturjisi, siige nesae me lui bimii piba Acejiyame te teebine erpinantuji, Oogäräneji mene te lipu jiićenige. ⁵Tabe Peteru bau me niinäce aboclomtují, puma cita ca teeme iyeta twelb bau me. ⁶Piba tabe cuta faib hanred cerāmu poto cama ätrunga biname cabu me yepä gāabu taboclomtují. Teeme bucurage cina camu ireclota gemi, puu poto cina budre gemi. ⁷Puma cita ca tabe cuta aboclomtují Yakobu bau me piiyepu iyeta teeme ätyepāneji biname bime bau me.

⁸Ingwera ge ca tabe cuta căme bau me taboclomtují, lui epu pana gāne,

egä cane toracarage padare cabu lica aplimlujine. ⁹Cane matikāli gāne iyeta poto teeme ätyepāneji biname bime cabu ca. Cuta cane miiji lica gāne teeme ätyepāneji biname ngii ne acenename, ingle cane Acejiyame me biname bine sabe itu tewenenājemumene. ¹⁰Yepä Acejiyame te owecu nawenuji, siige cane page age sāne, cane lipu nanajinige. Tabe lui owecu nawenuji papa me lica äbituji, yepä cane mage kaakesea ituge wawena poto ätyepāneji biname bime cabu ca. Puu toraca gyene, egä cane căme ca ai kaakesea ne lica ituge wawena, yepä Acejiyame me owecu ca ituge, lui te căme cabu kaakesea jeeenenige. ¹¹Yoo siige, ngānu gyene laati te weebibine Miiji Mene jajanena, cane te coo poto ätyepāneji biname cina, ingle cine biname bine yepä mene jaajanane-musi, siige weene peei mene ne ituge ätrunga.

Budre cabu ca Arpinenta

¹²Yoo, cine jaajanane-musi, egä Keriso budre cabu ca itu arpinantuji, cije lipu pi weeme poto cina piba jiićuye, egä budre cabu ca arpinera lica gyene. ¹³Peei liba toraca gyene, piba Keriso budre cabu ca lica itu arpinantuji. ¹⁴Cuta tabe liba lica itu arpinantuji, piba cime mene jajanena kaakesea papa gyene, weeme ätrunga cuta papa gemi. ¹⁵Pui taatu lica, cuta piba cibibine nipāninisi, egä cine walya otrometenininago Acejiyame poto cidi me, ingle cine ituge iicana, egä tabe Keriso ne budre cabu ca itu erpinantuji. Yepä liba toraca gyene, egä budre cabu ca arpinenta lica gyene, tabe piba Keriso ne lica itu erpinantuji. ¹⁶Ingle budre cabu ca arpinenta liba lica gyene, piba Keriso ne cuta lica ituge arpinenta. ¹⁷Piiyepu Keriso ne liba lica ituge arpinenta, piba weeme ätrunga te papa me äbitenige, siige weene camu niia mule cabu ina-

jininige. ¹⁸Piba cuta budre biname lui cina Keriso ne itu jäätrungepesi, iyeteta ituge apeseräja. ¹⁹Mine liba Keriso cabu me ngene atwana yaacranusi ai taatu ireclota täápume ätityera päpäname, lica ciige ireclota täápume, cine piba owecumete gemi iyeta biname bime cabu ca.

²⁰Yepä toraca gyene, egä Acejiyame te Keriso ne budre cabu ca erpinantuji, siige ai te niwabininige, egä tabe cuta eei bine cire jaarpinäremepi, lui cina budre ituge äbita. ²¹Budre te lipu biname cabu ca täduji, cuta budre cabu ca arpinenta te piyepu biname cabu ca täduji. ²²Iyeta biname cina lipu Adamu miji pi budre läbitininusi, teepi pepu Keriso miji pi cuta budre cabu ca cirege arpinera. ²³Yepä Acejiyame te iyeta biname bine teemerage padare cabu cire jaarpineräjemepi: tabe Keriso ne ninäce gaabe me itu erpinantuji, siige Keriso te liba cire tacnenutepi, Acejiyame Keriso me biname bine piba cire jaarpinäremepi. ²⁴Peei ingwe gaabe ca ai padare me ngälugaabe te ebä cire tädepi, Keriso te liba cire yaapremalemepi teeme cubuyame seemo bine piyepu teeme poto cubuyame kokre bine, siige iyeta gwidape Aceji Babe ne cire yääcärepä tabe te waadename. ²⁵Ingle naace gyene Keriso te miiji babo biname me lenaja, ngälu Acejiyame te iyeta cubuyame bine cire yaapremalemepi, siige cire yaacranemepi Keriso me ernge gawe me. ²⁶Budre lui ceräcerägäabu cubuyame gyene tabe apremelame. ²⁷Oogäräneji mene te jiicenige egä, “Acejiyame te ituge iyeta gwidape bine acrana teeme ernge gawe me.” Yepä mine umle gemi, egä ai “iyeta gwidape” ngalebora Acejiyame lica gyene, lui te iyeta gwidape bine cire yaacranemepi Keriso me ernge gawe me. ²⁸Siige Bägrä te liba mope biname me cire yaanajepi iyeta gwidape täápume, piba tabe cire läcärepä teemämu Ace-

jiyame te ire atwime, siige piba Acejiyame te iyeta ire cire jaatwemepi.

²⁹Cije lipu gyene lui biname cina niye ca äciseja ne ituge acata budre biname bime puupu cabu? Teepi ngena name pi pui mule ne itu jaawenepesi, liba budre biname bine lica cirege arpinera. ³⁰Pi-iyepu cuta budre cabu ca arpinera liba lica cirege, cije cine piba ngena name pi iyeta padare cabu ai kaakesea name pi mäpu cabu ninajininige. ³¹Cäme ätrunga binamewale, peei lipu toraca gyene, egä cane mime Yageyame Yeesu Keriso me opo gaabe je babo gege gäne wemiji pi, peei cuta toraca gyene, egä cane iyeta bimu gaabegabe cabu budre mametarage cama waatnune. ³²Ngena miiji gyene cäme täápume, cane liba Epeso je larngepene biname bime cama lui cina girigale gwidape bime pana ge, cane liba lica jäätrungepene, egä ireclota pisi nyene budre me ingwe gaabe ca. Liba budre cabu ca arpinera lica cirege, piba “Mine yäärwäjemesi, yäänäjemesi, ingle ciyeciye siige mine budre.”

³³Gone langletnäjinuue. “Niiyarage abasutanayame cina biname bime miiji mule bine sabe jaawenimusi.” ³⁴Weene miiji täcnäripeye weemerage ngene atwanena cabu me, niiyaniya mule bine ebmaläcemepeye. Cane ai lui weeme ajiri me jiicenine, egä weeme poto cina Acejiyame umle cäco gemi.

Biname cina Lipulipu Budre cabu ca Arpinera

³⁵Yoo, biname yepä te pama apu birige ätemla egä, “Budre cabu ca biname cina lipulipu larpinärüge, piyepu lipulipu tääpe bine teepi yaawadanemusi?” ³⁶Maane lipulipu pepu ätemla! Maane liba kuu gije ne jaacnute, tabe ebä lica agi, tabe liba budre niinäce lica läbituge. ³⁷Maane gijerage ne lica jaacnute, yepä kuu ne jaacnute, wiiti kuu ne coo ngena nuuja kuu ne, siige pui

cabu ca gije te taaguge. ³⁸Siige Acejiyame te kuu ne jaawenuge teemerage tääpe cama gije te agime. Cuta maramara kuu bine jaawenimuge maramara tääpe cama gije cina agime.

³⁹Gije bime tääpe lipu maramara gemi, poto gwidape bime tääpe cuta pepu maramara gemi. Biname bime tääpe mara gyene, glunubora otnetneja gwidape bime tääpe mara gyene, niye bora cibi bime tääpe mara gyene, ele bime tääpe mara gyene.

⁴⁰Piiyepu lui cina cabucewe je icrajenemige, teeme tääpe lui mara gyene, cuta gawecewe cabu lui cina icrajenemige, teeme tääpe mara gyene. Cabu tääpe me jamyacu mara gyene, gawe tääpe me jamyacu mara gyene. ⁴¹Cuta dume cabu je lui gwidape teepi maramara gemi: bimu me apaclyera mara gyene, mabye me mara gyene, wale bime mara gyene. Cuta wale cina lica gemi yepä apaclyera cama, poto cina babo apaclyera cama, poto cina matikäli apaclyera cama gemi.

⁴²Apu cirege, biname cina liba budre cabu ca arpinera. Biname ne liba yaacitusi, teeme tääpe te locwäwuge; yepä tabe lui tääpe cama cirege arpinenta, budre cäco tääpe cirege. ⁴³Liba yaacitusi, niyarage piiyepu kokre cäco; liba larpinantuge, miijirage piiyepu kokre cama. ⁴⁴Liba yaacitusi, peei lui gawe me tääpe gyene, liba larpinantuge, seemo me tääpe cirege. Gawe me tääpe lipu pisi nyene, cuta pipu ge seemo me tääpe pisi nyene. ⁴⁵Apu oogäräneji gyene egä, "Acejiyame te niinäce Adamu ne gawe ca jewenuji, buuwemope ecäruji, siige tabe ireclota ge." Yepä Keriso lui ingwe ca Adamu gyene, tabe seemo gyene, lui te gwidape bine ireclota yäcärane-muge. ⁴⁶Yepä, seemo me tääpe lui niinäce tääpe lica birige, yepä ai gawe me tääpe niinäce birige, siige piba seemo me tääpe ingwe ca birige. ⁴⁷Niinäce Adamu ne Acejiyame te gawe ca jewenuji, si-

ige tabe gawecewe cabu ca gyene, ingwe ca Adamu lui cabucewe ca gyene. ⁴⁸Ai gawe cabu lui biname cina icrajinige, teepi gawe ca wawenäneji biname pana gemi, yepä laatibi cirege otni cabucewe me, teepi puma pui biname pana cirege äbita, cabucewe ca lui te täduji. ⁴⁹Yoo, page mine gawe ca awenäneji biname pana gemi, yepä mine cire läbitipago teeme pana me, cabucewe ca lui te täduji.

⁵⁰Cäme ätrunga binamewale, cane naace täapume jiicemenine, egä page mine lui tääpe bine ewadanemenisi, teepi äblicäco otni Acejiyame me puupu cabu me; watawata gwidape äblicäco iyeteta lenaja.

⁵¹⁻⁵²Itecijinege, cane ogä mene jijenininine: mine iyeta budre lica cirege äbita, liba ceräcerägäabu moole te cire saangenepi, yepä mine watawata taaturage mara me cire läbitipago, epu pana biname te lipu teeme irecu ne watawata taaturage lätumuge. Yoo, pui moole te liba ala cire saangenepi, budre biname cina cire tarpinäripesi, siige ingwe ca budre lica cire läbitipesi. Yepä mine lui cina camu ireclota gemi, mine kirece tääpe ne cire yaacatepesi. ⁵³Ai tääpe lui watawata piiyepu budre myene, miiji atepingta budre cäco tääpe me, lui te iyeteta gyene. ⁵⁴Siige ai mule te liba cire läpletnutepi, watawata tääpe te liba cire lateplingtepi budre cäco tääpe me, piba ai Oogäräneji mene te ibibi cire läbitepi egä, "Budre iigareceji gyene; tabe uutrutäneji gyene."

⁵⁵"Budre, mäame kokre siige bapirige; mäame biigu iyeta siige bämligel!"

⁵⁶Yoo, lui biigu te jaawenuge biname ne budre me, pui lui niya mule gyene; piyepu niya mule te teeme kokre ne yaacatuge Cotre cabu ca biname bine mäpu ceerame, ingle Cotre te jaawabuge, egä biname te niya mule ne bii becnige.

⁵⁷Yepä mine miiji Acejiyame ne eso

ceera, lui te niwenininuge uutrutame mime Yageyame Yeesu Keriso me kaakesea miji pi.

⁵⁸Yoo, căme miijirage ätrunga binamewale, weene kokre cama jiclajutipi. Weene gloose căco kaakesea jewenep-eye Yageyame täápume, ingle weene umle gemi, egä weene ngena kaakesea jaawenuye teeme täápume, papa me lica läbituge.

Rarekaake Ootona Ätrunga Biname bime täápume

16 Yoo, cane jijenininine, weene lui soogärepeye rarekaake ootona täápume ätrunga biname bime täápume Yuudea gawe ngalebora. Weene epu jewenep-eye, cane Galatiya gawe cabu lui ätrunga ingle bine lipu jaajemepene. ²Iyeta Sande gaabegabe weeme yepäyepä cina miiji rarekaake äyebenga weene luma ngälu ibibi gemi ceerame, siige ingwe ca piba weene nuuja singi lica rarekaake ootoname, cane liba pa lädepene peeyeme. ³Cane liba pa latyaramtepene, cane leta cama piba pa jäätyepemepene biname bine, weene lui bine tejäcrimumeye, weeme owecu gwidape ne acaname Yerusalema me. ⁴Cuta cane liba pa jääpänepene, egä miiji gyene cane teta cama otnime, cane pa lädepene.

Paulo Gläämu Jecijige

⁵Cane apu gläämu nacijige, egä cane weebibine ebä pa pidäripene, cane liba niinäce Makedoniya probins cabu ta pa lädepene, ingle cane ngene jotwananene Makedoniya probins cabu ta otnime. ⁶Cane weene cama pa nanajepi seeji lecaleca padare, pama iyeta gäbu padare. Siige piba weene cebine pa näti-tyärepeye căme otni täápume, cane liba liiyeme pa lädepene. ⁷Cane singi lica gäne weebibine watatarage äsuplengtame. Căme singi apu gyene, egä cane

lecaleca padare weene cama lenajame, liba Yageyame singi gyene.

⁸Cane Epeso je pa nanajepi ngälu Pentikos bimu ne oomla-name, ⁹ingle gaabe iitneji gyene cane Epeso babo cewe je miijirage kaakesea wawename, puu bucurage biname cina cuta cebine näciseräjensisi.

¹⁰Timoti liba otni je peeyeme, weene miiji teebine awabla, cängenarage ire atwi, ingle tabe Yageyame me kaakesea jewenenige cane liiyepu. ¹¹Weene gone teebine ägyi pana jaawenuye, yepä weene teebine itityärepeye poode cama tabe otnime, siige tabe piba pa tacnenutepi căme bau me. Cane teebine jewagrijenine poto ätrunga biname cama.

¹²Cuta mime biname Apolo, cane teebine jaajananune tabe poto ätrunga biname cama weebibine ädärame, yepä căro tabe camu gyene cängena ngene atwanena, egä tabe ai padare cabu pa lädepi. Yepä tabe liba miiji padare ne pa jääpänepi, tabe piba pa lädepi.

Ceräcerägääbu Mene

¹³Weene ireire inajipi, piiyepu kokre cama imyemutipi ätrunga cabu. Weene miiji wälu căco piiyepu kokre. ¹⁴Weene iyeta mule bine owecu cama jewenemepeye.

¹⁵Weene umle gemi Setepanus piiyepu teeme ingle biname; teepi lui niinäce biname gemi ätrunga acitame Yeesu Keriso cabu me Akaya probins ngalebora. Teepi teemeteme läcäripesi Acejiyame me binamewale bime täápume kaakesea wawename. Căme ätrunga binamewale, peei name pi cane jijenininine, ¹⁶weene miiji apu biname bine ätecija, cuta laatibi teta cama kaakesea jeweninisi.

¹⁷Cane gege gäne Setepanus, Fortunatus, Akaikus, teeme otni name pi, ingle teepi ituge wawena căme täápume,

weene ngena ne äblicäco ge wawena. ¹⁸Teepi cebine ngenecu plowa me ituge wawena, weebibine lipu ngenecu plowa me itu jiwenipesi, peei name pi weene miiji apu biname bine opo gaabe me acrana.

¹⁹Asiya probins ngalebora ätrunga inge cina weebibine jiwablininisi. Piiyepu Akwila naabi Prisila piiyepu teeme mete cabu lui ätrunga biname cina labasecretnuge, teepi cuta weebibine jiwablininisi Yageyame me ngii cabu. ²⁰Cuta ama lui ätrunga biname cina, teepi jiwablininisi weebibine. Weene peema weemeweme ajecletnäjipeye ätrunga biname bime mule liiyepu.

²¹Cane lui mene aga biiri jicemine, nuuja biname te yoogärimige cäme täápume. Yepä canerage te ama yoogärinine egä: Cane Paulo te weebibine jiwablininine.

²²Laati te Yageyame täápume singi lica, tabe niiya puupu ne pa jääpänepi. “Maranata” – Mime Yageyame, maane tädi!

²³Yageyame Yeesu me miiji te lenajame weeme cabu.

²⁴Cäme singi pisi nyene weeme täápume. Yeesu Keriso me miji pi mine iyeta yepä gemi.

Cane ngii Paulo. Cäme mene ngälu peese.

PAULO ME NEENENI MANU LETA KORINITO ÄTRUNGA BINAME BIME BAU ME

Sebore Mene

1 Cane, Paulo, Yeesu Keriso me ätyepäneji biname gäne, Acejiyame te lui ne najuji ai kaakesea täápume. Cane piyepu mine cama yepä ätrunga biname Timoti, cine te yoogärenago Korinito babo cewe ätrunga ingle cabu me piyepu Akaya probins ngalebora iyeta Acejiyame me binamewale bime bau me. ² Acejiyame mime Babe piyepu Yageyame Yeesu Keriso, teeme miiji te weeme cabu lenajame piyepu teepi weebibine poode ceerame.

Paulo Acejiyame ne Eso Ecäridge

³ Mine eso yääcäresi Yageyame Yeesu Keriso me Acejiyame piyepu Babe ne. Tabe babo owecuyame Babe gyene piyepu Acejiyame, lui cabu ca iyeta ätityera cina totneninisi! ⁴ Tabe nitityeräjininuge iyeta mäpu cabu, siige pui ätityera ca, mine lui ne teeme bau ca jepäninisi, mine miiji gemi pototo bine ätityera, laatibi maramara mäpu bine jääpänanemus. ⁵ Keriso lipu mäpu cabu senajenäjumi, mine cuta pepu mäpu cabu ninajininige; Keriso ne lipu Acejiyame te itityäruji, tabe cuta mibibine Keriso cabu ca nitityeräjininige. ⁶ Cine liba mäpu cabu ninajininuge, peei lui weene Korinito biname bime miiji täápume piyepu weeme seemo ireclota ne kokre me wawename; piyepu cine liba ätityera ne jääpänuusi, weene cuta peei yepä ätityera ne jääpänuusi, siige weene kokre läbitininuge epu mäpu cabu ämyemutaname, cine lipu mäpu cabu ninajininige. ⁷ Peei name pi cine wälu lica gemi weeme täápume; cine umle gemi, egä weene lipu cime pana in-

ajininige mäpu cabu, Acejiyame te weebibine pa itityeräji epu, tabe lipu nitityeräjininige cibibine.

⁸ Cime ätrunga binamewale, cine singi lica gemi weene umle cäco lenajame, cine lipu mäpu bine jääpänanemepesi Asiya probins ngalebora. Teepi epu babo niyarage ge, egä cine apu ningipi egä, “Siige ai cime ngälugaabe gyene.” ⁹ Cine lasicnanti-pago, egä cine budre cabu ca äblicäco uucratna. Yepä ai mäpu te naace täápume läbitepi cibibine abiberäjame, egä cine cime cabu gone ngene atwana yaacranimus. Yepä Acejiyame taatu cabu me, lui te biname bine budre cabu ca birige arpinera. ¹⁰ Yoo, tabe cibibine pepu budre mäpu cabu ca itu nisecripi, cuta tabe pagege äsecerera. Cine teeme cabu me cime ngene atwana ituge acrana, egä tabe cuta cige cirege äsecerera, ¹¹ weene liba weeme irecu ätumuta ca cibibine nitityeräjininuge. Yoo siige bucurage biname cina pa irecu lätumutanipesi Acejiyame bau me cime täápume, Acejiyame te teeme irecu ätumuta daremu pa jaawecniste-mepi, siige cibibine miiji pa niwenipi. Piba bucurage cina Acejiyame ne eso pa yääcäranepesi, egä cine ätityera ne ituge päpäna.

Paulo me Mene Teeme Otni Gläämu pototo cidi me

¹² Cine ai täápume gege gemi, egä cine ngene ca eglensis, egä cine iyeta padare cängenarage ninajininuge iyeta biname cama, toracarage lui weene Korinito biname cama. Cine Acejiyame miiji conocäco mule cama piyepu Acejiyame miiji yepä taatu ngene atwana cama ituge lenaja. Cimerage umle te cibibine lica ituge awecetnära, yepä Acejiyame me owecu te niwecetnärininuge cibibine. ¹³⁻¹⁴ Cine lui leta bine yoogärimusi weeme bau me, mäpu lica gemi acnemame piyepu opo awatname. Yepä

ai padare cabu weene cängena umle lica bäbitininiye iyeta cime potu cidi me, yepä cane ngene atwana icraninine weeme cabu me, egä weene ingwe ca cängena umle päbitipeye iyeta cime potu cidi me. Siige mime Yageyame Yeesu Keriso me acenuta bimu cabu weene epu gege cire inajipi cime täapume cine liiyepu weeme täapume.

¹⁵Yoo, căme toraca ätrunga puga ge ai potu cidi me, siige cane niinäce gläamu nacijepi peeyeme Korinito cewe me otnime weebibine ängräräme weene piba neeneni gäabu gege äbitame. ¹⁶Cane naace me jicenine, egä cane gläamu nacijepi weebibine neeneni gäabu ängräräme: niinäce ängräräme Makedoniya me liba pa pa lädepene, cuta cääri ängräräme puma cita ca liba pa tacnepene naace täapume cane piba weeme bau ca ätityera ne päpäname căme Yuudea me otni täapume. ¹⁷Cane acinacina biname lica ge, cane liba căme gläamu ne mara me jaawenepene. Cane epu biname lica gäne, lui te papa gläamu jaacijuge, lui te mene taatu jicuge yepä wawenime lica. ¹⁸Acejijame te lipu toraca mene jicuge, căme mene cuta toraca ge, weeme bau me otni potu cidi me liba jijipene. ¹⁹Yeesu Keriso Acejijame me Bägrä, lui potu cidi me Siila, Timoti piyepu cane mene jijaninago, tabe lica gyene epu biname liiyepu, lui te jicuge, yepä lica jaawenuge. Tabe acinacina biname lica gyene. ²⁰Teeme cabu ca Acejijame me iyeta mene cina toraca me läbitininusi. Peei name pi mine teeme ngii cabu 'Amen' mene jicusi, mine liba Acejijame ne yaawepy-eräjusi. ²¹Weene Korinito cewe ätrunga biname piyepu cine, Acejijame te gigri niweninunge mine kokre cama aclajutame Keriso bau. Tabe mibibine mara me itu niwenipi teeme kaakesea wawenime. ²²Tabe cuta teeme cewecu ne itu yaacitanepi mime cabu me awabame,

egä tabe mime Yageyame gyene, piyepu Aceji Seemo itu nicäripi klaje wawenime, egä mine cirege päpäna iyeta, teeme ngena piti nemi mime täapume.

²³Acejijame lui te umle gyene cane, tabe naitnenige, egä cane pui name pi otni căco läbitepene peeyeme Korinito me, ingle cane singi lica ge weebibine ngenecu mäpu me wawenime. ²⁴Cine lica äbitinago weebibine jajanenime, egä weene ngena ätrungame, ingle cine umle gemi, egä weene ätrunga cabu kokre gemi. Eewe, pätä cine singi gemi weene cama kaakesea wawenime weeme miiji täapume.

2 Yoo, peei name pi cane otni căco läbitepene peeyemopo Korinito cewe me, ingle cane liga cire lädejine, cane cuta cääri ngenecu mäpu me cire jiwenejine weebibine. ²Ingle naace gyene, cane liba ngenecu mäpu me wawena je weebibine, piba laati te cebine gege me pa nawenepi, ingle weene iyeta ngenecu mäpu gemi. ³Yoo, cane naace name pi peei leta yoogärepene, ingle cane singi lica ge weebibine ängräräme. Ingle naace popi pui padare cabu cane liga cire lädejine, cane ngenecu mäpu cire jääpänejine wemiji pi. Cuta weene peete nemi pui biname, lui cina cebine gege me nawenuye! Cuta cane toraca umle gäne, egä cane liba gege birige, weene iyeta cuta piyepu gege birige. ⁴Yoo, cane peei leta ne mage ngenecu mäpu piyepu ele mäcu cama yoogärepene. Cane naace name pi lica yoogärepene, egä weebibine ngenecu mäpu me wawenime, yepä weebibine umle wawenime egä căme singi lipu baborage gyene weeme täapume.

**Paulo Singi Gyene Ngene Ätrimelame
Yepä Biname me Niya Mule ne**

⁵Lui biname te weeme sobe cabu niya mule ne itu jaawenepi, tabe cebine

ngenecu mäpu me lica nawenepi yepä weebibine — yoo weeme poto bine. Cane singi lica teebine lipu waweneme, ⁶naace popi ibibi gyene, weene lui teebine seblawäjumeye piyepu daremu secärumeye. ⁷Page weene siige ngene jitrimalinege teeme niiya mule, ngenecu kokre me jeweneye, cije tabe ngenecu mäpu name pi niiya ne jääpänuge. ⁸Peei name pi cane jijenininine weene teebine umle waweneme, egä weene singi gemi teeme täapume. ⁹Cane peei leta ne naace täapume yoogärepenne weebibine apicetnärame. Cane singi umle äbitame, egä weene iyeta mule cabu cäme mene ibi naaclenige coo lica. ¹⁰Weene liba ngene jitrimalinuge biname me niiya mule, cane cuta pipu ngene nätrimaluge. Ingle cane singi gäne weeme täapume, peei name pi cane Keriso me opo gaabe je ngene ituge ätrimela niiya mule poto cidi me, liba toraca gyene egä niiya mule pisi nyene, cane lui poto cidi me miiji ngene ätrimelame. ¹¹Cane ai ne naace täapume jaawenune, egä Satani te piba äblicäco mibibine oomlana, ingle mine umle gemi, teeme gläamu lipu gemi.

Paulo Mage Ngenecu Mäpu Yaanajepi Trooasi je

¹²Cane liba Trooasi me latyaramte-pene Keriso poto cidi me Miiji Mene jajaneneme, cane jääpänepene, egä Yageyame te gaabe ne ituge iitnana cane puma kaakesea waweneme. ¹³Yepä cäme babo ngenecu mäpu puga ge, ingle cane mime biname Taitus ne lica jääpänepene puma. Peei name pi cane pui cewe ne yaabma-lepene, siige Makedoniya me lädepene.

Keriso te Niwenininige Mine Uutrutame

¹⁴Yepä mine miiji Acejiyame ne eso ceerame! Ingle naace gyene, mine liba Keriso cama yepä gemi, Acejiyame te

lipu jewenuji Keriso ne uutrutame teeme cubuyame bime cabu ca, tabe cuta cine ätyepäneji biname bine niwenininuge Keriso cama gigri uutrutame. Acejiyame te niwenininuge cine iyeta poto ta biname bine mene jajaneneme Keriso poto cidi me. Pui mene lui miiji lengo pana gyene, lui te cewe ne iyeta yaacwabuge. ¹⁵Cine miiji lengo gwidape pana gemi, Keriso lui ne jubudäruge Acejiyame ne iiwärejame, ingle cime cabu ca Miiji Mene te Keriso poto cidi me otnenige iyeta biname bime cabu me; eei bime cabu me, lui cina cirege iyeteta ireclota ne päpäna, cuta eei bime cabu me, lui cina cirege iyeteta budre ne päpäna. ¹⁶Apesareji biname bime täapume Keriso poto cidi me mene lui budre lengo cama birige, yepä lui bine niiya cabu ca ituge äsecrera, teeme täapume ireclota lengo cama birige. Nää, baa laasi nyene ibibi ai kaakesea waweneme? ¹⁷Cine eei bucurage biname bime pana lica gemi, lui cina toraca ngenecu cama ai kaakesea ne lica jaawenusi. Teepe Miiji Mene yaace-nanusi rarekaake päpäna taatu name pi. Yepä cine toraca gemi, toraca ngenecu cama ai kaakesea ne jewenenisi; cine Miiji Mene jaajananemusi Acejiyame me awecetnära ngalebora. Tabe te cibibine nityepipi, siige cine Keriso me kaakesea bägrä gemi.

Acejiyame Lui Kirece Jajeji Mene ne Secituji

3 Cane ngena bii byoogärine, naace täapume lica gyene, egä cine cääri cimämu awepyeräjiniago, poto cina lipu iicana mage. Cine poto biname bime pana lica gemi; cine nuuja singi lica gemi leta täapume cibibine weeme bau me awabudnitame, egä cine toraca Keriso me meneme biname gemi. Cine cuta nuuja singi lica gemi weene te leta oogärame cibibine aitname nuuja

biname bime bau me. ²Weene peete nemi leta cibibine aitnejame, lui cime ngenecu cabu oogäräneji gemi iyeta biname cina acnemame, umle äbitame. ³Weene lui leta pana gemi, Keriso lui soogärumi cime kaakesea ca. Ai lui epu pana leta lica gyene, lui bine yoogärimusi ingki ca peba cabu, yepä epu pana gyene, egä Keriso te yoogäre-mepi biname bime ngenecu cabu me Ireclota Acejiyame me Seemo ca.

⁴Cine apu jüicenis, ingle cime ätrunga pisi nyene Acejiyame cabu weeme poto cidi me, Keriso lui ätrunga ituge ceera cibibine. ⁵Cime cabu nuuja gwidape lica gyene cibibine lui te niwenininuge jajime, egä cine ibibi gemi ai kaakesea wawenname. Eewe, cime lui umle pisi nyene, Acejiyame bau ca gyene. ⁶Pui lui tabe sine, lui te ibibi niwenimi cine kirece jajeji mene ne acenename, Acejiyame te lui mene ituge ceera biname bine niiya cabu ca äsecrerame. Ai kirece gaabe me ingle lui oogäräneji cotre lica gyene yepä Aceji Seemo gyene, ingle oogäräneji cotre lui budre ne saacanuge, yepä Aceji Seemo te ireclota ne saacanuge.

⁷Cotre lui kula cabu oogäräneji gyene, piyepu lui padare cabu ceereji ge, Acejiyame me babo apaclyera te puga taboclotmuji. Pui apaclyera te Moose me opo cabu ca sepaclyäruji. Tabe puu äyeblyngtenuji, yepä epu kokre ge, egä Israela biname cina äblicäco Moose bau me ire acita. Siige cotre lui te budre ne saacanuge, apu apaclyera cama liba taboclotmuji, ⁸piba lipu baborage apaclyera cama birige, Aceji Seemo te liba kaakesea jaawenuge biname bime cabu. ⁹Cotre mene, lui te biname bine jaatranimuge teeme niiya mule cabu, liba apaclyera cama ge, piba lipu baborage apaclyera cama gyene pui Miiji Mene, lui te ireclota ne saacanuge. ¹⁰Page padare me baborage apaclyera

te itucärenige pui sasa padare me apaclyera ne. ¹¹Acejiyame te lui sasa mene ecäruji watata mene gyene, yepä apaclyera cama ge, piba lipu baborage apaclyera cama gyene, tabe lui kirece mene ne ecituji, lui te iyeteta mene gyene.

¹²Ingle ai kirece mene me apaclyera lui baborage gyene, peei name pi cine wälu cäco gemi. ¹³Cine Moose pana lica gemi, lui te teeme opo ne icwabuji naace täapume Israela biname cina piba lica päpäna pui apaclyera te äyeblyngta teeme cabu ca. ¹⁴Pui padare cabu Israela biname bime mopemuli armeji ge; cuta ai taje pepu gyene, teeme mopemuli acwabäneji gemi, teepi liba yaacne-musi sasa cotre bine. Yepä Keriso te miiji gyene peei acwabäneji ne äyeblyngtame. ¹⁵Cuta page teepi liba yaacnemusi Moose me cotre bine, teeme mopemuli acwabäneji gemi; ¹⁶yepä ebä läyeblyngtuge biname te liba latatrongtuge Yageyame bau me. ¹⁷Yoo, Yageyame lui Seemo gyene. Siige laati cabu pisi nyene Yageyame me Seemo, tabe kälyä gyene sasa cotre cabu ca, niiya mule cabu ca piyepu budre cabu ca. ¹⁸Mime opo lui acwabäneji lica gemi, peei name pi mine Acejiyame me apaclyera ne jääpänusi. Siige mine iyeta Yageyame me apaclyera ne opo acwaba cäco epaclyärenisi; cuta pui yepä apaclyera lui te tädenige Yageyame bau ca lui te Seemo gyene, tabe te niwenininuge teeme pana me, siige mime cabu baborage me äbitenige teeme apaclyera te.

Biname Lui Kokre cäco, Acejiyame Lui Kokre

4 Peei name pi cine ngenecu onya lica äbitininago, ingle cine umle gemi, egä Acejiyame te teeme miiji name pi nicärininuaji ai kaakesea cine wawenname. ²Lui ajiri mule bine ogä jaawenimusi, cine peei mule kaake ca ituge äcelyera; siige cine biname bine lica yaan-

gletnäjemusi, piyepu cine Acejiyame me Mene ne mara me lica jaawenusi. Acejiyame me opo gaabe je cine pajecurage piyepu toracarage jicemusi Miiji Mene. Cine ai ne naace name pi jaawenusi, cine singi gemi biname cina miijirage asicnentame cime poto cidi me. ³Cine lui mene jicemusi poto biname bime täápume mäpurage umle äbitame, yepä eei biname bime täápume taatu mäpurage ge, lui cina apesareji gemi. ⁴Teepi Miiji Mene ne lica jäätrungusi, ingle Satani lui te ai gawecewe ne ecanenige, tabe te teeme irecu bine itu yaacwabemepi. Teepi äblicäco päpäna, lui apaclyera te sepaclyärenige cime mene cabu ca, lui mene te jicenige Keriso me apaclyera poto cidi me. Pui apaclyera lui Acejiyame me apaclyera pana gyene. ⁵Cine cime poto cidi me lica jijananenininago, yepä cine jijananenininago, egä Keriso Yeesu lui Yageyame sine piyepu cine weeme täápume kaake-sea jewenenisi temiji pi. ⁶Acejiyame lui te jicuji egä, “Krokeciye cabu me apaclyera te saapaclyärege,” tabe cuta jewenenige teeme apaclyera ne mime cabu me apaclyerame. Ai apaclyera te Keriso cabu ca sepaclyärenige, siige umle niwenininige, egä Acejiyame te lipu miijirage gyene piyepu kokrerage gyene.

⁷Cine lui bime cabu ai baborage seemo ireclota gwidape te yaanajuge, cine papa gemi, epu gemi gawe ca wawenäneji disi liiyepu naace täápume awabame, egä iyeta kokre lui Acejiyame myene, cime lica gyene. ⁸Cine mäpu cama opopa yaayanusi, yepä teepi äblicäco cibibine ämungeja. Cine poto padare cabu toracarage umle lica gemi egä ngena wawename, yepä cine ngenecu onya lica läbitininago. ⁹Biname cina cibibine sabe niwenininusi, yepä Acejiyame te lica nibmalininuge. Cibibine gawe me niyärininusi, yepä budre tama lica niglecininusi. ¹⁰Iyeta padare

cabu cine wälu birige budre päpäname Yeesu liiyepu, yepä cine lipu camu ireclota gemi, peei te jewabudnitenige, egä Yeesu cuta ireclota gyene. ¹¹Yoo, iyeta padare cime ireclota ngalebora cine wälu birige budre päpäname Yeesu name pi, yepä cime ai gawe ireclota tääpe cina lipu camu ireclota cama gemi, peei te jewabudnitenige, egä Yeesu cuta ireclota gyene. ¹²Pipu pi cine ätyepäneji biname cina iyeta padare cabu birige budre mäpu päpäname, siige peei name pi Acejiyame me ireclota te weeme seemo cabu kaakesea jaawenuge.

¹³Oogäräneji mene te jicenige egä, “Cane Acejiyame ne jitru-ngenine, peei name pi cane mene jicemune.” Cine cuta peei yepä ätrunga cama Acejiyame ne jäätrungusi, siige peei name pi Miiji Mene jicemusi. ¹⁴Cine umle gemi, egä Acejiyame te Yageyame Yeesu ne budre cabu ca itu erpinantuji, cine cuta umle gemi, egä tabe mibibine pipu cirege budre cabu ca cuta arpinera. Siige tabe te cine piyepu weene yepä cire niwadipi Yeesu bau me. ¹⁵Yoo, iyeta ai cina weeme miiji täápume läbitininusi. Piyepu Acejiyame liba teeme owecu name pi bucurage biname bine yääsecreräjimuge niiya cabu ca, siige bucurage cina teebine eso yääcärusi teeme jamyacu apaclyera ne aweperäjame.

Keriso me Binamewale cina Ätrunga cama Icrainige

¹⁶Peei name pi cine ngenecu onya lica äbita. Cine puu kokre te nigletnäjenige, yepä cime seemo cina kirece kokre jepänanenisi bimu gaabegabe. ¹⁷Cine lui mäpu cabu ninajininuge, pui lui baborage padare lica birige, piyepu pui mäpu lui matikolä gwene. Tabe cire saacanepi baborage gwidape ne cime täápume, lui te iyeteta gyene. Pui lui Acejiyame me jamyacu apaclyera gyene. ¹⁸Cine eei täápume ire lica gemi, lui bine jääpä-

imus, yepä päpäna cäco tääpu memi cine ire, ingle lui bine jääpänimusi, watawata gemi, lui cina päpäna cäco, iyeteta gemi.

5 Yoo, mine umle gemi, egä mime ai gawetääpe, mine lui cama page ninajininige, liba cire lapesarepi, Acejiyame te kirece tääpe cire nicäripi cabucewe je mine pui cama lenajame. Tabe pui tääpe ne teemämu ituge amacetrnäja piiyepu pui tääpe lui iyeteta gyene. ²Mine liba ai gawetääpe cama ninajininige, mine gege lica gemi, ingle mine babo singi gemi cabutääpe ne acatame. ³Mine singi pui kirece tääpe ne acatame, siige piba mine tääpe cäco lica cirege budre biname liiyepu. ⁴Mine liba ai gawetääpe cama ninajininige, mine ngenecu mäpu cama piiyepu ala cama. Ai lui naace name pi lica gyene, egä mine singi gemi gawetääpe ne abmalame, yepä mine singi gemi watawatarage cabutääpe mime cabu me acitame, piba mine budre lica cirege, yepä iyeteta ireclota te mime ai gawetääpe ne mara me cire jaawenepi. ⁵Acejiyame te apu mule tääpume mibibine ituge amacetrnäja. Tabe nicäripi teeme Seemo cewecu tääpume, egä tabe pipu cirege mibibine wawena.

⁶Siige peei name pi cine ngenecu onya lica äbitininago piiyepu cine umle gemi, egä ai ireclota cabu mime mete lui ai gawetääpe gemi; nuuja ireclota cabu mime mete lui Yeesu Keriso cama cirege. ⁷Mine ai ireclota cabu ätrunga ca joomlemusi Acejiyame ngena tääpume ituge jaji wawename, ngänu gyene mine päpäna lica. ⁸Mine siige wälu lica gemi, piiyepu mime singi pisi nyene ai gawetääpe ne abmalame piba otnime Yageyame cama lenajame. ⁹Yepä mime toracarage singi naace gyene teebine ngenecu miiji me wawename, ngänu gyene mine ama ai gawetääpe cama ninajininige, coo ten cama kirece ire-

clota cabu je. ¹⁰Ingle naace gyene, mine miiji iyeta cirege mime atrana biname Yeesu Keriso me opo gaabe je aclajuta. Tabe te cire nitranipi, siige miiji coo ni-ya daremu cire nicäranipi eei mule ibi, mine lui ituge waweneca ai gawe ireclota ngalebora.

Poode Mene

¹¹Cine wälu gemi, ingle cine umle gemi, egä Keriso te mibibine iyeta cirege atrana. Peei name pi cine biname bine owe yäswemusi teepi ätrungame, egä cine toraca piiyepu yepä ngene atwana cama biname gemi. Acejiyame te umle gyene iyeta cäme poto cidi me, cuta piiyepu cane ngene atwana icranininine weeme cabu me, egä weene cuta pepu umle äbitame iyeta cäme poto cidi me. ¹²Weene apu gone jinginuge, egä cine cääri äbitininago cimämu aitnejame, egä cine miiji biname gemi. Eewe, cine pätä pui name pi jiiiceni, ingle cine singi gemi weebibine ingle ceerame weene gege äbitame cimiji pi. Siige weene piba umle birige, lipu mene awecnistame pui biname bine, lui cina gege me läbitininusi biname bime papa awepyeräja mule name pi lica teeme ngenecu borarage mule name pi. ¹³Nää cane toraca buduma gäne, biname cina lipu jiiiceni? Yoo, cane liba buduma gäne, peei lui Acejiyame name pi. Yepä toraca gyene, egä cane miiji ngene atwana cama gäne, siige peei lui weeme miiji tääpume. ¹⁴Cine apu läbitininago, ingle Keriso me singi te cibibine niwadininuge. Tabe iyeta biname bime tääpume budre äbituji, siige cine toraca jitrungenisi, egä ai yepä biname lipu budre iyeta biname bime tääpume, peei te jew-abudnitenige, egä teepi iyeta teta cama budre ituge äbita teeme sasa ireclota cabu ca. ¹⁵Keriso te iyeta biname bime tääpume budre äbituji naace tääpume, egä laati te kirece ireclota cama yaana-

juge, tabe gone teeme miiji ne jäärn-guge, yepä tabe miiji Keriso täápume lenaja. Ingle naace gyene, Keriso temiji pi budre äbituji, siige arpinantuji.

¹⁶Cine liba ätrunga biname me äbitininujago, cine biname bine lica jaatranimusi ai gawe mule cabu. Toraca gyene, egä padare puga ge, cine liba Keriso ne jitrantujisi ai gawe mule biname cina lipu jaatranusi, yepä page cine siige lica jewenenisi peei ne. ¹⁷Laati te liba Keriso cama yepä me läbituge, tabe siige kirece biname gyene. Teeme sasa ireclota ne yaabmaluge, siige kirece ne yaacatuge. ¹⁸Ai mule lui Acejiyame bau ca gyene, lui te Yeesu Keriso miiji pi gäbu äbituji mime täápume, tabe lui bime täápume claabe ge niinäce. Siige tabe kaakesea mibibine ituge ceera mine iyeta biname bine teeme biname-wale me wawename. ¹⁹Cane naace me jiićenine, egä Keriso me kaakesea name pi Acejiyame te äbitenige iyeta biname bine teeme binamewale täápume wawename. Tabe teeme niiya mule bine lica yaawadimuge, cuta tabe cine ätyepäneji biname bine mene ituge ceera cine iyeta biname bine jajanename, egä tabe singi teebibine teeme binamewale me wawename.

²⁰Cine siige Keriso me mename biname gemi. Cine te puu jiićemusi, yepä Acejiyame te cime cabu ca jijanani-nuge. Cine Keriso me puupu ne becatisi, weebibine jijenininago, egä weene Acejiyame ne padare ecäreye tabe weebibine waadename teeme bau me. ²¹Keriso lui conocäco gyene, yepä mime name pi Acejiyame te teebine epu pana jewenuji, egä tabe lui niiya mule biname gyene. Siige mine liba Yeesu cama yepä läbitininago, mine conocäco läbitininago Acejiyame me opo gaabe je.

6 Cine Acejiyame cama gigri kaakesea jaawenanusi, siige cine jijenininago, egä Acejiyame lui owecu ne itu yaabo-

clomtepi weeme bau me, papa gone yaasacluye. ²Naace, Acejiyame te ituge iicana egä,

“Cane jitecijipene weebibine, padare liba tädepi cane weebibine ätityerame.

Cane itityäripene,

padare liba tädepi cane weebibine niiya cabu ca äsecerame.”

Itecijinege, page padare gyene Acejiyame te weebibine ätityerame! Page padare gyene Acejiyame te weebibine niiya cabu ca äsecerame!

³Cine singi lica gemi nuuja biname ne niyarage asicnentame wawename cime potu cidi me, cije teepi cime kaakesea ne jääingäjusi. ⁴Eewe, cine ngena bine jaawenimusi, peei cina niwabudnininusi, egä cine Acejiyame me kaakesea bägrä gemi. Age tema pui gwidape: cine mäpu cabu bojäcu cewe loocaninago, nimyemutanininuge mäpu biijabija cabu. ⁵Cibibine ituge adnana, krokeciye mete cabu äbäcna, biname sange cina cubu gije ituge abacita cime mene name pi, cine gloose cama ituge kaakesea wawena, ute cäco piyepu deedei cäco. ⁶Cine ituge awabudnita, egä cine Acejiyame me kaakesea bägrä gemi, ingle cine conocäco ninajininuge, piyepu cine umle gemi, egä toraca ngena gyene; cine mäpu cabu bojäcu ninajininuge piyepu cine miijirage muleyame biname gemi; Aceji Seemo te cibibine niwecetnärininuge; cime singi biname bime täápume lui toracarage gyene. ⁷Cine lui mene ne yaacenanusi, toraca gyene; Acejiyame te teeme kokke ne cime cabu yaaboclomtanuge; cime conocäco ireclota lui cubu gwidape pana gyene, cine lui ca laglinago piyepu lälyenganinago. ⁸Potu cina lui cibibine opo gaabe me nicranininusi, potu cina lui niicetnininusi. Potu cina lui sabe niwenininusi, potu cina lui niwepyeräjininusi. Potu cina cuta apu jiićusi, egä

cine walya biname gemi, yepä cime mene lui toraca gyene. ⁹Poto cina puu apu jiiçusi egä, cine papa biname gemi, yepä iyeta poto ta biname cina umle gemi cine. Cine puu puga ge budre me, yepä weene jepäneneniye, egä cine ireclota gemi; cibibine niya me niweninini-nusi, niglecini-nusi, yepä cine budre lica gemi. ¹⁰Cine puu ngenecu mäpu cama, yepä cine gege gemi. Cime puu nuuja gwidape lica gemi, yepä cime cabu ca seemo ireclota täapume bucurage miijimiji gwidape jääpänimusi. Cine puu owecumete biname gemi, yepä cime iyeta gwidape piti nemi.

¹¹Cime binamewale Korinito cewe ngalebora! Cine conocäcorage aga biiri jijanininago. Cine cime ngene atwana-bine aga biiri jepatnimisi weeme bau me. ¹²Peei lui cine te lica ge, lui cina ngenecu yaarmemusi weeme bau ca, yepä weene te ngenecu saarmemuye cime bau me. ¹³Babe te lipu teeme bägrä bine jaajananemuge, cane cuta pepu jijenininine weebibine: cime lipu singi pisi nyene weeme täapume, weene cuta miiji pepu singi lenaja cime täapume. Weene weeme ngenecu bine jepatne-mepeye cime täapume!

Cine Ireclota Acejiyame me Mete Gemi

¹⁴Weene gone alenglecäja ätrunga cäco biname cama ireclota poto cidi me kaakesea wawename. Conocäco piyepu conocono äblicäco yepä me äbita, piyepu apaclyera te äblicäco krokeci-ye cama alengläcita. ¹⁵Keriso naabi Satani, teepi lui yepä ngene atwana cama lica gegi. Ätrunga biname piyepu ätrunga cäco biname, teepi cuta äblicäco yepä me äbita. ¹⁶Acejiyame me awejena mete piyepu uuje bime awejena mete äblicäco gigri äbita. Mine temi Acejiyame me mete. Tabe apu ituge iicana egä,

“Cane cäme binamewale bime cabu nanajinige,
ten cama otnenine.

Cane teeme Acejiyame gäne,
teepi cäme binamewale gemi.”

¹⁷Peei name pi Yageyame te teeme binamewale bine cuta apu jejenemige egä,
“Weene miiji teebibine
ebmaläcemepeye,

cude padare äbitipeye teeme bau ca.
Conocono mule cabu gone
lalenglecäjininuye,
cane piba weebibine piwadipene.”

¹⁸Piba cane weeme Babe gäne,
weene cäme bägräwale gemi.
Babo kokre Yageyame te jiiçenige ai
mene.”

7 Cäme miijirage binamewale, Acejiyame te ituge mibibine pepu mene ceera, peei name pi mine miiji abmaläcema, lui mule cina jaawenimusi mime täape piyepu seemo bine jugi me. Mine miiji wälu cama lenaja piyepu mara me äbita Acejiyame täapume.

Paulo Gege Gyene Korinito Biname bime täapume

²Weeme ngenecu bine jepatnemep-eye cime täapume. Cine nuuja biname ne lica ituge niya wawena. Cine nuuja biname me ätrunga ne lica ituge sabe wawena, piyepu cine nuuja ne lica ituge giri acita kaakesea wawename cime miiji täapume. ³Cane ai mene naace täapume lica jiiçenine egä weebibine ängejame. Eewe, päta cane uja ituge weebibine jaji, egä cine epu babo singi gemi weeme täapume, egä nuuja te mibibine mara me äblicäco wawena, budre te coo ireclota cabu nuuja gwidape te. ⁴Cane toraca ätrunga gäne weeme täapume piyepu babo gege gäne. Iyeta mäpu biijabija cabu cine lipu ituge otni, teepi cebine ngenecu onya me lica nawenimesi. Eewe, cane iyeta padare cabu baborage gege gäne.

⁵Cine liba Makedoniya gawe cabu me latyaripago, cine cängena lica ninajipi puma. Cine bucurage mäpu bine jääpänanemepesi. Iyeta poto ta cime cubuyame puga ge, siige cine mage wälu ge. ⁶Yepä Acejiyame lui te kokre säacäranemuge lui cina ngenecu onya me läbitininusi, tabe ngenecu kokre me niwenipi, Taitus ne lipu täätyepipi. ⁷Teeme otni taatu te cibibine ngenecu kokre me lica niwenipi, yepä cuta tabe lipu weebibine tiyitnipi, egä weene lipu teebine ngenecu kokre me jaawenep-eye. Tabe cuta nijipi, egä weene baborage singi gemi cebine päpäname, piyepu weene babo ngenecu mäpu gemi, ngena te läbitepi puma, cuta piyepu weene singi gemi cebine ätityerame. Iyeta peei cina cebine cerämu gege me nawenepesi.

⁸Cane lui leta ne yoogärepene weeme bau me, puu ngenecu mäpu me jiwepi, yepä cane apu egä, “Ngänu gyene, weeme miiji me.” Cane puu puga ge ngenecu mäpu me äbita, liba jääpänepene, egä weebibine matikolä ngenecu mäpu me jiwepi pui leta te, ⁹yepä page cane siige gege gäne. Naace name pi lica, egä cane weebibine ngenecu mäpu me jiwepene, yepä weeme ngenecu mäpu cina itrongäripesi miiji mule cabu me. Weeme pui ngenecu mäpu lui Acejiyame me singi miiji pi, siige peei name pi cine ngena itu jaawenepesi weeme täapume, sabe lica jiwepi weebibine. ¹⁰Ingle naace gyene, lui ngenecu mäpu Acejiyame me singi birige, peei ngenecu mäpu te yaatrongtuge biname ne Acejiyame bau me, siige ireclota ne saacanuge. Siige peei ne lica yaarusi. Yepä lui mäpu te lica birige Acejiyame me singi, yepä binamerage bime mäpu, peei te seemo ireclota ne

jaawenuge budre me. ¹¹Yoo, weeme peei ngenecu mäpu lui Acejiyame me singi ge weeme täapume, siige weene jepäneye tabe ngena jaawenepi weeme täapume. Tabe jiwepi weene aclajutame piyepu awabudnitame, egä weene nuuja conocono lica ituge wawena. Weene claabe me läbitipeye, ngena te itu läbitepi; wälu me läbitipeye, ciige ngena te läbituge. Peei te cuta jiwepi egä weene singi cebine päpäname piyepu cebine äwärimtame piyepu cuta pui biname ne daremu wawename, lui te niya mule jaawenepi weeme sobe cabu. Siige weene ai lui ituge awabudnita, egä weeme niya lica ge, ngena te itu läbitepi.

¹²Cane liba peei leta ne yoogärepene, pui biname name pi lica, lui te niya mule yaacnepi, coo lui täapume jaawenepi, yepä cane naace name pi yoogärepene egä weene Acejiyame me opo gaabe je opo awatname, egä weene toracarage singi gemi cime täapume. ¹³Siige peei name pi cine ngenecu gege gemi. Cuta peei taatu lica, yepä Taitus me gege te magerage gege me niwenipi, tabe liba nijipi weene lipu teebine ngenecu plowa me itu jaawenep-eye. ¹⁴Cane weebibine iwepyeräjiipene Taitus bau me, cuta cane ajiri ne lica ituge päpäna wemiji pi. Cine walya mene lica ituge otroma weeme bau me, cuta cine Taitus ne ngena ituge jajanena weeme poto cidi me, walya lica gyene. ¹⁵Taitus weebibine ngene jipecninuge, egä weene lipu wälu cama teebine yaacatepeye piyepu weene lipu singi ge teeme mene ätecijame, siige teeme singi te weeme täapume babo me äbitenige. ¹⁶Siige cane mage gege gäne weeme täapume. Cane nuuja ngenecu lica gäne, ingle cäme ätrunga pisi nyene, egä weene cebine nätecijuye.

Rarekaake Ootona Owecumete Biname bime täápume

8 Cime ätrunga binamewale, cine singi weene umle äbitame, Acejiyame me owecu te ngena ituge wawena Makedoniya gawe ngalebora maramara ätrunga ingle bime täápume. ²Mäpu biijabija cina puu ituge otni teeme bau me teebibine apicetnärame, yepä teeme gege ne äblicäco sabe wawena. Teepi cuta babo owecumete gemi, yepä teepi ceera cäco lica gemi. ³Cane toraca jijenininine, teepi rarekaake yaacranemepesi teepi luma ngälu acraname, piiyepu cuta teepi cerämu poto yaacranemepesi. Teepi ai ne teeme singi ca jaawenepesi, ⁴siige niteläjjipesi cibibine, egä teepi lipu ge cuta ätityerame Acejiyame me binamewale bine Yuudea probins ngalebora. ⁵Teepi yäätucäremepesi, cine lui täápume jaawagriemepesi: teepi niinäce Acejiyame bau me ireclota yaacranepesi, ingwe ca cuta cime bau me Acejiyame me singi miji pi. ⁶Taitus te gije jaabacitepi baborage rarekaake ne owecu gwidape täápume ootoname weeme bau ca, siige cine teebine jaajepesi peei kaakesea ne ämlitejame. ⁷Iyeta mule cabu weene niinäce gaabe gemi poto ätrunga biname bime bau ca: weeme ätrunga cabu piiyepu Miiji Mene acenena cabu weene niinäce gaabe gemi, piiyepu weeme umle lui baborage gyene toraca mene poto cidi me, weene gloose lica gemi ätityerame, cuta weeme singi cime täápume lui baborage gyene. Peei name pi cane singi gäne weene cuta niinäce gaabe me äbitame ai owecu mule wawename rarekaake ootoname.

⁸Cane ai lui weebibine lica idretninine. Yepä cane naace name pi jeitnäjenine, Makedoniya biname cina lipu babo singi ge rarekaake ceerame, in-

gle cane singi päpäname egä weene nää cuta toraca singi gemi ceerame. ⁹Weene umle gemi, mime Yageyame Yeesu Keriso lipu baborage singi ge mime täápume. Tabe liba Acejiyame cama cabucewe je, tabe dogweyame ge, yepä tabe mime name pi täduji gawecewe cabu me, owecumete biname pana äbituji. Tabe ai ne naace täápume jewenuji mine piba seemo ireclota ngalebora dogwe äbitame.

¹⁰Cäme ngene atwanena apu gyene, egä pui lui weeme miiji tääpu myene weene page ämlitejame, niinäce kämäge weene lui rarekaake ootona ne gije ituge abacita. Weene magerage singi puga ge, cuta kaakesea jaawenepeye pui täápume, ¹¹siige jimlitepeye pui kaakesea ne. Weene lipu baborage singi cama taagednepeye, cuta pipu singi cama jimlitepeye. Weeme ibi ecärepeye. ¹²Weeme liba singi pisi nyene ceerame, Acejiyame ne ngenecu miiji me jaawenuye, weene liba yäacäruye, weeme ngena piti nemi ceerame. Tabe lica jiwagrijenininige, weeme liba ngena lica gyene, pui ne ceerame. ¹³Cane naace täápume lica jiićenine egä weebibine mäpu cabu acraname siige poto cina piba kälyä äbitame. ¹⁴Eewe, pätä cane naace me jiićenine, egä ai padare cabu weeme lipu iyeta gwidape bucurage gemi, weene miiji pui bine ceera, laati bemi owecumete page. Siige nuuja taje weene liba owecumete lenaja je, teeme liba bucurage birige, teepi piba pa pittityäripesi. Apu mule ca weene neeneni yepä ibi inajuge. ¹⁵Oogäräneji mene te ai poto cidi me jiićenige egä, "Laati te magerage deedei yaatomlece-mepi, teeme bucurage lica ge. Laati te nesae deedei bine yaatomlece-mepi, tabe ngene jaaglepi."

Taitus piyepu Ten cama Lui Biname

¹⁶Cine Acejiyame ne eso ecärenisi, egä Taitus ne ngene atwana säacärepi tabe weebibine ätityerame cine liiyepu.

¹⁷Tabe yaacatepi cane lui jaajepene tabe weeme bau me otnime. Yoo, tabe epu baborage singi ge otnime, egä tabe te niinäce otni mene tiicepi, cane ingwe ca jaajepene otnime. ¹⁸Cine teta cama jityepenisimi mime yepä ätrunga biname ne, ätrunga ingle cina lui ne yaawepyeräjusi teeme Miiji Mene jajanena name pi. ¹⁹Peei taatu lica, yepä teebine ätrunga ingle cina cuta itu jaajepesi cine cama otnime, cine liba ai owecu gwidape täapume yootoninisi, lui owecu gwidape name pi bucurage biname cina Yageyame Yeesu Keriso ne pagege awepyeräja piyepu cuta lui owecu gwidape te pagege awabudnita, egä cine toraca singi gemi cime owecumete ätrunga biname bine ätityerame.

²⁰Cine singi lica nuuja mule wawename, lui te biname bine jaawenimuge cibibine ängejame, egä cine ai baborage owecu gwidape ne lipulipu yootoninisi piyepu ceera pagege. ²¹Cine singi gemi iyeta gwidape conocäco wawenentäjame, lica Acejiyame me taatu opogaabe je piyepu cuta biname bime opogaabe je.

²²Cine siige ai neeneni biname cama cuta cime nuuja ätrunga biname ne jityepinisi. Cine teebine itu yaapicetnärepesi, siige jääpänepesi, egä tabe babo singi gyene ätityerame. Teeme baborage ätrunga pisi nyene weeme täapume, siige tabe singi gyene weebibine ätityerame. ²³Yoo, weene umle Taitus. Tabe cane cama kaakesea biname gyene weeme miiji täapume. Cuta peei neeneni biname, ten cama lui aaclenige, ätrunga ingle cina lui bine jaajepesi, teeme kaakesea te Keriso me ngii ne babo jaawenuge.

²⁴Weeme singi ne jewabudnitepeye teeme täapume. Lui ätrunga ingle cina teebibine pa jäätyepemepesi, teepi liba pa yäatecijemepi weeme singi poto cidi me, siige peei te pa jaawabudnitepi teeme bau me, egä cime awepyeräja lui weeme poto cidi me papa lica gyene.

Ätrunga Biname bine Miiji Ätityera

9 Nuuja singi lica gyene cane cuta cääri weeme bau me oogärame rarekaake ootona poto cidi me Acejiyame me binamewale bine ceerame, Yuudea probins cabu je lui cina icrajenige. ²Cane umle gäne, egä weene singi gemi ätityerame, siige cane ituge weebibine awepyeräja Makedoniya biname bime cabu. Cane jaajemepene teebibine egä, “Akaya gawe cabu lui ätrunga biname, teepi niinäce kämäge cabu ca amacetnäjäneji gemi ätityerame.” Siige weeme baborage singi ätityerame ituge poto bine cuta singi me wawena ätityerame. ³Siige page cane jäätyepenänine cime ai nesae ätrunga biname bine naace täapume egä cime awepyeräja te papa me lica äbita weeme poto cidi me, yepä cane lipu Makedoniya biname bine ituge jajanena, weene pepu amacetnäjäneji gemi ätityerame. ⁴Cije cane liba pa lädepene peeyeme, cuta poto Makedoniya ätrunga biname cina liba cane cama otni je, cane singi lica teepi päpäname, egä weene amacetnäjäneji lica gemi. Ai te liba äbita je, cane lipu ajiri pa nanajepi cäme awepyeräja name pi weeme poto cidi me! Piyepu cane nuuja singi lica gäne iicaname, egä weene te cuta babo ajiri ne pecatepeye. ⁵Siige peei name pi cane jääjöpene ai biname bine teepi cäme niinäce gaabe otnime amacetnäjäme, weene lui owecu gwidape täapume ituge iicana. Apu mule ca pui owecu gwidape amacetnäjäneji pagege, cane liba pa latyaramtepene peeyeme. Piyepu weene

weeme singi ca pecäremepeye, lica ädretneca name pi.

⁶Weene gone ngene ätrimela, egä laati te nesae gije jääcnänuge, tabe cuta nesae kuu bine jääpänimuge. Cuta laati te bucurage yäätemuge, tabe cuta bucurage jääpänimuge. ⁷Biname cina, teepi miiji teemämu ngene atwanena, egä teepi luma ngälu ceerame; yepä teepi ngena yääcärusi, gege cama miiji ceera, ingle lui biname te gege cama birige ceera, Acejiyame te singi gyene teeme täápume. ⁸Acejiyame te miiji gyene weeme singi ibi ceera cuta poto ceera, siige piba weeme iyeta piti nemi weene lui täápume singi. Piiyepu peei taatu lica, cuta weene miiji gemi nuuja biname bine bucurage ceerame ätityera täápume. ⁹Oogäräneji mene te jiicenige ai poto cidi me egä,

“Tabe owecumete biname bine papa yääcäranemuge,

teeme owecu lui ngälu cäco gyene.”

¹⁰Acejiyame te gije yääcäruge liteta biname ne, siige pui biname te deedei jääpänimuge teeme loolo me. Tabe cuta weebibine gije icäraninuge weene ätemame siige teepi uutaname. Yepä pana gyene, weeme ceera mule cabu ca weene bucurage kuu bine jääpänimuye. ¹¹Tabe iyeta padare cabu dogwe me jiwenininuge piba weene ceera biname lenajame, siige bucurage biname cina Acejiyame ne eso pagege ceera wemiji ootonäneji owecu gwidape täápume, cine lui ne pa yaacanepesi teeme bau me. ¹²Ingle naace gyene, ai kaakesea weene lui jaawenuye, eei taatu me lica gyene owecumete biname bine ätityerame, piiyepu cuta jaawenimuge bucurage biname bine Acejiyame ne awepyeräjame piiyepu eso ceeraname. ¹³Weeme ai kaakesea te jaawabudnituge, egä weene lui Miiji Mene ne secatujiye, weene weeme ireclota ngalebora pui ibi inajininuge,

siige lui cina weeme owecu gwidape ne pa jääpänepesi, teepi weeme Miiji Mene äcwetna name pi Acejiyame ne pa yaawepyeräjepesi cuta piiyepu weeme owecu gwidape name pi teeme täápume piiyepu poto ätrunga biname bime täápume. ¹⁴Siige teepi baborage ngenecu miiji cama irecu pa lätumutipesi weeme täápume, ingle Acejiyame te lipu baborage singi ne itu saaboclomtepi weeme täápume. ¹⁵Mine Acejiyame ne eso yääcäresi teeme owecu mule täápume, lui epu baborage gyene, egä äblicäco mene iicana.

Paulo me Conocäco Keriso me Ätyepäneji Biname me Lenajame

10 Cane Paulo singi gäne weebibine mene jajime. Weene apu jicuye, egä cane liba weene cama cane owelaamelame birige, yepä cane liba weene cama lica, cane drämä cama jiwenininune. Cane singi epu owelaamelame piiyepu cängena cama lenajame Keriso liiyepu, ²siige cane itemlinine, egä weene gone giri nawenuye drämä täápume, cane liba pa lädepene peeyeme, ingle cane umle gäne, egä cane miiji gäne eei bine drämä cama wawename, lui cina walya naitnäjusi, egä cane gawe ireclota mule bine yääcwetnimune. ³Puu toraca gyene, egä cine gawe cabu ninajininuge, yepä cine ai gawecewe biname bime pana cubu lica jicusi. ⁴Cine lui gwidape ca cubu jicusi, ai gawe ireclota me cubu gwidape lica gemi, yepä Acejiyame me kokre cubu gwidape gemi, cine lui ca sabe jaawenimusi Satani ne teeme cubuyame cama. ⁵Cine yääyebblendemusi iyeta walya mene bine; cine jiihemusi iyeta mule bine, mope modamoda biname cina lipu yääciseräjusi toraca umle ne Acejiyame poto cidi me; cine biname bine yaatrongärimusi teepi Keriso me singi ibi ngene atwaname. ⁶Weene liba lawabud-

näjininuye, egä cibibine nitecijeniniye, siige cine piba taatu eei bine mäpu daremu pa yääcäranemepesi, lui cina lica nitecijinusi cibibine.

⁷Weene ngene atwana ngalebora me lica gemi. Biname peeci yene lui te jicenige, egä tabe sine biname lui te Keriso bau ca mene saawadäjemuge. Pui biname te miiji cääri ngene atwana, siige tabe ngene ca pa laglepi, egä tabe lipu mene saawadimuge Keriso bau ca, cane cuta piyepu. ⁸Mime Yageyame Yeesu Keriso te cebine conocäco näcärepi weebibine waadename, lica weebibine gawe me waweneme yepä cabu me waweneme. Ngänu gyene, cane lipu baborage lawepyeräjune cäme conocäco poto cidi me, yepä cäme nuuja ingle lica gyene pui poto cidi me ajiri lenajame. ⁹Cane singi lica gäne weene ngene atwaname, egä cane lui leta bine weeme bau me itu jäätyepäjemepene naace me weebibine wälu me waweneme. ¹⁰Poto cina jicusi egä, “Paulo me leta mene lui trängäli piyepu kokre cama gemi, yepä tabe liba mine cama yaanajuge, tabe bleelablela birige piyepu kokre cäco mene jiiicemuge.” ¹¹Pui biname cina miiji umle, egä cane ngena yoogärune cudecewe ca, cane jaawenune, cane liba peema birige.

¹²Cane lica ajenine epu biname ca, lui cina teemämu leta bine yoogärimusi teeme miiji mule awabudnitame. Cane singi lica gäne pepu biname cama atonerame. Teepi teemämu jaawenimusi atonera gwidape bine teeme singi ibi, siige pui ca latoneräjininusi. Teepi buduma biname gemi! ¹³Cane liba lawepyeräjune, cane äblicäco piyeme papa iicetneja, yepä cane eei kaakesea ibi lawepyeräjune Acejiyame lui cebine näcäruji, cuta weene peei kaakesea ngalebora gemi. ¹⁴Weene pui gawe ngalebora ina-jininuge, Acejiyame lui najuji, siige cane gawe ngälu ne lica jaatropangtepene, liba peeyeme Korinito me

lädepene Miiji Mene jajanename Keriso poto cidi me. ¹⁵Siige cane lica lawepyeräjune nuuja biname bime kaakesea täöpume, teepi lui ne ituge wawena cäme caale kaake poto ca, Acejiyame lui näcäruji. Weeme ätrunga cina liba babo läbitininusi, cäme singi pisi nyene cuta cäme kaakesea te babo äbitame, yepä cane singi gäne pui gawe cabu taatu wawena Acejiyame lui itu najuji. ¹⁶Acejiyame te liba cäme ai singi ne toraca me jaawenuge, cane miiji gäne otni Korinito cewe nuuja poto cidi me puma cuta Miiji Mene jajanename. Cane singi lica nuuja biname me kaakesea ne acatame, tabe lui cewe cabu ituge wawena, Acejiyame lui teeme täöpume ituge jaji.

¹⁷Oogäräneji mene te apu jiiicenige egä, “Laati te singi awepyeräjame, tabe miiji eei täöpume awepyeräja, Yageyame lui bine ituge waweneca.” ¹⁸Ingle naace gyene, Yageyame eei biname ne lica yaacatuge, lui te teemämu lawepyeräjuge; yepä eei ne yaacatuge, tabe lui ne yaawepyeräjuge.

Paulo piyepu Keriso me Walya Mename Biname

11 Cane singi gäne weene ire taatu acitame cane matikäli buduma mene iicemame. Yoo ngenä popi, weene ire taatu naitiniye cane buduma mene iicemame. ²Cane ngenecu gäne weeme poto cidi me; epu asicnantenine weeme poto cidi me Acejiyame liiyepu. Cane weebibine simacetnäjimene weene Keriso cama atejäclmutame. Cane singi gäne weene epucäco lenajame, siige atejäclmuta bimu cabu piba picäripene teeme bau me epu pana, camu ngulebägrä lipu yääcärusi ciwelooloyame ne. ³Yepä cane wälu pisi näne, egä Satani te lipu ongletnäjuji Eeba ne teeme walya mene ca, weeme ngene atwanena cina cuta pepu conocono me pama läbitininusi,

siige weene piba toraca singi lica birige Keriso täápume. ⁴Cane naace name pi wälu gäne, ingle cane jepänenine, weene lipulipu watatarage biname bine yaawadimuye, lui cina weeme bau me saacluge. Weene jäätrunguye teepi lui mene Keriso poto cidi me jiiicemusi, ngänu gyene teeme mene mara căme mene cabu ca. Cuta teepi lui seemo poto cidi me jiiicemusi, weene yaacatuuye, ngänu gyene tabe Aceji Seemo lica, weene lui ne yaacatuuye căme bau ca. Cuta teepi lui miiji mene yaacenanusi weene yaacatuuye, ngänu gyene pui mene mara, cane lui Miiji Mene itu jijanani-pene weebibine. ⁵Cane apu ngene jotwananenine, egä cane yepä ibi gäne pui biname cama, weene lui täápume jinge-nininige, egä teepi modamoda ätyepäneji biname gemi. ⁶Cane pama miijirage mene iicema biname lica gäne, yepä căme umle baborage gyene, siige cane maramara gaabe ca peei ne ituge aboclomäja weeme bau me.

⁷Cane jijanani-pene Acejiyame me Miijirage Mene, piyepu cane daremu täápume weebibine lica itinäripene. Cane cămämu matikäli läbitepene naace täápume weene piba baborage me äbitame. Nää, cane peei lui niya mule jaawenepene? ⁸Cane poto ätrunga biname bime bau ca rarekaake jääpänanemune weeme täápume kaakesea wawename. Ai lui egä cane teebibine juutecrimune weebibine ätityerame. ⁹Cane liba weene cama jage, căme rarekaake cina lämlipesi, yepä cane lica itinäripene weebibine rarekaake ceerame. Yepä Makedoniya ca lui ätrunga biname cina saaclepi, teepi te näcärepsi iyeta cane lui täápume singi. Cane umle căco gäne weebibine nuuja gwidape täápume ätinera, cuta lica pa itinäripene. Eewe, licarage! ¹⁰Keriso iyeta padare cabu

lipu toraca mene jiiicemimuge, cane cuta piyepu cane liba jiiicenine, egä Akaya gawe cabu nuuja te äblicäco cebine iibana apu awepyeräjame. ¹¹Cane ai ne naace name pi lica jiiicenine, egä cane singi lica gäne weeme täápume? Acejiyame umle gyene, egä cane singi gäne.

¹²Yoo, cane lipu weebibine lica ituge rarekaake täápume ätinera ngälu page, cane cuta pepu pagege äbita, naace name pi egä lui cina Keriso me ätyepäneji biname ca laininusi, teepi piba äblicäco teemämu awepyeräja piyepu iicana egä teepi cane cama yepä opo kaakesea jewenenisi. ¹³Teepi walya kaakesea biname gemi, Keriso te teebibine lica ituge ätyepa. Teepi walya laininusi Keriso me ätyepäneji biname ca, siige weebibine ingletnäjinusi. ¹⁴Cane călu te lica äti. Pui lui ciitaca mule lica gyene. Satani te cuta lateplingtuge, läbituge epu pana Acejiyame me mename seemo liyepu. ¹⁵Peei name pi ciitaca lica gyene, egä teeme kaakesea bägrä cina cuta läbitininusi Acejiyame, lui conocäco gyene, teeme kaakesea bägrä bime pana me. Yepä ngälugaabe je teepi teeme mule ibi daremu ne cire jääpänepesi.

Paulo Awepyeräjenige Teeme Mäpu cabu Lenaja poto cidi me

¹⁶Cane cuta căäri jiiicenine, egä nuuja te apu gone angi, egä cane toraca buduma gäne. Yepä weene liba pepu jaawenuye, weene piba gone yaacatuuye cane liba buduma biname pana matikäli awepyeräjenine. ¹⁷Cane liba apu awepyeräjenine, cane mime Yageyame Yeesu Keriso me mene lica icwetnenine; cane mage buduma mule jewenenine. ¹⁸Yepä ingle bucurage biname piti nemi, laatibi lawepyeräjininusi biname bime pana, lui cina gawe ireclota mule cabu yaacrajuge, cane cuta

teeme pana äbitenine. ¹⁹Weene peete nemi umle biname, peei name pi gege cama ire taatu jaacranimuye buduma biname bine. ²⁰Weene ire taatu jaacranimuye biname cina weebibine aletnäneji biname pana me wawename; piyepu weene ire taatu gemi teepi weebibine giri acraname teeme kaakesea wawenetnäjame; piyepu weene ire taatu gemi teepi weebibine angletnejame, äingejame, niyaniya tagepogogo iicemame. ²¹Cane ajiri gäne, egä cane toraca drowä lica ge pepu äbitame weeme täápume.

Cane buduma pana jiicenemine poto buduma cina liiyepu, awepyeräjinine eei täápume, teepi lui täápume lawepyeräjininusi. ²²Teepi jiicusi egä, “Cine Heberu biname gemi.” Yoo, cane cuta piyepu. Teepi apu egä, “Cine Israela biname gemi.” Yoo, cane cuta piyepu. Cuta teepi egä, “Cine Abrahamo me kaakesaare gemi.” Yoo, cane cuta piyepu. ²³Teepi jiicusi egä, “Cine Keriso me kaakesea biname gemi.” Cane buduma pana awepyeräjinine, yepä cane age säne teeme bau ca miijirage Keriso me kaakesea biname. Teepi puu kaakesea jaawenusi, yepä cane te magerage kaakesea ituge wawena. Cane teeme bau ca magerage ituge lenaja krokeciye mete cabu, cebine magerage ituge adnana, cuta cane magerage teeme bau ca puga ge cuta budre päpäname. ²⁴Israela biname cina cebine teetinain gääbu ituge adnana faib maramara padare cabu. ²⁵Cuta nesae maramara padare cabu Rooma biname cina nadnanepesi. Yepä gääbu cuta kula ca nacnepesi. Cane liba malu cabu waatnetnäjepene, nesae gääbu buto cina sabe läbitanipesi, cuta yepä gääbu cane yepä bimu cebocebo padare cama niiye papa cabu nanajepi malu cabu. ²⁶Cäme otnetneja cabu iyeta poto ta mäpu puga ge. Cane igi cabu labumäjune, cane wälu puga ge ero bi-

name bime name pi, cuta cane wälu cämegerage Israela biname bime name pi piyepu nuuja gawe biname bime name pi. Mäpu puga ge modamoda cewe cabu ta, glunubora ta, malu cabu ta piyepu eei biname bime bau ca, lui cina ätrunga biname ca lainininusi, yepä teepi lica gemi ätrunga biname. ²⁷Cane magerage kaakesea ituge wawena gloose cäco, ute cäco. Cane umle gäne loolomecewe piyepu niyemecewe lenaja. Cäme otnetneja ngalebora cäme deedei ibibi lica ge, cäme mete lica ge, cane niyarage cäbletääpe cama ge. ²⁸Ai taatu lica, cuta cäme ngenecu mäpu pisi nyene iyeta padare, egä ätrunga biname cina lipu icrajnige. ²⁹Laati te liba ätrunga cabu onya yaanajuge, cane cuta pepu lasicnantune; laati te liba niiya mule jaawenuge, cäme ngenecu mäpu me läbituge.

³⁰Ingle weene cebine giri nacitiye cane awepyeräjame, cane ai mule poto cidi me bawepyeräjine, lui cina nawabudnitusi, egä cane matikolä gäne. ³¹Acejiyame, mime Yageyame Yeesu Keriso me Babe, mine lui ne yaawepyeräjesi, tabe umle gyene, egä cane walya lica otrominine. ³²Cane liba Damaseko babo cewe jage, mope biname Areta me ingwe gaabe biname, lui te pui cewe ne ire jaatwuge, tabe yaacranemepi teeme awamuta biname bine pui cewe caale grana gome cebine oomlaname. ³³Yepä pui caale atreji cabu traapi puga ge, siige ätrunga biname cina cebine diiba bora näsinglantepesi, pui traapi cabu ca näinepesi caale kaake poto cidi me, siige cane luucrepene.

**Paulo Gwidape bine
Jepänimige Cabucewe je**

12 Ai awepyeräja mule puu nuuja miiji lica gyene, yepä cane miiji cerämu awepyeräja. Siige cane page ji-

icemenine mime Yageyame te lipu taboclomtuji piyepu teeme singi ne lipu se-boclomtuji căme bau me. ²Cane umle gāne yepā ātrunga biname, Acejiyame te lui ne cabucewe me caburage me ecanuji, footin kāmāge liba ituge apira. Yoo, cane age sāne pui biname. Yepā cane toraca umle lica gāne, egā cane toraca cabucewe me caburage jage, coo cane wama pana jepānimujine. Acejiyame tabe taatu umle gyene. ³Cane cāāri jiićenine, egā cebine Acejiyame me lenaja puupu cabu me nacanujisi – yoo siige cane umle lica gāne, egā cane toraca puga ge, coo wama pana jepānimujine. Acejiyame taatu umle gyene. ⁴Cane puga nātecijuji maramara gwidape poto cidi me, lui tǎāpume mene lica gyene piyepu lui poto cidi me cud-ege iicana. ⁵Siige cane ai cabucewe mi-ijirage mule tǎāpume awepyerājinine, cuta iyeta poto mule cabu ca lui cina ituge āpletnera căme tǎāpume, cane eei taatu mule tǎāpume awepyerājinine lui cina cebine nawabudnitusi, egā cane matikolā gāne. ⁶Cane liba awepyerāja je, cane buduma lica cirege, ingle cane toraca mene cire jiićemejine. Yepā cane siige ingwe ca lica awepyerājenine pui cabucewe mule poto cidi me, ingle cane singi lica gāne biname cina cebine opo gaabe me acitame pui mule name pi, yepā eei taatu name pi teepi ngena jǎāpānusi cane wawena je piyepu ngena yǎātecijemuge cane iicema je.

⁷Acejiyame lui gwidape bine sebo-clomājimuji căme bau me cabucewe je, ingle babo miijirage gwidape gemi, peei name pi cane cije awepyerāja mage; yepā tabe mǎpu ne căme tǎāpe cabu itu secituji, lui te gaale pana cebine nagadājenige. Ai lui Satani me kaakesea gwidape gyene cebine aglime, siige ni-ibenige cane mope babo me ābitame. ⁸Cane nesae gǎābu Acejiyame bau me irecu ātumutanujine ai mǎpu ne āye-

blingtame, yepā tabe singi lica ge. ⁹Tabē apu najuji egā, “Căme babor-age owecu mǎāme tǎāpume ibibi gyene iyeta maane lui tǎāpume singi gāte, ingle căme kokre te babo lābituge mǎāme cabu, maane liba kokre cāco gāte.” Siige peei name pi cane gege gāne, egā cane kokre cāco gāne naace tǎāpume piba căme cabu Keriso me kokre te lenajame. ¹⁰Peei name pi cane gege gāne Keriso miji pi mǎpu cabu lenajame, ngānu gyene cane lipu kokre cāco, niiyaniya nawenusi, coo gwidape cāco; ngānu gyene lipu sabe nawenanusi coo lipu mǎpu bine jǎāpānanemune. Ingle naace gyene, căme kokre cina liba lām-luge, Keriso me kokre te piba yaanajuge căme cabu.

Paulo Ngenecu Mǎpu Gyene Korinito Ātrunga Ingle name pi

¹¹Cane buduma pana bābitine cāmāmu awepyerājame, yepā weene te giri naweniye. Weene te cebine cire nawepyerājejiye. Cane puu papa gāne, yepā weeme pui mararage ātyepāneji biname bime cabu ca cane gawe me lica gāne. ¹²Acejiyame te bucurage owowā piyepu cǎlu tǎti gwidape piyepu ciitaca mule bine weeme sobe cabu yaaboclomājanemepi căme bau ca, cane liba gloose cāco căme kaakesea jaawenepene peema. Peei ciitaca mule cina cebine pajecu me nawenepesi, egā cane Keriso me ātyepāneji biname gāne. ¹³Cane lipulipu weebibine niiyaniya ire jitwipene poto ātrunga ingle bime bau ca? Nǎā peei ge niya, cane lipu weeme bau ca rarekaake lica yaawadanemepene? Siige ngānu gyene, gone yaacatuye peei poto cidi me.

¹⁴Siige cane ai lui nesae me otnime ābitinine peeyeme Korinito cewe me. Cane singi lica gāne nuuja rarekaake tǎāpume weeme bau ca, yepā cane singi weeme tǎāpu mǎne. Mule lica gyene bā-

grä cina teeme mage babe bine ire atwemame, yepä mage babe cina miiji bägrä bine ire atwemame. ¹⁵ Cane gege gäne, căme ngena piti nemi weebibine ceerame, cuta căme ireclota piyepu ceerame weebibine ätityerame. Weene nää pui name pi matikolä singi gemi căme täápume, ingle cane baborage singi gäne weeme täápume?

¹⁶ Siige ai lui pama mime gigri ngene atwana gyene, egä cane weebibine mäpu me lica jiwenipene, cane liba puma Korinito jage. Yepä poto cina pama jiicenisi, egä cane weebibine ingletnäjipene piyepu walya waatromepene.

¹⁷ Peei lipu gyene? Cane lui biname bine jäätyepemepene weeme bau me, teepi nää weebibine jiwenipesi căme miiji täápume kaakesea wawename? ¹⁸ Cane jaajepene Taitus ne peeyeme otnime weeme bau me, cuta jäätyepene nuuja ätrunga biname ne teta cama. Taitus nää nuuja gwidape ne yaacatepi weeme bau ca? Eewe, licarage! Cine Taitus cama yepä ngene atwanena cama kaakesea jaawenenago piyepu cime mule yepä ibige.

¹⁹ Weene gone apu angi, egä cane weeme cabu ca cămecăme aga bawäricine. Acejiyame me opo gaabe je cane jijenininine, egä cane Keriso me kaakesea liba jaawenune, cane toraca mene jiicemune. Piyepu căme biname, iyeta cane lui bine jaawenimune, peei lui weeme ätityera tääpu memi.

²⁰ Căme wälu pisi nyene, egä cane peeyeme liba pa lädepene, cane pama epu pa pidäripene weebibine, cane lipu täápume singi lica gäne. Cuta weene pama epu pa näpänepeye cebine, weene lipu täápume singi lica gemi. Cane wälu gäne, egä cane weebibine pidäripene mene abaja cabu, ire patre agli cabu, watata claabe cabu, weemämu ngene atwanena cabu, niyaniya mene cabu, iicetneja cabu, weemämu awepyeräja

cabu, ätecija căco mule cabu. ²¹ Cane wälu gäne, egä nuuja taje cane peeyeme liba pa lädepene, Acejiyame te cebine cuta căäri ajiri me pa nawenepi weeme name pi. Siige cane ele pa nangenepi eei biname bime name pi, lui cina niyaniya mule itu yaacnemepesi niinăce gaabe me, yepä lica itu tatatrongäripesi teeme sargi mule cabu ca, magebi rooriye cina teeme sargi ero mule cabu ca, ngulebägrä imăbägrä cina teeme sargi ero mule cabu ca piyepu poto ajiri mule cabu ca.

Cerăcerăgăăbu Umle Mene piyepu Yewo Mene

13 Cane ai lui nesae me otnime äbitenine weeme bau me. Oogäräneji mene te jiicenige egä, “Weene miiji neeneni coo cerămu poto bime aitneja mene ätecija biname me niya mule poto cidi me, piba weene miiji gemi teebine ablawejame.” ² Cane lui padare cabu neeneni me lädepene peeyeme, cane piba umle mene jijipene weebibine. Cuta page cane liba cude padare gäne weeme bau ca, cane căäri pui yepä mene jijenininine, egä ingwe ca cane liba pa lädepene peeyeme, lui biname cina niya mule niinăce gaabe me itu tewenimuresi piyepu iyeta poto cina, teepi lica pa luucratni-pesi daremu păpăna căco pi. ³ Siige weene piba pagege umle äbita, egä toraca gyene, Keriso te căme bau ca mene jiicemuge. Tabe weeme opo gaabe je riiberibe lica pagege, pătă tabe teemerage kokre page yaaboclomtepi weeme bau me. ⁴ Biname cina puu teebine baarge uli cabu jibyecrujisi, tabe liba kokre căco enajuji, yepä tabe Acejiyame me kokre miji pi page siige ireclota enajenige. Tabe lipu kokre căco enajuji, cine teeme ätyepăneji biname cuta pepu kokre căco gemi. Yepä cine liba peeyeme Korinito me pa naclepi,

ingle cine ireclota Keriso cama yepä gemi, siige cine Acejiyame me kokre cama pa niclajutipi weeme opo gaabe je.

⁵Weene weemämu apicetnäripeye päpäname, egä weene nää toraca Yeesu Keriso ne jitrungeniye. Weene liba birige äsecrera peei apicetnera cabu ca, weene piba umle gemi, egä tabe pisi nyene weeme cabu. ⁶Cäme ätrunga pisi nyene, egä weene umle itu läbitipeye, egä cebine pepu ituge apicetnera, siige jääpänepesi, egä cane toraca Keriso me ätyepäneji biname gäne. ⁷Cane Acejiyame bau me irecu lätumutanune, egä weene nuuja niiya ne lica pagege wawena. Cane naace name pi weeme täapume lica irecu lätumutanune, egä biname cina piba päpäname egä cane toraca ätyepäneji biname gäne. Yepä cane pui name pi weeme täapume irecu lätumutanune egä weene miiji mule bine wawenetnäjame, ngänu gyene biname cina liba apu jiicusi, egä cane toraca ätyepäneji biname lica gäne. ⁸Cine eei taatu mule bine jaawenimusi, lui gemi toraca, lica eei bine toraca gwidape bine lui cina sabe jaawenimusi. ⁹Cine gege gemi, cine liba kokre cäco gemi, yepä weene kokre gemi. Siige

cine irecu ätumutanininago egä weene epucäco me äbitame. ¹⁰Cane ama cita ca naace täapume yoogärenine, egä cane liba pa lädepene peeyeme, cane piba lica pagege drämä cama weebibine wawena, lui täapume cäme conocäco pisi nyene, Acejiyame lui conocäco itu näcäruji cane weebibine ablawejame. Pui conocäco lui eei täapu myene weebibine cabu me wawename, lica gawe me wawename.

¹¹Yoo, cäme ätrunga binamewale, yewo! Weeme mule bine eblawäjemep-eye; cäme mene ibi jewenemep-eye, yepä ngene atwa-na cama inajipi, poode cama. Siige Acejiyame lui te owecu niwenininuge piyepu poode nicäraninuge, tabe weene cama pagege lenaja.

¹²Weene miiji weemeweme ajecletnäjiipeye ätrunga biname bime mule liiyepu!

¹³Iyeta Acejiyame me binamewale cina ama cita ca jiwablininisi weebibine.

¹⁴Yageyame Yeesu Keriso me miiji piyepu Acejiyame me singi teepi weeme cabu lenajame. Piyepu Aceji Seemo te weebibine wawename weene yepä äbitame!

Cane ngii Paulo. Cäme mene ngälu peese.

PAULO ME LETA GALATIYA PROBINS ÄTRUNGA BINAME BIME BAU ME

1 Cane säne Paulo, Yeesu Keriso me ätyepäneji biname gäne. Biname cina cebine lica nätyepepesi, cuta pi-iyepu cane lica biname bime singi cabu otni, yepä cane Yeesu Keriso bau ca ätyepäneji gäne piyepu mime Aceji Babe bau ca, lui te Keriso ne erpinantuji budre cabu ca. ²Iyeta cine lui ama abasecretnäneji gemi, cine gigri jicepesi egä, “Sebore iyeta ätrunga ingle cewe maramara cabu ta Galatiya Probins ngalebora.”

³Acejiyame mime Babe piyepu Yageyame Yeesu Keriso, teeme miiji te weeme cabu lenajame piyepu teepi weebibine poode ceerame.

⁴Yoo, Aceji Babe me singi cabu Keriso te budre äbituji mibibine mime niya mule cabu ca äsecerame, naace täöpume mine piba niyaniya mule bine abmaläcemame, piyepu lica ai gawecewe me gwidape täöpume singisingi äbitename. ⁵Mine miiji Acejiyame ne awepyeräja iyeteta ngälu cäco. Pepu pa yaanajege!

Pisi Nyene Yepä Taatu Miiji Mene

⁶Cane cälu te nätigge mene äteci- jame weeme poto cidu me. Matikolä padare te liba apirige, weene piba Acejiyame ne ebmaleniye, lui te weebibine itu ala tisoglicipi Keriso me miijirage owecu mule ca. Page weene nuuja mene itecijenininige lui ne yaainusi “miiji mene” ca, ⁷yepä peei lui miiji mene lica gyene. Cane ai mene jicene, ingle naace gyene poto biname piti nemi weene cama lui cina weebibine maramara ngene atwanename jiweninisi. Teepi singi Keriso me Miiji Mene mara me waweneca. ⁸Yepä, ngänu gyene liba

cine coo cabucewe ca mename seemo te weebibine mene birige jajanena, lui mara gyene Miiji Mene cabu ca, weene lui ituge äteciya cime bau ca, tabe miiji teeme mäpu daremu päpäna muye puupu cabu iyeteta. ⁹Cine pepu itu jijipago, cuta page cane weebibine cääri jijenininine egä, liba nuuja te weebibine mene jijanininuge lui mara gyene Miiji Mene cabu ca, weene lui ne itu yaacatepeye, tabe miiji mäpu daremu päpäna muye puupu cabu iyeteta.

¹⁰Nää, weene page apu jingenininige egä cane äbitenine biname cina singi cäme täöpume lenajame? Licarage! Yepä, cane singi Acejiyame te cäme täöpume singi lenajame. Weene pama apu jingenininige egä cane singi gäne biname cina cebine awepyeräjame? Eewe, cane liba peei täöpume singi gäne, cane piba Keriso me toraca kaakesea biname lica birige.

Yeesu Keriso Lipu Eboclomtige Miiji Mene ne Paulo bau me

¹¹Cäme ätrunga binamewale, cane singi weebibine umle waweneca egä, lui Miiji Mene cane jaajanemune, biname bau ca lica gyene, ¹²ingle cane lica secatujine nuuja biname bau ca; coo pi-iyepu nuuja biname te lica nabiberäjuji, yepä Yeesu Keriso te seboclomtuji pui Miiji Mene ne cäme täöpume. ¹³Yoo, weene mene ituge äteciyana cäme ire-clota poto cidu me pui padare cabu, cane liba Acejiyame täöpume nanajuji Israela biname bime irecu ätumuta mule cabu. Cane Yeesu me ätrunga ingle biname bine niya me owecu cäco jaawenimune, cuta piyepu singi ge peei biname bine budre me äyebhengame. ¹⁴Pui padare cabu cane iyeta cäme kokre ca cängena tewenäjumene cime saarewale bime mule; cane niinäce gaabe biname ge cäme poto cege cabu ca Israela biname bime mule waweneca cabu je.

¹⁵Yepä, Acejiyame te babo owecu gyene căme tääpume, tabe cebine itu najuji, cane camuge piba aplimla, pi-iyepu ala nasogluji naace me teeme biname me äbitame. ¹⁶Ingwe ca tabe liba ngene jotwananuji teeme Bägrä Yeesu ne aboclomtame căme tääpume cane gawe maramara biname bine teeme poto cidi me jajanename, yoo pui padare cabu cane piba nuuja biname bau me lica ädujine abiberäja tääpume, ¹⁷cuta Yerusalema me lica ädujine căme ninäce gaabe ätyepäneji biname cama mene abaitname. Yepä, cane conocăco ädujine Arabiya gawe cabu me, piyepu puma cita ca acenutujine Damaseko cewe me. ¹⁸Nesae kămäge ingwe ca, cane piba Yerusalema me ädujine Peteru ne ädărame, piyepu fiftin bimu taatu ten cama nanajuji. ¹⁹Cane puga lica jepänujine nuuja ätyepäneji biname ne, yepä Yakobu ne jepänujine, lui mime Yageyame me igane gyene.

²⁰Acejiyame me opo gaabe je cane jineninine egä ai mene, cane lui weeme bau yoogärenine, toraca gyene.

²¹Pui Yerusalema me otni ingwe ca, cane otnujine poto cewe me Suriya piyepu Kilikiya gawe cabu. ²²Pui padare Keriso bau ätrunga ingle biname Yuudea gawe cabu, teepi căme tääpume cängena umle lica ge. ²³Teepi ai taatu umle, poto cina lui naitnäjujisi cebine egä, “Lui biname te cibibine niiya cabu nicranininuge, page tabe biname bine jejanenemige Yeesu ne ätrugname. Yepä, niinäce padare cabu tabe singi ge biname bine pui ätrunga cabu ca äyebengäjame!”

²⁴Yoo, teepi Acejiyame me ngii ewepäntujisi tabe lipu căme ireclota mara me nawenuji.

Paulo piyepu Nuuja Ätyepäneji Biname

2Footin kămäge kaake poto ca, cane piba Banaba cama lacnenutepene

Yerusalema me, piyepu Taitus piba cine cama ge. ²Cane naace name pi lacnenutepene, ingle Acejiyame te cebine umle itu nawenepi piyeme otnime. Puga ätrunga mope biname bime abasecretna cabu cane teeme tääpume cängena yaaboclomtepene pui Miiji Mene, cane lui nuuja gawe biname bine jajanenemune. Cane peei ne jaawenepene, ingle naace gyene lui kaakesea cane ituge wawena piyepu lui kaakesea cane page jewenenine, cane singi lica gäne peei te papa me äbitame. ³Taitus lui cine cama ge tabe Israela biname lica, yepä Griik biname gyene. Ätrunga mope biname cina cotre ne lica yaacitepesi teeme tääpe ne matikolä iirputame cewecu acatame Israela biname liyepu, ⁴yepä poto puga ge, lui cina singi ge tabe peei ne wawename. Teepi walya mene jicemepesi egä teepi cime biname gemi. Teepi ogä pana itu yäbäcnepesi ätrunga ingle cabu me cime mule ireme. Teepi singi ge umle äbitame egä Israela biname bime cotre cabu ca cine lipu äsecräreji gemi cime Yeesu Keriso cabu lenaja name pi, ingle naace gyene teepi singi cine Israela biname bime cotre ngalebora cääri cuta äbäcname. ⁵Yepä, cine lica teeme singi ne itu yaacatepesi, licarage matikolä padare cabu acata, ingle naace name pi cine singi ge Miiji Mene ne cängena ire atwime weeme tääpume egä peei toracarage mene te lica mara me äbitame.

⁶Yepä, teepi lui cina epu pana mope biname ge, yoo cane pepu jicenine, ingle nuuja mara lica gyene căme tääpume teepi ngena ngii cama ge. Acejiyame tääpume modamoda biname lica mara gemi nuuja biname cabu ca. Yoo, pui mope biname cina cebine lica najepesi Miiji Mene ne mara me wawename. ⁷Yepä, teepi umle läbitipesi egä Acejiyame te cebine epu pana kaakesea itu näcäruji Miiji Mene jajanename nuuja

gawe biname bine, lui cina Israela biname lica gemi, tabe lipu kaakesea Peteru ne itu ecäruji Miiji Mene jajanename Israela biname bine. ⁸Yoo, Acejiyame lui me kokre puga ge Peteru me kaakesea cabu, tabe lui ätyepäneji biname gyene Israela biname bime tääpume, teeme kokre cuta puga ge căme kaakesea cabu, cane lui ätyepäneji gāne nuuja gawe biname bime tääpume. ⁹Yakobu, Peteru, cuta Yoane lui cina epu pana egā teepi ätrunga mope biname gemi, teepi liba opo yaawatnäpesi egā Acejiyame te singi gyene cane peei kaakesea ne wawenname, teepi Banaba piyepu cane cama ime lacranäpogo, awabame egā cine iyeta yepä kaakesea ne jewenenisi. Cine mene jaatranepesi egā Banaba piyepu cane gawe mara-mara biname bine Miiji Mene jajanename, piyepu teepi Israela biname bine jajanename. ¹⁰Puga ge teeme yepä singi taatu egā cine miiji owecumete biname bine ätityerame, siige pepu ätityera ne cane babo singi ge ceerame.

Paulo Peteru ne Jicnecige Antiyoka je

¹¹Peteru liba Antiyoka ätrunga biname bine yäädäremepi, cane teebine mene jaajepene ätrunga biname bime opo gaabe egā tabe conocono ne jewenige, ingle teeme conocono mule lui pajecurage ge. ¹²Puma cita ca poto Israela biname cina tatyaripesi piyeme Yakobu bau ca Yerusalem ca. Yoo, teeme atyara niinäce gaabe ca, Peteru gigri deedei itu läbitanepi ätrunga biname cama lui Israela biname lica gemi, yepä teeme atyara ingwe ca, tabe gije labacitepi teeme bau ca äyeblyngtame piyepu nuuja gawe ätrunga biname cama lica deedei loolo, ingle tabe wälu ge pui biname bime tääpume, lui cina jiicepesi egā: “Cuta nuuja gawe ätrunga biname cina miiji teeme tääpe matikolä iirputame Israela biname pana äbitame.” ¹³Siige,

poto ätrunga biname lui cina Israela biname ge, teepi cuta Peteru cama yepä pana walya mule jaawenanepesi, siige teeme pui walya mule te Banaba ne cuta joomlepi, walya gaabe cabu me yaacanepi. ¹⁴Cane liba teebibine jääpänemepene egā teepi lica Miiji Mene me toraca mule cabu yaacrajuge, cane piba Peteru ne jaajepene iyeta biname bime opo gaabe je egā, “Toraca, maane Israela biname gāte, yepä maane nuuja gawe ätrunga biname bime mule cabu naanajenige, lica Israela biname bime mule cabu. Yoo, maane gone läyeblyngtute deedei äbitame nuuja gawe ätrunga biname cama, lui mäāme Israela biname lica gemi. Gone teebibine pepu giri jaacranimute Israela biname bime mule cabu lenajame!”

Biname, cina Conocäco Äbitena Yeesu ne Ätrunga name pi

¹⁵Yoo, cine lui Israela biname gemi aplimla cabu ca, piyepu lica nuuja gawe cabu ca niiya mule biname liiyepu, ¹⁶cine umle gemi egā biname te conocäco läbituge Acejiyame me opo gaabe je lica cotre wawena cabu ca, yepä tabe liba Yeesu Keriso ne jäätrunguge. Cine cuta piyepu Keriso Yeesu cabu itu jäätrungujisi naace tääpume cine conocäco äbitame Acejiyame me opo gaabe je ätrunga name pi, lica cotre wawena name pi. Ingle naace gyene nuuja te äblicäco birige Acejiyame me opo gaabe je conocäco äbita cotre wawena cabu ca. ¹⁷Yoo siige, cine gaabe ne jepänujisi Acejiyame me opo gaabe je conocäco äbitame Yeesu Keriso cabu ätrunga miji pi lica cotre wawena name pi. Piba peei gaabe cabu cine liba jääpänuusi egā cine conocono gemi Israela biname bime cotre mule poto cidime, cine nää piba miiji ge iicana egā, “Cime Yeesu ne ätrunga name pi cine conocono gemi?” Licarage! ¹⁸Yepä, cane

liba cääri labacitune pui cotre wawena gaabe cabu me, cane lui ne itu sebmalujine, cane piba lawabudnitune egä cane conocono biname gäne pui cotre mule tääpume. ¹⁹Ingle naace gyene cotre mene te cebine nawabudnituge egä cotre wawena ca cane äblicäco Acejiyame me opo gaabe je conocäco äbita iyeteta ireclota päpäname. Siige, cane cotre miji pi budre gäne, cuta pei budre cabu ca ireclota gäne Acejiyame tääpume lenajame. ²⁰Keriso liba baarge uli cabu budre äbituji, pei lui epu gyene egä cebine ten cama ituge budre wawena. Siige, page pei lui cane säne lica lui te ireclota, yepä Keriso te ireclota gyene cäme cabu. Piiyepu ai kirece ireclota cabu cane lica cäme kokre cama nanajenige, yepä Keriso me kokre pisi nyene cäme trupa cabu. Page cane Acejiyame me Bägrä Keriso ne jitrungenine cebine ätityerame ai gawecewe ireclota cabu, lui te cebine epu singi ge egä tabe teeme ireclota ecäruji cäme tääpume. ²¹Yoo, cane Acejiyame me owecu mule ne papa me lica jaawenune cotre mule äcwetna ca, inge biname te liba ibibi gyene conocäco äbitame Acejiyame me opo gaabe je cotre wawena cabu ca, piba Keriso me budre lui inge cäco gyene.

Cotre Mule piiyepu Ätrunga Mule

3 Galatiya gawe biname weene buduma gemi! Luma cita ca gemi weeme buduma ngene atwanena? Cane weebibine cängena itu jijanapene Yeesu Keriso me budre poto cidi me baarge uli cabu. Weene pei ne itu joomlepeye, irecu ca päpäna pana weene itu jääpänepeye, siige pajecu ge weeme tääpume. ²Yoo, page cebine najepeye yepä gwidape poto cidi me. Ngena name pi Aceji Seemo te weeme yepäyepä trupa cabu labacitanepi? Nää, naace name pi labacitanepi, inge weene cängena jaawenanepeye iyeta

Israela biname bime cotre mene? Licarage! Yepä, tabe naace name pi labacitanepi weeme yepäyepä trupa cabu, inge weene Miji Mene itecijipi piiyepu jäätrungepeye. ³Weene lipulipu pepu buduma gemi? Aceji Seemo te weebibine icranipi kirece ireclota cabu me; page nää weene ngene jotwananeniniye egä weene ibibi gemi weemerage kaakesea ca pei ireclota cabu cängena lenajame ngälugaabe oomlaname? Weene äblicäco gemi! ⁴Weene ngene jitrimalenige egä Aceji Seemo te ituge ätityera weebibine iyeta weeme mäpu cabu ca. Nää, papa gyene pei ätityera? Weene nää page singi gemi ätrunga gaabe ne abmalame? ⁵Nää, Acejiyame te Aceji Seemo ne weeme cabu me täätyepäjepi piiyepu ciitaca mule bine weeme tääpume saboclomäjemepi, inge naace popi weene Israela biname bime cotre bine jaawenemuye, coo inge weene Miji Mene itecijinuge piiyepu jäätrunguye?

⁶Abrahamo poto cidi me ngene jotwananineye, tabe lipu mule uja jewemuji. Oogäräneji Mene te jicenige egä, “Abrahamo Acejiyame ne jitrungige, siige teeme ätrunga name pi Acejiyame teebine einige conocäco ca.” ⁷Weene miji opo awatna egä lui cina Acejiyame ne jäätrungusi, teepi Abrahamo me toraca kaakesaare gemi. ⁸Oogäräneji Mene cabu ciige poto cidi me mene pisi nyene egä Acejiyame te gawe maramara biname bine ten cama cire conocäco jaawenemepi teeme ätrunga name pi. Yoo, pepu pana Miji Mene pisi nyene Oogäräneji Mene cabu, Acejiyame luma Abrahamo ne niinäce gaabe me jejuji egä, “Mämiji pi cane cire miji jaawenemepene iyeta gawe maramara biname bine.” ⁹Siige, Abrahamo Acejiyame ne jitrunguji, jepänuji miji ne teeme bau ca. Pepu pana Acejiyame cuta miji jaawenemuge iyeta biname bine lui cina

teebine jäätrungusi, tabe Abrahamo ne lipu miiji jewenanuji.

¹⁰Yoo, Oogäräneji Mene te jiicenige egä, “Laati te iyeta Israela biname bime cotre cängena lica jaawenemuge iyeta padare, Moose lui cotre bine soogäremuji, tabe niiya daremu cirege päpäna Acejiyame bau ca!” Peei name pi laati te walya jiicuge egä, “Cane iyeta cotre bine cängena jaawenemune, Acejiyame ngenecu miiji wawename căme täápume,” pui biname te mäpu daremu cabu ca lica birige asata, inge biname te äblicăco iyeta cotre bine cängena wawenetnăja. ¹¹Yoo, pajecu gyene egä nuuja te lica Acejiyame me opo gaabe je conocăco läbituge cotre wawena ca, inge naace gyene Oogäräneji Mene te cuta jiicenige egä, “Pui biname me ireclota iyeteta gyene, Acejiyame lui ne conocăco me jaawenuge teeme ätruna cabu ca.” ¹²Yepä, cotre wawena lui mara ge ätrunga cabu ca; teepi gigri lica gegi, inge Oogäräneji Mene te cotre poto cidi me apu jiicenige egä, “Laati te cängena jaawenemuge iyeta gwidape lui poto cidi me cotre mene te jiicenige, tabe peei cabu ca iyeteta ireclota cirege päpäna.” Yepä, biname cina äblicăco ge peei ne wawena.

¹³Yoo, Oogäräneji Mene cuta nuuja poto ca jiicenige egä, “Lui biname ne uli cabu yaatecwamtusi budre me, tabe niiyarage daremu jääpănuge Acejiyame bau ca.” Siige, Keriso pepu pana mäpu daremu itu jepănuji mime täápume mibibine äsecerame daremu cabu ca lui te tädenige inge naace gyene mine äblicăco cotre mene cängena wawena. ¹⁴Keriso mibibine nise-crăripi naace täápume egä lui miiji Acejiyame Abrahamo ne ecăruji, peei miiji ne cuta nuuja gawe biname lui Israela biname lica gemi, teepi te päpäname Keriso Yeesu cabu ca, cuta naace täápume Aceji Seemo mime yepăyepä

trupa cabu abacitaname, Acejiyame lipu ituge jaji ceerame mime ätrunga cabu ca.

Lui Mene Acejiyame Ituge Jaji, Cotre Mene te Äblicăco Mara me Wawena

¹⁵Căme ätrunga binamewale, cane etonärenine căme mene ne nuuja mule cabu: Neeneni biname liba mene ne conocăco yaacităsi, siige peei mule lui klaje pana gyene, piyepu nuuja biname te äblicăco peei jajeji mene ne mara me wawena coo piyepu äyebingta. ¹⁶Yoo, Acejiyame te mene jejanuji Abrahamo ne cuta teeme yepä kaakesaare ne ciige miiji poto cidi me. Peei mene pisi nyene Oogäräneji Mene cabu apu egä, “yepä teeme kaakesaare,” lica gyene epu egä, “teeme kaakesaare iyeta,” piyepu peei yepä kaakesaare lui Yeesu Keriso sine. ¹⁷Cane naace me jiicenine egä Acejiyame Abrahamo ne mene jejuji, piba cuta jejuji egä, “Cane te ingwe ca conocăco cirege wawena.” Siige, foom hanred teeti kămăge ingwe ca tabe biname bine Cotre Mene ecăremuji, Moose lui bine soogäremuji, yepä peei mene te äblicăco teeme niinäce jajeji mene ne mara me wawena. Siige, cotre mene te äblicăco pui mene ciige miiji poto cidi me äyebingta. ¹⁸Yoo, biname te liba Acejiyame me ciige miiji ne jääpănuge cotre wawena name pi, tabe piba peei miiji ne lica jääpănuge Acejiyame me jajeji mene name pi. Yepä, Acejiyame peei ciige miiji Abrahamo ne ecăruji naace täápume tabe teebine mene ituge jaji pepu wawename.

¹⁹Yoo, piba ngena täăpu myene peei Cotre Mene? Abrahamo me padare ingwe ca Acejiyame Cotre Mene Israela biname bine ecăremuji teebibine umle wawename egä teeme niiya mule lui toraca conocono gemi. Acejiyame cuta ngălugaabe ne ecituji Israela biname cina Cotre Mene cabu lenajame, siige

peei ngälugaabe lui Abrahamo me yepä kaakesaare Keriso te liba atyaramta, lui ne tabe peei mene jejuji ciige miiji poto cidi me. Yoo, Acejiyame Cotre Mene lica conocäco gaabe ca ecäre-muji biname bine, yepä teeme mename seemo bine ecäremuji, piba mename seemo cina Moose ne ecärujisi, piyepu Moose lui menameyame ge, tabe iyeta Israela biname bine ecäremuji. ²⁰Yoo, menameyame biname me kaakesea pisi nyene liba neeneni poto biname cina singi ätityera täapume, yepä jajeji mene poto cidi me, Acejiyame taatu ge, tabe singi lica ätityera biname, yepä tabe mene Abrahamo ne conocäco jejuji.

Acejiyame me Cotre Mene Ngeno Myene

²¹Cotre Mene te nää jisädenige Acejiyame me jajeji mene bine? Eewe, licarage ge, inge cotre mene liba ibibi gyene iyeteta ireclota ceerame, piba cotre gaabe ca biname cina conocäco läbitininusi Acejiyame me opo gaabe je, ²²yepä cotre mene te jiicenige egä, “Niiya mule me kokre te joomlenemige iyeta ai gawecewe biname bine,” peei name pi Acejiyame Abrahamo ne mene jejuji teeme ätityera ceerame pui biname bine lui cina Acejiyame ne jäärungusi. Page lui cina Yeesu Keriso ne jitrungeni, tabe teebibine itityärenemige, inge Acejiyame te singi gyene toraca ireclota ceerame biname bine teeme ätrunga name pi.

²³Acejiyame me Cotre Mene, Moose lui soogäruji, peei te äbituji awamuta biname pana me, lui te biname bine joomlemuge ngälu ätrunga padare te tatyaramtepi. Siige, biname cina piba Acejiyame bau ca umle läbitipesi Yeesu Keriso poto cidi me teebine ätrungame. ²⁴Yoo, Cotre Mene te epu pana gyene ire atwi biname liiyepu mime täapume mibibine conocäco gaabe cabu waade-

name ngälu Keriso te tatyaramtepi, naace täapume mine teebine ätrungame mibibine conocäco me wawename Acejiyame me opo gaabe je. ²⁵Siige, ai padare cabu biname cina miiji Yeesu ne ätrungame, inge itu lapirepi Cotre Mene me ire atwi padare te.

²⁶Weene Keriso Yeesu ne jäärunguye, peei name pi weene iyeta Acejiyame me bägräwale gemi. ²⁷Weebibine niye ca itu jicisäjipesi Yeesu me ngii cabu teta cama yepä äbitame piyepu teeme pana miiji mule bine waadename. ²⁸Yoo, mime Yeesu cama yepä äbita name pi Israela biname piyepu nuuja gawe biname teepi mara lica gemi; cuta lui bine jaaletnemusi kaakesea cabu lenajame piyepu lui cina äsecräreji teeme singi gaabe cabu otnetnejame, teepi mara lica gemi; cuta rooriye piyepu magebi teepi mara lica gemi, inge mine iyeta yepä gemi Keriso Yeesu cama yepä äbita miiji pi. ²⁹Mine liba Keriso me binamewale gemi, mine piba cuta Abrahamo me kaakesaare gemi, siige mine cirege päpäna Acejiyame ngena täapume mene ituge jaji ceerame.

4 Cane cerämu jiicenemine mine lui cina Acejiyame me bägrä gemi mime poto cidi me. Agesa ngene ca agli mene. Imäbägrä lui te teeme babe me gawe piyepu gwidape bine cirege waadana, tabe liba bägrä yaanajuge tabe papa kaakesea biname pana birige, äblicäco tabe mene iicana biname bime abasecretna cabu je; ngänu gyene tabe yageyame gwidape täapume, yepä tabe mene äblicäco iicana, inge tabe lui bägrä gyene. ²Cuta piyepu tabe liba bägrä gyene, nuuja biname cina piba ire jaatwusi teebine, piyepu teeme gawe piyepu gwidape cina nuuja biname bime ime cabu yaacrajuge ngälu babe te lui padare ne ituge acita, peei te atyaramtigi. ³Mine peei bägrä pana ituge lenaja nuuja biname bime singi wawe-

name, ingle naace gyene cotre pana mule cina mibibine noomlinujisi. Mime poto cina lui Israela biname bime cotre mule cabu ninajininuge; cuta piyepu mime nuuja poto cina lui uuje bime mule cabu ninajininuge. ⁴Yepä, Acejiyame me padare te liba tatyaramtuji, tabe teemerge Bägrä ne tityepuji gawewe me. Tabe magebi cabu ca eplimluji, Israela biname bime cotre ngalebora senajenäjumi. ⁵Yeesu Keriso täduji äsecrera gaabe ne wawename biname bime täpume, lui bine cotre mule te tewamutemäjemumi, naace täpume mine Acejiyame me jäjäcräneji bägrä me läbitipago.

⁶Yoo, Acejiyame teeme Bägrä me Seemo ne ituge ätyepa mime yepäyepä trupa cabu, mibibine umle wawename egä mine teeme bägrä gemi. Siige, Aceji Seemo te mibibine niwenininige Acejiyame ne awejename egä, “Cime Babe.” ⁷Yoo siige, page cotre mene te weebibine lica iwadininige. Page weene lui Acejiyame me bägräwale gemi. Acejiyame te weebibine iyeta gwidape cirege ceera, tabe lui poto cidi me Abrahamo ne jejuji, ingle weene iyeta lui Acejiyame me bägräwale gemi.

Paulo Ngenecu Mäpu Ge Galatiya Ätrunga Biname bime täpume

⁸Uja weene liba camuge Acejiyame poto cidi me umle äbita, weene piba uuje bime singi bine jaawenenanemep-eye, lui cina toraca ire atwi biname lica gemi. ⁹Yepä, page weene umle gemi Acejiyame. Yoo cäro, cane miiji iicana aipu egä, page Acejiyame te umle gyene weene. Siige, weene ngeno memi singi atatrongärame cuta pui uuje bime singi cääri wawenecame, lui cina kokre cäco piyepu äblicäco weebibine toraca ireclota ceera? Weene ngeno memi singi cääri cuta teeme ire atwi cabu me äbäcname teeme singi piyepu cotre

bine wawenecame? ¹⁰Cuta page weene poto bimu bine yaacranemuye weeme iiwäreja mule wawenecame conocäco äbitame, cuta piyepu poto trii mule teeme mabye coo kämäge padare cabu jaawenemuye. Weene cuta poto kämäge cabu pui mule bine babo jaawenemuye. ¹¹Cäme ngene atwanena lui baborage mäpu gyene weeme täpume! Ingle naace gyene cane singi licarage gäne cäme kaakesea te weeme cabu papa me äbitame.

¹²Yoo, cäme ätrunga binamewale, cane kokre cama weebibine jijananine egä weene mene jitranepeye iyeta mara-mara cotre mule bine abmaläcemame, cane lipu Israela biname bime cotre mule ituge abmala weeme täpume, ingle weene äblicäco cotre wawena ca conocäco me äbita. Yoo, weene nuuja niya ne lica cäme täpume itu jaawenep-eye, niinäce padare cabu ca ngälu page. ¹³Weene umle gemi, pei lui cäme pita name pi cane uja weene cama nanajepi, puga Miiji Mene weebibine jijanani-pene. ¹⁴Cäme pita te weebibine mäpu icäripi, yepä weene lica cebine kaake ca näcelyärepeye cäme pita bleela cabu; weene lica cäme mene nägyep-eye. Yepä, weene cebine cängenarage ire natwepeye, epu pana weene cabucewe mename seemo ne liyepu miijirage ire atwi; coo epu pana Yeesu Keriso ne lipu ire atwi, tabe liba weeme bau me otni je. ¹⁵Pui padare cabu weene gege ge cäme mene äte-cijame. Nää, ngena te täbitumi weeme ireclota ne mara me wawename? Cane weeme owecu poto cidi me jiicene egä, pui padare cabu weene lica nuuja gwidape ne jaainuye lui cäme miiji täpume. Weene cuta weeme irecu cebine näcäruye, weene liba ibibi ge ceerame. ¹⁶Yepä, page weeme ngene atwanena cäme täpume pama mara gyene. Cane nää pama cubuyame pana täbitumene weeme täpume, ingle cane

Acejiyame me toraca mene weebibine conocäco itu jijanani-pene?

¹⁷Pui biname lui cina singi gemi toraca mene mara me wawename, teepi cuta babo singi gemi weebibine teeme biname täápume wawename, yepä teeme mara ingle pisi nyene lui lica weeme miiji täápume. Teepi weebibine opire mara cewe me jiweninini cäme bau ca, ingle teepi singi gemi weene cebine abmalame puma cita ca weene babo singi äbitame teeme mene äteci-jame. ¹⁸Yoo, weeme babo singi poto cidi me, peei mule cabu nuuja niiya lica gyene, liba miiji ingle pisi nyene peei singi täápume. Pepu singi miiji ge iyeteta lenajame, peei name pi gone abmala cane liba weene cama lica ge. ¹⁹Cämerage bägräwale, mage te bägrä aplimla pita ne lipu jääpänuge, pepu pana pita cama cane cääri asicnantenine weeme täápume, ngälu weeme mule te toraca conocäco Keriso pana läbituge. ²⁰Cäme toraca singi gyene page weene cama lenajame; cane pama piba umle gäne lipulipu mene weebibine jajime, ingle cane ngenecu mäpu gäne weeme poto cidi me.

**Mine Hagara Saara
naabibime Ireclota cabu ca
Etonärenisi Toraca Mene ne**

²¹Cäme ätemla pisi nyene weeme täápume lui cina singi gemi Israela biname bime cotre mule cabu lenajame: Nää, Acejiyame me Cotre Mene Moose lui bine soogäremuji, weene pama umle gemi peei te lipu jijeninini ge? ²²Ai Cotre Mene ngalebora mine mene ecnenen-emisi Abrahamo piyepu teeme ne-neni imäbägrä poto cidi me. Teeme yepä imäbägrä aplimläneji ge ngulebägrä cabu ca. Pui ngulebägrä ngii Hagara ne teepi ituge aletna Abrahamo me coga me kaakesea wawename. Nuuja imäbägrä lui igane ge, tabe Abra-

hamo me coga Saara cabu ca aplimläneji ge. ²³Yoo, Abrahamo me yepä imäbägrä ngii Ismaela, lui pui aletnäneji ngulebägrä cabu ca eplimluji, teeme aplimla lui mara lica ge poto bägrä bime aplimla cabu ca, yepä Abrahamo Isacako ne jepänige teeme bägrä cäco coga Saara cabu ca, ingle Acejiyame uja mene itu jejuji bägrä teebine ceerame. ²⁴Lipu itu äbituji Abrahamo me ne-neni imäbägrä bime täápume, peei mule cabu ca mine ne-neni jajeji mene bine opo aawatnenisi. Cotre mene piyepu lui mene Acejiyame Abrahamo ne jejuji lui epu pana gegi pui ne-neni imäbägrä bime mage liyepu. Yepä mage, Hagara tage, aletnäneji ge kaakesea cabu iyeteta lenajame, peei name pi biname bime cotre te teebine teeme bägrä cama joomluge. Hagara piyepu teeme bägrä bime ireclota cabu ca mine opo ewatnenisi pui cotre mene Acejiyame te Sinai podo cabu je secäruji Moose ne, biname bine waadename. ²⁵Yoo, Hagara piyepu teeme bägrä cabu ca mine opo ewatnenisi mule lui te täbituji Sinai podo cabu je, Sinai podo lui Arabiya gawe cabu sine. Piyepu mine cuta opo ewatnenisi Yerusalema ne piyepu lui cina page icrajini ge pui babo cewe cabu. Page Yerusalema cewe biname lui epu pana gemi Hagara me bägrä liyepu, ingle cotre mene te teebibine joomluge. ²⁶Yepä, Acejiyame Abrahamo ne lui mene jejuji, tabe peei mene cuta jejuji biname bime täápume lui cina cabucewe je kirece Yerusalema cabu cirege lenaja. Biname cina puma lica icrajini ge mara mara cotre mene ngalebora, piyepu teepi äsecräreji icrajini ge iyeta niiyaniya mule cabu ca. Cabucewe Yerusalema lui mime täápume mage pana gwene, mine iyeta lui cina Yeesu ne jitrungenisi. ²⁷Pisi nyene mene Oogäräneji Mene cabu pui ne-neni Yerusalema poto cidi me egä teepi lui ne-neni magebi

pana gegi. Yepä magebi lui Cabucewe Yerusalema pana gwene, lui te ätrunga biname bime mage. Niinäce tabe bägrä cäco onajige, yepä ingwe ca teeme bägrä bucurage gemi pui nuuja magebi cabu ca, lui te ai gawecewe Yerusalema pana gwene. Agesa peei Oogäräneji Mene:

“Bägrä cäco magebi, lui te lica bägrä aplimla pita itu jepänuji, maane miiji gege, uupera cama naanajuge!

Ingle maane lui ne abmaläneji gäte, mäáme bägrä bucurage cirege äbita pui nuuja magebi cabu ca, lui ne teeme rooriye te lica twaabmaluge.”

²⁸ Yoo, cäme ätrunga binamewale, mine Acejiyame me bägrä gemi, ingle Acejiyame mene itu jejuji pepu cirege äbita. Mine epu pana Isacako liiyepu, ingle naace gyene Acejiyame Abrahamo ne mene itu jejuji egä pui bägrä te pagege äbita. ²⁹ Yoo, pui sasa padare cabu Abrahamo me bägrä lui Hagara cabu ca aplimluji, teeme ngii Ismaela, tabe niya jaawenuge Isacako ne lui me aplimla pototo cidi me Aceji Seemo mene ituge jaji. Cuta page piyepu, Israela cotre cabu lui biname cina, teepi niya jaawenemusi biname bine lui cina Acejiyame me mene ne jäätrungusi piyepu lica Israela biname bime cotre mene cabu icrajenige. ³⁰ Yepä, Oogäräneji Mene te lipu jiićenige? Peei te jiićenige apu egä: “Pui aletnäneji kaakesea magebi ne jutypipi teeme bägrä cama, ingle naace gyene aletnäneji magebi me bägrä tabe lica teeme babe me miijimiji gwidape pa yaawademepi; yepä pui bägrä lui babe me cogarage cabu ca ge, tabe te iyeta pa yaawademepi.” ³¹ Yoo, cäme ätrunga binamewale, mine lica epu pana gemi aletnäneji kaakesea magebi me bägrä liiyepu, ingle cotre mene te mibibine lica noomleninige, yepä mine Saara me bägrä pana gemi, ingle mine Ace-

jiyame me jajeji mene jäätrungusi mibibine äsecrarama.

Keriso te Mibibine Itu Nisecräripi

5 Keriso te mibibine itu nisecräripi, siige tabe singi mine äsecräreji lenajame. Weene kokre cama jiclajutipi! Gone cotre mule ne cuta cääri yaacatupe peei cabu lenajame!

² Ai mene itecijinege! Cane Paulo te weebibine jijenininine egä weene liba Israela biname bime cewecu yaawademuyee tääpe iirputa ca, ingle naace popi weene pepu singi gemi conocäco äbitame Acejiyame me opo gaabe je, weene peei mule ca Keriso me ätiytyera ne jäägyuye. ³ Yoo, cane cuta cääri jijenininine egä nuuja biname te liba Israela biname bime cewecu yaacatuge tääpe iirputa ca, tabe pepu pi Israela biname bime cotre mule cabu labacituge, siige tabe piba miiji iyeta cotre bine cängena jaawenemuge. ⁴ Weene liba singi Acejiyame me opo gaabe je conocäco äbitame weeme cotre waweneca cabu ca, weene piba weemämu läyebinginye Keriso bau ca cuta piyepu Acejiyame me miiji cabu ca. ⁵ Yepä, cine ätrunga ca Acejiyame ne jewagrijenisi teeme Seemo ca cibibine teeme opo gaabe je conocäco me cire wawenama, lui tääpume cine ngene atwanena bine icranenemisi. ⁶ Ingle mine liba Yeesu Keriso cama yepä me läbitinago, piba biname lui me tääpe pui cewecu cama ge piyepu biname lui me tääpe pui cewecu cäco, teepi nuuja mara lica gemi, yepä Yeesu ne ätrunga lui teeme tääpume babo gwidape gyene, piyepu ai ätrunga te laboclomtuge nuuja biname ne owecu wawena cabu ca.

⁷ Pui niinäce padare cabu weeme ireclota miijirage ge, weene Yeesu ne cängena jäätrungepeye. Weebibine laati te tiibinige toraca gaabe cabu otnime? Tabe lipulipu ngene atwanena bine

biyebhengemige toraca gaabe cabu ca? ⁸Licarage Acejiyame pa jiihipi, inge tabe te weebibine ituge ala asogleca teeme biname me äbitame. ⁹Yoo, mene pisi nyene egä: “Matikolä uutneca gwidape taatu te baborage buluduu ne juutnecuge.” Walya mene pepu pana gyene. Matikali conocono te wata baborage me läbituge. ¹⁰Yepä, mine yepä me ituge äbita mime Yageyame Yeesu Keriso cama, pei name pi cane umle gäne egä weene lica mara ngene atwanena ne pa pecatepeye. Acejiyame mäpu daremu pagege ceera kui biname ne lui te weebibine walya ngene atwanena itu nicäripi, ngänu gyene tabe laasi nyene.

¹¹Cäme ätrunga binamewale, cäme poto cidi me poto cina walya jiičenisi egä, “Paulo te biname bine yaabiberä-jemuge Israela biname bime cewecu ne teeme tääpe iirputa ca acatename.” Pei mene toraca lica gyene. Liba toraca ge, ngena täapume biname cina singi gemi cebine jäje niya cabu acitename? Yepä, poto Israela biname cina cebine niya nawenusi, inge teepi singi lica ai mene ätecijame egä Keriso te budre äbituji baarge uli cabu mibibine Acejiyame me opo gaabe je conocäco wawename tääpe cewecu cäco. ¹²Pui biname lui cina weeme ngene atwanena maramara jiwenininisi, cane singi gäne teepi teeme tääpe ne ablitame!

¹³Cäme ätrunga binamewale, Acejiyame weebibine tisoglicipi niya cabu ca äsime, siige weene äsecräreji gemi. Yepä, gone weene äsecrera name pi apu jinginguge egä miiji gyene weeme tääpe me singisingi cina weebibine waadena. Pätä Acejiyame me singi cabu ca weeme nuuja bine itityeräjemeye! ¹⁴Yoo, Moose lui cotre bine soogäremuji, iyeta peei cotre piti nemi yepä taatu cotre ngalebora. Aagesa peei cotre: “Maane miiji biname

bime täapume singi lenaja, maane lipu mäame täapume singi birige.” ¹⁵Yepä, weene liba weemeweme jääceluye piyepu labajininuye, piba ire! Weene weeme binamewale cama piba pagege iyeta weene papiriipeye.

Aceji Seemo cama Ireclota

¹⁶Cane ngena täapume jiičenine age sena: Aceji Seemo te weebibine iwe-cetnärininige; teeme singi ne weene jeneneye, piyepu gone weeme tääpe me singisingi bine jaawenemuye! ¹⁷Inge naace gyene biname bime tääpe me singisingi te jääsäduge Aceji Seemo me singi ne, piyepu Aceji Seemo me singi te biname bime tääpe singisingi bine jääsädemuge. Pei neeneni singi cina cubuyame pana gegi, pei name pi mine äblicäco mime singi waweneca. ¹⁸Yoo, Aceji Seemo liba weebibine iwe-cetnäjininige, piba cotre mule te weebibine lica birige waadena.

¹⁹Yoo, mine tääpe me singisingi bine opo yaawatnemusi apu mule ca: Biname cina sargi ero mule bine jaawenemusi; biname cina jugijugi ngene atwanena piyepu mene cama yaacrajuge; teemeteme singi laglanininusi. ²⁰Biname cina uuje bine yiiwäräjemusi, cuta piyepu maramara angodnera piyepu mowä mule bine jaawenemusi. Biname cina cubuyame me läbitininusi, labajininusi; teepi nuuja biname bime gwidape täapume ire patre yaaglusi, piyepu claaberge te teebibine joomlemuge. Teepi nuuja biname bime täapume lica laatadrongäjininusi, yepä teeme miiji taatu ne jäärngusi. Teepi maramara tomi läbitininusi, piba läingäjinusi. ²¹Nuuja biname te liba miiji jääpänuge, pei te teebibine claabe me jaawenemuge. Teepi sice buduma yaacrajuge, piba lui niya mule täapume singi, teepi peei bine oräre jaawenemusi. Teepi iyeta ai bine jaawenemusi cuta

poto cerämu. Cane page weebibine umle jiweninine, cane lipu niinäce itu jiji-pene egä: Lui cina ai mule bine jaawenemusi, Acejiyame te lica teebibine cire yaawademepi.

²²Yepä, Aceji Seemo te biname bine jaawenemuge teepi singi cama, gege cama, piyepu poode cama lenajame. Tabe biname bine jaawenemuge mäpu cabu bojäcu lenajame, teeme nuuja biname ne owecu cama ätityerame, piyepu conocäco piyepu toraca mule cama lenajame. ²³Tabu cuta biname bine jaawenemuge teeme nuuja ne ninäce gaabe me acraname; cuta piyepu teemämu awesongärame. Yoo, biname lui cina pepu jaawenemusi, nuuja cotre te lica teebibine joomlemuge. ²⁴Laati bemi Yeesu Keriso me biname, teepi teeme tääpe me niyarage singisingi piyepu niyarage ngene atwanena bine Keriso me baarge uli cabu ituge abmaleca. ²⁵Yoo, Aceji Seemo mibibine toraca ireclota nicärininuui, peei name pi mine miiji mime ai ireclota ne teeme ime cabu acitame iyeta teeme singi wawename. ²⁶Mine gone mimämu lawepyeräjinago, gone mime nuuja ne claabe me jaawenusi, piyepu gone mime nuuja biname ne ire patre yaaglusi, tabe liba miiji ne jääpänuge.

Ätrunga Biname bime Miiji Mule

6 Cäme ätrunga binamewale, lui bime trupa cabu Aceji Seemo te enajenge, weene nuuja biname ne conocono mule cabu liba jääpänuye, teebine owecu cama umle mene jaajanuye. Piyepu weene ire! Weene liba cän-gena lica gemi, weene cuta singi ne pa jepänepeye conocono mule ne wawename. ²Weeme nuuja te liba mäpu jääpänuge, teebine yäätityäruye, piyepu weene pepu jaawenuye Keriso me cotre ne. ³Yoo, liba biname te apu jaangenuge egä tabe baborage gyene,

yepä tabe lica, tabe teemämu langletnäjuge. ⁴Iyeta yepäyepä biname cina miiji teemämu ireclota mule bine jaatranemusi egä miiji gemi, coo niya gemi. Liba miiji gemi, tabe piba ngenecu miiji läbituge. Yepä, tabe miiji lica gyene nuuja biname me ireclota mule poto cidi me iicana egä: “Teeme niya gyene, cäme miiji gyene.” ⁵Ingle naace gyene iyeta biname bime ireclota cabu poto mäpu piti nemi.

⁶Weene miiji deedei ecärepepeye piyepu nuuja miijimiiji gwidape pui biname bine lui cina weebibine ibiberäjinusi Acejiyame me Mene poto cidi me.

⁷Buduma ngene atwana gone, ingle weene äblicäco Acejiyame ne angletneja. Biname te lipu gije bine yäätémuge, tabe pepu kuu tääpume ire yaacituge. ⁸Biname me ireclota lui epu pana ge calwacupi gweeti liyepu. Tabe teeme tääpe me singisingi bine gije pana liba yäätémuge, tabe peei cabu ca kuu cirege päpäna, lui teeme budre gyene. Nuuja calwacupi biname te teeme miiji mule bine gije pana yäätémuge Aceji Seemo me ätityera ca. Tabe cuta kuu cirege päpäna Aceji Seemo bau ca. PEEI lui iyeteta ireclota gyene. ⁹Yoo, mine gone gloose me läbitinago miiji mule wawename, ingle naace gyene padare te cire tädepä mine pui cabu ca miiji kuu päpäname, mine liba wata lica birige äyebenga. ¹⁰Peei name pi iyeta mime padare liba piti nemi, mine iyeta biname bine miiji jaawenemusi, cuta toraca teebibine lui mime ätrunga binamewale gemi.

Paulo Teeme Leta ne Umle Mene ca Ermuji

¹¹Weene ire cäme oogära lipu baborage gyene, cane lui bine cämegerage ime ca yoogärenine. ¹²Yoo, pui biname lui cina weebibine giri jicraninisi tääpe cabu cewecu ne acatename,

teepi singi gemi biname bine ngenecu miiji me wawename teeme täापume, in-
gle teepi wälu gemi egä pama mäpu
ne jääpänsi poto biname bime bau ca,
liba Israela biname bime mule yaab-
malusi piyepu mene jaajanemus i egä
cewecu ngänu gyene, ingle Keriso te bu-
dre äbituji baarge uli cabu mime ni-
iya mule bine äyebhengame. ¹³Lui cina
puu cewecu itu ewademujisi täape iir-
puta ca, teepi lica Cotre Mene bine
jaawenemus. Teepi singi gemi weene
pui yepä mule taatu wawename, piba
teepi miiji gemi teemämu awepyeräja
egä, “Cine te Israela biname pana me
tewenimumesi teebibine.” ¹⁴Yepä, cane
te singi lica pepu awepyeräja täापume.
Cane singi gäne mime Yageyame Yeesu
Keriso me ngii awepentame, tabe lipu
budre äbituji baarge uli cabu mime
täापume. Iyeta cäme ngene atwanena
lui teeme cabu, peei name pi ai gawe-
cewe me mule piyepu gwidape cäme
täापume papa gemi. Epu pana budre bi-
name liyepu lui nuuja singi lica birige
gawecewe gwidape täापume, peei mule
piyepu gwidape baborage lica gemi
cäme täापume. ¹⁵Yoo, lui biname cina

täape cabu cewecu ne ituge acata, coo
lui cina lica ituge acata, teepi nuuja
mara lica gemi, ingle peei cewecu lui
babo gwidape lica birige. Agesa babo
gwidape: Biname te kirece ireclota ne
ätrunga ca yaacatuge Acejiyame bau
ca. ¹⁶Laati te yäacwetnuge ai gaabe
ne teeme ireclota cabu, poode piyepu
owecu teeme cabu lenaja. Cane pepu
ewejanenine iyeta Acejiyame me biname
bime täापume. Teepi temi Acejiyame me
toraca Israela biname.

¹⁷Yoo siige, epu pana aletnäneji
kaakesea biname teeme yageyame me
cewecu lipu pisi nyene teeme täape
cabu, cuta cäme täape cabu dupe ngabu
piti nemi, ingle biname cina cebine
naglumesi, cane liba Miiji Mene cäme
Yageyame Yeesu poto cidi me jaajanane-
mune. Peei name pi ingwe ca gone nuuja
biname te cebine cääri mäpu näcärüge!

¹⁸Cäme ätrunga binamewale, mime
Yageyame Yeesu Keriso me miiji te
weeme seemo bime cabu lenajame. Yoo
siige, pepu yaanajepi!

Cane ngii Paulo. Siige cäme mene
ngälu peese.

PAULO ME LETA EPESO ÄTRUNGA BINAME BIME BAU ME

1 Cane, Paulo, Yeesu Keriso me ätyepäneji biname gäne Acejiyame me singi miji pi. Cane yoogärenine Acejiyame me binamewale bime bau me Epeso cewe je, lui cina toraca ngenecu cama iyeta padare cabu Keriso Yeesu cabu inajininuge. ²Acejiyame mime Babe piyepu Yageyame Yeesu Keriso, teeme miiji te lenajame weeme cabu piyepu teepi poode ceerame weebibine.

Keriso Mime Seemo bine Miiji Jewenenemige

³Mine eso yääcäranesi Acejiyame ne, lui gyene mime Yageyame Yeesu Keriso me Acejiyame piyepu Babe. Ingle naace popi mine Keriso cama yepä gemi, tabe ituge mibibine miiji wawena mime seemo ireclota cabu iyeta maramara mule ca cabucewe ca lui cina totneninisi. ⁴Keriso cama yepä äbita miji pi Acejiyame te agedna me niinäce gaabe ca uja itu ngene ca niglinuji mibibine teeme binamewale me äbitame, naace name pi egä mine teeme täapume mara me äbitame piyepu teeme opo gaabe je conocäco lenajame. Ingle Acejiyame babo singi ge mime täapume, ⁵peei name pi tabe ngene uja itu jotwananuji mibibine äjäcrame teeme bägrä täapume lenajame ingle Yeesu Keriso me kaake-sea miji pi. Ai lui teeme singi ge, tee-bine ngenecu miiji me jenuuji. ⁶Si-ige mine Acejiyame ne yaawepyerä-jesi teeme babo owecu name pi, tabe lipu teeme ngenecurage Bägrä papa itu nicärininuji, daremu cäco. ⁷Keriso me uudi te lipu itu tapiruji, mime niiya mule daremu ne ecatuji, siige Acejiyame te mime niiya mule niisbrecäjimuge. Lipu

baborage gyene Acejiyame me owecu, ⁸tabe lui ne ituge aboclomäja mime täapume.

Ingle Acejiyame babo umle gyene iyeta mule poto cidi me, ⁹tabe jenuuji tabe ngena täapume ngene itu jotwanuji wawename. Tabe teeme ogä ngene atwana ne seboclomtuji cime täapume, tabe lui poto cidi me ngene uja jotwanuji toraca me wawename Keriso cabu ca. ¹⁰Acejiyame me pui ogä ngene atwana, tabe lui ne toraca me cire jaawenepi toracarage padare cabu, apu gyene egä tabe lui gwidape bine ituge wawenetnäja cabucewe piyepu gawecewe je, tabe pui bine iyeta cire jaawenemepi yepä me äbitame piyepu Keriso teeme mope biname me lenajame.

¹¹Acejiyame lui te iyeta gwidape bine teeme ngene atwanena piyepu singi ibi jaawenimuge, tabe te mibibine nijäcrin-inuji teeme binamewale täapume lenajame ingle Keriso cama yepä äbita name pi. Tabe ujarage ngene jotwanuji apu wawename, ingle ai lui teeme singi ge. ¹²Peei name pi cine lui cina niinäce biname gemi ngene atwanena singi Keriso cabu me acraname, cine Acejiyame ne yaawepyeräjesi, egä tabe lipu miijirage gyene.

¹³Cuta weene piyepu liba itecijinuji toraca mene, peei Miiji Mene lui te ire-clota ne secanuji weeme bau me, weene piba ätrunga ne ecitujiye Keriso bau me. Piba Acejiyame ecituji Aceji Seemo ne weeme cabu me cewecu täapume, egä weene teemi nemi, tabe lipu ituge jaji wawename. ¹⁴Ingle Aceji Seemo pisi nyene mime cabu, peei name pi mine umle gemi egä mine cirege päpäna, Acejiyame ngena ituge jaji teeme bägräwale bine ceerame. Ai te niwabininige, egä Acejiyame te iyeta mäpu cabu ca kälyä cirege wawena pui biname bine, lui cina teemi nemi. Mine teebine yaawepyerä-jesi teeme miiji name pi!

Irecu Ätumuta Mene Acnema Biname bime täápume

¹⁵ Cane liba nätecijepi, egä weene Yageyame Yeesu ne jitrunge-niye, cuta piyepu weene singi gemi iyeta Acejiyame me binamewale bime täápume, ¹⁶ cane lica ituge ätecita Acejiyame ne eso ceeraname weeme poto cidi me. Cäme irecu ätumuta ngalebora cane weeme poto cidi me jaajananemune, ¹⁷ cane yäätinärune mime Yageyame Yeesu Keriso me Acejiyame, jamyacu apaclyera cama Babe ne tabe weebibine eei Seemo ceerame, lui Seemo te weebibine umle biname me jiwenininuge piyepu Acejiyame ne weeme bau me yaaboclomtuge, siige weene piba umle läbitininuye tabe. ¹⁸ Cane irecu lätumutanune, egä Acejiyame te weeme mopemuli apatname teeme apaclyera ne päpäna täápume, piba weene umle läbitininuye, egä ngena cabu me tabe weebibine ituge ala asogleca weene weeme ngena atwanena singi bine acraname; piyepu cuta lipu bucurage miijimiji mule poto cidi me tabe ituge teeme bägräwale bine jaji teepi teeme bau ca päpäname; ¹⁹ piyepu cuta lipu baborage gyene teeme kokre, lui te kaakesea äbitenige mine ätrunga biname bime cabu. Ai lui pui yepä baborage kokre gyene, ²⁰ lui ca Acejiyame te Keriso ne itu erpinantuji budre cabu ca, siige ecanuji cabucewe me, ecituji teeme camu poto cidi me. ²¹ Tabe caburage gyene iyeta seemo bime bau ca, cabu je lui cina mopeyame gemi piyepu kokreyame gemi. Teeme ngii baborage gyene iyeta ngii cabu ca ai gawecewe cabu je. Cuta ciige padare cabu teeme ngii te baborage cire saanajepi. ²² Acejiyame te iyeta gwidape bine teeme ernge gawe me ituge acrana, piyepu tabe ätrunga biname bine Keriso itu yäacäremepi tabe teeme mope biname me lenajame. ²³ Ätrunga biname

lui Yeesu Keriso me tääpe gemi. Teepi te Keriso ne camlecamle me jewenenisi. Cuta tabe te iyeta gwidape bine iyeta poto ta camlecamle me jewenenemige.

Budre cabu ca Ireclota me

2 Padare puga ge, weene liba seemo ireclota cabu budre ge ingle weeme niyaniya mule piyepu ätecija cäco mule name pi. ² Pui padare cabu weene icwetnimujiye ai gawecewe me niyaniya mule bine; weene jitecijujiye laasi nyene mopeyame niyaniya seemo bime täápume, lui cina buuwemope cabu otneninini. Tabe eei seemo gyene, page lui te ewadenemige Acejiyame ne lui biname cina lica birige ätecija. ³ Niinäce mine iyeta pepu ituge lenaja, ätecija cäco. Mine biname bime singisingi mule bine icwetnimujisi. Mine jewenimujisi mime tääpe cina piyepu ngena atwanena cina ngena täápume singi. Peei name pi Acejiyame me claabe te pui padare cabu piba enajuji mime täápume, eei biname bime täápume lipu page enajenige, lui cina camu binamerage bime singisingi mule bine icwetnenemisi.

⁴ Yepä Acejiyame epu baborage owecu ge piyepu singi ge mime täápume, ⁵ egä mibibine, lui cina mime niya mule cabu budre ge, tabe ireclota me niweninuji Keriso me cabu ca. Peei lui teeme owecu name pi egä Acejiyame te weebibine ituge äsecrera niya cabu ca. ⁶ Ingle mine Keriso Yeesu cama yepä gemi, pui name pi Acejiyame te mibibine ituge ten cama budre cabu ca arpineräja naace täápume mine ten cama iyeta gwidape bine waadename cabucewe je. ⁷ Acejiyame ai ne naace täápume ituge wawena iyeta biname cina iyeta padare cabu päpäname teeme babo miijirage ätityera ne, tabe lipu teeme singi ne seboclomtuji mime täápume Keriso Yeesu cabu ca. ⁸ Ingle Acejiyame babo singi gyene ätityerame, tabe weebibine niya cabu ca

itu isecrärinuji ingle weeme ätrunga name pi. Ai lui wemiji wawenäneji lica gyene, yepä Acejiyame me owecu gyene weeme täöpume. ⁹Ai lui weeme kaakesea daremu lica gyene, peei name pi nuuja te äblicäco teemämu awepy-eräja. ¹⁰Acejiyame te niwenininuji page mine lipu gemi. Tabe itu niwenininuji mine Keriso Yeesu cama lenajame siige miijirage kaakesea wawename, tabe lui kaakesea ituge amacetnäja mime täöpume.

Keriso me Binamewale Ten cama Yepä Gemi

¹¹Weene Israela biname bime cabu ca ärngecäneji lica gemi, piyepu Israela biname, lui cina lainininusi tääpe iirputäneji biname ca,[†] teepi weebibine iyinininusi tääpe iirputa cäco biname ca. Weene gone ngene jitrimalinuge, weene lipu biname ge niinäce. ¹²Weene cude padare ge Keriso bau ca, piyepu weene cude padare ge Israela biname bime bau ca, Acejiyame lui bine jejäcrimuji teeme biname me. Jajeji mene Acejiyame lui ecäremuji Israela biname bine, pui lui weeme täöpume lica ge. Weene Acejiyame umle cäco inajininuji, piyepu weene nuuja ngene atwana lica ge, egä weene lipulipu miiji ne päpäname. ¹³Pui padare cabu weene cude padare ge Acejiyame bau ca, yepä page weene lipu Keriso Yeesu cama yepä gemi, weebibine Acejiyame bau me ituge waadena, ingle baarge uli cabu Keriso me uudi te tapiruji Acejiyame ne iiwärejame weeme niiya mule äciseja täöpume.

¹⁴⁻¹⁵Siige Keriso taberage te poode ne secituji mime täöpume, cine Israela biname piyepu weene nuuja biname,

tabe lipu niwenininuji mine yepä me äbitame. Mine niinäce claabeclabe ninajininuji, ingle weene lica icwetnimujiye cime Israela biname bime cotre bine, lui cotre cina birige jaji biname cina ngena wawename. Pui Cotre lui atreji pana ge, mibibine maramara me niwenininu- uji. Yepä Keriso me budre te pui Cotre ne iyeblingtuji naace täöpume cine Israela biname piyepu weene nuuja biname mine yepä äbitame ten cama kirece ingle wawename. Ai mule ca tabe poode ne secituji mine neeneni maramara sigu biname bime täöpume. ¹⁶Tabe lipu budre äbituji baarge uli cabu, siige mime claabe mule bine peega epremalemuji. Tabe teeme budre ca niwenininuji yepä me, siige niwecnininuji Acejiyame bau me. ¹⁷Pipu pi Keriso täduji, poode mene secanuji iyeta biname bime täöpume: cine Israela biname täöpume, lui cina Acejiyame gome jage piyepu weene nuuja biname täöpume, lui cina niinäce cude padare ge teeme bau ca. ¹⁸Keriso me kaakesea miiji pi cine Israela biname, weene nuuja biname, mine iyeta ibibi gemi yepä Seemo me ätityera ca Babe bau me otnime.

¹⁹Siige page weene catecewe biname coo idne cewe biname lica gemi, yepä weene Acejiyame me binamewale cama yepä gemi, teeme ingle cabu inajininige. ²⁰Weene uli gemi Acejiyame me mete raranga täöpume. Caage lui Keriso me ätyepäneji biname piyepu sasa menameyame biname gemi. Cunäcäpu caage lui Keriso sine. ²¹Tabete iyeta ai caage piyepu uli bine jitwetnecäjenemige naace täöpume mete me äbitame, Acejiyame täöpume lui mete te mara me äbitenige. ²²Weene liba Keriso cabu inajininuge, Aceji Seemo te cuta

[†]**2:11** tääpe iirputäneji biname: Israela biname bime mule apu egä imäbägrä te liba laplumluge, eit bimu ingwe gaabe ca teeme imäbägrä bime gwidape cabu ca matikäli tääpe jiiirputusi. Ai tääpe iirputa lui cewecu gyene, Acejiyame lui ecärimuji Israela biname bine, egä teepi teeme biname gemi.

weebibine jitwetnecäjninuge poto biname cama mete ne awejengtame, Acejiyame te luma enajenige.

Keriso me Ätyepäneji Biname me Kaakesea

3 Acejiyame te lipu Israela biname piyepu nuuja gawe biname bine yepä me ituge wawena, cane Paulo te pui name pi irecu ätumutenine weeme täápume, lui Israela biname lica gemi. Cane krokeciye mete cabu säne, ingle cane Keriso Yeesu me kaakesea ne jaawenune weeme miiji täápume. ²Weene ituge ätecija Acejiyame lipu miiji ge căme täápume, siige ai kaakesea năcăruji cane te wawename weeme miiji täápume. ³Acejiyame te sebo-clomtuji teeme ogă ngene atwanena ne, siige cebine umle nawenuji. Cane ai leta cabu matikăli uja bii byoogărine pui poto cidi me. ⁴Weene liba pecnepeye, weene umle păbitipeye, egă cane toraca umle găne Acejiyame me ogă ngene atwanena Keriso poto cidi me. ⁵Ninăce padare cabu biname bine umle lica ituge wawena pui poto cidi me, yepă page siige Aceji Seemo te umle itu jaawenemepi Keriso me ätyepäneji biname piyepu Acejiyame me mename biname bine, lui cina teeme ireclota yaacranepesi Acejiyame me kaakesea wawename. ⁶Pui ogă ngene atwanena lui naace gyene, egă laati bemi Israela biname lica, teepi liba yaacatusi Miiji Mene ne Yeesu Keriso poto cidi me, teepi piba yaawadimusi cine Israela biname cama yepă Acejiyame ngena ceera teeme băgrăwale bine. Teepi Israela biname cama yepă birige, siige gigri yaawadimusi Acejiyame ngena ituge jaji Keriso Yeesu cabu ca ceerame.

⁷Acejiyame te cebine nawenuji Miiji Mene acenename, siige teeme kokre ne secituji căme cabu kaakesea wawename piyepu cebine umle ceerame ai kaake-

sea täápume. ⁸Cane puu matikolărage găne iyeta Acejiyame me binamewale bau ca, yepă tabe miiji mule nawenuji, năcăruji ai kaakesea cane Miiji Mene Keriso me ngălu căco dogwe poto cidi me jajanename biname bine, lui Israela biname lica gemi. ⁹Căme kaakesea gyene iyeta biname bine umle wawename, egă Acejiyame me ogă ngene atwana te toraca me lipu cirege äbita. Acejiyame lui iyeta gwidape bine itu jewenimuji, tabe ai ne niinăce lui padare cabu imlituji. ¹⁰Tabe naace täápume imlituji, mope mename seemo cina piyepu cabu je lui teeme pana kokreyame gemi, teepi ai padare cabu ätrunga ingle biname bime cabu ca umle äbitame, egă Acejiyame me umle lipu baborage gyene. ¹¹Acejiyame te ai ne jewenuji teeme ngene atwana ibi, teeme lui puga ge padare me niinăce gaabe me, tabe lui ne toraca me jewenuji mime Yageyame Yeesu Keriso cabu ca. ¹²Mine liba Keriso cama yepă gemi, piyepu teebine jitrungenisi, mine siige temiji pi ajiri wălu căco nacluge Acejiyame bau me. ¹³Peei name pi cane jijenininine, weene ngenecu măpu gone, egă cane weeme täápume aga măpu cabu nanajinige. Căme ai măpu te weeme miiji täápume äbitenige.

Paulo Ireku Ätumutenige Epeso Biname bime täápume

¹⁴Cane liba ngene jotwananenine Aceji Babe te lipulipu biname bine awecna teeme bau me, cane kokorare ca äăpednutenine teeme opo gaabe je. ¹⁵Tabe lui toraca Babe gyene. Tabe lui iyeta ingle bime Acejiyame gyene lui cabucewe je coo piyepu gawecewe cabu je. ¹⁶Cane irecu ätumutenine Acejiyame bau me, egă teeme bucurage miijimiji mule cabu ca Aceji Seemo te weebibine kokre ceerame naace täápume weene piba ngenecu kokre cama lenajame.

¹⁷Piiyepu cane irecu ätumutenine, egä weeme ätrunga ca Keriso te lenajame weeme cabu. Piiyepu cuta cane irecu ätumutenine, egä weene iyeta gwidape naace popi wawename, ingle weeme singi pisi nyene Acejiyame piiyepu biname bime tääpume. ¹⁸Piba weene Acejiyame me binamewale cama ibibi birige cängena umle äbitame, Yeesu me singi luma ngälu leca gyene, luma ngälu daamle gyene, luma ngälu caburage gyene, lipu uugle gyene; ¹⁹cuta weene teeme peei singi cabu lenajame, ngänu gyene weeme ngene atwana tuube gemi iyeta teeme peei singi ne oomlaname, siige weene piba cängena Acejiyame pana läbitininuye iyeta weeme ireclota cabu.

²⁰Acejiyame me kokre lui te mime cabu kaakesea jaawenuge, tabe pui kokre ca miiji gyene baborage wawena, mine lui tääpume yäätinärusi coo ngene jwaatwananinusi ätinerame. ²¹Mine lui cina ätrunga ingle biname gemi piiyepu Keriso Yeesu cama yepä gemi, mine teebine yaawepyeräjesi, yepä padare me biname cina cuta nuuja padare me biname cina, iyeteta. Ai mene toraca gyene.

Ätrunga Biname Miiji Yepä

4 Cane lui te krokeciye mete cabu nanajinige, ingle cane Yageyame me kaakesea jaawenune, cane jijenininine weene epu lenajame, Acejiyame lipu ituge jaji, tabe liba weebibine ala tisoglicinuji. ²Mope modamoda me gone läbitininuye, miiji owelaamelame piiyepu cängena lenaja. Worämu te gone iglinuge weeme poto biname bime mule name pi, yepä weene miiji weemämu singi äbitanipeye. ³Acejiyame me Seemo te icärininuge poode. Peei poode te jiwenininuge yepä äbitame, siige weene kokre äbitipeye yepä lenajame. ⁴Tääpe yepä gyene, Seemo yepä gyene epu pana, yepä taatu gwidape lipu pisi nyene Acejiyame lui

cabu ituge ala asogleca weene ngene atwana singi acraname. ⁵Yepä taatu Yageyame gyene, yepä taatu ätrunga gyene, yepä taatu biname gyene lui me ngii cabu biname bine niye ca jääcisäjemusi. ⁶Yepä taatu Acejiyame gyene, lui sine iyeta biname bime Babe. Tabe iyeta biname bine yaawadimuge, teeme cabu kaakesea jaawenuge piiyepu teeme cabu yaanajuge.

⁷Keriso mine yepäyepä bine kokre itu nicäranipi maramara kaakesea wawenetnäjame. Mine teeme baborage kokre cabu ca maramara pargi bine ituge waadenena. ⁸Oogäräneji mene te ai poto cidi me jicenige egä, “Tabe äduji caburage me, teeme cubuyame bine ätäyäneji ewadimuji ten cama. Tabe biname bine owecu gwidape ecäranemuji.”

⁹Ai mene egä “Tabe caburage me äduji” jewabenige, egä tabe niinäce ituge gawe cabu me äina. ¹⁰Siige lui te täinuji gawe me, tabe peese nyene, lui te äduji cabu me, iyeta caburage puupu bime cabu me naace tääpume tabe piba iyeta poto ta lenajame iyeta gwidape cabu. ¹¹Peei lui tabe sine, lui te “biname bine owecu gwidape ecäranemuji.” Pui owecu gwidape lui naace myene, egä tabe kokre ecäranemuji teepi maramara kaakesea wawenecame. Tabe poto bine jewenimuji teeme ätyepäneji biname me, poto bine jewenimuji Acejiyame me tagepogogo mene iicemame, poto bine Miiji Mene acenename iyeta poto ta, poto bine ätrunga ingle mope biname me lenajame piiyepu teebibine abiberäjame. ¹²Tabe ai ne naace name pi jewenuji Acejiyame me binamewale bine amacetnäjame teepi kaakesea wawename naace tääpume ätrunga biname, lui Keriso me tääpe gemi, teebibine kokre wawename. ¹³Ciige mine iyeta piba yepä me läbitininago yepä

ätrunga cabu ca piyepu eei cabu ca, egä mine umle gemi Acejiyame me Bägrä. Mine modamoda biname bime ngene atwanena cama ninajinuge, epu pana Yeesu lipu enajuji. ¹⁴Ingwe ca piba mine bägrä bime pana lica gemi, lui bine angletneja biname bime maramara abiberäja cina yaawedanemusi buuwe pana coo malu pana. Pui angletneja biname cina lui teeme walya mene ca poto bine yaangletnäjemusi conocono gaabe cabu otnime. ¹⁵Mine pätä miiji biname bine jajanena ngena gyene toraca piyepu mine miiji mimemime singi lenaja, piba mine läbitininago iyeta mule cabu Keriso cama yepä äbitame, lui sine ätrunga biname bime mopeyame. ¹⁶Taba liba mope yaanajuge, tääpe me maramara piicwa teemerge puupu cabu lacranuge, piyepu piicwa maramara cina yepä mage ne jaawenusi, umeli cina liba teebibine yaatengecäjimusi. Siige iyeta maramara piicwa liba teeme kaakesea jaawenusi, teepi lipu miiji birige wawena, piba tääpe te cängenarage luutuge, kokre me läbituge, picwa bime singi te liba teemeteme babo läbituge.

Yeesu cabu Lui Kirece Ireclota Gyene

¹⁷Mime Yageyame me ngii cabu cane jijeninine weebibine umle wawename, egä ingwe ca gone cääri lenaja Acejiyame umle cäco biname pana, lui cina papa gwidape poto cidi me ngene jwaatwananinusi, ¹⁸piyepu lui bime mopemuli cabu krokeciye birige. Teepi cude padare gemi ireclota cabu ca, Acejiyame te lui ireclota ceera, ingle teepi umle cäco piyepu ätecija cäco gemi. ¹⁹Nuuja gwidape te äblicäco teebibine ajiri me wawena. Teepi nuuja gwidape wawena täapume singi lica yepä sice buduma äbitename piyepu sargi ero mule wawenecame. Teepi ätecita cäco iyeta jugijugi mule bine jaawenimusi.

²⁰Yepä weene Keriso bau ca pepu mule lica itu labiberäjiipeye. ²¹Egäsu weene itu itecijipi teeme poto cidi me, piyepu ingle weene teeme ingwe äcwi biname gemi, peei name pi weebibine ituge abiberäja toraca mene poto cidi me, Yeesu cabu lui pisi nyene. ²²Peei name pi weene miiji weeme sasa ngene atwanena bine abmaläcemame, lui cina jiwenujisi epu lenajame, weene lipu niinäce ituge. Pui sasa ngene atwanena bine teemerge angletneja singisingi cina sabe jaawenimusi. ²³Weene pätä miiji kirece singi piyepu kirece ngene atwana cama lenaja. ²⁴Weene miiji kirece muleyame biname me äbitame, Acejiyame lui bine ituge wawena teeme pana me naace täapume weene toraca conocäco lenajame piyepu Acejiyame täapume mara me äbitame.

²⁵Peei name pi ingwe ca walya mene gone otrometnäja, yepä toraca mene ajanipeye weemämu, ingle naace popi mine iyeta piicwa gemi Keriso me tääpe cabu. ²⁶Weene liba claabe läbitininu-ye, peei claabe te gone iwadininuge niiya mule wawename. Weene ninäce claabe cabu ca etecrutepeye, ingwe ca bimü te piba läpulepi. ²⁷Gone Satani ne padare yäcärüye taba weebibine angletnejame niiya mule wawename. ²⁸Laati te läbituge gwidape ero me, taba miiji peei mule ne abmala, gije abacita kaakesea wawename teeme lenaja täapume piyepu owecumete biname bine ätityerame. ²⁹Gone niiya mene iicana, yepä epu mene jicemuye, lui te miiji gyene biname bine ätityerame teeme ngena singi pisi nyene, siige piba weeme mene te ngenecu miiji me jaawenimuge laatibi yäätacijemuge. ³⁰Piyepu gone Aceji Seemo ne ngenecu mäpu me jaawenuye, ingle taba lui cewecu gyene, egä weene Acejiyame memi. Taba klaje jiwenujunge weebibine naace täapume Acejiyame

te weebibine kälyä wawenname iyeta mäpu cabu ca, peei bimu te liba cire tädepi. ³¹ Gone niyaniya ngene jwaatwananinuye poto biname bime poto cidi me. Gone claabe te weebibine ätucera, ämugetna gone. Drämä gone piyepu niya mene gone biname bine jaji, coo poto claabeclabe mule gone. ³² Weene pätä miiji weemeweme owelaamelame lenaja piyepu owecu cama. Piyepu weene miiji weemeweme niya mule ngene ätrimela, Acejiyame te lipu weeme niya mule bine itu yäyebblendemepi Keriso name pi.

Apaclyera cabu Miiji Lenaja

5 Ingle weene Acejiyame me ngenecurage bägrä gemi, weene miiji äbitipeye teeme pana lenajame. ² Weene weemämu singi äbitanipeye, epu pana Keriso lipu singi mime täapume, siige teeme ireclota ne iyemaluji mime täapume. Teeme ireclota epu pana ge owecu gwidape Acejiyame ne ceerame coo piyepu miijirage gwidape lui ca yiwäräjusi Acejiyame ne teebine ngenecu miiji me wawenname. ³ Weene gone nuuja biname täapume singi äbita liba mäame coga coo rooriye lica teta cama sargi mule wawenname; cuta iyeta jugijugi mule wawena gone. Piyepu weene gone singi ädri nuuja gwidape coo mule poto cidi me. Ai mule bine gone waweneca, cuta apu mule poto cidi me gone iicema, ingle weene Acejiyame me binamewale gemi. ⁴ Gone iicetneja ajiri mule poto cidi me, niyarage ceepe gone coo nuuja budubuduma mene gone iicetneja, yepä weene pätä miiji Acejiyame ne awepyeräja. ⁵ Weene miiji umle äbita, egä lui te sargi mule jaawenuge coo lui te nuuja jugijugi mule jaawenuge, tabe lica läbituge biname me Keriso piyepu Acejiyame lui ne yaacanäsi. Singi ädri biname te cuta äblicäco pepu biname

me äbita, ingle tabe lui täapume singi yäädruge, pui te yaacatuge Acejiyame me puupu ne teeme ireclota ngalebora.

⁶ Gone ire taatu jaacituye nuuja biname te weebibine budubuduma mene ca angletnejame, ingle apurage mule name pi Acejiyame te pagege claabe me äbita, lui cina teebine lica jäätecijusi. ⁷ Peei name pi pipu biname cama gone abasuta. ⁸ Niinäce weene krokeciye cabu jage, yepä page weene siige apaclyera cabu temi, ingle weene mime Yageyame memi. Weene miiji epu lenaja, apaclyera cabu biname cina lipu yaacrajuge, ⁹ ingle apaclyera luma, puma miijimiji mule, conocäco mule piyepu toraca mule piti nemi. ¹⁰ Weene miiji äbitipeye abiberäjame, egä ngena te Yageyame ne ngenecu miiji me jaawenuge. ¹¹ Weene gone krokeciye mule cabu abasutana, lui cabu ca nuuja miiji ne lica päpäna, weene pätä apaclyera cabu me pepu mule bine isemepeye. ¹² Teepi lui mule bine jaawenimusi krokeciye cabu, babo ajiri cama mule gemi, lica wawena taatu cuta iicema piyepu ajiri cama gyene. ¹³ Yepä iyeta mule bine liba apaclyera cabu me yaawadimusi, siige apaclyera te jaawabudne-muge, lipu mule gemi; piyepu apaclyera te liba krokeciye ne yaapaclyäruge, siige apaclyera me läbituge. ¹⁴ Peei name pi apu ituge iicana egä,
 “Arpinanti ute cabu ca,
 alotnanti budre cabu ca,
 piba Keriso te meebine naapaclyäruge.”
¹⁵ Pipu pi weene miiji ire, egä weene lipu ulipu inajininuge. Weene miiji cängena lenaja lica budubuduma. ¹⁶ Weene liba padare ne jääpänuye miiji mule wawenname, weene jewenepeye, ingle ai bimu cina niyarage gemi. ¹⁷ Peei name pi weene buduma gone lenaja, yepä umle äbitipeye, Acejiyame me singi ngena gyene.

¹⁸Weene sice buduma gone läbitininuye, inge weeme ireclota ne sabe jaawenuge, Aceji Seemo te pätä miiji weeme cabu babo äbitame. ¹⁹Weene weemeweme etangemepeye salamo uupera bine, potu irecu ätumuta uupera bine piyepu Aceji Seemo te ngena uupera icärininuge. Weene weeme iyeta ngenecu cama uupera bine piyepu salamo bine etangemepeye Yageyame täapume teebine awepyeräjame. ²⁰Weene miiji eso ceeraname Aceji Babe ne iyeta padare cabu iyeta gwidape potu cidi me mime Yageyame Yeesu Keriso me ngii cabu.

Mene Coga Rooriye bime täapume

²¹Weene miiji weemeweme ätecijana, inge Keriso lui weeme Yageyame gyene. ²²Coga cina miiji rooriye bine ätecija, teepi lipu Yageyame ne jäätacijusi, ²³ingele rooriye sine mope biname coga täapume epu pana, Keriso lipu mope biname ge ätrunga inge biname bime täapume. Tabe peese nyene, lui te niya cabu ca ituge äsecrea ätrunga inge biname bine, lui gemi teeme täape. ²⁴Peei name pi ätrunga inge biname cina lipu Keriso ne jäätacijusi, coga te miiji teeme rooriye ne iyeta mule cabu pepu ätecija.

²⁵Piyepu rooriye cina miiji teeme coga bime täapume singi epu pana, Keriso lipu singi ätrunga inge biname bime täapume, siige teeme ireclota ne iyemaluji teeme täapume. ²⁶Tabu ai ne naace täapume jewenuji teebibine mara me wawenname Acejiyame täapume Miiji Mene abiberäja ca, niye ca liba teebibine niinäce jugi cäco ituge äciseja. ²⁷Tabu singi ge ätrunga inge biname cina teeme täapume lenaja teeme Keriso me miijirage jamyacu cama, jugi cäco, epucäco. Teeme cabu nuuja pläpu coo acalomla lica gyene, coo nuuja pepuyame.

²⁸Yoo, rooriye cina miiji singi teeme coga bime täapume, teepi lipu singi teemerage täape täapume. Rooriye te liba singi teeme coga täapume, pui lui tabe cuta singi birige teeme täapume, inge teepi yepä gegi. ²⁹Nata nuuja te lica teeme täape ne ägyi, yepä cängenarage deedei yäacaranuge, ire jaatwuge, Keriso lipu ätru-nga inge biname bine cängena ire jaatwemuge. ³⁰Mine umle gemi ai potu cidi me, inge mine teeme täape me piicwa gemi. ³¹Oogäräneji mene te jiccenige egä, “Yoo, rooriye te miiji teeme mage babe bine abmala coga cama atejäclmutame, siige teepi yepä me läbitäsi.” ³²Ai mene te baborage gwidape ne eboclomtenige. Cane ngene ca begline, egä ai mene lui Keriso piyepu ätrunga inge biname bime potu cidi me. ³³Yepä ai mene cuta weeme täapu myene. Rooriye cina, weene miiji singi weeme coga bime täapume, weene lipu singi weeme täapume. Coga cina, weene cuta miiji weeme rooriye bine ätecija.

Mene Bägrä piyepu Mage Babe bime täapume

6 Bägrä, weene miiji weeme mage babe bine ätecija, inge ai lui conocäco mule gyene. ²“Weene miiji mage babe bine opo gaabe me acrana.” Ai lui niinäcerage cotre gyene ten cotre cabu ca, Acejiyame te lui cama mene ecituji egä, ³“Piba iyeta gwidape cina miijirage yaacluge weene cama, piyepu weene lecaleca ireclota ne jäänunye ai gawecewe cabu.”

⁴Mage babe, weene gone bägrä bine epu mule ca ire atwi, lui te teebibine claabe me jaawenimuge. Yepä weene teebibine yaabiberäjimuye teepi cängena lenajame piyepu yaablawäjemuye Yageyame me singi ibi.

**Mene Aletnäneji Biname
piiyepu Teeme Modamoda
Biname bime täápume**

⁵Aletnäneji biname, weene miiji weeme modamoda biname bine toraca ngenecu cama, wälu cama ätecija. Weene peei ne yepä ngene atwana cama jeweneye, epu pana Keriso ne lipu jäätecijuye yepä ngene atwana cama. ⁶Weene teeme irewale taatu cabu gone apu äbitena naace name pi teepi piba ngenecu miiji cama lenajame weeme täápume. Yepä weene miiji iyeta weeme ngenecu ca wawena, Acejiyame ngena täápume singi, ingle weene Keriso me aletnäneji biname gemi. ⁷Weene gege cama weeme kaakesea jaawenuye, epu pana egä weene biname bime täápume taatu lica jaawenuye, yepä weene cuta Yageyame täápume jaawenuye. ⁸Gone ngene ätrimela, egä biname bime miijirage kaakesea name pi Yageyame te daremu yääcäranemuge, ngänu gyene teepi aletnäneji biname coo nuuja biname.

⁹Modamoda biname, weene cuta pepu miiji weeme aletnäneji biname bine cängena ire atwime. Weene cerämu opo cabu gone yäärmäjimuye. Weene gone ngene ätrimela, egä weene piiyepu weeme kaakesea bägrä weeme yepä Yageyame gyene cabucewe je, lui te iyeta biname bine yepä ibi cire jitrani.

**Ngena Gwidape ca Cubu
Icaname Niiyaniya Cable cama**

¹⁰Yoo siige, weene kokre äbitipeye Yageyame miji ba-borage kokre ca piiyepu ten cama lenaja name pi! ¹¹Cubu gwidape iyeta asi-gräripeye Acejiyame te lui icärininuge, piba weene lica itrametninuge Satani me angletneja cabu. ¹²Mine bi-namerage cama cubu lica jii-cenisi, yepä mine cubu jii-cenisi niiyaniya cable cama,

lui cina mopeyame gemi, pii-yepu lui cina kokreyame gemi, cuta lui cina ai gawe-cewe ne ecanenisi ai krokeciye padare cabu piiyepu cuta buuwemope cabu lui cina otneninisi. ¹³Peei name pi cubu gwidape asigräripeye, Acejiyame lui icärininuge. Niiya padare te liba täduge, weene piba ibibi birige weeme cubuyame bine daremu wawename, piiyepu cubu liba siige, weene piba camu ämyemuteji inajininuge.

¹⁴Weene miiji iyeta padare cabu amacetnäjäneji lenajame. Acejiyame poto cidi me lui toraca mene, weene peei ne ecatepeye baagi täápume weeme ibi cabu asigrame. Conocäco mule ne ecateye weeme moobe täápume dare älyengame. ¹⁵Cuta weeme singi Miiji Mene jajanename poode poto cidi me lui weeme ernge gwidape gemi. ¹⁶Weene iyeta padare cabu ätrunga ne ecateye, ime cabu lipu älyenga gwidape ne yaacenanute, siige weene peei ca yäätumimuye Satani me muye cama biigu bine. ¹⁷Acejiyame lipu weebibine niiya cabu ca ituge äsecrera, pui lui mope älyenga gwidape gyene weeme täápume. Acejiyame me Mene ecatepeye, Aceji Seemo lui Mene icärininuge. Peei lui weeme cubuturikä gyene. ¹⁸Weene iyeta ai mule bine irecu ätumuta cama jaawenimuye, Acejiyame ne yaawejanuye tabe weebibine ätityerame. Iyeta padare cabu irecu lätumutanininuye, Aceji Seemo te lipu opo jiiwenaninuge. Peei name pi weene gone lätecitinuye, ngänu gyene ngena te läbituge, yepä irecu lätumutanininuye iyeta padare cabu Acejiyame me iyeta binamewale bime täápume. ¹⁹Cäme täápume cuta irecu ätumutanipeye, egä mene icana padare cabu Acejiyame te ngene atwana ceerame cane piba wälu cäco biname bine umle wawename teepi lui poto cidi me niinäce umle lica

ge, egä Miiji Mene cabu pisi nyene.
²⁰Ai Miiji Mene ne acanename Keriso te cebine nätyepuji, siige cane page age säne krokeciye mete cabu. Weene irecu ätumutanipeye, egä cane wälu cäco jajanename Miiji Mene, cane lipu miiji jajanena.

**Paulo me Yewo Mene Epeso
 Biname bime täöpume**

²¹Tukikus, mime miijirage ätrunga biname gyene, mime Yageyame me kaake-sea lui te toraca jewenenige, tabe pa lädepi peeyeme weeme bau me. Weene teeme cabu ca pitecijipi iyeta, egä cane ama lipu nanajinige piiyepu ngena jew-

enenine. ²²Yoo, cane teebine naace täöpume jityepenine weene teeme bau ca äteciyame, egä cine iyeta lipu gemi ama piiyepu cuta tabe weebibine kokre ceerame.

²³Acejiyame mime Babe piiyepu Yageyame Yeesu Keriso teepi iyeta ätrunga biname bine poode piiyepu singi ceerame ätrunga cama.

²⁴Acejiyame me miiji te lenajame iyeta eei biname bime cabu je, lui cina singi mime Yageyame Yeesu Keriso täöpume apira cäco singi cama.

Cane ngii Paulo. Siige cäme mene ngälu peese.

PAULO ME LETA PILIFI ÄTRUNGA BINAME BIME BAU ME

1 Cane Paulo säne lui te yoogärenine ai leta ne. Timoti agesa cane cama; cine lui Yeesu Keriso me kaakesea bägrä gegi.

Agesa căme mene iyeta Pilipi cewe ätrunga ingle biname bime bau me, weene lui cina Keriso Yeesu cabu inajinige, piyepu ai mene cuta ätrunga ingle mope biname piyepu nuuja ätityera biname bime bau me.

²Acejiyame mime Babe piyepu Yageyame Yeesu Keriso, teeme miiji te weeme cabu lenajame piyepu teepi weebibine poode ceerame.

Paulo Ireçu Ätumutige Pilipi Cewe Ätrunga Ingle Biname bime täöpume

³Iyeta padare cane liba weeme täöpume ngene jwaatwananune, cane Acejiyame ne eso yäacärune weeme täöpume. ⁴Cuta piyepu iyeta padare cane liba iyeta weeme täöpume ireçu lätumutanune, cane ngenecu gege cama jaawenune, ⁵ingle weene cebine lipu nätityäruye Miiji Mene cängena jajanename pui bimu cabu ca weene liba niinäce itu jitrungujiye ngälu page. Eso! ⁶Yoo, cane toraca umle gäne egä Acejiyame lui te jegednuji ai miiji kaakesea ne weeme cabu, tabe cuta jewenenige ngälu teeme apira Yeesu Keriso me acnenua bimu cabu. ⁷Weene căme ngenecurage binamewale gemi, cuta cane miiji gyene pepu asicnentame weene iyeta poto cidi me, ingle weene ai miijirage kaakesea ne cane cama gigrä jaawenanuye, Acejiyame lui kaakesea cebine ituge cera page wawename krokeciye mete cabu, cuta piyepu niinäce padare cabu, cane liba waatnetnäjepene Miiji Mene ne

toraca me awabu-dnitame biname cina cängena ätrungame. ⁸Acejiyame umle ai mene lui toraca gyene egä căme singi iyeta weeme täöpume lui Yeesu Keriso me singi pana gyene.

⁹Cane weeme täöpume ireçu lätumutanune egä weeme owecu te baborage äbitame, piyepu umleumle cama egä lui mule gemi toraca conocäco, ¹⁰naace täöpume weene piba ibibi läbitinuye mule bine cängena atraname. Weene piba conocäco cirege aclajuta Keriso me acnenua bimu padare cabu, ¹¹cuta piba weeme cabu piti nemi toraca miijirage mule Yeesu Keriso taatu lui bine weeme ireclota cabu yaacrane-muge, naace täöpume biname cina Acejiyame ne awepyeräjame piyepu teeme jamyacu apacljera peei mule cabu päpäname.

Toraca Ireclota Agesa Keriso me Kaakesea Wawename

¹²Căme ätrunga binamewale, cane singi gäne weene umle äbitame egä iyeta gwidape lui cina căme bau ituge äbita, Miiji Mene te peei cabu ca babo itu läbitepi. ¹³Siige, peei name pi iyeta awamuta biname piyepu iyeta nuuja biname lui ama, teepi umle gemi egä cane krokeciye mete cabu säne, ingle cane Keriso täöpume kaakesea jewenenine. ¹⁴Yoo, căme krokeciye mete lenaja cabu ca mime bucurage binamewale cina Yageyame cabu ngenecu kokre itu läbitipesi, siige teepi wälu cäco äbitinisi Acejiyame me mene iicaname.

¹⁵Yoo toraca, poto cina mene jaajanemusä Keriso poto cidi me teeme niyarage asicnenta cabu ca, ingle teepi gege lica căme kaakesea lipu baborage itu läbitepi, piyepu teepi mene ca läsädaninusi. Yepä, nuuja cina asicnenta miiji cabu ca teeme mene jaajanemusä. ¹⁶Teepi miijirage singi cabu ca jaajanemusä, ingle teepi umle gemi

egä Acejiyame te cebine ama itu nacitepi Miiji Mene ne toraca me awabudnitame. ¹⁷Yoo, pui asicenta niya biname poto cidi me, teepi Keriso poto cidi me mene jaajanemusí conocono ngene atwanena cama. Teepi singi lica nuuja biname te awepyeräja ne päpäname, yepä teepi taatu. Teepi apu jaangemuge egä teeme peei mule cabu ca, cebine ngenecu mäpu me pa nawenepi, cane liba ama krokeciye mete cabu säne.

¹⁸Yepä, pepu lica gyene. Cane gege gäne teeme kaakesea poto cidi me, inge cane singi gäne bucurage biname cina mene jajanena Keriso poto cidi me, ngänu gyene conocono liba pisi nyene teeme mule cabu. Yoo, cane gege cama pa nanajepene, ¹⁹ingle cane umle gäne weeme irecu ätumuta name pi, cuta pi iyepu pui ätityera name pi lui tädenige Yeesu Keriso me Seemo cabu ca, cane pa lasatepene. ²⁰Yoo, cäme toraca singi agha cäme kaakesea cängena wawename, pi iyepu airage padare pi iyepu iyeta padare cane kokre cama wälu cäco lenajame, naace täapume iyeta cäme mule name pi biname cina Keriso ne awepyeräjame, cäme ireclota cabu ca, coo cäme budre cabu ca. ²¹Yoo, ireclota ngena gyene? Cäme täapume toraca ireclota lui Keriso gome lenajame, cuta cäme budre lui abacita gaabe ten cama iyeteta lenajame. ²²Yepä, cane liba ireclota cama nanajenige cäme cerämu padare piba pisi nyene teeme miiji kaakesea wawename. Yoo, cane ngena täapume singi gäne? ²³Cäme singi neeneni gegi. Cane baborage singi ai ireclota cabu ca asatame Keriso cama iyeteta lenajame, inge peei lui cäme täapume babo miijirage gyene. ²⁴Yepä, cane cuta singi gäne weebibine ätityerame, peei name pi cäme singi gyene ireclota cama lenajame. ²⁵Yoo, cäme ätityera pisi nyene weeme täapume, peei name pi cane umle gäne egä cane ire-

clota cama pa nanajepi. Cane weene cama nanajenige weebibine ätityerame weeme ätrunga babo äbitame pi iyepu peei ätrunga cabu ca weene ngenecu gege äbitame. ²⁶Yoo, cane liba weene cama pa nanajepi, weeme cuta nuuja inge piba pagege Yeesu Keriso ne awepyeräjame teeme ätityera täapume cäme bau me.

²⁷Agha babo gwidape, weene cängena inajininige Keriso poto cidi me Miiji Mene te lipu jiicenige. Weene piba cängena ätrunga cama jicljutenininige, weeme ngene atwanena yepä egä iyeta weeme kokre cama weene Miiji Mene cabu cängena ätrungame. Cane singi pepu pana mule weeme poto cidi me äteciyame, ngänu gyene cane otni weeme bau me, coo otni lica. ²⁸Wälu gone pui biname bime täapume lui cina weebibine mäpu cabu icranininusi, yepä weene miiji ngenecu kokre cama inajipi. Pepu cabu ca pui biname cina ngene ca pa yaaglepesi egä teepi te cirege apesera, yepä weene te weeme mäpu cabu ca cirege äsecrera, inge Acejiyame weene cama gyene. ²⁹Pepu cirege äbita, inge Keriso name pi tabe weebibine miijirage padare ne ituge ceera, lica teebine ätrunga taatu me, yepä cuta teeme täapume mäpu cabu lenajame. ³⁰Yoo, weene pi iyepu cane, cine yepä mäpu cabu cewe oocananenago, weene lui cabu cebine ituge päpäna, pi iyepu lui cabu cane cuta page nanajenige, weene lipu itecijenininige.

Iyeta Biname cina Keriso ne Cire Yaawepyeräjepesi

2 Weeme ngenecu kokre liba pisi nyene, inge weene Keriso me singi yaacatanuye weeme ireclota mule cabu; cuta weeme ngenecu miiji liba pisi nyene, inge weene umle gemi teeme owecu päpäname; Aceji Seemo te weeme cabu liba enajenige; cuta pi iyepu weene

liba weeme nuuja bine owecu jaawenemuye; ²piba page căme gege ne babo jeweneye. Weene yepă ngene atwanena piiyepu yepă owecu cama inajinege. Yoo, weeme singi piiyepu ngenecu yepă me äbitineye. ³Nuuja mule ne gone jaawenuye weeme taatu miiji täápume, coo weemämu babo me äbita täápume. Nuuja biname bine niinäce gaabe me icranemeye, piba weemämu teeme ingwe gaabe me äbitineye. ⁴Weeme nuuja biname bime miiji täápume ire cängena, gone singi weeme taatu miiji täápume. ⁵Weene Keriso Yeesu pana mule ne ecateye egä:

⁶Niinäce cabu ca tabe Acejiyame cama yepă ge,
yepă tabe pui Acejiyame cama ibibi ne lica noomluji.

⁷Pui name pi tabe teeme caburage puupu ne teeme singi ca ebmaluji,
ätityera biname me äbitame biname bime täápume.

Tabe ai gawecewe biname pana äbituji,
biname pana tääpe cama lenajame.

⁸Tabe teemämu gawe me äbituji,
Acejiyame me singi gaabe cabu otnuji,
teeme ireclota piba ecäruji baarge uli cabu me budre äbitame.

⁹Peei name pi Acejiyame teebine ewepäntuji caburage puupu cabu me, cuta piiyepu teebine babo ngii ecäruji.

Teeme peei ngii lui baborage gyene iyeta poto ngii cabu ca.

¹⁰Piba iyeta lui cina cabucewe je, lui cina ai gawecewe cabu je, piiyepu lui cina gawe ngalebora je,
teepi kokorare cire yääpednäremepesi Yeesu me ngii ne awepyeräjame,

¹¹piiyepu iyeta cina cire jiicepesi egä Yeesu Keriso lui Yageyame gyene.

Aceji Babe siige jamyacu apaclyera ne cire jääpänepi peei cabu ca.

Weene Ngale pana Gemi Ai Gawecewe Biname bime täápume

¹²Căme ngenecurage binamewale, weene căme singi lipu itu nacatepeye, cane liba weene cama ge, yoo, cuta page căme singi mene ne weene ecateye, cane liba weene cama lica gäne. Acejiyame lui caburage gyene, peei name pi weene cängena teeme täápume inajipi, pui mule taatu jaawenemuye lui cina iyeteta ireclota gaabe cabu weebibine iwadininusi. ¹³Ingle naace gyene Acejiyame me kaakesea pisi nyene weeme cabu, weebibine singi piiyepu kokre ceerame teeme singi ne cängenarage wawename.

¹⁴Weene weeme kaakesea ngenecu miiji cama jeweneye, äcela piiyepu äciseräja căco. ¹⁵Weene pepu Acejiyame me jamyacu bägrä me pa äbitipeye, lui cina ibibi gemi ai gawecewe niija conocono mule biname gome epucăco conocăco lenajame. Weene miiji teeme täápume wale pana uungepmeläja teeme krokeciye ne äyeblyngtame, ¹⁶weene liba teebibine mene jaajananemuye ireclota gaabe poto cidi me. Weene liba pepu jaawenuye, Keriso me acnenuta bimu cabu, cane piba ngenecu gege cama cire nanajepi weeme poto cidi me, ingle piba awabudnita cirege egä căme kaakesea papa me lica ituge äbita.

¹⁷Cane gege gäne, ngänu gyene cebine liba pama budre me naglumi, siige căme uudi te tapiruge kau bime liiyepu Acejiyame ne iiwärejame. Căme uudi te piba weeme ätrunga cama yepă läduge Acejiyame bau me teebine iiwärejame. Yoo, apu liba wawena je, cane gege birige äbita, cane iyeta weene cama gege birige. ¹⁸Piba weene cuta miiji gege läbitininuye, weene cane cama gege läbitininuye.

Cane Epaproditus naabi Timoti Pa Jäätyepene Weeme bau me

¹⁹Cane căme ngene atwanena Yageyame Yeesu cabu me itu yaacitepene egă cane ibibi pa lâbitepene Timoti ne weeme bau me wata ätyepame, naace täápume cane piba teeme bau ca mene päpăname weeme poto cidi me cebine ngenecu plowa me wawename. ²⁰Căme nuuja biname lica gyene lui te cane cama yepă ngene atwanena cama gyene, piyepu lui te toraca singi weebibine ätityerame. ²¹Iyeta nuuja biname cina singi gemi teeme taatu miiji täápume, lica Yeesu Keriso me kaakesea täápume. ²²Yepă, Timoti me miiji mule poto cidi me weene umle gemi. Tabe cane cama kaakesea jaawenuge, epu pana băgră te teeme babe ne lipu yăätityăruge, ingle cine singi bucurage biname cina Miiji Mene ne ätrungame. ²³Peei name pi cane singi găne teebine weeme bau me ätyepame, yepă tabe căme trămă pa yaanajepi ngălu cine umle pa lâbitipago căme täápume lipu pa lâbitepi. ²⁴Cane umle găne egă Acejiyame liba singi gyene, cane cămămu mameta găne weeme bau me otni.

²⁵Page cane jitrănutenine mime ätrunga biname Epaproditus ne weeme bau me ätyepame. Tabe cane cama kaakesea căngena jewenenige cuta cubu jiicenige Miiji Mene täápume. Tabe weeme bau ca ätyepăneji gyene cebine ätityerame. ²⁶Tabe baborage singi gyene iyeta weebibine căări päpăname, piyepu tabe ngenecu măpu cama gyene, ingle mene weeme bau me itu lădepi egă tabe pita cama ge. ²⁷Toraca gyene egă tabe pita cama ge, budre mameta, yepă Acejiyame te owecu ge teeme täápume, piyepu owecu ge căme täápume, peei name pi teebine miiji itu jaawenepi, peei ngenecu măpu ne

căme bau ca äyeblyngtame. ²⁸Cane peei name pi babo singi găne teebine weeme bau me ätyepame egă weene piba ngenecu gege căări pa äbitipeye, teebine liba pa jepănepeye, cuta piyepu căme ngenecu măpu te teeme poto cidi me piba pa lăyeblyngtepi. ²⁹Miiji weene teebine babo gege cama pa ecatepeye mime Yageyame me ngii cabu, piyepu opo gaabe me icraneye iyeta biname bine lui cina teeme pana mule bine jaawenemusi, ³⁰ingle tabe teeme ireclota taatu me lica ngene jotwananige, yepă mameta ge budre päpăna Keriso me kaakesea name pi. Tabe apu lâbitepi, weeme puupu ne liba yaacatepi cebine ätityerame, ingle weene pui ne äblycăco ge wawename.

Acejiyame Mibibine Teeme täápume Conocăco Niweninuge

3 Căme ätrunga binamewale, cane singi cerămu mene jajime egă weene Yageyame cabu gege inajininege. Cane gloose lica găne gwidape poto cidi me oogărame, cane lui bime poto cidi me ituge oogăra, weene piba căngenarage lenajame cane liba ai mene căări jijenini-nine. ²Căngena ire biname bime poto cidi me lui cina niya mule bine jaawenemusi, peei drego bime täápume lui cina singi gemi nuuja ätrunga biname bime tääpe matikolă iirputame Acejiyame me cewecu acatame. Teepi walya jiicusi egă lui biname me tääpe cabu cewecu lica birige, tabe äblycăco Acejiyame me biname me äbita. ³Yepă, mine lui cina Acejiyame ne ngene jepecnăjenisi Aceji Seemo me ätityera ca, piyepu babo gege cama Keriso Yeesu ne jitrungenisi mibibine waadename, mine age temi Acejiyame me toraca binamewale. Tääpe cabu lui cewecu ngănu gyene, ingle peei cabu ca mine äblycăco Acejiyame me binamewale me äbita, ingle mine äblycăco mime tääpe mule bine ätrunga mibibine

Acejiyame bau me waadename. ⁴Yoo, niinäce cane liba Yeesu ne lica jitrungujine, pui padare cabu cane căme tăäpe mule cabu me ätrunga ecitujine. Pui sasa padare cabu cane pepu mule bine baborage jitrungemujine nuuja biname bime cabu ca, ⁵ingle naace popi cane liba aplimlujine seben bimu liba nanajuji, căme tăäpe matikolä nirputujisi cewecu wawename. Cuta căme mage babe Israela biname ge Benjaminina me ingle cabu ca, piijepu căme kaakesaare iyeta lui Heberu mene jicemus. Cuta piijepu cotre bine cane Parisea biname bime mäpu gaabe ca jewenemujine. ⁶Căme singi baborage ge Acejiyame me kaakesa wawename, siige cane Yeesu me ätrunga biname bine mäpu me jaawenemune. Yoo, cane iyeta mule cotre mene ibibi ituge wawena, naace tăäpume cane peei gaabe ca conocăco äbitame Acejiyame me opo gaabe je. ⁷Yepä, iyeta peei mule bine cane lui poto cidi me apu nangenuji egä miijirage gemi căme tăäpume, page cane opo ewatnenine egä teepi nuuja miiji lica gemi, Keriso me äti-tyera name pi. ⁸Toraca cane opo ewatnenine egä iyeta papa ge, yepä taatu gwidape baborage gyene. Peei babo gwidape lui naace gyene cane umle gäne Yeesu Keriso căme Yageyame. Yoo, Yeesu Keriso name pi iyeta căme sasa mule bine domäji pana cane itu ebmalemujine Keriso me ingle cabu me abacitame, ⁹ten cabu lenajame. Page cane licarage căme miiji mule piijepu cotre waweneca bine jitrungenemine Acejiyame tăäpume conocăco äbitame, yepä cane Keriso ne jitrungenine cebine Acejiyame tăäpume conocăco wawename. Peei ätrunga gaabe Acejiyame cama conocăco äbitame lui teeme bau ca gyene, piijepu biname cina peei ne jääpänusi, Keriso ne liba jäätrungusi. ¹⁰Page căme nuuja singi lica gyene, yepä Keriso tăäpume toraca umle

äbitame, piijepu lui babo kokre te teebine budre cabu ca itu erpinantuji, peei te căme ireclota cabu lenajame. Cane singi gäne teeme pana ngene cewe oocanena päpäname ireclota cabu piijepu teeme pana äbitame tabe lipu teeme budre padare cabu ge, ¹¹ingle cane singi gäne Acejiyame te piba cuta cebine budre cabu ca arpinentame iyeteta ireclota me.

Acejiyame te Mibibine Ituge Asogleca Yeesu pana Mule Wawename

¹²Cane lica jicenine egä cane uja conocăco me ituge äbita; camu gyene căme ireclota mule toraca miiji me äbita. Yepä, cane cängena apicetnärenine conocăco ireclota mule ne oomlaname, ingle Yeesu Keriso te cebine teeme tăäpume ituge oomlana. ¹³Yoo, căme ätrunga binamewale, cane apu lica nangeninige egä cane conocăco ireclota cama gäne, yepä cane apu jewenenine: iyeta poto cidi me lui ituge niinäce äpletnera, cane singi ngene ätrimela, pui ne oomlaname lui te niinäce gaabe gyene. ¹⁴Cane uuwama bäaclena biname pana gäne. Cane niinäce gaabe me irenaci-jinige ngälu gaabe ne oomlaname, naace tăäpume căme miiji daremu ne acatame. Peei daremu lui iyeteta ireclota gyene cabucewe je, Acejiyame lui tăäpume cebine ituge ala asogleca cane Yeesu Keriso bau ca päpäname. ¹⁵Yoo, mine iyeta lui cina Seemo ireclota cabu ninajininige, mine miiji pepu pana ngene atwana cama lenajame, piijepu weene liba mara ngene atwana cama gemi yepä gwidape poto cidi me, Acejiyame cuta peei ne pajecu me pa jaawenepi weeme tăäpume. ¹⁶Yoo siige, mine niinäce gaabe me naclege pui umle cabu lui pisi nyene page.

¹⁷Căme ätrunga binamewale, căme pana mule weene gigri jewenemeye. Teeme mule abiberäjinene lui cina

toraca gaabe cabu otni, cine lui gaabe weeme täápume ituge awabudnita. ¹⁸Cane lui täápume weebibine bucurage padare ituge jajanena, cuta page ele mäcu cama cääri jijeninine egä bucurage biname piti nemi lui cina cubuyame gemi Keriso me budre täápume baarge uli cabu teeme conocono ireclota name pi. ¹⁹Teepi niya puupu me cirege otni, inge teeme yepä taatu ngene atwanena pisi nyene, teeme tääpe me singi bine wawenecame. Teepi gege gemi mule poto cidi me, teepi lui poto cidi me ajiri cire läbitinejisi. Iyeta teeme ngene atwanena lui singi taatu ai gawecewe me gwidape täápume. ²⁰Yepä, mime täápume ireclota mara gyene. Mime toraca cewe lui cabu sine. Mine mime niya cabu ca äsecrera biname ne cängena jewagrijenisi cabucewe ca mime bau otnime, peei lui Yageyame Yeesu Keriso sine. ²¹Tabe te mime gawecewe tääpe bine cirege atepengäja teeme jamyacu apacljera cama tääpe pana äbitame, pui kokre ca tabe lui ca ibibi gyene iyeta gwidape bine teeme ime cabu acraname.

Paulo te Bäärmi Mene Jegednemige

4 Cäme ngenecurage binamewale, cane baborage singi weeme täápume weene cama lenajame. Weene cebine ngenecu gege me naweneniye, piyepu cane awepyeräja ne jepänenine weeme name pi. Yoo, cäme ätrunga binamewale, weene miiji kokre aclajutame Yageyame cabu.

²Yoo, neeneni magebi Ewodiya piyepu Suntukeye, owecu, cäme singi weene ecateye yepä ngene atwanena cama Yageyame cabu lenajame. ³Yoo, piyepu Sujugu, lui cane cama miijirage kaakesea ituge wawena, cane singi gäne maane ai neeneni magebi bine

ätityerame teeme miise mule ne abmalame, teepi lui cina cane cama baborage kaakesea ituge wawena biname bine Miiji Mene jajanename. Teepi gi-gri kaakeseayame gegi Klemente cama piyepu iyeta nuuja biname cama lui cina cane cama kaakesea ituge jaawenemepesi, lui bime ngii Acejiyame bau oogäräneji gemi teeme peba cabu, iyeta lui cina kirece ireclota Keriso bau ca cire jääpänepesi.

⁴Ngenecu gege äbitineye weeme Yageyame cabu ireclota täápume. Cane cääri jijenine, weene ngenecu gege!

⁵Weene miiji owelaamelame lenaja iyeta biname bime täápume. Yageyame me acnenuta lui mameta gyene. ⁶Gone ngenecu mäpu läbitininuye nuuja gwidape täápume, yepä weene liba Acejiyame ne yaawejanuye, teebine yäätinäruye iyeta weeme singi gwidape täápume, piyepu ngenecubora ca teebine eso yäacäruye. ⁷Piyepu weene liba ngenecu poode Acejiyame bau ca jääpänuye, piba weeme ngene atwanena piyepu weeme singi Yeesu Keriso cabu cängenarage birige. Yoo, biname cina äblicäco gemi cängena umle äbita pepu ngenecu poode ne.

⁸Ceräcerägäabu bäärmi mene age sena. Cäme ätrunga binamewale, weene ai gwidape poto cidi me ngene jwaatwananinuye: iyeta lui toraca gemi, lui bine opo gaabe me yaacranemusi, lui gwidape conocäco gemi, lui bine jugi cäco ngene atwana cama gemi, lui jamyacu gemi, lui bine jääpänemusi egä miijirage gemi, lui epucäco gemi, piyepu lui bine ibibi gemi awepyeräja täápume. ⁹Cane lui abiberäja weebibine ituge ceera cäme mene piyepu cäme mule cabu ca, weene pepu jaawenemuye. Piba Acejiyame, lui te mibibine ngenecu miiji niwenininige, mine cama pa yaanajepi.

**Paulo te Pilipi Ätrunga Ingle
Biname bine Eso Jejemige
Teeme Ätityera täápume**

¹⁰Cane ngenecu gege gäne piijepu cane Yageyame ne ewepyeräjenine egä padare te tatyaramtumi weene cebine cääri ätityerame. Weeme puu singi puga ge pui ne wawename, yepä leca padare cabu weeme gaabe ätityerame lica ge. ¹¹Cane ai mene naace name pi lica jijenininine ingle cane gwidape täápume singi gäne. Pepu lica ge, ingle cane umle ituge äbita ngenecu gege cama lenajame, ngänu gyene cäme gwidape liba nesae. ¹²Cane umle gäne owecumete pana lenajame piijepu cane cuta nuuja taje umle gäne bucurage gwidape cama lenaja. Cane umle gäne iyeta padare iyeta poto ta ngenecu gege cama lenajame. Ngänu gyene cäme deedei liba bucurage, coo cäme deedei liba nesae; cäme gwidape liba bucurage, coo cäme singi gwidape liba lica gemi, cäme ngenecu gege cuta pisi nyene. ¹³Keriso te cebine kokre me nawenenige iyeta gwidape täápume.

¹⁴Yepä, weeme mule babo miijirage gyene cebine cäme mäpu cabu ätityerame. ¹⁵Yoo, weene Pilipi biname umle gemi egä lui padare cabu cine gije jebacitujisi Miiji Mene jajanenname, cane pui padare cabu liba Makedoniya probins ne sebmajuline pui Miiji Mene nuuja poto jajanenname, weeme ätrunga ingle te taatu nätiyärüji cebine, weene liba rarekaake näcärujiye. ¹⁶Cane liba Tesalonika cewe cabu je, weene cuta piba

cebine nätiyärüjiye lica yepä gäabu taatu, yepä cuta nuuja taje weene nätiyärüjiye. ¹⁷Yoo, cäme singi lui lica gyene owecu gwidape päpäna taatu me, yepä cane singi gäne weene pepu mule wawenecame, piba miiji daremu peei cabu ca päpäname. ¹⁸Yoo, cane age eso mene ne yoogärenine iyeta weeme ätityera täápume. Peei ätityera lui ibibi gyene. Cäme singi gwidape ibi piti nemi page, ingle Epaproditus te bii sewadene-mige wemiji gwidape bine. Weeme ätityera gwidape lui epu pana iiwäreja mule liijepu Acejiyame täápume. Tabo baborage singi gyene pepu ätityera mule päpäname. ¹⁹Yoo, Yeesu Keriso me kaakesea name pi mime täápume, Acejiyame te iyeta weeme singi gwidape bine icärininuge teeme jamyacu dogwe cabu ca. ²⁰Mine miiji Acejiyame mime Babe ne awepyeräja iyeteta ngälu cäco teeme jamyacu apaclyera täápume. Pepu pa yaanajege!

Ai Peba me Apira Mene

²¹Cane sebore jiwenininine iyeta Acejiyame me biname bine lui cina Yeesu Keriso memi. Mime ätrunga binamewale lui cina age temi cane cama, teepi te weebibine sebore jiwenininisi. ²²Iyeta Acejiyame me biname cina weebibine sebore jiwenininisi, yepä toraca teepi lui gemi Rooma Babo Mopeyame me mete cabu kaakesea jewenenisi.

²³Yageyame Yeesu Keriso me miiji te weeme seemo bime cabu lenajame. Cane ngii Paulo; cäme mene ngälu peese.

**PAULO ME LETA
KOLOSE ÄTRUNGA
BINAME BIME BAU ME**

1 Cane Paulo säne. Acejiyame te ce-bine Yeesu Keriso me ätyepäneji biname me itu nawenuji. Mime biname Timoti lui cane cama gyene. ²Cine weeme bau yoogärenago, lui cina Acejiyame me biname gemi Kolose cewe cabu je piyepu cime ätrunga biname-wale Keriso cabu.

Acejiyame mime Babe me miiji te weeme cabu lenajame piyepu tabe weebibine poode ceerame.

**Paulo naabi Irecu Ätumutini
Kolose Ätrunga Ingle täöpume**

³Iyeta padare cine liba weeme täöpume irecu lätumutinago, cine cuta Acejiyame ne eso yäacärusi. Tabe lui Babe gyene mime Yageyame Yeesu Keriso täöpume. ⁴Yoo, cine mene nitecjinininige egä weene Yeesu Keriso ne lipu jitrungeniye, cuta piyepu nitecjinininige egä weeme singi lipu baborage gyene iyeta Acejiyame me biname bime täöpume. ⁵Pepu ätrunga piyepu singi cina tacluge weeme miiji ngene atwanena cabu ca, inge weene cängena umle gemi egä ingwe ca babo miiji pisi nyene weeme täöpume cabucewe je. Peei umle weene ituge oomlana Acejiyame me Miiji Mene niinäce liba itu itecijipi. ⁶Page peei toraca mene te otnenige iyeta poto ta, biname bime ireclota bine eboclomäjenemige miiji me, epu pana weeme ireclota lipu laboclomtepi pui niinäce bimu, weene liba itecijipi piyepu ngene ca yaaglepeye egä Acejiyame te biname bine babo owecu cama yäätityäremuge. ⁷Yoo, Epapras te weebibine itu jiji Acejiyame me owecu cama ätityera poto cidi me. Tabe

cime ngenecurage biname gyene, lui te Keriso me kaakesea weeme gome cängena jewenenige cime täöpume. ⁸Yoo, tabe cibibine bii nijinige weeme miijirage singi poto cidi me, Aceji Seemo te lui itu icäripi.

⁹Yoo, peei name pi pui padare cabu ca, cine niinäce weeme poto cidi me mene liba nitecijipi, ngälu page, cine weeme täöpume irecu lätumutinago. Cine Acejiyame ne ewejanenisi weebibine tora-ca umle ceerame teeme singi poto cidi me teeme Seemo te weeme gaabe ne cängena awa-bame. ¹⁰Weene peei cabu ca ibibi äbitinininiye mime Yage-yame me gaabe cabu otnime iyeta teeme singi wawenecame. Piba weeme ireclota cabu ca miijimiji mule cina twaatni-nusi. Cuta piba weeme umle Acejiyame poto cidi me babo pa läbitepi. ¹¹Cine teebine cuta ewejanenisi weebibine kokre ceerame teeme mararage kokre cabu ca, weene mäpu cabu cängena ngenecu miiji cama lenajame, ¹²piyepu weene mime Aceji Babe ne gege cama eso ceerame, tabe mibibine lipu ibibi itu niwenipi iyeta päpäname, tabe lui ne ituge jaji teeme biname bine ceerame, lui bine teeme apaclyera cabu yaawademuge. ¹³Tabe mibibine ituge äsecrera krokeciye me kokre cabu ca, piyepu itu niwadipi teeme ngenecurage Bägrä te luma mibibine cängena niwadininuge, ¹⁴lui me kaakesea ca mine äsecräreji gemi, egä mine kälyä gemi mime niya mule cabu ca.

**Yeesu Keriso me
Kaakesea poto cidi me**

¹⁵Keriso cabu biname cina Acejiyame me opo ituge päpäna, lui cina Acejiyame ne äblicäco päpäna. Keriso lui Acejiyame me uuge Bägrä gyene; tabe sine caburage iyeta wawenäneji gwidape cabu ca. ¹⁶Bägrä cama Acejiyame iyeta gwidape itu jewenemujäsi, cabucewe je

lui gwidape piyepu gawecewe cabu lui gwidape gemi; iyeta gwidape mine lui bine ibibi gemi pöpäname piyepu lui bine mine äblicäco pöpäna, cuta peei ngalebora iyeta cable, iyeta kokre, iyeta mope biname, piyepu iyeta ire atwi puupu bine. Yoo, Acejiyame iyetarage Keriso cama ituge wawena, cuta iyeta cina teeme täöpume icrajenige. ¹⁷Yoo, agedna cabu Acejiyame gwidape bine liba camuge waweneca, Keriso piba puga ge, cuta page temiji pi iyeta gwidape cina puupu cabu cängena icrajenige. ¹⁸Taba mopeyame gyene iyeta ätrunga ingle biname bime täöpume. Yoo, epu pana biname bime piicwa maramara cina teeme ireclota ne lipu mope cabu ca yaacatusi, ätrunga biname cina teeme ireclota Keriso bau ca pepu pana yaacatusi. Taba Acejiyame me uuge Bägrä gyene; Acejiyame te teebine itu erpinantuji budre cabu ca niinäce me äbitame iyeta gwidape täöpume. ¹⁹Yoo, Acejiyame me singi name pi Aceji Bägrä lui toraca teeme pana Acejiyame gyene. ²⁰Teeme Bägrä me kaakesea ca taba gaabe ne itu jewenuji teeme bau me awecname iyeta lui cabucewe je yaacrajemuge piyepu gawecewe cabu lui biname piyepu gwidape yaacrajemuge. Keriso me budre baarge uli cabu, teeme uudi liba tapiruji, peei te mibibine poode itu nicärininuji Acejiyame cama.

²¹Yoo, weene cuta piyepu, weene liba camuge Keriso ne ätrunga, piyepu weene liba cudecewera ge Acejiyame bau ca, pui padare cabu weene cubuyame pana ge Acejiyame täöpume weeme niyaniya ngene atwanena piyepu waweneca name pi. ²²Yepä, page taba weebibine teeme biname me itu jiwenipi teeme Bägrä Keriso liba biname pana tääpe cama budre äbituji, naace täöpume weene teeme opo gaabe je aclajutame epucäco, jugi cäco, piyepu conocäco. ²³Weene apu läbitin-

inuye liba ätrunga cabu cängena umle cama inajininige. Yoo, weene niinäce liba itecijinuji Miiji Mene Yeesu me ätityera poto cidi me, weene puma cita ca weeme ngene atwanena ecitujiye pui ingwe ca miiji ireclota cabu je. Peei mule gone yaabmaluye! Yoo, Miiji Mene weene lui ituge ätecija, page jajanäneji gyene iyeta biname bine ai gawecewe cabu. Cane Paulo cäme kaakesea cuta pisi nyene Miiji Mene jajaneneme.

Paulo me Kaakesea Ätrunga Ingle Biname bime täöpume

²⁴Yoo, cane ngenecu gege gäne cäme mäpu ireclota poto cidi me weeme täöpume, ingle cäme ireclota cabu lui cewe oocanena piti nemi, peei lui cerämu mäpu Keriso lipu ituge pöpäna teeme tääpe cabu, cuta peei tääpe lui teeme ätrunga ingle gyene. ²⁵Yoo, Acejiyame te cebine ai miiji kaakesea näcäruji teeme ätrunga ingle biname bine ätityerame, iyeta teeme mene cängena iicetnejame, cuta weeme bau jajaneneme. ²⁶Ai mene taba sasa padare cabu ca iyeta biname bime bau ca imlituji, ngälu ai padare teeme biname bime täöpume seboclomtenige. ²⁷Page taba singi gyene teeme biname bine iyeta gawe cabu umle waweneme ai toraca miijirage mene poto cidi me. Agesa peei mene: Ingle naace popi Keriso lui weene cabu enajenige, peei name pi weene teeme jamyacu apacyera cabu cirege lenaja. ²⁸Yoo, ai umle name pi cine iyeta biname bine mene jajanenenemisi Keriso poto cidi me, piyepu iyeta cime umle cama teebibine eblawäjenemisi conocono mule abmalame, piyepu ebiberäjenemisi toraca mule poto cidi me. Cine singi iyeta biname cina conocäco me äbitame Acejiyame me opo gaabe je, teepi liba Yeesu Keriso me kaakesea teeme täöpume yaacatusi. ²⁹Yoo, peei täöpume cane kaake-

sea jaawenune Keriso miji babo kokre ca, tabe lui ne căme cabu yaacituge.

2 Cane singi weebibine umle wawe-name cane lipu babo kaakesea jaawenune weebibine ätityerame, cuta piyepu weeme ätrunga binamewale bine lui Laodikea cewe cabu je, cuta piyepu iyeta ätrunga biname bine lui cina camu gemi cebine päpäna. ²Cane pui lui irecu ätumuta kaakesea jaawenune weene piyepu teepi ngenecu kokre äbitame, piyepu weene iyeta yepä me äbitame weene liba weemeweme singi läbitaninuye, piyepu iyeta weeme ngene atwanena bine weene toraca umle cabu acraname. Piba pepu pana ireclota cabu weene cängena umle päbitip-eye lui ngene atwanena ne Acejiyame te eboclomtenige, lui Keriso sine. ³Yoo, iyeta toraca umle piyepu toraca ngene atwanena lui Keriso me ireclota cabu yaaboclomtuge.

⁴Peei name pi gone nuuja biname ne ire taatu jaacituye walya mene ca weebibine angletneja. ⁵Yoo, ngänu gyene cane cudecewe gäne weeme bau ca, căme ngene atwanena pisi nyene weeme cabu. Cane ngenecu gege cama umle äbitine weeme ätrunga te lipu kokre gyene, cuta piyepu weene lipu yepä pana jäätrunguye Keriso ne.

Weeme Keriso cama Ireclota te Lipu Pagege Lenaja

⁶Yoo, weene Yeesu Keriso weeme Yageyame täapume ituge acata, siige ten cama cängena inajininige! ⁷Epu pana apineca căco uli me braju te lipu gawe ngaleborarage me labacituge, weeme ätrunga miiji pepu pana Keriso cabu lenaja! Epu pana biname te mete ne miijirage caage cabu lipu yaaranguge, weeme ireclota Keriso cabu pepu icranemeye teeme bau ca iyeta bimu gaabegabe weeme gaabe ne päpäname. Piba weeme Keriso

cabu ätrunga te kokre pa läbitepi pui mene cabu, weebibine lui mene ituge abiberäja. Piba Acejiyame ne ngenecu cabu ca eso yääcäranuye.

⁸Yoo, weene cängena ire egä nuuja biname te lica weebibine waadena teeme angletneja mene ca. Pepu walya umle lui piti nemi, lica gemi Keriso bau ca, yepä biname bime sasa mule cabu ca saacluge. Cuta piyepu niya cable lui cina ai gawecewe ne ire jetwenisi, teepi biname bine mara walya ngene atwanena ecäranenemisi. ⁹Yepä, Keriso cabu piti nemi iyeta toraca umle piyepu iyeta kokre, ingle tabe lui Acejiyame gyene binamerage me trupa cabu sine. ¹⁰Yoo, toraca umle piyepu toraca ireclota cuta weeme bau piti nemi, ingle Keriso lui weeme cabu sine. Tabe caburage gyene iyeta ire atwi seemo piyepu kokre cabu ca.

¹¹Mine liba Keriso ne ituge ätrunga, tabe te mime ngenecu me niiyaniya singi bine ituge äyeblena mime trupa cabu ca. Tabe lica Israela biname bime cewecu mule ca yääyeblenagemuge, teepi imäbägrä bime matikolä tääpe ne liba iirputa, ingle Keriso me mule mara gyene. ¹²Yoo, mine liba niye ca äciseja ne ituge acatena Keriso me ngii cabu, peei cabu ca mine teeme budre piyepu arpinenta cuta mime täapume ituge acata. Mime niya mule ireclota ne budre pana me ituge wawena, piyepu kirece ireclota te teeme arpinenta pana ituge gije abacita, mine liba Acejiyame ne itu jitrungujisi mibibine pepu pana ätityerame, tabe lui te Keriso ne budre cabu ca itu erpinantuji.

¹³Niinäce weene epu pana ge budre biname liyepu weeme niiyaniya mule name pi, piyepu weeme tääpe me niiyaniya singi bine camuge äyeblena. Yepä, page Acejiyame weebibine ituge arpinera kirece ireclota cabu me Keriso cama lenajame. Tabe iyeta

mime niya mule bine ituge äyeblena. ¹⁴Taba pui cotre mene ne yisibrecmuji, lui te mibibine noomlinuge, ingle peei te singi daremu mime niya mule täapume. Yepä, Acejiyame pui mene ne iyebingtuji mime täapume, ingle naace popi Keriso me budre baarge uli cabu peei te mime daremu ituge apira. Mime täapume cotre mene siige kokre lica gyene. ¹⁵Yoo, Keriso lui budre äbituji baarge uli cabu, taba peei cabu ca ai gawecewe me niyarage ire atwi seemo bine piiyepu kokre bine itu epremalemuji. Biname bime opo gaabe je taba peei iyeta cabu ca yuutrutuji, egä teeme kokre ibibi lica ge.

¹⁶Yoo, peei name pi weene gone nuuja biname ne padare yäacäryue jajime egä weene ngena loolome piiyepu nänäjame, coo weene lui bimu bine baborage me wawename kämäge gaabegabe irecu ätumuta täapume, piiyepu kirece mabye me bimu ne babo me wawename, coo weene lipulipu mule wawename Sabade bimu cabu. ¹⁷Iyeta pepu mule lui owowä pana gemi Keriso me toraca mule täapume. Peei name pi gone pepu mule bine cotre me wawena. Babo gwidape lui eei gyene egä weene Keriso ne cängena jitrungeniye. ¹⁸Yoo, nuuja taje biname te jiiuce egä taba baborage gyene Acejiyame me opo gaabe je, ingle taba mule bine wama pana jääpänumuge. Pepu biname me mene gone jäätecijuye, taba liba biname bine yaabiberäjemuge egä teepi miiji teemämu gawe me äbita peei cabu ca awepyeräja ne päpäname. Coo, taba liba biname bine yaabiberäjemuge mename seemo bine awejename, teeme mene gone jäätecijuye. Pepu biname te apu jaangenuge egä taba babo umle cama gyene, yepä teeme ngene atwanena lui papa gemi, biname bime ngene atwanena gemi, peei name pi gone yaawademuye. ¹⁹Pepu biname te teeme ngene atwana ne lica

Keriso cabu ca yaacatuge. Yoo, Keriso lui mopeyame gyene iyeta ätrunga ingle bime täapume, epu pana biname me mope te liiyepu iyeta teeme tääpe picwa bine ire jaatwemuge. Ätrunga biname cina miiji teeme kokre, teeme ireclota, piiyepu teeme mule Keriso bau ca yaawadanemusi. Mine piba yepä tääpe pana gigri luutinago, yepä pana läbitinago Acejiyame te lipu mibibine niwadininige.

Keriso me Budre piiyepu Arpinenta Lipu Gemi Mime täapume

²⁰Keriso liba budre äbituji, weeme sasa ireclota ten cama budre ge, siige weene äsecrera gemi ai gawecewe me mule cabu ca. Cije piba weene ngena täapume cerämu inajininige ai gawecewe me ireclota mule cabu? Weene ngena täapume gawecewe me cotre bine singi gemi wawename apu egä, ²¹“Gone ai gwidape ne ime ca oomlana,” coo piiyepu, “Gone ai deedei äbita”, coo, “Gone sui acata”. ²²Iyeta pepu cotre lui deedei piiyepu gwidape poto cidi me, lui bime lenaja leca lica gyene, yepä watata lapirininusi, biname cina liba yäärwäjusi. Binamerage cina pui cotre bine jaawenemusi piiyepu yaabiberäjemusi. ²³Yoo, poto biname cina apu jengenemige egä pepu cotre pama miiji gemi, ingle peei cina biname bine yaabiberäjemuge teeme bucurage irecu ätumuta mule wawenecame, piiyepu yaabiberäjemuge sinäme teemämu matikolä me äbitame, cuta piiyepu yaabiberäjemuge teeme tääpe bine niya me wawename. Yepä, pepu cotre cina äblicäco biname bine ätityera teeme tääpe me niya singi bine ägyemame.

3 Yoo, Acejiyame liba Keriso ne budre cabu ca itu erpinantuji, taba ten cama weebibine cuta irpinäripi weeme sasa ireclota cabu ca kirece ireclota ne päpäname. Peei name pi weeme ngene

atwanena icranemeye pui gwidape cabu me lui piti nemi cabucewe je. Keriso te adnatäneji enajenige puma Acejiyame me camu poto ime ca iyeta gwidape bine waadename. ²Yoo, weene cabucewe gwidape poto cidi me ngene jotwananineye, gone ai gawecewe gwidape poto cidi me ngene atwanena, ³ingle weeme sasa gawecewe ireclota te budre gyene. Siige, weeme toraca ireclota lui cabucewe sine, Acejiyame cabu ämlitäneji gyene Keriso cama. ⁴Yoo, tabe lui weeme toraca ireclota gyene, piiyepu tabe liba gawecewe me cire tacnenutepi, weene piba teeme jamyacu apaclyera cabu cirege lenaja.

Sasa Ireclota piiyepu Kirece Ireclota poto cidi me

⁵Ai gawecewe me niyarage singisingi bine iyecräjemeye weeme ireclota cabu ca. Cane naace me jiicenine egä sargi mule gone, jugijugi mule gone, niya singisingi gone äbitena, gone conocono mule täapume singi, piiyepu gone baborage singi äbita ai gawecewe me gwidape täapume egä weene Acejiyame täapume singi cäco äbitame. ⁶Acejiyame te singi lica gyene iyeta peei mule täapume. Teeme mäpu daremu pisi nyene teeme täapume lui cina singi lica teeme mene wawename. ⁷Yoo, niinäce padare cabu weene pepu mule tewenenäjenimumeye, cuta peei niyarage ngene atwanena cina piba weeme ireclota bine ewademujisi.

⁸Yepä, page iyeta ai mule bine iyeblengemeye. Gone claabe cama lenaja, piiyepu gone wata drowä me läbitininuue, cuta piiyepu gone nuuja biname bine ämugetna. Äcela piiyepu jugijugi mene weeme tage cabu ca yäyeyblengemuye. ⁹Walya mene gone jajanena, ingle weene weeme sasa ireclota mule bine ituge abmaläcema, ¹⁰kirece ireclota mule ne ituge acata. Yoo, Ace-

jiyame lui te weebibine kirece me itu jiiwenipi, tabe weebibine cuta teeme pana me imacetnäjininige weene teebine cän-gena umle äbitame. ¹¹Apu ireclota cabu nuuja gawe biname cina mara lica gemi Israela biname bime cabu ca, piiyepu lui biname cina ituge acata Acejiyame me cewecu teeme tääpe cabu, teepi mara lica gemi biname cabu ca lui cina cewecu cäco gemi. Maramara mene biname cuta piiyepu glunuborarage biname Acejiyame me opo gaabe je teepi mara lica gemi. Cuta epu biname mara lica gemi lui cina aletnäneji gemi kaakesea daremu cäco wawename piiyepu biname lui teemämu ire latwinusi. Teepi iyeta lui yepä gemi Acejiyame me opo gaabe je. Keriso taatu baborage gyene, piiyepu tabe iyeta teeme biname cabu enajenige.

¹²Yoo, weene Acejiyame me biname gemi. Tabe baborage singi ge weeme täapume, weebibine itu jijäcrininuui teeme biname me äbitame. Peei name pi weene miiji weeme nuuja bine owecu jaawenemuye, teebibine yäätityäremuye. Weene weemämu matikolä me läbitinuue, gaawida me läbitininuue, cuta piiyepu wata durau me gone äbita. ¹³Nuuja biname te liba matikolä conocono jaawenuge weeme yepä ne, gone peei ne babo me wawena. Nuuja biname te liba meebine niya mule naawenuge, peei täapume gone niya ngene jwaatwananute, yepä ngene jaape-cnute Keriso lipu mäame niya mule bine teeme cabu ca itu iyeblengemuji, piba cuta pui biname poto cidi me niya ngene atwanena ne yäyeyblingtute. ¹⁴Piiyepu iyeta peei mule cabu weene biname bime täapume singi läbitininuue, ingle singi te iyeta gwidape bine toraca yepä me jaawenemuge. ¹⁵Keriso bau ca lui poode ne weene padare yäacäruye weeme ngenecu cabu cängena lenaja weebib-

ine waadename, inge Acejiyame te weebibine ituge ala asogleca weene peei poode cabu yepä tääpe pana gigri lenajame. Yoo, Acejiyame ne eso yääcäruye. ¹⁶Miiji Mene ne Keriso me miiji ätityera poto cidi me, weeme ngenecu cabu yaacituye puma lenajame. Piba umle cama weeme yepäyepä bine yaabiberäjemuye piyepu toraca gaabe jaawabäjemuye. Uupera bine yaatangemuye: poto Salamo peba cabu ca, poto irecu ätumuta uupera, piyepu Aceji Seemo te ngena uupera icärininuge. Weene uupera bine yaatangemuye iyeta weeme ngenecu cama Acejiyame ne eso ceerame. ¹⁷Piba weene ngena jicuyey, coo ngena jaawenuyey, iyeta Yageyame Yeesu me ngii cabu jaawenemuyey, piyepu teeme ätityera cama weene eso yääcäruye Acejiyame mime Babe ne.

Poto Miiji Mule

¹⁸Magebi, maane mäame rooriye ne yäätəcijuge teeme singi wawename, inge naace popi Keriso me biname cina miiji pepu pana lenaja.

¹⁹Rooriye, maane coga ne owecu jwaawenute, cuta teeme täapume gaawida pana naanajuge.

²⁰Bägrä, iyeta padare weene weeme mage babe bime mene cängena jääte-cijemuyey, inge naace popi Acejiyame singi gyene teeme biname cina pepu lenajame.

²¹Mage babe, gone weeme bägrä bine ngenecu niia me jaawenemuyey, inge miiji lica teepi ocinyerame äbita.

²²Aletnäneji biname, weeme ai gawecewey yageyame me mene jääte-cijuyey iyeta padare cabu, lica eei taatu padare teepi liba weebibine jipänininusi, teebibine ngenecu miiji me wawena täapume, yepä iyeta padare weeme kaakesea iyeta ngenecu cama jaawenuyey mime cabucewey Yageyame ne pepu opo gaabe me

acitame. ²³Yoo, iyeta weeme kaakesea weene miiji cängena jaawenemuyey, inge weene mime cabucewey Yageyame täapume jaawenemuyey, lica gawecewey biname täapume taatu jaawenemuyey.

²⁴Weene ngeney jwaatwinuyey egä mime Yageyame me miijirage daremu pisi nyene, tabe lui teeme biname bine cirege ceera. Yoo, weeme toraca Yageyame lui Keriso peese nyene.

²⁵Piyepu lui biname te conocono jaawenuyey, tabe cuta teeme mäpu daremu cirege acata, inge Acejiyame iyeta biname bine yepä pana cire jaatranemepi.

4 Yoo, aletnäneji biname bime yageyame, weene miiji conocäco piyepu toraca mule cama ire jaatwemuyey weeme aletnäneji kaakesea me biname bine, inge weene umle gemi egä cuta weeme Yageyame pisi nyene cabucewey je.

Poto Umleumle Mene

²Weeme irecu ätumuta mule ne gone yaabmaluyey, yepä Acejiyame ne mene cängena jaajananyey, piyepu teebine eso mene yääcäranuyey. ³Weene liba irecu lätumutinuyey, Acejiyame cuta cime täapume ewejanineyey egä tabe cibibine miijirage gaabe ceerame teeme mene Keriso poto cidi me cängena biname bine jajanename, lui mene ai padare cabu aboclomteji gyene jajanena täapume, piyepu lui mene jajanena name pi cane krokeciyey mete cabu nanajenige. ⁴Yoo, Acejiyame ne yaawejanusi cane peei mene cängena, pajecurage iicaname, cane lipu miiji cirege iicana.

⁵Umleumle inajipi biname gome lui cina ätrunga biname lica gemi, piyepu cängena ire padare täapume teebibine umle mene jajanename Keriso poto cidi me. ⁶Weeme mene cabu ca teebibine miiji ngeney atwanena piyepu ngenecu

miiji yääcäremuye; weene liba teeme yepäyepä bine toraca ätityera cama mene jaawecniste-muye.

**Sebore Mene Poto
Biname bime täápume**

⁷Cime ngenecurage biname Tukikus te weebibine iyeta mene pa jijananepe cime lenaja poto cidi me. Tabe te kaakesea cine cama cängenarage jaawenuge mime Yageyame täápume. ⁸Cane naace name pi teebine weeme bau me jityepenine weebibine ngenecu miiji wawename cime poto cidi me. ⁹Onesimus ten cama ädenige weeme bau me. Tabe mime cängena piyepu ngenecurage biname gyene; lui gyene weeme ätrunga ingle cabu ca. Teepi mene pa jijanepäsi iyeta gwidape poto cidi me ama lui cina äbitininisi.

¹⁰Aristakus lui cane cama krokeciye mete cabu sine, tabe weebibine sebore jiwenininige. Mareko cuta piyepu sebore jiwenininige. Ai Mareko lui Banaba me ingle cabu ca gyene. Yoo, weene mene ituge ätecija Mareko ne cängena ire atwime, tabe liba weeme bau me läduge. ¹¹Yosuwa, teeme nuuja ngii lui Yuustus, tabe cuta weebibine sebore jiwenininige. Peei nesae taatu Israela cabu ca biname cina cane cama kaakesea jewenenänsi naace täápume egä Acejiyame te biname bine ama waadename. Teepi cebine baborage nätityeränsi.

¹²Epapras te weebibine sebore jiwenininige. Tabe sine weeme ätrunga ingle cabu ca, piyepu Yeesu Keriso täápume kaakesea jewenenige. Tabe Acejiyame ne iyeta ngenecu cama yaawejanuge weeme täápume egä tabe weebibine itityärinininige weene

cängena aclajutame ätrunga cama. Tabe singi lica gyene nuuja te weebibine waadename weeme ätrunga cabu ca, yepä weene te conocäco Keriso me singi cabu lenajame. ¹³Cane cämämu itu tepänumene, tabe cängena kaakesea lipu jewenenige weeme täápume piyepu weeme binamewale täápume, lui cina Laodikea piyepu Hirapoli cewe mameta cabu gemi. ¹⁴Yoo, Luuka cime miijirage dokta piyepu Deemas teepi cuta weebibine sebore jiwenininäsi.

¹⁵Weene mime ätrunga binamewale bine Laodikea cewe cabu jejemepeye egä cine miiji gemi teeme täápume, cuta piyepu mime ätrunga ingle binamewale lui cina Numpa me mete cabu tabasecretnige irecu ätumutame, pepu cuta teebibine jejemepeye. ¹⁶Weene liba ai mene ne weeme ätrunga ingle cabu ninäce pagege acnema, piba Laodikea cewe ätrunga ingle cabu me ecanep-eye teepi puma cuta acnemame. Cuta pepu weene pui mene weeme ätrunga ingle cabu ecnemepeye, Laodikea cewe binamewale cina lui ne weeme bau me tityepumesi. ¹⁷Cuta Arkipus ne jejep-eye egä, “Maane miiji mäáme kaakesea mime Yageyame täápume cängena apirame.”

¹⁸Cane cämerage ime ca ai mene ne yoogärenine egä cane PAULO te weebibine jiwablininine. Gone ngene jitri-malinuge egä cane krokeciye mete cabu nanajenige, yepä Acejiyame ne cäme täápume ewejaneyeye weene.

Acejiyame me miiji te weeme cabu lenajame.

Cane ngii Paulo, siige cäme mene ngälu peese nyene.

PAULO ME NIINÄCE LETA TESALONIKA ÄTRUNGA BINAME BIME BAU ME

1 Cane Paulo, Siila piiyepu Timoti cama, yoogärenänogo weeme bau me lui cina inajininige Keriso me ätrunga biname bime ingle cabu Tesalonika babo cewe je. Weene mime Aceji Babe me biname gemi, cuta piiyepu Yeesu Keriso weeme Yageyame gyene.

Acejiyame me miiji te weeme cabu lenajame piiyepu tabe weebibine poode ceerame.

Tesalonika Cewe Ätrunga Biname bime Ireclota Apu Gyene

²Iyeta padare cine liba Acejiyame bau irecu lätumutänogo, cine cuta weeme täöpume yaawejänogo, piiyepu teebine eso mene yäcäränogo weeme täöpume.

³Cine weebibine ngene jipecni-ninago Acejiyame mime Babe me opo gaabe je, weeme ätrunga te lipu laboclomtuge miiji mule cama. Cine ngene jipecni-ninago weeme singi lipu gyene Yeesu Keriso täöpume, ingle weene baborage kaakesea ituge wawena teeme täöpume, piiyepu teeme acnenuta ne cängena jewagrieniye. ⁴Cime binamewale, cine umle gemi egä Acejiyame te singi gyene weeme täöpume, piiyepu weebibine itu jijäcripi teeme binamewale me äbitame.

⁵Cine Miiji Mene Yeesu Keriso poto cidi me weeme bau me saacanepesi, lica mene taatu ca, yepä cuta kokre cama piiyepu Aceji Seemo cama. Pepu pi cine pui mene ne yaaboclomtusi weeme bau me egä toraca gyene. Weene umle gemi cime ireclota lipu ge cine liba weene cama ituge lenaja, peei lui weeme miiji täöpume. ⁶Weene cime mule piiyepu Yageyame me mule bine itu jätutane-mepeye. Weene Miiji Mene ne Aceji Seemo miji gege cama itu yaacatepeye,

ngänuge weene mäpu bine peei cabu ca jääpänemepeye. ⁷Weeme miijirage ireclota cabu ca weene toraca ireclota gaabe ne yaaboclomtuye iyeta Make-doniya piiyepu Akaya gawe ätrunga biname bime bau me. ⁸Yoo, lica Make-doniya piiyepu Akaya probins cabu taatu, yepä iyeta poto ta biname cina umle läbitininusi Miiji Mene Yageyame poto cidi me weeme miijirage mule name pi. Biname cina mene ituge ätecija weeme Acejiyame bau me ätrunga poto cidi me, peei name pi cime nuuja mene lica gyene peei täöpume. ⁹Iyeta pui biname cina mene jaajananusi weene lipu cibibine itu niwablipeye, siige weeme uuje cabu ca latatrongäripeye Acejiyame bau me, naace täöpume weene Acejiyame ne awejename, lui gyene toraca piiyepu ireclota cama, ¹⁰piiyeputee Bägri ne awagriame cabucewe ca äiname. Peei lui Yeesu Keriso sine, tabe lui ne erpinantuji budre cabu ca. Yoo, Keriso te mibibine nisecrärenininige mäpu cabu ca lui te cire tädepi, Acejiyame liba niiya mule biname bine cirege ablaweja.

Paulo me Kaakesea poto cidi me Tesalonika Cewe cabu je

2 Cime binamewale, weene weemämu umle gemi egä cime otni weeme bau me papa me lica läbitepi. ²Weene umle gemi cine mäpu ireclota piiyepu äcnea lipu itu jääpänepesi Pilipi babo cewe cabu je. Cine puma cita ca weeme bau me naclepi. Yoo, puma poto biname cina singi ge cime mene iibaname, yepä mime Acejiyame te cibibine kokre itu nicäripi Miiji Mene weebibine jajanename. ³Yoo, cine liba biname bine jaajananemusi Miiji Mene ne acatame, cine walya mene lica jicemus. Cime ngenecu muge lica piiyepu toraca birige, piiyepu cine lica äbitenänogo nuuja biname ne angletne-

jame. ⁴Iyeta padare cine jicemusi Acejiyame lui mene täápume singi, ingle tabe cibibine ituge apicetnera, piiyepu cime toraca ngene atwana itu jepänuji, piba ai kaakesea nicärinujuji Miiji Mene Yeesu Keriso poto cidi me jajaneneme. Cine mene lica jaajanemusi biname cina singi äbitame cime täápume, yepä Acejiyame te singi äbitame, lui te cime ngenecu nipicnantinuge. ⁵Yoo, weene umle gemi egä cine weebibine lica itu owe iswipago, piiyepu Acejiyame umle gyene egä cine lica Miiji Mene jaajanemepesi gwidape päpäname weeme bau ca. ⁶Cine nuuja singi lica ge awepyeräja päpäname weeme bau ca, coo nuuja biname bime bau ca. ⁷Cine Keriso me ätyepäneji biname gämi, peei name pi cine miiji ge weebibine jaji cime singi gwidape ceerame, yepä cine pepu ätinera lica birige. Cine weebibine owelaamelame itu itityäripago, epu pana mage te lipu teeme bägrä ne cängena ire jaatwuge. ⁸Peei weeme täápume baborage singi name pi, cine gege ge weebibine lica Acejiyame me Miiji Mene jajaneneme taatu, yepä iyeta cime ireclota cama jajaneneme. Cine pepu baborage singi ge weeme täápume. ⁹Cime binamewale, weene ngene nipecnininiye cine lipu ime ca kaakesea ne itu jaawenepesi kokre cama. Ciiye bimu cine kaakesea bine cängena jaawenemusi cime lenaja täápume, ingle cine singi lica ge weeme nuuja ne mäpu ceerame peei poto cidi me, pui padare cine liba Acejiyame me Miiji Mene weebibine jijaneninusi.

¹⁰Weene weemämu umle ituge piiyepu Acejiyame umle gyene egä cime mule weeme bau me lui conocäco ge. Weene lui cina Acejiyame ne jäätrunguye, cime mule weeme täápume toraca piiyepu cängena ge. ¹¹Weene umle gemi egä epu pana babe te teeme bägrä

bine lipu yääityäremuge, cine weebibine iyeta pepu itu itityäripago. ¹²Cine weebibine ngenecu kokre itu jiwenipago piiyepu nuuja taje ngenecu plowa me jiwenipago. Cine jijanipago weene epu cängena lenajame Acejiyame lipu ireclota täápume singi, tabe lui weebibine ituge jäjäcra teeme jamyacu apaclyera cabu lenajame piiyepu tabe te weebibine waadename.

¹³Yoo, cine liba Acejiyame me mene weebibine jijanipago, weene cängena piba itecijipi, siige yaacatepeye. Cine peei täápume Acejiyame ne eso yääcärusi. Weene peei mene ne itu yaacatepeye egä Acejiyame me toraca mene gyene, lica biname bime mene. Peei te kaakesea weeme cabu jaawenanuge, lui cina ätrunga biname gemi. ¹⁴Cime binamewale, ngena te itu läbitepi Acejiyame me ätrunga ingle biname bime täápume Yuudea gawe cabu, peei te cuta weeme täápume ituge äbita, ingle weene iyeta lui Yeesu Keriso me biname gemi. Poto weemerage biname cina weebibine mäpu ituge ceera, epu pana Israela biname cina lipu Yuudea gawe ätrunga biname bine mäpu padare ituge ceera. ¹⁵Yoo, sasarage poto Israela biname cina Acejiyame me mename biname bine eglecimujisi; ingwe ca nuuja cina Yageyame Yeesu ne agli me jewenujisi; piiyepu page poto cina cibibine mage mäpu nicäraninusi. Teepi Acejiyame me singi cäco mule bine jaawenemusi, cuta piiyepu cubuyame me läbitininusi iyeta biname bime täápume. ¹⁶Teepi cuta cibibine iibaname läbitininusi, cine liba gawe maramara biname bine jaajanemusi teepi lipulipu teeme niiya cabu ca äsecerame. Pepu pi teepi teeme niiya mule bine babo jaawenemusi, siige page teeme mäpu daremu te tädenige Acejiyame bau ca.

Paulo Singi Ge Teebiline Ängrärame

¹⁷Yoo binamewale, cine liba weebiline itu ibmalipago matikolä padare poto drowä biname name pi, cine mage ngene jipecnipago, piyepu bucurage padare cine lapicnantipago weebiline ängrärame, yepä äblicäco ge. Ngänuge cine cudecewe weeme bau ca, cime ngene atwana lui weeme cabu sine. ¹⁸Cine baborage singi puga ge weebiline ängrärame. Bucurage gääbu cane Paulo te lapicnantune weeme bau otnime, yepä Satani te cime gaabe cabu larmenutanuge. ¹⁹Yoo, weeme bau ca cine ngenecu gege jääpänusi. Weene peete nemi lui poto cidi me cine mene cire jicepesi mime Yageyame Yeesu me opo gaabe je, tabe liba cire tacnenutepi, egä, “Cime kaakesea cabu ca biname age temi.” Weene peei abasecretna cabu cirege. ²⁰Toraca, weene peete nemi cibibine ngenecu gege me lui cina niweninininuye. Weeme ätrunga cabu ca cime kaakesea te miiji me läbituge.

3 Yoo, cime singi te baborage itu läbitepi mene äteciame weeme poto cidi me. Peei name pi cine mene jaatranepesi cine neeneni cina ama lenajame Atena cewe cabu je, ²piba Timoti ne ätyepame peeyeme weeme bau me. Timoti mime biname gyene. Tabe lui Acejiyame me kaakesea cine cama jaawenuge Miiji Mene Keriso poto cidi me jajanename. Yoo siige, cine teebine itu jäätyepepesi weebiline ätityerame weeme ätrunga kokre wawename, ³piba weeme nuuja te ätrunga gaabe ne lica abmala, mäpu ne liba jääpänuge. Yoo, weene umle gemi egä Acejiyame te singi mine mäpu cabu matikolä lenajame mime ätrunga ne kokre wawename. ⁴Cine liba weene cama ituge lenaja, cine niinäce gaabe itu jijipago egä mine mäpu padare ne pagege päpäna. Siige, weene page umle gemi egä pepu pana

ituge äbita. ⁵Peei name pi cane Timoti ne itu jäätyepepene, ingle cane baborage singi ge mene äteciame weeme ätrunga poto cidi me. Cane ngenecu mäpu ge egä pui angletneja biname Satani te pama weebiline itu ingletnäjiipi iyeta cime kaakesea weeme cabu sabe wawename.

⁶Yoo siige, Timoti bii tacnenutige gege mene cama, egä weene Acejiyame ne camu jitrungeniye, cuta piyepu weemeweme owecu läbitaniniye. Tabe cuta nijinige egä weene cibibine gege cama ngene nipecnininuye. Tabe nijinige egä weeme singi cibibine opo päpäname lui epu gyene cine lipu singi opo päpäname weebiline. ⁷Binamewale, iyeta cime mäpu piyepu ngene cewe oocanena cabu, page cine ngenecu plowa bii jepänisi weeme poto cidi me, ingle weeme Keriso bau ätrunga miiji pi. ⁸Yoo, page cime ireclota toraca miijirage gyene, weene liba Yageyame cabu kokre cama imyemutenininige. ⁹Yoo, cine lipulipu Acejiyame ne ibibirage eso ceerame, ingle page cime ngenecu gege baborage gyene teeme opo gaabe weeme name pi! ¹⁰Ciiye bimu cabu cine Acejiyame ne ewejanenisi egä cine weebiline päpäname piyepu ceerame weene lui täapume singi weeme ätrunga kokre me wawename.

¹¹Mime Aceji Babe piyepu mime Yageyame Yeesu, cine teebiline aawejanenisi gaabe amacetnäjame cine weeme bau otni-me. ¹²Cine singi gemi Yageyame te weeme singi ne baborage wawename weeme yepäyepä bime täapume cuta piyepu iyeta nuuja biname bime täapume. Weeme singi nuuja biname bime täapume piba yepä pana pa läbitepi cime singi te lipu baborage gyene weeme täapume. ¹³Tabe ngenecu kokre pa icäripi, piba mime Yageyame Yeesu te liba cire tacnenutepi iyeta teeme conocäco

biname cama, weene piba epu cäco piiyepu conocäco cirege, weene liba mime Aceji Babe me opo gaabe je cire niclajutipi.

Acejiyame Apu Ireclota Tääpu Myene Singi

4 Cime binamewale, cine weebibine ituge jaji Acejiyame te lipu ireclota mule tääpume singi, piiyepu cine umle gämi egä weene pepu mule ne ituge acata. Page cine weebibine cän-gena itemli-ninago piiyepu jijaninago Yageyame Keriso me ngii cabu, weene pui ireclota mule ne cerämu babo me wawename. ²Ingle weene umle gemi lui mene cine weebibine ituge jaji ireclota mule poto cidi me, egä peei mene lui Yageyame Yeesu bau ca gyene. ³Agesa Acejiyame me singi weeme tääpume: Tabe singi gyene weene weeme ireclota iyeta teeme cabu acraname, piiyepu iyeta sargi mule bine ägyemame. ⁴Weene yepäyepä cina miiji umle äbitin-eye lipu gyene coga awadrecä conocäco piiyepu ajiri cäco mule ca, ⁵piba weene niya singisingi lica läbitininuye, epu pana biname liiyepu lui cina Acejiyame umle lica gemi. ⁶Weeme nuuja te gonerage teeme ätrunga biname ne niya jaawenute teeme coga awepläcita ca, ingle Yageyame te mäpu daremu cirege ceera biname ne lui te pepu mule ne jaawenuge, cine lipu weebibine ituge umle cama jaji. ⁷Yoo, Acejiyame mibibine lica ituge äjäcra sargi mule wawename, yepä teeme conocäco biname lenajame. ⁸Peei name pi lui te ai mene jäägyuge, tabe lica biname ne ägyi, yepä Acejiyame ne jäägyuge, lui te weebibine Aceji Seemo icärininuge.

⁹Yoo, cine lica mene yoogärenago owecu poto cidi me weeme ätrunga binamewale bime tääpume, ingle weene peei abiberäja ituge acata Acejiyame bau ca. ¹⁰Piiyepu toraca gyene egä

weene owecu cama jaawenemuye iyeta weeme ätrunga binamewale bine ai Makedoniya probins cabu je. Page cine singi gemi weene weeme owecu mule ne cerämu babo me wawename. ¹¹Weene miiji ngene atwanena bojäcu lenajame, poto bime mule cabu gone papa labrabicninuye, cuta piiyepu weeme singi gwidape bine weemämu kaakesea cabu ca jääpänemuye, cine lipu weebibine ituge jaji. ¹²Piba weene lica nuuja biname bine ätineräja, cuta piba nuuja biname lui ätrunga biname lica gemi, teepi weebibine opo gaabe me icranininusi.

Mime Yageyame me Acnenuta poto cidi me

¹³Cime binamewale, cine singi weebibine toraca umle wawename biname poto cidi me, lui cina ai ireclota cabu ca ituge apira. Piba weene ngenecu mäpu lica birige, epu biname liiyepu lui cina lica jewagrijenisi ingwe ca ireclota ne. ¹⁴Mine jäätrungusi egä Yeesu tabe budre ge, piiyepu budre cabu ca itu arpinantuji, peei name pi mine cuta jäätrungusi egä lui biname cina ätrunga cama ituge budre äbita, Acejiyame teebibine Yeesu cama gigri cire yaawademepi teeme acnenuta padare cabu.

¹⁵Ai lui Yageyame me abiberäja mene gyene cine lui jijenininago. Mine lui cina ireclota cabu ninajininige Yageyame me acnenuta bimu cabu, lica niinäce gaabe me äbita mime ätrunga binamewale cabu ca lui cina ai ireclota cabu ca ituge apira. ¹⁶Yoo, pui bimu cabu Yageyame te babo tage ca mene cirege jaji, cuta piiyepu babo mename seemo me tagepogogo puma cirege, piiyepu Acejiyame me moole pana gwidape te cirege angi, piba Yageyame te teemämu cire täinepi cabucewe ca gawe mameta me. Piba Keriso ne ätrunga biname lui cina ai ireclota cabu ca ituge apira, teepi budre cabu ca cire tarpinäripesi. ¹⁷Piba

mine lui cina ireclota cama cirege, Acejiyame te mibibine piiyepu teebibine iyeta cire niwadipi carbe cabu me mime Yageyame cama opopa äyime puma lamlecu je buuwemope cabu. Siige, mine Yageyame cama piba gigri ninajininuge iyeteta ngälu cäco. ¹⁸Yoo, weene peei mene lajananinuye ngenecu miiji me äbitame.

Weene Miiji Amacetnäjäneji Lenaja Mime Yageyame me Acnenuta täápume

5 Binamewale, cine bucurage mene lica yoogärenisi mime Yageyame me acnenuta bimu piiyepu padare poto cidi me, ²ingle weene umle ituge äbita egä mime Yageyame liba cire tacnenutepi biname cina cälu te cirege äti, epu pana teepi cälu te lipu jäätemuge ero biname te liba krokeciye cabu tatyaramtuge. ³Yoo, biname cina liba cire jicepesi egä, “Cewe bojäcu gyene, mine cängena gemi,” piba taatu teepi baborage mäpu ne cirege päpäna. Pui mäpu te cire tatyaramtepi, epu pana pita te lipu tatyaramtuge magebi te iigyärame liba läbituge. Biname cina licarage uu-cratna peei mäpu cabu ca. ⁴Yepä, cime binamewale, weene lica krokeciye cabu inajininige, peei name pi pui bimu te weebibine lica epu pana cälu te jitinuge ero biname te liiyepu. ⁵Yoo, mine lica gemi epu biname pana lui cina ciye me krokeciye cabu yaacrajuge, yepä mine iyeta lui epu pana gemi bimu me apaclyera cabu lui cina ninajininige. ⁶Peei name pi mine miiji cängena ireclota lenaja conocäco ngene atwana cama, piiyepu lica nuuja biname pana liiyepu lui cina ute pana lenaja. ⁷Yoo, ciye cabu biname cina ute waagruruge, cuta piiyepu ciye cabu nuuja cina sice buduma pana waatninus. ⁸Yepä, mine bimu me apaclyera cabu waatninago, peei name pi mine

miiji cängenarage lenaja. Mine mime singi yaacranusi Acejiyame bau me piiyepu teebine cängena jäätrungu-si. Peei lui mime seemo täápume epu pana älyenga gwidape birige mime tääpe täápume. Mine cängena jewagrijenisi pui padare ne Acejiyame liba mibibine cirege waadena. Peei awagrija lui mime täápume epu pana älyenga gwidape birige mope täápume. ⁹Acejiyame te mibibine nijäcrininuui lica mäpu daremu päpäname, yepä iyeteta ireclota päpäname mime Yageyame Yeesu Keriso me ätityera name pi. ¹⁰Tabe te budre ituge päpäna piba arpinantuji ai ingle name pi mine ten cama ngälu cäco lenajame. Mara pana lica gyene mine liba ireclota cama, coo, mine liba ireclota ituge apira teeme acnenuta padare. ¹¹Yoo, peei name pi weene yepäyepä bine itityäremeye piiyepu ngenecu kokre ecäremeye, page lipu jeweneneniye.

Paulo Teeme Leta ne Umleumle Mene ca Ermuji

¹²Cime binamewale, cine cängena jijinago weene teebibine niinäce gaabe me wawenname lui cina Acejiyame me kaakesea weeme ätrunga ingle cabu cängena jaawenusi, lui cina weebibine iwadininusi piiyepu ibiberäjininusi Keriso me ireclota gaabe cabu lenajame. ¹³Yoo, teebibine opo gaabe me yaacranemuye piiyepu baborage singi läbitininuye teeme täápume, teeme kaakesea name pi. Weene iyeta poode cama inajininuge.

¹⁴Cime binamewale, cine weebibine cängena jijinago egä ai mule bine wawenecame: Biname bine yaablawäjemuye lui cina singi lica kaakesea wawenname; wäluwälu mule biname bine kokre me jaawenuye; laatibi ätrunga cabu bleela birige, teebibine yäätityäremuye; piiyepu iyeta biname bine owe-laamelame jaawenemuye. ¹⁵Weene ire

egä nuuja te gone niiya ne jaawenute daremu awecnistame, teebine liba ni-
iya mule jaawenusi, yepä iyeta padare
weene lapiçantinuwe weeme yepäyepä
bine miiji mule wawenecame cuta pi-
iyepu iyeta biname bine pepu miiji
wawenecame.

¹⁶Ngenecu gege inajininuge iyeta
padare cabu; ¹⁷piiyepu iyeta padare
weene miiji Acejiyame bau me mene
iicemame; ¹⁸cuta piiyepu ngänuge
weene lipu ireclota cabu inajininuge,
weene eso yääcärüwe Acejiyame ne.
Yoo, Acejiyame te singi gyene weene
peei mule bine weeme ireclota cabu
wawenecame, ingle weene Yeesu Keriso
me binamewale gemi.

¹⁹Aceji Seemo lui kaakesea ne weeme
cabu jaawenuge, gone iibana teebine.
²⁰Biname te liba Acejiyame me tage-
pogogo mene jiiicemuge, gone teeme
mene wata ägyi, yepä jäätecijuye, ²¹ja-
tranuwe egä nää toraca Acejiyame bau ca
gyene, coo lica. Lui miiji gyene, weene
peei ne joomluye, ²²yepä iyeta lui niiya
gyene, peei bine jäägyemuye.

²³Acejiyame lui te mibibine poode
nicärininuge, cine teebine ewejanenisi
tabe weebibine teeme täápume mara
me wawename iyeta weeme ireclota
ngalebora, piiyepu tabe weeme seemo,
trupa, piiyepu tääpe bine cängena ire
atwime weene epu cäco äbitame mime
Yageyame Yeesu Keriso me acnenua
padare cabu. ²⁴Yoo, Acejiyame lui te
weebibine ala tisogleceninuge, tabe ai
mule bine pa jaawenemepi, ingle iyeta
teeme mene tabe toraca jaawenemuge.

²⁵Ätrunga binamewale, cine singi
weene Acejiyame ne awejena cuta cime
täápume.

²⁶Iyeta cime binamewale peema se-
bore mene cama jajecleträjineye.

²⁷Cane Paulo weebibine jijenininine
Yageyame me ngii cabu ai leta ne ac-
nemame iyeta ätrunga binamewale bime
bau me.

²⁸Mime Yageyame Yeesu Keriso me
miiji te weeme cabu lenajame.

Cane ngii Paulo, cäme mene ngälu
peese.

PAULO ME NEENENI MANU LETA TESALONIKA ÄTRUNGA BINAME BIME BAU ME

1 Cane Paulo, Siila piyepu Timoti cama cane yoogärenänogo weeme bau me, lui cina inajininige Keriso me ätrunga biname bime ingle cabu Tesalonika babo cewe je. Weene mime Aceji Babe me biname gemi cuta piyepu Yeesu Keriso weeme Yageyame gyene.

²Acejiyame mime Babe piyepu Yageyame Yeesu Keriso, teeme miiji te weeme cabu lenajame piyepu teepi weebibine poode ceerame.

Acejiyame te Biname bine Toraca Cirege Atrana

³Cime ätrunga binamewale, iyeta padare cine miiji Acejiyame ne eso ceera weeme poto cidi me. Conocäco gyene cine peei ne wawename, ingle weeme ätrunga baborage me äbitenige piyepu weeme singi weeme yepäyepä täapume cuta äbitenige baborage me. ⁴Peei name pi cine liba Acejiyame me ätrunga ingle maramara cabu wäätänänogo, cine biname bine jejananemisi weeme poto cidi me egä weene lipu ngenecu kokre cama inajininige weeme ätrunga cabu. Biname cina liba weebibine niya jiwenin-inusi piyepu weene liba mäpu padare jääpänuye, peei te weeme ätrunga ne licarage yäyeblingtuge.

⁵Peei iyeta cina jaawabusi egä Acejiyame me atrana lui conocäco gyene, ingle peei cabu ca weene miiji me pa läbitipeye teeme waadena cabu äbäc-name, lui täapume weene mäpu cabu page ngene oocaniniye. ⁶Yoo, Acejiyame iyeta gwidape conocäco cire jaawenemepi. Lui biname cina weebibine mäpu jiwenininisi, tabe teebibine mäpu cabu cire yaacranemepi. ⁷Piyepu tabe weebibine weeme mäpu cabu

ca cire isecräripi, cuta cibibine cime mäpu cabu ca cire nisecräripi, Yageyame Yeesu liba cire tabo-clomtepi cabucewe ca teeme kokre mename seemo cama. ⁸Muye wädräji ca tabe biname bine mäpu daremu cire yäacäremepi lui cina umle lica gemi Acejiyame, piyepu Miiji Mene ne mime Yageyame Yeesu poto cidi me lica yaacatusi. ⁹Pui mäpu daremu lui egä teepi Yageyame bau ca cirege äyebhengäja niya puupu cabu lenajame iyeteta. Teepi piba äblicäco Yageyame gome lenajame, coo piyepu teeme jamyacu kokre päpaname, ¹⁰tabe liba cire tacnenutepi ai gawecewe me ceräcerägäabu bimu cabu, teeme apaclyera te aboclomtame iyeta teeme binamewale cabu ca, piyepu iyeta lui cina teebine jäätrungusi teepi teebine awepyeräjame. Weene cuta piyepu pui biname cama cirege, ingle weene jäätrunguye cine lui mene weebibine ituge jaji.

¹¹Peei name pi cine Acejiyame ne weeme täapume yaawejanusu tabe te weebibine peei ireclota täapume miiji me wawename lui täapume weebibine ituge jäjäcra. Cine teebine ewejanenisi tabe teeme kokre ca iyeta weeme singi bine miiji mule täapume wawenecame, piyepu weeme ätrunga mule ne babo me wawename. ¹²Pepu pi mime Yageyame Yeesu me ngii te jamyacu apaclyera cama laboclomtuge weeme cabu ca, cuta piyepu weene jamyacu apaclyera ne cirege päpäna teeme cabu ca. Peei te cire läbitepi mime Acejiyame piyepu Yageyame Yeesu Keriso bime owecu cabu ca.

Ai Mene Lui Babo Niiyorage Biname poto cidi me

2 Yoo, cane singi mene jajime mime Yageyame Yeesu Keriso me acnenuta poto cidi me, piyepu tabe mibibine lipu waadena ten cama lenajame peei poto cidi me. Cäme binamewale, owecu, cane

weebibine jijenininine egä ²gonerage ai walya mene ne padare yääcäruye weeme ngene atwana ne atatrongärame piyepu weebibine ngenecu mäpu me wawename, lui mene egä, “Mime Yageyame me acnenua bimu te ituge atyaramta.” Biname te liba Acejiyame me tage-pogogo mene iicema cabu pepu jiicuge, coo bääirmi mene cabu liba jiicuge, coo liba jiicuge egä cine te pepu mene ituge oogära weeme bau me, gone jäänrun-guye. ³Nuuja biname bime walya mene weene papa gone yaacatuwe, yepä page umle äbitineye egä mime Yageyame me acnenua bimu te lica atyaramta ngälu bucurage biname cina liba niinäce cire latatrongäripesi Acejiyame bau ca, piyepu babo niyarage biname te cire taboclomtepi. Peei ingwe ca Acejiyame teebine mäpu daremu cirege ceera tabe muye puupu cabu iyeteta lenajame. ⁴Peei babo niyarage biname te iyeta uuje bine cire yääciseräjemepi piyepu iyeta lui bine acejiyame ca yaainemusi, iyeta biname cina lui bine yaawejanemusi. Tabe cire jiicepi egä tabe baborage gyene iyeta peei cabu ca. Tabe cuta Acejiyame me iiwäreja mete me cire labacitepi puma adnatame walya mene cama egä, “Cane age säne Acejiyame.”

⁵Nää, weene ngene lica jotwiniye egä cane weebibine ituge jaji peei poto cidi me, cane liba puga ge weene cama. ⁶Yepä, peei mule te camuge äbita, inge weene umle gemi ngena pisi nyene peei niya mule ne iibaname ai padare cabu. Pui babo niyarage biname te cirege aboclomta Acejiyame me singi padare cabu, piba taatu. ⁷Yoo, pui niya mule te uja ituge gije abacita ogä pana, yepä peei mule te lica babo cire läbitepi ngälu Acejiyame teeme biname ne cire yääyebingtepi lui te peei babo niya mule ne page jiiibenige. ⁸Piba taatu pui babo niyarage biname te cire taboclomtepi, piyepu Yageyame Yeesu teebine budre

me cire yaaglepi. Yoo, Yeesu me buuwemope piyepu teeme jamyacu apaclyera cama opo cina teebine cire yiisibrecepi. ⁹Pui babo niyarage biname teeme kokre ne Satani bau ca cire jääpänepi maramara ciitaca mule, piyepu walya owowä, piyepu calu täti gwidape bine wawenecame. ¹⁰Tabe babo niyarage mule bine cire jaawenemepi egä biname bine baborage cire yaangletnäjemepi, lui cina niya puupu me cirege otni. Teepi niya puupu cabu me otni, ai inge naace popi teepi singi lica ge acatame pui toraca mene Yageyame Yeesu poto cidi me Acejiyame teebibine piba waadename. ¹¹Naace name pi teepi singi lica toraca mene täapume, inge Acejiyame te teebibine kokre singi yääcäremuge walya täapume teepi piba walya mene ätrungame. ¹²Piba iyeta lui cina babo singi ituge äbita niyaniya mule täapume, piyepu toraca mene ne Yeesu poto cidi me lica jäänrun-gusi, Acejiyame te teebibine cirege jaji egä, “Weene niya conocono biname gemi, siige äyebingineye!”

Acejiyame te Weebibine Ituge Jäjäcra Toraca Ireclota Päpäname

¹³Binamewale, cine miiji Acejiyame ne eso ceera weeme täapume, tabe lui bime täapume singi, inge agedna cabu ca tabe weebibine itu jijinuji toraca ireclota päpäname. Tabe weebibine teeme miiji binamewale me ituge wawena Aceji Seemo me ätityera ca, weene liba toraca mene ne jitrungujiye. ¹⁴Cine liba Miiji Mene Yeesu Keriso poto cidi me weebibine itu jijananinujago, Acejiyame te peei cabu ca weebibine ala ti-soglicinuji mime Yageyame Yeesu Keriso me jamyacu apaclyera cabu lenajame. ¹⁵Peei name pi, cime binamewale, peei ätrunga cabu weene kokre cama jicla-jutepi, piyepu cängena joomlemepeye cine lui poto cidi me weebibine ituge

abiberäja cime bääirmi cabu piyepu cime oogära mene cabu.

¹⁶⁻¹⁷Mime Aceji Babe te mibibine baborage owecu cama ituge ätityera. Tabe mibibine iyeteta ngenecu kokre itu nicärininuji ciige poto cidi me, piyepu ngenecu kokre pui padare ne cängena awagrijame. Cine teebine ewejanenisi, piyepu mime Yageyame Yeesu Keriso taberage ne ewejanenisi, teepi weeme ngenecu kokre me wawename piyepu weebibine kokre ceerame iyeta miijimiji mene piyepu mule wawenecame.

Paulo Singi Gyene Teepi Ireçu Ätumutame Teeme täápume

3 Yoo, cime ätrunga binamewale, Acejiyame ne ewejaneye cime täápume egä Yageyame me Miiji Mene wata babo me äbitame iyeta poto ta piyepu biname cina peei mene opo acitame, weeme gome lipu ituge äbita. ²Cuta ewejaneye tabe cibibine ätityerame niiya conocono biname bime cabu ca äsecerame, ingle naace gyene poto biname cina singi lica gemi ätrungame.

³Yepä, Yageyame toraca gyene. Tabe weeme ngenecu kokre icärininige piyepu weebibine iwärimtininige Satani cabu ca. ⁴Yoo, Yageyame me ätityera name pi cine umle gemi egä weene page piyepu ingwe padare cabu jeweneneniye cine ngena jijenininisi weene wawename.

⁵Cine Yageyame ne ewejanenisi tabe weeme ngenecu bine waadename Acejiyame me singi cabu me piyepu Keriso me ngenecu kokre cabu me lenajame.

Iyeta Biname cina Miiji Kaakesea Waweneca

⁶Cime binamewale, cine weebibine jijeninago Yageyame Yeesu Keriso me ngii cabu weene cudecewe padare lenajame iyeta weeme ätrunga biname cabu ca lui

cina singi lica kaakesea wawename piyepu singi lica cime abiberäja ngalebora lenajame. ⁷Weene cängena umle gemi egä weene miiji cime pana mule wawena. Cine liba weene cama ninajininuji, cine durau lica birige kaakesea me. ⁸Cine nuuja biname bau ca daremu cäco deedei piyepu gwidape lica ewademujago, päta cine mage kaakesea ituge wawena. Ciyye bimü cine kaakesea jewenujago ngälu ciyye duusa, ingle cine singi lica ge weeme nuuja ne mäpu ceera. ⁹Cime conocäco pisi nyene weebibine ätinerame cime deedei piyepu ute puupu täápume cime abiberäja kaakesea daremu täápume, yepä cine pepu lica jewenujisi, ingle cine singi ge weene cibibine ingwe äcwime. ¹⁰Yoo, cine liba weene cama ninajininuji, cine piba weebibine jijanatinujago egä, 'Lui te liba singi lica kaakesea wawename, tabe cuta gone deedei äbita.'

¹¹Cine ai mene weebibine jijenininago, ingle mene ituge ätecija egä weeme poto biname cina durau gemi kaakesea täápume. Teeme nuuja kaakesea lica gyene, yepä teepi nuuja biname bime kaakesea täápume labrabininusi. ¹²Pui biname täápume cine weebibine kokre jijenininago Yageyame Yeesu Keriso me ngii cabu teepi cängena lenajame piyepu teeme singi deedei piyepu gwidape bine kaakesea gaabe cabu päpäname.

¹³Yoo, cime binamewale, gloose me gone äbita miijimiji mule wawenecame. ¹⁴Liba biname pisi nyene weene cama lui te singi lica gyene ai oogära mene acatame, weene teebine opo ewateneniye, piba ten cama gone abasuta teebine ajiri me wawename egä teeme mule conocono gyene. ¹⁵Yepä, gone pui biname ne cubuyame pana jaawenuye, päta teebine cängena umle jewenepeye teeme conocono mule abmalame.

**Paulo Teeme Leta ne Ai
Mene ca Ermuji**

¹⁶ Mime poode te tädenige Yageyame bau ca, peei name pi cine teebine ewejanenago weebibine poode ceerame iyeta padare piyepu iyeta mule cabu. Yoo, Yageyame te weeme iyeta bime cabu lenajame.

¹⁷ Cane cămerage ime ca ai mene ne yoogärenine egä cane PAULO te weebib-

ine jiwablininine. Iyeta căme leta cabu cane apu căme ngii yoogärune; căme oogära apu gyene.

¹⁸ Yoo, cane mime Yageyame Yeesu Keriso ne ewejanenine weebibine owecu cama ätityerame.

Cane ngii Paulo. Căme mene ngälu peese.

PAULO ME NIINÄCE LETA TIMOTI BAU ME

Paulo Timoti ne Jewablenige

1 Cane, Paulo, Keriso Yeesu me ätjepäneji biname gäne. Acejiyame, lui te mibibine niia cabu ca nisechränuge, piyepu Yeesu Keriso, mine lui cabu me ngene atwana singi yaacranimusi, teepi te najujäsi cane ai kaakesea wawename. ²Timoti, ätrunga cabu ca lui căme băgrä gäte, cane mäame bau me yoogärenine. Acejiyame mime Babe piyepu Keriso Yeesu mime Yageyame, teeme miiji te mäame cabu lenajame, teepi owecu äbitame mäame täapume piyepu poode ceerame meebine.

Ire Cängena Walya Abiberäja täapume

³Cane cääri naajenine maane Epeso babo cewe je lenajame, cane lipu uja naajepene, Makedoniya probins me liba lädepene. Poto biname cina peema Epeso je walya abiberäja ne ecenanenisi, maane miiji jibemepi teebibine. ⁴Jejemepi teepi abmaläcemame teeme singi gidä mene täapume piyepu uuje saare bime ngii täapume, ingle naace popi teepi biname bine jaawenimusi pui poto cidi me mene atraname. Teepi puma cita ca lica jääpänusi Acejiyame me singi ne mime täapume, mine lui ne ätrunga taatu ca jääpänusi. ⁵Cane ai mene naace name pi jiićenine, egä mine miiji mimämu singi äbitename epu singi cama, lui te täduge jugi cäco ngene atwana cabu ca, ngenecu poode cabu ca piyepu toraca ätrunga cabu ca. ⁶Poto biname cina kaake ca itu sicelyäremumesi ai mule bine, siige kuu cäco mene bine jitrannenemisi. ⁷Teepi puu singi abiberäja biname me äbitame Acejiyame me cotre

ngalebora, nuuja gwidape teepi umle lica gemi, teepi ngena täapume jiićemusi. Teepi supra cäco jiićemusi, yepä teepi mene me ingle umle cäco.

⁸Mine umle gemi, egä Moose me Cotre lui miiji gyene liba cängena yäacwetnusi. ⁹Mine gone ngene ätrimela, egä cotre cina lui miiji mule biname bime täapume lica gemi, yepä eei bime täapume lui cina cotre bine jaatropengäjimusi, ätecija cäco biname bime täapume, Acejiyame umle cäco piyepu niyaniya muleyame biname bime täapume, cuta eei bime täapume lui cina Acejiyame ne piyepu teeme gwidape opo gaabe me lica yaacitusi, cuta eei bime täapume teeme mage babe bine lui cina budre me yaaglecimusi coo poto biname bine lui cina yaaglecimusi budre me, ¹⁰cuta eei bime täapume lui cina magebi rooriye bime mule yaacnusi nuuja biname cama lui teeme coga coo rooriye lica birige. Cotre cina cuta rooriye imäbägrä bime täapume lui cina teemeteme laccananinusi, piyepu magebi ngulebägrä bime täapume lui cina peei yepä mule jaawenusi, cuta eei bime täapume lui cina biname bine aletname yaawadimusi, cuta lui cina walya waatromininusi, lui cina walya aitneja ne jiićusi, piyepu iyeta lui cina poto mule jaawenimusi, lui mara gemi toraca abiberäja cabu ca. ¹¹Weene toracarage abiberäja ne Miiji Mene cabu ca jääpänuye, Acejiyame lui Mene näcäruji cane jajanemame. Miiji Mene lui babo jamyacu gyene, epucäco Acejiyame bau ca tädenige.

Acejiyame ne Eso Yäacäresi Teeme Owecu name pi

¹²Cane eso ecärenine Keriso Yeesu mime Yageyame ne, lui te kokre ituge ceera cane ai kaakesea wawename. Tabo nacatuji, egä cane toraca bi-

name gäne, siige najuji teeme kaake-sea wawename. ¹³Cane puu niinäcer-age niiya mene tiicemäjemumene teeme poto cidi me, teeme binamewale bine sabe tewenenanemumene piijepu segle-cenanemumene, yepä Acejiyame te ce-bine owecu nawenuji, niiya daremu lica näcäruji, ingle pui padare cabu căme ätrunga lica ge, peei name pi cane umle lica ge, cane ngena ne jewenu-jine. ¹⁴Mime Yageyame babo owecu ge căme täápume, siige teeme pui owecu cabu ca cane kokre äbitujine Keriso ne ätrungame piijepu singi äbitame iyeta ätrunga biname täápume. Ätrunga pi-ijepu singi lui eei biname bime tääpu myene, Keriso Yeesu cama lui cina yepä gemi. ¹⁵Ai lui toraca mene gyene, bi-name cina miiji acata, egä Keriso Yeesu lui täduji ai gawecewe cabu me ni-ya mule biname bine äsecerame teeme mäpu cabu ca. Cane age säne baborage iyeta niiya mule biname bime cabu ca. ¹⁶Yepä Acejiyame te owecu nawenuji cebine, lui tage babo niijarage biname, naace täápume Yeesu Keriso te căme cabu ca aboclomtame, egä teeme owecu lipu baborage gyene. Yoo, lui biname cina pagege ätrunga acita Yeesu cabu siige iyeteta ireclota ne päpäna, teepi căme cabu ca pa jääpänepesi Yeesu me owecu ne. ¹⁷Tabe lui te iyeteta ena-jenige mope biname me, lui gyene yepä taatu Acejiyame, budre căco piijepu päpäna căco, mine miiji teebine opo gaabe me acita piijepu awepyeräja iyeta padare cabu. Ai mene lui toraca gyene.

¹⁸Timoti, căme bägrä, mäáme kaake-sea gyene biname bine abiberäjame, cane ai leta cabu ngena yoogärinine. Maane liba ai ne jewenenite, piba toraca me äbitenige, biname cina lui Acejiyame me tagepogogo mene niinäce gaabe me jiiicemepesi mäáme poto cidi me. Maane miiji teeme pui mene kokre cama oom-laname, siige piba maane miiji gäte cän-

gena cubu iicaname walya abiberäja bi-name bine apremelame. ¹⁹Kokre cama joomlepi ätrunga ne piijepu niiya mule gone jaawenute mäáme ngenecu poode ne sabe wawename. Poto biname cina teeme ngenecu niiya me ingle bine lica jäärngemusi ngene ca aglime, egä cine ngena niiya ne ituge wawena, siige teepi teeme ätrunga bine yaabmalimusi. ²⁰Ai mule te itu läbitepi Humenus piijepu Aleksanda täápume. Cane teebibine itu lääyebblingtepene ätrunga ingle cabu ca, Satani me ime cabu laacitepene teepi piba abiberäjame, egä teepi niijaniya mene gone iicema Acejiyame poto cidi me.

Irecu Ätumutipeye Iyeta Biname bime täápume

2 Yoo siige, cane baborage singi gäne weene Acejiyame bau me irecu ätu-mutame, teebine awejename cuta eso ceerame iyeta biname bime täápume. ²Weene miiji irecu ätumuta gawe mope biname bime täápume piijepu poto modamoda biname bime täápume mine piba bojäcu lenajame piijepu poode cama. Mine piba miiji Acejiyame ne cabu me wawena piijepu biname bine opo gaabe me acrana. ³Apu irecu ätu-muta lui miiji gyene, piijepu Acejiyame mime Äsecerayame ne ngenecu miiji me jaawenuge. ⁴Tabe singi gyene iyeta biname bine niiya cabu ca äsecerame piijepu teepi umle äbitame, egä ngena gyene toraca. ⁵Yepä taatu Acejiyame pisi nyene, piijepu yepä taatu gyene, lui te biname bine teeme bau me ewaden-emige. Pui lui biname gyene, Keriso Yeesu. ⁶Tabe teeme ireclota ne iye-maluji iyeta biname bine kälyä wawe-name teeme niiya mule cabu ca. Siige ai mule ca tabe toraca padare cabu je-wabudnituji, egä Acejiyame singi gyene iyeta biname bine niiya cabu ca äsece-rame. ⁷Peei name pi Acejiyame te ce-

bine najuji ätyepäneji biname täापume cane Miiji Mene ne acaname biname bime bau me, lui Israela biname lica gemi, piyepu teebibine abiberäjame, egä toraca ätrunga lipu gyene. Cane toraca mene jijenininine, walya lica otrominine.

⁸Cane singi gäne rooriye cina iyeta ätrunga maramara ingle cabu irecu ätumutame Acejiyame bau me; cane singi teepi ime awepengäjame toraca ngenecu cama irecu ätumutame, claabe cäco piyepu niyarage ngene atwanena cäco. ⁹Cuta piyepu ätrunga magebi cina gone oräre abasogära. Teepi miiji cängena cäbletääpe asigrera. Teepi gone abasogära bucurage kusa piyepu oplacmeläja gwidape ca, poto edingäli abasogära gwidape ca coo babo daremu cäbletääpe ca. ¹⁰Pätä ätrunga magebi cina miiji miijimiji mule waweneca, siige peei te teebibine jamyacu me jaawenimuge piyepu peei lui conocäco gyene magebi bime täापume, lui cina Acejiyame täापume mara me ituge äbita. ¹¹Magebi cina miiji bojäcu lenaja abiberäja padare cabu piyepu teepi miiji ätrunga ingle modamoda biname bine ätecija. ¹²Cane singi lica magebi te irecu ätumuta ngalebora abiberäjame coo mope biname me äbitame rooriye bime täापume, yepä tabe miiji bojäcu lenaja. ¹³Ingle naace popi Acejiyame te Adamu ne niinäce jewenuji, Eeba ne ingwe ca jowenuji, peei name pi rooriye te miiji mope biname me lenaja. ¹⁴Cuta Adamu ne lica engletnäjuji Satani te, yepä Eeba ne ongletnäjuji, siige tabe te Acejiyame me cotre ne jetropangtuji. ¹⁵Yepä, biname lui te ai gawecewe me niiya ne ecatuji, tabe magebi me cabu ca gyene, peei name pi magebi cina teeme cabu ca ireclota ne birige päpäna, teepi liba ätrunga cama, owecu cama, epucäco piyepu cängena ngene atwana cama.

Mene Ätrunga Ingle Mope Biname täापume

3 Ai iicana lui toraca gyene egä, “Laati te liba singi ätrunga ingle mope biname me äbitame, tabe singi miijirage kaakesea täापume.” ²Teeme cabu gone nuuja niiya ne päpäna. Tabe miiji yepä taatu coga cama biname, tabe miiji teemämu awesongära piyepu miijirage ngene atwanena cama lenaja, tabe miiji miijirage muleyame biname, tabe miiji biname bine mogobi waweneca piyepu tabe miiji miijirage abiberäja biname. ³Tabe gone bucurage sice nänäja biname piyepu arngi biname coo trängäli cama biname, yepä tabe miiji owecu cama piyepu poode cama. Tabe rarekaake singisingi gone. ⁴Tabe miiji teeme mete biname bine cängena ire atwi, cuta teeme bägrä bine wawena teebine ätecijame piyepu opo gaabe me acitame. ⁵Rooriye te liba äblicäco teeme mete biname bine ire atwi, tabe piba lipulipu Acejiyame me ätrunga ingle ne ire atwi. ⁶Tabe gone kirece ätrunga biname, ingle naace popi pepu biname te liba läbituge ätrunga ingle mope biname me, tabe mope babo läbituge, siige teebine Acejiyame te jaatranuge, Satani ne lipu jitranuji, tabe liba mope babo me äbituji. ⁷Cuta tabe miiji epu lenaja, egä ätrunga cäco biname cina teebine opo gaabe me yaacitusi. Tabe liba cängena lica lenaja, piba niiya mene jicemusii teeme poto cidi me, siige Satani me dici te joomluge.

Mene Ätrunga Ingle Ätityera Biname bime täापume

⁸Ätrunga ingle ätityera biname cina miiji miijirage muleyame lenaja ätrunga ingle mope biname te liiyepu. Teepi miiji toraca ngenecu cama biname. Teepi gone bucurage sice nänäja, gone rarekaake singisingi. ⁹Teepi miiji yepä

taatu ngene atwana cama oomlana toraca mene ne, Acejiyame te lui ne tewabudnituji ätrunga poto cidi me. ¹⁰ Teebibine miiji niinäce apicetnära. Teepi liba äsi pui cabu ca, siige teepi piba miiji birige peei kaakesea ne wawename. ¹¹ Teeme cogawale cina cuta miiji miijirage muleyame cängena biname, conocäco taatu iyeta mule cabu. Teepi gone iicetna mule wawena. ¹² Ätrunga ingle ätityera biname cina miiji yepä taatu coga cama. Teepi miiji cängena ire atwi teeme bägrä bine piyepu iyeta mete biname bine. ¹³ Lui ätityera biname cina teeme kaakesea cängena jaawenusi, biname cina teebibine opo gaabe me yaacranimusi, teepi siige piba wälu cäco birige mene iicema Yeesu Keriso ne ätrungame.

Toraca Mene Ätrunga poto cidi me

¹⁴ Cane ai mene liba yoogärenine, cäme ngene atwana singi pisi nyene mäame bau me watawata otnime. ¹⁵ Yepä cäme otni liba däägudägu gyene, ai leta te piba meebine umle naawenenige egä mine Keriso me binamewale lipu lenajame. Mine ireclota Acejiyame me binamewale gemi, teeme ätrunga ingle gyene, lui te jibyetnininige piyepu ewärimtenige toraca mene ne Acejiyame poto cidi me. ¹⁶ Mine iyeta umle gemi, lipu baborage gyene ai toraca mene Acejiyame lui ne seboclomtuji mime ätrunga poto cidi me egä, Keriso biname me tääpe ne ecatuji, teeme budre cabu ca arpinenta te jewabudnituji, egä tabe Yageyame gyene. Acejiyame me mename seemo cina teebine jepänanujisi. Teeme poto cidi me mene jejananemujsi iyeta poto ta. Bucurage biname cina teebine jitrungujisi

iyeta poto ta ai gawecewe cabu. Acejiyame te teebine ecatuji cabu me.

Walya Abiberäja Biname

4 Aceji Seemo te pajecurage jicenige, egä ceräcerägäabu padare cabu poto biname cina teeme ätrunga bine cire yaabmalecmepesi, siige gije cire labacitipesi walya seemo bine ätecijaname piyepu niia cable bime abiberäja ne ingwe äcwime. ² Apu abiberäja ne cire yaacenanepesi walya angletnejayame biname, lui cina ngene ca lica yaaglusi, egä teepi niia mule biname gemi. ³ Teepi biname bine cire jibbananemepesi coga rooriye awadrecame cuta cire jaawenemepesi poto deedei cibi cude me. Yepä Acejiyame te iyeta deedei cibi bine ituge wawena loolo piyepu cibi tääpume. Mine lui cina ätrunga biname gemi piyepu umle ituge äbita toraca mene poto cidi me, mine eso cama ärngäjame piyepu ärwäjame, ⁴ ingle iyeta, Acejiyame lui bine ituge wawenetnäja, miiji gemi. Nuuja ne gone ägyi, yepä miiji eso cama iyeta waadena. ⁵ Acejiyame te lipu ituge cude cäco me wawena iyeta cibi deedei bine piyepu mine liba eso yäcärusi, ai neeneni ingle name pi iyeta cibi deedei miiji gemi cibi me piyepu loolo me.

Umle Mene Timoti bau me

⁶ Timoti, maane liba umleumle jaawenimute ai walya abiberäja poto cidi me ätrunga biname bine peema, piba maane Keriso Yeesu me miijirage kaakesea bägrä gäte. Maane miiji cängena abiberäjepi Keriso bau ätrunga lipu gyene piyepu kokre joomlepi, maane lui toraca abiberäja ne ituge äcwetna, siige piba maane seemo ireclota cabu miiji naanajepi. ⁷ Maane gone emä, gidä mene luma jicemimusi, ingle Acejiyame cäco papa mene gemi. Yepä maane miiji eei mule bine

waweneca, lui cina määme ätrunga ne babo jaawenusi. ⁸Biname te teeme tääpe ne liba jaapinicuge, peei lui miiji birige ai ireclota tääpume. Yepä tabe liba eei mule bine waweneca, lui cina teeme ätrunga ne babo me jaawenusi, pui lui iyeteta miiji gyene, ingle peei te ireclota yääcärüge page padare tääpume piiyepu ciige padare tääpume. ⁹Ai mene lui toraca gyene, miiji acata. ¹⁰Mine lagletnäjinago, mage kaakesea jaawenusi, ingle mine ituge mime ngene atwanena singi bine acrana ireclota Acejiyame bau me, lui te iyeta biname bine birige äsecrera niya cabu ca, yepä toraca eei bine lui cina ätrunga cama gemi.

¹¹Jejananemepi, ebiberäjemepi ai poto cidi me. ¹²Nuuja te gone meebine mamye biname name pi äsädena. Pätä maane määme ireclota cabu ca eboclomtepi teepi ngena iicaname piiyepu wawename, teepi lipu owecu äbitame, ätrungame piiyepu epucäco lenajame. ¹³Maane määme kaakesea cabu ngenecu ecitepi, Oogäräneji mene ecnemepi ätrunga biname bime cabu me, bäärmi mene jegednemepi, ebiberäjemepi, ngälu cane pa lädepene peeyeme. ¹⁴Gone ai kaakesea ne yaabmalute, Aceji Seemo lui tääpume umle piiyepu kokre nääcärepi, niinäce gaabe ätrunga biname cina liba ime yaacranepesi määme papa cabu me piiyepu Acejiyame me tagepogogo mene iicana biname cina liba jicemepesi ai poto cidi me. ¹⁵Maane gone durau läbitute iyeta ai kaakesea wawename, yepä maane toraca ngenecu cama jewenepi, piba biname cina päpäname egä maane babo äbitenite. ¹⁶Maane ire, egä maane cängena naanajenige piiyepu toraca mene ebiberäjennemite biname bine. Maane liba ai ne jaawenute iyeta padare cabu, maane ngälu cäco ireclota ne cire jepänepi piiyepu lui cina määme

mene yäätecijemuge, teepi cuta ngälu cäco ireclota ne ire jääpänepesi.

Timoti Lipu Lenajame Ätrunga Biname cama

5 Moda ne gone drämä cama ablawa, yepä cängenarage eblawepi, epu määme babe ne lipu yaablawute. Mamye rooriye bine epu jewenemepi määme naane igane bine liiyepu, ²molyege bine määme mage ne liiyepu, mamye magebi bine määme ngulewale bine liiyepu, epucäco.

³Maane itityäremepi cuublacubla bine, lui bime binamewale lica gemi. ⁴Yepä liba cuubla me bägräwale coo daadewale piti nemi, teepi miiji abiberäja teeme inglewale bine ire atwime, Acejiyame te lipu ituge jaji. Mage babe cina lipu bägrä bine ire jaatwemusi, teepi cuta miiji peei ne daremu wawena teebibine ire atwime, ingle ai lui Acejiyame me singi gyene. ⁵Lui cuubla me binamewale lica gemi teebine ire atwime, tabe teeme ngene atwanena Acejiyame bau me yaacituge, siige iyeta padare, ciye bimu, irecu lätumutanuge Acejiyame bau me ätityera ne päpäname. ⁶Yepä lui cuubla teeme singisingi tääpume waanajuge, tabe puu ireclota onajenige, yepä seemo ireclota ngalebora tabe budre gwene. ⁷Maane ai mene jejananemepi teebibine, piba nuuja te äblicäco niya mene iicana teeme poto cidi me. ⁸Laati te liba lica ire atwema teeme inglewale bine, toraca eei bine teeme mete cabu lui cina icrajenige, tabe teeme ätrunga ne jäägyuge, siige teeme mule niyarage gyene ätrunga cäco biname bime mule cabu ca.

⁹Maane epu cuubla bine ngii acranecame ätityera päpäname, lui cina siksti kämäge cama piiyepu yepä taatu rooriye cama ituge. ¹⁰Teepi miiji epu magebi, lui bime poto cidi me

jiicusi, egä teepi miijirage mule bine ituge waweneca, teeme bägrä bine cängena ituge waadena, cuta miijirage mogobiayame, gloose cäco owecu mule ituge waweneca poto ätrunga biname bime tääpume, cuta ituge ätityera lui cina mäpu cabu yaacrajuge. Teepi siige epu cuubla gemi, lui cina teeme ireclota yaacranepesi iyeta miijimiji mule bine wawenecame.

¹¹ Yepä gone mamye cuubla bine ngii yaacranimute ätrunga ingle cabu ca ätityera ne päpäname, ingle singisingi ngene atwa-nena te liba joomlemuge, teepi Keriso ne kaake ca yäacelyärusi, siige latejecläjininusi. ¹² Teepi apu kaake me jaawenusi teeme niinäce mene Keriso me kaakesea wawenecame piyepu rooriye cäco lenajame, siige teebibine cirege ablaweja. ¹³ Teepi cuta mete bine yaacnemusi, papa lenaja ca padare ne yaapirusi. Cuta peei taatu lica, teepi iicetna mule yaacnusi, poto biname bime mule cabu labrabcinininusi. Piiyepu teepi mene jiicemusi, lui bine teepi lica cirege iicema. ¹⁴ Peei name pi cane singi gäne mamye cuubla cina cääri rooriye awadrecame, bägrä ärngecame piyepu mete gwidape bine ire atwime, piba mime äciseräjayame biname cina äblicäco mibibine aitneja. ¹⁵ Cane ai naace name pi bii jiicine, ingle poto cuubla cina uja ituge teeme ätrunga bine abmaläcema, siige Satani ne icwetnenisi. ¹⁶ Liba ätrunga magebi yepä me coo ätrunga rooriye yepä me cuublacubla piti nemi teeme ingle cabu, teepi miiji teebibine ire atwema. Ai mäpu gone ätrunga ingle biname bine ceera, piba teepi kälyä gemi ire atwemame lui cuublacubla taatu gemi.

¹⁷ Niinäce gaabe ätrunga biname lui cina miijirage mope biname me yaacrajuge, teepi ibibi gemi neeneneni gääbu daremu acata, toracarage eei biname lui cina bääirmi jaagednanemusi piyepu

yaabiberäjimusi. ¹⁸ Oogäräneji mene te nata jiicenige egä, “Lui kau te witi kuu bine jäämungäjemuge, gone tage jätäyuye tabe loolo cäco kaakesea wawenecame,” piyepu cuta jiicenige egä, “Kaakesea biname te miiji ge teeme daremu ne päpäna.”

¹⁹ Lui biname te ätrunga ingle babo biname ne jaaitnäjuge, gone teebine ätecija, liba neeneneni coo nesae biname lica gemi aitnejame, egä toraca gyene. ²⁰ Lui biname cina niiya mule jaawenimusi, biname bime sobe cabu yaablawimute, piba poto cina wälu läbitininusi.

²¹ Acejiyame piyepu Keriso Yeesu piyepu äjäcräneji mename seemo, teeme opo gaabe cane naajenine maane cäme mene ibi wawenecame. Gone nuuja ne owelale jaawenute, yepä maane miiji iyeta ätrunga biname bine yepä ibi yaablawäjemute. ²² Gone naalocnicuge ime acitame biname cabu me teebine babo biname me wawenecame. Gone lalenglecäjute nuuja biname bime niiya mule cama, yepä maane epucäco naanajepi.

²³ Niiye taatu gone yäänäjimute, waina niiye cuta mati yaanute määme came niiya name pi piyepu pitapita name pi.

²⁴ Bucurage biname cina pajecurage niiya mule yaacnemusi, siige teeme niya mule bine niinäce gaabe me jaatranimusi. Lui cina niiya mule ogä yaacnemusi, ingwe ca pajecu me läbitininusi atrana tääpume. ²⁵ Cuta pepu gyene, poto biname bime miiji mule bine pajecurage jääpänimusi, cuta lui cina päpäna cäco gemi page, teepi äblicäco ämlitäneji lenaja.

Mene Aletnäneji Biname bime poto cidi me

6 Ätrunga biname lui cina aletnäneji biname gemi, teepi miiji teeme modamoda biname bine opo gaabe me acrana, piba nuuja te äblicäco niiya

mene iicana Acejiyame poto cidi me piyepu mime abiberäja poto cidi me. ²Laati bime modamoda biname ätrunga biname, teepi gone ätecija cäco äbita teeme täapume, ingle teepi yepä ätrunga cama gemi. Pätä teepi miiji teeme kaakesea cängena wawena, ingle teeme modamoda biname teeme kaakesea cabu ca lui daremu jääpänusi, teepi teeme miijirage ätrunga binamewale gemi.

Maane miiji biname bine apu ebiberäjemepi, kokre ecäremepi teepi wawenetnäjame.

Walya Abiberäja piyepu Toraca Dogwe

³Laati te liba yaabiberäjimuge mara abiberäja, lui yepä lica gyene mime Yageyame Yeesu Keriso me toraca mene cama cuta mime abiberäja cama ätrunga poto cidi me, ⁴tabe mope babo me läbituge piyepu tabe umle cäco biname birige. Teeme niyarage singi pisi nyene mene poto cidi me äcelame piyepu mene abajame. Ai te biname bine jaawenimuge ire patre aglime, arngi me, niyaniya mene nuuja biname ne jajime, niyarage ngena atwa-name, ⁵äcelename. Apu muleyame biname cina mopemuli cäco gemi; teepi toraca mule ne ituge abmala. Teepi apu angi ge, egä ätrunga lui gaabe gyene dogwe päpäna täapume.

⁶Yoo, ätrunga gaabe te biname ne toraca dogwe me jaawenuge, tabe liba ngena ca jaagluge, teeme ngena pisi nyene. ⁷Mine liba aplimla, mine nuuja gwidape cama lica otni; mine liba budre pagege, mine nuuja gwidape ne lica acana, ⁸peei name pi mime liba deedei piyepu cäbletääpe piti nemi, mine miiji bojä agi. ⁹Yepä lui cina singi bucurage gwidape täapume, teebibine birige angle-tneja piyepu Satani me dici te jaabaletnecimuge. Budubuduma piyepu niyarage singi

cina teebibine joomlemimusi, ngälu siige iyeta niiya cabu yaacranuge. ¹⁰Rarekaake singisingi lui ingle gyene iyeta maramara niiya mule bime täapume. Rarekaake ärngema cabu bucurage cina ituge teeme ätrunga bine apesera, siige bucurage mäpu cina teeme ngenecu bine jaagadäjemusi.

Ätrunga Biname me Ireclota

¹¹Timoti, maane lui Acejiyame me biname gäte, cude padare naanajepi apu mule cabu ca. Maane ecrinäjemepi conocäco lenajame, Acejiyame ne opo gaabe me acitame, Keriso ne ätrungame, owecu me, ämyemutaname cewe oocana cabu, owelaamelame biname me lenajame. ¹²Maane ätrunga gaabe cabu cängena uuwamepi, siige iyeteta ireclota ne ecatepi, lui ireclota täapume meebine ituge ala asogleca, maane liba biname bime sobe cabu mäame ätrunga ne cängena eboclomtujite. ¹³Acejiyame lui te iyeta gwidape bine ireclota ecäranenenemige, piyepu Yeesu Keriso lui te Pontiyu Pilato me opo gaabe ätrunga ne jewabudnituji, cane teeme opo gaabe naajenine ¹⁴egä maane ätecijame, meebine ngena ituge jaji. Gone naatramuge ai cängena wawenecame ngälu mime Yageyame Yeesu Keriso te cire tacnenutepi. ¹⁵Acejiyame lui te miiji gyene, lui yepä taatu gyene biname bine waadename, iyeta mope biname bime Mopeyame gyene, iyeta yageyame bime Yageyame gyene, tabe lui padare ne ecituji, tabe piba cirege teebine cääri ätyepa. ¹⁶Acejiyame, tabe taatu gyene budre cäco. Tabe epu apacljera cabu enajenige, egä nuuja te äblicäco teeme gome otni. Nuuja biname te lica ituge teebine päpäna cuta äblicäco päpäna. Mine miiji teebine opo gaabe me acite-name, piyepu tabe kokre cama lenajame iyeteta. Ai lui toraca mene gyene.

¹⁷ Jejemepi ätrunga inge cabu lui gwidape dogweyame gemi, teepi gone mope modamoda me äbita piyepu gone ngena atwa-nena acrana watawata dogwe cabu me. Pätä teepi miiji teeme ngena atwana acrana Acejiyame cabu me, lui te nicäraninuge iyeta, mine lui tääpume singi mine gege lenajame. ¹⁸Maane jejemepi teepi miijimiji mule wawenecame, siige piba pui miijimiji mule lui teeme dogwe gemi. Teepi miiji ceera biname lenaja, temiji kupae wawena poto biname bine. ¹⁹Teeme apu mule lui dogwe pana gemi teeme ciige lenaja tääpume, siige teepi toraca ire-clota ne jääpänusi.

²⁰Timoti, maane kokre joomlepi meebine ngena ituge ceera maane ire atwime. Maane cude padare lenajame budubuduma mene cabu ca piyepu cuta walya abiberäja cabu ca, lui tääpume biname cina jaangemuge, egä umle mene gemi. ²¹Poto cina ituge iicana, egä teeme pui umle puga ge, yepä teepi siige teeme ätrunga bine ituge aperse. Acejiyame me miiji te weeme cabu lenajame.

Cane ngii Paulo. Siige cäme mene ngälu peese.

PAULO ME NEENENI MANU LETA TIMOTI BAU ME

Paulo Jewablenige Timoti ne

1 Cane, Paulo, Keriso Yeesu me ätyepäneji biname gäne Acejiyame me singi miji pi. Cane ätyepäneji gäne ireclota poto cidi me mene jajanename, lui ireclota Acejiyame te ituge jaji ceerame piyepu lui ireclota mime yene, mine liba Keriso Yeesu cama yepä gemi. ²Timoti, ätrunga cabu ca lui căme miijrage bägrä gäte, cane määme bau me yoogärenine. Acejiyame mime Babe piyepu Keriso Yeesu mime Yageyame, teeme miiji te määme cabu lenajame, teepi owecu äbitame määme täapume piyepu poode ceerame meebine.

Paulo me Eso Mene piyepu Kokre Ceera Mene

³Cane Acejiyame ne eso yäcärune, cane lui täapume kaakesea jewenine toraca ngenecu piyepu miijrage asicenta cama epu pana căme saarewale cina liyepu. Cane teebine eso yäcärune iyeta padare, ciye bimu, căme irecu ätumuta ngalebora liba meebine ngii naajananune. ⁴Cane ngene jotwine määme ele mäcu poto cidi me, siige cane baborage singi gäne meebinerage päpäname, piba cane baborage gege lenajame. ⁵Cane cuta ngene jotwine määme toraca ätrunga poto cidi me, epu ätrunga määme daade Loisi me piyepu määme mage Yuunis me ätrunga liyepu. Cane umle gäne, egä määme cuta pepu ätrunga pisi nyene. ⁶Peei name pi cane naajenine, maane gone yaabmalute pui kaakesea ne, Acejiyame lui näcärepi meebine, cane liba ime laacitepene määme papa cabu me. ⁷Ingle Acejiyame te lui Seemo itu nicärinuju mibibine, lica niwenininuge wälu

me, pätä kokre nicärininuge, niwenininuge singi äbitename poto biname bime täapume piyepu cängena lenajame.

⁸Peei name pi wälu ajiri gone läbitumi mime Yageyame ne aitnejame, cuta căme täapume ajiri gone, lui te krokeciye mete cabu nanajinige ingle teeme kaakesea name pi. Eewe, pätä maane cane cama mäpu cabu näamyemutepi Miiji Mene name pi. Acejiyame te kokre näcärenige maane peei ne wawename. ⁹Tabe niyya cabu ca nisecärinuju mibibine, siige nisoglicinuju teeme binamewale täapume, lica mime kaakesea name pi yepä teeme singi piyepu owecu name pi. Agedna me niinäce gaabe me tabe uja ngene jotwananuju mibibine owecu wawename Yeesu Keriso me cabu ca. ¹⁰Siige page ai padare cabu mine teeme pui owecu ne ituge päpäna, Keriso Yeesu mime ireclota ceera biname te lipu täduji. Miiji Mene cabu ca mine umle gemi, egä Keriso ituge budre me kokre ne agli piyepu ngälu căco ireclota ne aboclomta mime täapume.

¹¹Acejiyame te cebine itu najuji Keriso me ätyepäneji biname me lenajame cuta Miiji Mene ne acenename cuta piyepu abiberäjame, ¹²peei name pi cane cewe oocaninine ai mäpu cabu. Yepä cane ajiri wälu lica gäne, ingle cane umle gäne, cane laati cabu me ätrunga ne ituge acita; siige cane umle gäne, egä tabe lui Miiji Mene näcäruji, teeme kokre pisi nyene pui mene ne ire atwime ngälu ngälugaabe me. ¹³Cane lipu naabiberäjepene maane bäämi agedname piyepu biname bine abiberäjame, maane pepu jewenepi. Kokre joomlepi ätrunga piyepu singi bine, lui mimi negi, mine liba Keriso Yeesu cama yepä gemi. ¹⁴Aceji Seemo lui te mime cabu enajenige, maane teeme kokre ca Miiji Mene ne joomlepi, meebine lui mene ituge ceera jajanename.

¹⁵Maane umle gäte, egä iyeta ätrunga biname cina Asiya probins ngalebora cebine ituge abmala, cuta Pugelus Hermogenes. ¹⁶Yageyame te Onesiporus ne teeme inge cama owecu jaawenepi, inge tabe cebine bucurage gääbu ngenecu miiji me itu naawenanepi. Ngänu gyene, cane krokeciye mete cabu nanajenige, tabe ajiri lica ge, ¹⁷yepä tabe liba tatarantepi Roma babo cewe me, tabe närngepi, ngälu näpänepi. ¹⁸Yageyame te teebine owecu jaawenepi atrana bimu cabu! Maane iyeta umle gäte, tabe Epeso babo cewe je cebine lipu bucurage mule ca näityärepi.

Mäpu cabu Lipu Lenajame Wälu cäco

2 Timoti, ätrunga cabu lui cäme bägrä gäte, maane kokre äbitepi Acejiyame me baborage miiji cabu ca, lui mime yene, mine liba Keriso Yeesu cabu ninajininuge. ²Maane lui abiberäja ne ituge ätecija cäme bau ca biname bime irewale, ecäremepi toraca biname bine, lui cina miiji gemi poto bine abiberäjame.

³Miijirage cubu biname te mäpu cabu lipu yäämyemutuge, maane cuta miiji mäpu cabu pepu näämyemutepi Keriso Yeesu miji pi. ⁴Cubu biname te eei taatu ne jaawenuge, teeme cubu mope biname te lui täápume jaajuge. Tabe lica cewe kaakesea cabu labrabcuge, inge tabe singi gyene teeme mope biname ne ngenecu miiji me wawename. ⁵Coo piiyepu lui biname te luuwamuge daremu acatame, tabe äblicäco päpäna, liba bääclena me toracarage mule bine lica yääcwetnimuge. ⁶Piiyepu lui calwacupi biname te baborage kaakesea birige wawena, tabe miiji niinäce kuu bine ärucna. ⁷Maane miiji ngene jotwananepi ai poto cidi me, siige mime Yageyame te page naawenepi maane umle äbitame iyeta gwidape poto cidi me.

⁸Yeesu Keriso, Acejiyame te lui ne erpinantuji budre cabu ca, lui tage Daawida me kaakesaare, cane lipu ituge abiberäja Miiji Mene cabu ca, tabe miiji puma määme ngenecu cabu. ⁹Inge naace popi cane Miiji Mene jaajanemune, peei name pi cane cewe oocanenine, ätäyäneji gäne niyaniya mule biname bime pana. Yepä Acejiyame me Mene ätäyäneji lica gyene, ¹⁰peei name pi cane nämyemutenige iyeta cewe oocanena cabu je Acejiyame me äjäcräneji biname bime name pi naace täápume Keriso Yeesu teebibine niya cabu ca äsecrerame siige iyeteta ireclota ceerame. ¹¹Ai lui toraca iicana gyene egä,

“Mine liba Keriso cama budre, mine cuta teta cama ireclota lenaja.

¹²Mine liba mäpu cabu ämyemutana, mine cuta teta cama biname bine waadena.

Mine liba teebine aina, tabe cuta mibibine aina.

¹³Ngänu gyene, mine liba toraca ngenecu cama lica teeme täápume, yepä tabe toracarage mime täápume, inge tabe pipuyame gyene.”

Keriso me Toraca Kaakesea Bägrä

¹⁴Määme ätrunga inge biname bine cääri jejemepi ai poto cidi me. Acejiyame me opo gaabe je jejemepi teepi abmalame äcela mule ne mene poto cidi me. Teepi pui mule cabu ca nuuja miiji ne lica jääpänusi, yepä sabe jaawenimusi, lui biname cina yäätecijemuge. ¹⁵Kokre äbitepi maane Acejiyame me opo gaabe je toracarage kaakesea bägrä lenajame, lui te ajiri lica birige teeme kaakesea täápume, yepä conocäco yaabiberäjimuge toraca mene Keriso poto cidi me. ¹⁶Gone emä lenaja, luma Acejiyame cäco budubuduma mene jaatranimusi, inge biname bine cude padare jaawenimusi Acejiyame

bau ca pui mene cina. ¹⁷ Pepu mene lui babo droobo pana gyene, tääpe ne lui te jaarwenuge. Pipu muleyame biname gegi lui Humenus piyepu Piletus. ¹⁸ Teepi toraca gaabe ne yaabmalepäsi, jiiicemenäsi, egä mine uja budre cabu ca ituge arpinera, siige nuuja biname bime ätrunga ne sabe jewenenäsi. ¹⁹ Yepä lui caage ingle bine Acejiyame te ituge ätecra, akocneja lica. Pui cabu apu oogäräneji gyene egä, “Yageyame umle gyene, teeme binamewale laati bemi,” cuta apu oogäräneji gyene egä, “Laati te liba jiiicuge, egä tabe Yageyame me biname gyene, tabe miiji ätecita niiya mule wawena cabu ca.”

²⁰ Baborage mete cabu silba piyepu gol disi taatu lica gemi, yepä uli ca piyepu gawe ca wawenäneji disi cuta piti nemi. Poto lui modamoda mule tääpu memi, poto lui papa mule tääpu memi. ²¹ Lui biname te luucranuge walya abiberäja cabu ca, cane lui tääpume bii jiiicine, tabe ibibi birige toraca mule tääpume epu silba, gol disi liiyepu. Tabe ituge mara me äbita teeme Yageyame tääpume. Tabe miiji birige teeme tääpume, ireire yaanajuge iyeta miijimiji mule bine wawenetnäjame. ²² Jigyemepi mamye biname bime singisingi mule bine, ericnemepi conocäco lenajame, ätrungame, singi lenajame ätrunga biname tääpume piyepu teta cama lenajame poode cama. Maane ai mule bine gigrü jewenemepi biname cama, ätrunga cabu lui toraca gemi. ²³ Yepä emä gone, luma biname cina budubuduma piyepu ngenene atwawena cäco mene jaatranimusü. Maane umle gäte, egä teepi mene abaja cabu me latyaruge. ²⁴ Yageyame me kaake-sea biname te gone mene abaja, päta tabe miiji owelaamelame lenaja iyeta biname bime tääpume. Tabe miiji miijirage piyepu cängena abiberäja biname lenaja, ²⁵ cängena lui te yaablawä-

jemuge teeme äciseräjayame bine. Acejiyame te pama teebibine pagege atrongära teepi umle äbitame, ngena gyene toraca. ²⁶ Piba teepi täcnärininusi teeme mopemuli cabu me, luucratnininusi Satani bau ca, lui te teebibine itu jaabaletnecemepi teeme dici ca, siige itu jaawenemepi teeme singi ibi otnime.

Mene Ceräcerägäabu Padare poto cidi me

3 Timoti, maane ngenene gone ätrimela, egä ceräcerägäabu padare cabu mage mäpu cirege. ² Piba biname cina teeme tääpume taatu singi cirege, piyepu rarekaake singisingi, mope modamoda, teemämu awepyeräja. Teepi niiya mene ca nuuja biname bine sabe jaawenimusü, mage babe bime tääpume ätecija cäco, eso mene umle cäco, ätrunga cäco, ³ asicnenta cäco, owecu cäco. Teepi niiya mene jiiicemusi nuuja biname bime poto cidi me, cängena lenaja umle cäco, asabla cäco. Teepi jäägyemusü iyeta ngena gemi miiji. ⁴ Teepi angletnejayame birige, mage aglecayame, teepi teemämu babo läbitininusi. Teepi tääpe gwidape tääpume magerage singi, lica Acejiyame tääpume. ⁵ Teepi puu jiiicusü, egä teepi ätrunga biname gemi, yepä teeme ireclota cabu ca jääpänusi, egä pui toraca lica gyene. Maane pepu muleyame biname bime cabu ca cude padare äbitepi.

⁶ Teeme poto cina biname bime mete cabu me yäabäcnusi opo ire awename ngenecu onyaonya magebi bine, lui cina niiya mule sigu cama, teeme singisingi cina lui bine ewadanemenisi. ⁷ Teepi pui magebi cina puu itecijanenemige abiberäja mene, yepä gwidape teepi äblicäco gemi umle äbita toraca mene piyepu mule poto cidi me. ⁸ Yanes Yambres naabi Moose ne lipu iciseräjüjäsi, pui rooriye cina pepu iciseräjünisi toraca

mene ne. Teepi mopemuli cäco gemi, ätrunga bine ituge abmaläcema. ⁹Yepä teepi äblicäco lecaleca padare pepu mule acnetneja, ingle nata iyeta biname cina teeme buduma ne jääpänusi, epu pana Yanes Yambres naabime buduma te lipu pajecu me äbituji.

Paulo me Ceräcerägäabu Umle Mene Timoti täapume

¹⁰Timoti, maane cäme abiberäja ne piyepu ireclota mule ne ituge äcwetna. Cane liiyeme ericnenine, maane cuta piyeme. Maane cebine ingwe ituge äcwi ätrunga mule cabu, cängena lenaja cabu, owecu mule cabu, mäpu cabu ämyemutana cabu, ¹¹cewe oocanena cabu. Cebine lipu ituge sabe wawena meebine cuta piyepu. Maane umle gäte, ngena mule cina läbitipesi cäme täapume Antiyoka je, Ikoniya je, Lustra je, biname cina lipu mage sabe nawenanepesi puma, yepä Acejiyame te cebine nasatanepi iyeta cabu ca. ¹²Yoo iyeta laati bemi singi Acejiyame me singi ibi lenajame Keriso Yeesu cama alenglecäjame, teebibine pepu sabe wawena birige. ¹³Yepä conocono biname piyepu walya angletnejayame, teepi niiya cabu ca iyeta niyarage me läbitininusi. Teepi poto biname bine yaangletnäjemusi piyepu teemämu langletnäjinusi. ¹⁴Yepä maane te gone toraca mene ne yaabma-lute, meebine lui mene ituge abiberäja, piyepu maane lui mene ne jäätrungepete. Maane umle gäte mäame abiberäja biname laati bage. ¹⁵Maane ngene gone ätrimela, egä bägrä matikäli cabu ca maane umle äbitujite Oogäräneji mene. Teepi ibibi gemi meebine abiberäjame ireclota poto cidi me, lui ireclota ne biname cina jääpänusi, ätrunga ne liba yaacitusi Keriso Yeesu cabu me. ¹⁶Iyeta Oogäräneji mene lui täapume Acejiyame te ituge ngene atwanena ceera, miiji

gemi abiberäjame, niiya mule awabudnitame, ablawejeame, gaabe awabame conocäco ireclota cabu me. ¹⁷Siige lui biname te Acejiyame me kaakesea jaawenuge, tabe mage umle cama piyepu cängena amacetnäjäneji birige miijimiji mule bine wawenetnäjame.

4 Acejiyame piyepu Keriso Yeesu, lui te cirege budre biname piyepu ireclota biname bine atrana, cane teeme opo gaabe je ai umle mene naajenine! Ingle Keriso Yeesu te cire tacnenutepi biname bine waadename, cane peei name pi naajenine ²maane bääirmi agedname, mene jajanenename, ngänu gyene miiji padare coo lica. Maane biname bine ätrunga me jewenemepi, egä mäame mene lui toraca gyene; maane teebibine eblawäjemepi, kokre ecäremepi, cängena ebiberäjemepi. ³Padare te tädenige, biname cina liba singi lica äteciyame toraca mene ne Keriso poto cidi me, yepä teepi teeme singi bine pa yäacwetnemepesi, pa jäärngemepesi abiberäja biname bine, teeme singi ibi lui cina yaabiberäjimusi. ⁴Teepi toraca mene ne kaake ca pa yäacelyärepesi, pa latatrongäripesi gidä mene äteciyame. ⁵Yepä maane te ireire lenajame iyeta padare cabu; näämyemutepi cewe oocanena cabu, mäame bääirmi kaakesea jewenepi, piyepu Acejiyame me kaakesea bägrä te ngena bine wawename, maane iyeta peei bine jewenemepi.

⁶Padare te bii tatyaramtige cane uudi apirame, epu pana Acejiyame ne lipu gwidape ca yiiwärajusi. Siige padare age sena cane ai ireclota ne abmalame. ⁷Cane miijirage cubu itu tiicumene, cäme uuwama ne itu timlitumene, ätrunga ne lica itu sebma-lumene. ⁸Siige Acejiyame te cäme daremu ne itu secitumi, siige joomlenige. Pui lui ninäce manu daremu gyene, tabe lui yäacäranemuge iyeta biname bine, lui cina conocäco gemi Acejiyame me opo

gaabe je Keriso me kaakesea name pi. Yageyame Yeesu Keriso lui te conocäco atrana biname gyene, tabe te cäme daremu cire näcärepi atrana bimu cabu piyepu cuta cire yäcäranemepi pui yepä daremu iyeta eei bine, lui cina baborage singi gemi tabe acnenutame.

Mene Timotirage bau me

⁹Ngena ne gone taawenumi, watata tädepi cebine päpäname. ¹⁰Deemas singi läbitepi gawecewe mule täapume, siige nabmalepi cebine, lädepi Tesalonika me. Kreskes lädepi Galatiya me, piyepu Taitus lädepi Dalmatiya me. ¹¹Yepä Luuka taatu sine cane cama. Toomlepi Mareko ne, secanepi aima, inge tabe miijirage gyene cebine ätityerame. ¹²Yepä Tukikus ne cane ituge ätyepa Epeso me. ¹³Maane liba tädepi, cäme gäbu gwidape nacanepi, Trooasi je lui saabmalepene Karpus cama. Cäme peba cuta nawademepi, cuta maamoi tääpe cabu lui oogäräneji nawademepi.

¹⁴Aleksanda, laati te gwidape bine jaawenimuge kopa ayana ca, cebine mage niyarage nawenumi. Yageyame te pagege ceera teeme peei niya daremu. ¹⁵Maane cängena ire teeme täapume, inge tabe magerage mime mene niciseräjiipi.

¹⁶Cebine liba ciitacarage atrana pupu me nacanepesi, nuuja te lica näti-

tyärepi, yepä teepi iyeta nabmalepesi cebine. Cane irecu ätumutenine, egä Acejiyame te gone daremu jaawenimuge. ¹⁷Yepä Acejiyame cane cama puga ge, kokre näcärepi cane Miiji Mene iyeta jajanename iyeta Acejiyame umle cäco biname bine, lui puga ge mene iiwana pupu cabu; siige Acejiyame te nasatepi budre cabu ca. ¹⁸Piiyepu Yageyame te pa nasatepi iyeta niiyaniya gwidape cabu ca, siige cängengarage cire nacanepi cabu me, tabe luma mope biname me enajenige. Teebine yaawepyeräjesi iyeteta, iyeteta. Ai mene toraca gyene.

Paulo me Yewo Mene Timoti bau me

¹⁹Prisila teeme rooriye Akwila naabine jaawablepi. Cuta jewablepi Onesiporus ne teeme inge cama. ²⁰Eratus Korinito jage, yepä Tropimus ne cane saabmalepene Miletu je, inge tabe pita cama ge. ²¹Ngena ne gone taawenumi, watata tädepi aima, ingwe ca gäbu padare te page tädepi.

Ebulus naawablenige meebine, Pudenus, Linus, Klaudiya piyepu iyeta poto ätrunga biname lui cina ama, teepi naawablenisi meebine.

²²Yageyame yaanajepi mäame seemo cama. Acejiyame me miiji te weeme iyeta bime cabu lenajame.

Cane ngii Paulo. Siige cäme mene ngälu peese.

PAULO ME LETA TAITUS BAU ME

Paulo Taitus ne Jewablenige

1 Cane Paulo Acejiyame me kaakesea bāgrā gāne, piyepu Yeesu Keriso me ätyepāneji biname gāne. Cāme kaakesea lui teeme jājäcrāneji biname bine ätityerame Yeesu ne cāngena ätrungame, piyepu toraca mene poto cidi me teebibine cāngena umle wawename peei cabu teepi otnime, ²cuta piyepu teeme ngene atwanena bine Yeesu cabu acraname iyeteta ireclota täapume. Yoo, Acejiyame me mene iyeta lui toraca gyene; tabe lui agedna cabu ca mene jejuji peei ireclota mibibine ceerame. ³Piba teeme singi padare cabu ca tabe peei ne jewabudnituji Miiji Mene ca. Yoo, Acejiyame mime niiya cabu ca Äsecerayame tabe te cebine ituge jaji egä Miiji Mene biname bine jajanename.

⁴Taitus, cane yoogärenine mäame bau me. Maane cāme toracarage bāgrā pana gāte, ingle mime ätrunga yepä gyene Acejiyame bau. Acejiyame mime Babe piyepu Keriso Yeesu mime niiya cabu ca Äsecerayame, teeme miiji te mäame cabu lenajame piyepu teepi poode meebine ceerame.

Taitus me Kaakesea poto cidi me Krete Curä cabu

⁵Yoo, cane peema meebine itu naabmalepene Krete Curä cabu mime kaakesea ne cāngena apirame. Maane mope biname bine jejäcremepi iyeta ätrunga ingle täapume lui cewe maramara cabu ta teepi te ätrunga biname bine opo wawename. Pui mene cane meebine itu naajepene, pepu pana jewenepi. ⁶Epu biname bine jejäcremepi ätrunga ingle mope biname me lenajame lui cina conocāco mule taatu jaawenemusi; bi-

name lui te yepä taatu coga cama cāngena yaanajuge, piyepu lui me bāgrā ätrunga cama gemi, piyepu mage babe bime mene cāngena jätēcijemusi. ⁷Yoo, ai ingle naace gyene pepu opo wawena biname te Acejiyame täapume teeme kaakesea jaawenuge, tabe miiji conocāco lenaja, nuuja biname cina piba äblicāco teebine aitneja. Tabe miiji nuuja biname bime mene ätecija, lica teeme singi taatu wawena. Tabe miiji lica watata claabe me äbita, coo sice buduma lenaja, coo biname bine papa agleca. Tabe miiji lica conocono singi cama lenaja rarekaake täapume. ⁸Yepä, tabe miiji catecewe biname bine cāngena ire jaatwemuge, piyepu iyeta nuuja miiji mule täapume singi. Tabe miiji cāngena ngene atwanena cama piyepu conocāco mule cama yaanajuge. Tabe miiji teeme ngenecu Acejiyame bau yaacituge teeme singi taatu ngenecu kokre cama wawename. ⁹Tabe miiji toraca mene ne cāngenarage jätētrunguge, pui mene ne lipu ituge abiberāja. Peei ätrunga cabu ca tabe ibibi pa läbitepi poto bine kokre ceerame toraca abiberāja ca, cuta piyepu eei biname bime mule bine awabudnitame egä conocono, lui cina toraca mene ne jiciserājiniisi.

¹⁰Bucurage äciserāja biname piti nemi puma, maane lui bine miiji cāngena ablaweja. Teepi mene papapapa jiićemusi, nuuja biname bine angletnejame. Bucurage pui angletneja biname lui Israela biname bime sasa cotre mule cabu itu yaacrajepi, piyepu teeme täapume Acejiyame me täape cabu cewecu lui baborage gwidape gyene. ¹¹Maane teebibine bojä jewenemepi, ingle teepi biname yepäyepä teeme bāgrāwale cama ngenecu mäpu me jaawenemusi teeme abiberāja ca. Teepi ai ne naace name pi jaawenusi, ingle teepi singisingi gemi rarekaake päpāname. ¹²Yoo, yepä Krete

curä babo biname te toraca mene itu jicemuji teeme binamewale poto cidi me egä, “Krete biname lui babo walya biname gemi. Teepi niiya girigale biname gemi. Ngänu gyene teepi kaakesea täापume durau gemi, yepä teepi baborage singi deedei täापume.”¹³ Yoo, peei mene toraca gyene, peei name pi Krete biname bine kokre cama eblawäjemepi teeme ätrunga cängena me wawename.¹⁴ Teepi miiji Israela biname bime itemene bine abmala toraca mene taatu oomlaname, cuta piyepu pui biname bime cotre mene abmala, lui cina toraca gaabe ne ituge ägyi.¹⁵ Yoo, biname lui te epucäco ngenecu cama birige, tabe miiji ne jääpänuge iyeta gwidape cabu, yepä lui biname me ngenecu niiya piyepu ätrunga cäco birige, tabe niiya ne jääpänuge iyeta gwidape cabu, inge naace popi teeme niiya ngene atwanena piyepu asicnenta cabu ca, tabe äblicäco miiji ne päpäna.¹⁶ Pepu biname cina jicusi egä, “Cine umle gemi Acejiyame,” yepä teeme niiya ireclota cabu ca biname cina opo yaawatnusi egä teepi toraca umle lica gemi. Teepi niyarage piyepu ätecija cäco biname gemi, äblicäco nuuja miiji mule ne wawena.

Toraca Abiberäja Agesa

2 Yoo, maane teebibine umle jewenemepi lui mule miiji gyene ätrunga biname bime täापume.² Modamoda rooriye bine maane ebiberäjemepi teepi sice buduma gone äbitame, yepä cängena ngene atwanena piyepu ngenecu kokre cama lenajame. Teebibine jejemepi egä toraca ätrunga cama cängena lenajame, biname bine owecu wawename, piyepu lica ätrunga gaabe ne abmala mäpu te liba teeme bau me täduge.³ Pepu pana maane molyege bine jejemepi teepi Acejiyame me jääjcräneji biname pana lenajame,

lica niiya mene iicemame nuuja biname poto cidi me, piyepu lica sice täापume singi lenajame, yepä miijirage abiberäja biname täापume lenajame. Teepi miiji mamye magebi bine abiberäjame⁴ teeme rooriye piyepu bägrä bine teeme ngenecu cabu acraname,⁵ piyepu cängena ngene atwanena cama lenajame. Teepi miiji teeme mene piyepu teeme mule ire atwemame ngenecu epucäco lenajame, teeme mete kaakesea cängenarage wawename, piyepu teeme bägrä bine cuta teeme nuuja binamewale bine cängena owecu cama ätityerame. Teepi miiji teeme rooriye bime singi ne jaawenusi. Piba nuuja biname te äblicäco niiya mene iicema Acejiyame me mene poto cidi me.

⁶ Cuta pepu pana maane mamye rooriye bine jejemepi cängena ngene atwanena cama lenajame.⁷ Yoo, teeme täापume miiji gaabe ne maane mäame ireclota cabu ca eboclomtepi. Maane singi äbitepi toraca ngene atwanena täापume, piyepu mäame abiberäja kaakesea ne cängenarage jewenepi.⁸ Maane toraca umle cama mene jicemepi, siige nuuja biname te piba mäame mene äblicäco äsäda, piyepu lui te singi mäame kaakesea äseblecäjame, tabe opo yaanajuge inge teeme nuuja aitna mene lica gyene mime poto cidi me.

⁹ Biname lui cina aletnäneji gemi daremu cäco kaakesea wawename, maane pui biname bine jejemepi ai gawecewe yageyame bime mene ätecijame, teebibine ngenecu miiji me wawename. Teepi miiji lica teeme mene äciseräja,¹⁰ piyepu miiji lica teeme poto gwidape ero ca waadena, pätä teepi miiji teemämu awabudnita egä teepi miijirage gemi, piyepu toraca ngenecu cama kaakesea jaawenusi. Piba teepi Acejiyame mime niiya cabu

ca Äsecrerayame me mule babo me jaawenusi iyeta teeme ireclota cabu ca.

¹¹Acejiyame teeme miiji mule ne itu jewabudnituji Yeesu Keriso me kaakesea cabu ca, iyeta biname bine äsecrerrame niiya mule cabu ca kirece ireclota ne päpäname. ¹²Peei miiji mule te mibibine nibiberäjininuge Acejiyame cäco lenaja ne piyepu niiya singi bine ägyemame, piyepu nibiberäjininuge ai gawecewe me ireclota cabu toraca ngenen atwanena cama conocäco lenajame Acejiyame täapume. ¹³Mine cuta pepu jewagrijenisi pui miijirage bimu ne, Yeesu Keriso mime caburage Acejiyame piyepu niiya cabu ca Äsecrerayame te liba cire tacnenutepe jamyacu apacyera cama. ¹⁴Taba teemämu mime täapume äyemaluji naace täapume mibibine iyeta conocono mule cabu ca äsecrerrame, piyepu ngenecu epucäco me wawenname mine teeme täapume lenajame, piyepu singi äbitame miiji mule bine wawenname.

¹⁵Yoo, maane biname bine cängena ebiberäjemepi peei mule poto cidi me, piyepu jejemepi pepu wawenname. Wälu gone biname bine ablawejame piyepu nuuja bine ngenecu kokre ceerrame, ingele Acejiyame te meebine ai kaakesea itu näacärepä, peei name pi biname cina miiji umle äbitame egä mäame kaakesea poto cidi me mene lui conocäco gyene.

Keriso me Biname cina Miiji Apu Mule Acata

3 Yoo, maane biname bine puma cääri umle jenenemepi teepi mope biname piyepu teeme ätityera biname bime mene ätecijame piyepu wawenname. Mope biname ngena miijimiji kaakesea täapume singi, biname cina miiji peei ne ngenecu poode cama wawenname. ²Teebiline jejemepi egä äingeja mene gone, nuuja biname ne uudunyerä gone, yepä miiji owelaamelame

lenajame, piyepu nuuja biname ne ninäce gaabe me acitame. ³Yoo, ujarage mine cuta piyepu buduma, ätecija cäco, toraca gaabe umle cäco ge. Bucurage niya singi cina mibibine itu niwadininusi. Mine ngenecu niiya cama cuta ninajininuge mime nuuja biname poto cidi me, piyepu teebine ire patre yaaglusi. Nuuja biname cina mibibine nimugetninusi piyepu mine teebiline cuta jäämugetnemusi. ⁴Yepä, Acejiyame mime niiya cabu ca Äsecrerayame me padare te liba tatyaramtuji mine teeme owecu piyepu ätityera cama lenajame, ⁵taba piba mibibine niseccärinuji pui niiya ireclota cabu ca. Yoo, lica ge mime miiji waweneca name pi taba mibibine nitityärinuji, yepä taba owecu ge mime täapume. Taba mime niiya mule nicisäjinuji, mine piba kirece ireclota cabu me ebäcnujisi. Peei lui Aceji Seemo me kaakesea mime yepäyepä cabu. ⁶Acejiyame te teebine mime bau me ituge ätyepa Yeesu Keriso mime Äsecrerayame me miiji kaakesea name pi, ⁷naace täapume egä mine teeme owecu mule ca conocäco äbitame Acejiyame me opo gaabe je, piyepu iyeteta ireclota ne päpäname, lui ireclota täapume mine mime ngenen atwanena teeme cabu ituge acrana. ⁸Mine umle gemi egä peei mene toraca gyene.

Yoo, Taitus, cane singi maane mene cängena jajanenname iyeta peei gwidape poto cidi me. Piba lui cina Acejiyame ne jäätrungusi teepi teeme ireclota teebine yääcärusi miiji mule teeme täapume wawenname. Piba teeme ai gawecewe ireclota lica papa me äbita, yepä peei cabu ca miiji te tädenige iyeta biname bime cabu me. ⁹Papa äciseräja cabu gone abacita, piyepu bucurage mene gone ätecija Israela biname bime kaakesaare poto cidi me. Drowä mene piyepu äciseräja Israela biname bime cotre poto cidi me jigyemepi, ingele naace gyene

nuuja miiji te lica tädenige pepu mule cabu ca. ¹⁰Biname lui te weeme ingle biname bine yäaplegicmuge, maane teebine umle mene jejepi teeme peei mule ne abmalame. Yoo, tabe liba mäáme mene lica pa näätəcijepi, teebine cääri jejepi, siige tabe liba cerämu ätecija cäco yaanajuge, piba ingwe ca ten cama gone abasuta. ¹¹Weene umle gemi egä pepu biname me mule baborage conocono gyene. Teeme niya mule te teebine jaawabudnituge egä conocono biname gyene tabe.

Ai Peba me Apira Mene

¹²Yoo, cane liba mime biname Artema, coo pama Tukikus ne, mäáme bau me pa jäätyepene, maane piba wata tädepi cäme bau me Nikopoli cewe me. Cane ngene bii jotwananine

ai kämäge me buuwe padare puma lenajame. ¹³Jenas, pui cotre abiberäja biname, cuta piyepu Apolo weene teebibine cängena äätityärepi teeme kaakesea gaabe cabu otnime, piyepu teeme singi gwidape cängena ääcärepeye. ¹⁴Yoo, mime ätrunga binamewale miiji amacetnäjäneji lenaja iyeta miiji mule wawenecame, biname lui cina singi cama icrajinige teebibine cängena ätityerame, ingle miiji lica gyene teepi kaakesea cäco lenaja.

¹⁵Yoo, cane cama lui biname teepi iyeta meebine sebore naawenisi. Cuta piyepu cime ätrunga binamewale puma, maane cime täापume sebore jewenemepi.

Acejiyame me miiji te weeme iyeta bime cabu lenajame.

Cane ngii Paulo, siige cäme mene.

PAULO ME LETA PILIMON BAU ME

Sebore Mene

1 Cane Paulo, lui te nanajinige krokeciye mete cabu Keriso Yeesu me name pi, piyepu mime yepä ätrunga biname Timoti, cine te yoogärenago ai mene ne cime biname Pilimon bau me, cine cama yepä kaakesea ne lui te jewenenige. ²Yoo Pilimon, ai mene cuta ätrunga ingle biname bime bau me, lui cina labasecretnuge mäame mete cabu piyepu cime yepä ätrunga magebi Apiya bau me cuta piyepu Arkipus bau me, lui te cine cama yepä cubu jiićenige Keriso täapume.

³Acejijame mime Babe piyepu Yageyame Yeesu Keriso, teeme miiji te weeme cabu lenajame piyepu teepi meebine poode ceerame.

Pilimon me Singi piyepu Ätrunga

⁴Pilimon, cane liba irecu lätumutanune, cane meebine ngii naajanane piyepu căme Acejijame ne eso yäacaranune mäame täapume, ⁵ingle cane itu nätecijumi, maane lipu borage singi gäte Acejijame me binamewale bime täapume piyepu maane lipu Yageyame Yeesu ne jitrungenite. ⁶Cane irecu ätumutenine, egä weene lipu alenglecäjininiye cine cama yepä ätrunga cabu, peei te pa niwenipi mine cängenarage umle äbitame iyeta miiji mule poto cidi me, lui cina saacluge Acejijame bau ca, mine liba Keriso cabu ninajininige. ⁷Căme ätrunga biname, maane lipu singi gäte ätru-nga biname bime täapume, peei te cebine babo gege me piyepu ngenecu kokre me nawenenige. Maane te iyeta Acejijame me binamewale bine ngenecu miiji me itu jaawenemepete.

Paulo Pilimon ne Jejenige Tabu Onesimus ne Cängena Acatame

⁸Maane lipu singi gäte ätrunga biname bime täapume, peei name pi cane lui te weene cama yepä ätrunga biname gäne, cane miiji gäne meebine giri acita maane ngena wawename, yepä cane giri lica nacitenine. ⁹Căme puu conocăco pisi nyene meebine giri acitame maane ngena wawename, ingle cane Keriso me mename biname gäne piyepu page cane age säne krokeciye mete cabu teeme name pi, yepä cane giri lica naacitenine pätä cängena naajenine, ingle cane mäame täapume singi gäne. ¹⁰Yoo, cane meebine naajenine Onesimus poto cidi me, lui te ätrunga cabu căme băgră gyene. Cane ama krokeciye mete cabu teeme täapume epu pana läbitepene babe liiyepu. ¹¹Niinăce padare cabu tabe nuuja miiji lica ge mäame täapume, yepä page tabe miiji gyene mäame täapume piyepu căme täapume. ¹²Cane teebine mäame bau me jityepenine piyepu tabe căme ngenecu nacanenige. ¹³Căme singi pisi nyene tabe ama lenajame mäame puupu ne acatame cebine ätityerame, cane liba taatu nanajenige krokeciye mete cabu Miiji Mene name pi. ¹⁴Yepä cane singi lica gäne meebine giri acitame cebine ätityerame, pätä căme singi pisi nyene maane mäame singi ca ätityerame. Yoo, cane mäame singi căco je nuuja gwidape ne lica jewenenine Onesimus täapume.

¹⁵Pama Onesimus naace name pi matikäli padare taatu cabu mara me läbitepi mäame bau ca, egä tabe piba maane cama iyeteta lenajame. ¹⁶Siige page tabe papa aletnäneji biname lica gyene, yepä tabe borage gyene aletnäneji biname cabu ca: tabe page mäame ngenecurage biname gyene ätrunga cabu. Tabe puu babo miijirage gyene căme täapume, yepä tabe mäame

tääpume cerämu miijirage gyene, ingle tabe mäame aletnäneji biname gyene cuta tabe maane cama yepä Yageyame ne jitrungenige.

¹⁷ Peei name pi maane liba cebine nacatenite, egä cane maane cama yepä kaakesea jewenenine Yageyame täापume, maane Onesimus ne epu jewablepi, maane lipu cebine nawablute. ¹⁸ Tabe liba ngena niya itu naawenepi coo mäame bau ca nuuja gwidape itu yaacatepi, maane cebine piba najepi, cane pa naawecnistepene.

¹⁹ Cane ama cämerage ime ca yoogärenine egä: Cane Paulo te meebine pa naawecnistepene, Onesimus liba ngena ne itu yaacatepi mäame bau ca. (Yoo, nata cane nuuja singi lica gäne meebine jajime, egä maane cäme bau ca yaacatepete Keriso cabu kirece ireclota ne.) ²⁰ Peei name pi cäme yepä ätrunga biname, maane owecu nawenepi apu cabu cebine ätityerame ätrunga biname bime mule liiyepu. Maane lipu cane cama yepä ätrunga biname gäte, maane cebine gege me nawenepi.

²¹ Cane liba ai ne yoogärenine, cane umle gäne, egä cane ngena täापume naajenine, maane jewenenite. Cuta cane umle gäne, egä maane itucärenite cane lui wawena täापume naajenine. ²² Cane cuta nuuja gwidape täापume meebine näätinärenine: maane puupu emacetnä-jepi cäme täापume, ingle cane cäme ngeni atwana ne Acejiyame bau me becitrine, egä tabe weeme irecu ätumuta daremu jiwecnistenininige, siige cebine weeme bau me pa nawe-cnistepi.

²³ Epapras lui te cane cama krokeci- iye mete cabu enajenige Keriso Yeesu name pi, tabe weebibine jiwablininige. ²⁴ Cuta Mareko, Aristakus, Deemas pi- iyepu Luuka, lui cine cama gigri kaake- sea ne jewenenisi, teepi weebibine jiwablininisi.

²⁵ Yageyame Yeesu Keriso me miiji te mäame seemo cabu lenajame.

Cane ngii Paulo. Cäme mene ngälu peese nyene.

**LETA ÄTRUNGA BINAME
BIME BAU ME LUI CINA
HEBERU MENE JIICEMUSI**

**Acejiyame me Mene
Aboclomteji Gyene Teeme
Bägrä me Ireclota cabu ca**

1 Sasa cabu ca Acejiyame te bucurage padare piyepu bucurage maramara gaabe ca mime kaakesaare bine mene jaajanenemuge teeme mename biname bime cabu ca. ²Yepä, ai ceräcerägäabu padare cabu tabe mibibine mene nijananinige teeme Bägrä cabu ca. Teeme Bägrä peese nyene lui me kaakesea ca tabe ai gawecewe piyepu iyeta cabucewe apaclyera gwidape bine itu tewenemuji. Piyepu teeme Bägrä peese nyene lui ne Acejiyame itu jejuji yageyame äbitame iyeta gwidape täápume ceräcerägäabu padare cabu. ³Tabe saapaclyärüge Acejiyame me jamyacu apaclyera cama; cuta tabe Acejiyame cama yepä pana opo gyene. Tabe teeme kokrerage mene cama iyeta gawecewe piyepu cabucewe gwidape bine teeme maramara gaabe cabu ire jetwenenemige. Tabe biname bine kälyä jebenemuji teeme niiyaniya mule cabu ca, piba cabucewe je adnatuji Iyeta Kokre cama Acejiyame me camu poto je.

**Aceji Bägrä Lui Baborage
Gyene Mename Seemo cabu ca**

⁴Aceji Bägrä pui name pi baborage äbituji iyeta mename seemo cabu ca, epu pana pui ngii Acejiyame lui teebine ecäruji lipu baborage gyene mename seemo bime ngii cabu ca. ⁵Yoo, Acejiyame licarage nuuja mename seemo ne jejuji, yepä Bägrä ne taatu jejuji egä, “Maane cäme Bägrä gäte; cane page mäáme Babe me bäbitine.”

Cuta piyepu tabe lica nuuja mename seemo poto cidi me jejuji, yepä Bägrä poto cidi me egä, “Cane teeme Babe me pagege äbita; piyepu tabe cäme Bägrä me pagege lenaja.”

⁶Yoo, padare liba mameta ge Acejiyame teeme uuge Bägrä ne ätyepame ai gawecewe cabu me, tabe piba jejuji egä,

“Iyeta Acejiyame me mename seemo cina miiji Bägrä ne awepeyeräja.”

⁷Siige, agesa Acejiyame me mene teeme mename seemo poto cidi me,

“Cane cäme mename seemo bine buuwemope pana me jaawenemune; Yoo, teepi lui cäme kaakeseayame gemi, cane teebibine muye wädräji pana me jaawenemune.”

⁸Yepä, teeme Bägrä poto cidi me tabe jiicenige egä,

“Maane lui Acejiyame gäte, lui puupu ne jepänenite biname bine peema cita ca waadename, peei puupu lui mäáme yene iyeteta ngälu cäco.

Maane biname bine conocäco yaawadanemute.

⁹Maane toracarage singi conocäco mule täápume, yepä niiya mule bine jäägyemute.

Peei name pi cane, mäáme Acejiyame, meebine itu naajujine,

piyepu ngenecu gege näacärujine, cane liba caburage naawenujine iyeta weeme nuuja bime cabu ca.” Siige.

¹⁰Acejiyame te Bägrä poto cidi me cuta nuuja taje jejuji egä,

“Maane lui Yageyame gäte, maane ai gawecewe ne itu jenuujite niinäce padare cabu.

Maane cuta cabucewe ne jenuujite mäamerage ime ca.

¹¹Teepi iyeta cirege apesera, yepä maane taatu cire naanajepi.

Teepi iyeta sasa cire läbitipesi cäbletääpe pana.

¹²Maane teebibine cire iyebhengemepi tuwängle tääpume, epu pana biname te cäbletääpe ne lipu yiremutuge, yäclubicuge.

Yepä, maane iyeteta gäte; lica cirege sasa me äbita.”

¹³Yoo, Acejiyame apu mene licarage jaajuge teeme nuuja mename seemo ne egä,

“Adnati cäme camu poto cidi ca, ngälu cane mäame cubuyame bine mäame ernge gawe me cire yaacranemepene.”

¹⁴Yoo, mename seemo teepi ngena pana gemi? Teepi iyeta seemo gemi lui cina Acejiyame tääpume kaakesea jevenen-emisi. Tabe teebibine jäätyepemuge pui biname bine ätityeräjame lui cina niija cabu ca cirege äsecrera iyeteta ireclota teeme cabu ca cirege päpäname.

Mine Miiji Acejiyame me Mene ne Yaacatusi

2 Yoo, mine miiji mime ngene atwadena cängena acrana peei toraca mene cabu mine lui ituge ätecija, naace tääpume mine piba lica mime gaabe ne pagege abmala. ²Yoo, sasa mene cotre poto cidi me, mename seemo cina lui bine ituge waadena piyepu Moose lui soogäremuji, biname lui cina peei cotre mene lica itecijemuji wawename, teepi teeme mäpu daremu jepänemuji. ³Cuta page Acejiyame me nuuja mene pisi nyene tabe lipu owecu gyene biname bime tääpume, teebibine äsecrera gaabe ituge wawena peei mäpu daremu cabu ca. Mine miiji peei mene ne ätrunga. Yepä, mine liba apu ningeninige egä peei mene lui papa gyene, piyepu lica yaacatusi, mine piba lipulipu äsecrera mime mäpurage daremu cabu ca, inge mime nuuja äsecrera gaabe lica ge. Yoo, peei Miiji Mene

Acejiyame me owecu poto cidi me, mime Yageyame Yeesu te biname bine niinäce jejemuji. Puga lui cina itecijemuji, teepi mibibine umle niweninujisi egä peei mene lui toraca ge. ⁴Cuta Acejiyame peei mene toraca me jewabemuji liba kokre ecäremuji pui ire arbi biname bine teepi maramara kokre, ciitaca, piyepu owowä mule bine wawenecäjame, cuta piyepu Aceji Seemo me maramara kokre liba biname yepäyepä bine ecäranemuji, tabe laati bime tääpume singi ceerame.

Yeesu Taatu Miiji Gyene Mibibine Äsecrera Gaabe Ceerame

⁵Ai mene lui ciige gawecewe poto cidi me. Acejiyame teeme mename seemo bine lica icranemige ciige gawecewe ne acaname. ⁶Yepä, mene pisi nyene Oogäräneji Mene cabu gawecewe ne acana biname poto cidi me egä,

“Acejiyame, maane caburage gäte. Maane ngenome biname bime tääpume ngene jwaatwananenute? Ngenome papa biname bine yäängräremute?”

⁷Maane teebine jewenujite matikolä gawe me mename seemo bime cabu ca.

Maane piba jamyacu apaclyera cabu teebine itu ecitujite miiji ngii päpäname.

⁸Maane teebine mope biname me jewenujite iyeta gwidape tääpume.”

Yoo, ai name pi peei mene te jiicenige egä Acejiyame biname ne mope biname me jewenuji iyeta ai gawecewe gwidape waadename, piba biname, gwidape, piyepu iyeta lui teeme ime cabu temi. Yepä, camu gyene page pui padare, biname te liba iyeta gwidape cirege waadename. ⁹Yepä, peese nyene Yeesu lui te biname me äbituji. Tabe matikolä gawe me äbituji mename seemo cabu ca, pui matikolä padare liba ai gawecewe

cabu enajuji, yepä page tabe jamyacu apaclyera cabu enajenige piyepu teeme ngii caburage gyene, ai ingle naace popi tabe cewe itu oocananuji piyepu budre itu jepänuji. Yoo, peei cabu ca mine umle gemi lipu baborage gyene Acejiyame me owecu biname bime täápume, ingle Yeesu me budre lui iyeta biname bime niya mule äyebhengame.

¹⁰Iyeta gwidape lui Acejiyame tääpu memi, piyepu teeme bau ca wawenäneji gemi. PEEI name pi miiji gyene egä tabe cuta Yeesu ne mäpu cabu ecituji, ingle Yeesu liba conocäco asatuji peei mäpu cabu ca, tabe piba ibibi ge nuuja biname bine ätityerame teeme mäpu cabu ca äsecrera täápume. Tabe bucurage Acejiyame me bägräwale saawadane-muge teeme jamyacu apaclyera cabu lenajame. ¹¹Yoo, Yeesu lui te biname bine conocäco jaawenemuge, piyepu teepi lui cina conocäco pepu läbitinusi, teepi iyeta yepä ingle cabu temi. PEEI name pi Yeesu ajiri lica gyene mibibine ainame egä, “cäme biname-wale gemi.” ¹²Tabe Oogäräneji Mene cabu Acejiyame ne jejige egä,

“Cane mäame ngii poto cidi me cäme binamewale bine pa jaajanemepene.

Biname bime abasecretna cabu uupera bine pa yaatangemepene meebine aweperäjame.”

¹³Tabe cuta jiceniige egä,

“Cane Acejiyame ne pa jäärungene.”

Tabe cuta nuuja mene jicige egä,

“Cane age säne igane bägrä cama Acejiyame te lui cebine itu näcärepi.”

¹⁴Yoo, ingle naace popi peei bägrä lui binamerage tääpe cama ge, peei name pi Yeesu teeme pana tääpe ecatuji biname me äbituji, naace täápume egä biname pana tääpe cama tabe miiji ge budre päpäname. PEEI budre ca tabe Satani ne epremaluji, Satani lui ingle gyene budre täápume, ¹⁵piyepu biname bine

isemuji lui cina wälu cama yaacrajane-muge budre poto cidi me. ¹⁶Yoo, pajecu gyene egä teepi mename seemo lica gemi, tabe lui bine yäätityäremuge, yepä Oogäräneji Mene apu jiceniige egä, “Tabe Abrahamo me kaakesaare bine yäätityäremuge.” ¹⁷Yeesu peese nyene ätityerayame teeme iganewale täápume, peei name pi tabe miiji ge teeme binamewale pana äbitame iyeta gwidape cabu, naace täápume tabe teebibine owecu cama waawenname, ingle tabe cuta teeme mäpu ireclota cabu itu enajuji. Tabe epu pana gyene iiwäreja babo biname Israela biname bime irecu ätumuta mule ngalebora, lui teeme kaakesea cängengarage jaawenanuge Acejiyame täápume biname bine kälyä wawenecame teeme niya mule cabu ca. ¹⁸Yoo, Yeesu umle ge biname bime mäpu ireclota cabu lenaja. Tabe miiji gyene biname bine ätityerame, Satani liba teebibine giri jaacitemuge niya mule wawenname, ingle Satani cuta teebine itu giri jecituji, yepä tabe kokre ge.

Yeesu Baborage Gyene Moose cabu ca

3 Yoo, cäme ätrunga binamewale lui Acejiyame miji jäjäcräneji gemi, weeme ngene atwanena ecitepeye Yeesu bau me! Acejiyame teebine jityepuji iiwäreja mope biname pana äbitame mime ätru-nga mule cabu. ²Tabe teeme kaakesea cängengarage jewenuji Acejiyame täápume, lui te teebine itu jijuji peei kaakesea wawenname. Moose cuta piyepu teeme kaakesea cängena jewenuji, tabe liba iyeta Acejiyame me biname bine ewademuji. ³Yoo, meteraranga biname me ngii ne lipu baborage yaaweperäjujisi mete cabu ca, pepu pana Yeesu me ngii baborage gyene Moose me ngii cabu ca. ⁴Iyeta mete lui biname cabu ca wawenäneji ge, yepä Acejiyame te iyeta gwidape bine jewenemuji. ⁵Yoo, Moose teeme kaakesea cän-

genarage jebenemuji Acejiyame me binamewale täápume, lui cina epu pana Acejiyame me mete gemi, piyepu Moose lui epu pana kaakesea bägrä gyene pui mete täápume. Cuta lui gwidape potocidi me tabe jicemuji, Acejiyame ingwe padare cabu babo mene pei potocidi me jicemuji. ⁶Yepä, Acejiyame me miijirage Bägrä, mime Keriso, tabe epu pana gyene mete yageyame liyepu, mime täápume lui gemi Acejiyame me mete. Yeesu mime yepäyepä cabu enajenige, mine liba ngenecu kokre cama mime ätrunga cabu cängena ninajininige piyepu ngenecu miiji cama jewagri-jenisi teeme padare täápume.

Weene Gone Goose Läbitininuye Acejiyame me Mene täápume

⁷Aceji Seemo te Oogäräneji Mene cabu jicenige egä,

“Page weene liba Acejiyame me tagepogogo itecijinuge,

⁸⁻⁹ätecija cäco gone läbitininuye,

epu pana weeme kaakesaare lipu singi cäco äbitininujisi Acejiyame potocidi me.

Puga ge pui daapo taatu cewe cabu je weeme kaakesaare cina cäme ngenecu miiji teeme täápume napicetnärujisi.

Ngänu ge teepi cäme miijirage kaakesea teeme täápume tepänäjumesi footi kämäge ngalebora,

yepä cuta pui padare cabu napicetnärujisi.

¹⁰Pei name pi cane claabe me äbitujine, jicujine egä,

‘Iyeta padare teepi ätecija cäco gemi; teepi singi lica cäme mene acatame!’

¹¹Pui padare cane claabe me äbitujine, puma cita ca teebibine cäme kokre ngii ca jejemujiine egä,

‘Weene licarage ai miiji gawe cabu me ebäcniniye cane cama lenajame!’”

¹²Yoo, cäme binamewale, weene cängena ire egä weeme yepä me ngene atwanena te lica niyarage me läbituge, siige tabe piba ätrunga cäco me läbituge, puma cita ca lapesaruge mime Ireclota Acejiyame bau ca. ¹³Miiji lica weeme nuuja me niya mule te teebine yaangletnäjuge, tabe piba ätecija cäco läbituge, pei name pi weene miiji weemeweme ätityeräjiipeye iyeta bimugaabegabe, inge pui mene egä “page” Oogäräneji Mene cabu lui cuta mime tääpu myene ai padare cabu. ¹⁴Mine liba kokre cama jäätrungusi ngälu gaabe oomlaname, epu ätrunga cama mime lui niinäce padare cabu puga ge Acejiyame täápume, mine piba Acejiyame me miiji ne Keriso cama jääpänusi.

¹⁵Weene ai Oogäräneji Mene gone ngene jitrimalinuge egä,

“Page weene liba Acejiyame me tagepogogo itecijinuge,

ätecija cäco gone läbitininuye,

epu pana weeme kaakesaare lipu singi cäco äbitininujisi Acejiyame potocidi me.”

¹⁶Nää, laatibi Acejiyame me tagepogogo yäätecijemuge, piba teeme täápume singi cäco äbitininujisi? Teepi peete nemi iyeta pui biname Moose lui bine ewadimuji Aikupito gawe cabu ca.

¹⁷Acejiyame nää laati bime täápume ngenecu niya me täbitenäjumi footi kämäge ngalebora? Teepi peete nemi pui biname lui cina niya mule cabu icrajuji. Siige, teepi pui daapo taatu cewe cabu puga budre äbitininujisi.

¹⁸Cuta laati bime potocidi me Acejiyame te kokre cama jicuji egä, “Weene licarage ai miiji gawe cabu me ebäcniniye cane cama lenajame?” Tabe eei bime potocidi me jicuji lui cina ätecija cäco ge. ¹⁹Yoo, pajecu gyene egä teepi äblicäco ge pei miiji gawe cabu äbäcna, inge teepi ätrunga cäco gemi.

4 Yoo, Acejiyame umle mene itu ecituji mine lipu ten cama miiji lenaja cirege. Pisi nyene pui mene. Mine miiji peei mene poto cidi me cän-gena ngene jwaatwananinago, piba Acejiyame te lica mime yepä ne cire jaajepi egä, “Maane lica căme miiji lenaja cewe me abacitame.”² Mine ituge ätecija peei Miiji Mene, sasa Israela biname liiyepu teeme padare cabu, yepä teeme täápume nuuja miiji lica ge, ingle lui cina itecijemuji, teepi lica ätrunga cama ecatuji. ³Yepä, mine ätrunga cama peei mene ne ituge acata Acejiyame bau me äbäc-name miijirage lenaja täápume, ingle mine umle teeme mene pui ätrunga căco biname bime poto cidi me egä, “Cane claabe me äbitujine, puma cita ca teebibine jejemujiine egä, “Weene licarage ai miiji gawe cabu me ebäcniniye cane cama lenajame!”
Yoo, tabe pepu jiicuji, ngänu ge pui lenaja gawe puu puga wawenäneji ge ai gawecewe agedna padare cabu ca. ⁴Oogäräneji Mene pisi nyene peei poto cidi me egä, “Acejiyame seben me lui bimu cabu ngene ocuji, ingle siige teeme iyeta pui kaakesea.” ⁵Yepä, ngänu ge iyeta gwidape amacetrnäjäneji icrajemuji, pui Israela biname cina licarage äbäcnujisi pui gawe cabu lenajame, ingle Acejiyame peei mene itu jiicuji egä, “Weene licarage ai miiji gawe cabu me ebäcniniye cane cama lenajame.” ⁶Acejiyame me Miiji Mene cuta page pisi nyene biname cina ätrungame, äbäc-name Acejiyame me miijirage lenaja cewe cabucewe me. Yoo, pui biname lui cina Miiji Mene ne niinäce gaabe je ituge ätecija, teepi puma lica ebäcnujisi teeme ätecija căco mule name pi. ⁷Yoo, Acejiyame peei name pi nuuja padare ecituji biname cina äbäc-name, piyepu a gesa peei padare. Pui biname lui cina äblicăco äbäcna, teeme ingwe ca Acejiyame biname bine umle jewenemuji

Mopeyame Daawida me tagepogogo ca kirece padare poto cidi me. Cane uja bii jiicine teeme mene egä, “Page, weene liba Acejiyame me tagepogogo itecijinuge, ätecija căco gone läbitininuye!”

⁸Yoo, pui miiji lenaja cewe Acejiyame cama lica gyene Israela gawe cabu, ingle ujarage Yosua biname bine ewademuji pui gawe cabu me, yepä Yosua me padare ingwe ca Acejiyame me mene cuta pisi nyene pui äbäcna padare poto cidi me pui miiji lenaja cewe täápume. ⁹⁻¹⁰Yoo, miiji lenaja cewe Acejiyame cama cuta page pisi nyene teeme binamewale täápume. Mine pui ne cirege päpäna, cuta puma ngene cirege oocana ai gawecewe me kaakesea poto cidi me, epu pana Acejiyame te lipu ngene itu oocuji pui seben me lui bimu cabu, tabe liba iyeta teeme pui kaakesea epiremuji. ¹¹Yoo siige, mine miiji kokre ngenecu cama teeme mene toracarage ätrungame, naace täápume mine pui miiji lenaja cewe cirege äbäcna Acejiyame cama lenajame. Mine gonerage mime yepä te ätecija căco läbituge pui sasa biname liiyepu, lui cina lica ebäcnujisi.

¹²Yoo, weene cängena inajipi! Acejiyame me mene lui ireclota cama piyepu kokre gyene. Äsweji turikä lipu girirage gyene, teeme mene pepu gyene. Turikä te lipu mäju jäläcnutuge kaake piyepu umeli oomlaname, Acejiyame me kokre mene pepu jäläcnutuge biname bime trupa piyepu seemo mara-mara wawename. Teeme mene te biname bime singi piyepu ngene atwanena bine jaatranemuge. ¹³Biname te äblicăco nuuja gwidape coo piyepu nuuja ngene atwanena ämlita Acejiyame bau ca. Iyeta lui acwaba căco, pajecu taatu gemi Acejiyame me opo gaabe je, lui bau me biname cina teemämu cire laitnäjipesi.

Yeesu Lui Mime täapume Iiwäreja Babo Mope Biname Gyene

¹⁴Yepä, mime täapume pisi nyene äti-tyerayame. Yeesu Acejiyame me Bägrä itu acnenujuji cabucewe me, Babe ne awejename mime kälyä täapume. Peese nyene teeme iiwäreja mope biname pana kaakesea mime täapume. Peei name pi mine miiji ai ätrunga cabu cängena lenaja. ¹⁵Yeesu mime kälyä wawena biname te umle gyene mine lipu ngenecu onyaonya gemi, Satani te liba mibibine ningletnäjinuge. Teeme owecu pisi nyene, ingle Satani cuta singi ge teebine angletnejame iyeta mule cabu, mibibine liiyepu, tabe ai gawecewe cabu liba enajuji, yepä tabe lica Satani me singi bine jebenemuji; tabe conocäcorage enajuji.

¹⁶Yoo, mine miiji wälu cäco Acejiyame bau me otni teeme babo owecu päpäname cuta piyepu teeme ätityera, mine liba mäpu cabu ninajininuge.

5 Yoo, Israela biname bime iiwäreja mope biname tabe lui yepä ge teeme binamewale cabu ca. Teeme kaakesea lui Acejiyame ne mene jajana teeme binamewale täapume. Tabe owecu gwidape Acejiyame ne yäacärüge cuta piyepu cibi gwidape ca Acejiyame ne yiiwärajuge biname bine kälyä wawename teeme niya mule cabu ca. ²Ai ingle naace popi tabe lui binamerage gyene, nuuja taje tabe ngenecu onya birige. Peei name pi tabe teeme binamewale bine liba jääpänemuge buduma piyepu niya mule cabu, tabe teebibine owecu cama jaasicnantemuge, ngene jwaatwanuge egä, “Nuuja taje cane pepu ngenecu onya cama birige.” ³Cuta peei name pi tabe liba cibi ca Acejiyame ne yiiwärajuge biname bime niya mule äyeb lengame, tabe cuta teeme niya mule äyeb lengame yiiwärajuge. ⁴Cuta piyepu nuuja biname te äblicäco peei miiji kaakesea ngii ne teemämu

acata, yepä Acejiyame te biname ne jaa-juge iiwäreja mope biname me äbitame, Aarona ne lipu ituge jaji iiwäreja mope biname me kaakesea acatame.

⁵Cuta pepu gyene, Keriso iiwäreja mope biname me miiji ngii ne lica teemämu ecatuji, yepä Acejiyame teebine itu jejuji acatame. Tabe apu jejuji egä,

“Maane cäme Bägrä gäte; cane page mäme Babe me bäbitine.”

⁶Cuta nuuja gome Acejiyame teebine jejuji egä,

“Maane iiwäreja biname gäte epu pana Melkisideke liiyepu, piyepu mäme kaakesea lui ngälu cäco gyene.”

⁷Yoo, pui padare Keriso liba biname ge ai gawecewe cabu, tabe Acejiyame ne yaawejanuge nuuja taje ele cama. Nuuja taje babo tagepogogo cama ala labayanuge teeme bau me lui te ibibi gyene teebine asatame budre cabu ca. Acejiyame teebine jitecijuji, ingle iyeta padare Keriso singi ge teeme Babe me singi ne acatame. ⁸Yeesu Acejiyame me Bägrä ngänu ge, ai gawecewe cabu tabe umle äbituji Acejiyame me singi wawename teeme mäpu ireclota cewe oocanena cabu ca. ⁹Peei mäpu lenaja cabu ca tabe liba tasatuji conocäcorage, lui biname cina teebine jätəcijusi, teepi teeme cabu ca iyeteta ireclota ne jääpänusi. ¹⁰Acejiyame teebine iiwäreja mope biname ngii ecäruji, epu pana tabe Melkisideke ne yepä kaakesea ngii lipu ituge ceera.

Acejiyame me Mene Gone Abmala

¹¹Mime mene cerämu pisi nyene peei poto cidi me, yepä mäpurage gyene weeme täapume aboclomäjame, ingle weeme umle däägurage gyene. ¹²Weeme padare bucurage ituge Acejiyame me Mene ätecijame, weene umle cire läbitinejiye, weene nuuja bine cire

yaabiberäjemejiye, yepä weene cuta cängena umle lica gemi. Biname te miiji weebibine cääri abiberäja peei niinäce mene Acejiyame poto cidi me. Weene epu pana bägrä matimati gemi lui cina ngame migi yäänäjimusi, camu gemi teeme deedeirage padare. ¹³Yoo, lui cina ngame migi yäänäjimusi, teepi matimati bägrä gemi. Camu gemi teepi umle äbitena conocäco mule poto cidi me. ¹⁴Yepä, deedeirage lui modamoda biname bime täápume. Peei lui epu pana mäpu cama abiberäja liiyepu biname bime täápume lui cina geäji gemi Acejiyame me singi wawenname. Teepi ibibi gemi opo awatname lui mule gyene miiji, lui gyene niiya.

6 Yoo, peei name pi mine gone leca padare lenaja mime niinäce abiberäja cabu taatu, yepä mine miiji cuta mäpu cama abiberäja ne acata. Miiji lica mine jäje abiberäja ai niinäce gwidape poto cidi me egä: miiji Acejiyame ne taatu ätrunga, cuta miiji atatröngära niya mule cabu ca, piiyepu lica mime kaakesea cabu ätrunga mime äsecreta täápume. ²Mine miiji lica jäje abiberäja maramara niye ca äciseja mule poto cidi me, coo ime acita poto cidi me biname bime papa cabu Aceji Seemo teeme trupa cabu piba abacitaname. Uja ge mime abiberäja budre biname bime arpinera poto cidi me, piiyepu ceräcerägäabu bimu me atrana poto cidi me. ³Acejiyame liba singi gyene, mine cuta mäpu cama mene pa yaabi-beräjemesi.

⁴Yoo, mine äblicäco peei niinäce abiberäja cabu lenaja iyeta padare peei cabu ca biname bine ätityerame lui cina teemämu ituge äyebenga Acejiyame bau ca. Teepi licarage cääri latatröngärüge pui niinäce mene lipu yaabiberäjemuge. Pui biname cina umle ituge pui Miiji Mene Yeesu me ätityera poto cidi me. Teepi Acejiyame me

miiji cabu ituge lenaja, piiyepu Aceji Seemo teeme trupa yepäyepä cabu ituge abacitena. ⁵Teepi ituge umle äbitena Acejiyame me mene poto cidi me egä peei lui babo miijirage gyene, teepi piiyepu Acejiyame me kokre ne teeme biname bine waadena mule cabu ituge päpäna. ⁶Yoo, biname te pepu umle cama liba teemämu läyeblyngtuge Acejiyame bau ca, tabe äblicäco cääri atatröngära. Teeme äyeblyngta lui epu pana niiyarage gyene tabe liba Aceji Bägrä ne baarge uli cabu cääri acita liiyepu, piiyepu teebine jäägyuge biname bime opo gaabe.

⁷Yoo, mine biname bime mule opo pa yaawatnipesi ai gawe poto cidi me mene cabu ca. Poto gawe te ngupe niye ne yaanuge, piba miijirage gije bine uutaname jaawenemuge teeme gije liteta biname täápume. Siige, Acejiyame peei gawe ne miiji jaawenuge. ⁸Yepä, nuuja gawe lui gaalegale seasea bine uutaname jaawenemuge, siige gije liteta biname te peei gawe ne yaainuge niiyarage gawe ca, cuta pagege uubudera. Yoo, pepu pana cirege äbita miiji mule biname piiyepu niya mule biname bime täápume.

⁹Cime miiji binamewale, cine peei mene jijenininago weebibine umle ceerame, yepä cine umle gemi egä Acejiyame weene cama gyene. Cine weeme miijirage mule pagege päpäna, epu pana mule biname te jaawenemuge lui äsecreteji ge niya mule cabu ca. ¹⁰Yoo, Acejiyame lui cängenarage gyene. Tabe lica pagege ngene ätrimela weeme kaakesea piiyepu weeme singi poto cidi me teeme täápume, weene liba teeme binamewale bine ituge ätityera cuta piiyepu page itityeräjenemiye. ¹¹Peei ätityera mule miiji gyene, piiyepu cine babo singi weene yepäyepä pepu cängenarage lenajame ngälu pui miiji gwidape weene lui täápume jewagrieniye liba

weeme täápume cirege äbita. ¹²Weene durau gone, yepä niinäce ätrunga biname bime mule jitutemeye. Teeme ätrunga baborage birige piyepu teepi cängena umle cama jaawagrijenusi Acejiyame lui täápume ituge jaji teebibine ceerame, siige teepi peei name pi Acejiyame me Mene teeme täápume toraca jääpänusi.

Acejiyame me Toraca Mene name pi Mine Gone Umle cäco Lenaja

¹³Niinäce gaabe ätrunga biname Abrahamo lui teeme yepä ge. Acejiyame liba umle mene Abrahamo ne jejuji, tabe teemerage ngii cama jejuji peei mene ne kokre me wawename. Ai ingle naace popi nuuja te lica birige caburage Acejiyame cabu ca, tabe peei name pi teemerage ngii cama peei mene jejuji. ¹⁴Tabe Abrahamo ne jejuji egä, “Cane meebine umle mene nääcärenine. Cane meebine baborage miiji cire naawenepene, cuta piyepu mäáme kaakesaare bucurage cirege äbita.” ¹⁵Yoo, Abrahamo ngenecu kokre cama tewagrijäjumi, siige Acejiyame me mene teeme bau me ibibi äbituji. ¹⁶Yoo, biname te liba singi teeme mene kokre wawename, tabe babo biname me ngii cabu jaajuge, piba äcela mene ingwe ca äblicäco. ¹⁷Acejiyame teeme caburage ngii cama pui mene jejuji, peei name pi tabe lui biname bine pui miiji mene jejemuji, teepi toraca umle ge egä tabe licarage teeme mene mara me wawena. ¹⁸Peete negi neeneni baborage gwidape: Acejiyame me jajeji mene piyepu teeme caburage ngii, cuta peei neeneni tabe äblicäco mara me wawena piyepu peei poto cidi me tabe äblicäco walya mene iicana. Peei gwidape cabu ca mine umle gemi egä cuta mime täápume Acejiyame me Mene toraca gyene iyeteta. Mine lui teeme bau otni äsecerera täápume, mine umle egä tabe

mibibine lica abmala ätityera cäco, yepä ciige cire nisechräripi. Peei name pi mime ätrunga teeme bau lui kokre gyene. ¹⁹⁻²⁰Peei umle lui epu pana cangka ne liiyepu yaajarusi mime ngene atwanena cabu. Mine äblicäco apu iicana egä, “Teeme mene pama toraca gyene mime täápume,” yepä mine umle gemi egä peei mene lui toraca gyene. Mine umle egä Yeesu pisi nyene cabucewe je Babe ne awejename mime miiji täápume. Yeesu me Aceji Babe bau me otni lui epu gyene iiwäreja mope biname te iiwäreja mete lui cabucewe je pui me cuderage puupu cabu me lipu abacita Acejiyame ne awejename biname bime miiji täápume. Yoo, Yeesu mime niinäce gaabe me Babe bau äduji, pui cabucewe iiwäreja mete cabu peei babo cäbletääpe ne cuderage puupu gome tabe itu iyeblingtuji, peei name pi mine ibibi gemi teeme ingwe ca Babe bau otnime. Yoo, Yeesu iiwäreja mope biname me ituge äbita mime täápume piyepu teeme kaakesea iyeteta gyene, Melkasideke me liiyepu.

Mene Iiwäreja Biname Melkasideke poto cidi me

7 Melkasideke lui Mopeyame ge babo cewe Salema täápume. Tabe cuta iiwäreja biname ge mime Caburage Acejiyame täápume. Ujarage, Abrahamo cubu cabu ca liba tacnenutuji, lui cubu cabu je tabe fooma gawe maramara mopeyame cabu ca yuutrutuji, Melkasideke teebine gaabe cabu piba opopa jewenuji, jejuji egä, “Acejiyame te meebine baborage miiji pa naawenepi.” ²Abrahamo piba cubu cabu ca gwidape bine setomlecmuji ten kupae jewenemuji, siige yepä kupae Melkasideke ne ecäruji. Yoo, Melkasideke me ngii poto cidi me, aboclomta lui “Conocäco Mopeyame” ge. Biname cina teebine nuuja taje yaainusi “Poode me Mopeyame”

ca, ingle tabe Mopeyame ge Salema cewe täápume, piyepu Salema me aboclomta lui "poode".³ Mime nuuja mene lica teeme mage babe poto cidi me, cuta mene lica ge teeme niinäce kaakesaare poto cidi me. Peei name pi mine umle lica gemi teeme aplimla, teeme budre. Epu pana Aceji Bägrä liiyepu, tabe Acejiyame me iiwäreja biname gyene iyeteta.

⁴Mine ngene jwaatwananinago Melkasideke lipu baborage ge. Tabe baborage ge Abrahamo cabu ca, lui Israela biname bime ingle kaakesaare ge, peei name pi Abrahamo te yepä kupae teebine ecäruji, lui gwidape bine sewademuji cubu cabu ca.⁵ Yoo, Abrahamo me kaakesaare bägrä Leebi me kaakesaare bägrä lui cina iiwäreja biname ge Acejiyame täápume, sasa cotre mene te jiiicenige egä teepi owecu gwidape bine miiji waadena teeme Israela binamewale cabu ca. Mule apu ge: iyeta Israela biname lui cina gwidape piyepu deedei jääpänemusi teeme kaakesea cabu ca, teepi miiji iyeta ten gwidape cabu ca yepä ceera. Iiwäreja biname cina miiji pui gwidape waadena, ngänuge teepi piyepu teeme binamewale iyeta lui Abrahamo me kaakesaare gemi.⁶ Yoo, Melkasideke lica Leebi me ingle cabu ca, yepä Abrahamo teebine yepä kupae ecäruji. Melkasideke piba Abrahamo ne mene jejuji teeme miiji täápume, Acejiyame lui ne temiji jajeji mene ituge ceera.⁷ Yoo, Melkasideke lui baborage ge Abrahamo cabu ca, ingle mine umle gemi egä lui te ibibi birige Acejiyame me miiji ne ceera, tabe baborage gyene teeme cabu ca lui te peei miiji ne yaacatuge.⁸ Age nuuja mene Melkasideke poto cidi me. Israela biname bime iiwäreja biname lui cina kupae yaawadanemusi teeme binamewale

cabu ca, teepi binamerage gemi; teeme lenaja lica iyeteta. Yepä, Melkasideke poto cidi me, Abrahamo lui ne teeme kupae ecäruji, Oogäräneji Mene te jiiicenige egä teeme cuta pisi nyene ireclota.⁹ Yoo, apu pana gyene: Leebi, lui me kaakesaare bägrä cina kupae yaawadanemusi Acejiyame täápume, tabe te kupae ecäruji Melkasideke ne pui yepä padare Abrahamo liba kupae teebine ecäruji,¹⁰ ingle ngänu ge puu pui padare Leebi lui camuge aplimla, yepä tabe puga ge teeme kaakesaare Abrahamo me tääpe cabu. Yepä, Melkasideke taatu tabe lica nuuja biname ne kupae yääcäruge. Yoo, peei name pi Melkasideke cuta baborage gyene iyeta nuuja iiwäreja biname cabu ca.

¹¹Acejiyame teeme cotre mene Israela biname bine ecäremuji, peei cabu biname cina iiwäreja biname bime ätityera cabu ca conocäco me äbitame, yepä Israela iiwäreja biname cina äblicäco biname bine toraca conocäco me wawena. Peei name pi Acejiyame Keriso ne tityepuji biname bine toraca ätityerame, ingle mime iiwäreja mope biname Keriso lica peei nuuja iiwäreja biname pana gyene, lui cina Leebi pi iyepu teeme kaakesaare bägrä Aarona me ingle cabu ca ge. Keriso baborage gyene iyeta teeme cabu ca Melkasideke liiyepu.¹² Yoo, Keriso lui mara iiwäreja biname gyene, peei name pi Acejiyame cuta cotre mene mara me jewenuji iiwäreja poto cidi me.¹³⁻¹⁴ Yoo, pajecu gyene egä mime Yageyame Keriso tabe lica Leebi me ingle cabu ca ge. Mine iyeta umle gemi egä tabe Yuuda me ingle cabu ca ge, piyepu Yuuda me inglewale cina iiwäreja kaakesea lica ituge wawena, ingle nuuja mene lica ge Acejiyame bau ca Moose bau me peei kaakesea teebibine ceerame.

Yeesu me Kaakesea Lui Melkisindeke pana Gyene

¹⁵ Yoo, pajecurage gyene egä Acejiyame te kirece mara iiwäreja biname ne ituge acata. Page Yeesu pisi nyene mime iiwärejayame. Tabe lui Melkisindeke pana gyene, ¹⁶ lica Leebi me inglewale cabu ca sasa mule liiyepu. Tabe teeme iiwäreja biname me ngii piyepu teeme kokre lica yaacatuge pui sasa cotre mule cabu ca, lui gyene biname bime inge poto cidi me, yepä teeme kokre pisi nyene teeme ngälu cäco ireclota cabu ca. ¹⁷ Oogäräneji Mene te teeme poto cidi me jiicenige egä,

“Maane iiwäreja biname gäte epu pana Melkisindeke liiyepu, piyepu mäame kaakesea lui ngälu cäco gyene.”

¹⁸ Yoo, siige gyene pui sasa cotre mene iiwäreja poto cidi me, inge kokre cäco ¹⁹ piyepu ibibi lica gyene biname bine toraca conocäco wawenname Acejiyame me opo gaabe je. Page mime ätrunga pisi nyene Yeesu me kaakesea cabu, lui te ibibi gyene mibibine cängena waadena Acejiyame bau me.

²⁰ Yoo, Acejiyame teeme iiwäreja kaakesea lica papa ecäruji Yeesu ne, yepä pui padare tabe cuta teeme caburage ngii jiicuji teeme mene kokre me wawenname. Pui nuuja iiwäreja biname cina lica pepu kokre mene cabu ca yaawadanemusi teeme kaakesea bine. ²¹ Yeesu taatu iiwäreja biname me äbituji pepu ngii cama mene cabu ca, Acejiyame liba teebine jejuji egä,

“Cane lui Yageyame gäne, cane cäme ngii cama ai mene pa näacärene, piba ai mene licarage mara me wawena. ‘Maane iiwäreja biname gäte iyeteta ngälu cäco.’”

²² Siige, ai Acejiyame me ngii cama mene name pi, Yeesu ibibi gyene iiwäreja kaakesea wawenname, peei name

pi tabe cuta ibibi gyene kirece jajeji mene toraca me wawenname niiya mule cabu ca äsecrera poto cidi me.

²³ Yoo, nuuja iiwäreja biname teepi bucurage ge pui sasa mule cabu, inge teeme ireclota ngälu cama ge. Nuuja cina teeme niinäce me puupu ne jaacatanusi. ²⁴ Yepä, Yeesu me ireclota lui ngälu cäco gyene, piyepu teeme iiwäreja kaakesea nuuja te lica cire juutecrepi. ²⁵ Yeesu peei name pi ibibi gyene biname bine iyeta cängena äsecrerrame teeme niiya mule daremu cabu ca, lui cina Yeesu me kaakesea miji pi Acejiyame bau me otni, inge tabe puma enajenige iyeteta Acejiyame ne awejenname teeme miji täapume.

²⁶ Yeesu peese nyene miihirage iiwäreja babo biname lui mime singi ibibi nitityärininuge. Tabe conocäco gyene, epucäco, piyepu mara gyene iyeta biname cabu ca, lui cina niiya mule jaawenemusi. Page tabe pisi nyene cabucewe je, cuta teeme ngii cabu me awepänteji gyene. ²⁷ Tabe lica gyene nuuja iiwäreja biname liiyepu lui cina miji iyeta bimu gaabegabe cibi gwidape ca yiiwärajemusi niinäce teeme niiya mule täapume, piba cuta iyeta biname bime niiya mule täapume. Tabe yepä gäabu taatu yiiwärajuji, tabe liba teeme täape ecäruji budre täapume. Siige, peei lui ibibi gyene biname bine kälyä wawenname iyeteta. ²⁸ Yoo, Acejiyame me cotre mene Moose lui bine sewademuji, peei te iiwäreja kaakesea poto biname bine yäacäremuge, lui cina iyeta binamerage gemi, piyepu kokrecäco gemi, yepä pui cotre mene ingwe gaabe ca Acejiyame te kirece mene jejuji, piba teeme ngii cama pui mene ne babo kokre me jewenuji. Tabe peei mene cabu teeme Bägrä ne iiwäreja kaakesea ecäruji, tabe lui epucäco piyepu ibibi gyene ai kaakesea wawenname iyeteta.

Yeesu me Iiwäreja Kaakesea Mime täápume Apu Gyene

8 Yoo, iyeta mene cabu ca cine weebibine bii jjinago, ai ngene atwanena baborage gyene egä mime täápume pisi nyene cabucewe je iiwäreja babo biname lui te adnatäneji enajenige Acejiyame me camu poto teeme miiji puupu cabu. ² Tabe iiwäreja biname gyene Acejiyame ne awejename mime täápume pui cabucewe puupu cabu. Peei lui Acejiyame me toraca iiwäreja puupu, ingele peema pisi nyene Acejiyame me toraca mete, lica biname bime ime ca wawenäneji, yepä Acejiyame miiji wawenäneji gyene peei mete.

³ Yoo, iyeta iiwäreja babo biname teeme kaakesea lui cibi mäju ca Acejiyame ne yiiwärajusi piyepu nuuja owecu gwidape teebine yäacärusi. Pui name pi cuta Yeesu mime Iiwäreja Babo Biname te miiji Acejiyame täápume owecu gwidape ceera, siige tabe teeme tääpe ne ecäruji. ⁴ Yoo, Yeesu liba ai gawecewe cabu enajuji, tabe iiwäreja biname lica ge, ingele ama ibibi iiwäreja biname piti nemi, lui cina Israela biname bime cotre mene cabu ca yiiwärajemusii. ⁵ Pui iiwäreja biname bime kaakesea lui owowä pana gyene Yeesu me toraca iiwäreja kaakesea täápume lui gyene cabucewe je. Teeme iiwäreja mete cuta piyepu owowä pana gyene toracarage mete cabu ca lui cabucewe je. Pui name pi Moose liba gwidape jebasecretnemuji mete wawename Acejiyame täápume, lui mete cibi tääpe ca wawenäneji ge, Acejiyame piba teebine jejuji egä, “Maane iyeta gwidape pui ootonuta pana cängena jewenemepi, cane lipu meebine itu naawabepene Sinai Podo cabu.” Yoo, peei mene cabu ca mine umle egä pui mete lui owowä pana ge cabucewe mete täápume. ⁶ Yepä, Yeesu me kaakesea lui baborage gyene Israela

iiwäreja biname bime kaakesea cabu ca, piyepu kirece jajeji mene Yeesu lui ne mime täápume toraca me jaawenuji, baborage gyene sasa mene cabu ca, ingele pui mene toraca ibibi gyene egä Yeesu te mibibine niya mule cabu ca nisechräringe ten cama iyeteta lenajame.

⁷ Sasa jajeji mene, cotre waweneca piyepu jäje iiwäreja poto cidi me, ibibi lica ge biname bine kälyä wawenecame. Peei liba ibibi gyene, Acejiyame piba singi lica kirece jajeji mene ceerame. ⁸ Yepä, sasa mene ibibi lica ge, ingele biname bime niya mule cuta piti nemi. Acejiyame peei poto cidi me jiicuji Oogäräneji Mene cabu egä,

“Cane lui Yageyame gäne, cane jijenini-
nine egä, ‘Padare te pa tädepi,
cane piba kirece jajeji mene cire
jaawenepene

Israela biname bime kaakesaare
täápume,
cuta piyepu Yuuda me ingele biname
täápume.

⁹ Ai kirece jajeji mene mara gyene sasa jajeji mene cabu ca, cane lui ne jewenujine teeme niinäce kaakesaare täápume, cane liba teebibine ime ca sewecnemu-
jine Aikupito gawe cabu ca.

Yepä, teepi cäme jajeji mene lica cän-
gena acata wawenecame.

Cane peei name pi teebibine kaake me
jewenemujine.”

¹⁰ Mime Yageyame cuta jiicenige egä,
“Yoo, agesa kirece jajeji mene cane in-
gwe ca cire jaawenepene Israela bi-
name bime täápume.

Cäme cotre bine cane cire yoogäre-
mepene teeme ngenecu bora;
teeme ngene atwanena cabu cire
yaacitepene.

Cane teeme täápume Acejiyame cirege
äbita,

cuta teepi cäme biname cirege lenaja.

¹¹Pui padare cabu piba nuuja te lica teeme binamewale bine, coo teeme naniganewale bine cire yaabiberäjemepesi egä, ‘Acejiyame täápume umle äbitepeye,’ ingle matimati cabu ca modamoda biname teeme
teepi iyeta căme täápume umle cama cire yaacrajemepi.

¹²Yoo, cane teebibine kälyä cire jaawenemepene; cane ingwe ca lica teeme niiya mule bine ngene jaapcnemepene.”

¹³Siige, peei mene cabu Acejiyame jiicenige egä teeme kirece jajeji mene tuwangle gyene sasa jajeji mene täápume. Page pui sasa mene te mameta ge ämlita.

Sasa Iiwäreja Mule Mara Gyene Yeesu me Iiwäreja Mule cabu ca

9 Niinäce jajeji mene cabu puga ge cotre mene irecu ätumuta mule täápume. Cuta piiyepu puga ge cäbletääpe ca wawenäneji mete teeme maramara irecu ätumuta piiyepu iiwäreja mule täápume. ²Pui iiwäreja mete ngalebora neeneni puupu puga ge. Pui niinäce puupu lui ne yaainusi Cude Puupu ca, peei ngalebora nesae gwidape puga ge: ngale me atecwamta puupu, piiyepu dade, cuta piiyepu buluduu pui dade papa cabu. Peei buluduu ceerajäneji ge Acejiyame ne. ³Pui mete cole je jeclänutujisi baborage cäbletääpe ca atri täápume. Pui cäbletääpe nuuja poto ca lui puupu ne yaainusi Cuderage Puupu ca. ⁴Cuderage Puupu ngalebora puga ge dade lui gol ca acwabäneji ge. Pui cabu iiwäreja babo biname te miiji lengo gwidape bine juubudäremuge Acejiyame täápume. Cuta puga ge gwidape niinäce jajeji mene täápume jamyacurage uli boks ngalebora. Peei boks lui gol ca acwabäneji ge. Boks

ngalebora me laacitusi neeneni kula lui papa cabu Acejiyame me ten cotre mene oogäräneji ge. Jajeji mene täápume boks ngalebora cuta puga ge gol karpu. Peei karpu bora je buluduu pana gwidape ge teepi yaainusi “maana” ca, lui deedei ca Acejiyame biname bine engäremuji deedei căco gawe cabu. Peei boks ngalebora cuta puga ge Aarona me otnetneja suru lui te laame bine itu sisemuji awabejame egä Aarona lui Acejiyame me singi biname ge iiwäreja babo biname täápume.

⁵Peei boks papa cabu puga ge neeneni owowä pana gwidape lui mename seemo pana opo cama, cuta taame cama ge. Teepi boks ne căangena jaawabäsi egä aghesa Acejiyame me lenaja puupu. Iiwäreja babo biname te peei puupu ne cibi uudi ca yäa-trupicuge Acejiyame ne awejename biname bime niiya mule äcise-jame. Yoo siige, page lui miiji padare lica gyene peei gwidape poto cidi me cängena-cängena aboclomäjame.

⁶Iyeta gwidape pepu ge pui sasa mete cabu, teepi luma irecu lätu-mutini Acejiyame ne awejename. Iiwäreja biname cina peei nii-näce puupu cabu me yäabäcnusi cuta täsuge iyeta bimu gaabegabe teeme kaakesea wawename.

⁷Yepä, iiwäreja babo biname te taatu labacituge pui ngaleborarage puupu me. Tabe yepä taatu padare cabu kämäge gaabegabe labacitanuge. Tabe miiji cibi uudi acana ten cama, pui ca niinäce teeme niiya mule äcisejame, piba cuta iyeta biname bime niiya äcisejame.

⁸Yoo, pajecu gyene Aceji Seemo me abiberäja cabu ca egä gaabe camuge iitnana toraca mete me toraca Cuderage Puupu cabu me abacitame teeme täápume lui cina pui sasa gawecewe iiwäreja mete cabu cuta yiiwäräjusi.

⁹Mine piba peei cabu ca umle läbitinago egä owecu gwidape piiyepu cibi

māju Acejiyame täápume acrejetame, peei cina äblicäco biname bime ngenecu conocäco piyepu plowa me wawename. ¹⁰ Peei iiwäreja mule lui deedei äbita piyepu niye nänäja poto cidi me taatu, cuta piyepu maramara äciseja mule täápume. Iyeta peei mule lui tääpe poto cidi me, cuta lica ngenecu poto cidi me. Mime saarewale cina miiji peei mule bine waweneca kälyä me äbitame Acejiyame me opo gaabe je. Teeme ngälu lui Acejiyame liba kirece ireclota pa yääcäremepi.

¹¹ Siige, Yeesu itu täduji, iiwäreja babo biname me itu äbituji miijirage kirece mule ne aboclomtame. Yepä, page tabe kaakesea lica jewenenige ai gawecewe mete cabu, lui ne biname cina erangujisi, piyepu lui ge gawecewe gwidape ca wawenäneji. Page tabe kaakesea jewenenige toraca miijirage puupu cabu, lui gyene cabucewe je. ¹² Yeesu Acejiyame me Cuderage Puupu cabu me yepä gääbu abacituji, lica gouti piyepu kau plongo bime uudi cama, yepä teemerage uudi ca Acejiyame ne yiiwärajui mibibine kälyä me wawenane niya mule daremu cabu ca iyeteta ireclota cabu äbäcname. ¹³ Sasa mule cabu biname liba traci lica ge, piba iiwäreja biname te teebine yäätrupicuge gouti piyepu rooriye kau bime uudi ca, cuta piyepu tabe kau plongo ne juubudärüge. Cuta pui me tuuwe mriibe ca piba jääsicaluge. Peei ca biname te miiji me läbituge Acejiyame me binamewale cama abasutame piyepu Acejiyame bau me irecu ätutame. ¹⁴ Peei mule te biname me tääpe ne taatu jugi cäco me jaawenuge, yepä Keriso me uudi ibibi gyene mime trupa ngalebora ne äcisejame. Piba mime ngene atwanena lica mime niya mule daremu cabu, yepä mime ngene atwanena iyeta lui Acejiyame cabu gyene teeme singi wawenane. Yoo,

Aceji Seemo lui iyeteta gyene, teeme äti-tyera ca Keriso teemämu owecu gwidape pana ituge ceera Acejiyame ne. Tabe budre me äbituji mime niya mule bine äyebengäjame, tabe lui epucäco gyene piyepu teeme nuuja niya mule lica ge.

¹⁵ Yoo, Keriso gaabe jiitnuji kirece jajei mene täápume, ai inge naace popi lui biname cina ala asogläcneji gemi, teepi piba ibibi gemi miijirage iyeteta ireclota cabu lenajame, Acejiyame te lipu itu jiicuji, inge Keriso me budre pisi nyene teeme niya mule bime daremu äyebengame, lui wawenäneji gemi sasa jajei mene padare cabu.

¹⁶⁻¹⁷ Yoo, iyeta modamoda biname cina teeme budre niinäce gaabe, teepi mene jaajemusi teeme gwidape poto cidi me egä lui te pagege waadena. Peei budracame me mene ibibi läbituge teeme budre ingwe gaabe ca taatu. ¹⁸ Peei name pi cuta Acejiyame me niinäce jajei mene poto cidi me teepi miiji cibi eglujisi, piba cibi uudi ca peei mene ne ibibi me wawenane. ¹⁹ Cuta peei name pi Moose liba iyeta Acejiyame me cotre mene biname bine jejananemuji, peei ingwe gaabe ca tabe kau plongo me uudi piyepu gouti me uudi niye cama elenglecäjemuji, piba maamoi ngäli bine uli ciipe cabu jesoplecäjemuji. Pui ududi ngäli ca Oogäräneji Cotre Mene bine uudi ca itrupecmuji, piba iyeta biname bine cuta itrupecmuji. ²⁰ Tabe jejemuji egä, "Ai uudi te Acejiyame me jajei mene toraca kokre me jewenenige, peei name pi weene miiji ai mene ne wawenane." ²¹ Yepä pana mule ca Moose te iiwäreja mete ne, iyeta iiwäreja kwäye piyepu nuuja gwidape cama, uudi ca cuta itrupecmuji. ²² Yoo, sasa cotre mene cabu, pama iyeta gwidape uudi ca äcisäjeji ge kälyä me wawenane. Niya mule cuta pepu gyene, miiji uudi asata peei cabu ca kälyä päpänane.

Yeesu Keriso me Budre Ibibi Gyene Mime Niiya Mule Äyebhengame

²³Lui gwidape owowä gemi toraca cabucewe gwidape täöpume, miiji peei bine kälyä me wawena sasa iiwäreja mule ca, yepä pepu gawecewe iiwäreja mule ibibi lica gemi cabucewera ge gwidape täöpume. Mara jamyacu iiwäreja mule taatu ibibi gyene cabucewe gwidape täöpume. ²⁴Peei name pi Keriso lica gawecewe Cuderage Puupu cabu abacituji, inge peei biname biji rarangäneji mete lui owowä taatu ge Acejiyame me toraca puupu täöpume. Yepä, Keriso cabucewe puupu me abacituji. Tabe puma enajenige Acejiyame me opo gaabe teebine awejename mime täöpume. ²⁵Taba cabucewe puupu me licarage jäje abacitanuge teeme tääpe bucurage gääbu ceerame, epu pana Israela iiwäreja babo biname te gawecewe mete Cuderage Puupu cabu me lipu kämäge gaabegabe labacitanuge uudi cama, lui teeme uudi lica ge. ²⁶Eewe, inge pepu liga cirege äbita, Keriso pita piyepu budre cire läbitaneji bucurage gääbu ai gawecewe me agedna cabu ca, yepä pepu lica gyene. Ai gawecewe liba mameta ge apira, piba tabe yepä gääbu taatu äduji iyeta niiya mule bine äyebhengame, teeme tääpe liba budre me äbituji. ²⁷Yoo, biname cina lipu yepä gääbu taatu budre äbita, siige Acejiyame peei ingwe gaabe ca teebibine cirege atrana, ²⁸Keriso cuta piyepu yepä gääbu taatu budre äbituji daremu ceerame iyeta biname bime niiya mule täöpume, siige tabe cire tacnenutepi, yepä tabe lica cääri biname bime niiya mule bine äyebhengame. Tabe cire tacnenutepi biname bine waadename iyeteta ten cama lenajame, lui cina teebine jewagrijenisi teeme äsecerä täöpume.

10 Yoo, Israela biname bime cotre mene lui cuta owowä pana ge. Peei te läbitanuge aboclomtame Keriso te lui miiji mibibine cire nicäripi. Sasa mule cabu iiwäreja bucurage ge iyeta kämäge gaabegabe, yepä peei iyeta ibibi lica ge biname bine kälyä wawename lui cina singi Acejiyame bau otnime. ²Teeme iiwäreja liga ibibi cirege teeme niiya mule poto cidi me kälyä ceerame, biname cina piba lica ingwe ca asicenta teeme niiya ne; cuta siige piba iyeta iiwäreja. ³Yepä, teeme ngenecu bora asicenta lui miiji lica ge, peei name pi teeme iiwäreja iyeta kämäge gaabegabe lui teeme täöpume ngene apecna pana ge teeme niiya mule poto cidi me, ⁴ingwe naace gyene uudi rooriye kau piyepu gouti cabu ca äblicäco niiya mule toraca äyebhengame.

⁵Peei name pi Keriso me gawecewe cabu me otni padare liba mameta ge, tabe Acejiyame ne mene jejuji egä, “Maane singi lica gäte cibi mäju, cibi uudi, piyepu nuuja iiwäreja gwidape täöpume, yepä maane singi gäte cane cäme binamerage tääpe ne ceera budre me.

⁶Maane ngenecu miiji lica gäte teepi liba camlecamle cibi bine kula dade cabu juubudäremusi teeme niiya mule daremu täöpume.

⁷Cane peei name pi meebine naajenine egä, “Cane age säne otnime mäame singi wawename;

cäme poto cidi me lipu oogäräneji ge.”

⁸Siige, peei mene cabu Keriso niinäce jejuji egä, “Maane singi lica gäte mara-mara iiwäreja mule täöpume; maane gege lica gäte iingäja cibi täöpume coo piyepu iyeta nuuja mule niiya mule bine äyebhengame täöpume.” Tabe pepu jejuji, ngänu gyene puu cotre mene te jicenige peei bine wawenecame. ⁹Keriso piba jejuji egä, “Cane age säne otnime

määme singi wawename.” Siige, Acejiyame iyeta sasa iiwäreja mule bine iyeb lengemuji, piba Keriso ne tuwängle ecituji teeme puupu cabu. ¹⁰ Ai ingle naace popi Yeesu Keriso itu jewenuji Acejiyame me singi bine, mine iyeta kälyä gemi mime niya mule cabu ca. Tabe liba teemämu iiwäreja pana ecäruji budre tääpume pui yepä padare, peei lui ibibi gyene iyeteta ngälu cäco.

¹¹ Israela iiwäreja biname cina yepä pana iiwäreja birige waweneca iyeta bimü gaabegabe, yepä pui iiwäreja äblicäco niya mule bine toraca äyeb lenga. ¹² Keriso yepä taatu padare yepä gwidape, teeme tääpe ne, ecäruji. Siige, peei lui ibibi gyene niya mule äyeb lengame ngälu cäco. Tabe piba adnatuji Acejiyame me camu poto ime cabu. ¹³ Page tabe puma jewagrijenige Acejiyame te teeme cubuyame bine teeme ernge gawe me acraname. ¹⁴ PEEI yepä wawena ca tabe biname bine epucäco me jewenemuji iyeteta, tabe lui bine mara me jewenenemige teeme pana äbitame.

¹⁵ Mine umle gemi egä peei mene toraca gyene, ingle Aceji Seemo te Oogäräneji Mene cabu itu jiiucuji egä,

¹⁶ “Yageyame te apu jiiicenige, ‘Cane ai jajeji mene cäme biname tääpume cire jaawenepene.

Cäme cotre bine cane cire yoogäre-mepene teeme ngenecu bora, cuta teeme ngene atwanena cabu cire yaacitanepene.”

¹⁷ Tabe cuta jiiucuji egä, “Cane lica teeme niya conocono mule bine cire ngene jaapecnemepene.” ¹⁸ Pui name pi page siige, nuuja ingle lica gyene gwidape cääri cuta iiwärejame niya mule iyeb lengame.

Mine Miiji Acejiyame bau Otni Peei Kälyä Acatename

¹⁹ Cäme ätrunga binamewale, mine miiji gemi wälu cäco Acejiyame me Cuderage Puupu cabu äbäcname teeme opo gaabe aclajutame, ingle Yeesu teeme uudi ituge apira mine Acejiyame me biname me äbitame. ²⁰ Teeme tääpe liba budre, peei te Acejiyame me Cuderage Puupu ne jiiitnuji mime tääpume. Teeme budre padare cabu pui babo cäbletääpe, lui te iiwäreja mete cabu Cuderage Puupu ne jäälyenguge, peei te cole je äderäruji. Siige, mime kirece Acejiyame bau me otni gaabe peese nyene Yeesu, lui te page ireclota cama enajenige cabucewe je. ²¹ Tabe mime tääpume iiwäreja babo biname gyene Acejiyame me mete ne ire atwime. ²² Peei name pi mine miiji wälu cäco otni Acejiyame bau yepä taatu ngene atwanena cama, teebine toraca ätrunga cama, plowa ngenecu cama lui niya mule cabu ca äcisäjeji gemi, piiyepu jugi cäco tääpe cama lui miijirage niye ca äcisäjeji gemi. ²³ Mine ätrunga cama cängena ninajininuge, ingle mine umle gemi iyeta Acejiyame me mene toraca me läbituge. ²⁴ Mine mime nuuja bime poto cidi me ngene pa jwaatwananinago lipu teebibine ätityera ceerame teepi owecu cama lenajame piiyepu miiji taatu mule wawename. ²⁵ Mine gonerage yaabmalusi mime abasecretna mule ne, poto cina liiyepu, yepä mine mimemime cerämu kokre läcäraninago, ingle mine umle gemi egä Acejiyame me ceräcerägäabu bimü cudecewerage lica gyene.

²⁶ Yoo, biname te liba Acejiyame me Miiji Mene äsecrera poto cidi me yäätəcijuge, piba ingwe ca teeme niya singisingi mule cääri jaawenemuge, teeme tääpume nuuja mara ätityera coo piiyepu iiwäreja lica gyene teeme ni-

iya mule daremu äyeb lengame. ²⁷Yepä, pepu biname lui cina Acejiyame ne jäägyusi, teepi miiji wälu cama lenaja, ingle teeme täapume pisi nyene atrana piba muye puupu cabu otnime puma iyeteta lenajame. ²⁸Yoo, sasa mule cabu apu gyene: Cotre bine Moose lui sogäremuji, lui biname te jaatropangtuge, tabe budre jepänuji owecu cäco, liba piti negi neeneni coo nesae ire arbi biname teebine aitnejame. ²⁹Peei cabu ca baborage gyene mäpu daremu biname täapume lui te Aceji Seemo me ätityera ne jäägyuge, lui te gawe me yaacituge Aceji Bägrä ne, piyepu papa me jaawenuge Yeesu me uudi ne, lui uudi te teeme niiya mule bine ituge äyeb lenga Acejiyame me jajeji mene name pi. Pepu biname täapume mäpurage daremu pisi nyene. ³⁰Mine umle gemi Acejiyame lui te jicuju egä, “Niyya mule daremu lui cäme ime cabu sine; cane te cirege ceera,” tabe cuta jicuju egä, “Yageyame te biname bine cirege atrana.” ³¹Yoo, magerage mäpu teeme täapume lui cina niyya mule daremu cirege päpäna mime Ireclota Acejiyame bau ca.

³²Siige, weene ngene jepecneye pui niinäce padare, weene Acejiyame me Miiji Mene liba ngale pana ecatujiye. Weeme ireclota mäpu ge pui padare, yepä weene lica weeme ätrunga ne ebma-lujiye. ³³Nuuja taje biname cina weebibine niyarage jicnecininsi piyepu niyya jiwenninusi. Nuuja taje weeme binamewale bine liba jääpänemuye pepu mäpu cabu, weene wälu lica birige ten cama peei mäpu cabu gigri lenajame. ³⁴Weene owecu jaawenemuye lui bine yaacranemusi krokeciye mete bora. Weeme gwidape liba weeme bau ca yäyeb lingusi, weene cuta ngenecu miiji birige, ingle weene umle gemi teepi äblicäco weeme bau ca äyeb lenga weeme toraca miiji cabucewe je puupu ne, peei lui weemi nemi

iyeteta. ³⁵Yoo, cuta ai padare cabu weene wälu gone! Weene miiji cängena kokre cama inajininuge weeme ätrunga cabu, piba weeme babo miiji daremu cirege päpäna. ³⁶Weene miiji ngenecu kokre cama lenajame, naace täapume Acejiyame me singi ne wawename, piba teeme mene weeme täapume toraca me cire läbitepi. ³⁷Oogäräneji Mene te jicicenege egä,

“Matikolä taatu padare piyeme, piba lui te otnime äbitenige, tabe pa tädepi, lica däägudägu äbita otnime.

³⁸Cäme conocäco biname cina teepi pa jäätrungepesi, piba peei cabu icrajenige iyeteta.

Yepä, liba nuuja te latatrongäruge, cane lica ngenecu miiji teeme täapume.”

³⁹Siige, mine lica gemi pui biname lui cina gaabe cabu ca täcnäruge cuta lapesarinusi, yepä mine jäätrungusi, piba miiji ireclota ne ten cama cirege päpäna iyeteta.

Mime Niinäce Kaakesaare cina Miiji Ireclota ne Cire Jääpänepesi Teeme Ätrunga cabu ca

11 Ngena gyene ätrunga? Yoo, ätrunga lui apu pana gyene: Mine jaawagrijusi toraca umle cama egä mine lui gwidape täapume singi, peei te pagege äbita. Mine toraca umle gemi egä mime singi gwidape pisi nyene niinäce gaabe je, mine pagege oomlana, ngänuge puu ai padare cabu mime cudecewe name pi mine äblicäco päpäna. ²Yoo, Acejiyame te sasa ätrunga biname bine ewepyeräjemuji teeme ätrunga täapume.

³Ätrunga ca mine umle läbitinago egä ai gawecewe piyepu cabu je wale bine, iyeta Acejiyame te mene ca jewenemuji, yepä lui cabu ca tabe jewenemuji, mine pui bine äblicäco gemi päpäna.

⁴Ujarage Abela me iiwäreja Acejiyame täápume lui miiji ge teeme naane Kaino me iiwäreja cabu ca teeme ätrunga name pi. Acejiyame Abela me iiwäreja gwidape bine ewademuji awabedame egä Abela me ätrunga mule miiji ge. Yoo, Abela uja ge budre, yepä mine teeme bau ca pa labiberäjipesi.

⁵Eenoka Acejiyame ne jitrunguji, peei name pi Acejiyame teebine cabu me ecituji budre cäco; tabe papa apesaruji. Biname cina liga teebine jirnganujisi, teepi äblicäco ingwe ca päpäna, ingle Acejiyame itu ecatuji teebine. Acejiyame me Oogäräneji Mene te jiicenige egä, Eenoka me acatäneji niinäce gaabe me tabe Acejiyame ne ngenecu miiji me jewenuji. ⁶Yoo, biname te äblicäco Acejiyame ne ngenecu miiji me wawena ätrunga cäco. Ingle naace gyene lui cina singi Acejiyame bau otnime, teepi miiji jäärungusi egä pisi nyene Acejiyame pi iyepu tabe babo miiji daremu teebibine yääcäremuge, lui cina toraca jäärngusi teebine.

⁷Nooa peese nyene nuuja biname lui te Acejiyame ne jäärunguge. Acejiyame teebine umle mene jejuji ingwe gwidape poto cidi me. Nooa teeme mene jecatuji. Ngänuge tabe lica igi niye ne jepänuji, tabe babo poo ne eranguji, teeme coga bägrä cama peei ca isecräremuji babo niye cabu ca. Nooa me ätrunga mule mara ge nuuja teeme binamewale bime ätecija cäco mule cabu ca. Acejiyame teebine teeme biname me jewenuji teeme ätrunga name pi.

⁸Abrahamo Acejiyame ne jäärunguge. Acejiyame teebine jejuji cewe ne abmalame cudecewe gawe cabu otnime, tabe lui gawe teebine cirege ceera. Abrahamo peei mene jecatuji otnime. Tabe gaabe cabu äduji, yepä umle lica ge liiyeme ädenige. ⁹Tabe lui gawe cabu enajuji catecewe biname pana, Acejiyame me mene peei poto

cidi me jäärunguge egä tabe pui gawe teebine cirege ceera. Tabe cäbletäape ca wawenäneji mete bine sewademäjemumi, peei cabu senajenäjumi tabe, piba Isacako, cuta ingwe ca Yakobu. Teepi iyeta yepä mene ne ecatanujisi Acejiyame bau ca. ¹⁰Abrahamo lica babo cewe cabu yaanajuge, yepä tabe ngene jwaatwananuge iyeteta lenaja cewe poto cidi me, lica ai gawecewe cabu, yepä Acejiyame lui cewe ne yootonutuji pi iyepu eranguji cabucewe je.

¹¹Abrahamo babe me äbituji tabe liba sasarage ge, cuta piyepu teeme coga Saara te bägrä ne jepänuji, lui te ngälu pui padare äblicäco ge bägrä päpäna. Abrahamo Acejiyame ne jitrunguji teeme mene bägrä poto cidi me toraca me äbitame, siige teeme kokre te tacnenutuji, tabe imäbägrä ne jepänuji. ¹²Peei name pi Abrahamo, lui te mameta ge bägrä cäco budre, teeme bau ca secluji bucurage kaakesaare, epu pana bucurage cabu je wale lipu gemi. Secre pana bucurage gemi teepi, biname te äblicäco acnema.

¹³Iyeta peei biname cina teeme ätrunga cama budre. Acejiyame me mene camuge toraca me äbita teeme täápume, yepä teepi umle ge egä miiji pisi nyene ingwe ca, peei name pi ngenecu miiji cama budre. Teepi jicujisi egä, “Cime toraca cewe ama lica gyene; cine catecewe biname pana ninajininige ai gawecewe cabu.” ¹⁴Peei mene cabu ca mine umle gemi egä teepi singi toraca cewe täápume lui gyene cabu je. ¹⁵Teeme ngene atwanena lica teeme sasa cewe cabu je, lui ne ituge abmala. Teepi liba singi cirege peei täápume, teeme padare puga ge äcnäräme, ¹⁶yepä teepi singi lica. Iyeta teeme singi lui cabucewe täápume, lui miijirage gyene iyeta nuuja cewe cabu ca. Peei ätrunga name pi Acejiyame ajiri lica gyene teeme täápume, yepä

tabe singi egä ätrunga biname cina teebine yaainusi teeme Acejiyame ca, ingle naace gyene tabe miijirage cewe ne itu emacetnäjuji teeme täöpume.

¹⁷ Acejiyame liba Abrahamo me ätrunga epicnantuui, Abrahamo teeme mene cuta jitrunguui, teeme yepä taatu bägrä Isacako ne kula dade cabu etecwamtui Acejiyame ne ceerame. ¹⁸ Tabe ngene jotwananuui Acejiyame me mene poto cidi me egä, “Määme toraca kaakesaare eei gemi lui määme bägrä Isacako bau ca,” ¹⁹ piba ngene ca egluui egä Acejiyame ibibi ge Isacako ne budre cabu ca awecnistame. Pepu pana äbituui. Acejiyame Isacako ne Abrahamo bau me secwenistuui, Isacako liba mameta ge budre päpäna.

²⁰ Ingwe ca Isacako ätrunga cama teeme bägrä Yakobu piyepu Esau naabibine jaajuui teeme miiji poto cidi me ciige padare cabu.

²¹ Cuta Yakobu teeme budre mameta, tabe mene jaajuui teeme neeneni saare bine, Yoosepa me bägrä. Tabe ätrunga ca jaajuui teeme miiji poto cidi me ciige padare cabu. Tabe suru cama arpinantuui, irecu ätumutuui Acejiyame ne awepyeräjame.

²² Yoosepa cuta piyepu teeme budre mameta mene jiicuui egä Acejiyame te Israela biname bine cire yaawademepi Aikupito gawe cabu ca. Teeme ätrunga baborage ge, peei name pi mene jejemuui egä, “Ingwe ca cäme kaake bine ama cita ca cire ewecnemepye piyeme mime Kanana gawe cabu me.”

²³ Yoo, Moose me mage babe Acejiyame ne cuta jitrunguüsi. Teepe jamyacu opo bägrä ne jepänuüsi, piba ätrunga ecituüsi Acejiyame bau me teeme bägrä asatame Aikupito gawe Mope Biname me cotre cabu ca, lui cotre imäbägrä agleca täöpume. Teepe wälu lica ge Moose ne ämlitame nesae maybe cama.

²⁴ Moose liba uutige, tabe singi lica ge Aikupito gawe Mope Biname me ingle cabu lenajame, ²⁵ päta tabe singi ge Acejiyame me biname cama abasutame teeme mäpu ireclota cabu lenajame, lica ge pui niia mule biname cama matikolä padare otnetneja teeme miiji ireclota cabu. ²⁶ Tabe ngene ca egluui egä miijirage cirege, tabe liba iicetna päpäna teeme äsecrera biname Keriso name pi. Peei name pi tabe Aikupito gawe biname bime miijimiji gwidape iyeta jigymuui, ätrunga cama jewagrijuui miiji daremu ne päpäname ciige.

²⁷ Tabe Acejiyame ne jitrunguui ätityerame teebine. Aikupito gawe ne liba sebmaluui, tabe wälu lica Mope Biname me claabe täöpume. Tabe licarage tacnenutuui, yepä Acejiyame cama äduui epu pana tabe teebine opo awatna ten cama lui ne biname cina äblicäco päpäna. ²⁸ Moose Acejiyame ne jäätrunguge teeme binamewale äsecrerrame teeme mäpu ireclota cabu ca Aikupito gawe je. Tabe peei name pi biname bine jejemuui maamoi plongo ne agli Äsuplengta deedei wawenname, piba pui me uudi ca mete grana bine apyacame. Piba Acejiyame me agleca mename seemo te teeme mete bine isuplengemuui, uuge bägrä bine lica eglecimuui peei mete cabu, yepä Aikupito gawe biname bime mete cabu taatu.

²⁹ Israela biname cina Acejiyame me ätityera cabu jitrunguüsi, teepe conocäco yuurujisi malu lui ne yaainusi Ududi Malu ca. Peei lui epu pana teepe doro gawe cabu ecluui. Yepä, Aikupito gawe biname cina liga yuurujisi Israela biname bine äcwetname, teepe iyeta abumitnuui, siige.

³⁰ Israela biname bime ätrunga name pi babo cewe Yeriko me kula caale te itramuui. Camuge atrama, Israela biname cina peei caale ne piba jewaclomäjenuüsi iyeta seben bimua cama,

Acejiyame lipu teebibine itu jejemuji. ³¹Yepä ero magebi teeme ngii Rahaba, tabe lica budre ne jepänuji nuuja Yeriko cewe biname cama. Teepi te singi lica ge Acejiyame me mene äteciyame, yepä Rahaba jitrunguji Acejiyame ne. Israela biname cabu ca neeneni ire täöpume biname bine tabe te jaawabuji piyepu äätityäruji.

³²Yoo siige, cerämu biname piti nemi pepu pana, yepä padare ibibi lica gyene mene jaajanename Gideon, Baraka, Samson, Yepeta, Daawida, Samwela, piyepu iyeta sasa mename biname poto cidi me. ³³Peei biname iyeta Acejiyame ne jäätrungusi tabe te teebibine ätityerame. Teepi yuutrutujisi nuuja gawe cubuyame biname cabu ca, teeme biname bine cängena ire jetwemujisi, piyepu pui miiji bine jepänanemujisi, Acejiyame lui poto cidi me ituge jaji. Layani cina äblicäco teebibine agleca, ³⁴muye wädräji äblicäco oomlana teebibine, cuta piyepu teepi cubu turikä budre cabu ca äsecräruji. Poto cina teeme tääpe liba bleela, teepi cuta cääri kokre jääpänusi. Poto cina cubu me kokre cama yaacluge, piba nuuja gawe cabu ca biname cina temiji pi luucratnuge. ³⁵Poto magebi ätrunga name pi teeme budre biname ewademujisi ireclota cama.

Nuuja pui biname cina mage pita piyepu budre jepänujisi, ingle teepi singi lica ge Acejiyame bau ca äyebhengame peei pita piyepu budre cabu ca äsecrerrame, yepä teepi Acejiyame ne jäätrungusi tabe te teebibine cirege arpinera miijirage cabucewe ireclota täöpume. ³⁶Teeme poto bine niyarage bääclena me jaawenemusi, jidnaninini, nuuja bine jaamlemeläjemus, siige krokeciye mete bora me yaacranimusi. ³⁷Poto bine kula ca eglecimujisi, poto bine cole je jeclanimujisi, cubu turikä ca teepi budre jepänujisi. Poto cina

cäbletääpe cäco, maamoi piyepu gouti tääpe bine asigrärinujisi. Teeme deedei piyepu gwidape lica ge; poto cina pita piyepu mäpurage ireclota jepänujisi nuuja biname cabu ca. ³⁸Teepi uucratnuijisi daapo taatu cewe cabu me piyepu podo cabu me, kula waja piyepu cupicu bora je ämletrünarujisi. Pui biname iyeta Acejiyame ne jäätrungusi, yepä ai gawecewe me ireclota lui miiji lica ge teeme täöpume.

³⁹Acejiyame teebibine iyeta ewepyeräjemuji teeme ätrunga täöpume, yepä teepi camuge päpäna iyeta pui miiji ne Acejiyame lui ituge jaji teebibine ceerame, ⁴⁰ingle Acejiyame singi gyene teepi mime ireclota padare ne awagri-jame, piba teepi mine cama gigri cirege päpäna pui iyeteta epucäco ireclota ne.

Acejiyame Iyeta Teeme Bägä bine Yaablawäjemuge

12 Yoo siige, bucurage ätrunga biname cina ituge uutruta. Mine epu pana uuwamena biname gemi liiyepu teeme sobe cabu. Miiji mine iyeta mime mäpu äyebhengame piyepu poto niija mule lui cina mibibine cuta noomlenininisi. Mine piba gaabe cabu cängena uuwametna. ²Mine irecu yaacranemesi Yeesu bau me. Tabe mibibine niwadanenininige mime ätrunga cabu, ngälu peei te epucäco me cire läbitepi cabucewe je. Tabe teeme gaabe ne lica ebmaluji baarge uli cabu budre äbita name pi, yepä tabe baarge uli ne ecatuji, ajiri ngänuge tabe budre äbituji mime täöpume, ingle tabe budre gaabe cabu ngene jotwananuji egä teeme niinäce gaabe me babo gege pisi nyene. Siige, tabe budre cabu ca arpinan-tuji, page tabe pisi nyene adnatäneji Acejiyame me camu poto ime cabu je.

³Mime gaabe liba mäpu, liba worämu me läbitinago, mine piba ngene pa

jwaatwananinago Yeesu me mäpurage ireclota poto cidi me. Niiya mule biname liba teebine jimugetnujisi, tabe cängena enajuji. Mine cuta gone worämu name pi toraca gaabe ne yaabma-lusi. ⁴Toraca, weene niiya mule cama läciseräjininuyeyepä peei cabu ca weene lica budre ne ituge päpäna. ⁵Nää, weene pama ngene jitrimalinininige Acejiyame me miiji mene weeme täápume egä, “Cäme bägräwale, imyemutinege weeme Yageyame me ablaweja mene ätecijame.

Cane liba weeme niiya mule yaaboclomäjimune, gone mäpu ngene atwanena yaacatuwe.

⁶Ingle naace gyene cäme singi biname bine cane yaablawäjemune.

Cane bägräwale bine poto mäpu cabu yäabäcnimune, cuta yääsecremune.”

⁷Weene ablaweja yaacatuwe Acejiyame bau ca, inge tabe epu pana weebibine jiwenninuge bägrä bine liiyepu. Yoo, iyeta bägrä yepäyepä teeme babe te yaablawäjuge. ⁸Acejiyame liba weebibine lica iblawäjininuge, teeme nuuja bägrä bine lipu yaablawäjemuge, piba weene lica gemi teeme toraca inge biname. ⁹Mime uudi babe cina mibibine niblawäjinusi, piyepu mine teebibine opo gaabe me yaacranimusi. Piba mine miiji cuta mime Aceji Babe me ablaweja ne ngenecu miiji cama acata cuta peei cabu ca miijirage ireclota ne päpäname. ¹⁰Mine liba bägrä je, mime babe cina piba nibiberäjininujisi teepi lipu ngene jwaatwa-nimusi egä miiji ge, yepä Acejiyame me ablaweja lui iyeta padare conocäco gyene piyepu mime miiji täápume. Tabe singi mine teeme pana mara conocäco me äbitame.

¹¹Ablaweja padare cabu mine gege lica birige, yepä ngenecu mäpu, yepä ingwe ca mine ngenecu poode birige piyepu miiji mule cabu ninajininuge.

Gone Acejiyame me Mene Ägyi

¹²Yoo, kaakesea biname te liba gloose me läbituge, tabe miiji teeme kaakesea gwidape teeme ime ca cängena oomlana, piyepu teeme ernge liba diibe läbituge, tabe piba miiji cängena aclajuta, pepu pana mine miiji cängena lenaja gloose cäco. ¹³Weene conocäco gaabe cabu pa naaclepi, piba lui kokre cäco biname cina weeme ingwe ca otni, teepi lica weeme conocono gaabe name pi atrametna niiya päpäname, yepä conocäco gaabe cabu teepi miiji me läbitininusi.

¹⁴Weene singi läbitininuyeyeta biname cama poode lenajame. Weene conocäco ireclota yaabiberäjimuyeyingle laati te conocäco ireclota ne jäägyuge, tabe lica mime Yageyame ne cirege päpäna. ¹⁵Weene iyeta weemeweme cängena ire atwipewe, piba weeme nuuja te lica pagege atamongära Acejiyame me miiji cabu ca. Weene cuta cängena ire egä gonerage ngenecu niiya me äbita. Gonerage weeme yepä te peei mule ne gije jaabacituge, inge peei mule te wata birige babo äbita. Ngenecu niiya te mime nuuja biname bime ätrunga mule ne sabe jaawenuge.

¹⁶Cuta cängena ire sargi mule poto cidi me. Gonerage acata peei mule ne. Piyepu gone Acejiyame ne kaake me wawena, Esau liiyepu. Yoo, teeme yene Acejiyame me babo miijirage mene uuge bägrä täápume, yepä tabe liba loolomecewe te joomluji, piba teeme singi deedei täápume lui baborage ge, yepä teeme singi Acejiyame me miiji täápume matikolä ge. Tabe Acejiyame me babo miiji uuge bägrä täápume igane ne ecäriige yepä deedei päpäname.

¹⁷Weene umle gemi egä ingwe ca tabe lipu baborage singi äbituji uuge bägrä me babo miiji ne päpäname, yepä lica jepänuji, inge tabe äblicäco teeme

niinäce singi cäco mule ne mara me wawena. Tabe däbume ele engenuji.

Sasa Jajeji Mene Lui Sinai Podo cabu ca piyepu Kirece Jajeji Mene Lui Siiyona Podo cabu ca

¹⁸ Yoo, sasa Israela biname poto cidi me weene ngene jotwa-nanineye. Teepi liba Sinai podo wajwa jeclajutemuji Acejiyame me cotre mene baborage wälu cama ätecijame, puga muye kloka te wädräji cama tasatuji. Piba krokeciye me äbituji; babo buuwe te tipwäjuji. ¹⁹ Baborage ala sengenuji moole pana gwidape cabu ca. Puma cita ca babo tagepogogo tasatuji epu mage mäpu mene cama egä lui cina itecijemuji, teepi jejujisi ätecitame. ²⁰ Teepi baborage wälu ge Acejiyame me mene täapume egä, “Laati te podo ne joomluge, ngänu gyene biname coo cibi gwidape, peei ne miiji kula ca budre me agli.” ²¹ Peei iyeta epu babo wälu cama ge Moose te jiicuji egä, “Cane naclonecnige piyepu babo wälu gäne.”

²² Yoo, weene lica Sinai podo gome wälu cama naaclige, yepä weene wälu cäco ituge otni Acejiyame me puupu mameta me, lui puupu epu pana gyene Siiyona podo liyepu. Weene naaclige Ireclota Acejiyame me cewe mameta me, lui Cabucewe Yerusalema. Puma teeme toraca bucurage mename seemo babo gege cama abasecretnige. ²³ Weene ituge otni Acejiyame me ätru-nga ingle cabu abasecretname, luma iyeta biname uuge bägrä pana gemi, lui bime ngii oogäräneji gemi cabucewe je. Weene Acejiyame bau ituge otni, lui te jaatrane-muge iyeta biname bine. Peema weene abasecretnige conocäco biname bime seemo cama, Acejiyame lui bine epucäco me ituge wawena. ²⁴ Peema Yeesu pisi nyene, lui te gaabe ne jiiitnuji kirece jajeji mene täapume, teeme uudi ne liba yiiwärajui weeme niya mule bine äcise-

jame. Yoo, Yeesu me uudi lica ge epu pana Abela me uudi liyepu. Abela me uudi te singi ge budre daremu täapume, yepä Yeesu me uudi te biname bime budre daremu ne yääyeblingtuge.

²⁵ Ai ätityera name pi, weene cängena ire inajipi. Acejiyame me mene täapume gone ätecija cäco läbitinin-uye. Yoo, pui sasa Israela biname lui cina singi lica ge Acejiyame me cotre mene ätecijame gawecewe podo cabu ca, teeme täapume äsecrera gaabe lica ge. Mine piyepu, mime äsecrera gaabe lica gyene, mine liba Acejiyame me mene ne kaake me wawena, lui mene te twaat-nuge cabucewe cabu ca. ²⁶ Yoo, Acejiyame liba mene jejemuji Sinai podo cabu ca, teeme tagepogogo te ai gawe ne jekocnäjuji, yepä page ai ingwe ca padare cabu tabe jiicuji egä, “Cäro, cane nuuja taje ai gawecewe cuta piyepu cabucewe cääri cire jaakocnäjepene.” ²⁷ Teeme “nuuja taje” mene me aboclomta agesa: Lui gwidape Acejiyame jenenemuji, nuuja taje tabe peei bine cire yääyeblinge-mepi akocneja ca, piba lui gwidape äblicäco akocneja, peei cina cire yaacrajeji.

^{28–29} Yoo, mime cabucewe puupu, Acejiyame luma mibibine cirege waadena ten cama lenajame, peei ne äblicäco akocneja coo äyeblingta, peei name pi mine miiji Acejiyame ne baborage eso yäacäresi. Yoo, Acejiyame me kokre baborage gyene, epu pana budni me kokre te biname bine lipu yaabemuge. Peei name pi mine miiji teebine wälu piyepu cängena cama awepyeräja teeme singi mule ca.

Acejiyame te Singi Ai Mule täapume

13 Mimemime singi läbitininago Keriso me toraca nanigane pana. ² Mine cuta miiji ngene jaapecnimusi catecewe biname bine awablame cuta deedei piyepu ngene oocana puupu

ceerame. Yoo, poto cina pepu ituge wawena Acejiyame me mename seemo täápume, yepä teepi pui bine cängena opo lica awatnujisi. ³Krokeciye mete biname mine gone ngene nitrimalinuge teebibine ire atwemame. Mime owecu teeme täápume miiji epu baborage äbita mine lui owecu ne singi birige päpäna, mine liba ten cama krokeciye mete cabu ninajininuge. Nuuja biname lui cina niya jääpänusi biname bau ca, mine miiji teebibine owecu jaawenemusi, epu pana mine pui mäpu cabu cewe loocaninusi teepi liiyepu, ingle mine iyeta yepä tääpe gemi.

⁴Magebi rooriye me gigri ireclota miijirage gyene Acejiyame me opo gaabe je. Peei gigri lenaja ne gone sabe wawena. Acejiyame te mäpu daremu cirege ceera biname lui te ero jaawenuge nuuja magebi coo rooriye cama, coo lui cina nuuja sargi mule bine jaawenemusi.

⁵Mime ireclota cabu gone singi äbita baborage rarekaake täápume, yepä mime ibibi gwidape cama ngenecu gege cama ninajininige, ingle Acejiyame mibibine itu nijinujisi egä, “Cane licarage weebibine abmala; cane age säne weebibine ätityerame.” ⁶Peei name pi mine wälu cäco jicemusi, “Yageyame lui cäme ätityerayame gyene.

Cane lica wälu pa läbitepene biname bime täápume.”

⁷Mine niinäce gaabe mope biname bime täápume ngene jaape-cnemusi, lui cina Acejiyame me mene mime täápume seboclomtujisi. Teepi ätrunga cama icra-jemuji piyepu ätrunga cama budre. Mine miiji teeme pana ätrunga ne yaacatesi. ⁸Yoo, Yeesu Keriso lica mara me läbituge; teeme mule yepä pana cema, page, piyepu iyeteta. ⁹Gone maramara kirece abiberäja cina padare ceera weebibine mara gaabe cabu waadename. Mine miiji mime ngenecu kokre päpäna

Acejiyame me miiji cabu ca, piyepu miiji lica gyene apicetnera mime ngenecu kokre päpäname maramara deedei mule cabu ca. Lui cina peei mule bine jaawenemusi, teepi lica miiji päpäna peei cabu ca.

¹⁰Yeesu me baarge uli lui mime täápume epu pana iiwäreja dade liiyepu, yepä lui cina Israela biname bime cäbletääpe mete cabu yiwäräjusi, teeme conocäco lica gyene mime dade cabu ca teeme kälyä päpäname. ¹¹Pui Israela biname bime mule ca, iiwäreja babo biname te cibi uudi yaacanuge iiwäreja mete Cuderage Puupu ngalebora me iiwärejame niya mule bine äyebengame, yepä peei cibi kaake bine juubudäremusi cewe cidecärä je. ¹²Peei name pi Yeesu budre äbituji cewe kaake poto ca biname bime niya mule teeme uudi ca puma äcisejame. ¹³Yoo, mine miiji mime sasa iiwäreja mule abmala teeme bau otnime, ingle tabe lui Israela biname bime iiwäreja mule kaake poto ca gyene. Tabe mage äcneca mene ituge ätecija teeme mara mule name pi. Mine cuta piyepu teeme pana äcneca mene nitecjinuge. ¹⁴Peei ngänu gyene, ingle mime iyeteta lenaja cewe lica gyene ai gawecewe cabu je, yepä mine ama jewagrijenisi lui cewe ne mine cabu je cirege päpäna. ¹⁵Peei name pi mine miiji iyeta padare cabu Acejiyame ne awepyeräjame Yeesu me ätityera cabu ca. Pepu pana awepyeräja mime tagepogogo cina liba Yeesu me ngii jajanena, peei lui Acejiyame me singirage iiwäreja mule gyene. ¹⁶Mine gone yaabmalusi miiji mule wawenecame piyepu ätityera ceerame mime yepäyepä, ingle naace popi cuta peei mule lui Acejiyame me singi iiwäreja gemi.

¹⁷Weeme ätrunga mope biname bime mene itecijipi teeme singi wawename, ingle weeme seemo ireclota lui teeme ire atwi cabu gemi. Teepi miiji Ace-

jiyame bau me teeme kaakesea poto cidi me aboclomtame. Teeme mene weene liba yaacatuwe, teepi piba ngenecu gege cama teeme kaakesea jaawenemusi, yepä weene liba ätecija cäco läbitininuwe, teepi piba ngenecu mäpu cama teeme kaakesea jaawenemusi. Pepu cabu ca weene lica ätityera ne jääpänuwe.

¹⁸Cuta weene irecu lätumutinuwe cime täápume. Cine ngene ca eglenisi egä cime ngenecu pajecu gemi, ingle cine toraca singi gemi miiji mule taatu wawenecame. ¹⁹Cane baborage singi gäne weene apu irecu ätumutame egä cane wata acnenutame weeme bau me.

²⁰Acejiyame mime Yageyame Yeesu ne budre cabu ca serpinan-tuji. Teeme budre cabu ca tabe itu asatuji mime mi-ijirage Ire Atwi Biname täápume, mine lui epu pana teeme maamoi gemi. Teeme uudi liba tapiruji peei te jajeji mene ne ngälu cäco ibibi me jewenuji. ²¹Mime Poode cama Acejiyame cane teebine ewejanenine iyeta weeme singi gwidape ceerame teeme singi cängena wawe-

name. Cane teebine cuta ewejanenine tabe teeme singi ne acitename weeme yepäyepä trupa cabu. Tabe Yeesu Keriso me kaakesea ca peei ne jaawenuge. Yoo, jamyacu apacliyera lui teeme yene iyeteta ngälu cäco. Eso!

Ceräcerägäabu Mene

²²Cäme binamewale, weene iyeta cäme umle mene cängena itecijipi weeme ngenecu kokre wawename, ingle cäme bucurage mene lica gemi.

²³Cane weebibine umle jiwenininine egä mime biname Timoti basatige krokeciye mete cabu ca. Tabe liba wata atyaramta aima, piba yepä pa niclege weeme bau me.

²⁴Cane sebore jiwenininine iyeta weeme mope biname cuta piiyepu iyeta Acejiyame me binamewale. Italiya gawe cabu ca ätrunga binamewale cina weebibine cuta sebore jiwenininisi.

²⁵Yoo, Acejiyame me miiji te weeme iyeta bime cabu lenajame. Siige cäme mene.

YAKOBU ME LETA

1 Cane Yakobu säne, Acejiyame pi-iyepu mime Yageyame Yeesu Keriso teeme kaakesea bägrä gäne.

Sebore iyeta Acejiyame me biname-wale! Weene lui weeme gawe ne ituge abmala, page gawe maramara cabu inajininige, agesa căme mene weeme tääpume.

Weene Apicetnera ne Ngenecu Miiji cama Jääpänuye

²Căme ätrunga binamewale, mara-mara apicetnera bine liba jääpänemuye, piba ngenecu gege läbitininuye, ³ingle weene umle gemi egä weene liba pui mäpu cabu ca läsecrärinuye, weeme ätrunga te peei cabu ca kokre me läbituge mäpu cabu ämyemutaname.

⁴Peei name pi ngenecu kokre cama imyemutepi ngälu pui mäpu cabu ca äsecrera. Weene piba amacetrnäjäneji inajininuge, piyepu kokre ätrunga cama weene miiji gemi nuuja apicetnera cabu ca cuta äsecrera. ⁵Weeme yepä te liba singi umle äbitame Acejiyame me singi poto cidi me, tabe miiji Acejiyame ne ätemla, lui te baborage singi gyene iyeta biname bine umle ceerame. Tabe peei umle ne owecu cama papa yäcäruge.

⁶Apu gone ngene jwaatwananinuye egä, “Acejiyame pama singi lica gyene cebine ätityerame,” yepä Acejiyame ne toraca jäätrunguye, piba taatu yäätumluye teebine. Lui te liba ätrunga căco, teeme ngene atwanena piba epu pana yaana-juge malu cabu uule baawe liiyepu. Gobe te yaacenanuge puma cita ca cuta saawecnistuge. ⁷⁻⁸Pui biname me ngene atwanena äblicăco cängenarage äbita. Tabe ngene jwaatwananuge egä, “Pama toraca gyene, coo piyepu pama walya gyene.” Pepu ngenecu onya biname te

äblicăco Acejiyame bau ca teeme singi ne päpäna.

⁹Yoo, ätrunga biname lui cina babo lica gemi ai gawecewe biname bime ngene atwanena cabu, teepi miiji ngenecu gege cama yaacrajuge, ingle naace popi teepi matimati lica gemi Acejiyame me opo gaabe je. ¹⁰Cuta piyepu ätrunga biname lui cina dogwe yaacrajuge gwidape tääpume, teepi miiji umle cama lenajame egä teeme bucurage rarekaake piyepu gwidape iyeta lui papa gemi Acejiyame me opo gaabe. Peei ngene atwana te miiji teebibine ngenecu gege me wawena. Dogwe biname bime lenaja lui epu pana tuube birige baace popo me liiyepu.

¹¹Yoo, liba bimu te nuunu cama tuungenutuge, gije ne jaadaromtuge, popo cina tamyanuge, piba teeme miijirage opo lica birige, siige. Dogwe biname cuta pepu gemi; teeme ai gawecewe cabu ireclota lui lecarage lica gyene. Teepi budre pa läbitipesi teeme kaakesea gaabe cabu liba waatni-nusi rarekaake päpäname.

¹²Baborage ngenecu miiji pisi nyene pui biname bime tääpume, lui cina toraca gaabe ne lica yaabmalusi niiya mule wawename, teepi liba apicetnera cabu je. Teepi iyeteta ireclota ne cirege päpäna, Acejiyame lipu ituge jaji eei bine ceerame, lui cina babo singi gemi teeme tääpume.

¹³Apicetnera cabu ca, liba biname te angletneja jääpänuge niiya mule wawename, tabe äblicăco piba apu iicana egä, “Ai angletneja lui Acejiyame bau ca gyene.” Acejiyame pepu muleyame lica gyene. Niiya mule te äblicăco teebine angletneja, cuta piyepu tabe licarage nuuja biname ne yaangletnäjuge. ¹⁴Yepä, angletneja te täduge biname me ngene atwanena cabu ca, biname me niyarage singi te liba teebine toraca gaabe cabu ca yääyebbling-

tuge. ¹⁵ Peei niiyarage ngene atwana cama biname te puma cita ca niiya mule bine jaawenemuge. Pui niiya mule bime daremu lui budre gyene, cuta peei ingwe ca pui biname te niiya puupu cabu me läduge.

¹⁶ Yoo, căme ngenecurage ätrunga binamewale, gone weemämu langletnäjinu- uye egä, “Acejiyame bau ca gyene ai niiya.” Eewe, mine iyeta umle gemi egä Acejiyame pepu muleyame lica gyene. ¹⁷ Lui gwidape gemi miiji pi- iyepu epucäco, peei cina saacluge cabu ca Acejiyame bau ca. Tabe lui te iyeta cabucewe apaclyera gwidape bine itu tewenemuji, tabe äblicäco mara pana äbita. Tabe cuta äblicäco mibibine kaake ca äcelyerame. ¹⁸ Teeme singi cabu tabe mibibine teeme bägräwale täöpume ituge wawena, mine liba teeme toraca mene nitecijinininuju. Mine lui niinäce gaabe temi iyeta teeme nuuja waweneca gwidape cabu ca teeme singi pana äbitame.

¹⁹ Yoo, căme ngenecurage ätrunga binamewale, weene ai mule ne ecateye egä, iyeta biname cina miiji mene wata ätecijame, yepä gone mene wata jiice- musi, cuta piyepu gone claabe me wata läbitininusi, ²⁰ ingle naace popi claabe biname te äblicäco Acejiyame me singi ne conocäco wawena. ²¹ Peei name pi iyeta jugijugi mule piyepu iyeta niiya mule weene iyebhengemeye. Ngenecu plowa cama teeme mene yaacatu- ye, tabe lui mene singi gyene weeme ngenecu cabu acitame, ingle pui mene te piba weebibine niiya cabu ca äsecrera gaabe jiwabininuge.

²² Mine umle gemi egä mine miiji pui mene ibi jaawenesi, lica ätecija taatu. Gone weemämu langletnäjinu- ye egä ätecija taatu lui ibibi gyene. ²³ Pui biname lui te ätecija taatu läbituge, yepä lica jaawenuge, tabe epu pana bi- name te opo lipu mäali cabu läpänuge.

²⁴ Tabe liba nuuja gome me läduge, piba wata ngene jäätrimaluge teeme opo lipu gyene. Yoo, biname lui te mene yääte- cijuge, yepä tabe singi lica wawename, tabe piba peei opo pana pui mene ne wata ngene jäätrimaluge. ²⁵ Yepä, lui biname te conocäco cotre cabu cänge- narage läwecetnäruge lui cotre te bi- name bine yääsecräremuge, piyepu tabe pui mene jäje labiberäjemuge, tabe piba lica ingwe ca ngene jäätrimaluge, yepä peei mene pa jaawenepi. Acejiyame tee- bine pa yäätityärepä iyeta teeme miiji waweneca cabu.

²⁶ Lui te jiicuge egä, “Cane Acejiyame me biname gäne,” yepä lica teeme tage mene cängena ire, tabe teemämu langletnäjuge; teeme mule toraca lica gyene. ²⁷ Mime Aceji Babe me opo gaabe lui mule toraca gyene piyepu conocäco agesa: emlame bägrä piyepu cuublacubla bine teeme mäpu cabu ca ätityerame, cuta piyepu ai gawecewe lenaja cabu ngenecu iyeta Acejiyame bau me acitame.

Iyeta Biname bine Yepä pana Ire Jaatwemuye

2 Căme ätrunga binamewale, lui cina mime jamyacu apaclyera cama Yageyame Yeesu Keriso ne jitrungeniye, weene iyeta biname bine yepä pana ire jaatwemuye. ² Apu mule gone. Dogwe biname te weeme abasecretna mete cabu me liba labacituge, miijimiji cäbletääpe cama piyepu oplacmeläja gwidape cama teeme ime kukluta cabu; piyepu nuuja biname te liba ränderände cäbletääpe cama labacituge, ³ weene liba dogwe biname ne cängena ire jaatwuye, teebine jaajuye egä, “Agesa miiji puupu adnatame,” yepä pui gwidape cäco biname ne jaajuye egä, “Miiji adnata puupu ibibi lica gyene, maane nää äblicäco peema aclajuteji lenajame, coo gawe cabu

adnatame căme ernge gome?” ⁴Weene liba pepu mule jaawenuye, weene biname bine piba maramara tomi me jaabelanemuye. Pepu mule lui miiji lica gyene. Weene gone biname bine jaatranimuye teeme gwidape poto cidi me. Pepu ngena atwanena lui conocono gyene.

⁵Căme ätrunga binamewale, căme mene näteciye. Lui biname cina ai gawecewe poto cidi me dogweyame lica gemi, Acejiyame teebibine ituge jājācra ätrunga cabu dogwe ne pa jāāpānepesi. Teepi miiji puupu cabu Acejiyame cama cirege lenaja, tabe lipu ituge jaji ceerame iyeta lui cina teeme täápume singi.

⁶Yepä, weene poto biname bine gawe me ituge acrana, inge teepi gwidape cāco gemi. Pepu mule lui conocono gyene. Yoo, weene babo singi gemi dogwe biname täápume, yepä teepi laati bemi, lui cina weeme ireclota ne mäpu me jaawenusi? Cuta teepi laati bemi, lui cina weebibine atraname iwadini-nusi rarekaake awecna poto cidi me? Teepi lui dogwe biname gemi! ⁷Teepi peete nemi lui cina niya mene jiicemusi weeme Yageyame me miiji ngii poto cidi me.

⁸Yoo, toraca mule pisi nyene Oogäräneji Mene cabu egä, “Maane miiji biname bime täápume singi lenaja, maane lipu mäáme täápume singi birige.” Weene peei cotre mene cāngena liba jaawenuye, peei lui miijirage gyene, ⁹yepä weene biname bine liba jaabelanemuye miijimiji cābletāāpe poto cidi me, weene peei cotre mene ne jaatropangtuye. Pui lui niya mule gyene. ¹⁰Pui yepä matikolä cotre atropangta name pi, weene epu pana gemi egä weene iyeta cotre bine jaatropangtemuye, ¹¹ingele Acejiyame lui te itu jiicuji egä, “Sargi mule gone,” tabe cuta jiicuji egä, “Gone biname ne budre me yaagluye.” Weeme nuuja lui

te licarage sargi mule jaawenuge, yepä tabe liba nuuja biname ne yaagluge, tabe peei lui cotre ne jaatropangtuge. ¹²Yoo, weeme atrana cirege pui cotre cabu me lui te biname bine yāāsecrāremuge. Peei name pi cāngena ire weene ngena ne jaawenuye piyepu ngena jiicuye. ¹³Ingle naace popi laati te biname ne owecu liba lica jaawenuge, pui te owecu ne lica cirege pāpāna atrana padare cabu. Yepä, lui cina nuuja biname bine owecu jaawenemusi, Acejiyame me owecu cuta pisi nyene teeme täápume.

Ätrunga Aboclomtāneji Gyene Miiji Waweneca cabu ca

¹⁴Căme ätrunga binamewale, ngena miiji gyene biname te iicaname egä, “Cane ätrunga biname gāne,” teeme waweneca liba miiji lica gemi? Ätrunga liba mene taatu, pepu ätrunga ibibi lica gyene biname ne niya cabu ca asatame. ¹⁵Yoo, mime ätrunga waweneca piyepu ngulewale liba piti nemi deedei piyepu cābletāāpe cāco, ¹⁶ngenome weeme yepä te teebibine jaajemuge egä, “Yewo! Acejiyame weene cama gyene. Weene deedei cāngena läbitininuye, cāngena inajininuge,” yepä tabe te lica yāācāremuge cābletāāpe piyepu deedei? Peei nuuja miiji lica gyene. ¹⁷Yoo, lui biname te Acejiyame poto cidi me jaatropangtuye, yepä teeme mene lica jaawenuge, teeme peei ätrunga papa gyene, toraca lica gyene.

¹⁸Gone apu jiicemuye egä, “Yepä biname teeme miiji ätrunga pisi nyene, yepä nuuja teeme miijirage waweneca pisi nyene.” Eewe, weene äblicāco ätrunga ne aboclomta waweneca cāco ca. Siige, cane căme ätrunga ne weeme täápume eboclomtenine căme miijirage waweneca cabu ca. ¹⁹Weene jāātrunguye egä, “Yepä taatu Acejiyame pisi nyene.” Yoo, peei miiji gyene. Niiyaniya

cable cina cuta peei umle cama icra-jinige, siige teepi wälu gemi, yepä nuuja singi lica gemi Acejiyame me singi wawenane. ²⁰Weene buduma gone! Nää, pajecu lica gyene egä wawena cäco ätrunga lui papa gyene? ²¹Weene mime kaakesaare Abrahamo poto cidi me ngene jotwananineye, tabe lipu Acejiyame me singi ne jewenuji, siige piba conocäco me äbituji Acejiyame me opo gaabe je. Tabe teeme bāgrā Isacako Acejiyame ne ecāruji, kula dade papa cabu ecituji. ²²Abrahamo Acejiyame ne toraca jitrunguji, peei name pi Acejiyame me mene ne ecatuji teeme singi wawenane. Teeme ätrunga epucäco me äbituji teeme wawena cabu ca. ²³Pipu pi toraca me äbituji Oogärāneji Mene lui jiićenige egä, “Abrahamo Acejiyame ne jitrungige, siige teeme ätrunga name pi Acejiyame teebine einige conocäco ca.” Yoo, biname cina teebine yaainusi “Acejiyame me biname” ca. ²⁴Piba mine umle egä biname cina Acejiyame täapume kälyä läbitin-inusi teeme waweneca cabu ca. Mine äblicäco waweneca mime ätrunga cabu ca äyebļengta.

²⁵Cuta pepu äbituji ero magebi Rahaba täapume. Tabe Acejiyame me opo gaabe conocäco äbituji teeme wawena cabu ca, tabe liba Israela biname bime neeneni cubu ire biname bine teeme mete cabu me aacanuji ämlitame, piba teebibine teeme cubuyame bau ca aasatuji, jäätyepuji nuuja gaabe cabu.

²⁶Yoo, biname me tääpe liba seemo cäco gyene, pui biname te budre. Cuta pui biname me ätrunga liba miiji waweneca cäco gyene, peei ätrunga te budre.

Mage Mäpu Gyene Wätä ne Cängena Ire Atwime

3 Cäme ätrunga binamewale, miiji weeme nesae biname taatu abiberäja

kaakesea pa yaacatepesi, ingle cine lui abiberäja biname gemi, cine toraca mule umle cire läbitinijago. PEEI name pi cine liba nuuja mule wawena, cime mäpu daremu baborage cirege nuuja biname bime daremu cabu ca. ²Yoo, mine iyeta conocono jaawenemusi. Biname lui te conocono mene lica jiićemuge, tabe conocäco gyene, piyepu ibibi gyene teeme tääpe iyeta cängena ire atwime. ³Yoo, mine matikolä ayana gwidape ne cooso me tage cabu yaacitusi, amlemanteji nee-neni sea ca. Mine peei sea bine joomlemusi cooso ne pui ca yaablawäjusi. Cooso te piba mime singi gaabe ne yaacatuge otnime. ⁴Cuta poo poto cidi me ngene jwaatwananinago. Poo lui babo-rage gwidape gyene, cuta babo buuwe te poo ne yaacananuge, yepä pisi nyene waapo wärega. PEEI matikolä gwidape ca waapo biname te baborage poo ne yaablawäjuge teeme singi gaabe cabu otnime. ⁵Biname me wätä pepu pana gyene. Ngänuge matikolä gwidape, teeme kaakesea lui baborage gyene.

Yoo, muye wiiryere cuta matikolärage gwidape gyene, yepä ibibi gyene babo glunu ne uubuderame. ⁶Nuuja taje mime wätä lui muye wädräji pana gyene. Mime wätä cabu ca tasatanuge bucurage niyaniya mene. Yoo, epu pana muye wädräji lipu pisi nyene muye ngalebora, mime wätä cuta pisi nyene mime trupa ngalebora. Mine äblicäco uucratna teeme niyaniya mene cabu ca. Niiya mene te iyeta mime ireclota ne sabe jaawenuge, epu pana budni te iyeta gwidape bine lipu teeme gaabe cabu yaabemuge. Satani mage umle gyene biname bime wätä oomlaname teeme niya kaakesea wawenane. ⁷Iyeta mara-mara opoyame cibū piyepu ele, piyepu biicwale, biname cina umle peei bine oomlājeca teeme singi wawenane, ⁸yepä biname te licarage teeme wätä

ne cängena ire atwi. Mine ibibi lica gemi mime wätä mene bine iibaname. Mime niya mene te mime nuuja biname bine ngenecu mäpu me jaawenemuge. ⁹Nuuja taje mine wätä mene ca mime Yageyame Babe ne eso yäacärusi. Piba nuuja taje mine peei yepä wätä ca mime binamewale cama jäacelusi, Acejiyame lui bine teeme pana me itu jewenemuji. ¹⁰Miijimiji mene niyaniya mene yepä tage cabu ca täsuge. Cäme binamewale, peei mule miiji lica gyene. ¹¹Mite niye piyepu cärmeärme niye licarage yepä waja cabu ca tasatäsi. ¹²Mine äblicäco neenenen maramara opo kuu bine yepä uli cabu ca päpäna. Mine äblicäco uli kuu ne seeasea cabu ca äwäcuta. Piiyepu mine äblicäco mite niye ne iitana malu cabu ca caapereniye luma. Yoo, miiji lica gyene miiji mene piyepu niya mene yepä tage cabu ca äsecrea.

Toraca Umle Lui Apu Gyene

¹³Weene liba toraca umle cama gemi, cängena inajipi miiji mule taatu wawename. Cuta piyepu weene liba lica nuuja biname bine jaajanemuye weeme miiji waweneca poto cidi me, weene piba toraca umleumle biname gemi. ¹⁴Yepä, weene liba claabe läbitininuye nuuja biname me miiji täapume, coo weene liba jäje ngene jwaatwananinuye weeme taatu miiji täapume, piba weene gone apu jicuye egä, "Cine temi umlerage biname." Peei lui walya gyene. ¹⁵Pepu umle te lica täduge cabucewe ca, yepä peei lui ai gawecewe me ngene atwanena gyene. Pepu umle lica gyene Aceji Seemo bau ca, yepä Satani bau ca gyene. ¹⁶Yoo, pui cewe cabu luma biname cina claabe piyepu ämugetna läbitininusi teeme nuuja biname te liba miiji jääpänuge, piyepu iyeta biname bime ngene atwanena luma teeme poto cidi me yaacrajuge, äcela puma birige piyepu iyeta nuuja niyaniya mule.

¹⁷Yepä, pui umle lui Acejiyame bau ca conocäco gyene. Peei umle te singi gyene biname cina poode cama lenajame, peei umle te owecu gyene nuuja biname bime täapume, cuta peei umle te nuuja biname bime mene yäatecijemuge, nuuja biname ne owecu cama yäätityäruge, miijimiji mule jaawenemuge. Peei toraca umle te lica biname bine maramara ire jaatwemuge teeme täape liba mara coo teeme gwidape liba nesae. Peei toraca umle te lica mara ngene atwanena yaacwabuge mene mitemite ca. ¹⁸Biname lui cina singi poode cama lenajame teepi nuuja biname bine owecu jaawenimusi, piba pui biname bime bau ca miiji mule ne jääpänusi.

Gone Ai Gawecewe ne Biname me Jaawenuye

4 Ngena gyene ingle weene claabeclabe lenajame piyepu mene abajame? Peei mule cina saacluge weeme ngene atwanena cabu ca, iyeta lui gemi weeme singi cabu je. Cuta peei cina laglinusi weeme cabu. ²Weeme poto biname cina singi gemi gwidape täapume, yepä äblicäco waadena, peei name pi teepi singi nuuja biname ne aglime. Poto biname cina gwidape täapume baborage singi läbitininusi, yepä teeme täapume gaabe lica birige päpäname. Teepi piba claabe cama yaacrajuge, nuuja cama jäacelusi. Yoo, teepi teeme singi gwidape ne lica jääpänusi, ingle teepi peei täapume Acejiyame ne lica yäätineräjusi. ³Nuuja taje teepi Acejiyame ne yäätineräjusi, yepä cuta lica jääpänusi, ingle teeme ngene atwanena lui conoconorage gemi, teeme taatu singi cabu yaacrajuge. ⁴Weene liba pepu mule bine jaawenemuye, weene piba epu pana gemi ätecija cäco magebi liiyepu lui te baborage singi gwene

teeme rooriye ne abmalame nuuja ne acatame. Nää, weene umle lica gemi egä lui biname te ai gawecewe ne biname me jaawenuge, tabe cuta pui padare cabu Acejiyame ne cubuyame me jaawenuge. Ingle lui te baborage singi gyene ai gawecewe me mule täapume, tabe äblicäco cuta Acejiyame me biname me lenaja. ⁵ Coo, weene pama apu jingenige egä Oogäräneji Mene te papa jiićenige egä, “Lui seemo ne Acejiyame mime trupa ngalebora itu secituji, pui te kokre singisingi cama gyene.” ⁶ Yepä, teeme babo miiji, lui nicärininige, kokre gyene cuta peei cabu ca. Oogäräneji Mene apu jiićenige egä, “Lui biname te singi teemämu babo me äbitame, Acejiyame teebine jäägyuge, yepä lui biname te Acejiyame ne opo gaabe me yaacituge, Acejiyame teebine yäätityäruge.”

⁷ Yoo, peei name pi weene Acejiyame ne weeme trupa ecäreye teeme singi wawename. Satani ne kaake ca icelyäreye, tabe piba weeme bau ca pa luucrepi. Weene Acejiyame gome me naaclege, Acejiyame piba weeme bau pa yaanajege. ⁸ Yoo, niya mule biname, weene weemämu äcisäjipeye! Lui cina neenenenigenen atwanena cama gemi, weeme ngenecu emacetnäjemeye Acejiyame täapume singi äbitame. ⁹ Weeme niya mule name pi weene miiji ngenecu mäpu äbitipeye, ele ingenitninege. Weeme papa ngange äwäcna ebmaleye, mäpu ngene atwanena täapume ngene jotwanineye. Weeme gege siige, ingle babo mäpu pisi nyene. ¹⁰ Weene umle äbitineye egä Yageyame me opo gaabe je weene miiji lica gemi, tabe puma cita ca weebibine toraca ngenecu miiji me pa jiwenipi, toraca gege piba picäripi.

Mime Binamewale bine Iicetna Gone

¹¹ Cäme ätrunga binamewale, gone niya mene jaji weeme nuuja poto cidi me. Lui te teeme biname ne jiićenuge, tabe cuta Acejiyame me cotre mene conocono me jaawenuge, ingle cotre mene te jiićenige egä weene miiji biname bine owecu wawena, yepä iicetna lui owecu lica gyene. Peei lui weeme kaakesea lica gyene cotre ne atraname egä miiji gyene acatame, coo niya gyene peei name pi miiji abmalame. Yepä, weene miiji cotre ne cängena jaawenuye. ¹² Pisi nyene yepä taatu cotre oogära biname, lui te ibibi gyene biname bine toraca atraname, piba poto biname bine niya cabu ca äsecerame waadename, cuta nuuja poto bine äyebflengame. Peei name pi maane, baa laasi näte lui te mäame biname ne jaatranute?

Gone Mene Papa Iicema Weeme Miiji Kaakesea poto cidi me

¹³ Yoo, cäme mene matikolä pisi nyene teeme täapume lui cina Acejiyame cäco teeme kaakesea poto cidi me jaatranusi, piba jiićemusi egä, “Page coo pama ciyeciye, cine piyemopo pui babo cewe me naclenige. Cine yepä kämäge puma pa ninajipi aletnale-tna kaakesea wawena täapume. Cine bucurage rarekaake pa jääpänemepesi.” ¹⁴ Agesa cäme mene pepu biname täapume; weene umle lica gemi ciyeciye ngena te äbitenige! Weeme ireclota leca lui kroke gläasi pana gyene, lui pisi nyene matikolä padare piba läyebflingtuge. ¹⁵ Weene apu cire jiićejiye egä, “Mime Yageyame te liba singi gyene, cine piba ninajininige, ai kaakesea ne jewenenisi, peei ne piyepu cuta.” ¹⁶ Weeme kaakesea piyepu weeme ireclota lui Acejiyame me ime cabu temi. Gone weeme kaakesea täapume papa iicetneja, epu pana egä weeme ireclota lui weeme ime

cabu sine. Acejiyame singi lica gyene pepu mule tääpume.

¹⁷Yoo, lui biname te liba umle gyene egä, “Cane miiji gäne peei gaabe cabu otnime,” yepä tabe lica läduge, tabe peei lui niia mule ne jaawenuge.

Cuta Dogwe Biname cina Teeme Daremu Cirege Päpäna

5 Cäme mene cuta pisi nyene gwidape dogwe biname bime tääpume. Weene ele ingenitninege ajij mene cama, ingle mäpurage daremu pisi nyene weeme tääpume. ²Weeme gwidapegwidape sabe läbitinusi, weeme miijimiji cäbletääpe potäte cina jaatecimusi. ³Weeme rarekaake juju läbitinusi. Peei juju te weebibine opo iwatininuge egä weene ceera cäco biname gemi. Muye te gwidape ne lipu yaataclomuge, peei rarekaake te waniba pana weebibine sabe cire jiwenipi. Gwidape rarekaake weene tomitomi jaawenemuye ai ceräcerägäabu poto bimu tääpume. ⁴Weene lica toraca daremu yäcäremuye pui biname lui cina weeme calwacupi cabu kaakesea jaawenemusi. Teeme aitna mene itecijinege! Acejiyame mime Kokrerage Yageyame ituge ätecija teeme ala. ⁵Ai gawecewe cabu weene iyeta weeme singi deedei piyepu gwidape ituge aletna. Weene weemämu ngeerangera cibi pana ire latwinuye. Yoo, agli tääpume bimu te bii tatyaramtige. ⁶Weene biname bine ablaweja biname bau me papa yaawademuye, teeme gaabe liba lica gyene asatame. Poto cina cuta budre weeme bau ca itu jääpänepesi, siige.

Mene Awagrija piyepu Ireçu Ätumuta poto cidi me

⁷Yoo, cäme ätrunga binamewale, agesa mene weeme tääpume lui cina mime Yageyame me acnenuta tääpume

jewagrijenisi. Teeme trämä cängena inajipi, epu pana gije liteta biname liiyepu, lui te calwacupi kuu ne jaawagrijuge. Niinäce ngupe te täduge, gije ne uutaname jaawenuge. Ingwe ca ngupe te liba täduge, gije cepa ne piba yoororuge, siige kuu jaawenuge. ⁸Weene pepu pana jewagrijeniyee, umle cama egä mime Yageyame me acnenuta bimu lui cudecewe lica gyene.

⁹Cäme ätrunga binamewale, gone weeme nuuja bine jääingäjemuye, piba Acejiyame te weebibine lica birige atrana. Weene umle egä mime atrana biname cudecewera lica gyene. ¹⁰Cäme ätrunga binamewale, sasa mename biname poto cidi me ngene jwaatwananinago, lui cina mime Yageyame me ngii cabu mene jiicemusi. Teeme pana mule ecateye lipu cewe oocana cabu ämyemutaname. Teepi lica nuuja biname ne jääingäjusi, yepä cängena jaawagriju teeme äsecerä tääpume. ¹¹Page teepi babo miijirage gemi, ingle teeme ireclota cabu teepi ätrunga gaabe ne lica ebmalujisi, mäpu ne liba jääpänuti. Yoobu lui pepu biname ge. Maramara mäpu cina teeme bau me secluji, yepä tabe Acejiyame ne jitrunguji teebine asatame. Teeme ireclota cabu ca mine opo yaawatnusi Yageyame ne, tabe lipu babo miiji ireclota ingwe ca Yoobu ne ecäruji. Mime Yageyame me waadena mule pepu pana gyene babo owecu cama.

¹²Cäme ätrunga binamewale, agesa baborage gwidape: Weene liba toraca mene singi iicaname, gone nuuja ngii cama awejena weeme mene toraca me äbitame, gone gawecewe ngii cama iicana, piyepu gone cabucewe ngii cama iicana, coo cuta nuuja ngii cama gone iicana. Weene miiji iicana egä, “yoo,” coo “lica”. Peei mene taatu jiicuye, piba weebibine lica atrana birige egä ‘niia mule biname gemi.’

¹³Weeme yepä te liba mäpu cabu yaanajuge, tabe miiji Acejiyame bau irecu ätumutame. Weeme yepä te liba gege cama, tabe miiji Acejiyame ne awepyeräja uupera cama. ¹⁴Weeme yepä te liba pita cama yaanajuge, tabe miiji ätrunga ingle modamoda biname bine ala asogleca teeme gome irecu ätumutame. Teepi te migi ca yaaganusi mime Yageyame me ngii cabu. ¹⁵Teeme irecu ätumuta te pita biname ne miiji me pa jaawenepi, teepi liba ätrunga cama jaawenusi. Mime Yageyame te piba pita biname ne pa yaarpinantepi, piiyepu teeme niiya mule bine yäyeyblengemepi teeme cabu ca. ¹⁶Peei name pi weeme niiya mule weemeweme ajanipeye pi iyepu weemeweme täapume irecu ätumutanipeye weene miiji me äbitame. Baborage kokre te täduge Acejiyame bau ca, biname te teeme ngenecu bora liba lamacetnäjuge, piba cängena irecu läutumutuge tabe. ¹⁷Eliya me irecu ätumuta

lui pepu kokre cama ge. Tabe binamerage ge mine liiyepu, yepä tabe liba Acejiyame bau irecu ätumutuji ngupe ne iibaname, piba ngupe te lica pui gawe cabu seciruji nesae kämäge cebo ngalebora. ¹⁸Pui padare te liba apiruji, tabe cuta irecu ätumutuji. Ngupe te dume cabu ca piba sitramuji, piba pui gawe cabu gije cina cängenarage uutinuji.

¹⁹Cäme ätrunga binamewale, weeme yepä te liba läyebliingtuge Acejiyame me toraca gaabe cabu ca, weeme nuuja te liba teebine yaawecnistuge toraca gaabe cabu me, peei lui babo miijirage gyene. ²⁰Ai poto cidi me ngene ca egleye egä biname lui te nuuja ne teeme niiya gaabe cabu ca saawecnistuge, pui biname me seemo ne cuta saasatuge niiya puupu cabu me otnime, cuta piiyepu teeme bucurage niiya mule bine yiisibreemuge.

Yoo siige, cane ngii Yakobu, cäme mene ngälu peecwi yene.

PETERU ME NIINÄCE LETA

1 Cane Peteru säne; Yeesu Keriso me ätyepäneji biname gäne. Cane weeme bau me yoogärenine lui gemi Acejiyame me jājācrāneji biname, weene lui cina tuocratnininujuje ai maramara probins cabu lenajame: naace Pontus me, Galatiya me, Kapadokiya me, Asiya me, cuta piiyepu Bituniya me. ²Ujarage, Aceji Babe te weebibine itu jijācrinin- uji teeme biname me äbitame. Aceji Seemo peei kaakesea weeme yepäyepä trupa cabu ituge wawena, weene Yeesu Keriso me mene äcwetname piiyepu teeme uudi ca kälyä pāpāname, inge tabe budre äbituji, siige teeme uudi te tapiruji weeme niiya mule äcisejame.

Acejiyame me miiji te weeme cabu lenajame piiyepu tabe weebibine baborage poode ceerame.

Toraca Ireclota Cabucewe je Pisi Nyene Mime täapume

³Mine Acejiyame ne eso pa yääcäresi, lui mime Yageyame Yeesu Keriso me Babe piiyepu Acejiyame gyene. Tabe baborage owecu gyene mime täapume, mibibine kirece ireclota itu nicārīn- inuji, tabe liba Yeesu Keriso ne bu- dre cabu ca erpinantuji. Yeesu me arpinenta cabu ca mine umle gemi egä tabe cuta mibibine cirege arpin- era ten cama iyeteta lenajame. ⁴Mine cuta umle egä miijimiji gwidape piti nemi cabucewe je mime täapume, inge mine Acejiyame me bāgrāwale gemi. Peei gwidape lica gawecewe gwidape pana gemi, yepä ngālu cāco gemi, pi- iyepu ocwāwa cāco, piiyepu peei cina äblicāco sabe me äbita. ⁵Acejiyame me kokre pisi nyene mibibine cāngena waadename peei toraca ireclota cabu me iyeteta ten cama lenajame, inge mine teebine jāätungusi. Mime puupu pisi

nyene cabucewe je amacetrājāneji, pi- iyepu peei äsecrera puupu ne cirege abo- clomta cerācerāgāabu padare cabu.

⁶Peei name pi mine ngenecu gege cama ninajininige, inge mine toraca gege puma cirege lenaja. Ngānu gyene mine page puu ngenecu māpu cama matikolā padare ninajininige, inge maramara apicetnera cina mime bau me seclenige. ⁷Mine naace popi peei apicetnera bine jāāpānemusi egä peei cina mime Acejiyame cabu ätrunga ne toraca kokre me wawename. Yoo, mime ätrunga me apicetnera bine mine ngene ca eglemisi kula pana gwidape cabu ca, ngii gol. Nuuja taje biname cina gol kula bine baborage nuunu jaawenemusi daglamete äyēblengame. Piba miijirage gol taatu tasatuge muye cabu ca. Ngānu gyene puu gol me lenaja lica iyeteta gyene, yepä muye ca miijirage jaawenemusi, piba cuta mime ätrunga bine lui baborage gemi gol cabu ca, miiji apicetnera kokre lenajame. Piba cerācerāgāabu bimu cabu Yeesu Keriso teemāmu liba cire laboclomtepi, baborage miiji pisi nyene mime täapume lui cina pepu ätrunga cama gemi. Acejiyame bau ca mine piba awepyerāja, jamyacu apacljera, piiyepu miijirage ngii cire jāāpānemepesi. ⁸Mine puu Acejiyame ne lica ituge pāpāna, yepä mime baborage singi pisi nyene teeme täapume; cuta page mine puu äblicāco teebine pāpāna, yepä mine teebine cāngena jāätungusi. Peei name pi mime ngenecu gege epu baborage gyene, siige mine peei poto cidi me mene äblicāco. ⁹Peei gege eei name pi gyene, Acejiyame mibibine niiya cabu ca nisecrārenininige, niwadininige cabucewe me ten cama iyeteta lenajame. Peese nyene inge mine teebine ätrungame.

¹⁰Mime äsecrera niiya cabu ca iyeteta ireclota cabu me, Acejiyame me sasa

mename biname cina baborage singi peei poto cidi me umle äbitame. Teepi biname bine ingworage padare täápume mene jejemujsi Acejiyame me owecu piiyepu ätityera mule poto cidi me mime täápume, yepä teepi umle äbitame liga läbitininusi, pajecu lica ge teeme täápume. ¹¹ Keriso me Seemo teebibine mene jejananemuji egä, “Ciige Acejiyame me jajeji biname Keriso te mage mäpu padare ne cire jääpänepi, peei cabu ca cire lasatepi, siige jamyacu apacyera ne cire jääpänepi.” Teepi peei mene poto cidi me mage ngene jotwanininujsi, ingle teepi babo singi ge umle äbitame egä lipulipu piiyepu lui padare cabu peei mule te cirege äbita. ¹² Acejiyame piba teebibine umle jewananemuji egä pui mule te licarage teeme ireclota padare cabu cirege äbita, yepä ingworage padare mime ireclota cabu mime täápume. Yoo, page Miiji Mene pajecurage jajanäneji gyene iyeta mime cabu me. Lui biname cina ai mene weebibine ituge jajanena, teepi cabucewe ca Aceji Seemo bau ca teeme umle itu jepänujisi. Peei mule pepu miijirage gyene egä Acejiyame me mename seemo cina cuta singi gemi cerämu umle äbitame peei täápume.

Weene Cängenarage Conocäco Inajipi!

¹³ Yoo, mine Acejiyame me miiji mule poto cidi me umle gemi, peei name pi mine ngene atwanena bine pa yaamacetnäjemepesi, cängenarage lenajame. Mime ngene atwanena bine pa yaacranemepesi Acejiyame me owecu piiyepu miiji cabu me, mine lui bine teeme bau ca cirege päpäna Yeesu Keriso me acnenuta bimu cabu. ¹⁴ Page mine Acejiyame me bägrä gemi, peei name pi mine teeme singi pa jaawenepesi. Gonerage weeme sasa singi bine waadena, epu pana

pui padare cabu lipu yaawadimuye, weene toraca gaabe poto cidi me liba umle cäco inajininuji. ¹⁵ Acejiyame lui te mibibine ituge jäjäcra, tabe conocäcorage gyene, peei name pi cuta mine miiji conocäco mule taatu jaawenemepesi. ¹⁶ Yoo, Oogäräneji Mene te apu jiicenige egä, “Weene cängena epucäco inajipi, ingle cane epucäco gäne.”

¹⁷ Acejiyame te iyeta biname bine yepä ibi cirege atrana teeme waweneca poto cidi me, nuuja te lica cirege asata atrana cabu ca. Peei name pi mine lui cina teebine yaainusi Babe ca, mine miiji cuta teebine cängenarage opo gaabe me acita iyeta mime lenaja cabu ai gawecewe cabu je. ¹⁸ Acejiyame weebibine ituge äsecrera weeme kaakesaarewale bime krokeciye mule cabu ca. Mine umle gemi egä tabe lica rarekaake ecäruji mime äsecrera täápume. Rarekaake me daremu lui nuuja taje gawe me läbituge. ¹⁹ Yepä, tabe teeme ngenecurage bägrä Keriso ne ecäruji. Keriso budre äbituji, teeme uudi tapiruji mibibine äsecrerame. Yoo, Israela biname bime sasa mule cabu teepi miijirage maamoi plongo ca yiwäruusi teeme niiya mule bine äyebngame. Peei plongo lui jamyacurage yaanajuge, teeme nuuja dupe lica birige. Yoo, Keriso pepu maamoi pana conocäco gyene. Tabe teemämu itu iiwäräjuji mime niiya mule äyebngame. ²⁰ Acejiyame camuge ai gawecewe ne wawena tabe liba Keriso ne jejuji mime niiya cabu ca äsecrera biname me äbitame, siige ai padare cabu teebine ituge aboclomta mime täápume. ²¹ Yoo, Keriso me miiji kaakesea name pi mime ngene atwanena cina Acejiyame cabu yaacrajuge. Tabe te teebine budre cabu ca erpinantuji, piba cabucewe me ecanuji jamyacu apacyera cabu lenajame. Peei name pi mine

Acejiyame ne jäätru-ngusi piyepu mime ngene atwana teeme cabu yaacranusi.

²² Mine Acejiyame me toraca mene ne ituge ätecija mime trupa bine amacetnä-jame, ngälu siige page mine toraca singi me ituge äbita mime ätrunga biname-wale bime täápume. Yoo, mine mime biname bime täápume baborage singi pa läbitipago iyeta mime ngenecu cama.

²³ Page mime kirece ireclota pisi nyene. Peei ireclota lica ge mime mage babe bime cabu ca, inge teeme bau ca ireclota lui ngälu cama gyene. Yoo, Acejiyame lui ngälu cäco gyene; tabe te ai kirece ngälu cäco ireclota mibibine itu nicärin-inuji pui padare cabu mine liba teeme mene jitrungujisi, inge teeme iyeteta mene cabu kokre pisi nyene iyeteta ire-clota ceerame. ²⁴ Oogäräneji mene te ai poto cidi me jiićenige egä,

“Iyeta biname bime ireclota lui baace pana gemi;
iyeta teeme miiji lui epu pana gyene
baace popo me liiyepu.

Yoo, baace te budre läbituge,
cuta teeme popo cina saatrametnemuge,

²⁵ yepä Yageyame me mene lui iyeteta ngälu cäco gyene.”

Yoo, peei Miiji Mene ituge weebibine jajanena.

Mine Äjäcräneji Gemi Acejiyame bau ca

2 Yoo, Acejiyame mibibine kirece ire-clota nicärininuji, peei name pi mine miiji iyeta niya mule bine abmala. Walya mene iicana gone, piyepu walya mule gone wawena, äcnica gone, cuta piyepu gone nuuja biname me gwidape ire patre agli. ² Epu pana matimati bägrä liiyepu iyeta padare singi ngame migi nänäjame, weene miiji Acejiyame me mene täápume pepu pana baborage singi äbitame, naace täápume weeme ätrunga te uutaname ngälu weene iyeteta ire-clota ne päpäname. ³ Yoo, mine ituge

päpäna egä Yageyame lui miijirage, owecu cama biname gyene.

⁴ Mine Yageyame bau me pa naclege, inge mime ireclota teeme cabu ca gyene. Tabe epu pana gyene kula caage liiyepu, poto biname cina lui ne jäägyusi egä raranga täápume miiji lica gyene, yepä Acejiyame te lui ne jejuji egä babo miijirage teeme täápume. ⁵ Tabe lui bine iyeteta ireclota nicärininige, mine lui mete kula pana gemi teeme täápume. Epu pana mete raranga biname te liiyepu kula bine yaawademuge teeme kula mete rarangame, Acejiyame mibibine niwadininige teeme ätrunga inge bine wawename. Acejiyame singi gyene mine teeme kirece muleyame iiwäreja biname me äbitame teeme singi mule Yeesu Keriso me ätityera cabu ca wawename. ⁶ Oogäräneji Mene pisi nyene pui kula poto cidi me, lui Keriso sine, egä,
“Ire, cane babo miijirage kula
jitränutenine,
sipe caage täápume jecnenine
Yerusalemä cewe cabu Siiyona
podo cabu je.

Lui cina teebine jäätrungusi,
teepi lica birige ajiri me äbita, yepä miiji
lenaja ne jääpänusi.”

⁷ Siige, Keriso lui babo miijirage gyene mime täápume lui cina teebine jäätrungusi. Yepä, lui cina singi lica teebine ätrungame, teepi cuta umle cirege tabe lipu baborage gyene! Oogäräneji Mene te peei poto cidi me jiićenige egä,

“Lui kula ne raranga biname cina jigiyisi,
baborage bäbitige iyeta nuuja cabu ca.”

⁸ Oogäräneji Mene nuuja gome cuta jiićenige egä,

“Ai kula te jaawenemuge biname bine
naabe atropengäja,
ei kula lui te teebibine jaawenemuge
atrametname.”

Yoo, teepi naace name pi yaatrametnemuge, inge teepi lica Acejiyame me mene jäätrungusi peei kula poto cidi me,

lui Keriso sine. Pepu ge Acejiyame me singi teeme täápume.

⁹Yepä, mine teeme pana lica gemi, mine Acejiyame me jäjäcräneji biname gemi, lui miiji kaakesea biname gemi mime Mope Biname Keriso täápume irecu ätumuta kaakesea wawename. Mine mara tomi cabu temi nuuja biname cabu ca, ingle mine Acejiyame täápume mara me ituge äbita. Mine Acejiyame me inglewale gemi, mine jäjäcräneji gemi mene jajanenname iyeta teeme miijim-iji mule poto cidi me. Toraca, teeme mule mime täápume babo miijirage gyene. Tabo mibibine krokeciye cabu ca ala nisoglicipi teeme miijirage apacyera cabu lenajame. ¹⁰Niinäce mine Acejiyame me ingle cabu lica ge, yepä page mine pui cabu temi. Niinäce mine nuuja umle lica ge Acejiyame me owecu poto cidi me, yepä page mine teeme owecu ne ituge päpäna.

Acejiyame me Kaakesea Mine Jaawenusi Toraca Ngenecu cama

¹¹Cäme binamewale, mine catecewe biname pana gemi ai gawecewe cabu. Peei name pi mine miiji mime tääpe me niiya singi bine ägyema, ingle peei cina mime toraca singi ne Acejiyame täápume sabe jaawenusi. ¹²Mine miiji iyeta padare cabu epu cängena lenajame teeme gome lui cina Acejiyame umle cäco gemi, egä teepi liba apu jaangemuge egä, “Teeme mule mara gyene peei name pi conocono,” pui biname cina mime miiji taatu waweneca pa jääpänepesi. Teepi piba Acejiyame ne cire yaawepyeräjepesi teeme acnenuta bimü cabu.

¹³Yageyame me singi name pi, iyeta ai gawecewe mope biname bime cotre mine miiji jaawenemusi, egä miiji mime gawecewe babo mopeyame me mene cängena ätecijame. ¹⁴Cuta piyepu teeme ingwe gaabe ca mope

biname bime mene mine miiji ätecija, ingle babo mope biname te teebibine jäätyepäjemuge niiya mule biname bine teeme daremu ceerame piyepu miiji mule biname bine awepyeräjame. ¹⁵Acejiyame singi gyene mine cängena lenajame naace täápume pui biname lui cina budama gemi Acejiyame me mule poto cidi me, teepi mime miiji taatu ireclota ne liba jääpänuusi, piba teepi iicetneja mene äblicäco. ¹⁶Yoo, mime toraca Mopeyame lui cabucewe je yaanajuge, piyepu mine äsecräreji gemi ai gawecewe mule cabu ca. Yepä, mine äblicäco apu angi egä, “Cane asatäneji gäne gawecewe biname bime cotre cabu ca, siige miiji gäne ai niiya mule wawename.” Eewe, pepu gone! Mine miiji iyeta mime ireclota cabu ca aboclomäja egä mine Acejiyame me biname gemi teeme singi bine wawenecame. ¹⁷Mine iyeta biname bine cängena opo gaabe me yaacranemusi, iyeta ätrunga biname bine owecu jaawenemusi, mime gawecewe mopeyame me mene cängena jäätecijusi, piyepu lui mule täápume Acejiyame singi lica gyene, mine miiji wälu peei ne wawename.

Keriso pana Mule Mine Miiji Jaawenemepesi

¹⁸Weeme poto lui cina nuuja biname bime kaakesea jaawenemusi, teepi miiji teeme babo biname me mene cängenarage ätecija; lica eei taatu me lui owecu cama teeme kaakesea bägrä bine ire jaatwemuge, yepä cuta owecu cäco babo biname me mene miiji ätecija. ¹⁹Yoo, miiji gyene weeme nuuja täápume tabe liba poode ngene atwanena cama mäpu cabu cewe loocananuge, liba peei mäpu lica toraca daremu teeme niiya mule täápume, piyepu tabe liba ngene jwaatwananuge apu egä, “Acejiyame

singi gyene cane apu lenajame liba mäpu cabu.”²⁰ Siige, ngena miiji gyene weeme täápume, weene liba cmecme ne bojäcu jääpänuye weeme niija wawena täápume? Yepä, weene liba miiji mule taatu jaawenemuye, puma cita ca cewe oocana bojäcu jääpänuye, piba Acejiyame weebibine miiji pa jiwenipi.²¹ Yoo, peei täápume Acejiyame te mibibine ituge ala asogleca, inge Keriso mäpu cabu itu cewe oocanuji mime niija mule äyebngame. Tabu mibibine niwabiniuji lipulipu teebine ingwe äcwime.²² Teeme nuuja niija mule lica ge, piyepu nuuja walya mene teeme tage cabu ca lica ituge asata.²³ Teepi liba teebine jääcnecusi, tabe lica teeme mene jewecnistemuji. Teepi liba teebine niija me jaawenusi, tabe lica jaajemuge egä, “Cane ai ne pa yaawecnistepene.” Eewe, tabe iyeta teeme ngene atwanena Acejiyame me ime cabu icranemuji, lui te biname bine conocäco jaatranemuge.²⁴ Keriso mime niija mule bine teeme tääpe cabu ewademuji baarge uli cabu me, naace täápume mine iyeta niija mule abmalame, piyepu conocäco mule cina mime ireclota cabu lenajame. Tabu dupe bine jepänemuji mibibine miiji me wawename.²⁵ Yoo, mine lui epu pana gemi maamoi liiyepu, lui te gaabe cabu ca lapesaruge, yepä Acejiyame mibibine gaabe cabu me cuta niwecninujuji mime seemo me Ire Atwiyame piyepu Yageyame ne ingwe äcwime.

Ai Mene Lui Coga Rooriye täápume

3 Cuta agesa cäme mene magebi täápume. Weeme rooriye bine yäätcejemuye piyepu teeme singi weene cän-gena jaawenemuye. Yoo, poto weeme rooriye liba Acejiyame me mene lica jäätrungusi, teepi weeme miijimiji mule liba jääpänemusi, puma cita ca Acejiyame täápume cuta singi läbitinusi.² Mene ngänu gyene, inge teepi

pa jääpänepesi weeme jugi cäco mule bine, piyepu weene teebibine lipu opo gaabe me yaacranemusi.³ Yoo, weene liba singi gemi jamyacurage lenajame, edingäli amaceträjame, miijimiji cäbletääpe piyepu oplacmeläja gwidape asigrerame peei lui babo gwidape lica gyene.⁴ Päta, weeme ngenecu bine yaamaceträjemuye ngenecu bojäcu piyepu owelaamelame lenajame. Pepu jamyacu te sasa me lica läbituge. Peei lui baborage gwidape gyene Acejiyame me opo gaabe je.⁵ Sasa cabu ca magebi lui cina Acejiyame täápume mara me läbitinusi piyepu Acejiyame cabu teeme ngene atwanena bine yaacranemusi, teepi ngenecu cabu ca jamyacu ge, piyepu teeme rooriye me singi cän-gena sewademujisi.⁶ Saara pepu magebi ge. Tabu Abrahamo me mene jääte-cijuge piyepu teebine yageyame ca yaainuge. Weene miiji gemi Saara ne ingwe äcwime, weene liba conocäco mule jaawenemuye piyepu lica wälu ne padare ceera weeme jamyacu ngenecu ne sabe wawename.

⁷ Age cäme mene rooriye täápume. Weeme coga bime kokre lica gyene weeme pana baborage, peei name pi teebibine owecu cama opo gaabe me yaacranemuye. Weene umle gemi egä weene iyeteta ireclota ne ten cama cirege päpäna Acejiyame me owecu name pi. Weene pepu cän-gena inajinuge naace täápume nuuja gwidape te lica weeme irecu ätumuta mene bine iibecla.

Lipu Mule Gyene Miiji Biname Liba Mäpu cabu Yaanajuge

⁸ Age cäme mene weeme iyeta täápume. Weene yepä ngene atwanena cama inajipi, weemämu owecu piyepu singi läbitinunuye, inge mine iyeta Acejiyame me inglewale gemi. Peei name pi weeme nuuja bine owecu

cama yäätityäremuye, piyepu niinäce gaabe me jaawenemuye. ⁹Yoo, nuuja biname te liba weeme yepä ne niia jaawenuge, gone teeme daremu ne awecnista. Nuuja te liba niia mene teebine jaajuge, gone niia mene ne jaawecnis-tute, pätä weene Acejiyame bau irecu lätumutinuye pui me miiji tääpume, ingle Acejiyame weebibine ituge ala asogleca pepu lenajame teeme bau ca miiji päpäname. ¹⁰Oogäräneji Mene te jicenige egä,

“Lui te singi gyene gege
piyepu miijirage ireclota tääpume,
tabe miiji teeme wätä ne cängena ire
jaatwuge
niia mene iicema cabu ca,
piyepu walya mene te gone teeme tage
cabu ca asata.

¹¹Tabe miiji niia mule cabu ca latatrongäruge miiji taatu mule wawename.

Tabe miiji poode tääpume singi piyepu peei cabu lenajame.

¹²Ingle mime Yageyame te conocäco mule biname bine cängena ire jaatwemuge,

piyepu teeme irecu ätumuta mene cän-
genarage yääticijuge.

Yepä, biname lui cina niia mule
jaawenemusi,

tabe teebibine kaake ca
yääcelyäremuge.”

¹³Siige, pama nuuja te lica weebibine niia pa jiwenipi, weene liba singi gemi miiji mule taatu wawename. ¹⁴Yepä, liba biname te weebibine niia pa jiwenipi weeme miiji mule name pi, weene miiji taatu peei cabu ca pagege päpäna. Wälu gone biname tääpume, cuta piyepu mäpu ngene atwanena gone yaacatuye.

¹⁵Yepä, weene miiji Keriso ne niinäce puupu ecärepeye weeme ngenecu cabu, piyepu teebine Yageyame me jaawenep-eye weeme tääpume. Yoo, biname te liba

weeme yepä ne yäätemluge aboclomtame tabe ngena ne ngene atwana ca joomluge, tabe miiji amacetrnäjäneji lenajame miijirage daremu mene awecnistame. ¹⁶Weene owecu cama weeme ätrunga ne cängena eboclomteye nuuja biname bime tääpume. Weene cängena inajininuge, piba weeme ngenecu te lica mäpu läbituge niia mule name pi, yepä weeme mule ne weene ngene ca yaagluye egä miiji taatu gyene. Piba biname lui cina niia mene jicemusi weeme Keriso cabu miiji mule poto cidi me, teepi ajiri me pa läbitipesi teeme mene poto cidi me. ¹⁷Yoo, weene liba mäpu jääpänuye weeme niia mule name pi, peei weeme yene ingle. Yepä, weene liba mäpu jääpänuye weeme miiji mule name pi, peei liba Acejiyame me singi birige, piba peei cabu pisi nyene miiji weeme tääpume. ¹⁸Yoo, Keriso cuta mäpu jepänuji, tabe liba budre äbituji weeme niia mule äyebile-ngame. Tabe lui conocäco biname ge, tabe yepä gääbu budre äbituji, iyeta conocono biname bime niia mule daremu ne peega ecatuji, gaabe mime tääpume jewenuji Acejiyame bau otnime. Tabe binamerage tääpe cama budre, yepä cabucewe tääpe cama arpinantuji. ¹⁹Tabe piba gawecewe ne ebmaluji, piyeme äduji Miiji Mene jajime pui sasa budre biname bime seemo bine, lui cina awamuta puupu cabu yaacrajuge atrana trämä. ²⁰Peei lui eei bime seemo gemi, lui cina ujarage Nooa me padare cabu singi lica Acejiyame me mene ätecijame. Yoo, Acejiyame leca padare teebibine jewagrijemuji teeme mene ätecijame, Nooa liba pui poo ne eranguji. Yepä, eit biname taatu cina teeme mene jitecijujisi, pui poo bora me ebäcnujisi, pepu äsecräruji babo igi niieye cabu ca. ²¹Yoo, mime niieye ca äciseja Yeesu me ngii cabu lui seeji pepu pana gyene. Mine niieye ca äciseja ne ituge acata Yeesu me ngii cabu

niiya mule daremu cabu ca äsecreraame, ingle mine Yeesu Keriso ne jitrunguji. Peei äciseja tääpe jugi ne lica birige äyebingta, yepä peei ca mine Acejiyame bau me latatrongärinago, teebine yaawejanusu mime ngenecu amacetnäja tääpume. ²² Yeesu Keriso ituge otni cabu me; tabe puma cabucewe je Acejiyame me camu poto cidi me enajenige. Tabe iyeta mename seemo bine ire jetwenenemige piiyepu iyeta nuuja kokre gwidape piiyepu maramara mopeyame bine.

Acejiyame tääpume Inajipi

4 Naace name pi Keriso cewe oocananuji teeme ai gawecewe tääpe cabu, mine miiji teeme pana ngenecu kokre äbita, ingle lui te teeme tääpe cabu cewe loocanuge, teeme tääpume siige gyene niiya mule me kokre. ² Peei name pi ai gawecewe lenaja cabu weeme niiya singisingi mule gone jaawenemuye, yepä Acejiyame me singi taatu jaawenuye. ³ Uja baborage padare cabu weene epu biname bime niiya singisingi mule bine jewenemujiye lui cina lica Acejiyame ne jäärungusi. Naace ge weeme poto bime ireclota cabu peega ge jugijugi mule piiyepu singisingi niiya mule tääpume. Nesae padare lica ge weene liba umle ge sice buduma äbita, piba buduma piiyepu niyarage mule bine jaawenemuye. Weene uuje bine ituge ätrunga piiyepu teeme tääpume gogecupi itu jaawenemepeye. ⁴ Yoo, page weeme ceegewale cälu te jitenenemige, weene liba singi lica gemi ten cama abasutame pui mule cerämu wawename. Teepi peei name pi weebibine jisädininusi. ⁵ Peei ngänu gyene, teepi Acejiyame me opo gaabe cire laitnipesi iyeta peei mule tääpume. Tabe amacetnäjäneji gyene iyeta biname bine atraname, teebibine lui cina ireclota gemi piiyepu

lui cina ituge budre äbita. ⁶ Yoo, ngena tääpume pui toraca mene Keriso poto cidi me ituge jaji sasa budre biname bime seemo bine? Agesa ingle: Teepi ituge budre päpäna, ingle budre lui Acejiyame me daremu gyene iyeta biname bime niiya mule tääpume. Yoo, teeme tääpe ituge budre, yepä Acejiyame te singi ge pui seemo bine cuta padare ceera Miiji Mene äteciyame teepi piba teeme pana ireclota cabu lenajame.

Acejiyame te Mibibine Miijimiji Kaakesea Nicärininuge

⁷ Ai gawecewe me ngälugaabe cudecewe lica gyene. Peei name pi weemämu cängena bojäcu ire latwinuye, weeme ngene atwa-nena bine amacetnäjäneji irecu ätumuta tääpume. ⁸ Ai lui baborage gwidape gyene egä weene miiji weemeweme singi lenaja, ingle singi liba pisi nyene, weene miiji gemi biname bime bucurage conocono mule bine ngene ätrimelame. ⁹ Weemeweme awabläjipeye mete cabu äsinglentame, piiyepu mogobi wee-meweme awenäjipeye gege cama. ¹⁰ Yoo, Acejiyame iyeta mibibine maramara kaakesea ituge ceera. Mine peei kaakesea cängena jaawenemusi mime yepäyepä bine ätityerame. ¹¹ Acejiyame bäärmu kaakesea lui ne yääcäruge, miiji tabe Acejiyame me mene ne cängena yaaboclomtuge. Acejiyame ätityera kaakesea lui ne yääcäruge, tabe miiji Acejiyame me kokre cama nuuja biname bine ätityerame, naace tääpume iyeta mime kaakesea cabu Acejiyame me ngii awepänteji lenajame. Piba pajecu gyene egä mine Yeesu Keriso me biname gemi. Yoo, jamyacu apaclyera piiyepu kokre lui teeme yene iyeteta ngälu cäco. Eso.

Mäpu cabu Cängena Lenaja

¹²Cäme ngenecurage binamewale, mäpu apicetnära liba mime bau täduge, cälu te äti gone, piyepu ngenecu niiya gone läbitininago. Pepu mäpu lui mime bau taatu lica gemi.

¹³Peei name pi mine ngenecu gege äbitininago, ingle mime mäpu lui epu pana gemi Keriso lipu mäpu bine jepänemuji. Ceräcerägääbu bimu te liba cire tädepi, piyepu iyeta biname cina Keriso me jamyacu apaclyera ne liba cire jääpänepesi, mine piba baborage gege cama cire ninajipi. ¹⁴Yoo, mine liba äcneca nitecijinuge, ingle mine Keriso me binamewale gemi, mine ngenecu gege pa läbitipago, ingle naace popi Acejiyame me Seemo piba mime trupa cabu jamyacu apaclyera cama yaanajuge. ¹⁵Miiji lica gyene egä mine mäpu bine jääpänemusi ingle naace name pi mine biname ne budre me yaaglusi, gwidape ne ero ca yaacatusi, coo nuuja niiya mule bine jaawenemusi, coo piyepu nuuja biname bime kaakesea jääsädusi. Pepu mule cabu ca mäpu liba jääpänsusi, yoo mime ingle gyene. ¹⁶Yepä, mine liba mäpu jääpänsusi ingle mine Keriso me biname gemi, piba ajiri gone, yepä Acejiyame ne baborage eso yäacärusi egä mine Keriso me ngii cama gemi.

¹⁷Acejiyame me atrana padare mameta gyene. Tabe teeme biname bine niinäce gaabe pa jaatranemepi. Yoo, tabe liba teeme atrana kaakesea ne gije pa labacitepi mime bau, piba mage mäpu teeme täöpume lui cina Acejiyame me mene lica jäätrungusi, ¹⁸Oogäräneji Mene te jicenige egä,

“Miiji mule biname cina mäpu bine pa jääpänemepesi, piba pa läsecrärepi Acejiyame cama lenajame.

Yoo, piba lipu gyene teeme täöpume,

lui cina Acejiyame me biname lica gemi, piyepu niiya mule bine jäje jaawenemusi?”

¹⁹Peei name pi mine lui cina mäpu jääpänsusi ingle peei lui Acejiyame me singi gyene mime täöpume, mine miiji mule ne gone yaabmalusi. Yepä, mimämu Acejiyame me ime cabu lacraninago mime miiji täöpume. Tabe lui te iyeta biname bine itu jewenemuji, tabe lica mibibine ätityera cäco pa nibmalipi.

Acejiyame me Ätrunga Biname Lui Yepä Ingle Biname Gemi

5 Cäme mene pisi nyene ätrunga ingle bime mope biname täöpume. Cane cuta piyepu mope biname gäne. Yoo, cane Keriso ne itu jepänujine teeme cewe oocana cabu, piyepu tabe teeme jamyacu apaclyera ne liba cire saaboclomtepi, cane cuta peei cabu cire nanajepi. Yoo, agesa cäme mene weeme täöpume. ²Weene biname bine cängenarage ewademusi, Acejiyame lui weeme waadena täöpume itu icäripi. Teepi epu pana gemi maamoi liyepu, piyepu weene epu pana gemi teeme ire atwi biname liyepu. Weene weeme kaakesea cängena jaawenemuye, lica epu pana egä biname te weebibine giri jicranininuge, yepä ngenecu gege cama jaawenemuye, ingle Acejiyame pepu mule täöpumyene singi. Gone rarekaake singi name pi ai kaakesea ne wawena, yepä toraca ngenecu cama jaawenuye, ingle weene singi gemi Acejiyame me ätrunga biname bine ätityerame. ³Weene babo me gone läbitininuye weeme bucurage mene ca. Weene miiji umle gemi egä biname lui maamoi pana gemi, teepi teeme ire atwi biname bine ingwe pa yäacwemepesi. Peei name pi weene cängenarage inajipi, piba weeme ireclota miiji gyene nuuja biname cina ingwe äcwime. ⁴Piba mime Ire Atwi Mopeyame Keriso liba cire tac-

nenutepi, mine miijirage daremu ne cire jääpänepesi. Mine teeme jamyacu apaclyera cabu cirege lenaja iyeteta.

⁵Yoo, mamye biname, agesa mene weeme täapume, weeme mope biname bime mene yaacatuye. Weene iyeta weeme nuuja bine yäätityäremuye, teebibine niinäce me jaawenemuye, ingele Oogäräneji Mene te apu jiićenige egä, “Lui biname te liba singi teemämu babo äbitame, Acejiyame teebine jäägyuge, yepä lui biname te Acejiyame ne opo gaabe me yaacituge, Acejiyame teebine miiji jaawenuge.” ⁶Yoo, mine miiji matikolä me äbita Acejiyame me opo gaabe, tabe piba mibibine cabu me wawena pagege, teeme miijirage padare cabu. ⁷Iyeta mime ngenecu mäpu miiji Acejiyame ne yäacärusi; tabe babo owecu cama mibibine nitityärinuge.

⁸Yoo, weene ire cama cängena inajininuge! Weeme cubuyame Satani tabe drowä glunubora gwidape pana gyene, layani pana waatnetnäjuge. Tabe jäärngemuge biname bine sabe wawename. ⁹Weene Acejiyame ne jäätrunguye, teeme kokre cama imye-mutinuge, Satani me singi ne yääyecräjuye, ingele weene umle gemi egä weeme ätrunga binamewale iyeta gawecewe cabu teepi yepä pana mäpu bine jääpänanemusí.

¹⁰Mine liba mäpu cabu matikolä padare ninajininuge, Acejiyame lui te iyeta owecu piyepu ätityera cama gyene, tabe te mibibine peei cabu ca pa nise-

cräripi, kokre piyepu apineca cäco me niwenipi, piyepu mime ngene atwana Keriso cabu yaacranemepi. Tabe mibibine ituge asogleca teeme jamyacu apaclyera cabu Keriso cama cirege lenajame. ¹¹Teeme yene kokre iyeteta ngälu cäco. Eso.

Peteru me Sebore Mene

¹²Yoo, Siila te cebine nätityärenige ai matikolä mene oogärame. Tabe cäme täapume Acejiyame me miijirage ätrunga biname gyene. Cane singi gäne egä ai mene cabu ca weene ätityera ne pa jepänepeye Acejiyame ne cängenarage ätrungame. Ai mene cabu cane weebibine umle jiwenininine Acejiyame me toraca owecu piyepu ätityera mule poto cidi me. Peei cabu weene cängena imyemutipi!

¹³Lui cina ama Rooma babo cewe cabu labasecretnuge Acejiyame bau irecu ätumutame, teepi weebibine sebore jiwenininisi. Teepi weeme pana Acejiyame bau ca jääcräneji gemi teeme biname me äbitame. Cäme bägrä Mareko cuta piyepu weebibine sebore jiwenininige. ¹⁴Weene weemeweme ajecletrnäjipeye sebore mene cama, ätrunga biname bime singi mule liiyepu.

Poode weeme iyeta bime cabu lenajame lui Keriso me biname gemi.

Cane ngii Peteru; cäme mene ngälu peese.

PETERU ME NEENENI MANU LETA

1 Cane säne Simona Peteru, Yeesu Keriso me ätyepäneji biname gäne teeme Miiji Mene kaakesea wawename.

Cane ai mene weeme bau yoogärenine lui cina miijirage ätru-nga ne ituge päpäna cine liiyepu. Yeesu Keriso lui mime Acejiyame piyepu mime niya cabu ca Äsecrerayame gyene, tabe cuta conocäorage gyene, peei name pi tabe yepä pana miijirage ätrunga ne ituge ceera iyeta mibibine.

²Acejiyame me miiji te weeme cabu lenajame piyepu tabe weebibine baborage poode ceerame weeme umle cabu ca Acejiyame poto cidi me piyepu Yeesu mime Yageyame poto cidi me.

Acejiyame Mibibine Itu Nisoglicipi Teeme pana Mule Acatame

³Acejiyame mibibine ituge jājäcra teeme jamyacu apacljera piyepu teeme miiji cabu lenajame. Mine liba teeme täapume umle läbitininago, tabe mibibine teeme kokre piba nicärininuge toraca miijirage ireclota cabu lenajame. ⁴Tabe mibibine babo miijirage mene itu nicäripi mine teeme pana miijirage mule acatame piyepu ai gawecewe me niya singisingi mule cabu ca uocratname. ⁵Pepu pi mine lui cina teebine jäätrungusi mine kokre läbitininago miiji mule wawename. Piba mine singi Acejiyame poto cidi me cerämu umle äbitame teeme singi bine wawename. ⁶Mine cuta lapicetnärinago mimerage singi bine gawe me acraname, piba mine liba mäpu cabu ninajininuge, mine imyemutinuge, piyepu cängena teeme pana mule jaawenemusi. ⁷Mine piba nuuja biname bine yäätityäremusi teebibine mime binamewale me jaawenemusi, siige

mine toraca singi läbitininago teeme täapume. ⁸Mine peei mule bine liba jaawenemusi, piba mime ireclota cabu ca biname cina umle pa läbitipesi mime Yageyame Yeesu Keriso me mule poto cidi me. Yoo, lui biname cina teeme täapume cängena umle gemi, teepi teebine jaawabudnitusi teeme ireclota cabu. ⁹Yepä, lui biname te peei mule bine lica jaawenemuge, tabe irecu määsumäsu biname pana äblicäco ingwe gaabe me ire. Tabe itu ngene jäätrimalepi Keriso lipu teeme sasa niya mule bine itu iyebenge-muji.

¹⁰Yoo, cäme ätrunga binamewale, mine peei mule bine jaawenemusi lui cina jaawabudnitusi egä Acejiyame te mibibine ituge ala asogleca teeme binamewale me äbitame. Mine peei bine liba jaawenemusi piba lica nuuja gwidape te mibibine Acejiyame bau ca äyebenga. ¹¹Mime niya cabu ca Äsecrera Biname piyepu Yageyame Yeesu Keriso te mibibine piba cire nisoglicipi teeme ngälu cäco waadena cabu lenajame.

¹²Peei mene cane bii yogärine, ngänuge weene puu umle gemi piyepu weeme ätrunga kokre gyene peei toraca mene cabu, yepä cane singi weebibine jāje ngene apecname peei poto cidi me. ¹³⁻¹⁴Yoo, cane umle gäne cäme budre cudecewe lica gyene, inge mime Yageyame Yeesu Keriso cebine itu conocäco umle nawenumi, peei name pi cane weebibine jāje ngene jipecnininune peei gwidape poto cidi me ngälu cäme budre. ¹⁵Cane peei ne cängena yoogärenine, inge cane singi lica gäne weene ngene ätrimelame cäme budre ingwe gaabe ca.

Cine Keriso ne Itu Jepänujisi Teeme Jamyacu Apacljera cabu je

¹⁶Yoo, itemene lica gyene peei mene cine lui weebibine ituge jajanena mime

Yageyame Yeesu Keriso me babo kokre piyepu acnenua poto cidi me. Cine cime irecu ca jepänujago teeme jamyacu apaclyera ne. ¹⁷⁻¹⁸Cine ten cama puga ge pui podo cabu Acejiyame liba teebine jamyacu apaclyera ecäruji, tabe teebine piba ewepyeräjuji egä, “Agesa căme ngenecurage bägrä. Tabe iyeta căme singi conocăco jaawenemu-ge; cane baborage singi gāne tee-me täöpume.” Yoo, cine cimāmu itu niticijinuji peei tagepogogo lui cabucewe ca täduji mime Aceji Babe me jamyacu apaclyera cabu ca.

¹⁹Mime nuuja toracarage mene pisi nyene Keriso poto cidi me. Peei lui Oogäräneji Mene Acejiyame me sasa mename biname bime bau ca. Iyeta teeme mene mine miiji cāngena abiberäja, ingle peei lui epu pana gyene ngale te liiyepu krokeciye cabu ca saapaclyärüge. Teeme mene te mibibine pepu pana umle nicärininuge bucurage gwidape poto cidi me, lui ge niinäce mine umle lica. Yepä, mine liba teeme mene poto cidi me ngene jwaatwananinago, piba apaclyera te mime bau tuungepmaluge, ingle Keriso Guji Wale pana tuungepmaluge mime ngenecu bora je. ²⁰Yoo, agesa baborage mene: Biname te äblicăco teemāmu Aceji Seemo me ätityera căco umle äbita peei gwidape poto cidi me, Acejiyame lui jiićenige teeme Oogäräneji Mene cabu, ²¹ingle Acejiyame me mename biname cina teemerge singi mene lica jiićemuji, yepä Acejiyame me mene jejanemuji Aceji Seemo teebibine lipu ecäremuji.

Walya Abiberäja Biname

2 Yoo, niinäce Israela biname bime padare cabu puga ge poto walya biname, lui cina teemāmu lainininusi Acejiyame me mename biname ca, yepä teeme mene lica ge Acejiyame bau ca.

Page cuta piyepu poto walya biname piti nemi, lui cina teemāmu lainininusi abiberäja biname ca Acejiyame poto cidi me, yepä teeme abiberäja lui walya piyepu conocono gemi. Teeme mene te ätrunga ne sabe jaawenuge. Mime Yageyame lui te iyeta biname bine itu isecräremuji teeme niya mule daremu cabu ca, teepi teebine lica jäätrungusi, yepä jaainusi. Peei name pi teepi teeme mäpu daremu ne wata pa jääpānepsi. ²Bucurage biname cina teebibine ingwe pa yääcwemepesi teeme niya singisingi mule cabu me. Teeme niya mule name pi biname cina niya mene pa jiićemepesi toraca mule poto cidi me. ³Pui walya biname cina singi rarekaake weeme bau ca päpāname teeme sināme abiberäja mule cabu ca. Yoo, Acejiyame teeme mule bine jäägyemuge, tabe amacetnäjäneji enajenige teebibine iisibrecame.

⁴Mine Acejiyame me mule poto cidi me ngene pa jwaatwa-naninago. Ujarage pui mename seemo lui cina niya mule jewenujisi, Acejiyame te teebibine padare lica ecäremuji, yepä teebibine yiisabemuji niya puupu me. Teepi puma krokeciye cabu icrajenige, siige äblicăco äsecrera ngālu atrana bimu te liba cirege atyaramta. ⁵Cuta Acejiyame te lica padare ecäremuji pui biname bine lui cina ai gawecewe cabu niinäce icrajuji, yepä babo igi niye ne tityepuji pui niya mule biname bine aglecame. Yoo, Nooa piyepu ten cama lui seben biname taatu tabe teebibine isecräremuji. Nooa tabe biname bine mene jejananemuji Acejiyame me singi wawenecame, yepä biname cina singi lica ge ätecijame. ⁶Acejiyame te cuta Sodoma piyepu Gomora cewe biname bine jigyemuji, peei neeneni cewe bine muye ca juubudäruji ngālu tuuwe mriibe taatu ebmalemuji, ingle tabe singi ingwe ca biname cina Sodoma piyepu

Gomora cewe poto cidi me ngene apec-name, piba wälu äbitame niiya mule wawenecame. ⁷Yepä, tabe Loota ne isatuji. Loota lui miiji mule biname ge, tabe mage ngenecu mäpu cama yaana-juge teeme cotre umle cäco ceweyame bime sargi mule name pi. ⁸Yoo, Loota ten cama senajenäjumi bimu gaabegabe. Tabe singi lica ge teeme niiya mene äte-cijame piiyepu teeme niiya mule päpä-nename, peei name pi mage ngenecu mäpu ge. Acejiyame teebine isatuji, yepä teeme cewe biname bine teeme mäpu daremu ecäremuji. ⁹Peei cabu ca mine umle läbitininago egä Acejiyame te ibibi gyene teeme biname bine äsecrera-me teeme mäpu cabu ca, lui cina teebine jäätrungusi. Tabe cuta miiji gyene ni-ya mule biname bime daremu bine oomlana ngälu atrana bimu te liba cire tatyaramtepi; teepi piba teeme mäpu daremu cirege päpäna. ¹⁰Yoo, mäpu daremu pisi nyene teeme täapume lui cina teeme tääpe me jugijugi singi bine jaawenemusi piiyepu Acejiyame me singi ne jäägyusi.

Pui walya abiberäja biname lui pepu gemi. Teepi teemämu lasicnantinusi egä baborage gemi; teepi ajangotna cäco gemi. Teepi wälu lica cabucewe jamy-acu apaclyera cama seemo bime poto cidi me, yepä teebibine jääcnecimusi. ¹¹Yoo, Acejiyame me mename seemo puu baborage kokrerage gemi ai walya abiberäja biname cabu ca, yepä teepi lica pepu äcneca mene jicemusi teepi liba teebibine jaaitnäjemusi Acejiyame me opo gaabe. ¹²Yepä, peei walya bi-name cina ngene atwanena cäco gemi. Girigale drego pana teepi teeme singi papa jaawenemusi. Teeme lui budre mule gyene. Teepi wälu lica niiya mene iicaname pui poto cidi me teepi lui umle cäco gemi. Yoo, biname cina girigale drego bine joomlemusi, yaaglecimusi, si-ige teeme ireclota lapiruge. Cuta pui

walya abiberäja biname bine pepu pana pagege cuta iisibreca. ¹³Teepi biname bine ngenecu mäpu me jaawenemusi, peei name pi mäpu daremu ne cirege päpäna. Ngänuge bimu padare, teepi ajiri lica gemi teeme singisingi mule wawenecame, piba gigri deedei weene cama läbitininusi. Teepi weeme ätrunga ingle bine jugi me jaawenusi, weebibine ingletnäjini. ¹⁴Magebi ne liba jwääpänuusi, teepi singisingi läbitininusi teeme täapume. Teeme niiya jugijugi mule bucurage gemi, yepä lica gyene teeme täapume ibibi. Ngenecu onya biname bine teepi teeme angletneja gaabe cabu yaawadanemusi. Teepi babo umle gemi lipu teeme niiya singisingi bine päpäname. Yoo, teepi teeme mäpu daremu cirege päpäna. ¹⁵Teepi toraca gaabe ituge abmala, conocono gaabe ne ituge acata. Teepi Balam Bosoro me bä-grä ne ingwe yääcwusi lui te niiya gaabe ne ecatuji ai name pi tabe baborage singi rarekaake peei gaabe cabu ca päpäname. ¹⁶Yoo, dongki te Balam ne eblawäjuji bi-name pana tagepogogo ca, siige teeme buduma conocono mule ne jiiibuji.

¹⁷Pui walya abiberäja biname teeme nuuja miiji lica gemi. Teepi epu pana gemi niye cupicu liiyepu lui niye cäco läbituge. Teepi epu pana carbe liiyepu weene liba niye täapume singi birige, yepä buuwe te pui carbe ne yääyeb-lingtuge. Pepu carbe me miiji ätity-era lica ge. Yoo, Acejiyame pui bi-name bime täapume krokeciiyerage pu-upu ituge amacetnäja. ¹⁸Teepi mope babo läbitininusi piiyepu buduma mene jaajanemusi. Teepi biname bine yaan-gletnäjemusi lui cina gije jaabacitusi ni-ya buduma mule bine abmaläcemame, teebibine walya mene yaabiberäjemusi egä, “Weeme tääpe me singisingi mule bine jaawenemuye.” ¹⁹Teepi teebibine walya jaajanemusi egä, “Weene kälyä gemi iyeta cotre cabu ca; weene miiji

gemi weeme singi wawena.” Yepä, pui walya abiberäja biname teeme singisingi mule te teebibine joomlemuge. Teepi äblicäco gemi peei cabu ca uocratna, lui te teebibine sabe jaawenemuge. Yoo, ngena te biname me singi ne joomluge, biname ne peei te jaawabuge ngena wawename.²⁰ Yoo, biname lui te mime niya cabu ca Äsecrerayame piyepu Yageyame Yeesu Keriso ne jääntrunguge, tabe lasatuge ai gawecewe me niya mule cabu ca. Tabe liba ngenecu onya piba läbituge, tacnenutuge ingwe gaabe me, siige pui niinäce mule cuta jaawenemuge, peei lui babo niyarage gyene teeme täapume. Tabe liba niinäce cabu ca Yeesu Keriso poto cidi me mene lica birige ätecija, teeme täapume peei lui mäpu gyene, yepä tabe liba Yeesu Keriso poto cidi me yäätəcijuge, piba ingwe ca jäägyuge, teeme täapume peei lui baborage mäpu gyene.²¹ Pui biname täapume miiji cirege tabe liba conocäco gaabe poto cidi me umle lica cire läbiteji, inge peei umle cama tabe liba Acejiyame me singi ne teeme täapume kaake me jaawenuge, tabe babo mäpu daremu ne cirege acata.²² Yoo, teeme poto cidi me toraca gyene sasa biname bime mene egä, “Drego te tacnenutuge teeme aake luma yaacuge,” cuta nuuja mene egä, “Blome ne liba jääcisäjusi, tabe tacnenutuge teeme paamuli cabu me cuta lenajame.” Pepu pana gyene biname lui te cääri teeme niya cabu me tacnenutuge.

Mene Mime Yageyame me Acnenuta poto cidi me

3 Cäme ngenecurage biname, cane weeme bau me mene itu yoogärepene. Cuta agesa cäme nuuja oogära mene, inge cane singi gäne egä weene toraca mule poto cidi me cääri cuta ngene jotwananipeye.² Weene ngene jotwananipeye pui mene poto cidi me, Acejiyame me sasa mename

biname cina lui mene ituge oogära. Cuta cääri ngene jotwananipeye pui mene poto cidi me mime Yageyame piyepu niya cabu ca Äsecrerayame te itu jejuji wawename. PEEI mene cine lui Keriso me ätyepäneji biname cina weebibine ituge ceera.³ Niinäce, weene miiji cängena umle äbitineye apu egä ai gawecewe liba mameta gyene apira, piba poto biname pa saaclepi lui cina teeme niyarage singi bine pa jaawenemepesi. Teepi weebibine niyarage bääclena me jiwenipesi egä,⁴ “Nää, weeme Yageyame te itu jijnujuji egä tabe pa tacne-nutepi? Tabe cije baa, lese nyene? Cime saarewale cabu ca biname cina ireclota cama yaacrajuge ai gawecewe cabu, piba budre läbitininusi. Nuuja mara mule lica ituge äpletnuta ai gawecewe te liba tacuji ngälu page.” Teepi piba walya mene pa jicemepesi egä, “Weeme Yageyame te lica pa tacnenutepi; ai gawecewe te lica mara me pa läbitepi.”⁵ Yoo, pui biname cina singi lica opo awatname egä sasa ujarage Acejiyame te mene jejemuji piba taatu cabucewe dume cama piyepu gawecewe cina tacujäsi. Gawe te tegeluji niye cabu ca.⁶ Piba Nooa me padare cabu, Acejiyame mene jejuji, niye te tegeluji, siige gawecewe biname bine iyeta irmemuji.⁷ Yoo, ai gawecewe piyepu cabucewe Acejiyame me mene miiji pi aanajenige, ngälu tabe peei bine muye ca cire juubudäremepi. Atrana bimu liba cire tädepi, piba biname lui cina singi lica gemi Acejiyame me mene ätecijame, tabe teebibine cire yiisabemepi muye puupu cabu me iyeteta lenajame.⁸ Cäme binamewale, gone ngene jitri-malinuge egä mime Yageyame me ngene atwanena mara gyene mime cabu ca. Yoo, yepä bimu coo tausen kämäge, peei lui mara lica gyene; mime Yageyame täapume teepi lui yepä pana gegi.⁹ Yoo,

poto biname cina apu jaangemuge egä mime Yageyame te lica teeme mene ibibi jaawenuge ai gawecewe iibyagecame, yepä peei toraca lica gyene. Tabe teeme mene toraca me cire jaawenemepi. Yepä, tabe biname bine jewagrienenemige teeme niiya mule cabu ca atatröngärame teeme bau me, ingle tabe singi lica gyene nuuja biname ne ajarame.

¹⁰Mime Yageyame cire tädepi. Biname cina piba cälu te cire jättemepi, ingle naace popi teeme otni lui ero biname pana ogä cirege. Peei ceräcerägäabu bimu cabu cabucewe te babo mumwämu cama cire lapesarepi. Wale bine muye te cire yaabemepi. Ai gawecewe iyeta gwidape cama cire lapesarepi. ¹¹Yoo, ai name pi iyeta gwidape cina pepu cire labyagicipesi, mine miiji cängena ire cama ninajininige. Mine Acejiyame me singi piiyepu conocäco mule bine jewenenemisi. ¹²Mine Acejiyame me acnenuta bimu ne jewagrijenisi, cuta kaakesea jewenenisi peei bimu te watata otnime. Toraca gyene egä pui bimu cabu muye te cabucewe ne cire jiibyagecepi, piiyepu peei baborage nuunu cabu iyeta wale cina pa juudräjemepi, piba cire lapiripesi. ¹³Yepä, mine Acejiyame me mene jitrungenisi egä tabe kirece cabucewe piiyepu gawecewe bine cire jaawenemepi. Puma ätrunga biname cina conocäco taatu cire yaacrajepi.

¹⁴Yoo, cäme binamewale, mine peei bimu ne jewagrijenisi, peei name pi mine lapicetnärinago iyeta padare conocäco piiyepu epu cäco lenajame

Acejiyame me opo gaabe je, teeme singi taatu wawename, piiyepu poode cama lenajame. ¹⁵Mine umle gemi ngena name pi Acejiyame me acnenuta lui däägurage gyene. Tabe biname bine padare ecärenemige teebine ätrungame, siige tabe teebibine mäpu daremu cabu ca äsecrerrame. Yoo, peei umle mene mime ngenecurage biname Paulo te ituge oogära weeme bau me. Acejiyame te peei umle teebine ecäruji. ¹⁶Tabe yepä mene iyeta teeme leta cabu jiicuge mime Yageyame me acnenuta poto cidi me. Yoo, poto teeme mene lui mäpurage gemi umle äbitame, cuta poto umle cäco biname lui cina lica cängena ngene jwaatwananinusi, teepi Paulo me mene walya pana yaaboclomäjusi. Teepi cuta Acejiyame me poto nuuja Oogäräneji Mene pepu conocono jaawenemusi. Teeme yene mäpu daremu peei täöpume.

¹⁷Cäme binamewale, weene umle gemi pepu biname poto cidi me. Peei täöpume cängena ire, piba pui niiya mule biname cina weebibine lica toraca gaabe cabu ca äyeblena teeme walya abiberäja ca. Gone weeme toraca ätrunga gaabe ne abmala! ¹⁸Yepä, cerämu labiberäjininuyee mime Yageyame piiyepu niiya cabu ca Äsecrerrayame Yeesu Keriso poto cidi me, teeme miiji piiyepu umle cina babo me äbitame weeme cabu. Yoo, jamyacu apaclyera lui teeme yene page piiyepu iyeteta ngälu cäco. Eso!

Cane ngii Peteru, siige cäme mene.

YOANE ME NIINÄCE LETA

Ireclota Mene poto cidi me

1 Lui tage agedna cabu ca, cine lui ne titecijanenanumesi, lui ne tepänananimesi irecu ca, lui cabu me ire nicijenanimi, cuta lui ne toomlananumesi ime ca, cine teeme poto cidi me yoogärenisi. Tabe lui Ireclota Mene gyene. ²Ai ireclota te liba taboclomtuji, cine tepänananumesi, cine siige page jewabudnitenisi, egä tabe laasi nyene. Lui te iyeteta gyene, lui te Babe cama ge, siige cime bau me taboclomtuji, cine teeme poto cidi me weebibine jijanenaninonago. ³Cine ngena ituge päpäna, ngena poto cidi me cine ituge ätecija, cine peei poto cidi me jijanenaninonago weebibine naace täapume egä weene piba cine cama yepä me äbitame epu pana cine lipu yepä gemi Babe piyepu teeme Bägrä Yeesu Keriso cama. ⁴Cine ai ne naace täapume yoogärenisi egä mime gege te baborage äbitame.

Acejiyame Lui Apacljera Gyene

⁵Cine lui mene ituge ätecija Acejiyame me Bägrä bau ca, cine lui mene cuta weebibine jijanenaninonago, pui mene apu gyene egä Acejiyame lui apacljera gyene, teeme cabu nuuja krokeciye lica gyene. ⁶Pei name pi mine liba jicusi, egä mine Acejiyame cama yepä gemi, yepä mine krokeciye cabu waatinonago, mine peei lui walya waatrominonago, conocäco mule bine lica jaawenimusi. ⁷Yepä mine liba apacljera cabu ninajininuge Acejiyame liyepu, mine piba yepä ngene atwana cama ninajininuge, siige teeme Bägrä Yeesu Keriso me uudi te jugi cäco me niwenininuge iyeta niiya mule cabu ca. ⁸Mine liba jicusi egä mine conocäco biname gemi, mine mimämu langletnäjinago, si-

ige mime cabu nuuja toraca mene lica gyene. ⁹Yepä mine liba mime niiya mule bine jaawabudnemusi, Acejiyame toraca piyepu conocäco gyene, siige mime niiya mule lica yaawadimuge, jugi cäco me niwenininuge iyeta conocono mule cabu ca. ¹⁰Mine liba jicusi, egä mine conocono mule lica ituge wawenetnäja, mine siige Acejiyame ne walya me jaawenusi, teeme mene mime cabu lica gyene.

Keriso Lui Mime Ätityera Biname Gyene

2 Cäme binamewale, weene ätrunga cabu ca lui cäme bägrä gemi, cane ai ne yoogärinine weeme bau me naace täapume egä weene niiya mule lica wawenecame. Yepä laati te liba niya mule bine jaawenimuge, mime pisi nyene conocäco biname Yeesu Keriso, lui te Babe me opo gaabe je niwärimtinuge. ²Tabe peese nyene biname lui te mime niiya mule daremu ne egluji. Yoo, tabe mime taatu niiya mule daremu ne lica egluji, iyeta biname bime. ³Mine liba Acejiyame me mene yäacwetnusi, mine siige umle gemi apu egä mine umle gemi tabe. ⁴Laati te liba jicuge, egä tabe umle gyene Acejiyame, yepä teeme mene lica yäacwetnuge, tabe walya biname gyene, teeme cabu lica gyene toraca mene. ⁵Yepä laati te liba Acejiyame me mene jätəcijuge, tabe toracarage singi birige teeme täapume. Peei cabu ca mine umle gemi, egä mine Acejiyame cabu ninajininuge. ⁶Laati te liba jicuge, egä tabe Acejiyame cabu yaanajuge, tabe miiji epu lenaja Yeesu Keriso liyepu.

Kirece Mene Ätecija täapume

⁷Cäme miijirage binamewale, cane lui mene yoogärinine weeme bau me, kirece mene lica gyene, pätä pui sasa mene gyene, weene lui ituge ätecijana,

weene liba weeme ätrunga ne yaacitepeye Yeesu Keriso cabu me. Ai lui pui sasa mene gyene, weene lui niinäce itu itecijipi. ⁸Yepä nuuja potu ta kirece mene gyene, cane lui yoogärenine, siige Keriso cabu ca cuta piiyepu weeme cabu ca ituge päpäna, egä ai lui toraca mene gyene, ingle krokeciye te äyeblyngtenige weeme cabu ca, toraca apacylera te tuungepmaleniige. ⁹Laati te liba jicuge, egä tabe apacylera cabu enajeniige, yepä tabe nuuja ätrunga biname ne jäämugetnuge, tabe camu krokeciye cabu yaanajuge. ¹⁰Yepä laati te liba nuuja ätrunga biname täapume singi läbitanuge, tabe apacylera cabu yaanajuge, siige teeme cabu nuuja mule lica gyene, lui te nuuja biname bine jaawenimuge conocono mule wawenecame. ¹¹Yepä laati te nuuja ätrunga biname ne jäämugetnuge, tabe krokeciye cabu yaanajuge piiyepu waatnuge. Tabe umle lica gyene liiyeme läduge, ingle krokeciye te teeme irecu yaacwabuge.

¹²Cäme binamewale, ätrunga cabu lui kirece gemi, cane yoogärenine weeme bau me, ingle naace popi weeme niya mule äcisäjeji gemi Keriso me ngii name pi. ¹³Cane yoogärenine weeme bau me lui niinäce gaabe biname gemi ätrunga cabu, ingle naace popi weene umle gemi Keriso, lui te agedna cabu ca gyene. Piiyepu lamlecu ätrunga biname, cane weeme bau me yoogärenine, ingle naace popi weene iyeta niyaniya mule bime yageyame ne ituge apremela. ¹⁴Cäme binamewale, ätrunga cabu lui kirece gemi, cane ai lui bii byoogärine weeme bau me, ingle naace popi weene umle gemi Babe. Cuta niinäce gaabe biname gemi lui ätrunga cabu, cane ai lui bii byoogärine, ingle naace popi weene umle gemi Keriso, lui te agedna cabu ca gyene. Cuta lamlecu ätrunga biname, cane ai lui bii byoogärine weeme bau me, ingle naace

popi weene kokre gemi piiyepu Acejiyame me mene te weeme cabu yaanajuge piiyepu weene ituge apremela iyeta niyaniya mule bime yageyame ne.

¹⁵Gone singi äbita ai gawecewe mule potu cidi me piiyepu ai gawecewe gwidape täapume. Weene liba gawecewe mule täapume singi inajininuge, weene piba äblicäco Babe täapume singi lenaja, ¹⁶ingle naace popi ai gawecewe me mule lui Acejiyame bau ca lica gemi. Niiya singisingi lui cina biname bine yaawadäjemusi, piiyepu biname cina ngena jääpänanemusi siige singisingi läbitininusi, cuta piiyepu iyeta ai gawecewe muleyame biname cina lui täapume mage gege, ai mule lui Acejiyame bau ca lica gemi, yepä teepi ai gawecewe cabu ca gemi. ¹⁷Gawecewe piiyepu teeme iyeta gwidape, biname cina lui täapume mage singi yaacrajuge, teepi apirininisi, yepä laati te Acejiyame me singi ne jaawenuge, tabe ngälu cäco yaanajuge.

Keriso me Äciseräjayame

¹⁸Cäme binamewale, ätrunga cabu ca lui cäme bägrä gemi, ngälugaabe mameta gyene. Weebibine ituge jaji, egä Keriso me Äciseräjayame te cirege otni, siige page bucurage piti nemi, peei name pi mine umle gemi, egä ngälu-gaabe mameta gyene. ¹⁹Teepi puu mime sobe cabu ca itu läsipesi, yepä teepi mine cama yepä lica gemi. Teepi liga mine cama yepä cirege, teepi mine cama cire yaacrajeji. Yepä teepi lipu ituge äyeblyngäja mime cabu ca, peei te niwabininige, egä teepi mine cama yepä lica gemi.

²⁰Yepä Keriso te weebibine Aceji Seemo ca ituge äciseja, siige weene iyeta umle gemi, ngena gyene toraca mene. ²¹Cane naace name pi lica yoogärenine weeme bau me, egä weene umle cäco gemi toraca mene. Pätä cane naace name

pi yoogärenine, egä weene umle gemi toraca mene, piyepu weene umle gemi, egä toraca mene cabu ca äblicäco nuuja walya te otni.

²² Siige laasi nyene walya biname? Tabe peese nyene, lui te jicuge, egä Yeesu lica gyene Keriso. Tabe Yeesu me Äciseräjayame gyene, siige jäägyuge Babe Bägrä wäsi bine. ²³ Laati te liba jäägyuge Bägrä ne, tabe Babe ne cuta jäägyuge; laati te liba yaacutuge Bägrä ne, teeme cuta Babe pisi nyene. ²⁴ Peei name pi weene lui mene itecijanipi, weene liba ätrunga biname me läbitipeye, kokre joomlepeye. Pui mene te liba weeme cabu yaanajuge, siige weene piba yepä gemi Babe Bägrä cama. ²⁵ Piyepu Yeesu Keriso lui gwidape ceerame itu nijinuji, iyeteta ireclota gyene.

²⁶ Cane weeme bau me ai mene yoogärenine eei biname bime poto cidi me, lui cina weebibine angletnejame äbitininisi. ²⁷ Yepä weene pepu lica gemi, Keriso te Aceji Seemo ca weebibine ituge äciseja, siige tabe weeme cabu yaanajuge, peei name pi weene singi lica gemi nuuja te weebibine abiberäjame, ingle tabe te ibiberäjininuge iyeta gwidape poto cidi me. Piyepu tabe ngena ibiberäjininuge, toraca gyene, walya lica, peei name pi teeme abiberäja ne icwetnepeye, piyepu Yeesu Keriso cama yepä inajipi.

²⁸ Yoo cäme binamewale, weene ätrunga cabu ca lui cäme bägrä gemi, gone Yeesu Keriso ne yaabmaluye! Piba tabe liba cire taboclomtepi, mine wälu lica cirege äbita teeme täapume, piyepu teeme acnenuta bimu liba cirege, mine piba nuuja singi lica ajiri name pi ämletnerame teeme bau ca. ²⁹ Weene umle gemi, egä Keriso lui conocäco biname gyene. Piba weene cuta miiji umle, egä iyeta lui cina conocäco mule bine jaawenimusi, teepi lui Acejiyame me bägräwale gemi.

Acejiyame me Bägräwale

3 Weene jepäneye, Aceji Babe te lipu babo singi ituge mime täapume! Teeme singi epu baborage gyene egä mibibine niyinininusi Acejiyame me bägrä ca, siige mine peei gemi. Gawecewe muleyame biname cina umle lica gemi mine, ingle teepi umle lica gemi Acejiyame. ² Cäme miijirage binamewale, page mine Acejiyame me bägrä gemi, cuta camu gyene cängena pajecu me äbita, egä mine lipu äbitame. Yepä mine umle gemi, egä Keriso te liba cire taboclomtepi, mine teeme pana cire läbitipago, ingle mine teebine cire jääpänepesi epurage tabe liiyepu. ³ Siige laati te apu ngene atwana singi yaacituge Yeesu cabu me, tabe teeme ngenecu jugi cäco me jaawenuge, Yeesu me ngenecu lipu jugi cäco gyene.

⁴ Laati te liba niija mule jaawenuge, tabe Acejiyame me cotre ne jaatropangtuge, ingle niija mule lui cotre ibi mule lica gyene. ⁵ Weene umle gemi, egä Yeesu täduji niija mule bine äyebengäjame, cuta weene umle gemi, egä teeme cabu nuuja niija lica gyene. ⁶ Peei name pi laati te liba Keriso cabu yaanajuge, tabe niija mule bine lica jaawenimuge. Yepä laati te niija mule bine jaawenimuge, tabe lica ituge teebine päpäna cuta umle lica ituge tabe.

⁷ Cäme binamewale, ätrunga cabu ca lui cäme bägrä gemi, weene gone nuuja ne ire taatu jaacituye weebibine angletnejame. Laati te liba conocäco mule bine jaawenimuge, tabe lui conocäco biname gyene Yeesu Keriso liiyepu. ⁸ Yepä lui biname te niija mule bine jaawenanemuge, teeme ingle Satani bau ca gyene, ingle Satani lui niija mule wawenecayame gyene agedna cabu ca. Acejiyame me Bägrä te naace täapume täduji Satani me kaakesea ne aglime.

⁹Laasi nyene Acejiyame me bāgrā, tabe niiya mule bine lica jaawenane-muge, inge Acejiyame me ireclota pisi nyene teeme cabu. Tabe äblicāco niiya mule wawenena, inge Acejiyame teeme Babe gyene. ¹⁰Mine eei cabu ca umle läbitininago, egä Acejiyame me bāgrā lui gemi, Satani me bāgrā lui gemi, inge laati te liba conocāco mule bine lica jaawenanemuge piiyepu ätrunga biname bime täapume singi lica yaana-juge, tabe lui Acejiyame me bāgrā lica gyene.

Weene Miiji Weemāmu Singi Äbitanipeye

¹¹Weene lui mene itecijanipi, weene liba läbitipeye ätrunga biname me, age sena kui mene: mine miiji mimāmu singi lenaja. ¹²Mine gone Adamu me bāgrā Kaino pana äbita, Satani te lui ne ecanuji, siige tabe teeme igane ne egluji. Tabe eei name pi igane ne egluji, inge tabe conocono mule jaawenemuge, igane te conocāco mule jaawenemuge.

¹³Cāme ätrunga binamewale, weene cālu te gone jitinuge, liba gawecewe muleyame biname cina jimugitninusi weebibine. ¹⁴Inge naace popi mine singi gemi ätrunga biname bime täapume, peei name pi mine umle gemi, egä mine budre gaabe ne itu yaabmalepesi, ireclota gaabe ne itu yaacatepesi. Laati te liba singi lica ätrunga biname bime täapume, tabe budre gaabe cabu camu yaanajuge. ¹⁵Laati te liba jäämugetnuge nuuja ätrunga biname ne, tabe teeme budre me wawena biname gyene. Piiyepu weene umle gemi, egä lui te nuuja biname ne budre me jaawenuge, teeme cabu iyeteta ireclota lica gyene. ¹⁶Yeesu lipu teeme ireclota ne iyemaluji budre täapume cimiji pi, mine peei cabu ca umle, egä toraca singi lipu gyene. Mine miiji cuta teeme pana mime ireclota äyemela poto ätrunga biname bime

täapume. ¹⁷Liba ätrunga biname yepä me iyeta gwidape piti nemi, siige tabe jääpānuge, teeme ceege me gwidape lica gyene, yepä tabe lica yääcāruge, tabe piba äblicāco iicana, egä Acejiyame me singi pisi nyene teeme cabu. ¹⁸Cāme binamewale, ätrunga cabu lui cāme bāgrā gemi, mine gone mime singi bine aboclomta biname bime bau me mene taatu ca, yepä mine miiji teebibine owecu waweneca.

Acejiyame me Bāgrā Wālu Lica Gemi

¹⁹Liba mime singi te lawabudnituge poto ätrunga biname bine ätityera ca, mine piba umle gemi egä mine toraca mule cabu ninajininuge, siige mine wālu lica cirege äbita Acejiyame me opo gaabe je. ²⁰Mine liba ngene ca laglinago, egä mime niiya mule piti nemi, mine umle gemi egä Acejiyame baborage gyene mime ngene ca agli cabu ca, tabe umle iyeta gwidape. ²¹Cāme miihirage binamewale, mine liba lica ngene ca laglinago, egä mime niiya mule piti nemi, piba mine wālu lica gemi Acejiyame me opo gaabe je aclajutame. ²²Piiyepu mine teebine liba ngena täapume yäätinārusi, mine jääpānusi, inge mine teeme mene jäätrungusi piiyepu jaawenusi, teebine lui te ngenecu miiji me jaawenuge.

²³Age sena Acejiyame mibibine lui täapume nijananinuge: mine miiji ätrunga acita teeme Bāgrā Yeesu Keriso cabu me piiyepu mine miiji mimemime singi lenaja, Yeesu lipu mibibine ituge jaji. ²⁴Laati te liba Acejiyame me mene jäätrunguge piiyepu yääcwetnuge, tabe Acejiyame cabu pisi nyene, Acejiyame cuta teeme cabu pisi nyene. Mine eei cabu ca umle gemi, egä Acejiyame mine cama pisi nyene, inge tabe lui Aceji Seemo ne ituge acita mime cabu lenajame.

Toraca piiyepu Walya Seemo

4 Cäme miijirage binamewale, weene gone jäätrungimuye iyeta eei bine, lui cina jiiкуси, egä Aceji Seemo pisi nyene teeme cabu. Yepä weene teebibine epicetnäremepeye umle äbitame, egä lui seemo te enajenige teeme cabu, nää Acejiyame bau ca gyene coo lica. Weene apu wawename, ingle bucurage biname cina itu yaatengläjepesi, lui cina jiiкуси, egä teepi Acejiyame me tagepogogo mene jiiцemusи, yepä teepi walya gemi.

²Weene ai cabu ca opo yaawatnuye Acejiyame me Seemo ne, egä laati te liba jiiцuge, egä Yeesu Keriso lui biname me äbituji, pui biname cabu lui Seemo tabe Acejiyame bau ca gyene. ³Yepä laati te pepu lica jiiцuge Yeesu poto cidi me, teeme cabu lui seemo te enajenige, tabe Acejiyame bau ca lica gyene, yepä tabe Keriso me Äciseräjayame me seemo gyene. Weene ituge ätecija, egä pui seemo te cirege otnи, siige tabe page pisi nyene ai gawecewe cabu.

⁴Yepä cäme miijirage binamewale, ätrunga cabu ca lui cäme bägrä gemi, weene Acejiyame memи, siige weene ituge apremela lui cina jiiкуси, egä teepi Acejiyame me tagepogogo mene jiiцemusи, yepä teepi walya gemi. Weene teebibine naace name pi ituge apremela, ingle weeme cabu lui Seemo tabe mage kokreyame gyene, yepä ai gawecewe mule cabu lenajayame biname bime cabu lui seemo, teeme toraca kokre lica gyene. ⁵Teepi ai gawecewe memи, peei name pi teepi ngena jiiцemimusи, ai gawecewe cabu ca gemи, siige gawecewe muleyame biname cina jäätecijemusи. ⁶Yepä mine Acejiyame memи. Laasi nyene umle Acejiyame, tabe mime mene yäatecijuge. Yepä laati te liba Acejiyame me biname lica gyene, tabe mime mene lica yäatecijuge. Peei cabu ca mine umle läbitininago, egä laasi nyene

toraca Seemo cama, laasi nyene walya seemo cama.

Acejiyame Lui Ingle Gyene Toraca Singi tääpume

⁷Cäme miijirage binamewale, mine miiji mimämu singi lenaja, ingle Acejiyame lui ingle gyene singi tääpume. Laati te biname bime tääpume singi yaanajuge, tabe lui Acejiyame me bägrä gyene piiyepu tabe umle gyene Acejiyame. ⁸Laati te liba singi lica gyene biname bime tääpume, tabe Acejiyame umle cäco, ingle Acejiyame lui ingle gyene singi tääpume. ⁹Acejiyame te teeme singi ne seboclomtuji mime tääpume, tabe lipu teeme japurage Bägrä ne tityepuji ai gawecewe cabu me naace tääpume mine ireclota ne teeme cabu ca päpäname. ¹⁰Singi lui epu lica gyene, egä mine te Acejiyame tääpume singi ituge, yepä tabe te ninäce singi itu niglinuji mibibine, siige teeme Bägrä ne tityepuji mime niya mule daremu tääpume. ¹¹Cäme miijirage binamewale, Acejiyame te liba pepu babo singi ituge mime tääpume, mine cuta miiji mimemime singi lenaja. ¹²Nuuja biname te lica ituge Acejiyame ne päpäna, yepä mine liba mimämu singi ninajininuge, tabe pisi nyene mine cama, siige teeme singi te babo läbituge mime cabu.

¹³Mine naace name pi umle läbitininago, egä tabe pisi nyene mime cabu mine teeme cabu, ingle tabe teeme Seemo itu nicäripi mibibine. ¹⁴Babe te tityepuji teeme Bägrä ne ai gawecewe cabu me biname bine niya cabu ca kälyä wawename. Mine ituge ai mule ne päpäna siige poto biname bine jejananemenisi ai poto cidi me. ¹⁵Piiyepu cuta laati te liba jaaitnuge, egä Yeesu lui Acejiyame me Bägrä gyene, Acejiyame pisi nyene teeme cabu piiyepu tabe lui Acejiyame cabu pisi nyene. ¹⁶Mine umle

gemi Acejiyame lipu singi gyene mime täápume, piyepu mine ituge ätrunga acita teeme peei singi cabu me.

Acejiyame lui ingle gyene singi täápume. Lui te singi yaanajuge Acejiyame piyepu ätrunga biname bime täápume, tabe Acejiyame cabu pisi nyene piyepu Acejiyame teeme cabu pisi nyene. ¹⁷Singi te naace täápume miiji babo äbitame mime cabu, egä mine piba wälu lica cirege äbita atrana bimu cabu, ingle mime ireclota ai gawecewe cabu epu pana Keriso me liiyepu. ¹⁸Singi luma, wälu lica birige puma, ingle babo singi te wälu ne yäayecräjuge. Siige lui biname cabu singi te cäro camuge babo äbita, tabe wälu birige, ingle niia mule daremu awagrija luma, wälu cuta puma.

¹⁹Mime singi pisi nyene Acejiyame täápume piyepu ätrunga biname bime täápume, ingle Acejiyame te niinäce singi ituge äbita mime täápume. ²⁰Laati te liba jiiçuge, egä tabe singi Acejiyame täápume, yepä nuuja ätrunga biname ne jäämugetnuge, tabe walya biname birige. Laati te liba singi lica nuuja ätrunga biname täápume, tabe lui ne jääpänuge, tabe äblicäco cuta Acejiyame täápume singi, tabe lui ne lica ituge päpäna. ²¹Pui name pi Keriso te mibibine ituge jaji egä, laati te Acejiyame täápume singi birige, tabe cuta miiji ätrunga biname bime täápume singi.

Ätrunga te Gawecewe Mule bine Yäätucäremuge

5 Laati te liba jäätrunguge, egä Yeesu lui Keriso sine, tabe Acejiyame me bägrä gyene. Piiyepu lui biname te singi yaanajuge babe täápume, tabe cuta singi yaanajuge teeme bägrä täápume. ²Mine liba Acejiyame täápume singi, piyepu jaawenanemusi tabe ngena täápume ituge mibibine jaji, piba mine umle gemi, egä mine cuta singi

teeme bägräwale bime täápume. ³Mine liba jaawenanemusi Acejiyame ngena täápume nijaninuge, peei te jaawabudnituge, egä mime singi pisi nyene teeme täápume. Acejiyame ngena täápume nijaninuge, mäpu lica gyene awename, ⁴ingle laasi nyene teeme bägrä, tabe ibibi gyene ai gawecewe mule bine apremelame. Peei lui mime ätrunga lui te gawecewe mule bine yaapremalemuge. ⁵Eei taatu biname te gawecewe mule bine yaapremalemuge, lui te jäätrunguge, egä Yeesu lui Acejiyame me Bägrä gyene.

Acejiyame te Yeesu Keriso ne Jeitnäjenige

⁶Yeesu Keriso täduji ai gawecewe cabu me ai neeneni cewecu cama: teebine niie ca ituge äciseja piyepu teeme uudi te ituge apira. Teebine niie taatu ca lica ituge äciseja, yepä teeme uudi te cuta tapiruji. Aceji Seemo te ai neeneni cewecu bine jaaitnäjenige, siige toraca gegi, ingle tabe lui toraca mene jiiçenige. ⁷Yoo siige, teepi nesae gämi lui cina Yeesu ne jeitnäjenisi: ⁸yepä lui Aceji Seemo, yepä lui niie, yepä lui uudi. Teeme aitneja mene lui yepä gyene. ⁹Mine biname bime aitneja ne yaacatusi, yepä Acejiyame me aitneja lui baborage gyene, siige ai lui Acejiyame me aitneja gyene, tabe lui ituge jaji teeme Bägrä poto cidi me. ¹⁰Laati te ätrunga yaacituge Acejiyame me Bägrä cabu me, Acejiyame pui biname me ngenecu cabu teeme Bägrä ne jeitnäjenige. Yepä laati te ätrunga lica gyene Acejiyame täápume, tabe teebine walya me jaawenuge, ingle tabe lica jäätrunguge, Acejiyame lipu teeme Bägrä ne ituge aitneja. ¹¹Pui aitneja lui eei gyene, egä Acejiyame te iyeteta ireclota ituge ceera mibibine, mine lui ireclota ne jepäninisi teeme Bägrä cabu ca. ¹²Laati te liba teeme Bägrä cama yepä birige,

tabe ireclota cama yaanajuge. Yepä laati te liba yepä lica birige teeme Bägrä cama, tabe lica ireclota cama yaanajuge.

**Mene Ngälu cäco
Ireclota potö cidi me**

¹³Cane ai ne naace täápume bii byoogärine weeme bau me, lui cina ätrunga ne yaacituye Acejiyame me Bägrä me ngii cabu, egä weene umle äbitame egä weeme ngälu cäco ireclota pisi nyene. ¹⁴Mine wälu cäco gemi Acejiyame me opo gaabe je, ingle mine umle gemi, egä tabe nitecijinuge mine ngena täápume yaawejanusi teeme singi ibi. ¹⁵Siige mine liba umle gemi, egä Acejiyame te nitecijinuge mine ngena täápume yaawejanusi, mine cuta piba umle gemi, egä tabe nicärininuge, mine ngena täápume ituge awejena teebine.

¹⁶Laati te liba jääpänuge, egä nuuja ätrunga biname te niiya mule jaawenuge, lui mule te teebine budre me lica yaacanuge, tabe miiji pui biname täápume irecu ätumuta, siige Acejiyame te teebine ireclota gaabe cabu me birige awecnista. Ai lui eei biname bime täápume lui bime niiya mule cina teebibine lica yaawadimusi budre me.

Yepä piti nemi niiya mule lui cina biname ne yaacanusi budre me, cane peei täápume lica jiicenine irecu ätumutame. ¹⁷Iyeta conocono mule lui niiya mule gemi, yepä iyeta niiya mule cina lica biname ne yaacanusi budre me.

¹⁸Mine umle gemi, egä Acejiyame me bägräwale cina niiya mule lica jaawenanemusi, ingle Acejiyame me Bägrä te teebibine jäälyenganemuge, siige Satani te äblicäco oomlana. ¹⁹Mine umle gemi egä mine Acejiyame memi, piiyepu mine umle gemi egä Satani te iyeta ai gawewe ne ecanenige.

²⁰Cuta mine umle gemi, egä Acejiyame me Bägrä te ituge otni mibibine umle ceerame piba mine umle äbitame tabe, lui sine toracarage Acejiyame. Mine toracarage Acejiyame cabu ninajininige, piiyepu mine ninajininige teeme Bägrä Yeesu Keriso cabu. Tabe lui toraca Acejiyame gyene piiyepu ngälu cäco ireclota gyene.

²¹Cäme binamewale, ätrunga cabu ca lui cäme bägrä gemi, weene cängena weemämu ire, egä uuje cina gone Acejiyame me puupu ne yaacatusi.

Mene ngälu peese.

YOANE ME NEENENI MANU LETA

Sebore Mene Oogära Biname bau ca

1 Cane niinäce gaabe ätrunga biname te yoogärenine weeme ätrunga ingle cabu me, Acejiyame te lui bine itu jijäcripi piyepu lui bime bau me căme singi baborage gyene. Lica cane taatu singi gâne weeme täápume, yepä iyeta piyepu lui cina umle gemi toraca mene. ²Cine singi gemi weeme täápume, ingle toraca mene pisi nyene mime cabu piyepu iyeteta cire yaanajepi.

³Acejiyame mime Babe piyepu teeme Bägrä Yeesu Keriso, teeme miiji te mime cabu lenajame, teepi mibibine owecu wawename piyepu poode ceerame. Mine miiji toraca ätrunga piyepu singi cama teeme miiji ne, owecu ne, piyepu poode ne waadename.

Toraca Mule piyepu Owecu Mule

⁴Cane baborage gege ge päpäname, egä weeme poto ätrunga biname cina inajininige toraca mene ibi, mime Babe te lipu ituge mibibine jaji. ⁵Yoo, căme ngenecurage ätrunga binamewale, cane weebibine jijenininine, egä mine miiji mimemime singi lenaja. Cane ai lui kirece mene ne lica yoogärinine weeme bau me, yepä ai lui pui sasa mene gyene, mine lui itu nitecijanipi, mine liba ätrunga biname me läbitipago. ⁶Singi lui eei gyene, egä mine jaawenimusi Acejiyame ngena täápume nijananinuge. Weene liba läbitipeye ätrunga biname

me, pui padare cabu ca weebibine ituge jajanena, siige weene itu itecijanipi, egä weene miiji singi lenaja nuuja biname bime täápume.

⁷Siige bucurage angletneja biname cina itu yaatengläjepesi iyeta poto ta. Teepi eei gemi, lui cina jiicenis, egä Yeesu Keriso binamerage me lica äbituji. Apu lui cina jiicenis, babo angletneja biname gemi piyepu Keriso me äciseräja biname gemi. ⁸Weene miiji cängena ire atwipewe teeme täápume, piba cime kaakesea te papa me lica läbituge, yepä weene cime kaakesea cabu ca camle-camle daremu ne cirege päpäna.

⁹Laati te liba lica yaanajuge Keriso me abiberäja cabu, yepä nuuja gaabe ne yaacatuge, teeme Acejiyame lica gyene. Yepä laati te liba cängena yaanajuge Keriso me abiberäja cabu, teeme piti negi Babe piyepu Bägrä. ¹⁰Laati te liba läduge weeme bau me lica ai abiberäja cama, gone jaawabluye, weeme mete me gone yäasinglantuye. ¹¹Laati te liba pipu biname ne jaawabluge, tabe lalenglecäjuge teta cama peei niyarage mule wawename.

Yewo Mene

¹²Căme piti nemi bucurage mene iicaname weeme täápume, yepä cane singi lica gâne peba cabu oogärame, ingle căme ngene atwana singi pisi nyene peeyeme otnime. Mine liba opo pa läpänipago, mine piba page jaatranepesi, siige mime gege te piba babo pa läbitepi. ¹³Ama lui ätrunga ingle te jiwablininige weebibine.

Mene ngälu peese.

YOANE ME NESAE MANU LETA

Sebore Mene

1 Cane niinäce gaabe ätrunga biname te yoogärenine căme miiirage biname Gayus bau me, cane lui tääpume baborage singi.

²Oo, căme miiirage biname Gayus, cane irecu ätumutene, egä iyeta gwidape miiirage lenajame määme cabu piyepu määme tääpe te miiirage lenajame epu pana, määme seemo te lipu miiirage gyene. ³Cane baborage gege ge, liba poto ätrunga biname peema cita ca saaclepi, cebine najepesi, maane lipu toraca ngenecu cama joomlenite toraca mene ne piyepu naanajinige peei toraca mene ibi. ⁴Cane liba nätecijuge, egä căme binamewale, lui cina căme tääpume epu pana bägrä liiyepu, toraca mene ibi icrajinige, cane baborage gege gäne. Nuuja gwidape te lica cebine pepu baborage gege me birige wawena.

Eso Mene Gayus bau me

⁵Oo, căme miiirage biname, maane toraca ngenecu cama nuuja ätrunga biname bine yäätityeräjimute, ngänu gemi teepi maramara ätrunga ingle cabu ca. ⁶Teepi te naaitnepesi määme owecu mule poto cidi me ai ätrunga ingle bau me. Maane miiji mule ne jaawenute, maane liba yäätityeräjimute teepi ngena tääpume singi gaabegabe tääpume, teepi liba määme cewe ne saabmalusi. Ai lui baborage gwidape gyene Acejiyame me opo gaabe je. ⁷Teepi Keriso me kaakesea name pi teeme cewe bine itu saabmalemepesi, siige otnenininisi. Teepi nuuja gwidape bine lica yaawadimusi ätrunga căco biname bime bau ca, ⁸peei name pi mime cabu sine teebibine ätityerame,

siige piba mine teta cama lalenglecäjininago toraca mene ne acenename.

Mene Diyotrepes piyepu Demetriyus poto cidi me

⁹Cane puu matikäli leta ne itu yoogäreprene ätrunga biname bime bau me peeyeme, yepä Diyotrepes lui te baborage singi weeme mope biname me lenajame, tabe singi lica căme mene acatame. ¹⁰Peei name pi cane liba peeyeme pagege otni, cane teeme mule bine page jaaboclomäjemepene weeme opo gaabe je, tabe lipu walya idre yaacenanuge cime poto cidi me cibibine sabe wawename. Tabe ai taatu ne lica jaawenuge, tabe cuta läbwäricuge ätityerame lui ätrunga biname cina otnenininisi Keriso me kaakesea gaabe cabu. Cuta peei taatu lica, tabe cuta jiihemuge poto ätrunga biname cina teebibine ätityerame, siige lui cina teeme mene lica jäätecijemuge, tabe yääyebhengäjimuge ätrunga ingle cabu ca.

¹¹Căme miiirage biname, maane gone nuuja niyarage mule ne jätütute, yepä miiirage mule bine jütitemepi. Laati te miiji mule bine jaawenimuge, tabe lui Acejiyame me biname gyene. Laati te niiya mule bine jaawenimuge, tabe umle lica gyene Acejiyame.

¹²Weene Demetriyus ne itityärepeye, ingle iyeta biname cina teeme poto cidi me jiiemus, egä tabe miiirage muleyame gyene, piyepu tabe iyeta gwidape jaawenimuge toraca mene ibi. Cine cuta peei yepä mene jiiicenis, piyepu maane umle gäte, egä cine ngena jiiicenis, toraca gyene.

Yewo, Gayus

¹³Căme bucurage mene piti nemi meebine jajime, yepä cane singi lica gäne peba cabu oogärame. ¹⁴Pätä căme ngene atwanena singi pisi nyene

peeyeme watawata otnime, siige mine
liba opo pa pa läpänapago, mine piba
pa jaatranepago. ¹⁵Poode mäáme
cabu lenajame. Ama lui ätrunga

biname cina meebine naawablenisi.
Yepäyepä jewabläjemepi mime ätrunga
binamewale bine peema.
Mene ngälu peese.

YUUDA ME LETA

1 Cane säne Yuuda, Yakobu me igane, Yeesu Keriso me kaakesea bägrä gäne.

Agesa mene weeme bau me Acejiyame te lui bine ituge asogleca, weene Aceji Babe me singi cabu piyepu Yeesu Keriso me ire atwana cabu inajininuge.

²Acejiyame me baborage owecu, poode, piyepu singi weeme cabu lenajame.

Ai Mene Lui Walya Abiberäja Biname bime poto cidi me

³Cäme ngenecurage binamewale, cane liga weeme bau oogärame täbitumene eei poto cidi me egä Keriso lipu mibibine niiya cabu ca nisechräninige, piba nuuja mule te tädumi, siige cane miiji peei täöpume oogära niinäce. Cane singi gäne weebibine jajime aclajutame kokre cama. Gone mara ätrunga ne yaacatuye pui cabu ca Acejiyame lui ätrunga ituge ceera mine lui teeme biname gemi. Peei ätrunga lui yepä gyene iyeteta.

⁴Yoo, poto biname lui Acejiyame me biname lica gemi, teepi ämleträjeji pana mime ätrunga ingle maramara cabu ituge äbäcna. Teepi angletneja mene jicemusii egä Acejiyame me owecu mule name pi teepi conocäco gaabe cabu ca äsechräjeji gemi teeme conocono singisingi mule wawenecame. Peei conocono gyene. Sasa cabu ca Acejiyame me Oogäräneji Mene te jicenige egä pui cina mäpu daremu ne cirege päpäna, ingle teepi mime Yageyame Yeesu Keriso me waadena ne jäägyusi.

⁵Yoo, Acejiyame me mule daremu awecnista poto cidi me, weene umle ituge, yepä cane singi weene cääri ngene jotwa-nanineye mime Yageyame

te sasa Israela biname bine lipu isecräremuji Aikupito cabu ca, piba ingwe ca poto bine iyblenge-muji lui cina lica ge ätrunga cama. ⁶Pui niiya mename seemo poto cidi me cuta ngene jotwananineye. Teepi lui cina teeme ire atwi kaakesea cabu cängena lica icrajuji, yepä teeme toraca puupu ne sebmaluji cabu je. Teepi iyeteta oomleji yaacrajuje krokeciye puupu cabu ngälu teeme atrana padare ceräcragäabu bimucabu.

⁷Weene cuta Sodoma Gomora poto cidi me ngene jotwananineye piyepu poto matimati cewe pui neenenii cewe mameta. Iyeta pui cewe cabu biname cina yepä pana niiya mule tewenenäjemumesi pui niiya mename seemo cina liiyepu. Teepi sargi mule jaawenemusi piyepu rooriye cina teemeteme lawadaniusi. Teepi teeme daremu ne jääpänuusi muye puupu cabu lenajame ngälu cäco. Mine peei cabu ca umle gemi egä pui mule täöpume mäpu daremu pisi nyene.

⁸Yepä pana mule cabu pui walya abiberäja biname cina niiya wama yaapicetneräjimusi, piba teeme tääpe sabe jaawenemusi jugijugi mule ca. Teepi Acejiyame me cotre bine jäägyemusii, piyepu niiya mene jicemusii jamyacu apaclyera cama mename seemo poto cidi me. ⁹Yoo, cuta Maikol, mope mename seemo tabe lica pepu supra cäco mene jicemuge. Ujarage, tabe liba Satani cama mene abajujäsi Moose me budre kaake poto cidi me Maikol lica claabe mene Satani ne jejuji, yepä daremu mene jejuji egä, "Acejiyame te meebine mäpu daremu pa nääcärepil!" Peei mene taatu. ¹⁰Yepä, ai walya abiberäja biname cina seemo pana gwidape bine yäaciseräjemusi teepi lui umle lica gemi. Yepä, gwidape teepi lui poto cidi me umle gemi, glunubora girigale gwidape lipu umle, peei cina teebibine yaawademusi teeme budre täöpume. ¹¹Babo mäpurage gyene teeme daremu.

Kaino ne teepi ingwe yääcwusi. Balam pana teepi singi rarekaake pöpána ni-
iya mule waweneca ca. Teepi Acejiyame
me waadena ne jäägyusi epu pana sasa
biname Koorá te Moose me waadena
ne lipu itu jigyuji. Teepi Koorá pana
mápu daremu pa jääpánepesi niya pu-
upu cabu me äyeb lengame. ¹²Epu pana
wámyä cina lipu cábletääpe me mi-
iji opo ne sabe jaawenusi, pui walya
abiberäja biname cina weeme abase-
cretna piyepu deedei äbita sabe jaawen-
emusi. Teepi ajiri lica gemi bucurage
deedei bine teemámu átrungecájame.
Teepi epu pana gemi carbe liiyepu bu-
uwe te lui bine yaawadanemuge, yepä
ngupe cáco watninusí. Teepi epu pana
uli gije liiyepu lui cina kuu cáco birige
teeme yäyi padare cabu, peei name pi
braju cama birige äpácuta, siige kuu
cáco piyepu budre. ¹³Epu pana weene
niyarage baawe ne cudecewe ca li-
iyepu opo awatna, tabe giri liba tät-
nanuge, pepu pana weene pui niya bi-
name bine opo yaawatne-muye teeme
ajiri mule cabu ca. Teepi epu pana
wale liiyepu lui cina dume cabu waat-
netnäjinínusí, weene äblicáco weeme
gaabe ne teeme bau ca acata. Yoo,
Acejiyame te krokeciyerage puupu ne
ituge amacetnäja puma teepi iyeteta
lenajame.

¹⁴Yoo, Enoka lui Adamu me siks manu
kaakesaare ge, ujarage tabe mene ti-
icuji pepu biname bime poto cidí me
egä, “Mime Yageyame te cire tädepi
teeme bucurage mename seemo cama
¹⁵iyeta biname bine atraname, lui cina
lica gemi Acejiyame me binamewale,
teebibine awabudnäjame iyeta teeme ni-
iyaniya mule cabu ca, piyepu iyeta
teeme babo niyarage mene cabu ca Ace-
jiyame poto cidí me, cuta peei name pi
teebibine cirege atraname egä babo ni-
yarage gemi.”

¹⁶Yoo, pui biname cina ämugetna
mule cama gemi, jäje nuuja biname
cama labajínusí. Teeme niya singi
cina teebibine yaawadanemusi. Supra
cáco teepi babo tage ca mene jiice-
musi piyepu teemámu lawepyeräjini-
nusí. Teepi cuta umle gemi nuuja bi-
name bine papa awepyeräja teeme singi
pepu pöpáname.

Ai Bäärmi Mene Lui Cängena Lenaja poto cidí me

¹⁷Yoo, cáme binamewale, gone ngene
jitrimalínuge pui mene mime Yageyame
Yeesu Keriso me ätyepäneji biname cina
lui mene weebibine itu jijnanipesi in-
gwe ca padare poto cidí me. ¹⁸Teepi
apu jijnanipesi egä, “Ceräcerägäabu
padare cabu, puma cirege biname lui
cina weeme miiji mule bine bääcle-
name me jaawenemusi, cuta teeme niya
singi cina teebibine ewa-danenemisi.”
¹⁹Pepu mule biname cina biname bine
maramara me jaawenemusi, ingle teeme
singisingi cina teebibine yaawadane-
musi, piyepu Aceji Seemo lica gyene
ten cama. ²⁰Yepä, cáme binamewale,
weeme conocáco átrunga pisi nyene;
weeme ireclota peei cabu yaanajuge,
piyepu weene Aceji Seemo me kokre
ca Acejiyame ne yaawejanuye. ²¹Weene
Acejiyame me singi cabu cängengarage
inajipi, mime Yageyame Yeesu Keriso
me padare ne jewagrijeje tabe owecu
cama weebibine iyeteta ireclota cabu me
waadename.

²²Weene owecu cama yäätityäremuye
teebibine lui bime ätru-nga neenenine-
neni pana gemi. ²³Poto biname lui
mameta gemi muye puupu me otni,
teebibine itityäremeye Acejiyame me
gaabe cabu otnime. Weene nuuja poto
biname bine owecu cama yäätityäre-
muye teepi ireclota gaabe pöpáname,
yepä cängena ire, gone teeme niya
mule ne yaacatuje. Teeme jugijugi

cäbletääpe piiyepu singisingi mule bine iyeta jäägyemuye.

Awepyeräja Acejiyame täápume

²⁴ Acejiyame tabe ibibi gyene weebibine gaabe cabu cängena waadename atrama cäco, weene piba teeme jamyacu apaclyera cabu teeme opo gaabe cirege atyara conocäco piiyepu gege

cama. ²⁵ Tabe taatu Acejiyame gyene, lui te mibibine niiya cabu ca isecräremuji, mime Yageyame Yeesu Keriso me kaakesea name pi. Yoo, jamyacu apaclyera, awepyeräja, kokre, piiyepu conocäco lui teemi nemi agedna cabu ca, page, piiyepu iyeteta ngälu cäco. Pepu yaanajeje!

Cane ngii Yuuda, siige cäme mene.

APOKALUPO

Ai Peba Ngena Tääpu Myene

1 Ai mene lui eei gwidape poto cidi me Acejiyame lui bine eboclomäjimuji Yeesu Keriso bau me. Tabe naace name pi eboclomäjimuji, egä Keriso te piba teeme kaakesea bägrä bime bau me aboclomäjame ngena cina mameta gemi äpletnera. Siige Keriso te tityepuji teeme mename seemo ne ai gwidape bine aboclomäjame teeme kaakesea bägrä Yoane bau me. ²Yoane ituge jajanena iyeta, tabe lui ituge päpänenä. Pui lui Acejiyame ngena ituge iicema piyepu Yeesu Keriso ngena ituge aitneja. ³Gege gyene laati te yaacnuge ai peba ne ciige mule poto cidi me; cuta gege gemi laatibi yäatecijemuge, siige yäacwetnusi, ingle padare mameta gyene ai gwidape cina äpletnerame.

Yoane Jewablenemige Seben Ätrunga Ingle bine

⁴Cane Yoane ai mene ne yoogäre-nine seben ätrunga ingle cabu me Asiya probins ngalebora. Miiji piyepu poode weeme bau me Acejiyame bau ca, lui tage niinäce gaabe je, lui sine page, cuta lui te iyeteta cire yaanajepi, piyepu seben seemo bime bau ca, teeme babo adnata puupu opo gaabe je lui cina icrajenemige; ⁵cuta piyepu Yeesu Keriso bau ca, lui te cängenarage teitnejanumi toraca mene ne, lui te niinäce gaabe biname gyene budre cabu ca arpinentame, piyepu lui te niinäce gaabe biname gyene iyeta gawe maramara mope biname bime täöpume ai gawecewe cabu ta.

Yeesu Keriso singi gyene mime täöpume, tabe teeme uudi ca mibibine

kälyä ituge wawena mime niiya mule cabu ca. ⁶Tabe niweninujuji iiwäreja biname me lenajame, lui cina ten cama pagege biname bine waadena, piyepu Acejiyame teeme Babe täöpume pagege kaakesea wawena. Tabe baborage apaclyera piyepu kokre cama iyeteta lenajame. Ai mene toraca gyene.

⁷Itecijinege! Tabe carbe cabu cire tädepi! Iyeta biname cina cirege teebine päpäna, cuta eei cina lui teebine jigadujisi kalaku ca. Iyeta biname cina ele cire yaangenetnemepi teeme täöpume. Ai lui toraca mene gyene.

⁸Yageyame, babo kokre Acejiyame, lui sine page, lui tage niinäce gaabe je, cuta cire yaanajepi iyeteta, tabe apu jicicenege egä, “Nuuja gwidape camu ge, cane lui uja ge; cuta liba cire lapiripesi, cane cire nanajepi.”

Keriso Aboclomtigi Yoane bau me

⁹Cane Yoane weene cama yepä ätrunga biname gäne. Mine iyeta Keriso me binamewale gemi. Cane epu mäpu cabu nanajinige weene liyepu. Iyeta mibibine Yeesu Keriso te niwadininige, cuta mine iyeta miiji mäpu cabu bojäcu lenaja. Ingle cane Acejiyame me Mene ne secanenäjumene, biname bine tejanenäjemumene Yeesu poto cidi me, peei name pi noomlujisi, nacitujisi curä cabu me ngii Patmos. ¹⁰Yageyame me bimu[‡] cabu Aceji Seemo te puga nacenajuji, siige cane nätecijuji cäme kaake poto cidi ca baborage tagepogogo, moole ala liyepu. ¹¹Tabe najuji egä, “Maane ngena bine jepänanenemite, peba cabu yoogäremepi, jityepemepi ätrunga ingle bime cabu me seben maramara cewe cabu me, Epeso me, Mirina me, Pergamo me, Tiyatira me, Sardi me, Piladelphiya me, Laodikea me.”

[‡]1:10 Yageyame me bimu: Ama Yageyame me bimu lui Sande bimu gyene.

¹²Cane atatrongsujine, egä laati te mene najaninige, siige cane jepänimujine seben lampa dade bine, lui gol ca wawenäneji ge. ¹³Pui gome cane jepänujine lui te biname pana ge. Tabe lecaleca cäbletääpe asigräneji ge, gol sea ca amlomalteji ge dare gome. ¹⁴Teeme mope piyepu edingäli bulu taatu ge, epu pana egimope carbe coo sääwiye me ngäli liyepu. Teeme irecu cina uliobo pana ayenujäsi. ¹⁵Teeme ernge toplacmujäsi ayiayi braasi ayana liyepu. Teeme tagepogogo epu pana ge, niye te lipu podo cabu ca täcwäjicuge babo ala cama. ¹⁶Teeme camu poto ime cabu puga ge seben wale. Tage cabu ca cubuturikä te tasatuji, neeneni poto äsweji ge, girirage. Teeme opo lui epu pana, bimu apaclyera te lipu baborage yaanajuge bimu duusa je.

¹⁷Cane liba jepänujine teebine, teeme ernge gawe me natramuji budre pana. Tabe puma cita ca teeme camu poto ime ne secituji cäme papa cabu, najuji egä, “Wälu gone! Cane niinäcerage gäne, cuta ceräcerägääburage gäne. ¹⁸Cane ireclotayame gäne. Cane budre äbitujine, cuta arpinantujine, siige cane iyeteta, iyeteta gäne. Cane budre ne ituge apremela piyepu cane te joomlenine aadiri tääpume kii ne. ¹⁹Peei name pi maane yoogäremepi, maane lui gwidape bine jepänenemite page, cuta lui cina ingwe ca cire läbitipesi. ²⁰Cane naaboclomtenine, cäme ime cabu lui seben wale ngeno memi, cuta seben gol ca wawenäneji lampa dade ngeno memi. Seben wale lui seben ätrunga ingle bime seben mename seemo gemi, piyepu seben lampa dade lui pui seben ätrunga ingle gemi.”

Mene Epeso Ätrunga Ingle bau me

2 “Yoogärepipi Epeso ätrunga ingle me mename seemo bau me egä,

‘Lui te joomlemenige seben wale bine camu poto ime ca piyepu lui te ottenige seben gol ca wawenäneji lampa dade gome, tabe apu jicenige egä: ²Cane umle gäne iyeta weeme poto cidi me. Cane umle gäne weene lipu kokre cama kaakesea itu jaawenemepeye, cuta weene lipu bojäcu ituge lenaja mäpu cabu. Cane umle gäne, egä weene ire taatu lica jaacranimuye niya mule biname bine; cuta weene itu yaapicetnäremepeye lui cina jicusi egä teepi Keriso me ätyepäneji biname gemi, yepä teepi lica. Weene ituge päpäna, egä teepi walya biname gemi. ³Weene bojäcu inajininige mäpu cabu; weene bucurage mäpu bine itu jääpänemepewe cäme name pi, yepä weene lica luucratnipeye. ⁴Yepä age sena cane lui tääpume singi lica, egä weene lipu niinäce singi cäme tääpume, weene pipu singi ne ituge abmala. ⁵Weene ngene jotwiwepeye, egä niinäce weene lipu ituge lenaja, siige tatatrongsäriwepeye, jewenepeye weene niinäce lipu ituge wawena. Weene liba atatrongsära cäco, cane ädenine, iyebtingtenine weeme lampa dade ne teeme puupu cabu ca.

⁶Yepä weeme pisi nyene cane lui mule tääpume singi: weene jäägyemuye Nikolayame biname^f bime mule bine, cane lipu jäägyemune.

⁷Weeme liba tablame piti nemi äteci-jame, itecijinege, Aceji Seemo te ngena jejenenemige ätrunga maramara ingle bine. Laati te cire yuutrutepi, cane cire jaajepene tabe kuu loolo me ireclota uli cabu ca, Acejiyame me calwacupi cabu lui te uutenige.”

^f2:6 Nikolayame biname: Nikolayame biname lui eei gemi lui cina uuje bine iiwäräneji deedei bine yäärwäjimusipi piyepu sargi mule jaawenimusipi.

Mene Mirina Ätrunga Ingle bau me

⁸“Yoogärepi Mirina ätrunga ingle me mename seemo bau me egä,

‘Lui te niinäcerage gyene, cuta ceräcerägääburage gyene, lui te budre äbituji, cuta arpinantuji, tabe te jiićenige egä: ⁹Cane umle gäne weeme mäpu; cane umle gäne egä weene gwidape cäco gemi, yepä toraca weene dogwe biname gemi. Cane umle gäne lipu niyaniya mene jiićemusi weeme poto cidi me, lui cina lainininusi Israela biname ca, yepä teepi lica. Teepi Satani me ingle biname gemi. ¹⁰Weene wälu gone läbitininuye, weene lui mäpu ne mameta gemi päpäna. Iteciјinege! Satani te singi gyene weeme poto bine krokeciye mete cabu me acraname weebibine apicetnärame. Weene pagege peei mäpu cabu ten bimu cama lenaja. Ngänu gyene, teepi budre me piglecipesi, yepä weene gone nabmaluye cebine, cane piba iyeteta ireclota cire icäripene.

¹¹Weeme liba tablame piti nemi äteciјame, weene iteciјinege, Aceji Seemo te ngena jeјenenemige ätrunga maramara ingle bine. Laati te cire yuutrutepi, tee-bine neeneni me budre⁸ te lica sabe cire jaawenepi.”

Mene Pergamo Ätrunga Ingle bau me

¹²“Yoogärepi Pergamo ätrunga ingle me mename seemo bau me egä,

‘Lui me cubuturikä pisi nyene, neeneni poto äsweji ge, tabe jiićenige egä: ¹³Cane umle gäne egä weene luma inajininige, Satani te puma biname bine ewadenemige, yepä weene toraca gemi cäme tääpume. Antipa lui te toraca naitnäjuji cebine, teebine liba budre me eglujisi puma Satani te luma enajenige,

cuta pui padare cabu weene ätrunga ne lica ebmalujiye. ¹⁴Yepä weeme piti nemi nesae cäme singi cäco mule. Weeme poto cina Balam me abiberäja ne ingwe icwetniniye. Tabe peese nyene, lui te jejuji Balaki ne tabe Israela biname bine opo ire wawename cibü ärngä-jame, lui cibü ca uuje bine ituge ii-wäreja, cuta piyepu sargi mule wawename. ¹⁵Piiyepu weene poto piti nemi, lui cina ingwe icwetniniye Nikolayame biname bime abiberäja ne. ¹⁶Peei name pi weene tatatrongäripeye weeme niya mule cabu ca, cije cane lädune pui biname bime cama cubu iicaname cubuturikä ca, cäme tage cabu ca lui te tasatenige.

¹⁷Weeme liba tablame piti nemi äteciјame, iteciјinege, Aceji Seemo te ngena jeјenenemige ätrunga maramara ingle bine. Laati te cire yuutrutepi, cane tee-bine cirege ämlitäneji deedei ngii maana ceera piyepu bulubulu kula ceera kirece ngii cama. Nuuja te umle lica birige, nuuja me kula cabu ngena ngii, yepä lui te yaacatuge, tabe taatu umle birige.”

Mene Tiyatira Ätrunga Ingle bau me

¹⁸“Yoogärepi Tiyatira ätrunga ingle me mename seemo bau me egä,

‘Acejiyame me Bägrä lui me irecu cina ayenäsi uliobo pana piyepu lui me ernge oplacmeläja braasi ayana pana gegi, tabe jiićenige egä: ¹⁹Cane umle gäne iyeta weeme poto cidi me. Cane umle gäne, weene lipu singi gemi biname bime tääpume, lipu toraca gemi, lipu kaakesea jewenenemiye piyepu mäpu cabu lipu kokre inajininige. Cane cuta umle gäne, egä weene page magerage kaakesea jewenenemiye niinäce kaakesea cabu ca. ²⁰Yepä weeme pisi nyene cäme singi cäco mule. Weene ire taatu

§2:11 neeneni me budre: Neeneni me budre poto cidi me mene cuta pisi nyene Apokalupo 20:14 cabu piyepu Apokalupo 21:8 cabu.

jociteniye magebi ngii Isabela ne, lui te lainuge Acejiyame me mename biname ca. Tabe căme kaakesea băgră bine ebiberăjenemige, opo jebenemige conocono gaabe cabu otnime sargi mule wawename piiyepu cibi ărngăjame, lui ca yiwărăjemusi uuje bine. ²¹ Cane padare tocărume tabe atrongtame teeme niiya mule cabu ca, yepă tabe singi lica teeme sargi mule ne abmalame. ²² Peei name pi cane teebine pita măpu pa wăcărepene, cuta eei bine lui cina sargi mule jebeneni ten cama. Teepi baborage măpu ne pa jăăpănepesi căme bau ca, teepi liba lica pagege abmala niiya mule bine pui magebi cama căme bau me atrongărame. ²³ Cane cuta budre me pa yaaglecemepene pui magebi me ingwe ăcwiyame biname bine iyeta ătrunga ingle cina piba păpăname, egă cane age săne lui te umle iyeta biname bime yepăyepă ngene atwanena piiyepu singi. Cane cirege weeme mule ibi weeme yepăyepă bine daremu ceera. ²⁴ Yepă weene poto cina piti nemi Tiyatira je, lui cina lica yaacatepeye peei niyarage abiberăja ne. Weene lica ituge abiberăja lui ne yaainusi Satani me sungaberage ogă mule ca. Peei name pi cane lica nuuja gwidape tăăpume jijenininine, ²⁵ yepă kokre cama joomlepeye weeme ngena pisi nyene, ngălu cane cire lacnenutepene. ²⁶⁻²⁷ Laati te cire yuutrutepi piiyepu căme singi ne cire jaawenepi ngălu ngălugaabe me, cane pui biname ne yepă kokre cirege ceera, cane lui kokre ne ituge acata Babe bau ca. Cane ayana suru pana kokre ne cire yăăcărepene tabe gawe maramara biname bine waadename piiyepu sabe wawename căme cubuyame bine, epu pana gawe ca wawănăjeji disi ne lipu yaatebicusi. ²⁸ Cane cuta teebine Guji Wale cirege ceera.

²⁹ Weeme liba tablame piti nemi ătecijame, itecijinege, Aceji Seemo te ngena jejenenemige ătrunga maramara ingle bine.”

Mene Sardi ătrunga Ingle bau me

3 “Yoogărepi Sardi ătrunga ingle me mename seemo bau me egă,

‘Lui me piti nemi Acejiyame me seben seemo, cuta lui me piti nemi seben wale, tabe jiicenige egă: Cane umle găne iyeta weeme poto cidi me. Biname cina apu jengenemige, egă weene ireclota gemi, yepă weene budre gemi. ² Peei name pi weene arpinăripeye, weeme ngena camu pisi nyene, kokre joomlepeye, cije iyeteta lapesaruge. Cane jepăninine egă weene lui mule bine jebeneniye, căme Acejiyame me opo gaabe conocăo lica gemi. ³ Peei name pi weene ngene jotwipewe weene ngena ituge abiberăja piiyepu ătecija. Pui ne kokre joomlepeye, tatatrongăripeye weeme niiya mule cabu ca. Weene liba arpinera căco, cane peeyeme eromaame pana cire lădepene. Weene umle lica căme otni padare luci yene.

⁴ Yepă nesae cina piti nemi Sardi cewe je, lui cina teeme căbletăăpe bine jugi căco ewetnenemisi. Teepi cane cama bulubulu căbletăăpe cama cire waatnipesi, ingle teepi miiji gemi peei tăăpume. ⁵ Laati te cire yuutrutepi, tabe apu bulubulu căbletăăpe cirege asigra. Cane lica cirege iisibreca teeme ngii ne pui peba cabu ca, iyeteta ireclota tăăpume luma ngii bine ituge oogăra. Căme Babe piiyepu teeme mename seemo bime opo gaabe je cane cire yaainepene teebine căme biname ca.

⁶ Weeme liba tablame piti nemi ătecijame, itecijinege, Aceji Seemo te ngena jejenenemige ătrunga maramara ingle bine.”

Mene Piladelpiya Ätrunga Ingle bau me

⁷“Yoogärepi Piladelpiya ätrunga ingle me mename seemo bau me egä,

‘Ai mene lui teeme bau ca gyene, Acejiyame täapume lui te mara me ituge äbita piyepu lui toraca gyene. Tabe te Daawida me kii ne joomlenige, siige liba jiitnuge, nuuja te äblicäco armi; liba yaarmuge, nuuja te äblicäco iitnana. Tabe apu jiicenige egä: ⁸Cane umle gäne iyeta weeme poto cidi me. Cane umle gäne, egä weeme kokre matikäli gyene, yepä weene căme abiberäja ne kokre joomleniye, cuta lica naineniye cebine. Cane weeme täapume gaabe ituge iitnana, nuuja te äblicäco gyene armi. ⁹Itecijinege! Satani me biname peema piti nemi, lui cina lainininusi Israela biname ca, yepä teepi walya waatromininusi, teepi Israela biname lica. Cane pa jaawenemepene teepi weeme bau me otnime kokorare ca äpedname weeme ernge gome, siige teepi umle pa läbitipesi, egä cane singi pisi näne weeme täapume. ¹⁰Ingle weene kokrerage imyemutinuge mäpu cabu, cane lipu itu jijipene weene wawename, peei name pi cane cuta piwärimtipene, lui mäpu te pa tädepi iyeta poto ta ai gawecewe biname bine apicetnärame. ¹¹Cane mameta gäne acnenuta. Weene kokre joomlepeye, weeme ngena pisi nyene, piba nuuja te lica cirege uutecra weeme daremu ne. ¹²Laati te cire yuutrutepi, cane cire jaawenepene mutre caage me căme Acejiyame me iiwäreja mete cabu je, siige tabe licarage abmala pui mete ne. Cane teeme cabu cire yoogärepepe căme Acejiyame me ngii, cuta piyepu căme Acejiyame me cewe ngii, Kirece Yerusalema, lui te cire täinepi cabu ca căme Acejiyame bau ca. Cane cuta căme kirece ngii ne teeme cabu cire yoogärepepe.

¹³Weeme liba tablame piti nemi äteci-jame, itecijinege, Aceji Seemo te ngena jejenenemige ätrunga maramara ingle bine.”

Mene Laodikea Ätrunga Ingle bau me

¹⁴“Yoogärepi Laodikea ätrunga ingle me mename seemo bau me egä,

‘Lui te Acejiyame me mene ne toraca me jewenenige, lui te toracarage jeitnäjenige teebine, piyepu lui sine agednayame iyeta gawecewe gwidape täapume, Acejiyame lui bine ituge wawenetnäja, tabe apu jiicenige egä: ¹⁵Cane umle gäne iyeta weeme poto cidi me. Weene seemo ireclota cabu toraca budre lica gemi, weene cuta toraca ireclota lica gemi. Oo, cane lipu singi gäne peei nuuja täapume. ¹⁶Yepä ingle weene ejijejija gemi, peei name pi cane weebibine piyäripene, biname te lipu niiyarage niiye ne yaaclemutuge teeme tage cabu ca. ¹⁷Weene jiiceniye egä, “Cime iyeta gwidape piti nemi, cine nuuja gwidape täapume singi lica gemi.” Yepä weene opo lica ewatneniye, egä weene lipu niiyarage piyepu owecumete gemi. Weene dogwe biname lica gemi, yepä weene cuutacuta gemi, irecu määsumäsu gemi. ¹⁸Peei name pi cane jijenininine golrage aletname căme bau ca naace täapume weene piba toraca dogwe päpäname. Cuta bulubulu căbletäape bine jeletnemepeye căme bau ca weeme peei cuutacuta ajiri ne acwabame. Cuta ngängye bine jeletnemepeye weeme irecu cabu acraname piba weene cängena päpäname. ¹⁹Cane umle jewenenemine, eblawäjenenemine, cane lui biname bime täapume singi. Peei name pi weene miiji toraca ngenecu cama atatrongäripeye weeme niiyaniya mule cabu ca. ²⁰Itecijinege! Cane gaabe gome nämyemutenige, eyäjenine. Laati te nätecijuge căme tagepogogo, siige

gaabe jiihnuge, cane labacitune, teta cama deedei yäärwäjimune, tabe cane cama. ²¹Laati te cire yuutrutepi, cane cire yaacanepene căme gome adnatame tabe puma cita ca cane cama biname bine waadename epu pana, cane lipu yuutrutujine, siige adnatujine căme Babe gome ten cama biname bine waadename.

²²Weeme liba tablame piti nemi äteci-jame, weene itecijinege, Aceji Seemo te ngena jejenenemige ätrunga maramara ingle bine.”

Yoane Cabucewe ne Jepänige

4 Ai ingwe gaabe ca cane cabucewe je grana ne jepänine iitneji ge. Niinäce tagepogogo cane lui itu näteci-jumi, moole ala pana ge, apu najige egä, “Tädi aima cabucewe me! Cane gwidape naawabetnärinine, ingwe gaabe ca lui cina cire läpletneräjipesi.” ²Piba taatu Aceji Seemo te cebine nacenanige. Cane cabucewe je babo adnata puupu ne jepänine, lui cabu yepä te adnatäneji enajige. ³Teeme opo epu toplacmeläjige yaspere piyepu karneliya kula liiyepu. Pui babo adnata puupu gome cänibäniba te aclitige. Teeme kala epu ge emeraldidi kula me liiyepu. ⁴Poto twentifoo modamoda adnatera puupu cina babo adnata puupu ne jewaclomtisi. Twentifoo modamoda biname pui puupu cabu adnatäreji puga ge. Teepi bulubulu cäbletääpe asigräreji ge, piyepu teeme mope cabu puga ge gol ca wawenäneji krauni. ⁵Babo adnata puupu cabu ca paamlepamle cina toplacmeläjininisi, maadubi te ala sen-genige piyepu babo ala puga ge. Teeme opo gaabe je seben ngale cina ayinisi. Pui lui Acejiyame me seben seemo gemi. ⁶Teeme opo gaabe je cuta puga ge glaasi malu pana gwidape, lui päpäna taaturage ge.

Babo adnata puupu ne fooma ireclota gwidape cina jewaclomtisi iyeta poto

ta. Teeme owe gaabe ca, kaake poto ca iyeta irecu taatu ge. ⁷Niinäceyame me opo lui layani pana ge; pumacitacayame me opo lui buli pana ge; pumacitacayame me opo biname pana ge; ceräcerägääbuyame te epu pana ge warye, lui uujenige. ⁸Teepi iyeta lui siks taame cama ge. Teeme iyeta poto ta irecu puga ge, ngalebora ca, kaake poto ca. Teepi iyeta padare, ciye bimu, apu jiiemusige egä,

“Epućäco, epucäco, epucäco gyene Yageyame, kokrerage Acejiyame, lui tage niinäce gaabe je, lui sine page, lui te iyeteta pa yaanajepi!”

⁹Iyeta padare fooma ireclota gwidape cina liba yaawepyeräjusi, opo gaabe me yaacitanusi, eso yäcäranusi, lui te iyeteta gyene, babo adnata puupu cabu enajenige, ¹⁰piba twentifoo modamoda biname cina yaatrametne-malemuge teeme opo gaabe je. Teepi teeme krauni bine juuwemusige, yaacranimusige babo adnata puupu opo gaabe je, jiiicusige egä,

¹¹“Cime Yageyame, cime Acejiyame, maane miiji gäte biname cina meebine awepyeräjame.

Maane miiji gäte teepi meebine opo gaabe me acitame piyepu iicaname egä, ‘Maane kokrerage gäte,’

ingle iyeta gwidape maane te ituge wawenetnäja.

Määme singi ca teepi itu äbitininujisi, ireclota itu jepänujisi.”

Äclubäneji Peba piyepu Maamoi

5 Cane äclubäneji peba ne jepänine teeme camu poto ime cabu, babo adnata puupu cabu lui te enajenige. Pui peba cabu neeneni potopoto oogäräneji ge, seben uli ngate ca klaje wawenäneji ge. ²Puma cita ca cane jepänine, Acejiyame me babo kokre mename seemo te baborage tagepogogo ca jiiicige egä,

“Laati te miiji gyene ai ngate bine äyebhengäjame peba ne iitnaname?”³ Yepä nuuja ne lica jepänisi cabu je, gawe je, gawe ngalebora je, lui te miiji gyene peba ne iitnaname ngalebora ireme.⁴ Cane ele nangenige, ingle nuuja ne lica jepänisi, lui te miiji gyene pui peba ne iitnaname coo ngalebora ireme.⁵ Puma cita ca twentifoo modamoda biname bime yepä te najige egä, “Ele gone naangenige! Ire, Layani pisi nyene Yuuda me ingle cabu ca, babo biname Daawida me kaakesaare, tabe te ituge uutruta teeme cubuyame bime cabu ca, peei name pi tabe miiji gyene seben ngate bine äyebhengäjame peba ne iitnaname.”

⁶ Puma cita ca cane jepänine Maamoi ne aclajuteji babo adnata puupu gome, fooma ireclota gwidape piyepu twentifoo modamoda biname bime cole cabu. Tabe epu pana ge, egä teebine uja ituge agli. Teeme seben gaale piyepu seben irecu puga ge. Pui irecu lui Acejiyame me seben seemo gemi, lui cina ätyepäneji gemi gawewe me iyeta poto ta.⁷ Siige Maamoi te ädige, peba ne ecatige teeme camu poto ime cabu ca, babo adnata puupu cabu lui te enajenige.⁸ Tabe liba pui peba ne ecatige, puma cita ca fooma ireclota gwidape cina piyepu twentifoo modamoda biname cina itrametnemalemige teeme opo gaabe je. Teeme yepäyepä cina joomläjemisi alala gwidape ngii haapi bine piyepu gol disi bine, lui bora miijimiji lengo gwidape ge uubudera täapume. Pui miiji lengo gwidape lui Acejiyame me binamewale bime irecu ätumuta mene gemi.⁹ Teepi kirece uupera ne etangisi Maamoi täapume apu egä, “Maane miiji gäte peba ne acatame teeme ngate bine äyebhengäjame, ingle naace popi meebine budre me naaglujisi, siige mäame uudi ca sewecnimujite Acejiyame bau me

ingle maramara, mene maramara, gawe maramara, tääpe maramara biname bine.

¹⁰ Maane te jewenimujite teebibine biname bine waadena biname me piyepu iiwäreja biname me lenajame mime Acejiyame täapume kaakesea wawenname.

Teepi te cirege gawewe ne acana.”

¹¹ Puma cita ca cane jepänine Acejiyame me mename seemo tomi ne, lui baborage ge. Teepi epu bucurage ge, egä äblicäco acnema. Teepi babo adnata puupu ne jewaclomtisi, cuta fooma ireclota gwidape bine piyepu twentifoo modamoda biname bine jewaclomtemisi. Cane näteciijige,¹² teepi oräre uupera ne etangisi egä, “Maamoi lui ne eglujisi, miiji gyene cine meebine awepyeräjame, ingle mäame conocäco pisi nyene iyeta gwidape bine waadename. Mäame piti nemi dogwe, umle, kokre, maane baborage gäte, mäame ngii caburage gyene, peei name pi cine meebine eso näacärenisi.”

¹³ Cane cuta näteciijige iyeta gwidape cina cabu je, gawe cabu je, gawe ngalebora je, niye ngalebora je – iyeta lui cina ireclota cama gemi – teepi apu uupera ne etangisi egä, “Lui te enajenige babo adnata puupu cabu cuta piyepu Maamoi, teebibine laawepyeräjesi, ngii babo jaawenesi, opo gaabe me laacitesi iyeteta. Teeme kokre iyeteta yaanajege.”

¹⁴ Siige fooma ireclota gwidape cina teebibine mene jewecniste-misi, jiicisi egä, “Peei lui toraca mene gyene!” Piba modamoda biname cina itrametnemalemige gawe cabu me Maamoi me opo gaabe je teebine awepyeräjame.

Maamoi te Siks Uli Ngate bine Jewalimige

6 Puma cita ca cane jepänine Maamoi te seben ngate cabu ca yepä ne äwäluta piyepu nätecijige fooa ireclota gwidape bime yepä te iicana maadubi pana tagepogogo ca egä, “Tädi!” ²Cane ire acitine, jepänine, bulubulu cooso te puga ge. Cooso cabu lui te tädige, gagari cama ge, piyepu teebine krauni ecärisi. Siige tabe wälu cäco ädige cerämu cubuyame bine budre me aglecame.

³Maamoi te liba neeneni manu me ngate ne jewälutige, cane nätecijige neeneni manu me ireclota gwidape te iicana egä, “Tädi!” ⁴Piba nuuja cooso te tädige, lui ududi ge. Cooso cabu lui te tädige, teebine conocäco ecärisi cubu mule ne acaname gawecewe cabu me piba biname cina teemeteme budre me aglecame. Teebine baborage cubuturikä ecärisi. ⁵Maamoi te liba nesae manu me ngate ne jewälutige, nesae manu me ireclota gwidape te jicige egä, “Tädi!” Cane ire acitine, jepänine, cäsäcäsä cooso te puga ge. Cooso cabu lui te tädige, teeme ime cabu puga ge skeil. ⁶Pui fooa ireclota gwidape bime cabu ca cane biname pana tagepogogo nätecijige, skeil cama biname ne jejige egä, “Yepä bimu me daremu ca aletna yepä liita wiiti plawa coo piyepu yepä bimu me daremu ca aletna trii liita baali plawa. Yepä maane olibi uli bine piyepu waina seeasea bine sabe gone jaawenimute.”

⁷Maamoi te liba fooa manu me ngate ne jewälutige, cane nätecijige fooa manu me ireclota gwidape te iicana egä, “Tädi!” ⁸Cane ire acitine, jepänine, mulimuli pana cooso te puga ge. Cooso cabu lui te tädige, teeme ngii Budre, piyepu Aadiri te teebine ingwe ca sicwige. Teebibine kokre ituge ceera gawe me cebocebo biname bime cabu ca nuuja cebo

ne acatame, budre me aglecame cubu ca, pita ca, gane ca, drowä girigale gwidape ca.

⁹Maamoi te liba faib manu me ngate ne jewälutige, cane piba jepänine iiwäreja dade ne. Teeme gawe me puga ge eei biname bime cable, lui bine ituge agleca, ingle teepi Acejiyame me Mene wälu cäco ituge iicema. ¹⁰Teepi jicisi baborage tagepogogo ca egä, “Oo babo kokrerage Yageyame, maane conocäco piyepu toraca gäte! Luma ngälu padare cine cirege lenaja, ngälu maane gawecewe biname bine cire jitraneempi, daremu cire ecäremepi cime agleca name pi?” ¹¹Teeme yepäyepä bine lecaleca bulubulu cäbletääpe ecäranemisi, jejemisi teepi matikäli trämä cerämu lenajame, ngälu pui ngälu ne cire joomlepi lui ituge acita teeme pana Acejiyame me kaake-sea bägrä bine budre me aglecame, teebibine lipu ituge agleca.

¹²Puma cita ca cane jepänine Maamoi te siks manu me ngate ne jewälutige. Babo ocneja puga ge. Bimu te cäsä me äbitige, siige apaclyera lica ge; cuta piyepu mabye te uudi pana ududi me äbitige. ¹³Wale cina itrametnemige gawe cabu me, epu pana uli kuu lipu saatrametnemuge, babo buuwe te liba uli ne jaakocnäjuge. ¹⁴Dume te äclubicige, epu pana waaku ne lipu yäclubicusi, siige ämlitige. Iyeta podo piyepu curä cina äyebhengäjininisi teeme puupu cabu ca. ¹⁵Maramara gawe mope biname, teeme ingwe poto ca lui mope biname, cubu mutre biname, dogwe biname, modamoda ngii biname, iyeta aletnäneji biname piyepu iyeta poto biname, teepi ämletnininisi kula waja cabu je coo piyepu modamoda kula uuwa cabu je. ¹⁶Teepi ala abayaninisi modamoda kula cabu me piyepu podo cabu me egä, “Weene nibaletnecineye, nimletnecineye eei me irecu cabu ca, lui te babo adnata

puupu cabu enajenige piyepu Maamoi me claabe cabu ca! ¹⁷ Teeme babo claabe bimu age sena, siige nuuja te äblicäco gyene ireclota lenaja.”

Yepä Hanred Footifoo Tausen Israela Biname

7 Ai mule ingwe gaabe ca cane jepänimine fooma Acejiyame me mename seemo bine aclajuteji gawe me fooma mutre cabu ta. Teepi jiihemisi fooma buuwe bine piba nuuja te lica äpwäjame gawe cabu, malu cabu, glunubora je. ² Cane cuta nuuja mename seemo ne jepänine, bimu acita gome ca lui tädige. Teeme gwidape pisi nyene ireclota Acejiyame me cewecu ne acitame biname bime cabu je. Tabe baborage tagepogogo ca ala abayige pui fooma mename seemo bime bau me, lui bine kokre ituge ceera sabe wawename gawe ne piyepu malu ne. ³ Tabe jejemige egä, “Gone sabe wawena gawe ne, malu ne, uli bine, ngälu cine mime Acejiyame me cewecu ne pa yaacitanepesi teeme kaakesea bägrä bime mangace cabu!” ⁴ Puma cita ca cebine najisi, luma ngälu biname cina cirege pui cewecu ne acata. Teepi lui yepä hanred footifoo tausend biname gemi Israela biname bime twelb ingle cabu ca.

⁵⁻⁸ Teepi twelb tausend biname ge yepäyepä ingle cabu ca:
Yuuda me ingle cabu ca,
Rubena me ingle cabu ca,
Gaada me ingle cabu ca,
Asera me ingle cabu ca,
Napatali me ingle cabu ca,
Maanasa me ingle cabu ca,
Simeona me ingle cabu ca,
Leebi me ingle cabu ca,
Isakari me ingle cabu ca,
Seblona me ingle cabu ca,
Yoosepa me ingle cabu ca,
Benamina me ingle cabu ca.

Baborage Biname Tomi Bulubulu Cäbletääpe cama

⁹ Ai mule ingwe gaabe ca cane jepänine baborage biname tomi ne, acnema äblicäco ge. Teepi lui gawe maramara, ingle maramara, tääpe maramara, mene maramara biname ge. Teepi jeclajutäjemige babo adnata puupu opo gaabe je piyepu Maamoi me opo gaabe je. Teepi lecaleca bulubulu cäbletääpe asigräreji ge, uli laame ime cabu ge teeme gege ne awabudnitame. ¹⁰ Teepi baborage tagepogogo ca abayaninisi apu egä, “Mime Acejiyame, lui te enajenige teeme babo adnata puupu cabu piyepu Maamoi, teepi te biname bine niiya cabu ca birige äsecrela!”

¹¹ Iyeta mename seemo cina jeclajutäjimige, babo adnata puupu ne jewaclomtisi, cuta piyepu fooma ireclota gwidape bine piyepu twentifoo modamoda biname bine jewaclomtemisi. Teepi itrametnemalemige babo adnata puupu opo gaabe je Acejiyame ne opo gaabe me acitame, siige jiiçisi egä,

¹² “Ai lui toraca mene gyene!
Mine miiji iyeta padare cabu mime Acejiyame ne awepyeräja, opo gaabe me acitena, eso ceerana!
Tabe baborage gyene, umleyame gyene, kokreyame gyene!
Teeme ngii caburage gyene iyeteta iyeteta!
Ai mene toraca gyene!”

¹³ Puma cita ca twentifoo modamoda biname bime yepä te cebine nätemlige, “Maane nää umle gäte, laati bemi ai lecaleca bulubulu cäbletääpe asigräreji biname? Teepi luma cita ca gemi?” ¹⁴ Cane jejine egä, “Babo biname, cane umle lica gäne, yepä maane umle gäte.” Tabe nawecnistige, najige egä, “Ai lui eei biname gemi, babo mäpu cabu ca lui

cina ituge äsi. Teepi teeme cäbletääpe bine itu jicisäjemujsi, bulu me itu jew-enimujisi Maamoi me uudi ca. ¹⁵ Peei name pi teepi jeclajutenenemige Acejiyame me adnata puupu opo gaabe je, teeme kaakesea ne jevenenisi teeme mete cabu iyeta padare cabu, ciye bimu. Lui te adnatäneji gyene babo adnata puupu cabu, tabe ten cama enajenige, teebibine jilyenge-nemige. ¹⁶ Teepi ingwe ca lica pagege loolomecewe coo niyemecewe; bimu te lica atara, coo nuuja nuunu te lica oomlana teebibine, ¹⁷ ingwe Maamoi lui te jeclajutenige babo adnata puupu opo gaabe je, tabe te teebibine pa ire jaatwemepi, pa yaawademepi ireclota niiye gome me. Cuta Acejiyame te pagege teeme iyeta elemäcu äciseja.”

Ceräcerägääbuyame Uli Ngate

8 Maamoi te liba seben manu me ngate ne jewälutige, cabucewe te bojäcu enajige cebocebo awa cama. ² Cane puma cita ca jepänimine seben Acejiyame me mename seemo bine aclajuteji Acejiyame me opo gaabe je. Teebibine ecäranemisi seben moole.

³ Cuta nuuja mename seemo te tädige, jeclajutige iiwäreja dade gome. Teeme ime cabu puga ge gol disi miijirage lengo gwidape acrana täapume, siige bucurage ecärisi tabe alenglecäjame Acejiyame me binamewale bime irecu ätumuta mene cama siige uubudrame gol ca wawenäneji iiwäreja dade cabu, lui babo adnata puupu gome puga ge. ⁴ Tabe jeclajutige Acejiyame me opo gaabe je. Teeme ime cabu ca miijirage lengo kloka cina äsige cabu me Acejiyame me binamewale bime irecu ätumuta mene cama. ⁵ Siige tabe pui gol disi ne ecatige, cuta uliobo ne ecatige pui iiwäreja dade cabu ca, ecitige disi cabu me, ijarige gawe me. Piba taatu maadubi te ala sengenige, poto modamoda ala puga

ge, paamlepamle cina toplacmeläjininisi, ocneja te cewe ne tedodyeräjige.

Seben Mename Seemo cina Moole bine Jecnäjemisi

⁶ Pui seben mename seemo lui bine moole ecäranemisi, teepi amacetnäjininisi äcnäjame. ⁷ Niinäceyame te liba teemanu ne jecnäjige, piba aisi ipecu cina, lui uliobo piyepu uudi cama alenglecäjininisi, babo kokre cama gawe me itrametnemige. Uliobo te peema cita ca äpletnutige, siige yepä poto gawe te ayige, neeneni poto gawe cina abmaläsi. Yepä poto gawe me uli cina ayinisi, neeneni poto gawe me abmalininisi. Baace cina ayinisi iyeta poto ta.

⁸ Neeneni manu me mename seemo te liba teemanu moole ne jecnäjige, podo pana gwidape lui te uliobo cama ge, piba ajarige malu cabu me, siige yepä poto malu me niiye te ateplingtige uudi me, neeneni poto malu me niiye cina abmaläsi. ⁹ Lui poto malu me niiye te uudi me äbitige, iyeta ireclota gwidape bine budre me eglecimige, buto bine cuta sabe jevenimige.

¹⁰ Nesae manu me mename seemo te liba teemanu moole ne jecnäjige, baborage wale te piba itramige gawe me. Epu äinige ngale pana, siige yepä poto gawe me baduge bora me piyepu waja bora me abacitanige. Neeneni poto gawe me baduge piyepu waja cina abmalininisi. ¹¹ Pui wale me ngii lui Caapo. Pui yepä poto gawe me niiye cina caapo me äbitininisi. Bucurage biname cina budre äbitininisi, teepi liba enisi pui niiye ne.

¹² Fooa manu me mename seemo te liba teemanu moole ne jecnäjige, cabu je bimu me yepä poto te äplige, neeneni poto cina abmaläsi; mabye me cuta yepä poto te äplige, neeneni poto cina abmaläsi, cuta yepä poto me wale cina äplegicininisi, neeneni poto me wale cina abmalininisi, piba pui poto bimu, mabye,

wale apaclyera lica ge. Pui name pi bimu me yepä padare krokeciye ge, neeneni padare apaclyäreji ge; cuta ciye me yepä padare krokeciye ge, neeneni padare apaclyäreji ge.

¹³Puma cita ca cane jepänine yepä wartye te tuujananige cabu je. Tabe baborage tagepogogo ca tiicige egä, “Ogi nemi, ogi nemi, ogi nemi, lui cina inajininige gawe cabu. Weene baborage mäpu ne pagege päpäna, cerämu nesae mename seemo cina liba pagege teeme moole bine äcnäja.”

9 Faib manu me mename seemo te liba teemanu moole ne jecnäjige, cane piba jepänine wale ne, lui ituge atrama gawe cabu me. Piiyemrage cupicu puga ge, lui armeji ge. Pui wale ne kii ecärisi pui cupicu ne iitnaname, ²siige tabe jiihnige. Baborage kloka te tasatige, epu pana budni ne lipu juubudärusi, carbe bine icwabimige piyepu bimu ne cuta icwabige. ³Pui kloka cabu ca sesi cina täsige gawe cabu me. Teeme kokre puga ge biname bine pita ceerame, epu pana potetagetage te lipu biname ne yägutuge babo pita cama. ⁴Teebibine jejemisi, “Gone sabe jaawenimuye baace bine, uli bine coo nuuja uutana gwidape bine, yepä pui biname bine taatu sabe jewenemepeye, lui bime mangace cabu lica gyene Acejiyame me cewecu.” ⁵Teebibine jejemisi faib mabye ngalebora biname bine pita mäpu ceerame, yepä lica budre me aglecame. Teeme peei pita te epu pana ge, potetagetage me äguta cabu ca lipu pita ne jääpänusi. ⁶Pui padare cabu biname cina naabe liga budre me cire läbitipesi, yepä teepi budre lica cirege. Teepi babo singi budre me, yepä teepi budre te lica cire joomle-mepi.

⁷Pui sesi cooso pana ge, lui bine cubu täapume yaama-cetnäjimusi. Teeme mope cabu puga ge gol ca wawenäneji krauni pana gwidape, opo

lui biname pana ge, ⁸edingäli lecaleca ge, giricu lui layani pana ge. ⁹Teeme dare cabu puga ge epu pana ayana gwidape, cubu cabu lui ca biname cina dare bine jäälyengimusi. Teeme taame puuwämu epu pana ge, bucurage cooso cina lipu kariyota bine yälädnimusi cubu cabu je. ¹⁰Teeme kiira gaale cama ge potetagetage me liyepu. Teepi pui gaale ca biname bine sabe jaawenanemusi faib mabye ngalebora, siige teepi pita ne jääpänusi. ¹¹Teeme mope biname yepä mename seemo puga ge. Tabe te ire jetwenige pui piyemrage cupicu ne. Heberu mene ca teeme ngii lui Abadoni, Griik mene ca lui Apolyoni. Teeme aboclomta lui egä ‘Sabe Wawenayame’.

¹²Yoo siige, yepä mäpu te peega bapirige, piyeme cerämu neeneni mäpu gegi otnime.

¹³Puma cita ca siks manu me mename seemo te jecnäjige teemanu moole ne. Lui gol ca wawenäneji iiwäreja dade puga ge Acejiyame me opo gaabe je, pui me fooma mutre cabu ca cane nätecijige tagepogogo, ¹⁴lui jejige siks manu mename seemo ne egä, “Fooma mename seemo bine jiihbiremepe, lui cina ätäyäneji gemi Euprates babo baduge gome.” ¹⁵Siige teebibine jiihimisi puiirage kämäge, mabye, bimu, padare cabu teepi yepä cebo biname bine budre me aglecame, neeneni cebo bine abmaläcemame. ¹⁶Cane nätecijige luma ngälu cubu biname cooso cama puga ge. Pui lui neeneni hanred milyon ge. ¹⁷Wama pana cane cooso bine jepänimine piyepu teeme papa cabu lui biname ge. Teepi ayana gwidape asigräreji ge teeme dare bine älyengame. Pui älyenga gwidape lui uliobo pana ududi ge, sapiri kula pana sisi ge, cuta piyepu sulphur pana mulimuli ge. Cooso bime mope layani pana ge. Teeme tage cabu ca täsige uliobo kloka cama piyepu

niiyarage lengo gwidape ngii sulfur.
¹⁸Pui nesae gwidape cina: uliobo, kloka piiyepu sulfur, cooso bime tage cabu ca lui täsige, seglecemisi yepä cebo biname bine, neeneni cebo cina abmalininisi.
¹⁹Pui cooso bime kokre lui tage cabu ca ge piiyepu kiira cabu ca ge. Teeme kiira lui cobyame mope pana ge, siige pui ca biname bine sabe jewenanemisi.

²⁰Lui biname cina budre lica äbitaninisi ai mäpu cabu, teepi lica ätecitininisi ime ca wawenäneji gwidape bine awejename. Teepi camu ewejanemisi niyaniya cable bine, piiyepu gol ca, silba ca, braasi ayana ca, kula ca, uli ca wawenäneji gwidape bine, lui cina äblicäco ge päpäna, ätecija, otnetneja.
²¹Cuta teepi lica tatatrongärininisi biname bine agleca mule cabu ca, mowä mule cabu ca, sargi mule cabu ca, gwidape ero cabu ca.

Acejijame me Mename Seemo te Yoane ne Peba Ecärije

10 Puma cita ca cane jepänine Acejijame me nuuja kokre mename seemo te äina je cabucewe ca. Carbe te teebine icwabige cäbletääpe pana. Cänibäniba te aclitige teeme mope gome. Teeme opo epu apaclyäreji cama ge bimu liiyepu, piiyepu teeme ernge neeneni uliobo wädräji liiyepu. ²Teeme ime cabu puga ge matikäli peba, lui te iitneji ge. Tabe teeme camu poto ernge ne malu cabu ecitige, säwäci poto ernge ne doro cabu ecitige, ³siige baborage tagepogogo ca ala abayanige layani me tagepogogo liiyepu. Seben maadubi cina teebine jewecnistisi. ⁴Siige teepi liba ala sengenetne-mige, cane oogärame äbitine, yepä piba taatu cane tagepogogo nätecijige, cabucewe ca lui te najige egä, “Gone yoogärute, seben maadubi cina ngeno me bii jicisi. Peei lui ogä mene gyene.”

⁵Puma cita ca pui mename seemo cane lui ne jepänine aclajuteji malu cabu piiyepu doro cabu, tabe teeme camu poto ime uutige cabucewe me. ⁶Acejijame lui te iyeteta gyene, lui te jewenimuji cabucewe, gawecewe, malu piiyepu teeme cabu lui iyeta gwidape, teeme ngii cabu pui mename seemo te jicige egä, “Siige! Cerämu awagrija lica gyene. ⁷Seben manu me mename seemo te liba teeme moole ne pa jäc-näjeji, Acejijame piba pa yaapirepi teeme ogä ngene atwana ne, tabe lui ituge jaji teeme kaakesea bägrä bine, lui teeme mename biname gemi.” ⁸Puma cita ca niinäce cane lui tagepogogo nätecijige cabucewe ca, cääri najige egä, “Äte, peba ne ecati lui iitneji gyene pui mename seemo me ime cabu, lui te jeclajutenige malu cabu piiyepu doro cabu.” ⁹Cane siige ädine, jejine matikäli peba ceerame. Tabe najige, “Ecati, erwi! Määme came cabu caapocapo enajenige, yepä maane liba erwenite, määme tage cabu mite taatu, uri liiyepu.” ¹⁰Cane peba ne ecatine teeme ime cabu ca, siige erwine. Cäme tage cabu epu mite enajige uri liiyepu, yepä liba erwine, cäme camuge bora caapocapo ge. ¹¹Puma cita ca cebine najisi egä, “Maane miiji cääri yepä gäabu jejananemepi, ngena cina cirege äbitena gawe maramara, mene maramara, tääpe maramara biname bime tääpume piiyepu gawe mope biname bime tääpume.”

Neeneni Aitneja Biname

11 Puma cita ca cebine suru näcärisi, atonera suru pana, najisi egä, “Äte, iiwäreja mete ne etoneräji, cuta puma lui iiwäreja dade ne etoneräji. Maane cuta ecnemi lija biname cina irecu ätumutenininisi puma. ²Yepä pui mete caale kaake poto ca lui puupu, pui ne gone yaatoneräjute, ingle pui puupu lui

ceereji ge nuuja biname bine, lica Israela biname bine. Teeme ime cabu sine. Teepi te footituu mabye ngalebora sabe cire jaawenepesi Acejiyame tääpume lui babo cewe ne mara me ituge wawena. ³Cane căme neeneni aitneja biname bine cire jäätyepene. Teepi ragre pana căbletäăpe cama cirege. Teepi Acejiyame me Mene cire jaajananemepăsi yepă tausen neeneni hanred siksti bimu ngalebora je.”

⁴Pui neeneni aitneja biname lui neeneni olibi uli gegi piyepu neeneni lampa atacwa dade gegi, lui cina jaclaajutenige ai gawe Yageyame me opo gaabe je. ⁵Laati bemi liba singi sabe wawena teebibine, uliobo te tasatuge teeme tage cabu ca, siige teeme cubuyame bine yaataclomemuge budre me. Yoo, laatibi liba läbitininusi teebibine sabe wawename, peei biname bine pepu birige budre me agleca. ⁶Teeme conocăco pisi nyene ngupe iibaname, siige teepi lui padare cabu Miiji Mene cirege jajanena, pui padare cabu ngupe te lica acira. Teeme cuta conocăco pisi nyene waja niye bine uudi me wawename piyepu maramara măpu bine ätyepejame gawewe cabu me, teepi liba singi.

⁷Siige, teepi liba teeme mene jajanena kaakesea ne cire yaapirepăsi, piba drowă gwidape, lui te piyemrage cupicu cabu ca cire tasatepi, ten cama cire larngepi. Tabe teebibine cire lää-tucărepi, siige budre me cire laaglepi. ⁸Teeme budrekaake cina cirege gaabe cabu lenaja pui babo cewe cabu je, teeme Yageyame ne luma jibyecrujisi toto ca baarge uli cabu. Pui babo cewe ne ngene ca agli mene ca Sodoma ca piyepu Aikupito ca einenisi.

⁹Iyeta gawe maramara, mene maramara, ingle maramara, täăpe maramara biname cina cirege teeme budrekaake bine păpănena nesae piyepu cebocebo bimu cama. Teepi singi lica cirege tee-

bibine gape cabu me acitame. ¹⁰Gawewe biname cina teeme budre name pi gege cirege. Siige peei name pi teepi cirege giiregire mule wawenet-năja piyepu owecu gwidape cire läcărănipesi, ingle pui neeneni mename biname cina teebibine baborage măpu me cirege wawena. ¹¹Nesae piyepu cebocebo bimu ingwe gaabe ca Acejiyame te tityepige ireclota buuwemope ne teeme cabu ca, siige tabe abacitanige pui neeneni biname bime trupa ngalebora me, piba teepi abujengtăsi. Iyeta lui cina jääpănisi teebibine, mage wălu ge. ¹²Puma cita ca pui neeneni mename biname cina äătecijige baborage tagepogogo cabucewe ca iicana egă, “Siclege aima!” Teepi puma cita ca teeme cubuyame bime irewale carbe cabu aalige cabu me. ¹³Puirage padare cabu baborage ocneja puga ge, siige babo cewe yepă poto ne sabe jewenige, nain poto cina abmalininisi. Seben tausen biname bine budre me eglecimige. Lui cina abmalininisi, mage wălu ge, siige Acejiyame lui te enajenige cabucewe je, teebine ewepyerăjisi.

¹⁴Yoo, neeneni me măpu te peega bapirige. Cerămu pisi nyene yepă.

Seben Manu me Mename Seemo te Teeme Moole ne Jecnăjige

¹⁵Seben manu me mename seemo te liba teeme moole ne jecnăjige, cane piba nătecijige cabucewe ca tagepogogo cina orăre iicana egă, “Mime Yageyame piyepu Keriso, tabe lui ne tityepuji, teepi ituge gawewe ne acata teeme ime cabu me, siige teepi te pa yaacanepăsi iyeteta.” ¹⁶Piba twentifoo modamoda biname, lui cina teeme adnatera puupu cabu icrajenige Acejiyame me opo gaabe je, teepi owe ca gawe me itrametne-malemige, Acejiyame ne opo gaabe me ecitisi, ¹⁷jiicisi egă, “Yageyame, babo kokre Acejiyame,

lui sine page, lui tage uja,
cine eso näacärenisi,
egä maane mäame babo kokre ca ai
gawecewe ne ecanenite.

¹⁸ Gawe maramara biname cina babo ni-
iya me bäbitininisi,
ingle mäame claabe padare te bii
tatyaramtige.

Ai lui padare gyene budre biname bine
atraname.

Padare te bii tatyaramtige mäame
kaakeseayame,

Acejiyame me mename biname bine
daremu ceeraname

piiyepu iyeta mäame binamewale bine,
lui cina wälu ituge mäame täapume ma-
timati cabu ca ngälu modamoda me.

Padare te bii tatyaramtige sabe wawe-
name pui bine, lui cina sabe jewe-
nenisi ai gawecewe ne.”

¹⁹ Puma cita ca cabucewe je iiwäreja
mete te iitnige, siige lui uli boks ngaleb-
ora ten cotre bine ewetnenemisi, pui
te pajecu me äbitige. Peei mule te liba
äbitige, paamlepamle cina toplacme-
läjninisi, ala puga ge, maadubi cina
ala sengenetnemige, ocneja puga ge pi-
iyepu aisi ipecu cina sitrametnemige
gawe cabu me.

Magebi piiyepu Drowä Gwidape

12 Puma cita ca cane jepänine, mara
opo gwidape te lui aboclom-
tige dume cabu. Pui lui magebi ge.
Tabe bimu ca asigräneji ge cäbletääpe
täapume piiyepu mabye te teeme ernge
gawe mage. Teeme mope cabu lui twelb
wale ca wawenäneji krauni puga ge.
² Tabe lui mäpumäpu ge, adnatame äbit-
ige pita ala cama.

³ Cuta nuuja mara opo gwidape te abo-
clomtige dume cabu. Pui lui baborage
ududi siible seben mope cama piiyepu
ten gaale cama. Teeme pui seben mope
iyeta krauni cama ge. ⁴ Teeme kiira ca
tabe yepä poto wale bine jewälidne-

mige, siige yiisabimige gawe cabu me.
Neeneni poto me wale cina abmalinin-
isi. Tabe jeclajutige pui magebi me opo
gaabe, adnatame lui te äbitige, naace
täapume bägrä te liba aplimla je tabe
piba ärmitame. ⁵ Siige tabe bägrä ne
jirngige, lui te iyeta biname bine cire
yaawademepi ayana suru ca. Yepä, bä-
grä jwuutecrisi, ewepläcitisu Acejiyame
bau me teeme adnata puupu cabu me.
⁶ Magebi te uucrige daapo taatu cewe
cabu me. Acejiyame te puma puupu ne
itu semacetnäjumi teeme täapume. Tee-
bine puga ire jotwisi yepä tausen nee-
neni hanred siksti bimu cama.

⁷ Piba cubu puga ge cabucewe je.
Acejiyame me babo mename seemo
Maikol piiyepu teta cama lui mename
seemo, teepi arnginisi siible cama. Si-
ible te teeme mename seemo cama liga
naabe uutrutame äbitanige, ⁸ yepä tabe
äblicäco ge, peei name pi teepi äblicäco
cabucewe je cerämu lenaja. ⁹ Siige pui
babo siible ne sijarisi gawe cabu me
iyeta teeme mename seemo cama. Tabe
pui sasa cobyame gyene, lui ne Diyabolo
ca piiyepu Satani ca einenisi, ai gawe-
cewe ne lui te ituge angletneja.

¹⁰ Piba cane nätecijige baborage tage-
pogogo cabucewe je iicana egä,
“Siige Acejiyame te page byuutrutige!

Tabe teeme kokre ne biiri seboclomtige,
egä tabe te biname bine
ewadenemige!

Piiyepu teeme Keriso te page teeme
conocäco ne beboclomtige gawe-
cewe täapume,

ingle Diyabolo te Acejiyame me opo
gaabe je cerämu lica enajenige
ätrunga biname bine iicetname ciye pi-
iyepu bimu cabu je.

Teebine siige gawe me bijarisi.

¹¹ Cime ätrunga binamewale cina ituge
uutruta

teeme bau ca Maamoi me uudi ca
piiyepu teeme aitneja mene cabu ca.

Teepi singi ge teeme ireclota bine äyemelame budre tääpume.

¹² Peei name pi cabucewe piyepu lui cina puma, weene miiji gege!

Yepä ogi nemi, lui cina inajininige gawe cabu piyepu malu cabu,

ingle Diyabolo peeyeme ituge otni.

Tabe babo niyarage gyene,

ingle tabe umle gyene, egä teeme tääpume padare matikäli piyeme.”

¹³ Siible te liba umle äbitige, egä tee-bine gawe cabu me bijarisi, tabe gije abacitige pui magebi ne äcwetnename, bāgrā ne lui te jirngige. ¹⁴ Magebi ne ocārisi babo warye me neeneni taame tabe uujaname teeme puupu cabu me daapo taatu cewe me. Teebine puma pa ire jwaatwepesi nesae piyepu cebo-cebo kāmāge cama, piba teebine siible te äblicāco oomlana. ¹⁵ Puma cita ca siible te igi niye ne isatige teeme tage cabu ca magebi me ingwe potō ca teebine acatame. ¹⁶ Yepä, gawe te teebine uti-tyārige, äpälutige, niye ne irmitige, siible me tage bora ca lui te tasatige. ¹⁷ Siible te babo niyarage me äbitige magebi tääpume, ädige teeme potō bāgrā bime cama cubu me. Teepi iyeta eei gemi, lui cina Acejiyame me Mene ne jäätrungusi piyepu Miiji Mene jaajanemusī Yeesu potō cidi me. ¹⁸ Siige siible te abmalige malu cabu aclajutame.

Neeneni Drowä Gwidape

13 Cane drowä gwidape ne jepänine malu cabu ca arpata. Tabe ten gaale cama piyepu seben mope cama ge. Teeme gaale iyeta krauni cama ge piyepu iyeta teeme mope cabu ngii puga ge Acejiyame me ngii ne sabe wawename. ² Tabe baborage glunubora pusi pana ge, ngii lepadi. Teeme ime, ernge lui bea pana ge, tage layani me tage pana ge. Siible te teeme kokre ecārige drowä gwidape ne, cuta ecārige teeme babo adnata puupu tabe puma cita

ca biname bine waadename. ³ Drowä gwidape me yepä mope epu pana ge, egä uja ituge budre me agli, yepä pui budre dupe te läsumurepi. Iyeta biname cina mutäcāco äbitininisi, siige teeme singi cabu otneninisi. ⁴ Teepi iyeta siible ne opo gaabe ecitisi, ingle tabe kokre itu yäacārepi drowä gwidape ne. Teepi cuta drowä gwidape ne opo gaabe ecitisi, jicisi egä, “Nuuja te lica gyene drowä gwidape pana. Nuuja te äblicāco teta cama arngi.”

⁵ Acejiyame te ire taatu jecitige drowä gwidape ne tabe mope babo äbitame piyepu Acejiyame me ngii ne sabe wawename. Teeme pui drowä gwidape me cuta conocāco puga ge babo biname me lenajame footituu mabye ngalebora. ⁶ Siige tabe gije abacitige Acejiyame ne, teeme ngii ne piyepu teeme lenaja puupu ne äingejame cuta eei bine, lui cina cabucewe je icrajinige. ⁷ Acejiyame ire taatu jecitige tabe teeme binamewale cama arngime, teebibine apremelame. Cuta teeme conocāco puga ge tabe babo biname me äbitame iyeta maramara ingle, maramara gawe, maramara tääpe piyepu mene maramara biname bime tääpume. ⁸ Iyeta biname cina gawecewe cabu teebine opo gaabe me cire yaacitepesi, yepä eei biname lica lui bime ngii ituge oogāra ireclota peba cabu agedna me niinäce gaabe je. Pui peba lui Maamoi myene, lui ne eglujisi.

⁹ Weeme liba tablame piti nemi, iteci-jinege ai mene! ¹⁰ Lui gemi oomlemame, siige cire joomlemepesi. Lui gemi cubuturikä ca budre me aglecame, siige cubuturikä ca budre me cire yaa-glecemepesi. Ai mäpu mule cina singi Acejiyame me binamewale cina kokre piyepu ätrunga cama aclajutame.

¹¹ Cuta cane piba nuuja drowä gwidape ne jepänine, gawe cabu ca lui te tasatige. Teeme neeneni gaale puga ge maamoi pana. Tabe siible

pana mene jii cemige. ¹²Niinäceyame drowä gwidape te teeme kokre ecäri ge pui nuuja ne. Siige tabe teeme irewale giri jicranimige ai gawecewe ne piiyepu teeme cabu lenajayame bine niinäce drowä gwidape ne opo gaabe me acitame, lui me niiyarage dupe äsumureji ge. ¹³Tabe pui neeneni manu drowä gwidape te modamoda ciitaca mule bine jwenimige; tabe jwenige uliobo ne cabu ca äiname gawe me biname bime irewale. ¹⁴Acejiyame te ire taatu jecitige tabe ciitaca mule bine wawenecame niinäce drowä gwidape me irewale. Ai ciitaca mule ca tabe engletnäjemige iyeta biname bine ai gawecewe cabu. Tabe jejemige niinäce drowä gwidape pana gwidape ne wawename, lui ne niinäce yaaglepesi cubuturikä ca budre me, yepä siige ireclota ge. ¹⁵Acejiyame te ire taatu jecitige neeneni manu drowä gwidape te ireclota buuwemope äpwäclutame pui niinäce drowä gwidape pana gwidape ne siige tabe mene iicemame piiyepu budre me aglecame, laati bemi lica teebine opo gaabe me acita. ¹⁶Pui neeneni manu drowä gwidape te giri jicranige iyeta biname bine, matimati biname modamoda biname, dogwe biname owecumete biname, aletnäneji biname coo poto biname, teepi cewecu ne acatame teeme camu poto ime cabu coo mangace cabu. ¹⁷Nuuja te äblicäco gwidape bine aletna coo piiyepu aletname waadena, teeme liba pui cewecu lica gyene. Pui cewecu lui niinäce drowä gwidape me ngii gyene coo teeme ngii namba gyene.

¹⁸Maane miiji umle cama ai ne opo awatname. Laasi nyene umle biname, tabe te jäärngege, drowä gwidape me namba ngeno myene. Pui namba lui biname me ngii tääpu myene. Pui lui 666 gyene.

Maamoi piiyepu Teeme Binamewale

14 Puma cita ca cane ire acitine, jepänine Maamoi ne aclajuteji Si-iyona podo cabu. Ten cama puga ge yepä hanred footifoo tausen biname, laati bime mangace cabu oogäräneji ge Maamoi me ngii piiyepu teeme Babe me ngii. ²Cane cabucewe ca tagepogogo nätecijige epu pana niye te lipu podo cabu ca babo ala cama täcwäjuge piiyepu cuta babo maadubi me ala liiyepu. Pui tagepogogo cuta epu pana ge, biname cina lipu haapi bine jäänäjimusi. ³Pui yepä hanred footifoo tausen biname cina jeclajutemige babo adnata puupu piiyepu fooma ireclota gwidape piiyepu twentifoo modamoda biname bime opo gaabe je, siige kirece uupera ne etangisi puma. Nuuja te ibibi lica ge peei uupera ne abiberäjame, yepä pui yepä hanred footifoo tausen biname lui cina Keriso me uudi ca aletnäneji gemi gawecewe cabu ca. ⁴Teepi lui eei biname gemi, lui cina cogacoga mule umle cäco, ingle teepi camu tääpe cama gemi. Teepi Maamoi ne ingwe icwenisi, tabe liiyeme läduge. Teebibine ituge aletna gawecewe biname bime cabu ca. Teepi lui Acejiyame me piiyepu Maamoi me binamewale gemi. Teepi epu pana gemi ire acita cabu niinäceyame kuu lui yääcärusi Acejiyame ne. ⁵Teeme tage cabu ca nuuja walya mene te lica ituge asata, coo nuuja niya mule ne lica ituge päpäna teeme cabu.

Nesae Acejiyame me Mename Seemo cina Mene Jii cemisi

⁶Puma cita ca cane jepänine yepä mename seemo te cabu je uujana. Miiji Mene lui iyeteta gyene, tabe pui ne eceanige iyeta biname bime bau me gawecewe cabu, ingle maramara, mene maramara, tääpe maramara, gawe maramara biname bime bau me. ⁷Tabe bab-

orage tagepogogo ca jiicige egä, “Acejiyame täapume miiji wälu, teebine miiji awepyeräja, ingle padare te bii tatyaramtige tabe biname bine atraname. Opo gaabe me eciteye, lui te jevenimuji cabucewe ne, gawecewe ne, malu ne, waja bine.”

⁸Teeme ingwe gaabe ca nuuja mename seemo te tädige, jiicige egä, “Siige, tabe bitramige! Babo cewe Babloniya te bitramige! Teeme sargi mule** cina sabe jaawenemepesi iyeta gawe maramara biname bine. Teeme pui sargi mule lui kokre waina niiye pana ge, siige tabe biname bine jaawenemepi pui nanime.”

⁹Pui neeneni mename seemo bime ingwe gaabe ca nuuja te cuta tädige. Tabe jiicige baborage tagepogogo ca egä, “Laati te liba opo gaabe me yaacituge drowä gwidape ne, coo teeme pana wawenäneji gwidape ne, coo liba ime cabu coo mangace cabu teeme cewecu ne yaacatuge, ¹⁰tabe te miiji Acejiyame me claabe waina niiye ne nani. Ai lui wainarage niiye ge, Acejiyame me claabe ge, tabe lui ne epadurige kaapo cabu me. Apu biname bine cirege ädnäja uliobo wädräji cabu piyepu niyarage lengo gwidape ngii sulphur wädräji cabu Acejiyame me mename seemo bime piyepu Maamoi me opo gaabe je. ¹¹Pui uliobo lui ätuma cäco gyene. Teeme kloka cina iyeteta täsenininisi cabu me. Laatibi drowä gwidape ne coo teeme pana wawenäneji gwidape ne opo gaabe me yaacitusi, coo laatibi teeme ngii ne yaacatanusi mangace cabu coo piyepu ime cabu, teepi ciye bimu diibe oocana lica cirege pui uliobo cabu ca. ¹²Acejiyame me binamewale cina, laatibi teeme mene yäatecijemuge piyepu laati bemi toraca Yeesu täapume, teepi

gone onya te agli pui drowä gwidape me gaabe cabu otnetnejame.”

¹³Puma cita ca cane nätecijige cabucewe ca tagepogogo te iicana egä, “Maane apu yoogäri egä: Gege gemi pui biname cina ama cita ca ngälu Yageyame me kaakesea cabu lui cina budre ne cire jääpänepesi.” Acejiyame me Seemo te jewecnistige teebine egä, “Toraca mene gyene! Teepi pagege ngene oocana teeme mäpu kaakesea cabu ca, ingle mene te teeme kaakesea poto cidi me ten cama ädenige.”

Gawecewe me Ire Acita Padare

¹⁴Puma cita ca cane ire acitine, bu-lubulu carbe ne jepänine. Pui carbe cabu puga ge adnatäneji biname pana gwidape. Teeme mope cabu puga ge gol ca wawenäneji krauni piyepu ime cabu girirage turikä calwacupi ne ärucname. ¹⁵Iiwäreja mete cabu ca cuta nuuja mename seemo te tasatige, baborage tagepogogo ca ala abayige pui gwidape bau me, carbe cabu lui te enajige egä, “Maane gije abaciti mäame turikä ca kuu bine alacname, ingle ärucna padare te bii tatyaramtige. Gawecewe te ngade bewangige ärucna täapume.” ¹⁶Siige lui te adnatäneji enajige carbe cabu, teeme turikä ne sijarige gawe cabu me, siige iyeta ngade bine irucnimige.

¹⁷Iiwäreja mete cabu ca tasatige nuuja mename seemo te. Tabe cuta girirage turikä cama ge. ¹⁸Iiwäreja mete cabu iiwäreja dade gome ca cuta nuuja mename seemo te tasatige, lui te uliobo ne ire jaatwuge. Tabe oräre ala abayige pui mename seemo bau me, lui me ime cabu girirage turikä puga ge. Tabe apu jiicige egä, “Mäame turikä ca jelacnimi waina kuu bine, ingle ngade bewanget-

**14:8 sargi mule: Ai lui toraca sargi mule lica gyene. Biname cina uuje bine jäärungemepesi, lica Acejiyame ne. Peei lui epu pana gyene, egä teepi sargi mule ne jaawenepesi.

nemige gawecewe me calwacupi cabu.”
¹⁹Siige pui mename seemo te teeme turikä ne sjarige gawe me, jelacnimige waina kuu bine, siige yisabimige kula cupicu bora me ämungejame. Ai lui Acejiyame me daremu gyene niya mule bine bime täöpume. ²⁰Waina kuu bine jimungäjemisi kula cupicu ngalebora je babo cewe kaakepoto cidi ca, siige uudi te tasatige pui ämungeja puupu cabu ca igi niye pana, lui niye yepä piyepu cebocebo miita ugle ge piyepu trii hanred kilomiita leca ge.

Seben Acejiyame me Mename Seemo cina Lui Mäpu bine Tityepemisi

15 Piba cane jepänine mara opo gwidape ne cabucewe je, cälu te äti pana baborage gwidape. Pui lui seben mename seemo ge seben mäpu mule cama. Pui lui ceräcerägäabu mäpu mule gemi, inge teepi Acejiyame me claabe ne pa yaapirepesi.

²Puma cita ca cane jepänine gwidape ne, lui glaasi malu pana ge, uliobo cama alengläcitäneji ge. Cane cuta jepänimine lui cina ituge uutruta drowä gwidape cabu ca, teeme pana wawenäneji gwidape cabu ca piyepu teeme ngii namba cabu ca. Teepi glaasi pana malu gome jeclajutemige, haapi bine joomlemisi, Acejiyame lui ecäranemige. ³Siige teepi etangenisi Acejiyame me kaakesea biname Moose piyepu Maamoi, teeme uupera ne apu egä,

“Yageyame, kokrerage Acejiyame, maane ngena jaawenute, baborage piyepu miijirage gyene!

Gawe maramara biname bime Mopeyame, mäame mule lipu conocäco piyepu toraca gemi!

⁴Yageyame, iyeta biname cina wälu gemi mäame täöpume piyepu mäame ngii ne ewepyeräjenisi,

ingele maane taatu gäte epuçäco.

Iyeta gawe maramara biname cina cirege otni meebine opo gaabe me acitame, inge teepi mäame conocäco atrana ne ituge päpäna.”

⁵Ai ingwe gaabe ca cane jepänine cabucewe je lui iiwäreja mete te iitneji ge. Pui mete cabu puga ge cäbletäape ca wawenäneji mete, Acejiyame luma enajenige. ⁶Iiwäreja mete cabu ca pui seben mename seemo cina täsige, lui bime mäpu mule puga ge. Teepi bulubulu cäbletäape asigräreji ge, lui jugi cäco piyepu oplacmeläja cama. Teepi gol sea ca ätäyäneji ge dare cabu. ⁷Fooa ireclota gwidape bime yepä te ecäranemige teeme yepäyepä bine gol disi. Acejiyame lui te iyeteta gyene, teeme claabe ca apanäneji ge pui disi cina. ⁸Acejiyame me kokre piyepu apaclyera iiwäreja mete ne epu pana icwabige, kloka te lipu mete ne yaacwabuge. Nu- uja te äblicäco ge piyeme abacita, ngälu pui seben mename seemo bime mäpu cina liba pa lapiripesi.

Seben Ceräcerägäabu Mäpu Mule

16 Puma cita ca cane nätecijige baborage tagepogogo iiwäreja mete cabu ca, lui jejemige pui seben mename seemo bine egä, “Äte, ecebmälajemeye gawe cabu me Acejiyame me claabe cama lui seben disi gemi!” ²Piba niinäce manu mename seemo te ädige, ecebmalige teemanu disi ne gawe cabu me, siige lui cina drowä gwidape me cewecu ne itu yaacatepesi cuta lui cina teeme pana wawenäneji gwidape ne itu opo gaabe me yaacitanepesi, teepi mage niyarage pita droobo bine jepänanemisi.

³Puma cita ca neeneni manu mename seemo te teemanu disi ne ecebmalige malu cabu me. Niye te epu pana äbitige budre biname me uudi liyepu, siige

iyeta ireclota gwidape cina budre äbitinini puma.

⁴Cuta nesae manu mename seemo te teemanu disi ne ecebma-lige baduge bora me piyepu waja bora me, siige niye cina uudi me atepengäjininisi.

⁵Cane nätecijige niye bine lui mename seemo te ire jetwemenige, jicige egä, “Oo, maane epucäco Acejiyame gäte, maane lui tage uja piyepu lui säte page! Määme atrana lui conocäco gyene.

⁶Teepi yaaglecemepesi määme biname-wale bine

piyepu määme menameyame bine, siige maane becärimite uudi teepi nanime.

Teepi teeme niya mule daremu becatisi.”

⁷Puma cita ca cane nätecijige iiwäreja dade gome ca tagepogogo egä, “Yageyame, kokrerage Acejiyame, määme atrana lui toraca gyene piyepu conocäco gyene.”

⁸Puma cita ca fooma manu mename seemo te teeme disi ne ecebmalige bimu cabu me, siige bimu te baborage nuunu me äbitige, biname bine ebemige teeme nuunu te. ⁹Biname bine niyaniya ebemige, yepä teepi Acejiyame me ngii ne sabe jewenani, lui me ime cabu sine ai mäpu bine ätyepejame. Teepi singi lica teeme niya mule cabu ca atrongärame piyepu Acejiyame me ngii ne awepyeräjame.

¹⁰Puma cita ca faib manu mename seemo te teeme disi ne ecebmalige drowä gwidape me babo adnata puupu cabu me. Krokeciye te icwabige tabe lui gawe ne ecanige. Biname cina wätä ägutaninisi pita name pi. ¹¹Siige teepi caburage Acejiyame me ngii ne sabe jewenani teeme droobo piyepu pita name

pi, yepä teepi teeme niyaniya mule cabu ca lica atrongärininisi.

¹²Puma cita ca siks manu mename seemo te teeme disi ne ecebmalige Euprates baborage baduge cabu me. Baduge te yuuri-cnige, gaabe me äbitige naace täapume gawe mope biname cina otnime bimu acita gome ca. ¹³Piba cane nesae niyarage cable bine jepänimine. Teepi poogä pana ge. Teeme yepä te siible me tage bora ca tasatige, nuuja te drowä gwidape me tage bora ca tasatige, nuuja te walya mename biname^{††} me tage bora ca tasatige. ¹⁴Teepi niyaniya seemo gämi, lui cina ciitaca mule bine jewenenemisi. Teepi cirege otnetneja gawecewe cabu ta maramara gawe mope biname bine abasecretname yepä gome me teepi cubu iicaname kokrerage Acejiyame me babo bimu cabu.

¹⁵“Itecijinege, cane eromaame pana ädenine! Gege gyene pui biname, lui te ireclota enajenige, teeme cäbletäape bine cängenarage ire jetwemenige, piba tabe cuutacuta lica cire waatne-pi, siige biname bime sobe cabu tabe ajiri lica cirege.”

¹⁶Puma cita ca pui seemo cina jebasecretnimisi gawe maramara mope biname bine puupu cabu me, Heberu mene ca lui puupu ne einenisi Armagedona ca.

¹⁷Siige seben manu mename seemo te teeme disi ne ecebmalige buuwemope cabu me. Iiwäreja mete cabu babo adnata puupu cabu ca baborage tagepogogo te jicige egä, “Siige, bapirige!” ¹⁸Paamlepamle cina toplacmeläjininisi, babo ala puga ge, maadubi cina ala sengenetnemige piyepu baborage ocneja puga ge. Niinäce pepu baborage ocneja ne lica ituge päpäna agedna cabu ca ngälu ai padare cabu. ¹⁹Babo cewe

^{††}16:13 Fwalya mename biname: Ama cita ca ngälu neeneni me drowä gwidape lui te tasatepi gawe cabu ca, pui ne einenisi walya mename biname ca. Tabe niinäce drowä gwidape me ngii cabu mene jicemuge biname bine conocono gaabe cabu me waadename.

te äplige nesae cebocebo me, piiyepu cuta maramara gawe cabu ta modamoda cewe cina sabe äbitininisi. Acejiyame te ngene lica jitrimalige babo cewe Babloniya poto cidi me, siige tabe jewenige waina niye nanime kaapo cabu ca. Pui waina niye lui teeme Acejiyame me claabe ge. ²⁰Iyeta curä cina ape-eräjininisi, iyeta podo cina baa liiyeme äbitininisi. ²¹Modamoda aisi ipecu cina sitrametnemige cabu ca biname bime papa cabu me. Teeme yepäyepä bime mäpu lui footifaib kilo ge. Yepä biname cina Acejiyame me ngii ne sabe jewenisi ai mäpu miji pi, ingle mage niyyarage ge.

Babo Sargi Magebi piiyeputu Drowä Gwidape

17 Disi cama lui seben mename seemo, teeme yepä te tädige cäme bau me, najige egä, “Tädi, cane naawabenine, babo sargi magebi ne lipulipu cirege daremu ceera, pui babo cewe ne lui bucurage niye gome ituge raranga. ²Gawe maramara mope biname cina ten cama sargi mule ituge wawena, piiyepu biname cina sice buduma pana me ituge äbita teeme sargi mule waina niye nani cabu ca.”

³Puma cita ca Aceji Seemo te nacenanige cebine, mename seemo te nacanige biname cäco cewe cabu me. Puma cane jopänine magebi ne adnatäneji ge ududi drowä gwidape papa cabu. Tabe lui seben mope cama ge piiyepu ten gaale cama ge. Teeme iyeta tääpe cabu niyyarage ngii oogäräneji ge Acejiyame ne sabe wawename. ⁴Magebi te ududi piiyepu ciriyäciriyä cäbletääpe asigräneji ge, acwabäneji ge gol ca wawenäneji abasogära gwidape ca, oplacmeläja kula ca piiyepu kusa ca. Teeme ime cabu gol kaapo puga ge, lui apanäneji ge teeme jugijugi mule ca piiyepu sargi mule ca. ⁵Teeme mangace cabu oogäräneji ge

ngii, lui me aboclomta ogä gyene. Apu oogäräneji gyene,
BABO CEWE BABLONIYA, LUI INGLE
GYENE
IYETA JUGIJUGI PIIYEPU SARGI MULE
TÄÄPUME
AI GAWECEWE CABU.

⁶Cane jopänine, egä tabe sice buduma pana gwene Acejiyame me binamewale bime uudi nani cabu ca piiyepu eei bime uudi nani cabu ca, lui bine ituge budre me agleca Yeesu cabu ärunga miji pi.

Cane liba jopänine teebine, cane mage mutäcäco äbitine. ⁷Pui mename seemo te cebine nätemlige egä, “Maane ngeno me mutäcäco bäbitite? Cane naajenine, ai magebi lui ngena tääpume mwene, piiyepu cane naajenine, pui seben mope cama ten gaale cama drowä gwidape lui ngeno myene, magebi lui me papa cabu onajenige. ⁸Maane lui drowä gwidape ne niinäce jääpänepete, lui uja yaanajepi, siige page lica gyene, tabe mameta gyene cuta cääri asata piiyemrage cupicu cabu ca, yepä sabe cire läbitepi. Ai gawecewe cabu lenajayame lui bime ngii lica ituge oogära ireclota peba cabu, Acejiyame te luma ngii itu yoogärimuji agedna me niinäce gaabe ca, teepi cirege cälu te äti liba cire jääpänepesi ai drowä gwidape ne, ingle tabe uja yaanajepi, siige page lica gyene, yepä cuta cire tacnepi.

⁹Umle biname lete nemi, teepi te ai mule ne ngene ca aglime. Drowä gwidape me seben mope lui seben podo gemi, magebi te lui papa cabu onajenige. Teepi cuta seben gawe mope biname gemi. ¹⁰Faib cina itu itrametnemuji, yepä te pisi nyene, yepä te camu gyene otni. Tabe liba cire tädepi, tabe matikäli padare taatu cire yaanajepi. ¹¹Cuta pui drowä gwidape lui te uja yaanajepi, siige page lica gyene, liba cire tacnenutepi, tabe eit manu babo biname me cire yaanajepi. Tabe cuta peese nyene pui

seben mope biname bime yepä, siige tabe budre gome me cire lädepi.

¹²Maane lui ten gaale bine jepänimite, teepi lui ten gawe mope biname gemi, lui cina camu gemi mope biname me äbita. Teepi liba cire läbitipesi mope biname me, teepi pui drowä gwidape cama gigri matikäli taatu padare cabu biname bine cire yaawadepesi. ¹³Teepi yepä ngene atwana cama cirege, siige drowä gwidape ne teeme kokre cire yäcärepesi. ¹⁴Teepi cire larngipesi Maamoi cama, yepä Maamoi teeme binamewale cama pa yaapremalemepi teebibine, ingle tabe iyeta yageyame bime Yageyame gyene pi iyepu iyeta mopeyame bime Mopeyame gyene. Teeme binamewale eei gemi, Acejiyame lui bine ala ituge asogleca piyepu äjäcra. Teepi siige toraca gemi teeme täapume.”

¹⁵Mename seemo te cuta apu ce bine najige egä, “Maane lui niiye bine jepänimite, sargi magebi te lui gome onajenige, teepi lui gawe maramara, ingle maramara, tääpe maramara, mene maramara biname bime tääpu memi.

¹⁶Maane lui ten gaale bine jepänimite piyepu lui drowä gwidape ne jepänite, teepi pui sargi magebi ne cire jwäägyepesi. Teepi teeme iyeta gwidape bine cire yaawademepesi, cire jwiirecemepesi siige cuutacuta cire waabmalepesi. Teepi teeme mäju bine cire yäärngäjemepesi, siige uliobo cabu cire waaceratepesi. ¹⁷Pui ten gawe mope biname cina cirege ai bine wawenetnäja, ingle Acejiyame te cire jaawenemepi teepi wawename, tabe ngena täapume singi. Siige teepi yepä ngene atwana cama teeme kokre drowä gwidape ne cire yäcärepesi. Teepi drowä gwidape ne cire jäätecijepesi, ngälu Acejiyame me mene ibi cire läbitipesi. ¹⁸Lui magebi ne jopänite tabe lui babo cewe tääpu mwene, luma cita ca ire jetwenene-

misi iyeta gawe maramara mope biname bine.”

Babo Cewe Babloniya Itramige

18 Ai mule ingwe gaabe ca cane piba jepänine nuuja mename seemo ne, lui te cabu ca täinige. Tabe babo kokre cama ge piyepu teeme apaclyera te gawecewe ne epaclyäriige. ²Tabe babo tagepogogo ca ala abayanige egä, “Siige tabe bitramige! Babo cewe Babloniya bitramige!

Tabe bäbitige jugijugi piyepu niyaniya cable bime lenaja puupu me. Cibu cäco niyarage ele cina puma teeme mete bine bii berangäjemisi.

³Iyeta gawe maramara biname cina teeme waina niiye ne senumesi, teeme sargi mule me kokre waina niiye ne.

Gawe maramara mope biname cina ten cama sargi mule yaacnepesi piyepu gawecewe me iyeta aletnaletna biname cina teeme bau ca bucurage rarekaake bine jääpänanemepesi, ingle tabe singi teeme bau ca gwidape aletname teeme lijaliya singi bine ngene aglime.”

⁴Puma cita ca cane cuta nuuja tagepogogo cabucewe ca nätecijige, lui jicige egä, “Täsineye cäme binamewale, täsineye peei cewe cabu ca. Gone yääbäcnuye teeme niiya mule cabu me, piba weene ten cama yepä niiya daremu ne lica cirege päpäna. ⁵Teeme niiya mule epu bucurage gemi, egä bii jegeletnemige cabucewe me, siige Acejiyame te ngene bii jotwige teeme niyarage mule täapume. ⁶Pepu jewenepeye teebine, tabe lipu weebibine itu jiwenipi. Tabe ngena ituge wawena weeme täapume, weene cuta neeneni me daremu ewecnistepeye. Jengärepeye teeme kaapo ne neeneni gääbu kokre waina niiye ca, tabe lui waina niiye weebibine itu icäripi. ⁷Puma ngälu mäpu piyepu ele

ecärepeye, tabe luma ngälu lawepyerä-jepi piyepu gwidape papa cabu yaana-jepi. Tabe teemämu apu jicänenige, ‘Cane age säne babo mope magebi. Cane nuuja cuubla lica gäne; cane nuuja singi lica gäne ele me.’⁸ Peei name pi yepä bimu cabu mäpu biijabija cina teebine cire jaabale-tnecepesi, naace pita, ngenecu mäpu, gane. Teebine uliobo cabu cirege uubudera, ingle Yageyame, Acejiyame, lui te teebine cire jaatranepi, tabe babo kokreyame gyene.”

⁹Siige gawe mope biname lui cina ten cama sargi mule yaacne-musi piyepu teeme singisingi cabu me yäbäc-nusi, teepi ele cire yäwäyepesi liba cire jääpänesepi uliobo kloka ne, teebine lui te cire yaabenepi. ¹⁰Teepi cud-cewe je cire yäamyemutemepi, ingle teepi mage wälu cirege teeme mäpu name pi. Teepi cire jiiCESepi egä, “Oo babo cewe Babloniya, babo kokreyame cewe, lipu niyarage gyene mäame täapume! Maane watatarage atrana ne bii jepänite.”

¹¹Ai gawe cabu gwidape bine aletname lui biname cina yaawadimusi, teepi cuta ele cire yäwäyepesi teebine, ingle ingwe ca laati te teeme bau ca gwidape bine cire jaaletnemepi: ¹²teeme gol, silba, oplacmeläja kula piyepu kusa; miijimiji opo bulubulu cäbletäape, silk cäbletäape piyepu cäbletäape lui ududi piyepu ciriyäciriyä kala cama; maramara uli miijimiji lengo cama, maramara gwidape lui bine wawenäneji gemi elepent me giricu ca, miijimiji uli ca, braasi ayana ca, ayana ca, bulubulu kula ca ngii maabolo; ¹³piyepu maramara gwidape lui cina mite yäcärusi deedei ne, miijimiji lengo kloka cama lui gwidape, opo piyepu edingäli agana miijimiji lengo gwidape; waina niye, oil, bulu, wiiti kuu; kau, maamoi, cooso piyepu kariyota, cooso cina lui bine yälädnäje-

musi. Teepi cuta aletnäneji biname bine yaawadimusi aletname cuta piyepu biname bime ireclota bine. ¹⁴Aletnaletna biname cina jejisi egä, “Maane lui miijimiji gwidape täapume babo singi naanajanumi, siige lica gemi. Mäame iyeta dogwe piyepu anglangla gwidape cina niya bäbitininisi, ingwe ca lica cirege päpäna.”

¹⁵Yoo, lui biname cina pui babo cewe cabu me gwidape bine yaawadanemepesi aletname, puma cita ca rarekaake jääpänanemepesi, teepi cudecewe je cire yäamyemutemepi, wälu cama ire cirege teeme mäpu täapume. Teepi ele cire yäwäyepesi, ¹⁶cire jiiCESepi egä, “Oo baborage cewe, lipu niyarage gyene teeme täapume! Tabe lasigruge miijirage opo bulubulu cäbletäape ca, ududi piyepu ciriyäciriyä kala cama cäbletäape ca; cuta labasogäruge gol ca wawenäneji gwidape ca, oplacmeläja kula ca piyepu kusa ca. ¹⁷Siige, watatarage teeme bucurage gwidape cina niya bäbitininisi.”

Siige iyeta buto waapo awadena biname, buto cabu kaakesea biname, buto cabu otnetneja biname piyepu malu cabu lijaliija kaakesea biname gemi, teepi iyeta cudecewe je cire yäamyemutemepi. ¹⁸Siige liba jepänisi teeme kloka ne cabu me agela, jiiCisi egä, “Oo, nuuja cewe lica gyene ai cewe pana!” ¹⁹Teepi uubli ca aganininisi, ele ewäyisi, jiiCisi egä, “Lipu niyarage gyene ai baborage cewe täapume! Teeme bau ca iyeta lijaliija buto yageyame cina teeme rarekaake bine jääpänanemusi. Siige watatarage iyeta teeme gwidape cina niya bäbitininisi.”

²⁰Cabucewe, maane miiji gege, ingle pui babo cewe te lipu niya ne bii jepänige! Acejiyame me binamewale, weene miiji gege; Keriso me ätyepäneji biname piyepu Acejiyame me mename

biname weene cuta miiji gege, ingle Acejiyame te niiya daremu becäriige tee-bine, naace name pi tabe lipu weebibine jiwenipi.

²¹ Puma cita ca yepä kokre mename seemo te babo kula ne ecatige, ijarige malu cabu me, jiicige egä, “Babo cewe Babloniya ne apu cirege gawe me ajara, siige ingwe ca lica cirege päpäna. ²² Ingwe ca lica cirege mäame gaabe cabu ätecija haapi ala ne, nuuja uupera ne, gogogo ala ne, moole ala ne. Biname cina lui maramara kaakesea bine jaawenimusi, teebibine ingwe ca lica cirege mäame cabu päpäna. Deedei gädnäja guugla ingwe ca lica cirege ätecija mäame cabu. ²³ piyepu lampa ngale ne ingwe ca lica cirege päpäna mäame cabu, cuta ciwelooloyame bime atejäclmuta gege ne ingwe ca lica cire jäpänepesi mäame cabu. Apu cirege äbita, ingle mäame aletnaletna biname, lui niinäce gaabe ge ai gawecewe cabu, piyepu mäame mowä piyepu piiseba mule biname cina gawe maramara biname bine itu yaangletnäjemepesi. ²⁴ Mäame gaabe cabu cuta ituge apira Acejiyame me mename biname bime uudi piyepu cuta teeme poto binamewale bime uudi, cuta iyeta biname bime uudi, lui bine ituge agleca ai gawecewe cabu.”

19 Ai ingwe gaabe ca cane nätecijige bucurage biname cina iicana pana tagepogogo cabucewe ca, lui jiicige egä,

“Acejiyame ne ewepyeräjeje!
Ireclota, iyeta miiji piyepu kokre mime Acejiyame memi,

² ingle teeme atrana lui conocäco piyepu toraca gyene.

Tabe jutranige babo sargi magebi ne, lui ai gawecewe ne ire jaarmetnanuge teeme sargi mule ca.

Acejiyame te mäpu daremu bii bocäriige;

ingle tabe teeme kaakesea bägrä bine budre me itu yaaglecanemepi.”

³ Teepi cuta cääri abayaninisi egä, “Acejiyame ne ewepyeräjeje! Babo cewe me kloka te iyeteta cire jaagelepi cabu me!” ⁴ Puma cita ca twentifoo modamoda biname piyepu fooa ireclota gwidape cina itrametnemalige gawe cabu me, Acejiyame ne opo gaabe me ecitisi, babo adnata puupu cabu lui te enajenige. Teepi jiicisi egä, “Toraca, Acejiyame ne ewepyeräjeje!”

Maamoi me Atejäclmuta Soriyomu

⁵ Piba cane nätecijige tagepogogo te babo adnata puupu gome ca jiicige egä, “Iyeta Acejiyame me kaakesea bägrä, lui cina wälu gemi teeme täapume matimati cabu ca ngälu modamoda, weene mime Acejiyame ne ewepyeräjeje!”

⁶ Siige puma cita ca cane nätecijige bucurage biname cina iicana pana tagepogogo, epu pana niiye te lipu babo ala cama täcwäjjicuge podo cabu ca, cuta maadubi ala pana ge. Teepi apu jiicisi egä,

“Acejiyame ne ewepyeräjeje!
Yageyame, mime kokrerage Acejiyame, tabe sine page Mopeyame!

⁷ Mine miiji ngenecu miiji piyepu gege ninajinege!

Mine teeme ngii ne yaawepyeräjesi, ingle Maamoi me atejäclmuta padare te bii tatyaramtige.

Teeme ngulebägrä te amacetnäjäneji gwene teeme täapume.

⁸ Teebine ituge jugi cäco bulubulu cäbletääpe ceera tabe asigrame.”

Ai bulubulu cäbletääpe lui Acejiyame me binamewale bime conocäco mule gemi.

⁹ Puma cita ca mename seemo te cebine najige egä, “Maane yoogäri egä: gege gemi, lui cina ala asogläcneji gemi Maamoi me atejäclmuta soriyomu

tääpume.” Cuta tabe jiiçige egä, “Ai lui Acejiyame me toraca mene gyene.”

¹⁰Cane teeme ernge gawe me namramige teebine opo gaabe me acitame, yepä tabe najige egä, “Peei ne gone jaawenute! Cane cuta Acejiyame me kaakesea bägerä gäne maane liiyepu cuta määme poto ätrunga binamewale cina liiyepu, iyeta lui cina joomlenisi toraca mene ne, Yeesu lui ne ituge awabudnita. Maane Acejiyame ne opo gaabe me eciti!”

Yeesu lui toraca mene ne ituge awabudnita, peese nyene lui te Acejiyame me mename biname bine ngene atwana yääcäranemuge.

Biname Lui te Bulubulu Cooso cabu Tädige

¹¹Puma cita ca cane jepänine cabucewe te iitneji ge, cuta bulubulu cooso ne jepänine puma. Cooso cabu lui te tädige, teeme ngii lui Toraca piyepu Conocäco. Teeme atrana piyepu cubu iicana lui conocäco gyene.

¹²Teeme irecu lui uliobo wädräji pana ge, piyepu teeme mope cabu puga ge bucurage krauni. Teeme cabu ngii puga ge, yepä nuuja te umle lica gyene, ngena ngii gyene. Tabe taatu gyene umle. ¹³Tabe lui cäbletääpe ca asigräneji ge, uudi cabu ituge iiglenuta. Teeme ngii lui Acejiyame me Mene gyene. ¹⁴Cabucewe caami cina teebine ingwe sicwisi, bulubulu cooso cabu seclige. Teepi jugi cäco bulubulu cäbletääpe cama ge. ¹⁵Bulubulu cooso cabu lui te tädige, teeme tage cabu ca girirage cubuturikä te tasatige. Tabe pui turikä ca cire yaapremalemepi gawe maramara biname bine. Tabe teebibine ayana suru ca cire yaawecetnäremepi. Tabe kokrerage Acejiyame me claabe ne cire yaaboclomtepi. Biname te lipu jäämungäjemuge waina kuu bine migi apirame, tabe pepu cirege Acejiyame

me cubuyame bine ämungeja. ¹⁶Teeme cäbletääpe cabu piyepu wawe cabu ngii oogäräneji gyene egä,

IYETA MOPE BINAME BIME MOPE
BINAME,
IYETA YAGEYAME BIME YAGEYAME.

¹⁷Puma cita ca cane mename seemo ne jepänine bimu cabu aclajuteji. Tabe baborage tagepogogo ca ala abayanige iyeta ele bime cabu me, lui cina cabu je uujananinisi egä, “Naaclege, tabasecretnineye Acejiyame me babo soriyomu täöpume! ¹⁸Naaclege gawe maramara mope biname bime mäju cibi me, cubu mope biname bime mäju cibi me, caami biname bime mäju cibi me, cooso bime mäju cibi me, teeme waadenenayame bime mäju cibi me. Iyeta biname bime mäju cibi me naaclege, aletnäneji biname bime mäju cibi me piyepu poto biname bime mäju cibi me, iyeta biname bime mäju cibi me modamoda biname cabu ca ngälu matimati me.”

¹⁹Puma cita ca cane jepänine drowä gwidape ne piyepu jepänimine gawe maramara mope biname bine piyepu teeme caami bine. Teepi abasecretnäneji gemi naace täöpume cubu iicaname biname cama, lui te bulubulu cooso cabu tädige, piyepu teeme caami cama. ²⁰Drowä gwidape piyepu walya mename biname, lui te ciitaca mule itu jaawenemepi teeme opo gaabe je, teebibine joomlisi. (Teeme pui ciitaca mule ca tabe ituge angletne-ja, lui cina drowä gwidape me cewecu ne itu yaacatanepesi, cuta teeme pana wawenäneji gwidape ne lui cina itu opo gaabe me yaacitanepesi.) Siige teebibine ireclota cama aajarisi uliobo puupu cabu me, luma niyarage lengo gwidape ngii sulphur ayenige. ²¹Teeme caami bine cubuturikä te eglecimige, lui turikä te tasatige pui me tage cabu ca, bulubulu cooso cabu lui te tädige. Iyeta

ele cina teeme mäju bine erngäjimisi, ngälu camuge äbitinisi.

Satani te Cirege Ätäyäneji Lenaja Yepä Tausen Kämäge Ngalebora

20 Cane puma cita ca jepänine, Acejiyame me mename seemo te cabucewe ca täinige kii cama piyemrage cupicu ne iitnaname, cuta teeme ayana seea puga ge. ²Taba joomlige siible ne, pui sasaraige cobyame ne, Diyabolo ca piyepu Satani ca lui ne einenisi. Taba jetäyige teebine yepä tausen kämäge täapume, ³ijarige piyemrage cupicu bora me, cupicu ne kii ca ermige, klaje jewenige taba puma lenajame ngälu yepä tausen kämäge cina liba cire lapiripesi, siige taba piba biname bine lica angletneja. Peei ingwe gaabe ca teebine cirege asata, iibira matikäli padare cabu lenajame ai gawe cabu.

⁴Puma cita ca cane jepänimine mope biname bime adnatera puupu bine piyepu lui cina adnatäreji ge puma. Teebibine conocäco ituge ceera atrana täapume. Cane cuta eei biname bime cable bine jepänimine, lui bine ituge budre me agleca, inge teepi Yeesu ne itu teitnejanumesi, piyepu Acejiyame me Mene ne itu tejanemumesi. Teepi lica ituge drowä gwidape ne awejena coo piyepu teeme pana wawenäneji gwidape ne. Teepi cuta teeme cewecu ne lica ituge acatena mangace cabu coo piyepu ime cabu. Teepi ireclota cabu me täcnärige, mope biname bime adnatera puupu cabu adnatäriige, siige Keriso cama gigri ai gawecewe ne ecanisi yepä tausen kämäge ngalebora. ⁵Poto budre biname cina ireclota me lica täcnärige, ngälu peei yepä tausen kämäge cina liba apirininisi. Ai lui niinäce budre ca arpinera gyene. ⁶Babo gege gemi, lui cina budre cabu ca niinäce cirege arpinera; teepi Acejiyame me biname-

wale gemi. Uliobo puupu lui neeneni me budre gyene, taba teebibine lica cirege oomlema, yepä teepi iiwäreja biname täapume cire yaacrajemepi Acejiyame täapume piyepu Keriso täapume. Piiyepu teepi Keriso cama gigri cire yaacanepesi ai gawecewe ne yepä tausen kämäge ngalebora.

Satani ne Epremalisi

⁷Yepä tausen kämäge cina liba cire lapiripesi, Satani ne piba cirege asata cupicu cabu ca, siige iibira. ⁸Taba cire waatnepi iyeta poto ta gawe mara-mara biname bine angletnejame, naace Googi piyepu Maagogi biname bine. Taba teebibine cire jaabasecretne-mepi cubu iicaname. Teepi epu bucurage gemi malu cabu koriyo liiyepu. ⁹Teepi ai gawecewe cabu eplidnärisi, Acejiyame me binamewale bime lenaja puupu ne jewaclomtisi, piyepu pui babo cewe ne taba lui täapume singi. Yepä uliobo te täinige cabucewe ca, siige eglecimige teebibine. ¹⁰Satani lui te teebibine ituge angletneja, teebine iarisi uliobo piyepu niyarage lengo gwidape ngii sulphur wädräji cabu me, niinäce liiyeme ituge ajara drowä gwidape naabine walya mename biname. Teeme puma peei mäpu cabu lenaja iyeteta gyene, ciye bimu.

Ceräcerägäabu Atrana

¹¹Puma cita ca cane jepänine bulubulu babo adnata puupu ne, cuta lui te adnatäneji gyene puma. Cabucewe piyepu gawecewe cina uucrasi teeme opo gaabe ca, siige teebibine ingwe ca lica cirege päpäna. ¹²Piiyepu cane jepänimine budre biname bine matimati cabu ca ngälu modamoda me, teepi babo adnata puupu opo gaabe je jeclajutemige. Siige peba bine jepatnäjemisi. Cuta nuuja peba ne jepatnisi, naace ireclota peba ne, ngälu cäco ireclota päpäna

tääpume luma ngii oogäräneji gemi. Budre biname bine teeme mule ibi jitranimisi, peba cabu lipu oogäräneji gemi teeme poto cidu me. ¹³ Malu te teeme cable bine sewecnimige, budre piyepu aadiri cina cuta teeme cable bine sewecnemäsi, siige teebibine jitranimisi teeme mule ibi, teepi ngena ituge waweneta. ¹⁴ Siige budre piyepu aadiri bine aajarisi uliobo puupu cabu me. Pui uliobo puupu lui neeneni me budre gyene. ¹⁵ Piyeme cuta iyeta eei biname bine yiisabimisi, lui bime ngii lica ge ireclota peba cabu, luma ngii ituge acrana ngälu cäco ireclota päpäna täápume.

Kirece Cabucewe piyepu Gawecewe Cirege Lenaja

21 Cane piba kirece cabucewe naabine kirece gawecewe jääpänine. Niinäce cabucewe piyepu gawecewe cina ituge apira, cuta malu te ituge apira. ² Cane cuta jepänine babo cewe, kirece Yerusalema ne, Acejiyame täápume lui ne ituge mara me wawena, tabe teeme bau ca täinige cabu ca. Tabe epu pana abasogäräneji ge, ngulebägrä ne lipu waabasogäruusi tabe atejäclmuta äbitame. ³ Cane nätecijige baborage tagepogogo te babo adnata puupu cabu ca iicana egä, “Ire, Acejiyame me lenaja puupu page biname bime cama gyene. Tabe teta cama cire yaanajepi, teepi teeme binamewale cirege. Tabe Acejiyamerage te ten cama lenaja, tabe teeme Acejiyame cirege. ⁴ Tabe cirege teeme irecu cabu ca ele mäcu äciseja. Puma ingwe ca piba budre lica cirege, nuuja ngenecu mäpu lica cirege, ele lica, pita lica, ingle sasa mule cina uja ituge apira.”

⁵ Siige puma cita ca babo adnata puupu cabu lui te enajenige, jiiige egä, “Cane iyeta gwidape bine kirece me jewenenemine!” Tabe cuta cebine najige egä, “Ai mene ne yoogäri peba

cabu, ingle toraca gyene piyepu miiji gemi ätrungame.” ⁶ Tabe cuta jiiige, “Siige, iyeta gwidape cina wawenäneji gemi! Cane lui niinäcegaabeyame piyepu ceräcerägääbuyame, cane agedna piyepu apira gäne. Laati te niyemecewe, cane conocäco yääcärune tabe nanime ireclota niye waja cabu ca daremu cäco. ⁷ Laati te yuutrutuge, tabe cäme bau ca jääpänuge, egä cane teeme Acejiyame cirege, tabe cäme bägrä cirege. ⁸ Yepä lui cina wälu ajiri birige Yeesu ne aitnejame, cuta lui cina teeme ätrunga bine yaabmaläcemusi, lui cina jugijugi mule bine jaawenanemusi, lui cina biname bine budre me yaaglecimusi, lui cina ero mule jaawenusi coo sargiyame birige, cuta lui cina mowäyame, piyepu lui cina yiwäräjemusi uuje bine piyepu ime ca wawenäneji gwidape bine, iyeta lui cina walya waatromininusi, teebibine cirege piyeme iisaba, luma uliobo piyepu niyarage lengo gwidape ngii sulphur cina ayenäsi. Ai lui neeneni me budre gyene.”

Kirece Yerusalema te Täinige Cabu ca

⁹ Pui seben Acejiyame me mename seemo lui bime seben disi puga ge ceräcerägääbu mäpu mule cama, teeme yepä te tädige cäme bau me, najige egä, “Tädi, cane naawabenine Ngulebägrä, Maamoi lui ne cire waacatepi, tabe teeme coga cire waanajepi.” ¹⁰ Siige Aceji Seemo te cebine nacenanige, mename seemo te nacanige baborage podo caburage me. Tabe puma cita ca nawabige Acejiyame me babo cewe Yerusalema ne, cabucewe ca lui täinige Acejiyame bau ca, ¹¹ teeme apacljera cama toplacmeläjinige. Tabe epu pana toplacmeläjinige oplacmeläja kula liiyepu, epu yaspere kula liiyepu, päpäna taatu ge. ¹² Tabe caburage atreji cama ge, piyepu twelb grana cama ge, twelb mename seemo cina lui bine ire jaatwe-

musi. Grana yepäyepä cabu twelb Israela ingle bime yepäyepä ngii oogäräneji ge. ¹³Bimu acita gome ca nesae grana ge, kāmäge poto ca nesae grana ge, bimu äpula gome ca nesae grana ge, uule poto ca nesae grana ge. ¹⁴Babo cewe me atreji ingle täapume twelb modamoda kula bine acranäneji ge. Teeme cabu Maamoi me twelb ätjepäneji biname bime ngii oogäräneji ge.

¹⁵Lui mename seemo te cebine mene najanige, teeme gol ca wawenäneji suru puga ge kui cewe ne atoneräjame teeme atreji piyepu grana cama. ¹⁶Kui cewe me daamle piyepu leca yepä ibi ge. Siige mename seemo te teeme suru ca etoneräjige cewe ne. Tabe neeneni tausen foom hanred kilomiita leca ge, cuta daamle pepu ge, cuta cabu me galena pepu ge. ¹⁷Mename seemo te cuta atreji ne etoneräjige. Teeme cabu me galena lui sebenti miita ge. Biname te lipu suru ca mete ne yaatoneräjuge, kui mename seemo te pepu cewe ne etoneräjige. ¹⁸Atreji lui yaspere kula ca wawenäneji ge, piyepu cewe lui golrage ca wawenäneji ge, glaasi pana, päpäna taaturage. ¹⁹Kui twelb kula lui ingle gemi atreji täapume, maramara oplacmeläja kula ca abasogäräneji ge. Niinäce manu ingle kula lui yaspere kula ge, neeneni manu lui sapiri kula ge, nesae manu lui agate kula ge, foom manu lui emerald kula ge, ²⁰faib manu lui sardenus kula ge, siks manu lui karneliya kula ge, seven manu lui krusoliti kula ge, eit manu lui beruli kula ge, nain manu lui topasi kula ge, ten manu lui krusoprasi kula ge, lebin manu lui jakiniti kula ge, twelb manu lui ametisti kula ge. ²¹Twelb grana lui miiri ca wawenäneji ge; yepäyepä grana lui yepäyepä modamoda miiri ca wawenäneji ge. Babo cewe me gaabe lui gol ca wawenäneji ge, iyeta päpäna taaturage, glaasi pana.

²²Cane iiwäreja mete ne lica jepänine puma, ingle Yageyame, babo kokre Acejiyame piyepu Maamoi, teepi puma cirege iyeteta lenaja, peei name pi nuuja ingle lica gyene mete täapume teebibine luma awejename. ²³Babo cewe me nuuja ingle lica gyene bimu piyepu mabye teeme apaclyera täapume, ingle Acejiyame me apaclyera te epaclyärenige, piyepu Maamoi lui teeme lampa gyene. ²⁴Gawe maramara biname cina kui apaclyera cabu cire waatnipesi, piyepu gawecewe me mope biname cina cire yaawademepesi teeme dogwe bine piyeme. ²⁵Teeme grana lica cirege armi, ingle ciye lica cirege. ²⁶Gawe maramara biname bime ngena dogwe piyepu miijimiji gwidape piti nemi, teepi piyeme cire yaawademepesi. ²⁷Yepä nuuja niyaniya mule biname cina piyeme lica cirege äbäcna, piyepu lui te ajiri cama mule jaawenimuge, cuta piyepu lui te walya waatromuge. Eei taatu cina cire yäbäcnepesi, lui bime ngii oogäräneji gemi Maamoi me peba cabu iyeteta ireclota täapume.

22 Kui mename seemo te cuta nawabige ireclota niye baduge. Niye te päpäna taaturage ge, glaasi pana. Teeme mopecu lui Acejiyame piyepu Maamoi teeme babo adnata puupu ge, ²siige puma cita ca sewelenige babo cewe gaabe cole cabu ta. Kui baduge me neeneni poto ta yepäyepä ireclota uli puga ge, lui cina twelb gääbu kuu jääpananemäsi yepä kāmäge ngalebora, iyeta mabye gaabegabe yepä gääbu. Teeme laame lui maramara gawe biname bime pita miiji wawenename. ³Nuuja gwidape te lica gyene kui cewe cabu, Acejiyame te lui ne ägyi. Acejiyame piyepu Maamoi, teeme babo adnata puupu puma cirege. Acejiyame me kaakesea biname cina teeme täapume kaakesea puma cire jaawenepesi. ⁴Teepi teeme opo ne cire

jääpänepesi, piyepu teeme mangace cabu Acejiyame me ngii oogäräneji cirege. ⁵Puma ciye lica cirege. Teepi nuuja singi lica lampa coo bimu apaclyera täápume, ingle Yageyame, Acejiyame, tabe sine teeme apaclyera. Teepi cirege mope biname me lenaja iyeteta, iyeteta.

Yeesu me Acnenuta

⁶Puma cita ca pui mename seemo te cebine najige egä, “Ai peba cabu lui mene, toraca mene gemi, piyepu miiji gemi ätrungame. Yageyame, Acejiyame, lui te ngene atwana sääcärane-muge teeme mename biname bine, tabe tityepige teeme mename seemo ne teeme kaakesea bägrä bine umle wawenename, egä ngena cina pagege watatarage äpletnera.”

⁷Yeesu apu jiicenige egä, “Itecijinege, cane mameta gäne otni. Gege gemi, laatibi jäätrungimusi ai peba cabu lui mene gemi ciige padare poto cidi me.”

⁸Cane, Yoane te nätecijuji ai mene piyepu jepänemujine iyeta ai gwidape bine. Lui mename seemo te nawabetnäruji iyeta ai gwidape, cane siige natramuji teeme ernge gawe me teebine opo gaabe me acitame. ⁹Yepä tabe najuji egä, “Peei ne gone jaawenute! Cane yepä kaakesea bägrä gäne Acejiyame täápume maane liyepu, mäáme biname-wale Acejiyame me mename biname cina liiyepu, piyepu iyeta lui cina ai peba mene yäätacijemuge. Maane cebine gone opo gaabe me nacitute, yepä Acejiyame ne opo gaabe me eciti!”

¹⁰Tabe cuta najuji egä, “Ai peba cabu ngena mene gemi ciige padare täápume, gone yäämlitumi biname bime bau ca, ingle padare mameta gyene ai gwidape cina äpletnerame. ¹¹Yoo, laati bemi ni-iyä mule biname, teepi pepu lenajame; laati bemi jugijugi muleyame biname, teepi pepu lenajame; laati bemi mi-

iji mule biname, teepi pepu lenajame; cuta laatibi Acejiyame täápume mara me ituge äbita, teepi pepu lenajame.”

¹²Yeesu jiicenige apu egä, “Itecijinege, cane mameta gäne acnenuta. Cane cäme daremu bine cire yaawademepene biname bine ceerame teeme wawenetnäja ibi. ¹³Cane niinäcegaabeyame piyepu ceräcerägäabuyame, cane agedna piyepu apira gäne.

¹⁴Gege gemi pui biname, lui cina teeme cäbletääpe bine jugi cäco jääcisäjemusi, naace täápume teeme piba conocäco pisi nyene kuu loolo me ire-clota uli cabu ca piyepu grana cabu äbäcname babo cewe cabu me. ¹⁵Yepä, babo cewe me kaake poto cidi ca cirege lenaja jugijugi mule biname, mowä piyepu piiseba mule biname, sargi mule biname, budre me aglecayame biname piyepu lui cina yiiwärajemusi uuje bine piyepu ime ca wawenäneji gwidape bine, cuta lui cina baborage singi walya mene me, siige iyeta padare cabu walya mene jiicanimusi.

¹⁶Cane Yeesu te cäme mename seemo ne ituge ätyepa ai gwidape poto cidi me weebibine jajanename ätrunga mara-mara ingle cabu. Cane lui Daawida me kaakesaare gäne, cane jamyacu apaclyera Guji Wale gäne.”

¹⁷Siige Aceji Seemo piyepu Yeesu me binamewale cina jiicenisi egä, “Tädi!” Iyeta lui cina yäätacijemuge ai peba mene, teepi cuta miiji iicana egä, “Tädi!” Iyeta lui cina niyemecewe gemi piyepu singi nanime, naaclege daremu cäco ire-clota niye nanime.

Ceräcerägäbu Umle Mene Gyene

¹⁸Cane Yoane, cane singi gäne umle mene jajime lui te yäätacijuge, ai peba mene ne liba yaacnemusi ciige gwidape poto cidi me: maane liba nuuja mene alengläcita peei cabu, Acejiyame te cuta nuuja gwidape ne cire yaacitepi mäáme

daremu cabu. Tabe peei mäpu cire nääcäranepi, ai peba te lui bine jeitnä-jenenemige. ¹⁹Cuta maane liba nuuja mene ne yäyeblyngtute ai peba cabu ca ciige gwidape poto cidi me, Acejiyame te cire yaawademepi määme bau ca, tabe ngena miiji täapume jiicenige ai peba cabu. Tabe meebine cire niibepi ireclota uli kuu loolome piyepu Acejiyame me

babo cewe cabu me otnime. ²⁰Lui te jeitnäjenige, egä ai peba mene toraca gyene, tabe jiicenige egä, “Toraca gyene, egä cane mameta gäne otni.” Yoo siige, tädepi Yageyame Yeesu!

²¹Mime Yageyame Yeesu me miiji te lenajame iyeta Acejiyame me biname-wale bime cabu! Mene ngälu peese.